

Microhyla
N=189

Expositio Dini Florentini super ter/
tia et quarta et parte quite sen quar/
ti canonis Auicene cum tertio.

Gentilis de fulgiero super tractatu de lepra
Gentilis de florentia super tractatib⁹
de dislocationibus et fracturis.

Tractat⁹ Dini de poderib⁹ et mensuris.

Eiusdem de emplastris et vnguentis.

Clarissimi artius & medicine doctoris magistri Dini de Florentia expositio sup 3° & 4°. Sen quarti canonis Aui- cenne & sup parte quinte feliciter incipit.

Am locuti
fuimus in libro pri-
mo de apostemati-
bus & speciebus eo-
rum: & curia ipsorum
sermone vniuersali
ad quez redire opoz
ter illum qui vult au-
dire quod nunc lo-
quemur.

Circa istam partem

quarta libri Aui-
cenne itendimus expo-
nere gratia opis cyrugie: oportet nos aliqua pmittere an-
teq ad istas accedamus. ¶ Sit aut tria beniter pntelli-
genda. ¶ Primum est quid sit cyrugia. ¶ Secundum est
vtrū ista pars cyrugie Aui-cenne possit cōueniēter dici cy-
rugia. ¶ Tertium est quot sufficiant ad hoc vt aliquis
sit perfectus cyrugicus.

De primo dico q ad intelligendus quid sit cyru-
gia oportet pmo diuidere totā sciētā
medicine. ¶ Medicina aut diuidit in theoricā & practicā.
¶ Fm Aui-cenne pmo canone primi libri. caplo. Dico q medici-
na. ¶ Cyrugia aut nō spectat ad theoricā: sed spectat ad pra-
cticā. ¶ Et hoc ideo est q cyrugia imediate circa opationē
versat vt ipsa. pprie accipit. theoria aut nō imediate est
circa opus. ¶ Dodo fm q appet p Aui-cen. in pmo canone
Sen 3°. practica diuidit in duas ptes: q vna est sciētia
regendi corpora sana. Et ista vocatur sciētia: custodiē-
di corpora sana. alia est sciētia regendi corpora egra. ¶ ista
vocat scia medicādi. ¶ Dodo cyrugia nō pncipaliter spe-
ctat ad pnam partē practice saltē fm plurimā ptes eius.
qre cyrugia nō est necessaria in tali practica nisi forte rō-
ne corporis neutri vbi cōpetit euacuatio eius flobotomia in
qua est cyrugia rōne incisōis vene: sed illa pars practice
vtrū solū administratione sex rez non nālium. vñ vtrū so-
lum instrumento qd appellat ab Aui-cē. Sen quarta. regu-
men & nutritia. ¶ hoc dico maxime respectu corporis sim-
pliciter sanis: sed plus pntet & respicit secūdā ptem practi-
cē q est scia regendi corpora egra: q ista ps practice vtrū tri-
plici instrō maxime. f. dīcta. & illud vocat ab Aui-cē. Sen. 4°
regimē & nutritia. ¶ & regimē intelligit administratiōem
sex rez nō nālium. Et vtrū secūdo instrō. f. regimie p me-
dicinas. & vtrū est tertio. f. cyrugia. Et nō dic Aui-cē in Sen. 4°
in pna pmi libri. Dīcimus q res medicatiōis est vna trius
rez: plet. vna eaz est regimē & nutritia. altera est medi-
cināz exhibitio. & tertia est opatio manualis. ¶ Causa aut
qre scia regendi corpora egra vtrū plurib⁹ instris scia me-
dicine regēdi corpora sana est: q in egris id q attendit est
remotio & pseruatio: f. in sanis fm q sana id q attendit
est pseruatio: ppter ea q plura attendunt in egris. ideo
plurib⁹ instris opz in eis vtrū q in sanis. Sic q tūc p illā dī-
uisiōē habet q cyrugia spectat maxime ad partē practi-
cē q vocat scia medicādi & curādi egritudines. ¶ Tunc
vltierius est intelligēdiū q cyrugia pot dupl⁹ accipi. vno?
pot est instrū. alio? pot est scia. Si accipiat fm q est in-
strū scie practice q docet modū curādi egritudines f. q
nos dicimus q tria sit instrū. ¶ pmo dīctā & cyrugia. ¶ sic
cyrugia nō est aliud nisi opatio manualis in corpore aialis
ad sanitatē tendē. & hoc mō distinguit fm diuersitatē

mēbroz: qz qdā est in carne quedā in ossē &c. fm q ponit
Johānitius. & sic accepta cyrugia nō est scia neq ps scien-
tie medicine: q medicina nec quo ad theoricā nec quo ad
practicā est opatio f. qz Aui-cē in pmo improbat Alyabatē
in dispōne regali. Nam Alyabas dīstīnebat practica sic.
¶ practica ē subiecta theorie demonstrantium in pparulo
sensuū & opatiōe manuū fm pcutis theorie intellectū: f. q
est qdāz instrū practice quo vtrū medicus qn egritudo
nō pot pfecte curari cū duob⁹ alijs instris. sic q cyrugia ac-
cepta sic dīstīnit. ¶ Cyrugia est opatio manualis in corpore
aialis ad sanitatē tendēs. Vel vt apri⁹ declarēt. ¶ Cyrugia
est postremū instrū medicē. ¶ Si aut accipiat. pot est
scia: tūc pot accipi dupl⁹. vno? pprie. alio? cōiter & large.
Si pprie accipit sic dīstīnit. ¶ Cyrugia ē scia docēs modū
& qūtatē opandi cū opatiōe manuali solū in corpore aialis.
Accipit aut cōiter & large p scia curatiōis egritudinis in
qbus finalr accidit opatio manualis. Vñ isto mō nō solū
accipit p scia q docet modū opandi cū manu in egritudi-
nib⁹: f. q accipit p scia q docet modū curādi egritudines p
diētā & medicinas: & p cyrugia: f. p tanto dī cyrugia: q si
naliter cadit ibi opatio manualis. Et isto mō appellat cy-
rugia cōiter & large a medicis: q dīcunt in isto libro tra-
ctat scia cyrugie. sicut vbi gra. bic in isto rō tractat tra-
ctat pars medicē in qua docet curatio aptum & solonia
pntuitatis & dīstīnctiōis &c. & dī tota cyrugia cōiter acce-
pta & nō pprie: q ibi nō solū docet modū opandi cū ma-
nu: nūm et ibi docet scia modū opandi cū diētā & regimie
p medicinas q cōpetit illis egritudinib⁹. ¶ Sed dī tota cy-
rugia p tāto: q in illis egritudinib⁹ cadit finalr opatio
manualis. f. incidere vel coquere vel suere vel remouere
malā carnez. & sic accipiat pprie cyrugia: tūc nō dīceret
illa scia cyrugia nisi vbi doceret modū opandi cūz ma-
nu. Sic ergo cyrugia accepta largo modo dīstīnitur. ¶ Cy-
rugia est sciētia docēs modū curādi egritudines in quib⁹
bus cadit opatio manualis. & hoc sufficiat de primo ad
ostendendum quid sit cyrugia.

Ex predictis pot appere qd sit dōz ad 2^m. f. vtrū
ista ps Aui-cē intendimus expo-
nere possit cōueniēter dici vel appellari cyrugia: qz vt cy-
rugia dī instrū talis sciētie. & sic manifestū est q nō dī cy-
rugia. qz vt dēti est supius cyrugia isto mō nō est scia: vel
cyrugia nōiat sciētiā talē. & sic dico q tota illa ps possit
dici scia largo mō accepta. pot est scia docēs modū opan-
di circa egritudines in qb⁹ cadit opatio manualis. ¶ Et iō
ista ps quantū ad illi totū nō dī scia ppe accepta: q pmo
ista sciētia q hic determinat nō solū est practica: sed etiaz
theoria: qz Aui-cē determinat bic de egritudib⁹ pmo theo-
rice. secūdo practice. Itē etiaz quo ad practicā nō docet
hic solū modū opandi cū manu: q in qualib⁹ egritudine
ponit regimē p diētā & medicinas: & p cyrugia. f. vbi expe-
dit. & iō ista ps nō dī cyrugia pprie nisi vbi docet modū
opandi cū manu sicut incidere vel suere vel coquere &c. & sic
pprie tota cyrugia dī sciētia quā tradidit Albucaasis: q
ibi solūm docet modū opandi cū manu & nō cum me-
dicinis nisi acutis valde. & sic ergo tunc apparet q largo
modo accipio cyrugia ista pars Aui-cē. pot cōueniēter
appellari cyrugia: sed nō pprie.

De tercio dico q ad hoc vt cyrugicus sit in fe-
fectus etiā ad opandus pmo
regit⁹ vt sit instructus in pncipijs medicine. 2° regit⁹ vt
cū expō & pmo medico līterit: & viderit opari: apud
eū ipse dī fuerit opat⁹. ¶ Postea de his dīci Almasor.
Si aut duo. f. expmētus & rōne hīc inuētus fuerit sapiēs
erit & pferri alijs dī. & addit fieri q si ptingat aliciū vnū
istop dēdicere pueniēti⁹ est vt opandi magisteriū ei de-
sit: qd est: qz ille q qd est in libris nouit atqz imaginat cū

Chyamae's Vile
 at 1000 Ana,
 in miab.

his ergo visis ad istas accedamus. Ut autem me
liber appet distinctio ⁊ olusio
istꝝ pris. diuidēdis est gtor. libꝝ qrti. canōis Anic. Et
diuidit totꝝ ille libro in quo Anic. agit de egritudinē qñ
sunt aliu aliu mēbris ppteris accidit cōiter totꝝ copoz i.
Sen. In pma agit Anic. de feb. i. gnali ⁊ in spāl i theoric
⁊ practice. in scda de terminat de crisi. ⁊ diebꝝ cꝛeticis. ⁊ in
ista 3. agit de apatibꝝ. in 4. d. solone xtimutatis. ⁊ i 5.
de diflocatōe. ⁊ in 6. de venenis ⁊ remedijs venenoz. in 7.
de decoratōe turpitudinis corpis. ¶ Omnis autꝝ alijs fen
qñ pfectat ad opꝝ cꝛugali. pꝛ intentio ē exponere. ter
tia sen qñ est de apatibꝝ. ⁊ qrtā qñ est de solone xtimutatis.
⁊ aliqd exponemus de gnta qñtū ad aliq capitla in gbus
est difficultas. ¶ Lorimemus gñc. poltꝝ Alucē. dicit
minantꝝ sufficere de febibꝝ ⁊ de curis apatibꝝ. ⁊ B in pma
fen. de crisi ⁊ de diebꝝ cꝛeticis. B in 2. fen. bic in ista 3.
fen. de terminat de apatibꝝ ⁊ curis ipoz. B autꝝ ista 3. fen
eres tractatꝝ. in p. oteriat de apatibꝝ calis ⁊ curis ipoz.
⁊ in 2. de terminat de apatibꝝ frigidis ⁊ curis ipoz. i tertio
de lepra ⁊ curis ipius. Causa autꝝ qꝛc fecit tractatus de le
pra vñ cꝛis. qꝛc lepra b. cōicit cū apatibꝝ in boc qꝛ lepra
ponit cācer vñs totꝝ copoz qꝛc lepra b. aliū modū vñs
istꝝ qꝛ habent aliq apatē qꝛ totꝝ copꝝ cōpꝛēdit pꝛ
rāo distinctio tractatꝝ fecit. diuidit. i. pꝛ pñens in duas;
qꝛ pmo xtimutē aut qꝛc dicunt ad eā qꝛ pcta vñs de apatibꝝ
in libro pmo. 2. pꝛsequit de apostematibꝝ fm qꝛ spe
rat ad bꝛ. libꝝ. secūda bꝛ. (Dico qꝛ omne apat) pma in
duas pmo pmo ostēdit qūo fuit locutus de apatibꝝ in li
bro pmo. secūdo ostēdit qūo loquit in boc libro. secūda
bꝛ. (In hoc autem loco).

De primo hic peditur qd Anil male pcessit cu
immediate post deterioratio de feb. de
terminauit de apatibz postea qd de solone cōtinuitatis
qd nālit et artificiali simplici pcedit apatibz qd solō cō
tinuitatis ē mōbz simplex apatibz mōbz pcedit. vñ dicit
Zuicē in pmo canone. §en. 2. qd tractatus de solutio
ne pcedit deterioratio tractatū de apatibz. ¶ S. h. lib. de
de ige. san. pcedit curatio de solone pcedit curatio de
apatibz. ¶ alij filij sic Brunus. qd vñ hic male pcessit
¶ Cōdm qd clog de apatibz ¶ de solone pcedit nō pcedit
deter. vñ theoricē alioz ¶ via curatio et practice. Si loqu
mur p mō dico sine dubio qd deterioratio solonis cōtinuita
tis pcedit deterioratio apatū qd nāle simplex pcedit post
sitū p totū nō solō pcedit cū p simplex vel mōbz ¶
apatibz mōbz pcedit. Et qd ad hō solō cōtinuit pcedit apa.
Et iō qd Anil in scōa §en loqit de istis p vñ speculatioz
et theoricē iō Anil in scōa §en pmissit caplm de solone cōti
nuitatis cap de apatibz. § in via practice et curatioz nō
est curandum nisi pcedis qd est in via curatioz melioz.
¶ Tūc aut ppter tres cāpmissit tractatū curatioz apatū
tractatū curatioz solonis cōtinui. pmo. qd ipse immediate
determinat de feb. ¶ et ad febres multoties sequitur
apatā p via crif. et etia apata multoties sequitur feb
res. iō immediate post febres determinat de curatione
apatū. ¶ Alia cā potēst qd iō solutio cōtinuitatis cā vna
integrans apatā apā cōponit ex tribz mōbz in apā est
quodamō cā de cōtinuitatis. iō erit p apatē cā tege
re apatē. pnt est occultā immanifesta. § apā est cā solutio
nis cōtinuitatis manifestē qd appet ad sensum. vñ clerici. et
iō dicit Zuicē. pmo can. §en scōa. qd cāse vltz apatē
qd rumpit aut bottoz qd ē comedat. z ista etiā est de ge
nere apatū aut plaga qd facit pns. et iō qd apā vltimū
ml sequit solutio pnti manifestā de qua ponit aucto
res curatioz saltē solutio cōtinui que est vltis. iō ponit
tractatū de solutio pnti post tractatū de apatibz in
curatioz. ¶ Tertia causa est. qd sequit ex pdictis qd Anil
et alij auctozes loquēdo de cura apatū ponit curatioz
ipsoz vñ qd apatiōe postmodū qd apata sunt apatē
pendit curatio eoz et curatione vltz. ¶ ideo Zuicē nō
docet curā apatū qd sunt apatē in tractatū apatū sed
in tractatū solonis cōtinuitatis et vltz. et iō qd ad apatē ē
quint in fine vltimū ml curatio vltz et solonis pnti
tatis. et pns curatio apatū qd ad hoc pcedit. curā solonis
pntitatis et illa pcedit. Ideo in via curatioz Zuicē pmissit
tractatū apatū tractatū solonis pnti. Et ppter hoc et
Anil in p canone. §en. 4. qd ibi loquit practice pns deter
minat de curis apatū qd solonis cōtinuitatis.

[illegible]

illo morbo q indiget in sui curatōe magis p̄p̄ys cōsidera
tiōib⁹ sicut a solone p̄rimū: q indiget multis cōsideratio
nib⁹ ⁊ p̄sūbibus tam rōne sūi q̄ cōpositiōis rōne cum alijs
morbis. tum ratione diuersitatis morboz. tū rōne diuer
sitate totius corporis ⁊ mēbroz.

De secundo dico. s̄cō diuisiōe apatis q̄ de ap̄a
te pōt dari multiplex descriptio. vna
est q̄ solet dari cōiter. Ap̄a est tumor vel inflatio mēbri p̄
ter naturā. ¶ Sed et̄ra illā diuisiōne potest obijci: q̄a in
apate est triplex peccatū p̄ccatū p̄m. p̄m canōe fen. 2. p̄ccatū
in p̄lone p̄pōne ⁊ vnitare: sed tumor est peccatū in
p̄pōne: q̄ est peccatū in q̄sitate. peccatū aut̄ in q̄sitate ē
peccatū in p̄pōne. q̄ tūc cū in apate fit triplex morbus nō
solus ap̄a erit tumor p̄ter naturā: sed et̄ mala p̄pō ⁊ solu
tio p̄m̄ui non est. q̄ erit ista vera descriptio. ¶ P̄. si caro
addat carni sicut fit multoties in vulneribus q̄si supere
scit. vel sicut fit a nā ⁊ a p̄ncipio gnātiōis q̄si. s̄cui supad
dis aligd p̄pter supabundantiā materiei: tūc est ibi tumor
nō p̄m nāz: ⁊ tū non ibi est ap̄a. Dōm q̄ ista descriptio est
bona data cōiter p̄pōt fulnieri. ¶ Ubi est intelligēdum q̄
in apate fit triplex peccatū. s̄m p̄lone p̄pōne ⁊ vni
tate. nihilominus dico q̄ p̄ncipali⁹ peccatū q̄d est ibi est
peccatū in p̄pōne: q̄d ap̄et p̄mo p̄auctiuitates. s̄cō p̄ra
tiōne q̄. Zui. in 4. libro. caplo de flegmone distiguit ap̄a
p̄m p̄ncipiū ⁊ augmētū p̄ter naturā peccatū in q̄sitate. nā pec
catū in q̄sitate est sp̄aliter in p̄pōne. q̄ tūc p̄ncipali⁹ pec
catū est peccatū in p̄pōne. Ulez ē hoc apparere rōne: q̄a si
hūozes s̄m̄ui vel colligunt in aliquo loco ⁊ faciunt solus
malā p̄lone: nō ē dō adub ap̄a. Itēz si sua mala q̄sitate
soluit p̄m̄ui nisi fiat ibi tumor nōdus: sed ibi ap̄a: sed si
hūozes s̄m̄ui ad locū aliū ⁊ faciūt tumorē dato q̄ sint i se
boni statim faciūt ap̄a: q̄a q̄ faciūt tumorē: tūc statiz fit
extrefo ⁊ cūlatio. ad extrensiōe segtur solō p̄m̄ui. ⁊ ad
cūlatiōes hūmoz sequit malā p̄pō. tūc q̄ formalius i
opate p̄siderādo ap̄a p̄m̄ est tumor. Dico q̄ si cōsiderare
mus q̄d ad effectū suū q̄d ē ledere aliq̄n ap̄a ledit plus
malā p̄lone: vel consideramus ip̄m quātūz ad cām ei⁹:
q̄a aliq̄ causa eius est malā p̄pō p̄mo: sed p̄siderādo ip̄s
p̄m̄ est p̄ncipale peccatū. est. nā ibi peccatū in q̄sitate ma
gis: quāq̄ sint ibi alia duo peccata. ⁊ ideo q̄ tumor ē ibi
peccatū in q̄sitate. ideo apostema denominat p̄ncipali⁹
a tumorē sicut a formaliori. ⁊ iō ueniēter pōt dici q̄ ap̄a
fit tumor p̄ter nām. ¶ Et hoc diffinitio pōt cōfirmari per
Zui. p̄mo canōe. fen. 2. q̄ dicit. ē eminētia in cute ē ex ge
nere apatis. Eminētia. n. sunt apata parua sicut apata sūt
eminētie magne. Et p̄pter hoc videt̄ velle Zui. q̄ ap̄a
fit eminētia abolutiōis. cū q̄ tumor fit eminētia. ergo ap̄a
tūc d̄r ueniēter tumor p̄ter nām: q̄a non ois tumor fa
cit ap̄a: q̄ tumor mēbi aliusq̄ d̄r effect̄ extra naturam.
sicut si pes alicuius esset tumidus plus q̄ alia mēbra. ⁊ B
est vel ex abundantia materiei vel ex agētē p̄m q̄ nā po
test impediri in suis opatiōib⁹: talis tumor non est ap̄a: q̄
nō ē est ex intēdē naturēf ex natrā que est ex p̄n
cipis generatiōis nālibus: sicut etiā alia mōstra dicūt̄
nālā. Et intelligē q̄ ibi dicit ap̄a est tumor q̄ est ex hūo
rum viciō: nō ē fit tumor ex carne addita sicut fit in sup
excresecia carnis vulnez vel vlez: ⁊ q̄ ap̄a est tumor
q̄ causat̄ ex hoc q̄ aliq̄s hūoz colligit in mēbro de nouo
vel p̄se paulatiz: vel fit s̄m̄ui ad ip̄s ex alio mēbro. ⁊ talis
hūoz adducit tumorē ⁊ malā p̄lone ē solone cōtinuitatē.
Sic q̄ bñ d̄r ap̄a est tumor p̄ter nām mēbri. Et p̄ ea q̄ di
cta sunt p̄ solutio ad argumenta. ¶ Dať etiā alia descri
ptio apatis a Halz. de inge. sani. Dicit. n. q̄ ap̄a ē morb⁹
mutas mēbrū de nālī q̄sitate ad id q̄d est p̄ter naturam.
¶ Sed aligdo ⁊ q̄a ois mala p̄pō est ap̄a vt argueba
tur. cū muer mēbrū a sua nālī q̄sitate. ¶ Ad hoc pōt re

sponderi q̄ Halz. p̄ qualitatē mēbri nō intelligit p̄lone
solū: q̄a isto mō mala p̄pō est ap̄a vt arguebat̄: sed itel
lexit p̄ qualitatē triplicē formā. s̄. p̄pōne p̄lone ⁊ vni
tate. ⁊ appellat hic qualitates cōdem quo ad ista tria. s̄. isto
mō nullus morbus mutat mēbrū a sua naturali qualita
te nisi ap̄a: q̄a mala p̄pō mutat mēbrū solū a sua natrā.
li p̄lone: s̄ nō a naturali p̄pōne ⁊ nō a sua naturali vni
tate: s̄o p̄m̄ui mutat mēbrū a sua nālī vnitare: sed nō a
sua naturali p̄pōne ⁊ p̄lone: sed ap̄a est mutas mēbrū
a sua totali qualitate in eā que est p̄ter naturā: q̄a mutat
mēbrū a sua nālī p̄pōne p̄lone ⁊ vnitare. ⁊ sic intelligen
do descriptio Halienī vera est. ¶ Et pōt et̄ dari alia noti
ficatio apatis que pōt eligi ex dictis Zui. cūcē p̄mo canōe
fen. 2. Apostema est egritudo composita ex tribus mor
bis ex q̄bus oibus iunctis puenit ex eis res q̄ est egritudo
do vna. ⁊ ista notificatio est vere p̄p̄ta notificatio et̄ di
stinctio apatis: q̄a ista explicat totā essentiā ipsius. in hoc
n. includit̄ tria gnā egritudinū simpliciū. s̄. gen⁹ egritudinū
nū p̄nis: ⁊ gen⁹ egritudinū p̄pōne: ⁊ gen⁹ egritudinū sol
nis cōtinuitatis: ⁊ p̄pter hoc q̄d dicit Zui. ex q̄bus omnib⁹
p̄iugit̄: excludit̄ ois p̄pō egritudinū plurius q̄ p̄pō nō fa
cit egritudines vna. nam sola illa p̄pō morboz facit ap̄a:
q̄q̄z. n. componunt plures egritudines sicut multoties
componit egritudo cōsimilis ⁊ nō officialis: ⁊ aliq̄ ē offi
cialis. i. cōis. ⁊ aliq̄ et̄ aliq̄ componit officialis cūz cōiter: tūc
non est apostema. ideo q̄a nō p̄ponit sic q̄ ex eis puenit
egritudo vna: q̄a dicimus tūc q̄ iste egritudines sint plu
res: sed q̄i iste egritudines cōponunt sic q̄ ex eis puenit
egritudo vna tūc causant ap̄a. ¶ Ubi nota q̄ triplex est
cōpositio morboz. quedā est cōpositio ordinata: ⁊ nō ē
ordo itra illos morbos sicut ē in febrib⁹ erraticis: q̄ mō
fit vna mō fit alia. mō nō est ibi aliqd. ⁊ talis cōpositio vt
manifestū est nō facit egritudine vna. ¶ Alia est p̄p̄o
tio morboz ordinata. ⁊ hoc ē duplex: q̄a q̄d est p̄p̄o mor
boz aliquoz ordinata: vt q̄a aliq̄ ordinē bñ itra se: s̄
nō integrant p̄pter hoc egritudinē vna: sicut est triplex
modus p̄pōis feb. ordinatus p̄m q̄ habet per Zui. in
4. huius. i. vms subintrans alter et̄ coalter nās. alter d̄r
cit cōcomitans. ⁊ talis cōpositio nō facit egritudinem
vnā: sed plures: q̄a nō dicimus de tali q̄ bñ in se plures fe
bres cōpositas q̄ habeat vnāz febze: nō dicimus q̄ ha
beat plures. ¶ Sed alia est compositio morboz ordina
ta sic q̄ illi morbi bñ ordinē itra se ⁊ integrāt vnū mor
bū. ⁊ talis p̄pō facit morbū vnū s̄c̄ est ap̄a: q̄a in apate
sunt tres morbi. ⁊ sunt ordinati. q̄uātū ad generatiōem
ipsius: ⁊ quātū ad p̄ncipalitātē est ibi ordo quātū ad
generatōes sicut apparet in generatione apostematiz: q̄a
apostema generat̄ ex hoc q̄ hūozes colligunt in spon
glositatib⁹ mēbroz: vel p̄se: vel q̄ s̄m̄ui ab alio mem
bro. mō q̄i isti faciunt ap̄a est ibi ordo: q̄ illi hūozes in
via generatiōis apostematiz cōsiderando apostema quā
tum ad sui essentiam. p̄mo faciunt morbum quantitas
augmētando locū. postea per extēnsiōē que fit ibi gene
ratur solutio p̄m̄ui. postea si illi hūozes sunt bone qua
litate: quia aliquādo apostema generat̄ ex hūmozib⁹ bo
ne qualitate. tamē p̄pter cōculationē ⁊ motatiōē que
fit ibi inducit mala qualitas in eis sine complexio. Et est
etiā ibi ordo quātū ad p̄ncipalitātē: q̄ p̄ncipalior morboz
est peccatū in p̄pōne vt d̄m̄ui s̄m̄ui p̄s ⁊ declarātū est. s̄c̄
tūc ordo est inter dictos morboz: ⁊ cum isto ordine inte
grat̄ essentiā vnus morbi: qui d̄r apostema. s̄c̄ q̄ tūc ap
paret q̄ d̄m̄ui est bene q̄ apostema est egritudo cōposita
ex pluribus morbis ex q̄bus oibus cū p̄iugunt ad iunctiōem
puenit ex eis res que est egritudo vna.

De tertio dico s̄cō de causis apatis q̄ causantur
apatis q̄dā sunt p̄mitine q̄dā

sunt antecedentes quedā iuncte, et oēs iste cause possunt colligi ex dictis Aui. pmo canonē. sen 2°. caplo de causis apatū. ¶ Cause pmitiue sunt cause extrinsece sicut causis aut gnisio. ¶ Cause aut antecedentes quedā sunt cause bioales vel q pnter ad humores. et iste vocantur cause materiales apatū sicut qtuor sunt biozes et aquo fitas et vctositās. vñ qñ iste materie supliuit in corpore: tñ sunt cause antecedentes apatū. vocant aut cause miales nō qñ sunt materia apatū ex qua nulla egritudo cum sit accio bz mām ex quā nec est materia in qua: quia materia in q apatū est mēbz: imo sunt cause efficientes apatū: s3 vocant p tūto cause miales: q biozes sunt in le materie mēbz: et spiritū: q ex subtiliori pte humorū fuit ipū: et ex grossiori fuit mēbz. vñ medicus nō vocat elca causas miales egritudis et sanitatis: q sunt valde remotē: nec est vocat ea mēbz et spūs causas materiales: qz ista habet rōne materiā respectū toti corpis. tñ nō hnt rōne materiā adiniciē: q ipū nō est materia mēbz nec eocuerioz biozes vltra hoc q sunt de structioe corpis bit in rōne mīe respectū membz: et spiritū. et id medi cū vocat moebos mīes a ppietate q sunt in humoribz: quāqz humores nō sunt ppiet materia ipoz: et ideo ponit ut q materie apatū sunt qtuor humores et aquositas et vctositās. ¶ Quedā vō sunt cause antecedentes apatū: qz psonales. nam mala xpo est causa attrahēdi apā ad mēbz. Quedā. n. cause antecedentes sunt xponales. nam aliq mēbz sunt q ex naturā facta sunt talis xponis vt recipiūt supliuitas alioz: mēbz sicut curis. Quedā. n. sunt que recipiūt supliuitas p lasitatis eoz: sicut est ca ro lasa in locis emictoriz. Quedā aut accipiunt supliuitates. ppter sitū: vt ga inferi: et eodē mō intellectu de similibz. ¶ Et si qramis q cause sit fortitudo mēbz recipiēs vel impellētis et cōplones mēbz recipiēti. Adm qz reducit in cōplones efficientes et xponales. ex hoc. n. q membrū est talis xponis et xponis vel ex egritudine vel ex natura est talis recipit superfluitates. et ex hoc q est talis xponis et talis xponis est forte potens expellere humores. humor aut expellit: aut ga multus: aut qz est malus sicut dicit Halic. 13. de ingenio sanitatis. ¶ Causa aut iuncta apatū est humor: collect in apate qui acū facit apā. Et non est intelligendū vt quidā dicit qui dicit q causa iuncta apatū est fluxus biozis. si eni ista esset tūc statim q fluere humor fieret apā: qz posita causa coniuncta ponitur effectus: quod est falsus: sed coniuncta causa apostematis est id quod dictum est: quia ad illam cām statim sequi apostema.

Quarto dicamus de mō generatiōis apatū q apā generat duobz mōdis. vno mō p viā deriuatiōis. alio mō p viam cōgētiōis. vtriusqz idem est modus generatiōis apostematis. Nam apā ppter hoc generat q humor sit supliuitas ag gregat in mēbz aliquoz: siue humores aggregentur in membro aliquo p sevel paulatim vel aggregentur ibi ex fluxu aliquo ex alio mēbz faciūt ibi apā ex hoc q pmo replent venas magnas mēbz: postea vō replent venas paruas: deinde trācunt in spongiositates membz: et faciunt tumorē et extēsiōē in membro. et p hūores eēt carū in qritate. et post vō extēsiōē causatur solutio conti niū ibi. et postea ex cōculatione humorū. et si hūores eēt pmo bone complexionis inducūt ibi mala xpo. et existis tribus modis inducūt ibi apā. ¶ Sed ga auctores faciūt ibi mētiōē de dolore q est maxime cā apatū. Ideo dēz est q causa est dolor ipū apatū. Et videt qz dolor est cā apatū. Nam dicit Aui. p causi. sen 2°. q dolor est cā apatū: ppter calozē inatūale quē dolor facit euenire in mēbz: s3 illud magis explicat. Halic. 13. de inge. sal. Nam dicit ipse

q oñsum est de virtutibus nālīb⁹ q virtus expulsiua nō facit iūa opatoz et actōez nisi cū sentiat aliqz lesiōē et ali qz nocumentū. Tūc aut de numero illoz nocumentoz manifeste est illud qz facit doloz. vñ mēbz: supius ex ptes expmūt in illud nocumentū expellat. ex hac aut expi ssiōe sanguis et spūs deponunt ad loci dolozis qz sunt causa apatū. sic qz p istū modū doloz causat apā. ¶ Alterius cū illud qz facit doloz nō sit nisi mala xpo vel solo contui. et iste sunt cause cozpales appet qz doloz est cā antecedes apatū: et cā iuncta est humor attractus ad locum ppter doloz: vey ē qz cā pma doloris pōt esse causa pmi itia sicut paulo et b3 sed causa b3 imediata est mala xpo vel solo contui. vñ qñ ad eius cām pmitiua dolor esset cā apatū: sed quātū ad cām eius imediata est causa aīa. et humor attractus ad locum est coniuncta. Et si fiat ex fluxu bñ. ab alio membortz generat apā per viā deriuatiōis. si aut fiat p adunatiōē supliuitatū in membro paulatiz tūc fiat per viā cōgētiōis.

His ergo visis et istam dicit Aui. Jā locuti sumus de apatibz. s3 morbz sit. et quō ad apatā currūt tria genera morboz: cum spēbus eoz. s3 quō diuersificat s3 diuersitate quatuor humorū. et aquositas et vctositās distingūdo ea quō ad alias diuersitates ostēdēdo et que sunt cause ipoz apatū: et hoc totz supra dēz ē in tēda sen. pmi canonē. ¶ Et ipoz curis. s3 in 4° sen de curatoe apatū. sermōe vniuersali. et quō ad pmi quātū ad id qz dēz est in quarta sen. ad quem redire opz illū. ratio huius est qz sermo est specialis re spectu illius. Tūc aut vñ Halienū in libro de igemo san itatis. vniuersalia non obliuiscaris vt ea valeas particularia opari. ¶ Deinde cum dicit.

In hoc autem loco loquimur de eis sermo nem particularem.

¶ Dic ostēdit quomō loquit in hoc libro de apostematibz: ga loquit particulā respectū illi. xps qd dicit.

Dico q omne apostema et pustula aut est calidū aut non calidū.

Superius Auctēca ptiuādō doctrinā h⁹ libri de apatibz pponit quō bic logi de apatibz. hic exequit pncipale intentionē de apatibz. Et v uidit ista ps in duas. pmo pmitit quāda diuisionē generalē ipoz apatū. Sed plegur de mēbz ipū. et ibi. (Et apā calū aut est) De pmo dicit q omne apā et pustula aut est calū aut non calū. q omne apā aut est ex bio re calo aut frigido. Vel dicat q dicit nō calū et nō dicit frigidū ad ostēdēdū qz bic sub apatibz nō calidis ppeben dit apatā q nō sunt cala p eētiā nec sunt frigida oīno: ga sunt ex biozibz putrefacti frigidis qz pp putrefactiōes nō dnt frigida oīo. et pyreca vt ppebēret sub b apatā q sunt frigida p eētiā: s3 sunt cala p accis vt ppter putrefactiōes dicit nō calū: et dicit frigidū.

Et apā calz aut ē a sanguine et qz currit cursu ei⁹: aut a colera et qz currit cursu ipū⁹.

¶ Dic psequit mēbz diuisiōis. et duo facit. pmo determinat de apatibz calidis. et de frigidis. et ibi. (Du. frigi.) pma in duas. p determinat de apatibz calidis pmo: nē vlez diuidēdo et distingūdo ips in suas ipēs. et plegit de eis specificādo et declarādo in spali de quoz apatē calido. scā ibi. (Jā scituū de flegmone) pma in duas. p facit hoc. et qz apatū calidoz qdā sunt intrinseca et qdam extrinseca ostēdē qz p bic logi. scā ibi. (De intrinsecis vō) pma in duas. pmo ponit quāda distinctiōē apatū calido rū et mīsest ea. et 2° ponit quōdā canōes cōes omnibus apatibz calidis. scā ibi. (Et qñ multiplicat materia apo

stematis? Prima in duas. pmo ponit quādam distinctionē
generales omnium apatum calidior. 2. psequit de mēbris
illius diuisionis. scda ibi. Et qd ē a sanguine? Dicit pmo qd
omne apā calin aut est ex sanguine 2 qd currit curū ei? 2c.
¶ Ubi nota qd An. dicit qd currit curū ei? istud pōt itel
ligi duplr. vno mō qd. apā calz aut fit a sanguine. claudabi
li 2 naturali 2 qd currit curū eius. lab obis spēs? sangui
nis. Alio mō pōt exponi apā calin aut fit a sanguine puro
2 qd currit curū eius. i. aut fit ex sanguine mixto 2 alijs bu
mozib? 3. sanguis bclp dominat. 2 qd bic pñat sanguis
aly bñores currit curū eius. 2 id dāro qd ibi sint aly bñor
es et vocat tñ apā sanguine? aly bñores currunt cur
su sanguinis ppter dominū sanguis. Silt illud qd dicit
aut fit a colera: 2 qd currit curū ei? pōt duob? modis ex
poni. p mō aut fit a colera. clona 2 nāli. Et qd currit cur
su ei? i. aut fit ab alijs spēsbus colere. Alio mō pōt ex
poni aut fit a colera. spura 2 qd currit curū ei? i. aut fit ex bu
mozib? 2 currit curū ei? 2. hoc pōt exponi duob? modis.
vno qd pñt currere humo. curū colere? qd bñores in apā
te sūt mixti? dñatū ibi colera. 2 id denotat apā totū co
lericū. Alio mō dicit currere curū ei? nō ppter admixtionē:
sed qd redundant in nām suā palteratōem sicut sanguis
supaleficat 2 subtilizat 2 quertit ad naturā colere. 2 id ap
stema quod fieret ex tali humore diceret colericū cū he
ret ex bñore 2 currit curū colere.

Sed hic est dubitatio de hoc qd dicit An. qd apā
calin aut fit ex sanguine aut ex colera:
qd videt qd An. sic bic diminutū: qd vt ipse dicit in p
cane. Et nō est estimādū qd apā calin sit illud solū qd ge
nerat ex sanguine 2 colera: sed ex quacūq; alia mā: siue
sit calida p essentia siue accidat ex supaliditas p putrefa
ctionē. Et tūc apā calin nō fiet solū a sanguine 2 colera: sed
et ex regmate 2 melancolia: cū istis possit accidere calidi
tas ex putrefactione. Nos possumus dicere duplr. vno mō
qd is An. dicit qd apā calin aut fit a sanguine aut ex colā:
non p hoc excludit qn possit ab alio fieri. Vel alr possum
us dicere. qd apā calin dicit duplr. vno mō cōiter qd fit
ex materia calida siue sit calida p se siue p accidens. Alio
mō dicit apā calin ppter 2 stricto qd fit ex materia calida p
se 2 essentialr. pmo mō intelligit An. in textu pallega
to. Scdo mō intelligit bicuicū signū est qd cancer f3 pri
mum modū esset apā calin: qd fit ex materia calā p acci
dens: tñ determinauit de ipso inter apā frigida. Et idē
dixit statz post illū textū. nō calā vō 2c. vbi connumerat
apā frigida quoz plurima sunt acuta. i. calida. pmo enī
connumerat cancerū inter apā frigida. Et idē dixit sta
tim post illū textū. Nō calida vero 2c. Ubi connumerat
apā frigida: quoz plurima sunt acuta. i. calida. pmo. n.
connumerat cancerū inter apā frigida: postea dixit
ipm esse calin. Sed qñ dicit ipm esse frigidū intellexit
hoc p se. qñ dixit qd erat calin intellexit p accns. vñ pmo
qñ connumerat cancerū inter apā non calida accipit apā
stema calin stricto. Postea vō qñ dixit ipm acutum acci
pit large. Vel possumus dicere isto mō qd p p dicit. apā
calin aut fit ex sanguine aut ex colera: qd intellexit apā qd
fit ex calida materia essentialr. Et p hoc qd dicit qd currit
curū eius intelligit apostema calin qd fit quocūq; mō
fit calā. ¶ Et isto mō docet 3. expō itius vbi. 2 qd currit
curū ei? a predictis duabus.

Alterius est bic aliud dubiū ad maiorē declara
tionē dictoz An. vtz apā fit a cole
ra. 2 videt qd nō. p Hal. in pmo secūdi pñosticoz. dicit
enim. Et iam dicitur in eis qd pmissa sunt qd ex colā non
accidit exire qd est: necūq; est cūeti exire vt bu.
sint indigesti crudi 2 grossi. ¶ Pā fit qñ bñor figit in
parte tumorē facies: sed colera de se nō ē frigidus vel fa

ciēs tumores: cū sit humor subtilis 2 fluxibilis. g. 2c. Dico
ad hoc qd apā fit a colera: 2 hoc p3 ex sensu. 2 ē manifestus
ex rōne: qd ad hoc vt fiat apostema o3 qd bñor figat in pte
repleta spōsiofitates mēbrū 2 tumorē faciens. hec. n. ē cau
sa 2 iuncta ei? vt app3 ex dictis. Nunc autē colā pōt figi in
aliq mēbro. 2 hoc p3 p tres cās. 2c. nō est temp. nec ē co
currere istas tres cās: imo aliqñ infert vna vel due. vna
est virtus. scda est dispō mēbrū. tertia dispō mēbrū.
vna. n. est cā. vt si virtus mēbrū fit debilis nō potēs expel
lere ad cutim vel ad exteriora mās expulsiā ad ipsū. Di
spōsitio bñoris ē cā: vt si cutz colā admisceat bñor grossus
2 viscosus qd ē cā fidiōis 2 retentionis colē. Et ppter ea po
nit Ha. i. lū de iterioib? qd flegma saluz vebemēt? vlyce
rat qd colera: ppter maiorē fidiōis ipsi? in mēbro. Dispō
mēbrū est cā vt si mēbus ad qd sūt materia nālier fue
rit spissus sicut curis vel accitrali opilati nec ē cōt qd ibi fi
gat materia 2 pmanear durā. etiā hoc innuit Hal. in lib. de
crisi in fine. ppter gūtas tres cās pōt colā figi i mēbro ex
facere apostema. ¶ Ad id qd dicit n. o. qd Hal. in 2mento
fē cūdi pñosticoz. vdm qd ibi loq3 de exitibus p modis cri
sis. 2 vplurimū 2 frequētē crisi in egritudib? colericis
fit p euacuationē rōne colere qd ē humor subtilis. exitura
aut fit vplurimū in egritudib? flegmaticis rōne bñoris
grossi 2 viscosi. nihilomin? vt ipse dicit in 3. cūis dōt fē
ri exitura in egritudib? colericis: qd si virtus fit debilis 2
bñores sint calī fit exitura: qd nā nō pōt ptece dñari bñor
rib? hec aut vba ibi plenī declarabunt. ¶ Ad rōnē quā
adducebas p3 solo p iā dicta: nihilomin? itelligēdū ē qd si
ne dubio credo qd rari? ibi qd colera pura nō maligna
q3 de alyb bñozib? p viā radicia hoc est in p bñor pccas
fuerit colā: 2 p bñor subtilitatē ipsi? vñ nō pōt ita colligi
in mēbro sicut ali? bñor: 3 bñor alius bu. colligi in in
bro sic sanguis qd supaleficat? ibi pp aliq3 cās ppositatā
ad colera sūt accitna berispile: 2 b frequēt accidit? vt
ponit An. in pñi lectioe. ¶ Dedic qd dicit.

**¶ Et quod est a sanguine: aut a sanguine lauda
bilis: aut sanguine malo.**

**¶ Bic plegfo de mēbris diuisiōis p dicit: 2 duo facit. p pfo
quis de apate sanguico. 2 de apate colico. 2 ibi Coleri
cū pma i duas. p pmitit qdā diuisiōe apatis calidi qd
fit a sanguine. 2. plegf de mēbris diuisiōis. 2. ibi. (Et
sanguis laudabilis) qd dicit p3.**

Sed vubirabit aliqs de hoc qd dicit Auicē. qz
dicit qd pōt fieri apā ex sangui
ne laudabili. illud nō vt v3: qz ipse dicit p canō. fen 2.
qd nullū apā accidit sine malitia plonis cūz mās: 3 in ma
litia plonis cū mās bñor malus 2 nō laudabilis. ¶ Di
cunt qdā qd iste sanguis dī laudabilis p opatiēm ad san
guinē adultū malignū 2 venenosum. ¶ Qd ego aut alr dico
q apā pōt duplr pñiderari. vno qd. ad fieri 2 sui initū.
alio qd ad faciē cū 2 cōpēmētū. Si itelligat p mō dico qd
apā pōt fieri ex sanguine laudabili sic fit accidit pmissio in
corpe tpato qd nō est repletū malis bñozib? tū pp pñis
fionē pōt fieri apā ex sanguine pcurrēte ad locum: 2 tñ san
guis ille pus erat laudabilis. Et dico qd nō solus illo mō fit
apā ex sanguine laudabili 2 qūitate: 3 p fieri i qūitate 2
qūitate. ¶ Et b dico: qd qdā dicit qd An. intellexit dī sangui
ne laudabili qūitate: 3 nō ē qūitate. Vñ dicit ipse qd ille
sanguis iducit malā plonē 2 supale factōes mēbroz rō
ne qūitatis: sed nō rōne qūitatis. Et adducit sile 2 dicit.
Nā sicut ipse ignis in pna qūitate moderatē calefacit 2 in
multa adurit. Sz illud nō est v3 v3: qz pōt fieri apā ex
sanguine laudabili i qūitate 2 qūitate. Et hoc dico qd sui
initū: qd pole ē qd corpe exīte tēpato in qūitate 2 qūitate
bñoz: si accidat pmissio 2 ex illa pmissioe ibi fit apā: tñ ibi

sanguis est laudabilis in q̄titate et qualitate. Et ideo sanguis quo ad initium anteq̄ colligit in apate potest esse laudabilis in q̄titate et qualitate: s; vltimum peccat in q̄titate. Et isto mō intelligit hic Auicē. qđ apostema fit a sanguine laudabili ad minus salte in qualitate. s; peccat in q̄titate. et qđd fit a sanguine illauidabili: quia potest esse anteq̄ sanguis sit calcfactus in apate vel collect; peccat in q̄titate et qualitate. Si aut intelligat apa quo ad sui esse et complementum sic dico qđ omne apostema fit a sanguine illauidabili. Quia cum in apate sanguis conculcatur ex illa conculcatione dato qđ pus in se esset bone qualitatis fit qualitatis male. Istō modo intelligit Auicenna in pmo cum dicit: qđ nullum apostema accidit sine malitia cū materia. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sanguis laudabilis aut ē grossus aut subtilis: et factū qđ ē a sanguine laudabili grosso est flegmon q̄ accipit carnē et cutē simul et est euz pulsatōe. et a subtili flegmon q̄ accipit cutē solā et est spina et non est cū pulsatione.

¶ Dic psequit membra p̄dicte diuisionis. et vno facit. p̄mo psequitur de apate qđ fit a sanguine laudabili. 2. de apate qđ fit ex sanguine illauidabili. Et cū ibi. (Et vō facit cum a sanguine grosso). Dicit ergo. Et sanguis laudabilis aut est grossus.

Sed statim tu. d. videt qđ dicit falsus: qđ sanguis laudabilis non est grossus neq; subtilis. imo est eq̄lis in xpone et in suba: qđ sanguis non naturalis ē ille vel qđ est grossus vel subtilis sicut apper p̄ Auicē. p̄ casū. sēn p̄ma. cap. de hiozibus. ¶ Dōm qđ sanguis laudabilis pōt dupl; exponi siue p̄siderari. vno mō stricte et p̄prie. 2. isto modo sanguis laudabilis nō est grossus neq; subtilis: s; eq̄lis. Alio modo pōt accipi large vt dicat sanguis laudabilis nō ē egredi a sua naturali qualitate: sed aliquātulū egredi a sua suba et grossitudine vel subtilitate. mō 3. apa possit fieri ex sanguine laudabili p̄mo mō: et hoc quantum ad sui fieri et initium apatis vt dñm fuit pus. 2. vltimum peccat in apostemate sanguinis vel quo ad grossitudinē vel quo ad subtilitatē maxime quantum ad esse et complementū apatis. et hoc ppter tensionē humoꝝ alioꝝ qđ ipso: vel ppter alterationes que accidunt sibi: et qđ ita p̄tingit vltimum. ideo dicit qđ sanguis laudabilis aut est grossus aut subtilis: et intelligit de sanguine laudabili largo mō vt dñm est. Et factū ē. apostema a sanguine est flegmon. s; vere et p̄prie. s; flegmon accipit carnē et cutē simul. hoc est rōne grossitiei materie. et 2. plus pfundatur mō in flegmone cū apate sanguis q̄ in apate colerico. Et ideo dicit Sal. 3. de inge. sani. sed sicut flegmon fit in carne partē cutis amplexit. Sed intelligit hic Auicē. qđ loquit de apostematib; qđ sūt in exteriorib; p̄ribus corpis: qđ de iterioribus p̄ribus locutus ē in 3. Et ideo dicit Auicē. qđ accipit carnē et cutē s; hoc est vtz de apatib; exteriorib; de qđ loquitur: qđ in interiorib; mēbris nō est p̄prie cutis. Et est cū pulsatio: qđ rōne caliditatis cogit artariā eleuari et euentari. rōne aut p̄prie qđ inducit in mēbro rōne pfunditatis hūoꝝ coartat artariā et resistit ei in eleuatiōe. et 2. rōne illi coartatiōis et rōne illi caliditatis vt euentet vir tu mouet artarias et fortiter pullat et sentitur pulsatio in mēbro m̄ifesta. Et a subtili. s; sanguis supple fit flegmō: qđ accipit cutem solā. i. magis depellit ad supficiē et pfundat in carne minus ppter subtilitatem materie. vñ in 2. et ligas qđ accipit cutem solā. ita qđ nō partē carnis: s; vt accipit cutem solā. p̄mo. et p̄ter amplexit partē carnis. Et est spina. i. berisipila. et d̄ berisipila spina: quia est i eo p̄ncipio ad modum p̄ncipio spine. Sed tu. d. qđ fecit hic

mentionem de berisipila cum sit apa colericum. Dico qđ Auicē intelligit qđ illud flegmō fit berisipila: qđ declinat ad nām berisipile: sed non fit oīno et vere berisipila: qđ talis fit a colera pura: vel ex sanguie qui iaz trāsīit in naturā colere ppter aduersionē: qđ sanguis adnrit eius subtile cōuertit in colerā: et spūsus in mēlā colidit: sed talis flegmō d̄ berisipila: qđ assimilat berisipile in accitibus: et hoc rōne sanguinis qui p̄positiōat colere in subtilitate. et p̄prie ppter hoc Auicē. fecit mentionē hic de berisipila. ¶ 2. p̄mo intelligendū qđ talis berisipila nō maligna vltimum fit ex tali sanguie: et p̄prie fit ex colera pura bona: qđ vt superius dñm raro fit apostema ex colera pura p̄ vias radias: s; vltimum berisipila nō maligna fit ex sanguie laudabili p̄positiōato ad colerā. et 2. qđ Auicē. loquit de apate colerico nō facit ibi mētiōes de tali apate. s; berisipila non maligna: qđ p̄prie trāgit ex colera pura. verū est qđ qñ fit ex carne est vere berisipila: sed vltimum fit ex tali sanguie. et 2. fecit hic Auicē. mentionē. et nō qđ loquit de apate colerico p̄ eam dictā. Et nō est cū pulsatiōe. intelligit sicut pus: qđ mā non est hic ita pfunda. et 2. nō coartat ita artariā sicut in p̄dicto. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et vero a sanguine grosso malo fuit spēs exituraz malaz. Itā si ei malitia vebemēs fiat et ipso aduultio p̄ueniet berisipila et veniet combustio et crusta: et deterior ea est ignis p̄ficus. et a subtili malo accidet flegmon qđ declinat ad berisipilā cū malitia et fraudulētia. Si aut fuerit subtilior erit berisipila flegmonides. et si fuerit ei malitia maior erit berisipila d̄ns infatōes et veficas et cōbustionem et crustā.

¶ Dic psequitur de apostemate qđ fit a sanguine illauidabili. Dicit qđ 2. Species fuit exituraz maluz hoc est ratione materie male corrodentis et aduentione vt statim patebit. ¶ Vbi nota qđ exitura accidet duobus modis. vno modo large p̄ omni apostemate. alio modo p̄o apostemate calido qđ peruenit ad collectionē suaz: p̄mo modo accipitur hic. Unde expone exituraz malaz. i. apostematū maloz. Que differentia fit inter apostemata et exituraz? vnde dicit infra capitulo de exituris. Itā si ei? scilicet sanguinis grossi mali fiat vebemētiō malitia p̄ueniet berisipila supple mala. et intelligit d̄ berisipila sicut pus: qđ ex tali sanguine grosso malo fiet flegmon qđ assimilat berisipile in accitibus. in aduersione et calefactione. licet nō assimiletur ex parte subtilitatis materie et eueniet combustio et crusta. s; quādo materia fuerit calidior et aduultior. Vñ sicut ab igne fit combustio primo: deinde relinquit escara vel crusta nigra. ita cōtingit ex hoc humore ppter malitiā eius. Et deterior ea ē. berisipila est ignis p̄ficus: qđ hoc accidet ex maiori aduultōe et caliditate. vt sicut variā caliditas et aduultio in hūoꝝ ita variā accitū et denominatiōes. et d̄ ignis p̄ficus ad similitudinē ignis inflāmantis et facietis bulire. hoc dicit ppter maiore inflāntiā sanguinis. et intelligit de igne p̄ficco eodē modo sicut dñm est de berisipila: qđ ignis p̄ficus ē apā colerico cui berisipila: sed sanguis pōt inducere accidētia igni p̄ficco similia ppter malitiā eius. vñ facit flegmon qđ assimilat igni p̄ficco in accitibus. Et a subtili sanguine malo accidet flegmō qđ declinat ad berisipilā. i. qđ sicut berisipile et tēdit ad nām berisipile male cū malitia et fraudulētia. s; xpone sanguinis: qđ ille sanguis p̄prie aduultio et uertit ad colerā. Et intelligit qđ illud flegmō magis assimilat berisipile qđ p̄dicat: qđ sanguis ille magis tendit ad nām colerico qđ sicutur ei et subtilitate sube et p̄prie. Si aut fuerit subtilior. sanguis erit berisipila flegmōi

des dicit hoc ppter magnas pportione quā bz sanguis ad colera cū subtilitate et calitate tunc denominatio plus ab herisipila sicut a pdomiādoe qz tñc debent plura accitā apas colerici qz sanguinei. i. idē fiet dñolatio ab aposte mate colerico. q. quō fuerit eius malitia maior bu? sanguis subtilior qz quasi ita trāsūit in viā colere vel nās. Ad alia maiōz. i. maiōz ad alio erit herisipila bz in inflamatio nez. i. yescā et adūfione et crassitate. hoc ppter ea qz sanguis est ita calidus et adurēs qz facit yescā et crassitē sicut ignis. Et intellige que dñā est iter ita veficatione et crassā supe riorē qz fuit a sanguine grosso malo qz ille magis declat ad cūritatē eo qz materia istius magis assimilā coleres vt dictū est pus. ille vō magis declinat ad nigredinē cū ru bore. qz materia nō ita assimilā colere. ¶ Alterū autem nota qz oīa apata que dicta sunt sunt sanguinea qz mā radialis fuit sanguis bz in gūbā dēat pportione et trāseat qz in nām colere vt dictum est. ¶ Deinde cum dicit.

Colericum autem aut est a colera subtili val de que non cōtinet in eo quod sit magis itus qz illud quod appet de cute et est acuta et fit ex ea formica aut abulatina folas et ē subullos aut ambulatina corrosiua: et est mala: aut ex colā grossi illa et est minoiz caliditatis et cōtinet magis itus qz prima in cure et est quasi sit in ea fle gma et fit ex ea formica miliaris et est minoiz inflationis et tardioiz resolutionis: et si fuerit materia grossior et deterior accidit formica cor rosia: et si perransierit in grossitie sua vsqz ad substantiam sanguinis et fuerit mala accidit herisipila mala.

¶ Dic ptegitur Aui. de apatib? colericis ponēdo diuiffionē ipsoz fm maiōz et minōz subtilitatis mae: et diuidit pars bec in duas. qz p facit hoc. et remouet quoddā dubiū. i. ibi. (Et in oibus illis mā est subtilis). pma bz ptes pculas sed non est vis.

Sed hic est dubitatio qre Aui. bic non posuit apata fieri a colā laudabili et a colera mala sic fecit supius de sanguine. ¶ Dōz qz cā est qz vtrpluri mū: imo qz semp apā colericū fit a colera innālī: qz colera stari cū abūdat i corpe est innālī eo qz nō est humor benignus et dilect? a nā: sic sanguis. i. iō pāz est de ipō i corpe respēu flegmatis et sanguis: i. iō sanguis pōt peccare i qzitate: et tñ erit bonus in qzitate. colā autē que peccat in qzitate peccat ē in qzitate. i. ideo est mala. qre nō pōt colera laudabilis abūdere in corpe: sic sanguis. i. iō non fit ex ea apas: sic ex sanguine laudabili. qz pter sui horribilitatem stari quā egrediat metas nāc fit illaudabilis sanguis dato qz egrediat metas nāc pōt ide illaudabilis remanere laudabilis. qz est humor benignus et dilectus. Vterus est aut qz qdā colera innālī est maligna: et quēdā nō maligna mlti: tñ est pote qz fieret apā ex colera laudabili et maxie cū p mixtione sanguinis: si accideret apā in corpe colerico ex pmissione abundare colera nālī. sed qz hoc est raro. s. qz fiat ex colera nālī. ideo Aui. nō fecit in apate colerico istā diuiffionē: quā fecit in apate sanguineo. Et iō dicit est sup? qz herisipila nō maligna vtrpluri accidit ex sanguine laudabili qz pportat colere. i. iō Aui. in apate colerico solū fecit mētionē de herisipila mala. ¶ Dicit qz Aui. qz apā colerici aut est a colera subtili valde et fit ex ea. et illa colera subtili valde. s. aut formica ambulatina et est subtilior. i. colera subtilior: aut. s. fit ex ipā colā formica ambulatina corrosiua et est mala. Aut fit formica ex colā grossiori et B est qz illa subtili adurū et est peior. i. iō vicerat carnē istā. s.

pdicta. ista colā minoiz calitatis. Et B est qz colā miscet melle aut cū flegmate. vñ reddūt eā min? calas et grossiorē et pñet magis? qz i pma cute. B est rōne grossioiz materie pp admixtione flegmatis vel melle. Et est qz in ea sit flegma. hoc est rōne calitatis colere que admiscet cum flegmate: et fit ex ea formica miliaris ad siltitudines milij. Et est minoiz inflamatio et minoiz et tardioiz resolutionis. qz rōne flegmatis minus inflammā qz pdicta: et dicit tardio? resoluū. Et si fuerit materia grossior et deterior. i. adūfioz accidit formica corrosiua sepe peior. Hoc est dicere quādo in formica est mā grossa et adūfata: ita qz vicerat: tunc accidit inde mala formica corrosiua peior qz qm mā est subtilis. qz rōne grossicie mae plus figit et plus vicerat qz colera pura: qz plus figit rōne grossicie mae. ¶ Ubi nota qz per istum textū habet triplex formica. qz quēdā est ambulatina pura que ambulat solū et non vicerat et illa fit a colera subtili. Alia est miliaris que fit a colera grossa ppter admixtione flegmatis. alia est corrosiua et illa pōt fieri ex colera subtili vt. s. cōingat qz formica ambulatina trāseat in corrosiuas. Et pōt fieri ex colera grossa fit in mala. vt ff cōingat qz miliaris trāseat in corrosiua. ista est deterior qz pma. qz plus vicerat rōne maiōiz ficionis: et cū hoc tardioiz resolutionis. Et hoc est quod dicit Aui. cū dicit. Et si fuerit mā grossior et deterior. et si perransierit. i. colera i grossicie eius supple et in sua adūfione vsqz ad substantiam sanguinis erit herisipila mala. Qz vt dicit B. i. q. de ingenio fami. sic colera fit grossissima et calissima curē excozabit vsqz ad siltiterioz. sed si est subtilis: tñc non excoziat. et iō nō est tñc herisipila ita mala. Et ideo dicit B. hic qz herisipila qdā est cū vulnere et quēdā sine vulnere. ¶ Deinde cum dicit.

Et in omnib? illis materia est subtilis quāuis diuersificet post illud: et fit ppter subtilitatem suā qz expellit eā natura ppria et non retinet in aliquo nisi in cute et quā apporrimat ei.

¶ Dic remouet quoddā dubiū. dicit est. qz apā colicaz accidere pōt aut ex colera subtili aut ex grossiori. ¶ Dicit ret alius quō accidit apā ex colera grossiori cū colā sit but moz subtilis et non grossior. remouet illud dubiū. et pars. ¶ Deinde cum dicit.

Et quādo multiplicat materia apostematia calidi et magnificat apostema: tñc est de summa apostematia caumatum et morificatum: et de summa pceditorū est que dicit barabien. et iste species male et que eis simularur multiplicantur in anno pestilentie.

¶ Dic ponit quosdam canones in omnibus apostematib? calidis. et diuidit ista pars in quatuor fz qz quatuor ponit canones de apostematibus calidis. scda ibi. (Et de apostematib?) tertia ibi. (Et scias). quarta ibi. (Et scias qz oē). Quid dicat pmo ps. Tūc ē de summa. bz siltitudine apatum. Dicit ergo qz sicut morificatur membrū a materia venenosa et pestilentiali: ita etiam morificatur membrū a mā multa caumatum. i. autumalū morificantius: et de summa pceditorū. s. apostematū morificatiū et corripitiū est apostema qd dicit baurachine. et per B intelligit de apā adūfatiū a sua caliditate corripit membrū et adurene: et tale apostema pōt ēē ex flegmate falso adūso. et tale apostema dicit ppe baurachine. ¶ Ubi nota qz membrū corripitur a triplici materia. Alia calida materia multa qz propter multitudinē suā vincit non pōt a hoc tāgit cūz dicit. Et qm multiplicat materia apostematia calū. Corripit etiam a materia venenosa: scilicet est in antea: et hanc tangit cum dicit. pestilentialius caumatum morificantius.

Corruptis etiam mēbris a mā rōne sue q̄tatiō: vt q̄ sit cor-
rodens z adurēs: z hāc tangit cum dicit baurachine: z iste
spēs male. s. apati calido: z que eis simulant. s. sicut i cor-
rumpēdo mēbris: z sic non sōli corruptis mēbris a mā cala
sed a mā nimis frida z humida z nimis sicca. ¶ Et multi
plicant in anno pestilētie. q̄ tūc gñant humores corrupti
qui corrupti cōplectōne corporis propter corruptionem
aeris vniuersalis.

¶ Et de apatib⁹ calidis illa sunt mala que nō ex-
citant vel non pueniūt ad declinātiōē quā se-
quunt leuitas z demittit neq̄ ad aggregatiō-
nez mactiō: imo ad corruptiōē mēbris: z nō sem-
per fit a magnitudine apatis z multitudine ma-
terietis imo fit q̄q̄z a malignitate materie.

¶ Dic ponit aliū canōne de apatib⁹ malis. z pz q̄ dicit. q̄
q̄tā apā non resoluūt neq̄ aggregat sanietunc signū est q̄
mā vincit nām. z hoc est propter causas dictas: q̄ ita est
tūc mēbris tendit ad corruptiōē. q̄ materia mala ibi rēte
ta corrumpit complexione membri.

¶ Et scias q̄ apata paz sūt singularia pura: s. s.
plura eoz sunt composita.

¶ Dic ponit tertiū canōne. z patet. pura. i. ab humore vno
puro. Et plura eoz sūt cōposita. s. ex plurib⁹ humorib⁹. nō
intelligit q̄ inter illos magis abundat humor a quo deno-
minatur apā sicut a sanguine flegmona: colera berisipila.

¶ Et scias q̄ omne apā in exteriorib⁹ cum quo
non est pulsatio non facit saniet.

¶ Dic ponit 4° canōne. z patet. ¶ Et huius ratio quod h
dicit Auicenna est q̄ sanies causat ex ebullitione materie
incense z carminatione. Et ita ad generationem saniei de
necessitate sequitur pulsatio per euetationem caliditatis
augmentate ibi ratione ebullitionis. ¶ Etiam sanies gñā-
tur de sanguine sicut ignis de incesione lignoz: sicut dicit
Avalin cōmento illius affosimi. circa generationē saniei.
Et ideo ad generationē saniei de necessitate sequitur pulsa-
tio: z omne apostema cum non est pulsatio nō facit saniet.

¶ Et intelligit vltimus q̄ licz omne apostema in quo nō
est pulsatio non facit saniet non est intelligēdum ppter
hoc q̄ omne apā in quo est pulsatio facit sanies. q̄ pulsa-
tio pōt esse sine sanies: sicut in flegmone est pulsatio. vnde
aliquādo non facit saniet. sed ad hoc vt fiat sanies bene re-
quiris pulsatio de necessitate non tamen sequitur. vbi cū
q̄ pulsatio ibi sanies: quia sunt ibi plura signa vt appare-
bit postea.

¶ De intrinsecis q̄o iā locuti fuimus.

¶ Dic quia apostematū quedam sunt intrinseca: quedam
extrinseca ostēdit de quibus est sermo hic: quia de intrin-
secis iam locuti fuimus scilicet in tercio. de extrinsecis ve-
ro loquitur hic.

¶ De flegmone. CAPITVLVM II.

Am sciauit flegmonē z signa eius ex
caliditate z inflāmatiōe z additiōe
quātītatis z tensiōe z impulsione z
pulsatione si est submersa: vt q̄ est p-
pinqua arterijs: z memb⁹ in quo est tale ē cū
adueniūt nerui q̄bus sentit non plus q̄ sensibi-
litas sicut sciauit dispōne eius. Et quātōplus
fuerit arterie maiores z imagis grādes erit pul-
satio eius z ipsius dolor vehemēti⁹: z eius re-
solutio aut ipsius collectio velocior. Et cū fle-

gmon est in mēbro sensibili sequit ipsaz dolor
vehemēs qualicūq̄ sit: z comitat ipsam vt ap-
pareant vene illi⁹ mēbri pue que erāt occulte.

¶ In pte pcedēt Aui. determinauit de apatib⁹ calidis vlt
ponēdo generalē diuisionē apostematū calidoz. ¶ In
parte ista psequit de eis specialit determinādo de quali-
bet specie apostematū calidi z theorice z practice in pte
quendo de eis specialit. Et primo determinat de flegmone
q̄ est apostema calidū sanguineuz theorice. s. quātūm ad
sui causas z quātūm ad signa. secūdo determinat de ipso
practice ponēdo curam ipsius. secūda ibi. ¶ Et oportet vt i
poni tribuas. ¶ 1° Circa pma partē Aui. plura facit. naz
pmo ponit signa flegmonis. secūdo distinguit nomē fleg-
monis: q̄ erat egrotus vt appareat in qua significatiōe
intendit de ipso. tertio ostēdit cum q̄bus maxime compo-
nuntur flegmon. quarto ingrit causas eius. q̄nto ingrit tem-
pora flegmonis. sexto ponit signa sue terminatiōis: z pro-
cessus. secūda ibi. ¶ Et scias q̄ non flegmonis. tertia ibi.
¶ Et parum qd ē conuenit. quarta ibi. ¶ Et habet causas
quinta ibi. ¶ Augmentū qdem. sexta ibi. ¶ Et tu qd ē scis
¶ Dicit pmo iam sciauit de flegmone supple quātūm ad
eius essentia z q̄ntū ad eius causas humorales ex q̄bus
mouibus generat. quia generat ex sanguine: hoc in pmo
canone. sen. 2°. capitulo de egritudine. compōsit. etiaz
hec sciauit in pcedēt capitulo: vbi satis apparuit: scilicet
sti quodāmodo signa eius ex predictis locis: etiam sciauit
sti in pcedēt capitulo: vt ibi satis apparuit. Sed hic ponū-
tur perfecte z complete ipsius signa: ideo lege signa sup-
ple sumunt ex caliditate z inflāmatiōe. ¶ Sed tu. d. ista
videntur esse idē. dic ne Aui. videatur idē repetere.
quia caliditas sumitur quantum ad tactum medici: flām
maria aut quantum ad sensum egrī. Vel potest exponi ex
caliditate. s. loci. vbi est apostema z ex inflāmatiōe. s. lo-
tins corporis: scilicet propter distemperantiam febilem.
nam raro conuenit q̄ ad flegmonē non sequitur febris ma-
xime si sit magnus z in loco artioso propter suppleca-
ctionem cordis ab artarjs iunctis cum membro aposte-
mato. Et additiōe quātītatis. i. est tumoris: quia fit ibi
tumor propter multitudinē materie z grossitiēz materie
ipsius. Et hoc differt ab berisipila: quia materia berisipile
expanditur in superficie propter subtilitatem ipsius. sed
materia flegmonis plus colligitur in membro z inducit
maiores tumores et exēstionem. hoc est. ppter retentiō-
nem z grossitiem materie. vnde est ibi tensio cum quadā
duritie: z hoc etiam differt ab berisipila. Et impulsione z
pulsatione. impulsione tangit quātūm ad tactus: q̄z ipellit
tangente: quia non cedit tactui. ppter repletionē z exten-
sionem que est ibi: pulsatione aut intelligit quātūm ad ar-
tarias: quia pulsant. ppter necessitatē euetationis z coar-
tationis materie: vt dictum fuit supra. Et maxime est ibi
pulsatio cum est ppinqua artarjs. Et est in membro
adueniūt nerui q̄bus zē. hoc est in membro neruoso z ar-
tioso: quia quanto memb⁹ est magis neruoso z arta-
rioso tanto est maior dolor ratione neruoz: z maior ca-
lesfactio ratione artariarū: z ideo maior fit pulsatio: tum
rōne caliditatis: vt euenit: tum ratione materie noci-
ue que facit dolorem vt expellatur. hoc est quod subdit.
Et nō plus q̄ sensibilis. s. est pulsatio. quasi velit dicere
q̄ pulsatio z dolor sunt fin sensibilitates membris: est in
mēbro magis neruoso z artioso est maior pulsatio q̄ in
alio ratione loci. Sicut sciauit de dispositione eius scilicet
in libro primo de causis z cūctis: q̄ doloris. Et quan-
to plus fuerit arterie maiores erit pulsatio eius z ipsius
dolor vehemēti⁹: quia propter magnitudinem arta-
riarum est ibi multitudo spirituum quā cito: et valde

inflammantur propter calidum apostemat: ideo maior fit ibi pulsatio. ppter maiorem calefactionem. & dolor etiam est vehementior rone maioris nocumēt qd inducit ibi. sicut reolucio ipsius & collectio ipsius fit ibi velocius rone maioris calitatis. qd quāto mā est magis calida tanto mouet citius qd qñ est minus calida. ¶ Et cum in membro sensibili fuerit flegmon qd rēctus sit. siue fit magnū āpa siue parū: hoc rōne sensibilitatis. qd dolor attingit ex sensibilitate rei nocuē: vñ dicef qd dolor est minus sensus. qd est sensatio rei nocuē: id qd āpa est in membro magis sensibili tāto est ibi maior dolor: qd magis sentit āmo multoties attingit: pauca mā maiorē fērt dolorē qd multas: hoc est rōne sensibilitatis mēbri vel loci. Et comitat ipsam. flegmonē vt appareant vne illi mēbri pue que erant occulte hoc est ppter repletionē illi ptiē & extēsiōne qd in ipso pfundat & replet venas rōne multitudinis & rōne grossiciē mē. & in hoc & in pdictis differt flegmon ab berisipila. qd in berisipila ē minor pulsatio qd in flegmone qd mā ipsius minus replet venas & minus coartat l3 fit plus calida. & ppter hoc in flegmone est maior dolor rōne maioris extēsiōis: que est ibi. In berisipila est maior pūctio rōne acutioris mē.

Sed circa istā pte dubitat. videt qd Aui. fit supflus in ponēdo illa signa. qd cuz bē loquit de apatib' exteriorib'. vt dicitū est supra in pcedenti caplo. & cū āpata extrinseca per se pateat sensui. vt dicit Aui. in pma fen. 23 cap. de signis apostematū. videt qd nō fuerint necessaria signa ista ponere. Dico qd Aui. non fuit supflus in ponēdo ista signa. imo fuit necessariū ipa ponere. ¶ Et tu. d. qd Aui. dicit qd āpata extrinseca patēt p se sensui. ¶ Dicedū qd verū est qd āpata exteriora patēt p se sensui: qñ sunt apostematā: si non sunt necessaria alia signa nisi sensus. Sed vtrum tale āpa sit ex sanguine vel ex colera hoc non patet sensui per se: immo discernit per ppiā signa. & hoc est qd hic dicit Aui. qd docet distinguere flegmonē ab berisipila. p ppiā signa. vñ p sensui qd flegmon fit āpa. sed qd fit flegmon non patet sensui: qd apostema est flegmon vel berisipila: inquantū depēdet ex tali causa quam ois cognoscere per ppiā signa. Et cum dicit Auero. vñ pulchū verbū in sua medicina. Egritudines interiores idigēt signis significantib' scipās & suas causas. egritudines vō exteriores non idigēt signis significantibus scipās: sed suas causas.

¶ Et scias qd nomen flegmonis in lingua grecorum est absolutū sup onine qd est inflammatum: deinde dī de omni āpate calida: postea dī de eo qd est ex āpate calida cū ppter caliditē pdicta & nō caret inflammatione ppter coartationē sanguis & opilationem meatuum.

¶ Dic distinguunt nomen flegmonis qd erat equocuz vt appareat qd nō loqit de ipso in omni sua significatōe. dicit ex qd ē. Et non caret inflammatione. Dic ostendit qd maxime apati sanguineo cōpetit hoc nomen flegmon. qd flegmō ē quasi flāma. modo maxime apparet in flegmōe flāma ppter cōplexiōne sanguis & coartationē meatū. Unī flegmone est inflammatō rōne mā calide: l3 quātū est ex hoc fit maior inflammatō in berisipila. est ē ibi inflammatō rōne cōplexiōne & coartatiōis sanguis. & p hoc est maior pulsatio in flegmone qd in berisipila: qd sanguis coartat in artaria plus. vñ nō pot ita enūtrāficat in berisipila. & id augur & fortificatur pulsatio: ideo id nomen flegmon cōpetit apostematū sanguineo.

¶ Et parū qd cōtingit vt flegmon fit simplex sed fm plurimū ē associat berisipila: aut duri-

cies aut nervositas.

¶ Dic ostendit cū qd maxie cōponit & associat. & dicit qd raro attingit qd flegmon fit simplex: sed fm plimū associat berisipila: hoc est qd cuz sanguine miscet colera. vel est ibi aliq ps subtilis que pportionalē ad colera. Et duricies hoc pot esse: vel qd admiscet humor melicis grossius cum sanguine. vñ apparet ibi duricies ad modū scilicet. vel quia sint in eo humores sanguinei grossi. vt qd fit sanguis grossus in se. vñ apparet ibi duricies ad modū scilicet. vt pte ibi duricies appareat ex repletiōe & extēsiōne: que p rōne multitudinis materie coartate in loco. Aut furiositas. l3 ignis ptiē hoc est qd cum sanguine admiscet ibi alig humores subtiles adurētes. vñ flegmon tunc pportionalē ad ignē perficiū vescantē. vñ qd vtplurimū cuz sanguine associat aliqd vñ pdicto: ideo raro attingit qd flegmon fit simplex: sed vtplurimū associat ei.

¶ Et h3 cās de qb' sunt affecētes corporee ex repletiōe aut malitia humorū cum debilitate membri recipientis licet non sit repletiō neqz malitia humorum.

¶ Dic ingt cās flegmonis. & duo facit. p numerat cās qd dā que sunt affecētes rōne quaz vtplurimū fit āpa. & pōnit qd dā cās que sūt pmitiue. & ibi. ¶ Et de eis sūt pmitiue. Cās autē dūctas nō ponit. qd bñs causis affit' bñr pūctē. qd causē affecētes humorales sunt causē pūctē qñ actu faciunt āpa. Quēdā sunt affecētes corporee. dicit corpore ad vñz causaz pmitiue. qd causē pmitiue nō dñr corpore a medicis fm qd appert p canone. fen. 2. vbi describit oēs cās. causē aut affecētes sūt causē corporales. humores aut cōplexiōnes ex qb' aduenit dispō nō p adueniēte aliquo mediātē vt mediātib' causis pūctis. causē autē dūctē sunt causē corporales ex qb' adueniūt dispōnes adueniēte. ¶ Causē pmitiue nō sunt corporales ex qb' puenit dispō: aliq adueniēte p & aliq nō pte intelligit qd nō dñr pmitiue causē nō corporales: qd sint ois icorporee: B non est vñz qd manifestē vt qd cib' & pot' & cetera sunt corpā: sūt dñr icorporee a medicis. qd nō tenēt se ex pte corpis. vñ siue sint totalit' extrinsece a corpore nro: sic cib' & pot' & c. siue non tenēt se p pte corpis: sed ex pte aie: sicut accitiā aie que dñr causē pmitiue. qd se tenēt pmo ex pte aie. ¶ Causē aut affecētes & pūctē dicunt corporales: qd tenēt se ex parte corpis nostri: sic sūt humorales cōplexiōnales & corporales. Dubitatioes autē que cadūt circa istas causas absolute non spectant ad istū locū: sed ad pmiū libz ex repletiōe. ¶ Repletiō n. corporis est causa aīis apostematū fm qd pōt appere ex dictis: aut malitia humorū cum debilitate membri recipientis supple & fortitudine membri expellētis. Humor aut expellit a mēbris: aut quia multus: aut qd malus a mēbris fortibus ad mēbra debilia. & ibi significet ppter debilitatē mēbri nō potentis expellere: & fit apostema. Et addit Aui. & dicit dato qd non sit repletiō neqz humor: malitia in corpore debilitas membri pot' esse causa apostematū.

Sed tu. d. quomodo pōt hoc esse si ibi non sit repletiō humorū neqz malitia cū causē materiales apostematū sint quatuor: humores aquositas venositas. non igif videtur posse fieri a pma nisi supfluit ali quis humor. Nos possumus dicere duob' modis. vno qd dicit Aui. licet non sit in corpore repletiō neqz malitia humorum: qd Aui. intelligit non qd non sit in corpore ali qua plenitudo. sed qd fit ibi parua plenitudo. ¶ Vel pot' aliter dici & melius qd dato qd non sit aliqua repletiō neqz malitia humorum in corpore potest esse membrum debile causa apostematū propter duo. primo qd si sit aliquid corpus quod habeat aliquid membrum debile vel a pncipiū generationis vel ex alia egritudine et alia membra

habeat fortia: tunc illud membrum debile propter sui debilitatem non potest nutrimentum sibi proprium digerere: et sibi assimilare: nec potest supfluum expellere quod multiplicat sibi supfluitas ex indigestione. quia non potest supfluitates quod cum transmittuntur expellere. quod potest esse causa apatis. ¶ Item est si aliquod membrum sit debile quicquid corpus sit minus quam supfluitates in eo rone cibi et potus expellunt membrum alia supfluitates ad illud membrum debile: que supfluitates figurant in eo rone debilitatis ipsi: que et potest esse causa apatis: nam per appetitum multum habet aliquid membrum debile valde infirmum vel accidentaliter: quod bursam quod toto rpe figurat in aduas: et inducit tumorem in membrum quicquid illud corpus videatur esse tantum. non repleti. Et intelligit vltimus quod Avicenna non ponit oes causas apatis: sed ponit maxime illas secundum quod vltimum contingit. ¶ Sed tu potes eas colligere in summa: quod cause apatis quod sunt ex parte materiam quod ex dispositione membrum. Ex parte materiam est repletio ex humoribus: et aquositas: et viscositas: hoc siue sit ibi partem in quantitate siue in qualitate: ex parte dispositionis membrum quod sunt rone debilitatis: et fortitudinis: quod rone siue quod rone viarum quod rone finis. Rone debilitatis duobus modis: quod aut debilitas est in membrum non rone spiritus: quod debile ita creatum est de se: et de ageris vi carnis vi sit receptiva supfluitatis: vi inuit. Si in de accitit et morbo. Et rone debilitas est in membrum particulari. rone idem in vi in vno boie est debilitas oculi: et in alio epatis: et in alio sibi. Et hec debilitas potest esse duobus modis. Ex principio generis vel ex causa particulari: sicut ex egritudine rone siue membrum est causa: vi quod membrum ex intentione nature creat rare siue vi facile recipiat supfluitates: morbo: principium: sicut est caro lesa in tribus reflectionibus: rone viarum: vi quod vi expellunt supfluitates sunt naly stricte vel opilate: vi accidentaliter. tunc. per supfluitates membrum vel alie aliunde sibi misse non potest expelli: quod retinent sibi: si potest facere apata. ¶ Rone sit: vi quod membrum sit positum in inferioribus: vi cibus currunt ad ipsum supfluitates: sicut est anus etc. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de eis si primitine sic trusio aut icisio aut fractura aut dislocatio aut vlcera que multiplici cantur in membrum quare declinat ad ipsum materiam propter debilitatem: et fortasse declinat ad ipsum materiam et retinentur in visis que sunt debiliores sic accitit dicitur vlcera: et scabie apata in locis vacuis.

¶ Dicitur ponit causas primitivas flemonis: et dicitur de eis. I. canis flemonis sunt primitivae sic trusio etc. si sit a percussione. quod percussio percussit humores in loco. Item quod percussio dolorem inducit. et autem regitua totum sentiens nocumtum currunt illuc cum posse suo ad defedendum. si cum calore et sanguine et spiritu. postea si causa materiam apatis. vi si non habet percussione non curreret illuc cum spiritu et sanguine: imo digereret potus ab illo loco: sed quod percussio caret: illa non viat: currunt illuc vi defedat. si ex tali cursu: sequitur potus nocumtum quod inuametur. Alii vlcera quod multiplici cantur in membrum: quod declinant ad ipsum materiam propter dolorem et debilitatem: et dolorem supple quod indicat in membrum: tunc propter dolorem et debilitates attrahunt humores ad illud membrum: quod est causa apatis et maxime flemonis. quod humor quod currunt ad locum debilem et dolentem est maxime sanguis et spiritus.

Sed hic est dubitatio. si quod ponit debilitatem membrum iter causas apatis. Item ponit dolorem iter causas primitivas. et supfluum dicitur esse quod est causa cum mala copio sit illud quod facit dolorem: vel solo continui. ¶ Deinde ad primum quod debilitas membrum est in se causa: quod corruptio: sed rone causa: si illi quod hic ponit. quod est causa sunt talia vlcera ponit causas Avicenna causa primitiva: quod est causa primitiva est. vi si Avicenna ponit causas apatis considerando eas secundum se: vel est per respectum ad causas suas quod

est causa apatis. hic autem dicit causas primitivas per respectum ad causas primitivas. Sic etiam dicas de dolore: qui est causa apatis rone cause sue immediate. propter rone cause prime dicitur hic Avicenna esse causas primitivas. Quod autem dolor est causa apatis appuit supra. Et fortasse declinat ad ipsum. Locum. ubi sunt vlcera materiam iste retinetur in visis: que sunt debiliores eis: sicut accitit cum vlcera: et scabie ibi in pedetice attrahunt materiam: transseu: do per loca vacua ibi retinetur. quod ille vi et membrum sunt natura recipere supfluitates: et facit apata in locis vicinis: sicut in ignem: si sit in bacchus attrahunt materiam sub afflatus: ubi facit apata: quod gdem est causa primitiva referendū hoc ad causas primo mouente. ¶ Et nota hic est circa primum procedit quod causa primitiva non potest esse causa apatis sine antecedente que. est humoralis: quod bene potest esse causa apatis sine causa antecedente: quod est debilitas vel repletio membrum. si non potest esse causa apatis sine humore. quod oportet de necessitate quod causa apatis sit humor: siue ille humor sit landabilis siue illaudabilis. sed causa apatis bene potest esse causa apatis sine primitiva que obuiat immediate membrum: sicut scissio et costusio etc. sicut si currat repletio humoralis fortitudo membrum expellens et debilitas membrum recipiens: que oes sunt cause antecedentes possunt et causa apatis sine omni causa primitiva obuiat: et corpi pleno in generatē talis apatis.

Sed tu. Avicenna scitum causa diversificat curam flemonis quod est causa antecedenti: et quando est causa primitiva. Ergo tu dices non potest fieri apostema sine causa antecedente: tunc ergo non diversificat curam. Rideo quod Avicenna intelligit de causa antecedente que est humor repletio in corpore siue bonorum siue malorum: vel de causa antecedente que est causa complexionalis que est in membrum rone cuius attrahuntur humores ad locum et faciunt apata: siue ista bipotest fieri quod apata potest fieri causa primitiva que facit apostema non solum per attractionem humorum: sed quia concitatur humor et scissio in loco siue membrum. Sed est intelligendum quod causa huius est humor siue sit supfluum siue non: siue ista non potest fieri: penes istam causam Avicenna non diversificat curam inferens: sed penes illam que est ex repletionem corporis. quod aliter curat quando apostema est ex causa antecedente. et aliter quando est ex causa primitiva. ¶ Item tu etiam aliter curat quod primitiva obuiat corpi modo: taliter quando corpi repletio: in quo est causa antecedentes que est repletio: sicut apparet infra. ¶ Item caderet alie dubitationes: sed non spectant ad hunc locum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et augmentum quod est declaratur additione magnitudinis et rationis: et statim ipsum per finem est: et illic aggregat materiam si debet aggregari: et declinatio incipit redere ad lenitatem et debilitatem.

¶ Dicitur distinguit declaratur reposita flemonis. secundo circa hoc ostendit quod flemon est malum. secundo ibi. (Et materia est). Quod. primo patet.

Queritur quare Avicenna declarat hic principium flemonis. Dico quod hic non fecit mentionem de ipso. quia principium in apatibus: in flemonem secundum istum modum est manifestum de se. quod tunc est principium quod incipit tumor. ¶ Vltimus est notandum quod distinguuntur tria in flemonem in quolibet apostemate tripliciter. vno modo ex parte essentie apostematis. scilicet parte tumoris et quantitatis. et isto modo distinguuntur: sicut distinguitur Avicenna. Alio modo distinguuntur penes digestionem et indigestionem: tunc est principium quando materia est indigesta: tunc augmentum quando apparet materia manifeste digerere sed non complete: status est quando perfecta est digestio: et secundum hoc illud apostema quod erat in statu secundum primum modum est in principio secundum istum modum: postquam completus est tumor: tunc aggregatur materia: et incipit aggregari. vi dicitur

Zuicena in littera. ¶ Tertio modo distinguuntur rōne accidentiū: vt tūc est pncipiū quādo sunt leuia accidentia: in augmento quando fortiora: in statu quando vltimantur. In declinatione qđ declinat: et p3 hoc illd apā quod est i pñ vt augmento fm z' modū esset in statu. qđ in gñatione sanie accidit dolores z' feb. magis qđ facta sanie. vt dicit Hy. po. Ad duo pma distictio est gñatio: z' qđ ista nō cōpēnt nisi apatib' qđ aggregat sanie. Iterū est tertia distictio gñatio scđa: qđ cōpēnt pñb'. sed pma distictio est magis cēn/ lialior scđa. qđ illa accipit ab accitib'. ista aut ab eē apā/ tis. r' ideo Zuicē. loqđ hic de omni flegmone cōit: nō solū de eo qđ facit saniem. Et etiā pma distictio est cēntialior scđa: illud Zuī. ponit distinctionē tēpōz flegmonis pēnes tūnoz: r' nō ponit scđaz: neq. rēpōz. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et mala ē qđ nō rēdit ad declinationē: neq. ag/ gregat sanie: z' cuiusmodi qđ ē pduct ad mor/ tem mēbz z' putrefacit ipz. Et multoties qđ ē fit illud ppter magnitudinem apostematis z' multitudinem materiei ipsius: z' multotiens fit illud causa malignitatis materiei si aposte/ ma fuerit paruum.

¶ Dic ostēdit qđ flegmō ē malū: qđ illd flegmō ē malū qđ nō rēdit ad declinationē. i. ad resolutionē neq. aggregat sanie. i. bonā. z' illd qđ pduc ad mortē mēbz aggregat sanie. i. malā qđ of virus sicut est in fistula z' vicerib' malis. reliq. quā dicit Zuī. patēz qđ etiā dixit in pcedēt caplo.

¶ Et tu qđ scis illud qđ rarificat: qm pulsatio incipit i tēssione z' i sāmatio incipit i sedationē.

¶ Dic ponit signa terminatōis pcessus apatis. z' diuidit in duas. qđ pmo facit hoc. scđo ponit quod dā signū pñoficū flegmonis maligni. scđa ibi. ¶ Et scias qđ que vicinatur. ¶ pma in tres. ¶ pmo ponit signū resolutionis. ¶ z' pñt signū aggregatōis. ¶ z' pñt signū quō uertit ad pu/ trefactionē z' corruptionē mēbz. scđa ibi. ¶ Et scias illd qđ aggregat. tertia ibi. ¶ Et scias qđ putrefit. ¶ Dic p. r. tu qđ scis illud qđ rarificat. i. resoluit qm pulsatio incipit i tēssione: hoc est itēdit vel auget i sāmatio incipit i sedationē. i. minuit. ¶ Sed ista dicta Zuicē. vñr esse quēra.

¶ pzo qđ rasis ponit qđ signū resolutionis est qm moriatur apā cū dominatōe pulsatiōis z' doloris. ¶ Itēz ē ista vba vñr esse vria: qđ si i sāmatio minuit de necessitate ē pul/ satio minuit: qđ pulsatio est ppter desiderii euēntationis. desiderii aut euēntationis est rōne maioris caliditatis. qđ si i sāmatio minuit i pulsatio: quō gñ rēdit: vt dicit Zuicē.

¶ Tlos possum' vno modo exponere dictū Zuī. qm dicit. Qm pulsatio incipit i tēssione. i. qđ sentit in declinatione pulsatio ad modū iectigatiōis vel aggregatiōis purigima: qđ qm mā resoluit subtiliat z' ad nām vaporis pportiona/ tur: qui qđ ē vapor est causa iectigatiōis z' puritus. vt di/ cit Gal. s' de accidēt z' morbo. sic gñ tūc isto modo nō itelli/ git Zuī. per pulsationē pulsatione arteriaz que fit rōne caliditatis. sed itelligit per pulsationē iectigatiōē puri/ ginis: ista talis pulsatio itēdit qm materia rarificat: vt dictū est. ¶ Vel possumus dicere alio modo z' melius qđ in pulsatione arteriarum sunt duos motus. Nam pulsus est cōpositus ex duob' motib'. vñr motus est dyastoles qui est ad refrigerationē i sāmationē: iste mor' fit ad dilarādum artarias. Alter mor' est hic qui of fistolas qui est ad expulsiōē. i. iste motus fit ad constringendū arta/ rias. modo in pncipio apostematis: in augmento i statu qđ istis rēpibz est magna calitas auget pulsus rōne dyas/ toles. quia dyastoles est ad refrigerandū. In fine autem apostematis minuit i sāmatio z' resoluit z' expellit aliqđ materie. r' ideo minuit pulsus rōne dyastolis. qđ nō indiget

tūc tāta euēntatō: sed auget rōne fistolis que est ad expel/ lendū supfluitates. qđ tūc resoluit mā flegmonis. sic gñ tūc Zuī. itelligit qđ auget pulsatio. i. pulsus rōne mor' i fistole. sed dimiuit rōne mor' dyastolis. r' isto mō itelligit Rasis z' alij auctores qđ dimiuit pulsationis est signum decli/ nationis. z' p hoc p3 solo ad rōnes. qđ ds exponit qm pul/ satio. i. expulsiō materie incipit i tēssione. i. auget: z' est fistis iste rēp' quāda qđ ponit Zuī. in z' ca'. de signis vlcum oculoz: z' est iste. Et qm sanies inuenit in eo qđ supponit al/ ba significat dolorē debile z' pulsationē forte. itelligit enī pulsationē forte. i. expulsiōē forte. qđ qm sanies est gñata dolor est debilis z' expulsiō materie fortis

¶ Et scias illud qđ aggregat p additionē pulsa/ tionis z' caliditatis: z' fixationē vtriusq.

¶ Dic Zuī. ostēdit signa apostematis qm tendit ad sanies z' p3 qđ dicit qđ in gñatione sanie accidit dolores fortes z' febres magis qđ facta sanie. ¶ Quare autē in gñatione sanie auget pulsatio pōt apparere ex dictis in pcedēt ca/ pitulo: videre qđ nō solū pulsatio est signū pfecte sanie: vt dictum est. sed bene oportet qđ fit ibi pulsatio vt dictus est. sed signa eius pfecta sunt: qđ tumor apatis est in eo au/ gmentatis: qđ est possibile: z' nō diminutus per ifrigidā/ tia. vt dicit Rasis: nec per resolutionē tumor nec dolor z' pul/ satio: imo signū pulsatio z' dolor: sed ad dolor z' pulsatio: r' le/ nitur locus. vt dicit Rasis. i. mollificat z' albescit. bec. n. sū signa pfecte sanie.

¶ Et scis illud qđ putrefit pp digestiōis diffi/ cultatē z' tenebrositatē z' vebemētia tēssione.

¶ Dic ponit signa apatis tēdētis ad putrefactionē z' corru/ ptionē mēbz: z' diuidit in duas. nā p facit B. z' ostēdit qm mēbz putrefit z' corripit. z' ibi. ¶ Et scias qđ dū non sub/ mergit. p3 qđ dicit. ¶ pzo p difficultatē digōnis: qđ qm mā difficulter digerit: tūc est signū qđ mā vincit nāz pñt qđ cōuerto. nā aut vincit a mā: aut qđ est multa: aut quia mala vt dictū fuit supra. Et tenebrositates. i. loci. quia tē/ nebrositas talis segit corruptionē z' mortificationē mēbz. Et vebemētia tēssione: qđ qm est ibi vebemētia tēssione: est signū qđ mā nō digerit: z' p3 est signū corruptiōis mēbz. quia quando materia digerit: tūc est signum qđ locus limi/ tur vt dictum est.

Sed circa istas ptes est dubitatio. qđ Zuī. vide/ tur esse diminutus z' supfluus.

Nam Zuī. hic solū tres tērmiationes apatis ponit. i. quia aut resoluit aut maturat: aut pducit ad mortē mēbz.

¶ Vnde pmo esse dimiutus. qđ ipse pmo canone fen scđa dicit. qđ apostema calidū: aut resoluit aut maturat aut la/ pidat. Et hoc etiā ponit Rasis. vt ergo pmo qđ fit dimiutus: qđ non ponit qđ cōuertat ad duriciē. bāc autē determi/ nationem non tangit. quare zē. Iterū vide ē esse supfluus qđ ibi non ponit banc terminationē ē ad mortem mēbz. i. militet nec Rasis. hic autem ponit. quare zē. ¶ Que rē/ ergo que fit causa hui' diuersitatis. possumus dicere qđ Zuicē. non fuit diminutus: eo qđ hoc quod conuertit ad duriciē comprehendit Zuicē. sub resolutione. quia aut re/ soluit apostema totaliter: cuius signū est vt dicit Rasis qđ minoratur apostema cum diminutione dolois z' pul/ sationis. aut resoluitur subtile z' indurat grossum: sic cō/ uertitur ad duriciē: cuius signum est. vt dicit Rasis: qđ minorat dolor z' minoratur magnitudo apostematis z' ad/ ditur eius duricies. ¶ Nec etiā fuit supfluus. quia Zuī. in pmo. z' Rasis non posuerūt qđ apostema conuertat ad corruptionē mēbz: bōc ideo: quia raro contingit hoc. s. qđ materia totaliter vincat naturam. ¶ Vnde Zuicē. in pmo z' Rasis loquebat de fine apatis facto a nā sicut aliquo modo. hic vō loquitur de omni fine apatis. z' ideo

etiam cū corpore repletōe. q. m̄a est ibi plus exulcata: fm q. appetit postea: ppter hoc dixi q. quodamō eadē ē cura. ¶ Itē etiā cā pmitina facit ad cognitionē morbi: q. si aīa est a cā pmitina: scilicet q. m̄a in plus exulcata est q. si sit a cā anti. Et iō apā qd ē a cā pmitina dato q. cā pmitina adueniat corpi repleto idēgit minōi repautionē q. illud qd est a causa aīcedēti fm q. postea apparebit. Sic ergo appet q. causa pmitina nō facit nisi ad cognitionē dīspostionis corpis. et sequēti facit ad curationē: sed non per se. Et per hoc patet ratiō ad textū. S. q. dicit: dico q. nīlominus pmitiuus. ¶ Ad alias aītes possumus ratiōnem de causa pmitina: q. raro 2tingit q. apā adueniat corpi mūdo. sed etiā si accidat a causa pmitina vplimūm accidit corpi repleto. et tūc q. eadē est causa ipsius siue accidat a causa pmitina siue aīcedēti: iō aīctores illi nō fecerunt mentionē de causa pmitina. Alio modo possumus dicere q. comprehendit cā pmitina 2 dīderationē ipsius q. ingrit vtrum corpus sit repletū aut nō. ¶ Aliud aīr ē Alīabas vltra hoc fecerūt mentionē de cā pmitina vt p hoc declararent nobis meli⁹ pōnes corpis 2 aparis fm q. dicitur est. ideo illi sine dubio cōpētius 2 dīderauerūt q. illi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q. si obuiet mūdicatiōi non est necessarius nisi curatio apostematis inquantū est apostema: 2 curatio apostematis inquantū apostema est extractio materiei extraneae que facit accidere apostema: 2 illud fit per mollificationē 2 resolutionē lenia sicut emplastrum de farina tritici cocta cum aqua 2 oleo.

¶ Dic psequitur curas flegmonis facti a causa pmitina fm pīctā diuersitatē. 2 diuidit pars hoc in duas. pmo ponit curam flegmonis facti a causa pmitina q. causa pmitina obuiat corpi mūdo. 2 ponit curā q. accidit corpi repleto. 2 ibi. (Cum aīr inuenit corpi repletionē). pma in duas. pmo ponit modū curationis per euacuationē insensibilem materiei apantis. 2 per euacuationē sensibilem ibi. (Et q. q. excusat). Dicit ergo q. si obuiet 2 ē. 2 curatio aparis inquantū est apā est extractio m̄ae extraneae. i. resolutionē 2 euacuatio m̄ae ēne de loco apatis. ¶ Vbi nota q. euatio totius corpis non est curatio aparis inquantū est apā: q. non euacuat de m̄a que acū facit apā. vñ euacuatio totius corpis non directe respicit m̄am apatis. sed per ipsam pbibet fluxus ad apā. ¶ Itē etiā repautionē non debet apati inquantū est apā. sed debet rōne materiei fluētis que est parata facere apā vel apā factū augere: s. cura aparis inquantū est apā est euacuatio 2 extractio materiei de loco apatis. q. ita directe respiciūt m̄am facientē apostema factū. Lūz ergo in tali corpore mūdo non sit fluxus materiei ad apostema cum sit corpus mūdum. ideo in tali apostemate nō est necessaria curatio apostematis nisi inquantū est apostema. s. extractio materiei extraneae que fit per mollificationē 2 resolutionē lenia. ¶ Iuxta quod nota q. resolutionē calidū aparis debet esse mollificationē. quia mollificationē mitigat dolorē 2 apūnt pozos 2 habitant m̄am per totū equalit ad resolutionē materiei. Et non debent esse desiccationē. quia desiccaret pmo fibile 2 relinqueret grossū. ¶ Itē debet esse resolutionē lenē 2 nō forte: quia resolutionē forte in tali casu nō competit tribus modis. pmo q. resolutionē forte cū sit velocius resolutionē nō nocet q. forte relinquit grossū 2 durat. ¶ Secūdo nocet q. forte modicāt locū lesū 2 non mitigat dolorē. q. fortia resolutionē sunt multū calida: quo 2 ē modē. in hoc aut casu indigemus multum mitigatione do-

loris ne ppter dolorē apostema augmētetur: s. corpus sit mūdū. ¶ Tercio nocet rōne sup̄calesctōis quā iducit in mēbro: que maxime caūda est in apostemate calō: sic q. in tali apate debet ponit resolutionē lenia 2 mollificatio: emplastrū de farina tritici cocta aīz oleo cōmuni 2 aqua: q. illud emplastrū rōne olei resoluit 2 mollificat eo q. olei est resolutionē 2 mollitiū fm q. appet per Sal. in de simplicib⁹ medicinis. Rōne tritici. s. farine que aliquātulum calida est resoluit rōne aque mollificat.

¶ Et quādoq. excusat scarificationē laborē et ppter q. apostema est multe m̄ae.

¶ Dic Alii. ponit aliū modū curadi per euacuationē materiei ex loco apato. Nā modus euacuationē pīctus sit insensibiliter per pozos. Itē q. modus euacuationē est alius: quia sensibiliter fm q. inuit Sal. in tegni. caplo de cura apatis. Vñ dicit: q. q. excusat scarificationē laborē. s. in resolutionē cū medicis solū. Dicit autē laborē q. maior labor ē euacuare m̄am apatis cum resolutionē medicinarū q. cū scarificationē. q. resolo cum medicis non fit statim: sed in longiori tpe q. resolutionē cū scarificationē: q. ibi m̄a resoluit insensibiliter per pozos qui sunt stricti: sed in scarificationē sūt vie large: vñ m̄a corpus egreditur modo oīs cura dī laboriosa. 2 ideo dicit Alii. laborē 2 ppter q. apā est multe materiei. supple debet curari scarificatōe: q. cum euacuatio per resolutionē fit debilis: vñ est q. non competit in multa m̄a eo q. non resolueret nisi in valde lōgo tpe 2 nimis manēs in mēbro possit esse causa corruptiōis mēbi. 2 ideo tūc maxime cōpētī scarificatio. q. cauet dēhi piculū potēs euacuire in mēbro. 2 ppter q. eēt hic sanguis ex pūssione conuulsus 2 exulcatus ne pus talis sanguis q. resoluat putrefiat 2 corruptionē in mēbro pariat 2 moriet. ¶ Ulteri⁹ et intellige q. post scarificationē debes apponere emplastrū resolutionē 2 mollificationē. Vñ nō intelligit Alii. q. dicit: q. scarificatio excusat laborē in resolutionē abq. adiutorio admīstrationis medicinarū resolutionē. sed intelligit q. vltra medicinas oīs fieri scarificationē: vt m̄a citius egrediatur 2 resoluat maxime in casu vbi competit.

Sed circa istā parte est dubitatio. Dicit. n. Alii. q. q. causa pmitina obuiat mūdificationi corpis non est necessaria nisi curatio aparis inquantū est apostema. Sed videt q. quantūq. obuiet corpi mūdo: tamē oportet corpus euacuare per textū Sal. i. tertia particula de ingenio sanitatis. dicitis. Et non solum in plenitudine corporis: vñ etiā in eo tpo existēte purgatio confert. ppter magnitudinē morbi. n. a. 3. dolor 2 calor sunt causa attrahendi materiā ad apostema l. 3. corporis supfluitas non abundet. ¶ Ad hoc est dicēdū sine dubio: q. vt dicit Auicēn. s. causa pmitina obuiet corpi mūdo nō est necessaria curatio apostematis nisi inquantū est apostema. s. euatio materiei 2 ipsius eradicationē de suo loco apostemato. sed ista euacuatio materiei aliquid quando fit per eandē partē: sicut fit per scarificationē super locum. vel per resolutionē cum medicinis. aliquando fit per deriuationē ad aliam partem. Adodo quidō Salie. dicit. Q. non solum in plenitudine corporis 2 dīcendum q. intelligit de purgatione non de illa que debetur toti corpi que competit quādo corpus est plenum. sed intelligit de ea purgatione que est quasi deriuatio ad modum purgationis. vnde nō dicitur talis purgatio euacuatio. quia non est euacuatio de qua sit curādū: sed potius deriuatio. Et ppter ea quādo purgatus vel flobotomamus rōne egritudinis magne 2 non rōne totius debemus ppter euacuare: q. non euacuamus: tūc nīl vt deriuemus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Cum aut inueniatur corpus repletione. tūc

op3 vt nō tangas apostema cū mollificatiūis:
quoniam attrahet ad ipsum supra qđ resoluas
ab eo: imo op3 vt enacuet materia per fleo-
romiā ⁊ forasse indiget solutione vētris: et cū
feceris illud admistra mollificatiā.

¶ Sic ponit curā flegmonis facti a causa pmitiva quādo causa pmitiva obulat corpi pleno, & blividi in vnaque; qā pmo facit hoc. Ite cōparat apostema hoc ad apā bitū in curatōe pēnes educēdū & dñm. secūda ibi. (Et eius qđ cūratō) Dicit qđ. Cū autē a causa pmitiva inuenitur corpi repleto, tunc opce v nō tēgat apostema illud mollitū. I. nō opce v incipat a curatōe apatē inqūitū est apā. Et perrare & to solvere mām apatē. Co qđ adūit illud nocūmentū qđ Aul. ponit dīcēs. Quādo attrahere corpi ad ipsū tē. I. mō opce v euacuet materia per fobor mīā. I. ante administratōne resolutiōis; & mollitūōis; Et forasle indiget solutōe ventris. s. v. qđ habeat ventrem constipuat vel abūdet cum sanguine alicuius bī mōz alioz. Et cum feceris illud sic administra mollitūā. I. resolutiā lenia ante dicta sunt.

Sed circa istam partem ¶ dictam est dubi-
tatio. vtrū debas repercu-
tere flegmonē ex causa pñitua qñ est in principio post co-
pōis. ¶ enacuatioñē. Et videtur qñ sicque dñt in iñ. particu-
la de inge. fami. dicit. qñ in apate fieri dñt interius vñū
est vtr pñibemus futurū fieri. Aliud est vtr factum delea-
mus: sed qñ apate est in principio: tñc est sciē: qñ aliquid de
materia est collectus in spongiositasibus mēbi. Et alio-
quē situr fieri cō apostema sit augmentans dñt statū fu-
turū. qñ tunc in talē apate vtr attendenda sūt in principio.
vñū est pñbere futurū fieri. aliud est factū delere. Sū fu-
turū pñibemus qñ materia que est in fluxu reperitur.
qñ in principio talis apate debemus reperire. (C. P.)
Aliud. infra in pmo capto dicit. qñ bñmario in principio
est tumorosa. qñ tunc in principio est timor: vñ mollitudo.
(C. P.) hoc videt velle Aliud in seqñti parte dices qñ nō in-
diger curatioē cō reppellione plurima in principio. pñū in-
teritū videt Aliū. velle qñ in apate qñ est a causa primitiua
competit reppellitō. (C. P.) In oppositū est bñc Aliud. ¶ Alie-
bas in dispōne regali. (C. P.) Dñm est ad bac qñm. ad qñ
intellecus opus intelligitur qñ omne apā calū in principio op-
repari nisi aliqd impedit. (C. P.) Sed nota gra bñ qñ mul-
tū conditiōes quare in apate calido exteriori pñibent
reppellina in corpore mīdo: qñ corpus nō est mundus
ad debet pñi bñ aliqua de medicāia vocalia nisi post co-
pōis euacuatioē. Tūa conditio est que fēz ex pte mem-
brī sicut est in locis euacuato: vñ timendo ne materia re-
deat ad mēbra principalia. Aliā conditio est ex parte ma-
terie. dñc ē multiple qñ si mā sit grossa & viscosa & mul-
ta nō debemus reputeare ne ibi materia laboret. Iterus
ē si materia fuerit furiosa & venosa nō debemus repu-
tere ne redeat ad interiora sicut est in antracē & pustulis
venenosē & maligna. Tñc est si materia sit conculeata &
cōtūla nō sū reperi. ¶ hoc est ne materia conculet & cor-
rumpat. & qñ nō corripat membrum. Itēz si materia sit
expulsa pñā crisi sicut est in febribz que terminant p-
parata. talis mā nō sū repositi sicut ponit auctores: in
mo debemus ipas attrahere: debet qñ ppter malitiā cū-
ne redeat ad interiora & faciat recidiuā qñ pelos: sua ra-
tio repositi ponit Aliud. (C. P.) Et bec est causa quare Aliud.
& Aliabas ponit qñ in apate facto a cā primitiua ponāt
resolutiua & imolificatiua: qñ mā in eis propter tales cau-
sas primitiua sicut ppter passioñē & incillōzē. dñc qñ
de talibus causis primitiuis intelligit Aliud. In his ē
ma qñ cōculcata mā qñ in apate facto a causa aliā. & ideo

minus malū et refoluitur mān in tali apate coꝑe exiēte
te mudo q̄ repercutere. Et ad hoc dato q̄ ibi attrahatur
fluat q̄ pbibeat fluxū mīe et cōculare ibi materiā colle
ctam cū repassuū: q̄ cū talis materia sit ibi sc̄ulcata et
mōtificata cito mouetur ad purēfactionē membri: q̄
talis materia fit tangatur et repercutiūis cōculatur in
parte et p̄teritū et p̄terfacit membrū et mōtificat ip̄us.
Et ideo quanto citius refoluit tanto ē melius. vnde ls̄
p̄cussio pbibeat fluxum materiæ. tamē q̄e nocumētis p̄
ctis nouemētū p̄ualeret inuamēto. vt vñt est. Sed
apate q̄b est a causa antip̄ta et repletur mā nō est adeo
sc̄ulcata. et ideo nō mouet ita cito ad cōruptiōis mēb̄i.
Et ideo possūm in ea citius repassuū administrare vt cō
foret membrū nō recipiat q̄ pbibeat fluxum materiæ ad
apostema. Itēz etiā dato q̄ in apate causa a causa p̄miti
ua aliquāter competet repercutio rōne confortandū
memb̄is nō multū replet vt Aui. videt ponere in re
fectū p̄e. hoc etiā videt ponere Aui. in p̄ncipio. q̄ causa
p̄mitiua obuiat repletio corpiis q̄ p̄mo corpus purgat:
postea ponit p̄p locum ea que repercutiūis et s̄ticipat
nisi in locis c̄mānotis tunc ad hoc debet poni minus
repassuū in apostemate causa a causa p̄mitiua q̄ in apo
stemate causa a causa anti et paucio t̄p̄e p̄pter cūm d̄i
etā. ¶ Tunc ad illud q̄ opponit n̄ dices q̄ Bā. dicit q̄
in apate s̄iente duo itēndim̄. s̄. pbibeat fluxum p̄mo. et
illud fit cum repassuū s̄. velere causa et illud fit cum re
soluūis. ¶ Dm̄ q̄ hoc est vñt nisi aliud impedit. vt
est cū. Nunc autē q̄ prohibitionē et repulsiōe fluxus cū
repassuū sequeret inuis nouemētū q̄ inuamētum.
vt dicit est. ¶ Itēz etiā possit dicere q̄ b̄c. pbiberemus
fluxū materiæ: sed cū repassuū p̄p locū sed cū
cautiūis sicut q̄ corpus est plēnū: vel diuerēdo mān
cū. fricābōis et ventosābōis et cūacuatōe aliq̄ ad mo
dū detrahiōis fluxū cūm fuit p̄us. Vel et possit dicere q̄
nō totaliter pbibeat repassuū: vt parebit in sequēti par
te. et si ponant debet poni minus repassuū in apostemate
te facio a cā p̄mitiua q̄ in apate causa a cā anti vt vñm
est. ¶ Et si dicis. Aui. ponit flos in ita parte resolutiua
et mollitiua. et Aylabās in dispositiōe regalī. dico q̄ p̄ tanto
Aui. ponit b̄c mollitiua et Aylabās: q̄ dato q̄ ibi cō
petant repassuū maxime cōpetūt in illo cuius causa p̄
m̄cia obuiat repletio corpiis q̄s appert q̄ Aui. in p̄mo
sed in illo vbi causa p̄mitiua obuiat corpiis mudo solum
competit mollitiua. et causa p̄m̄ci apparet in sequenti
parte. Itēz in ita p̄te ponit flos mollitiua. et Daly. in
disposiōe regalī: vt ostēdat q̄ et si repassuū cōpetant: de
bet poni p̄p et paucio t̄p̄e. Et p̄pter hoc Aui. in sequenti
parte vbi loq̄t magis ostēdit inuit q̄ bene possint appo
ni aliq̄ repassuū p̄m̄ q̄ ibi appēbit. ¶ Ad illud q̄ n̄ d̄i
cis. Aui. dicit q̄ humectatio citi in p̄ncipio est timorosa
d̄m̄ q̄ itellectū in illo q̄ etiā antecēdit. ¶ Ad aliud
apparet p̄tēp̄o p̄ ea que dicta sunt. et apparet melius
legēdo illa fram. ¶ Deide cum dicit.

T Et eius quidem curatio est prima curationi
eius cuius causa primitiua inuenit mundifica-
tionem corporis.

¶ Sic comparat apostema factum a causa primitiua ob
stantis repletū corpus et qđ a causa primitiua qđ obuiat
corporei mundo penes conuenientia r differentia in cura
tione. Et duo facit. pmo cōparat illa adinuenit penes cōue
nientia. scđndū penes qđntiam. scđa ibi. (Et differt). *Lex ge
neficiliam.* Et eius quidem. *spatius qđ fit a causa primiti
ua que inuenit corpus repletū curatio est p̄ximia.* *sp̄s*
mundificatio est corpus curati eius. *sp̄atio.* cuius cā p̄xi
mitiua inuenit mūdicatioem corpis. sic ergo nūc cura

no repetim

Repleto .

In locis emutis

In locis interius

Ma erste große
Mutter = Paul

Materia fusca
Materia fusca

113 1/2

May 1861

flegmonis a cā pmitiua q̄ inuenit corporis mūdificationes cōuenit cū cura flegmonis a cā pmitiua q̄ inuenit plenitū dīnē. 2 hoc post mūdificationē corporis. q̄ sicut ibi ponimus mollificatiua 2 resolutiua sic in isto post mūdificationē corporis. Sic q̄ cura flegmonis a cā pmitiua q̄ inuenit mūdificationē corporis inuenit cū cura flegmonis cā pmitiua inuenit plenitudinē. 2 hoc post mūdificationē corporis. ¶ Tūc ponit dīam. 2 pōt vno mō legi.

¶ Et differt ab ea in hoc q̄ nō idiget curatione cū repercutiua pluria in pncipio sic idiget illa imo minus illa.

¶ Scilicet curatio apatis facti a cā pmitiua cū inuenit corpus repletū ab ea. 2 curatiōe apatis cuius cā pmitiua inuenit corporis mūdificationē supple ante mūdificationē corporis. q̄ in ista q̄ inuenit corpus repletū debes incipere a mūdificationē totius corporis cū nō possumus alit̄ repercutere eo q̄ nō recipit corpus plenū exis. sicut vult Sal. in regni. 2 possumus q̄ cā pmitiua inuenit corpus mūdū. Et sic intelligit Auic. cū dicit. ¶ Et de eadē nō idiget curatiōe cū repercutiua plurima sic idiget illa: imo min⁹ illa. Hoc est dicere q̄ si in pñ: apatis contingenti a cā pmitiua obuiante repositi corporis nō repercutimus. minus tū debemus repercutere q̄ in illo cuius cā pmitiua inuenit corpus mūdū. Dec q̄dem. 2 curatio vel cura apatis nō idiget repercutiua plurima sicut idiget illa imo minus. ¶ Videt̄ q̄ dicere q̄ ista duo apata cōueniunt in curatiōe post pncipium. ¶ Q̄ in virosq̄ ppetunt mollitiua resolutiua. 2 differt̄ in pñ: ante mūdificationes corporis: q̄ in apate q̄ est a causa pmitiua q̄ inuenit corpus mūdū possumus ponere repercutiua in pncipio magis q̄ in isto. cū cā pmitiua inuenit corpus repletū. eo q̄ pmo os corpus euacuare cū nō recipiat plenū exis corpus. sicut dicit Sal. in regni. 2 postea repercutere si ibi cōuenit repercutere.

Sed sic exponendo est dubitatio primo. q̄ hic videtur concedere repercutiua in pncipio apatis cui cā pmitiua inuenit corpus mūdū. supius aut̄ ponit solū mollitiua. 2 ē in dispōne regali Daly p̄cipit solū apponi resolutiua mollia. 2 etiā Auic. in p. fen q̄rta. p̄cipit solū mollitiua 2 resolutiua apponi quādo cā pmitiua inuenit mūdificationē corporis. ¶ 2: est dubitatio de hoc q̄ dicit̄: imo minus illa. q̄ videt̄ cōcedere aliqua repercutiua in pñ: apostematis a cā pmitiua cuius cā inuenit corpus repletū. hoc enī nō videt̄ ē vērū p Sal. in regni. vbi dicit̄: q̄ nō recipit plenū exis corp⁹. Imo q̄ plus est auctoritas p̄bident poni repercutiua in apostemate quod est a cā anī nisi pmo corpus purget̄. q̄ multo fortius h nō debet poni repercutiua ante mūdificationē. ¶ Ddm̄ q̄ ista expō nō multū placet mibi. pōt tñ aliquid aliter sustineri. 2 tunc rēdemus ad pñū quod tu dicis. q̄ dicit̄ tu q̄ Auic. cōcedit h repercutiua in apostemate a cā pmitiua q̄ inuenit mūdificationē corporis. Superius aut̄ posuit solū mollificatiua. Et cū dico q̄ in apate a causa pmitiua q̄ inuenit corpus mūdū in pncipio pōt bene poni repercutiua: sp̄līter q̄ est magna egritudo vt p̄biberet fluxus ad locū ne nimis augmentaret̄ apā. 2 in illo q̄ est a cā pmitiua q̄ inuenit corpus repletū dōz poni repercutiua q̄ corpus est purgatiū: ibi cōuenit ppter p̄dictā cām ne nimis augeat̄ apā. Sz Auic. illa supius solū posuit mollificatiua vt nō offenderet q̄ si aliquid ponant̄ repercutiua sicut in dicto canone debet poni parū repercutiuius 2 pauco tēpore ppter calculationē mae: vt dictū fuit supia. vnde in p̄ Auic. fuit locus magis distincte. q̄ ibi vult q̄ aliqui pōt poni repercutiuius in pñ: os parū parus repercutiuius 2 pauco tēpore. ¶ Ad alium dubiū possumus dicere. Uno: q̄ illud cōparatiuius minus tenet̄ abusuē. q̄

ibi nullo mō debet poni repercutiua ante mūdificationē corporis. Sz debet poni q̄ corpus est mūdificatum si ibi comperit̄. ¶ Uel si volumus dicere q̄ tenet̄. p̄pe tunc dicemus q̄ intellexit de talibus repercutiuius que nō sunt vere repercutiua sed funt cōfortatiua partis apostemate cū leui repercutiua 2 aliquali resolone sicut populeon 2 similia. talia enī bene possunt poni ante mūdificationē in quocūq̄ apostemate. q̄ talia nō repercutiunt pueri: 2 quod amō cōfortat̄ membra ne recipiant nimis. Alio: pōt exponi 2 legi ista littera sicut intelligit curatio apostematis facti a cā pmitiua que inuenit corpus repletū differt a curatiōe apostematis facti a causa pmitiua que inuenit corpus mūdū non solū ante purgationē corporis: vt dictū est in pma expōne: sed differt etiā curatio quādo mūdificatū est corpus. 2 tunc lege sic f̄as. 2 differt. 2 curatio apostematis facti a cā pmitiua que inuenit corpus repletū supple post purgationē corporis ab ea. 2 curatiōe apostematis facti a cā pmitiua que inuenit corpus mūdū in hoc. q̄ sine dubio illa flegmon q̄ est a cā pmitiua que inuenit corpus mūdū nō idiget curationē cū repercutiua plurima. 2 cū repercutiua ista. sicut. 2 quā idiget illa supple q̄ est a cā pmitiua que inuenit corp⁹ repletū. q̄ Sz Auic. in pmo. fen q̄rta. cap. de curatione apostematiū. in apostemate quod est a cā pmitiua que inuenit corpus plenū: debemus pmo euacuare 2 postea repercutere aliquat̄: licet nō tantū sicut quādo apostemata est a causa antecedenti ppter cōcalculationē materiei sicut dictū fuit supius. Sed quādo cā pmitiua inuenit corpus mūdū tunc debemus statim apponere resolutiua mollitiua. vnde q̄ postea dicimus: minus illa illud minus ponitur abusuē. q̄ quādo causa pmitiua inuenit corpus mūdū nō idiget tunc apostemata repercutiua. Sed quādo inuenit corpus plenū dōz corpus p̄us purgari: postea repercutere. ¶ Uel si vellem⁹ dīcē q̄ ibi illud cōparatiuius ponatur p̄p̄citate q̄ intelligeret̄ quādo causa pmitiua inuenit corpus mūdū pōt apostemata aliquat̄ repercutiua. tunc dicemus q̄ intelligit de talibus repercutiuius que nō sunt p̄p̄e repercutiua: 2 sunt quodāmodo cōfortatiua partis apostematis ne nimis recipiant sicut est oleū rosa. 2 similia. talia enim repercutiua bene possunt ibi ponimur maxime quādo timemus ne nimis augmentetur apostemata. 2 ista expō credo q̄ vadat ad itenitionē Auic. eo q̄ ista expōitio ē fm̄ itenitionē Auic. in pmo fen q̄rta. in ca. de curatiōe apatis fm̄ q̄ ibi apper. ¶ Sz sic exponēdo est dubiū quō tūc cōuenit curatio ambouus. ¶ Ddm̄ est q̄ sic exponēdo prima ē curatio apatis que fit a cā pmitiua q̄ inuenit corpus plenū curatiōi apatis q̄ cā pmitiua inuenit corpus mūdū. q̄ sic ibi ponim⁹ mollitiua 2 resolutiua vel lenitiua: ita est post purgatiōem ponim⁹ resolutiua vel ponimus repercutiua ponemus parū repercutiua 2 pauco tēp. 2 iō prima ē curatio illi illi. Et cā q̄re h ponimus magis repercutiua q̄ ibi ē pp̄ replōne corpis cui obuiat cā pmitiua. vñ h idigemus magis p̄biberet fluxū q̄ ibi. ¶ Sz si ponam⁹ repercutiua debem⁹ parū repercutiua apponere 2 pauciori tēp. q̄ q̄ est ē cā anī pp̄ cōcalculationē mae. 2 pp̄ h Auic. plus posuit solū mollitiua post purgatiōem corpis vt inueniret q̄ parū cōperit etiā repercutiuius h. Et iō prima est curatio vtriusq̄. h aut̄ inuit 2 magis distictio quā q̄ in apostemate q̄ est a cā pmitiua q̄ inuenit corpus repletū possum⁹ aliquat̄ repercutere post purgationē corporis. 2 in hoc differt ab illo cū cā pmitiua inuenit corpus mūdū: q̄ ibi nō repercutimus. 2 si repercutimus nō repercutimus ita sicut quādo causa pmitiua inuenit corpus plenū vnde non repercutimus repercutiua de qua fit curandū fm̄ q̄ fuit expōitū in ista f̄a: imo minus illa.

¶ Cura flegmonis a causa antecedente.

¶ Cū quē causa est antecedē nō pmitiua sic

Alia 40

203

opz vt icipias cū eñone ⁊ comple ei qđ meref
ex florumia ⁊ ex folutione ventris ſi indiget
ea. Et neceſſitas qđes eius eſt aut qm corpus
eſt imundū aut qm egritudo eſt magna:quare
neceſſaria eſt euacuatio ⁊ minoratio materiei
⁊ attractio ad contrarium.

¶ Supius Aui. determinauit de cura ſlegmōis facie a cā
pmitia. h. de termiat de cura apatis facti a cā anti. ⁊ vni
diſ p iſta in ptes duas qđ p ponit quōd curef ſlegmō a cā
anti qñtus ad oia tpa ei. ⁊ oñdit cū qb' medicis curaf. ⁊
ibi (Adedicie aut repcuſiue. ⁊ pñia po diuidit in duas. p
ponit curā ſlegmōis a cā anti qñtus ad ylia. ⁊ qñtus ad lo
calia. ⁊ pñia (Et icipe cū repcuſiuius.) (Dic p. Eñ autē cā
ſlegmonis eſt añs tūc opz ⁊c. ⁊ cōple ei qđ meref ⁊c. i. eua
cia fm diſpōñe copis. ⁊ egritudinis. qñ multa ſit repto
ſibiſi ppetit eñs. vel dato qđ nō ſit ibi multa repto ⁊ egrit
udo ſit magnas qñs eñare vt diuertant hūozes ad prē
⁊ia. ⁊ h. ſcdo iſert Aui. cū dicit. (Et neceſſitas qđe ei.)
⁊ ex flōmia ſi abundet in ſanguie. ⁊ ſolone ventris ſi indi
get ca. vputa ſi cū ſanguie abundat aliqđ hūoz vel colera
vel ſla ⁊c. Et neceſſitas qđe ei ⁊c. nō h. Aui. ponit neceſ
ſitatē eñonis ⁊c. Et neceſſitas eius ⁊c. i. eñonis ē. qñ aut
corpus ē imundū. ⁊ ſu. vel ſit imundū qñ humores peccēt in
qñtate. vel etias qđ peccēt in qualitate ⁊ ſint mali quō
niam egritudo eſt magna.

¶ Et ſi corpus nō ſit multarū ſuperfluitatum:
tamē in membro quādoqđ aduenit quod ipm
debilitat quare attrahunt ad ipſus materiei cor
poris: licet non ſint materiei ſuperfluitatis. Et
opz vt obſerues conditiōes predictas in hoc ex
erate ⁊ tempore ⁊ regione ⁊ alijs.

¶ Ad h. oñdit cāz qñ eſt neccia eñs ſi egritudo ē magna.
qñ ſi corpus nō ſit multarū ſuperfluitatis: qñ tñ mēbro adue
nit aliqđ qđ ipſz debilitat. ⁊ tñ attrahunt mēbra. humores
corpis ad ipſz ſi ſint mēbra ſuperfluitatis. i. ſi nō ſint hūozes
ſupflui in corpore. neccia eſt qđ ſupple eñs ſi egritudo ē ma
gna: dato qđ corpus ſit mūdū: vt diuertant hūozes ad alijs
locū. Et opz vt obſerues cōditiōes pñctas ſupple in li:
pmo. ſen 4°. in hoc. i. qñ euacuus ex erate ⁊c. ille aut cōdi
tiōes querant in lib: p. qñ ſibi ſunt ſufficiēt poſſe ⁊ deter
minare. (¶ In tellige nūc de flōmia h. ex qua parte ſiat. qñ
Aui. de hoc nō facit mētiōe: eo qđ iſtos canōes poſuit in
lib: p. ſen 4°. ca: 3°. (¶ Nota tñ breuiter: vt dicit Dalyabbas
in diſpōñe regali. ſi apa ſit in ſupiozib' pñb' copis oꝝ ſie
ri flōmia ex cephalica. ſex pte ⁊ia. Et ſi ſit in bis que ſub
ſunt. i. a pñbus medys copis oꝝ fieri de cōſ. i. ex pte ⁊ia.
Et ſi ſit apa in pñbus iſferiozibus oꝝ fieri de baſilica. i. de
vena epatis. ſex pte ⁊ia. (¶ Dico aut ex pte ⁊ia. qđ vt di
cit Almaſor. ſi apa fuerit in pte dextra ſiat in ſinistra ⁊c. ſ.
Lone tñ ne cū hoc ſit diſſina pños dyametros: vt dicit
Aui. in p. h. ſi diſtans p vñā vt de ſinifro in dextris ⁊
de dextro in ſinifro fm qđ Aui. ibi ponit. Et cām hui' di
uerſitatis quā pñt Alyabbas quere ad Aui. de flōmia
(¶ Propterea pñre debemus qđ ſanguis qui plurimum
de cephalica euacuatur ⁊c.

Sed circa iſtam prem eſt dubitatio p de h. qđ
dicit h. Aui. qđ aliquādo eſt
neccia eñs. ⁊ dato qđ corpus ſit mūdū illud nō videt per
illud qđ dicit ſupius. qđ ſicut in apoſtemate qđ eſt a cā pñ
miſia que obuiat mundiſicationi copis copis munda
do nō eſt neccia eñs: ſed ſolū curatio localis. ita etias videt
hic qđ nō ſit neccia euacuatio ſi ſolū curatio localis ex quo
corpus eſt mūdū. (¶ Et eſt aliud dubiū de hoc qđ dicit Aui.

qñ ſi corpus ſit mūdū tñ aliquādo aduenit membro qđ
ipm debilitat. ⁊ ideo attrahunt ad ipſum materiei ⁊c. quid
eſt illud qđ aduenit membro quod ipſz debilitat: qđ corpo
re exiſtente mūdū nō videt qđ poſſit aduenire membro
aliqđ quod ipm poſſit debilitare niſi illud ſit cā pñmiſia:
ſicut caſus ⁊ pñſuſo ⁊c. Tñc autē dicit eſt qđ bi loquitur
de apate facto a cauſa anti. qđ videt qđ Aui. nō dicat verū
vel nō loquitur ad poſſibile ſed poſſus debuiſſet hoc dixiſſe
in pte pñctia. (¶ Et in hoc etiā inducit dubitationē quomō
do egritudo ſit magna in corpore mūdū niſi ſiat a cā pñmiſia
n. ſed h. loquitur de apoſtemate facto a cā ante: quare ⁊c.

¶ Et etiā 3° dubitatio: quare oñ egritudo magna. (¶ Ad
pñm poſſumus dicere duob' modis. Vno: qđ Aui. nō dicit
ſimply in corpore mūdū. ſed dicit. ⁊ ſi nō ſit corpus mul
tarū ſuperfluitatū. vñ ſi egritudo eſt magna ⁊ dato qđ in cor
pore nō ſint multe ſuperfluitates: ſi ſint pauce cōpetit pñmo
eñs totius corporis ante curā locale. Alio: poſſumus dice
re: ſicut ſuperius diximus qđ etiā ſi egritudo eſt magna. et
dato qđ corpus ſit mūdū cōpetit euacuatio nō pñcipalr
rōne eñonis: ſed rōne deriuationis: vt deſi fuit. vñ de iſta
euacuatio non ſit vt euacuet ſed vt deriuat. ⁊ ideo bñ di
cit in litera: qñ neceſſaria eſt eñs mēci ⁊ minoratio. ſup
ple in qñtum corpus eſt imundū. ⁊ attractio ad pñm. ſup
ple in qñtum corpus eſt mūdū: ⁊ egritudo magna. ⁊ talis
euacuatio etiā ppetit aliquādo in apate qđ ſit a cā pñmiſia
ua que iuenit corpus mūdū: vt deſi fuit pñs. ⁊ ideo nō
dicit hoc ei qđ deſi eſt ſupra. (¶ Et nota iuxta hoc qđ ſic
deſi fuit ſupra qđ in apate quod ſit a cauſa pñmiſia qñ iue
nit corpus mūdū competit minus repcuſiua qñ in apo
ſtemate qđ ſit a cauſa pñmiſia qñ iuenit corpus plenus: ita
etiā in apate qđ ſit a cā antecedenti qñ corpus eſt mūdū
vel paucarū ſuperfluitatū competit minus repcuſiua
qñ in apate. qđ ſit a cauſa anti qñ corpus eſt plenus: qđ
corpus eſt mūdū vel paucarū ſuperfluitatū minus currit
ſuperfluitates ⁊ humores ad apoſtema. ⁊ ideo minus idige
mus repcutere qñ quādo corpus eſt plenus. ſi bñ debemus
plus repcutere dato qđ corpus eſt mūdū qñ ſit a cā anti
qñ ſit a cauſa pñmiſia. qñ quādo ſit a cā pñmiſia mate
ria plus cōducatur in loco. (¶ Ad ſcđm vñm eſt qđ Aui.
nō dicit qđ egritudo magna nō ſiat a cauſa anti vel adue
niat aliqđ membro quod ipm debilitet a cauſa antec
denti in corpore ſimply mūdū. Sed dicit hic in corpore
paucarum ſuperfluitatum: ſicut dictum fuit pñus. (¶ Vel
poſſumus dicere qđ in corpore mūdū poteſt euenire ali
quid alicui membro quod ipm debilitat: ⁊ tunc ex debili
tate illa attrahuntur humores: poteſt ibi fieri apoſtema
magnū. ⁊ iſta debilitas poteſt eſſe in membro vel ex natu
ra. i. ex pñcipys gnātionis. poſſibile eñs eſt vt aliquis ha
beat mūdū ſicut appareat manif. eſte in multis. Et poteſt
eſſe iſta debilitas accidentalr in aliquo membro ſine cau
ſa pñmiſia vt in egritudinibus male pñonis vel compo
ſitionis vel ſolonis continui quales paſſus ſunt longo tem
pore membz poſſibile enim eſt vt aliquis habeat aliqđ
membz debile ppter egritudines que ſa fuerit ibi pñs
⁊ aliud corpus habeat mūdū. Et talis debilitas pñt eſſe
cauſa antecedēs apoſtematis fm qđ apparuit in pñz cap:
⁊ dato qđ corpus ſit mūdū. (¶ Ad tertiu eſt vñm qđ egrit
udo poteſt dici magna tribus modis fm qđ apparer per
Gal. 4°. de igneo ſinitatis. quia aut dicit magna rōne mē
bz: vt qñ ſit nobiliſſimū ⁊ ſuſpectū. Alio dicit magna ra
tione ſubſtantie eius. Alio dicit magna rōne malicie ei: ⁊
hec dicta ſunt pleni a Gal. Tñc ſeguit illa pars.

¶ Et icipere cū repcuſiuiſis niſi in locis que cō
ditionant ſolum in libro pñmo.

¶ In qua pte ponit curā ſlegmonis facie a cauſa antecēdē.

ſen 4° ca: 3°

dyametros duas

ti quum ad localia. & videtur per ista in tres duas. Primo ponit curam localem ostendendo quod faciendum sit in principio et quod in augmento et quid in statu et quid in fine. Secundo ostendit nocumena que possunt accidere ex repulsione. et docet ea curare. et ibi (Et qui accidit ex refrigeratione.) Primo ostendit quid est faciendum in principio. et ostendit quod est faciendum in augmento. et ostendit quod est faciendum in statu. et quod est faciendum in diminutione. et ibi (Deinde ponit in augmento.) et ibi (Et apud finem et statu.) et ibi (Et exicantia sunt quod sanant in fine etc.) Et dicit per. In principio flegmonis cum repercutiuit nisi in locis que conditionauimus. id est exceptu animus in libro primo. f. fen. 4. ca. de curatio apostematum. et propter hoc etiam intelligas omnes alias conditiones que prohibent in principio repercutere in apostemate que conditiones dicte fuerunt prius.

Sed hic est repugnare in principio finem quod ponit hic Aulic. et alij auctores. Et videtur quod nullo modo debeat repercuti: quia Aulic. ponit in primo. et omnes auctores qui apostemata esse in membro ignobili non dicit repercuti ne in a figurat in membro nobili. Tunc autem videtur quod dictum fuit prius. Aulic. loquitur de apostematibus exterioribus. sed membra exteriora per comparisonem ad interiora sunt magis ignobilia membra. quod apparet. quod videmus quod natura potius expellit materia apostematam ad exteriora quam velit ea remanere in interioribus membris. tunc in nullo oportet debemus repercutere. (Et si sanguis qui est egressus a venis in coactitate membrorum ad faciendum apostemata iam egressus est a propria et est corruptus. sed si est corruptus non est bonum quod repercutiat ad venas. et tunc corrumperet alium sanguinem exitem in venis. quod tunc non debemus repercutere in flegmone. et docet ad hoc quod omne apostema calidum in principio a causa auri dicit repercuti corpore purgato nisi conditiones predicte impediant finem quod dicitur fuit prius. Et non huius est. quod in apostemate due sunt generales intentiones. una est. prohibere quod est futurum. et ne augmentetur apostema. et alia est destruere et resolueretur factum. et prima intentio preedit scilicet: eo quod fieri precedit factus esse. nunc autem prohibere ne augmentetur apostema fit per repulsivum. quod repulsivum prohibet fluxum. et confortant ne membrum recipiat. tunc in principio flegmonis sunt ponenda repulsiva nisi impediant conditiones predicte. Et tunc ad per argumentum. tu dicis Aulic. in primo. et alij auctores dicunt quod quando apostema est in membro ignobili non dicit repercuti etc. (Et domum quod membra ignobilia dicuntur dupliciter. uno absolute. alio respectu. Membra ignobilia absolute sunt euacuata membra principia que sunt ad hoc ordinata a natura soli ut sint sicut multifidificata membra principalia a superfinitatibus suis. et ideo vocantur emunctoria. quod sunt ordinata ut in eis emungantur superfluitates membrorum principalium. Membra autem ignobilia respectu dicuntur quia membra esse ignobilia respectu membrorum principalium et maxime cordis. unde non dicitur ignobilia absolute sicut illa: quod non sunt ordinata ad proprias operationes necessarias corpori. non quod auctores dicunt. et Aulic. in primo. quod apostema quod est in membro ignobili non dicit repercuti: intelligitur de membro ignobili absolute. ibi enim non debet repercuti. ut dicit Aulic. in primo. timendo ne materia figurat in membro nobilissimo aliquid debemus attrahere materiam ibi cum venis. sicut ibi ponit Aulic. sed non intelligunt de membro ignobili respectu finem quod sunt membra exteriora. In talibus enim ibi potest materia repercuti ne augmentetur apostema et corruptum sit membrum operatione illius ordinata a natura. Et si tu dicis membra interiora sunt nobiliora per comparisonem ad exteriora. quod videmus quod natura potius expellit materiam ad exteriora quam velit quod remaneat in interioribus. non dicit repercuti ne materiam figat in membris

interioribus. (Et domum quod si tempus quod repercutere materia in membris exterioribus figereur et rediret ad interiora. hoc esset verum quod nunquam deberemus repercutere. sed hoc non accidit purgato corpore. quia illa materia que repercutitur cum sit pauca dispergitur per alium corpus: tunc cum sit pauca quod iam euacuatum est corpus tunc vel reducit ad bonam materiam si potest. vel annihilatur a natura. et tunc non est dubium de reditu materie ad interiora nisi quando corpus esset plenum. vel si materia expellitur per viam crissis in exterioribus. tunc enim dato quod corpus sit purgatum non est bonum repercutere sicut dictum fuit prius. vel materia expellatur finem semita expulsiōis ad membra emunctoria. quod enim non est aliquid istorum non dubitamus de reditu materie ad interiora. Et hoc est quod dicit Aulic. inferius. Et de reditu vero materie ad membra principalia propter repulsionem securam a malo. si visio euacuatio: nisi quando id quod peruenit ex eis est finem semitam expulsiōis etc. Et tunc ad argumentum aliud domum quod repercutiuita non ponuntur per repercutiuita id quod collectum est in spongiosis membris. sed ponuntur ut non egrediantur id quod est in venis ad spongiositatem membrum et multum augmentent tumorem: maxime quando materia est in fluxu. Et etiam ponuntur ut confortent membrum ne recipiat id quod paratum est fluxui. et hoc est quod dicit Gal. in regni. Et repellent vasa coactata stipitibus medicinis vel farmacis. unde propter fluxum repercutimus: sed postquam fluxus fluxit resolutum quod collectum est. ideo materie collecte coeperit resolu: fluxus tunc repercutiuit. Tunc sequitur illa pars.

Deinde opponere augmento cum in omni missione mollificatiua et humectantiua cum refrenatiua. Et quum preedit in augmento preda in additione mollificatiua paulatim.

In qua parte ostendit quomodo debemus procedere in augmento. et dicit quod in augmento apostematis debemus misceendo apponere mollitiam humectatiua cum repercutiuita. Et quando plus preedit versus augmentum ratio plus addantur mollificatiua repercutiuita paulatim.

Sed hic est dubium: tu dicis quod Aulic. ponit quod in augmento apostematis debemus misceere mollificatiua humectatiua repercutiuita. Alij autem auctores ponunt quod debemus misceere resolutiua. quare quod dicit Aulic. quod debemus misceere mollitiam et non dicit resolutiua. Interius etiam videtur contrariari alijs auctoribus in hoc quod dicit humectatiua. quod alij auctores: ut dicitur est ponit quod debet misceere resolutiua. sed omne resolutiua finem plene exiccat et non humectat: ut Aulic. ponit fra. in cap. de curatio scilicet. ergo etc. Et Responsum quod in augmento sicut ponunt omnes alij auctores habemus duplicem intentionem. una est. prohibere materiam que adducit fluxui. et id fit cum repercutiuita. Alia est resolueretur materie collectam: eo quod materia non tantum fluxit sicut in principio. Et ideo debemus tunc intendere ad resolutionem materie collecte. Interius si pure repercuteremus in augmento posset propter nimiam repercutiuita membrorum corrumperetur materia indurata: quod postea redderetur inepta ad resolutionem. ideo in augmento debemus accipere misceere resolutiua cum repercutiuita. Et nota hic incidenter quod non est intelligendum quod ex talibus medicinis fiat quoddam medicamen tantum materie temperate ut sint corpus virtutes refracte sicut in tyriaca. sed quilibet stat ibi in propria virtute: et a natura medicine repercutiuita virtutis ad prohibendum fluxum. resolutiua autem ad resoluendum materiam collectam in apostemate. Et simile huius quod hic dicitur apparet in multis locis ad Aulic. in 3. f. in cap. de egritudine renum. sic ergo tunc verum dicunt auctores quod in

augmēto debent? miscere resolutiua repugnantis. ¶ **I**tem. vltra dictū istos specificat p̄s. q̄ ipse plus p̄ncipaliter q̄ alij anctozes. ponit enī q̄ debent esse mollitiua. Et ratio huius est. q̄ in augmento materia flegmonis est compacta et duraturā quodāmodo a repugnantis: ideo debent poni talia que emolliant et tenerificēt mām et rarificent pozos et abilitent mām ad resolozes paulatim equaliter et non subito: q̄ tunc resolueretur subtile et relinqueretur grossum. talia aut sunt resolutiua mollitiua. Unde si ponerent resolutiua epicantia in augmento resolueretur subtile et relinqueretur grossius. Item talia etiā resolutiua mitigant dolorē: sicut dicit Aui. p̄pterea: eo q̄ sunt resolutiua temperata. talia autē sunt mitigatiua doloris. sic q̄ tunc in augmento et statu competunt resolutiua mollitiua. in fine autē competunt resolutiua epicantia sicut dicit postea. ¶ Et per ista que dicta sunt apparet responsio ad p̄mū argumentū. ¶ Ad scōm argumentū vdm est q̄ Aui. non dicit absolute q̄ omne resolutiuū epicet: sed p̄m plurimū: hoc sufficit dicere hic. q̄ iste textus exponetur melius quādo exponemus id capitū.

¶ **E**t apud finem et statum et vltimitatem magnitudinis et additionē sue vltimitatis fac vincere mollificantiā et fac ea pura.

¶ **I**n parte ista Aui. ostendit quid sit faciendum in statu flegmonis dicēs. et apud finē et statum. i. apud p̄ncipium status et vltimitatem sue magnitudinis. i. apud mediū status et additionem sue vltimitatis. i. apud finem status et iungitur quare in p̄ncipio declinatiua fac vincere mollificantiā. i. supra repercussū et hoc q̄ritur ad p̄ncipium et mediū status. et fac ea pura. i. in fine status. quia tunc materia totaliter fluxit. ideo debet esse pura mollificantiā.

¶ Et nota hic p̄pter hoc quod dixit exponendo q̄ sicut quilibet morbus h̄s quatuor tempora. i. p̄ncipium augmentum statum et declinationem. ita etiā quodlibet tempus potest diuidi in tres partes particulares. in p̄ncipio: medium: et finem. et in p̄ncipio sui conuenit ei tempore precedenti. in fine autem conuenit cum tempore sequenti. In medio autem habet suum verus esse. ideo hoc q̄d Aui. dicit et fac vincere mollificantiā: refertur ad p̄ncipium istius status. quia in hoc conuenit ei augmento. hoc autem quod dicit et fac ea pura: refertur ad vltimitatem status. i. ad medium et finē ipsius. q̄ tunc materia totaliter fluxit et alterata est etiā mala p̄p̄o. ideo oī solus resolueret et mollificare. ideo tunc mollificantiā debet esse pura.

¶ **E**t epicantia sunt que sanant in fine: verum humectant et mollificantiā sunt ad dilatandos pozos et ad sedandū dolorē. Et epicatium est illud quod sanat et p̄hibet remanere aliqd quod fiat sanies. Si autē non sanat itegre et dimittit aliquid non relinquit nisi rem modicam quāz resolutū illud in quo est acuitas. Et quādoq̄ accidit ex refrigeratione vebementia doloris p̄pter suffocationem materiei et soliditatem membri.

¶ **I**tem Aui. ostendit quid sit faciendum in fine apostematis et que medicina sunt ponendae: que medicina deficiat. et nō facit. p̄mo facit hoc. scōdo comparat medicinas epicantias ad mollitiuas. et in hoc ostenditur quare debet poni medicina epicantine in fine apostematis. et ante finem debent poni mollitiue. scōda ibi Verum humectantia. ¶ Dicitur p̄mo. q̄ deficiantia sunt que sanant in fine. i. in declinatione apostematis. ¶ **I**ntellige autem h̄

q̄ ista epicantia etiam debent esse resolutiua et calida et non debent esse frigida epicantia: eo q̄ impeditur epicatio ratione frigiditatis que ipsam. vnde in fine flegmonis debent apponi resolutiua epicantia: eo q̄ in augmento et in statu p̄cesserunt resolutiua mollitiua que quidē resoluunt aliquid de materia et abilitant residū equaliter ad resolutionem. ideo in fine debet sequi medicina que resoluat residū totaliter. Et alio dicit et medicina epicantia sequens mollitiuas. ideo medicina epicantia cōpetit in fine. et hoc subdit Aui. comparando medicinas epicantias ad mollificantiās cum dicit. Verum humectantia sunt ad dilatandos pozos et ad sedandū dolorē quasi velit dicere q̄ mollitiua dilatāt pozos et emolliunt materiam et abilitant eas equaliter ad resolutionem et et resoluunt de ipsa. Et ideo debet poni in augmento et in statu. Epicatium autem est id quod sanat. i. quod consumit materiam totaliter. ideo p̄hibet remanere aliquid quod fiat sanies. ideo epicatium debz sequi in fine. Et addit Aui. dicens. Quod si epicatium non sanat itegre. hoc est q̄ non totaliter epicet et consumit materiam: sed dimittit aliquid. i. grossius quod non obedit debili resolutioni: tunc non relinquit nisi modicam et quāz resolutū in id in quo est acuitas: hoc est in quo est fortior calitas et magis fortis resolutiuū vel possit resolueretur grossum. q̄ tunc non timemus q̄ resoluat subtile et relinquit grossum: cuius sit pauca materia illa que remāsit. Et tale medicamē potest esse sicut dyaculion vel dyapalma vel emplū de mel et glutino cum farina ordei et similibus que sunt aliqua tulum magis fortis resolutiua. Tunc sequitur illa pars.

¶ **E**t quādoq̄ accidit ex ea reditus materiei ad membra principalia: et quādoq̄ accidit vt incipiat membrum tendere ad viriditatem et nigredinem proprie quādo medicatur ei⁹ eis in fine rei et p̄p̄e statum.

¶ **I**n parte ista Aui. ostendit que documenta possunt cōtingere ex repercussione. ¶ **I**sta pars diuiditur in duas. p̄mo connumerat documenta que possunt accidere ex repercussione si inconuenienter fiat. secundo docet euitare illa. scōda ibi Et scias q̄ vebementia doloris et. Dicit q̄ et. et soliditatem membri et. i. p̄pter constrictiones materiei in membro. Et quādoq̄ accidit vt incipiat membrum tendere ad viriditatem. hoc est p̄pter modificationes caloris naturalis membri ex nimia repercussione. Et p̄p̄e quādo medicatur flegmon in fine rei. i. in fine augmenti cum eis. i. cui⁹ repercussio. Et intelligas cum eis puris et valde repercussis. q̄ vt dictum fuit superius in augmēto bene ponuntur repercussiuā: sed non pura: s̄ mixta cū resolutiuis p̄pter cām que dicta fuit supra. ¶ Et p̄p̄e apud statū. i. maxime accideret nigredo et liuiditas membri si medicaretur ex eis flegmon apud statū. quia ibi nullo modo competunt repercussiuā: vt dictum est supra. Tunc sequitur illa pars.

¶ **E**t scias q̄ vebementia doloris facit te idigere medicinis mollificantibus absq̄ attractiōe et fortasse erit cum eis infrigidatio nō p̄hibēs mollificationem.

¶ **I**n qua parte docet euitare predicta documenta. Et p̄mo docet euitare dolores qui possent accidere ex repercussione. secundo docet euitare reditum materiei ad principalia membra ex repercussione. tertio ponit remediū viriditatis facit a medicina repercussiuā. scōda ibi Et reditu vero materiei. et ibi Et cū timetur q̄ declinet ad viriditatem.

Tractatus .I.

Flegmonis

ii

nigredine aut linitatē non docet hic remouere: qz l feruē hoc docet remouere vt ibi apparebit. ¶ Dicit pmo. Et scias qz vehementia doloris supple que accidit ex rep- cussio facit te indigere medicinis mollificationibus: eo qz per ista aperiantur pori et palat materia que faciebat cō- strictionem et conculcationem in membro ratione cuius accidebat dolor absqz attractione vt non fiat maior attra- ctio qz resolutio. et per sequeas augmentetur tumor et con- strictio in membro. et ideo nō diminueretur dolor si talia medicamina essent cum attractione. fed dicunt esse mol- litiua lenia temperata. ¶ Et fortasse erit cū eis in frigida- tio non pibens mollificationem. quasi vult dicere: qz si cum talibus mollitiuis sit in frigidario vel parua calitas tunc talia mollitiua maxime mitigabunt dolorem factus a medicina repercussus. et hoc intellige quando flegmon- esset in principio. qz tunc talia mollitiua aperient poros et emolliunt membrum et materiam non attrahē: sicut eet emplastrum factum ex farina ordei et malis coctis cum aqua et oleo rosa. apponendo ipm tunc calm accu. ¶ In- d enim emplastrum est mollitiuū qz parua caliditate. Sz si flegmon non esset in principio sed in augmento tunc de- beret esse tale mollitiuū cum maiori caliditate. qz in aug- mento non indigemus tantū pibere fluxum sicut in p- cipio. vnde tunc bonum esset admittere predicto empla- stro farinam fenugrei et semen lini et florum camomille. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et reditu vero materie ad membra p- cipia- lia securat euacuatio nisi quando illud quod p- uenit ex eis est fm sensitam expulsiōis ex eis: et sunt membra recipientia ab eis sicut euacua- tozia illozū: illie enim non est via ad repellē- dum et expellendum penitus: et nos iam veri- ficamus ista in loco suo.

¶ In qua parte docet curare reditū materiei ad iterioza quipossit accidere ex percussioe. Et p- satis quod dicit.

¶ Et cum timetur vt declinet ad duritiem ad- ministra mollificancia in quibus est calefactio et humectatio cum fortitudine.

¶ Dicit docet remouere duritiē factā a medicina repercus- sua. Et dicit qz cū timetur qz declinet flegmon ad duritiē tūc administra mollitiua in qbus est calefactio. supple tē- perata: et humectatio cum fortitudine. et sunt fortioza hu- mectatiois. Unde non intelligas qz id quod dicit cūz for- titudine referatur ad caliditates. qz medicina duritiei nō dz esse fortis caliditatis. qz fortis caliditas et fortis frigidi- tas indurant sicut ponit Gal. in cōmento pnosticozū. Nā fortis caliditas resoluit subtile et derelinqt grossū. fortis autem frigiditas congelat materiam et durat eam. et ideo id quod dicit cū fortitudine dz referri ad humectationes solum. qz medicina talis duritiē debet esse calida tempe- rate et fortis humectationis sicut esset emplastrū ex mal- nauisco et farina fenugrei et ordei vel opaquilon et.

¶ Ad edicē aut repercussus sunt que sunt me- die sicut succi barbarum frigidariū quas mul- totiens diximus in locis alijs sicut succus por- tulacae et cucurbitae et endiuie et virge pastozis et aliarū et succus solatri pprie et corpora eoz cōtrita preparata ad emplastrū et succus psilij etiam et ceratum cum aqua frigida. et fortasse excusar laborem in eo spongia iussa in aceto et aqua frigida. et kekengi est fortis in principio:

et similiter cortices granarozum et semperui- na et sauib decoctum valde et proprie cū ac- to misto aut sumach. et nilū est bonum iterū. et si indiget fortiore illo adde in eis sandalū et acariam et mentibre et saufel et infusiamūz al- bum. Et verba que nominatur verba aposte- matum est in principio valde bona. et quādo- qz iuuatur eius desiccatio et stipticitas cūz ero- co. et humectatio in p- cipio est timorosa.

¶ Superius Auic. posuit modum curatiois flegmonis qz tum ad omnia tempora eius. In parte ista ponit medici- nas particulariter cum quibus curatur. Et diuiditur hec pars in partes sex. ¶ Quia pmo cōnumerat quasdam me- dicinas repercussivas que competunt in p- cipio flegmo- nis. Scdo ponit quasdas que competunt in augmento.

¶ Tertio intermisce quendam canonē de curatione fleg- monis qz incidit in viam exiure. Quarto ponit qdā me- dicinas que competunt in statu. Quinto ponit medicinas que competunt in declinatione. Sexto ponit quasdas ca- nones qui attenduntur in curatione flegmonis fm qz cō- uertitur ad sanem. scdo ibi (Si vero ista nō valent.) ter- tia ibi (Cum g vides.) qarta ibi (Cum autē apostema per- uenit ad statū.) quinta ibi (Et emplastrū de colorat de- siccet absqz dolore.) sexta ibi (Et multoties cadit neces- sitas.) ¶ Cum pars diuidit in partes quattuor. p- mo cōnumerat quasdam medicinas repercussivas que com- petunt in p- cipio flegmonis. scdo docet remouere quod- dam documentum quod potest accidere ex istis incon- uenienter administratis. tertio ipse ponit quendam canonē generalem de repercussione nimia et resoluōe nimia. quar- to ipse ex dictis concludit quendam canonē de remoti- one doloris flegmonis. scdo ibi. (Et quando cadit.) tertia ibi (Et scias.) qarta ibi (Si g volueris regere et.)

Sed antequam littera exponat dubitabit ali- quis cuius complexionis me- dicine repercussive debēt esse in p- cipio flegmonis quā- tum ad ambas qualitates earum. vtrum debeant ee fri- gide et sicce vel frigide et humide. ¶ Rndeo ad hoc et vt id dubium melius delectaretur duo sunt consideranda.

¶ Primum est cuius complexionis absolute sint medicine repercussive. scdm est cuius complexionis debent esse in flegmōe. ¶ De pmo dico qz medicine repercussive abso- lute debent esse frigide et stiptice complexionis. qz debeāt esse complexionis frigide apparet per Auic. in scdo libro. Dicit enī. repercussiva vero medicina est cōtraria attra- ctive. et est medicina cuius pprietas est ppter frigiditātē suam vt in membro faciat peruenire frigus et vt inspisse- in eo et cōstringantur pori ipsius et frangatur caliditas et attractiua et congelat id quod ad ipsum currit et inspisse ipsum et pibeat ipsum ne ad membrū currat et pibeat membrum a receptione ipsius sicut solatriū in apostema- tibus. ¶ Qd etias debeant esse stiptice apparet. qz per ista p- p- ciatem maxime pibeat fluxus. Et ideo dicit Galie. in libro de ingenio sanitatis. Siuentia stipticis sedantur et qz etiam cōfortant membrum debilitatus ne recipiat. Et ideo dicit Gal. in tegni de curatioe apostematū. Et replēt vasa stiptica confortata farmacia. sic g tunc apparet per ista qz medicine absolute repercussive debent esse frigide et stiptice. ¶ Sed nota vltra hoc qz cum oīum apostema- tum tam calidorū qz frigidorū cura in principio sit re- percussio p- qz apparet per Auic. in pmo. fen quarta de cu- ratione apostematū. qz in apostemate frigido debent me- dicine repercussive admitti cum calidis stipticis. sed in

apostemate calido ponitur pure qz in apostemate calido competit ratiōe phibitiōis fluxus ratiōe qualitatīs materiæ: cum materia ibi sit calida: ratiōe administram puri. In frigida autē non competit ratiōe qualitatīs materiæ: cum sit ibi materia frigida. sed competit solum ratiōe phibitiōis fluxus. nō debet admisceri cū calidis stipticis. hoc est quod dicit Aui. in pmo. sen .4. cap. de curatione apostematū. Oportet autē ut stiptica cōstriciua reperculsiua frigide complexionis pure existant si apostemata fuerint acuta qz si apostemata frigida fuerint oportet ut aliquid sint admixta in quo vitus existat calida cū rentiōe. i. cum stipticitate sicut squinatū r. blacte bifantie. De scdo dico qz in flegmone debet esse medicie reperculsiue frigide r. sicce cum stipticitate nō multa. Dico autē hoc ad dñas berisipille. qz in berisipilla debet esse medicie reperculsiue frigide r. humide cum forti stipticitate. In colerico autē debent esse frigide r. humide cū fortiori stipticitate qz in sanguineo. Et id quod dixi probatur qz ois cura fit per cōtrariū. mō materia flegmonis est sanguis: sanguis autē est calidus r. humidus. qz medicina eius reperculsiua debet esse frigida r. sicca. Et ideo Aui. ponit medicinas reperculsiuas cum siccitate. r. ppter hoc etiā dixit in fine bulis partis. Et quādoqz iuuat eius desiccatio r. stipticitas cum croco. Et hoc enim verbo apparet manifeste qz medicina reperculsiua flegmonis debet eē cū siccitate. sed in berisipilla r. in apostemate colerico dñs esse medicina reperculsiua humida. qz materia ipsius est colerica cala aut est cala r. sicca. r. ideo medicina eius dñs esse frigida r. humida. quare autē debeat esse cū maiori stipticitate qz medicina flegmonis apparebit in capso berisipille. r. hoc est quod dicit etiā. Rasis capso de curatione apostematū calidogz. Deinde cum dicit. Epitima. tius sup locum sed in sanguineo cum eis que ifrigidant r. cōstipationem faciūt. i. siccitatem sicut sunt sandali r. rose rē. r. in colerico quidē cum eis in quibus est ifrigidatio r. bumectatio sicut piliū conuasari cum aqua citrullo ruz. r. sicut rasura cucurbit. r. hoc vult Alfab. in lib. oculoruz que fecit tractatū. ii. de curis morboz generaliter. Dicit ergo in illo tractatu de cura apostematīs sanguinei. in pncipio qz curationis corpus cum sliōmia purgetur. deinde ponantur repugnantiā desiccatiua rē. Et de curatione apostematīs colerici. i. berisipille dicit infra in illo eodem tractatu. Et si oppositunus est flogobotemur. deinde medicina fiat que ifrigidet r. bumectet. Hoc qz pmissio r. viso dicit Aui. (Medicine vero reperculsiue rē.) virge pasto ris. i. corrigiola. Et hoc ppiū est cardus silvester. r. aqz ram aliarum. i. succoz aliarum herbarū reperculsiuaruz r. corpora eoz cōtrita preparata ad emplastra. hoc est dicere non solum succi predictarum herbarū sunt medicie reperculsiue flegmonis: sed etiā ex eis possunt fieri emplastra: vt si coquantur in aqua iste herbe vel omnes vel aliquæ ex eis r. simul conterantur ad modum emplastri. Et cerotū cum aqua frigida. qd sic fit. R. cere partes vñas olei rosa. partes tres dissolutur cera cū oleo r. ponatur in mortario r. pyciatum desup ex aqua frida r. moueat semp. qz tum poteris recipere de aqua frida. Et fortasse excusat laborem spōgia. i. fortasse spōgia sufficit in fusa rē. Et kekē gi est fortis reperculsiua in pncipio. kekengi est quedas species solatri cū granis rubeis r. grossis r. frigida est r. stiptica r. sicca. r. fily cortices granatoz: qz sicci r. stiptici sunt r. ideo competit in pncipio flegmōis spāliter admixti cū alijs frigidis r. sanic decoctū valde r. ppiū cū aceto conmixto aut sumac fac. cōfert in pncipio flegmonis. Sanic ē puluis de farina ordiei que si coquat cū aceto vel sumac r. oleo rosa. est optimū emplastrū reperculsiuum in pncipio flegmonis. taulub itez est bonū sū in pncipio flegmonis.

taulub est qdas herba minuta ad modū lentis que super natat aque. r. ideo vocat talis herba lētigo aque qz frigida est r. sicca cū stipticitate. r. ideo optima est in pncipio flegmonis. Et si indiget fortiori illo. reperculsiue vt qz apostemata sit maioris caliditatis addit in eis rē. r. faufel. faufel ē anellana in da que frigida est r. stiptica r. apud nos non inuenit. sed p ea ponimus sandalos. r. herba que noiat herba apostematū est in pncipio valde bona. herba apatum noiatur apud nos cimbalaria vel faba graffa vel vmblicus veneris est cōplonis frigide r. stiptice sicut semper uia. r. ideo optima est in pncipio flegmonis. Et qñqz iuuat eoz desiccatio r. stipticitas. i. istius herbe cū croco. qz crocus est cōplexionis sicce r. stiptice fm qz apparet r. Aui. in 2. vnde licz crocus sit calidus rñqz est cōplonis sicce r. stiptice admixtū est medicina reperculsiua. pdest in pncipio flegmonis. (Et nota: vt dicitur est pus qz p id verbuz qd dicit apparet qz medicina reperculsiua flegmōis in pncipio debet esse complexionis sicce r. stiptice. r. id etiā maxime apparet cōsiderando complexiones medicinarū qz hic Aui. ponit. r. p cōplonibz istarū medicinarū recurras ad libz scbz Aui. r. ad alios libros qui tractant de simplicibus medicinis. (Uterius etiā nota qz inter medicinas reperculsiuas quedā sunt magis frigide r. quædas min⁹. r. ut vtiar fm qz maior vel minor caliditas est in flegmone. qz vbi est maior caliditas competit medicie magis reperculsiue r. magis frigide. r. vbi minor minus. Et bumectatio in pncipio est timorosa. Illud Aui. addit icidentaliter r. potest exponi duobus modis. vno modo vt oīdat qz in pncipio flegmonis debemus vti medicinis reperculsiuis. qz bumectatio. i. mollificatio r. resolo est timorosa in pncipio. i. flegmonis su. facti a causa asre. Et rō qre est timorosa ea est ppter fluxū mæ r. calitatem ipsius. r. ideo debem⁹ in pncipio ponere ea que mām alterant r. repellant. r. hoc fit cū modis reperculsiuis predictis. Zitiū autē facit medicine mollitiue r. resolutiue. r. ideo bumectatio in pncipio est timorosa. (Uel pōr exponi vt per hoc intelligat qz in pncipio flegmonis non sperit medicina humida dato qz sit frigida sicut est malua que est frigida r. humida. qz medicina eius reperculsiua debet esse frigida r. sicca cū stipticitate: vt dicitur vti supra. r. sic exponēdo cōtinuare ē ei qd dicit immediate. Et quādoqz iuuat ei⁹ desiccatio rē. vt redderet cām bulius rē. i. qd debemus admiscere crocum cū predicta medicina vt adiueat eius desiccatio. qz bumectatio in pncipio flegmōis est timorosa eo qz medicina ei⁹ dñs eē frida r. sicca vt pbatū est supius. Tūc sequitur ista ps. (Et quando cadit superfluitas in ifridatione fortasse perducit ad corruptionem membri et corruptionem humoris cōstricti in apostemate r. tendit apostema ad viriditatem r. nigredinem. Si ergo timueris aliquid de hoc tūc emplastra locum cū farina ordiei r. volubili r. in quo est mollificatio. In ista parte docet remouere quoddā nocumētū quod potest accidere ex dictis reperculsiuis cōuenienter administis. Istud autē nocumētū qd potest accidere ē nigredo r. liuiditas r. corruptio membri. Et diuidit ps bec in duas. pmo docet euicare istud nocumētū qz timet ne veniat. 2. docet ipm remouere qñ iā apparet. 2. ibi. (Si vo appareat aliquid de hoc. Dicit qz. Et qñ cadit rē.) Cū at bñ est. ppter mortificationē caloris nālis qd accidit ex nimia ifridatione r. ppter cōculationē humoris qz fit in mēbro ex nimia cōgelatiōe. vñ accidit corruptio membri r. corruptio humoris cōstricti in apate. (Si q timueris. Ite ne eueniat aliqd de hoc. i. de nigredine r. corruptione membri r. humoris

constricti in apostemate ex repulsu tunc empla locus
cū farina ordeī & volubili eo q̄ ista aperit poros & mol-
liunt & calefaciunt membrū frigidatū. & ideo remouēt no-
cumentū illud q̄d posset accidere. Et in quo est mollifica-
tio. i. vel q̄d timore accidat aliqd p̄dictoꝝ nocumentoz
empla locū cū eo in quo est mollificatio. q̄ per mollitiā
poti aperiant. & ideo mā que erat constricta ex reparatio-
ne in apostemate exalat & remouet mortificatione caloris.
Et optimū emplm ad hoc est ex farina ordeī & volubili et
farina fenugreci: & s. lini cocta in aq̄ ad modū emplastri.

¶ Si vero appareret aliqd de hoc tunc scarifica
locum & excozia ipsū q̄ non expectes colle-
ctionem necq̄ maturaciones. & illud quādo vi-
des illud quod effusum est plurimum valde &
fortasse moritur membrū.

¶ In pte ista Aui. docet remouere p̄dicta nocumēta & di-
cit. Si vō appareret aliqd. nec his p̄dictis nocumētis rē.
& nō expectes collectionē nec maturaciones supple in tali
nigredine. q̄ nō fiet maturatio. imo potius membrū cor-
rumpetur. Un statim q̄n appareret hoc accis oꝝ fieri scarifi-
catio vt egrediatur sanguis malis cōstrictus in aposte-
mate. Et nō expectetur collectio nec maturatio humoris.
& illud q̄ vidēs hoc est maxime tunc non expectet mātū-
ratio. imo statī fiat scarificatio q̄ illud q̄d est effusum est
p̄m valde. i. q̄d talis mā apostematis est plurima valde.
& tunc minus pōt ei dominari nā & citius membrū corrū-
pitur. Et fortasse membrū mox supple ex nimia frigida-
tione & tūc idiget abscissione vel canterio cū igne vt remo-
neatur tota caro corrupta vel idiget canterio cū medicā
sicut est cū calce & saponē pistata cum forticapitello pos-
ita super locum denigratus vbi non est necessaria abscis-
sio tūc toris s; remouere aliquā ptes corruptā.

¶ Et scalpellationis alia est magis apparet &
alia magis profunda & illud est fm̄ locūz apo-
stematis & dispositionem membrū. & cum scal-
pellaueris tunc embroca eū aqua maris & re-
liquis aquis salis. & emplastra cum eo i quo est
mollificatio. & si non idiges scarificationē et em-
brocationē sis contentus mollificationis.

¶ Dic distinguit de scalpellatione: q̄n scalpellatio oꝝ fieri.
& id est fm̄ locū apatis. q̄ si apostema sit in loco neruo-
so nō debemus facere ita p̄funda scalpellationē sic quan-
do est in loco carnofo vbi securius possumus scalpellare.
Et dispositionē mēbrū. i. fm̄ maiorē vel minorē corruptio-
nē in membro. q̄ fm̄ q̄ maior vel minor est corruptio in
membro. & fm̄ hoc scalpellatio oꝝ ēē magis p̄funda & mi-
nus p̄funda. Et cū scalpellaueris tunc embroca locū cum
aqua maris & reliquis aquis salis eo q̄ iste aque desiccāt
residū corruptū. Et emplastra locū supple post scarifica-
tionē & embrocatōnē cū eo in quo est mollificatio. i. cum
emplastris mollitiis & resolutiis sicut est emplastrū di-
ctū supra. & bonū emplastrū esset ex farina ordeī & malua
uiscio & farina fenugreci & seminis lini. ¶ Et nota iuxta p̄-
dicta q̄ quādo curas tuides mēbz liuescere siue p se siue
ppter incipiam curam: supple in scarificationē & lauatio est
necessaria cū aqua salis & posito vento sari vel sanguis-
garum & postea apponere emplastra mollitia & resoluti-
ua eo q̄ id est optima cura. Et si non idiget scarificationē
eo q̄ nō sit ibi tanta magnitudo & corruptio membrū siue
in membrō sed iaz incipiat membrū tendere ad hoc tunc
sis cōtētus mollitiis. q̄ q̄ nō est tantum nocumentū
potest remoueri per mollitiā resolutiua que dicta sunt
p̄s sine scarificatione. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et scias q̄ administratio eorum que fortiter
repercutiunt in primis & eorum que fortiter re-
soluunt in fine est mala. canē ergo quātur po-
tes. Infrigidatio enim vebemens perducit ad
illud quod sciuisti. & aqua frigida similiter est
de illis que opz cauere nisi in eis que sunt sicut
berispilla. & rescolone vebemēti accit dolor.

¶ In qua parte ponit quēdā canonē generales de nimia
repulsione & nimia rescolone. & dicit. Et scias q̄ adminis-
tratio rē. fortiter. i. nimis fortis in primis. i. in p̄s apostematis
& eoz que fortiter resoluūt in fine. i. in statu apostematis.
& etiā possumus intelligere per finē. i. declinationē aposte-
matis. q̄ vtrobiz nocet nimia rescolō ad illud quod sciu-
isti. i. ad p̄dicta nocumēta que dicta sunt p̄s. & aqua frigi-
da filr est de illis que oꝝ cauere. i. in p̄ncipio slegmonis. q̄
aqua frigida est nimis repulsusina. & intellige aqua frigi-
da pura: q̄ admixta cū aceto vī ceroto: vt dñi fuit supra
bene potest administrari. sed pura nō est bona in p̄ncipio
slegmonis. q̄ nocet in se ratione nimie frigiditatis: & rōne
nimie humiditatis. q̄ oꝝ medicā repulsusina slegmonis
esse desiccaturā s̄ptica: vt dicitū fuit supra. nisi in eis que
sunt sicut berispilla. In istis in slegmonibus berispillatis.
q̄ in berispilla bene pōt administrari aqua frigida sic ap-
parebit postea eo q̄ in berispilla gr̄is maior alteratio ēē i
slegmone. in slegmone aut queris maior resolutio. quia in
slegmone est mā magis cōstricta q̄ ibi. & ideo in berispillā
vel in slegmonibus que sunt quasi berispilla bā potest
administrari aqua frida in p̄ncipio fm̄ q̄ melius appare-
bit in capto berispille. & rescolone forti accidit dolor. mo-
do hic ostēdit q̄ cauenda est nimis fortis resolutio. q̄ ni-
mis fortiter resolutio inducit dolorē. eo q̄ talia sunt
nimis calida. nimis autem calida mordent et inducūt do-
lorem: vt b̄ videri in regni. ppter doloz aut attrahunt
tur plus humores. q̄ ois doloz exacuit reuma. & ideo dīc
Sal. de igenio sanita. Cane dolozē inq̄ntz pores: q̄n nihil
est cā apostematis sicut dolor. Item sunt cauenda fortia
resolutiua nimis ppter aliud q̄ resoluunt subtile & dere-
linquūt grossum: vt dictū fuit supra. sic ḡ in apostemati-
bus cauenda sunt nimis fortiter repulsusina & nimis forti-
ter resolutiua. renēdū est ḡ medium in vtroq̄.

¶ Si ergo volueris regere in principio eūz se-
datione doloris non appropinques eis aquaz ca-
lidam & olea mollificancia & emplastra facta
ex huiusmodi medicinis: ipsa enim vebemēter
sunt cōtraria ei quod est necessarium de p̄hibi-
tione effusionis. Et redeas ad bolū armenium
solutum in aqua frida aut eūz oleo rosa. & me-
lius olenz rosa. est illud q̄d est ex rosas & oleo:
in oleo qppe est resolutio q̄dā: aut lenes deco-
ctas cū rosas: aut merdasceni cum oleo rosato.

¶ Snp̄ Aui. docuit q̄sdā medicas repulsusinas q̄ operit
in p̄s slegmōis. & docuit et remouere q̄dā nocumētū q̄d
pōt accidere ex illis. & posuit quēdā canonē de nimia rep-
ulsione & nimia rescolone. In pte ista iuxta quēdā canonē o
remotōe cuiusdā accitis slegmonis. i. doloris dicit. Si ḡ
volueris regere in p̄ncipio rē.

Sed hic est dñi. p. q̄ dīc Aui. q̄ si volueris rege-
re cū sedatione doloris non appropin-
ques eis aqua calas rē. q̄ id vī dñi h̄. a. 6. d. tige. sani. dñi. n. ibi.
Aq̄. n. cala mitigat dolorē & cās apati. ¶ Propterea Aui.
vī dñi subp̄li. q̄ dīc q̄ nō debet appropinquare olea mol
b 4

litia et empla facta ex seminibꝫ qñ volumus sedare dolo
re flonis. sꝫ dicit supꝫ qꝫ mollitia sunt ad dilatandꝫ po
ros et ad sedandꝫ doloꝝ flonis. qꝫ tñc fit voluerꝫ regere apa
cū sedatiōe doloꝝ debet admiscere mollitia et empla fa
cta ex talibꝫ medicis mollioribꝫ. ¶ Ddꝫ ē qꝫ doloꝝ potꝫ cō
tingere in apate duobꝫ modis. vñ: rōne male cōplonis et
fluxꝫ qꝫ ē tñc. et talia doloꝝ ē maxie in pñ apatis. Aliꝫ est do
loꝝ qꝫ ptingit ex pñctiōe hūioꝝ in apate et ex cōculatiōe
ipñ. mō pñus doloꝝ sedat cū repꝫssu et nō cū molliti
tis. qꝫ repꝫssu alterat malā pñone et pñbent cursum
māe. et pp B dicit supꝫ Aliuc. Et hūc etario in pñ: est timo
rosa. et de tali sedatiōe doloꝝ itelligit B Aliuc. et bñ dicit
in pñ: Aliuc. sꝫ scōs doloꝝ sedatur cū mollitiis et apienti
bus poros. et isto mō locutꝫ fuit Aliuc. supꝫ cū dicit qꝫ mol
litia sunt ad dilatandꝫ poros et ad sedandꝫ doloꝝ. sꝫ est
post pñ. qꝫ ex B qꝫ dilatā poros rarificat membrū et red
dunt māz apā resoloni et faciūt ē euaporare. et iō sedant
doloꝝ. vñ qñcūqꝫ ptingit doloꝝ ex cōstrictiōe hūioꝝ se
dat p mollitiā et resolutiā lenia. et B est qꝫ subdit Aliuc.
in sequēti pte. Si vñ ista nō valēt: hoc est nō sufficiat ad se
dandꝫ doloꝝ vt qꝫ doloꝝ sit ibi ex cōstrictiōe hūioꝝ. et
hoc est qñ apa ita trāsfluit pñ et est in augmēto tñc admini
stra volubilitꝫ et. Et isto mō ē itelligit B a. 6. d. ige. sani. cū
dicit. Aliꝫ qꝫ cala que mitigat doloꝝ ois apatis. Aliuc aut
B dicit qꝫ nō admiscere aquā calā et mollitiā ad sedandꝫ
doloꝝ in pñ: qꝫ ille doloꝝ est ex mala cōplone et effusione
māe. et iō dꝫ sedari repꝫssu et nō p mollitiā. qꝫ molli
tia sunt vebemētꝫ et iō qꝫ mēziū est de pñbitiōe ef
fusionis: vt dicit Aliuc. in sꝫ. et iō Aliuc. nō dicit sibi ipñ
nec etiā dicto B a. et ista verba extrahunt ex dictis B a. in
libꝫ de simplicibꝫ medicinis capꝫ de mitigatiōis doloꝝ.
¶ Sꝫ redeas ad bolū armenū solutū in aqꝫ. qꝫ id repercu
tit et alterat pñone calā et meliꝫ oleū rosa. est id qꝫ est ex
oleo et rosis. Dicit B Aliuc. qꝫ vt dicit B a. in libꝫ de simpli
medicis antig mēsebat sale et oleo apꝫ. r. o. ē resolo qdā
dicit qdā qꝫ pauca ē ibi resolo. sꝫ est qñt rēparatū. et iō dice
bāt auctores qꝫ calefacit et frigidat: et iō dicit Aliuc. p rāto B
verbuꝫ vt qꝫ est meliꝫ oleū ro. qꝫ est solū ex oleo et rosis qꝫ
si admisceat ibi sal: tñc nō erit ita mitigatiū doloꝝ: eo
qꝫ est nimis resolutiū rōne salis. et si non admisceat ibi sal
tunc in eo erit pauca resolo. Et iō optimū erit cū bolo ar
meno in pñ: si flegrōis ad sedandꝫ doloꝝ. aut lētes coctas
cū rosis mollificet pñs lentes in aqꝫ. et postea coquant cū
rosis: postea terant sꝫ ad modū emplastrū. illud enim erit
optimū emplꝫ pñbitiū fluxꝫ māe et alteratiū pñonis.
aut ad mēdāfengū. i. ad litargiūz ducit in mortario cū
oleo ro. in modū vnguenti. Tūc seguit illa pars.

¶ Si vero ista nō valēt et qꝫ coz cursu currunt
administra volubilitꝫ: qñ ipsa est vebemētis in
uamētis in pñcio et statu et alifregi et albasce
et apius et albedarungi sꝫ. Et multotiōes qdē
sedat doloꝝ vini dulce mixtū cū oleo ro. imo
cōgelatū vñ et parū cere supꝫ lanā aut lana yso
pi ifridata et estare tepefacta in byeme: aut spō
gia ifusa in vino stipitico aut aceto aut aqua fri
da: et crocus igredit in sedatiōe doloꝝ: et Lūg
videt inceptions apostematꝫ incedere tñc
re pñt tñc dimitte ifrigidationem et incede
et viam eius quod maturat et aperit.

¶ In ista pte Aliuc. post qꝫ posuit quasdam medicas repꝫssi
nas qꝫ pñt in pñ: flegrōis et sedat et doloꝝ in pñ: In
ista pte ponit medicas qdā pñtētes magis in augmēto.
vñ et qꝫ Aliuc. iter illa itermisceat qdā medicas repꝫssi

uas qꝫ pñt potꝫ in pñ: dicit qꝫ. Si vñ ista nō valēt. si pñ
cte medicie repꝫssu nō sufficiat ad sedandꝫ doloꝝ: vt
qꝫ doloꝝ nō solū sit ibi ex mala pñone et fluxu māe: sed et
sit ibi ex pñctiōe hūioꝝ que os resoluere. et B qꝫ ista apa
trāsfluit pñ et pñuenit ad angustia. qꝫ an id ipō nō possumꝫ
ponere mollitiā et resolutiā tñc administra volubilitꝫ. qꝫ
volubilis est apitiua poroꝝ et mollitiā cū repꝫssu. qꝫ ex
pñctiōe hūioꝝ in apate. et B qꝫ subdit Aliuc. qñ ē ve
bemētis inuamētis in pñ: statu. Et itelligit pñ: t. augmētis.
ē. n. inuatiua et pñ: augmētis qꝫ ē mollitiā et apitiua poroꝝ
cū pñā calitate. vñ si itellꝫ in pñ: apatis tñc ē inuatiua et pñ:
pñmixta cū repꝫssu: et maxie cū in pñ: pñgeret doloꝝ ex
pñctiōe hūioꝝ scā pñ nīmā repꝫssione. et ē inuatiua in
statu apatis pñmixta cū alijs mollitiis et resolutis cū ipsa
sit apitiua et resolutiua sic appet pñ Aliuc. et z. l. et alifregi. i.
miniū cū quo pñgit et alachafecb. i. sicadicos. et apium et al
bedarogi sꝫ. i. basilicon amplū cū folijs laris. oia ista pñe
administari in augmento admixta cū repꝫssu. qñ res
olutiua sunt. Et mētiōis sedat doloꝝ vini dulce mixtū
cū oleo ro. qꝫ id medicamē est pñm repꝫssu et pñm re
solutiūz. vñ cōpērit in doloꝝ flegrōis ex pñtis et augmē
to. dicit autē vini dulce. qꝫ vinum dulce est minus sicca
rium et plus humectatiū qꝫ aliud. et pñcat autē tñc nō cō
pērit in flegrōne nisi in fine: ad autē finē compētū mol
litia resolutiua et maxime in augmento. et ppter B Aliuc.
subdit. imo congelatū vñ et pax cere supple cū oleo rosa.
postū supꝫ lanā. i. supꝫ carpias. sꝫ. sedat doloꝝ. Et dicit Aliuc.
imo qꝫ plus cōpērit congelatū vñ aut finē flegrōis: sꝫ
tunc in augmento qꝫ vini. qꝫ id est et pñcat. et pñcata
tñc vñ itelligit fabam que fit ex vino mixto cocto vñqꝫ ad
spissitudinē mellis. vñ faba nō est tantū et pñcata. sꝫ vñ
nū: imo est plus mollitiua et minus calā: vt dicit Serapio
in suo antidotario. vñ si admisceat cū cera dislemperata
et oleo ro. erit medicamē optimū in augmento flegrōis et
sedatiū doloꝝ. Et lana yso. i. lana fucida pigilis. et vi
dicitur lana yso. qꝫ ex tali lana fit ysofus humida pñ qꝫ
dicitur in z. libꝫ supple et talis lana sedat doloꝝ: qꝫ est molli
tiua et resolutiua ifridata in estate. et itelligit hoc pñt qꝫ
in neruis et in capite. et maxie istis discooperis qñ est ibi apo
stema. qꝫ ibi debet apponi oia calida acuta aut spongia ifu
sa in vino stipitico aut aceto et qꝫ frida potius compērit in
principio qꝫ in augmento. et iō superius posuit id medi
camentū Aliuc. inter medicas repꝫssuas. et crocus in
greditur in sedatione doloꝝ. quia crocus est apertiuus
et resolutiuus et stipiticus est. et iōcō manifeste conuenit in
augmento admixtus cum medicinis repꝫssu et mol
litia. quia resoluti et adiuuat stipiticam et sꝫcitatem
medicinarum repꝫssuarum pñ qꝫ dictum fuit supra.
et iōcō cum hoc qꝫ resoluti prohibet fluxu materiei ad lo
cum. et iōcō crocus maxime ingreditur in sedatione dolo
ris maxime quando apostema est in augmento. Tunc seg
uit illa pars. (Cū ergo videris inceptions apostematꝫ
in qua intermisit quendam canonem de curatione apo
stematꝫ quando incedit in viam ex tñre. i. in viam colle
ctionis saniei. Et dicit qꝫ quando vides apostema incede
re in viam ex tñre hoc est qꝫ colligat: nunc dimitte ifrigi
dationem. i. dimitte medicas repꝫssuas et sedas qꝫ
lum cum eis que maturant. sꝫ pñmo et apertiu. i. resoluti.
vel ex pone cum eis que maturant. sꝫ pñmo. et postea cum eis
que apertiu apostema maturum. qꝫ pñmo debemus ma
turare apostema. et postea aperire vel cū medicinis si pos
sumus vel cū ferro. Et bonū maturatiū est sꝫcit est em
plastrum ex farina tritici cum aqua et oleo et croco cocta.
illud enim ē optimū maturatiū qꝫ pñducit flegrōis ad
maturatiōē et in gbus est durities qñ ad modū scissos vt
multotiōes suz ex pñtis. Tunc seguit illa pars.

Tractatus .I.

Cū autē apā puenit ad statū: tūc necia sūt q̄lla sunt anetū z camemilla z maluanicus z semē lini z filia: imo emplā q̄ noiantur basilicon z que nominantur diaquilon.

C In q̄ preponit medicas q̄dā q̄ cōpetūt in statu flegmonis. xps qd dicit. z intelligas hoc de diaglon vel in statu apatis. qz est resolutiū molitūū. Itēvalit ēt marie qz exalant subtile z remāst grossius. z valet preci pue qz ps subtilis puenit ad maturatōēz rōne cui rūpūtur apā z esset ibi qdā trumbuz saniei z derelicta est ps grossa in circuitu q̄ nō puenit ad maturatōēz. in tali enīz marie appropriat diaquilon. Tunc segt illa pars.

C Et emplastrū de colcozar ericcat absqz dolo re: z pp illud est ei⁹ admistratio iconueniens cū sit inflāmatio flōnis. z est cōueniēs qm̄ non timef aggregatio: z mel⁹ ē vt ponas sup ipāz desup lanā ifusam in vino stipico.

C In q̄ preponit q̄dā medicas q̄ p̄petūt in declinatiōe flegmonis q̄ medicā debēt ēē defecatiue: vt dicitū fuit supra. Dic. Et emplastrā de colcozar. i. diapalma defeccat absqz dolore. z iō su. p̄petūt in fine flegmōis. qz in fine cōpetit defecatio z resolo. z pp id eoz admistratio est iconueniēs cū sit inflāmatio flegmōis. qz tūc q̄ ē inflāmatio flegmōis p̄petūt rep̄cussiuā alteratiā p̄ponē. z iō nō dbēt admistrari talia emplā in p̄ncipio nec in augmētō flōnis nec in statu. qz ibi p̄petūt resolutiū molitūū lenia. vt dicitū est pus. Et est xueniēs eoz admistratio qm̄ non timef aggregatio. i. collectio saniei. hoc ē qm̄ non timef q̄ apostema terminet ad collectionēz saniei. qz qm̄ timef q̄ apā terminet ad collectionē saniei debem⁹ ponere maturatiuā z nō defecatiuā. sz sit timef p̄ resolonē: tūc pueniūt ista ericcatō. Et mel⁹ ē vt iponas lanā ifusam in vino stipico. qz tale vinus defeccat. z iō cōpetit in fine flegmonis.

C Et caro min⁹ idiget ericcatōe q̄z neruus: qm̄ neruus nō redit ad suāz cōplōnē qz ericcatōe parua. z caro minozis necessitatis est que pauciores habet arterias.

C Modo bic qz in curatiōe nō soluz admistrant medicā bēdo respectū ad morbiū: sz et ad p̄plōnē mēbz: vt dicit Gal. z de ignio p totū. qz mēbzū p̄plōnis sicce idiget medicā magis sicca rōne p̄plexiōis. iō Zuic. dicit qz fm̄ diuersitatē mēbzoz medicā debēt ēē magis defecatiue z min⁹. Et iō dicit. Et caro min⁹ idiget ericcatōe q̄z neru⁹. Et subdit cū b⁹ qm̄ neru⁹ zc. Et caro q̄ minozis necessitatis ē. i. ericcatōe ē q̄ bz pauciores arterias supple z pauciores neruos. qz ista nō sic ē p̄plōnis sicce. Zūc segt illa ps.

C Et multorionē qdem cadit necellitas scalpeli ante maturatiōem.

C In q̄ preponit quodā canōes in curatiōe flegmōis put flegmō puenit ad sanie. z diuidit in tres p̄es fm̄ qz tres canones ponit. z ibi. Et multorionē z ibi. Et de apatib⁹ calidis. Dicit qz multorionē est necē scalpellare anī maturatiōē. i. anq̄ fiat maturatio. z hoc est qm̄ cēt būoz cōstritus valde i apate z mul⁹ vel ex frigido vel ex nimia rep̄cussio. in tali n. casu. vt dicitū fuit supra facim⁹ scalpeliatiōē anī maturatōēz vt egrediat sāguis mal⁹ p̄stict⁹ i apate ne corripat. z p̄stis corripat mēbz z mortificet.

C Et multorionē igeniatur in attrahēdo apā ex membro nobili ad ignobile cum attractiuis: deide curatur z aperitur.

C Dic ponit z cas. Et dicit. Et multorionē igeniatur in attrahēdo

Flegmonis

bēdo ex mēbro nobili ad ignobile: sic ē in locis emūcto: ruz cū attractiuis. i. calis vel ventosis vel sanguisugis: vt ponit Zuic. in p̄mo. deide cura. i. maturatio cūz emplā. i. maturatiuis. z postea aperiat. Rō autē b⁹ dicitū est supra posita zc. qz melius ē fiat apā in mēbro ignobili z emūcto: ruz remaneat in nobili z faciat apostema sz qz et ponit Zuic. in p̄mo. Sequitur illa pars.

C Et de apatib⁹ calidis q̄ idiget saniostrare emplastrē caput ei⁹ cū p̄silio z cū ericcatōis i circuitu ei⁹. z linat ex apatib⁹ z emplastris cum pēna qm̄ digiti ledunt ipsom.

C In q̄ preponit tertiu canonē. Et dicit. Et de apatib⁹ calis que idiget saniostrare hoc ē. qz debēt puenire ad sanem. emplastretur caput eius cum p̄silio su. vel cum similib⁹ rep̄cussiuo illi. Et cum extraciuis.

Sed hic est

dubiu de hoc qd dicit Zuic. dicit qz apata cala valde q̄ idiget maturatōē debēt emplastrari cū p̄silio z filibus. **C** Sed hoc est p̄tra qd superius dixit ibi. **C** Tūc ergo videt iceptionē apatis incedere itinere cixture tūc obmitte ifridatiōē zc. **C** P. hoc est illū affosissimuz. p̄po. qui dicit. Calidū sanem facies. ponit enī p̄po. qz medicina faciens sanie est cala z nō frigida. ergo tūc videt male dicere Zuic. qui dicit qz emplastretur caput talius apati cum p̄silio z cūz alijs extraciuis in circuitu. **C** Dicendū est ad hoc qz p̄ncipaliter et per se z vt in pluribus medicina faciens sanies debet esse calida: vt posuit Zuic. z ratio hui⁹ apparebit postea in processu. sed per accidens z in casu: vt hic ponit Zuic. p̄t esse medicā maturatiua frigida. z hoc est sicut ponit Zuic. in apostematib⁹ valde calidis: z talia apostemata sunt sicut apostemata berisipillata. quia in talib⁹ apostematibus valde calidis naturalis calor valde inflāmur intantuz qz p̄hibetur eius operatio que est digerere materiam z eam conuētere in sanem. sed si apponatur medicamen frigiduz: tunc prohibetur talis inflāmatio caloris naturalis. z ideo tūc calor naturalis confortat ex appositione talium frigidoz: z tunc agit in materiaz apostematis: eam cōuertit ad sanem. Iteruz etiam quia in talibus apostematib⁹ calidis fit exalatio spiritus z calozis magis per frigidum: aut prohibetur talis exalatio. z ideo adiunat ad facienduz sanem per accidens. Iteruz si non apponeretur medicina frigida p̄pter intensaz eius caliditatem rumpet talia apostema anteq̄z digeratur. z ideo in tali casu sunt apponenda frigida medicamina. etiaz quādo volumus maturare. Qu ergo dicit qz Zuic. dicit. Cum ergo vides zc. Dicendū qz ibi loquitur Zuic. vt in pluribus regulariter. Iterum quādo p̄po. dicit. Calidus sanies faciens intelligit hoc per se z vt in pluribus. sed per accidens z in casu nihil prohibetur qz medicamen frigidum sit maturatiuz sicut in apostematibus valde calidis: sed bic ponit Zuic. z liniatur ex pythimatis zc. quoniam digiti ledunt ipsom. qz p̄pter caliditatem ibi intensaz est maximus dolor. z ideo quāto tactus potest fieri cūz maiori facilitate tanto est melius: quia tunc fiet tactus facilius. z ideo dicit Zuic. alibi. Et si tactus fuerit necessarius fiat cum facilitate. Et causam huius reddit Gal. illo verbo. Laue dolorem quantum potes: quonias nil est cū apostematis facit dolor.

C Berisipilla z spēs eius.

CAP.

III

C Alm sciuit causas berisipille z spēs eius in libro primo.

C In isto capto dērmatur Zuic. de qdā apate calo qd fit ex colera: qd vocat berisipilla. z vbi uidit pō ista in p̄es duas. p̄mo dērmatur de ipso q̄z

Sen .III.

ad cas 7 signa. 2. determinat de ipso qñ ad curā. 2. ibi in 2. caplo. Os vt euacues. Prima ps diuidit in tres quatuor. p determinat de cas 7 signis ipsi berisipille. 2. ostendit vbi plin bz generari. 3. ponit qñdā iudiciū sumptū ab ipsa in qñdā egritudine. 4. in fractura ossis. 4. excusat se ab ponēdi diuersitate iter berisipillā 7 flegmonē. qz de B ēt dictus est alibi. 3. ibi. Et vbi pls accidit. 3. ibi. Et qñqz accidit. 4. ibi. Et tu qdē iā cognouisti. Prima ps bz pres duas. p excusat se a ponēdo cas berisipille. 2. ponit signa ipsi p q distinguunt berisipilla a flegmone. 2. ibi. Et illa ex gb. 2. dicit q. 3. scilicet cas berisipille. qz cā ei est colera vel pura vel admixta: 2. ipse ei. qz berisipilla est duplex. qdā est pura 7 qdā ē 2. posita cū flegmone. 2. vocat berisipilla flegmōides si vincat ibi buoz coleric. Si autē vicat buoz sāguine. vocat flegmō berisipillades. Et nō solum berisipilla pōt pōi cū flegmōe: 7 et cū apate molli: vt dicit Gal. de ige. san. p. cula. 13. 7 in talibz passioibz pōsit debet esse curatio cōposita. 2. fm qz vici ibi vna passio. sic ē 2. vincere cura illi. 13. qz ex curatioibz simplicibz habent curatioes ppositas. 2. iō An. ponit curā istoz f3 m. iōzē pē pur sūt morbi simplices. 2. magis qñ ad localia in li. 3. sen 2. ca. 3. de egritudibz ppositis illo ca. Et sāguineū qz purū flegmōe 7 ē. Deide cum dicit.

Et illa ex quibus discernit ex flegmone sunt: quoniam berisipilla magis apparentes habet rubedinem 7 puriozem.

Die Anic. ponit signa ipsi berisipille in gb distinguunt ab ipso flegmōe. 2. diuidit ps bec in tres ples fm qz plura signa ponit in gb berisipilla distinguunt a flegmōe. Primo g ponit vñū signū qd sumit a colore. Dicit q. Et illa. 1. signa ex gb discernit a flegmōe sicut qñ berisipilla magis appareat bz rubedine. 1. bz rubedines magis in superficie. quia materia in berisipilla est in superficie. 2. puriozem. 1. rubedine qz color colere est rubens 7 clarus.

Et ex flegmone apparet rubedo ad nigredinem declinat aut viriditate. 2. plin coloris ei est occultus in pfundo. 2. rubedo berisipille 7 strui tur per tactū statim 7 albet ei locus cā subtilitatis materiei rubee aut separatiois ei: deide redit velociter 7 nō sūt est rubedo flegmonis 7 vides i rubedie berisipille colore croci 7 citrinitate 7 nō vides illi i rubedie flegmonis.

Ad nigredine declinat anrad liuiditate. 1. ad quā dā obfuscationē. qz color sāguis exstis in apate spāliter ē color rube turbidus 7 nō clar. 2. plin coloris ei est occultus est in pfundo ei pp grossitiē sanguis. 2. iō mā ē ibi magis pfunda qñ in berisipilla. 2. vides in rubedie berisipille colores croci 7 citrinitatē 7 nō vides id in rubedie flegmōis. qz color colere est rube citrin. color sāguis ē color rube turbidus. 2. iō attinet cuidā obfuscationi 7 nigredini.

Et a pa berisipille nō fit nisi in eo qd apparet de cute 7 flegmon pfundat in carne ē. 2. berisipilla est pura: 7 nō est ita flegmon.

Die Anic. ponit aliud signū p q distinguunt berisipilla a flegmone. 2. dicit a pa berisipille. 1. tumor: berisipille nō fit nisi in eo qd apparet de cute. 2. cā 3. est pp subtilitatem māei. 2. iō qz colā subtilissimi liquoris ē penetrat cito carnē qē rara 7 nō retinet nisi in superficie. 2. cute eo qz cutis dura ē 2. ipa fm de Gal. 13. p. cula de ige. san. q flegmō p pfundat rōne 7 grossitiē māei. Et iō de Gal. in p. cula pallegata. 13. sic flegmon fit in carne ptez cutis amplexes sic illud. 1. berisipilla fit i cute pte carnis amplexes. 2. Anic.

De berisipilla

Anic. ponit aliud signū distinguens iter flegmonē 7 berisipillā dices q berisipilla est pura. 1. vplm 7 nō ita flegmō. qz vt dicitur fuit supra: vplurimū associat ei aut diuicies aut berisipilla aut furiositas.

Et puenit qñqz ex calitate berisipille ad hoc vt cōburat cutē 7 ei virulētia vesicat 7 minoratur illud in flegmone.

Die ponit signū distinctiuū berisipille a flegmōe qz sumit ex quodā effectu quē facit calitas berisipille 2. v. Et puenit qñqz ex calitate berisipille ad B vt cōburat cutē. 2. B est qñ mā ipsi est multū acuta adusta 7 ei virulētia vesicat. 1. ad modū ignis ex gb 7 vesicis egredit. qdā virulentia. 2. minorat istud in flegmōe. qz flegmō nō puenit vplm ad tantā calitatē 7 aduersionē. qz mā ei est magis buoz benign 7 sic sanguis. vñ vplm nō venit ad tantā multas facit berisipilla cuius mā est colera.

Et pura nō impellit penitus 7 flegmon impellit. 2. quāto plus multiplicat additio sanguis sup colericum est impulsio magis apparens 7 dolor 7 pulsatio vebementiores.

Die ponit aliud signū per qd distinguunt berisipilla a flegmone. 2. dicit pura. 1. berisipilla nō impellit penitus. 1. non inflat nec facit tumores sicut facit flegmon. Et ratio huius est ppter subtilitatem materiei. vnde expanditur in superficie cutis 7 nō retinet 7 coartat in vno loco: Et quāto plus multiplicatur additio sanguinis super colericum. 1. si flegmon 7 berisipilla componant quāto pōt in tali commixtione viciat flegmon 7 tumor sanguinis tanto est impulsio magis apparet: idest inflatio 7 tumor ppter rationes dictas 7 dolor 7 pulsatio vebementiores. quia cum materia sit grossior 7 magis pfundata in carne ibi fit maior tensio 7 strictio humoris in membro. vnde sequit dolor maior 7 fit etia bz maior coartatio artarie. vñ sequitur maior pulsatio artarie. 2. ratio istoz melius fuit posita in caplo pmo de apatibus supra.

Et berisipilla attrahit febrem vebementius q flegmon.

Die ponit aliud signū distinguens dicens 7 berisipilla attrahit febrem intellige effimeram. quia talis febris puenit ex apostematibus ex: eriozibus ratione caliditatis eozum. 2. raro puenit inde febris putrida vebementius. 1. citius q flegmon. 2. hoc est ppter maiozes caliditatem berisipille. vnde citius in ea inflamat spiritus qz in flegmone. 2. ideo citius puenit ex ea febris effimera: licet febris putrida pueniret in flegmone ratioe maiozes repletionis que est ibi. vñ de hic An. intelligit de febre effimera: que vplurimū sequit a pa rōne caliditatis ipsius.

Et qñqz cōsequit ex calitate berisipille vt cōburat cutis: qñ aliterat illud qd nominat berisipilla: 7 nō est ita flegmon.

In ista parte Anic. reperit quoddam signū distinctiuū berisipille a flegmone ad iungendo quoddam. Dicit ergo. Et quādoqz consequitur 7. quare aliteratur quod nominatur berisipilla. 1. non videtur tunc qz sit berisipilla. qz ppter illam aduersionē 7 vesicationes quā facit videtur qz sit puma vel ignis perficus. quia assimilat tunc in accidentibus eius 7 nō est ita flegmon ratio aut eius est dicta superius.

Nō est ergo inflatio berisipille minor inflatioe flegmonis: imo plis: vñ tensio flegmōis 7 dolor ei est pp tensionē. 2. qñqz fit maior. quāpp dolor berisipille est minor.

CIn parte ista ex dictis clauditur quoddam correlariū. Sequitur .n. ex dictis q. inflammatio berisipille .i. calitas berisipille non est minor inflammatio flegmonis .i. caliditatis flegmonis: imo inflammatio berisipille est maior inflammatio flegmonis: eo q. mā ipsius est plus cala. et q. ducit ad vesicationē citi⁹ q. flegmon. et citi⁹ attrahit febre: vt dñi ē. v. ruti tenso flegmōis supple ē maior q. berisipilla. q. ibi mā est magis coartata et collecta in vno loco. i. berisipilla autē sparsa in supficie: vt dñi ē supra. Et dolor ei⁹. f. flegmonis ē pp. tēsiōe. et q. q. fit maior dolor in flegmōe q. i. berisipilla. Et nota q. r. q. dolor ē maior in flegmōe ne q. in berisipilla ē. q. dolor in apate p.igit ex duob⁹ ex mala p.ione et p.strictione et p.ulatione hūoris in mēbro sol utrius p.riuiū. mō in flegmōe ē vtray cā. q. ibi ē mala cōplexio et p.ulatione hūoris in mēbro. in berisipilla at nō est tal' p.ulatione et p.strictione hūoris: s. ibi fit mala cōp. Et iō cōcludit Aulic. quapp dolor berisipille ē minor: s. supple p.uctio i. berisipilla ē p.ia q. i. f. lōne. q. ibi ē acutior mā. vii est in ea p.uctio ad modū ipine. Tūc seq. illa ps.

Erybi plus accidit berisipilla accidit in facie et incipit a lepoze nassi et augmenat apostema et expanditur in facie tota.

CIn q. p. cōf. i. in quo loco corpis p. accidit berisipilla. Et dicit q. Et vbi plus accidit berisipilla accidit in facie. Et cā b. pōt esse rōne calitatis et subtilitatis māi de rōne cui⁹ ē petere p.tes supiores: s. et q. in p.rib⁹ supioribus vi gēt magis humores calti et subtilis. et iō berisipilla: vt p. lūm accidit in facie et incipit a lepoze nassi. i. a p.te nassi q. ē iuxta supicia. et postea augmenat et expandit p. facie totā.

Et quādo accidit berisipilla a fractura ossis sub cute: tūc illud est malum.

CIn hac pte Aui. pōt qdā iudiciū supri ab berisipilla i qdā p. c. in fractura ossis. et dicit q. q. accidit berisipilla a fractura ossis sub cute ē malū i. intelligi ē malū p. viā signi q. viā cā. q. viā cā. q. berisipilla ibi exiēs corrūpet os et p. coroderōne māe male ex q. fit. Itēz ē malū p. viā signi. q. ibi ē malū nōcumentū pp. mēbrū vbi ē. et b. ē qd dñi p. p. in 7. p. p. tūcula affo. in ossis dñudatōe berisipilla malū.

Et tu qdē iā cognouisti diuersitatē iter berisipillaz et flegmonē in loco alio ab isto.

CDicte excusat iusticiēter ponēdo diuersitatē iter flegmonē et berisipilla. Dicit q. Et tū gde et iusticiū i loco alio ab isto. s. in pmo canone de ap. r. calidis. ibi. n. apparuit diuersitas et distinctio iter berisipilla et flegmonē. Uel pōt hoc referri ad ea que dicta sunt in libro pmo. fen. z. caplo de egritudinibus compositis.

CDe cura berisipille.

CAP.

V.

Dorret vt euacues corp⁹ ab ea cū solutio colere: et si indiget flegbotomia: flegma ē. Et flegma qdē nō multū p.fert nisi q. mā est iter duas cutes. Si autē pfunda fuerit tūc ei⁹ innamētū immoraz et fortasse attrahit. et si indiget reiteratōe solonis ventris post flegbotomiā fac illud fm q. calefit et duab⁹ materijs.

CSuperi⁹ Aui. determinauit de berisipilla q. ad cāo et signa ip. b. dicte determinat de cura. et diuidit in duo. p. p. nit curā ei⁹ q. ad vīa. et q. ad localia et p. ticularia. z. i. ibi. (Deide pmuta te ad ifrigidandū) Dicit p. op. q. euacues corp⁹ supple qd patit ab ea. i. ab berisipilla cū solutio colere cū sūm p. osato laxatiuo et similib⁹ purgantib⁹. colera. et si indiget flegbotomia flegbotomia. Et flegbotomia

quidem non multum cōfert zc.

Sed circa ista pte ē dubitatio de dñi Aui. v. n. ex p. p. ponere totū sūm. dñi. n. q. flegma

p.fert q. mā est iter duas cutes: s. si mā pfunda: tūc minoz eius innamētū. q. q. mā est iter duas cutes: tūc significat q. est mā colica pura. et p. p. q. berisipilla pura. Cū autē mā pfunda: tūc mā colica est admixta cū sanguine. et p. p. berisipilla nō est pura: s. admixta cū flegmone. q. vt sup. dicebat i. b. dñi ap. berisipilla a flegmone. q. ap. berisipilla fit nisi in eo qd appet de cute. flegmon autē pfundat in carne. nūc autē q. berisipilla ē pura: tūc nō cōfert flegma: q. autē est admixta cū flegmone: tūc cōfert flegma. q. tunc nō confert flegma berisipille q. mā est iter duas cutes. et cōfert q. mā pfundat. q. tūc i. vira q. pte videt dicere falsū Aulic. (Ad hoc ridet p. ex p. rione lre. Et pōt ista lra exponi p. modis. vno mō sic. Et flegma qdē nō multū cōfert nisi q. mā est iter duas cutes. i. nisi q. mā colica est pauca et admixtio sanguinis multa supple q. est ap. fluere et ē in cursu. Si autē pfunda fuerit. i. si mā colica sit multa. et hoc q. mā colica pura sit vel q. parū est ibi mā sanguinea admixta. vñ itelligit b. q. mā colerica pfundat nō ppter multā admixtiōe san guinis sed pfundat. q. mā colerica ē multa. vñ est ita in magna q. tate q. est ibi in supficie et in pfunditate: tunc eius innamētū minozat. i. tunc ita nō cōfert flegma. et fortasse attrahit. i. fortasse augmenat berisipilla. s. cū sit flegbotomia q. mā colerica est multa vel pura. q. cū sanguis sit frenū colere vt dicunt auctores si fiat flegbotomia q. mā est multa vel pura: tūc et tali extractiōe i. sanguis pōt colera supale fieri et ex tali supale factiōe et bulitūde colere attrahit ibi plus de hūorib⁹. et p. p. augmenat berisipilla. et iō bñ dicit Aui. in pmo can. fen. 4. ca. de flegbotomia. Et sūmope tibi caue ne egz ad vñ duaz rez p. ducas. s. ad colericoz hūoz ebullitiōe et frigidoz cruditate. et tūc pole est q. aliq. per flegmā augmetet. q. attrahit sicut ē in dicto casu. (Alio mō pōt exponi sic. Et flegma qdē nō multū p.fert nisi q. mā est iter duas cutes. i. nisi q. mā plus ipellit et tūnet apparet. q. q. mā plus ipellit apparēter ē signū q. ē secū sanguis admixt⁹. q. mā sanguinea plus ipellit: vt dñi fuit supra i. pmo cap. illo. s. et pura nō ipellit penit⁹. et q. autē sanguis ē admixt⁹ cum coleratic flegbotomia cōfert. Si autē pfunda fuerit. i. si materia minus ipellit vel nullo mō impellit apparēter tunc minozatur eius innamētū. i. flegbotomie. q. quādo nō impellit tunc significat q. est berisipilla pura vel pauca admixtio sanguinis. vnde tunc nō ita confert flegbotomia. et fortasse attrahit. i. fortasse augmenat berisipilla. s. quando fit flegbotomia quādo materia nō impellit. quia tunc cum colera sit pura vel multa in q. tate per flegbotomiam pōt ibi fieri maior ebullitio colere: vt dictus fuit supra. vnde attrahuntur humores. et pōt berisipilla a ugeri. Cū ista expositiōe cōcordat Alij in dispositiōe et regula. q. dicit q. quādo berisipilla est sine tūmore: tūc com p. p. solutio ventris si est cū tūmore: tunc debet fieri flegbotomia et solutio ventris fm q. apparet per verba eius in caplo de curatione berisipille. Tercio modo pōt exponi illud verbum Aulic. sic. nam fm q. apparet per Hal. i. 4. p. ticularia. de inge. s. n. berisipilla ē duplex. quia quedam est cum vulnere. et quedam sine vulnere. illa que est sine vulnere est illa que fit ex colera nō adusta nec mala. vel fit ex sanguine tenui q. proportionatur colere. Illa autem que est cū vulnere fit ex colera adusta grossa mala. Et ideo dicit ibi Halie. nam si colera fit corrosiua et calidissima cutem excoziabit vique ad sui interiora. et talis berisipilla est mala. Et ideo dicebat Aulicenna in pmo capitulo huius tractatus. Et si pertransierit colera

nocet rōne sue caliditatis. et iō dicit Aui. forisitan: et nō dicit
totalit asserēdo q̄ debeat eē vebemētis stipitica q̄ frida.
sz solus dicit B dicit vt ondat q̄ dz esse vebemētis stipi
citaris medicina ipsi in pñt q̄ in fine.

Sed tu dices

videt q̄ Rasis ponat q̄ in pñci
pio flegmōis p̄perat medicie ma
gis stipitice q̄ in pñ berisipille. q̄ ipse dicit q̄ in sanguico
debem pcedere in pñt eis q̄ infirigidat e stipiticitatem
facit sic sunt sandali et sed in colico cū eis in q̄ sit infri
gidatio et biacatio sic pñtū cōquasatū cū aq̄ citulorū.
videt .n. per bec vba q̄ in sanguico cōpetat pls stipitica in
pñt q̄ in berisipilla. q̄ in berisipilla dicit q̄ p̄perat in pñ
frigida et bñida. ¶ Dico q̄ vt super dicit Rasis itelligit
q̄ dicit q̄ in flegmone debem pcedere in pñt: cū eis q̄
infirigidat e stipiticitate faciunt. i. siccitate. q̄ vt dicit fuit
supra medicina rep̄cussua flegmōis in pñt: dz esse frida
et sicca. medicina aut berisipille rep̄cussua dz esse frida et
humida. et cā pñt dicit fuit supra. et iū vtrog dz esse med
cina frigida cū stipiticitate pp fluxū m̄ae. sed in berisipilla
dz esse pls stipitica q̄ in flegmone pp cām dicit. ¶ Sic ḡ
tunc nota vt dicit fuit pñt. q̄ in berisipilla debet eē medi
cine frigide in pñt bñide. sed cū istis dz esse vebemēs sti
piticas vel p se vel admittit reze stipitica cum eis. In
flegmone aut debet esse medicie frigide et sicce cū stipi
citate. sed nō tāta quāta dz eē in berisipilla. Et iō p dicit
Rasis explicat illud q̄ dicit Aui. itellext iplicite. q̄ Aui. cē.
nō exp̄ssit nisi de fritate et stipiticitate medicie in pñt be
risipille. ille vō addit q̄ dz esse h̄ in ea biacatio. et p dicit
Rasis. explicat id q̄ Rasis itellext iplicite. q̄ Rasis nō
fecit mentionē de stipiticitate medicie in pñt berisipille.
iste aut exp̄ssit q̄ dz esse vebemētis stipiticitas. Et itel
lige p id q̄ dicit est q̄ medicie in pñt berisipille debet eē
frigide et bñide et q̄ hoc est vtz nisi berisipilla fuerit v
lcerata. q̄ cōtingit q̄nt q̄ vlcere tur. q̄ sz rōne m̄ae p̄
terent frida et bñida: rōne vlcis nō debet tūc apponi
sicut et dicit postea de fornicia vlcera et corosua sicut
ibi videt. sed debet eē tūc desiccata rōne vlcis. q̄ vlc
e p̄trefit ab humiditate et sanat ex sicco. vt postea decla
rabit in suo capto. Tunc sequitur illa pars.

¶ Circa statum vero fit ipsius frigus vebemētis stipiticitate eius.

¶ In qua ponit curā berisipille q̄nt ad statū. et vno facit
¶ Primo ondat q̄nt medicina a p̄perat in statu ipsi. pur tps
statu pparat ad tps pncipi. p̄ponit q̄nt medicina q̄
sunt vtilis in statu. et cū hoc ondat absolute cū p̄plexiōis
dz esse medicina ipsi in statu. et ibi. Et si fuerit berisipilla
sup curē. p̄nta in duas. p̄mo ondat q̄nt medicina cōpetit
in statu pparado ad pñcipiū ipsi. dz docet vitare q̄nt no
cumēta q̄ possent accidere. et ibi. Et caue cū hoc et. Dic
ergo p̄mo. Circa statū vō ipsi. i. berisipille fit frig. i. medi
cine vebemētis stipiticitate. quasi vellet dicere q̄ in statu
medicia dz esse paucē stipiticitatis cū nō idigeam p̄probi
bere fluxum sicut in principio.

Sed hic est

dubitatio. q̄ videt p dicit Aui. q̄
medicina berisipille debet eē magis
frigida in statu q̄ in pñt: ipse dicit in principio q̄ medici
na dz esse frida cū vebemētis stipiticitate adeo vt stipiticas
q̄nt augmentet sup ipsi. hic aut vō q̄ in statu sit ve
bemētis stipiticitate frig. videt q̄ velle Aui. q̄ medici
na berisipille debeat esse in principio pls stipitica q̄ in fine.
in statu aut dz esse plus frigida q̄ stipitica. q̄ in statu debz
esse plus frigida q̄ in pñt. ¶ Sed B est vō dōs auctores et
Aui. ad p̄mo ca: de cura apatū in ḡali q̄ ponit q̄ in statu
apatū debet vincere repletū q̄ et. ¶ Et est dubitatio
de dicto Aui. in se q̄ ponit in statu solū medicinā frigide

dam. cū in statu cūstislibz apatis p̄perat resolū. ¶ Dm̄ e
ad hoc per expositionē dicit Aui. q̄ dicit q̄ in statu dz eē
frigus vebemētis stipiticitate eius. vult. n. dicere Aui. q̄
cū medicina rep̄cussua: vt dicit fuit supra: debeat duo h̄re
i. frigiditate et stipiticitate in pñt: dz esse medicina rep̄cussua
vebemētis stipiticitate adeo vt forsan augmētet eē stipi
citas sup ipsi. frigus fm̄ q̄ dicit pñt Aui. cū hoc dicit fuit
supra et p̄positū. in statu aut medicina rep̄cussua dz m̄ice
ri cū resolūtione. et dz esse magis frida q̄ stipitica. q̄ in statu
mā iā fluxit. et iō in statu magis idigeam alteratio et reso
lutio q̄ p̄hibito flux. et iō in statu dz eē maior friditas
medicie rep̄cussue q̄ stipiticas. sz nō itelligas pp B q̄ in
statu medicina rep̄cussua debet eē magis fra q̄ in pñt nec
Aui. itendit B d̄re q̄ in pñt: medicina rep̄cussua debet eē
vebementis stipiticitatis adeo q̄ vt sit magis stipitica q̄
frida. nibilomin⁹ tū debet eē vebemētis stipiticitate. sz i
statu nō dz eē tāte fritate. q̄ mā nō idiget pura rep̄cussio
ne: sic in pñt: cū B illa friditas in statu dz eē maior stipi
citate. q̄ vel pue vel nllē stipiticitas dz eē medicina rep̄cuss
sua in statu: cū mā v̄e vel totalit vel sz maiorē p̄tē sui flux
perit. et iō dato q̄ in pñt: sui deberet eē medicina magis sti
pitica q̄ frida. et in statu sit magis frida q̄ stipitica: nō legē
ex B q̄ in statu sit magis frida q̄ in pñt: cū B q̄ sit
vebementis stipiticitatis dz eē forisiter fra. i. statu aut nō dz
eē multe fritate et nulle vel pue stipiticitatis. Et p B p̄z
rñsio ad p̄mū argumētū. ¶ Itē p̄ nō itelligas q̄ p id
dicit Aui. velut q̄ in statu debeat poni medicina fra pura.
sz vult dicere q̄ talia medicamina fra rep̄cussua q̄ obent
admireri cū resolūtione i statu debet eē magis fra q̄ stipi
ca. q̄ in statu cūstislibz apatis p̄perat resolūtione admixtū
cū refrenatius. sz nibilomin⁹ itelligit q̄ in berisipilla de
bet eē mixta magis cū ifridatius q̄ in flegmōe: eo q̄ i fleg
mone ifridatua nullo vel parū debet admisceri cū reso
lutio i statu: vt dicit fuit supra. in berisipilla aut debet pls
misceri ifridatū cū resolūtione. ¶ Et cā b̄ p̄s p̄o dicit. q̄
in berisipilla magis cōpetit alteratio q̄ in flegmōe i fleg
mone at maior resolo. et iō q̄ in statu berisipille ad hoc
debet eē ifridatua et alteratua. et iō dicit B Aui. Circa statu
vō ipsi: vt onderet q̄ illa debet eē pls ibi ifridatua q̄ sti
pitica pparado fritate eo: ad stipiticitatē q̄ p̄perit statu.
et q̄ in statu nō p̄perit pura rep̄cussio. iō dicit dicit post. Et
caue itēz ne denigret et. Et magis post dicit Aui. et ca
uet cū eo in q̄ est resolo et exiccatio foris cū ifrigidatōe. et
iō dicit in dimidēdo q̄ B Aui. ondebat q̄nt medicina p̄
perit in statu pparado ad tps pncipi. et iō h̄ solū fac mētiōe
de medicina fra. q̄ dz eē mixta cū resolūtione ondat q̄nt
dz eē ibi. Et si berisipilla fuerit dicit q̄ Aui. ondat abio
lute q̄nt medicina p̄perit in statu. et iō dicit ibi q̄ medicina e
dz eē resolutiua et exiccatia cū ifrigidatōe. Et p bec que
dca sūt p̄z rñsio ad z^m argumētū. Deide cū dicit.

¶ Et caue cū hoc ne redire facias materiam ad
mēbzū inr̄insecū aut ad mēbzū nobile. Et caue
itēz ne denigret mēbzū et fuscū fiat et recipiat ire
et viā corruptiōis. et cū apper aliqd de hoc iccede
in r̄isū vie stipiticitatis et ifrigidatiōis.

¶ Docet h̄ euitare q̄nta nomenclata q̄ possent accidere ex re
p̄cussioe icōueniēter fca. dicit q̄. Et caue tibi cū B. i. cū rep̄
cussioe ne redire facias nō ad mēbzū inr̄insecū. ad mē
bzū nobile. et B dicit q̄ berisipilla eē i emulcoris. ibi enis
nullū apā rep̄cutit pp timorē redit: mact ad mēbzū pñt
pale: vt dicit fuit pñt. et iō ibi nō debem p̄dere rep̄cussua.
sz resolutia. q̄ nō curam si apā augmētet vt dicit Aui. in
p̄ca: aliqñ ips augmēt. studiose vt dicit fuit supra. Tunc
ponit aliud nomenclatū q̄ possent accidere ex nimia rep̄
cussione. yñ p̄mū nomenclatū accidit ex repercussione

absolute. Et illud potest accidere ex nimia repercussione. Et dicitur. Et cane iterum ne propter nimiam repercussione membrum denigretur et scilicet fiat. Et apparet aliqd de hoc. id est de illo non cum eo iocede in contrariis viis itipicantibus et ifrigidatōis. i. iecederit cū epiastris mollitūis et resolutis. et hec emplastrā deā sūt in ca: curatiois flegmōis. Tūc segē illa pō.

¶ Et si fuerit berisipilla sup cutē curet ex scozia plumbi cum vino pontico bullito cum solijs sicile bulite cum vino.

¶ Bic ponit curā berisipille vlcerate pus vo nō vlcerate. vñ si cōsiderent medicamā q̄ bic dñr ipsa vident magis referri ad berisipillā qñ cū ea est vlceraatio cutis. **¶** Alia cōtinuatio. bic ponit q̄sdā medicinas spāles q̄ cōpētūr in statu osidēdo absolute q̄lis medicia ppetit in statu. Et diuidit hec pā in ptes tres fm q̄ ponit tria empla spālia q̄ ppetit in statu. 2° ibi (Et illud est sic si sumat) 3° ibi (Et itez leui⁹ illo) Dicit p. Et si fuerit berisipilla sup cutē. i. si fuerit berisipilla pura. et supple et fuerit in statu curet cū ex scozia plūbi rē. q̄ tale medicamē est resolutiū et exiccatiū cū aliquali in frigidatione.

¶ Et curetur cum eo in quo est resolutio et exiccatio foris cū ifrigidatione.

¶ Dievniuersalizat q̄l medicia ppetit in statu absolute. Et dicit q̄ curet cū eo in q̄ est resolutio et exiccatio foris cū ifrigidatōe. et tale emplastrū posset eē sic si fieret emplastrū de lentib⁹ et amaglosia et rosis. q̄ in lentib⁹ ē aliq̄ resolutio et exiccatio foris. in amaglosia autē est aliq̄ resolutio cū aliq̄ ifrigidatōe. q̄ plantago vñ dñr Sal. de ingenio sanitaris. plātago est repugnatia parri et pus resolutiua. In rosis est ifrigidatio et exiccatio. et tūc tale emplastrū optimū est. et est loco illoz q̄ bic Auic. ponit.

¶ Et illud est sic: sumat lane veteris aduste nō lote pondus 3. rj. et 5. carbonis de cortice arboris pini tātūdem. cere. 3. rj. scozie plumbi. 3. rj. sepi capini veteris abluti cum aqua 3. rj. olei myrtini. 3. v.

¶ Tūnc Auic. ponit aliud medicamē q̄ ppetit in statu qd est resolutiū et exiccatiū cū aliquali ifrigidatione sicut pater considerando materiā simplicium medicinarū que intrant in hoc medicamine.

¶ Et itez leui⁹ illo emplastrū fiat ex scozia plūbi cum succo rure et oleo r. et cera.

¶ Bic Auic. ponit tertiū medicamē qd est vtile in statu. Et itez leui⁹ illo. i. p̄dicto emplastro. et dñr esse leui⁹. q̄ est paucioris medicinarū. et iō ē minoris laboris. Et at emplm ex scozia plūbi cū succo rure et oleo r. Illud emplm ē resolutiū et exiccatiū cū aliq̄ ifrigidatōe. q̄ scozia plūbi ifrigidat et defeciat. succ⁹ rure defeciat et resolutiua oleus rosati ē eq̄le. et iō ē ifrigidatiū in mā colica et defeciat. Et nota q̄ si nō haberet scozia plūbi loco b⁹ posset poni plūbū vltus. q̄ vñ scozie plūbi ē fissū vtuti plūbi vlti. nisi q̄ aliquātim plūbū stipica est. vñ dicit Serap. in libro suo de simplicib⁹ medicis. **¶** Vel si fuerit emplm in mortuario de plūbo vñ dicitur ē cū p̄dicto plūbi. vñ si multus duceret succ⁹ rure et olei r. et cera in tali mortario cū pistello plūbi tūc posset B poni loco scozie plūbi rē.

Sed circa

istā partē ē vna dubitatio. q̄ dices tu. q̄ Auic. nō ponit curam berisipille nisi q̄rū a duo tpa. i. q̄ ad p̄ncipiū in statu. et nō ponit curas q̄ ad augmentū et declinatōes. Dñm q̄ Auic. nō posuit vt ostēderet q̄ eadē cura ip̄sū q̄ ad p̄ncipiū et augmentū et q̄ ad statu et declinatōes. q̄ cū in berisipilla irēdat maior alteratio q̄ in flegmone possum⁹ in ipsa ponere repercussua.

vñ ad statu. et iō eadē cura ip̄sū q̄ ad p̄ncipiū et augmentū vel p̄p̄ diuersificat. Itē eadē cura ip̄sū in statu et in fine. q̄ in statu os resoluere et exicare et nō mollificare sic erat necesse in flegmōe. q̄ bec mā nō est scularia. et iō os solū resoluere et exicare cū aliq̄ ifrigidatōe ppter cām q̄ deā fuit pus. sicut et facim⁹ in fine. q̄ os ibi resoluere et exicare. et semp os esse cū aliq̄ in ifrigidatōe pp magā alteratōes q̄ requirūt in ea rōne magne caliditatis q̄ est ibi vt dictum fuit supra.

¶ De formica miliari.

CAP. VI.

Formica ē pustula aut pustule q̄ egrediunt⁹ et faciūt accidere apā puri: et ambulat: et fortasse vlceraat: et fortasse resolutiū. et tu iā scinisti eāz cuiusq̄ illoz.

¶ Post q̄ Auic. determinauit de apatib⁹. bic determinat de pustulis et botib⁹ q̄ dñr esse et dñe apatū. differunt tñ quodāmo vt p̄lta dicef. Et in illo ca: Auic. determinat de quodaz apate siue pustula colica q̄ de formica. appellat aut tale apotema formica pp triplices sūmūndas quā bz cū illo aliat q̄ de formica. sin paruitate. q̄ formica est pustula valde pura: et similat ei in ambulatōe. q̄ ambulat ad modū illi⁹ aialis. et similat ei et in pictura. quia pūgit ad modū punctiōis formice. pp q̄ illas tres sūmūndas dñr illō apotema formica. Et diuidit pā istā in duas. **¶** Prio determinat de ipsa theorie. et practice. 2° ibi. Cūz nō incipit in ea cū eione rē. pria in duas. Et pmo os scire qd sit formica vñ ponit signa eius. 2° ponit diuifōes ip̄sū in suas spēs. 2° ibi (Et ad sūmū oē apā) pria tonas. pmo ostidit vñ qd est formica cū gubūdā cōscriptiōib⁹. 2° ponit signa ip̄sū. 2° ibi (Et color gūm formice) Dicit p. Formica ē pustula. Et nota bic q̄ pustula differt ab apate in B. q̄ pustula dñr emittit pūā. apā autē dicit emittitiaz magnā p̄p̄ebēdēs maiorē locū. et hoc est qd dñr Auic. pmo cañ. fen 2°. Et emittitiaz iute ē ex gē apatis. et emittitiaz sunt apata pua quēadmodum apata sunt emittitiaz magne. vñ pustula dñr gē apatis. Is pustula sub B noie dñr emittitiaz pūā. apā dñr sub B noie appropat magis emittitiaz magne. Iterū ē videt differe pustula ab apate in alio. q̄ in pustula vñ p̄lta egrediū qdā būditas q̄ indiget exicari. vñ pustula vñ p̄lta est apā parū cū qdā vlceraatōe ex q̄ egrediū qdā būditas. apā autē nō est sicut appet sub nū inuēti. Dicit pustula aut pustule. q̄ in mēbro vbi oīz tale apā fuit q̄ pustule multe pue. vñ q̄libz illaz pūstulaz pōt dici formica. et totū illud vñ fuit tales pustule multe pōt appellari formica. Et iō dicit Auic. ē pustula vel pustule q̄ egrediunt⁹. f. est cutē et faciunt accidere apā puri. i. apā colericū. et hoc ē vepz maxie q̄rū ad vna spēm eius. i. q̄rū ad ambulatiū. illa. n. ē maxie apā colericus. q̄ fit ex colera pura subtili acuta valde: sicut dicit fuit i pmo ca: bui⁹ tractatus. **¶** Et bic est vna alia ista que est extra. et est alia q̄ dicit aliter. et faciunt accidere apā puri. et credo q̄ sit melior pma. q̄ bz verum maxie quāz ad oēs spēs eius. q̄ formica fit est apotema parū. vt dñr fuit supra. Et ambulat⁹ in tales pustule. vnde ois formica est ambulatiua quēcūq̄ sit acutē acutē materies q̄ quēdam ambulat plus et minus sicut illa que fit ex colera pura. quēdaz min⁹ et tardius sicut illa q̄ fit ex colera admixta cum flegmate que vocat miliaris. et de hoc postea apparet. Sic ergo tūc ex dictis apparet quid est formica absolute. q̄ formica est apotema colericus parū ambulatiū in cute. et fortasse vlceraat. i. si pustule ambulatiue. et fortasse resolutiue. hoc est dñr q̄ est pustule ambulatoriue q̄ dñr formica aliquid cōuertunt ad vlceraationē sicut q̄ mē est adnūta. et tūc sunt formica colorata. aliquid tñ resolutiue. s. sine cōuersione ipsarū ad for-

micam corrosiua sicut qm̄ nō esset ita mala. Et videre qd ex istis dictis Zui. pñt extrahi spēs formice ⁊ dant ī tel ligi ī plicite. qz oīs formica ē ambulatiua. Is qdā ē ambulatiua pura. ⁊ qdā ē cū corrosiua. ⁊ has duas spēs Zui. c. dar magis intelligere pñt istas. Et ābulatiua pura. Et n. duplex. qdā ē ex cola pura. ⁊ illa vocat ambulatiua absolute. ⁊ qdā ē ex cola mixta cū flate ⁊ illa vocat miliaris. ⁊ hoc Zui. nō rāgit m̄ fesse in ista fra. Is de hoc faciet īfer. mēores. ⁊ iō tres sūt spēs formice fm̄ qd nō sūt pus. ⁊ declarabit ī isto cap. ambulatiua miliaris ⁊ corrosiua. Et in iā sciuit cū cuiusqz illaz. si cap. p apatū caloz. ibi n. dñi sūt qd cā formice ābulatiue ē cola pura subtil. Cā aut formice miliaris est flā mixtū cū cola. Cā aut formice corrosiue ibi apparuit ē si cola fiat adustior ⁊ grossior p adustione. Un si m̄ formice ābulatiue fiat adustior ⁊ grossior: tūc ambulatiua puerit in corrosiua. Itēz ē si m̄ formice miliaris fiat adustior. tūc ē miliaris cō. uertit in corrosiua. Tunc seguitur illa pars.

Et color quidem formice ad citrinitatem est declinūs ⁊ est infāmata cum substantia verrucali ⁊ rotunda.

In qua pre ponit signa formice gñāl. ⁊ pōit tria signa. vñū signū ponit sup̄ra a colore. aliud signū ponit sup̄ra a pūctura. Dicit qd p. Et color qdē formice est declinūs ad citrinitatē. ⁊ intellige qd pīs declinat ē color ad citrinitatē fm̄ qd ibi pīs de cola pura vñ admittit. qd color cose est rube⁹ clarius declinat ad citrinitatē ⁊ de colore citri vñ cor. ci vt dictū sūt pus. ⁊ in hoc nō dñt formica ab beris spilla. qd et color beris spille pure declinat ad istū colozē vt vñū est pus. Is vñū est formica ab beris spilla in hoc qd Zui. ponit postea. ⁊ est infāmata cuz suba tāsillie. id est cū verru cali substantia ⁊ rotunda.

Et fm̄ plurimum habet radicem latam nisi quedas species eius acrubauod. ⁊ est radices parue quasi sit pendens.

Dicit ponit aliud signū formice qd sumit a figura ipsi⁹. Et dicit qd fm̄ plūmū formica bz radicē latā ⁊ supple ca. putacutū nisi qdā spēs eius qd vocat acrubauod. i. poralis qd est spēs formice. ⁊ radices pue est. i. subtilis qd sit pēdēs. ⁊ iō vocat ista spēs poralis. qd in sua figura pēdet ad mōz porū. Et intellige hoc pp̄ id qd dicit Zui. nisi qdā spēs ei⁹. ⁊ qd ista formica qd est formica poralis nō ē ppe spēs formice. qz vñ spēs formice ⁊ ppe sūt ille tres qd dicte sūt. qz ille distinctionē accipit fm̄ distinctōz carū ipsi⁹ formice. ⁊ iō oīs formice reduciť ad vñā illaz triū spērū pdictarūz. ⁊ iō ista spēs quā vocat Zui. poralē nō ē ppe spēs. qz nō sumit ab acrubitibus formice. ⁊ iō reduciť ad vñā triū pdi ctarūz qd nōqz sit illa siue ambulatiua siue corrosiua siue miliaris. vñ illud nōmē fuit ipsoñt solū a tali accite. ⁊ iō nō est species distincta a pdictis spēsbus.

Et sentit i oī formica sic pūctura formice.

Dicit ponit aliud signū formice qd sumitur a punctura. ⁊ patet qd dicit. Tunc sequit illa pars.

Et ad sumū oē apā in cute ambulatiui qd la titudine nō bz ē formica. vñz alia ē miliaris: ⁊ alia est corrosiua fm̄ qd sciuit.

In qua pre Zui. ponit distinctionē formice in suas spēs Et dicit. Et ad sumū. i. vñ oē apā. i. pustulosum in cute ambulatiui qd latitudine nō bz est formica. Et videre quāqz Zui. hic ex ordine inoꝝ vñqz videt ponere notifi cationē formice vñ. tñ ego ibello qd dicit ponit vñam spēm formice qd est ambulatiua absolute qd sit ex cola pu ra. ⁊ ideo qd dicit Zui. Et ad sumū oē apostema ambu

latiū in cute intelligi qd vñ oē dicit qd qdā est formica qd dicit apostema ambulatiui in cute. ⁊ est bec formica ambulatiua qd sit ex colera pura pter istas duas spēs eius. i. formice miliaris. ⁊ alia. i. spēs est corrosiua p qd sci uisti. i. in p ca. b. tractat. sic qd tūc tres spēs formice. vñā est qd dicit ambulatiua absolute. alia est qd dicitur mi liaris. ⁊ alia est que dicit corrosiua.

Circa istam parte nota qd Ali. in dispōne regali nō videt pter exere nisi duas spēs for mice. i. ambulatiua ⁊ corrosiua. Zui. aut vñra hoc magis specificat. qz distinguit ambulatiua i duas. i. in miliariē ⁊ formicā: qd vocat ambulatiua absolute. ⁊ iō cōsiderando pūctulariter pñt vñā tres spēs formice. ⁊ qd sūt tres spēs appuit sup̄ra ex iten tiōe Zui. in p ca. b. tractat. Et pōt accipi distinctio eaz. sic. qz oīs formica aut est ambula tiua pura. aut ē ambulatiua corrosiua. si aut sit ambulati ua pura h pōt accipi duplx. qd aut pōt fieri a m̄ colica pu ra: tūc ē vñā spēs formice qd est ambulatiua absolute. aut sit a m̄ mixta cū flate: tunc ē alia spēs formice qd est mi liaris. vocat aut p spēs ābulatiua absolute. nō qd est milia ris nō ambulet. qd est miliaris ē ambulatiua. Is vocat ābu latiua absolute. qz illa magis ābulat ⁊ citi⁹ qd miliaris co go fit ex cola pura qd citi⁹ ābulat qd qd ē mixta cū flate pp subtilitatē ei⁹. alia aut vocat formice. qd āpa ei⁹ assilatur milio. ⁊ distinguit ab alia in signis. qd color formice ambu latine declinat pīs ad citrinitatē ⁊ boroz ⁊ pustule appent citrine. ⁊ ē i circutu carnis ē citrinitas. qd sit ex cola. Sz in miliari color pustule ⁊ boroz declinat ad qdā albedine: vt dicit R. a. qd ē sup eas ⁊ in circutu de carne eaz ē ru beū. ⁊ ē. qd sit ex cola mixta cū flate. ⁊ iō vocat miliaris. qd boroz ⁊ pustula ei⁹ assilatur milio in colore ⁊ qritate ipsi⁹. Si aut formica sit ambulatiua ⁊ corrosiua sic est ⁊ spēs formice ⁊ ista. vt dñt sūt sup̄ra in p ca. b. tractat. vñpū rimū sit ex formica ābulatiua qm̄ m̄ colica adurit ⁊ i gros sa. qz tūc ābulatiua trāsit in corrosiua. ⁊ qd trāsit ad cor rosina: tūc illa corrosiua ē peior. qz ē tardioris resoluōis: Is nō sit tāte infāmatio: vt dñt sūt sup̄ra in p ca. Is non ita facit ⁊ cito trāsit miliaris in corrosiua sic ambulatiua eo qd m̄ ambulāt citius vlcerať ⁊ corrodit pp calitates ipsi⁹ ⁊ subtilitatē. ⁊ ē citius adurit m̄ ipsi⁹. ⁊ pp h Zui. qd formica corrosiua ⁊ formica ambulatiua pīs cōicāt qd formica miliaris ⁊ corrosiua. fēc duo ca. d. cura formice. in vno ca. pōsuit curā formice ābulatiue ⁊ corrosiue: alio āt p se pōsuit curā miliaris. ⁊ iō ē titulanit Zui. illd cap. pñmū tit⁹ de formica miliari ac si sub formica pprehendat ambulatiua ⁊ corrosiua. qd cōicāt pīs ad inuicēz. ⁊ milia ris distinguit a corrosiua. qd non ita cōicant.

Et quando fit vlcus ⁊ putrefit appropia tur nomine putridi.

Dicit Zui. ad dñt qdā de formica corrosiua. ⁊ dñt qd qd for mica corrosiua facit vlc⁹ ⁊ putrefit appropiať noie putridi .i. vocat vlc⁹ putridū. ⁊ iō sup̄ra p cura ipsi⁹. tūc ē recurrē dū ad capl⁹ de cura vlcēz putridoz. ⁊ h terminat expō sū capl⁹. Et respiciat bñ istd caplū. qd pauci ipsi bñ itel ligūt ⁊ multi circa ipsz errāt ⁊ ipsi in spēsbus formice.

De cura formice ⁊ qd ei⁹ curū currit. CAP. VII.

Cum non icipis in ea cū efione būoria fm̄ qd oīz imo medicaria vlc⁹ cū eo qd sanar redit ex alio loco cū nocumēto ex loco ipso ⁊ nō cessat bumoz facere corrosionem post corrosionē. Et quia quidē casei cum scamonea inuariatū est in euacuatio ne materiē formice ⁊ ei similitūm.

C Superius Añic. determinat de formica theozice ofse dendo quid esset et quot cent eius spēs. In pre ista dederat minatur de cura ei⁹ practice. qñ ad curā ipsi⁹. diuidit atq; ista in duas fm q; duo facit capla ipsi⁹. in pmo ca⁹ 2ª determinat de cura formice ambulatiue et corrosiue. et in 2ª ca⁹. determinat de cura formice miliaris. 3ª ibi (Miliaris si milat formice) Causa aut qñe magis determinat ista ca⁹ de cura formice ambulatiue et corrosiue qñ de cura formice miliaris dicta est pñs. et iō eas nō dico. pñma in duas. pñmo ponit curā formice ambulatiue et corrosiue absolute qñ ad vñs. 2^a qñ ad localia. 3ª ibi (Uia aut fm quā curat) Dicit qñ pñmo. Cū nō incipit in ea. in formica. et tñt legit hic de formica qñ ad ambulatiōē et corrosiue; vt dictū est. cū eūne hñoz fm q; o3 supple euacuare hñoz rem. q; o3 euare humozes; his q; colerā rubeā laxat fm q; dicit Aly. in dñpñe regali: imo medicaris vñs. f. formice. (Et si tu dicas. qñe Añic. dixit. vñs. cas; formica sit apa ambulatiui rē. Rñdendū est vt dictū fuit supra q; h formica sit apa vel pustulace; tñ cas; quadā vlcera tñe ex qua egrediū bñditas q; daz et virulentia. et iō dicit Añic. vñs. et hoc ē melius declarabit post scōz itē dōz Aly. in dñpñe regali cū eo q; sanat. cū medicina locali sanatiua redit formica. in alio loco cū nocumēto ex loco ipsa. formica augmentat in alio loco: et in loco ēr vbi pus erat et nō cessat hñoz facere corrosiōē post corrosiōem. f. si formica medice; añ eūne corpus cū aliq; medicina locali. Rñ aut dicit Añic. plana est. q; in nullo apertemate vel pustula debet apponi localia corpore exñte pleno nisi pus totū corpus purget. et iō hñ dicit Sal. an. i3^a pñcula de ingenio sanitati. vñs aut doctrinā nō obliuiscaris vt p; ea valeas pñcularia opari. q; si tu apponis frigidā repulsiua corpore existente pleno nō recipit repercussioē plenū exñs corpus. et iō si apponis medicinas frigidās in pñ formice corrosiue corpore exñte pleno nō repercutit mā: imo redit ex alio loco cas; maiori nocumēto et augmentat et expandit mā formice in maiori loco. Si at apponant medicie resolutiue corpore exñte pleno plus attrahit qñ sit illud qd resolut. et ideo si nō incipit in formica cū eūne humozis quē o3 euacuare si statim apponis talia localia augeat et plus ambulat. o3 pñmo totū corp⁹ euacuare. Et aq; qdēs casei cū scamōca iuuariua ē in eūne formice materiei et ei sñtus. q; scamōca purgat mām calaz q; est mā formice. aq; casei purgat colerā cū facilitate vt dicit Ras. et pñt sicut ipse dicit pñritui sicco et malis vlcibus sicco sic asphariti et iperigini et melle et lepre et gritudinibus que illis sunt sñtus. ipsa nāq; educit coleram rubeā et adusta simul. et iō optima est in istis pustulis colericis. Tunc sequitur illa pars.

C Alia autē fm quā curat formica est vt que ex ipsa est corrosiua alienef ab humectatiōe quā iaz administrasti in berisipilla: humectatiō. n. nō est conueniens vlcibus.

C In qua pte Añic. pñsequit curas formice ambulatiue et corrosiue qñ ad localia. et diuidit pñ bec in pñs gñq; pñ Añic. facit qd dictū est. et ponit quādas curas pñbituiā in formica corrosiua. 2ª ponit curas formice ambulatiue qñ nō transit in corrosiua. 3ª ponit curas formice ambulatiue qñ tñt et qñ transit in corrosiua. 4ª ponit curā formice corrosiue. 5ª ponit quādas curas formice spālem fm q; coparat ad corp⁹ pñeri. 3ª ibi (Et administrat in pñcipijs eius) 3ª ibi (Et si tñt et sup eas corrosio) 4ª ibi (Cū ergo apparer corrosio) 5ª ibi (Alloz aut formice) Dicit qñ Añi. pñmo. Uia aut fm quā curat formica supple cū localib⁹ et vt q; ex ipsa est et q; iam administrasti in berisipilla. et per istum textū postū hic babes manifeste q; de intentione

Añic. est q; in berisipilla cōpetit in pñ frigida et humida cū spicacitate et nō frigida et sicca: sic cōpetit in flegmōe. Et rō hñ dicta fuit super⁹. q; mā berisipille est colera q; est calida et sicca: et iō in ipsa cōpetit frida et bñda. in formica aut corrosiua: i3 mā ipsius sit colera rōne ipsi⁹ opetunt frida et bñda. n. q; vñs est in ea et corrosio q; nocet ab bñditate. q; oia vñs et ipsi⁹ corrosiua indigent epicacitiōe. id eo in formica corrosiua nō cōpetit bñdictatiā q; administrat in berisipilla: imo opetit epicacitiā. et hoc est qd subdit Añic. cū dicit. humectatiō. n. nō est pñueniens vlcib⁹. q; oia vñs indigent epicacitiōe qdā sic dicitur postea ab Añi. et cā b⁹ vñs ad illū locū referret ibi. Suficiēter id dictū declarabit. Tñc sequit illa pars.

C Et ad sinistra in pñcipijs eius post sic lactucae et nenusar et sempina et volabile et portu lacq; et si fuerit necessariū: tñc q; sit sicut sola tñt et pñpice siccum tritum. in ipso enim est epicacitiō et sicut arnoglossa et rubus et lena et post ipsam sanich ordci et cortices granatorum et rami vitis.

C In qua pte ponit curas formice ambulatiue qñ nōdū trā fuit in corrosiua et dicit. Et administrat in pñ ei⁹. f. formice. hoc est dicere añq; trāseat in corrosiua: i3 solū sit ambulatiua. vñ illud qd dicit in pñcipijs ei⁹ nō refert ad pñ pñcipij corrosiue: de q; Añic. fuit locut⁹. sed refert ad formicā q; sit ex colera. et denotat formicā put nondū trāfuit in corrosiua: sed solū est ambulatiua. et q; Añic. itelligit hic de formica ambulatiua appet per illā pte q; subiequit qñ dicit (Et si tñt sup ea corrosio rē). Si enī hic loqueret de corrosiua nō diceret postea. Et si tñt sup eam corrosio. q; i formica corrosiua nō tñt corrosio: cū sit ibi iam corrosio. sed in ambulatiua tñt corrosio. q; in ambulatiua pñ nō est ibi corrosio. sed pōt ēe futura. et ideo in ea nō tñt corrosio. cū tñt sit respectu abentis vel futuri et nō respectu pñtis. Sic ergo tñc expone dictū Añi. hic. Et administrat in pñcipijs ei⁹. hoc ē administrat in ipsa formica in pñcipijs. i. añq; vlcere. i3 solū vt est ambulatiua. ita q; hic ponit curā formice put ē pura ambulatiua. pñmo sicut lactucae et nenusar et sempina et uaz rē. q; ista sunt ifrigidantia cū aliquali epicacitiōe licet parua. et iō emplastrū factū ex istis est pñueniens in formica ambulatiua. Et pōt fieri ex istis emplastrū vt si coquant oēs iste herbe in aqua. et postea terant cū cullelo donec fiat inde emplastrū. vel ēt si administrat f. solū trite in modū salamentū optime sunt. Et si fuerit necessariū tñc vt sit sic rē. id est fuerit necessaria maior epicacitiō qñ sit i pñdictis misceas cū pñdictis solaturis. et pñpice siccus tritus id est pñpice qñ est siccus et teratur et sit inde puluis. et iste puluis solatri admisceat cū pñdictis. in ipso enī. solatro epicacitiō supple maior qñ in pñdictis. Dicit aut qñ Añic. et pñe siccu tritu. q; forte magis pñficat solaturis qñ sicca et sit inde puluis qñ est viride. q; qñ sicca recedit oia humiditas actualis quā bz et remanet frigiditas et siccatas et ei⁹ cōplexiō nālis. et sicut arnoglossa rubus et lena. i. sunt bona quādo indigem⁹ maiori epicacitiōe. et pōt fieri emplastrum ex lentib⁹ coctis cum rubo et arnoglossa. et emplastrū optimū. q; infrigidat et deficcant. Et videte loco illius emplastrū pñ fieri emplastrū ex lentib⁹ et rōsis et arnoglossa coctis in aq; cū mica panis fursure. id est optimū emplastrū in formica ambulatiua. et in oibus pustulis sñsibus sicut Sal. ponit. i. 4ª particula de inge. sani. et iō emplastrum Añic. ponit in cura pñne rignis pñci. q; oibus talibus pustulis valet. q; ifrigidatiū est epicacitiū parū repulsiuum sic pñt post ipas Sal. sanich ordci rē.

prune). 3.º ibi. (Et vñ quodqz amboz). 4.º ibi. (Et tibi qz dem iest). 5.º ibi. (Et quado sunt cum spibus). Prima ps diuidit in quatuor. pmo ponit vñm significatuz prune 2 ignis pfici qd est significatu cōmune amobobus. scōo ponit quoddā significatū qd est pprū igni perfico. 3.º ponit aliud significatū qd appropriat nōmie prune. 4.º ponit quoddā significatū prune 2 ignis perfici qd est cōe amobob. sed est magis pprū significatū ipsoz qz sit pmi: qd etiā est cōmune amobobus. qz pprte vident ois prune 2 ignis perficus in isto quarto significato. scēda ibi. (Et qñqz absolui). 3.º ibi. (Et absolui nomen prune). 4.º ibi. (Amplius qñqz veficat). Dic p hoc duo noia. 1.º prune 2 ignis pficus fortasse absoluta sunt. i. fortasse possunt absolui 2 dici sup omne pustulā 2c. Sic ergo in isto significato ois pustula veficās 2 adurens faciēs accidere escarā pōt dici prune 2 ignis pficus. ¶ Et nota qz fm istas acceptionē largā prune 2 ignis perfici pōt reponi sub istis egritudinibus: 2 sub curis eoz: 2 sub istis capitulis: quasi ois pustula cum quadā crusta. nā videmus in multis qz aliqñ in eis ostiunt pustule innuēribiles nigre quasi cūz viru. 2 ad tales pustulas valet mul tum vnguentū ex bolo 2 aceto 2 oleo ro. simiſr vnguentū ex zegi vſto 2 litargiro 2 aceto 2 oleo rosa. 2 specialr quādo egerēt multū virus. Et p ceteris vnguentis in talibz pustulis valet vnguentū de calce. 2 p ceteris emplastris valet emplastrū qd sit ex lentibus rois cum pauca farina ordeī 2 oleo rosa. id enim emplastrū est optimū in pncipio taliū pustularū emittentū virus cum quadā caliditate: eo qz defecāt 2 alterat malam complexionē 2 mām constrictā ena potat: 2 non admittes in talibus vnguentū albi: sicut oēs cōmuniter faciunt. Uidi enim qz illud opilat poros. ppter viscositatē eius: 2 ppter opilationē poroz constringitur ibi humor: 2 caliditas non potēs respirare. 2 ideo de cetero hoc vnguentū non consolidat: nec excipiat tales pustulas: imo aliquando augeſt malitiā eaz. sed debet administrari in eis vnguenta 2 emplastra defecatiua non opilantia poros sicut vnguentū de calce 2 emplastrum predictū de lentibus 2 emplastrum ex arnaglossia quod non sic ponit in cura istoz. Et hoc qd dixi de cura istoz bic incidunt taliter dixi. quia non dixi nisi ad quādā rememorationē eoz qz exptus fui: quia curas istoz Aus. sufficiēt ponet in sequēti caplo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādoqz absoluiſ nomen ignis perfici de illis sup quod est illic pustula de genere fornice comestina adurēs veficans in qua est aliqd ambulans 2 humiditas est colericæ materiei: paucē nigredinis paucē putrefactiōis. 2 est cū pustul plurimis alteratis quafi sit illic humor 2 fetor: plime ebullitiōis 2 eleuatiōis.

¶ Auicēna ponit quoddam aliud significatū qd potest significare nomen ignis perfici solum. 2 dicit. Et quādoqz absoluiſ id est pōt dici nomen ignis perfici de illis. i. pustulis. ppter existētibus in membro super qd est illic pustula de genere fornice 2c. hoc est qñ pōt dici nomen ignis pfici de fornicā ambulatiua corrosiua qz adurit 2 defecāt de qua dicitur est supra in pziōi capitulo. Et humiditas colericæ materiei. i. plime humor colericus in tali pustula est paucē nigredinis: 2 paucē putrefactionis. i. est alciuius nigredinis 2 alciuius putrefactionis: id est adustionis. sed ē paucē. quia materia vel humor colericus non est ibi sic adustus: sicut est in prune vtr dices postea. 2 est cum pustulis plurimis. ista fornicā que pōt appellari ignis pficus. alteratis. i. inflāmati. quare sit illic humor calidus 2 fetor plurime ebullitionis 2 eleuationis. nam ppter būorē colericum calz qui est ibi fit in magna ebullitiō vel eleuatiōes

in humoribus. 2 ppter ebullitionem fiunt ibi multe eleuationes: 2 multe pustule inflāmate. 2 ideo est cūz plurimis pustulis alteratis. vult ergo dicere Auicēna. in ista parte qz ignis pficus aliqñ pōt dici de fornicā comestina adurētē veficante. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et absoluitur nomen prune sup illud qd denigrat locum: 2 facit membrum habens colorem carbonis absqz humiditate: 2 est plurime nigredinis submersa: 2 eminentia eius est parue quantitaris supinalis 2 foras se non erit illic pustula omnino: immo incipit in primis pruna: 2 torū illd scipit aliqd puritū sic scarificatōes.

¶ In ista parte Aui. ponit aliud significatū qd pōt significare nomen prune. Et dicit: 2 absoluitur. i. pōt dici nomen prune sup illud. i. super illam pustulā que denigrat locum. 2 facit mēbz habens colorem carbonis. 2 hoc est. quia illa pustula est de materia colerica multū adusta. vel ab humore melico multū adusto: absqz būiditate aliq. i. absqz alia qua alia virulētia. 2 hoc est ppter multā adustionē humoris in tali pustula. vñ est ibi humor adultus terrestris exiccatus: ppter qd pustula talis est sicca sine aliqua būmiditate. 2 plurime nigredinis. i. talis pustula. 2 hoc ē. quia fit ab humore colerico 2 melācolico multū adusto submersa: hoc est rōne grossitiē humoris quam habet ex adustione. vnde submergit in mēbz. 2 hoc est qd subdit. Et eminentia eius 2c. Et fortasse non erit illic pustula id est aliqz tumor: pustulosus. sed solum fit ibi quedā crusta non faciēs tumorē ad modū crulle que fieret a carbone. 2 hoc est qd subdit Auicē. imo incipit in primis pruna. i. crusta. i. ad modum crulle qd facit carbo ignis. 2 totum id hoc est pustula predicta incipit cum puritū sicut scabies. i. incipit cum puritū: intellige sicut scabies sicca que est cum puritū. quia sicut illa scabies fit ex colericis humoribus intensis: ita predicta pustula. 2 ideo incipit cum puritū: sicut talis scabies. Sic ergo ex dictis Aui. apparet qz puma aliquantū do ois pustula sicca puriginea nigra adusta 2 submersa faciēs membrum habere colorem carbonis. ¶ Et nota bic qz in tali pustula quam bic describit Auicē. mirabilr vidi cōferre emplastrū factum ex farina tritici vel ordeī cotta cum aqua 2 oleo in modum vnguenti: hoc in pncipio. Et postea emplastrum cum farina ordeī aqua 2 melile. fecit enim cadere crullam 2 totum locū deumefecere: ita qz postea non fuit nisi necessaria curatio vlcis in inquātum vlcus. 2 hoc oprime facit postea opapalma. 2 hoc etiā quod bic dixi solum per experientia quam vidi. qz Auicē. in sequēti capitulo ponit sufficiēt curam prune 2 ignis perfici. 2 sic sequitur illa pars.

¶ Amplius quādoqz veficat ignis perficus: aut prune 2 currit ex ea aliqñ: sicut currit a cauterizato cum combustionē 2 est locus cineritij coloris niger: 2 quādoqz est plumbenā: 2 est inflatio vebemens qua circūdat absqz rubedine verificata: immo cum declinatione ad nigredinem.

¶ In qua parte Auicēna ponit quoddā significatū prune: 2 ignis perfici qd est magis cōmune amobobus 2 magis pprū significatū qz predicta. qz hoc videt. pprte significat re prunam 2 ignē perficū. qz bic ponit Aui. Dicit ergo Aui. amplius quādoqz veficat ignis perficus: aut pruna. quāsi velit dicere Aui. qz ppter pdicta significata dicunt qñqz pruna 2 ignis perficus pustule veficātes ex gbus egrediēt būmiditas sicut 2 egrediēt ex cauterizatione cum cōbustio

ne ignis. et locus in quo est ceteris coloris nigri. Et quia est plibens: hoc si non esset tanta adustio. et est in loco in flammatio vehemens que circūdat absq̃ rubedine verificata. et hoc est q̃ circūdat rubedine non vera. illa illa rubedo declinat ad quandā rubedine. ppter adustione que est ibi. Sic ergo apparet q̃ d̃ esse pruna et ignis p̃ficius in isto significatio. q̃ dicitur pustule vesicantes. et quō ignis p̃fici spālter differat a pruna dicit statim. Et nota hic q̃ id significat: videt p̃prie prune et ignis p̃fici. et id. n. videt p̃prie significare pruna et ignis p̃ficius. alia aut significata non sunt significata: sic p̃prie ad ea que possunt excedi nomen prune et ignis p̃fici. Et ratio esse pot. q̃ oīum quasi est eadē cura: eodē modo curant. et ideo pruna et ignis p̃fici possunt absolui ad significata p̃dicta que posuit Aui. sed p̃prie nominat pruna et ignis p̃ficius: qd̃ Aui. hic dicit. Et sic sequitur illa pars.

Et illud q̃ appropiat noie prune est nigre radices ignee: et est is p̃lidoz prune.

In qua pte ponit differentia iter pruna et igne p̃fici ostendendo in quo differat per signa eoz. Et ostendit hec pars idnas. pmo facti hoc qd̃ dicit est. secūdo cōparat prunam et ignem p̃fici ad mēbra in quibz fuit. et ibi. Et quod de eis accidit in carne. Dicit ergo pmo Aui. Et id qd̃ appropiat noie prune. id quod p̃prie d̃ pruna ē nigre radices ignee. habet radice nigram et in flammā et in flammatione ignis. Et est ei splendor prune. i. carbonis ignis. Sic ergo tūc fin dicitur Aui. et illa pustula. p̃prie d̃ pruna que est radices nigre ignee siue in flammate. Sed tu suppleas illa pustula. p̃prie d̃ ignis p̃fici que bz radice in flammā tendentes ad quandā rubedine: eo q̃ ignis p̃ficius vt postea dicit est vehemens colerica. pruna aut est vehemens melica. et ideo maior nigredo est in pruna q̃ in igne p̃fico. Itē: et materia est magis adusta in pruna q̃ sit in igne p̃fico. et id dicimus q̃ pruna est magis et humore melico. q̃ ē ex humore magis adusto. humor aut adustus redit ad naturā mellis. et ideo pustula prune tendit ad maiorē nigredinem q̃ pustula ignis p̃fici. Et ppter hoc nota ulterius q̃ recte appellat illa pustula que est maioris nigredinis et adustionis pruna. q̃ assimilat color et substantia prune ignis. illa aut pustula que non est tante nigredinis: sic adusta recte d̃ ignis p̃ficius. q̃ assimilat flāmē ignis: et in colore gaudent ad quandā rubedine sicut ignis. et in substantia: quia est ex materia acutiori et subtiliori q̃ pruna. et ideo humor ignis p̃ficius assimilat magis flāmē ignis. et ideo vocatur ignis p̃ficius. humor aut prune assimilat prune siue carboni ignis. quia materia in pruna est magis nigra adusta terrestre et incinerata: sicut est carbo adustus ab igne. et ideo vocatur pruna siue carbo.

Et ignis p̃ficius de eis ambobus est velocioris apparitionis: et motus et pruna est tardior et p̃fundior: et quasi materia eius est materia pustule: et imperiginis: sed est acutior in igne p̃fico.

De his ponit alia differentia iter illa et dicit. Et ignis p̃ficius de eis ambobus est velocioris apparitionis et motus. et hoc est: q̃ est materie magis subtilis. q̃ est mēbris magis colice et minus adustis: et pruna est tardior et p̃fundior. q̃ materia ē magis grossa. ppter ea q̃ magis melica: plus adusta. et id tardius mouet. et plus p̃funda in mēbris: quasi mā eius. i. prune est mā pustule et imperiginis. asperitatis. sed igne p̃fico est acutior: quasi velit dicere. hic Aui. in hoc etiam differt pruna ab igne p̃fico. q̃ mā prune est cum esse pustule et imperiginis. i. cum pustula non acuta nec eleuata. vñ in pustula prune non est ibi tumor quasi sensibilis. sed

est ibi tumor quasi ad modum asperitatis alicuius. q̃ vna pars quodāmodo supereminet alteri sicut est in re aspera: sed non est tumor sensibilis: quāq̃ vna pars supereminet alteri. sed in igne p̃fico mā est magis acuta et magis eleuata et ideo est ibi pustula magis tumens. Et ratio huius est. quia materia in igne p̃fico est subtilior. eo q̃ mā in ipso est magis colerica et minus adusta. et ideo cū sensibilis sit ptere sursum et eleuare se ad supiora: ideo pustula in igne p̃fico est acuta et eleuata. In pruna autē est mā magis grossa eo q̃ mā ipsius est plus admixta mellis et est magis adusta. De rōne aut mēbris grosse est p̃fundior et infigi in mēbris. et ideo pustula in pruna nō est ita acuta nec eleuata. sed magis est p̃funda et submersa q̃ sit in igne p̃fico. et ideo bene dicit Aui. de pruna. Et quasi mā eius est cum esse imperiginis et pustule. et expone imperiginis hoc est asperitatis. q̃ sicut in imperigine non est tumor: sed quedam est asperitas: ita etiam est in pruna. sed in igne p̃fico est acutior. i. magis eleuata et tumens.

Et qd̃ ex eis accidit in carne est velocioris resolutionis. Et qd̃ ex eis accidit nervis est fixius et tardioris resolutionis.

De Aui. cōparat igne p̃fici et pruna ad seip̃a p̃ respectu ad mēbra in q̃ fuit. et p̃ qd̃ dicit Aui. In tēto aut dicit Aui. est. q̃ in carne est calitas et humiditas et amplitudo poroz. in nervis aut est friditas et siccitas et spissitudo poroz. Et id humor q̃ est in carne collectus citius resoluitur et calitates que adiunt. et ppter vias. i. poros magis aptos. In nervis aut ppter friditatem et spissitudinem nervoz plus humor infigit et tardius resoluit. Et ideo bñ dicit Aui. Et qd̃ ex eis accidit in carne. Et intelligit et hic vltra illud qd̃ dicit Aui. q̃ ignis p̃ficius de eis ē vehemens et citioris resolutionis q̃ pruna: eo q̃ mā in ip̃a est subtilior et min⁹ infusa q̃ in pruna vt dicit fuit supra. et hec est vna cōparatio que ē cōparatio pruna ad igne p̃fici. Sed alia est cōparatio ipoz ad seip̃a p̃ respectu ad mēbra in q̃ accidit. et ista hic Aui. ponit: q̃ p̃mā cōparatione dedit intelligi p̃per et ad dicit supra. Et ignis p̃ficius est velocioris apparitionis et motus. Et sic sequitur illa pars.

Et vnum quodq̃ ambobus est de colera citrina adurentem permixta mellis. Et ppter illud accidit ex eis ambobus a scara nigra: et quasi sit ignis p̃ficius vehemens colericus: et pruna vehemens melacolica.

In qua pte ponit causas istoz: et cū hoc ē assignat d̃fias iter ista a pte causaz. et d̃fias. et p̃. Et nota ad magis declarandū d̃fias Aui. q̃ pruna et ignis p̃fici fuit ex eadē mā. q̃ vñ qd̃ fit ex cola citrina adurentem permixta mellis. et id bñ dicebat supra q̃ ignis p̃fici et pruna sunt pustule vesicantes et adurentes. Et id d̃fias fuit et supra q̃ Aui. ibi. Ampli⁹ q̃q̃ vesicat. et p̃. ponebat. p̃prie significat prune et ignis p̃fici et q̃ p̃prie pruna et ignis p̃fici sunt pustule vesicantes et adurentes. et bñ tñ p̃nt significare illa alia. q̃ q̃ sit oīum est eadē mā et eadē cura: vt d̃fias fuit supra. et id quodq̃ accipiat pruna et ignis p̃fici q̃ sit ex eadē mā. et p̃prie bōmbo determinat sub eodē cōfōrmi tñ f̃s magis et min⁹. q̃ ignis p̃fici est vehemens colic⁹. eo q̃ mā ipsi⁹ min⁹ permixta melacolic et min⁹ adusta. q̃ pruna ē vehemens melica. q̃ mā ei⁹ colica est magis permixta mellis. et est magis adusta. p̃ adustione aut humor redit in d̃fias mellis. Et ex his d̃fias sunt et appet quod ite pustule differat a p̃dictis. i. a formis. q̃ in istis ē mā colica magis adusta et magis melica q̃ sit in illis: q̃q̃ vt d̃fias fuit supra nomē ignis p̃fici posuit absoluti⁹ sup̃ formicā comestiuā adurentem. q̃ tūc q̃ formica trāsit in formicā corrosiuā mala eadem est

quasi mā ipsi? mā ignis pñci z eadē est cura ipsi? z iō no-
men ignis pñci pōt absolutū sup illam. vt dicitur fuit supra.
Tunc sequitur illa pars.

Et tibi qdē iest vt nōmies vñs quodq; am-
bozum cum itentione que aggregat ambo pru-
na: deinde diuidas: et similiter inest tibi vt no-
mines ea ambo ignem perficim: ppter illā ean-
dē itentione: deinde diuidas: z iest tibi vt des
vñcūq; itentioni nomen: z iam fecerit totus
illud: z nō est plurima differētia in eo.

In qua pre compar pruna ad ignē pñci penes nōia. z oi-
cit. Et tibi qdē iest. In qua pre itentio Anī. qd est obscura ē
ista. vult.n. dicere qd qd ista duo aggregant sumt. p. pruna z
ignis pñci. qz vñs ista sil aggregant z maxie pruna ra-
ro fit sine igne pñci: pñt tūc cū tali itēto illa ambo ap-
pellari pruna: B si tibi vīcat pruna: B iēdit Anī. cū vīcat.
Et tibi qdē iest. z deīn diuidas. i. diuīngas ignē pñci. i. a
pruna pp illā z eadē itentio. i. in illa itēto qd tu vocas am-
bo pruna tanq; a denoiatio. qz tu potes diuīngere ignes
pñci a pruna: vt dīcedo B est ignis pñci? z bec ē pruna. z da-
to qd totū appellet pruna tanq; a denoiatio. Et sil iest tibi
vt in notis ambo ignē pñci zē. B ē dicere qd si ista abo ag-
gregant sil tu potes ista abo appellare ignē pñci zē. pp il-
la eadē itentio. i. in tali itēto qd aggregat abo sil. in tali. n.
itēto tu potes appellare ea ambo ignē pñci. z B itellige
si tibi vīcat ignis pñci? deīn diuidas. i. diuīngas: supple prū-
nam ab igne pñci: qd tu pñs fecit qd totū vocabat prū-
na: qd dato qd totū vocet ignis pñci? in tu potes adhuc di-
uīngere ibi pruna ab igne pñci. Et iest tibi vt des vñcūq;
qd itēto. i. pñci nōmē. Et iam fecerit. fāntiq totus illud.
qd oīn ē. Et nō est plima oīa in eo. i. in istis talib; nōia-
tionib;. qz de istis nōib; nō ē curandū dūmodo itentioes
rep; habeant. Tūc legtur illa pars.

Et qñq; sunt cum formice spēs? z miliaris
male febres vebemētis caliditatis pñciose. Et
qñq; accidit ista causa pestilētia. Et multoties
similant flegmoni: z tēdūt ad nigredinē in pñ-
cipio rei: z pprie in etate sua.

In qd pñt Anī. ponit qdā itentio qd sumunt ex istis. a sunt
tria illa qd ponit. Dicit g. Et qñq; sunt cū spēs? formice z mi-
liaris male zē. S; tūc stat dices B qd ad rūbū: de B qd
dicit Anī. cum itentio sua in isto cāte de pruna z igne pñ-
ci: z nō de formica. Tu potes dicere p tāto dīc B. qz vt
oīn ē pñt? capli ista duo. i. pruna z ignis pñci? pñt ab-
solui sup oīm pustulā vesticatē adurētē zē. z iō pñt absolui
sup formicā ambulatiuā z miliarē malā qd sunt vesticatē
adurētē. z pp B appellauit bic ista oīm spēs formice z mi-
liaris male. Exponē gōcin Anī. Et qñq; sunt cū spēs? for-
mice. i. cum qd pruna z ignis pñci? pñt absoluti sup spēs for-
mice miliaris male febres vebemētis caliditatis pñciose. z
tūc supple tūc monstre. z cā b? z qd tūc sunt ex bñore pñ-
simo venenoso. vñ tūc qd sunt de nā aldozym. tūc Anī. po-
nit aliud iudiciū ista pp pustulā. z dīc. Et qñq; accidit ista
ca pestilētia: tūc supple tūc male: qd egritudies qd accidit
ca pestilētia fuit ex bñozib; corruptis venenosis: tūc Anī.
ponit aliud iudiciū: qd sumit et ab istis pustulis. z dīc. mul-
toties silant. i. si iste pustule flegmōi z tēdūt ad nigredinē
in pñt rei: z pprie in etate sua. i. in augmento: z tūc sic et ma-
le sunt. qz qñ silant flegmoni z sunt nigre. tūc significatur
magis corruptio z multo dūmo: maloz corruptentū
mēbz: sic ergo Anī. per hoc qd dicit intendit pñtere
tria iudicia que sumunt ab istis pustulis ratione quozum-
dam accidentium ipsorum.

Cura pruna z ignis perfici.

CAP. X.

Ecclesia ē sōmia vt euacuet sanguis
colericus: z qñ egritudo est timorosa
tūc necessarium est ipsam appropima-
re fincopi.

Sup; Anī. determinat de pruna z igne pñci theozicē.
bic determinat de ipñs practice ponēdo curā ipoz. z ponit
curā ipoz qñ ad oia pñcia significata. qz vt dicit fuit su-
pra oīn ē qñ eadē cura: iō Anī. nō diuīngit curā ipoz: z
ponit gñale oīb;. vt pñs subitū itēti. Diuidit ps ista i pres
duas. Pñio ponit curas pruna z ignis pñci rōne euōnis. z
ponit curā ipoz qñ ad medicinas locales. z tibi. Cura at
localis ē nēcia zē. Pñia in duas. Pñio ponit curā pruna z
ignis pñci rōne euōnis totū corpis qd fit per sōmia. z rōne
euōnis que fit p locū p scalpellatiōē. z tibi. Et fortasse ē
nēcia? dīc g. p. nēcia ē sōmia: supple in curatiōe bñi? egrit-
tudis vt euēt sanguis colericus. Et qñ egritudo ē timorosa
sicut qñ ē ex mā venenosa z adusta vebemētē calā neces-
sariū est ipsam. i. sōmā appropimare fincopi. qd in talib;
apātib; acutissimis cōpēt itētia vñq; ad fincopim. vt po-
nit Hā. sup; illū affozimū. Ezp; egerunt. Et itellige B
qd nō solū oz fieri euō p sōmā: sed et euō p solutiōē ven-
tris cū purgatinis colē z melie est optia i bac egritudine cū
mā istū sit colasatū sūguis colic? adustus pñit? cū melia.
Anī. nō forte se bñ mētiōē de solone pñtis. qd forte suf-
ficet euō p sōmā: z ipāl qñ fit vñq; ad fincopi. Dicit cum
etiā it vñq; ad fincopim. vt dicit Rāsis pñcia ad istūm
cū eis qd subtilitāt sanguinē abiq; acuitate. Imo dīcēt ipñs
z addūt in aquositate cñc adq; oīdē z ad melonis vīridis
z ad cūcurbite assare z mūcillago psily. Et addit Rāsis qd
nō denf in bac egritudine ea qd igrōssat sanguinē penit.
sanguis nāq; cū ea est gōssus in seipso.

Et fortasse est necessē: z pprie in pruna facie-
re scalpellatiōē pfundam vt egrediat sanguis
malus cōstrictus i ea q est in nā venenit: z non
fiat illud qñ materia est declinā ad coleram.

Dic Anī. ponit curā pruna z ignis pñci rōne euōnis fan-
guinis qd fit ex loco p scalpellatiōē. z dīc. Et fortasse neces-
se ē. z pprie in pruna facere scalpellatiōē pfundam. z B ē
qd sanguis est venenosus z adustus. z tūc pruna appropi-
mat qñ ad nām antracis. z B est qd subdit Anī. vt egredia-
tur sanguis malus cōstrict? in ea q est in nā venenit. Ratio
aut qre Anī. dīc. Et ppe in pruna est. quia in pruna cōpēt
plus scalpellatiō qd in igne pñci. qz in pruna ē sanguis ma-
gis gōssus qd in igne pñci. eo qd sanguis i ea ē vebemēt?
melic?. z iō ē in ea pl? cōstrict? sanguis qd in igne pñci. Itēp;
i ea sanguis ē magis venenosus eo qd sanguis ē i ea magis
adustus z magis admixt? bñozū melico adusto qd timor
pñciosus: qz i ea ē sanguis cōstrict? z plus venenosus. iō
cōpēt i ea scalpellatiō vt egrediat sanguis cōstrict? i ea q
est in nā venenit. vt dīc Anī. In igne pñci est mā plus colē
ca z min? venenosa z ē subtilior. z iō scalpellatiō fac mām
plus ebullire z fluere: z pp qd nō ita cōpēt scalpellatiō in
igne pñci sic in pruna. z B ē qd subdit Anī. z dīc. Et non
fiat illud. i. scalpellatiō qñ mā ē declinā ad coleras. z hoc
est in igne pñci. qz ignis pñci est vebemēt? coleric?. vt
dictum fuit supra. Tūc legtur illa pars.

Cura autē localis necessaria ē vt fit sicut cura
berisipille. Atq; non opz vt sit linimentū vebē-
mentis ifridatiōis sicut in berisipilla: qñ mate-
ria ad gōssitātē est declinā: z qñ ipsa est taliter
qd non tolerat vt redeat partē ex ea ad interiora

quā materia est venenosa: et non licet vt admittant ea que sunt vehemens stipicitatis itez. nam illa materia est tarde resolutio. Et nō licet vt admittant resolutia neq; in principio rei cum apparet neq; apud quietem inflatiois: quā addit in qualitate materiei.

C In qua pte plegi curā prunne et ignis pfectū ad medicinas locales. et diuidit p hoc in duas. p̄io ponit curam prunne et ignis p̄ficū nō vlcerate. 2. ponit curā ipsoz qñ sunt vlcerate. 2. ibi. In illa fo qd de eo nō est vlceratū. p̄tia in duo. p̄ ostēdit qñs medicie cōpetāt in hac egritudine et qñs nō cōpetant. 2. explicat de medicis spālīb; q cōpetunt in hac egritudine. 2. ibi. Sicut emplm qd fit de arna glosia. p̄tia in duo. p̄ ostēdit cū cōplonis nō debet esse medicie in hac egritudine. 2. ostēdit cū cōplonis debet esse. 2. ibi. Immo qñs dīc p cura aut localis est necia: sic cura berisipilla: qd sic in berisipilla p̄n: est necia ifridatio et rep̄cussio: sic ē et in ifris. 2. sic in berisipilla in statu et in fine est necia resolo et ifridatio cū ericacoe et in ifris. Et iō cura localis in ip̄is quodāmodo est necia: sicut in berisipilla. Differūt in hoc qd Anī. subfert. Vterū oz vt non sit lini mentū vberisip ifridatiois: supple illa sic in berisipilla. Et reddid causas duas. vna est ppter grossitiem m̄c. vñ si ponere nīmū. 2. fortiter rep̄cussū oculare ē m̄ nimis in mēbz: fieret postea difficilis resolutio. Alia est: qz materia illarum pustularum sit quasi venenosa non tolerat vt redeat eaz pag ad itēria. 2. id eo non debet poni in eis fortiter et pura rep̄cussio: sic facim in berisipilla. Et intellige hoc qz in ifris nō possumus admistrare medicinas vehemens ifridatiois: sic in berisipilla: nihilominus iter ifras adbuē est cōpario. qz in igne p̄ficō pnt admistrare plus ifridantia qz in pruna. qz in pruna est m̄ grossior et venenosior: igne aut p̄ficō est m̄ subtilior et min⁹ venenosa: vt dñi fuit sup̄a. 2. iō magis pot sustinere rep̄cussū ignis p̄fic⁹ qz pruna. 3. minus ē qd berisipilla. Et nō licet vt admittant ea q sunt vehemens stipicitatis. iterū supple sicut facimus in berisipilla. qz sic dñi fuit i berisipilla admistrant vehemēt in p̄n stipica. hīc aut nō debemus admistrare ea q sūt vehemens stipicitatis. nā mā est tarde resolutio: supple ppter grossitiē ip̄i: nūc aut vehemens stipicitas impedit resolonē. cū qz mā itaz sit tarde resolutio: debet sic medicie nō esse vehemēt stipice. Et intellige qd hoc sic dñi fuit de medicis ifridatib; qz. Et in igne p̄ficō possunt poni plus stipica qz in pruna. quia materia in ip̄o est subtilior et citioris resolutiois qz in pruna. vt dñi curā fuit sup̄a. Et non licet vt admittant resolutia. sūn istis: et intellige resolutia pura et foria. nec in p̄ncipia rei cū apparet. sūta egritudine. nec apud getē in flāmatiois. 2. neq; apud finē et declinationē ap̄aris in qua icipit getē et in flāmatio. Et reddid cām Anī. qd dñi addit in qñta. et m̄ci. i. in calitate et in flāmatio dñi. qñ vult dicere Anī. qz iō nō licet vt admittant resolutia pura et foria nec in p̄n: nec in fine ē. qz de quo minus vt. qz mā est valde acuta et in flāmatio hac egritudine qz sit mā adusta. 2. iō p̄p acuitate et in flāmationē m̄ci nō solū nō possū admistrare resolutia pura in p̄n: sed nec ē et in fine. imo et in fine debemus ea admiscere cū ifridatiōis. ppter acuitatez m̄ci. Sic q appert qz in hac egritudine nō debet admistrari medicie vehemens ifridatiois: nec vehemens stipicitatis: nec pure resolutiō: nec fortes resolutiō. Et idē ponit. B. 4. p̄cula de ignio sanitatis. Et sic legut illa pars.

C Immo opz vt admittres medicinas ericacinas in qbus est infrigidatio et resolutio quēdam cum expulsiōne.

C In qua pte dicit qñs de esse medicia et cuius cōplonis in hac egritudine. 2. dicit mo 3. vt admittres medicinas ericacinas i qbus est ifridatio et resolo: quēdam cū expulsiōne. Et postio istius qd Anī. dicit est. B. 3. n. esse medicia aliquālibz deificata rōne hūiditatis xvirulērie qd sit i istis pustulis. qz v̄p̄m iste pustule sunt v̄ficatē adurētes: et qd egrē dīc hūiditas et quēda virulēria. 3. nō dñs esse nimis deificata p̄ m̄ci grossitiē nā p̄ grossitē 2 idurēt: 2 maxime hoc est v̄p̄ cū nō dñi sunt vlcerate. qz qñ sunt vlcerate idiget fortiter dīficatib; vt postea dicit. Itēz dñs ē in eis aliq ifridatio et rep̄cussio: p̄ in flāmationē et calitate m̄ci. sed nō dñs ē in eis nimia ifridatio ppter cām dīcā sup̄a. Itēz debz esse in eis aliq resolo rōne m̄c que est difficilis resolutio ppter grossitiē m̄ci. sed nō dñs esse vehemens et nimia resolo ppter cām dīcā. 2. supple p̄ter istō qd Anī. hic exp̄m̄t qz dñs esse in eis aliq stipicitas: 2. p̄p̄ in p̄n: ppter fluxū m̄c. 3. dñs esse in eis pauca stipicitas ppter cāz dīcā. **C** Ulteri⁹ ē nota qz in medicia in hac egritudine debet ē ifridatio cū ericacoe et aliq resolonē. 2. dñs ostingui f̄m̄t̄p̄a egritudinis. qz i p̄n: dñs esse plus medicia ifridatiua qz in fine et in statu rōne maioris alteratiois qd debet in p̄n: apostematū. In statu autē et i fine debet esse plus resolutia qz in p̄n: eo qz i fine ap̄aris idiget mā plus resolutiōne qz in p̄ncipio: 2. minoz in frigidatione et rep̄cussio. **C** Deinde cum dicit.

C Sicut emplastrū qd sit de arnaglosia et gallia et lentibus et pane plurimi furfuris. nam huiusmodi panis subtilior est in suba sua: et emplastrū istis similia de illis que scripta sunt in antidotario: et iterum galle cum aceto vini: et alumen cum aceto vini.

C In ista pte plegi determinādo medicinas spālēs q cōpōtunt i ista egritudine p̄m̄ p̄dīcā doctrinā. 2. dñs fo p̄ ponit quēda empla que cōp̄tunt in p̄n: 2. ponit quēda emplastrū qd nō solū cōp̄tunt i p̄n: 3. et in alga t̄p̄b; veniūt. 2. ibi. Et de medicis bonis ē. 2. dñs p̄. bñ dñi est qz hac egritudine oz vt admittres medicinas ericacinas et sicut emplastrū qd sit de arnaglosia gallia et lētib; et panis plimi furfuris. 2. p̄t sic fieri id emplastrū. mollificēt pus vna die lētes in aq. postea coquant in illa aq. deñ exp̄m̄t fāb illa aqua et bñ p̄stent. postea i decocto ab illaz lētib; coquant arnaglosia. et cū bñ cocta est exp̄m̄t ab aq et terat bñ. 2. postea sit aggreget lētes cocte et trite et medulla panis furfurei et 2. p̄p̄ ciant sit aggreget cū illa. 2. si vis pane oleū rosatū et decoctionē p̄dīcā ad modū pulvis. 2. cū sit p̄fecta tū ad modum pulvis ponat ibi de pulvere gallaz: et postea coquant sit v̄qz ad spissitudinē donec liniat f̄m̄t̄p̄a petā. i. d. n. emplastrū est optimū i p̄n: prunne et ignis p̄ficū. 2. spāl̄s dñi vlcerate non sunt. imo vt dñs B. 4. 1. 4. p̄cula de ignio. id emplastrū est v̄le prunne et igni p̄ficō et fornice ambulatiue et miliari et i oibus sūb; pustulis que vlcerate et corrosioe nō sunt. qz vlcerate et corrosioe idiget fortiter dīficatib; qz id emplastrū quodāmo rep̄cussū cū ericacoe et resolonē. qz plātago ē rep̄cussua et ericacina cū qdā resolonē qz pauca. Et etiā ea est ap̄rio ppter absteriōnē qd est ea. vt dicit Anī. et etiā Anī. 1. 2. de ipa. qz ipa est bona i vlcerb; fraudulēris et igni p̄ficō: ambulatiue vlcerb; anigis xylētib; p̄fundis et est sublimis v̄r i bis capite. Lētes aut sunt ericacine et cū aliq resolonē. qz lētes qz ip̄ate sunt i calitate et siccitate: sicut Anī. ponit i 2. p̄ dñm. B. Halle aut sunt ifridatiue et ericacine. panis aut plimi furfuris est resolutiue et ericacinas rōne furfuris. et hoc est qd vult dicere Anī. cū dñs. nā. n. b. panis est subtilior i suba sua. vñ expone. nā. n. i. cōplexio et v̄r bñ panis est subtilior i suba sua. supple qz sit

panis qui est minus furfureus et plus de farina. quod panis furfureus est magis resolutivus et magis penetrativus: et sic dicitur quod panis de farina rone vtrius et yponis ipsi furfuris vbi plus coepit hic panis furfureus quod panis de farina. sic gapper considerado ad nam simplicium: quod istud emplastrum est opimum in puena et igne pisco: et in omnibus pustulis similibus. Et iterum galle cum aceto vini sunt bone. fin. principio maxime.

Deinde cum dicitur. Et de medicis bonis in hac boza et post ipsa est vt sumant granata acetosa et scidant et decoquant cum aceto donec liniant: deinde terant et ponant super panem et admistrantur. ipsum. n. conueniens est in omni boza et eradicat hanc egritudinem principio et statu. Et quicquid cadit medicis huius a panis nux reces et folia eius cum saucibus et vna passa et ficus cum vino et oleo papaveris nigri et meli est vt ex omnibus fiat emplastrum. Et de medicis puenientibus in plumbis horis sunt opus et acacia et dragagatuz sicut et cortices granatorum de vnoquoque quorum sumat podus. 3. i. floris eris. 3. i. se me insigamini albi. Et huiusmodi medicis non ponunt nisi super illud quod non est vlcera tum.

Deinde dicitur. conumerat alia emplastrum quod puenit non solum in pueris sed et in alijs tribus. Et ponit vnu emplastrum quod est pueniens in omni boza. Deinde ponit quoddam aliud ibi. Et quicquid cadit: et ponit quoddam aliud ibi. Et de medicis puenientibus. Et si tu vis scire virtutem et coplonem omnis istius emplastrum respectus virtutem et coplonem medicinarum simplicium. eo quod coplonem et trabitur virtutem et simplicium: pro coplonibus autem et virtutibus medicinarum simplicium recurramus ad libros priculares qui tractant de simplicibus. Et addit dicitur. i. sine istis emplastris quod bene medicis non ponunt nisi super illud quod non est vlcera tum. Et robor est quod vlcera tum est idigit fortioribus deficiatibus: vbi ista non sufficit nisi in puena et igne pisco: cum nondum vlcera tum sit. Tunc sequitur alia pars.

In illo quo quod de eo est vlcera tum est necessarium illud quod fortiter ericeat: sicut medicamentum andaron et sarafionem et trosciscum ranudros et medicamentum de keifin cum vino dulci et cum robore et reliquis quod dicitur sunt in curatode berispile vlcera tum et fornicem miliaris: et os vt emplastrum desuper emplastrum in die bis et in nocte semel et bis: et non admistrare episcopatium quantum potes: quoniam ipsa addit in malitia egritudinis.

In qua parte dicitur. ponit curas puene et ignis pisco cum vlcera tum. et duo facit. primum ponit curas loci quod est vlcera tum. et docet prohibere vlcera tum non ambulet in prescircustatis. et ibi. Et os vt subuenias. Dicitur in illo quo quod de eo est vlcera tum necium est id quod fortiter deficiat sicut medicamentum andaron et androni et medicamentum de keifin. id est de kerna cum vino dulci. et distillato. et cum robore. cum saba. oia. ista sunt fortiter officariua. et ideo coepit in bis cum sunt vlcera tum. et non admistrare episcopatium quantum potes. quoniam ipsa addit in malitia egritudinis. Sed tu statim dices hic vt quod dicit superius. quod dicit quod de eo quod est vlcera tum necium est quod fortiter ericeat. hic autem dicit quod non admistrare episcopatium quantum potes. Et tu potes dicere vnum quod dicitur. hic intelligit episcopatium. i. stipica. quod ista egritudine non debet esse medicis fortis stipicitatis rone maxime grosse quod difficilis est ad resolutionem vt supra dictum fuit. Et os tu dices vt quod bee sine? Rasmus. ca. de puena et igne pisco,

qui dicit. Et ponant super locum vlcera tum medicis fortis stipicitatis. Tu potes dicere quod Rasmus intellexit fortis stipicitatis. i. fortis stipicitatis: quod medicis puene et ignis pisco vlcera tum debet esse fortis stipicitatis. vbi Rasmus ibi intellexit quod stipicitate stipicitatis. et dicitur. quod dicit hic non ponant episcopatium et intellexit per episcopatium stipica vebementer. Et vel potes ridere ad vtrum dicitur. alio modo sic quod dicitur. vbi dicitur. Et non admistrare episcopatium quantum potes intellexit quod non admistrare episcopatium in vltimo. superius quod dicitur quod necium est quod fortiter ericeat intellexit respectu illius quod ponit in illis non vlcera tum. vbi in puena et igne pisco. vlcera tum debet admistrare episcopatium fortiter: sed non quantum potes. i. sed non episcopatium in vltimo. quod 13 pueniat ex parte vlcera tum et virulencia quod eicit: tamen non puenit ex parte maxime grossa est. quod statim resoluitur subtile et relinquit grossum. et ideo redditur maxime iobedies resolu ni. Vel potes dicere aliter. et non admistrare episcopatium quantum potes: hoc est quod non admistrare episcopatium fortia. quod de talibus intellexit hic quantum potes. quantum tibi est pole. quod quantum pole est non debes admistrare episcopatium fortia: sed cum cogit vt eis. quod vlcera tum et eicitur multum virus: ideo debemus admistrare sicut dicitur quod 13 neciat ex parte maxime grossa. tamen non puenit ex parte vlcera tum et humiditatis eius. vbi fortiter episcopatium debet retardari quantum pole est tibi: si est necessitas ea admistrandi admistrare: sicut quod ista vlcera tum et ex eis dicit multa aquositas. Et deinde cum dicitur.

Et os vt tu subuenias ei quod puenit loci et loca aduersionis cum bolo ar. et aceto et aqua et reliquis que infra dicit et reputantur: et id quod est ppin quibus illo est lana yfopi infusa in vino. Quia ergo gescit infamatum et remanet vlcera tum cuncturum cum eis que sunt sicut emplastrum de merdalem et emplastrum dyabuticiaron: et et reliquis medicinis vlcera tum corrodentis predictis in antidotario. Et nux antiqua vinctuosa est pueniens igni perfero in hac boza.

Deinde dicitur. docet prohibere pambulationem istam quod vlcera tum. et dicit. Et os vt subuenias ei quod puenit loci. vlcera tum. i. os vt tu subuenias pueni circustatis ne vlcera tum: plus ambulat vlcera tum loca aduersionis. i. loca etiam circustatis: bus infamatis. vbi os duobus subuenire. os. n. subuenire ne illa vlcera tum supambulet: et os et remouere caliditatem et aduersionem in locis circustatis. et id fit cum bolo armeno et aceto. i. ponendo ea in circuitu vlcera tum. sed desuper ponant medicis ne vlcera tum ppe. Cum gescit. i. sed ad infamatum et remanet vlcera tum. sine magna caliditate cuncturum cum eis. Et emplastrum dyabuticiaron. i. emplastrum de litargio et alij episcopatius mixtis cum saba. et nux antiqua vinctuosa pueniens est igni pisco in hac boza. i. cum est ibi vlcera tum sine caliditate. Dicit autem vinctuosa quod oleus nucis antiqui abstergit et defecit et pferit vlcera tum corrosiuus. vt dicit Serapion in suo libro de simplicibus medicinis. et dicit dicitur. vinctuosa. quod illa tunc maxime virtute olei quod pferit istis vlcera tum corrosiuus ambulatiuis.

De vlcis et infamatis. CAP. XL. Inflationes accidunt secundum duos modos quorum vnus est ppter aquositate quod pellit et ebullitione in humoribus cum quod eleuat maxime subito ad illud quod est sub cute et iuenit cure spissior et illud quod est sub ea: quod non penetrat in ea: imo remanet inflatio aquosa: et secunda est vt sit loco aquositate sanguinis: qua

re fit pus de subtus.

In isto cap. An. determinat de quibusdā pustulis q̄ dicunt vesice et inflatōes. Et i illo p̄ ca. An. distigunt modos inflatio nū et vesicaz onddō quod modis p̄ accidit inflatōes et vesice. in 2. aūt ca. ponit curā ipsaz. 2. ubi. Ad idificatio qdē corpis 2c. Et p̄ qd dicit. Et nota hic q̄ p̄mis modis inflatōis accidit ex ebullitōe humorz colicoz subtilis ex qua ebullitōe elenat mā penetrās carnē q̄ est rara et re tinct in cute q̄ est spissa. 2. fit in inflatio aquosa in qua est aq̄ subtilis. 2. ista inflatio p̄ apparet eē vesica. 2. assimilaf vesicis que accidit ex aduisione ignis: sicut dicit. Rasis ca. de vesicis. Et hōs modus inflatōis ē ex humoribz magis grossis. q̄ loco aquositate est ibi quedā virulētia sanguis ad modū aquositate. 2. ideo ista inflatio magis p̄fundaf q̄ primario q̄ est ex humoribz magis grossis. vñ p̄prie ista inflatio nō est vesica sicut p̄ma: sed magis of inflatio. 2. p̄ma of p̄prie vesica. 2. ideo An. intulauit istud caplm de vesicis 2. inflatōibz. Et hoc est qd dicit An. in ista. Et secūdu modus in flationis est vt fit loco aquositate sanguis. loco aquositate fit sanguis virulens subtilis quasi fit pus de sub. i. magis it̄ q̄ sit aquositas in vesicis p̄mis. ga in vesicis p̄mis est aquositas sub p̄ma cute. q̄ est ex hūoibus colericis subtilibus. in ista vero est magis intus. quia ista aquositas est grossior illa cum fiat ex humoribus grossioribus.

De cura inflationum.

CAP. XII.

Andificatio qdē corporis cū flōmia 2. similibus est fm q̄ scilicet: 2. administretur regimen 2. cibus fm modum qui est dictus.

In isto caplo An. ponit curam p̄dictarū vesicarū. 2. diuidit caplm in duas p̄tes. p̄mo ponit curam ipsarū per euacuationē corpis 2. regimen diete. 2. ponit curam ipsaz cum medicinis localibus. secūda ibi. Et ponat sup eas in p̄mis. Dicit ergo p̄mo. Ad idificatio qdē corpis 2c. 2. similibus. i. euacuationibz per solutionē vētris est: sicut scilicet in p̄dictis capitulis: sicut i caplo formice. 2. in ca. p̄ane 2. ignis p̄dict. q̄ in omnibz istis pustulis fit euacuatio eodē mō cūz quasi mā parū diuersificet. vel expone: sicut scilicet. i. in p̄mo libro. scilicet enim ibi qd debet fieri flōmia: 2. qd solutio vētris. Et administret regimen 2. cibus fm modū qui iam dictus est. i. in apostematibz pustulis calidis. vel expone qui iam dictus est. i. in libro pmo. fen. 4. caplo de cura apatū in generalis ibi de cibis p̄p̄ tagat. Vel expone qui dictus est. i. dicit in ca. de effere: 2. maxie in effere sanguinea. q̄ talis effere puenit cū vesicis. Et deinde cū dicit.

Et ponat sup eas in p̄mis cū apparēt qd sit sicut lētes cocte cum aqua 2. sicut corlices granatoz: aut corlices rairoz eoz decocti cum aq̄ totū illud ponat fm q̄ scis in loco suo post decoctionem 2. lenitatem tepidum.

An. ponit curam istaz vesicaz q̄z: ad medicinas locales. 2. diuidit bec pars in partes tres. p̄mo ponit curaz vesicarū quādo incipiūt. secūdo ponit curam quādo iam cōplete sunt. tertio ponit curam quādo sunt vlcerate. secūda ibi. Si aut exierint vesice 2. tertia ibi. Et si vlceraut. Dicit ergo p̄mo. 2. ponat sup eas 2c. totū illud. i. illud emplastrum ponat fm q̄ scis in suo loco post decoctionem 2. lenitatem tepidum id est ponatur tepidum quādo est bene decoctum 2. est lenis: quia possit bene leniri super petiā.

Deinde cum dicit.

Si aut exierint vesice 2. volueris ipsarum cu-

rationem: quū ille que sunt in grossiori cute dolent: opz vt aperiant cūz acubus: 2. curat qd̄ eis est: 2. que de eis sunt subiles aperiant per se. Et non opz vt tardē: immo aperiant etiam 2. exprimat quod est in eis cum facilitate paulatim. Deinde non euacuant: aut vt sanctur: aut vt vlcarentur.

Dic An. ponit curam vesicaz quādo non possunt p̄biberi: sed exiit 2. complent. Dicit ergo. Si autem 2c. ille que sunt in grossiori cute dolent vel dolose faciūt. iste sunt ille que sunt sanguine: vbi loco aquositate est sanguis. mā iste sunt in grossiori cute id est magis profundat in cute. quia sunt sub secūda cute: 2. iste faciūt maiorem dolorem q̄ alie ppter materiā: quia ibi plus p̄fundat sicut dictū fuit supra q̄ in flegmone id est maior dolor q̄ in herisipilla: ppter maiorem p̄funditatem materie que est in eo. Et que de eis sunt subiles id est que sunt sub cute. 2. iste sunt que sūt ex ebullitione humorz colericorū subtilis ex qua ebullitione vesice oriūtur in quibus est quedam aqua subtilis: sicut est in vesicis que sūt ad aduisione ignis id est pariantur per se rōne subtilitatis humorz. etiam quia p̄fundat non sunt. 2. ideo per se aperiant. nō est necesse eas agere cum ferro. Et non oportet vt tardetur. immo aperiant 2c. hoc est dicere q̄ si iste tardarent ad ap̄eriedū per se ipsas non oportet tātū differre: sed oportet ap̄erire cum ferro sicut in p̄mis. quia cum aqua que continet in vesicis sit calida 2. acuta si nimis stare ibi posset vlcereare. 2. ideo non oportet tardare ad ap̄eriedū eas ne vlcarentur. Deinde non euacuantur id est non euadunt. i. post ap̄ertionem ipsarum: aut vt sanentur. i. per ap̄ertionem illam: vt quādo non est ibi facta aliqua corrosio. q̄ tunc cum euacuata est illa aqua statim solidaf aut vlcereat. i. sint itus vlcerate: tūc indiget ppter illud cura alia quā An. cen. ponit.

Deinde cum dicit.
Et si vlceraut cūrent cum emplastris q̄ sūt de cernisa: 2. que sūt de merdasengi 2. silibus 2. p̄prie qd̄ cadit i eis: sicut i reos: 2. ēplastris berisipille quādo ambulat 2. corrodit 2. formice 2. reliqs q̄ diximus. Adedicamē cōpositū etiaz. 2. R. merdasengi lib. 2. j. olei veteris lib. 2. j. 2. arsenici lib. 2. i. decoquant merdasengi cum oleo donec non adhereat: deīn fundaf sup ipsū arfenicum. Et iterū medicamē puenies ei quod de ip̄so accidit sup resticulis 2. labia 2. cis silia ad vltimū supra mēbz q̄ vebemēter idigēt epicea tione. R. colorat 2. calcadis. viij. vnoquoqz folioz rose. i. j. terant cum aq̄ ad ignem cum spatula ne adhereat fundo vasis 2. aduraf. Deinde scilicet co-

An. ponit curam vesicarum quādo sunt vlcerate. 2. in isto. 5. vt mibi. videtur An. duo facit. p̄mo ponit curā vesicarum vlcerarum in quibus non est caro corrupta 2. putrefacta. secūdo ponit curam vesicarum vlcerarum in quibus est putrefactio 2. corruptio carnis. secūda ibi. Et cum cadunt escare 2. carnes. Dicit ergo p̄mo. Et si vlceraut 2c. decoquantur merdasengi cum oleo donec non adhereat id est donec non aduraf. quia quādo merdasengi aduraf: tunc adheret fundo vasis. 2. ideo est magna cautela in coquendo merdasengi cum oleo. quia debet coqui cum lento igne 2. continue moueri ad ignem cum spatula ne adhereat fundo vasis 2. aduraf. Deinde scilicet co-

cto merdascngi cum oleo fundat super ipsum arsenicū. vñ nō dō poni arsenicū nisi vltimo post decoctōes merdascngi cū oleo: qz si pōeret aū decoctōes adiret: et amitteret suā vīrū. et vltro oēs pulueres gōnū in vnguentis i qb? decoctur merdascngi cū oleo nō debent poni nisi pūo cocto litargio et tēpocato: vñ nō adurā et amittat suā vīrū. Et iterū. Dic Aui. ponit qdā vnguentū qd est valde desiccantiū qd ppetit in veficis vlceraio in gb? ē magna hūiditas: qz sit sup mēbra qz idigēt vebēmī desiccatoe: qz i mēbro magi siccō dō admistrari magi siccā medicā. et oato qz ibi vltus nō sit magis hūidū qz in mēbro hūmido: qz i qlibz mēbro debem? admistrare medicās hūdo vnas itentioēs qz sūt pncipales et gnāles. s. pseruare subm cū sūb? et curare morbū cū drys. Debz g admistrari talis medicā qz a pre sue similitudis pseruet pponē mēbū. et a pre sue dreticis curer morbū. et iō in mēbro siccō dō admistrari medicā magis siccā qz in hūido mēbro rōne sue pponis. et ideo illud medicām qd ponit hic Aui. cū sit valde desiccantiū ppetit in mēbro qz sunt sicut testiculū et vīrga et labia et similia: eo qz ppo eozz siccā est qz cōseruat p siccā et putrefit ab hūidīs et hec verba possunt extrahi ex dictis Gal. in libro de ingenio sanitatis. in multis locis. colchotar est vitrioli citrini. Calchadis est vitriolum albi. Tunc sequitur illa pars.

C Et cum cadit escare et carnes corrumpit et apparet caro sana: tunc curetur cura vulnorum planorum.

C In qua parte Aui. ponit curā veficaz alteratarum in quibus est aliqua putrefactio et corruptio carnis. et habet ista duas partes. pmo offēdit quomodo debeat curari quādo remota est et recedit caro mala et putrefacta. secūdo docet removere carnē malā putrefactā cum medicis. secūda ibi. Et cadere quidē faciliū rē. Dicit ergo pmo. Et cum cadit escare et carnes corrumpit et apparet sana rē. quasi velit dicere Aui. qz in veficis vlceraio in quib? est caro vlceraia et caro corrupta debent admistrari medicie que faciunt cadere carnē corruptā et malam. et cum cadunt escare et carnes corrumpit curent. si ille vefice cura vlybz pnauo. i. cicatrizando: qz quādo remota est mala caro et corrupta nō restat nisi tunc cicatrizare sicut curantur vulnera plana in quibus nō est aliqua corruptio: qz in illis nō habemus nisi intentionē cicatrizandi. Sic g intellige qz Aui. qñ dicit. Et cū cadunt escare et carnes corrumpit. Dicit hic si iā dixisset de medicis que faciūt cadere escarā et carnes corruptā. vñ rectior ordo fuisset si pmo sequēs pcessisset: qz pūo fecissemus cadere escarā et carnē malā. et postea cōsolidamus et cicatrizamus. Aui. tñ de hoc ordine nō curauit sicut etiā in multis alijs suis locis facit. Deinde cum dicitur.

C Et cadere quidem faciunt escaras et carnem malam medicie note. Et in alexandria faciūt eas cadere cūz verba nominata serenici et iterum tarbeas et oleum de albacuen est bonū ad desiccandum eas.

C Aui. docet removere carnē corruptā et malam cum medicis. Dicit ergo. Et cadere qdē. cū oleo de lachoen. oleū de lachoen est fīle corille fēide.

C Et ad vltimū administratio casus escare et curatiois residui cum curatione vulnerū sanorum est conueniens valde.

C Dic Aui. repetit curam pdictā cū curatione vlcerrum sanorū. i. curatē vulnerum sanorū in quibus complet consolidatio solū et cicatrizatio: ista vulnera dicunt

sana per respectum ad alia mala putrida in quibus est putrefactio et corruptio carnis.

C Adedicam bonū egyptum antiquorū qd qdā modernorū cōcesserunt. i. Rē. sarcocolle et aloes et oliban et ceruse: et ziniar oīum equaliter et quātum est torū de bolo armeno et fiant ex eis forme siles auellanis: sumant et dissoluant cū aceto et aqua et lintat cū eis locus ponēdo epistuma super epistuma donec accidat in eo cōtractio vebēmēs et fiat escara. et tunc aut cadet p se si fuerit sub ea hūmiditas: aut est necessariū vt radas eā et facias ipsam cadere et nō cesses facere illud donec cadat totum.

C Dic Aui. cū ponit quoddam medicām antiquorū quod est bonum ad remouendum carnem corruptam. et etiam esset bonum super veficas vlceraas in mēbris sic complexionis sicut super testiculos et super anum. et similia mēbra que dicta sunt prius que indigent vebementi desiccatoe et planum est.

De essere. CAP. XIII.

Essere est pustula parua lata sicut vefice et ad aliquā rē tendēs rubedīnē et pruritū faciēs et angustiam eueniens subito sūm plim. et accidit qñqz vt currat ab ea hūmiditas. et foras se eff funde. et sūm plim sit vebēmēs in nocte et eius angustia sit in ea vebēmētior et ei? tristitia.

C In isto capitulo Aui. determinat de quadam pustula que appellat essere que est quasi quedā pustula ad modum puncture vespē vel vtrice. et determinat Aui. pmo cum ipsa theorie. secūdo determinat p practice. secūda ibi. Si sanguis quidē? pmo pars diuidit in quattuor. pmo ponit diffinitionē essere cūz quibūdā circūscriptio nibus et ponit causas ipsius. 2° ponit signa distinguētia inter spēs ipsius: qz essere est duplex. quedā est sanguinea que fit ex vapore sanguinis colerici. et alia est flegmatica que fit a flegmate salso. 4° docet prohibere febze que possent contingere in ipsa. secūda ibi. Et causa eius? tertia ibi. Et sanguinea quidem? quarta ibi. Et cum essere inuadit locum amplū? Dicit ergo. Essere est pustula parua sicut vefice. differt tamen a veficis: qz a veficis egreditur quedā hūmiditas et aqua subtilis. Ab ista vero pustula nō bil egreditur vlturimū. vnde assimilatur sicut cuidā puncture vespē vel vtrice. Item etiam sunt simul plures tales pustule in vno loco: immo aliquādo comprehendunt magnam partē corporis. hoc aut non contingit in veficis faciens angustia: qz materia illius est in interioribus corporis que egreditur ad exteriora. vnde angustiaz faciunt sicut faciunt variole. Et accidit quādoqz vt currat cūz ea hūmiditas. dicit quādoqz: est raro. vt dicitur sūm plim. Aliquādo ptingit ex maxime in illa que est flegmatica et foras se eff funde. hoc est forte etiā potest esse qz hūmiditas currat ab illa que est sanguinea: sed credo qz vlturimū sit flegmatica. et secūda plurimum fit essere vebēmēs in nocte. et eius angustia fit in ea vebēmētior et eius tristitia. Et causa huius potest extrahi ex dictis Rasis. caplo de essere: quia dicit ipse qz aer frigidus commouet eam cum ei associatur. et hoc est ppter clausione pororum: et iunat ab introitu in aquā calidam. vt ibi dicit Rasis: qz aqua calida aperit poros. cum ergo aer in nocte sit magis frigidus qz in die. ideo cōmouetur eius angustia et

tristitia magis in nocte q̄ in die. ⁊ maior etas sit angustia flegmatice in nocte q̄ sanguie. vt postea dicef. q̄ magis nocet ei friditas aeris et rōne flegmatis admixti cū colera. vñ vt q̄q̄ effere fit magis vebemē in nocte q̄ in die: s̄ flatica sit vebemēior in nocte q̄ sanguiea.

C Et causa est et vapor calidus eleuat? In corpore subito aut a sanguine colerico aut a flegmate baurachio.

C Dic Aui. ponit cām effere. ⁊ planū est a flegmate baurachio. i. a flegmate salso q̄ est admixti cū colera.

C Et sanguiea qd̄ est vebemēioris rubedis ⁊ caliditatis ⁊ vebementioris ⁊ velocioris apparitōis. ⁊ flegmatica est minor in oibis illis. ⁊ vebementia flegmatice est in nocte plus q̄ vebementia sanguinee.

C Dic ponit differentiam per signa inter species ipsius effere. vt patet.

C Et cū effere inuadit locū ampliū. tunc si nō fiat flōmia tūmē febris tertiana. Et oz vt fiat flōmia i spatio qd̄ est inter illud ⁊ iter statū.

C In parte ista Aui. docet vitare febrē q̄ possit attingere i effere. ⁊ dicit. Et cū effere inuadit locū ampliū. Locupat multū de corpore vt q̄ sit in magna. Et tunc si nō fiat flōbortomia tūmē febris tertiana. qd̄ fac q̄ flōbortomia nō eueniat feb. tertiana: q̄ q̄ occupat effere multā quāritatē de corpore significat multitudine mēi collee exēris in corpore q̄ possit facere feb. tertianā. Et oz vt fiat flōmia in spatio qd̄ est inter illud ⁊ statū. i. in spatio qd̄ est iter id. i. iter pncipiū appetitōis ⁊ vlceratōis talū pustulaz. ⁊ statū vt quāsi fiat flōbortomia in augmentō talium pustulaz: q̄ q̄ augmentant tales pustule in exterioribus. tūc puenit flōmia vt febris tertiana euitet. q̄ flōmia minuit q̄ritas illi? materie q̄ est parata facere feb. tertianā. ⁊ iō puenit flōbortomia vt euitet feb. tertianā. ⁊ iō puenit flōbortomia q̄ videmus tales pustulas augmentari. Sic q̄ expone q̄ dicit Aui. Et ops q̄ fiat flōbortomia in spatio qd̄ est inter illud ⁊ statū. i. in augmentō: quādo augef. tūc time mus de febre tertiana nō eueniat.

CAP. XIII.

Sanguis fuerit vicena. tunc oportet vt in p̄mis perueniat ad flōbortomia: deinde p̄ter adhibeat solutiuum colere si tolerauerit. Vt us q̄ sit sic sit de duab⁹ p̄tib⁹ mirabolāoz. ⁊ p̄te vna bieret: cuius portio sit. 3. iij. in syrupo acetoso. ⁊ seda eā cū eis que sunt sicut tamaridi ⁊ aqua duoz granatoz cū corricib⁹ suis. Aut aqua granati acetosi cū corrice suo ⁊ fusione ebryomiloz ⁊ aq̄ lactis acetosi ⁊ troscifi de spodio cāphozati cū aq̄ granatoz. ⁊ dare in potu aquā calidā in die multotiens est ex eis q̄ p̄ferit ei ⁊ lenire naturā dñtis eā. ⁊ de eis q̄ sedat eā est infusio sumach colata de qua sumant. 3. iij. ⁊ ex cibis tabfil. ⁊ acetū cū oleo de amigdalīs ⁊ sissimino ⁊ oleo cuz aqua vne acerbē ⁊ lacte acetoso.

C In isto caplo ponit curas effere. ⁊ bz illud caplm partes duas. In p̄ma parte ponit curā sanguine q̄ sit ex vapore sanguinis colerici. In secūda parte ponit curā effere flegmatice que sit ex flegmate salso. ⁊ ibi. Et si humor fue-

rit? Dicit q̄ p̄mo. Si sanguis quidem ⁊ planū est. ⁊ aqua duoz granatoz cū corricibus suis. i. ouleis ⁊ acris. Et expone cum corricib⁹ suis. cū pulpis interioribus ⁊ sit sic la aqua: q̄ debet accipi amboz grana maloz granatoz. i. ouleis ⁊ acris ⁊ piectis corricibus exterioribus debet p̄stari cū suis pulpis interioribus ⁊ debet exp̄zimi ⁊ accipere succū. ⁊ qd̄ p̄m̄iscunt cum illo succo vinū ⁊ qd̄ az aquā rosatā ⁊ qd̄ am̄uchaz. ⁊ debet poni in nocte ad s̄erum vt augmentet se q̄ generositas laxandi. mane autē d̄c in firmo. laxat enī ventrē sicut mirabol. ⁊ est valde delectabile. vñ rōne granati ouleis est lenitiuū ⁊ ratione granati acetosi est apiciuū ⁊ penetratiuū. ⁊ rōne ipsoz pulpe iterio ris est cōp̄ssuū. cōp̄mit enī sicut mirabol. vñ est melius laxatiuū q̄ mirabol. ⁊ est magis delectabile. Et cū bis tabfil est cib⁹ qui fit de s̄erbis coctis cuz aqua. tales enī cibi cōp̄tunt in illo morbo s̄m q̄ dicit enī. Ra. di. cit enim. cibet cuz tasil ⁊ cibis cōgelatis ⁊ frigidis ⁊ stip̄cis ⁊ aqua agrete ⁊ lacte acetoso ⁊c. vnde cōmp̄tunt bie cibi infrigidantes ⁊ congelantes sanguines cum sanguis sit subtilis colericus.

C Si autē bñoz fuerit baurachl? euacuet corp⁹ cū mirabolāis ⁊ cū turbib⁹ de quo sit q̄st⁹ est medietas mirabolāoz: ⁊ sit potio ei⁹. 3. iij. Et de i firmo de nuce cup̄ssil humida. 3. j. cū aloes. 3. i. ⁊ sumaf crocus borulan⁹. teraf ⁊ p̄ntiaf cū acetō ⁊ sumaf in potu. Aut de i in potu aq̄ magre aut aqua p̄cet noni. et ad flegmaticam sumant cubebe. 3. i. cū trīb⁹. 3. zuchari et p̄de re. 3. iij. semis agnicasti i lacte dñci. et d̄ eo qd̄ est exp̄ti et cōuenit in omni sp̄e est istud. cal. mēti. 3. ij. spodij. 3. ij. ros. rubez. 3. 5. cāphoze kirar. i. de i in potu cū aqua granati acetosi: aut sumaf i potu sanina cū est icitūus.

C Dic Aui. ponit curā effere facere ex flegmate salso. ⁊ planū est qd̄ dicit. baurachin. i. flaticus salis.

C De bestiomeno ⁊ differentia inter cancrenas ⁊ ascabillos. CAPITVLVM. XV.

Sermo de bis reb⁹ est p̄portionalis quodāmodo sermōi de reb⁹ quaz rememoratio p̄cessit.

C Quia sup̄ius Aui. locutus est de quib⁹lib⁹ sp̄ib⁹ ap̄atus calidoz: ⁊ q̄ ad p̄dicta ap̄temata alq̄q̄ sequif cancrena ⁊ ascabillos ⁊ bestiomeno. iō hic de eis tractat. ⁊ p̄mo loquitur de eis in via theorie. ⁊ p̄ practice. ⁊ ibi. De cācrenis qd̄em? p̄ma in duas. p̄mo pbat cōsecutōez ⁊ p̄potionē istoz ap̄ati ad p̄dicta ap̄ata. ⁊ assignat differentia inter cancrenā ascabillos ⁊ bestiomeno. ⁊ ibi. Et q̄ de hoc est in p̄ncipio? p̄ma in duas. p̄mo ponit p̄ecutiōez istoz ad p̄dicta ap̄ata. ⁊ pbat hoc. ibi. ⁊. (Sico ergo) Circa p̄mā partē est intelligēdū q̄ hoc qd̄ dicit. sermo de bis reb⁹ est p̄portionalis quodāmodo. Uno mō p̄t intelligi s̄m intellectū s̄m quē pars est introducā. vt intelligat q̄ p̄ hoc qd̄ dicit Aui. assignat cām. quare de istis bz determinat: cancrena ascabillos ⁊ bestiomeno causant maxime ex p̄dictis ap̄atibus ⁊ pustulis: eo q̄ illa sit maxime in via putrefactōis ⁊ corruptiōis membr. iō sermo istoz est p̄portionalis quodāmodo. bz similitudinem in hoc qd̄ dicit est cū sermone p̄dicto ap̄atum. ⁊ q̄ post p̄dicta ap̄ata determinat cōueniēter de istis. Dicit quodāmodo: q̄ ista maxime cānt ⁊ sequunt ap̄ata ⁊ pustulas malas ⁊ corrosiuas. ⁊ p̄pter hoc dicit Aui. in fine hui⁹ capituli. Et qd̄ de hoc est in p̄ncipio ⁊ nō corrupit sensus ⁊c.

Tractatus .I.

Et cārenis ⁊ ascachillis ⁝

at sprout

⁊ pprie q est flegmonides in pñ? non minus ista pñt cāri ab alio fm q apper in isto cap. lz qz magis ab illis. id dñt quodāmo. Rō āt pñmās hāc expñ ē pōt esse qz cū cancrena ⁊ ascachillis ⁊ beshionem finit vlcera pprie ⁊ nō apata. ist qñs est et B viderē determinatio ipsos spectare potius ad tractatū de vlcere q ad istū tractatū: s; nñ qz ista ppozationē pñctis aparit? in B qz dñt est iā. vt. A. ondat cām. qre de istis determinat in hoc tractatu: nō in tractatu vlcēz dixit. Sermo de bis reb? ppozitōat fmo nī ē. p hoc n. dñt on dñt. qre pñr post pñctas dñt met de istis. Alio? pōt exponi illō vñt. fmo de bis reb? ē ppozio nabil. i. est hñs quodāmo fmo de reb? qñr rememorat pñctis. i. pñne ⁊ ignis pñci vt intelligat qz silis est iste fmo fmo nī digne pñco ⁊ pñna in B: qz sic pñna ⁊ ignis pñci ē vebementi? colericus ⁊ pñna ē min? colica ⁊ vebementi? melica. ⁊ iō sub eodē cap. determinat. ita ērista nō dñt nñl fm maiorē ⁊ minorē corrupciōes. vt appēbit ista in B cap. iō ista sub eodē cap. determinat. ⁊ pp B fmo de istis ē ppozitōat? silis fmo de reb? qñr rememorat pñctis. i. pñne ⁊ ignis pñci. ⁊ ista expō est apñor pñma. lz ē pñma sit bona. Tūc legē ista pñ.

C Dico ergo qz mēbro accidit corrupcio ⁊ putrefactio pp cām corūpētē pñonem elus et spñi aīalem q est in ipso. Aut ppter aliud prohibens eum puenire ad ipsuz: aut ppter aliqd congregas vtrāsqz intentionē.

C In qua pte pbat ppozitōes ⁊ secutōes istoz ad pñctas apata. p bādo B duo facit. pñmo qz illa accidit ex putrefactōe ⁊ corrupciōe numerat eas corrupciōes ⁊ putrefactōes. ⁊ manifestat illas cās corrupciōis. ⁊ ibi ostēdit qz pñctas apata sunt maxie via in ista. ibi ⁊ 2. Sicut venena cala. Circa istā pte est intelligēdū qz mēbz putrefit rib? modis. vt pōt Aui. vñt pp corrupciōes pñonis membri pñctularis. alio? rōne pñbitōis spūs adnētus ad mēbzū. ⁊ 3. mō rōne vtriusqz. ⁊ pñ pñm pōt ē qz cū mēbz opel ⁊ muer rōne caloris ⁊ pñonis pprie ipsi? rōne vñtū ⁊ caloris influentiā sibi p spñi a corde. iō si corrupit pñlo mem bz pñia membrū tendit ad mortē. Itēz qz si corrupit pñlo mēbzū. tūc mēbz reddīt inceptū ad receptōes vñtū aīe ⁊ spūm deferētū tales vñtes. Itēz ē corrupit spūs veniet ad cū. ⁊ iō reddīt inceptū ad receptōes virtutū aīe. ⁊ ideo reddīt membrū ad mortē ⁊ putrefactōes ipsius.

C Rō āt scōi. qre opilo ē cā putrefactōis mēbz est: qz dato qz pñlo ipi? pñna nō sit corrupciō rā qz pñbit spūs deferēs vñtes aīe vñt ad ipm sine qz? mēbz nō pōt opari ⁊ viuere vt dñt ē. iō p B mēbz rē it ad putrefactōes ⁊ mortē. Et ex istis duob? apper tōrtēz: qz si mēbz putrefcit pp alēz istoz mō o fortz? pp ābo. **C** Alter? ē intelligēdū qz p spñi aīale nō intelligit spm q pcedit a cerebro q est in strm vñtū aīaluz. i. vñtū sensitiuaz ⁊ motiuaz: qz pp pñbitōes spūs aīalis tale mēbz nō putrefcit nec morit: qz mēbz pōt viuere. ē dato qz mēbz non sentiat nec moriet: sic appz in mēbz stupido ⁊ palietico. sic ēst Aui. in p cap. de vñte vitalis? intelligit B pñm aīales. i. spñi v talē q pcedit a corde: qz istē spūs ē ferēs vitā oī mēbz. ⁊ est deferēs vñtū q cū fuerit in mēbz dñt pñt tūc ad recipiēdū oēs aīales vñtes sicut appz p Aui. in p. qz sensus ⁊ mot? nō pñt in mēbz iēssē nec vñtū sensitiuaz ⁊ motiuaz nī si pus vitā ⁊ vñtū vitalis sint in eo. Et iō si talis spūs pñv beat venire ad mēbz. tūc mēbz morit ⁊ putrefcit. Et qz p spñi aīale possit intelligi vitalis appz p Aui. in p. vbi vocat in capto vñtū vitalis vñtes vitales aīales. ⁊ iō ē spūs g est in stralis vñtis pōt dici vitalis ⁊ aīalis. virtutes aut sensitiuas ⁊ motiuas vocat virtutes aīales comprehendētes fm q apparet in suo capitulo.

C Sicut venena cala ⁊ frida ⁊ ea que cuz sua suba sunt pñia spñali aīali: et sicut apā et pñstu le et vlcera mala ambulatiua venenose sube. Et ea in gbus errat sicut erratur in effundēdo oleuz in vlcerebus pñundis: quare putrefcit caro. et cum ifrigidatōe vebementi super aposte mata calida. quare corumpit completio que est in ipso. Prohibēs autē eū puenire ad ipsū aut aggregas vtrāqz intentionē.

C In ista pte Aui. manifestat in spālī pñctas cās putrefactōis mēbz. ⁊ duo facit. p manifestat cās putrefactionis mēbz rōne corrupciōis pñonis pprie ipsi? mēbz. ⁊ 2. manifestat cās putrefactōis mēbz ipsi? rōne pñbitōis adnētus spūs aīalis ad mēbz. ⁊ ex istis duob? manifestat. 3. cā putrefactōis mēbz. ⁊ ibi. Et pñbitōes qd ē opilo? Dicit g. sicut venena cala ⁊ frida supple putrefactiū mēbz ⁊ corrupciū pñonē ipsius. vñ reddūt ipm inceptū ad suscepōes spūs aīalis: p venena cala ⁊ frida itelligit ea q corrupit pñonē corpīs rōne qñtatis coz vt rōne nimie caliditatis: vt euforbū vel lepus marinus. ⁊ alia venena bz. vel rōne nimie friditatis vt opūz. ista n. corumpunt pñonē mēbz: qz pñlo mēbz pñst in qdā armōia ⁊ ppozitōe calidi ⁊ fridi bñdi ⁊ sicci. ⁊ ea qz cū sua suba sunt pñia spñi aīali. i. ea qz sūt pñia a forma specifica ipsi aīali: sic est napellus q pñiat a forma specifica ipsi bz ⁊ silia q corūpunt pñonē corpīs nō rōne qñtatis pñctularis: qz pñt corpi a tota suba. **C** Vñ nota qz triplicia sunt venena fm q apparet p Aui. q. cap. 5. n. 6. Qñedā n. sunt a corūpunt pñonē corpīs rōne nimie caliditatis. ⁊ ista dicuntur venena cala. Alia corūpūt rōne friditatis. ⁊ ista dicuntur venena frida: alia aut corūpūt pñonem corpīs a forma specifica. ⁊ sunt pñcia. ⁊ dicuntur venena absolutae. Et sicut apata ⁊ pustule supple corumpūt pñonem. ⁊ p hoc intelligit apata ⁊ pustulas q corumpūt pñonē mēbz rā ratione nimie calidie vel nimie fride sicut est in flegmone rigne pñco. ⁊ alius rē. Aui. n. corumpūt cōplexionē sicut venena calida ⁊ frida. ⁊ vlcera mala ⁊ ambulatiua venenose sube. p hoc intelligit pustulas ⁊ vlcera que corumpūt pñonem mēbz rōne muerie venenose que est cōtraria corpi a forma specifica sicut dñt hñt de venenis q sunt pñia a forma specifica. Et ea in gbus errat sup. corumpūt etiā pñones mēbz rē. **C** Et nota bic qz oleū nocet vlcerebus rōne nimie buiditatis. cū aut vlcus indigeat ericaciōe maxime nocet vlcereb? pñundis: qz ista indigēt plus ericaciōe rōne pluriū humiditātū ⁊ sūv pñstuitatū q colligant in eis. ⁊ ideo si nimis administretur olea ⁊ nō fm qz opz corūpūt ⁊ putrefcit pñlo membrū: qz pñlo mēbz nō solū corūpūt a nimis calidus ⁊ a nimis fridus: s; etiā a nimis sicco ⁊ a nimis būido: qz sicut membrūz ppozitōes bz in calido ⁊ frigido. ita cū humido ⁊ sicco. Et sic in ifrigidatōe vebementi rē supple errat: qz corumpit pñlo mēbz. Et reddīt cām. pñbitōes. in ifrigidatio eum. i. spñi aīalem venire ad ipm. i. membrūz aggregans. i. ifrigidatio vtrāqz intentionē hoc est qz corumpit ⁊ pñv bet. **C** Vñ nota qz Aui. vult ofe q nimia ifrigidatio in apate calido pducit ad putrefactiones ppter oīo: qz opilat. vñ pñbit spñi aīales venire ad membrūz: qz corumpit pñones membrūz ppter nimia in fridatōes corumpit calmāle ⁊ membrūz tendit ad mortē.

C Prohibens qdē est opilano: ⁊ illa opilatio aut est accñralis primitiua sicut pñctio quorunda mēbzoz in radice sua fortis. ⁊ illa illa qñ pñenerat corūpūt mēbzū ppter retentōes spūs

aialis ab eo: aut retentōem virtutis iparise sup
spū aialem g est in ipso q expandit ex corde z
aias: qre corrupit ppo eius z morif. z qñqz sit
ppopilarōez corporale sicut apa calim malum
sifū magnū grosse materie opilans meat? z in
troitu anbelit? quo idifer ipūs aialis: z hoc est
hoc qd retinet? et corrupit pponē.

Chic manifestat cas putrefactōis mēbz rōne phibitio
nis a vētis spūs aialis ad mēbz. rponit duas cas phibē
tes venire spū. vna ē pmitina sic nimia phictio in mem
bro: sicut qñqz faciūt restauratōes offiū: qz fiat opilo spū
tus zc. Alia ē pōt ē opilo corporalis sicut apa magnū zc.
aut p retentōez virtutis vel remotōez p se sup spū aialem
g est in ipso. Dicit hic Anī. q tātoqz spūs est vehiculū vir
tutis ad mēbz. z ideo virt? spargit sup spū quō mediā
te supenit ad mēbz. z si retinet? spūs z phibet venire
ad mēbz. tunc retinet? vītus z phibet venire ad mēbz g
i. spiritus z expādit supple ad mēbz ex corde z aia in aia
li ex societate. i. est societate supple virtutū aiaez: spūs est
infirm aie mediāte quo differt virt? aie ex corde ad mem
bra. sic qñqz sit phibet spiritus venire ad mēbz prohibe
tur etiā virtus aie venire ad ipsa. i. iō corrupit comple
xio mēbz z morif. z introitus anbelit? i. spūs quo. i. introi
tu indiget spūs aialis. z hoc i. apa est opilans meatus cūz
hoc qd retinet? i. rōne eius qd retinet in illo apate: qz ra
tione materie opilant ibi illi meatus.

CEt qd de hoc est in principio z nō corrupit cū
eo sensus ei? cui est sensus noiāf cancrena z p
prie qd est flegmonides in pncipio.

CIn parte ista Anī. assignat offitū inter cancrenas z asca
chillos z bestiomenu. ostendendū hoc ostendit quid est
vniūquodqz istoz. Primo g offitū qd est cancrena z dicit.
Et pprie qd est flegmonides in pncipio: Dicit habes q cancrena
maxime causat ex pdictis aparibus f3 qz dicit fuit supra.
Et expone flegmonides. i. apa calim: qz maxime causat ex
apate calo vel ex flegmone vñberispilla zc. z hoc siue rō
ne inaltit apatis siue rōne erroris medici in curādo ap
stema. **C**Et nota hic q cancrena differt a cancro: qz can
cer est apa mēlcolicus zc. in quo est sensus z dolor z pul
sario. Cancrena vñ est qz apa vel aliquod vñus tendit in
corruptōez z putrefactionē membri.

CEt qd ita pfirmatū est vt destruat? sensus ei?
cui est sensus. z illud est vt destruat? caro. z qd
ipsam segetur z vñqz ad os siue sit icipientis aut
succedēs apati noiāf ascachillos. Et qñqz cācre
ne fiunt ascachillos: imo sunt via ad ipsa et to
tum hoc accidit in carne et accidit in ossē. et cū
eius corruptio incipit pambulare in mēbro et
apaf qd est in circuitu corrupti et fortasse pue
nit ad corruptōez: tunc dicit totum accēs be
stiomenu. et dicit diūpō partis mēbz que laz
putrefacta est et nisi esset. ppter grossitudinem
materiei sue nō adbereret: s. expelleret.

CHic offitū qd est ascachillos z planū est. Et cūz eius cor
ruptio. In parte ista Anī. offitū qd est bestiomenu z dicit.
Et cūz corruptio eius. i. membz incipit pambulare in
mēbro. i. occupare totū mēbz fortasse pueit ad corruptio
nē. i. totū mēbz. i. a qz corrupit mēbz simplicia z cōpo
sita. tūc dicit totū accēs. i. tota ista corruptio bestiomenu. z
nisi esset ppter grossitudinem materie sue nō adbereret. s. bestio

men z ps ista putrefactā in mēbroz expelleret. i. caderet p
se. illa ps putrefacta cū amplius nō recipiat virā in mēbro
cū sit totalit putrefacta. **C**Et est nōndū b circa pcedētia
qz cācrena ascachillos z bestiomenu nō dñt nisi f3 ma
gis z min? z fm diuersa tēpora. nā cācrena dñt qz incipit ca
ro corūpi z putrefieri. vñ in cācrena ē pñ? putrefactōis
z corruptōis. i. tūc nō ē ibi adducit caro corrupta qz pdat
sensum. z iō dñt cācrena qñt corrodēs: qz i ea ipit corrosio
z corruptio. s3 qñ sit pcedit viterius corruptio in carne
vsqz ad os. z itantū ē ibi corruptio qz destruit sensus car
nis. tūc dñt ascachillos. z tūc interptat ascachillos i. corū
pēs. z qñ viterius pcedit corruptio qz pphēdit totū mē
bz: vñ incipit pambulare z pphēdere totū mēbz z corū
pi i. ibi caro z neruus z os. tūc dñt bestiomenu. Et iō diffinit
ipsz Albugasie dices. corrodēs nō ē nisi corruptio pambu
lans in mēbro z corrodit ipm sic ignis corrodit ligna sic
ca. z iō interptat bestiomenu. i. hostis hois. i. ideo ex hoc
apparet qz vñū istoz est via in aliud sicut cancrena ē via
in ascachillos z ascachillos in bestiomenu. z ideo oia ista
sub vno capitulo determinant.

CDe cura. CAP. XVI.
DE cancrenis qd dñt in principio p
uerat sperat qz sanet. Cum aut cōfir
matur corruptio in carne. tūc necessa
riū est accipere totum ipsū.

CSupi Anī. determinat de cācrenis z ascachillos z be
stiomenu i via theorie. b loqz d eis i via practice: qz pōt
curā eoz. Circa b duo facit. p pōt curā eoz in gnālī. i. in
spālī ibi z? (Cū g videris colore). dñt qz zc. pferat. i. sit.
sperat qz sanet itelligit b sine icisioe mēbz vel alicuius
pris mēbz z sine cauterizatiōe cū ferro igne vel medicā
caustica: qz est ascachillos z bestiomenu sanant: s3 nō sine
icisioe vel cauterizatiōe. Cū ita pfirmat corruptio i carne
i. cū cācrena sit ascachillos vel bestiomenu. tūc necitū ē
accipere totū ipsū. i. totū corūpi. z b itelligit cū igne caute
rio z icisioe vel medicā caustica. z itelligit qz ponant i
caustica qz accipiat de carne fana i toto circuitu ita vt era
dicef malitia pfecte. z tale causticū pōt ēē sic illud qd sit
ex calce z sapōe z capitello fortissimo. Et itelligit qz qñqz
in isto morbo caro mortificat? z denigratur subito vsqz ad
quēdā terminū z nō incedit plus. z b ego vidi sepe in vir
ga z idiget solū scarificatiōe: eo qz facit cadere nigrū sicut
asongia lota z buriz cū medulla fermētī z sale z vitellis
oui cum sale: qz hic nigrigat doloze z facit cadere nigrū z
vesiccat: vel sicut est pulvis de farina ordi z melle z aq
poshea qñ cecidit ē carā indiget puluere solidatiuo vel
vnguento mundificatiuo.

CCum ergo vides mēbz colore alterari: et est
in via putrefactōis: tūc opz vt succurras liniē
do ipm cū co qz phibeat putrefactōez sicut ē
bolū armenū et terra sigillata cū aceto. Z aist
illud nō valet nō inuenis excusatiōne quin scal
pellatiōne pfundā factas diuersos modos
in locis: et ponas sanguisugas et flebotomes ve
nas proximas ei paruas vt accipiat sanguis
malus cum cautela eius quod circundat locūz
sicut cū epithimaribus pdictis. z ponatur sup
ipm locū scalpellatus qd phibeat putredinē dñt
sit ei prius de illis qb? ict. pfundatio fortio: sic
farina herbi cū syrupo acetoso aut cū farina fa
ba. z. p pprie pmitit cūz sale. Et de illis q de

sup' linitur est assa et semen vrtice et z aristolo
gia ro. z succus folioꝝ acori de vnoquoꝝ su
maꝝ ps. i. floꝝis eris para. z. t. et af. enꝝ aqua do
nec fiat fm' spissitudine mellis: z line cū eo vol
nus z in circuitu ei⁹. Et de medicis p'hibetib⁹
corrosionem est vt sumant floꝝis eris z mellis
z aluminis equales partes z linitant cum eis:
p'hibet enī z facit cadere illud qd est putrefa
ctum: z seruas illud qd segtur.

C In ista pte. 2. p'lequit de cura istaꝝ in spālī. z circa hoc
tria facit. pmo ponit curā cācrene. 2. ponit curā ascachil
los. 3. pōit curā bestiomē. 2. ibi (Et si p' carnis icipit cor
rumpi) 3. ibi (Et cū incidit membꝝ) pma in duas. pmo
ponit curā inity cācrene. 2. ponit curā ipsi qñ videt ten
dere in viā putrefactiois z ascachillos. 2. ibi (Si autē p
transierit dispositio apatis) 3. p'ia posset diuidi in plures
p'iculas: sꝫ nō est vis. dicit g. 2. alterari. l. denigrari z ē in
viā putrefactiois. i. cācrenatiois. tūc os vt succurras linit
do supple in circuitu sic est bolū armenū z terra sigillata
cū aceto. 3. intelligo bic qñ ponit illud medicamen. f. de
bolo armenū cū aceto q sepe renouet licinium inunctū in
hoc medicamē sup' mēbrū. z hoc ē ne oples z epicees lo
cus ob hoc q calefiat. Si aut linit nō valz. i. nō suffic. 2.
nō tunc excludit qñ scalpellarōes. p'funda facias di
uerfos modop in locis diuersis loqoz: qñ fm diuersa lo
ca os fieri scalpellatio diuersi modici in mēbro carnosio
pot fieri profundio scalpellatio qñ in nerosio vt sanguis
malus accipiat cū cautela. l. cū p'fatioe a putrefactioe
ei⁹ qd circūdat locū sicut cū epibimātib⁹ p'dictis. f. de bo
lo z terra sigillata cū aceto. 3. Et pōat sup' locū. 2. p'pōit
medicamē qd debet poni sup' locū scalpellatū: qd aliud est
medicamē qd ponit in circuitu loci cācrenati: z aliud qd
ponit sup' locū cācrenati: qñ in circuitu os poni medica
men rep'cūssū vt p'hibeat putrefactioes puenire ad par
tes sanas: sꝫ sup' locū os poni medicamē resolutū z ape
ritū cū forti absterfioe z forti epicatōe sicut ista medi
camia q ponit z p'p'ie p'mixta cum sale. dicit hoc qñ volu
mus fortius desiccare vt qñ cēt maior putrefactio: q sal
fortiter desiccat. Vel pōt fieri istud empln pbatū. 3. fa
rine fabaz farine ozobi z multū salis z sꝫ cū succo ab
sintib⁹ vel vrtice z pone aliqd mellis. 3. istud. n. empln est
optimū sup' locū scalpellatū: qd mūdificat z abstergit z d
siccat. Et de medicis p'hibetibus bestiomēni z corrosio
nē. i. ne cancrena fiat ascachillos z bestiomēni. 2. Et itelli
ge q medicamē qd h ponit ē optimū z exp'it: qd illud me
dicamē facit cadere illud qd putrefactū est. z hoc ē rōne
floꝝis beris. z seruāt a putrefactioe carnē sanā. z hoc ē rō
ne aluminis: qd ē p'hibitiuū z fortiter desiccatiuū. z rōne
mellis abstergit z desiccat. tūc legē illa ps.

C Si autē pransit dispō dispōnē apatis z dispō
nem corruptiois coloris ei⁹ z icipit puenire in
mollitiē z biectat pariper: tūc bec est iceptio
ei⁹ in putrefactioe: quare os vt puluerizet sup
t'p'm aristologia rotū. z galle equali mēsurā ac
celepe donec desiccet. Et s'ltir dragatūm itez z
colcorat s'ltir bona. p'p'ie cū aceto z folia nucis.
z s'ltir cucume. aff. aut succ⁹ ei⁹ epibimādo.

C In qua pte ponit curā cancrene qñ vt redere in viā pu
trefactiois z ascachillos. z planū est. 3. itelligas h q istē
medicē quas bic ponit Aui. debet applicari fm diuersas
disposiōes corpis z morbi: in maior corruptioe debent ēē

magis desiccatiue z acutiores qñ in minori. z in cōplexio
ne corporis s'icca debet apponi s'cicciore qñ in p'p'one b'it
da. 2. Aui. pōit h medicas magi acutas z min⁹ acutas z
d'ficatius p'nuerādo diuersas disposiōes corpis z morbi.

C Et si para carnis incipit corripī icide cā aut
fac eā cadere cū eis q sunt sicut troicet andara
caron z fort⁹ eis calcadicon. 2. qz feceris ca
dere ordiē vñ succurre cum butiro ponēdo
desup: deide fac cadere secūdo donec pueniat
ad curē sanā. z dragatū rubei est puluerizatio
bona sup' mollitiē z putrefactioes. Et cū appa
ret putrefactio nō expellas cū incisione z con
sumptioe: qñ magnificat malū.

C In ista pte pōit curā ascachillos. 2. tria facit. p'pōit curā
ipsi⁹. 2. docet vitare quedā erroꝝ. 3. remouet erroꝝem
quotidā circa h. 2. ibi (Cū apper putrefactio) 3. ibi (Et
qñ magis figatā) de pma pte dicit. z planū. de 2. dicit.
Et cū apper putrefactio. sūm pnt: non expellas. i. nō remo
ueas illā cū incisione z sumptioe. l. causticatioe qd medi
cis. 2. itellige si talis putrefactio sit cum icidē q possit
remoueri: q si sit pauca putrefactio z i pnt si pōt remone
ri cū medicis desiccatiuis p'dictis nō os remoueri cū inci
sione z causticatioe: q pilla magnificat malū: eo q pilla
fit dolor: dolor autē ē cā attractiois b'ioꝝ ad locū apatū.
Et dicit Bal. lib. de inge. fa. Cane dolorē qñ potes: qñ ni
bil est cā apatis sic dolor. Alio⁹ exponit: qñ dicit qñ p
carnis icipit corripī icide cā aut fac eā cadere cū eis. vñ
p h voluit q si caro putrefiat z corripat q icidat vt rem
oueatur cū medicis causticis. Et id exponē alio⁹. Et cū ap
par putrefactio nō expellas cū icidē z sumptioe. l. cū
icidē z causticatioe s'ltir vt q icidas z caustificas s'ltis solus
facit vno. q si tu facis cū abob⁹ tūc magnificat malus:
q sit magn⁹ dolor: qd ē malū fm q declaratur ē. 2. Uel
exponē aliter. Et cum apparet putrefactio non expellas
cum incisione z cōsumptioe. i. non expectes cum incisione
z sumptioe solū illi p'is quā dicit. s. icide totū mēbrū
sic dicit i fra (Et cū icidit mēbrū) nā plus iporat h q dicit
app' putrefactio q h q dicit cū icipit corruptio: qñ ma
gnificat malū. l. q ambulat i p' malitia ei⁹ egritudo. z sic
exponēdo dicimus q h icipit ponere curā bestiomē.

C Et qñ magnificat apā in circuitu putrefacti.
tunc laudatū est ei fauicē enꝝ succo hyulgamī
albi. 2. ex apud me est bonū et: i. mo opz vt
butir in oidi ad mīn⁹ s'ltir sup' locū sanum vt p
bibeat ab ipso z repellat.

C Dic remouet erroꝝes quozūdā q dicebāt q qñ magnifi
catur apā in circuitu putrefacti debet poni empln de fa
rina ordeī cū succo iulgamī albi. Aui enī dicit q istud nō
est bonū: sed opz vt talē empln administret sup' locū sa
num vt p'hibeat ab ipso z repellat. s. putredinē. Et est hic
intelligendū q dicit Aui. est sicut dictū fuit. z alie medicē
competunt in isto morbo sup' locū infirmum z alie sup' sa
num: q sup' locū infirmus competūt medicē apertitiue z
desiccatiue sicut sunt empla q possūt Aui. Sup' locū non
sanū aperit medicē rep'cūssū vt p'hibeat z s'uerent vi
cū bolū armenū cū aceto i modū vnguenti factū vt repel
lat putrefactioes. 3. ite aut si ponerent sup' locū infirmum
p'cularēt b'iores z plus putreficerēt. z id q dicit emplz ē
rep'cūssū rōne iulgamī. i. o aperit i circuitu locū putrefa
cti apatis. 3. ite nō oportet qd est mollitiū sup' locū saltem
infirmū: eo q medicē isti⁹ morbi debet ēē fortiter desicca
tiue. istud. n. empln est mollitiū rōne farie ordeī: q est

patice delectatōis respectu talis morbi. Et intellige hic qd
apa intelligit tumorē qd accidit in circūit putrefacti. Ad
do iste tumor potest esse duobus modis. Uno rōne materie
morbi. tūc sup tale tumor nō cōpetit mollitūa nec re
pessuūa: sed excoriatūa emplāstra sicut emplm ex farina
fabarū z aceto z melle. Alio modo potest esse ibi tumor
rōne medicie caustice: quia quando ponitur medicamen
causticū. tūc post oparōes ei accidunt dolores z tumores
in locis circūstantibz. z in tali tumore post oparōes medi
cine bñ pot poni emplm mollitiūū donec cadat elcbara
facta a medicia caustica. vñ emplm tale est ibi sic emplm
factū ex farina ordei z maluis z maluaūscio z faria feniv
greci. z semis līni impigūātis cū butiro: qz tūc tale empla
strū mitigat dolore z detumescere facit locū z facit cade
re elcbarā sic butyr. z sic seq illa pars.

¶ Et qz incidit mēbzū qd putrefactū est. tūc o
z vt cauterizet illud qd p̄inet ipm cū igne: qm̄ il
lud est qz caurela aut cū medicis cauterizantibz
adurētibz z p̄prie in mēbzis facile suscipiētibz
putrefactiōez pp caliditatē suā: z qz supfluita
tes calide appropinā eis sicut sunt testiculi z
anus. bē ergo quātūa quā dīptimus hic. Et
tu qdē inuenies in sermōe nostro q est de vlceri
bus putrefactis qd oze re addere hūc caplo.

¶ In q̄te ponit curā estioniē. z dicit qz incidit mēbzū
qd putrefactū est. qd qm̄ mēbzū putrefactū est totalit
z herpestiōmētū vel nō est adduc totū corruptū: s̄ semp
icedit. tūc incidat in inunctura sibi ē putrefactio vel in i
sa nū. z post isctionē cauterizet illud qd cōtinet ipm cū igne
aut cū medicis cauterizantibz. z si ibi remāet os qd indi
ger fecerit: tunc cū ferrā ferret: qz nō nascere ē ibi caro nisi
os adeq̄ret cū carne rē. Intelligit aut sic pōit Albugassia.
cap. de cārenis. qd meli⁹ est cauterizare post isctionē cū
igne qd cū medicis: cauteriū cū igne ē securi⁹ z veloci
us innamēti. Et intellige qd vtrūq̄d op̄et cauteriū. s̄
tū igne sic in putrefactiōibz maxie qd meli⁹ est qd cauteriū
cū medicis. sicut ponit idē Albugassia. cap. de cauterio cū
igne. dicit. z scitorē filij qd ex actōe curatiōis p cauterium
cū igne z bonitate ei⁹ sup cauteriū cū medicis p̄bure ē
qz ignis ē simplex car⁹ actio nō puenit nisi ad mēbzū qd
cauterizaf. z nō nocet mēbzū alij p̄incto eo nō nisi cū no
cūmēto modico pmo. medicie vō cōburentis actio puenit
ad aliud qd elōgat ex mēbzis. Et addit vlti⁹. z fortasse
facit accidere i mēbzō egritudine difficilis sanatiōis z for
tasse iterficiat. Ignis ē pp subtilitatē suā z bonitatem sube
eius nō facit istud nisi supfluat. bec sunt vba sua. Et si qd
vult vilitatē cauterij z dīspōnes ipm q̄rat i illo caplo. Et
tu qdē inuenies. Dic Aui. remittit nos p cūmēto curatio
nis boz ad caplin de vlcēribz putrefactis: qz vt dñi sunt
supra ista sunt vlcera. z iō curatio eoz p̄pēdet ex curatio
ne illi tractatus. S̄z Aui. hic determinat de ipso pp cōne
nētiā quā habebat cū p̄dictis fm qd fuit dēclarat in p̄e
senti capitulo. z patet quod dicitur.

De althoboin.

CAP. XVII.

¶ Antiquissimi antiquoz noiauerunt cū
noie qd trāslatū est in arabico altho
boin omne apa exis in mēmbz glā
dinose carnis aut alibi.

¶ In isto caplo Aui. determinat de quodā apate callo qd ē
ex mā cala venēosa qd vocaf althobz noie arabico: noie
greco vocaf carmarā z tursios fm qd ponit Aui. z noie la
tino vocaf antras: noie vulgari vocaf quebuoni a gbus

dā: z a gbusdā vocaf quemalladi. posui tñ bec noie vñ
nō erret in cognitōe ipsi⁹: qz multi errāt circa B z in cura
z i cognitōe: imō itantū errat circa boc qd alii attribuit
cura b⁹ p̄dioris. z credit vulgus illos scire boc apa curare:
qz vulg⁹ peritū ab impitō nō discernit. z iō dicit Bā. in il
lo de igenio sani. Et nescio ana a deo an a fortia mibi p̄in
gat: qm̄ vulg⁹ sp̄ odio hūi qd pitum ab impitō nō discernit
z vitatē diligit. Interprat aut alioz a gbusdā. i. a trabes
se itus: qz idā ē qd mā venenosā a flati peti cor z attra
bit se ad iterioz. z iō dicit Aui. in. in isto cap. qd istud apa
adducit q̄litatē malā iterficiētes cor ex via arteriaz. z iō
accidit in hac egritudine pulsus cordis z sin copis z vomit
us. a gbusdā aut etimologizaf althobz a quodā vulga
ri francigenaz althym. i. almy. Tñ gallici cū volunt vice
re d aliquo qd est mortuus dicit almy. Et ideo qd ap
stema est mortale z iterficiēs. ideo a gbusdā interpretat al
thym. i. occidēs ab illo vulgari gallicoz. Vel pōt dici an
tras ab itroz: qz in antro ponit basim suā. Dimidit aut pars
bec in duas. Primo Aui. determinat de boc apate theoi
ce. z p̄ practice. z ibi in 2° caplo. Euacuatio qd ē flobor
tōmā. Circa p̄mū Aui. duo facit. Nam qd illud nōmē a
thym erat cognomē apud antiquos. ideo ponit p̄mo tria
significatiōes huius nois althym que nō sunt ad p̄positis
de gbus nō intendit. z p̄ponit quartū significatū ipm⁹ de
quo tendit hic. z ponit accitiō z signa illius. z ibi. Dein
de dictum est omni apate p̄niciofo p̄ma in tres fm qd po
nit tria significatiōes de gbus nō intendit hic. z patet p̄es.
p̄ma in duas. p̄mo ponit vñ significatū huius nois al
thym. z qz mentionē fecerat de glandosis carnisb⁹ distin
guir iter carnes glandosas z cōparat eas iter se. z ibi. Et
sensibilia gdes sunt p̄dit p̄mo. Antiquissimi. i. medici anti
quoz. s. medicoz noiauerūt althym noie qd trāslatus est
de greco in arabicū. i. qd nōmē althym ē nōmē arabicus
trāslatū de greco est su. omne apa exis z aut alibia. alia
līa. dicit alibi. si dicat alibi est tunc textus planus. s. qd al
thym est apa exis in mēbzis glandulose carnis: aut alibi
i. in alio loco coxisit. tñ hoc nō videt bene p̄babile q
sic dicat: qz tūc videt qd althym esset nomen generale ad
omne apa. ita qd idē esset dicere althym qd apamissū yellē
exponere qd glādinofas carnes intelligeret carnes emū
ctoziosas sicut caro inguinū z a sellaz z caro que est post
aures in collo. p̄ bec aut qd diceret alibi vltiaz ad omnes
carnes glādinofas: qz bene sunt alie carnes glādose p̄ter
istas que nō sunt emūctozies: sicut caro māmille z testicu
loz z radicio lingue rē. S̄z si dicat alibia. tñ exponat vt
inueni expositū. aut. sicut antiquissimi su. nominauerūt al
toz alibia. i. apa exis in locis emūctozis ita vt p alibia
intelligat apa exis in locis emūctozis.

¶ Et sensibilia qdē sunt sicut caro glādose que
est in maxilla z origie lingue: z illa q̄ sensus nō
hñt sunt sicut caro glādose q̄ est in māmilla in
subscellis z inguinibus z eis similibus. Be
inde dictū est post hoc ei qd est cum boc apo
stema calidum perdens.

¶ Quia fecit mētoz de carnisbus glādosis distiguit inter
ipās z p̄par eas adiniciē. z p̄p qd dicit.

Sed hic sunt duo vñbia. z vñus ē qz dicit sensibi
les carnes glādose sunt sicut
māmille z testiculoz. Aui dicit Aui. in 3° de anatho. dī
cit. n. in cap. de anatho māmille sic. Et ipa ē corp⁹ p̄positū
ex nervis z artarijs z venis iter qd existit vacuitas quā
ro glādose ip̄ter cui nō ē sensus. B̄at vñ qd iter carnes glā
dolas sensibiles sunt sic caro māmille z testiculoz q̄ sunt
glādose. z Aui duo ē qz. Aui dīc qd caro ē sub asellie z

inguinibus et his filibus sensum non habet illud videtur esse salus
ad sensus videmus. magis in istis carnis accidit dolor in
mo aliquid accidit magis dolor hoc aut non est nisi sentiret.
et salus dicitur. Alii. Ad remotiores hoc dubio est primo
intelligitur quod caro est complexa. quod est caro simplex in qua
sunt admixti soli vili nervosi non discernunt ad sensus. et
hec caro est illa de qua loquitur Aulic. in cap. de membris quod est ad
impledum loca vacua. Alia est caro quod est caro musculosa ut
est laceret ipse. Tertia est caro quod est caro pura. et ista est illa
quod est per laceret finem quod dicimus laceret. componitur ex carne
nervio et ligamento. Alia est caro quod est caro stufa sicut est caro
viscerum et stomachi. Alia est caro quod est caro glandulosa. et de ista
hic interio. Ad hoc est et ulterius intelligitur quod carni sunt glan-
dulae quod est quod est magis nobilis et magis sensibilis ut est
caro mamillae glandulosa et caro testiculi et radialis ligue.
Alia est caro glandulosa quod est ita nobilis nec ita sensibilis sicut est
caro locorum emunctio. quod istae carnes emunctoriae sunt de-
putatae ut in eis emittantur superfluitates membrorum principalium. il-
le autem alie non. et istae sunt ignobiliores illis. sunt et min-
sensibiles. quod ibi non sunt tot nervi et arteriae sicut sunt in car-
ne mamillae et radialis ligue. Unde dicit Aulic. de carne mamilli-
le in cap. de anathomo. ipsius. Et venit quod est arteriae et nervi
positi in suba mamillae cōcant in ea vix in partibus musculo-
sae. et habet ea remoluitur et circuitus plimas. Tercio est caro
radialis ligue est sensibilissima ratione nervorum et arteriarum
quod venit ad linguam et appropinquat illi. carni. unde dicit Aulic.
cap. de anathomo oris. Et in ipsa lingua sunt nervi plures
praedicti ex nervis quatuor venientibus ad ipsas quos iam dixi-
mus in anathomo. et huius est ex nervis et venis ultra quod creda-
tur et in suba filis. Sed quod tunc apparet quod caro mamillae et radia-
lis ligue sunt sensibiliores et nobiliores quod caro quod est in igni-
ne et suba scellis. et his filibus. ut dicit Aulic. et intellegit per his
filibus carnem glandulosam quod est in collo post aures. Et tunc ad id
quod tu opponis primo de carne mamillae. quod dicit Aulic. in 3.
quod repler carnis glandulae cui non est sensus. Et Radeo quod caro
mamillae est quasi tota glandulosa quod suba tota carnis mamillae est
mollis et alba. cum sit gnatia lactis non duplex est per carnis
mamillae quod fundata super laceratos costas. et ista est sensibi-
lissima. unde illa loquitur hic Aulic. Alia est pars eius quod respicit
spogiositatem eius sicut ista quod magis pedet. et ista est magis filis car-
ni glandulosa quod illa. imo est ita glandulosa quod multoties chirurgi
decipiunt in curando aliquid vltus quod sit in illa carne. quod cre-
dunt quod aliquid sit ibi caro mala. et tamen erit bona. et ponit me-
dicina corrosiva. cum tamen coepert ibi carnis gnatia. et ista ca-
ro est illa quod non est quasi sensibilis. unde illa intelligit Aulic. in 3.
Et ad illud quod tu dicis 2. dico quod Aulic non intelligit quod
quod est in suba scellis et igitur non habet sensus absolute. sed
intelligit quod non sunt ita nobiles nec ita sensibiles sicut caro
mamillae et radialis ligue. Et deinde dicitur est post hoc 2. Dic
ponit secundum significatum altoym. et intelligit quod id significat
tum dicitur primo. in per significatum altoym significat omne
apud cunctis in membris glandulosis in 2. significatum signifi-
cat apud calum cunctis in alijs locis. Tunc ponit 3. significatum.
et 2. id est 3. significatum dicitur secundum quod ibi significat apud
calum pdenas. Tunc sequitur illa pars.

Et deinde dicitur est apatio pntiosa per conversionem
materiei et ad subas venenosas quod corrum-
pit membrum et alterat colorem eius quod sequitur ipsam.
et quod refudat sanguinem et virtus et familia illis
et adducit qualitate mala ad cor et per via arteria-
rum. quare accidit vomitus et pulsus cordis et
syncopis. et quando eius accidentia fiunt vehe-
mentia interficit.

Et in qua parte ponit 4. significatum b. nois altoym de quo

intendit hic Aulic. et videtur per hoc in quod primo ponit signifi-
ficatum illud de quo intendit. et tunc hoc ponit signa altoym in
4. significatum. 2. ostendit quod noiantur predicti antiqui altoym.
3. perat vntus altoym ad aliud in isto significatum. 4. ostendit
quod maxie multiplicat. 5. ostendit quod appellat noibus gre-
cis. 2. ibi. Et videtur quod primo 3. ibi. Et est necius ut sit deter-
ritus. 4. ibi. Et altoym quod multiplicat. 5. ibi. Et in
num noia greca. Dicitur primo. Deinde dicitur est de omni apa-
te pntioso 2. Et tu dices in quo differit id 4. significat-
tus a 3. dico quod differit id 4. a 3. quod in 3. significatum signifi-
ficat apud calum pntiosus pdenas absolute. mo apud calum potest
esse pntiosus ratione plurium. quod ratione multitudinis materie pu-
trefacte ut in bestimento. et potest esse pdenas. quod materia est
venenosa. unde ita interficit sicut venenum exhibuit ab eis. et ita
est in isto 4. significatum. sicut quod venus significatur dicit et ter-
tio. et id addidit et Aulic. per pntiosum materie eius ad subas
venenosas. Et est quod refudat. Dicitur primo signa altoym in
isto significatum. signa sunt ista quod ponit hic Aulic. Et ro quod
accidit syncopis et pulsus cordis in B apate plana est quod
est per quod venenosam quod venit ad cor ab isto apate ex
via arteriarum. accidit et vomitus. et compassio vomitus. et signa eius
macus ad cor. unde quod stomachus habet coitatem cum corde respirat
ille fumus malus ad hominem. quare accidit vomitus. et signa eius
sicut ponit Radeo sunt botor et apud cunctis gbus egreditur flatu
et inflamatio vehemens ledens valde et transiens metras in
hoc. sicut in flatu est quod in circuitu ipsi sunt maximus tumor et
pulsula in se puta. et sit quod est in circuitu nigri vel viride
vesiculae. Et quod est accitua. vomitus et pulsus cordis et syncopis
sunt vehementiae interficit. et hoc est quod dicit Radeo. Et cum
superfluit iste interiores est mortis ex vltimo dicit.

Et videtur quod primi nominabant hoc postre-
mum carmata.

Et in parte ista Aulic. ostendit quod primo antiqui noiantur id altoym
in quarto significatum carmata interpretatur carminatio. quod
carminat totum corpus. cum sit in mortale.

Et est necius ut sit deteritus. cor illud quod accidit
per plurimum in suba scellis et igitur in quibus et post
aures propter vicinitatem eius ad membrum et suba
vehementius principalia. et saluus althobosum
mortalis est illud quod est rubrum. deinde cir-
inum. Et ex eo quod ad nigredinem est declinatum non
evadit aliquis.

In ista parte Aulic. comparat vntus altoym ad aliud. Et pri-
mo comparat vntus altoym ad aliud ratione loci ubi sit ostendit
quod est peius. quod illud est per quod sit in locis emuncto-
rijs propter pinguitatem quam habet ad membra principalia. imo
et talibus nullus evadit vel rarissime. Et saluus altoym
Dicitur copat vntus altoym ad aliud ratione materie. quod altoym
potest esse triplex. quod est rubrum et hoc est id quod sit a materia
sanguinea adusta venenosa. aliud est cirinum vel viride se-
cundum quod appellat ipsum Radeo. et illud sit magis ex colera
adusta venenosa. Aliud est nigrum. et illud sit magis ex me-
lancolia adusta venenosa. et vntus sit malus finem quod dicit
Radeo. sicut ut dicit Aulic. minus est mortale rubrum. quod est ex
humore minus malo. deinde cirinum vel viride. quod est ex humore
peioris. sicut per iter oia est nigritas. et ex humore peioris et magis
ad vntus venenosus. Sed ex per quod dicitur Aulic. apparet quod dicitur
centium quod aliud est albu non est nisi dicitur ydeotaz. quod facit
credere vulgus quod ois pulsula sit atrax vel altoym.

Sed hic est dubitatio de B quod dicit Aulic. ex eo quod ad
nigredinem est declinatum non evadit aliquis.
Dico quod sine dubitatione non possumus B negare quod ex
isto aliquis evadat. ego ita vidi ex isto multos evadere.

¶ Sed An. forsan dixit pro tanto q non enadii aliquis: q forte illa regio in qua erat Anul. est calidissima. ⁊ iō q ille morbo est de materia calida adultis. q est niger est de materia magis adultis. iō q fit in regione calida aere ei⁹ malicia ⁊ adustio: ⁊ q regio in qua erat Anul. forte erat calida multū. iō q paucē eius malicia ⁊ adustio: ⁊ est ille qui est niger de materia venēosa ⁊ multū adultis: forte in sua regione nullus enadebat de illo q erat niger. iō dixit forte. Ex eo q nō addignēdū est decluē in enadii aliquis: q videret qd mori in regione sua. sed in regione nostra nō est tāms calor. ideo nō addif eius malicia ⁊ aere. ⁊ ideo pōt aliquis inde euadere: imo multi in ista regione ⁊ spali⁹ter quādo apā nō est multū materia: sed pauce licet venēose.

¶ **U**t pot aliter nideri et melius qd. **A**licui videri ex quo
ad negredine dicit declinē nō euadit alio: itrellerit quod
altym dicit in locis emctiozys. nunc est mortale. & de istis
mortalibz saluiss est ruber: deide citrimū. & nigro auar
nullus euadit ppter maliciā materię. & vñ scitelligoz qz
quia pus ipse dicit. & vñ necessariū vñ deti detoz: qd illud
qd accidit zēbū. n. itrellerit qd altym qd fit in locis em
ctiozys est mortale. postea statim post illū textū dicit. Et
saluiss altym mortaliū. illoz altym qui sūt in pēdi
ctis locis: qd illi sūt mortales: saluz est: hoc est min⁹ ma
lum qd est ruber: deide citrimū. & nūqz est citrimo & rubeo
pōt aliq euadere dato qd sūt in locis emctiozys: & cit
rimo qd est nigrys in locis emctiozys nō euadit aliqz. & bo
ppter maliciā materię. vñ ppter ppingatē ad membra
principalia nullus euadit. Qd gū dicit: qd oīc qz multi
euadit vñ est qd nō pafic in locis emctiozys: & 3. certe
qz nācūt in locis emctiozys certe nūqz vidi aliqz eua
dere: qd nō est nigr possibile est vñ euadere: qz mare
ria nō est ita mala vñ dicit est pus.

Et althoboin quidem multiplicant in pesti-
lentijs et in regione pestilentiali. et inueniuntur
nomina greca rez que assimilant althoboin si-
cuturiosos et carmata et carmakile et furios.
Atque apud nos non est magna distinctio inter
eorum nominationem.

¶ Dic offenditur quo tpe maxime multiplicat. v. dicit q
multiplicat maxime in pelfetia. tri. regio pelfetia. v.
nō est miz. d. hoc. q. ille mobus tri pelfetia. lico. q. e
ex materia putrida yenefosa. q. strarar corda tota sub
stantia. vnuquodq. q. ille generat fili suis fili. t. dco dicit
Rafis. q. si in aere fuerit pelfetia. tuc erit mali. imo est
quasi iturabile. cu adunq. est mala aeris cu malitia
mobi. Tri. etiā generat maxime vtrius Rafis in pnci
pio autūti. v. in fine autūti. d. hoc est. ppter sanguinē adu
stū. t. melanolicū. q. generat in istis tpihus. rō. calozis. v.
siccitatis. q. tali autū. bumore fit tale apa. (Et tūenit) Dic
ponit plura noia greca. q. significat quādi ille cu aliboy.
vtrius Rafis. q. apud nos nō est magna diffictio iter eoz
notatōez. q. vtrius Rafis in libro de gignoz fani. De nobis
nō est curādū dūmō itatōez. q. dabeamus.

Est autem vinum quod interfectio et quod addit mala qualitate ad cor et vitia et avaritia. Illud non videtur quia materia vinum est avaritia et est expulsa a natura ab interiozibus in eis ab exterioris sicut ad quem quod si tunc sit materia exis in interiozibus cor poris non potuit natura vincere et expulsa est ad exteriora multo minus poterit natura vincere exis in exterioribus per expiratos ad interiora quod exis in exterioribus non potuit vincere. imo fuit expulsa. exis in exterioribus non potuit vincere eius respirare ad interiora et natura vincere

re: imo multo fortius poterit expelli a natura quomodo
ergo intelligit: (¶) Adm est breuiter ut spectat ad p[ro]p[ri]um
q[ui] natura a liquidando d[icitu]r materia morbi totaliter alia q[ui]a
partim dominat ei[us] non totalit[er] aliaq[ue] nullu[m] ei[us] do
minat: n[on] tunc ad p[ro]p[ri]u[m] q[ui] natura expellit ista mate
ria de interiorib[us] ad exteriora: natura p[ri]mo dicit ista mate
ria non totalit[er] q[ui] d[icitu]r ei totalit[er] n[on] generare inde
ap[er]te reflorescit ipsa vel sensibilib[us] vel insensibilib[us]
p[er] poros d[icitu]r q[ui] sibi aliquo m[od]o in hoc q[ui] pot[er]it ip[s]e
expellere ad exteriora: q[ui] n[on] dominat ei[us] totalit[er] it[em]
materia retinet in cute q[ui] in de ap[er]ta: q[ui] ista materia ei[us]
venenosa: de natura veneni est repere ad co[lo]r. ficut vi
demus si alius m[od]o d[icitu]r a serpente: venenum nisi fue
rit curat[us] stat[im] p[er]it co[lo]r: et[ia]m interficit. sic ista a materia q[ui]
venenosa est retenta in cute statim repit ad co[lo]r: p[er]iam a
teriaz: n[isi] succurrat ei interficit: n[on] alioq[ui]n ad omni[m] fue
rit[ur] interficit p[er] multitudin[em] materie et ei[us] malignit[er]
tate. (¶) Et tu dices natura fuit pot[er]t expellere de interio
rib[us] ad exteriora q[ui] multo fortius erit pot[er]t resistere ei
existeret exteriora. istud n[on] valem[us] q[ui] licet natura fuerit p[er]t
pot[er]t in interiorib[us] sup[er] ip[s]as m[an]u[m] quodam[od]o: q[ui] fuit po
t[er]t in expellendo ad exteriora. tamen q[ui] materia illa te
net in cute q[ui] a[n]t q[ui] a[n]t venenosa: de natura veneni
est petere co[lo]r. i[tem] cum natura sit debilitata p[ri]mo ex illa ex
pulsio[n]e n[on] p[ot]t resistere ei sicut p[ri]mo: p[ri]mo q[ui] materia a
venenosa c[on]t[ra]t et n[isi] ei succurrat fuit ei de venenis
ap[er]tis erit. p[er]t d[icitu]r ei de venenis serp[en]tis. (¶) Ute
rius intelligit vni notabile circa istu[m] morbu[m] q[ui] alioq[ui]n
si fiat in febre ita q[ui] ipsa sequat[ur] vel p[er]dat. tunc est signu[m]
morbi p[ri]mo q[ui] materia significat corrupta et venen
sam erit in eo q[ui] facit febre: a hoc ei[us] d[icitu]r p[er]t
in p[ro]p[ri]is. Si in egro co[m]p[os]e fuerit antras v[el] carbuncu
lus vel vlcus malus sine p[er]fessit sine sup[er]uenit op[er]t
atredere q[ui] si exaricato fuerit et co[lo]re viride vel citrinu[m]
vel liquidu[m] prulit dicit mor[te] p[ri]ma. q[ui] an[te] Dypp[er] ad
didit. q[ui] exaricato fuerit. q[ui]as in co[m]mo sal. sufficienter
expon[er]e. Et tu pot[er]t intelligere vni m[od]o breuiter q[ui] antras
exaricat[ur] a[n]t q[ui] emittit aliu[m] q[ui] virus aut: q[ui] n[on] tunc
partes circulant[es] materia sicut fluit esse in ip[s]o: q[ui] tunc signu[m]
facit debilitat vniu[er]s[u]m n[on] pot[er]t resistere illas partes p[er]
pter malitia[m] materie venose c[on]t[ra] multitudin[em] ipsius: q[ui] a[n]t
est p[er]fessio. q[ui] si alioq[ui]n n[on] fiat in febre aq[ue]a: si fiat
febris in ip[s]o r[ati]o caliditatis sicut v[er] plurimu[m] aq[ue]a cal
multu[m] r[ati]o caliditatis eo[rum] sequunt[ur] febres non p[ro]p[ri]e
hoc dicit mor[te] p[ri]ma. vii Dyppo. q[ui] dicit si in egro co[m]p[os]e
intellegit in egro p[er] febre aq[ue]am.

CAP. XVIII.

Evacuatio q̄dē cū flebotomia et cū
eo q̄d tolerat hora aut sit necessarius
ex eis que educunt humores putrefa-
ctum est necessaria.

En isto capto Aui. determinat de cura althoym in q̄ra
significatur de quo intēdit. ⁊ circa hoc duo facit. p̄mo p̄o-
curam v̄lem ipsius: atq̄d p̄ones rectificationē totius
corp̄is ⁊ cordis. ⁊ ponit curā localē. ⁊ ibi. (Althoym v̄s
ipsūm) p̄ima diuidit in plures p̄tiales: ⁊ nō est v̄is. p̄-
mo. n. ponit curā v̄lem rectificatē totū corp̄is. ⁊ hoc ratio-
ne. ⁊ dicit q̄ euacuatio quide q̄ fluboratio est. i. cō-
uenit cū eo q̄ tolerat bona necessaria.

Sed statim est hic dubitatio: qz nō videt qd cōpetat flōmia in ista egritudine p textū "Rasis dicētē sic. Et nō o3 vt fiat flōmia cū hac egritudine: s3 festinetur v denē infirmo oia q̄ confortat eoz rē. Cōdm est ad hoc qd flōmia cōpetit in hac egritudine: cōpetit sibi pmo si corp̄ est plectoricū totū: eo qd p flōmia

minuit plectoria corporis q̄ plectoria est cā maioris apā-
tia. Iterū cōpetit et sibi rōne sui. B dupl. rōne mae. eo
q̄ sit ex sanguine adusto p̄mixto cū colā vel mellā adusta.
in tali autē hūiore cōpetit s̄lōmia et farmacia. Et hoc est q̄
dicit Sal. i. de ige. fa. loquēs de carbūculis et prunis et oī-
bus talibz q̄ sūt ex sanguine adusto et malo. qbus oībz n̄ il-
le adeo innuatiū vt s̄lōmia si recordariis q̄ dixi in s̄lōmioni-
bus. qm̄ si sanguis vsq̄ ad defectiōē trahat vtilissimū
erit si B nō apparet. Iterū et cōpetit s̄lōmia isti egrī-
tudini rōne q̄ est acutissima et magna nō solū cōpetit s̄lō-
mia rōne huius. imo p̄petit et vsq̄ ad s̄ncopis. et B est qd̄ oī-
cit Sal. i. vili. affo. Que egerunt nō multitudine et. dīc-
ent. Cū enī s̄lōmiam vsq̄ ad defectiōē in pacutis egritu-
dinibz s̄c in acutissimo apate refrigerat statim corp̄ et fe-
bris extinguit. Addit et Aliu. Cū eo q̄ tolerat hora nēcia
vt ostēdat q̄ s̄lōmia d̄z fieri in p̄n. Et q̄ v̄tus est fortis q̄
nō cōpetit qm̄ sup̄erit et s̄ncopis et pullus cordis. eo q̄ tūc
ē timor de casu v̄tus. et iō bñ dixit in illo affozilimo. q̄ ege-
runt et B facere si sufficiat egritās. et p̄p bñ addidit Sa.
in tēptu pallegato si p̄ B nō apparet. Itē. q̄ si apparet. Itē
v̄tus debilitas v̄tus nō d̄z fieri p̄ timorē de casu v̄tu-
tis. Tūc ḡ ad istud qd̄ tu opponis p̄ tēptu. R. Af. vico q̄ qm̄
B assis dīc. Et nō fiat s̄lōmia in bac egritudine nō intelligit
B absoluta B ē nō fiat s̄lō. q̄ istis accitibz. f. cū s̄ncopis et
vomitū et v̄tū dē. et q̄ cūz immediate fuerit locut̄ de istis
accitibz. Dixerat enī. Et accidit q̄q̄ cū et eo vomit̄ et pul-
sus cordis et s̄ncopis. Et cū sup̄erit iste itē rōnes et. iō dī-
xit. Et nō fiat s̄lō cū bac egritudine. f. q̄ ē istis accitibz
būmo dico v̄tū. et q̄ ex illo dicto pōt bñ q̄ itentio sua
sit q̄ fiat s̄lōmia cū bac egritudine. qd̄ ipe in illo ca. nō facit
mentioē de solone ventris nec de aliq̄ eūone corpis nisi
de s̄lōmia cū ḡ in illa egritudine vt manifestū est competat
eūone qd̄ dixit. et nō fiat s̄lōmia et. itellēxit q̄ in illa egritu-
dine fiat s̄lōmia. et nō illis accitibz. Sic ḡ dē. Ali. v̄tū
p̄ ē qd̄ dīc. Et nō fiat s̄lōmia et. aut. f. q̄ sit nēcūz q̄ fiat sup-
ple eūo et eis q̄ educit hūiore corruptū. s̄c sunt tamaridi
et cassia s̄lōmia. q̄ ista mūdicat sanguine et reducit hūiore
corruptū sine sup̄calefatione. v̄tū d̄z dari tale solutū q̄
nō sit sup̄calefatiō. imo babeat fecū admixtū siue admi-
xtas res fridas et acetosas. q̄ talia cōpetūt in ista egritudi-
ne s̄c est id solutū. B. violari. 3. 5. p̄mūz n̄. et tamaridi
3. 5. vel. 3. vi. fiat decoctio in q̄ ponat medulle cassie s̄lō
3. i. id enī ē optimū solutū in tali morbo. Et nora q̄ illud
aut. pōt eneri copulatiue et disīctiue. Copulatiue ponit̄
q̄ qm̄ p̄mittit v̄tus etas et p̄p d̄z fieri v̄tū. f. s̄lōmia et
farmacia. renef disīctiue. q̄ qm̄ p̄mittit etas vel aliud
d̄z fieri saltem solo. f. v̄tū nisi sit ibi castus v̄tus. q̄ ḡrū
ad B idem est indicū de s̄lōmia et farmacia.

Sed aliquis opponeret v̄tū q̄ nō competat in isto
morbo aliq̄ eūo in p̄n. s̄c ponit Ali. nec s̄lōmia nec solo v̄tū. q̄ in illo morbo mā est veneno-
sa vt posuit est in p̄ca. et est ista mā venenosa in exteriori-
bus corpis. q̄ qm̄ mā venenosa ē in exterioribz corpis nō d̄z
facere ipsas redire ad iteriora. imo debemus B p̄biberē
sino qd̄ cura tota antracē p̄biberē ne mā illa vadat ad
cor. Et eūo in p̄n. itē morbi facit redire mām ad iterio-
ra. qd̄ nō p̄petit eūo isti morbi in p̄n. Et aut eūo faciat redi-
re mās ad iteriora p̄bat hoc p̄ tēptu Ali. cap. de curatio-
ne morbus canis rabidi. Dīc enī. Et nō d̄z vt p̄peres in die-
bus p̄mis ad euacuatiōis occupa te trabado ad exteriora.
na ē eūo q̄z adiuuat ad B vt venenū penetrat ad p̄fundū
et p̄biber adtractiō et ad exteriora. et qm̄ ipsa trahit
hūiores ad iteriora tūc trahit cū eis venenū. s̄c ḡ v̄tū de
iteniōe Ali. exp̄p et eūo trahit venenū ad iteriora. Cū
ḡ venenū sit B in p̄mis in exterioribus nō d̄z fieri eūo in
p̄mis in apate isto. C. dōm est ad B q̄ eūo d̄z fieri in p̄nci-

p̄io in isto apate cū s̄lōmia et cū farmacia s̄c ponit Ali. in
fra tunc ad id qd̄ tu opponis tu dīcā qm̄ mā venenosa est
in exterioribz corpis nō debemus facere ipsam redire ad
iteriora. cōcedo. f. tu dīcā eūo in p̄n. itē morbi facit re-
dire mās venenū istius morbi ad iteriora interimo. tu
p̄bas p̄ tēptu Ali. in cap. de morzu canis rabidi. vbi p̄p̄t
q̄ eūo q̄q̄z adiuuat vt venenū penetrat ad p̄fundū. Dī-
co q̄ nō est s̄c in morbo vbi ē mā venenosa expulsa ab ite-
rioribus ad iteriora. et in veneno qd̄ est in exterioribz
corpis ex morzu canis rabiosi. nā qm̄ aliquis mordet canis
rabiosus nō debemus statū etiā. q̄ cū de rōne vene-
ni sit ire ad iteriora et maxie ad cor si statiz fiat eūo cū eūo
trahat hūiores ad iteriora. iō erit cā penetratiōis venenū.
hoc autē est malū. et ideo in tali casu nō d̄z statim euacuari
corpus f. pus d̄z attrahi ex loco cū fortiter attrahentibus
per duos dies vel p̄ tres postea euacuare. q̄ nō trahit ve-
nenū tunc ad iteriora. imo potius euacuāt ad exteriora
est. sed qm̄ venenū vel mā venenosa expellit ab iterioribz
ad exteriora tunc debemus statū euacuare. q̄ illa mā fuit
pus in iterioribus. et ideo hoc est signū humoz corruptio-
nis in iterioribus mēbris. et ideo statū debemus euacuare
timēdo ne remaneat ibi mā corrupta in iterioribus mem-
bris cū illa expulsiō nō p̄cedat nisi ex corruptione hūiorū
in mēbris iterioribz. Nā maius est inuacētū qd̄ habetur
ex eūone humoz corrupto ex p̄tūz in mēbris iterioribz
q̄ sit nocumētū ex attractiōe māe exterioris ad iteriora.
et iō nō est simile de venenis qd̄ accidit ex morzu canis ra-
biosi et de veneno expulso ab iterioribus ad exteriora in
p̄ncipio. Sed est simile q̄ s̄c nō ibi postea post tres dies
euacuamus p̄pter illud qd̄ penetratū ē s̄c ibi dīc Ali. post
illū tēptū allegatū. sic hic euacuamus statim in p̄n.
timēdo de remanētiōe humoz corrupto in mēbris ite-
rioribz. imo dīc ibi Ali. q̄ accidit ibi negligētia in eūo
ne tunc eūo in ea hora est magis nēcā. Et iste est textus
suus. Cūz ḡ trahis qd̄ tibi pole est post duos dies aut tres
tūc occupate in euacuādo. q̄ si forasias penetratū est. et
si nō fuerit facta attractio et accidit negligētia tūc eūo in
ea hora est magis nēcā. C. Sic ḡ videtis q̄ tūc post eūo
nē qm̄ penetrat ad iteriora venenū. et ita cūā B. q̄ ē corru-
ptio in mēbris iterioribus qd̄ significat nobis mās corru-
pta expulsa statiz in p̄ncipio euacuam̄ vt nō ster illa mā
corrupta in iterioribz. vel dato ē q̄ expelleret a nā ad ex-
teriora fieret id malū si nō etiā. q̄ augeret apā p̄mū.

Deide d̄z vt reuerraris ad cor cū defensione
ei et confortatione ipsius cū eis in qbus sunt isri
gldatlo et odoramentū sicut acetositas citri
et mīue et rob pomoz et cydonioz et sic granata
acetosa valde et olusū s̄c rosarū et cāphore
et sandali. Et cibus sit sicut lentis cū aceto et si
cū cibus cum aceto valde acetosus factus ex
carnibus arabengi et hedoz.

Et dīc Ali. post qd̄ posuit curā v̄tū ḡ attenditur penes re-
ctificatiōē totius corpis rōne eūonis. ponit hic curam
v̄tem que attendit penes rectificatiōē cordis. et hoc fac
cū cibo et potu et medicinis et cū odoribus frigidis et aceto-
sis. et hoc est quod dicit Rasis in ca. pallegato. Et dēntur
isfimo oia que confortant cor cū refrigeratione ex eis q̄ dīc
mus in caplo calefactiōis cordis. cōferunt ad illud gra-
nata acetosa et acetositas citri et odoramentū redolētū frigi-
diz. Rō autē q̄re in ista egritudine maxie qd̄ confortat
cor cūz fridie et acetosus est vt qd̄ dēnt et mā istius mēbz
est venenosa calida et adusta. de nā aut venenū vt dīcunt
est superius est petere et respirare ad cor eo q̄ cōtrariatur
ei a forma specifica. et ideo maxie debz respici cor in ista

egritudine. et v3 pfortari cū cibis et ponibus fridīs. q2 illa mā est cala venenosa et adusta. et ideo v3 pfortari cū frigidis. v3 etiā cōfortari cū acetosis. q2 acetosa resistit corruptioni et putrefactiōi. et iō q2 de nā istius morbi est corrumperē spūm et pponē cordis iō debent esse cibi acetosi et frigidi. sicut cū cibū habentū febz pestilentialē. q2 iste morbus est pestilentialis: vt dñm est supradico q2 sic in pestilētia corrumptur ppo cordis et spūs. ita et in isto morbo ppter respiratiōē sumi putridi ad cor p vias arteriarū. et iō maxie generat in aere pestilentialē. et ideo idē est regimē istū morbi et habentū aerē pestilentialē sic dicit istra. Sic gñ vñ dñc. post eñones et flōmā o3 vt reuertaris ad cor cū defensione et cōfortatiōe ipsius. et hoc est qd dicit Rasis. Et subleua plm intentiōis tue ad pfortandū vtutē et ifrigidandū cor. loci vñ ipsius curatio non possibilis est nisi post id. Et ex hoc qd dicit b. Aui. et Rasis apparet qd pessime faciūt illi qui dant pyrācia in ista egritudine et h3 res calas. ista aut faciūt humores plus furit et cor supcalefiert et totū corpus. et ideo istis cūis iudicāt mortem in egritudine. ¶ Dis gpmis dicit g. Aui. et c. mīne. i. sirupus de succo pomoz acetosoz. Rob pomoz est succus pomoz decoctus vīg ad spūitūdinē. ¶ Et cibus sit sicut lentesi acetos. et fiat ita. excoient lentes et frangant et fiat idē sicut faba cū aceto electa earū pma laxura vel coquant cū aqz et paucio acetos. q2 nō possunt bñ decoqui cū aceto. Et sit cibus cū aceto valde acetosus sic sunt spinacia cū aceto vel agresta. l. lypata prius in aqz et ex carnibus altabeni. i. viruli lactetis. Et videre in isto morbo debēt ēē a ifrigidant sanguinē et irosant. vñ dicit Rasis. Et pferit ei qd fuerit ex cibus cū lētibz excoctis et acetos et cibus cōgelatis et oē qd irosat sanguinem et pfortat cor et exinguit supfluitates corporis. ¶ S3 aligs diceret nō vidēt qd cibū istius morbi o3 ēē in frigidant et irosant sanguines quia in isto morbo est sanguis grossus co q2 sanguis adustus tendit in nām mellē adustē. Un Rasis in capde pna et igne perflis pcepit dari subtiliāna sanguinē. q2 in istis est sanguis grossus ppter adustionē. gñ si mō debemus dare subtiliāna sanguinē cū hic sit sanguis adustus. ¶ Dico q2 sine duobus sanguis in isto morbo et in se et in sui subtiliāna est grossus cū sanguis est adustus. et iō gñ ex pre bñius ppterētē cibū subtiliantes sanguinē sic cōpetit in puma et in igne pflis cōsicut dicit Rasis. s3 tñ q2 iste sanguis vltra hoc h3 q2 sit venenosus: vt dñm est. et de nā veneni est statim petere et effumare cor. iō rōne bñ dñm cū cibū irosantes sanguinē: vbi nō possit ita effumare et penetrare ad cor. Et quia multa caliditas est in reliquo sanguine ppter quā in ipso ē ebullitio. vñ dñm cū cibū cōgelātes et irosantes ipsius.

¶ Et o3 vt rores māsio ifirmi cū aceto plurimo et folijs salicis et vio. et ro. et nennusare et simili bus: et ponant sup cor epibumata ifrigidantia cōfortantia et eis que cognoscuntur de medicinis habentium pulsum cordis calidum et habentium pestilentiam.

¶ In pre ista Aui. docet rectificare aerē in quo v3 ēē talis ifirmus. q2 o3 vt irosat et madidet māsio cū rebz frigidis et acetosis. et debēt balneari lineamenta cū aceto et aqz rosa. et ponere sup pericā circa lectus. et ponat sup cor epibumata. Sic reuertit ad pfortandū cor cū epibumatis. et ppter ponē tale epibuma sup cor. b. sandaloz. s. rubeoz. et citrinoz. et alboz. boli armen. rosari rubeaz. semis pflis oz an. s. y. semis portulacē lactuce an. s. i. capheoz. a. z. et ranf oia ifirmi et pficiant in modū vnguētū cū aqua rosa. et agresta. et cū eis ponat farina oia gñm ad oia.

¶ Et ad plitimum regantur regimine habentū

aerem pestilentialem.

¶ Dic Aui. vñcat de regimē istoz quo ad oia dicta s. quo ad regimē cibi et potus et medicinarū et ad rectificatiōes aeris. q2 o3 regi regimine habentū aerē pestilentialē et sup plē et habentū morbos pestilēnales. q2 sicut in febribz pestilentialibz o3 regere cū fridīs et acetosis. et o3 et cōfortare vtutē eoz cū istis cibis. et pag in vicinico si nō apperit debemus eos rogare ad comedendū sic ponit auctores. Unde nō debemus ita diare in istis sic in alijs febribz: q2 cū in istis febribz spūs sint corrupti epñtes circa cor et aer pestilentialis o3 sepe abare vt renouent spūs isti cū cor. Et sicut etiā in isto morbo debem⁹ regere eos cū talibus cibis et vtutē eoz cōfortare cū istis cibis dādo eos sepe vt renouent spūs isti infecti et corrupti a fumo putridi veniēti ab ipso apate ad cor p vias arteriarū: vt pus dicitū est. ¶ Et intelligendū est qd Aui. terigit curā vñs istū morbi gñuz ad rectificatiōē corporis p eñonē et gñuz ad rectificatiōē cordis p cibos et potus et odores et epibumata. et terigit etiāz rectificatiōē aeris. s3 de somno et vigilia nihil terigit nec aligs auctor. Et de hoc dico qd gñ dicit qd in tali morbo nō o3 eger pmitit dormire. et mouent fovet ex hoc q2 mā bñ morbi est venenosus. s3 in veneno exhibito corpori auctores phibent somnū. Dicit enī Aui. 4. libro cap. canon curationis eius qui in potu sumit venenū. Et opozet vt non dormiat omnino et non dimittat seipm taliter vt dormiat. imo opz vt euigilare faciat ipsos et rideant et clament in circuitu eius. gñ similiter in morbo isto debet phiberi somnus cum sit ex materia venenosa. ¶ Non vero dicimus qd non est taliter simile de materia istius morbi et de veneno dato in potu. q2 quādo venenum datur in potu per ostentūctam venenū petit cor in interiori: et interficit calorem et spūm in interioribus. et ideo phibetur somn⁹. q2 somnus retrahit et reuocat humores ad interiora et maxime ad cor. vnde cum tunc venenus petat interiora: tñ si fieret somnus posset esse causa citiozis penetrationis veneni ad interiora. sed in ista egritudine est expulsa materia venenosa ab interioribz ad exteriora corporis. et ideo non est ita in interioribus sicut quādo datur venenus in potu. et etiā q2 statim potest succurri scalpello et extrahendo venenū. et ideo non facit tale inuamē tum hic vigilia sicut ibi. et ideo cū non faciat tale inuamē tum hic faciat alia noxia: quia dissoluit virtutem et supercalēfacit corpus: et adurunt magis humores. et ideo nō est oīno phibendū sicut ibi. sed est tenenda via media. q2 nec est ei negandus somnus omnino: nec omnino est concedendus. opz pmo multum vigilare et postea dormire. ¶ Nota tamē qd si in isto morbo accidat profunditas somni sicut iam vidi qd accidit in gbusdā et sit cum debilitate pulsus tunc est signum malum. q2 significat debilitatē virtutis non potentis incitare sensus exteriorē. et hoc est quod Aui. dicit in 4. Et pfunditas somni cum debilitate pulsus est mala et est ppter debilitatē virtutis et non ppter debilitatē cerebri. Et quādo sic est pfunditas somni in hoc morbo tunc o3 excitari et non pmitit dormire et vigilare ipsū. Tūc sequit illa pars.

¶ Alroboin vno ipm et qd currit cursu ei⁹ de eis q2 noīara sunt cūre in pncipio cū eis q2 cōstringūt et ifrigidāt cū spōgia iusula in aqz et aceto aut in oleo ros. aut oleo de pomis et arborē masticis: aut oleo de myrto. ista sūt in pncipio. ¶ In qua parte ponit curas localem althorpm. et duo facit pmo ponit curam localem althorpm. et ponit curā localem fm quosdam illoz opotemari que althorpm simulant fm cut carmata et sepyros. s3 ibi dixerunt carmata. et pta

in vias. pmo ponit curā altoym in pncipio qñ nō tendit in viā maturatiōis ē exiture. 2.º ponit curā ipsius qñ ē dēt in viā exiture ē maturatiōis. 2.º ibi Et in illo qd bz subaz exiture. pma in vias. pmo ponit curā altoym in pñ: 2.º in statu. scda ibi In statu vō. dicit. 2.º pmo.

Sed est dubiuz qñ An ponit qñ in isto morbo in pñ: debemus curare cū eis

que ifridat ē reputat. Sed istud videt falsuz p textum Rasis q dicit sic. Et nō liniatur ex epibimatis fridat: mo cū videris q iā accidit ab epibimatis: vt q hoc fit fa: cū p erroze. vel dato q solū sunt posita in circuitu ē acci dat. s. pulsus cordis ita intelligit Rasis. Et aqua frida pul sus cordis additus. tūc idpe ē embroca lps cū aq cala ē ca lesac ipm ē pone sup locū cū ifirmus ē sedēs in domo ē in circuitu ei⁹ est nīc qd phibeat frigus puenire ad locuz. Cū deo q sine dubio nō debet poni repcussia sup lo: cū vbi est altoym. qz cū mā est venenosa nō oz repcuti p pter timorē reuerfionis ad iteroza. ē spālter etiā qñ mā de se respirat ē penetrat ad cor. 2.º nō debet poni illa sup locū qd phibeat eam venire ad exteriora ē cōstringant eā iterozibus sicut sunt frigida repcussia. ē in isto morbo intelligit Rasis q nō liniatur epibimatis frigid. Auicē, vero intelligit q altoym curetur in pncipio cū eis q ifri gant ē reputant. s. nō ponendo sup locū talia: s. debet poni in circuitu: vt dicitur est. 2.º hoc nē illa mā pambulet ē occupet loca sana ē corripat ptes circūfusas. sup locū vō oz poni maturatiū ē capitū vt dicef. Tūc segf illa ps.

C In statu vero curetur cū scalpellatiōe si possi ble est. 2.º fiat vt currat qd est in ipso 2.º non di miffat vt brunū fiat: qñ addit venenositas ei⁹ 2.º si idiger venosus fugētib⁹ qd subtilitate fiat.

C In qua parte ponit curā altoym qñ est in statu. 2.º B iel ligendū est q nō solū debem⁹ facere in statu scalpellatiō: nēz etiā qñ est in augmento vel circa pncipiū. 2.º hoc dico facis vltibus qd qñ citius trahit sanguis venenosus tan to est melius: 2.º tū plus securatur eger a morte 2.º a malis accitibus. 2.º qñ facinus scarificationē debemus abluere sanguine cū aqua calida q egredif. Et si post scarificatio nē idiger venosus fiat cū lenitate vt sugant sanguine qui egredif malus p scarificationes. 2.º hoc est qd dicit Rasis. Locū aut scalpella ē abluere sanguine cū aq cala ne cōgele tur 2.º nē. currat ad corper vias arteriaz ē fugat suctione leni vt egrediatur paulatim. Postea quādo locus est sca rificatus debemus ponere emplm quod maturet ē attra hat ē carcat cadere escaram sicut est emplm de fermēto 2.º butiro 2.º fale vel de farina frumenti cū aqua 2.º oleo 2.º parū croci. vel emplm de radice euiscī cū fermēto 2.º butiro. 2.º fa rina fenugreci 2.º semis lini. Et intellige q tantū debeat scarificari plurib⁹ vltibus q recedat tōra nigredo 2.º totus sanguis malus venenosus. Et ideo dicit Auicē. 2.º nō dimittat vt brunū fiat qñ additur venenositas. hoc est itan tum scarificare q tota nigredo recedat. qd qñ ibi est ni gredo rādiū est ibi venenositas. Et tu supple vltra illd qd dicit Auicē. fm qd specificat Rasis q si cū scalpellatiōe nō curetur: imo cū hoc etiam semper ambulat 2.º additur ni gredo eius tunc cauterizetur vel cum medicina caustica vel cus ferro lignato. 2.º post scarificationē apponat emplm mollitiū vel maturatiū vel mitigatiū doloris 2.º faciat cadere escaras. 2.º detumescere facit locus: sicut est em plastrum de farina ozdet malumqñ malus ē seminis li ni 2.º fenugreci decoctis vīz ad spissitudinem 2.º impingua tis cum butiro. postea quādo cecidit escara curetur cū vn guentis vlceroz donec sanetur. Cū Alterius intellige qd semper ad euitandū infamiam vulgi in tali morbo pone re causticum bonū est s. auctores vadant tantū cū scarifi

catione. qz dicunt vulgares ipse interficit morbū. sed si nō poneret 2.º accideret mors ex illo morbo ppter malitiam ipsius dicerent vulgares male curauit medicus qz non in terfecit morbum. Et ideo ad euitandū in famia vulgi de bemus ponere causticū super locuz. 2.º hoc dico si morbus sit in loco vbi causticum nō possit ledere illud membus. qz si ille morbus esset in palpeba vel ppe angulum oculi non oportet poni causticum. qz tunc posset destrui ex hoc oculus 2.º deturpari. 2.º ideo ibi debemus semp ad scarifica tionem pcedere si possumus. tamē si nō possumus aliud ppter malitiā morbi: vt qd nō cessaret ambulare debem⁹ ponere causticum: qz melius est vt destruat illud mem brum q totum corpus.

C Et in illo qd bz subam exiture oz vt admini stref apud statū eius: aut circa statū ei⁹ cū aper tione. Et qñ est illic fe. tardabis cū ifrigidatiōe ne reducas cū ea mām retro. Et apertio qd ē fit cū eis que sunt sicut embroca cum aqua ca momille 2.º aneri 2.º reliqnoz apertentiū subtiliū que dicemus in capitulo vulnerū.

C Dic Auicē curā altoy quādo tendit in vias exitu re 2.º maturatiōis ppter malignitatē mae. sed aliquando potest tendere in viam maturatiōis exiture. vt quando mā non esset ita maligna 2.º natura esset fortis. Dicit qz 2.º cum apertione. i. cum medicinis maturantibus 2.º aperten tibus ipsū. Et quando illic est febris tardabis cum ifri gatione. intellige non qz velit qd apponantur ibi ifrigi dantia sup locum aliquo tempore: vt dicit est prius. Sed quando est febris tardabis cum in frigidatione. qz non po nes nec etiā in circuitu nec super locum ppter reuerfio nis timorē ad interiora: qd augetur feb. si reuertetur ad in teriora 2.º alia accitū mala. Et apertio istius. s. pāpatis: quia substantia exiture fit 2.º que dicemus in cap. vulnere: ex po nē. i. in cap. apertum: qd ipse facit vnum caplin de exitaris erumpentibus ex terioribus exitaris. dicit aut vulnerū vel vlcēz. qz qñ apata sunt exiture sunt quasi vlcera cū ite rius sunt rupta vel vlcērata. C Deinde segur illa pars.

C Biterunt Larmana aut 2.º Sefiros. Lofert emplm de capillo veneris 2.º attripec 2.º volu bili 2.º radice euiscī cum pauca gomma pini 2.º melle cū vino aut gluten cū gūma pini 2.º cera tū aut sordes alucarioz apum 2.º lupini ifusi in aceto aut radiz cucumeris affinini cū glurino al borim aut nitrū cū sicub⁹ aut cū fermēto.

C In qua parte ponit curam fm quodam qñum ad loca lia quozundā apostematū que simulantur altoym: 2.º non bz magnam distinctionē ab ipso sicut prius dixit Auicē. vt sunt carmata 2.º sepyros. 2.º p quod dicit. C Et intellige q ista emplastra que ponit hic quedaz sunt maturatiua 2.º quedaz attractiua 2.º maturatiua 2.º quedaz sunt erumpen tia. 2.º omnia ista competunt maxime quādo apostema ali quod tendit in viam exiture: qz simular qñ tunc carbūm pto. Vel si apa sit malignū non debet poni nisi post curā pdcas. s. p scarificatiōes 2.º causticas: qz alr si sufficerēt. C De apatib⁹ exētib⁹ in glādulis. CAP. XIX.

Postematā glādulosa q nō incedunt via atangarij qñqz accidunt in loco ali quo casu in crisi⁹. 2.º qñqz cadūt casu expulsiōis a mēbris radicalib⁹: 2.º for tasse attrahunt ea vlcera 2.º apata alia sup exte ma ad qd currit materie in vīz quāz icedūt car

nes ille: quare inuolunt cū eis sicut accidit igul
ni ⁊ subafelle ex apostematione amboꝝ in eo
qꝫ bz scabiē aut vlcera super pedes ⁊ manus. ⁊
qñqꝫ sunt cū repletionē corporis. et qñqꝫ nō ē
in corpore plurima repleto.

¶ In isto cap. dicitur de apanibus fm qꝫ accidit
in locis emunctoꝝ: eo qꝫ cura apatū diuersificat. put ac
cidit in locis istis a cura ipsoꝝ. put accidit in alijs locis
corporeis. ⁊ qꝫ apata que fiunt in istis locis vplm fiunt ex
mā calida saltē illa qꝫ accidit in subafellis ⁊ inguinibus
fm qꝫ apparet p' Rasis ca: de exiuris. iō determinauit de
apanibus illoꝝ locoꝝ in tractatu apatū caloz. nihilomi
nūs tñ bene possunt fieri apata frigida. aliqñ. ⁊ non pp' b
fuit necesse determinare de eis in tractatu apatū frigidoꝝ.
vtrōqꝫ enim post eiones corporeis opz apponere resolu
tiua ⁊ attractiua ⁊ nō repelliua. ⁊ magis sustineat reso
lutiua apata frida qꝫ cala. vñ non fuit necesse reperere de
eis iterum apata frigida qꝫ illud quod hic sit dictum. vñ
de quāqꝫ de istis determinet in tractatu apatū caloz: tñ
illud cōe caplm est de gbuscūqꝫ apatibus que accidunt
in his locis sine sint calida sine frigida. ⁊ poterit etiā esse
alia causa quare de ipsis determinauit potius iter apata
calā qꝫ inter apata frigida. qꝫ apata calida fm se indigent
cura repelliua in pñ apata aut frigida non. Immo opz
qꝫ etiā in pñ sint administrata cū resolutiuis ⁊ calidis vt
postea dicit ⁊ dictū fuit. ⁊ ideo cura apatū caloz in istis
locis plus diuersificat a cura apatū calidoꝝ in locis alijs
qꝫ diuersificat a cura apatū frigidoꝝ. qꝫ quā eadē est cura
fridoꝝ in istis locis ⁊ caloz: qꝫ vbiqꝫ sunt apata frigida
non oꝫ ea pure repute. Et iō dicit dicitur de apatib' istoz
rū locoꝝ potius inter apata cala cū plus diuersificat cu
ra apatū calidoꝝ in istis locis qꝫ in cura apatū frigidoꝝ.
vt ostendet qꝫ diuersa est cura apatū in istis locis ⁊ apo
stematu fm se. diuidit aut p' illa in ptes duas. qꝫ p' de
terminat de apanibus qñm ad causas eoz: qñm ad cu
rā. ⁊ ponit cura apatū que fiunt in carnib' glādosīs emū
ctoꝝ. ⁊ ibi (Cura eoz est diuersa.) dicit p' apata glando
sa. i. que fiunt in glādosīs carnibus sit. emūctoꝝ. qꝫ de ta
libus carnibus glandosīs itelligit h eo qꝫ bñ sunt alie car
nes glandosē pter istas fm qꝫ apparuit cap: de althoym. ⁊
apparebit in isto. Que nō incedit via althoym. Iapātū ve
nenofoꝝ: de gbus dicit est in p'dicto cap: Qñqꝫ aut tē. pla
nū est. Et qñqꝫ sunt cū replone corpis. i. ista apata in istis
locis. Et qñqꝫ nō est in corpore plurima repleto. pōt enī eē
qꝫ in corpore nō sit plurima repleto: tñ erūt superfuitates
aliqñ in mēbris pñcipalib' que expellēt ad illa loca ⁊ faciūt
apa. ⁊ dato qꝫ in corpore nō sit multa repleto. pōt eē qꝫ apo
stemata ⁊ vlcera exiūta sup extremitates pñ fieri apata
in istis locis dato qꝫ nō sit plurima repleto in toto coꝝpe. Di
cit dicitur. plurima repleto vt ondat qꝫ sit aliqua repleto in coꝝ
pore. ⁊ panca. qꝫ si coꝝp' oio esset mundū non expellerent
superfuitates a mēbris pñcipalib' ad illa loca cū in eis nō
essent nec etiā ad ea traherent mēdē dato qꝫ aliqua apata
vel vlcera essent sup extremitates cū in corpore nō essent
materie superfuitatū.

Sed est vnum

dubius circa istud caplm. qꝫ nō
vñ qꝫ spectat ad bñ libuz. qꝫ in
isto libro determinat de egritudinibus qꝫ possunt accidere
cuīqꝫ coꝝpi. vel sunt cōes toti coꝝpō sic apparuit p' dicitur.
in p' l' ⁊ iō nō spectat in isto l' de determinare de egritudi
nibus appropriatis alicui mēbro. ⁊ ista apata sunt appropi
ata alicuius mēbris sic locis emūctoꝝ. qꝫ vñ qꝫ nō spectat
ad istū libū determinare de apatib' in locis istis. ¶ Re
spondeo qꝫ ad istū libū spectat determinare de apatibus

istoz locoꝝ. qꝫ carnes glandosē emunctoꝝ sunt in pluri
bus locis coꝝpōis ⁊ non solū in vno. ⁊ iō dicitur. nō determi
nauit de istis apatibus put determinat accidit vñ loco
emunctoꝝ. ⁊ istud mō determinauit dicitur in ⁊ lib: qꝫ dicitur.
in ⁊ lib: de determinare de apostematibus que fiunt in loco
emūctoꝝ qui est in radice auris appropriatus. sed determi
nauit de ipsis h put ideterminate possunt accidere cui
cūqꝫ loco emūctoꝝ: eo qꝫ istud mō determinatio istoz spe
ctat ad qñtū libū: cū in isto libro determinetur de egritu
dinibus: qñ nō accidit vñ mēbro appropriate. ⁊ possunt
accidere toti coꝝpōi vel pluribus pñbus coꝝpōis sic sunt
ista apata. qꝫ ista apostemata possunt accidere plurib' pñ
b' coꝝpōis cū plures sint loci emūctoꝝ. ¶ Et intelligit
vltimus fm qꝫ dicit Rasis qꝫ exitura vel apostema quod
accidit in subafellis est magis siccū ⁊ ledens. exitura autē
que accidit inguinibus est magis queta parumper. i. respo
ndet illius que fit in subafellis. Et rōne huius est qꝫ exitu
ra qꝫ fit in subafellis fit a mā magis sicca ⁊ a materia ma
gis calida: qꝫ illa materia est supfluitas coꝝpōis qꝫ est ma
gis membrū calm ⁊ siccū. ¶ Alia autē qꝫ fit in inguine
fit a mā magis queta. qꝫ fit a mā min' calida ⁊ magis bu
mida: eo qꝫ fit ex mē qꝫ est supfluitas epatis qꝫ est mem
brū minus calm corde ⁊ magis humidū ipso. Et addit vlti
mus Rasis qꝫ illa que est in inguine quādoqꝫ non facit
collectionē sanie. illa autē que est in subafellis fortasse nō
euacuat a collectionē sanie. Ratio autē vnius est qꝫ mate
ria exiure que est in inguinibus ppe vias vrine ⁊ fecessūs.
vide quādoqꝫ purgat ⁊ derinat ad illa loca. ⁊ ē qꝫ in lo
cis subafellarij ppter caliditātē loci ⁊ ppter etiā ampli
tūdines que est in loco est apta colligi materia grossa que
difficilis est ppter pellis multitudine ad resoluē. sed est
apta ad hoc vt ex exitura cōtingat. talis autē vplm ad
sanem conuertitur vt apparebit infra in sequenti caplo
de exiuris. ¶ Et intelligit vltimus qꝫ Rasis nō fecit mē
tiones de apostemate qꝫ fit in carnibus glandosīs qꝫ sunt
in collo post aures. qꝫ apostema quod fit ibi est minus ca
lidū ⁊ minus ledens qꝫ apostema quod fit in subafellis
⁊ inguinibus. qꝫ fit ex materia que est supfluitas cerebri.
Superfluitas autē cerebri est magis frigida: eo qꝫ cerebri
est membrū frigidū respectu cordis ⁊ epatis. ⁊ ideo exitu
ra que fit ibi est minus calida ⁊ minus ledens. sed est tar
dior resoluē ⁊ tardior maturatiōis: eo qꝫ materia
est frigidior ⁊ grossior. materia autem frigida tardius re
soluitur ⁊ tardius maturatur qꝫ calida.

¶ Et eoꝝ cura est diuersa a cura apatū alioꝝ in
principio cū expulsiōe. Et nō adintrastrat in
eis illud: imo etiā p flōmiam ⁊ solones vētris
est illud quod est necessarium.

¶ In isto caplo dicitur. ponit curā apostematū p'dictoz. Et
diuiditur pars ista in partes duas. p'mo ponit curā apo
stematū. que fiunt in glādosīs carnibus emūctoꝝ. scōo
qꝫ carnes glandosē sunt duplices fm qꝫ dictū fuit p'us. qꝫ
qdam sunt ignobiliores sicut sunt emūctoꝝ. qdam autē
sunt magis nobiles pñt conueniente oriam in curatiōe
apostematū accitius in carnibus glandosīs ignobilibus
per respectum ad apostemata accitia in carnibus glando
sis nobilibus. ⁊ ibi. (Vetus qñ apostema est in qñtate.)
p'ma pars diuidit in ptes duas. p'mo ponit curā apo
stematū accitius in locis emūctoꝝ p viam crisi vel expul
sionis ex pñcipalibus mēbris. ⁊ ponit curā ipsoꝝ acci
tius ppter multitudinē repletiōis in toto coꝝpōe. qꝫ cura
tiones istoz amboꝝ quādoqꝫ differunt vt postea vide
bitur. ⁊ ibi. (Sicut affuerit.) p'ma in duas. p'mo ponit
curā apatū accitius in locis emūctoꝝ per viam expul
sionis ex mēbris pñcipalibus qñm ad vñ. ⁊ qñm

ad localia. 2° ibi (Curatio vō alia.) Dicit pmo. curatio eo-
rū 2°. pmo eūo p flōmā 2 solone vētrū est illud qd est ne-
cessariū. in pñ. istoz ante oēm curā locale. 2 in hoc non
differit ista apata ab alijs. q. Et i alijs qd pmittere elione
fm qd apparuit supra. sed differt cura istoz a pāctis in lo-
calibus fm qd Asu. ponet in pte sequēti. S. hic ois itelligi-
re de flōmā ex qua pte 2 quōd ois fieri. q. An. de hoc nihil
dicit hic. Et cābū. fuit qd fatia Quic. tractant de hoc in
pma fen qñ. ondit. n. ibi in gnāli quōd ois fieri flōmā 2 ex
qua pte ētz qd de hoc dixit in lib. vii in libris pñcularib⁹
nō repetit. "Rasā tñ cābū de hoc dixit quē fuit in inguine
2 subastellis specificat hoc. solū aut "Rasā specificat de exi-
turijs qd fuit in subastellis 2 inguinibus. nō aut de illis qd fuit
in radice auris. (Nota qd in vli fm qd possum extrahere
ex dictis Aui. in p. 2 "Rasā in dicto cābū si apā sit in car-
nibus gladiōsis qd sunt in collo post aures. cōfert ei flōmā
cephalica manus alteri. aut flōmā saphene pedis eiusdē.
vbi gā si apā sit in loco emunctory colli ex latere dextro.
d3 fieri flōmā cephalice ex manu sinistra. 2 si volum⁹ fa-
cere de pede 2 nō de manu d3 fieri flōmā pedis dextri. si
aut apā sit in inguine tūc p qd dicit "Rasā 2 fert ei flōmā
basilice ex manu opposita. 2 tu supple aut fert ei flōmā
saphene pedis oppositi aut basilice man⁹ alterius antam
barū si fuerit res supflua. 2 hoc sunt vba "Rasā. Ego autē
ipm itelligo sic qd ois qd exiunt qd est in inguine 2 fert flō-
mā basilice ex manu opposita flōmā hic illas manū esse
oppositā qd est 2 pōsta in recta linea. vt si exiunt sit in in-
guine dextro 2 fert ei flōmā basilice ex manu dextra. silt
qñ dicit qd illi qd est in subastellis 2 fert flōmā saphene pe-
dis oppositi itelligo pedē oppositi qd est 2 pōsta in recta
linea vt si exiunt sit in subastellis in parte dextra cōfert
flōmā saphene pedis ex pte dextra qd ē directe opposita. vii
dicim⁹. ista dom⁹ ē opposita illi pñā lineā. (Et nota qd
ista dictio opposita in vli significat vñ. qd illa or ē pars
opposita qñ fa cimus flōmā vt deriuem⁹ a pte patiēte ad
pte lōginquā qd dicit Aui. in p. cābū dicit a pte patiēte p vñā dyame-
trū tñ. qd fm qd dicit Quic. in p. cābū dicit a pte patiēte ad
lōginquā nō d3 fieri ad ptes qd distet p duas dyametros. q2
si fieret flōmā ex pte qd sit lōginq nulla fieret deriuatio a
pte patiētis. 2 iō d3 esse lōginquā ad hoc vt fiat deriu-
tio a pte patiēte p vñā dyametrum. 2 iō illa ps d3 esse dire-
cte opposita pti patiēti qd est sic distans a pte patiente qd
ad ipsam pōt fieri diuersio humorū a pte patiente. mō illa
pars aliqñ pōt esse eiusdē lateris cū pte patiente. aliquan-
do aut ē alterius lateris. sic vbi gā. si apostema est in in-
guine dextro tunc manus opposita erit manus dextra. q2
distat ab ea p vñā dyametrum. sicut deorsum 2 deorsum. 2
pes oppositus ei estet nō pes dexte. q2 parū distaret a par-
te patiētis. sed pes sinister. (S3 si tu oppones qd ibi sunt
duo dyametri. q2 est ibi dyameter desursum 2 deorsum. 2
de dextra in sinistra. Aui. aut dicit qd nō fiat p duas dy-
metros. (Nādeo qd Aui. itelligit quādo dicit qd nō fiat
per duas dyametros completas. sicut si apostema esset in
subastellis dextri non deberet fieri flōmā ex pede sinis-
tro. q2 ibi sunt duo dyametri cōplete. (S3 si apostema
esset in inguine tunc d3 facere ex altero pede. q2 nō sunt ibi
duo dyametri cōplete. s3 est ibi vna completa sicut est de
dextro in sinistra. 2 altera est incompleta vt de sursum in de-
orsum. 2 ppter hoc. q2 nō est completa dyameter ab in gui-
ne ad pedem rōne sursum 2 deorsum. iō nō d3 fieri flōbo-
tomia ex pede illius partis. sed ex pede alterius partis. Et
eodem mō esset quādo apostema esset in collo. q2 nō de-
bet fieri ex manu illius partis. q2 nō esset pars sufficiēter
longinquā. s3 d3 fieri ex altera manu. (Et si tu opponas
cōtra illa que dicta sunt. qd dices tu videtur qd sicut quan-
do apostema est in inguine dextro nō facimus flōmā

ex pede dextro. sed ex sinistro. sic non debemus facere ex
manu dextra s3 ex sinistra. q2 non videt esse maior distan-
tia ab inguine ad manus qd ab inguine ad pedem. (R. E)
spondeo qd debet fieri. vt dcm est si apostema sit in inguine
ex manu eadē 2 non ex pede eodē. sed ex pede altero. q2
difficilius mouent⁹ 2 attrahunt humores sursum qd deor-
sum. q2 de natura sit humores sursum magis apti descendē-
re deorsum qd sursum. 2 ideo q2 agilius est trahere humo-
res deorsum qd sursum magis a longinquis desursum pōt
attrahere flōbotomia qd sit in pede qd possit attrahere de-
orsus flōbotomia que sit in manu. 2 ideo qd flōbotomia qd
sit in pede attrahit plus a pñbus superioribus qd sit ingui-
ni tunc si flōbotomia fieret in pede ex parte eadē illi bu-
mores qui attraherentur per flōmā ad partes pedis re-
tinerent in carnibus inguinis. 2 pñs auget⁹ apā. Un si
cui dictum fuit supra qd vlcera existeria sup extremitates
sunt causa apostematiz. qd attrahunt matricas que retine-
tur in locis vacuis qui sunt in illa via recta. sic etiā flōmā
si fieret in pede eodē posset augere apostema qd matrice
que attraheretur a partibus superioribus per flōmā re-
tineretur in vñs medys vacuis. sed flōbotomia que sit in
brachio non attrahit a tanta distantia hūores ab inferio-
ribus locis sicut attrahit flōmā que sit in pede a pñbus su-
perioribus. 2 iō attrahit solū a pñbus inguinis vcl a pñbus
circūstantibus. qd difficilius est attrahere hūores sursum
qd deorsum. 2 iō pōt fieri flōmā de brachio eodē autē
de pede eodē ppter rōnem dictāz que subtilis est homini
iuncti. (Intellige tñ qd si corpus esset multū plectozici.
2 esset magnus fluxus humorū ad apā tñ melius esset fa-
cere flōmā hūi apā esset in inguine dextro de manu sinistra
qd de manu dextra. q2 in pñ. ppter replōnē corpis d3 pri-
mo totū corpus eūari. 2 faceremus p flōmā alteri⁹ ma-
nus. postea aut debem⁹ deriuare 2 attrahere ab apate 2 fa-
cerem⁹ p pte manus eiusdē. (Et iō nota vñā distinctiōē
vles 2 bonā circa flōmā qd pōt extrahi ex dco Aui. in p. 2
a Sa. li. de ige. fan. qd qñ facim⁹ flōmā pp aliquā apā exis-
tens in istis locis 2 in alijs qd hūores sunt in fluxu aut nō. si
hūores sunt in fluxu aut corp⁹ ē multū plectozici aut nō.
si corp⁹ ē mltū plectozici tñ dico qd ibi apertū duplex flō-
mā. vna ē qd eūat plectozia. 2 istā ois fieri p pte magis lōgi-
quā a pte patientis siue ista distet p duas dyametros siue
nō. Alia flōmā d3 fieri post pñā qd deriuat fluxus māt ab
apate ad pte longinquā. Et hoc ps d3 ē distāz a pte panē-
te p gntā dyametrum. 2 istū mō itelligit Aui. cū dicit qd tu nō
debes facere plogatiōē iter duas dyametros. itelligit. n.
ibi de flōmā qd sit a cā deriuatiōis ad pte lōginquā a pte
patiēte. q2 nō d3 fieri deriuatio ad lōginquiorē pte qd sit p
vñā dyametrum. Si autē corp⁹ nō sit multū plectozici tunc
d3 fieri flōmā a pte qd distet p vñā dyametrum tñ. qd cū h
nō sit pnce eūare plectozia sic erat in pma debem⁹ face-
re flōmā in pñ. p pte qd derinet a pte apatis 2 euacuet ali-
quā replōnē qd ē in corp⁹. s3 hoc ps qd distat p vñā dyame-
trū tñ. 2 iō in tali corp⁹ d3 fieri flōmā i pñ. pte lōginquā
p vñā dyametrum tñ. Si autē hūor nō sit in fluxu s3 ias flu-
xerit. 2 sit solū eūo māt collecte tūc d3 scārio fieri flō⁹ ex
pte eadē vel ex pte pñā. 2 hoc flōmā nō d3 fieri in pñ.
q2 nō d3 fieri nisi post pñā flōmā vt ponunt auctores.
mō tūc "Rasā itelligit qñ dicit qd si apā est in inguine 2 fert
ei flōmā basilice man⁹ opposite exponēdo qd manū oppo-
sitā manū eandē. vt dcm ē de flōmā qd sit cā deriuatiōis
fluxus hūor ad apā. q2 tūc flōmā d3 fieri ex manu eadē.
s3 si corp⁹ est multū plectozici nā facerem⁹ ex alia manu.
vt dcm est pus. (Alpet qd ex dictis p3 mētē "Rasā quō i
apate inguinis ps opposita aliqñ est eadē pars. vt si flōmā
fiat de manu aliqñ autē altera vt si fiat de pede. Si autē
apā sit in subastellis ex pte dextri tūc manus opposita ei

erit manus sinistra: q̄ distat ab ea p̄ ynam diametru sit de
dextra in sinistra. Et pes opposit⁹ ei esset nō pes sinister:
q̄ distat minus ab eo: q̄ distat p̄ duos diametros: s̄ esset
pes dexter. q̄ distat a p̄te patietē p̄nam diametru. Et si
apa sit in subitilicis si volumus facere s̄omiam de pede
cōfert ei s̄omia de saphena pedis eiusdē lateris. s̄ si vo
lumus facere s̄omiam de brachio cōfert ei s̄omia alte
rius manus. Et hoc intelligit Rasis q̄ dicit. Illi q̄ v̄t q̄ est in
subastellis cōfert s̄omia de saphena pedis oppositi aut basi
licis alterius manus. Et addit Rasis. aut amborū si fuerit
supflua. Et illud p̄r duob⁹ modis exponi. Uno: v̄t itelli
gat aut. s̄ cōfert ei s̄omia ambarū. s̄ venarū puta basilic
ce et saphene si fuerit res supflua. s̄ si corpus fuerit multū
plectozicū et fuerit multus fluxus humorū ad locū. q̄ q̄
corpus esset multū plectozicū et esset magnus fluxus hū
rum ad apostema tunc cōfert ei s̄omia illarū venarū s̄it
v̄t p̄mo fiat s̄omia basilice et postea de saphena. ¶ Uel
poret exponi. alio mō. aut. s̄ cōfert illi exire q̄ est in sub
astellis s̄omia basilice ambarū. s̄ manū si fuerit res sup
flua. s̄ si fuerit magnū apostema. q̄ q̄ eēt magnū aposte
ma in subitilicis cōfert ei s̄omia basilice ambarum ma
nuū v̄t p̄mo fiat s̄omia de manu altera ad derivandū ad
p̄tem longinquā. postea fiat s̄omia de manu eadē. Et q̄
humor iam fluxit v̄t deriuat ad p̄tem p̄pinquā. Et s̄it ē
s̄m hunc modū si apostema sit in inguine et sit magnū cō
fert ei s̄omia manus eiusdē. Deinde facta ista s̄omia ad
p̄tem longinquā cōfert ei s̄omia pedis eiusdē v̄t deriuat
mā ad p̄pinquā. Et s̄it s̄m istum modū si apostema esset
in collo cōfert ei s̄omia cephalice ambarū manuum v̄t
p̄mo fieret s̄omia ex māu dextra et opposita. et postea ex
manu eadē q̄ est p̄ p̄pinquā. et istū itell⁹ credo q̄ Rasis ha
buerit in isto loco. ¶ Aliter intelligit q̄ q̄ Rasis dicit
q̄ exire q̄ ē in subastellis cōfert s̄omia basilice et credo
q̄ ita bñ p̄ s̄ cōfert s̄omia v̄ne cōis: q̄ Auz. dicit in p̄ sen
4. ca. de s̄omia. q̄ sanguis q̄ eiat p̄ venā cephalicā et ex
collo et ex p̄rib⁹ q̄ sunt supra collū vel sup spm. Basilica
aut eiat q̄ ē a p̄te lūminis v̄teris fuit. v̄t eiat a locis q̄
sub v̄trafragante sunt. Iudiciū v̄o v̄ne cōis est mediū in
ter cephalicā et basilicā: q̄ eiat ex p̄rib⁹ medys corpis p̄. et
ex p̄rib⁹ supiorib⁹ et inferiorib⁹. sc̄dario in q̄tū p̄ponit ex ba
silica et cephalica. Et s̄ ē dicit Auz. in dispōne regali. ca. de
s̄omia cephalice. et sic in his q̄ sub sunt p̄rib⁹ supiorib⁹. B. n.
in p̄rib⁹ medys cōfert ei s̄omia aqueale. i. cōis. et si sint in
p̄rib⁹ inferiorib⁹ cōfert ei s̄omia basilice. Un̄ si apa sit in
inguine tūc directe p̄perit ei s̄omia v̄ne cōis. Verū ē tūc q̄
Almāfōz et Albucasis vident ponere in anatomia venarū
q̄ basilica eiat sanguine ex p̄rib⁹ q̄ sunt sub gutture et col
lo et eo q̄ d̄ legut pectus et ventrē. et s̄ B. p̄peret ei s̄o
mia basilice. et sic ponit Rasis. v̄t Almā. et Albucasis vi
dent ponere q̄ basilica et cephalica eiat ex p̄rib⁹ determi
natis corpis. sic cephalica a p̄rib⁹ q̄ sunt a furculis supra.
basilica aut eiat ex p̄rib⁹ alijs. et vident ponere q̄ v̄ne
cōis nō eiat p̄. et p̄ ab alijs p̄rib⁹ corpis determinatis:
imo ponit q̄ eiat totū corp⁹ p̄. et eiat p̄tes supiores vel
p̄tes inferiores s̄ ē in q̄tū p̄ponit ex illis duabus. ¶ Auz.
v̄o et Auz. ponere vident q̄ basilica cephalica et cōis oēs il
le tres eiant a p̄rib⁹ determinatis corpis sic cephalica eiat
a p̄rib⁹ supiorib⁹. basilica a p̄rib⁹ inferiorib⁹. et v̄ne cōis
eiat. p̄ a p̄rib⁹ medys. et eiat ex oñi ex p̄rib⁹ supioribus
et inferioribus i q̄tū p̄ponit ex basilica et cephalica. et s̄ ē mō
eiat a toto corp⁹. s̄ s̄ p̄positione oñis illoz auctoz q̄ s̄o
mam rōne plectozic. tūc debem⁹ s̄omare de v̄ne cōis: q̄
ista eiat ex toto corp⁹: s̄ q̄ s̄o mam rōne deriuatū flux⁹
ab apate tūc si apa sit in colloce cōcordat q̄ v̄t fieri ex
cepbalica si inuenitur. et si nō inuenit⁹ v̄t fieri ex cōis: eiat a

p̄rib⁹ supiorib⁹ in q̄tū p̄ponit ex cephalica. Si autē apa sit
in inguine s̄it oēs cōcordat q̄ v̄t fieri ex basilica p̄. et si nō
inuenit tūc fiat ex cōis: eiat a p̄rib⁹ inferiorib⁹ i q̄tū p̄po
nit ex basilica. Si autē apa sit in subastellis tūc v̄t s̄ p̄posi
tionē Almāfōz et Albucasis q̄ p̄ v̄t fieri s̄omia ex basil
ica si inuenit⁹: s̄ s̄ p̄positionē Auz. et Auz. v̄t q̄ debeat fieri
et p̄mo p̄petat de cōi cū p̄ enacuet ex p̄rib⁹ medys corpis.
Si autē ea q̄ dicta sunt v̄t meli⁹ itelligere et scire legas in
libris p̄cularib⁹ q̄ tractat de anatomia venarū. Nō autē
videat tibi s̄mo istē q̄ dicit p̄r lōgitudinē eius rediolus:
q̄ iste s̄mo ē de mā q̄ occurrit quotidie: v̄t nō posset fie
ri in tali mā inquisitio nimis longa: imo ea q̄ dicit q̄ bre
uius potui dicit. et si bec que dicta sūt bñ respicias sunt via
in multis difficultatib⁹ sciend⁹ in tali mā s̄it p̄t appare
re bñ subtilit⁹ ituerit. Tūc segutur illa pars.

Curatio vero alia plonge in eis si possibile
est donec declaret⁹ dispō. Itā si fuerit s̄m semi
tam crissu aut s̄m semitū expulsiōnis ex mem
bro p̄ncipalib⁹: tunc nō o3 v̄t p̄biceat oīno: in
mo trahatur ad membrū quacūq̄ attractio
ne est possibile et etiam cū ventosus.

CIn qua pte ponit curā apatū p̄dictoz q̄tū ad loca
lia. dicit q̄ Curatio vero alia. s̄ q̄tū ad localia donec de
clarat⁹ dispō. s̄ apatis. s̄ v̄tū tale apa in locis emunctoz
sit p̄ viā crissu et expulsiōnis a mēbris p̄ncipalibus. vel sit
p̄pter magnitudinē reptonis corpis. q̄ quodam mō dicit
p̄p̄ter curā s̄m ambas istas dispōnes. v̄t postea videbit⁹.
Et hoc est quod subdit Auz. cum dicit. Nam si fuerit s̄m
viam crissu et. Deinde cum dicit.

CSi aut fuerit p̄pter multitudinē reptonis: tūc
etiā ē radix et minoratio cibi et subitiliatio.

CIn qua pte ponit curā apatū accitū in istis locis p̄pter
multitudinē reptonis in corp⁹. Dicit Auz. duo fac. p̄ ponit
curā q̄tū ad v̄lia. et q̄tū ad localia. et ibi Tūc nō admī
nistres. Dicit q̄. Si aut fuerit tūc etiā est radix. ē p̄
cipiū ist⁹ cure. et itelligit etiā. s̄ s̄omia et solone v̄teris.

CEt itelligit h̄ ē v̄t v̄tū q̄ p̄t bñ ex oīs supra q̄
illa apata accidit p̄ multitudinē reptonis toti tūc v̄t fie
ri s̄omia q̄ enacuet plectozia ex p̄te lōginozi q̄ pole et ex
vena cōis. q̄ ista v̄ne eiat ex toto corp⁹. et ista s̄omia v̄t
fieri s̄o q̄ derinet fluxū hūoz ab apate q̄ sit lōgū et v̄t
diametru. et v̄t fieri talis s̄omia ex v̄ne p̄p̄ia q̄ eiat ex
p̄rib⁹ determinatis s̄ q̄ d̄cti sunt p̄ius: q̄ illa apata acci
dūt p̄ viā expulsiōis ex mēbris p̄ncipalibus: v̄t d̄ctū est in
p̄ti p̄te. et nō est magna repto in corp⁹ tūc v̄t fieri s̄omia
in p̄ti solus q̄ derinet ad p̄te lōginozi et v̄t fieri ex v̄ne q̄
eiat ex determinatis p̄rib⁹ p̄ p̄te q̄ d̄ct⁹ et v̄t v̄t diametri
solū s̄m modū quē ponit Rasis et s̄m modū q̄ declarat⁹
in p̄ti p̄te. et minoratio cibi et subitiliatio. Et addit Rasis
huic dicto q̄ nō o3 v̄t apponit⁹ h̄is extirpā in subastel
lis v̄tū oīo q̄ tūc s̄m sup i p̄s ex eo accitū mala. et B. ē p̄p̄
p̄p̄tate ill⁹ exire et ad cos. Un̄ nō ex exhibet tūc v̄tū
timēdo de nimia fūcale functione cordis. s̄ debet exhiberi
tūc in frigidantia que sunt confortantia cordis in sua frig
ditate. Deinde cum dicit.

CEt non admīnistres expulsiua: imo mollifi
catina. ita tamen v̄t non admīnistres mollifi
catina iturū absq̄ ectione. fortasse eni enuenit⁹ il
lud super membrū q̄ attractione materiei plu
rime: imo q̄ admīnistras mollificatina euacua
cum hoc et trabe materiā ad diuersum. timor
enim in expulsiua est reditus materiei ad v̄tice

ra et ad membra principalia. et timor in molli-
ficatibus est attractio materiei plurime. et eua-
cuatio et declinatio materiei securant ex nocu-
mento molliciantium. et quando dolor sit ve-
hemens: tunc necessarium est ut sedes ipsam cum
eis que sunt sicut lana infusa in oleo calido: de-
inde addere eo sal in fine eius donec sedes dolor
stati et primo fortasse addit i dolore.

¶ Aut hic ponit curam aperturam pectoris quod sit ex multitudine
repletionis quod ad localia. Et videtur per ista i pres duas.
primo ponit quod localia et quod debet administrari. et specificat
de aliquibus medicinis localibus per alibi. et ibi. (Et qui corpus est
mundum etc.) Dicit per. Si aut fuerit per multitudinem reple-
tionis. sapata in istis locis tunc duo repleti sunt quod dicit. Et qui
sit dolor: vehementer etc. Dicit Aut. docet sedare dolores quod
post teringere in istis locis rone aperturam. et maxie teringere do-
lor vehementer quod aperturam est in subtrillio. et per dicit fuit. et di-
cit. Ratis. Et cura quod est in subassellis est magis sicca et magis
sedes. et hoc est rone magis acute: per oculi fuit supra.
Dicit per Aut. Et qui dolor sit vehementer etc. planum est quod dicit.

¶ Deinde addit in eo in fine eius. sapatis sale. et hoc est ut
deficeret residuum. per tunc bonum est administrare sale cum illis in
fine aperturam. Et in primis. in principio aperturam fortasse addit i
dolore etc. sal. quod in principio rone sedando dolores copertunt
molitina et resolutionia leuia. quod talia sunt quod sedant dolore
in principio. sal autem est minus defecitarius et resolutionis
in dolore. et ideo in principio aperturam administrare illis fortasse addit
ret in dolore. ideo in fine competit ut explet et resoluitur res-
iduum. Deinde cum dicit.

¶ Et qui corpus est mundum aut mundificasti i ipsi
tunc resolue et non cures. et quicquid valet in resol-
uendo illud quod est sic farina tritici et salum? illa
est farina ordeii. et fortasse magnificat per resolutionem
forte aperturam: quod non administrat nisi quod est necia repul-
sio ex membris principalibus et attractio materiei ab
eis ad aperturam timedo super illa principalia. Et mul-
titudines quod em sanant ea in principio oleum calefa-
ctum quod effunditur solum.

¶ In pre ista specificat Aut. de aliquibus medicinis localibus
quod administrant post mundificationem corporis. Dicit per. Et qui
corpus est mundum etc. tunc resolue et non cures. per resolutionem
si angustia aliquotum aperturam. Et quicquid valet in resoluendo illud
quod est sic farina tritici. cocta cum aqua et oleo. et saluum illa est
farina ordeii. cocta cum aqua et oleo. Et autem quod Aut. dicit sal-
uum est quod non est ita forte resolutionis emplum quod fit ex farina
ordeii sic illud quod fit ex farina tritici. et ideo emplum quod fit
ex farina ordeii non est sic angustia aperturam sic emplum de farina
tritici. quod emplum de farina tritici est resolutionis forte ma-
gis. per resolutionem et nimis forte magnificat aliquotum nimis aperturam.
Et ideo saluum emplum est illud quod fit ex farina ordeii in aperturam
tibus locorum emuctoriorum quod sunt. propter multitudinem reple-
tionis quod fit emplum ex farina tritici. quod est minoris resolu-
tionis et attractionis. et hoc est quod subdit Aut. reddendo cam
pdicti dicit. Et fortasse magnificat per resolutionem forte aperturam. et
i supple saluum sunt illa emplum quod non sunt sic fortiter re-
solutionis vel quod non sic fortiter resolutionis. rone Aut. ostendit ubi
copertunt fortis resolo. Et emplum fortis resolutionis. et dicit quod
re non administrat. i. fortis resolutionis et emplum fortiter resolu-
tionis et attractio nisi quod necia est expulsiua membrum pnci-
palibus et attractio materiei ab eis. et hoc est quod non dicitur admini-
strant fortis resolo nisi quod ista sunt per viam expulsiua ex me-
bris principalibus et velimus attrahere materiam ab illis timedo

done remaneat in ipsis et faciat aperturam. et hoc intendit facere.
Aut. ¶ Nota quod ex ista ista apper quod quodammodo diversifi-
cat cura aperturam illos locorum quod sunt per viam expulsiua a me-
bris principalibus. et qui sunt per multitudinem repletionis totius
corporis. quod qui sunt per viam expulsiua ex membris principalibus
tunc aperturam fortis resolo et fortis attractio. quod tunc non cura-
mus nisi quod materia non remaneat i membris principalibus immo alii
quod in tali casu attrahere cum venis sit quod esset grossa et
tardae mobilis: et non esset pigra in expellendo ad exteriora.
Sed qui illa aperturam sunt per multitudinem repletionis totius cor-
poris. sit quod per resolutionem totius corporis possit oziari aperturam in alijs
locis et non sit per viam mundificationis in ea membrum principa-
libus tunc non copertunt resolo et attractio quod posset nimium aug-
mentari aperturam et non idem? per fortiter resolutionem attrahere a me-
bris principalibus cum membrum principalia uo expellat illa materiam:
nec est oportet ubi repulsiua per timedo membrum principalium
timedo ne materia attrahat ad ipsa per vicinitatem et pigritatem. et
vicinitatem quod binit ista loca ad ipsa. Sed quod administrant resolu-
tionem tepidum et lenem. et hoc videtur Aut. in bac per quod dicit
est. ¶ Et fortasse magnificat per resolutionem forte etc. Et mul-
titudines quod sanant ea. sapata istos locorum quod sunt sunt
fiat per viam expulsiua a membris principalibus sine per resolutionem
totius corporis oleum calefactum quod effundit solum. et hoc est quod
dicit. De igitur. fani. Si in molli carne tumor accidit oleum ca-
lidum sufficit. et intelligit maxie si aperturam est paruum et materia est
multa. Et ideo Aut. dicit multoriorum. quod aliqui hoc conuenit
et non semper. Tunc seguit illa pars.

¶ Verus qui aperturam est in quietate et substantia sua
molle in membro nobili sic mamilla et testicu-
lo et non timeat ex phibitione eius nocuentum
tunc prohibet et repellere.

¶ In qua parte sic prius dicebat. quod carnes gladiose sunt dupli-
ces: quod sunt ignobiles sic emutioris. quod aut sunt magis
nobiles sic gladiose caro mamille et testiculo et siliu. et hoc
Aut. quod non eade cura oziari aperturam expulsiua quod binit: quod carni-
bus gladiosis ponit ostendit et conuenientiam i curatio aperturam carni-
bus i carniibus gladiosis nobilibus et non emutioribus per respectum
ad aperturam accitiam in carniibus gladiosis ignobilibus et emutioribus
rura. et hoc facit solum ut ostendat quod ista causa locum? et de cura aperturam
tunc accitiam in carniibus gladiosis et emutioribus. tunc ista pre
Aut. duo facit. per ostendit. et per ostendit conuenientiam et ibi. Sed qui
sentis declinationes ad duritiam. Dicit per. Verum qui aperturam est i
quietate et substantia sua molle. i. gladiosus. quod illud aperturam est mol-
le aperturam quod accidit i carne gladiosa in membrum nobili su. gladio
so sic mamilla et testiculo su. et siliu? carniibus gladiosis. et non ti-
meat ex phibitione eius. i. ex repulsiua eius? nocuentum. i. quod so-
let euenire rone repulsiua in alijs locis et in eo multo sunt
aditioes phibitionis fieri repulsiua per rone loca emutioris
et per viam suam per. mo si non timeant illa nocuentia ex repul-
siua quod aperturam est mamilla vel testiculo. et phibet et repellere
i. tunc repete. Vult per dicere Aut. quod non eadem repulsiua
in aperturam exite i quicquid carne gladiosa: sed solum vitanda repul-
siua in aperturam exite in carne gladiosa emutioris: non autem i
aperturam exite i carne non emutioris: immo illa aperturam quod fit i car-
ne gladiosa non emutioris fuit curanda sic et reliqua aperturam exi-
tia in alijs locis. et ideo sic repetuntur in alijs locis nisi adfinit
aditioes dicte prius ita et repetuntur? nisi adfinit aditioes
quod phibet repulsiua in quicquid loco. et hoc videtur Aut.
qui dicit. Non timeat ex phibitione eius? nocuentum etc. Sed ad quod
re non possum? repete i carniibus gladiosis emutioribus.
possum? aut repete i alijs carniibus gladiosis eius. pmpu-
ne carnes gladiose emutioris sunt deputate a natura ad buccum
non solum ut eis expurgent supfluitates. et membrum principa-
lium. Autem carnes gladiose non sunt deputate ad naturam: immo
sunt deputate ad opariones quod sunt necie corporis sic mamilla

Tractatus .I.

ra ē de sūma sū dubellet. ⁊ dubellet exponit: vt deū ēī.
apātū bīfītū sūū ⁊ ⁊cautē ī q̄ aggregat m̄ q̄ collectio-
ne faciū p̄lūstū et q̄ dū per ea q̄ dū sūt q̄cūq̄ m̄ collectio-
sue sūt cālā sue sūt frīgida. ¶ Et ⁊cautē q̄ ē ex bac sūa
dīspōne cālā m̄ q̄ cōgregat q̄ p̄dīctā dīspōne q̄ dū ē ī
dubellet ē cālā tūc dī tale apā ē xitura. Et sic appet b̄ per
īd q̄ dū b̄ sūū. q̄ dubellet ē sic gen⁹ ad exiturā. nā exi-
rāddūt p̄dīctōs dubellet q̄ m̄ sūt cālā. dubellet autē
pōt ēē sūe m̄ sūt cālā sue frīgīa. ⁊ q̄ dubellet ē sic gen⁹
exiturā sic spēs. spēs autē dīffīnīt p̄ sūū gen⁹ q̄ dū p̄pā cō
sūtīnēre spēs illā sūb illō gēīe. iō b̄ dīffīnīūt sūū. ī p̄m̄ dī-
cēs. Exiturā ē de sūma dubellet q̄ collectōs faciūt ex
apātū cālīdīs. vt p̄ sūū q̄ dubellet q̄ collectōs faciūt
tangit gen⁹ exiturā. p̄ sūū q̄ dīcīt ex apātū cālīa tūc
p̄pā. ⁊ dū b̄ntē illū dūcīt ad tales spēs. deīn q̄ dū

C Et qñq̃ incipit a pa calidū sicut est cū aggrega
 gario ⁊ resolūtiōe cōrūnitatis intrinsece. ⁊ qñz
 nō incipit ita: imo incipit in inceptiōe apostematū
 calidoꝝ sanoꝝ: deinde conuertit̃ esse ei⁹ apud
 statū vt incipiat in aggregatione.

[illegible]

Et nos in posteriorib⁹ differimus sermones
de tubellet frigida que comprehendunt hu-
mores viscosos et gypseos et lapideos et are-
nosos et capillares et alios.

¶ In ꝑꝛte ꝑꝛæfatus se a dēterniatiōe dubellet fridoꝝ. qꝫ vñ dñi supꝛa dubellet nō solū dñ de calis: sꝫ et de fridoꝝ. ¶ Et circa ꝑ ꝑonit et opōne grādiā de beate iū itētiōe. Dñi ē. Et nos in posterioꝛibꝫ. sꝫ tractatu apatū frigi dōꝝ differēꝫ fmonē de dubellet fridoꝝ qꝫ ꝑꝑendat. Et itellige h ꝑ ex hoc qꝫ dñi h ꝑꝛæ. bñ appet qꝫ dēterni nāt i tractatu apatū fridoꝝ de dubellet fridoꝝ. sꝫ Amn. nō fac aliqd caplm ꝑꝛale de maturatiōe apatū fridoꝝ. pꝫ cām qꝫ dicta sūt pꝛus. Et iō ex hoc appet qꝫ illud nomē dū dubellet nō solū ꝑꝛ dñi de eo qꝫ aggregat mānā ē ētꝫ zuer sūra in famiē. sed ēt ꝑꝛ dñi de eo qꝫ aggregat mānā dato qꝫ nō sit zueriura in famiē. sicut illa apolmetata frigida qꝫ dñcū dubellet flegmatica: sicut dictū ēt supꝛa.

¶ Licet sint qdā q appropriāt noīe aldubellet illud in quo sūt bñiores illi⁹ generis. **¶** Tex nos loquimur nūc de eo qđ aggregat mām.

¶ Dic circa die ponit opone quozda. q. qda sunt q. appropiazat nomini dubellet talia apata frida q. qregatib. vi. vilcosos vel arenosos. c. vez. nos logmur de eo q. ob aggre gat mam hoc e dicere licz illi appropiazat nome dubellet ad talia apata fridati. nos logmur tati de eo. i. de dubel let q. ob aggre gat mam. i. fm q. aggre gat mam absolute et gualiter fue illa ma fit talia fue frida. vi. vel dicere Ani. q. hic no accipit dubellet q. dixim' p'm. Exitura est de suma dubellet r. appropiazat sic illi dicit. Et accipit du bellur pur dubellet dicit q. noiat ap. q. ob aggre gat mam fue illa fit talia fue fridat. q. h' mo dubellet est sic gen' r. exitura e sic ipos: vi. dicitur fuit pur. S. sic accipit dubel

Calidis

let fm q illi dicebāt: tūc nō fuisse bñ dictū q exitura est
de fūma dubeller et nō ulla dubeller et sic ex opposito disti-
cta ē exitura. nō est sic gen⁹. Intellige aut h q nō est de
noib⁹ curādū oūmō itentioēs bñtur. sic oīc Alui. in pmo.
et Bal. in libro de igenio fanitico et q noia sūt ad placitū
significatiua sicut habent ex pmo doctrinis. id Zuic⁹
nō appoat nec iproat illos q sic appropiant nomē dubel-
let illis apatib⁹ frigidis. sed dicat q illi sic dicunt. ipse aut
accipit dubellet magis generaliter q illi. Deide cū oīc.

¶ Doc. n. si icipit epistura pp mām quā expellit
nā: z nō est pole vt penetrret cutē: neq; ēr sup fi
ciez carnis: imo separar ei? cōtinuitatē p gressi
tiez inā separatōe apparēre: tūc qescit in vacui
tate eius qd̄ sepa f m plm: qre appet ei caput
acurū z pprie si fuerit materia acura.

¶ In pre illa q̄ exitura pōt fieri vel generari duob⁹ mo⁹
dis. Incipiendo ⁊ pmuato. In nō p̄leat declaraverat q̄
exitura fit incipiendo. Ideo in pre illa Auzic. id̄ complete dōc̄a
rat. ⁊ vltro hoc ēd̄ ponit modū p̄cessiōis eaz⁹. Dicit ergo
Auzic. hoc enis. lapa q̄d aggregat magis fit incipit exitura
i. si fiat exitura incipiendo ppter mām quā expulsi natura
habet interiozibus ad exteriora. Et nō ēd̄ possibile q̄d hoc
ēd̄ quasi vult dicere Auzic. q̄ tūc talis mā facit exiturā p̄
sui in m. dicit. p̄mo q̄d nō ēd̄ pole q̄ talis materia v̄ p̄ne
tet autē ne q̄ sup̄ficiē carnis. ⁊ hoc pōt esse ex parte māe.
q̄ fit grossa vel multa. vel ex parte mēbz q̄d in se deat v̄
cūtate rōne cū ēd̄ maxime ibi nata exitura fieri ⁊ con
gregari sicut est in tubafelle ⁊ in inguinib⁹. v̄ dictū fuit
sup̄mo tūc talis materia separat ēd̄ continuatē ēd̄. carnis
ppter grossitūz lapa separatē apparentē. in manifestā. ⁊ hoc
intelligi in parte interioz carnis. sup̄le ⁊ tūc. si talis materia
gēcit. aggregat in vacuitate ēd̄ q̄d separat ēd̄ plurimū.
q̄re apparet eius caput acuti. i. caput eleuatz. ⁊ p̄p̄e fit
materia fuerit acuta. q̄d quāto materia est acuti⁹ tanto
plus accēdit sursum. ⁊ p̄r cōfēct⁹ exitura ⁊ hoc tanto ma
gis caput acuti. vnde quolibet exitura ⁊ hoc caput eleuatz
ppter collectionē ⁊ aggregationē materie in cōcauita
te ⁊ finū quā b̄. sed quāto materia est acuti⁹ tātō b̄ ma
gis caput eleuatz. fit ergo apper per ea que dicta sūt q̄d
generat exitura incipies. q̄ fit ppter materiā quā expel
lit natura que nō pōt penetrare sup̄ficiem carnis nec va
cuitate. sed facit separationē in carne ⁊ in vacuitate in qua va
cuitate materia cōgregat ⁊ colligit ⁊ facit eminentiā ma
gnā. ⁊ hoc quāto materia est acuti⁹ tanto ēd̄ eminentiā maioz.
hoc ergo vult dicere Auzic. in hac parte.

¶ Iste ergo exire incipit et aggregat sanem: deinde maturat sanem, postea rumpit, et fortasse idiget confortatione et maturatioe et erupione et fortasse non idiget.

¶ Sic ponit modum processus exiturarum: et patet. Tunc sequitur illa pars.

Et quāro plus est eritura vebemētiois eleuatiois ⁊ acutioris capitis ⁊ rubedis ē humoꝝ attract⁹ ei vebemētiois calcaris ⁊ velocioris maturitatis ⁊ resolutiois ⁊ eruptiois ⁊ pprie eminis pcedēs eꝝtra pincalis. Que autē est cū diuersitate lata pfunda paucē rubedis ē gꝛofse materiei mala declinū ad itiora pauci doctozis grāis morus.

In qua parte determinat de exituris comparatiue. ponit autem Auicen. plures comparationes exiturarum eo qd exi-

tute possunt pluribus modis cōparari. et 3 hoc diuiditur pars illa in partes gngs. Quia pmo comparat exuritibus ad seintitum penes bonitates et malitias rōne materie. Secundo cōparat eas penes bonitates et malitias rōne corruptionis earū. Tercio cōparat exuritibus ad mēbra ostēdēdo in quibus mēbra sunt vltimūm exiture et in quibus nō sunt. Quarto cōparat exuritibus ad iniuncie penes bonitates et malitias rōne membrorum in quibus sunt. Quinto cōparat exuritibus ad iniuncie penes tarditatem et velocitatem in materione. scōa est qd (Et deterior est illa cui erupit rōne 3^a ibi) (Et nō est omne mēbrum cōueniens rōne 4^a ibi) (Et deterior exuritibus) 5^a ibi) Exiture quidē diuersifican^t ppter spaciū materiōnis rōne) Dicit ergo de pma parte. Et q̄to plus est materia vel exitura rōne. Est humor attractus et vehemētioris caliditatis, supple et vehemētioris subtilitatis. et ppter eminens extra procedens pincalis eo qd quāto exitura est magis eminens pincalis tanto est ex materia calidior et subtilior. et calidi est sursum abscondere. supple exitura qd est ex tali hūore est salua. Que autē est de diuersitate. hoc est. sed illa exitura qd diuersificat a p̄dicta: est qd fit lata paucē rubedinis et grosse materie. supple et paucē caliditatis. et hoc est. qd contrariouus cōtrariū sunt effectus. et supple talis exitura que fit ex tali humore est mala declinans ad interiora. i. pcedēs ex membris exteriorib^{us} ad interiora pauci doloris hoc ē ratione materie qd nō est ita calida sicut pma exitura est. vii in exitura qd est ex hūioribus calidis et subtilib^{us} est maior dolor qd in exitura qd ē ex hūioribus grossis et paucē calidis. sed citius resoluta et maturā. et iō saluior est. Causa autē autare ex hūioribus calidis et subtilib^{us} est maior dolor qd in illa qd est ex hūioribus magis grossis et frigidis. est propter duo. pmo qd mala cōplexio calida maiorē inducit dolorē. rez qd mala cōplexio frigida. qd dolor et leticia causant 3^a qd apparer in pmo. sen 2^a. ex subita mutatiōe cōuenientis ad icōuenientis q̄ntū ad dolores. et subita mutatiōe iconuenientis ad puenientis q̄ntū ad leticias. vii res qd nō mutat subito sensus vel q̄ntū ad cōuenientis vel q̄ntū ad icōuenientis nō infert letitiam nec dolorē. vt ibi dicit Auicē. qd ergo mala cōplexio calida magis subito agit in membris qd mala cōplexio frigida eo qd calidius est citius agēs qd frigidū. iō maiorēs inducit dolorē exitura ex hūioribus calidis et subtilibus qd exitura ex hūioribus grossis et min^{us} calidis. Item 3^a ppter aliud. qd exitura ex hūioribus grossis corrūpit p̄s sensum mēbrū et carnē in qd est exitura ex hūioribus calidis et subtilib^{us}. Et cā hui^{us} est. qd exitura qd est ex hūioribus grossis p̄s imorat in mēbro. et ideo plus corrūpit sensus ipsius. et iō nō sentit ita mēbrū dolorē in ipsa sicut in exitura qd est ex hūioribus calidis et subtilib^{us}. qd illa mouet de interioribus ad exteriora et de cētro ad circūferentia. Ita vō mouetur de exterioribus ad interiora et de circūferentia ad cētrū. et iō p̄s exitura ē salua. Ita vō ē mala cū sit declinans ad interiora et pauci doloris et 3^a mort. Et deinde cū dicit.

Et deterior illa est illa cuius corrūptio est ad interiora et corrūpit illud super qd vadit. et est de ea que expellitur ad vtrūq^{ue} latus.

De Auicē. cōparat exuritibus ad iniuncie penes bonitates et malitias rōne eruptiōis eaz. et h^{ic} iste. 3^a duo dicta fm qd ponit duas cōparatiōes exuritibus penes bonitates et malitias rōne eruptiōis eaz. 2^a pars incipit ibi) (Et laudabilior eruptio est) Dicit qd pmo. Et deterior. scilicet ista. qd dicta est illa cui eruptio est salua. Ita vō ē mala cū sit declinans ad interiora mēbra. illa vero nō dicit actuali penetrabat in interioribus. s. erat in potētia penetrandi. Pauci doloris. hoc est. ppter duo. p̄mo. qd talis exitura qd rumpit ad iterio-

ra est ex hūioribus grossis. qd hūiores grossi mouent de exterioribus ad interiora: vt dictū est supra. Hūiores grossi et nō multū calidi nō inducūt tātū dolorē sicut hūiores calidi et subtilēs. Item 3^a est pauci doloris. qd illa exitura corrūpit illud sup qd vadit: vt dicit Auicē. et ideo corrūpit sensus mēbrū. et ideo talis exitura est pauci doloris: itelligit hoc per respectū. scilicet ad exitura p̄mā saluā qd dicta est que est ex hūioribus subtilib^{us} et calidis et 3^a mort. supple mouet exitura p̄mā qd est ex hūioribus subtilib^{us} et calidis. qd illa exitura mouet de interioribus ad exteriora. Ita vō mouetur de exterioribus ad interiora et rumpit ad interiora. Cū illū qd hic dicit 3^a mortis nō dicit respectū illi exiture que dicta est imediate. qd illa est eiusdē mortis cū ista cuius declinat ē ad interiora: licet nō sit in tanta malitia sicut illa cū non sit adhuc in actu penetrādis: sic est illa. sed dicit h^{ic} per respectū ad exitura p̄mā qd est salua qd mouet de interioribus ad exteriora: vt dicitur est. Et de ea qd expellit. i. rumpit ad vtrūq^{ue} latus. i. ad interiora et exteriora. et supple illa est peior oibus fm qd dicit Ypoc. in fine p̄mi. p̄nositicos. Et cā hui^{us} ponit Gal. ibi in cōmēto qd q̄nta exitura rumpit ad interiora et exteriora: tūc vt dicit Gal. nocumētū duplicatur. Item etiā vt dicit tūc Gal. nō est lo. a quo incipiat generare carnē sicut sunt fundamēta qd sunt sup terram: q̄si velit dicere Gal. qd q̄nta rumpit ad exteriora et interiora: tūc nā nō habet vlt qd se fundat in restaurādo et generādo carnē. eo qd fundamēta nāc sunt spūs et mēbra: vt ps. ii. de ingēio sanitatis. nāc autē mēbrū deperditū ē cū sit rupta intus et ergo est spūs deperdit cū libere extēnt. et iō quādo est rupta int^{us} et extra nā non b^{on} fundamētū sup quo se fundat sic fundamēta ponunt sup terram. et iō exitura qd rumpit ad vtrūq^{ue} lat^{us} est peior. Et h^{ic} verba melius declarant in cōmēto finis p̄mi. p̄nositicos vbi tangit hoc m̄s. i. ergo vbi sufficiētē declarationē queras ibi cām. Et deinde cum dicit.

Et laudabilior eruptio eius est ad ventriculū p̄p̄m mēbro cui est via currens ad exteriora sicut exitura stomaci. vt enim erumpatur ad interiora eius et ipsius cōcunitatem melius est qd rumpat ad exteriora eius et ad ventriculū cōtinentem mirach.

De Auicē. ponit alia cōparatiōes exuritibus penes bonitates et malitias rōne eruptiōis. Et dicit qd. Et laudabilior eruptio ei^{us} ad ventriculū rōne q̄si velit dicere illa exitura ē laudabilior min^{us} mala cui eruptio ē ad ventriculū. p̄p̄m. Et rōn^{is} qd dicit Auicē. ē māifesta. qd h^{ic} ē vt possit libere mūdificari sanies et vir^{us} sic exitura stōi. De explicatōe declarādo illud qd dixit. meli^{us}. n. ē exitura stōi erupit ad interiora ei^{us} et in cōcunitatē ipsi^{us} vt possit mūdificari et egredi libere sanies et vir^{us} qd rumpit ad exteriora ei^{us}. et ad ventriculū cōtinentē mirach. i. qd rumpit vlt^{us} siphac. qd q̄nta exitura stōi rumpit ad exteriora vlt^{us} siphac: tūc sanies nō iūct libere meatū ad exteriora. et iō tūc nocet nocumētū vebenitū. alius dubitādo de h^{ic} qd dicit Auicē. ad vētriculū cōtinentē mirach. expositū. n. ē qd itelligit qd rumpit ad ventriculū cōtinentē mirach. i. vlt^{us} siphac. Ad dices tu. siphac nō p̄tinet mirach. i. mirach p̄tinet siphac: mirach sit p̄nalicul^{us} exterior: et siphac p̄nalicul^{us} interior: p̄tinet a mirach. q̄nto dicit qd ventriculū cōtinentē mirach. i. mō dberet dicere ad ventriculū cōtinentē siphac. Et tu potes ridere qd vēz ē qd mirach ē p̄nalicul^{us} exterior: et siphac ē p̄nalicul^{us} magis itus ira vlt^{us} cēra. Et iō distigendū est. qd aut pcedim^{us} de mēbris exterioribus ad interiora: sic mirach cōtinet siphac cum sit p̄nalicul^{us} p̄rior. Aut possumus pedere de mēbris interioribus ad exteriora. Et sic siphac cōtinet mirach cum sit p̄rior

Sed forte

et ita forte intelligit Zuicen. cum dicit ad ventriculus cōtinentes mirach cū loquatur de erupione exiture stoma- ci pcedendo versus sibi pax c mirach.

C Sicut erupio eius q̄ in cerebro ad duos vē- triculos anteriores laudabilior est: quoniam am- bobus sunt meatus sicut natus et nares. Et quando rumpitur ad spaciū continens ce- rebrum aut ad ventriculū posteriorē non inuenit meatum ad exteriora et nocet nocumē- to vehementi.

C Vic Zuicen. ponit illud exemplū declarando etiā illud quod dictus est. Dicit ergo. et planū est. Sicut natus et na- res. si illa littera dicat sicut exponit sic natus et per id est nares. verum est q̄ ego inueni aliud exemplū quod dicit sic natus et nares: tamen nō videtur mihi bona littera eo q̄ meatus per quos emanant superfluitates. s. anteriores partis cerebri ponuntur ab antioribus nares et palatū nō autem aures. vnde solus eredo q̄ littera debeat esse sicut statice videatur superfluitas in verbis. Et quandoq̄ rumpitur. s. exitura ad spaciū cōtinens cerebrum. illud potest exponi vno modo ad spaciū cōtinens cerebrum. id est quādo rumpitur ad concauitatem de subis in qua continetur cerebrū. tunc enim est malum cū non habeat sanies liberum exitus sicut est de exitura stomaci quādo rumpitur ad exteriora eius versus sibi pax. **C** Vel potest exponi ad spaciū cōtinens cerebrū. id est ad ventricu- lum medium cerebri. q̄ peior est exitura que rumpit ad ventriculū mediū cerebri q̄ illa que rumpit ad ventri- culos anteriores cerebri eo q̄ sanies: ita non potest libere egredi. et peior omnibus istis est illa que rumpit in poste- riores cerebri. **C** Deinde cum dicit.

C Et non est omne membrū cōueniēs ad hoc vt eneniat in ipso exitura: in iuncturis enīz mi- noratur egressio exiture: quoniam in eis sunt bu- mores mucilaginosi: et loca eorum ampla nō suffocantia materiam neq̄ retinentia egressio- nem putridi. Qd si egrediat illic exitura erit propter rem maximā.

C In parte ista Zuicen. comparat exituras in respectu ad mēbra in quibus: vplurimū possunt fieri. et in quibus vt raro. Et patet quod dicit. q̄ causa quare minorat exitura in iuncturis est ex duobus. Primo ex parte humoris. q̄ humores vplurimū currentes ad iuncturas et in eis qui reperuntur sunt grossi et mucilaginosi. humores autem grossi et mucilaginosi raro conuertunt ad sanie. Et iō ex eis vplurimū non fit exitura. **C** Item etiā ratio est ex parte membrorum. q̄ loca iuncturarū sunt ampla. et ideo humores in eis nō suffocantur ex qua suffocatiōe ac- cidat ei calefactio extranea mouens ipm ad sanie. **C** Ite- rum etiā propter amplitudinem loci non retinetur egressio putredinis. id est caliditas putredinis: imo exalat que posset mouere humorē ad sanie. **C** propter causas tra- zas istis vplurimū exiture sunt in iuncturis subassellis fm q̄ dicit. Rasis vt dictū est pus. **C** Deinde cū dicit.

C Et deterior exiturarū et malignior earū est que egreditur super extremitates lacertorū et pprie lacertorū plurimū nernoz.

C In parte ista Zuicen. comparat exituras ad inuicē pe- nes bonitatem et malitiam ratione membrorū in quibus sunt. et patet quod dicit. q̄ illa est deterior exitura ceteris paribus que egreditur super extremitates lacertorū plu-

rium nernoz eo q̄ maior est timor ppter ipas de spatio ex repletionē nernoz. Tunc sequit illa pars.

C Et exiture quides differunt propter spa- cium maturationis saniei sue fm humorē in subtilitate et grossitudine sua et complexionē in calore et frigore eius et equalitate eius et fra- tempus et etatem et substantias membrū. et nō contingit ne maturetur exitura et ne conuertatur qd in ea est in pus. nisi ppter paruitates ca- loris innati in membro aut ppter grossitudinē substantie que est materiei.

C In qua parte comparat exituras ad se invicē penes tar- ditates et velocitatem maturationis. et habz ille. s. duo dicta. q̄ in pmo dicto ponit causas tarditatis et velocitatis ma- turationis exiture. in secūdo dicto circa hoc ponit causas quare sanies que ē exitura aliquādo nobis nō manifesta- tur. Unde tūc tardamus in cognitiōe saniei exiture. scda tibi. Et quādoq̄ contingit ex hoc vt fiat sanies et dicit pmo. et exitura gdem et. planū est. Et nō cōtingit ne ma- turetur exitura et ne conuertatur quod in ea est in pus ppter cito et velociter: sed tardat in maturatione nisi ppter paruitatem et. **C** Deinde cum dicit.

C Et quādoq̄ contingit ex hoc vt fiat sanies in interiorē parte sui et non appareat sensui p- pter profunditatem pus et grossitudinem eius quod est super ipsum et statim super maturita- tem saniei velociter: et quādoq̄ non statim substantiam suam in grossitudine: q̄ si ma- turatur et subtiliatur lenitur substantia eius velociter: et secūduz q̄ est de carne ista pluri- ma et paucā.

C Zuicen. ostendit causam ex dictis: quare sanies que est in exitura aliquādo nobis non manifestatur. vnde quā- doq̄ decipimur. Dicit ergo. Et quādoq̄ cōuenit ex hīs. quare statim id est differtur supple ad cognoscendum ve- lociter super maturitatem saniei. q̄ propter grossitudinē prius tardatur aliquādo in cognoscendo sanie. et credi- mus quādoq̄ q̄ non fit sanies et est sanies. Et quādoq̄ non statim id est non differtur ad cognoscendum fm sub- stantiam suam. s. puris in grossitudine. q̄ pro quia. quia si maturatur et subtiliatur. s. pus lenitur velociter. id est inue- nitur locus lenis tactui: et tunc non tardam⁹ ad cognosce- dum sanie. Vult ergo dicere Zuicen. q̄ aliquādo tar- dāmus ad cognoscendum sanie et pus in exitura ppter grossitiem puris et profunditatem ipsius. Aliquādo autē non tardāmus: vt si ille humor grossius maturet et in ma- turatione subtiliatur: q̄ tunc inuenitur locus lenis ad ta- ctum et redundatio saniei que sunt signa saniei: vt postea apparebit. Et secūduz q̄ super eam de carne plurima et paucā supple statim etiam ad cognoscendum sanies. quia si super sanie fit caro multat: tunc non possumus ita co- gnoscere sanie sicut si super sanie fit caro paucā eo q̄ apparet ita sensui. **C** Duas ergo causas tangit Zuicenna quare sanies non apparet nobis sensui. et per consequens possumus tardare in cognitiōe saniei. Vnam causas tan- git ex parte saniei et alia ex parte carnis que ē super ipam. **C** Et has causas Ypocras optime tangit in quodaz affor- rismo sexte partiale. Quibusq̄ sanies facta in corpo- re non manifestatur bis propter spissitudinem saniei aut loci non manifestatur.

C Et ppter causas exiture et casus ad sanie p-

pter repletionem ⁊ multitudinem materiei ⁊ corruptionem eius.

¶ **H**ic tangit Auicennam. ut mihi videtur quasdam causas tarditatis maturationis exire. Unde sermo ille non continetur sermoni qui dictus est modo. sed continetur illi sermoni. Et non contingit ne maturetur exitura ⁊c. ibi enim posuit duas causas: quare tardat exitura in maturatione. Una causa est. propter paruitatem caloris membri. Alia est propter grossitatem substantie materiei. Interposuit autem postea sermones illius alii ⁊ intermedium. quod ille sermo inferrebat ex illo. Auicennam. modo predictis causis tarditatis maturationis addit alias causas. Dicit ergo. Et supplene exitura maturetur cito ⁊ conuertatur quod in ea est in pus propter causas exiture ⁊ calis eius. id est euictio eius ad fanonem. propter repletionem ⁊ multitudinem materiei ⁊ corruptionem ipsius. Unde Auicennam. propter duas causas predictas tangit alias causas tarditatis maturationis exiture. Una tangit propter causas exiture efficientes remotas. quod si cause exiture efficientes remote sunt tales ex quibus habeant generari humores grossi sicut est nauseatua satietas ⁊ egritudines que non faciunt crissum eius euacuatione apparere. quod tales egritudines sunt ex humoribus grossis: tunc exitura que est propter tales causas tardat plus in maturatione quam illa que est propter causas ex quibus habet generari humores calidi ⁊ subtilis. ⁊ ille oes finaliter reducutur ad causam humorales conueniens quam superius tetigit Auicenna. quod propter illas causas remotas efficientes exitura non plus tardatur in maturatione nisi secundum quod ex istis causis illi generatur humores grossiores vel subtiliores qui actum faciunt apertum ⁊ exituram. Aliam causam tarditatis maturationis Auicennam tangit cum dicit propter repletionem ⁊ multitudinem materiei. quod non solum grossities humoris potest esse causa tarditatis maturationis: sed etiam multitudo quod propter suam multitudinem vincit non potest a natura vel tardare vincitur. ¶ Aliam causam tarditatis maturationis tangit Auicennam cum dicit. Et corruptionem eius. quod non solum grossities ⁊ multitudo humoris possunt esse causa tarditatis maturationis. sed etiam corruptio ipsius potest esse causa tarditatis maturationis. quia propter corruptionem ipsius a natura vincit non potest vel tardare vincitur. ¶ Sic ergo ex predictis potest apparere quod quatuor sunt cause immediate tarditatis maturationis exiture. Una tenet se ex parte virtutis ⁊ caloris membri: ut quod sunt debiles. Alie autem tres tenent se ex parte humoris: ut quod humor sit grossus vel multus vel corruptus. Ille autem cause que sunt cause remote reducutur ad causas humorales: ut dictum est prius. Et non solum quatuor dicte cause sunt cause tarditatis maturationis: immo aliquando sunt cause quod nullo modo maturetur: sed membrum corruptum secundum quod ille cause plus intendunt vel remittuntur: ut patet homini subtiliter inuenienti. Tunc sequitur illa pars.

¶ **E**t cause eius sunt nauseatua satietas ⁊ epericitia mala ⁊ egritudines que non faciunt crissum cum euacuatione apparere ⁊ nocuementa animalia ex angustijs ⁊ sollicitudinibus corruptibus sanguinem.

¶ **I**n parte illa Auicennam. ponit causas exiture. ⁊ patet quod dicit. Intellige tamen hic quod iste cause quas Auicennam. ponit hic sunt cause plurimum exiture que fit incipiendo: sed cause exiture que fit permurando ex apostemate calido sunt vel grossities humoris vel multitudinem ipsius qui propter grossities suam vel multitudinem que est in apostemate non poterit totaliter resolui ⁊ vincit a natura. sed solum

natura vincit ipsum quodam modo. quia generat ideam. ⁊ tunc apostema conuertitur ad exituram. vel causa ipsius est debilitas virtutis que non possit totaliter resoluiere materiam apostematam. sed apostema conuertitur ad exituram ⁊ collectionem. Tunc sequitur illa pars.

¶ **E**t de exitura quod est species que nominatur tumoribus: ⁊ est exitura que rumpit ⁊ quod est sub ea est simile carni bouine: deinde apparebit ab ipsa sanies alia.

¶ **I**n parte illa Auicennam. ponit quasdam species exiturarum quibus nomina sunt imposita. Ponit ergo primo unam speciem ipsius que nominatur tumoribus. ⁊ exponitur tumoribus in latino. id est apostema taurinus. quia illud apostema vel exitura primo cum erumpit exire inde sanies. ⁊ postea apparet sub illa sanie. quedam caro similis carni bouine vel thaurine. ⁊ cum rumpitur illa caro exire inde sanies alia. ⁊ ideo nominatur in latino tale apostema carne ratum. quia habet plures eorumque ad modum camerarum in quibus est sanies. ¶ Et causa talis diuersitatis in apostemate est secundum diuersam dispositionem humoris per partes suas. possibile est enim quod una pars humoris sit apta conuertere in sanies. Unde primo natura conuertit illius humoris in sanies. ⁊ vterius postea possibile est quod alia pars humoris sit inepta ad digestionem ⁊ conuersionem in sanies propter grossitatem ipsius. unde talis pars humoris non conuertitur in saniem: sed conuertitur in quasdam carnes malas simile carni bouine. Et possibile est quod alia pars humoris sit apta conuertere ad sanies. unde natura conuertit ipsam ad saniem. propter quod generatur ibi diuersae extremitates ad modum camerarum in quibus sunt sanies plures. ⁊ ideo directe vocat illud apostema apud cameratū. ¶ Et videtur apparere quod tale apostema: vel plurimum est ex humoribus grossis ⁊ frigidis. quorum quedam partes possunt conuertere ad sanies. ⁊ quedam non possunt conuertere in sanies: sed conuertuntur in carnes malas: immo plurimum in apostematibus que sunt ex humoribus frigidis ⁊ grossis. licet non sit in eis semper talis diuersitas ad modum camerarum. tamen ego vidi quasi semper quod quando sanies est egressa per rupturam apostematis quod est ibi quedam caro mala mollis que est generata ex humoribus qui propter suam grossities ⁊ viscositatem non possunt totaliter conuertere in sanies. sed conuertuntur in carnes malas quantitas ad quamdam partem que est magis inobediens. ⁊ quantitas ad aliam partem que est magis obediens conuertitur in saniem.

¶ **E**t de exitura est species que nominatur alber ⁊ est exitura vasalis rotunda ⁊ rubra quod habet secundum plurimum non expoliatu a febre. ⁊ est euentus secundum plurimum est in capite: ⁊ quandoque accidit in alijs locis.

¶ **H**ic Auicennam. commemorat quandam aliam speciem exiture cui nomen est impositum albir. id est exitura grammatilis. aliud quod dicit planus est.

¶ **S**ignificatio quod apud exitura. CAP. XXXI.

Quam videris pulsationem plurimam aut duritiem prolongatam ⁊ caliditatem: tunc exitura quod apostema est in via ut fiat exitura.

¶ **S**uperius determinauit Auicenna. de exitura ostendendo quid sunt ⁊ quantitas ad causas earum ⁊ quantitas etiam ad species earum. In parte illa Auicennam. determinat de exitura quantum ad signa. ¶ Et ostendit hec pars in duas. Primo ponit signa exiturarum extrinsecarum. secundo ponit signa

Tractatus .I.

excitatus intrinsecari. 2° ibi (Quādo accidit apostema calidum in visceribus.) Prima pars diuidit in tres partes. In prima parte ponit signa q^o apostema fiat excitata. In secunda parte ponit signa maturationis excitare. In tertia parte ponit iudicia sanie bone et male. scilicet ibi (Lū videris lenitate) et tertia ibi (Sanies laudabilis) et dicit ergo primo cum videris pulsationem plurimum et planum est quod dicit.

¶ Digestio maturatio et eius signū. CAP. XXXII.

Quam videris lenitatem quandam et sedationem doloris: tunc scias q^o est in via maturationis.

¶ In illo casu ponit signa maturationis excitare. et planum est quod dicit. ¶ Sed dubitabit aliquis de hoc quod dicit Auicenna. Dicit enim q^o cum tu videris lenitatem quandam et sedationem doloris: tunc excitata est in via maturationis. Propter enim dicit q^o circa generationes sanie accidunt dolores et febres magis q^{uam} facia sanie. ergo tunc q^{uam} excitata est in via ymaturitatis: tunc debet augeri dolor. Responde per expositiones littere q^{uod} Auicenna intelligit q^{uod} dicit q^{uod} tunc excitata est in via maturationis hoc est q^{uod} excitata est totaliter matura et sanies est copiosa. non autem intelligit q^{uod} sit in via maturationis: vt q^{uod} incipiat maturari.

¶ Iudicia sanie.

CAP. XXXIII.

Sanie laudabilis est illa que est alba lenis cui non est odor horribilis et in q^{uod} non operata est nisi caliditas inata: licet non sit excusatio a cōitate extranee.

¶ In isto capitulo Auicenna ponit iudicia sanie bone et male. diuidit autem pars hoc in partes tres. primo ponit iudicia sanie laudabilia. scilicet ponit iudicia apostematis sanie illa laudabilia. tertio q^{uod} sanatio et materia est q^{uod}dam terminatio apostematis: et terminatio materiei apostematis sunt multe: q^{uod} aliquādo apostema terminat a sanie: aliquādo ad resolutionem: aliquādo ad duriciem et. Auicenna connumerat et ponit modos terminationis illorum apostematis. scilicet ibi (Et sanies mala) 3° ibi (Et necesse est omni sanie) et. Prima in duas. primo ponit quid est sanies laudabilis. secundo reddit causam eius q^{uod} dictum est. 2° ibi (Et non addit eius lenitas). Dicit ergo primo. Sanies laudabilis est. licet non sit excusatio a cōitate extranee. scilicet caliditatis. Dicit autem hoc Auicenna pro tanto. q^{uod} alteratio humoris in sanie est alteratio naturalis: sed non est pura alteratio naturalis. sed est media iter pure naturalis et pure inaturalis. et propter hoc in alteratio humoris in sanie non est excusatio ab operatione caliditatis extranee. ¶ Tota ergo q^{uod} triplex est alteratio fm q^{uod} extrahitur ex dictis Galeni in commento p^{ro}nostico. quedam est alteratio pure naturalis que fit in nutrimento. Et alia est alteratio pure inaturalis que fit a solo calore extraneo sicut est in putrefactione. Et q^{uod}da est alteratio media iter illas fit est in sanie.

¶ Et non additur eis lenitas nisi vt scias q^{uod} ipsa est preparata pati a virtute digestiva et non diuersificatur eius preparatio in inobediēte et obediēte.

¶ Dicit Auicenna. probat illud q^{uod} dictum est. Et primo probat q^{uod} sanies debet esse lenis. secundo q^{uod} non debet esse multus fetidus. 3° probat q^{uod} od est alba. 2° ibi. (Et op^{er} vt non sit ei odor) 3° ibi. (Dixerunt et). Dicit primo. Et non addit eius lenitas. id est et non od est sanies lenis nisi vt scias q^{uod} ipsa. scilicet m^{ater} ex qua generat sanies et. quasi velit dicere Auicenna q^{uod} sanies od est lenis hoc est equalis. et intelligo q^{uod} sanies od est

Excitaturum

31

esse laudabilis equalis q^{uod}sum ad dispositiones et quantitates ad partes. quantum ad dispositiones: vt q^{uod} sint eiusdem coloris et eiusdem subtilitatis quantum ad omnes partes. quantum ad partes. q^{uod} od est equalis in partibus suis quantum ad superficies. q^{uod} od debet esse sanies aspera et inq^{uod}lis in superficie: vt q^{uod} vna pars supereminet alteri. Et ratio quare sanies laudabilis debet esse lenis et equalis q^{uod}sum ad hoc est. q^{uod} ex hoc q^{uod} sanies est lenis et equalis quantum ad dispositiones et quantum ad partes significatur sup^{er}minuat^{ur} materie que equaliter. et per totū est p^{ar}ata pati et cōuer^{ti} a digestiva virtute. Iterū etiā ex hoc significat sup^{er} dominū et potentia nature et virtutis digestivae. q^{uod} quando nā perfectio domini ipsi materiei apostematis quantum ad cōversionem in saniem: t^u m^{ater} est etiā p^{ar}ata de se et obediens digestionis: tūc natura debet equaliter operari fm exigentiam materie et q^{uod}sum ad dispositiones: et q^{uod}sum etiā ad partes. et ideo sanies bona debet esse lenis et equalis. q^{uod} si natura nō totaliter et perfecte dominaretur nec etiā materie esset equaliter disposita: tunc alia operatio ipsius esset in parte vbi dominaretur. et alia esset in parte vbi nō dominaretur rōne inobediētie illius partis materie. et per cōsequens esset alia et alia dispositio in partibus ipsius. et per cōsequens talis sanies nō esset lenis nec equalis: nec etiā talis sanies esset laudabilis. ideo dicit Auicenna. in seruius. q^{uod} sanies aliquādo egreditur diuersarum partium et in cōuenientium colorum. et est de genere diuerso a bona. q^{uod} sanies laudabilis debet esse ymformis quantum ad partes et quantum ad colorem: et quantum etiam ad alias dispositiones. quia per hoc significatur q^{uod} virtus est potēs et q^{uod} materia quantum ad omnes partes est obediēs. et hoc est quod dicit Auicenna. cuius dicit. Et nō diuersificatur eius operatio. i. virtutis digestivae inobediēte et nō obediēte: id est in parte materiei ex qua generat sanies obediēte. et in parte nō obediēte: immo supple tota materia est obediēs: ita q^{uod} nō habet partes diuersas. q^{uod} vna sit obediēs virtutis digestivae alia nō sit obediēs. Unde sanies laudabilis debet esse lenis. quia ex hoc significat q^{uod} materia ex qua generatur est preparata pati equaliter a digestiva virtute et nō habet partes diuersas: quarum vna sit obediēs et alia inobediēs: ita q^{uod} diuersificetur operatio virtutis in parte obediēte et in parte inobediēte: imo h^{oc} oēs partes obediētes. et hoc intēdit dicere Auicenna in hoc loco.

¶ Et oportet ne sit ei odor vehementis horribilitatis vt sit longinquior a putrefactione.

¶ Dicit ostendit Auicenna a quare sanies non debet habere odorem horribilem: id est vehementem fetorem. quia vehementis fetor significat putrefactionem in qua operatur plus calor extraneus. nihilominus tamen in sanie debet esse aliquis fetor cum non sit in ea excusatio a cōmunitate caliditatis extranee: vt dictum est supra.

¶ Dixerunt: et requirit ex ea alba: quoniam color membrorum radicalis est albus et nō assimilatur eā nisi natura potens super eam.

¶ In parte illa Auicenna ostendit quare sanies debet esse alba. et vult dicere Auicenna. q^{uod} quando natura id est virtus digestiva est potēs et habens perfectum dominū super materias ex qua debet sanies generari: tunc assimilatur eā membris radicalibus. quia natura quicquid agit in corpore agit vt assimilet membris radicalibus cum sit facta ex duobus spermatis que sunt principia generationis et conseruationis vite. membra autem radicalia sunt alba. et ideo sanies laudabilis debet esse alba. et hec verba que hic dicunt de sanie declarant et lōgus a Galeni in commento p^{ro}nostico: circa finem. Tunc legitur illa pars.

C Et sanies mala est fetida significans putrefactionem que est contraria maturacioni et significat dominium caliditatis extraneae.

C In qua parte Auicenna ponit iudicia saniei illaudabilis, et habet ille .s. duo dicta. In primo dicto ponit iudicia saniei que est pessima et simpliciter bona. et totaliter contraria bone. In secundo dicto ponit iudicia saniei que non est simpliciter bona et laudabilis. nec est totaliter mala et illaudabilis. secunda ibi. (Et quoniam egreditur sanies) Dicit ergo primo. Et sanies mala est et. Et planius est quod dicit Auicenna. Et causa etiam eius quod dicit Auicenna. plana est. quia contrariorum contrarie sunt cause.

C Et quando egreditur sanies diuersarum partium conuenientium colorum et substantiarum est etiam de genere diuerso et bona.

C Dicit Auicenna. ponit quoddam iudicium saniei que non est simpliciter mala nec simpliciter bona. et dicit. Et quando egreditur. hoc apostema sanies diuersarum partium. quia una pars sit grossa et altera subtilis conuenientius colorum et substantiarum supple diuersarum. et est etiam de genere diuerso et bona supple simpliciter. quia quod sanies talis sit conuenientis coloris. tamen quia non habet partes inuicem. et per consequens talis sanies non est lenis nec equalis. ideo non est simpliciter bona nec simpliciter mala cum non sit omnino contraria bone. cum sit coloris conuenientis. est ergo mediocrius in malitia et bonitate. Tunc sequitur illa pars.

C Et necesse est omni saniei ut faciat euenire in corpore putrefactionem aut maturitatem aut diminutionem aut alteram cum modo alio.

C In qua parte. ut dictum fuit supra. quod sanitatio et maturatio est quedam terminatio materiei apostematis. et terminationes materiei apostematis sunt multe. quod apostema aliquando terminatur ad resolutionem. aliquando ad saniem. aliquando ad duriciem. et ideo dicit Auicenna. connumerat monitos illos terminationes materiei apostematis. Dicit ergo Auicenna. Et necesse est omni saniei. exponere. et necesse est omni saniei. id est omni materiei apostematis quod est in potentia ad hoc ut fiat sanies siue bona siue mala. siue sit propinqua siue remota ut faciat euenire in corpore putrefactionem. id est aut ut terminetur ad putrefactionem. et hoc est quando natura totaliter vincit a materia et materia est totaliter inobediens. Unde conuertitur in putrefactionem membri propter causas que dicte fuerunt prius. Aut supple ut faciat euenire maturitatem. id est aut terminetur ad maturationem. et hoc quando natura non potest totaliter vincere. etiam quod eam totaliter resoluit. sed vincit eam conuertendo ipsam ad maturationem. aut diminutionem. id est aut conuertatur ad resolutionem. et hoc est quando natura totaliter resoluit materiam apostematis. aut alteretur modo alio. id est terminetur modo alio. ut. ad duriciem ut quando resoluitur subtile remaneat grossum induratum. Sic ergo omnis materia apostematis aut putrefit aut maturatur aut resoluitur aut induratur. Quatuor ergo sunt terminationes apostematis. one que intendunt a natura ut terminari per resolutionem. et etiam maturationem. et magis intenditur a natura terminari per resolutionem quam per maturationem. Et alie due terminationes apostematis sunt preter intentionem nature ut quando apostema conuertitur ad putrefactionem vel ad duriciem. et etiam est magis preter naturam conuertere ad putrefactionem quam ad duriciem. et hoc intendit dicere Auicenna. in illa parte. quia quod obscure loquatur super faciem suorum verborum.

C Significatio exiture intrinsece. CAP. XXIII.

Quando accidit apostema calidum in visceribus et accidunt horripilationes et febres et non est eiodo et sit dolor vehementior et est horripilatio in primis longioris spatii. Deinde non cessat abbeuerari spacium eius et additur granitas apostematis. tunc scias quod apostema fit exitura et quod puenit ad collectionem sui.

C Superius Auicenna posuit signa exiture extrinsece. Dicit ponit signa exiture intrinsece. Et circa hoc ponit tria capitula. In primo capitulo ponit signa quando apostema quod est in membris interioribus fit exitura. In secundo capitulo ponit signa quando exitura est materia. In tertio capitulo ponit signa eruptionis eius. secunda ibi. (Quando accidunt significationes exiture) tertia pars incipit ibi. (Quando redeunt dolores et punctioes) In primo capitulo Auicenna duo facit. In prima parte ponit signa quando apostema fit exitura sumpta a febre et a quibusdam accidentibus febrium et apostematis gravitate. In secunda parte ponit signum sumptum a pulsu. secunda ibi. (Et scias quod duricies pulsus est) In prima in duas. primo facit quod dicitur est. secundo ostendit causam. quare illa accidentia sunt vehementiora in principio exiture quam in statu. secunda ibi. (Et non sunt dolores isti et) Dicit ergo primo. Quando accidit apostema calidum in visceribus. id est in interioribus et accidit et. planius est quod dicit. Et Deinde cum dicit.

C Et non sunt dolores isti in principio vehementiores et quanto plus appropinquat status minorantur nisi quando eruptio fit in principio et solutio continuatur et dolor provenit ex ea et quando colligitur et quando fit materia sanies quiescit etiam calefactio foris et inflatio quare quiescit febris eueniens per communitatem cordis.

C In parte ista Auicenna ostendit. quare ista accidentia sunt vehementiora in principio exiture quam in statu. et ponit causam. et patet.

Sed aliquis dubitabit et dicit. quomodo sunt dolores in principio vehementiores quam in statu. cum ipso dicat in afforismo quod circa status sunt omnia fortiora. circa vero principia et fines omnia imbecilliora sunt. Dicendum est quod status est multiplex. quidam est status quo ad accidentia. alius est status quo ad digestionem materie. alius est status quo ad virumque. Ad id quod Auicenna dicit hic quod in principio sunt accidentia vehementiora quam in statu ipse intelligit de statu. et in principio quo ad digestionem materie. quod vehementiora sunt accidentia in principio exiture quam in statu ipse quod est materia quas Auicenna ponit propter intelligit de statu accidentium. Unde quod ad hoc exitura in principio ratione vigoris materie est in statu ratione accitum. Et Deinde cum dicit.

C Et scias quod duricies pulsus est testimonium magnum.

C In parte ista Auicenna. ponit quoddam signum exiture intrinsece sumptum a pulsu. et duo facit. Primo facit hoc. secundo per illud signum magis significat super exitura interioris. secunda ibi. (Et quando apparet et) Dicit ergo primo. Et scias quod duricies pulsus est testimonium magnum. ad significandum quod exitura sit in membris interioribus. Intellige autem hoc sicut ponit Auicenna. in primo capitulo de pulsu apostematum quod omne apostema calidum existens

in membris interioribus? Quia est de se pulsus mutat in toto corpore ad pulsus ferriunt qd pulsus durus. vii pulsus durus non solum consequitur apostema quando fit exitura, sed etiam consequitur apostema in principio sui dato qd non sit adhuc exitura, sed quando fit exitura: tunc augmentatur durities pulsus: sicut augmentatur alia accidentia quando apostema fit exitura. Et intellige etiam sicut ibi Auicenna ponit qd durities pulsus sequitur exituram in principio sui ante maturaciones completas. Sed quando exitura peruenit ad maturacionem completam: tunc diminuitur durities pulsus et fit pulsus mollis yndofus. et hoc est ppter humiditatem et lenitatem que consequitur exituram que est matura. Et intellige etiam: vt dicit Auic. qd apostema calidum quia est de se mutat pulsus ad pulsus ferriunt nisi sit ei contraria causa humectans. qd potest esse contraria causa ei humiditas ex parte mēbris. vt si illud apostema vel exitura sit in membro molli sicut in pulmone: tunc fit pulsus yndofus rōne mēbris in quo est. et id quod durities pulsus consequitur vltimam apostema calidam vel exituram in membris interioribus existentem bilominus tunc ipediri potest a mollicie mēbris. et sicut ipediri a mollicie mēbris. ita etiam potest augeri a duricie mēbris. qd si fit in membro neruoso et duro: tunc augetur durities pulsus sicut ibi ponit Auicenna. Et deinde cum dicit.

Et quā apparet signū exiture aldbellati in visceribus? non iduratur pulsus non indices peruenit? qd fit exitura interior. In huiusmodi enim fortasse non erit in visceribus: imo in siphac quod pertinet viscera. Et tu quid iam sentis latus in quo est exitura per gratitatem quod pedit ex eo et per dolorem.

Die Auicenna confirmat illud quod dictum est. qd durities pulsus sit in testimonia magni. vult dicere Auic. qd si appareat aliqd spaciū dūbelati vel exiture in visceribus et in membris interioribus: tunc non induratur pulsus: tunc dato qd appareat illud signū quod videat significare exituram in visceribus: tunc si non apparet pulsus durus: tunc non indices qd illa exitura sit in interioribus. qd fortasse huius materie exitura non erit interior: sed erit in siphac. et in pāniculo et pertinet viscera. In membris interioribus. Vbi per siphac non intelligit hic solū pāniculū cōtinentē intestina. sed intelligit oēm pāniculū qui cōtinet mēbra interiora sine cōtineat intestina sine alia. Et per viscera non intelligit hic Auic. solū intestina. sed intelligit oia interiora. Dixit autē forte vel fortasse. qd vt dictum est supra. aliqui bene potest esse exitura in membris interioribus. et tunc non erit pulsus durus sicut si exitura sit in membro molli. vel sit alia causa humectans fortis rōne cui ipediri durities pulsus: vt ponit Auicenna. in primo: sed vltimus quādo non est pulsus durus exitura non est in interioribus: sed forte est in pāniculo et cōtinet mēbra interiora: vt ponit Auicenna.

Significatio maturatiōis intrinsece. CAP. XXV.

Quando accidit significatiōes exiture intrinsece: deinde gescit accitria quod sit ex febre et bozripilatiōe doloris sedatiōe cōpleta et remanet grauitas: tunc scias qd sanies iā cōfirmata est et maturatio adest.

In illo capto Auicenna. ponit signa quādo exitura intrinseca est matura. et patet quod dicit.

Signa propinquitas eruptionis intrinsece. CAP. XXVI.

Quando redeat dolores et sicut pūctiōnes et mordicatio et grauitas sit vehe-

mentior et simulantur feb. tunc eruptio iam appropinquat. Cum ergo accidit rigor subito et sedant grauitas et dolor: tunc iam eruptio facta est: et proprie quā apparet sanies cūara moridicās illud quod ptransit. et est necessarium vt sit arefactio virtutis et debilitas arefactiōis. Et quā exiture intrinsece fit eruptio subita et egreditur res plūma: tunc fortasse accidit pulsus cordis et siccis mala. et fortasse accidit moras ppter resolutionē virtutis. et fortasse accidit vomit? et ventris solutio. et fortasse accidit spurū saniei plurime subito quādo exitura est in pectore. et fortasse accidit pfectio quādo erumpit ad pectus res plurima subito.

In isto capitulo Auicenna ponit signa eruptionis exiture que est in membris interioribus. Et habet illud capitulum tres partes. In prima parte Auicenna. ponit signa quando appropinquat eruptio exiture intrinsece. In secunda ponit signa quando facta est eruptio. In tertia parte ponit quod am accidentia que aliquando consequuntur ad eruptionem subitam exiture intrinsece. secūda ibi. Cum accidit rigor subito? tertia ibi. Et quando exitura intrinsece fit eruptio subito? et. Partes ille per se patent. et planum est quod in eis dicitur.

Sed circa ista

capitula est quoddam dubium. quia diceret aliquis: ad quod Auicenna determinat hic de exituris intrinsecis. quia videtur qd determinatio ipsarum spectet ad tertium librum. sicut enim in tertio libro determinat Auicenna. de apostematibus cōtingentibus in membris interioribus: et non spectat determinatio ipsorum ad illum librum: ita etiam videtur qd ad illum librum non spectet determinare de exituris intrinsecis. sed solus spectet ad ipsas determinare de exituris extrinsecis. Tu potes respondere qd ad illum librum spectat quodammodo determinare de exituris intrinsecis. Primo. quia cum aliquando exitura extrinseca procedat et rumpatur ad membra interiora: sicut dictum fuit in primo capitulo de exituris. ideo Auicenna. voluit prædicere in illo libro signa intrinsece exiture. Item etiam alio modo hic determinat de exituris intrinsecis. Et alio modo in tertio libro. quia in illo libro determinat de ipsis generaliter eo qd sunt quedam signa generalia omni apostemati interiori quādo fit exitura. sed in tertio libro determinatur de exituris specialiter put sunt in tali membro et tali. et ideo bene spectat ad istum librum determinare quodammodo de exituris intrinsecis. s. generaliter ponendo signa generalia omni apostemati quādo fit exitura. et ponendo regimen generale ipsarum: vt postea ponet Auicenna. Vltimum est tamen qd sine vubio credo qd principales intentio Auicenna. sit determinare de exituris extrinsecis. Et hic retigat aliqd de intrinsecis ppter causas que dicte sunt.

Curationes excurarum apparentiū. CAP. XXVII.

Actuatiōes quē et ea quod medicantur apata in principijs suis nisi timeat redit res materie ad mēbrū nobile sic dicitur rauimus: et in hoc errant stolidi: sunt res in quibus cōcant exitura calida et apata calida que non sunt exiture.

C Superius Aulic. determinavit de exituris mō theozico tam de exituris extrinsecis q̄ intrinsecis. hic determinat de eis mō practico. s. pōnēdo curā ipsarū. Et diuidit bec pars in ptes duas. pmo dērmāt de curā exiturarū extrinsecarū. 2. pōnit quoddā regimē yle de exituris intrinsecis. 2. ibi (Ad duobet qd̄ intrinsecē 2c) p̄ma p̄stet̄ v̄suidit in duas. in p̄ma pte Aulic. ponit regimē 2 curā exiturarū apparentiū in v̄s. 2. q̄ v̄n? modus regimīs ipsaz̄ est p̄r maturatiōes ipse dem̄st q̄ sunt nāe medicinarū q̄ hoc efficiunt 2 q̄ ipsaz̄ de esse x̄clo. vel al̄. 2. pōnit regimē ipsaz̄ magis. 2. ibi (Medicinas maturantiū caliditas 2c) In illo q̄ capto Aulic. ponit curā 2 regimē exiturarū extrinsecarū in v̄s. Et circa hoc Aulic. duo facit. pmo ponit curā ipsaz̄ q̄nt ad p̄ncipiū q̄ est cura cōis exituraz̄ 2 alioz̄ apatū calidoz̄. 2. pōnit curā ipsaz̄ post p̄ncipiū q̄ est p̄p̄ia cura ipsaz̄ exituraz̄ inquantū exiture sunt. 2. ibi (Illud v̄o q̄d appropiaz̄ de regimē 2c) Dicit q̄ p̄mo. Quatuor s̄ gdes 2 ea gbus curantur apata in p̄ncipis suis. i. q̄d purgatiōe 2 repositiōe nisi timeat̄ reditus māci ad mēbrū nobile sicut est in locis em̄ctoziy sibi nō pōni mus repositiua pp̄ illas cām sicut declarauit. in li. p̄. fen. 4. ca. de cura apatū in generali. Et sicut errat in bocto. lidi. q̄ solidi medici nō excipiūt illa loca a repositiōe sūt res in gbus cōicant exitura cala 2 apata calida q̄ nō sunt exitura. hoc est dicere q̄ exiture calide cōicant q̄ntum ad curatiōē in suis p̄ncipis q̄ apatibus calidis q̄ non sunt exiture. v̄s sicut in illis cōpēt̄ repositiua in p̄ncipio nisi in locis em̄ctoziy sicut et in illis p̄p̄et̄ repositiua in p̄ncipio nisi in locis em̄ctoziy. 2. iō q̄ntu ad p̄ncipiū curatiōis ipsaz̄ cōicant cū curatiōisbus alioz̄ apatū calidoz̄. 2. iō p̄o cura ipsaz̄ q̄ntum ad p̄ncipis recurras ad ea q̄ dicta sunt p̄us. Intelligē tamē hic q̄ loquit̄ de cura exiturarū q̄ntum ad p̄ncipiū q̄ hic loquit̄ de exituris q̄ sunt maxī meicipiendo sicut incipiunt apata calida q̄ nō sunt exiture. q̄ de istis bz̄ veritatē q̄ in p̄ncipio ipsaz̄ d̄s fieri reper cussio sicut in p̄ncipis alioz̄ apostematū calidoz̄. nō aut̄ est verū de exituris q̄ sunt p̄mutatō ex alijs apostematibus calidis. q̄ in talibus nō cōpēt̄ repositiua cūz̄ repositiō sit facta in apate. imo q̄ v̄s vidimus apostema incedere itinere exiture. tūc debem̄ statim incedere in viā eius q̄ maturat 2 aperit sicut dixit. i. Aulic. 2. id eo illud q̄ dicit h̄ q̄ntum ad istam p̄tem cōuenit exituris que sunt incipiēdo. Sed alia q̄ dicit post q̄d appropiaz̄ exiture inquantū exitura est cōueniūt v̄tq̄ exiture siue fiat incipiēdo siue p̄mutatō. q̄ illud regimē q̄ dicit cōuenit exiture inquantū exitura. 2. iō appropiaz̄ v̄tq̄ exiture. sed istud regimē q̄d hic ponit est cōe oib̄ apatib̄ calis 2 exituris. iō nō cōuenit nisi exituris q̄ sūt incipiēdo ad modū alioz̄ apostematū calidoz̄. Tunc sequit̄ illa pars.

C Illud vero q̄d ei appropiaz̄ de regimē ē resolutio eius q̄d aggregatū est in ea.

C In q̄ pte Aulic. ponit regimē 2 curā exiturarū q̄ appropiaz̄ exituris inquantū exiture sunt. 2. in exituris q̄ sūt incipiēdo d̄s fieri illud post p̄ncipis. Sed in exituris q̄ sūt in p̄mutatō d̄s fieri in p̄ncipio ipsarū. s. q̄ v̄idem? apostema incedere itinere exiture. q̄ tūc statim debem̄ admittare curā 2 regimē q̄d hic ponit. Diuidit aut̄ pars illa in partes duas. q̄ pmo ponit istud regimē q̄d cōpēt̄ exituris inquantū exiture sunt in v̄s. in scda parte quia illud pōt fieri plurib̄ modis Aulic. ponit illos modos. 2. ibi (Et illud est scōs duos modos) Dicit p̄mo. illud vero q̄d appropiaz̄ ei. i. exiture de regimē. i. de curatiōe est resolutio. i. extractio eius q̄d aggregatū est in ea. i. exitura. Tunc dicere ergo Aulic. q̄ regimē p̄p̄iaz̄ exiture inquantū exitura est ē resolutio humoris aggregati in exitura.

C Intellige aut̄ q̄ dicit Aulic. est resolutio: nō resolutio nem q̄ sit cūz̄ medicinis per poros. q̄ illa resolutio cōpēt̄ ēt apostematib̄ q̄ nō sunt exiture q̄d apostemata sunt in statu. Sed intelligit hic Aulic. per resolutiōē extractiōē m̄ae cōgregate in exitura p̄ruptā exiture 2 nō p̄ poros sicut statim p̄ videb̄. (Deide cū dicit.

C Et illud est fm̄ duos modos regimīs. Quorum vnus est regimē curatōis fm̄ rectitudinem cū egritudo nō egrediat̄ eo q̄d cōsuetū ē p̄lm. 2. est v̄t geniefi in maturatiōe marciari v̄t fiat sanies in eruptiōe ei? post illud v̄t cū obserues virtutes 2 cōserues ea ne p̄sternat̄ ea doloz̄ 2 eruptio subito. plures. n. boium mortui sunt sincopiz̄ando ex arefactiōe virtutis. Immo ōs v̄t obseruet ea medicē q̄nter cōfōzet virtutem 2 cōseruet ea cūz̄ eo q̄d scis q̄d ōs v̄t cibet p̄tēs d̄nbellati cibis bonis nisi sit exitura i v̄sice ribus: q̄nt tūc ōs nēcio v̄t subleuet cibus.

C Aulic. specificat modos fm̄ quos sit p̄dictus regimē. i. resolutio 2 extractio m̄ae cōgregate in exitura. Et q̄ duo sunt modi fm̄ quos fiet extractio 2 resolutio m̄ae cōgregate in exitura eius q̄d cōgregatū est in exitura. Un? modus est fm̄ regimē rectū simplr. Alius modus sit fm̄ regimē nō rectū simplr. sed est rectū fm̄ quid. q̄ est p̄pter necessitatē v̄t postea videb̄. iō Aulic. ponit illos duos modos. Et p̄mo ponit modū qui est regimē rectū simplr. 2. pōnit regimē nō rectū simplr. 2. ibi (Et 2us est regimē egrediens a rectitudine) Dicit ergo p̄mo. Et illud. i. resolutio. i. extractio eius q̄d in exitura est. i. sit fm̄ duos modos regimīs: quoz̄ vnū est regimē currens fm̄ rectitudinē. i. est regimē rectū simplr. Cūz̄ egritudo nō egrediat̄ ab eo q̄d cōsuetū est p̄lm. i. in magnitudine. i. cū exitura nō est nimis magna v̄tra cōsuetudinē. q̄ q̄ exitura nō egredit̄ in magnitudine v̄tra illud cōsuetū q̄d cōsuetū est plurimū. tunc pōt in ea fieri extractio humoris cōgregati fm̄ modū recti regimīs. Qd̄ aut̄ sit illud regimē rectū Aulic. ponit cum dicit. Et est v̄t genietur 2c. q̄ p̄mo medicē d̄s ingeniare in maturatiōe m̄ae. 2. postea in eruptione exiture per quā extrahit̄ 2 resoluit̄ illud q̄d est aggregatū i exitura. sit ergo resolutio 2 extractio illi q̄d est aggregatū in exitura fm̄ regimē rectū. v̄t p̄mo maturamus exiturā 2 post erumpam̄. 2. nō debz̄ p̄mo rumpl̄ ante q̄ maturet. Et obserues tunc. i. q̄nt geniamur in maturatione m̄ae 2 in eruptiōe exiture virtutes 2 cōserues eam ne p̄sternat̄ eas doloz̄. i. quādo maturamus. q̄ quādo exitura maturat̄ 2 materia sit sanies: tūc accidit m̄aximi doloz̄es 2 febres iuxta illud q̄d dicit̄ est p̄ Ypoc. circa generationē saniei 2c. Et eruptio subita. i. 2 cōserues it virtutē ne p̄sternat̄ etiā eam eruptio subita. plures enim boies mortui sunt sincopiz̄ando ex arefactiōe virtutis. ex debilitate 2 defectu virtutis: qui q̄dem defectus accidit v̄t ex magno doloz̄e eo q̄ doloz̄ nimī dissoluit virtutē 2 adducit ad raritatē pulsus 2 p̄rditiōē fm̄ q̄ ponit Aulic. in p̄mo capto de pulsu dolozis. 2. pōt etiā accidere ex eruptione subita exiture. q̄d in eruptiōe subita exiture resoluūt calor inatus 2 ipus. 2. p̄aliter sit exitura sit aliquantulum magna ad quā resolutiōē calozis innati sequitur defectus virtutis ad quē defectū aliquādo sequit̄ mors. t̄ p̄pter hoc quādo rumpl̄ exiturā: 2. p̄aliter sit aliquantulum magna nō d̄s in vna vice dimitti egredi totus q̄d est in exitura p̄pter resolutiōē spiritū 2 calozis innati: imo opz̄ 2c. cum eo q̄d scis. i. cum cibis 2 potibus 2 alijs cōfōzant̄ 2 restaurant̄ virtutes. 2 hoc est quod subinfert

Aui. quare os vt cibet paries & nisi sit exitura in visceribus. in interioribus. Quia oportet necessarium vt subnitet cibis. qd aliud est de exitura exterioribus & aliud est de interioribus: qd exitura interioribus sunt egritudines magis acute. ideo cibis in eis debet subniti sicut subtilia in alijs egritudinibus acutis. Et ideo bene dicit Aui. in pmo. fen qd ta. caplo de caratoc apostematum qd logtur de apostematibus oculis. qd habenti ea non dandus est cibis nisi propter multam debilitate fiat. Et dicit vlyerius. Cui autem sint homa supenerit propter collectione apostematis interioris cum casu virtutis in dolore mortis existit. qm vtus non sustentat nisi nutrimento: nutrimentu est maiores si morosa. apostematibus oculis. Tunc sequitur illa pars.

Et secundus est regimē egediō a rectitudine. ppter necessitate dispositionis: & est quoniam qd egritudo est magna & exitura ptransiens in magnitudine sua illud qd psumum est & timet festinatio rei in expectatione maturationis i ea et scitur qd virtus non sufficit in maturatione illius totius: & si admittant maturatione pducat illud ad vestigiū immaturationis: tunc necessaria est pforatio cum cautela ne ferrū rāgat illud qd sequitur exitura de mēbris nobilibus in tactu quoz a ferro est timor.

In parte illa Aui. ponit scdm modum fm quem sit ex tractio & resolutio eius qd est aggregatū in exitura qui est regimen non rectū simplr. scd in incidentali ponit quandam curatione de pforatione & sectione que communis est & debet observari vtroq; modo regiminis. tertio docet sic currere cuius accidenti qd sequitur aliqui illud regimē non rectū simplr. quarto ostendit qd illud regimē non est rectū simplr: & est rectū fm qd. quinto ostendit vbi maxime illud regimē debet curari. scd ibi. Et oportet vt pforatio & sectio. 3. ibi. Cuius apostemata sunt vebemētia. quarta ibi. Et scias qd bec pforatio. anta ibi. Et loca conuenientiora ad expectandū. In pma parte Aui. ponit istum modū regiminis quod est regimen non rectum simplr: sed est rectū fm qd. ppter necessitates. Et diuidit pars illa in partes tres. In pma pte ponit istū modū regiminis in secūda parte ostendit qd in exitura in qb' admittit istud regimen: ppter necessitates medicinē maturatione non pdesent. sed noceret. tertio concludit in talib' exitura debere fieri istud regimen non rectum simplr. 3. fm quid. 2. ibi. Et si fiducia habeat. 3. ibi. In b' ergo necessaria est cō. In parte pma Aui. dicit. quia ples sit cause necessitatis ad illud regimē. ideo ponit illas causas ppter quas necesse est opari f3 illud regimē. Diuidit bec ps in ples ptes f3 ples ponit causas. scd da ibi. Et istud est qd. senferis qd mā talis est grossities. 3. ibi. Aut timoris qd ipsa ppter suam abbecciationē. 4. ibi. Aut exitura est ppe iustitias. Dicit ergo pmo. 2. f. regimen per qd sit extractio eius qd est aggregatū in exitura est regimen egediens a rectitudine. ppter necessitate dispositionis. In hoc ergo intellige qd illud regimen non est rectū simplr: 3. est rectū fm qd. qd ppter necessitate cogentem. & tunc ponit vna cām quare illud regimē est necessariū cum dic. Et est supple istud regimen necessariū qd egritudo. s. exitura est magna ptransiens in magnitudine illud qd psumum est. sit maxima valde. Et timetur festinatio rei. putrefactionis in expectatione maturationis in ea. quia propter magnitudinem eius scilicet qd virtus non potest sufficere in maturatione illius totius exiture. Et si admittant maturatione illud pducent ad vestigiū immaturationis. i. pducent ad pu

trificationem. qd qm exitura est magna & virtus debilis nō potens sufficere in maturatione illius materiei totius. tunc illa maturatione appositā citius inducit putrefactionem. vt postea dicit Aui. pmo qd cum maturatione fiat iustitia & opulētia phibet exalare & respirare fumos putridos: qui qd ibi reteri cum vtus est debilis citius putrefaciūt. Itē etiā cū maturatione moueat calitatem mēbris ad maturandū mām & calitas sit debilis non potēs sufficere citius vtus ille motus medicis maturationis vincit. & per pns inducit ibi citius putrefactio. Et ideo bene dicit Aui. qd si admittant tunc maturatione pducent ad vestigiū immaturationis: hoc est ad putrefactionē. tunc. i. qm ita est qd egritudo est magna & vtus debilis non potēs sufficere in maturatione illius totius necessaria est pforatio. s. ante maturationem cum cautela ne ferrum tangat illud qd sequitur exitura de mēbris nobilibus in tactu quoz a ferro est timor. hoc est dicere: qd tunc est faciendū pforatio ante maturationem non cauēdo ne fer. tangat aliquod mēbrorum nobilium: exitura est ppe illa mēbra sicut ne icidat neruus vel artaria vel iustitia vel stomacus si exitura est ppe illa mēbra. Sic ergo tunc ex dictis Aui. ēne habet qd qd egritudo est magna valde & virtus est debilis non potēs sufficere in maturatione illius. qd debet fieri pforatio exiture ante maturationem. Et illud regimē non est rectū simplr. qd regimen rectū simplr est illud qd est dictū pns. s. pmo vt materia maturet ante qd exitura erumpat. est tū illud regimē rectū fm qd. qd ppter necessitate cogentē & vna causa necessaria. ad hoc. i. quare exitura d3 rūpi ante maturationē est quam non ponit Aui. Deinde cum dicit.

Et illud est cum senferis qd materia talis est grossities qd non maturabit: & qd calor inartus i mēbris tāte est putritas qd non maturabit.

Aui. ponit aliā causam: quare exitura d3 rūpi ante maturationem. Dicit ergo Aui. Et illud est. alia causa est qd exitura d3 rūpi ante maturationē. qd pro qd cū senferis qd mā est talis grossities qd nō maturabit. & qd calor in mēbris est tāte paruitas qd non maturabit. i. qd non poterit digerere illā mām: tunc supple d3 fieri eruptio ante maturationē. Deinde cum dicit.

Aut timoris qd ipsa propter suam abbecciationem est talis qd alterabitur alteratione non maturationis vere.

Ponit aliā cām quare exitura d3 rūpi ante maturationes. Dicit ergo. cōstrue sic. aut timoris qd ipsa. i. materia est talis qd alterabitur alteratione maturationis nō vere. hoc est alterabitur alteratione putrefactionis. ppter abbecciationem suam. i. ppter abbecciationē caloris nālis. tunc supple si ita est icidēda est exitura an cōpletā maturationē qm velit dicere Aui. qd si mā sit talis: vt qd sit male qd itat. & corrumpet: & calor inartus sit paucus non potēs rectificare: tunc icidēda est exitura ante maturationē ppter timorē ne alteret ista exitura ad putrefactionē & corruptionē mēbris: rōne sue male qualitatis. Et differt bec causa a pdicta: qd pdicta causa quare debet icidēda ante maturationem exitura est: qd erat sicut mā grossa & calor itus paucus nō potēs ipsam digerere. Sed ista causa qd exitura d3 icidēda ante maturationē est vt qd calor inartus sit paucus & mā male qd itat. & corrumpet. qd qd calor inartus ante maturationē est: vt qd calor innatus sit paucus & materia male qualitatis & corrumpet. qd qd calor naturalis est paucus & materia male qualitatis & corrumpet: timendum est ne materia alteretur ad putrefactionem mēbris. Deinde cum dicit.

Aut exitura est ppe iuncturas & mēbra pncipalia quare timet qd ipsa corripat ea.

¶ In pre illa Aui. ponit alia cām qre necesse est aliquā inci-
dere exitura an maturatione. Et hoc causa ex pre mem-
broz. Dicit g Aui. aut. si accēda est pforatio an maturatione
nem si exitura est ppe iuncturas et pncipalia mēbra quare
timeat q ipsa corumpat ea. Ante maturationem comple-
tam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fiducia habetur in medicinis facientib⁹
in iunctionem et maturantibus non elongabit⁹
quin in iunctione probideant penetrare inspira-
tionem in spartum: et maturata moueat cali-
ditatem debile: et totum illud innat ad putre-
factionem membri.

¶ In parte ista Aui. ostēdit q in pdictis exiuris medicine
maturatiue obstant et nō innat. Dicit g Aui. Et si fiducia ha-
beat in medicis faciētib⁹ et non elongat qn iunctura pbi-
beant penetrare inspirationē in spaciū. quasi vult dicere q
maturatiua in pdictis casib⁹ nocet: ex B q sunt iunctura et
opilitia. q: ex hoc q sunt iunctura et opilitia: pbiēt respi-
rare fumos putridos ex apostemate q ibi retēti citius cor-
rumpēt mēbrū. et hoc vult dicere Aui. cū dicit pbiēt pene-
trare inspirationē in spaciū et. Itē nocet maturatiua ex B
q mouet curē debile que est debilis respectu digestionis
illius mātē que qdē morā a medicis cū non possit digerere
citius adiunat ad putrefactionē. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In huiusmodi ergo est necessaria incisio pro-
funda et perforatio disrumpēs: deinde sequatur
illud medicine que sunt in vltimo resolutionis
et exicationis.

¶ Concludit ex viciis q in pdictis casib⁹ debz fieri illud re-
gimen q non est rectū simpliciter sed est rectū fm qd. Dicit g.
in hō g. exiuris que sunt ex talib⁹ additib⁹ nēcia est incisi-
o profunda et pforatio disrumpēs: supple ante maturatio-
nem cōpleta ppter eas necessitates pdictas. Deisi sequitur
illud. illa incisio ē medicine que sunt in vltimo resolutionis
et exicationis. q: cum illa pforatio an maturationē sit gene-
ratiua virus et fistulaz. vt dicit postea Aui. et virus et fistu-
le idigent exicationis: ideo post illā pforationē debent ad-
ministrari medicine resolutionis: et foriter exicationis. Et idē
qd dicitur est hic dicit Aui. in p libro. ca. de curatōe apatum
in illo. q: aut maturationē efficit cū aliq. q sit hō mātū-
ratiū attēdere dō q si viderit calozē inatū debile: et qiaz
membz declinet ad hoc q corūpāt remoueat ab eo glu-
tinosā opilitiā. Apet ex viciis q plures sunt cause. qre
apostema dō erūpi an expectationis maturatiue cōplete.
vna est si exitura est magna valdeita q virus nō possit suf-
ficere in maturatōe illius totius materies: sed pns corūp-
tū mēbrū. ¶ Alia causa est si mātē grossa: et si diffi-
cili maturationis et caloz inatū sit debilis in mēbro non potēs
illā mātē grossam digerere. ¶ Tertia causa est si mātē
glutitatis et corūpē et caloz nālis sit paucis non potēs recti-
ficare et digerere. sed pns illā mātē ad latera ad putrefactionē.
¶ Quarta causam ponit Aui. si exitura sit ppe iūcturas et
pncipalia mēbra. tūc enim dō corūpāt ante maturationem
completā in materia et fanes ibi existēs corūpāt illa mē-
bra. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et oportet vt sint perforatio et sectio incedē-
tes in longitudine villosz et neruoz mēbrū nisi sit
voluntas vt destruat opatio illius mēbrū timē-
do casum spasmū: tūc enim icide illos in latitu-
dine et sanabis ab eo quod timebas. Et plūmū
qdē longitudinis villosz est cum longitudine cor-
poris nisi in membris appropriatis: et si ruy-

nis plurimū longitudinis villosz cum pluri-
mo ligature et rugarūz nisi in mēbris appropia-
tis sicut in fronte.

¶ In qua pre Aui. ponit quēdā canonē de pforatione et se-
ctione. Et diuidit illa pars in ptes duas: fm q duos ponit
canones. 2° ibi. (Et non dō vt appropietes pforationi aq⁹)
Dicit ergo pmo. Et os vt sit pforatio et nisi sit voluntas.
nisi sit necesse vt destruat opatio illius mēbrū. sensus vel
morus. Et plurimū qdē longitudinis villosz et. Dicit q Aui.
dixerat q pforatio et sectio dō pcedere fm longitudinē vil-
lozū: ostēdit quomodo villi pcedūt fm longitudinē. Di-
cit ergo Aui. Et plurimū qdē longitudinis villosz est cum lo-
ngitudine corporis. i. vltimum longitudo villosz est fm
longitudinē corporis et mēbrū in quo sunt villi nisi in mem-
bris appropriatis. q: in aliquib⁹ mēbris appropriatis villi
non sunt fm longitudinē corporis: imo pcedūt per trāsuer-
sum corporis sicut est in costis: vbi pcedūt per trāsuersum et
in inguine: vbi villi non pcedūt totali fm longitudinē cor-
poris: sed pcedūt fm rugas que quodāmodo pcedūt fm
latitudinē corporis: in alijs mēbris appropriatis in qui-
bus sectio non fit fm longiz: sicut apparet in illo caplo.
Cum inuenis exitura cutis: et in alijs mēbris appropriatis
vbi trāsuerant villi fm longitudinē eoz. sed vltimū lon-
gitudō eoz villosz est fm longitudinē corporis. Et sit inue-
nis plurimū longitudinis villosz cum plūmo ligature. i. plica-
ture et rugarū. i. vltimū longitudinē villosz pcedit fm mo-
dum rugarū. et hoc intelligit in mēbro habere rugas nisi
in mēbris appropriatis: sicut in fronte. q: in fronte villi non
pcedūt ad modū rugarū. q: rugę pcedūt per trāsuersum:
et villi per longū. Et ex hoc qd dicit hic Aui. habet q cum
sectio debeat pcedere fm longitudinē villosz et lōgitudinē
villosz pcedat fm longitudinē corporis q pforatio debet
esse fm longitudinē corporis: nec in mēbris appropriatis
nisi longitudinē villosz non pcedat fm longitudinē corporis.
Sed in talibus mēbris pforatio dō fieri fm diuersitatē
stus villosz. et ideo fm diuersitatē mēbroz fit pforatio
diuersa. vt postea docebit Aui. in illo caplo. Cum inuenis
exitura grosse cutis et vbi docet qualz dō fieri perforatio
spāliter in mēbris diuersis. Itē etiā ex dictis Aui. habet
cūz sectio debeat pcedere fm longitudinē villosz: et longi-
tudo villosz vltimū est fm rugas q sectio et pforatio de-
bent esse in mēbro habere rugas fm rugaz collectionē que
sunt in mēbro: vbi icesus rugarū diuersificat a situ villo-
rum: q: in tali mēbro dō fieri sectio et icesus villosz: et nō
fm icesum rugarum: sicut in fronte. et de vba declarant
melius in illo capitulo. Cum inuenis exitura grosse cu-
tis et. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet vt non appropiet pforatio neq
sectio aqua neq olei neq aliqd i quo sit pigue.
Et si non est excuratio qn lauet: tunc fiat cum
aqua et melle: aut aqua cū vino: aut cum ace-
to. Qz si vebemētiōa fiat apostematā et infla-
tio post pforationē vaporēz qz lentibus. et si
non fuerit illud necessarium administrabis icar-
natina etiam emplastra.

¶ Aui. ponit duos canones de eruptione exiuraz: hoc q
exitura est pforata et erupit. et patet. Qz si apata fiat vebē-
mētiōa et. In qua parte Aui. docet succurrere cuidam ac-
cidenti. qd sequitur aliquā ad dictū regimē. i. qn perforatio
fit ante maturationē. Dicit ergo Aui. ca. q: si apostematā
fiat vebemētiōa: et vt q cūciat virus fiant virulēta: q
fistule et inflatio: supple fiat vebemētiōa post pforationē
supple que fit ante maturationē vaporēz cum lentib⁹ hoc

est dicere emplastrum cum lentibus. dictum enim fuit supra in illa parte. In huiusmodi necessaria est scissio: post talē scissione vel pforatione: que fit ante maturationem debet seg emplastrum que sunt in ultimo refectionis et defecationis. et hoc etiam dicit Aul. in pmo: vt dictum fuit supra. et ideo cum lentes sint defecate et resoluti. ideo Aul. dicit qd si apostema illa post pforationē talē fiant vehemētiora qd emplastrum cum lentibus: qd lentes resoluūt: et defecant virus: et quod amodo et altero in scissatione. et specialiter si admiscant cum alyis infusidatiuis defecatiuis. Et intelligi hic qd quandoq. Aul. dicit qd post pforationē talem debet seg emplastrum defecatiuum et resolutiuum: nihilominus credo qd cum talibus emplastris defecatiuis bonum est misce ea que mām digerāt. qd cum illa pforatio fiat an maturationē relingit materia cruda in vlcere et induratur labia vlcis rōne indigestionis materie. vnde rōne virulentie que genera fibi cōperit epicalia. rōne fo materie que indigela est cōperit ibi digestiua vt digerant mām: et labia vlcis indigela. et ppter hoc qd admistrat talia digestiua in apostema illo non debet coqui in aqua que humectat et putrefaciūt vlcera virulenta. sed debet cog cuz litigio qd defecet. et est bonū vlceribz vel i aqua mellita. Et si nō fuerit necessariū. Admistrare illa emplastrum epicalia. et hoc qd apostema non fuit vehemētiora post talem pforationē admistrare icarnatiua et emplastrum. Iad. ministrabis vnguentis carnis generatiua donec solidetur vlnus et sanet locus. Tūc segit illa pars.

Et scias qd hoc perforatio est generatiua viri
et foridici et fistularum: verum cum non inueniatur excusatione: tūc nō est ingenium aliud.

In parte illa Aul. ostendit vt plus dicebat causam: quare pōtū regimē. pforare ante maturationē non est rectū simpliciter. sed est rectū fm qd. Dicit ergo. Et scias qd hoc pforatio. ante maturationē et vep cum non inueniatur excusatione. habet illa pforatione ppter causas pdictas: tūc non est ingenium aliud. qd illa pforatio eo qd per ipsam enitatur maius malū. Vel pōt exponi alio modo. Vt cū non inueniatur excusatione. habet illa pforatione que est generatiua foridici et viri et fistularum: tūc non est ingenium aliud. s. qd admistrare post illa pforationē emplastrum ex lētibz vel ex filibus epicalitiuis. Tūc segit illa pars.

Et loca conuenientiora ad expectandum vt i eis maturetur sunt loca carnosia paucorum neruorum et venarum.

In qua parte Aul. ostendit vbi maxime oportet enitare istud regimen: qd dicit est. pforare ante maturationē. et pmo ostendit hoc in apostematibz a parte locoz in gbus fuit. secundo ostendit absolute de pforatione vbi dicit. cū tūc. et hoc a parte apatū fm se. et ibi. Et scias qd pineales. Dicit ergo pmo. Et loca conuenientiora ad expectandum vtn eis maturet. et. In istis ergo locis dicit enitare exitura pforatur ante maturationē. Sed intelligi vt dicit hic Albucasis: bene qd ex locis carnosus excipit exitura anticius pforatio non est expectanda vsq. qd materia digeratur. imo debet vt dicit Albucasis cruda existente materia pforari: ne profunditas eius elongetur ad interiora ani et fiat fistula. Sed Aul. hic de hoc non fecit mentionē eo qd de hoc fecit mentionē in tercio libro: vbi dicitur de apostematibus ani. Deinde cum dicit.

Et scias qd pineales eleuate acutoz capitum parum idigent perforatione neq. ante maturationem neq. post ipsam.

In parte illa Aul. ostendit absolute in gbus exituris dicit vt

tari pforatio ante maturationē: et post maturationē. et patz qd dicit. qd tales exiture pineales ppter caliditatē et subtilitatem materie ipsarū rumpunt per se. ideo in talibz nō est pforatio faciēda. imo si rumpat cum ferro fuit apostema ista vehemētiora. et plus in scissatione caliditatis et subtilitatis materie ipsarū exiturarum. vnde melius est qd oimittantur per se rumpi.

Regimen maturationis et ingenii ad faciendum vi in exituris apparentibus. CAP. XXXIII.

Et dicinarum maturatiuarum caliditas opz vt sit prima caliditati corporis et sit eius inuiscatio quedaz.

Supius Aul. cōtra ponit regimen et curam exiturarū extrinsecarū in vniuersali. In parte illa Aul. ponit regimen ipsarū in speciali. Diuidit autē bec pars in partes duas. In pma parte ponit regimen ipsarū in specialibus quantis ad maturationē in spālī ponēdo emplastrum medicinas in spālī que habet maturare apostematā. In secunda parte ponit regimen ipsarū in spālī quantū ad eruptionem ipsarū. secunda ibi. Cum inueniatur exitura grosse cutis et. Primū capm diuidit in duas partes. pmo ostendit generaliter qualis cōplexionis debet esse medicina maturatiua. secundo ponit in spālī medicinas maturatiuas. et ibi. Et de illis que sunt in pmo gradibz et. Dicit ergo pmo medicinarū maturatiuarū caliditas oportet vt sit prima. i. similis caliditati corporis: supple in quo debet sanies generari. quia vt dicit Galienus in libro secundo de simplicibus medicinis: medicina autē qualitas sue complexio qd adiuuat ad generandū sanie debet esse epta filis nature corporis in quo admistrat. Nam cum natura corporis sit calida et humida. oportet etiam hāc medicina caliditatem et humiditatem habere. ita qd etiam debet habere caliditatem actualē: et non solū potentialiter: quod pōt extrahi ex textu Gal. cum dicit qd male digerētes applicabāt sibi ad stomacum infantes vt ab eo actuali calore inuaret digestiua. Sicut etiam cum in conseruare ad saniem fit digestio: eo qd est opatio virtutis naturalis digestiue: qd eadez virtus digestiua operat in inuatiuo et nocitio: fm qd ponit Aul. in pmo. ideo medicina que debet inuare virtutē naturālē digestiua ad maturandū debet habere caliditatem actualē preter potentialē. Et hoc etiam dicit Serapio in libro de simplicibus capitulo de medicina maturatiua. Et ipsa. i. medicina maturatiua non habet facere istam operationē cū qualitate sui caloris. s. solus. sed potius cū quantitate eius ita qd si potest est: qd man non separet ab applicatione cōtinua mēbz in quo necessaria est generatio sanie. vel aliq. aliud mēbz applicare. et. cū sit generare sanie in eo qd in alio modo. Et ideo concludit ipse Galienus. talis medicina erit in vltimo assimilationis cōplexionis corporis illius. in quo est necessaria generatio sanie: cōtra ergo debet esse medicina maturatiua caliditatis et humiditatis equalis caliditati et humiditati corporis in quo debet fieri generatio sanie. et quia corpora humana sunt diuersarū cōplexionum. ideo etiam medicina maturatiua diuersis corporibus debet esse diuersę cōplexionis. non tamen qd bec medicina quantū est rōne sue cōplexionis non solū debet habere respectū ad cōplexionē corporis: sed etiam ad naturam apostematiz: qd i apostematibus frigidis cōperunt medicina maturatiua magis acutę et caliditē extrahi ex dictis Serap. i. p. dicto caplo. et ideo Aul. et alii antecores ponunt diuersa emplastrata maturatiua non solū habēdo respectum ad diuersas cōplexiones corporis. sed etiam ad diuersas qualitates apostematū. Unde qd dicit Aul. qd caliditas medicina maturatiue debet esse prima caliditati corporis: debet intelligi. i. caliditati membri vt in ipso est

apostema nunc autem si est in eo apostema frigidum cum calorem habet si infirmitas a materia existit ibi frida oportet fortasse esse calidus maturari in ipso quod in apostema tepido in quo calor membri supercalefit et infiamat. et fit in eis. i. medicis imaturatiuis iustitiae quod dicitur hoc est. et debent etiam medicis maturari propter hoc quod sunt calide humide esse glutinosae cum quadam opilatione et iustitiae. Et causa huius est duplex. Una est quam ponit Serapio in predicto capitulo asserens. Oportet enim ut sit viscosa ut faciat additionem subtilitatis caloris inani claudendo poros corporis et in claudendo vapores interius. et hoc est necessarium in generatione sanie. et dicit ipse conversio que fit ad sanie est una ex operationibus naturalibus que est conversio et alteratio cum qua est etiam partus dignitas. Et necesse est quando volumus ut aliquid digeratur quod custodiamus iterum multitudine spirituum. Et ideo medicis maturari debet esse cum quadam iustitiae opilatione. Alia causa est quam ponit Aul. in secundo capitulo de operationibus medicamentum singularem. Dicit. n. quod in medicina maturatiua dicitur esse virtus contractiva. i. virtus iustitiae. et opilationem retinens humorem quousque digeratur. et non resoluit laboriose et sepe humidus ab ipso sicco. i. et separet subtilia a grossis terrestri et adustio. i. sic fac adustio. Causa igitur propter quam medicina maturatiua est viscosa est duplex. Una est ut conversetur calor et spiritus digerens et non exalat. Alia est ut non fiat resolutio laboriosa et separet subtile a grosso quod est postea difficilius resolutio. ¶ Alterius notandum est quod faciat est merito generatio sanie est operatio naturalis virtutis digestivae. quod spiritus eius quod in corpore alteratur sunt tres sicut posuit Gal. de simplici medicina in primone de medicina maturatiua. vna. n. est alteratio que fit per spiritum cursum nature et a solo naturali calore sicut digestio cibi in stomaco et chilli in epate et sanguis in otibus. Altera vero est alteratio non per spiritum cursum nature. imo ab extraneo et actuali fit calor sicut accidit omnibus rebus que putrefiunt. tunc spiritus sicut contrarie. Spiritus autem tertius est permixtus ex istis iter utraque media et accidit hoc apud saniofitatem. quoniam fit partim a calore naturali partim ab accidentalibus et ideo naturalis calitas non vicit maiorem verum. illud est ideo quoniam est alteratio accis in materia non bona bonitate pura. Et intelligitur hic quod dictum est in sanie laudabili sicut dictus est supra. quod sanie illa laudabilis est plus alteratio principis ad purificationem quam ad digestionem. ¶ Deinde cum dicit Aul.

¶ De illis sunt in primis gradibus embroca cum aqua tepida et emplastrum cum farina tritici aut ordei et triticum masticatum est melius in hoc et panis cum pice aut cera et crocus et pulvis olivani et pice cum oleo rosato et adeps porci aut emplastrum de maluanisco et semine lini et iterum emplastrum de ficibus siccis dulcibus grossis pinguibus solis et aut cum farina ordeii iterum et propolis pinas in ea isopus et origanum silvestre et aut aggreget cum aqua in qua decoquantur cum paucis sale non superfluo et quando ponitur in eo adeps aut oleus et aut fortassis illo due partes glutinis alborum et medicine compositae ex visis passis et storace et galbano et myrrha et laudano et resina et bery et aut mastic et isopo humida et radice cucumeris as. et radice sanguinis dragagan. et emplastrum Sal. cum oleo de kerna absque cera et propolis quando soluitur hoc emplastrum in oleo.

et similiter emplastrum didimos et emplastrum basilicon et de bonis in hoc est medicamentum de lapide marchasice cum ammoniaco quod desuper ponatur donec cadat per se.

¶ Ponitur in ipsi medicina maturatiua. et ponit Aul. in pluribus medicis et plura emplastrum maturatiua quoniam quedam conveniunt plus in maturatiua exquirunt calidius que sunt ex humoribus subtilibus quedam videntur plus exquirunt magis calida et plus incisiva et magis sicca competere exquirunt calidius. Et ideo bene dicit Aul. Et de illis sunt in primis gradibus. embroca est cum aqua tepida. et hoc est dicere de maturatiuis que sunt in primo gradu caliditatis. quod quasi sunt tepere calida sicut embroca cum aqua tepida. et si ponitur ibi oleum erit melius et fiat viscosa et coagulationaria. et ideo tale maturatiuum et simile huic competit plus apostematibus calidis. ¶ Et emplastrum cum farina tritici et pice cocta in aqua et oleo. et oportet quod istud emplastrum si debeat administrari in apostematibus calidis coquat decoctione temperata. ut dicit Serapio. quod si coqueretur multum erit siccatum et tunc est plus conveniens apostematibus frigidis quod maturatio est difficilis. Unde emplastrum quod convenit apostematibus calidis. ut dicit Serapio debet esse decoctus de coctione pauca. Et istud quod videntur frigidis esse decoctus de coctione multa. Et ut dicit Serapio. per hoc quod dico decoctione pauca intelligo quod emplastrum bulliet solus. Item cum si istud emplastrum debet convenire apostematibus calidis oportet ut ibi ponatur parum de oleo. Nam emplastrum in quo est de oleo satis. ut dicit Serapio convenit apostematibus frigidis quod maturatio est difficilis. Et in quo est oleum paucius videntur apostematibus et bullientibus. aut ordeii. aut emplastrum ex farina ordeii cocta cum aqua rosata. et istud emplastrum plus videntur aptum multum calidius. quod farina ordeii est minus calida quam farina tritici. Et triticum masticatum est melius hoc. sed ad maturandum et spaliter furculosus. et est melius. i. quam farina tritici. quod ut dicit Aul. in primo libro. Res que masticat recipit aliquam diversionem a sua coctione versus naturam silvagine ipsorum embroz. et ideo ibi quod triticum masticatum operatur in numeratione furunculoz et exiture istud quod non operatur triticum cum aqua neque istud quod coquitur cum aqua. quod triticum masticatum ratione caloris non accipit ex masticatione plus convenit ad generandum sanie quam farina tritici cocta cum aqua. Et panis cum pice aut cera illud emplastrum plus videntur aptum matibus que sunt tarde maturatiuis. Nam cum dicit Serapio emplastrum quod sumitur ex pane convenit apostematibus que non maturant nisi in longo tempore. quod in pane est sal fermetur et emplastrum quod accipit ex farina videntur calidioribus aptum eo quod non est ita calidus et desiccatur. Et sic ostendit de illis emplastris spalius etiam si istum modum respicias alius emplastrum quod Aul. ponit. quod quidam coquitur apartibus magis calidis. quidam autem apartibus minus frigidis per quod illa emplastrum ingrediuntur medicis magis calidius et minus calidius videntur medicina maturatiua quod accipit respectu ad duo. primum respectu ad naturam corporis ut si est copiosis tunc vel ostendit temperate. et respectu ad aptum est ex humoribus frigidis et grossis vel ex humoribus calidis et subtilibus. quod alterum copiosis esse medicina maturatiua in primo gradum in alio respectu ostendit. et ad illa duo respectu ostendit emplastrum quod ponitur Aul. et in illas duas positiones et admittit et apostematibus calidis et frigidis.

¶ Regimepturaz quod mature sunt. CAP. CCXX.

¶ In inveterata et curata grosse curis cum maturatiua eius non spaci ipsius erupit: et sit illic venet et choide et nerut: tunc oportet ut perforet: quoniam si dimiseris

ca ymblicū. modo ibi nō segmur rugas. q: ruge vadūt per
vētrē p trāsfuerum. z villi per lōgū. z fit sectio ibi fm lōgūz
z nō fm trāsfuerum. ppter ea: q: ibi nō segmur rugas. Si
autē dicat nisi que sunt apud summū: tūc per summū itellī
git frontē. z tūc ē ita est vera. Nam nō debemus seg
in icsione frons q: sunt apud summū. i. apud frontē. q: frons
est in summo corpis. z q: nō debemus seg rugas fron
tis in icsione. declarat Aui. postea cū dicit. Nā si tu secu
tus fueris illud. ligaturā. i. rugas in pfozatione exiture q:
est sup frontē cadet cutis frontis: z hoc est: q: icideret mu
sculus frontis: vt postea dices. sic q: nō debemus in icsione
seg rugas. (¶ Et nisi apud necessitatē. Dic ponit aliā istan
tiā ptra pdictā regulā. q: apud necessitatē nō segmur ices
sum rugarū. sicut q: est necessariū scindere exiturā in cru
ce. ppter rotunditatē eiusne. fiat fistula z sinus in ea. tūc
nō curamus de icsu rugarū. sicut si ruge in mēbro va
dunt f3 longū. Aliqñ tñ ppter necessitatē findimus exitu
ram nō fm longū solū vt vadunt ruge. sed accipimus de
latitudine timendo ne exitura fiat sinus z fistula. (¶ Et in
mēbris diuersificatib3 sitū villos zē. Dic Aui. ponit aliā
instātiā pdictā regulā. Nā in mēbris in gbus nō vadūt
ruge fm icesum villos: tūc sectio nō debet fieri fm ru
gas: sed fm icesus villos. z hoc vult dicere Aui. cum dicit.
Et in mēbris diuersificatib3 situm villos in longitudine
sua zē. supple a rugis suis: hoc est dicere q: in mēbris in
bus icesus villos diuersificat ab icesu rugarū dant. me
dici in pfozādo locū ligaturę: hoc est nō vadūt in pfozā
do ligaturā. i. fm sitū rugarū: sed fm sitū villos. Nā si tu
secutus fueris illud. ligaturam hoc est icesum rugarū in
pfozātōe exiture que est sup frontē cadit cutis frōris sup
faciē. z hoc est: q: in fronte villi vadūt fm aliū modum q:
ruge. nā ruge vadūt per trāsfuerū z villi fm lōgū. z ideo
fit tu in fronte pfozabis fm sitū rugarū: tūc incident villi z
musculus frontis z cutis frontis cadit sup faciē. et ideo in
fronte nō o3 seg in pfozādo rugas. imo o3 vt tu diuersi
ficas ligaturā. i. fm pfozātōe. hoc est dicere q: nō o3 in pfo
rando exiturā frontis. sed ligaturā. i. f3 rugas: sed fm sitū
villos. In eis vō que sunt sicut in guina o3 vt tu vadās. s. i.
pfozādō fm ligaturā. i. fm icesum rugarū in latitudine cu
tis. Et causa huius est: q: ibi villi vadūt ita sicut vadūt ru
ge in latitudine cutis. z ideo in ignib3 debemus pfozare
fm sitū rugarū: in fronte autem nō. per hoc ergo vult di
cere Aui. q: in pfozādō debemus incidere fm sitū rugarū
q: ruge vadūt vt villi: qñ aut ruge nō vadūt vt villi: tūc
debemus seg sitū villos. (¶ Sed intellige vt supra dixit
Aui. in illo cā: Curatōes qdē z ea cum qb3 curant zē. q: vt
nisi sitū sitū villos z longitudinē eoz est fm sitū rugarum
nisi in mēbris appropriatis: sicut in fronte: z etiā in palma
manus: vbi villi vadūt fm longū: ruge vadūt per trans
uerum: z in alijs mēbris appropriatis: ideo vtpm sectio
z pfozatio debet ire fm modū rugarū: nisi ppter pdictas
causas quas posuit Aui. Et intellige vltierus q: Aui. vi
detur ponere tria ppter que nō debemus seg rugas in pfo
ratione. Unū est si exitura sit in sumen vel in fronte. aliud
est ppter necessitatē. tertiū est si exitura sit in mēbro: i. quo
diuersificat sitū villos a sitū rugarum. Sed tñ intellige
q: ille tres cause quas ponit Aui. reducūt ad duas causas
vniuersales. Nam pma causa comprehendit vbi tertia cau
spale sub generalia: causa quare in summe vel in fronte
nō debemus seg modū rugarū icesu: q: icesus villos di
uersificat ab icesu rugarū in illis mēbris. Et ideo solum
due sunt cause vniuersales: quare nō debemus seg in pfo
ratione modū rugarū. Una est. ppter necessitatē. Alia est
sitū rugarū q: diuersificat a sitū villos. (¶ Intellige etiā
vltierus q: ex dictis apparet q: tria sunt illa que vltier de
bent obseruari in pfozatione. Unū est q: sectio fiat in loco

saniei. Scōz est q: fiat in loco magis inferiori z magis ma
turo z longiori a nervis et artarijs: fm q: postea magia
specificabit Aui. Tertiū est q: sectio fiat fm modū icesus
rugarū: nisi ppter necessitatē in mēbris: vbi icesus diuer
sificat ab icesu villos z rugarū. Tūc segatur illa pars.

¶ Et cum tu perforaueris exituram z extraxe
ris quod in ea est: tūc necessarium est vt tu sue
curras ad conglutinandum cutem cum carne;
nō rumpatur z indurescat: z fiat saliter q:
nō conglutinetur: quare fiat sinus qui nō ces
set impleri et redeat similis exiture prime: z quo
tiens mundificaueris nō morez: iterum quin
impleat: et fiat in veritate de genere fistularū
z anteq3 facias ipsam conglutinari in hora op3
vt mundaes eam: z si tibi necessarium fuerit vt
in ipsa intromittas radium super cuius caput
fricāmus asper cum quo mundifices ipsam et
sit pñus: deinde fac ipsam adberere et conserues
eam cum ligatura fm q: dicemus de ligaturis
cauernarum et vlcetum pofundorum erit cō
nuentens valde.

¶ In pre illa Aui. pposito regimine vniuersali: q: tū ad pfo
rationē exiturarū. modo Aui. ponit quoddā regimen vni
uersale ipaz post pfozationē. z duo facit. pmo facit hoc.
secūdo Aui. repetit pdictas regimen de pfozatione adiun
gēdo quoddā ei q: nō specificauerat pmo. secūda ibi. (¶ Et
o3 vt obserues de pfozatione.) Dicit ergo pmo. Et cum tu
pfozaueris exiturā z extraxeris qd in ea est. sanietū: tūc
necessariū vt tu succurras ad conglutinandā cutē z cū car
ne hoc est ad incarnandū z consolidandū cutem cum carne
que est post ipsam vt nō rumpat. Exitura hoc est vt nō
fiat in ea disruptio z sinus in interiori pte sui. z indurescat.
Exitura hoc est vt nō fiant labia eius durāta q: postea
nō possit incarnari z consolidari cum carne. et hoc est qd
subdit. Et fiat saliter q: nō conglutinet. quare fiat sinus
i. in exitura ppter disrptionē talem in interiorib3 partib3
sui qui nō cesset impleri. i. fordicie z virulētię: alys sup
fluitatibus z redeat siliis exiture pme. ppter talē cōcauita
tem quā habet in ea aggregatū humores z supfluitates:
sicut fit in exitura. Et quoties mundificaueris nō morez q:
impleat: z fiat in veritate de genere fistularū. qñ vult dice
re Aui. q: dato q: tu mundificas talē exiturā in q: fac? est si
nus. xcauitas tñ stat post replet et talis sinus fordicib3
supfluitatib3 z fit in vitate qñ de gñe fistularū. Dicit n. Al
bucasis q: oē vuln3 aut apa qñ veterascit z antiquat: z fit
vltus z nō solidat z emittit pus semp z nō abscondit: tūc
noīā in quocūq: mēbro fuerit fistula z nos noīamus ipm
zukemē zē. Sic g vult q: qñ tu pfozasti exiturā z extraxe
ris sanie de ipa necesse est vt cito succurras ad conglutinan
dū cutē cum carne ppter eas pdictas. (¶ Intellige autē hic
qñ Aui. dicit qñ pfozasti exiturā zē q: intelligit q: stat pfo
rata exitura succurras ad conglutinandā cutē cum carne: imo
pus qñ pfozata est exitura sanguis p restrigi cum albu
minice q: hoc est pma itētiō. i. restringere sanguinē. z tūc fa
cto hoc q: hoc pssupponit Aui. necessariū est vt succurras
cito ad cōglutinandā cutē cum carne. sed q: hoc est dñm est
o3 sane itelligi. ideo addit hoc supra dices. Et anteq3 tu fa
cias ipm cōglutinari in hora. i. cito. o3 vt tu mundaes eā. s. i.
vnguētis absteruam z mundificaueris. qñ ait Sal. in lib3
ige. fa. z. Mundificare putredine est cā sine qua nō nascit
or bona in vlcib3. Et si tibi necesse fuerit. i. cā mādā
abstergēdi eā a putredine vt ī ipsam intromittas radium.

geffri super eius caput. i. per ipsius orificium fit pñus asp cum quo mudifices ipsam & frices. i. mediæ geffri quasi vult dicere. Aut. q. si opz te abstergere et mudare exitura a putredine collecta in ea cu geffritus debes cu mudare cum pño aspo mediæ geffri. hoc vt bene mudet a putredine & nihil ibi remaneat. deide. i. post pfecta mudifica de ligaturis cauermari & vlez pñudoz in tractatu de vlceribus in ca. pñio. Et erit yuenies valde vt coferuetur ligatura quæadmodu hic dicit. ¶ Intelligit aut q illud qd hic dicit de regimie exituraz qñ sunt pforate est incident rati ocuico q cura exituraz qñ sunt pforate non spectat amplius ad ista tractatus sed spectat ad tractatu vlceru vt cera generant a vulneribus & ab exituris ruptis & a pultis. i. r. ideo recurrendu est tuc pro cura ipaz ad tractatum vlez. ideo Aut. non ponit hic aliqz medicinas spales coferetes exiture qñ erupta est. quia hoc posuit in illo tractatu. ideo quod dicit hic Aut. incide taliter dicit: generalr valde & incoplete dicit. Unde ad istum tractatum spectat determinare de cura apostemata vsq ad pforatio nemis quado sunt pforata: tuc pro cura ipaz sufficiens debemus recurrere ad tractatu vlez: cum tuc facta sint vlceraz. ¶ Deinde cum dicit.

C Et oportet vt tu obserues in pforatione illud quod diximus de cõditionibus: deinde pfora in loco maturiore: & parte longiore a venis arterijs & chozdis.

C In parte ista Aut. repetit pdictu regimen generale de pforatione exiture adiungendo quodda qd non specificaue rat. Dicit ergo. Et obserues in pforatione id quod dixim de conditionibz. i. pñs. & in hoc tangit regimen dictum. de inde pfora in loco maturiori & longiori a venis. parte r. in hoc tangit illud quod addit pdicto regimini. Tunc sequitur illa pars.

C Inquit anillus. Si exitura fuerit in capite: tuc sectio eius fit sectio equalis: & fit cu radice natiuitatis piloz ne sit trãuerfa in ea vt cooperiat eaz pili & non ostēdat cum sanabit. Dicit. Et qñ e locus eius oculus: tuc eius pforatio fit lata: & si acciderit in naso pforabimus eam equalē cum quantitate longitudinis nasi. Et si fuerit ppe oculum pforabimus eam pforatione simili capiti hunc noue & faciemus toznostratē inferius. Si aut acciderit in mādibulis secabimus eā equali sectione: qñi cõposio huius loci est equalis. & scit illud ex corporibus senum. Post aures hō pforamus illud equalr. Brachia aut & cubitos & manus & digitos & inguina oia pforamus in longitudine. Ingt. Et si fuerit ppe coxas pforabimus eam pforatione rotunda. & pforatio qd rotunda est: que apprehēdit euz apprensione sua in longitudine corporis aliqd de latitudine eius. Ingt. Quia cum locus iste non pforat rotunde possibile est vt aggregent in eis materie & fiant fistule. Et similiter etiam pforatur qd est ppe anum ppter locum humiditatis que aggregant in eo. Et i latere et costis pforatur apertēdo. In testiculis hō et virga eq

liter. Ingt. Et sinus pñpti vt semp sectio sit sequēs figuraz loci quāto plus poterimus sup ipm. Coxæ aut et adiutoria secant in longitudine: et pñra vt non ledas nervos.

C In qua pte Aut. postq ponit regimen vte quāto ad pforationē specificat hic pdictu regimen particulr fm diuersitatem membroz in quibus pñtis fieri exitura que debet incidi. & vniuersi pars illa in pñs duas. qz pmo ponit illud regimen pforationis distinctu & pculatū fm diuersitatem mēbroz per vba anebilis. scilicet epilogat illud regimen in breui fm verba sua. & ibi. Et scias q pforatio diuersificatur fm loca r. Dicit ergo pmo. Ingt anbulus si exitura fuerit in capite r. sit equalis. i. fm longitudinē: & fit cu radice natiuitatis piloz. i. fiat talis sectio fm q incedit radi ces capilloz in longū ne sit. i. sectio trãuerfa in ea. in radice capilloz & non ostēdat cum sanabit. i. si exitura sanetur & consolidet cooperiat eam capilli si fiat pfecto ptransuersum. debet ergo in ea fieri sectio fm longū vt pcedunt radices capilloz. Dicit & qñ est oculi: tuc eius pforatio fit lata. i. per trãuersum rugarū: eo q talis est fit lacer toz mouentiu oculū. & intelligit hic per oculū partē superioris palpebre oculi. Et si acciderit in naso pforatio eaz & qlem. i. fm longū: & si fuerit ppe oculū r. intelligit hic Aut. a parte inferioris palpebre oculi. Si autem acciderit in mandibula secabimus eaz sectione equali. i. sectione fm lōgū. Quia cõposio huius loci est equalis. i. fm longitudinē. nā ruge & villi vadūt in ea fm longū. Et scit illud ex corporibus senū. qz in senibus hoc maxime appareto: eo q ruge di scernunt plus in senibus qñ in alijs. quia cutis in eis est magis crispā. Post aures pforabimus illud equalr. sed nos vtel ligamus carnē emictoriam que est in collo post aures tuc exponemus pforabimus equalr. i. fm longitudinē. qz situs illius loci est fm longū. Si in aut intelligas post aures carnē que est immediate post aures que non est emictoria. tunc exponē pforabimus equalr. i. fm longitudinē auri: modo situs auris non est oio fm longū: sed est fm longitudinē aliqd accipiens de latitudine. & similr sectio tuc fiet eodē modo. brachia aut & cubitos & digitos & manus & inguina & oia pforabimus in longitudine. ¶ Sed intellige q in brachijs & cubitis & manibus & digitis bene debz fieri sectio oio fm longum. sed in illis alijs sic. Ideo Aut. subdit. Inquit & si fuerit ppe coxas pforabimus eam pforatione rotunda. Et in latere & costis pforatur apertēdo. supple sicut tendit costē per trãuersum. Ideo sectio debet ibi accipere de latitudine. vt etiam fit trãuerfa. In testiculis hō & in virga equalr. i. sz longū. Et sinus pñpti semp vt sectio id est pforatio sit sequēs figuram loci: id est situm loci. in hoc vniuersalizat de oibz alijs locis appropriatis. de quibus non fecit mentionem qualiter in eis pforatio fiat quāto poterimus ipsū plus. dicit autem quāto poterimus plus: quia nō possumus imitari figuram loci: eo q aliquādo situs & figura loci est fm trãuersum & neru. pcedunt fm longum sicut est in fronte: et ideo in talibus non segmur figuraz loci & situs: sed sequimur villos & musculos. & ideo dicit quāto plus poterim. Tunc sequitur illa pars.

C Et scias q pforatio diuersificatur fm loca quoniam quado est apud oculum: tuc pforatio eius est lata similis sinui oculi et in naso est

cum longitudine nasci: et in mandibula est cum longitudine mandibule: et prope aure secantur equaliter: quoniam compositio huius loci est equalis: et cognoscitur illud ex corporibus senum. Post aures quoque perforantur equaliter: et in brachijs et cruribus et cora et virga totum equaliter sit in longitudine. Et similiter in lacertis veris et in dorso et inguinibus et subascellis ponas eam perforationem accipientem ex latitudine etiam ne fiat in ea sinus qui fiat fistula: et similiter in ea que est prope anum: accipe de latitudine etiam ne proveniat sinus et fiat fistula. Et testiculi et virga equaliter in longitudine. Et in latere et costis accipe in latitudine etiam ut sit transversa: quoniam situs costarum est similis et caro que est super eas.

CIn qua parte recipiatur predictus regimen particulare de perforatione secundum verba propria. et exponit cum hoc magis ea que dicta sunt. et patet: quod dicit per ea que dicta sunt. Tunc sequitur illa pars.

CInquit. Considera semper situm carnis et villos lacertorum: quoniam non sumus prompti: nisi ad hoc ut perforemus cum imitatione loci ut non proveniat incisio: et sit locus incarnationis bonus non grossus.

CIn qua parte Auzien. posito regimine perforationis tam universali quam particulari ponit quosdam canones qui observandi sunt in perforatione. et inter istos canones reperit quosdam plus posuit. Et dividit pars illa in partes quatuor: secundum quod ponit quatuor canones qui observandi sunt in perforatione. secunda ibi. (Et sit in omni dispositione studium tuum). tertia ibi. (Et perforatio sit secundum magnitudinem exiture). quarta ibi. (Et ubi sit exitura iuncta talis etc.). Dicit primo. Inquit antibus considera situm carnis villosorum etc. cum mutatione loci ut non proveniat incisio. scilicet. lacertorum etc. et sit locus incarnationis bonus non grossus. hoc est talis fiat in alio quod locus qui remanet post incarnationem. scilicet cicatrix sit bonus et non grossus id est durus. et hoc est ut non sit sedus et turpis. quia non debet esse locus cicatricis quam incarnatus asper et durus: imo equalis et lenis. C. Deinde cum dicit.

CEt sit in omni dispositione studium tuum ne incidas arteriam neque venas magnam: aut nervum: aut villos lacerti: et perforatio sit secundum magnitudinem exiture: sed si fuerit parva: et currit quod est in ea ex loco vno: tunc secunda eam in loco vno: et si fuerit magna: tunc perfora eam ex principio: deinde intromitte digitum tuum indice sinistram in eo et perfora eam ubi provenit caput eius: deinde intromitte etiam in foramine secundo: et secundum hoc donec venias super eam: et si exiture fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire quod est in ea perforabis ipsam in illo loco: et si fuerit rotunda: aut fuerit ei figura

ra ne egrediat quod est in ea et perforatione vna perforabis eas in interiore parte sui in duobus locis: aut tribus secundum quantitatem quam scis quod omne quod aggregatur in ea currit in hora. Inquit: nisi sit exitura coniuncturalis aut membrum nobile: aut membrum propinquum ossi: aut panniculo festinabis in perforatione eius antequam confirmetur eiusuratione prius corrumpat aliquid de his membris.

Cponit alium canonem qui debet observari in perforatione. Et patet etiam totum quod dicit usque ad illam partem. Dico ergo illud est regimen etc. Tunc sequitur illa pars.

CDico ergo istud est regimen: quando non invenimus excitationem de perforatione. Si autem speramus quod rumpatur per se non perforabis: et similiter si speramus quod ipsa erumpatur per medicinas facientes eruptionem. Fortasse enim invenimus in medicinis facientes eruptionem quod stat loco perforationis. et multoties perforatur cutis perforatione aliqua: aut accipitur de ea aliquid. Postea ponitur super eam eruptionem faciens ut sit ei profundatio.

CIn qua parte Auzien. posito regimine perforationis exiturarum cum ferro ostendit ubi maxime competit illud regimen. Dico ergo. istud est regimen scilicet perforationis cum ferro quando non invenimus excitationem perforandi. supple cum ferro. Si autem speratur quod rumpatur scilicet exitura per se non perforabis supple cum ferro. Et similiter si speramus quod ipsa rumpatur per medicinas facientes eruptionem: supple non perforabis cum ferro. quia medicinis inducant minorem dolorem quam ferum. quia fortasse invenimus in medicinis facientibus eruptionem scilicet que dicuntur in sequenti capitulo quod stat loco perforationis. Dicit autem fortasse: quia aliquando perforant ille medicinis exituras: aliquando autem non. et ubi non perforant oportet perforare cum ferro. Et addit Auzien. ultra ea que dicta sunt quiddam dicena. Et multoties perforatur cutis perforatione aliqua: id est pauca: aut accipitur aliquid de ea. postea ponitur super ea: supple medicina eruptionem faciens ut sit ei profundatio id est ut magis profundetur virtus illius: et magis possit erumpere quia magis potest medicina imprimere in carnem quando cutis est perforata quam quando non perforata: sicut apparet manifeste ad sensum cum cutis sit dura et spissa. Et addit hoc Auzien: ut ostendat quod debemus vitare perforationem cum ferro quantum possumus. ita quod si cutis sit grossa quam non possit erumpere per se medicinis: tunc debemus aliquid erumpere de ipsa: postea ponere medicinam ut melius possit operari. et si ita rumpit exitura perfecte: tunc sufficit. Si autem cum hoc toto non erumpere preterea non possumus vitare perforationem cum ferro.

Sed hic est dubium de dicto Auzien. dicit enim Auzien. quod si speramus quod exitura rumpatur cum medicinis facientibus eruptionem quod non debemus perforare ipsam cum ferro. **C**Sed per hoc dictum videtur quod nunquam exitura sit perforanda cum ferro. quod

omnem exiuram possumus perforare et erumpere cum medicinis facientibus eruptionem: quia quocumque modo sit exiura siue grosse cutis siue subtilis erumpet: cum medicina caustica que sit ex calce et saponis confectis: cum foris capitulo videtur ergo per dictum Zuennem quod nunquam de bonis perforare exituram cum ferro. ¶ Respondes quod medicinis facientes eruptionem sunt duplices. quedam sunt leues non causticantes nec facientes escaram si aut ignis. sed sunt erumpentes propter earum caliditatem: et quia corium est subtile. Sed alie sunt medicinis erumpentes exituras fortes et acute vt sunt cauterizantes et facientes escaram sicut est predicta medicina que cauterizat et erumpit cutem qualitercumque sit siue grossa siue subtilis. modo quando Zuenna dicit quod si speratur quod exitura rumpatur cum medicinis facientibus eruptionem non debet erumpi cum ferro intelligit de medicinis leuibus facientibus eruptionem. tales autem medicinis non semper erumpunt exituram si exitura sit grosse cutis. Et ideo tunc oportet perforare cum ferro non autem intelligit de medicinis erupentibus acutis et cauterizantibus.

Sed tunc dubitabitur aliquis vterius quod est melius an perforare exituram cum ferro an cum talibus medicinis acutis et cauterizantibus vbi non possumus erumpere cum medicinis erumpentibus leuibus. ¶ Dicendum est ad hoc quod si apostema sit ex humoribus frigidis et humidis et sit rotunde figure et magne concavitatis. tunc est melior erumpitio que fit cum medicina caustica: quia medicina caustica deficcet et crispit. Unde facit ibi duo bona. Sed si apostema sit ex humoribus calidis sit longe figure vbi non oportet nisi perforare in longum. tunc est ibi melior perforatio que fit cum ferro quam cum medicina caustica propter eius acuitatem et caliditatem ipsius inducet ibi nimias supercalificationes: immo vt dicit Albucasis. Aliquando medicina caustica facit accidere in membro egritudine difficultatis sanationis et elongatur ipsius actio et nocumtum ad membra vicina. vnde non competit nisi in predicto casu. Iterum sunt quidam homines valde abhorrerent incisionem: et in talibus etiam plus competit medicina caustica.

¶ De eruptionibus exituralibus. CAP. XXXC.

Exituras quidem saluas in quibus non est magna malitia aperit aqua calida et rumpit eas. putrefacte autem leduntur ex hoc vehementer propter illud quod attrahitur eis ex materia. et cum vides exituram quam aqua calida rectificat. tunc confide de bonitate eius.

¶ Superius Zuenna posuit regimen in speciali ipsarum exiturarum quantum ad perforationem cum ferro. In ista parte Zuennem. ponit regimen speciale ipsarum quantum ad perforationem cum medicinis. et ponit Zuennem in capitulo plures medicinas speciales erumpentes exituras. Dicit ergo Zuennem. Exituras quidem saluas. Que autem sint exiture salue et que maligne. et etiam putrefacte que ras in predicto capitulo exiturarum. putrefacte autem leduntur ex hoc ideo ex aqua calida vehementer propter illud quod attrahitur ex materia. et humoribus ad exituram. et etiam quia aqua calida addit in putrefactiones earum: quod aqua est calida et humida. ita autem sunt putrefacta exiturarum in quibus est putrefactio. et ideo in talibus non competit aqua calida.

¶ De cura. CAPITVLVM XXXI.

Et scias quod emplastratio cum radice narenci rumpit omne prauum et propter cum aqua et melle bulliat totum illud cum oleo de lilio: aut irino: aut radice canne recens cum melle: aut pice secca cum sordide alneariorum apum aut emplastrum arbores: aut fumatur cere et resine et butyri omnium ana. lib. i. et pice secca et melis amborum ana. lib. s. et floris eris. s. iij. et olei quatum sufficit. et medicamen de alleis est bonum valde: aut fumantur ammoniaci. vi. cere. iij. glutinis alborin. iij. sulfuris citrini. iij. natri. iij. et fiat ex eis emplastrum. et de illis que nos experti sumus est vt fumant medulla granorum corti et nuprancida et fermetum et caules decocti et cepe decocti et sinapis et simus columbinus et fiet ex eis emplastrum. rumpit enim velociter. et iterum diaquilon solum in mucilagine sinapis et saponis associatum cum ficibus. et de medicinis erumpentibus flegmatibus loco perforationis est vt administretur emplastrum factum ex melle anacardos et pice humida que duo aggregentur cum igne equaliter: deinde ponantur super exituras per diem medium: quoniam rumpet eas. et de eis iterum que sunt fortia est vt fumantur alkali et calx non extincta et ponantur in submersione sui et media aque: deinde coletur postquam bullierint et sint in illa aqua alkali et calx: deinde sumantur et ponantur in caldaria de ere et ponantur super prunas et congelentur in salem. et sumantur de hoc sale aliquid quantum est quar eius de sale ammoniaci et ponantur in mucilagine nasturtij in qua sit aliquid de melle anacardi et administretur. Aut fumantur cantarides et terantur et ponantur super oleum vetus et ponantur super ignem leuem scilicet ignem prune donec totum coaguletur: deinde terantur sicut teritur emplastrum et ponantur super ipsum mel anacardi et proprie si ponatur in eo stercus accipitris: aut stercus passerum: aut stercus anatis. Et quidam iam dixerunt alke bikes. Et de medicinis resoluendis est omne calidum resolutum iterum super membrum cum rarificatione membri et raritate eius cum vaporariis facientibus illud de illis in quibus est humiditas calida: et quanto plus resoluatur emplastrum multoties locus et embrocetur: et oportet ne vacuum sit regimen a medicinis lenientibus donec leniat durities ipsi: quod ne citius et vt admittant lenientia sola. Et iste medicie resolyentes sanie sunt o lima albaurach et

sinapis et stercus autum et arsenicum et calx et
cordumini et misceantur cum eis que sunt sicut
tibus et glutinum albotin et mastix et aldibic et
aggregentur cum aceto et oleo antiquo et medicamen-
tum factum cum allecia aut ex alacoben aut ex pl
retro et staphisagria et baurach cum melle. Et
aui oia ista misceat locus cum aqua calida. et me-
dicamentum de marchasita. cuius descriptio. Re. la-
pidis marchasite. 3. rj. amoniaci tantumdem fari-
ne fabaz. 3. vi. misceat cum resina bumida et
liniat super cutem et ponat super saniem do-
ne cadat p se. et opz vt admistret statim: qm
eritacat velociter. Et medicamentum factum ex salis
amoniaci quantitate partis vni et ex bezabard
quantitate quarte partis vni: et ex libargurij
quantitate partis vni et tertie et ex olei antiq qua-
ritate priusvni et ex duaz tertiaz prius: sumat ex
eo limmentum. Et qm non cōferunt medicie sicut
p dixerimus necesse est pforaret aut cauterizare.

Et scias tunc q emplastratio cum radice narcisci. lcu ra-
dice lily et aut pice sicca. i. pice greca. et pice bumida. i. pi-
ce nauali. Et de medicis resolutiuis est omne calm et.
De lra pōt dupliciter exponi. Vno modo sic. Et de me-
dicinis resolutiuis. i. de medicinis aperitiuis exiuraz
p qua aptionem sanies resoluta et extrahit. Et omne cal-
dum et. Alio modo pōt exponi. Et de medicinis resolu-
tiuis saniem. ita q intelligat q sanies resoluta sine aper-
tione p poros cum medicinis sicut resolutiuis humor calidus
p poros in apostemate et. hoc est possibile aliqui et ego ipe
aliqui vididit qd hoc rarissime cōtingit. et etiaz medicie
quas postea ponit videtur adaptari magis pime expositioi
non credo q pima expositio sit melior. et eodē modo expo-
nitur sequens littera cum dicit. et ille medicie resolutiuis sa-
niem et. i. ex bezabard. i. ex galbano.

Regimen exiuraz intrinsecap. CAP. XXXVII.

Al dubelet qd intrinsece oz vt regant
cum etione et pprie qm colera est egre-
diens in egestione et vrina significat q
sanguis totus est malus. Quid vero veri-
ficat existimatio medicij q sanguis est bonus
ppter illum que expellit ad exiuraz. et post euacua-
tione. tūc opz vt maturet cum medicis equa-
libus sicut est vinum tenue subtile cum bibis paula-
tis. Et illud cui innitendū est in maturatōe ex-
quistissima eoz sunt medicie subtiliariue exic-
catue sicut myrrba et cinamomū et reliq spēs
et cōsequant cum potu vini subtilis qd est ad al-
bedine declue. et de cōpositis sunt tyriaca et
mitridatum et homozuia.

Supius Auenena posuit diffute regimē exiuraz intrin-
secap. in illo caplo Auenena ponit quoddā regimē vniuer-
sale exiuraz intrinsecap. inquantū spectat ad hūc libru.
Ponit aut Auenena illud regimē valde in breui zin vni-
uersali: eo q ad istū libru nō spectat de hoc determinare
diffusē: sed de cura exiuraz intrinsecap. in spali. et diffusē
determinant in 3o libro. et ideo p cura ipsoz sufficiēt ad il-
lū libru recurras. et p qd hic dicit Auenena. nisi q dicit. Et

illud cui innitendū est in maturatōe exquisitissima ex-
ponas. i. in apostematibz vel exiuris in qbus in digemus
exquistis sicut maturere ppterea. s. qd fuerit de materia q
difficilis curatōis exiit qlis est materia viscosa et grossa
sunt medicie subtiliariue et in istis. n. ppter difficultates
maturatōis eoz nō sufficit vini administratio.

De aldemenu. CAP. XXXVIII.

Aldemenu itez sunt de gñe exiuraz.
Et pīm eozū sit ex malitia digōnis et
ex motibus sup repletionē et que cur-
runt cursu illoz. Et deteriores alde-

menul sunt q sunt pfundiores.

In isto caplo Auenena determinat de quodā apate qd dicitur
ademenul vel ademul qd expositur esse furunculus.
Determinat gñe de furunculis inter exiuraz: qd furuncu-
li vltimū vel iū incipiēdo exiure vel cōuertuntur
ad exiurā vel raro cōuertunt ad resoluē vī ipse met dicit
Auenena. Diuidit autē bec pars in partes duas. Determinat
pīmo de ipso theorie. i. quantus ad causas et ostēdēdo
quid est. 2o determinat de ipso practice. 2o ibi. Et qm qd
paret ademenul tūc eoz et. Dicit pīmo ademenul iterū
sunt de genere exiuraz: qd vel sūt incipiēdo exiure vel
cōuertit esse eoz. ad exiurā pīm plurimū. et ppter hoc fū-
determinat de ipso in caplo exiurazum. et sunt signa eius
q bz eminentiaz pīncalē. 2o facit plura ostēdētia ex quibus
egredit quoddā trumbū sanici grossū. et qñq est rubescē.
et tūc est magis saluū. et qñq est liuidū. et tūc est malū: qd
qñ attinet nature antracis. Et pīm eoz et.

De cura aldemenu. CAP. XXXIX.

Cando apparēt aldemenu. tūc eoz
nī cura circiter tres dies est cura apo-
stematum calidoz: deinde post illud
opz vt sit occupatio in resoluendo et
maturando. fortasse. n. resoluens et illud est se-
cundū minus et fortasse maturans. et non opz
vt negligētia in curatōne aldemenu: multo-
tiēs. n. conuertit ad exiuram magnaz: et cura
eius est etio pīm quantitatē necessitatis fleboro-
mie et solonis ventris.

In illo caplo Auenena determinat de cura furunculoz. Et oī
uidit pā ista in ptes duas. pīmo ponit curā ei in generali
quāti ad localia et quāti ad pīncipia ipsoz et quāti ad alia
epa. 2o ponit curā ei in spālī quāti ad maturatōez ponē-
do spāles medicinas maturatiuas. 2o ibi. Et cū fuerit eoz
ademenu pulsatio et basis radiciū. Dicit pīmo qd appa-
ret ademenul. tūc eoz cura est circiter tres dies. hoc est
quāti ad pīncipū est cura apātū calidoz. s. repetiēdo et
euacuādo corpus. Intellige tamē q in malis furunculis
quoz color est niger et liuidus nō est tūc repētere ppter
ppter pessimitates materie: sicut etiā dicit fuit de pīma in
caplo de pīma et de igne pīco. Deinde post illud. i. post pī-
cipiū et. Et cura eius est euacuatio. s. sanguis aduſi. et hoc
p hōmīa: et colere: et hoc fit p solonē vētris. Et itelligē qd
la cura oz pīmitti ante oīm curā qd Auenena ponat eaz post
curā locale. Deinde cum dicit.

Et cū fuerit in aldemenu pulsatio et basis ra-
diciū. tūc est necessaria maturatio. ergo adiu-
ues ad illam. et illum quidē qui passus est mul-
titudinem aggressiōis aldemenu cum liberat solu-
tio ventris et rarificatio cutis cum balneis ad-
ministratis semp et exercitiis.

In parte ista Aui. ponit curā carbunculi magis spālter quātur ad maturatōez. 2° pmo ostēdit qñ est necessaria in carbunculo maturatio adiungēdo cuz boc quāda curam quāti ad ylia que debet fieri pmo. 2° ponit medicas maturatūas spāles. 2° ibi. Et de maturatūis qdem rē. Di cū pmo. 2° cū fuerit cuz ad emenul. pulsario basis radicia. tūc necessaria est maturatio: qz qñ erexit pulsario. tūc est signū generatōis saniceo qñ in generatōe sanici fuit do lores 2 febz scur dicit 3° pmo. 3° pmo. etiā qñ fuerit cum eo basis radicia. tūc est signū q materia nō resoluit nec eua pozat: sed vult sanies fieri. ergo tunc qñ sic est necessaria est maturatio. adiunget ergo ad id. scū medicis maturati uis que dicitur: Et illū qdēz q passus est rē. liberat solutio ventris supple 2 flōmia etiā 2 rificatio cutis cū balneo admistrato su. 2 exercitatio su. post pfectam euōnem cor poris. 2 et debet tūc admistrari non sup repletōes: qz tūc nō liberaretimo esset causa febri: sed debet admistrari post mundificatōez tante cibū 2 potū.

Et de maturatūis qdēz ē semē almaru tritū cū lacte aut sicub? aut cū sicubus 2 melle: 2 si cus cū melle ipō. 2 tritū masticatū ē bonū ad maturatōez. 2 tritū passē cū baurach. Aut ficus cū sinapi pmixte cum oleo de lilio 2 medicamē aldemenul cognōis: 2 medicamen de fermēto nōrū: 2 medicamē cui est iste mōdus marmar. 2 Re. buryri. 3. j. 2 mediā. fermēti acetosi. 3. i. 2 semē almaru tritū: 2 psilū oīuz oīm aī. 3. i. 5. lactis sicū. 3. j. 5. fenugreci 2 seminis lini oīm aī. 3. v. bullat in lacte 2 admistref: ipm eni est iuuatūū rēperatū. Et cū aldemenul gra ficultur venit ad pus 2 cū gere caliditatis dif fusus. tūc flebotomia venā que imbibit ipz: deinde ventosa locū 2 nō facias istud in principio: qñ egrediet sanguis virulentus 2 retinebitur grossus 2 fiet illic vlcus durz. Et qñ maturaf 2 nō aperit pfora ipm aut cū medicis aut cū ser uo: aut fm q dictum est in exiuris. 2 de bonis erumpentibus est istud: semen lini finius co lumbinus. 2 fermentum.

Die Auiēna ponit spāles medicinas maturatōis se men almarum. i. lingue bouis scilicet eius species que ba bet radices rubeas.

De moro. CAP. XXXV. De est apa molle ex carne addita qd accidit in carne rara. Et pīm eius sit in ano 2 vulua. 2 qñqz est saluum: et qñqz est malignum dolorosuz.

In illo capto Auiēna determinat de quodā apate san guineo qd of moy. Dicit ergo Auiēn. hoc. f. moy. est apa molle nō intelligas mollez: sit apostema flegmaticū: qz si sic esset. tūc non determinaret de ipso inter apata cala: sed dicit esse molle: qz sit ex carne addita molli sanguiea qd accidit in carne rara. i. molli supple vñ in pluribus: qz in tali loco maxime 2 vplurimus generaf illa caro mol lis. Et qñqz est salū vñ quādo illa caro mollis sanguinea est nō habens malū colorē. Et qñqz est malignū 2 doloro sum vñ qñ illa caro est dura 2 fusci coloris: qz attinet natu re cancri. 2 Aui. nō ponit curā eius: qz cura eius est solum opatio manualis. i. incisio illius carnis ex toro. 2 intellige

tamen q si tale moy sit malignū dolorosum. tūc nō tan gatur cū ferro cū attinet nature cancri: sed regaf solum blandiēdo cū medicinis sicut regif cancer. vnde curā ei⁹ spectat ad caplm cure cancri.

Tractatus scds de apatib⁹ fridīs 2 q currūt cursu eoz. CAPITVLVM. I.

Amores frigidī 2 q currunt cur su eozum in corpore sunt flegma et melācolia et vētositas et com positum ex eis. et tu iam sciūisti species eozum.

In precedenti tractatu determinat Auiēna de aposte matibus calidis 2 curis ipsoz. In illo secūdo tractatu de terminat Auiē. de apostematibus frigidis 2 curis ipsoz. Et diuidit pars illa in partes duas. primo determinat de apatibus frigidis in vñ. 2° determinat de ipis in spāl. 2° ibi in sequēti caplo. Et apostema albu molle rē. In pū mo aut caplo. Auiēna duo facit. 2° primo ponit diuisionē humoz frigidoz in vñ. 2° secūdo penes illā diuisionē ponit diuisionē apatum frigidoz in vñ. 2° ibi. Et apostema ta frida aut sunt flegmatica rē. Dicit pmo q būozes fri di. 2 que currunt cursu eoz. hoc qd dicit humozes frigidī refertur ad flegma 2 melācolias: hoc aut qd dicit. 2 que currūt cursu eoz: refert ad vētositas 2 ad compositū ex eis. nā vētositas non est pprie humoz frigidus: qz est in pprie būozes: sed currūt cursu humoz frigidoz: eo q ven tositās. pportioat⁹ humoi. cū vētositas non sit aliud qz humoz extrinatus sub forma vaporis. 2 cum hoc etiā p portioat⁹ plus būozibus frigidis: qz quāqz vētositas nō sit a caliditate exclusa: tamē qz est in ea caliditas dimi nua: eo q vētositas generaf ex būozibus eluatis a calore nō potēte iplos dissoluere. iō vētositas pportioat⁹ humo ribus frigidis 2 currūt cursu eoz. Item etiā compositum ex eis of currere cursu būoz frigidoz: qz quāqz in cōposi to sint aliqñ bu. calidi admixti: currūt cursu būoz: fidoz: qz plus dñant ibi bu. frigidī. sicut qñ dñant plus bu mozes calti of currere id totū compositū cursu būoz caloz. vñ dñi fuit supra in tractatu apatū caloz. sūt flegma me lācolia 2 vētositas 2 cōpositū ex eis. hoc qd dicit compositū pōt duplt intelligi 2 vtroz mō intelligit Aui. Uno⁹ cōpositū ex eis. i. ex plurib⁹ bu. fridiaz: sicut cōponunt bu mozes calidi adiuices sicut colera 2 sanguis. ita ē pīt cōponi būo. fridi adiuice. Alio⁹ pōt intelligi cōpositū ex eis i. ex humo. fridis 2 calidis. ita tñ q dñent ibi bu. fridi: qz qñ cōponunt bu. calidi 2 fridi adiuice 2 dñant ibi būo res frigidī. tūc totū istud cōpositū of currere cursu humo rū frigidoz: qz cōpositū noiat a dñantioz: sed f dñantē ibi bu. calidi. tunc illud compositū diceret currere cursu humoz calidoz 2 nō frigidoz sicut dñi est. Et tu iaz sci uisti spēs eoz. i. apatū fridoz. in lib. pmo. 3° 2° cap. de egritudib⁹ compositia. C. Deide cū dicit.

Et apata frida: aut sunt flegmatica: aut me lācolica: aut vētosa: aut cōposita.

In parte illa Aui. fm pdictā diuisionē humoz fridoz accipit diuisionē apatū fridoz: eo q apata frida sūt ex būozib⁹ fridis. 2 iō fm diuisionē bu. fridoz accipit diuī sio apatū fridoz. Et diuidit pā ista in ptes duas. pmo po nit istā diuisionē. 2° subdiuidit 2 declarat mēbra diuio nis illi⁹. 2° ibi. Et apata flegmatica. Dicit q pmo.

Sed hic est dubitatio vñ q Aui. sit diminitus 2 sit supflus. nā Aui. dicit in p. 3° 2° cap. 2° apatib⁹. q apata frida aut sūt dēma melica aut sūt de mā flegmatica aut aquosa aut vētosa. p B qd ibi dicit Aui. in pmo videre esse hic Aui. diminitus. pmo eo q Aui.

ponit ibi apā fridā aq̄uolum: bic aut nō. Itē ē vidē esse sup̄flus: q̄ ibi Aui. nō ponit apā cōpositū. bic aut ponit. ¶ Ddm est ad hoc 2° pmo ad p̄mū cū ita arguis ip̄m eē dī minuz: q̄ nō 3° mit h̄ apā aq̄uolum ibi aut ponit. Ddm est q̄ Aui. sub apate flegmatica cōprehēdit apā aq̄uolū: eo q̄ aq̄uolus p̄positūatur flegmati. nā sicut flegma est sanguis dimittit coctus ita aq̄uolus est flegma dimittit coctū. ¶ Ad 2° cū ita arguis ip̄m de sup̄fluo est ddm q̄ ibi Aui. hoc nō exp̄p̄it de cōpositis: dedit tñ ea fa/ tis intelligit q̄ p̄nōdō simplicita intelligit cōposita 2° maxi me nō curat ibi ponere Aui. q̄ sup̄ius posuerat de apā tibus calidis q̄ q̄dā sunt simplicita 2° quedā sunt cōposita. 2° ideo per istud dedit s̄c̄r̄ intelligere de apātibus fridis q̄ quedā sunt simplicita 2° quedā sunt cōposita. bic aut Aui. q̄ ibi dedit intelligere exp̄p̄it. 2° ideo nec est dimittit nec est sup̄flus. ¶ Deinde cum dicit.

C Et apata flegmatica aut sunt simplicita 2° no minant apostematā mollia. Aut aquosa sicut accidit mēbro aliquo vt in eo aggreget aqua si cut hydropisis proprie. Aut dubilet in quo sunt sicut nodi lenes. Aut dure sicut scrophu/ le 2° nodi duri.

C In parte ista Aui. subdiuidit 2° declarat mēbra p̄dicte diuisionis. 2° diuidit pars ista in pres quattuor. pmo sub/ diuidit apata flegmatica. 2° apata melancolica. 3° apata ventosa. 4° apata cōposita. 2° ibi. ¶ Et melancolica 3° ibi ¶ Et ventosa 4° ibi. ¶ Et q̄q̄ cōponunt ¶ Dicit q̄ pmo. Et apata flegmatica aut sunt simplicita. non intelligas simplici/ cia: vt q̄ alie sp̄s quas postea ponit apātus flaticoz sint cōpositē: sed exponat aut sunt simplicita. laxa: q̄ sunt ex flegmate laxo 2° molli vt est vndimtia. hoc est q̄ subdit Aui. Et notant apata mollia: aut. s̄. sunt apata flatia aut aquosa sicut accidit 2° aut. s̄. apostematā flegmatica sunt de dubilet in gbus. s̄. dubilet sunt sicut nodi lenes. i. mol les: q̄ isti nodi sūt ex flegmate molli. 2° ideo noiantur no di lenes. 2° sub isto gñe cōprehēdunt etiā glādūle molles. 2° differunt isti nodi lenes ab apate laxo 2° molli. licz vtraq̄ s̄iant ex flegmate molliceo: q̄ nodi molles sunt separati a carne 2° inuolunt in copertorio: sed apā laxum est imixtum sube membri 2° nō separati. vnde flegma in nodis est col lectū in vno loco 2° separatus a suba membris: sed in apate laxo est sparsum in membro 2° imixtū subtilitē membris: aut. s̄. sunt apata flatia dura sicut sūt scrofulae 2° nodi duri. ¶ Sed tu dices h̄ vidē q̄ Aui. ena dicat falsum. nāz ip̄e dicit in pmo lib. ¶ Sen 2°. caplo de apātibus. q̄ apātū que sunt ex materia melancolica sunt tria genera. s̄. duri/ cēs cācri 2° glandulaz genus ex gbus sunt scrofulae 2° no di. bic aut dicit q̄ scrofulae 2° nodi duri sunt apata flegma/ tica. ¶ Responde 2° pōt haberi respōsio ex quodā dicto q̄ dicit Aui. ena in caplo de nodis. nā nodi duri 2° scrofulae sunt radicali ex flatē. 2° ideo q̄ radicaliter sunt ex fleg/ mate. Aui. ena hic enumerat ea iter apata flegmatica: s̄ q̄ in illo flegmate resoluūt subtilē 2° remanet grossus idu/ ratum. 2° ois humor iduratus reducit 2° transit in naturas bioxis melancolicas. ideo scrofulae 2° nodi quātū ad eoz fa/ ctus esse dicunt esse apata melancolica 2° sunt ex humore melancolico: q̄ sunt ex flegmate idurato q̄ puerius est in nām melancolicē. 2° illo mō Aui. in pmo libro cōnune/ raut ea iter apata melancolica. sic q̄ ad diuersa reserpit Aui. h̄. in pmo libro. ¶ Q̄ Uterq̄ nota q̄ differūt scrofulae 2° nodi duri. sicut ponit Aui. in pmo. nā licet illa vtraq̄ differat a scirofisi 2° cancro p̄ hoc q̄ cancer 2° scirofisi sunt ista 2° cōiuncta substantie mēbris scrofulae vō 2° nodi sunt sepa/ ti tñ nodi sunt magis sepa/ ti a carne q̄ scrofulae. nāz

nodī sunt oīno separati ab ea. s̄. carne in quo stant. Scro/ fule aut sunt aliquatū retente sup̄ficie carnis 2° suspēse in ipsa sicut postea ponit Aui. cē. ¶ Sed tu dices yltē? sub qua istaz sp̄m reponunt glandulaz: cū postea in p̄cgn do de eis faciat mentōes 2° caplin ip̄ale. 2° etiā Aui. ena in pmo facit de eis mentōes inter apostematā flegmatica 2° etiā iter apata melancolica. ¶ Ddm est q̄ glandula p̄ma sūt diuisione diuidit in duas sp̄s. s̄. in glādūlam mollem 2° in glādūla durā. ¶ Collis glādūla est illa que fit ex fleg/ mate molli sicut sunt nodi lenes. 2° ideo talis glādūla cō/ prehēdit sub hoc q̄ dicit Aui. ena. Aut dubilet in q̄b sunt sicut nodi lenes. vñ dublet lenis est sicut genus ad oia illa in q̄b est flegma molle 2° coadunatiū in loco vno. Glādūla aut dura est duplex. quedā ē dura in vltimo du/ ricie q̄ est ex melancolia 2° flegmate idurato. 2° illa vocat scrofula vel nodus durus. vñ talis glādūla idē est quod scrofula vel nodus durus. Sz alia est glādūla dura q̄ nō habet illā duriciē vltima sicut scrofulae 2° nodi duri: s̄ bz duriciē aliquale. vñ bz maiorē duriciē q̄ nodi lenes vel glādūle molles 2° minorē q̄ scrofulae 2° nodi duri. 2° illay catur absolute glādūla sicut apparet p̄ Aui. ena in pmo libro. 2° talis glādūla reponit ab Aui. ena in pmo iter apā ta melancolica. Sed Aui. ena reponit ipsam h̄ inter apata flegmatica. Nam vōcā sūt p̄us alio modo loq̄tur bic 2° alio mō in pmo. Et cōprehēdit h̄ Aui. talem glādūlaz sub hoc q̄ dicit. Aut dura in gbus sunt 2° q̄ p̄ hoc q̄ dicit: aut dura: Aui. ena. vñ intelligere oia apata flegmatica dura in gbus est collectū flegma durū. 2° ideo p̄ hoc q̄ dicit aut du/ ra cōprehēdit Aui. cē. glandulas duras 2° scrofulas 2° no dos duos. 2° sicut nodi lenes 2° glādūle molles dicunt fou belet lenes. ita ē illa oia p̄nt dicit dublet dure. 2° credo q̄ Aui. cē. itendat hoc cū dicit. aut dura sicut scrofulae. ¶ Intel lige aut yltēius q̄ ex p̄dictis appet q̄ vlt quattuor sunt sp̄s apātū flaticoz: s̄. p̄m modū s̄m quē bic loq̄tur Aui. cē. nā apata flatia quedaz sunt aquosa quedā sunt mollia. 2° quedā dubilet lenes 2° sub illis cōprehēdunt glādūle 2° nodi molles. 2° quedaz sunt dublet dure 2° scrofulae 2° no di duri. Intellige yltē? s̄m q̄ ponit Aui. ena in pmo. q̄ diuersitas illoz apātū flegmaticoz s̄m duriciem 2° molli ciem nō est nisi s̄m grossiciel flegmaris diuersitatē 2° mol licie ip̄i? 2° et? subtilitatē 2° laxitatē ip̄i? duriciē. Et Aui. yltē hoc addit ita vt q̄n gbus melancolicis sint s̄ilia. 2° q̄nq̄ vident v̄tosa 2°. ¶ Deinde cum dicit.

C Et melancolica aut sephiros aut cancer. 2° tu scies differentiam inter vtrosq̄.

C In ista pre Aui. subdiuidit. 2° declarat 2° mēbrū p̄dicte diuisionis. s̄. apata melancolica. 2° dicit. Et melancolica suple sunt aut sephiros aut cācer. ita q̄ duo pōt genera vñ sp̄s q̄ sunt ex mā melancolica. s̄. sephiros 2° cācer. Sz Aui. ena in pmo. ¶ Sen 2°. caplo de apātib? dicit q̄ illoz q̄dē q̄ sūt ex materia melancolica tria sunt genera. s̄. duriciēs cancer 2° glādūlaz genus ex gbus sunt scrofulae 2° nodi 2°. Et tu re spōdes ad hoc sicut dicit sūt. Nā Aui. h̄. scrofulas 2° no dos cōnumerat inter apata flegmatica: q̄ radicali sunt apata flegmatica. Sed Aui. ena in pmo cōnumerat ea iter melancolica: eo q̄ flegma illud est puerius i. nām melāco lie p̄pter q̄d est induratus. nā alio modo loq̄tur bic 2° ibi. Et tu scias dñtiam iter vtrosq̄. inter scirofism 2° cancerū in caplo de cancro. ¶ Deinde cum dicit.

C Et ventosa aut sunt elenatio 2° aut inflatio. 2° elenatio q̄dē est quādo vtrositas p̄mixcet sub/ stantie mēbrū. 2° inflatio est q̄i est vtrositas ag gregata in spatio vno fixa in eo.

C In parte ista Aui. subdiuidit 2° declarat tertiū mēbrū

pdicte diuifiois. f. apata ventofa. Et dicit qd apata ventofa aut sunt eleuatio aut iflatio. Et videte h. vt dicit Aui. eleuatio dicit in pmo lib. cafeffa. Un dicit ipfe in pmo qd apata ventofa fm duas diuerfificat fpec. Una eft cafeffa. z altera eft iflatio. Un Aui ibi vocat cafeffam bic vocat eleuatores. Et modo Aui. ofidit qd eft eleuatio z inflatio. Et dicit qd eleuatio eft qd ventofitas expafa. fm mebro permiffet vaporis. f. flegmatis z pmiffet etiam. f. ventofitas fubtilis membri. Sed inflatio eft qd ventofitas eft aggregata in vno fpatio z fixa in eo. Et ex hoc qd h dicit Aui. habet etia ofntia inter eleuatores z inflatioes. Na vt dicit Aui. in pmo libro. Eleuatio z iflatio differut duobus modis. effentia z comixtura. hoc eft differut per effentia z comixturam. i. fm ftum. Differut fm effentia: qz eleuatio caufat ex ventofitate pmixta vaporis flegmatis. Et itelligi vaporis flegmatis. i. humiditati fubtili flegmatis. sed iflatio fit ex ventofitate pura. Differut etia fe candu ftum: qz ventofitas in eleuatoe eft pmixta z expafa in fuba membri. z ideo caceza z eleuatio non refiftit tantummo inuenit poffe ad tactus molle: fed in iflatoe veto: fitas eft aggregata z feparata a membro z fixa in vno loco. z fi tangat refiftit tactui refiftentia multa aut pauca fic dicit Aui. in pmo lib. Deinde cu dicit.

Et qzqz componunt illa apoftemata adinuicem z cum calidis ex eis.

Vic Aui. fubdiuidit. z declarat quartu membru pdicte diuifionis. f. apata copofita z oic. Et qd componunt ifta apata. f. frida adinuicem z cum calidis ex eis. i. z qzqz componunt cu calidis. quafi vult dicere Aui. qd apata copofita frigida funt duplicia. quedam funt copofita ex pluribus bn motibus frigidis. yfi tuc coponunt apata frida adinuicem. z qdam funt copofita vt qz frida finit pofita cu calidis: fed tñ pdominant ibi hiores frigidi.

De apoftemate molli flegmatico quod nominatur vndimia. CAPITVLVM. III.

Et apoftema albu molle in quo no eft caliditas z quanto plus materia eft fubtilior z magis madida eft mollioratio eius veementior z digitus facillius penetrat in eo quod comprimit cu3 prohibitione eius quod eft in eo quod no eft in eleuatoe: z quanto plus materia e groffior: eft ad duritie z frigus decline.

Supius Aui. determinauit de apatibus fridus in yfi. In ifta parte Aui. exequit de ipsis in fpati. z diuidit pars ifta in pres qtuor. pmo determinat de apatibz fridus flegmatis. z determinat de apatibz fridus melcolicis. 3. d. determinat de apatibz fridus vetois. z 4. determinat de apatibz fridus pofitis. z ibi. (Alpa duz: notatus fephyros zc.) 3. ibi. (De apatibz vetois e zc.) 4. pot assignari ibi. (Est vt accidat fup pres coipia pufilla qdas iffas zc.) 1. pma ps in qua determinat de apatibus fridus flatidis diuidit in pres qtuor. In pma parte determinat de apate molli. In fca parte determinat de nodis ta de nodis lenibz qz de nodis duris. In tercia pte determinat de glandulis. In 4. pte determinat de ferofulis. z ibi. (Nodi funt debelet.) 3. ibi. (Qnqz generat in aquida mebris apata glandofum.) 4. ibi. (Grosfule fimilant nodis.) No autem determinat Aui. bic de apatibz aquofis: eo qd apata aquofa no generat nifi in mebris determinat. f. ficut bydropifis aquofa eft egritudo ppria exatis. z bernia aquofa e egritudo ppria burfe testi culop. f. fit qd accidit in craneo de aquofitate eft egritudo mebru appropati. z io qd talia apata aquofa funt egritudi.

nes pticulares z determinate. z ad huc libru no fpectat de terminare de egritudibz appropatis: f. fpectat h ad tertiu libru. io hic Aui. no determinat de apatibz aquofis: f. in 3. libz fm qd ibi appet. (Uel poffet diuidi ifla ps alio: magis artificiali. ita qd dicere qd ifla ps diuidit in pres tres. In p. pte determinat de apate flegmatico molli. In fecunda parte determinat de dubelet lenibz. In 3. parte de dubelet duris. z ibi. (Nodi funt dubelet.) 3. ibi. (Grosfule fimilant nodis.) In pmo g cap. Aui. determinat de apate flatico molli qd of vndimia. Et diuidit ps hoc in duas. pmo determinat de ipo theoricis. z practice. ibi z. (Elatio qd e cu folone zc.) 1. pma pars e diuidit in qtuor. pmo ofte dit qd e vndimia z poit figna ipfius. z. ponit cam ipfi. 3. poit figna p que differt ab apatibus melcolicis. 4. qz vndimia pot accidere ex paffione z ex caufa pmitiua: ta me hoc e raro. aliaqz tame ex caufa antecedit. z hoc e vt plus: ofidit quomodo aliaqz vndimia pot accidere ex caufa pmitiua z ponit fignu p qd differt ab ipfa vt accidit ex caufa atri. z. ibi. (Et plm eas zc.) 3. ibi. (Et differt vndimia.) 4. ibi. (Et qnqz accidit ex paffione.) Dicit g pmo. Est. f. vndimia apata albu zc. qd no e in eleuatoe.

Et tu dices. iftud no videt vtz: qd Aui. dicit in pmo. vt de m eft fupra qd eleuatores inuenit fentus mollem. ergo eleuatio etia eedie impressioni digiti ficut z vndimia. (P. pterea Aui. dicit flatiz pofit: qd vndimia e de genere eleuatois. quomodo ergo dicit h Aui. qd no e in eleuatoe.) (Tu potes respondere fic. qdapo Aui. dicit qd no e in eleuatoe itelligi tanta impressio digiti ficut e in vndimia: qz in eleuatoe eft aliqua vetoitas que refiftit aliquo modo impressioni digiti. in vndimia aut non.) (Ad pms qd tu arguebas: qd tu dices. Aui. dicit in pmo qd eleuationem inuenit fentus mollem. ddm qd Aui. enna itelligit bic per refpectu ad iflatoes que iflatio refiftit ita impressioni digiti q nulla quafi in ea appet impressio: sed in eleuatoe apparet impressio digiti: fed no adbu eft ibi terminata impressio digiti ficut e in vndimia.) (Ad fecundu quod tu arguebas: quia dices Aui. ena dicit flatim pofit qd vndimia e de genere eleuatois.) (ddm eft qd Aui. ena nolit oino qd vndimia e de genere eleuationis: qz tuc vndimia eft apoftema vetois: sed voluit per hoc qd dixit qd vndimia e de genere eleuatois hoc eft qd vndimia puenit cu eleuatoe: quia conuenit cu ea quodammodo ipse fione digiti: qz eleuatio fit ex ventofitate permixta humi ditate fubtili flegmatica. z io digitus impmit in ea fic impmit in vndimia: sed differt vndimia ab ea: qz eft in vndimia maior impffio: qz vndimia fit ex humiditate fubtili flegmatica fine vetoitate: f. eleuatio e cu aliq vetoitate: z io p hoc qd Aui. dicit h qd no e in eleuatoe poffumus dicere qd tagit ofntiam iter vndimia z eleuatoes. Lu aut dicit ifen? z e de genere eleuatois: poffumus dicere qd tangit puenientia iter vndimia z eleuatoes.) (S. ex pdictis ergo ps qd Aui. in ifta pte poit figna ipfi vndimie. z p eadem figna ofidit ofntias ipfi ab apatibus vetois: qz p illa figna differt vndimia ab eleuatione. z fi p illa figna differt ab eleuatoe Aui. excludit ipfice qd multo fortius differt p illa figna ab iflatoe cu minus conueniat vndimia cu in iflatoe qz cu eleuatoe: eo qd in iflatoe eft pura vetoitas. vt de m eft pus. Et quanto materia flegmatica vndimie e plus groffior zc.) Deinde cu dicit.

Et plurimum eius eft a vapore flegmatis z e de genere eleuationis.

Aui. ena ponit h cam ipfius vndimie qtu ad caz materiales. Dicit ergo. Et plurimu eius fit a vapore flegmatis. i. ab humiditate fubtili flegmatica. yfi non itelligit bic

per vaporem ventositatem: sed intelligas hic p vaporem humiditatem subtilem flegmaticam que quidem genere sua subtilitate assimilatur nature vaporis. Et est de genere eleuationis. expone hic fin q dicitur est pus. Et intellige circa ista partes q hoc qd dicitur. Et plm eius rē pot referri ad idem apā z ad diuersa apata. si referat ad ides apā tunc erit sensus. i. plurimū eius. i. maior pars būozis apatis vndimie est humiditas subtilis flegmatica. Dicit aut Zauicē plurimū qz possibile est qz cū illa materia subtili multa admisceatur aliqd materie grosse z flegmatis grossi. Si aut istud referat ad diuersa apata. tūc erit sensus. z plurimū eius. i. vtpm z plurima apata vndimie sunt ex tali vapore flegmatis. Dicit aut Zauicē. plm qz aliquid quādo pole est qz vndimia nō fiat ex materia flegmatica subtili: sed fit ex materia grossiori. licz etiā illa sit subtilis p respectū ad mām alioz apatū flegmaticoz. Et propter hoc Zauicē dicit pus. z qz plus z materia grossior est ad duriciē z frigus declinē plus rē. Et Deide cū dicit.

C Et differit vndimia ab apostematibus melancolicis per paucitatem duritiē z paucitatem obfuscationis.

C Zauicē ponit ostētam vndimie ab apatibus melancolicis. rps. Tunc sequitur illa pars.

C Et qñ accidit ex percussione z similibus z nō occurrat materia que attrahit ad locū eius nisi flegma. tūc nō apatur pter apā flegmatis. z illud est par z nō etiā ex dolore.

C In ista parte qz vndimia aliqui pōt accidere ex cā pmitiua z hoc raro. z aliqui ex causa antecedenti z hoc est vtpm rīmū. ideo Zauicē ostēdit quomodo aliquando vndimia pōt accidere ex causa pmitiua. z ponit signū per qd differt ab ipā vt accidit ex causa anti. Dicit qz. Et qñ accidit ex percussione rē. qñ vult dicere Zauicē qz quādo cōtingit qz currat mā flegmatica ex percussione ad locū. tūc ille locus apatur apate flegmatico. z fit ibi apā flegmaticū ex causa pmitiua. Et illud est par. hoc est: sed raro est qz ex percussione currat materia flegmatica ad locum z fit ibi apostema flegmaticū ex percussione. Et causa b^o est qz raro accidit ex causa pmitiua apā flegmaticus qz vtpm rīmū materia qz currit ad membrū ppter cām pmitiua est sanguis z spiritus z būditas calidi pmo qz būditas calidi plus abundat in corpore qz frigiditū vita sit p calm z būditū. ideo cū plus abundent in corpore citi sunt parati currere. Itēz et qz sunt magis mobiles qz frigidū. ideo citius currūt ad locū. Itēz etiā qz in ista nature cū quibus se defendit sunt sanguis z spūs. ideo cū ex causa pmitiua accidat dolor. tunc virtus regitua totius sentiens nocumentum currit il luc vt defendat cū suis armis z in ista rē. cū sanguis z spiritus. Et hoc qz habetur qz vtpm rīmū būditates currētes ad locū percussiois sunt sanguis z spūs z būozes calidi. Pa ter qz ex istis trib^{us} causis. qz raro accidit apā flegmaticū ex causa pmitiua: imo vtpm accidit apā calm z maxime sanguis. ptingit tñ aliqui qz accidit apā flegmaticū vt fit in loco illo abūdēt būozes flegmatici sicut est maxie in iūcturis in qbā abundet flegma vel sicut in corpore multū flegmatico. tūc ppter percussione currit materia multū flegmatica ad locū z apatur locus apate flegmatico. Et nō etiā ex dolore. Dicit Zauicē. ponit signū per qd differt vndimia vt accidit ex causa pmitiua ab ipā vt accidit ex causa anti: qz in vndimia qz fit ex causa anti vel nullus vel paucus dolor: nisi esset ibi admixtio alteri^{us} humoris calidi: sed in vndimia qz fit a cā pmitiua est dolor rōne percussiois z pmitiua que fit in carne separatis cōtinuū. z sicut differt vndimia a cā anti. z vndimia a cā pmitiua i dolore. ita etiā differt

in cura rōne doloris. vt postea videbit. z ppter hoc Zauicē qz causa anti z cā pmitiua diuersificat curā apatis flegmatici facit h mentōes de cā pmitiua. z ponit signū p qd differt vndimia vt ipā a cā pmitiua ab ipā vt ē a cā anti.

C Curatio apostematibus mollis.

CAP. III.

C Quatuor qdē que fit cum solutione ventris z abstinentia ab eo qd generat flegma est res qz est necessaria: z cum factus fuerit istud opz vt fit percussio ei^{us} in principio cū eo qd aggregat ericcatōez z resoluōem: z opz vt frice^{re} locus cum mandili fricatōe dura: deinde administrent sup ipsum ericcatina. z nō opz vt ptingat ipsum aqua: z de illis q bona sunt in principio est vt admistret sup per ipsum spongia nona infusa in aceto cōmixto aut infusa in aqua baurach z cineris. In substantia. n. spongie lune ericcatio z resolo.

C Superius determinauit de apostemate flegmatico qd dicitur vndimia qd fit ex flegmate molli subtili theorie. in ista parte determinat de opz practice in ponendo pmo curā ipsius quantū ad vniuersalitatem que respiciūt totū corpus. 2° quāz ad localia. 3° ibi (Et cū facti fuerit illud) Dicit pmo z ps. Tunc Zauicēna ponit curam ipsius quantū ad localia. Et diuiditur pars ista in duas partes. p^{ri}ma ponit curā ipsius quantū ad localia vt est quedā egritudo. 2° incidentaliter ponit curā ipsius quantū ad localia: vt illud apā est accēso. 3° ad alia egritudinē. secunda ibi (Et quandoqz cōfert mollitiei acciden^{ti}) p^{ri}ma pars diuidit in duas. p^{ri}ma ponit curā vndimie vt fit a causa antecedenti. secūdo ponit curā ipsius vt fit a causa pmitiua. secūda ibi (Et quando est cū hoc dolor rē.) p^{ri}ma pars diuidit in partes duas. p^{ri}ma ponit curam vndimie quāntū ad localia absolute. in secūda parte ponit curam quantū ad localia per respectū ad membrū. secūda ibi (Et cū hoc apostema est in membro nemio^{rum}) p^{ri}ma pars diuidit itēz in partes tres. p^{ri}ma ponit curam ipsius quantū ad principū. secūdo quantū ad augmentū. tercio quantū ad statum. secūda ibi (Et quotiens additur egritudo) tertia ibi (Et apud statū perueniat) Dicit ergo pmo. Et cum factum fuerit illud. i. euacuatio z abstinentia. tunc oportet vt eius percussio in pncipio rē. hoc est tunc opz vt in pncipio administrent percussina admixta cum resolutiuis ericcatiuis stipiticis. **C** Iuxta qd nō qz in pncipio cuiuslibet apatis qstū est de se sine sit calm sine frigidū cōpetunt percussina fin q dicit Zauicē. in pmo. z vt dōñ fuit pus in tractatu apatum caloz. tñ in apostematibus calidis debet poni percussina pura: sed in apatibus frigidis debet misceri cū calidis stipiticis. sicut ponit Zauicēna in pmo. Sen 4. in caplo de curatōe apatis in generalico qz rōne materie frigide si percussina apponeretur pura in apostemate frigido iduraretur materia plus z in frigidaretur magis. ideo debent admisceri cum calidis stipiticis. z debent esse iste medicine calide stipice delectatiue rōne flegmatis qd est būditū frigida z viscosum. Et opz vt frice^{re} locus. i. pmo anteqz ponat medicamentum. z hoc fit vt aperiant poti. z per 2as possit in membrū virtus medicine citius penetrare. Deinde. i. post fricationē administrent super ipsum ericcatina. z resolutiua mixta cū aliquibus repercutiuis. Et nō opz vt ptingat ipsum aqua: eo q aqua nocet ei ratiōe duplicis qualitatis quā habet. pmo qz est nimis frigida z nimis percussina. Unō solū nō competit in hoc apostemate. iō etiā vt dōñ fuit pus vitatur in apate calido sanguineo sicut in flegmone. Itēz

rum etiā rōne hūilitatis nocet ei. qz in isto apate compe-
tunt resolutiua ericicatia: aqua vero est bumectatiua. r. iō
opz vt non tangat illud apa aqua nec calida nec frigida.
¶ Et intellige hic qd dicit hic Auicē. de aqua simplici:
qz de aqua cōmixta non esset vtz sicut est aqua maris &
aqua cineris. ¶ Et de illis q sunt bona i principio est vt
administrent r. qz illud medicamē rōne spōgie est eric-
catiuū r. resolutiuū. vt dixit Auicē. rōne acceti est quoda-
modo repulsiuū: qz acetum est frigidū & siccū. licz nō fit
nimis frigidū cuz in eo sint quedā partes calide. vt ponit
Auicē. Itēz etiā acetū est bonū in hoc apostemate ratiōe
incisionis quā facit in materia flegmatica: aut p. z in fusa
in aqua baurach & cineris. ita q ex omnibz istis fiat vñus
medicamen vt infundat spongia in aceto z in aqua cine-
ris z baurach & administret. Et intellige qz id medicamē
pze ceteris valet i materia ista flegmatica subtili vt mul-
tociēs sum expertus: imo adeo operabit q miraberis de
eius effectu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quoties addis egrinduo ponas acetum in
quo infundis spongia fortius parum. z apud
statum pueniat cuz ipso finis in fortitudine. z
administret solum cū spongia. z pmittez cuz
oleis vebementis resoloniis z in illa bora iteruz
administra spongiā infusā in aqua cineris fi-
ci z vitis z sicis. z similibz. z opz vt comprē-
bēdat spongia omnia latera ne declinet mate-
ria ad latus aliud. z qñqz admistras loco spon-
gie cū nō inuenit pānū duplicatū in duabz tūm
cū aqua cineris. z qñ affidnat sup ipsū vna
vice post aliā fortasse sufficit. z aqua calidē ē
fortior. Et de illis q cōferūt itēz est oleum ro-
cū aceto z sale z sulfure combusto. z ipm sul-
fur est bonum. z cicer cū aqua caulis est mira-
bilis lūanūti. z memitte in principio solū cū
qbūsdā ericcantibus calidis est bonum. et stri-
ctura cuz ligamentis confert ei in quo non est
materia grossa. Et opz in illa ligatura vt sit ince-
ptio ab inferiore ad supius. et succus myrti est
bonus in principio et bonitas eius post illud ē
vt cū eo conficiant medicie post.

¶ Auicē. ponit curā istius apatis quantū ad augmentū z
dicit. Et quoties addis. i. augmenta. i. id apostema hoc est
dicere quādo id apostema peruenit ad tēpus augmēti po-
natur acetū in quo infundat spongia fortius par. Ratio
autē huius est: qz quanto plus id apostema recedit a pñci-
pio z pcedit versus alia tempora tanto in ipso debent au-
geri caliditas z ericcatia. Tūc autē acetū qd est forti-
i. magis acre est magis calidū z magis deficcatiuum: qz
quāto acetū est magis acre tanto calidius etiā z siccū pñ-
qz ponit Auicē. in secūdo libro. caplo de aceto. Sic ergo
tunc quādo id apa puenit ad tempus augmēti debz pmi-
sceri acetuz fortius par. (Et apud statum) In hac parte
ponit curā ipsū per medicas que competūt in alijs ten-
poribus. z dicit. Et apud statum pueniat cum ipso. i. aceto
finis in fortitudine. hoc est q sit acetū fortissimum. Et rō
huius est: qz in statu competūt addebat magis deficcatiua
qz in principio z augmēto. i. idē qz acetum quanto est ma-
gis forte tāto est magis deficcatiuū. ideo in statu debz ē
acetū qd administret fortissimū. z permittit cū oleis ve-
bementis resoloniis sicut est oleū laurinuū z oleum de ru-

ta. Et de illis q cōferūt vbi cūqz est oleū ros. r. id medi-
camē si in comiscere multū de oleo rosa. z aceto cōpēte-
ret in principio vel in augmēto. ita aut mīseret de istis par
z multū de sale z sulfure. tūc esset bonū in statu. Et memi-
te in principio solū r. Dicit Auicē. cōfundit quōdam medi-
camen quod composuit in principio solum. Nam medi-
camē est mixtuz ex repulsiuū z resolutiuū. Et structura
cū ligamētis offert ei in quo nō est materia grossa: qz quā-
do materia est multū subtilis. tūc p forte stricturā sumi-
tur z delitescit. Si aut esset materia nimis grossa nō possit
mereri. Et succus myrti ē bonus in principio. Intellige hic
mixtus cuz aliquibus calidis deficcatiuis. z bonitas eius. i.
succus myrti post id. i. post principū est vt cū eo cōficiant me-
dicine post. i. medicine que confertur post principium vt
sunt materie pēdicte que administrentur in statu z in aug-
mento. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cuz hoc apa est in mēbro neruoso spisso:
aut ligamēto: aut chorda pmisceatur in medi-
cinis qd icidat cum lenificatōe.

¶ Auicē. postqz posuit curā vñdmie quantum ad localia
absolute. hic specifiat predictam curam per respectū ad
membzū. Dicit q. Et cum hoc apostema est. tūc opz vt mi-
scatur in medicinis. i. predictis qz icidat. i. sacetz est id
qd incidit cū lenificatōe. i. cum lenitate. hoc est dicere: q
quando id apostema est in mēbro neruoso spisso aut in
ligamēto aut chorda: tūc opz vt in medicie admisceatur
acetū lenē z nō vult forte. z hoc est ratiōe membzū in quo
est tūc id apa: qz acetū nocet talibus membzū. z ideo opz
qz tūc acetū non fit multū forte. Itēz qz si esset forte mul-
tum quādo apa esset in talibus membzū cū id apa quan-
do est in istis mēbris spissis sit magis durus z minus reso-
lubile ppter spissitudinē in eo poroz istoz membzoz: ppter
resoluerē magis subtile z relinquere spissum z durū: quia
acetuz multū forte fortiter ericcat. z ideo ericcatet subti-
le z relinqueret grossas induratiū. Sic qz tunc in mēbro
neruoso spisso opz qz acetū qd miscet cū medicinis fit le-
uēdē in mēbro carnosio debet esse fortius: qz acetū nō
nocet mēbro carnosio sicut neruoso. Itēz etiā in mem-
bro carnosio materia magis est resoluibilis cū sint poti ma-
gis apti z magis subtile. z ideo in tali mēbro debz esse
medicina fortius ericcatia: ppter qd zacetuz debz esse
in tali mēbro forte. cum tūc magis deficcet. vt dñm est
supra. Tunc sequit illa pars.

¶ Et qñ est cū hoc dolor ppter cām que dicta
est. tūc opz vt sedetur dolor in primis cum his
que sunt sicut yfopus humida et vinū coctuz:
et cerataria ex oleo et vt administretur embroca
cum vino stiprico nigro.

¶ In qua parte Auicē. ponit curam quantū ad localia vñ-
dmie que facta est a causā pmitiua. ¶ Iuxta qd notādū
qd vñdmia facta a causā antecedētē nō differt in cura ab
vñdmia facta a causā pmitiua nisi ratione doloris qui est in
vñdmia facta a causā pmitiua. sedato aut dolore eadem
est postea cura vñdmie. z ideo empla qz ponit Auicē. po-
nit in vñdmia facta a causā pmitiua sedato dolore. com-
petūt ē in vñdmia facta a causā cōcedētē. Duo qz facit Auicē.
pmo pōit curā vñdmie facte a causā pmitiua rōne doloris.
z ponit curā ipsū sedato dolore. z ibi. Et post id admī-
stret. Dicit qz pmo. Et qñ cū hoc. i. cū isto apate est dolor
ppter causam que dicta est. i. ppter pmissionē vel allam
cām pmitiua. tunc opz vt sedetur dolor in primis cū eis
que sunt sicut yfopus humida. yfopus humida est forid-
cies z pinguedo illa que aggregat super lanā plioz outū.
z apparet illa pinguedo maxime quādo lauatur lana: qz

quā illa lana lauat supnatat talis foridies et illa colligit et referuat. et talis of yfopus humida ad omnia yfopis sicce q̄ est herba q̄ vocat yfopus. Uocat aut talis herba yfopus sicca: q̄ est yfopis sicce. talis aut forides et piguedo vocatur yfopus būda: q̄ est yfopis humide. et id q̄ yfop būda est yfopis calide et būde: vñ est resolutiū lene. et talia sunt mitigatoria doloris q̄ accidunt ex attractōe et cōfusione. ideo yfopus būda est bona in sedatio in pñ dolore vñdime que fit a causa pmitina. Et vinus coctum. i. sapa que est resolutiū lene. et pñs est mitigatiū doloris. Et cerotalia ex oleo. itelligit ex oleo resolutiū lene sicut est oleū camomille: q̄ talia olea sunt q̄ sedant dolores q̄ accidunt ex causa pmitina. et supple opz vt admistret. et vinū coctum et yfopus humida cū vino nigro stipitico: q̄ vinus nigru stipiticus desiccatur quodāmodo et resilit flugui humi. ad membrū ratione sue stipiticiari. Unde bonū est miscere tale vinū cū yfopo humida et vino cocto que sunt calida et humida. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et post illud admistretur cū cinere et simili bus. et de epithimatis bonis et vt sumas myrrha et licii et cipi et aloes et crocus et acaria et boliharmei pax et pficiant cū aceto et aqua caulis: et itez folia tamarsici et sal et oleus et boliharme. emplastrato cū aceto: et itez ei qdē cui afficessit dolor sumant fordes balnei et buliant cū aqua et inspissat cum calce q̄ ponas in ea do nec fiat sicca massa mollis et liniat: et itez liniatur loca cū oleo et ponas desup spōgia: aut lana imbibita aceto: et liget sup ipm. et medicamē de fermēto est inuariatuz: et de eis que sunt inuatiua ē vt sumant folia lili: et prerant bene et exprimant et supponant. est. n. mirabile: et si alūmē et licii p̄ritia cū aceto et aqua cineris. et de epithimatis fortis inuatiua ē istud: stercus vaccini et olibanū et storax: et yfnee et calamus aromaticus et spica et absinthium et oia inuatiua et oēs medicie predictae in areolis aparum rememorate in antidotario.

¶ Aliūc ponit curā vñdime facie a causa pmitina qñ dolor est sedans. Dicit q̄. Et post illud. i. post sedatiōes doloris admistret cū cinere. et silibus. i. curet cū desiccatis. et cū cinere et emplis similib⁹ resolutiuis et fortiter desiccatis. et tūc Aliūc. ponit illa empla desiccatiua. et patz. ¶ Et dictis q̄ apper q̄ cura apatis flegmatici facta a causa pmitina est pmo sedare dolorem. et id fit cū resolutiuis lenib⁹ sicut sunt empla cala et būda teperate. et id in pñ: talis apatis competunt resolutiua tempore qualia sunt calida et būda tempore et nō cōpetunt in eo resolutiua et exiccanti fortia: eo q̄ ista augerent dolorem. ¶ Nā dolor q̄ accidit ex trusione et a causa pmitina mitigat cū resolutiuis leni et augez cū resolutiuis et exiccatiuis forti sicut pōt apperere ex predictis in tractatu apatis calidior. et apparebit etiā p pūcēnas in tractatu de attractōe et trusione. sedato aut dolore: tūc pōtē cōpetunt resolutiua et exiccanti fortia qualia cōpetebant in vñdima facta a cā aīcedēti. Et ppter hoc Aliū. illa empla pōnit bic cōpetunt et iaz et pferunt in vñdima facta a causa aīcedenti. ¶ Et itez ei cui antecessit dolor. i. apatis flegmatico facto a causa pmitina sumas foridies balnei et c. hoc itelligit iā sedato dolore. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et quādoq̄ confert mollitiei accēti in apati

bus pgnantiū vt submergat sumitas canne de qua sunt scope in aceto: et ponas desup. et mel eo est illud qd fit post p̄ritōes ex chimoalea cū aceto et anerit: et de embrocis decoctio canliū et anerit: aut decoctio corticū citri.

¶ In qua parte Aliū. pōssit curā quāntas ad localia istius apatis vt est qdaz egritudo per se: in ista parte pōt curā quāntū ad qdā localia vñdime vt est pñs aliaz egritudine. et duo facit. pmo ponit curā ipsius vt est pñs pgnatione. et vt est pñs hydropisiz et alias egritudines casefie. et ibi (Et mollitiei q̄ est seque) Dicit pmo. et qñq̄ pfer mollitiei accēti in apatis pgnantiū. in pgnantibus ppter būditates flegmaticas corruptas erites in corpore ppter retētiōes menstruoꝝ solēt accidere et maxime in eptremitatib⁹ lacertoꝝ vel membroꝝ sicut in pedib⁹ qdaz in flatores ad modū apatis mollis flegmatici. et submerga flor summitas canē et p sumitas canē itelligit quodā flores cānaz pariaz. Et mel eo est id qd fit post contritiōe. hoc est. Et melius emplm est si isti flores nō solū submergant in aceto: sed cōterant cum aceto et ponantur desuper. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et mollitiei q̄ est seque hydropisiz et egritudines alias qñ cura q̄ est cause.

¶ In parte ista ponit curā vñdime q̄ sequit hydropisim et alias egritudines casefie. Dicit q̄. Et mollitiei q̄ est seque hydropisiz et egritudines alias. siles vt sunt egritudines casefie querit curā q̄ est causa. siltaz egritudinis: q̄ qñ ista mollities est ppter istas egritudines cū vñme effluat materia ad illum locū q̄ est causa talis mollitiei nō pōt curari nisi pus curet illa egritudo.

De nodis.

CAP. III.

¶ Qd sunt dubellet flegmaticae cōpēndentes humores flegmaticos: aut generatos a flegmate q̄ sunt sicut caro: aut sicut puls aut sicut mel: aut sicut aliud. et proprie qui enuentur in curiactris in iunctura rum aut res dura.

¶ Superius Aliūc. determinauit de apostemate flegmatico qd dicit vñdima. In parte ista Aliūc. determinat de nodis qui dicuntur dubellet flegmaticae. et diuidit pars ista in partes duas. pmo determinat de nodis theozice. secūdo practice. secūda ibi (Todor qui sunt glandosi) pmo pars diuiditur in partes quatuor. In pma parte ostēdit quid sunt nodi et ex quibus generant. In secūda parte remouet quoddam dubiū incidē. In tertia parte ponit differentiā inter nodationē nervi et nodū. In quarta parte addit quiddā incidentaliter tangendo de cura. secūda ibi (Et nō est longinquū) tertia ibi (Et quādoq̄ accidit vt nodetur nervus) quarta ibi (Et multotiens accidit) Dicit pmo. Nodi sunt dubellet. quid fit dubellet vñ cum est supra in tractatu apostematuz calidior. ibi ergo inquire. cōpēndentes humores flegmaticos q̄ sunt sicut caro. et hoc est quādoq̄ isti humores flegmatici sunt molles et subtiles. licet sint duri per respectu ad flegma quod est in vñdima: aut res dura. i. aut sunt facti ab humozib⁹ flegmaticis qui sunt facti sicut res dura. et hoc est quādoq̄ flegmata aduruntur vt qñ est subtile resolutiū et remanet spiritum grossū. Sic q̄ ex dicto Aliūcēne apparet q̄ nodoz quiddā sunt lenes et qdam duri.

¶ Non est loquū quā in necessariū faciat eius obuiatio eē melacolicā: vñ nos posuimus cā flegmaticā: quoniam radix illius duri est flegma

Tractatus .II.

cul accidit vt deficcarent grosse.

¶ Dic Auic. remouet quoddā dubiū ⁊ soluit. Posset aliqui dicere quomōdō ponis tu nodū duri inter nodos flegmaticos cū tā id flegma sit cōseruium in meliā. Dic Auic. soluit ⁊ dicit. Et nō est longinquū quin neēius faciat eius oblatio esse meliā. hoc est dicere qd nō est longinquū qd quātū ad factū esse mā illius sit melica cū mā illa sit facta dura. Verū nos possumus illā flegmaticā rē.

¶ Et quādoq; accidit vt nodec nertus ⁊ similas nodo ⁊ nō sit de nodis. ⁊ differt a nodis p hoc qd nō separaf ex oi pre ⁊ nō separatur in longitudine: imo dextra ⁊ sinistra.

¶ Auic. ponit ofiam inter nodationē nerui ⁊ nodū. ⁊ est nodatio nerui quedā purities ipsius nerui ad modū nodi q; spedit motū ipsi. Est tñ a nodo f; qd dicit Auic. ⁊ ps.

¶ Multoties accidit ex pessione qd assimilatur nodis. Luz q; curaf in principio cū strictura supposita remouet ⁊ resoluitur.

¶ Dic Auic. addit qdā incidentalē et tangendo de cura. ⁊ ps quod dicit.

De cura. CAP. V.

¶ Dico q; sunt glandosi curatio est incisio ⁊ pforatio nō aliud. ⁊ filir curatio valens in duris ⁊ fibus.

¶ Supius Auic. determinat de nodis theoricē. In pre ista determinat de ipsis practice. s. qti ad curā ⁊ determinat de ipsis solum quā tum ad curam localem quia curam vlem presupponit. pmo enim ops qd fiat eio ante qd fiant localia. nō aut fecit de hoc mentionē: qz eadem est cura vltis quasi in oibus istis apatibus flatricis. in oibus enī oz eūare hu. flegmaticos. ⁊ io cū Auic. fecit mē nonē de cura vlti in pācto cā: nō curauit pperere. Diut dicitur aut ps ista in pres tres. pponit cura localem nodoz glandoz ⁊ duroz ⁊ siliū. in ⁊ pte ponit curas nodoz qd oīunt affilla. qd aut sit b; exponet postea. scda ibi (Et mellino gūes qd est. ⁊ s; ibi) Glandulas aut que siles sunt affilla. ⁊ pta ps diuidit in pres duas. pmo pmitit curas gnālē. ⁊ requirit in spālē de ipsa. ⁊ ibi (Ingt anthilis. rē.)

¶ Dicit pmo. Nodosus qui sunt glandosi. per nodos glandosos ego itelligo nodos q; sunt ex flegmate quod non est induratus. sicut est in nodis duris ⁊ scrofulosis. nec est nimis molle sicut est in nodis mellinis ⁊ similibus. S; sunt ex flegmate medioeri inter nimis durū ⁊ nimis molle. vn de est in eis flegma ad modū flegmatis quod est in glandulis. ⁊ io vocant glandulosi. differunt tamē a glandulis etiā quodāmodo. qz nodus fm pfm accidit in mēbris duris sicut in dorso vel in manibus vel in pedibus. ⁊ sepe accidit in curuaturis iūcturari. glandule aut oīum plus in aliquo loco. Itē etiā in nodis istis duris ⁊ plus est flegma etiā magis durum q; in glandulis. **¶** Curatio sunt incisio ⁊ pforatio ⁊ nō aliud. ⁊ nō est alia cura pfecte eradicans istos nodos sicut incisio ⁊ pforatio. quia per incisionem ⁊ perforationem extrahitur flegma quod ibi continetur etiā Ritis que est causa faciendi redire istum nodum. vnde incisio ⁊ pforatio sunt cura perfecta talium nodorum. ruita q; amplius non redeunt. si autē curentur paliud q; per incisionē ⁊ perforationē. tunc est dubiū de reditio ne. ⁊ ppter hoc dicit Auic. non est aliud. ⁊ similiter curatio. ⁊ per incisionem ⁊ pforationē supple est valēs in duris. s. nodis ⁊ siliis. ⁊ nodis q; sūt ex flate duro. Deide cū dicit.

¶ Ingt anulus. rende in primis cutē que est super nodos cū manu tua sinistra. aut mīster extendat eā tibi fm modū q; est possibilis. Verū

De cura nodorum

41

tamē oz ne seceff cistis nodi: qm illud pphibebit te vltimate excoziationē. Et cū extenderis tibi curē bene: tunc seceff cū facilitate. qm possibile est q; qz vt velamen nodi tēdā cū eo in dispositionib; . tarda q; donec appareat tibi velamen nodi. deide exēde tibi cutē vt rursiq; lateris cūz vncinis ⁊ icipe excoziare cistis ⁊ a carne. qm possibile est excoziare ipsā. ⁊ fortasse ē ānera ei. ⁊ rē excozia ipsaz cū gamedin donec egrediatur cistis sana cūz eo qd est in ventre eius. illud enī est magis certū quod esse potest. Cū ergo extraxeris illud si cutis non superfluit a loco vulneris. ppter paruitatem nodi. sic absterge sanguinem ⁊ ablue vulneris cūz aqua mellis ⁊ sue eam ⁊ incarna. Et si magnificatur super ipm pfm. ppter compressionēz nodi: tunc abscinde radicem eius totam: deinde cura. ⁊ si nodus est vicinus neruo aut vene ⁊ est de illis qui excoziantur. tunc necesse est excoziare ipm. ⁊ sic de illis qui excoziantur qui non indigent excoziatione cū gamedin ⁊ timeatur qd abscederent aliquid de illo: sic extrahere ex eo illud qd egreditur ⁊ pone in residuo medicamen acutus qd non incarnes ipm donec scias qd nō remansit in eo aliquid de cistis: qm illud qd de eo remanet redit cum vult nodus magnus. ergo imple ipm conto ⁊ cura ipsum cūz medicamine. Et cūz perforatur oportet vt auferatur cistis que est ei cum complemento sui: ⁊ si non cūz alio saltem cum vncinis: quoniam cum dimittitur ⁊ si minimum sit de ea redit. Et si possibile est vt excozietur tunc si accipiat cistis cūz nodo erit melius: ⁊ si relinquitur aliquid de cisti ponatur in ea medicamen acutum: deinde consequenter adbibear butyrum.

¶ Dic Auic. prosequitur illam curationem que fit per incisionem ⁊ perforationem. Dicit ergo. Inquit Anthylis. rē. cū gamedin. p gamedin itelligit istūz obitus qd sepat carnē a histis: cum non sit incidens. Tunc seguit illa pars.

¶ Et in mellino qdē qd ē de epuratis sis sollicitus adeo ne rumpatur cistis eius ⁊ ingenia vt egrediatur cū cisti. nam si eius cistis rumpitur eius egressio erit difficilis. Si vero accidat vt rumpatur: tunc rectum est vt conserues ipsaz fm illud quod est in ea: ⁊ excozietur ab ea aggregetur ⁊ stringatur cum ligamentis. ⁊ quando currit de illo res plurima tunc oportz vt custodiatur patiens ipsum cum pforantib; nāz suam ⁊ conseruetur apud fornuz: fortasse. n. aduenit sincopsis ei ⁊ oportz vt medicetur curatione eius qui timet sincopsis: ⁊ multi quidē de habentibus nodos non tolerant excoziationem. neq; medicinas acutas propter magnitudinem.

Cū xantho pphibet autem p. Inquis. m. d.

ducent egritudinum eoz ꝛ ppter complones
eorum etiam neqꝫ fufferunt aliud nisi perfoza
tionem. Ꝛ ppter ergo in istisꝫ perfozent co
ruz nodi ꝛ extrahant quod egredietur ab eis.
ꝛ neqꝫ psumas de cisti: imo pone in eo omni
die postqꝫ egredietur illud quod aggregat oleu
cum butyro tepidum. nam cisti putrefiet ꝛ
egredietur per se. De bona aut curacione mel
lini fauosi est vt incipiatur ꝛ euaporetur cum
aliquo calido. deinde emplastretur cuꝫ passis
enucleatis ꝛ melius est vt excozietur cutis: de
inde ponantur super eaz emplastra. ꝛ fortasse
consequitur medicamen acutum in excoziatio
ne cutis finem notum sicut calꝫ ꝛ sapo ꝛ cinis
ꝛ alia de illis que currunt cursu eozum de illis
que dicta sunt in erumpentibus excuras. ꝛ ire
rim sumantur calcis. 3. iiii. ꝛ fecis vini aduste.
3. ij. ꝛ nitri. 3. ij. magre. 3. i. ferueat in aqua cine
ris ebullitionibus paucis ꝛ ponatur in ampul
la de plumbo ꝛ roretur semper vt non exice
tur. Et hoc medicamen est bonum iterum al
theceitil ꝛ gladiis ꝛ similibus. ꝛ est vt sumā
tur ellebozi ꝛ arsenici rubei amboꝝum ana par
tes duas ꝛ cortici cris partes quatuor. ꝛ si
at ex eis limimentum cuꝫ oleo rosa. ꝛ sumatur
ex semie vtrice ꝛ concibus eris ꝛ arsenico cu
oleo rosa. Et de emplastris bonis iteruꝫ melli
no ꝛ omnibus excuris calidis ꝛ in quibus est
humor lenis est illud. Re. laudani ꝛ galbani
ꝛ bdelij ꝛ sorditici vasis apis ꝛ glutinis albotin
equales partes: sumatur ex istis ꝛ ex solutis si
ne plurima mordicatione. ꝛ sumatur baurach
ꝛ medietas eiꝫ ellebozi ꝛ fiat ex eo emplastruꝫ
ex cera ꝛ oleo rosa. Et iteruꝫ calcis pars. i. col
corat pars. i. arsenici pars. i.

Cura nodi mellis
mi vch

In qua parte Aui. ponit curacione nodoz qui dicuntur
mellini. Dicunt aut isti nodi mellini. qꝫ in istis est flegma
collectu ad modu mellis. qꝫ est ex flegmate quod qñ con
uersum est in putredine: ꝛ in modu curatiōis istius nodi
curant omnes nodi in qꝫ aggregat flegma sicut pus aut
aliud simile. Et illo. 8. pmo Aui. ponit quoddā ingenium
qꝫ debet attendi circa pforationē nodi mellini. ¶ Dicit
qꝫ. Et in mellino qdem qꝫ est de excuris. Dicit aut Aui. qꝫ
est de excuris. qꝫ in nodo mellino flegma iam quodā
modo est cōuersus in quādā putredine ad modu saniei. ꝛ
ideo nodus mellinus est de genere excurarū. ꝛ intellige h
sicut oñi pus fuit in tractatu apatu calidoꝫ qꝫ apata fleg
matica raro conuertunt ad excuras: eo qꝫ flegma raro eo
uertit in sanie. Aliqui tamē pueniūt ad maturatiōē ꝛ ex
curā vt si cuꝫ humoribus flegmaticis sit admixtus aliqꝫ
humor subtiliū calidoꝫ qui perducit ad digonē illos hu
mores flegmaticos. ꝛ isto modo est in nodo mellino. nam
cū illo flegmate admiscetur aliquis calidus humor rōne
cuius ille nodus puenit ad generē excurarū ꝛ maturatio
nem. ꝛ pōt dici tunc de genere excurarū. ¶ Et multi qui
dem de habēribus. In isto. 8. Aui. ponit quoddā ingeniu
curatiōis ꝛ pforationē ꝛ pfectu ad quosdā hoies qui non

tolerāt excoziatiōē nec medicinas. ꝛ ps qꝫ dicit. Et itelli
ge hic qꝫ iste. 8. potest adaptari pluribus specieꝫ nodoz
sed maxime adaptat nodu mellino de quo dictū est eo qꝫ
in isto nodo mellino maxime potest fieri perfozatio sine
excoziatiōe cū sit de genere excurarū. ꝛ extrahitur etiā
faciliter id qꝫ est in eo sine excoziatiōe cū sit ligū ꝛ mol
leita qꝫ nō remanet ibi nisi kilia. ꝛ kilia postea cadit po
nēdo itus putrefactia: sic dicit Aui. 8. in nodis duris nō
pōt bene extrahi qꝫ est in eis sine excoziatiōe ppter duriti
em eozꝫ: nec et kilia. ꝛ residuū nodi pōt et eradicari sine
medicinis acutis ppter duritiem eozꝫ. ꝛ ideo id quod dicit
hic Aui. 8. maxime adaptatur nodo mellino. ¶ De bona
aut curatiōe mellini fauosi. In isto. 8. Aui. postis igemꝫ
curatiōis circa scissōē nodi mellini spālter psequitur cu
ram nodi mellini ponēdo speciales medicinas: quāru quē
dam competit post eruptionē ipsius cū ferro. qdam autē
sunt ipsemet erumpētes stātes loco scissōis ferri. Dicit
ergo pmo. De bona autē curatiōe mellini fauosi. dicit fa
uosi. qꝫ in eo aggregatur flegma ad modu faul. est vt acci
piatur supple post pforatiōē cū ferro vt ipsemet Aui. 8. qꝫ
cit statim post. ꝛ vaporetur. i. iungatur cū aliquo oleo ꝛ
hoc fit qꝫ id oleum mitigat dolorem in scissōis ꝛ putrefa
cit kiliū qꝫ putrefacta egreditur postea ꝛ se sicut dicit
Aui. pus. ¶ Et forte psequitur. Dicit ponit me dicinas stā
tes loco pforatiōis ferri. Dicit. 8. Et forte cōsequitur me
dicamen acutu in excoziatiōe cutis. i. in eruptione cutis si
nem notū. In erumpendo ipsum. ꝛ tunc ponit Aui. medi
cinas erumpentes. ꝛ ps. ꝛ hoc medicamen iterū est bonū.
thelul. i. verracis. Et de emplastris bonis. Itēꝫ in mel
lino ꝛ in oibus excuris calidis in qbus est hu. lenis. dicit
signanter in qbus est huio: lenis. qꝫ in quibus est hu. gra
uis ꝛ grossus ꝛ durus id emplastrū non esset sufficiens ad
erumpēdum cum nō sit fortis acuitas. Et ex hoc quod dicit
cit hic Aui. apparet qꝫ in nodo mellino est admixtus ali
quis humor calidus rōne cuius venit ad digonem ꝛ ma
turationem aliquꝫ: sicut octum fuit pus. Et intellige qꝫ
id etiam emplastrū vel vnguentū quod dicit ponit Aui.
nō solum esset ruptumtum talium excurarum. sed etiā
esset optimū attractiuum ꝛ mundificarium post eru
ptionem earū. Et ex solutiōis. i. ex rumpitiōis sine pluri
ma mordicatione ꝛ. Tunc sequitur illa pars.

Glandulas autēꝫ que similes sunt alfillac: ꝛ
sūt spēs nodi si tibi ē pole extrahere extrahē sic
alfillac: ꝛ non fiat inde nocumētus nerno autē
membro vicino fac. Et si fuerit in manu ꝛ pē
de ꝛ in loco coniuncto cum nervis ꝛ chozdis
non presumas extrahere ipm: quoniam faciet
cadere parientem in spasmum: immo contere
ipsum ꝛ constringe super ipsum cū aliquo cui
sit granitas donec maturet eum. Et signū eius
est qꝫ huiusmodi comprehensio super ipsum
stupefacit membrum.

In qua parte Aui. ponit curam nodorum qui dicuntur
alfilla. exponitur autē alfilla. i. nodus habens humidita
tem subtilem. Dicit ergo Aui. glandulas autēꝫ ꝛ. Expo
ne glandulas. i. nodos. dictum enim fuit ps qꝫ sub nodis
quodāmodo comprehenduntur glandula. ꝛ ideo per gland
ulas bene possunt intelligi nodi. Et potes etiam hoc in
telligere de glandulis pprie que absolute vocantur glandu
le. qꝫ aliquādo glandule assimulantur talibus nodis: ꝛ
tunc eodem modo curant sicut illi nodi. que similes sunt
alfilla hoc est que sunt similes talibus nodis habentibus
humiditatem subtilem. ꝛ inueni etiam expositum in qua

Tractatus .II.

busdam sinonimis filla. i. apostema qd qñq multū auge-
tur. s. in pñ. sicut gládula s. ista expositio icluditur in
pma. qz tale apostema qd augeat qd est in pncipio sicut glá-
dula nō est nisi nodus. ex bñditate subtili s. negmatia ex-
trahit sicut allilla rē. Et si fuerit in manu r. pede r loco rē.
imo contere ipm r cōstringe ipm cū re cui sit grauius sic
cum plumbō: vt dicit in sequenti capto donec maturet. i.
donec digeratur euz. Et signū eius. i. signū qd pfecte cōtrin-
gitur r erit nodus a tali re graui est qd compressio super
ipsum. i. super nodū insequitur bñm.

Sed hic dubitatio est de eo qd dicit b. Auic.
vices tu quō plumbū maturat talē nodū. imo videt qd sit
fridū qd deberet potius ipm idurare. bñm est qd qñ Auic.
dicit. donec maturet cū nō appellat hic digerere cōuer-
te nodū ad sanie. s. appellat hic digerere pparare. talē no-
dum ad sparsionem. cū enī in ipso apate qui vocat nodus
s. flegma sit collectus cōadunatu in vno loco cū plumbū sit
valde ponderosum ita stringat sup id apostema fortissime
tunc lababitur id r disperget id in partes minutas. r tunc
qñ sic erit sparsus in ptes minutas. natura citius resoluet
illius nodū sic sparsum. Et ideo itelligit sicut dicit Auic. qd
digerit ipm. qd ipm pparat ad sparsionem euz sit graue. r
hoc maxime fit vt ponit Auic. in sequenti capto. si prece-
sserit aliquod epibima digestiū qd molliciter illū nodus. r po-
stea supponat plumbū. qd vt dicit ibi. plumbū est cā pbi-
bens digonē si nō pcefferit ipm aliqd epibima digestiū
r molliuū eo qd plūbus qñ nō inuenit molliciatū nodū i-
durat ipm plus. Sic g. apparet qd nō itelligit hic quādo
digerit plumbū maturat qd cōuertat nodus in sanie. nec
etiā qd molliat ipm. imo qñuz ad hoc est prohibens dige-
stionem sicut dicit iferius. sed itelligit hic qd maturat qz
sporat ips ad sparsionē p. quā pparatiōē natura facilius
ipsū resoluit. r debet administrari: vt dicitur est: plumbus
post administrationē epibimatis digestiū.

De glandulis. CAP. VI.

Glandos generat in qbusdā mēbris
apā glandulosus sicut acellana r nup
r minus eis r multotiens sup volam
manus r sup frontem: r est in pnci-
pio taliter qd euz super ipsum sit compressio se-
parat. deinde redit multotiens r multiplicat: r
forasse nō redit. Et cura eius est de genere cu-
rationis nodoz. Et qñqz sufficit vt cōteratur
r compizimatur. deinde super ipm stringatur
plumbus grauis stricture: qñ digerit ipsum r
pprie quando linunt super plumbō epibima
digestiū de illis que sequuntur. Et opz tre-
ruz vt stricture administret post elius digonē:
qm illud est cā pbibens reditionem.

¶ In isto capto determinat Auic. de apate gládoso. r nō itel-
ligas hic apā gládofus qd fiat in locis glandosis. qd de tali
apate determinatū est supra s. itelligit apā gládofus hoc est
ipia gládula. Vñ in isto capto determinat de gládulis qd gde
nō solū nascunt in carnis gládosis: sed et possunt oiri in
alys locis. Vterū est trī vplm nascunt in locis gládosis. r
differit gládula a scrofula: eo qd scrofula est ex mā magis
dura r est magis heza r min⁹ lepta a carne qz gládula.
Differit aut a nodis qd nodus vplm fit in locis duris r tñ-
cturis r curuaturis. s. gládula vplm fit in carnis glando-
sis s. etiā possit oiri in alys locis. Iterū etiā gládula ē
ex flegmate minus duro qz sunt nodi duri. r ex flegmate magi

De glandulis

42

duro qz sint nodi mellini r bñ. Et in isto capto gládus duo
facit. pmo ostendit quid est id apostema gládofus. Scdo
ponit curā. r vtrūqz p per se per ea que dicta sunt.

¶ De pustula gládofis. CAP. VII.
¶ Lcidunt etiam quādoqz pustule glá-
dofos parue. r earum cura est ipsarū
contritio r expressio eius quod est in
istis: r stringere plumbum super eas.

¶ In isto capto determinat Auic. de pustulis gládofis. r p-
qd dicit p ea que dicta sunt rē.

¶ De sigille. CAP. VIII.

¶ Sigille est de genere apatum glandu-
lozom r quasi hoc noie appropriat-
tur illud qd fit post aurē. Et nos qdē
iam diximus sermone vlem in omnibus que
currunt cursu eius. Et cura eius est cura pñdi-
cta in capto apatum glandularū r in apatibus
que sunt post aurē. Et de illis que sunt ei p-
pria est cinis limactiarū confectus cū antiquo
adipe non saluo. Et buic quidem medicine nō
est par. Et iterum cinis mustele permixto in
eo cerato cum oleo de lilio r antiquatur r ad-
ministratur r confert a scrofulis etiam.

¶ In isto capto determinat Auic. de quodā apostema glá-
doso vt appropriat quidā loco determinat. i. carni gládofe
q est post aurē. Dicit qd sigille rē. r hoc notatus sigille ap-
propriat rē. Sicut qd sigille hoc noie dicit apostema gland-
ofus vt fit post aurē. nā fugil. i. radix. ide. sigille qd idem
est quod apostema exstans in radice auri. Et nos quidē
iam diximus sermone vlem in omnibus que currunt cur-
su eius cura pñdicta in capto apostematum glandularum.
i. in pñdicto tractatu in quo determinauit de apostema-
tibus calidis. ibi enī fecit quoddas caplm pñziū de apati-
bus accidētibus in carnis glandosis. Et in apostema-
tibus que sunt post aures supple in libz: quādo determi-
nauit de egritudinibus aurium facit quoddam caplm p-
pñziū de apostematibus que sunt post aures. r de eis que
sunt ei ppa. i. isti apostemati quod dñ fugille ē cinis limac-
tiarū. i. cinis testarū limatiarū cum adipe rē.

¶ De scrofulis. CAP. IX.

¶ Scrofula simulantur nodis sed diffe-
runt ab eis in hoc qd non sunt separate
sicut nodi: imo sunt suspense cum car-
ne. Et plm quidem accidunt in carne molli. r
est eis iterum velamen nervosus: r forasse fit
scrofula vebemētis magnitudinis. Et forasse
se ex vna eorum generatur plures et similan-
tur in hoc atbeclit: et qñqz ordinantur nodi: et
sunt sicut cingulus pendens ex collo ad vnaz
pretem et quasi sint racemus.

¶ Superius Auicem. determinauit de nodis r glandulis.
In isto capto dēterat de scrofulis. r p dēterat de scrofulis
theorice. r pñctrice. scda ibi (Radix sup quas. r) In pmo
capto Auicem. ponit plures. s. sed in pmo. s. Auicē. compa-
rat scrofulas ad nodos fm convenientiam r differentias
r dicit scrofula simulantur nodis itelligit hoc de nodis
duris: nō aut lenibus. nā scrofula simulant nodis in duo-
bus. simulantur in figura. qd in rotunditate r duritie maxi-
me simulantur: qz vtrūqz sunt ex flegmate indurato. r tūc

Sen .III.

De cura scroffularum

Quia in tra nodis & scrophulis

Auic. ponit differentiam inter bec. vna est a pte situatiois qz scroffule sunt magis suspense cu carne qz nodi. na vt dicit Auic. in pmo. nodi & glandule sunt sepi a carne in q sunt. scroffule sunt retente & suspense cu superficie carnis. Aliam oriam ponit Auica pte loci eo qz nodi vplm sunt in ian curis canaturis & in mebris duris. scroffule autez vplm sunt in carne molli & dicunt molles vt iugina & subafsel. & caro que est post aures & est eis. scroffulis. Iteru velamen nervosus. i. kistis sicut est in nodis. vnde in hoc no differunt scroffule & nodi. In kistis differunt in alyis. Aliā oriam ponit ex pte qz itatis nam scroffula fit fortasse vebementis magnitudinis. nodus aut raro excedit qzitate multa. Aliā oriam ponit ex pte numeri. naqz ex vna scroffula generantur plures & similes in hoc alteli. i. porzis & verrucis. Et qzqz ordinant nodi exponit hic nodi. scroffule. qz de istis hic itelligit Auic. sicut apparet p ordinē ver/bozum fuoz & etiā fm verū qz scroffule sunt ille que qzqz ordinant & sunt sicut cingulus & c. nodi autē vplm sunt singulares. Apparet qz convenientia & differentia inter nodos & scroffulas.

Et scroffule ad vltimū sūt glādule scleroticę.

In isto. s. ostendit vtr quid sunt scroffule. & dicit. scroffule ad vltimū. i. vniuer saliter sunt glandule sclerotice. i. glandule idurate. & ex hoc quod hic dicit Auic. apparet qz scroffule & glandule conueniunt in omnibus proprietatibus predictis quas appropriauit scroffulis. sed glandule & scroffule differunt in duritie. quia glandula est ex flegma te minus duro qz scroffula. Iterum etiam differt ratione sitis. quia glandula est separata ab eo in quo stat. scroffula autem est aliquo modo annexa. cum ergo glandula & scroffula non differant nisi in duritie & in situ & in omnibus alijs proprietatibus conueniant. scroffule ergo ad vltimū sunt glandule sclerotice.

Et de scroffulis quidem sunt quibus affocatur dolor & est difficilis curatio: & fortasse in eius curatioe necia pforatio & putrefactio.

Scrophulae sunt dolores plurimum in vniuersa pte

In isto. s. Auic. ponit quasda olusiones scroffularum: & a parte accidētis: & a pte mae. nam scroffularū quedā sunt cum dolore. & sunt ille in quibus cum mā earū est admixta mā calida. & iste scroffule sunt difficilioz accidētium: sed sunt lenioz curatiois que si debet resolui citius resoluiuntur ratioe materie calide admixte. si autē nō resoluuntur per se cum medicinis sed sit necessarius eis eruptio & eradicatio de suo loco etiā citius curantur. qz rōne humoris calidi ibi admixti pueniunt ad maturatiōē & ad digestionē. vnde facilius erumpuntur & etiā eradicantur. Alię autem sunt scroffule que nō sunt cū dolore. & iste sunt difficilis curatiois supple & lenioz accidētium. ppter causas contrarias. Et addit Auic. qz fortasse in curatiōe istius est necessaria pforatio. i. curz medicinis putrefactiois quas sunt medicie caustice: quasi velit dicere Auic. qz scroffule que sunt sine dolore nō ita resoluuntur sicut ille que sunt cum dolore: imo indigent multo rariis pforatiōe & putrefactione. scroffule autē que sunt cū dolore rariis idigēt. & iō ē facilioz curatiois qz sunt scroffule qz sūt sine dolore.

Et homines vebementins epofiti ad habēdas scroffulas in partibus colli & capitis sunt curta habentes colla humidarum complexio: & loca in quibus generantur plus scroffule sunt collum & subafscelle. Et videtur qz non noferunt scroffule nisi propterea qz multum accidunt porzis ppter gulositatē eoz aut ppea qz figura eaz fm plm assimilaf porzis.

et h. molig in scrophulis

In isto. s. Auic. ostēdit in gbus hominibus maxime generantur scroffule & in quibus locis. & patet quod dicit. qz quādo aliquis est humide complexiois & maxime si bzē rebzūm humidū. & cum hoc bzē curzūz cito recipit & hūitūz supfluitas cerebrū in collo & quia supfluitate fit scroffula. Et videtur qz in isto. s. Auic. ostēdit cām quare nominant scroffule. Et causa ē vt dicit Auic. qz scroffule vplm plurimūz accidunt porzis ppter gulositatē eoz. qz ratio ne gulositatis generatur in eis isti humores grossi ex quibus generantur scroffule. & iō qz vplurimūz accidunt porzis denoiantur a porzis. scroffula enim. i. porza vel deno minat etiā scroffula a porzis: qz figura earū assimilaf porcis. vñ denoiantur scroffula a scroffa que porza est.

Et saluiores scroffule sunt que accidunt iuuenibus & grauiores earū sunt qz accidunt iunēbz.

In isto. s. comparat scroffulas ad nimicem penes bonitatem & maliciam rōne corpoz in quibus accidunt. & dicit. Et saluiores scroffule sunt ille que accidunt infantibus. & causa huius est. qz facilius resoluuntur ppter humores quos habēt resoluibiles. & hoc est. ppter mollicies ipsorum humorū & ppter raritatē poroz & grauiores ipsarum que accidunt in iunēbz. & hoc est qz sunt ex materia magis dura: qz humores sunt magis duri in iunēbz qz in pueris. Intellige autē cum dicit Auic. Et grauiores earū sunt que accidunt in iunēbz per respectū ad eas que accidunt in senibus. qz grauiores sunt ad huc ille que accidunt in senibus eo qz virtus est in eis debilioz & cutis ipsioz humiditates etiā scroffule. & qzto pls pcedit veris etiā rāto scroffule qz accidunt illa etate sunt grauiores & difficiliōz curatiois.

De cura. CAP. X.

RAdiz super quam est fiducia in curatione habentis scroffulas est euacuatio & subtilitatio regiminis. & de euacuatiōe landabili est vomitus: & est necessarius solutiōe educere flegma grossum: & pppie citi pillulis nominatis algnafili: & iterum sumantur turbitz & zinzī. & succari partes equales & bibantur vsqz ad. 3. ij. & hoc quidem est cū hoc qz soluit flegma grossum non calefaciens neqz intestinozum faciens rasuram: et flobotomia iterum est inuariat. et oportet proculdubio vt fiat ex cephalica.

Superius Auic. determinanit de scroffulis theorice. hic determinat de eis practice. i. qz tum ad curam. & quid iudicet pars ista in pres duas. pmo ponit curā scroffularū qz ad vltia. & qz natum ad localia. & ibi (Et omnino regimen scroffularū.) pmo pars quid iudicet in pres quatuor. In pma parte ponit Auic. regimen vniuersale scroffularum qz tum ad euonem totius corporis. scō ponit regimē iparum quātū ad cibos & potus & alias res nō naturales. & rōtio ostēdit qz venositas que est quedam euacuatio ex lo co nō est cōueniēs patitibus scroffulas. qzto addit quid daz quod ptnet potius theorice qz practice. scō ibi (Regiminis vō subtilitatio) & rōtio ibi (Et ventositas est icōueniēs. qzta ibi (Et multoties qdēz redēit.) Dicit qz pmo. radiz supple pma: qz pma radiz curatiōis scroffularum & aliarum etiā egredimūz vplurimūz est regimē cōueniēs cibi & potus eo qz illa sunt sic vltia p respectū ad alia. vltia aut debet pcedere oia pncularia. & hoc est qd dicit Galiz. & de ige. Utz aut doctrinā nō obliuiscaris vt p oia valēat

Scrophulae sunt dolores plurimum in vniuersa pte

Scrophulae sunt dolores plurimum in vniuersa pte

Tractatus .II.

priculiariorari. Radix g^{ra}ma sup^{er} qua^m est fiducia in cura-
tione habet^{ur} scrofulas esse euacuatio^{nem} & subiliatio regimi-
nis. & de curatione laudabilis est vomitus.

Sed dubitatur de isto dicto **Autic**. q^{uod} scrofulae
vtpm sunt in p^{ar}tibus colli sic
apparet ad sensus. nō videt^{ur} q^{uod} sicut apparet ad sensus eua-
cuatio p^{er} vomitū sit illa dabilis & nō cōpetat. q^{uod} **Autic**. dicit
in isto cap^{itulo} statim post. q^{uod} p^{ar}tes scrofulas abbozeat. oē q^{uod}
replet caput mā. nūc aut vomitus replet caput mā. Dicit
enim **Autic**. alibi. s^{ed} in canone. fen 4°. cap^{itulo} 1°. q^{uod} vomitus
in g^{ra}mā mōdificat sōm cōfert. in g^{ra}mā vero reducit māz
ad caput obest egritudinibus capitis. g^{ra}mā cū vomitus re-
ducit māz ad caput & replet ipm nō est eō laudabilis
habētib^{us} scrofulas. Iterū etiā si cerebrū & caput sit reple-
tū materis vomit^{us} mouet illas māz que sunt in cerebro
& reducit ad p^{ar}tes colli & gutturis. est g^{ra}māz additio in
scrofulis. nō est g^{ra}mā laudabilis. (P. Hal. idē inge-
dic^{it}. q^{uod} solo ventris est inutilis istestis tūmefieri incipien-
tibus. p^{er} p^{ar}tes yzine vel mēstruoz nō competunt matri-
ci vel yulue si fuerit tūmefacta. s^{ed} sicut vomitus in pas-
sione ani vel yulue māz ab eis remouet similiter solo vē-
tris māz ab oib^{us} membris capitis repellit. Et reddit rō-
nem hōz in quodā verbo p^{ri}us posito. Dicit enī q^{uod} rō de
monstrat māz ab eis ad remota loca remoueri debere &
nō p^{er} matriā aliunde trahatur ad ea. p^{er} hoc g^{ra}mā verba Hal.
videt^{ur} q^{uod} vomitus d^{icitur} administrari in passionibus inferiori-
bus. nō aut in superioribus. Solo aut vētris d^{icitur} administra-
ri in passionibus superioribus. videt^{ur} g^{ra}mā p^{er} hoc oīa q^{uod} eua-
cuatio p^{er} vomitū sit illa dabilis patientibus scrofulas.
(Cōm est q^{uod} vomitus est euacuatio laudabilis patienti-
bus scrofulas. d^{icitur} tū fieri vomitus q^{uod} corpus & caput nō
sunt multis repleta humoribus & materis. q^{uod} si esset cor-
pus repletū tū p^{er} vomitū repleter^{etur} plūs caput. q^{uod} cū
p^{er} vomitū: vapores petant caput & ipm replant si corp^{us}
esset nimis plectozico repleter^{etur} caput & partes p^{ri}ncipale
capiti nimis vapozibus. Itē etiā si caput est nimis reple-
tū tūc cū p^{er} vomitū fiat cōmōtio humorū qui sunt in capi-
te cōmōuerent illi humores sup^{er} hūiditatis in capite & ou-
cerent ad p^{ar}tes colli & gutturis. & p^{ar}tes augerent scrofu-
le. d^{icitur} ergo fieri vomitus capite & corpore egritū nō multū
plectozico. d^{icitur} etiā fieri vomitus cū facilitatē & non cū ni-
mia violentia. q^{uod} si sit cū violentia sit nimis magna cō-
mōtio circa p^{ar}tes capitis que cā est attrahendi humores &
materias ad illa loca. & p^{ar}tes. tūc est causa augēdi scrofu-
las bis duobus suppositis. 1^a q^{uod} vomitus fiat cū facilitatē
& etiā capite & corpore egritū nō multū plectozico. Dico
q^{uod} vomitus est euacuatio laudabilis patientibus scrofu-
las. Et rō huius est. Dicit enī **Autic**. in p^{ri}mo. fen 4°. ca^{pitulum} 1°. d^{icitur}
vomitū q^{uod} vomitus f^{acit} modū purgatiōis p^{ri}me est purga-
tio solius stōi. s^{ed} aut modū purgatiōis scōe est purgatio
capitis & totius corporis. Dicit aut vomitus esse p^{ri}ma pur-
gatio ipsius stōi. q^{uod} p^{ri}mo eradicit humores existentes
in stomaco. & maxime eradicit humores grossos & viscosos
existentes in stomaco generatos ex indigestione. talibus
enī humoribus maxime adhibetur vomitus. Dicit aut
esse scōa purgatio capitis & totius corporis. q^{uod} secundario
preseruat caput ne ledatur a vapozibus malis qui veniūt
a stomaco. preseruat etiā caput & corpus a malis humo-
ribus qui generantur in stomaco. Cū g^{ra}mā scrofulae generen-
tur ex humoribus grossis & viscosis & ex malitia digōnis
que sit in stomaco & vomitus eradicit tales humores di-
gestos in stomaco. & p^{ar}tes preseruat caput & corpus a tali-
bus humoribus ex quibus sunt scrofulae. Est ergo vom-
itus euacuatio laudabilis patientibus scrofulas. (Cūc
est respondēdū ad rōnes que p^{ro}bat **Autic**. Ad p^{ri}ma rō-
nem cū tu dicis q^{uod} vomitus replet caput mā. Cōm g^{ra}mā

De cura scrofularum

43

capite & corpore nō multū plectozico existente vomitus
maxime si sit facilis nō replet caput mā de qua fit cura-
dū: imo preseruat ipm a vapozibus & humoribus indige-
stis generatis in stomaco qui sunt causa scrofulaz. vnde
& dato q^{uod} vomitus reducat aliquos vapores ad caput ni-
hilominus maius est illud inueniētū q^{uod} sit nocuentus
q^{uod} affert. (Cūc scōm argumentū p^{ro} responsio q^{uod} d^{icitur} fieri
capite existente nō multū repleto. Cūc tertiū argumen-
tū est oīd q^{uod} sine dubio vomitus plūs cōfert egritudini-
bus inferioribus q^{uod} egritudinibus superioribus q^{uod} ouerit
& euacuat. nihilominus tū bene confert supioribus. & hoc
quādo corpus & caput nō sunt multū repleta. & ideo d^{icitur} fie-
ri post solonem ventris. sicut etiā aliquādo facimus eua-
cuatiōē ex loco quādo corpus nō est plectozico. Galien^{us}
aut ibi intelligit quādo corpus est plectozico & in p^{ri}ncipio
egritudinis. q^{uod} tunc d^{icitur} fieri diuersio non p^{er} p^{ri}ncipia sed p^{er}
longinquā. Et est ne cūm solone educere flegma grossū.
q^{uod} enim de tali flegmate sunt scrofulae. vnde dicit^{ur} est supra.
& p^{ri}ncipale cū pillulis algaui que sunt ille pillule ego ignoro
q^{uod} nōndū eas inueni. nec **Autic**. in g^{ra}mā. de eis facit men-
tionē de isto nomine. verū est tamē q^{uod} in quibusdā s^{er}moni-
mis ego inueni expositū algaui filii. morphee alba. (Cūc
de tunc exponemus cum pillulis algaui filii. cum pillulis
morphee albe que cōferūt ad purgandū humo. morphee
albe. nam pillule que cōperūt morphee albe debēt pur-
gare flegma grossū: sicut apparet p^{er} **Autic**. in 7° fen. de
decoctione cap^{itulo} morphee. Et ideo q^{uod} pillule morphee
albe purgāt flegma grossū: idē competunt etiā in pur-
gatione habentū scrofulas in g^{ra}mā idē genus euacuare
flegma grossū. S^{ed} ergo exponatur algaui filii. morphee
albe nihil icōueniens expositū: imo potest verum esse. sed
vtrum ita sit ignoro. q^{uod} non inueni adhuc expositus nisi i-
g^{ra}māz s^{er}monimis magistralibus. (Cūc sclobotomia ite-
rus est inuatiua. (Cūc tu dicis bicquom^{us} sclobotomia
est etiā inuatiua cū scrofulae fiat ex humoribus flegma-
ticis grossis & ex malitia indigestione & h^{oc} causis frigidis
in quibus nō p^{er}icit sclobotomia: imo d^{icitur} curari. (Cūc
dum est q^{uod} **Autic**. dicit. Et sclobotomia iterū est inuatiua q^{uod}
Autic. non intelligit q^{uod} sit inuatiua omnibus scrofulis ab-
solute. sed tu debes distinguere f^{er}m q^{uod} **Autic**. distinguit in
predicto capitulo. & etiam distinguit in cura. q^{uod} scrofulae
vnde dicit^{ur} sunt quedā sunt sine dolore in quibus non est cō-
adunata materia cala. & in talibus credo q^{uod} nō multū cō-
petit sclobotomia p^{er} t^{er}ronē dictā. s^{ed} alie sunt in quibus est
materia calida admixta que sunt cū dolore. & in talibus
sclobotomia ex cephalica est inuatiua & etiā medicie. vnde postea
dicit **Autic**. in talibus non debēt esse sic calide complexio-
nis sicut in alijs scrofulis. & etiā in talibus scrofulis cre-
do q^{uod} intelligit **Autic**.

Regiminis vero subiliatio est q^{uod} op^{er}z deui-
tet cibos grossos & potū aq^{uam} sup^{er} eos & nauseati-
nā satietatē & repletiōē & toleret famē q^{uod} tū p^{er} d^{icitur}
& abbozeat de q^{uod} replet caput materia: & o^{mn}z
vt custodiat p^{ar}paratus eis caput ab eo q^{uod} facit
currere ad ipm materias ex p^{ar}paratiōibus fa-
cientib^{us} currere: sicut p^{er}sternere se super faciē.)
& curare se sup^{er} genua plūre: & h^{oc} puluinar
planū: & ab operatiōib^{us} q^{uod} trahit māz ad caput
sicut locutio plurima & dolor capitis & rurs.
(In isto. s^{ed} **Autic**. v^{er}o p^{ri}us dicebatur ponit regimē v^{er}o scro-
fularum q^{uod} tūm ad cibos & potū & quedā alia. & p^{er} g^{ra}mā.
(Et ventosatio est incōueniens patientib^{us} scrof-
f 3

A Vomitus ammoda

fulas fm pñm: ⁊ illud ideo qm nō est ei possibi
le vt euacuet ex mñā q̄ est in scrofulis ⁊ q̄ cur
runt cursu eius: imo trahit ad eas ⁊ ingroffat
ipsas p id qd̄ errabit de sanguine subili.

¶ In illis. &. Aui. ondit q̄ ventofatio nō eſt icōueniēs krof-
fuſis. Et cā quā ponit Aui. eſt q̄ nō eſt poſſibile vt ventofa-
tio enacuet ex m̄ā krofſurolarij. q̄ ventofa: vt dicit Aui. in
p̄mo. fen. 4. capto: ventofis cūq; p̄ncipia: vttoſe cetero
tatu a loco vbi apponunt ſanguine ſubtili pluſi: ḡroſſu.
S̄croſſuſe aut ſunt ex humoſiſſis ḡroſſis / & duris / & non
eſt poſſibile vt ventofa euacuet que eſt ex krofſurolarij. & que
currit curru c̄p̄. ergo nec eſt poſſibile vt euacuet m̄āſ reli-
quos apartū q̄ ſunt filia krofſuſis ſicut ſunt nodi duri & fe-
lybroſi &c. Iterū etiā ventofa cū boc q̄ nō euacuat ex m̄ā
krofſurolarij attrahit m̄ām ad eaſ. & p̄oñs augmentat eaſ.
Iterū etiā euacuat ſanguine ſubtilē & derelinqt ḡroſſum.
& ſi eſt cā vt magis laudent nō eſt bona ventofatio pa-
tientib⁹ / krofſuſis. Addit aut Aui. ſm̄ plm̄ q̄ forte aliqñ
nō eſt icōueniēs vt in krofſuſis ſpaliter que ſunt caſi de
cōpſionis in ḡbus eſt admirat⁹ ſanguis ſubtilis. ſi q̄
hoc raro cōtingit. Ideo ſm̄ plm̄ ventofatio eſt icōueniēs
eis. Intellige tñ vltimis q̄ quādo Aui. dicit q̄ ventofa-
tio eſt icōueniēs patientib⁹ krofſuſis. q̄d intelligit de vē-
toſatione que fit ap̄ locū egritudinis. nō autē itellexit de ven-
toſatione que ſi ad diuerſendū m̄ām ad alia loco. vt ſi
aliquis habet krofſuſis in preterioſiſſis cū tunc ventofa-
tio q̄ fieret in loco poſteriori nō eſt mala: imo eſt bo-
na. & q̄ diuerteret m̄āſ. Et ſi intelligit in corpore optime
exite euacuato. & p̄uenit & ſiōmias. Et nō ſolu talis vē-
toſatio eſt bona: imo q̄cūq; diuerſo / & certū eſt bona.
& ppter hoc in pueris patientib⁹ krofſuſis multoties
facimus abluere caput cā lexiſſio forti vt frangā / curis
& trahat materia illa ad cutim capitis / liberat enim eos
& facit deſiſcere krofſuſas.

Et multoties qdē redeūt scroffule icipientes
extenuari ⁊ resolui ad dispōnē suā primā.

In illo §. 3. A. addit qddas qd prius potius theozice
predicato car. practice. Et dicit qd multoties scrofulie in
epileptis refolet et extenuat reduct ad mīa dīspōne pīmā,
quasi vult dicere Añic. qd nō scrofularū est talis qd mul-
toties extenuat et minořant et vident recedere et postea
reducunt ad dīspōne pīmā. Et hoc potest cōtingere ex duo-
bus ex humo. et ex luna. ex humo. vti si in scrofulis sit ad-
mixtus aliquis humor subtilis qui p se refolet. et videri tūc
scrofulis humoris et refolet. s. qd nō eradicať kīstis cūis
nec etiat tollit humores cūis.ideo redit post tempus.
et hoc etiā multoties vidi. potest etiā contingere ex luna
qd luna mediātis suo lumine augmētat bumiditates cor-
poris fm qd bī videri per Añic. in quarto tractatu de vie-
bus ceticis. qd fm cūmentū vel decemētū luminis lu-
ne augmētat et minořant bumiditates. Cū §. 3. scrofulie
fiant ex bumiditatibus fm qd cūmentū et decemētū lu-
minis lune exterminat et redecit. et ideo multoties exter-
minat vt quādo luna nō est completa. Deinde reducunt
vt quādo luna est completa. et hoc multoties ego vidi
ad senium. 2.unc sequitur illa pars.

Et oio regimen scroffularū simulať regimini
sepbīros ex pte ipsius egritudinis.

¶ In qua pte Anic. posita cura scroffularū q̄tum ad ylia.
ponit curā scroffularū q̄tum ad localia. Et diuidit bec ps
in partes duas. pmo ponit curā ipsarū scroffularū cū me-
dicinis localibus resolutiue ipsas nō erumpēdo cutē.
scdo ponit curas ipsarū per in cisionē z ibi (Qz si neq̄m
fuerit in curatiōe scroffularū.) P̄ia pars diuidit in duas

pres. In p̄ma p̄e ponit regimē v̄se oīum scroffulārū cum
medicinis localibꝫ. in scōda p̄e ponit curā ipsarū cū medi-
cinis p̄m̄ diuersitatē eaz. scōa ibi (Et cū scrofula sunt ma-
gne.) Dicit ḡ p̄mo. Et oīo. v̄l regimē scroffulārū simi-
tarū regimini ipsius sepyros et p̄e ipsū? egreditur idē.
p̄e medicinarū localū que competit regimini. medicē
enī locales sunt que competit ipsi regimini. Ratio an-
teq̄ regimē v̄rissus falsus dicitur ad localia ē. q̄d ābo p̄po-
nānt in mā ē q̄d sūnt. q̄d sepyros sit et biazē medicē
ro. scrofula autē sūt et flegmata idurata q̄d p̄po-
nānt meliꝫ. iam q̄d trā sūt in mā meliꝫ. Et dicit biazē
sup̄ius. Aūc. q̄d nodus p̄rus q̄rit ad sūū esse est de ma-
lancolia. s̄. radiꝫ eius sūt flatuꝫ. s̄. s̄lir etiā scrofulē q̄rit
ad factū esse sūt quasi et mā meliꝫ s̄. radiꝫ earū fuerit
flegmatica. s̄. ideo cū scrofulē q̄rit ad earū esse p̄po-
nānt sepyros in mā ideo p̄poñant regimini v̄rissus
q̄rit ad medicinas locales. Similā autē regimen carū
q̄rit ad localia regimini sepyros in duabus intentioni-
bus v̄lbus. s̄. in intentione mollificationis et p̄solonis. naꝫ
sicut in sepyros competit et dē resolutionis. resolūti-
o. s̄. mollificationis et resolūtiō resolutionis. sic etiā in scrofu-
lis competit cū illo ordine quo competit ibi. s̄. hoc q̄d p̄-
mo competit mollificare. s̄. postea resolūere. App̄ars ergo
quo v̄l regimē scroffulārū similarū regimini ipsius sepy-
ros et p̄e ipsius egreditur idē. Deinde q̄d dicit.

Cū scroffule sunt magne tūc plagarij alienant se a curatione earū cū ferro ⁊ medicamine acuto: ⁊ illud est de illis que ducunt ad vlcera-
tionē earū ⁊ ipsarū corruptionē: ⁊ est necessa-
riū in huiusmodi vtī ebone ⁊ mundificationē ⁊
subliliarie cibi: ⁊ administrare medicinas re-
solutiuas sup eas cū facilitate. ⁊ iam inueniunt⁹
empm apostolicon relatum ad christianos in
scroffulis moribulibus ruptis sanatiōis magne
sed cum facilitate ⁊ lenitate.

C In illa pre Aluic. psequitur curā in spāli ipsari scrofula
rū fmi diceretur ipsari. nunc aut scrofulē diuificam?
qz diuidunt pluri⁹ modis vrbabūt fuit supra in pcedo
r caplo. nā scrofulē diuidunt f. 2 pte qūitatis 2 pte qūi
tatis 2. pte essentie earū. diuidunt ap pte qūitatis: qūi
fule qdam sunt maxime 2 qdas sunt parue. diuiduntur
p te qūitatis. qz scrofulē qdam sunt in gbus est caliditas 2
qdas in gbus non est caliditas. diuidunt 2 pte essentie. qz
scrofulē qdas sunt que sunt canores. 2 qdas sunt que nō
sunt canores. ¶ In illa gte pre Aluic. plura facit. pmo gponit
qda regimē in scrofulis maximis 2 ondit qd ibi 3 fieri
2 qd nō 3 fieri. 2 Aluic. ponit curā scrofularū in gbus nō
est aliq calitas qūus ad localia. 3 tūgā qdas de regimine
scrofularū cācōrum. 4. pōnit curā scrofularū in gbi
aliq caliditas. 2. ibi (Et de emplis calefaciētibz.) 3. ibi
(Et scias qd de scrofulis fuit in gbus est cācōratis.) 4. 2
ibi (In scrofulis autē que sunt cale ptonis.) Diē gponit
qz scrofulē sunt magne tunc plagary. i. curigie alienent
se 22. Et reddat ci bzus Aluic. qz bec pducit eas ad vici
rationē. 2 p mō etia dicit eas ad corruptionē earū.
qz scrofulē sunt magne donec fiat fuit melon aut mā
iores 2 capuit caput 2 collū. sic dicit. Rastis tunc cū sint ra
dicatē in viciis 2 neruis 2 in tunc mō mēbro f. vicerunt curā
ferro aut cū medicina cū nūqz possint quali er. toto erā
dicat. ppter intricatiōē earis in mēbro citius perdu
cunt ad corruptionē 2 supalecacionē 2 citi⁹ etia fuit in
via ad canceratiōē. 2 p mō etia citius corruptum mē
bzus 2 citius etia fteritici. Et idco melius est vrbā nā

8. *Scaphiophila* *cap.*
cr. n. p. d.
min. n. n.
f. m. m.
5.

ganē cum ferro nec cuꝝ medicamine acuto ſi reganē blā
diendo cum euacuationibus crebris & ſubtiliatione cibi &
cum medicinis reſolutiſimis cum lenitate ſicut ponit Auic.
qꝫ forſia reſolutiua ſuperaddent eis calefactionem. & per
conſequens eſſent & in via ad vlcerationes & corruptionē
earum. ſic ergo ſi tales ſcroffule non ſunt rupte debent re
gi blandiendo ne rumpantur. Si autem contingat qꝫ ſint
rupte tunc Auic. ponit quoddam emplaſtrum valens pre
ceteris in talibus ſcroffulis. & dicit. Et iam inuenimus em
plaſtrum apoſtolicon relatum ad xpianos: & vnguentum
apoſtolicon ego intelligo vnguentum apoſtolorum quod
ponit Auicen. in quinto. dicit enim Auic. ibi qꝫ vnguentuꝝ
apoſtolorum eſt vnguentuꝝ apoſtolicon quod dicitur vn
guentum veneris. eſt rectificans ſiſtulas cum facilitate
difficile & ſcroffulas paruas nec eſt aliqd ſimile eiꝝ: & mun
difficiliter ex carne mortua & conſolidat. Dicit autem Auicē.
relatum ad xpianos. ppter id verbum quod dicit Auicē.
in quinto. nam dicit ibi qꝫ in iſto vnguento dicitur qꝫ ſunt
duodecim medicine duodecim apoſtolorum. apoſtoli autē
fuerunt chriſtiani. & ideo dicit Auicē. relatu. i. compara
tum vel attributum ad xpianos. Tunc ſequitur illa pars.

¶ Et de emplaſtris calefacientibus ſcroffulas
eſt emplim dyaglon. Et qñqꝫ pmiſcent cū hoc
emplaſtro medicine alie qꝫ poſuit llyp. ſic ra
diꝝ liſij & pꝛie cū pꝛietate que eſt in ea & ſic
ſtercus caprarū & ouium & ſicut naſturtiuꝝ
radix cucumeris aſſinini: & vuc montane & ſic
que cadunt ante maturationēz albe aut farina
fabarū & amigdale amare & bdelium & aggre
gent illud & admixtrent. Et de emplaſtris
bonis eſt emplim buluſmodi. Re. ſarine faba
rū & ozdei & pinguedinis porci & riſi oīꝝ añ.
parē. i. & radicis colloquintide & aluminis lame
niꝝ radicis liſij & pictis humide oīum añ. pꝛ. ſ.
aggregetur illud cū oleo antiquo cū pinguedi
ne friſa poſt liquefactionē piguedinis & pictis
in oleo. Et coſert emplim bonuꝝ reſoluens du
ritiem in hebdomada & in eo quod eſt minꝝ
ea in tribus diebus quod Sal. narravit in cata
genis. Re. ſinaps & ſe. vrtice & ſulphuris. &
ſpume maris & ariſtologie & bdelij añ. 3. i. ar
moniacy & olei antiqui & cere añ. 3. ij. & de me
dicinis que ſuper eas ponunt eſt pꝛ. conſectis
cum ea ſicibus aut cuꝝ ſquilla aut conſecta cū
ea radix caulis contrita & radix capparis cum
bdelio & lupini cum aceto & melle aut cuꝝ ſiru
po acetoſo & ſtercus vaccinuꝝ aggregans vel
decoctis cum aceto aut oīa iſta cuꝝ adipe po
ci aut cum oleo. Abedicamen bonum ſenugre
ci partes. iij. calcis & niri amboꝝ ana. parē. i.
aggregetur cum melle. & iterum radix cucu
meris aſſinini & folia lauri cuꝝ glutino alborin
aut cinis amboꝝ aggregatus cum eo: & iteruꝝ
aggregent farina herbi & ſtercus caprarum et
ouium: et. pꝛie montanarum cum vrina iſan
tis et fiat linimentum. et iteruꝝ hoc medicamē

myrrbe. & amoniacy. vij. et bibic. i. euſci quer
cini glandium. v. galbani olei de bezabar: ſor
ditici aluearū apum. i. teratur totum. & iteruꝝ
aggregetur in mortario aldbic preparatum
& reſina & ſint p omni lib. galbani. 3. ij. aggre
getur illud: & eſt linimentum bonū. Et de me
dicinis bonis ſunt cere gummi pini adipis por
ci non ſalite praſlij & floris eris partes equa
les fiat ex eis linimentum. & iterum reſine da
ctiloz & corticum eris ana partes duas alumi
nis ſamenti aſſenici oīumꝝ ana partes. iij. ſu
matur ex eis linimentuꝝ: & de medicinis bonis
eſt medicamen de kiran: & medicamen cucu
meris aſſinini & medicamen de conſidi. & medi
camen nominatuꝝ ſandaros. & medicine facie
cum ſerpentibus & ſingulis. & ex eis eſt vꝛ ſu
matur ſerpens mortuus: & pꝛiciatur in vas lu
tatum luto ſapientie & dimittatur in furno de
lateribus: deinde pꝛiciatur cum equali quan
titate ſui aceti permixti cum melle ſim medieta
tem: & de medicinis bonis eſt medicamen de
cordumeni: & naſturtio & ſimo columbino cū
oleo: et omnia inuatiua ſunt iteruꝝ ſingularia.
et ſit farina herbi cum eis et ſola cum aceto et
cum melle et cum pice et cera et oleo: et iteruꝝ
ſumantur vuc montane et niriꝝ et reſina et fa
rina herbi et aggregetur cum aceto et melle:
aut accepe radices liſij et ſe. lini et infundantur
in vino et ponantur in eis ambobus poſt illud
ſimi columbini quantitas quas exigit illud qꝫ
pꝛeſens eſt et fiat ex eis quaſi emplaſtruꝝ et eſt
mirabile. Et itaqꝫ experta ſunt vrina camelli ara
bic et anodatum eius emplaſtrum aut epitibi
ma commixtis cum eis medicinis que ſunt ad
ſcroffulas et fuerunt inuatiua. Et alimugat eſt
ex epitibimatis mirabilibus. Et exiſtmane
runt qdam et eſt alkindus qꝫ meſſes cornu
capri quando aduritur et bibitur hebdomada
vna oī die pondere. 3. ij. video qꝫ nō oꝝ fieri in
omni menſe hebdomada vna.

¶ In qua parte ponit curam qꝫtū ad localia ſcroffularū
in quibus non eſt caſitas admixta. & ponit Auic. plura me
dicamina & emplaſtra valentia ad reſoluendū ſcroffulas:
Et intelligit bic qꝫ Auicē. confundit iſta emplaſtra. qñā
doqꝫ enim ponit emplaſtra molliſſima & quandoqꝫ reſoluti
ua. tñ autem inquiras virtutem emplaſtꝝorum per virtu
tem medicinarum ſimplicium. poſtea vero ſcita virtute
emplaſtri vtaris eo tempore quo opꝫ pꝛ oīas reſolutio
nes predictas. ſ. reſolutionis & molliſſicationis. qꝫ ſi empla
ſtrum eſt molliſſimum vtaris eo quando oꝝ emolliri. ſi autē
eſt reſolutiuū vtaris eo qñādo opꝫ reſolui. & inquiras per
teipſum virtutes iſtarum medicaminuꝝ que ponit in qui
rendo virtutes medicinarum ſimpliciuꝝ in libris qui tra
ctant de ſimplicibus medicinis. Dicit ergo Auicē. Et de
emplaſtris calefacientibus ſupple & emolliētibus eſt emu

Sen. III.

plastrum dyaquilon. dyaquilon est resolutiuu cuꝝ molli-
ficatione. Et quandoqꝫ permiscetur ꝛ. sicut radix lilij. i.
yros pꝛoprie cuꝝ pꝛoprietate que est in ea scilicet ad scrof-
fulas. dicit enim Auicenna. in secundo capitulo de yreos qꝫ
yros lenificat ourities et apostemata et bothor lenes et
grossas et scroffulas. Et stercus caprarum est id plus de-
siccatiuum. ꝛ. ideo debet misceri cum illomaxime quan-
do volumus plus resolucere et exicare. vne montane. i.
staphisagrie. ficus quando cadunt ante maturationem
sunt ficus que non maturantur. ꝛ. de istis dicit Serapio i
suo libro de simplicibus qꝫ quando fit emplastruꝝ et eis
decoctis sup anodatione neruoz ꝛ. sup scroffulas resolu-
it eas ꝛ. codifi. i. ellebozi albi vel medutium ipsius. alumi-
nis iamenti. i. aluminis scissi et picis hũide. i. picis naualis
spume maris. i. pumicis. nitri genus salis est. dicit gladiu
i. yscus quercinus olei de begedari. de galbano sic oleu
in quo soluitur galbanuꝝ prassij. i. porzi alij. prassij. i. maru-
bi Kitran. i. pig liquida. Et medicamen notiatum fidaros
i. medicamen de auripimento ꝛ. medicine facite cum ser-
pentibus. qꝫ serpentes vt ponit auctores habent pꝛo-
prietates vt non permittant augeri scroffulas luto sapientie.
lutum sapientie fit isto modo. Accipiuntur palee veteres
ꝛ. teruntur ꝛ. minuantur in partes paruas. ꝛ. postea iste pa-
lee fic coꝛrite miscentur cum luto quod dicitur sablene ꝛ.
cum stercore equino vel vaccino. ꝛ. tale lutu debet esse lu-
cum sapientie quo lutantur omnia vasa alchimistarũ. Et
alimugarb. lbelius. est ex epithimilibus. mirabilibus qꝫ
est molliuim ꝛ. resolutiuu. Et extimaucunt quidam ꝛ.
est alkindus ꝛ. melleis. s. latura coru capini ꝛ. supple-
liberat a scroffulis. video qꝫ non oportet fieri omni me-
se hebdomada vna. sed solum oportet fieri in vna hebdo-
mada sicut dicit alkindus. Et id quod dicit hic Auicenna.
yronice quasi dicat Auicenna. qꝫ non solum id quod dicit Al-
chindus liberat si liberat hebdomada sola sed etia si fie-
ret omni mense vna hebdomada non liberaret. Tunc se-
quitur illa pars.

¶ Et scias qꝫ de scroffulis sunt in quibꝫ est can-
cerofitas: ꝛ. huiusmodi quod oportet vt confi-
ciantur medicine calide predictæ cuꝝ oleo ro. ꝛ.
dimittant ꝫ dies aliquod ꝛ. administrẽtur.

¶ In qua parte Auicenna ponit aliquid de curatione scroffula-
rum. quia dicit qꝫ in scroffulis in quibus est cãcrofitas oꝝ
miscere medicinas predictas cum oleo ro. calidas. Et ra-
tio huius est. qꝫ si administrarentur pure predictæ medici-
ne calide ꝛ. resolutiue in scroffulis canceratis tũc adde-
ret in malicia earũ. quia fm qꝫ apparebit post in capitulo can-
cri. Medica fortis ꝛ. calida addit in malitia cancri eo qꝫ
addit ei super calefactione. ex super calefactione autem au-
getur eius malitia. debent ergo predictæ medicine calide
in scroffulis canceratis misceri cum oleo ro. vt rumpant
caliditatem ipsarũ ꝛ. faciãt eas lenes. Et intellige qꝫ id qꝫ
hic dicit Auicenna incidentaliter dicit. ꝛ. ideo de hoc dicit scõ-
plete. quia quando scroffule sunt cum cancerofitate tunc ꝫ
cura ipsarum sufficienti recurrendum est ad capitulu de
cancro vbi posita est sufficientis cura cancri. quod ergo hic
dixit incidentaliter dixit. ꝛ. solum vt rãgeret diuersitates
scroffularum. ꝛ. propter hoc de hoc dixit sic sic parum.
Tunc sequitur illa pars.

¶ In scroffulis autem que sunt calide comple-
xionis non oꝝ vt supꝫna sit administratio me-
dicinaruꝝ acutaruꝝ. imo sufficit eis qꝫ est sicut
sauc de tritico cum aqua coziandri. ꝛ. fortius
illo est myrrba cuꝝ duplo sui de licio confecta

De apostematibus

cum aqua coziandri. ꝛ. regimẽ in hoc vt vincat
aqua coziandri aut vincat medicamẽ aliud fm
qꝫ presens est ꝛ. necessarium facit vebementia
inflationis aut paruitatis eius. ꝛ. de illis que cõ-
ferunt eis est vt fiat sternutatio cuꝝ oleo de nu-
cleis persicoꝝ excoꝛtatoꝝ adustoz.

¶ In qua parte Auicenna ponit curam ꝛ. regimen quan-
tum ad medicinas locales scroffularum in quibus est ca-
lidas ꝛ. humor admixtus calidus. Dicit autem. In scrof-
fulis autem ꝛ. imo sufficit eis quod est sicut sauc de tri-
tico. id est farina tritici cum aqua coziandri ꝛ. est regimen
in hoc. id est ꝛ. est sufficiens huic. Et fortius illo scilicet
quod est magis calidum est myrrba ꝛ. ꝛ. regimẽ in hoc scil-
licet emplastro. aut expone in hoc sed istis scroffulis in
quibus est aliqua caliditas vt vincat aqua coziandri. aut
vincat medicamen aliud scilicet resolutiuum calidus ꝫ
qꝫ presens testimonium est ꝛ. qꝫ necessarium facit vebi-
mentia inflammationis aut paruitas eius hoc est fm qꝫ
est ibi vebemens inflammatio vel parua. quare si est ibi
vebemens inflammatio tunc facit vincere aquam coziã-
dri. si autem est parua facit vincere aliud medicamen re-
solutiuum calidum. Intelligit tamen circa hoc qꝫ si ille
scroffule calide sunt in via maturationis. quia aliquando
veniunt ad digestionẽ ꝛ. maturationem propter calidita-
tem earũ. tunc dato qꝫ sit ibi caliditas non debemus tũc
administrare aquam coziandri. sed aliquid emplastrum
maturarium. sicut facinus in alga apostematibus calidi-
dis. ꝛ. postea emplastrum rupituum vt rumpatur cutis ꝛ.
extrahatur scroffula. Auicenna autem loquitur quando
dicit qꝫ vincat aqua coziandri quando non sunt in via ma-
turationis: ꝛ. de illis qꝫ cõferunt eis est vt fiat sternutatio.
intelligit hoc coꝛpore prius mundificato.
Tunc sequitur illa pars.

¶ Qꝫ si necessarium fuerit in curatione scroffu-
larum vt ferro oportet tunc vt sit administra-
tio eius in scroffulis vicinãtibus venis pluri-
bus ꝛ. venis pulsatilibus ꝛ. nervis cuꝝ cautela ꝛ. de-
fensione. Homo. n. quidam erravit cuꝝ perfo-
raret quasdam scroffulas ꝛ. obtinuit ramo ner-
uorum reuerfusioꝝ. quare destruit eis vor: ꝛ.
iam accidit vt non inueniret neruum sed dete-
geret eum frigori: quare corrupta est comple-
xio eius ꝛ. destructa est eius operatio vsqꝫquo
redit ad ipsũ eius complexio cum calefactio-
ne. ꝛ. fortasse erravit ꝛ. inuenit aliquid. ꝛ. de-
terior: aliquid. id est illa que est pũdior.
quapropter cum excoziatur ex latere saluo oꝝ
vt sumantur scroffule et destruantur quod resi-
duum est cuꝝ medicamine acuto et non perue-
niat lateri lesio.

¶ In qua parte postquam posuit curam scroffularum cuꝝ
medicinis facientibus delitescere scroffulas non erum-
pendo curam hic cum aliquando non sufficiant medicie
ille in curatione scroffularum: sed oportet erumpere eas
ꝛ. extrahere ipsas sicut extrahuntur nodi ponit quoddam
regimẽ circa curatione earũ cuꝝ ferro. Dicit gꝫ si necessa-
rium fuerit in curatione scroffularũ ꝛ. vt qꝫ non resoluã-
tur per medicinas: tunc administratio eius ꝛ. Et obtinuit

ramo neruoz reuerfusq. i. cum sua incisio: vt qz incidit cum. Neruuz reuerfusq. est qdam neruus qui coadunat ad yocē. Et ita accidit. Et alia vice vt nō iueniret neruū. i. vt non incidere: neruū: sed degeret cum frigori zc. Et for- tasse errauit. Et alia vice z inuenit. i. incidit aliquid. i. ali- quāz venarū organica. z deterior: aliquid in hoc. i. ad incisioē est illa qz est pfundior. lex ea sequunt peiora ac- cidentia. Quapropter qz excoziant scrofula ex latere sal- uo. idest ex latere vbi nō timent? incisioē nerui z artarie. z hoc pot esse ex duobus. vel qz id tale nō est neruosum z venosum. vel si fit tñ scrofula nō est intricata in illis ner- uis z venis: imo est pedēs z euulsa ab illis venis z neruis ad exteriora. opz vt sumant. idest vt extrahant scrofula z destruat qd residuū ē cū medicamē acuto vt si qd remā- scrit de ea vel dato qz nihil remāserit de ea. tñ remanserit kistia. qz nisi ēderet kistia rediret. Et nō pūiat lateri le- sio. B est tñ qz extrahit scrofulas extrahat sicut nō perue- niat lesio lateri in quo sunt vene z nerui: ita vt icidat ali- quod illoz. z hoc est quod vult dicere Auicenna. in hac par- te. ¶ Tunc intelligit vltieris qz Auicenna. hic parum teti- git de incisioē scrofularū cū ferro z nō posuit modū in- cisionis ipsarū. z hoc ideo qz id pñponit ex caplo nodozū. quia eadem est cura quasi vtriusqz idēz modis incisio- nis cū ferro. Et ideo Auicenna. soluz rememoratūz hic illud qd opz cauere in incisione. Et si tu vis etiā cōpletiozem z planiozem curam carū per incisionēz quā ponat Auicēna lege in Albucafi scō caplo de incisioē scrofularū qz acci- dunt in collo. Intelligit tñ vltieris qz nō solum scrofula possunt curari extrahēdo per incisionē cū ferro. sed etiā possunt extrahi sine incisioē. i. cum medicinis causticis qz pmo tñ pūnt curam. z postea cū pluribz corrosiuis que corrodent scrofulas. z talis cum medicinis est melior in quibūdā qz extractio per incisionē. nō sunt quidāz boīes qui valde abhorrent ferruz z in talibz opz extrahere cum istis medicinis. Ferrū etiā z quādo scrofula est in mem- bro neruoso z intricata in neruis z venis melius est tunc extrahere cum medicinis causticis z pulueribus corrosi- uis lenibz qz per incisionē cum ferro. z hoc dicta suffi- ciunt circa scrofulas zc.

¶ De apostematibus duris.

CAP.

XL

Apostema durum nominatur sephy- ros qd purus est: est illud cui nō as- ciatur sensus neqz dolor: z si remanet cum eo sensus z dolor parus: tunc non est sephyros purum: z purum quidem z non purum cum quo est sensus quidāz est pri- uans dolorem.

¶ Superius Auicenna. determinauit de apostematibz frigi- dis slegmaticis. hic determinat de apostematibz frigidis melancolicis. Apostema aut melancolica sunt duplicia. qdam sunt a mā melancolia nō aduila vt sephyros. que- dam aut a materia melancolica aduila vt cancer. pmo ergo determinat de sephyros. scō de cancro. z ibi (Can- cer est apostema) pma in duas. pmo determinat de se- pyros. scō determinat de quibūdā morbis qui reducun- tur ad sephyros. scō ibi (Quāz accidit in iuncturis) pma in duas. pmo determinat de sephyros theorie. scōdo practice. scō ibi. (Opz vroz istis apostematibz) pma pars diuisa in partes tres. In pma parte ponit distinctio- nem huius apostematis in suas spēs z causas ipsi? z signa. In scōda parte ponit modū inceptiois z generatiois ipsi?. In tertia parte. qz sephyros aliqñ pmutat in aliā egritu- dinez ostēdit modū pmutatiois ipsius z in quā egritudi-

nem magis pmutat. scō ibi. (Et oē sephyros aut incipit apparere) tertia ibi (Et quāz cācerat sephyros) pma pars addit diuisiōē in partes tres. pmo ponit quāndā di- stinctionē ipsi? sephyros in suas spēs. z ponit ēt signa di- stinguētia inter illas spēs. scō ponit causas ipsius sephy- ros. tertio reuertit ad ponēdū quēdā signa ipsius. z ponit etiā quādā distinctionē ipsius qz comprehendit sub pma. scō ibi (Et sephyros aut) tertia ibi (Et puri color qd est) In pma parte Auicenna. intendit istam diuisionē qz aposte- ma durum nominatū sephyros quoddā est purū z quod- dam est non purus. z ista duo differunt in signis: z conue- niunt in signis. differunt in signis. qz id est purum nō sentit si tangatur nec dolet etiā. z cum illo autem qd non est purum est quidāz sensus. quia si tangit sentit illa am- bo in signis. quia purum z nō purum cum quo quidāz sen- sus est prius dolorēz. i.ambo sunt sine dolore. z hoc intē- dit Auicenna in hac parte.

Sed circa sua

dicta est dubitatio. pmo qz dicit Auicenna. qz cū illo qd nō est purū est quidāz sensus z dolor. Sed tu dices. id non videt. quia tunc sephyros nō purus non differret a cancro. qz in quo- dam cancro est parus dolor z parus sensus. dicit enim Auicenna. capitulo de cancro qz cancer alius est vebemētis doloris z alius parus doloris z quicquid. Si ergo est quidāz cancer cum quo est parus dolor z sensus: tunc sephyros non purum cum quo est parus dolor z sensus erit idem cum tali cancro. z per consequēs etiam non differt sephy- ros canceratus z nō canceratus. sed hoc est falsus. ergo z falsum est qd dicit Auicenna. ¶ Iterus de eo quod dicit Auicenna dubitatur postea. quia dicit qz purum z nō purum priuant dolorem. z nunc immediate dixit qz cū nō puro est quidam dolor. videtur ergo contradicō in ver- bis suis. ¶ Ad euidentiam solutionis istozum nota quā- dam distinctionem. quia sephyros aut est purum aut nō purum. si est purum tunc id non sentit nec tactum cū fer- ro: immo si percuteretur fortiter super ipsum nō senti- ret. Ego enim vidi semel in brachio cuiusdam qz nullo modo sentiebat: immo si aliquis percutiebat ipsum forti- ter cum pugillo plus dolebat patiens qz recipiens: immo recipiens quasi nullo modo dolebat. Et id sephyros non habet curam quasi nullo modo dolebat. Et id sephyros non habet curam nisi abscondēdo totum cum ferro vel medi- cina. ¶ Si autem sephyros est non purum: tunc potest esse dupliciter. quia aut nō est cancerosum aut est cancer- osum. Si nō est cancerosum: tunc id sentit si tangat. z hoc intellige si sit in membro sensibili z nō insensibili sicut est ligamentum. sed nō dolet ex se. quia nō habet pul- sationēz z punctioes. sed si fortiter tangeretur: vt si for- titer percuteretur bene dolet. Cum isto ergo sephy- ros est sensus si tangatur z dolor nō per se sed si fortiter comprimatur z id est sephyros quod recipit curam cum medicinis. Et de tali sephyros non puro Auicenna intel- lit in ista parte. Si autem sephyros non purum est can- crosium sentit z dolet sine tangatur siue non tangatur. qz habet punctioem z pulsationēz. z dato quod non tan- gatur: id sephyros regitur cura cancri. z talis sephyros extrahitur ex illa parte Auicenna. cum dicit. Et quādoqz canceratur sephyros zc. ¶ Per istam ergo distinctionē apparet quomodo differet sephyros purum a non puro. Et quomodo etiam sephyros non purum a cancro differe- rat. ¶ Tunc ergo respondeo ad id quod tu obijcis. quia dicit tu: Auicēna dicit qz cum sephyros non puro est qui- dam dolor z sensus. Et si ille est cum cancro est qdā dolor z sensus. qz tunc vni nō differt ab alio. Dico qz alio mō cūz sephyros nō puro est sensus z dolor. z alio modo cū cācro

quia in sepyros non puro est sensus et dolor non perse. qz non sunt ibi punctiones sed fit tangatur. in cancro autem est dolor sine tangatur sine non tangatur. sed in vno cancro est parvus dolor et in alio magnus: vtpostea dicitur Aulic. Sic ergo alio modo est bic. et alio modo est ibi. ¶ Ad id qd obicis dicendum est qd qñ Aulic. dicit pmo qd cū sepyros non puro est gda3 dolor et sensus intelligit: vt dicitur est qd est ibi dolor fit fortiter cōpimaf. Sed qñ postea dicit qd purū et etiā non purū cū quo est gdam sensus puant dolor: intelligit tñc qd non purū est sine dolore. qz ex se nō facit dolor in mēbro sicut cancer. vñ cancer nō solū nō puant dolor: sed et facit et est cū ipso. sed sepyros nō puz nō facit dolorē. et tñ non est causa puandi ipm. et id sepyros nō purū pōt dicit cū dolore et sine dolore. est cū dolore qz nō puat membruz sensu. et id fit fortiter pma3 dolet. et B mō intelligit Aulic. cū dicit qd est alicuī doloris. qz nō puant sensum sūc sepyros purū. Sed alio mō est sine dolore. qz nō est cā faciēdi dolorē sicut cancer. et id eo ex se nō dolet. Et isto sēdo modo intelligit Aulic. cum dicit qd est puans dolorē. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et sepyros aut sit a melia feculenta sola radicali et color eius est cineritius: aut melia cōmixta cum flegmate et color eius est decluius ad colorē corporis: aut ex flegmate solo qd tam induratum fuit.

¶ In qua pre Aulicōn ponit causas ipsi sepyros et dicit. Et sepyros aut sit ex melia feculenta sola radicali et color eius est cineritius eo qd talis est color melie pure. aut. i. fit sepyros ex melia permixta cū flegmate et color eius est decluius ad colorē corporis. et hoc est rōne flegmatis cuius est color sūc color corporis. aut. i. fit sepyros ex flegmate solo qd tam induratum fuit supple et cōuertit in mās melie. et illius color appropinquat magis colorē corporis qz aliqd aliud. Et intelligit bic qd Aulic. maxie ponit causas sepyros qd fit incipēdo. s3 cā ipsum qd fit cōuertendo ex flegmone aut ex berisipilla bic non tangit. sed cā illi dāf intelligit id qd dicit ibi Aulic. Et oē sepyros tñc. qz cā illius est sanguis grossus melicū. Nam id sepyros nō fit nisi vel qz humores calidi subtilēs resoluti sunt et grossi remācerūt. vel ppter nimia repulsionē qe idurauit et iculcauit ibi illos humores. ¶ Sed tu dicit ex qua cārum pdictarū fit sepyros purū et nō purū. Dicendum est qd sepyros purus pōt fieri ex flegmate et ex melia. qd sepyros purus fit qñ membrū in quo est caret sensu. qñcūqz ergo flegma vel melia faciēs sepyros ita idurabit et cōuertet in lapideitatez qd ppter eā membrū perdet sensuz tunc fiet sepyros purū. Sepyros aut nō purū fit duobus modis. vno mō qd quādo humores melācolici vel flegmatici nō sunt ita idurati nec in lapideitate cōuertit qd ppter eos membrū perdat sensuz. tñc faciūt sepyros nō purū. Alio mō fit sepyros nō purū sicut qñ cōuertit pmutando ex flegmone vel berisipilla. nā cōuertit ex flegmone vel berisipilla per hoc qd resoluti est subtile et remāsit grossus. humores illi grossi qui faciūt sepyros nō sunt oīo frigidi vt puri melācolici vel flegmatici. imo sūt būores sanguinei grossi qd appropinquat būoribz melicis. et id nō faciunt sepyros purus sed faciūt sepyros nō purū cū quo est sensus. Intelligit tñ vter? qd sepyros purū sepius fit ex melācolia sola radicali. sepyros aut nō purū sepius fit pmutando ex flegmone vel berisipilla licet ambo possunt fieri alio mō: sicut dicitur est. Tunc sequi illa pars.

¶ Et puri qdem color vt multū est color plūbi et est vehemētis tensiōis et duriciei et fortasse supereminēt ei pili. et hoc est illud cui nō est sa

nitas: et est qddā ex eo cui? color est color corporis et permutat de membro ad aliud et nominatur firmos. et quandoqz est cum dolore corporis durum magnum quod non sanatur neqz pmutat vnqz.

¶ In q parte Aulic. reuertit ad ponēdū qdas signa sepyros puri qd nō possit ēst pmo. et cū hoc ēst ponit quādā distinctionē sepyros qd cōprehendit sub pdicta. et dicit. Et puri qd3 color vt multū. plurimū est color plūbi et vehemētis tensiōis et duriciei. Et rō bun? est: qd melia sola radicalis ex q fit id apostema est talis coloris. Dicit aut vt multuz hoc est vtplm. qd vtplurimū sepyros purū cui nō est sanitas fit ex talibz humozibz. Aliqñ tñ bene pōt fieri ex būore flatico. et pp hoc dicit statim post qd qñcūqz est sepyros durū magnū cū colore corporis qd nō sanat neqz permutat vnqz. Et fortasse fupeminēt ei pili. i. isti sepyros puro. et hoc. i. sepyros purū est id cui nō est sanitas. qz est tante duriciei qd nūqz pōt mollificari nec resoluti et maxie qñ fupeminēt ei pilicū nō sanat. et cū bun? est: qz pili generent ex vapore et fumo siccō significat qd mā melia siccā adeo est in mēbro radicata qd tā puerit cōplexione mēbz ad cōplexione melicaz et qd ite parabilis est illa mala cōplexio cū humore ab ipso mēbro. tñc qd lapideata est. vñ nō pōt resoluti. tum et qd cōplexio membrū cōuerit est ad nām illius humozis. vñ nutrimentū veniens ad id mēbz cōuertit solū in nām illius būoris et multiplicatur.

¶ Et id eo si fupeminēt ei pilicū maxie est signū qd nō pōt curari. ¶ Et est qddā ex eis. Bic Aulic. ponit alias spēs sepyros qd est qdas ipēs vt mibi videt sepyros nō puri. Dicit ergo. Et est qddā. i. sepyros ex eis. i. sepyros cuius color est corpus color. et in hoc significat qd est ex flegmate indurato qd ppositionat melie. Et pmutat de vno mēbro ad aliud. ego itelligo id vbi sic nō cū intelligo qd vnus sepyros pmutat de vno mēbro ad aliud hoc est et spargit mā ipsius p plura loca ita qd sunt ples sepyros. et hoc est pōt sicut qñ in corpore abundaret talis mā pōt est ex talis mā expulsa nā extra corpus dispergat p plura loca in vno mēbro et sūt ples sepyros parui. sicut aliqñ dispergit mā nodorū in vno mēbro per plura loca et sūt ibi ples nodi. et noiaf. i. ad sepyros seruos. i. ad silitudinē cōefare. nā sicut i. elare dispergit mā per plura loca ita bic. quia in isto apostemate dispergitur materia per plura loca nominat id sepyros seruos. Et intelligo id id sepyros fit species sepyros non puri. quia materia sepyros puri non permutat nec dispergitur: imo in vno loco permanet et nūqz permutatur. ¶ Et quandoqz. Dicit ponit quādam species sepyros que est species sepyros puri vt mibi videtur. et dicit. Et quandoqz. i. sepyros est cum colore corporis. et in hoc significat qd est ex flegmate durum magnum qd non sanatur nec permutatur vnqz. et id est quando id flegma est ita induratum qd factum est quasi lapis. et id sepyros est species sepyros puri. qd id sepyros est purum sepyros qd non habet sensum nec vnqz permutatur nec etiam vnqz sanatur. Et ex hoc apparet qd sepyros purum aliquando potest esse ex flegmate: vt quando flegma ita induratur qd sicut lapis sicut supra dicebaf. ¶ Apparet ergo ex dictis qd in ista parte vt dicebatur Aulic. ponit etiam quādam distinctionē sepyros que distinctio cōprehenditur sub pdicta. quia omnes species sepyros: quas bic ponit aut sunt sepyros puro sicut ille qd non sanant nec pmutant aut sūt sub non puro sicut illa ipēs qd noiaut seruos. ¶ Intelligo et vt iterius qd qñ Aulic. dicit de sepyros puro qd non sanatur intelligit id qd medicinis. qz bene possit id aliqñ sanari cū ferro vt si esset in mēbro quod possit totum

abscindit: sed tñ id non esset sanatio. qz maius esset dāgus de abscissōe mēbz qz vilitas ex curatōe sephpyros. ¶ Sed in voces nōne possit sanari cū medicā ruptūa & caustica sic extrahunt scrofulē & nodi. Dicendū qz nō pmo qz sephpyros purū est ita radicātū & cōnēqz sube mēbz qz nō possit euelli cū medicā nisi totū mēbz causticāret & caderet cū medicā. Iterū ē. qz cū medicā caustica sit calida qz sui caliditate quō iudictū in mēbz possit sephpyros cancerari. & ideo deueniret ad peius qz id in quo erat. sic ergo tunc talis sephpyros purus sanari non potest. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et oē sephpyros aut incipit apparere paulatim & addit aut cōuertit ex flegmone aut herisipilla aut epitura in loco vacuo: & cu3 plm accidit durities in visceribz nō accidit nisi post apostemā calidū qz curantur cū infrigidantibz viscofis ex medicinis & cibis.

¶ In q3 pre Aluc. qz sephpyros pot gñari plibz modis ponit modos gñatōis & incipit ipm & duo facit. pmo facit hoc. 2o dñdū fm quē illoz modoz maxie gñat sephpyros & vtrius in iteriozibz mēbz. 2ª ibi. Et cū plm accidit durities in visceribz. 2ª Aluc pres patet nisi qz scdā parte in visceribus. id est in membris interioribus sicut epate & splene & alibi. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et qñqz cancerat sephpyros & ppingtas sephpyros ad cācrum & elōgatio ē^o ab eo est fm multitudinē inflāmatiois ē^o & paucitatē ē^o & aperitionē pulsatiois in eo ex occultationē ē^o & aperitionē venaz in circuitu ē^o & nō apertione capz.

¶ Quidit in quā egritudinē pmutat modū & cām mutationis ipm. Dicit qz. Et qñqz cācrat sephpyros. & in B Aluc. ondit in quā egritudinē pmutat maxie sephpyros. & ppin quitas apparere ad cācrū. Bic Aluc. ostēdit modū & cās qz sephpyros maxie pmutat ad cācrū. & cām hui^o ponit Aluc. eo qz ista sunt pping & cū ueniat ad minū. Inter ea ē qz simbolū hūc est trāsūt. vt dicit Arist. in li. de gñatōe & corruptōe. quō aut ista sunt pping. Aluc. ostēdit dicēs. Et ppingtas sephpyros ad cācrū & elongatio. i. vtrā ē^o ab eo est fm multitudinē inflāmatiois & paucitatē ē^o. qz multitudo inflāmatiois est in cācro & paucitas ipm ē in sephpyros. Et apparitionē pulsatiois in eo & occultationē in eo. i. pulsatiois eius. qz pulsatio est apparēs in cācro. in sephpyros aut occultat & nō appet. & aperitionē & venaz in circuitu ē^o & nō apertione capz. qz in circuitu cācri appet vne extēse per mēbz. in sephpyros aut non appet ille vne. sic qz apparet qz sephpyros & cācr sūt quodāmo ppingua. ¶ Et cācr hoc nota fm qz extrahit ex dictis Aluc. i. pmo libro. sen 2^a. cā de egritudinibz cōpositis. qz cācr & sephpyros adeo sunt pping qz nō differūt pōssas subales eo qz vtraz sūt ex eadē mā radicali. sed solū differūt pp accidentia inseparabilia. Que aut sūt illa accētia inseparabilia Aluc. hic cōnumerat. & meli^o ē^o ponet in caplo cācri. & ibi ē^o videbim^o melius quō differūt sephpyros & cācr. quia ergo sephpyros & cācr sic sunt propinqua & inter ea que sunt ppingua facili est transitus inde multotiens sephpyros canceratur &c.

¶ De cura. CAP. XII.

¶ Potest vt de eis apatibus illud curetur cui est sensus & vt sit icisio: & post fac mundificationē corporis cū eo qd educt humorē facientē egritudinē: & foras est illa mūdificatio cu3 fletboromia si ē

sanguis plurime nigredinis.

¶ Superi^o Aluc. determinat de sephpyros theoricē. & de terminat de ipso practice. i. qñ ad curā. & diuidit bec ps in duas. in pma pre ponit curatōē ipsā qñ ad vlti^o. 2° ponit curam ipm quantum ad pcuratū & localia. & ibi. (Et sup id qd resoluūt & lenit siml) Dicit ergo pmo. Ops vt de his apatibus id curef cui est sensus. & B sephpyros nō puz. puz nō curat. Et vt sit icisio. i. oz vt pus. i. an oēs curā sit icisio. i. dōg hūoz. ops. n. vt p dīgerat hūoz cū eis qz dīgerūt hūozes duroz & grosos anqz purgef. qz vt dicit Ypo. digesta medicari & motere nō cruda &c.

Sed tunc

aliquis dubitabit qre Aluc. poti^o dīgit hic oportere mām dīgeri pus an purgationē qz in alijs apatibz. qz in nullis pdictis apatibz nec t calidus nec in frigidis posuit mām pus dīgeri qz purgari. Itēz ē^o videf qz debuisset Aluc. in oibz pdictis apatibus pus posuisse dīgōnē hūoz qz purgationē sic & hic posuit. Dicit. n. Sal. p vbu Ypo. sup affozismū pma. qre pculē libri affozismoz. Si quī ingat velit purgare mēba apa. ta bāctia cū aliqz farmacia nō posuit in initio morbi. qz morbz nōdū farmacie est cōuenibilis cū nōdū maturauē rit. Si autē deur alieqz farmacia in initio: sana ē^o loca de. bilitat morbo repugnātia. Sic qz tūc duplex ē^o hic dubitatio. vna qre poti^o hic posuit dīgōnē qz in pdictis apatibz. Alia est qz videf qz debuisset ponere in pdictis sic & hū posuit. ¶ Ad euidentia solutiois istoz nota qz duplex ē^o euacuatio. qdā est euacuatio minoratiua. alia est eradicatione euacuatio. Euacuatio minoratiua ē^o respicit cās ante qd est repletio toti^o corporis. eūo eradicatione ē^o respicit cās cōiunctā morbi actu facitē morbz. nō eūo minoratiua pōt fieri an dīgōnē & post dīgōnē. eūo aut eradicatione sit solū post dīgōnē. ¶ Uterius nota qz eūo corporis qz fit in istis apatibus exterioribz nō respicit cām cōiunctā apatis exte rioris eo qz illa eūo nō fit vt euacuet mām apatis pūctia. qz mām ipm cōiuncta ias ē^o venas est collecta in spōsiōs fatibz mēbz. Et si aliqz apa delitescat pp eūo corpō ris solū. nō bilomin^o tā hoc non ē^o qz illa eūo euaret ex mām apatis pūctia. sed B ē^o. qz illa eūo euat mām qd ē^o pata currere ad locū apatis. & tūc cū ampl^o nō currit mām nō efficit tur potēs sup residū que est mām pūctia apatis & resoluūt ipas spāl. si nō sit multa & sit subtil. sic qz in istis apatibus exterioribz eūo corporis nō respicit cās pūctia apatis. s. respicit cās ante qz pata erat currere & augere apa. qz tūc illa eūo corporis qz fit in istis apatibz dr poti^o minoratiua qz eradicatione. & iō ex pmo qd dixi iā hū qz pōt fieri & an dīgōnē mām & post dīgōnē mām. & ex hoc qd o. m. ē^o appet iā respōsio ad scdaz dubitationē. dicebas. n. qz videbat qz Aluc. debuisset ponere in oibz pdictis apatibz dīgōnē an purgatoēs p id oēn. B. aut. Ypo. si qz ingt velit rē. nā B. dīcēs id oēn aut. Ypo. loqz in illo dicto de eūo eradicatione qz nō dz fieri in pñ: morbi nūc an dīgōnē & loqz ibi de apostematibus interioribus in quibz habet locū vtraz euacuatio & minoratiua & eradicatione. in illis emz nō debet fieri eradicatione ante dīgōnē mām materię. sed Aluc. cenna loquitur hic & in pdictis de euacuatiua minoratiua que potest fieri ante dīgōnē & post dīgōnē. & ideo non fuit necessarius qz in pdictis apostematibus poneret prius dīgōnē materię. ¶ Sed tamen restat respondere ad pñm. quia dicebas tu quare potius ergo precepit hic fieri dīgōnē mām qz in pdictis apostematibus. & specialiter cus: vt dictū est: loquitur de euacuatiua ne minoratiua: que potest fieri ante dīgōnē & in oibus apostematibus & post dīgōnē dicendū qz licz euacuatio minoratiua posset fieri ante dīgōnē. & etiā post dīgōnē: nō bilomin^o tamē hic potius precepit Aluc. fieri dīgōnē qz in alijs eo qz materia & humor currēs ad locū

apostematosis est magis grossus et durus hic est in alys. et ideo est magis inobediens purgatio pp quia Aliuc. potest fecit hunc modum de vigione est in alys apatib. i. coignem fac mudificatione corporis cui eo qd educit humoris facientem egritudine. qd si sit melius educas humoris cu solutib. meliaz. si aut sit flegma purgabis cu solutib. flegma. Si aut sint ambo in simul mixti purgabis cu laxativo coposito quod educat vtriusq. humoris. Si aut ca sit sanguis grossus melancolicus sic est spalter qd sephros fit covertedo ex flegma mone vel ex beris pulla. vel dato qd fiat ex tali flegma grossus melico icipiendo. tunc cu purgatio ventris. erit et utilis flomia vt euacuet sanguis grossus melic. et h est qd subdit Aliuc. Et fortasse est illa mudificatio cu flomia supple iuuans si est sanguis plime nigredia. si est sanguis melancolicus abudans in corpore qui potest sephros facere. vt oitum est. Tunc sequitur illa pars.

C Et sup illud sit qd resoluit et lenit simul: et non curet cu eo qd resoluit et exiccat rati: qm illud pducit ad vehemētiā lapideitatis ppter exiccationē grossi et resolone subtilis.

C In q parte Aliuc. posita cura sephros qm ad vlla. pōit curā ipsius qm ad particularia et localia. Et diuidit ista pars in ptes duas. pmo ostendit generali qd qlla localia cōpetat in sephros. et ostendit hoc in piculari ponēdo medicinas spales. et ibi. Et lenificatio qdē gbus est resoluto qdā. pma ps diuidit ad huc in ptes duas. pmo facit qd dicitur est. scdo addit qdā de balneo. et ibi. Et opz ne multu vtiat balneo. pma pars diuidit in ptes duas. pmo ostendit cu cōplexiois medicina nō cōpetit in hac egritudine: tādē qd est aliqd de illa q cōpetit. scdo ostendit qles et cū cōplexiois medicina cōpetit in hac egritudine et quo ordine debeāt admistrari. et ibi. Et opz vt ponantur. Dic ergo pmo. Et sup id. i. supra locū scilicet supple sit qd resoluit et lenit simul. i. mae resoluit et lenit. et in hoc Aliuc. tādē aliqd cōditionis medicinis qd cōpetit scilicet. sed nō plete tādē cōditiones ipsi. hic qd cōplete tangit in pte sequenti. imo solū tangit hoc bvt onat qd cōtrariū istū nō cōpetat scilicet. et hoc ē qd dicit statim post. Et nō curet cu aliqua medicina cui eo qd resoluit et exiccat rati. i. sine mollificatiōe. vt vel qz in tali medicina nō sit mollificatio vel ipaz nō pcesserit aliq medicina molliuina et dat eaz b. Aliuc. qm id pducit ad vehemētiā lapideitatis ppter exiccationē. i. ppter indurationē humoris grossi et resolone subtilis. Et deinde cum dicit.

C Et opz vt ponant curatiōi est due resoluto nes: resoluto resolosn cu lenitate cuz eo qd nō exiccat plm: qz oē resolutoiuz fm plm exiccat: et bumectatiū raro resoluit: et oz vt sit gradus eius in calitate ex secundo ad tertium et in exiccatōe ex gradu primo. et resoluto alia lenificationis.

C In pte ista Aliuc. ostendit cū cōplexiois medicina cōpetat in hac egritudine et quo ordine debeāt admistrari. et diuidit ps bec in duas. pmo hoc ostendit de medicis simplicib. et ostendit qd eadē est rō de copositis. et ibi. Et itez coposito medicinarū. pma in duas. pmo ostendit cuius cōplexiois debet ēē medicina locales. et quo ordine debet admistrari. et hoc absolute. et hoc ostendit cōparatiue fm diuersitate mēbz. et ibi. Et sephros. et ibi. Et diuersificetur necessitas. In pmo. s. Aliuc. tādē ponit dicta. in pmo dicto ostendit cū cōplexiois qles debet ēē medicina locales. in 2o dicto ostendit qd ille medicina debet admistrari fm ordine. i. 3o dicto ostendit qd sit faciēdi qm admistrari medicina fm vna

resolutoe. et quid qm admistrant fm alia. et ibi. Et sine iste due resolutoes. et opz vt famē. Dicit qd b. Et opz vt ponant curatiōi est. et qm ad localia due resolutoes. i. medicina fm duas resolutoes: qz vna ē resoluto resolosn cu lenitate cui eo qd nō exiccat supple fortiter h est fm vna resolutoe debet admistrari medicina resolutoe lenes et nō fortiter exiccat. et reddat eaz Aliuc. qre medicina resolutoe debet ēē lenes. qd oē resolutoiuz fm plm exiccat. et id vbi potest exponi duobus modis. vno. sic b. dico qd medicina resolutoe debet ēē lenes et non fortes. qz oē resolutoiuz fm plm. i. oē resolutoiuz multū et forte exiccat supple nimis. s. medicina nimis exiccatine nō cōpetit in scilicet. qd tūc debet admistrari in ipso medicina lenes resolutoe et nō fortiter exiccatine. Alio. potest exponi id vbi et tunc exponet et vbi pducit alio. qz p. vt dicat sic. b. dico qd medicina resolutoe sint cu lenitate. i. pmitte cu lenitius. et cu eo qd nō exiccat. et nō debet pmissi cu exiccatinis. qz oē resolutoiuz fm plm exiccat. et h est fm plm alia est qd oē resolutoiuz exiccat. Et rō b. est. qz ppter eas medicinas resolutoe et exiccatine multas cōueniunt. qd medicina resolutoe: vt ponit Aliuc. in scdo libro est cū. ppter eas vt sepet bñdū faciēdo ipm vapoare et extrahēdo ipm a loco in quo fuit rerētus. i. pte post partem donec assiduare sine opatiōis finiat id qd ex ea remanet et. et sic medicina resolutoe q extrahit sanitatē a loco exiccat et ea. et hoc ē qd dicit Aliuc. de medicina desiccatiua in eodē cap. Dic. n. qd medicina desiccatiua ē qd cōsumit bñditates sua resolutoe et subleuat illa. vides qd hoc qz ppter eas virtutes multas cōueniunt. et ideo ita ē qd medicina resolutoe fm plm exiccat. et ergo fm plm medicina resolutoe desiccant nō ex ergo pmissi cu exiccatinis ne amplius addat sup et exiccatōe. et sic fiat nimis exiccatina. imo vbi esse cu lenitate et cu eo qd nō exiccat. Et Et bumectatiū raro resoluit. id potest exponi duobus modis. vno. bumectatiū raro resoluit hoc est raro qd bumectatiū resoluit. Et rō b. est. qz de rōne mae bumectatiue est solū mollificare bñdōes et pparare ipm ad resolutoē et non qd resoluit. et ideo vbi pmissi cu resolutoe. qd tūc illud pparat ad resolutoē et resolutoiū nō resoluit qd mollificatiū est. et nō dimittit et resolutoiū nimis exiccare. Et Alio. exponi potest qd bumectatiū raro resoluit. hoc est qd bumectatiū resoluit raro. i. paulatine et nō cito et subito. vbi resoluit raro. qd paulatim in longo tēpore. et id etiā est verū qd bumectatiū ampliat pozos et pparat humo. ad resolutoē. et ideo ex hoc qd ampliat pozos et bñdōes pparatur ad resolutoē tūc natura ad iutorio huius mae resoluit de bu. sic pparato paulatim per pozos ampliatos. et ideo bumectatiū resoluit paulatim. et ppter hoc et bonū ē vt pmissi cu resolutoe vt nō pmissi tūc ipm resolueret humiditate subtilē et grossū idurare. s. faciat ipm resolueret humo. et per totū. et nō pmo vna ptes qz aliam. Et vltimus nota qd lites dicunt sit qd medicina resolutoe debent esse lenes et nō pmitte cum exiccativis qd non est intelligendus ppter hoc qd medicina resolutoe nō sunt aliquo mō exiccativae. qz id non esset verum: imo quādo est tēpus resolucendi debent esse medicina resolutoe exiccativae plus qd mollificatiue. sed nō debent esse exiccativae nimis ppter causas dictas. vnde debet esse exiccativae lenes. et hoc intelligit Aliuc. per ea qd dicta sunt. Et hoc est qd subiequendo statim dicit Aliuc. Et opz vt sit gradus. i. medicinaruz resolutoiū in caliditate ex secundo gradu ad tertium. et in siccitate in gradu pmo. sic ergo bene debet esse exiccativae debet esse lenes. Dabem. g ex dictis qd vna resolutoe curatiōis scilicet scilicet qm ad localia est resolutoe resolutoe. et est alia resolutoe qd oportet esse in curatiōe istius est resolutoe lenificationis. Et deinde cum dicit.

Tractatus .II.

C Et sint iste due resolutories succedentes.

C Dic Auicenna ostendit qd p dicitur resolutories debet ad ministrari fm ordinem z dicit. Et sint iste resolutories succedentes. id est ordinat: vt qz vna pcedat altera sequat. z no curat hic exprimere illum ordinem. qz posuit ipsum in pmo. sed ordo istarum resolutionum est fm qz exprabit ex pmo. Nam pmo orz vt mollificet: deinde resoluat: deinde fitimetur ex resolutorie eius qd resoluitur ne id qd remansit fiat lapis. Iterum scdo redcundū est ad mollificandū z postea ad resolvendū. z sic fiat quousqz resoluat totus humor. Semp ergo bz pcedere mollificare z subsequi re solvere. ¶ Deinde cum dicit.

C Et opz vt membruz fame pari cogat in resolutione resolutionis z trabat nutrimentū ad eius oppositū cum morio illius opz postin z exercitio eius z ipsius famelicatione z cibetur in resolutione lenificationis z fiat ei causa appetendi nutrimentū cuz fricatione z que sunt ei sumilia z linaat cum pice.

C Dic Auicenna ostendit quid fit faciendū quādo administrat medicine fm vnam resolutionem. z quid qm administrat fm aliam. pater qd dicit qz quādo volumus re solvere oportet vt membrū fiat faciliū. id est sit vacuū cum diuersione nutrimenti ad opposita partes sicut posuit Auicenna. sed quādo volumus lenificare opz vt abet z trabat nutrimentū ad ipm. z hoc est qz nutrimentū bumectat ipm z tinguat. Tunc sequit illa pars.

C Et diuersificetur necessitas in virtute medicinarum resolutorum z lenificantū z debilitate earum fm raritatem membri z ipsius spissitudinē z vehemētā duricie z debilitatē ei.

C In isto. §. Auicenna postquā ostendit absolute cuius compositionis z qualis debent esse medicine locales scitosis ostendit hoc hic comparative. s. per respectus ad diuersitatem membrorum z diuersitates scitosis. ¶ Dicit ergo pmo. Et diuersificetur necessitas in virtute. i. in fortitudine materiarum resolutorum z fm raritatem membri z spissitudinem ipsius. id est z paucitatem duricie ipsius. Quomodo autem diuersificetur fortitudo z debilitas istarum medicinarum penes illa que ponit Auicenna. apparebit post quādo prosequetur de medicinis localibus specialibus. Tunc sequitur illa pars.

C Et iterū compositio medicinarū opz vt aggreget inter duas virtutes.

C In qua parte ostendit Auicenna. qz eadez rō est de administratione medicinarum compositarum: sicut dictus est de simplicibus. Dicit ergo. Et iterū compositio medicinarum oportet vt aggreget inter has duas virtutes. resolutionis z mollificationis vt quando volumus vt medicina composita tempore resolutionis. tunc medicine sint compositae magis ex resolutoris qz ex mollitiis. quādo autem volumus eis vt tempore lenificationis tunc sint compositae ex mollitiis. z similiter etiā fortitudo diuersificet z debilitas earū in resolutione z lenificatione fm raritatem z spissitudinem membri. z fm vehemētēz grossitiēz paucitatem scitosis. Deinde cum dicit.

C Et oz ne mltū vtant balneo qm resoluit subtile z aggregat spissum z non peruenit ad hūc finem vt leniat spissum.

Apo. duorum

47

C Dic Auicenna addit qd dā d balneo. opz qd dicit. z itelligi b qd dicit marie de balneo nali. ¶ Ulteri⁹ itelligi qz p b qd dicit. oz ne mltū vtant ēd. dā itelligi qz aliqui pnt vt sic qm apta eēt mollificatū z eēt in via resolutionis. alr aut nō qz re soluit subtile z drelingit grossū pto. Tūc seqt illa pars.

C Et lenificantia qdem qbus est resolutio qdā sunt sicut adeps gallinarū z anserū z vitulorum z boum z ceruorum ppe z medulle eorum z adeps birci. z alini adeps est bona etia z adeps rapacium leonū z vrsi z leopardi z adib z q currunt cursu eorum de vulpibus z lupis. Et adipes rapacit ex aubus. z oz vt misceant cū eis que sunt sicut amoniaci z bdellium z galbanum z storax z mastix quando pparant ad resolvendū z fiant singularia. Et de predictis adipibus melior est adeps leonum z vrsi. Et in mucillagine fenugreci z se. lini sunt resolutio z lenificatio. Et oportet ne in istis adipib⁹ z earū similibus de mollificantibus sit sal omnino: quoniam sal ericcat z indurat: immo opz vt sit earū operatorio: opatio solis in cera que lenit et liquefacit z non peruenit ad hoc vt ericcat. Et de lenificantibus iterū in quib⁹ est resolutio quedam: sunt bdellium siciliense et oleū auri quum et oleum de alcanina et oleum de lilio et galbanū z landanūz et storax et iopos humi daret meliora eorum sunt q sunt minoris antiquitatis et ericcationis et vehemētioris bumiditatis et iterum mastix album appropinquat predictis. Et in oleo de alcanina z oleo de lilio et ficubus et alkeria est de resolutione et lenificatione simul qd est supra sufficientiam. Et de lenificantibus quidē est vt sumat ser seminum z et ser acetici ferueat et effundat post ebullitionem bonam super vtrasqz qd est ei conuenienti⁹ et administrat. Et de medicinis bonis ad illud est vt sumant ster⁹ asini et radix euisci et fiat ex ambobus linimentum: et si fuerit cū ambobus storax erit melius. et iterum quādo apparet lenitas oportet vt linaat cuz amoniaco solo cum aceto forti diebus pluribus: deinde redeat lenificatio aur galbano et oppo: ona co: aur sumant galbanum et amoniaci z bdellium et terant omnia et inuoluant cuz oleo de ben et oleo de lilio cum aliquatulo mucillaginis fenugreci et lini et fiat emplastrum. Et for dices balnei est ex medicis vehementis iunamenti quādo ponit in emplastris apostematū duorum. et cuz non luenitur for dices balnei tunc admistrent loco ei⁹ aqua euisci et nitrg. Et de emplastris bonis in boza resolutionis sunt emplastra q sūt ad scrofulas de illis q dixim⁹. et emplastris colophon.

Ad ips.

Quoniam resolutio
habet molli-
fican-
tes.

sal.

refutatio ab aceto. et vtrique expositio vera est. ¶ Et cū itro
missio et trepidatio lenificatio. hoc est dicere qd acetū dō
administrari ponēdo interpellatio et eo ex gbus interpella
tionib⁹ admittit qd mollitū et lenitū. Et hoc est qd
Aui. subdit dices. Et alleuief in administratio acetū. spo
nēdo interpellatioes in administratio ipsius. in qb⁹ interpel
lationib⁹ itromittant mollitū et lenitū. et vtrūq; modo.
Et reddit cām Aui. qd os vt fiat alleuatio in administra
tione acetū cū dicit. et cū nō sit alleuatio cum aceto nocet
neruis et cōuertat ad lapideitatem. qd acetum sit frigidū
et desiccantiū si cōtinuaret sepe in scilicet qd est vebemē
tis grossitie ericcaref subtile et iduraret grossum plus et
cōuerteret ad lapideitatem. et iō si cōtinuaret nocet aparti qd
est vebemētis grossitie. et maxie nocet si ē in mēbro ner
uoso. qd acetū nocet neruis sicut ponunt oēs auctores. Et
iō subdit Aui. qd medicus sit tūc audacior in administra
do acetū. s. in scilicet vebemētis grossitie cū apostema ē
in mēbro carnosio sicut illud qd est in splene. et hoc ē. qd
acetū nō nocet mēbro carnosio ratione sue cōplexionis
sicut nec neruoso.

Sed tūc dubitabis de hoc qd dicit h. Aui.

qz in administratio acetū in mēbro carnosio qm in neruo
so. et dicit hoc et sferius. qd acetū saluū est in mēbro car
nosio qm in neruoso. S. si ita est tūc ergo videt qd in mē
bro raris et mollib⁹ opererēt fortiores medicine et magis
saluū qm in mēbro duris et spissis. sed hoc est fūd de
est supra. et h. Aui. et i. q. de ingenio. ponit em ibi in caplo de
cura apatis duri. qd in mēbris spissis sit i. choidis et neruis
debet miserici cū mollitūis spissia sicut acetū. ¶ S. Aui.
dicit pns qd cū apostema ē in mēbro vebemētis grossitie
tūc est excusatio ab aceto et maxie sit mēbru est neruo
sum. ergo tūc in neruoso magis cōuenit administrari acetū
et saluū est qm in carnosio. ¶ Ad pmiū est dōm qd qm Aui.
dicit qd medic⁹ dōz et audacior et saluū est administrare
acetū in mēbro carnosio qm in neruoso. intelligit hoc suppo
sito qd vtrūq; cōuenit administrari acetū. s. vt si apā ve
bemētis grossitie sit in mēbro carnosio et sit in mēbro ner
uoso tūc audacius possim⁹ ibi administrare acetū qm in mē
bro neruoso. qd ergo dictus fuit supra. et h. Aui. ē dicit qd in
mēbris duris et spissis puenit administrari acetū in medici
nis. et intelligit dū est qm ē ex pte duricie mēbroz solū nō
intelligit dū ex pte vebemētis et pauce duricie ipsi scilicet
nā intelligit dū solū ex pte duricie mēbroz acetū dōz ad
ministrari in mēbris neruosis. in mēbris aut carnosio nō
idigem⁹ qm ē ex pte h. Et iō dicit ibi h. Aui. in illo cap⁹ qd i
lacertis a nullo ponit vidi. s. acetū. et hoc ē. qd lacerti sūt mē
bra carnosia. et intelligit id dē qd nō idigem⁹ qm ē ex pte
duricie mēbroz cū nō sint mēbra dura sicut sunt nerui et
ligamēta. sed pferat dū vlti⁹ ex pte vebemētis grossi
tie scilicet. tūc cōperit acetū et in mēbro carnosio et in ner
uoso. sed i carnosio possim⁹ audaci⁹ administrare. et isto mō
intelligit h. Aui. istā pparationē. ¶ Tūc ad scōz argumē
tus tūc dicit Aui. dicit pns qd si apā est vebemētis grossi
tie tūc nō est excusatio ab aceto et maxie si fuerit in mē
bro neruoso. qd videt dato qd apā vebemētis grossitie sit
in mēbro carnosio et in neruoso qd sit saluū administrare
acetū i neruoso. R. dicit qd qm Aui. dicit supi⁹ qd si apā sit
vebemētis grossitie tūc nō est excusatio ab aceto et maxie
si sit in neruoso qd intelligit qm ad administratioes. qd tūc
tūc opus ibi administrari acetū p maiorē duricie qd ē ex
apate ex mēbro. sed h. qm dicit qd medic⁹ sit audacior in
administratio ipsi in carnosio intelligit qm ad pfeuerantiā et
puationē. qd plus possim⁹ pfeuerare in carnosio ipsi qm
in neruoso. pmo. qd minus nocet nā ipsi. scdo. qd mior ē
ibi duricies rōne mēbru. pñ nō ita tūc mēbru puerit dū ipsi

in lapideitate ppter puationē acetū in mēbro carnosio
sit in neruoso. ¶ Et qm lenis locus cū aceto. Dic Aui.
qd dicit qd administratio acetū dōz fieri lenitatio et interpella
tio ponit quēdā modū fm quē hoc fit. et dicit. Et qm lenis
locus. s. scilicet os cū aceto et vaporat cū eo. deide post talē
vaporatio acetū admittitram⁹ epichima de oppositio acetū
et armoniaco qd sunt apā resolutiua. et talis vaporatio
acetū icidit et rarificat mēbru. vñ pparat ipm vt possit vir
tus medicie resolutiue mēbru ipsi in mēbro. et deide post
ipsū qd sequit virtus medicie qd resoluat. deide debem⁹ tūc
postea post talē resoluē iterponere empla mollitūa iei
piēdo pmo a debili mollitūo donec fiat gradatio vñq; ad
forte mollitūū. et postea debem⁹ administrare acetū et alia
empla resolutiua. et sic debem⁹ facere tales interpolatioes
et resolutioes quāq; tot⁹ dūo resoluat. deide cū dicit.

¶ Et opz vt administrat sup apostema oleum
lene in quo non est stipricitas et est magis qm
aqua et proprie oleum de aneto factum cum
aneto humido.

¶ Dic Aui. qd nō dicit qd os nos venire gradatis vñq; ad
lenificationē et oleū administrat in scilicet cā mollificandi
ostendit incidenter qd oleū cōuenit in scilicet. et paret qd
dicit. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et illud duritie qd ē in neruis et choidis cu
retur cum incisione.

¶ In qua parte Aui. post ostendit qd diuersificat neces
sitas medicinz in fortitudine et debilitate virtutū earū
fm diuersitates duricie vebemētis et pauce ipsius scilicet
si scilicet et aliqd tergerit de diuersitate mēbroz. In isto
s. pncipaliter ostendit qd diuersificat tertia necessitas
earū in virtutibus penes diuersitatē mēbroz et duricie
et mollitie qui duo facit. pmo oñdit cū gbus localibus
vniuersaliter debet curari scilicet fm qd est in mēbris
spissis et duris. scdo ponit medicinas in spali. et ibi
Et de curationibus bonis. Dicit ergo pmo. Et id duricie. id
scilicet duris qd est i choidis et neruis curef cū incisione. et
retur et miscēdo medicinis pdictis in incisione sicut acetum.
Et ratio huius est. qd mēbra neruosa cū sint dura et spissa
sit in eis apostema durū et spissū magis qm i mēbro carno
so. sic qd vtrūq; fuit plus qm apā est vebemētis grossitie
nō est excusatio ab aceto. qm simit et eadē rō est qm apā est i
mēbris duris. vñ eadem est ratio qm ad diuersitatē
medicinarū et fortitudinē et debilitatē virtutū earū penes
grossitiē vebemētis et paucā ipsi scilicet et penes duritiē
et mollitiē mēbru. Et ex hoc apparet qd diuersificat etiā
necessitas medicinz in fortitudine et debilitate virtutū
earū penes diuersitatē mēbroz et duricie et mollitie. qd in
mēbro neruoso et spisso ppetunt fortiores medicine qm ille
qd cōperit in mēbro carnosio et leni. sicut et dictus fuit plus
de apate vebemētis grossitie. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et de curationib⁹ bonis ad illud est vapo
rio ex lapidibus ignitis lapide molēdini. et me
lius quo fit vaporatio ab eo est cū aceto. et me
lior a quo fit vaporatio est marchasita. et opz
vt ad banc pueniat sumaz in vaporado et suffu
migado donec appareat sudor. et qm linif cū
marchasita trita cū aceto et cōfere.

¶ Dic pōit illas medicinas i spali. et duo fac⁹ fac h. et ostē
dit qd et qm opz vñ istis incisionibus sicut est acetū. vñ eadē
mō pcedit bic sicut pcedit in pprezio. et eadē est rō. et
ibi ¶ Et opz vt alleuatio fiat. Dicit pmo. Et p marchasitu
ta. et lapis mar. basit. ¶ Deinde cū dicit.

C Et opz vt allenatio itez fiat in admistratõe acci vt nõ separet subtile z iduref spissum: z vt nõ corripat virtutē neruoz supstne z est in principio deterius z ponant admistratiõ eius interpolaciones in qbus est lenificatio. cū ergo icipies: sic vaporetur mēbzus cū eis que diximus: z leniatur tunc cum medicinis cōuenientibus z vt illud fiat in mēbro carnosio ē saluū.

C Dic ostendit quādo z quō debz vt acetu. Dicit ergo. Et opz vt allenatio fiat. **C** Et rō hui⁹ p̄z ex p̄dictis z ponant in admistratiōe eius. Faciet interpolatiōes in qbus est lenificatio. cum ergo icipies. s. admistrare acetuz tunc vaporē mēbzus cuz eis q̄ diximus. s. cū lapide molendi ni z marasite mediāte acetoz leniat tunc. s. post talē vaporatiōē cū acetu cū medicinis cōuenientibus. s. cū epibimate de opposonaco z armoniaco z silib⁹ fm q̄ dictū fuit in pcedēti p̄tula. z postea post talē resolutionē iterponere emplastrā mollitiua: itez postea reuertit ad eua poratiōē acceti z resolutionē. s. sic faciēdo tales reuolutiōes z interpolatiōes acceti quousq; totius dūoz finiat fm ē q̄ dictū fuit pus. q̄ eadē est rō bic zibi. z id. s. acetum in mēbro carnosio est saluū. s. q̄ in neruoso. z itellige b̄ fm q̄ dictū fuit pus eodē mō nec plus nec minus.

C De duritie iuncturas.

CAP. XIII.

C Quandoq; accidit in iuncturis durities p̄hibens moueri iuncturas cū facilitate: z nõ destruit sensum. z quandoq; est neruus cū quo est stupor aliquis. Et quandoq; est carnosior. z cura est cum eo quod scinisti.

C Superius Auicē. determinauit de apatibus duris que dicunt sephyros. In pre ista Auicē. determinat de gbulis duritibus q̄ sūt in mēbris q̄ reducunt ad apata p̄dicta. z in isto p̄mo caplo. Auicē. determinat de duritie iuncturaruz. z dicit. q̄q; accidit z. **C** Et q̄q; est neri⁹ cū quo est stupor aliq̄s. p̄hibēs moueri iuncturas cū facilitate. z q̄q; est carnosior. i. q̄q; est p̄s carnosia in q̄ est durities vel stupor p̄hibēs moueri iuncturas cū facilitate z cura est cū eo q̄ scinisti. s. in caplo scilicet. puta. s. cū mollifica tiuis z resolutionis: sicut dictū ē in caplo scilicet. z.

C De eis q̄ notant almisinar.

CAP. XIII.

A lmisinar est nodus roridus alb⁹ similis capiti clauī. Et p̄lm qdē accidit ex percussione z post extruras: z post extrationē earū amplius multiplicanē in corpore. Et p̄lm accidit in pedib⁹ z digitis pedum z in inferioribus z ledit intellectū q̄ p̄hibet incessum: q̄re opz vt sectio fiat super ip̄z z extrahat aut moueatur cū manu semper z annectatur ei plumbū. quādo taliter est q̄ nõ est possibile vt extrahatur. Et plurimū quidē est cum nõ curatur fit cancer.

C In isto caplo Auicē. determinat de q̄daz alia duritie q̄ accidit i mēbris ad modū scilicet. z vocat talis durities a vulgus callus. Et circa id caplin Auicē. duo facit. p̄mo ostēdit qdē est almisinar z ex qua fit. z ponit curas ibi. Quare opz vt fiat sectio dicit ḡp̄mo. Almisinar. i. cal lus. z patet. De scōa pre dicit. Quare opz fieri sectio z annectat ei plumbū. s. sicut fit nodus q̄ nõ possunt curari per

incisionē p̄pter cās q̄ dicte sunt p̄us. Et p̄lm qdē est q̄ nõ curat est cancer z. z signa ei⁹ sunt signa cācri. In telli ge aut circa istos callos q̄ curant per incisionē sicut b̄ po nit Auicē. q̄ bonū est ante q̄ cuz ferro tangat z empla strez p̄lib⁹ dieb⁹ cū maluis coctis in aq̄ z cōtritīs cū aru gia. q̄ id emplm mollificat ip̄os. vñ tūc postea sciditur cū mīori dolore z agilius: z id eo sui pluries exp̄us.

C De cancro.

CAP.

CV.

A ncer est apostema melācolicum de melācolia adusta a materia colerica aut in qua est materia colica cuz q̄ cōbusta ē nõ a pura feculenta.

C Superius Auicē. determinauit de quodā apate melico q̄ dicit sephyros. Dic determinat de alio apate melico q̄ dicit cācer. z diuidit p̄ ista in pres duas. p̄mo dēter minat de cācro rheorice. z p̄ practice. z iibi (Ad q̄d opz ca ueri de cura eius) p̄ma pars diuidit in pres quatuor. p̄mo ostēdit qdē est cancer. in scōa parte ponit differen tiam iter ip̄m z sephyros z docet dissimulare iter ambo z signa. in tertia ponit distinctionē ip̄s in suas spēs. in q̄ta ponit cām quare id apostema est nominatū cancer. z iibi. (Et differt a sephyros) tertia ibi (Et cancer qdaz est ve hemētis doloris) q̄ta ibi (Et videt q̄ hoc apostema sit nominat⁹ cancer) dicit ergo p̄mo. Cancer est apostema melācolici de melācolia adusta a mā colerica. z p̄ hoc dat itelligere duos modos adustiois melācolie. Cācer. n. est ex melācolia adusta. sed melācolia adusta ḡtus sp̄o ctat ad presens pōt esse duobus modis. vno mō per adu stionē colere iubiliter vt q̄si colera rubea adurit z ei⁹ sub tile resoluūt: tunc remanet spissū terrestrē ip̄ius adustū. z bec est colera maligna adusta per adustionē colere. z ex tali melācolia adusta pōt fieri cancer. z bunc modū adu stionis melācolie tangit q̄ dicit. De melācolia adustaa mā colerica. i. p̄ adustionē materie colerice. Sed alio mō bene pōt esse adustio melācolie per adustionē melācolie nālī: vt quādo melācolia nālī miscerē ab illa colera sug flue: tunc melācolia illa naturalis adurit cum illa mā cole rica sibi admixta. z ex tali ē melācolia adusta pōt fieri cancer. z bunc modū adustiois tangit q̄ dicit. aut supple fit cancer de melācolia in qua. s. melācolia est mā cole rica. s. materia colerica cōbusta est. s. melācolia. **C** Et itel lige q̄ licet sint plures spēs melācolie adustē q̄ istē itē ille due spēs sunt peiores fm q̄ apparet p̄ Auicē. in p̄mo libro: caplo de humoibus. Et q̄ cancer est melācolia p̄ssū ma: deo Auicē. solū tāgit istos duos modos adustiois me lācolie peiores nõ a pura feculēta. hoc est q̄ cācer: sicut dictū est fit ex mā melācolica adusta z nõ a pura mā fe culenta. melācolia enī pura vocatur feculenta eo q̄ est fer sanguinis z residentia fm q̄ apparet per Auicē. in p̄i mo libro. caplo p̄dicto. Et in hoc differt cācer a sephyros. q̄ sephyros z maxime purū fit ex melācolia pura feculē ta. Cancer autē est ex melācolia adusta. Et ex hoc q̄ dicit Auicē. apparet q̄ male dicit Bunnus in q̄daz diuisione can cri. Dicit enī q̄ cancer diuidit fm diuisione cause. q̄ qdā fit ex melācolia nālī que frigida est z sicca z. nā fm q̄ apparet bic per Auicē. cū Auicē. diffiniat cancerū in ḡnālī z diūso ḡnālīs cōp̄erit oibus sp̄alibus nullus fit ex melāco lia nālī cū nullus cancer fiat ex melācolia pura feculen ta: sicut dicit bic Auicē. Tunc sequi illa pars.

C Et differt a sephyros p̄ se cū dolore z acti uitate z pulsatione quādā z velocitate additio nis pp̄ multitudinē māci z infestationē: z pp̄ illud accidit in illa mā de ebullitione adn̄ ipsa venis

ad membrum. Et differt ab eo iterum per venas quas mittit in circuitu suo ad membrum in quo est quasi pedes cancri et non sunt rubee sicut in flegmone immo declinat ad nigredinem et obfuscationem et viriditatem: et tam diversificatur ab eo: quoniam plurimum aduentus sui fit incipiendo et aduentus burri fit pmutado et calido. et differt a sephyros: quoniam est ei sensus et illi non est sensus omnino: et plurimum quod accidit in membris raris: et illud est in mollioribus plus in epate et in membris nervosis iterum.

¶ In qua parte ponit differentiam iter cancerum et sephyros. et docet distinguere iter ambo per signa. Et dividit hoc per tres duas. In prima parte ponit signa ipsius canceri per que signa distinguat a sephyros. In secunda parte comparat ipsum ad cognitionem nostram. et ibi. (Et in primis cum accidet). Juxta primam partem est intelligendum quod cancer et sephyros conveniunt in quibusdam et differunt in quibusdam. Immo adeo conveniunt sephyros et cancer quod Aui. dicit in primo. Item. 2. ca. de egritudine et compositione. quod non multum distat quod dicit iter cancerum et sephyros existat propter accitiam inseparabilem: non propter diversas subales: eo quod cancer et sephyros vident fieri ex eadem materia subaltera solam supercalefactionem et non supercalefactionem: quod dicitur. f. calefactionem et supercalefactionem accitiam sunt autem non diversificat ipsum. et cancer et sephyros non multum vident differre secundum diversas subales. Dicit autem Aui. in primo libro non multum. quod credo sine dubio quod cancer et sephyros non fiat ex eadem materia: ideo subaltera differre solam per accitiam. quod melia adusta et non adusta non sunt ideo idem subaltera. sed quod multum conveniunt et differunt minus quod faciunt diversi humores. ut melia et sanguis. vel flegma et colera. ideo non videntur quasi differre substantialiter. licet non omnino sint idem substantialiter. et simili literet cancer et sephyros que differunt secundum melias adustas et non adustas non videntur multum differre subaltera: sed solam quedam accitiam inseparabilem. Item. 3. ca. credo quod ideo secundum diversas subales cancer dicitur esse et de melia adusta et non adusta. et ideo credo quod Aui. in primo libro dicit non multum. ¶ Appert quod ex predictis quod cancer et sephyros multum conveniunt adeo quod non vident differre nisi penes quedam accitiam inseparabilem. et ideo quod si multum conveniunt propter hoc b. cancerum. maxime docet et distinguere iter cancerum et sephyros per signa. et assumuntur illa signa ex illis accitibus inseparabilibus penes que differunt cancer et sephyros. ¶ Signa autem illa per que differt sephyros a cancro. et conuersio videntur esse quod quod extrahitur b. cancer ex dictis Aui. Unde cancer videtur differre a sephyros in quod accitibus per que cancer distinguunt in cognoscendo de ipsa sephyros. nam cancer differt primo a sephyros in dolore acuitate et pulsatione eo quod ipsa sentiunt in cancro. non autem in sephyros. Et quomodo istud fit intelligendum plane fuit expositum supra in capitulo sephyros. Differt secundo cancer a sephyros in velocitate aditionis: quod cancer velocius augetur quam sephyros propter causas quam ponit Aui. in secunda. Differt etiam tertio in venis nigris et fuscis que sunt in circuitu canceri non autem sunt in sephyros. ¶ Differt quarto per originem: quod cancer vultum fit incipiendo sephyros autem pmutado et apostemate calido. ¶ Differt quinto per locum cum in quibus nascitur. quod cancer vultum fit in membris raris sicut in mammillis: et in epate: et in vultummodi. et nascitur iterum in nervosis: sephyros autem vultum plurimum nascitur in aliis membris que in membris raris. unde illud quod accidet ei separabile sed est magis strictum quam quartum. alia autem tria sunt accidentia ei inseparabilia. per hoc ergo que dicta sunt pars quod

vult dicere Aui. in hac parte. ¶ Intelligetamen vltimus quod illa signa canceri que dixit: et que b. ponit Aui. signa canceri non videntur sicut. quod talis cancer maxime convenit cum sephyros. et ideo cancerum non videretur esse difficile ipsum cognoscere et distinguere a sephyros. et propter hoc Aui. b. sic solum curavit ponere signa canceri non videretur. quod quando est videretur: tunc manifeste apparet differentia ipsius a sephyros. et signa canceri videretur secundum ponit. Ralis est: quod si vultus est turpe malum valde habet labia grossa viridia et foras iueria ex quo currit sanies mala fetida. ¶ Deinde cum dicit. ¶ Et in primis cum accidet est occulte dispositionis: et quando apparet cancer ambigit esse eius in primis cum apparet secundum plurimum: deinde apparet signa eius. Et in primis cum apparet in principio est sicut faba parua durus rotundus fusci coloris in quo est caliditas quedam. ¶ In ista parte Aui. comparat cancerum ad cognitionem nostram. et docet cognoscere ipsum in principio quando apparet. et patet quod dicit. Et idem quod dicit b. Aui. dicit. b. 4. de ingenio sanita. Dicit enim quod sic accidet de cancro per respectum ad cognitionem nostram sicut accidet de nascentis terre. f. de herbis. nam dum herbe nascuntur: adhuc sunt parue sunt difficilis cognitionis non cognoscitur a malis herbolarum. cum autem creuerint tunc facilius ab omnibus cognoscunt. Tunc seguit illa pars.

¶ Et cancer quidem est vehementis doloris: et alius est parui doloris quietus et alius est qui perducit ad vlcerationem: quoniam est ex melancholia que est adustus sanguinis et adustus colere pure solius: et alius est fuscus qui non vlcatur: et quandoque permutatur vlcatur ad non vlcatur: et quandoque reducit eum ad vlcaturum curatio eius cum ferro et ponit ei labia grossiora et duriora.

¶ In qua parte Aui. ponit distinctionem ipsius canceri in suas species. Et ponit Aui. duplicem distinctionem ipsius canceri. vnam ponit ex parte doloris: et aliam ex parte vlcationis. Et parte doloris ponit distinctionem canceri Aui. dicit. Et cancer quidem est vehementis doloris et alius est parui doloris quietus: id est non perambulans multum in membris. ¶ Intelligetamen circa istam distinctionem quod nullus cancer est sine aliquo dolore omnino: eo quod vult dicitur est prius: et in hoc differt cancer vniuersaliter a sephyros. quia in cancro est dolor in sephyros autem non. nullus ergo cancer est sine dolore. sed cancer quidam est cum vehementi dolore. et iste est ille cancer qui fit ex melancholia que fit per aduersionem melancholie naturalis. Causa autem propter quam primus cancer est maioris doloris: ille autem parui est doloris est. quia secundum apparet per Aui. in primo libro. capitulo de humoribus. De melancholia que fit per aduersionem colere solius est vehementis malitie et velocioris corruptionis quam quicquam alia species melancholie: eo quod est magis mobilis. quia est magis calida et acuta: et ideo inducit fortiora accidentia et vehementiora. et ideo talis cancer qui fit ex tali melancholia est vehementis doloris. melia vero que fit per aduersionem melancholie naturalis est tardioris impediendi tardius corrumpit. et hoc est quod non est ita mobilis. et ideo inducit debiliora accidentia. propter quod et cancer qui fit ex ea est parui doloris respectu primi. ¶ Tunc Aui. ponit aliam distinctionem canceri ex parte vlcationis cum dicit

et alius est. scilicet cancer qui pducit ad ulcerationem. quoniam est melancolia. scilicet quia fit iste cancer que est aduſio sanguinis et aduſio colere folius. et alius est. scilicet cancer ipse siccus qui non ulcerat. Intelligit autem hic quod melancolia istius distinctionis respondet melancoliae pducit distinctionis. nam cancer qui est vebementis doloris est ille qui pducit ad ulcerationem. eo quod cancer qui est vebementis doloris est ex melia que est per aduſionem sanguinis et colere pure folius. ut dicitur fuit pus. talis autem melancolia est vebementior et citioris corruptionis et ulcerationis eo quod est magis mobilis propter maiorem acuitatem quam habet. et ideo cancer qui est vebementis doloris est cancer qui pducit ad ulcerationem. quia causa vebementis doloris canceri est causa et ulcerationis ipsius. cancer autem qui est partium doloris est cancer siccus qui non ulcerat. quia talis cancer qui est partium doloris fit non ex melia pura nam si finis brunus imaginatur ut dicitur fuit pus. sed fit ex melia que generat per aduſionem melie. talis autem melia. ut dicitur Alui. in primo libro est tardioris impedimenti et tardioris corruptionis et ulcerationis eo quod est minus mobilis propter parvam acuitatem quam habet. et ideo talis cancer qui est partium doloris est cancer qui non ulcerat. quia causa partium doloris in cancro est etiam causa quare cancer est siccus non ulcerat. Et per dicitur ergo apparet quod iste due distinctiones sibi invicem contrahunt. Et quoniam permittat. Dicit Alui. quod dicitur cancer quod est pducit ad ulcerationem. quod autem est siccus qui non ulcerat. ostendit quod aliqui possunt mutari cancer qui non est ulcerat in ulceratum. Dicit ergo. Et iuenit hic duplex ratio. Una ista iuenit que dicitur sic. Et quoniam non ulcerat ad ulceratum. et tunc ista plana est. quod erit dicere quod quoniam permittat cancer non ulcerat in ulceratum. et hoc potest contingere vel ex errore medici qui non ponit localia iuenientia vel ex fluxu alicuius humoris acuti ad locum canceri rone cuius cancer ulceret. vel ex curatoe ipsius cum ferrosit dicit in parte sequenti. Alia ista iuenit hic que dicitur. Et quoniam permittat ulcerat ad non ulceratum. Et si ita dicatur tunc ego itelligo sic ista ista. Et quoniam supple permittat locus ulceratus ad non ulceratum. locum. et hoc est quod cancer est mobilis et corrosius pambulans in membro. et hoc est quod est ex materia acuta valde. sicut est ille qui est vebementis doloris qui fit ex melia generata per aduſionem colere pure. Et quoniam pducit eum. scilicet cancer ad ulceratum curatio eius cum ferro. ponit ei labia varia et grossiora. Vel itelligit etiam si curat cum medicamentis caustica. Dicit autem Alui. quoniam quod non cooperit semper. aliqui non potest cancer eradicari cum ferro ut si sit incipiens et parvus et sit in membro cuius abscisio totum est possit. Si autem cancer sit perfectus vel antiquus. et sit in membro cuius abscisio non est possit. tunc curare ipsum cum ferro vel medicamentis caustica non est aliud facere nisi cancerum non ulceratum. pducere ad ulceratum. et ad maiorem corruptionem quam prius esset.

Et deinde cum dicitur.

C Et videtur quod hoc apostema sit nominatum cancer propter unam duarum rerum: aut propter suam tenacitatem cum membro sicut tenacitas canceri cum eo quod venatur: aut propter formam suam in rotunditate sua fin plurimum cum dolore suo et egressionem venarum que sunt sicut pedes eius in circuitu ipsius.

C Dicit Alui. assignat causam que id apostema vocat cancer. et per quod dicit. Et itelligit vel melius dicit Alui. itelligam quod id nomen cancer equocat ad duo. scilicet ad quoddam aial finuale quod est notum ad egritudinem que vocat cancer que habet similitudinem ad id aial. et prima acceptio istius nomen cancer est propria secundum da autem est transumptiva. in omni autem transumptione est similitudo. quod dicitur transferre finem aliquam similitudinem transferre. Si similitudo autem ista est duplex. una est rone forme vel figure

et alia est rone adberetie. similitudo autem rone forme et figure est quod sicut id aial habet corpus grossum et rotundum et habet pedes furculatos. ita etiam iste morbus est grossus et rotundus: et habet radices furculatas ad modum pedum canceri. quod vene que sunt in membro in quo est morbus iste sunt sicut radices ipsius. Est etiam similitudo ad hunc per parte forme. quod sicut id aial est quasi nigrum antequam decoquatur ita et iste morbus. quod fit ex melancolia aduſa. similitudo autem parte adberetie est. quod sicut id animal multum adberet cum suis pedibus: ita in tantum quod vix possunt ipsum cape venatores. ita etiam iste morbus multum adberet: quia radice eius ut venas que sunt sicut radices eius habet in interioribus et in profunditatibus membrorum. merito ergo potest id nomen cancer transferri ad istum morbum.

De cura canceri. CAPITVLVM. XVI.

Illud quod oportet cauere de cura est: quoniam cum incipit fortasse est possibile ut prohibeatur ne addatur super illud quod ipse est: et conferuet ita quod non ulceretur: et accidit in quibusdam bonis ut sanetur incipiens: et firmatur non non.

C Supinus determinauit Alui. de cancro theorie. hic dicitur minatur de ipso practice. quantum ad curam. Et videtur hoc pars in tres vias. primo ponit quam intentionem debemus habere in cura canceri. secundo persequitur curam ipsius. secundo ibi. (Et multoties quod accidit et). Dicit primo illud quod oportet cauere de cura canceri. id quod oportet intendere circa curam canceri est: quoniam cum incipit fortasse possibile est ut prohibeatur. Et accidit in quibusdam bonis ut sanetur incipiens. Iam cancer incipit et est parvus. firmatur non non sanatur. Sic ergo tunc ex dictis apparet quod in cura canceri vultum est intentio prohibendi neaugeat et ne ulceret. et ista intentio in eo vultum est possibile. et raro est intentio in cura ipsius sanandi ipsius: quia ista est impossibilis nisi aliquando ut quod est parvus incipiens. tunc enim contingit quod aliqui talis cancer sanatur. et non semper iste sanatur. Et ad euidentiam autem maiorem dictionis Aluicene. nota quod cancer est duplex. quidam est incipiens et parvus. alius est antiquus et magnus. Modo tunc cancer antiquus et magnus siue sit vlceratus siue non: non est possibile ut sanetur nec per medicinas nec per incisionem: eo quod iam est in membro profundatus versus ad sua interiora. et habet venas extensas et diuulsas ad partes longinquas. et ideo non potest ab eo eradicari et enelli. Et hoc est quod dicit Albuicasis capitulo de cancro. quidam vero antiquatus et magnus est non oportet ut appropinquet ei. Ego enim non potui et eo facere aliquem nec vidi aliquem ante me qui puerit ad id. Et hoc etiam dicit Hippocritus in illo aphorismo. Quibuscumque canceri sunt absconditi finis exponere in parte sequenti. Si autem cancer sit parvus et incipiens: tunc si sit in membro ubi possibile est eius eradicatione et conuatio et sit in superficie in parte exteriori illius membri et non in interioribus illius membrum possibile est ut sanetur. et hoc per incisionem et per caustificationem. Si autem ille cancer sit in membro ubi non est eius eradicatione possibilis: sicut est in gutture. vel sit profundatus interioribus partibus membrum: tunc non sanatur. propter hoc Aluicenis dicit. quod accidit in quibusdam bonis ut sanetur incipiens parvus: non autem dicit semper. Dicit autem significat quod possibile est ut sanetur talis cancer incipiens parvus per incisionem et per caustificationem. quia cum medicinis localibus quas postea dicit Aluicenis. credo quod nullus possit toto sanari. et hoc videtur esse ex intentione Almarazis. quod cancer non potest sanari per medicinas locales. Dicit enim cancer est egritudo et. Cum illo ex quo incipit sanaturatur et debet regatur fortitan stabit ut est nec augmentur

tabitur. Cum aut creuerit semper sic manebit, qđ deterio-
rit fit viceret. Et per hoc ergo qđ dicitur Alimafio videt
qđ nullus cancar potest qđ toto sanari cum medicis localib;
sed conseruat per medicinas locales ne cancar augeat in
ea dispositione in qua est. Quādo ergo Auicēna dicit qđ pos-
sibile est qđ sanetur cancar incipiens parua. Et hoc idem
dicit Rasis caplo de cancro. credo qđ intelligit per icsionem
vel caustificationem non aut cum medicis localibus. Verū
est tamē qđ Auicēna sequēti caplo videt ponere qđ fit pos-
sibile destructio cancri per medicinas. Sed tunc quid
erimus ibi hoc exponemus; melius etiam de hoc videbi-
mus. Tūc sequitur illa pars.

Et multotiens quidē accidit cancer interius
oculus: et est rectificatio in eo fin q̄ dicit op-
timus Hypo. vt non moueatur: quoniam si mo-
uetur foras se perducit ad mortem. et si im-
peditur et non curatur foras se prolongat spaciū
cum salute quadam: et pprie quādo rectifican-
tur cibi et ponuntur de illis que infrigidat et bu-
meant et generant materiam saluam sicut ad
ordē et pisces alretradu parui et vitelli ouosū
forbilium et similia illis et quando est illic cali-
ditas: tunc datur lac vaccinum statim cum ex-
tractum est buryum: et colatur et quod sumi-
tur ex oleis humidis vsq; ad cucurbitā.

In qua parte Ani. poftegitur vbiuidiſta pars in partes duas. p. primo ponit curam ipſius per icſionem et cauſationem. ſecundo ponit curam ipſius per medicas. ſcda ibi. (Sumat in potu multum viciuſus). p. prima pars vbiuidiſt in pcedibus. p. primo oſtendit qui ſint cācri gbus non compe- tit nec ſufficit in icſione. p. cauſationem. ſecundo oſtendit ſint cācri ſufficeret icſione et cauſatione. et curam cuiſ et ſcda ibi. (Et foſaſſe ſufficit carni parui). Dicit et q. pmo. Et multotiens gaud accidit cancer iterius oculi. et ſic rectificatio in eod. via curatioſis in eod. q. vbi- cit optimus Dydo. in ſexta paratiſaſoſimoz in illo af- forſimo. Quibuscūq. cācri abſcedit ſunt non curare me- lius eſt curati enim citius pereunt. non curati vo longum tempus perſicitur et non mouetur. ſ. cum icſione vel cauſi- tatione. q. ſi moueat et c. ¶ Tertia iſta pars et intellige expō- nes aſſoſimoz p. dicit. q. expō ſi aſſoſimoz dicit et expō et decla- ratio iſtius p. ſ. Intelligit q. q. Dydo. dicit quibuscūq. cācri abſcedit ſunt q. cācros et abſceditōs p. hic et duob. modis et de vtroq. verificat aſſoſimoz. id q. p. dicit Aſuic. non mo po vici et cācri abſcedit. q. ſit in p. b. ſ. iteriozib. co- poſita q. n. ſit iſte ap. et aſpect fiat et cācer q. ſit in e. pa- te vel in ſtomaco vel i matrice vel in a. n. et iſte in g. ure. iſti. n. viciant et cācri abſcedit. q. ſit in v. cācanti- bus iteriozib. q. quoz oſificiū nō eſt i ſupficie exteriori co- pus. Alio mo po et cācer abſcedit. v. q. abeat radices p. fundatas in iteriozib. mēbz et per totū. v. dato q. et poſi- cum ſit et cē in ſupficie exteriori co. p. ſic. et cācer an- tiq. ſus p. ſet in e. cora vel in alio mēbo. ſ. ſicut e. exteriori. ta- liſ. n. et cācer abſcedit. q. ſit i p. fundat. per totum mēbz et v. q. ad ſi iterioza. mo de vtroq. cācro abſcedi- toz bz veritate q. Dydo. dicit. q. d. q. et ſi Aſuic. bic. ¶ Ulterius intelligit q. q. Dydo. dicit non curare melius eſt non intelligit q. nullo modo ſubueniat eis cum curam e- bene debemus ſubuenire cum cura blandiēti et potibus et cibis et alijs medicis ſm q. Aſuic. ponit in ſ. ſ. intelligit nō curare. cō debemus eoſ coquere nec icdere ſm q. Aſuic. ponit ſol. in co. Curati. n. i. d. ſi vbi coſuſi et p. eunt. Causa

que isti cūti p̄sent p̄pter icōsionē ⁊ cōbulsionē etiā q̄ si cūti
tāle cancer abscidit⁹ aut tū icidit⁹ ipm radicē ⁊ vlti⁹
dis ipm icidere radicē aut nō si tū intēdis ipm icidere ra
dici⁹ tū dico q̄ si cūti cūti p̄sūtiue tū itelligas p̄ cācrū
absciditū cancrū q̄ sit in p̄cūtiati⁹ tēriorib⁹ cōp̄te ⁊ de
isto est magis manifestū. Siue tū itelligas p̄ cancrū ab
sciditū cūti p̄fundatū in tēriorib⁹ mēbi⁹ dū q̄ o
ficiū extra appareat q̄ si tū icidit⁹ ipm icidere radicē tū
fiēt ibi dū reddētia vlnus dubiū ⁊ mortale cō q̄ opore
bit fieri vlnus maximū ⁊ oporebit q̄ sit vlnus iuxta
mēba nobilia vel in mēba nobilissia illa sunt reddētia
vlnus dubiū vt ponit Sal⁹ tēginia acutoz. Itē q̄ opo
reat ibi fieri illa dū appēt q̄ si icidit⁹ ipm icidere radici⁹
si cūte radices sint multū p̄fundate ⁊ disp̄sest q̄ si
debeat icidit⁹ cōtū eius radices q̄ ibi fiat vlnus maximū ⁊
ideo fiet maxima violētia ipi nature. Itēz etiam fiet in
membis nobilib⁹ sicut in membris interiorib⁹ si ille
cancer sit in membris interiorib⁹ vel appōtūmabit mē
bris nobilib⁹ dato q̄ ille cancer sit in membris extēri
oribus sicut in māmla ⁊ coxa q̄ oporebit tū cūtare q̄
appōtūmabit mēbris interiorib⁹ vt ergo ibi illa dū q̄
reddit vlnus dubiū ⁊ mortale. Et istis est cōcludit⁹ si in
cūtant vlticand⁹ radicē q̄ seget nūmāro fore calorē ⁊
spūs ⁊ iō vel flati moztur vel p̄t. Itē si icidant vlti
cand⁹ radicē seget alidū s. q̄ ibi cūti nimia emozola
gia. Et ista aut nimia emozologia debilitat vt eoꝝ ⁊ cūti
moztur. Itēz est et hoc seget alidū piculū q̄ cūti ibi sint
nerui magni si icidant⁹ vel icendant⁹ seget ibi vehemēs
dolor. Et tali aut icōsione nerui ⁊ vehemēti dolore pōt cō
p̄te q̄ spūs ad qum seget mozt. Et Si ergo nūc est
cūti p̄sūtiue appēt q̄ si ille cancer radicē radicē q̄ cūti
perimit. Si autem tū nō icidas radicē sed dimittas ibi
radicē tūc adbuictus perimit q̄ si remanet ibi radice
s cancer tūc recidit⁹ ⁊ regenerabit⁹ cancer vlcera tus
qui est peioꝝ pote. ⁊ p̄pter dolores etiam qui fiēt p̄r illam
quasiacionem ⁊ p̄pter vacacionē sanguis magis mole
stabit natura q̄ si non icidant⁹ ⁊ p̄t cōsequēt cūti p̄
reunt. Itēz etiam si ille cācer p̄mō non erit vlcera tus tū
nū aliud facies perissimā icōsionē nū q̄ de cācro nō vlcē
rauto facies vlcera tus q̄ cūti p̄met. Et dicit⁹ q̄ p̄pter nō
a florim⁹ ⁊ istius partis Aluēci⁹ quare tales cācros abscidit⁹
tūc oculos non oporet eos icidere vel coquere.
¶ Deinde cum dicit.

Et forasſe ſufferunt cancri parui ſectionem: nam ſi poſſibile eſt vt deſtruantur cuſ; aliquo: tunc non eſt poſſibile vt deſtruantur niſi per inciſionem vehementem: vt et ſo toto aſſumatur membrum inuadens quod eſt in circuitu eius: incido ſi ipſum et circundante apoſtema era dicando omnes venas que ibunt ipſum: ita vt non remaneat de eis aliquid ꝛ currat poſt illud et eis ſanguis plurimus: ꝛ iam antecceſſit mundificatio corporis per ſolutionem ventris et matera mala ꝛ fibotomiam. deinde conſerua cum faciendo cum ſtare ſuper cibos bone quantitatis ꝛ qualitatꝛ ꝛ conſortatioe mēbri ad epellendum: quāvis inciſio in pluribus addit et malitiam. ꝛ forasſe indiget poſt inciſionem cauterio. Et forasſe erit in cauterio timo: magnus: ꝛ illud erit qñ fuerit cācer prope membra principalia ꝛ nobilia.

CIn qua parte ostendit qui sunt cancri sufferentes incisio-
nem z causticationem z curant etiam cum bis. z duo fac.
Primo facit hoc. secundo addit quoddam qd accidit ex in-
cisione cancri narrando quoddam qd accidit ex incisione
cancris in māmilla. secūda ibi. (Et iam narrauit). Dicit er-
go pmo. Et fortasse sufferit cancri pni sectionem. (Et Jux-
ta quam partem intelligendum qd expositio z declaratio
illius partis habet ex pdictis qd vnum oppositum dā in-
telligitur per aliud. (Et ppter hoc Galienus in cōmēto illi-
us afforismi. gbusq; cancri abscondit. dicit qd pppo. per
viam oppositōis intelligit canonem oppositum illi. i. quod
gbusq; sunt cancri exterioriores z non pfindant in interiori-
bus corpis: sed sunt in superficie exterioritū: curare eos p
icisionem vel icensionem melius est qd non curare: et hoc
ostendit Aui. cum dicit. Et fortasse sufferunt cancri parui. i.
cancris icipientes z non antiqui nec pfindati. sed existētes
in superficie exteriori sectionem id est icisionem. Dicit autē
Aui. cū fortasse. qd etiam cancri parui icipientes nō sem-
per sustinent icisionem z icensionem vt si sint prope mem-
bra nobilia vel in membro in quo non possit fieri eradica-
tio ipsius sicut est in gutture vel in naso vel in ano vel in
tus in vulua. sed ad hoc vt possit curari per icisionem vel
icensionem oportet vt sit in membro in quo possibile sit to-
ta eius concuatio sicut est in membro multum carnosoc
vt est māmilla z cora z eis sibus. Et hoc est quod sub-
dit Aui. cū. Nam si possibile est vt destruat cum aliquo:
tūc non est possibile nisi vt destruat per icisionem vehe-
mentem z ex toto assumatur membrum inuadens. i. vt
toto eradicet z concuet pars membri in quo est inuaso. z
concauando totus qd est in circuitu eius vbi sunt radices
z vene. z hoc non pōt fieri in omnibus membris. sed solū
in membris qualia sunt cora vel māmilla vel aliud simi-
le. Et hoc etiam dicit Albucasis in capitulo de cura cancri
z hoc sunt verba sua. (Et dixerūt antiq qd quandoq; cā-
cer est in loco vbi possibile est eius eradicaio sicut cācer
qui est in māmilla aut cora aut eis sibus ex membris lo-
catis ad extrahendum totum eius: pcepit quādo est in-
cipiens parui: z iāz antecessit mundificatio zc. id est z o3
antecedere istam icisionem mundificatio corporis zc. De
inde serua eam. istam mundificationē hoc est conserua
corpus sic mundificatum vt non regeneretur mali humo-
res per bonam dietam vt per cibos bone quantitatē z qū-
tatis zc. quāuis icisio in pluribus boz addit ei malitiam
intellige in boz quando non competit icisio: z hoc est in
pdictis casibus qui dicit sunt. aliud qd Aui. dicit patz.
(Deinde cum dicit.

CEt iam narrauit quidam primorum qd me-
dicus quidam incidit māmillam cancerosam
radicis z cancerata est altera. Dico qd pos-
sibile fuit si fuit illud in via cancerandi: quoniam
inuenit illam egreditur: z possibile fuit vt
esset fm seminat permutacionis: z est magis
apparens.

CIn ista parte Aui. cū narrat quiddam qd accidit cuius
medico ex incisione. Et dicit qd quidam priorum narrauit
qd gdam medicus icisit māmillam canceratam radicē
z cancerata est altera. z pnt possibilem huius Aui. cū
duobus modis. potuit enim esse possibile vno modo vt si
altera māmilla esset in via cancerandi tūc potuit esse qd
icisa alia māmilla cancerata superueniret cācer illi mām-
ille quae erat in via cancerandi. z si sic itelligatur esse pos-
sibile: tūc causa illius non fuit icisio. sed fuit qd illa māmil-
la erat in via cancerandi. vnde potuit ei superuenire can-
cer quādo fuit icisa alia māmilla: sed non qd icisio sit

causa illius nisi casualiter vel per accidens. Alio modo
potuit esse possibile per vias permutacionis. vt quia mate-
ria illius māmille cancerate quae fuit icisa fuit permu-
tata ad aliam māmillam z cancerauit ipsam. z hoc est pos-
sibile: quia possibile est qd ppter incisionem materia cō-
moueat z ebulliat. vnde potest permutari z effundat ad alia
māmillam. (Et simile buic quodāmodo ponit Aui. cū
in tertio libro. f. c. tertio. de egreditur oculis. capitulo
de ruptura cornae. Ponit enim ibi Aui. cū qd eminen-
tie clauai oculi quae est per rupturam non est cura. Sed
dicit ipse. qdam peccant qui icidunt illam eminentiam vt
oculus videatur pulchrior. Nam dicit ipse rectius est vt nō
moueat nec tangatur cancr icisione. quia fortasse effun-
detur z permutabitur materia ad oculum alterum. Simi-
liter etiam hoc est possibile qd ppter incisionem in māmil-
le cancerate cāceretur altera fm vias permutacionis ma-
terie de vna māmilla ad alteram. Et hoc maxime est pos-
sibile si cancer sit antiquus z profundatus vbi materia est
profunda. Et si sic itelligatur esse possibile: tūc causa cā-
ceracionis alterius māmille fuit icisio illa rōne cuius ma-
teria fuit cōmota z effusa ad aliam māmillam. (Et ad-
dit Aui. cū. qd iste modus possibilitatis est magis apparens
id est magis manifeste verus. vnde vterq; modus est pos-
sibilis. sed iste videtur magis apparens verus. Et ratio hu-
ius est. quia cū altera māmilla fuisset cancerata post i-
cisionem māmille cancerate videtur qd causa canceraci-
onis alterius māmille fuisset icisio. Et cum per icisio-
modum possibilitatis reddatur qd causa fuerit icisio. nō
autem est per primum modum. ideo secūdu modus pos-
sibilitatis est magis apparens. (Et intellige vltra quod
Aui. cū narrat hic hoc z possit hoc ē possibile vt ostē-
deret per hoc inobediētem cancr ad curationem per i-
cisionem. (Et ideo Aui. cū dicit pū cum hac conditio-
ne. z fortasse sufferit cācri parui sectionem. z non dicit ab-
solute. s. sine hac conditione fortasse zc.

CRememoratio regimie solēdi ipm. CAP. XVII.

Sinat in potu multis vicibus inter
quas sint dies pauci quaq; vice qua-
tuor aureos epithymi cum aqua ca-
sci: aut aqua mellis: aut decoctiones
epithymi in syrupo aceroso. Et ei qui ex boib
est fortis de hiea bellebori.

CSuperius Aui. cū posuit curam cancri quantum ad i-
cisionem z icensionem. hic ponit curam eius quae fit per
medicinas. Et diuiditur hec pars in partes duas. Primo
ponit curam ipsius per medicinas euacuantes corpus
quae dicuntur vniuersales. secūdo ponit curam ipsius per me-
dicinas locales. secūda ibi. (Per medicinas locales zc). Du-
cit ergo. Et apparet qd dicit zc.

CRememoratio medicinarum localium ad cancerum.
CAPITVLVM. XXVIII.

Per medicinas locales ad cancerum re-
quiruntur quatuor intentiones. s. de-
structio cācri penitus z est difficilis
z pibitio additionis: z pibitio vlc-
cerationis: z curatio vlcera.

CIn isto caplo ponit Aui. curā cancri p medicinas locales.
Et diuidit hec pā in tres duas. In pma pte ponit qd itēti-
ones habemus i cura cancri per medicinas. in secūda pte
quitur illas intentiones. secūda ibi. (Et in illis in gbus q-
ritur). Dicit ergo per medicinas locales requiruntur ad
cancerum quatuor intentiones: id est qd medicinas locales
fm quatuor intentiones ponunt in cācro. nam qdā ponit

ut fm istam intentionem vt destruat cancer penitus. Et ideo pma intentio est vt destruat cancer penitus. Et dicitur Auzicena qd hoc est difficile. Quaedam autem ponuntur fm istam intentionem vt prohibeatur additio canceri. Et ideo secunda intentio est prohibito additionis canceri. Quaedam autem ponuntur vt prohibeatur cancer vlcerrari. Et ideo tertia intentio est prohibito vlcerrationis. Quaedam autem ponunt ad curandū cancerum vlcerrati. ideo quarta intentio est curatio vlcerrati. ¶ Tertia istam partē itelligit de istis quatuor intentionibus que habent in cancro per medicinas locales. pmo itelligit de pma intentione. Nam Auzicena dicit qd pma intentio est difficilis. Sed ego credo qd adeo est difficilis qd est impossibile. Credo enim qd impossibile est vt dixi supra. cancerū oīno destrueret cum medicis localibus. hoc patet per intentionē Almansozis. vt dictum fuit pma. Iterū hoc videt esse de intentione Auzicē. in predicto caplo. qd si aliquis cancer destrueret cum medicis localibus tūc talis cancer esset cancer parvus incipiens. sed de tali cancro dixit Auzicena in precedenti capitulo qd si possibile est vt destruat talis cancer qd aliquo. tūc non est possibile vt destruat nisi post cōfessionē vehementē vt ex toto assumat membrū in adens qd est in circuitu eius. et videatur ergo: per hoc quod dicitur hic Auzicē. qd talis cancer non possit destrui cum aliquo nisi per vehementē cōfessionem. Destructio ergo canceri per medicinas locales est impossibile. ppter ea qd cancer destrueret per medicinas locales. tūc hoc esset per medicinas in quibus est resolutio: sicut dicit Auzi. si sequenti pre. sed tūc hoc fieret aut per medicinas resolutivas fortes aut per medicinas resolutivas debiles. si per debiles nō posset fieri: qd medicis debiles nihil resolveret de mā cācri. Cum mā canceri sit grossa difficilis resolutio. Similiter etiam per fortes resolutivas nō pot fieri. qd si tu ad ministras in cancro medicinas fortes: tūc cus iste sint actus ad infillatō ipsius canceri: tūc magis adurrit. et per consequens auget malitiā eius. hoc est qd dicit Auzicē in sequenti parte. Quia id quod de medicis est forte addit cācro malitiā. ergo tūc non pot destrui nec per medicinas fortes: cum auget malitiā ipsius nec per debiles: cus nil resoluit de materia ipsius. Et hoc est quod addit Sera pmo capitulo de cācro. Et de natura bñius cgritudinis est qd per acuta medicamina inflammat qd debilia in ipsa nihil agunt. ¶ Sic ergo vbi apparet qd pma intentio est impossibilis. Et hoc credo etiam qd sit intentio Auzicē. et credo qd in parte sequenti intendit hoc pbare sicut ibi videbitur. Id id non faciat manifeste: sed occulte. ¶ De secunda autem intentione itelligit qd possibiles sunt vt ponit omnes auctores: tamen sunt difficiles et non multum agiles. ¶ De quarta autem intentione itelligit quādo Auzicē dicit. qd quarta intentio est curatio vlcerrati qd non itelligit Auzicē qd quarta intentio sit curare cancerum vlcerratum cum medicinis: ita qd destruat totaliter: qd hoc est impossibile: imo est magis impossibile qd pma. Difficilis enim est curare cancerum vlcerratum qd non vlcerratum. Sed itelligit Auzicē qd quarta intentio est curatio vlcerrati. id. administrare medicinas que valent in cancro vlcerrato non ad curandū ipsum oīno: sed ad pseruandū ne plus vlcere. hoc intentio est etiā possibilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et in illis quibus queritur destructio canceri penitus itur versus illud in quo est resolutio eius quod collectum est de materia mala et expulso eius quod preparatum est ad colligendum in membro de ea. et si fuerit vehemens virtutis et motiois: tunc dimittatur nam illud quod de medicinis forte est addit cancro mali

tiam. et similiter oportet iterum vt alienentur in eis mordicatus: et propter illud sunt medicine bone ei in mineralibus ablutis: sicut turia abluta: et misceant cum ea quicquid de oleis: sicut est oleum ro. et oleum de keiri.

¶ In parte ista Auzicēna psequitur predictas intentiones. Et videtur pars ista in partes quatuor. In pma parte psequitur pnam intentionem ostendendo vt mihi videtur qd est impossibile. In secunda parte ponit medicinas locales fm secundam intentionem. In tertia parte ponit medicinas locales fm tertiam intentionem. In quarta ponit medicinas locales fm intentionem quartam. secūda ibi. (Ad id vbi quod prohibet additionem). tertia ibi. (Et illa quibus queritur prohibito vlcerrationis) quarta ibi. (De illis autem que in curatione vlcerrati). In pma parte Auzicēna intendit sic dicere qd medicinis quibus queritur destructio canceri penitus oportet vt sint resolutivę vt resoluant quod collectum est de materia in cancro. et sit etiam in eis quedam repercussio vt repellat id quod preparatum est venire et currere ad membrum. si ille medicinae locales que sunt vehementis virtutis et motiois id est vehementer resolutivę oportet vt dimittantur. qd medicina fortis addit cancro malitiā. Et similiter oportet vt dimittantur medicinis mordicatis propter eandem causam: ergo medicinis que debent admistrari in cācro et sunt bone ei sunt medicine debiles et lenes sicut sunt medicinis factę ex mineralibus ablutis vt est turia abluta mixta cum oleo rosato vel cū oleo de keiri. si supple iste medicinis nihil agunt in cancro ad resolutionem et destructiōem ipsius. imo solum pseruant ipsum vt non augeatur. ergo cum medicinis fortes non possunt admistrari in cancro et debiles nihil agunt in ipso quantum ad destructiōem. est ergo pma intentio impossibilis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ad illud vbi quod prohibet additionem pervenitur cum abfusione materiei et refectione cibi et confortatione membri et cum medicinis repercussivis nonis. et administratione linimentorum mineralium: sicut linimentū fricationis lapidis molendini et lapidis cotis: et sicut linimentum factum ex fricatione eius quod resolutur inter tabulam et manicham de plumbo in humiditate effusa super tabulam que est sicut oleum rosatum: et sicut aqua coriandri. et iterum emplastratio cum agresta tria est bona inuatiua.

¶ In ista parte Auzicēna ponit medicinas locales fm intentionem secundam que est prohibito additionis canceri. Dicit ergo. Ad id vero quod prohibet additiones canceri pervenitur. et. Et administraciones linimentorum mineralium id est que sunt factę ex mineralibus sicut est turia et plumbum vithum litargirum cerussa climia antimoniuz et similia. Et itelligit qd omnia ista mineralia que hic ponuntur in medicinis canceri debent abluta esse vt nō mordicet. eo qd mordicatus addunt cancro malitiā. vt supra viderunt esse: sicut linimentum fricationis lapidis molendini et lapidis cotis. ¶ Linimentum fricationis lapidis molendini est ynguentum quod fit quando voluitur rota ex fricatione ferrozum que sunt in ea injecto ibi oleo. ¶ Linimentum fricationis lapidis cotis est linimentum quod colligitur in trūco vbi acununtur ferramenta in domo fabroz aliud qd dicit patet. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et illa quibus queritur prohibitio vlcerationis sunt linimenta predicta ad phibendam additionem ea non fuerit in eis mordicatio: omnia enim ea sunt iuuatiua et ppric quando miscentur cum fricatione predicta que fit ex pistello et tabulis plibicis: quado est conficata terra sigillata aut bolum armenum: aut oleum antiquum: et aqua sempulue et cerusa cum succo lactuce: aut mucillagine piluli et cerusa et plumbo: quoniam est compositio bona. Et de eis que sunt iuuatiua est emplastratio cum cactis fluuiabiles recipientibus et ppric cum elumia.

¶ Vnde Aui. ponit medicinas secundum tertiam intentionem. et patet quod dicit. Deinde cum dicit.

¶ De illis autem que in curatione vlcerati sunt bona est vt assidue panis lini infusus in aqua solari super eum: et quoties fortasse exicetur maderat de sup cum aqua eius: aut sumas medulle tritice et oliani et ceruse de plubo oium poudus .3. i. et terre sigillate et boli armati et aloes abluti omniu an. .3. ij. aggregent ista et terant. et administrentur super humidum puluerem et super siccum emplastrum factum cum oleo ros. Et quadoque confert eis cinis cancri cum cerato cum oleo ros. et melius eo est cui admixtus est quale ei de elumia: et quadoque confert i eo medicamen de tutia: aut tutia abluta cum aqua portulacae: aut mucillagine piluli.

¶ Vnde Aui. ponit medicinas locales secundum quartam intentionem. Dicit ergo. De illis autem que curato vlcerati sunt bona. scilicet quod non dimittat ipsi amplius vlcerari et vt assidue et aut sumas medulla cirulli. scilicet si fuerit aliud exemplar quod dicit. aut tritice et vtraque ista est bona. Nam si dicat medulla cirulli: tunc planum est quod dicit. Et est bona ista medulla cirulli in cactro cui fit frida repcussina et fortatiua membrane recipiat. Si autem dicat medulla tritice tunc medulla tritice intelligit accidere: id est etiam est bonum cum sit lenitum et tunc caliditate que est in medio aloes abluti. dicit abluti et remoueat illa calitas eius et non mordicat. administrent ista aggregata super humidum. i. cancri. Ille autem cancer est humidus qui est vlcera et eo quod talis cancer excipit humiditate. Vnde exponit admittit super cancri humidum. i. super cancri vlcera: tum: ptes et super cancri sicci. i. supra cancri non vlcera: tum: supple administrat emplastrum. i. vnguentum factum. Et istis pluribus cum oleo ros. reliquum quod dicit Aui. ena postea patet.

¶ De apatibus ventosis et istatibus laceratoz. CAP. XIX.

¶ Epaptematibus ventosis aliud est quod sit a vapore leui: et similes estuationi et currit corpus eius.

¶ Siupius Aui. determinauit de apatibus flegmaticis et melicis. hic modo determinat de apatibus ventosis. Et diuidit pars ista in tres duas. primo determinat de ipsi theorice. et ppric. et ibi. Illi autem quod est sile estuationi et. primo pars diuidit in tres duas. In prima pte: apostema ventosum habet sub se duas spes secundum habitum suum supra in caplo generali de apatibus fridis. et vna spes apatibus ventosis de inflatio. ideo Aui. primo determinat de vna specie apatibus ventosis que de eleuatio. et determinat de alia specie

que de inflatio. et ibi. Et aliud est quod fit. Dicit ergo primo de apatibus ventosis aliud est quod sit a vapore leui. i. a ventositate pmixta humiditati. et hoc apostema ventosum de eleuatio. de m. n. fuit supra in caplo de apatibus fridis. quod eleuatio fit non a pura ventositate pmixta: sed a ventositate cum humiditate flegmatica. et similit. ista spes apatibus ventosis: que de eleuatio. excitationi. i. apati molli flegmatico quod vocat vndimiam. similit. n. eleuatio apati molli flegmatico in accedendo suis. quod sicut fit impulsio digiti in apate mollitate et fit eleuatio: et magis cedat tactui apostema molle quod eleuatio. vt supra dictum fuit. Et hoc quod dicit hic Aui. fuit melius declaratum in caplo vndimie. et ideo hoc ibi regras. Et currit. ista spes apatibus ventosis que de eleuatio cursu eius. i. vndimie. Nam vt postea dicit in secundo caplo cura ista: currit secundum curam vndimie. vnde quod hoc apostema et vndimiam multum pueniunt: quodammodo differat. ideo hoc apostema ventosum quod de eleuatio currit cursu apatis mollis. et quoniam ad curam et quatuor ad alia. Deinde cum dicit.

¶ Et aliud est quod sit a vapore ventoso: et non minatur inflatio: et est ei impulsio et vicissitudo maria accessio: et fortasse percussione manuum: et ppric quoniam inuenit spaciuz ad quod aggregatur: sicut stomachus et intestina: et quod est inter paniculos circundantes ossa: et inter ossa circundata laceratis: et inter laceratos: et similit quod circundat chordas.

¶ Vnde determinat de alia specie apatibus ventosis que de inflatio. et ista spes est magis ppric apate ventosum quod prima. et ideo habet curam ppric et distincta a cura apatis mollis: non currit cursu illius sicut prima spes predicta. Et diuidit hoc pars in tres duas. In prima pte notat ista speciem apatibus ventosis que de inflatio: per cam materialiter: vnde fit: per sua signata per loca in gbus sit. In seconda pte ostendit quod aliqui occipit in cura etiam circa ista specie apatibus ventosis. ibi. et. Et quoniam estimat hoc quod super media eius. Dicit primo. Et aliud est quod sit a vapore. i. a ventositate sola non admixta alicui humiditati flegmaticae. et notat. sed apostema ventosum in flatio et est ei impulsio: quia impellit tactu digiti: et non remanet ibi impulsio sicut in eleuatione. et causa huius est. quoniam in inflatio ne ventositas est separata ab eo in quo stat et est aggregata in vno loco. et ideo impellit in eleuatio et ventositas est expulsa et pmixta sube mebris eo quod ventositas non est ibi pura: imo est pmixta cum humiditate subtili flegmatica: et ideo cedit tactui. sed in inflatio est impulsio et vicissitudo maria accessio: et supple et recessio. hoc est quod quoniam tangit et impellit cum digito vicissitudinarie de cedit et accedit subito eo quod in eo non currit forma impulsiois digiti. sed in eleuatio non est ista vicissitudinarie accessio et recessio. quoniam in ea seruatur aliquo tempore impulsio digiti. vnde non fit subito ibi recessio et accessio sicut fit in inflatio. Et fortasse percussione manuum. Exponit hoc sic. et fortasse inflatio percussione manuum quasi ad modum tympani percussione manuum. i. quoniam percussio cum manu et ppric. i. sonat in flatio quod supple ventositas inuenit spatium ad quod aggregetur. quia tunc quoniam ventositas aggregatur in aliquo spatio vacuo extendit id spatium valde ad modum extensionis tympani. Unde si percussio sonat sicut tympanum. tunc Aui. conuenit illa spacia in gbus potest aggregari ventositas cum dicit sicut stomachus et intestina: et quod est inter paniculos circundantes ossa et inter ossa circundata laceratis. quod in oibus istis est vacuitas in qua potest aggregari ventositas in spatio circundante chordas.

¶ Et fortasse non resoluuntur spacia: immo subtiliter membrum consistunt. et resoluuntur et generantur

etis quod facit necessarius disrumpere ea: et ventositas remanet: et refertur propter spissitudinem suam: et propter grossitudinem suam: et propter spissitudinem eius quod continetur et obstructionem pororum.

¶ Hic Auzicena. quia dixerat quod in inflatione est sonus ad modum tympani: maxime si aggregat ventositas in spaciis vacuis: ostendit hic Auzicena quod ventositas potest aggregari non solum in spaciis, sed etiam in aliis membris. Et tunc non apparet ibi in inflatione manifestus sonus: sicut apparet in ipsa quando aggregat ventositas in spaciis vacuis. Dicit et quod. Et fortasse supple ventositas que est in inflatione non resoluit spatia. non resoluit nec includit inter spatia vacua: imo supple aliquando subleuat. i. separat membra iuncta et resoluit eas: id est et dislocat ea et generat in eis scilicet in istis membris coniunctis id quod facit necessarium disrumpere. i. dislocare eo quod generat in eis extensionem propter quam extensione remouetur membra a iunctura suis. Et ventositas remanet et retinetur. In istis membris sic dislocatur propter spissitudinem et grossitudinem suam. i. ventositatem. et propter spissitudinem eius quod continetur et obstructionem pororum. ¶ Sic ergo apparet ex dictis ex quo generatur in inflatione. quia generat ex ventositate pura et in quibus locis potest aggregari ista ventositas. quia quandoque aggregatur in spaciis et in vacuitatibus. et tunc apparet ibi sonus: quandoque autem potest aggregari in membris coniunctis dislocatis a ventositate propter extensionem. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quandoque existimat homo quod super membra eius sicut genu fit apostema indigens perforatione: quare perforat ipsum: et egreditur ventositas tantum.

¶ In parte ista Auzicena ostendit quod aliquando decipit homo in cura: circa id apostema ventosum quod dicitur inflatio. ¶ Dicit ergo Auzicena: quod quandoque existimat homo. i. medicus quod super membra. i. infirmi eius sicut genu fit apostema indigens perforatione quare perforat ipsum: et egreditur tantum ventositas et non sanies sicut existimat. ¶ Furta istam partem intelligit quod ista estimatio erronea competit ex hoc quod aliqui ista ventositas in aliquo membro reducat ad modum redundancy saniei. Et ideo credit medicus quod in illo apostemate sit sanies quare indigeat apostema perforatione et est ibi sola ventositas. Et intelligit quod maxime conuenit ista estimatio erronea: circa apostema ventosum quod dicitur inflatio. quia in inflatione ventositas reducat plus quam in elevatione. quia in elevatione ventositas est expansa et non aggregata in uno loco: sicut est in inflatione. ¶ Ulterius intelligit quod maxime competit etiam ista estimatio erronea: quando id apostema est super talia membra sicut est genu. quod in istis membris iuncturalibus quando aggregat ventositas minus discernitur a sanie quam quando aggregat in spaciis vacuis: quod quando aggregat ventositas in talibus membris iuncturalibus: reducat ibi ventositas ad modum redundancy saniei. sed quando aggregat in spaciis vacuis: non ita reducat: imo est sonus ad modum tympani: sicut dictum fuit prius. et ideo maxime discernit ibi a sanie. et propter hoc signanter dicit Auzicena. super membra eius sicut genu. ¶ Ulterius intelligit quod bene notat et confirmes id quod dixit Auzicena: quod ego las fui in opere vbi hoc vidi. perforatum enim fuit apostema super genu credendo quod ibi esset sanies: et nulla sanies exiit sed sola ventositas.

¶ De cura.

CAP.

XXX.

¶ Huius autem quod est simile estimatio ni cuius augmento loci curatio est genus curationis eius.

¶ Superius Auzicena determinauit de apostematibus ventosis theoricis. hic determinat de ipsis practice. scilicet quantum ad curam ipsorum. Et diuidit hec pars in partes duas. In prima parte ponit curam apostematibus ventosis quod appellatur eluctatio. In secunda parte ponit curam apostematibus ventosis quod dicitur inflatio. secunda ibi. ¶ Inflationis vero cura et. Dicit ergo primo. Illius autem. scilicet apostematibus ventosis quod est simile estimationi alias excitationi. scilicet apostemati molli flegmatico quod dicitur yndimie cum augmento loci scilicet quod facit id apostema ventosum quod dicitur eluctatio. vnde id apostema ventosum est simile yndimie cum augmento loci quod facit maius quam faciat yndimie. facit enim maius augmentum loci quam yndimie. quia generat maiorem extensionem in membro ratione ventositatis que est admixta cum humiditate flegmatica. Curatio est genus curationis eius scilicet yndimie. dictum enim fuit superius. quod id apostema ventosum quod dicitur eluctatio currit cursu yndimie. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In inflationibus quoque curatione est necessarius: quod curem ingrediarur et resoluar illud quod est in ea: et sit possibile ut sit ei super locum mora spatij longi et est necessarium ut sit in fine subleuationis ut firmetur subtilitas partium eius ex perfundatione vltima. Et fortasse indiget perfundatione ventosarum absque scarificatione ut carmine tur ventositas.

¶ In prelo ista ponit curam apostematibus ventosis quod dicitur inflatio quod habet propriam curam et distinctam a cura apostematis mollium. et diuidit hec pars in partes duas. nam inflatio potest accidere ex duabus causis. potest enim accidere a causa antecedenti: et a causa primitiua: sicut etiam dictum fuit prius de yndimie. et secundum diuersas causas diuersificatur cura et etiam accidentia. quia quando inflatio accidit ex causa antecedente: tunc cum ipsa non est dolor de quo sit curandum quandoque autem accidit ex causa primitiua. tunc cum ea est dolor et attractio et secundum diuersificationem accidentia etiam diuersificatur cura. Primo ergo Auzicena ponit curam inflationis secundum quod accidit ex causa primitiua. et ponit curam ipsius per accidit ex causa primitiua. et ibi. ¶ Et in eo quod accidit de inflatione. Prima pars diuidit adhuc in partes duas. In prima parte ostendit qualis medicina: cuius copiosis copietur in inflatione secundum quod est in principio ex causa antecedente. et ponit medicinas speciales secundum illam regulam. et ibi. ¶ Et de medicinis localibus. Dicit ergo. quod in inflationis cura necesse est. i. medicamen talis complexionis: quod curet ingrediarur. i. quod sit penetratiuum et subtilis subleuant. et resoluit id quod est in ea. i. in cure. et sit potius ut sit ei super locum mora spatij longi. et sit et melius carmine et respiret ventositas. Et est necesse ut sit. i. medicina in fine subleuationis ut firmetur subtilitas partium eius. In loco vbi est ventositas ex perfundatione vltima. i. propter fortis penetrationem quam habet: sic tunc medicina localis in istis debet esse istas proprietates: quod sit penetratiua multum et subtilis subleuant. et fortiter resoluitur: et sit ei mora super locum spatij longi. Et fortasse indiget potius ventositas sine scarificatione ut carmine. et respiret ventositas eo quod ventositas sine scarificatione vitium aliquod. vnde dicit Albucasis. causa de ventosis: ut resoluiam a mebus ventositate frigidam iustificat in membro: sic ponitur ventositas super ventrem et vmbilicum. Ipsa. n. rarificat mebus et calefacit ipsum et remouet omni lorum: propea quod resoluit ventositatem illam. Deinde sunt verba Albucasis. Et. n. aliqui bona ventosa in istis aperte ventosa cum heat et se odit rationes que ob hanc medicina localis habet. n. est resolutiua. n. putrefactiua et agitiua pororum facies ventositatem respirantem. ¶ Intelligit tamen quod ventositas non debet apponi in loco nisi post corpus mundificationem. Dicit enim Albucasis in

predicto capitulo q non oportet vt administraretur ventosari nec cum igne nec sine igne in aliqua egritudine q sunt ex repletione nec in aliquo corpore repleto nisi pmo etiacuerit corpus totum. Similiter etiam intellige q quaquam Auienna hic non ponat expresse q corp⁹ euacuet pmo anteq⁹ ponat aliqd locale. tamen intelligit Auienc⁹ q anteq⁹ fiant remedia localia que ponit q pus corpus euacuet cum medicina cōuenienti. et postea apponat medicine locales. ¶ Deinde cum dicit.

C Et de medicinis eius localibus sunt olea calida sicut oleum subtilium partium in quo decocta sunt sicut ruta: et cyminus. Et de seminibus subtiliantibus semen apij anisi: et amicos et qui similes illis: et de emplastris resolucentibus et pprie ppter illud qd cadit in membris ebordosis et lacertosis est illd quod recipit sorbitum balnei que ponatur cum aqua in patella calcis non extincte fm quantitatē qua pueniar ex ea spissitudo luti: et limant⁹ euz eo: et quādo qz faciūt ex vino et calce emplastrum equale bonum. Aliud: sumas ylosus sicca: et teras et puluerizes super ceratū factum ex cera: et oleo anetino: et fiat ex eo emplastrū ad limitēdū.

C In pre ista Aui. ponit medicinas locales in spali fm pdictam regulā quā posuit. et p qd dicit. sicut oleū subtilium partium. oleū subtilium partium est oleū antiquū. Sumas ylosus sicca. per ylosū sicca intelligit Aui. herbā quam vocamus ylosū. et vocat ylosus sicca ad differentia ylosi humidē. et qd sit ylosū būdia supra dictū fuit. ¶ Deū dicit.

C Et in eo quod accidit ex inflatione in lacertis ppter attractionem que accidit eis: oportet vt alienent medicine calide valde et acute ne resurgant membra ex eis: et terant: imo quādo medicant euz resolutiuis: sic misceat cū eis aliqd de sedantib⁹ dolorem.

C In pre ista Aui. ponit curā inflationis fm q accidit ex cā pmitina et put cum ipsa est dolor. et diuidit hoc pars i duas. In prima pte ostēdit qd sit faciendū qm cum inflatione est dolor. secūdo ostēdit qd sit faciendū cessato dolore. secunda ibi. (Et qm inuenit aliq⁹ eleuatio) prima in duas. pmo ostēdit quales et cuius cōplonis debet esse medicine quādo cū inflatione est attractio et dolor. et ponit illas mās. 2^a ibi. (Et id est sicut curatio tua quam facis) Dicit ergo. Et in eo qd accidit de inflatione in lacertis. i. in membris lacertosis ppter attractionē que accidit eis. et supple. et est cū ea adhuc dolor et attractio oportet vt alienent medicine calide valde et acute. Et ratio huius est. qz regula est Auienc⁹ i pmo libro. sen quarta. caplo vltimo. q. qm plures egritudines coniungunt adinueniētiē a curatione illius incipere debemus in qua existit vna trā ppetuati. vna est q vna non pōt sanari anteq⁹ alia sanetur: sicut est apostema et vlc⁹ euz coniungunt⁹ debemus incipere a curatione apostematis. Alia est q vna egritudo sit causa alteri. 2^a etia est q vna sit maior et molestior altera. Iterū Aui. dicit post q quādo egritudo et accidens coniunguntur et accidēs superauerit egritudinē et cū a cura accidentis incipere debemus. ppter ea q consideramus egritudinē modo hic sunt due egritudines sicut inflatio et attractio et est vnum accidēs: sicut dolor: nec aliq⁹ cōtractio vel attractio habet predictas oēs ppetuatas respectu inflationis. eo q inflatio non pōt curari nisi pus curet contusio. Iterū etiam illa contusio est

causa etiam illius inflationis. Iterū etia est egritudo molestior ppter dolorem quem inducit. huius etiam dolor qui est accidēs est molestior q inflatio. ergo debemus incipere a cura contusionis et doloris qui ppter attractionem est. nunc autem contusio et dolor qui est ppter contractionem fm q apparebit in tractatu de cōfusione et attritione ne et curant etiam cum medicinis resolutiuis tepidis lenibus: et non cum medicinis resolutiuis et exiccantibus fortiter. imo ista augent ibi dolorem. ergo oportet vt alienentur ab inflatione que accidit per attractionem materiam calide et acute valde ne refugiant membra et terrant⁹ ex eis sicut ponit Auiencā in littera. sed oportet vt talis inflatio medicet⁹ cum resolutiuis lenibus tepidis. Et hoc est quod subdit Auiencā cum dicit. imo quādo medicat⁹ cum resolutiuis: tunc misceatur cum eis aliqd de sedantibus dolorem sicut sunt illa que postea ponit Auiencā. et hoc etia quod hic ponit Auiencā: optime Salie. dicit in. 14. de ingenio sanitatis. caplo de cura apostematis vctosi. ¶ Deinde cum dicit.

C Et illud est sicut curatio tua quā scis cum eo quod est sicut rob confusum cum oleo in quo infusa est lana yfopi. Et si fuerit caliditas aliq⁹ tunc cum oleo rosato infusa in eo lana yfopi et dissoluta in eo aqua yfopi humidē. Et administrantur omnia illa tepida ad caliditatem declinā: et non pmitrant frigidari: qm frigus nocet huiusmodi. Et si fuerit illic dolor ex principio: sic administrantur de super olea in quibus est sedatio doloris cum prohibitione aliqua ex principio: sicut oleum violarum: et ros⁹. euz virtute olei anetini.

C In parte ista Auiencā ponit medicinas speciales f3 pdictam regulam posuit. Ponit enim medicinas resolutiuas lenes tepidas. et ponit etiam qualia olea debeant administrari ibi euz dicit. qd si fuerit illic dolor ex principio et totum quod dicit⁹ patet per ea que habita sunt. ¶ Deinde cum dicit.

C Et quādo inuenitur aliqua allenariō ponas in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluendum: sicut nitrū et acetum: deinde sicut cinis: et emplastra resoluētia: sicut emplastrum predictum.

C In parte ista Auiencā ostendit quid est faciendū in inflatione que accidit ppter confusionem et attractionem quando dolor est mitigatus. Et dicit. Et quando inuenitur aliqua allenariō felicitas in dolore ponatur in medicinis illud in quo est additio virtutis ad resoluendum hoc est: sic ut accipiat resolutio medicinarum. quia debent fortius ponit resolutiua sicut nitrū et acetum. nitrū ponitur: quia debet esse fortiter resolutiūm et exiccatiūm. acetum autem ponitur non quia de se sit fortiter resolutiūm: quia acetum est compositū virtutis: sicut ponit Balianus in quarto de ingenio sanitatis in capitulo allegato. est enim resolutiūm et repercutiūm. quia acetum est compositum ex duobus partibus calidis. nihilominus tamen in comāgis dominantur partes frigide. et ideo de se nō est fortiter resolutiūm. immo est valde debile. sed ipsum admixtum cum resolutiuis adiūuat ad fortiter resoluendū eo q acetum est penetratiūm multum. et ideo facit penetrare virtutem aliarum medicinarum resolutiuarum. unde melle et forti⁹ opant⁹. et id dicebat supra Aui. q medicie locales in inflatōe debēt esse resolutiue penetrātes vt firmet subtilitas

partium earum ex pfunditate vltima. ¶ Deinde dicit ei-
nis et empla resolutiua. post administratōes nitri et aceti
debemus administrare cinerem et alia empla resolutiua
fortiora quasi velit dicere Auicenna. sedato dolore debe-
mus pcedere ad fortiora resolutiua sicut ad cineres et si
causa ardet et itelligit iuxta istā partē q̄ cura in flatōis que fit
a causa ardet et cura eius fm q̄ fit a causa p̄mitiua nō disse-
runt nisi in p̄ncipio rōne doloris. In inflatio quātum est
de segrit medicas fortiter resolutiua et subtiliariuas
communiates v̄tōstaret et facietis eā respirare. et ideo si ibi
ponant medicie resolutiue debiles hoc nō est rōne infla-
tiōis sed rōne doloris. sedato ḡ dolore. tunc medicie reso-
lutiue fortes cōperunt. et ideo cura in flatōis que fit a cau-
sa ardet et cura ipsius vt fit a causa p̄mitiua nō differūt nisi
in p̄ncipio rōne doloris q̄ est in inflatiōe facta a causa p̄mi-
tiua. sedato ergo et alleviato dolore eadem est cura. et illa
medicamina q̄ dicta sunt in cura in flatōis facte a causa an-
tecedit cōperūt etiam in cura in flatōis facte a causa p̄mi-
tiua. Et ideo dicit Auicenna. deide. s. in cura in flatōis fa-
cere a causa antecedēti. et est id cōmplm qd fit de calce et for-
dicie balnet quod prius dixit et.

De vena medene.

CAP. XXXI.

Et vt accidat sup partē corporis pu-
stula qdam inflans: deide vesicat: po-
stea egredit et eo qddam rubefi ad ni-
gredine declinet: deide nō cessat plon-
gari et plongari: et foras est motus volunta-
rius sub cute: ac si esset motus aialis: et quasi i
veritate sit vermis donec existimant quidam
q̄ sit animal qd generat. Et existimant qdaz q̄
sit ramus villi nerui p̄ vebemētiā grossitudis:
et plm quidē accidit in cruribz. et ego tam vidi
eā sup manus et sup latus: et multiplicat in in-
fantibus sup virrūqz latus. et q̄nqz extendit: et
abscindit: et magnificat in ea labor et dolor: im-
mo p̄ spariū dolet. et si nō incidat.

¶ Superius Auicenna determinauit de apatibus frigidis
flegmaticis et melancolicis et v̄tōstis. hic possumus dicere
q̄ determinat de quodā apate cōpositio frigido. Nā hic
determinat de quodā pustula qd vena medena vel vena
ciuitis. que quidē pustula fit ex melancolia mixta cum san-
guine vel colera rōne cui? mixtionis melancolia et sanguis
vel colera adurunt: vel fit ex flegmate adusto cuz colera
fm q̄ postea videbit. Diuidit aut pars hoc in p̄tes duas.
in p̄ma parte determinat de isto apate vel pustula theori-
ca. s. cō practice. et ibi. Sollicitudo quidē eius rē. p̄-
ma pars diuidit in partes plures. in p̄ma pte ostendit qd est
vena medena et ponit signa ipsius: et ponit etiā in quibus
p̄tibus corpis maxime generat. In secūda pte ipse ponit
dica hoc opione et ponit tertia pte ipse pōit causas ipsius
et qdaz generat et ponit etiā illas causas fm dñi hali. In
quarta pte ostendit qd in quibus corpibus minorat genera-
tio ipsius et in qdō terro multiplicat. et ibi. Et hali. qdaz
dixit et ibi. Et dixit q̄ causa eius rē. et ibi. Et minorat in
corpibz b̄uidis. Dicit q̄ p̄mo. Est. i. vena medēā vel ci-
uitis pustula quedā inflans rē. postea egredit rē. ex ista
vesica qdā rubi et ad nigredine declinet. sed modum cu-
iusdā vene. et ideo vocat ista pustula vena: deide non ces-
sat plōgari. ista vena q̄ egredit et illa pustula. et plōgat
et magnificat plōngando se fm lōgitudines ad modū cu-
iusdā vene: imo dicit Albucasis. caplo de vena medena
vel ciuiti q̄ adeo plōgat ista vena aliq̄n q̄ egredit et ex

in quibusdam hominibus in lōgitudine sua q̄nqz palmo-
rum et decem. Et dicit vleri? q̄ iam puenit ad eū vir ba-
bens talē pustulā ex qua exiit talis vena in lōgitudine vi-
ginti palmoz. Et fortasse est et. s. tati vene q̄ ex illa pustu-
la egredit motus volūtari? sub cute ac si esset motus ani-
malis rē. donec existimēt qdaz q̄ sit animal quasi sit ver-
mis q̄ generet. et existimant q̄ sit ramus villi nerui p̄ vbe-
mētiā grossitudinis. p̄ vebemētiā duriciā ipsius: q̄ ta-
lis vena forte est dura ad modū villi nerui. vñ existimant
li? talis vena sit ramus villi nerui. Intellige aut hoc q̄
esse istius vene ē valde dubiū. scognoscere vñ sit aial
vel nō. Et iō Auicenna nullā istaz op̄mionū quā ponit hic im-
probat nec affirmat. Sed ego credo q̄ p̄ma op̄io appropi-
met magis veritati q̄ secūda. Non. n. credo q̄ talis vena
sit ramus villi nerui: eo q̄ neruus est alterius coloris q̄
sit ista vena. qd ē coloris albi. Ista aut vena est coloris ru-
bei tendēs ad nigredine. Itēz etiā nō esset possibile egre-
di neruus in tanta lōgitudine sicut egreditur ista vena.
et ideo p̄ma oppositio appropinuat plus veritati: sed tamē
credo adduc q̄ ista vena nō sit aial sicut aial ponit isti: q̄
credo q̄ solū sit humor putrefactus q̄z similitudinē aial
lis. nā bz similitudinē ad vermes. nā ista vena sicut dicit
Albucasis generat fm cute ex putrefactioe sicut accidit
in corpe serpentes et v̄mes et ascarides et vermes generati
inter cutē et carnē. et ideo bz formā et figurā ipoz vermīū.
et p̄pterea videt hoc esse aial et videt habere motū volū-
tariū q̄ ex it ex tali pustula: sed nō credo q̄ habeat vere
motū voluntariū: q̄ si haberet ipm vere tunc nō eēt aial
vere. et p̄pter hoc dicebat Auicenna. Et fortasse ei motus volū-
tari? et nō dicit absolute sine bac p̄ditiōne fortasse q̄ ista
vena videt h̄re motū voluntariū: non tñ bz. et filis etiā vi-
det esse aial: nō tñ credo q̄ sit aial. et hoc videt esse de intē-
tione Auicenna. quantū ad suū modū loquendi. Dicit. n. Et for-
tasse est ei motus volūtariū sub cute ac si eēt motus aial
lis et quasi in virtute sit vermis. vñ Auicenna dicit cum istis
cōditiōibus fortasse et quasi nō sit hoc absolute. et ideo vi-
det esse de intētione Auicenne p̄ dixit modū loquendi id qd
dñi est. ¶ Et plm quidē accidit. Dic ostendit in quibz lo-
cis corporeis accidit maxie ista vena. et p̄ qd dicit. Et q̄nqz
extēdit. i. in dñis magnificat in ea rē. imo p̄ spariū dolet.
et si nō incidat. i. et quāuis non incidat: sed solum extendit
tur. Tunc sequitur illa pars.

¶ Et Salic. qdē dixit: q̄ nō fuit cōprehēsus: ex
esse eius aliqd manifestū sup fuit sit inuenduz: et
qm ipse nō vidit eam omnino.

¶ In qua parte ponit op̄miones Salic. circa eē istius vene et
eā improbat. et p̄ qd dicit. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et dixit q̄ causa eius est sanguis calidus ma-
lus melancolicus aut flegma adustū adiuuatz
cū vebemētia siccitatis p̄p̄onis.

¶ In parte ista Auicenna ponit causas p̄dicte vene. et duo facit.
p̄mo facit hoc. et addit qdā. et ibi. Et fortasse accidit
p̄ma in duas. p̄mo ponit cām eius materiales in trīse.
cām. et ponit cām eius materiales extrīnsecā q̄ sumit ex
cibis et potibz. et ibi. Et fortasse generat eā. Dicit q̄ p̄mo
qd dixit. h. hali. q̄ causa ei est rē. ¶ Sed tu dices quomō
dixit hali. cām eius cū p̄us dixerit q̄ nō fuit cōmp̄bētum
ex eē eius aliqd. ¶ Dñm est q̄ si ipse crediderit q̄ eē ei
nō fuerit cōmp̄bētum: nō inuenit eā scriptā in libris
antiquoz alioz: posuit tamē causas eius fm q̄ inuenit tra-
ditū ab alijs auctoribus licet nō crediderit esse ei. ¶ Unde
quantū ad hoc qd hic dicit b̄i dicit: q̄nqz ad id qd dicit
p̄us male dixerit. ¶ Deide cum dicit.

¶ Et fortasse ḡiant eam quedam aque et ole-

ra cum pprietate que est in eis. et de cibis qui plurimū generant ea est ille q. est calidus et sic cubet quanto plus fuerit materia a qua generat acurios erit dolor vehemensior.

¶ Dic Auic. ponit cūm eius materialē extrinsecā. et satis p. qd dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et fortasse accidit i corpore vno in locis quasi quadraginta eius: aut quinquaginta ex qua tamen euadet cum curatione.

¶ Dic Auic. addit qdā et dicit. et fortasse accidit. sista vena in corpore vno in locis quasi. 40. aut. 50. et hoc credo q. fuit p. illū modū s. m. quē ponit Albucasis q. bec vena quāq. h. ramos multos scilicet quā apperit i iuctura pedis aut in pede ipso et accidit ei officia multa et egreditur omni officio ramus. et s. m. illū modū puenit q. bec vena aliqñ accidit in corpore vno in locis qñ. 40. aut. 50. ex qua tñ. sista vena medena sic multiplicata etiā euadet. s. tale cōpus in quo est bec egritudo cū curationē. i. cū purgationē hūis q. facit bāc egritudinē. et p. solonē vētris et per flobotomia et cū bono regimine cibi et potus. et cū alijs loca lib. q. postea pōit Auic. ¶ Tūc sequit illa pars.

¶ Et minozatur in corporib' humidis et assuetis balneationibus et cibis humidis et assuetis vino cum mensura. et plurimū qdem generat in medena. et pp hoc pporzionat et i generat etiā in terra corascenti et alijs. et multiplicat iterū in terra egypti et in terris alijs.

¶ In parte ista Auic. ostendit in gbus corporibus minozat generationē istū vne medene in g' regidibus maxime multiplicat. Dicit q. minozat in corporib' humidis et assuetis balneationibus et cibis humidis. Et ratio hui' est: q. ista egritudo vt dñi fuit pns generat ex hūisib' ad istis sic. eis in talib' aut corporibus multiplicat hūos tēperati et hūidi. et iō gnatio minozat in talib' corporib'. et p. pns habet q. multiplicat in cōtrario istoz et in cōsuetis vino cū mēsurā: supple etiā minozat generatio vne medene. Et ratio huius est: q. vinū tempore bibiti expellit melancoliā et ipaz labere facit. vt dicit Auic. in lib. pmo. Et pñm quidem generat in medena: ppter hoc pporzionat ei. ppter hoc accipit nomē ab ea q. d. vena medena vel vena ciuiliis ab illa ciuitate. s. name in qua maxime generatur. vñ ista pustula of vena. quare ex ea exit aliqd simile vne. Dicit autem medena ab illa ciuitate in qua maxime generatur et generatur et.

¶ De cura.

CAP. XXXII.

Sollicitudo qdē ei' in terra in qua generat: et cibi ex gbus gñat in gbus est materia q. est causa eius illud ē cū ena curatio sanguis mali flobotomādo ex basilica aut ex sapbena s. m. locū in mundificationē sanguis cū eis q. sunt sicut syrupus de mirabol. et decoctio epithimi: et potare pillulas coebias p. p. et administratio misere facit ex sene et fū i moterret humectatio corporis cum cibis humectantibus et balneationes et reliquū regimē humectarium notum.

¶ Superius Auic. determinauit de vena medena theorici b. determinat de ipsa practice. p. ponēdo curā ipsi. Et dicit illa pars in partes duas. In pma pte docet prohibere generationē ipsius in terra in qua maxime generat.

De curavene medene

In secūda pte ponit curā ipsius qñ incipit apparere. et s. m. ¶ Uex cum apparere esse eius. Dicit ergo pmo. Sollicitudo qdē eius. supple in p. bibendo eam in terra in qua generatur est supple cauere a cibis et potibus ex quibus generatur et. Et id. l. ppter q. p. bibet generatio ipsius est cū eione et. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Uex cum apparere et eius in primo appetitio ei'. tñ rectū est vt admittat regimē mēbi cū emplis isfridantibus et humectantib' sicut sunt succi fridi nori cū duobus sandalis et campbora post mundificationem corporis et administrationem terri factam cum missione sanguinum super locū. Et de epithimatis bonis est epithima ex sandalo et aloē et cāpborā aut myrra et psiliū et lac dulce.

¶ In pte ista Auic. ponit curā ipsius qñ iam incipit apparere. et dicit q. illa in ptes tres. In pma pte ponit curam ipsius qñ incipit apparere. vt. s. qñ. quādo in membro apparere feruor: et istatio. secūdo ponit curā ipsius qñ iam incipit pustula ambulare et vesicari et ē in p. ad hoc vt egrediat vena ex tali pustula. et ponit curam ipsi' qñ iam talis vena exiit ex tali pustula. ibi. 3. ¶ Si aut non separat. 3. ibi. ¶ Et s. m. in principio cū egreditur. Dicit q. pmo. Uex cum apparere esse eius in principio apparitionis eius. vt. s. qñ in membro incipit apparere feruor: et istatio. tñ rectū est vt admittat et. post mundificationē corporis sicut dñi est pns. et supple post admittat et. itez factā cū intromissionē sanguinis sup locū. nam sanguis fuit in tali casu sicut bone ad curandū sanguinē malū melancolicum ex loco. Dicit n. Almanfor q. sanguis fuit in locis ponitur vbi est ipetigo aut sabbati et vena malū et antiquū remediū asseruit sic h. q. est pustula ex q. parat gnari vlcus malū. et i sanguis fuit post h. remediū asseruit. ¶ Deū cū dicit.

¶ Si aut non separat: s. incipit cadere fortasse p. bibet eas et auferit ea et alleuiat labores in ea si bibat patiens eam s. m. continuitatem tribus diebus omni die pondus. 3. i. aloē. aut bibat de eo i die. i. 3. s. in secūdo. 3. i. in tertio. 3. i. et. 5. trib' dieb' et linat sup ea aloē: aut linat sup osi cū eius hūiditas aloē hūidi viscosi.

¶ In pte ista Auic. ponit curā vne medene qñ iam incipit loci vesicari et ampullari et est via ad hoc vt ex tali pustula vena exeat et dicit. Si aut non separat. i. nō recedit per ea q. dicta sunt: sed incipit cadere. i. sed incipit ampullari et vesicari et est in via ad hoc vt ex ea exeat vena fortasse p. bibet eam et. ¶ Tunc sequit illa pars.

¶ Et s. m. in principio cū egreditur si nō curat de ea et egreditur: tñ rectū est vt pparet ei qd s. frigat eam et sup qd renouat cū facilitate paulatim: donec egrediat vlg ad finē sui absq. icisio. et meli' ē plumbū sup qd iuoluit: et sit sufficiētia sup granitatez eius in attractionē eius: qñ attrahit cum facilitate et nō abscedit.

¶ In pte ista Auic. pōit curā vne medene qñ iā egreditur ex tali pustula et ex tali vena. et tunc cura ei' nō ē nisi ebe re talē venā. Et iō Auic. ponit modos extractiois istius vne. et ponit plures modos. pmo. n. pōit vñ modū ectionis istius istū vne cū plūbo. et ponit aliū modū ectionis istius vne p. icisio et pforatōez. 3. pōit aliū modū ectionis istius vne cū medicis. 2. ibi. ¶ Et sic estimatio facit mēum

proporez. 3. ibi. Et si egressio ei⁹ cū extractōe p̄dicta nō fuerit facilis. Dicit q^o pmo. Et sit in p̄ncipio cū egressu. i. cū incipit vena exire si nō curat de ea. si nō pōt p̄biberi qn egressiā. tūc rectū est vt p̄paret ei qd ostingat eas. i. qd extrahat eam extrahēdo eam ad exteriora ppter suā grauitatē. 2. si id qd p̄paret vt extrahat eā extra sit talis sup qd inuoluat. i. talis vena cū facilitate paulatim donec egressiā v̄gat ad finē sui. ppter ponderositatē illi⁹ abegressione. abiqz qd icidas eā. Et id debet intelligi sicut dicit Almazor. 2. Albucahis. Dicitur. n. qd si id qd iam egressum est de vena medea fuerit lōgū. tunc icide partē ei⁹ 2 inuolueres illū sup plumbū. obseruādū tñ est ne radicatus icidat. qz si sic factū fuerit p̄bet 2 irabit carnē. 2 apā putridā 2 vlcus malignū gnabit. Vñ intelligit dic Alui. abiqz icisione. i. radicatus. 2 meli⁹ est plumbū sup qd inuoluat. i. ista vena. 2 hoc est qd plumbum est de se graue 2 p̄derosum. Vñ p̄ p̄derositatē ei⁹ melius extrahit eā 2 sit sufficiētia sup grauitatē ei⁹ in attractōe. qz non os esse nimis magis q̄ntatis ne extrahat vena subito. imo paulatim. qz in extractione subita accideret dolor 2 tenio. imo os esse talis q̄ntatis vt sit sufficiēs grauitas in eo ad extrahendū eā paulatim 2 q̄ntatē p̄deris ei⁹ nō ponit dic Alui. sed ponit eā Almazor 2 Albucahis. Dicitur. q. talis cāna de plumbū quā inuoluat ista vena os esse p̄deris. 3. 2 Albucahis dicit qd p̄dus os eē ex. 3. Keil. i. a. 3. v. qz ad. 3. v. qz plumbū est talis p̄deris. tūc eēbif vena tota cū facilitate 2 paulatim 2 nō abscindit in radice anteq̄ tota eēbat. Si autē eē nimis graue tūc eēberet cū dolore 2 forte abscinderet in radice anteq̄ extraheret 2 egredere⁹ aures 2 generaret pessimū vlcus. vt dicit illi⁹ p̄us.

¶ Et sit studium tuum in allevatiōe egressiōis eius vt icipias 2 extenuas membrum 2 rarifices ipm cū embrocis ex aqua calā 2 mucilaginibus infundantibus 2 oleis lenificantibus frigidiis 2 subtilis caliditate. qz cū currit cursu eius vt facilis fiat exitus eius. Et fortasse non sit facilis per illud. imo idiget eis que sunt si cur limitentur cum oleo de keiri. imo sambacin. imo oleo de ben. 2 vt admiscetur super ipsam emplastrum de pice.

¶ Dic Alui. ponit qdā remedia q̄ debēt fieri ad hoc vt illa vena extrahat cū magna facilitate p̄tale plūbū. 2 dicit. Et sit studii tuū. i. qū eēbis venā cū tali plūbo 2 aliēatōe egressiōis ei⁹. qz tē accidet mior dolor. Et vt icipias 2 extenuas mēbrū. i. icipias apire mēbrū. i. poros mēbrorū. Et rarifices ipz cū ebzoa tē. 2 h̄ ē qz qū rarificat 2 apūit p̄ri mēbrorū cū talib⁹ embrocis. tūc facili⁹ egreditur vena tūc minor dolor. Et fortasse nō sit facilis p̄d. i. fortasse nō sufficiat p̄dicte embroce ad rarificandū 2 apendū poros mēbrorū vt faciliis fiat exitus. imo idiget eis qd sunt si cur oleū de keiri tē. qz ad huc illa magis apūit 2 rarificat poros mēbrorū q̄ p̄dicte embroce. vñ reddūt ē illā venā magis aprā egressiōi. Tūc segit illa pars.

¶ Et si existimatio fecerit necessarius vt p̄foret vt egressiā cū totalitate sua 2 nō fuerit qd p̄bibeat p̄foret 2 extrahatur.

¶ In p̄stia Alui. ponit aliū modū eēctiōis vene cuiusqz est p̄cisionē 2 p̄foratōz. Et si existimatio tua facit necius vt p̄foret. 2 hoc est vt q̄vel nō possit eēbi totali cū plumbū vel si p̄gerit qd illa vena fuerit trūcata in extrahēdo cū plūbo 2 reigressa carnē. tūc. n. ē si p̄tingit iste error os p̄forare 2 mittere radiū in foramine eius 2 bñ apire do-

nec egressiā totū qd est ibi p̄m qd dicit Almazor 2 Albucahis. Et nō fuerit qd prohibeat. i. vel nerui vel vene p̄forentur. i. vsqz ad radicem talis vene. Et extrahatur. i. tota taliter. C. Deinde cum dicit.

¶ Et si egressio eius cū extractōe p̄dicta nō fuerit facilis 2 p̄foratio ipsius non fuerit possibilis. tūc putrefac eā cū butyro. putrefiet. n. tota 2 egredietur. 2 caue ne admiscstis caūa ex medicis. qm fortasse puenit ad bestioniem.

¶ Dic Alui. ponit aliū modū extractōis vene p̄dicte. 2 hoc eēbere ipsam cū medicis. Et pmo ponit vñū modū extractōis ipz⁹ cū medicis putrefactiuis. 2 qz medicie putrefaciue sunt duplices. qdam sunt acute sicut calx 2 lapo qz putrefaciūt. qz modicā pp suā acuitatē. qdā aut sunt putrefaciue nō acute. s; putrefaciūt pp eaz vinctuositatē 2 būditatē nimia sicut est butyr 2 assungia 2 b̄s. iō. Auicē. qñ dicit qles medicie putrefaciue debeant ēt administrari 2 qles non. 2 ps quod dicit.

¶ Et qñ assiduas sup posteriora ei⁹ fricatio cuz sale paulatim 2 illud sit retro cuz facilitare. 2 ex egressione eius cuz subtilitate egredit cū totalitate sua 2 p̄prie qñ scindit aut penetrat qd est post ipsam. 2 irromitrit stilus sub ea illic 2 expellit 2 assiduas absterio cū ipsa egredit cum sale paulatim 2 cū facilitare. nā cū illud sit cū ea egredit tota. Qz si icidat 2 redit nō erit excusatio qn p̄foretur nisi inueniatur modus alius. deinde egredietur cum facilitate 2 curet locus cura vulnerum.

¶ Dic Alui. ponit aliū modū extractōis ipsius cū medicis cui nō irromitrit incisio. 2 ps satis qd dicit si qz subtiliter spiciat. 2 ostendit ēt cū hoc qz ille modus nō sufficit cū ēt irromitrit incisio. qz tūc opz redire ad p̄forationē q̄ p̄foretur vsqz ad finē 2 totaliter curet postea locus cura aliorum vulney. 2 hoc ostendit ibi cum dicit. Qz si incidatur 2 redit. Et patet quod dicit tē.

¶ Et Quia Dinus non exposuit tractatū de lepra. ideo ad maiorem perfectionem libri huius placuit ponere expositionem Bentilis de vulgineo.

¶ Tractatus tertius de lepra.

¶ Quid sit lepra 2 causa eius.

CAP. I.

Lepra est infirmitas mala. pueniēs ex sparsione colere nigre in corpore toto. quare corripit p̄p̄lo mēbrorū 2 forma ipsoz 2 figura eorum. 2 fortasse corripit in fine eius ipsoz cōrinnatōz ita vt corrodant mēbra 2 cadāt casu q̄ sit ab vlceratōe. 2 est sicut cācer cōis corpori totū. fortasse. n. vlcerat. 2 fortasse nō vlcerat. 2 est aliqua que cū patiēte eam manet rpe longo valde.

¶ Bentilis de vulgineo in tractatu de lepra Auicēne expō.

Determinauit de apatib⁹ tē. h̄ de lepra. 2 pmo ostendit qd sit 2 suas cās 2 diuisionē. 2 p̄t signa. 3. curā. ibi 2. (Qñ ibi. 2. opz p̄ma i. tres. p̄ diffinit. 2 declarādo eā p̄t suas cās 2 spēs. 3. mouet qñōn 2 soluit. ibi 2. (Et mēta qdē ibi 2. (Et cū cācer p̄t in duas. pmo ponit diffinē. 2. de scriptōz. ibi 2. (Et est)

dicp. Lepa e' rē. ¶ Dubiū cū alij auctores. vt Raf. z. s. primētia determinēt de lepra in cap. de cordis. qre. A. b. b. v. cendū q' lepra ē morb' corosioni cōis. z'io cadit i 4.º lib. z' q'uis possit poni in tractatu decoratōis: q' maxime de turpet boiem: tñ q' māsifeste ledit opōnes ponit in tracta tu egritudinū: s' maxie iter apata: q' silitudinē h' cū a'pa tib'. est. n. in lepra mala x'plo cōpositio z' lo' p'rinuitatis vt apparebit. cō. ex parte diffinitū lepra d' alepozia. i. erū na siue piculū. Simon Januēs. Et ē assimilat' cancro z' ponit digestione rē. Sequitur.

C Et melacolia qdē qñq' expellit ad membrū vñi: z' facit accidere duritie: aut sephiros: aut cātrum fm dispōnes suas. Et si fuerit subtilis dñans pueniet bestiomēn'. z' si expellit ad su perficiē curis enueniet illud qd nōmīat baras z' mox p'cha nigra z' imperigo z' bis filia. Et qñq' spargit in corpe toto: z' tūc si putrefiat pueniet febris melica. z' si cōtēct' z' nō putrefiat eue niē lepra. Et cā eius efficiēs antiquor' est mali tia p'pōnis e'pīs declinis valde ad caliditatem z' siccitatem. quare adurit sanguinē in melāco liā: aut x'plo corporis totius aut sunt ambe ita q' faciunt sanguinē acgrere p' cās suas frigus. Et cā eius materialis sunt cibi melācolici z' ci bi flegmatici: iteq' qñ cōponit in eis sanetas manifestatū: aut opaf in eis calitas. quare resol nit subtile z' ponit spissū melācoliaz z' replo nes. Et comestitōes sup' sātietates sunt ad banc eādē intētiōē. Et causē eius inuatiue sunt op pilatio poroz. quare p'focat caloz in aris z' in fridat sanguis z' igrossat: z' p'p'ic qñ splen est oppilatus debilis nō attrahit neq' pōt mūdificare sanguinē ex humore melancolico: aut est virr' expulsua in viscerib' debilis ab expulsiō ne illi' in venas ani z' matricis z' sunt poro stri cti. Et qñq' adiunat illud totū corruptio aeris in seipso: aut p'pter vicinitatē leprosozum: qñ egritudo est inuadēs. z' qñq' accidit pp' beredi tatē z' pp' p'plonē embriōnis ex qua creatus est in se p'pter p'plonē q' est ei: aut acquiritam in ma trice p'pter dispōnēz q' ē ei: sicut si accidat ei vt sic cōceptio in dispōne mēstruoz. z' qñ aggre gāt caliditas aeris cū malitia cibi z' ei' essentia ex genere piscinū z' carne salita z' carne grossa: z' caribus asinoz z' lētib' p'culdubio est vt enueniat lepra sicut multiplicat' i alexādria.

C Hic declarat diffōnē. pmo hoc q' dixit q' causa est cola nigra. z' hoc q' dixit q' vlcera. ibi z'. Et hoc qdē egritu do p'ma in. d. pmo ex hoc uestigat cās. z' spēs. ibi z'. Et hoc egritudo vocat' p'ma in duas. pmo ponit cās p'ncipa les. z' cōadiunatūas. ibi z'. Et cāc p'ma in tres. p'ponit causas cōiunctas. z' aītes. z' p'mitinas. ibi z'. Causa effi ciēs ibi z'. Et causa malis cen. ¶ Hic dubitat. q' ponit si fuerit subtilis pueniet bestiomēn'. s. q' bestioe ni pōt fieri a materia oppilata: s' talis ē grossa. Itē expo nebat q' nisi esset pp' grossitē non adbereret rē. dōm q'

loquitur de eo q' sit ex corosioe cōiunctōis mēbz: regnu tur aut ouo. s. subtilitas vt ad vnam penetret z' venenosi tas siue mala corruptio vt mortificet. z' iō ibi dicit. domi nans rē. Et ideo qdā credunt q' melancolia in cancro sit aduista: sed in bestiomēnē sit putrefacta: vel dōm q' apa ta cala plus oppilat p' accis pp' maiorē tumorē z' multa rū materiez tractus q' frida rē. Uel dōm q' est subtilior q' cancrene z' grossior q' albaras. Uel conueniet bestiomē nus fieri a grossa: q' ex hoc intras z' f' alberti q' etiam in tus p'fundat'. ¶ z' dubitat vtrum mā lepe sit putrida. videt q' sic oīs humor delictus a regimine nre est pu tridus vel ops q' fiat putridus. z' de orntu feb. sed in le pra melacolia derelinq' rē. ¶ In s'riū. A. dōm q' melā colia putrefieri pōt dupl' itelligi. vno mō q' putrefiat p' trefactione. p'p'ic dicta q' est cū quadā ebullitiōe p'ducere ad icinerationē: z' cū motu siue latōe: z' sic non putrefiat in omni lepra cēt quartana febralis mō putrefactiōe im proprie dicta q' est quēdā etraneatio in qua nō fit incine ratio p'ebullitiōē nec dilatio: sed cōculatio in membris. z' vt sic putrefit. Et causa ei' efficiēs. Cā. antiquor' ē causa antiquiā z' iueterandi eam: vel q' p'cedit eas ante ei' manifestatōes. Cō. cōsiderandus. alie sunt ambe. dupli citer exponit. ambe. i. x'plo e'pīs z' x'plo corosionis is ita rē. q' sunt fride. vt Zulinnat. nō solū mala x'plo cala epa tis: sed ē frida. Alio mō pōt expōi q' mala cōstitutio cala z' sicca p'ducit ad infiridationē p'pter b' cōsumptionē: vt in tegni. de cōdicte ita. z' cō. q' soluit questio an mala x'plo sit causa lepe. Et dōm q' est causa q' est generans malos būtozes. z' b' generati gnāt. Et malaz op'ionē. g. in lepra ē duplex mala x'plo. Et ideo qdā p' malā p'plonē eam no tificat vt h' al. de malitia cōstitutionis diuerit. Et causa eius materialis. Cō. q' de cibis melancolicis absolutu xit. Sed de flegmaticis dicit. quando cōponitur rē. z' est oppilatio rē. Et causē ei' adiunatiue. pmo has causas. z' ponit summā causā a' q' maxime puenit lepra. z' pōt quēdam modū generatōis lepe a melancolia. ibi z'. Et qñ ibi z'. Cā p'ma in duas. pmo pōt causas cōadiunā tes q' reduciunt ad aītes. z' q' reduciunt ad p'mitinas. s. vt oēs vel plures. ibi z'. Et qñq' adiunat. Cō. q' dicit. adiun tat: q' p' multa media faciunt. i. ideo nō dicit aītes dētes. z' q' ille sunt q' timor cause. i. oppilatio poroz: oppilatio splenis: debilis attractiua: debilis expulsiua. Et qñq' adi unat cause. i. corruptio aeris ex se. b'itas aparen tibus le prosis. x'plo embriōnis mala in se. s. pater nō sit leprosus nec mater: sed hoc ip'ma fit bui' virtutis rē. 4. causa ē ma la p'ntitio ex matrice sicut rē. ¶ Dubitat non v' q' p' prio tpe mēstruatōis sit cā lepe: q' si hoc esset. tunc cēt p'pter isectōes: sed tunc glibet cēt leprosus: q' sperma re tinet mēstruū. ¶ In s'riū oēs. dōs. q' si tpe mēstruatōis fiat cōceptio fiet leprosus. i. z' ano. si z'. i. z' ano v'igad. z. 4. si z'. z. 6. ad. 36. si. 4. z' 37. alia. 48. si. s' iter albaras ita a'z' rani' pōt. ¶ Dubitat qñ si mulier coeat cū leproso nō sit lepra: s. bi q' illa coeunt q' p'pter fricationē nō remāet isectio in muliere: s. in viro sicut rē. Et qñ in alexādria q' comedūt asinos: vt p'mo alimētoz. caplo de fermito. z' bi sunt asini. z' alimētoz. pmo caplo.

C Et colera nigra quando permisceat sanguinē adiunat paz: cum ad generandum multū ipsi: qñ p'culdubio igrossat ex duob' modis: quo rum vnus est p' subam suam grossam. z' secun dus p' frigus suus congelans. q' qñ ingrossat p' partes humiditatis suet: tunc est epicatio eius p' caliditatem corporis faciliōr.

C Hic ponit quēdā modū gnātiōis lepe. z' p'mo facit hoc.

2ª quoddam dictū declarat. ibi 2^a (Et iam) pma in duas, pmo facit qd dicit. scdo remouet dubiū. ibi 2^a (Et quan do igrosat) dicit pmo qd colera. s. nigra permisceat sangui ni. paze eius. colore nigre. adinuat ad generandū multū ipsius. s. melie facie p igrosatōes sanguis vel multū ipsi⁹. s. lepre: qm̄ pculdubio igrosat. s. sanguis ex mixtiōe melancolic: qd melancolia est grossa et frida 2^a. sequitur 2^a. Et qm̄ igrosat. Remouet dubiū. d. alias tu iam dixisti: qd sanguis igrosatus ppter frigiditatem et caliditatem quae ro a quo facilius igrosat. Respondit qd a caliditate: v. dicit qm̄ igrosat sanguis. p parte humiditatis sue. i. sanguis nec: qd fit hūitas grossa et nō frida. tūc est exccatio. i. igros fatina ei⁹ facilius a caliditate corporis. R. e. duplex. pmo qd calm̄ est magis paratus exicare qd frigidū cum sit actiuus et siccitas sit simul magis cognata qd friditati. se cundo qd sanguis igrosatus p subam hūitatis sue. s. sanguinee est calius et nō frigidus. et iō magis ē apt⁹ calefieri: et exccari a calore. et p nō qm̄ infiridat v⁹ qd sit talis com paratio sanguis de se grossus cōiunctus calido corpori facilius igrosat. s. plus qd sit qd sit contig⁹ friditati cor poris dicit p parte hūitatis sue. i. p parte grossam qd tūc est sanguis: qd parte grossam qd esset melancolia frigida ba beret dubiū: si sanguis igrosaret a calido vel frigido: Ita mē repit ista alia que dicit. et est 2^a in qua solū vult ostēde re qd qm̄ sanguis de se est grossus et siccus: et admisceat sibi hūitatis melancolica facilius puenit sanguinis igrosatiō: hoc est qd dicit. et qm̄ igrosat sanguis p parte hūi ditatis. s. melancolic. et est exccatio ei sanguini p substā tias corporis. i. in eius copulētia est siccus: tūc illud. i. igrosatio sanguinis est facilius: quia concurrunt aptitudo pa tientis et agens 2^a. Sequitur.

Et iam peruenit ad hoc vt egrediat⁹ i fleboromys eor⁹ qddā qd est sicut arena.

Declarat qddā. qd sepe dixerat sanguine melancolicorū igrosari iō dicit 2^a. et v⁹ ex hoc pbare igrosatio tūc a calor: qd arena nō fit a frigido i nobis. aliter posset expōi. s. bēat plus de violētia nō magis videt conformari mēti. A. auctor: vt dicat qd. A. vult ostēdere qd colera mbea pōt facere lepraz amixta sanguini: qd ex hoc facit igrosatio sanguinis: et hoc est qd dicit. et qm̄ colera. s. rubea pmi sectur sanguini paze eius. i. colore. inuauat ad generandū multū eius. s. melancolic p igrosatiōne sanguis: et cū dicit. qm̄ pculdubio pbat qd colera rubea potest igrosare sanguine: pmo pmittit modos quibus sanguis igrosat. secūdo declarat quō colera rubea posset igrosare sanguine. ibi 2^a (Et qm̄ igrosat) dōm pmo qd sanguis dupl⁹ igrosatur vel a siccitate: et hoc est qd dicit p subas suā grossas. s. siccitate vel friditate cōgelante. et hoc est qd dicit a fō. Cō. qd ille sermo non debz referri ad igrosatiōne. a colera: sed ad igrosatiōne absolute. Cō. qd. A. inuit tres qm̄ tates igrosantes. s. siccitate caliditate et friditate. siccitate et caliditate p hoc qd dicit. Quoz vnus est p substā tiam suā grossam. s. a siccitate: siccitas aut fit a siccitate et caliditate. Sed tu dī. eodē mō etiā fridū igrosat exccatio: et ex primō de humiditatis vt apparet. 4. methuroz. dōs qd siccitas et caliditas magis sunt p se et directe causa exccatiōis qd sit frigiditas. et ideo i3 virobz cōcurrat exccatiō: dicitur distingit igrosatiōne facta a siccitate et calido contra igrosatiōne facta a frido et vocatur illam igrosatiōne p subam suam siccitā quasi subale exccatiōne et magis p se. Et qm̄ igrosat. Dic ostēdit que colera igrosat sanguinem: dicit qd igrosat sanguis ppter humiditatis sue. s. colere. tūc est exccatio. i. igrosatiōne facilius p caliditate corporis. i. colere quasi dicat. i3 colera sit calida et sit

sicca facilius igrosat sanguine calore qd siccando: et hoc est conforme ei qd dicit. quoz vnus est p subam grossam. s. a siccitate qd siccitas fit a siccitate vel calido. Ista expō aparet mōt al. pōt mōderi ppter duo. pmo qd dicit. qm̄ colera. nō mē. n. b. colera absolute. plara significat rubeam: vt in commento affo. vi. particule. Quibus sit qd colericē hypostasias. 3^a de iteriozib⁹. s. cap. scō p hoc qd dicit. et hoc egritudo vt est loq de lepra colericā sanguine corrumpe tem 2^a. Sequitur.

Et hec egritudo nominat leonina. et dicitur qd non nominat ita: nisi qm̄ plm̄ accidit leonibus. et dicit qm̄ terribile facit faciem patiens eam et ponit eam in forma leonū. Et dicit qm̄ rapaciter tenet qd caput rapacitate leonis. et de hac egritudine que est debilis difficilis est curationis. et de curatōe fortis non fit spēs. et incipiens quidē est suscepibilior et cōfirmata est magis inobediēs. et facta ex melancolia colere est magis feda et pluri nocumēti et difficiliorum accētiū et vebemētius adurēs: sed ē suscepibilior cura tōis. et facta a fece sanguis est saluioz et quietioz et nō vlcera. et facta a melancolia adusta similes colericē in suis accētib⁹: sed est tardius suscipiē cura tōis.

Dic inuestigat spēs lepre. et h3 tres sicut tres inuestigat spēs. 2^a ibi (Et facta a fece) 3^a ibi (Et facta) Cō. qd prima pars pōt dupliciter expōi pmo qd notificat lepram factā a melancolia colericā siue de colera adusta siue sanguine cui colera 2^a. et notificat eā pmo ex pte nominatiōis. leonina. secundo gradus aut fortis aut debilis. 3^a tēporis incipiens. 4. accūm 2^a. secūdo mō pōt expōi qd notificat oēm leprā p mo. et hec egritudo. i. quēquē lepra 2^a. et in illa parte. et facta ex melancolia colere. incipit distinguere spēs: et causa est nota eor⁹ que ponit 2^a. Sequitur. Et facta. Causa qd melancolia talis est minus maligna 2^a. Et facta a melancolia. Sed est tardius ppter grossitē 2^a. Dubitat an spēs lepre sint sufficiētē enumerate. v⁹ qd non: qd alij auctores ponūt qūtuor spēs ellectantia leonina allopitiā et tiria. Item omittit leprā de melia flegmatica. Ires tot sunt spēs lepre quot canceris: cāci sunt due spēs alia a colericā aut in qd est colera 2^a. supra. Itē pter has spēs sunt spēs composite. dōm qd spēs lepre pnt distingui pmo ex parte materie mala nec sic mala. scdo ex pte modi inherendi vt fixa non fixa. et ex parte cāci sunt qūtuor simplices sibi de colera melancolia leonina: de sanguine ellectantia de melancolia qd ellectantia quidē tiria: et illa de fe cali vel adusta. et 4^a de flegmatica qdā tiria gda ellectantiam vocant nō fecit mētiōe de flegmatica: dicit gda: qd raro accidit: qd raro accendit et cōbūritur: cōtrariū huius ponit gilbertus. Vel dōm qd dedit intelligi qd sepe dicitis 2^a. Sequitur.

Et hec quidem egritudo nō cessat corrumpe plonem mēbroz p qualitatē cōtrariam qualitati conuenienti vite. s. caliditati et humiditati donec puenit ad membra picipalia. et illic interfic. et incipit in primis ab extremitatib⁹ et membris leuibus. et illic cadunt pili ab ea et alteratur color eius. et fortasse puenit ad vlcera dum: deinde vadit paulatim in corp⁹ totū. naz quāuis prima generatio eius sit in visceribus:

in primis vestigiis eius est in extremitatibus: quoniam sunt debiliores: verum quicquid mori patiens est ante quatuordecim malitia eius apparere super viscera et membra principalia: et moris illius cum attritione et propter malitiam proportionis illius. Et cum cancer quod est lepra membris vni sit de illis quibus non est sanatio: tunc quod dicemus de lepra quod est cancer corporis totius. Verum in lepra est res vna. et est quod egritudo spargit in totum corpus: et quando admixtura curatōis fortes sustentant egritudinem et non agit super membra simplicia et in cetero non est ita.

C De declarat aliam partem diffinitionis. scilicet corruptio pro membrorum et primo hoc. scilicet remouet errorem. ibi. **C** Utrumque. Dubitat: quod in aliqua lepra est calor. **Q**uoniam in omni est frigiditas per viam summorum dūdi quod est calidi sustentaculus. **S**equitur. Verum in lepra. **D**ic dubitat quoniam potest mori ante quatuordecim et in vltima parte. **C**omuni ter de quod materia sparsa minus grauat et ledit quod vicia si gnū de logica posita in manu et in dorso ut dicitur medici: et ideo materia canceri magis ledit: in lepra fortis melancolie sustentant. **P**robent et hoc esset locus speculatiois: vide quod non est oino sile quod lepra sit cōis cancer. **C**ancer. n. possidet membrum et cetera. **C**acer non curat huius vlcera vel non vlcus et venas fixas et cetera. **E**t sic lepra est illi similis: sic lepra quod curat: est quoniam melia est pūcatia nec huius radices et cetera.

C De signis.

CAP. II.

Quando incipit lepra incipit color fieri rubeus tendens ad nigredinem. Et appet in oculis obfuscato ad rubedinem declinans. et apparet in anbelitū stricture. et in voce rauco deo cā nocumēti pulmonis et cāne ei. et multitudo in sternutatio. et apparet in naso gauera: et fortasse sit stricture in naribus et casu: nam: et incipit capilli in subilitate et paucitatem puenire. et apparet vene in pectore et pre facie. Et est odor corporis et propter in sudore et odor anbelit. ad fetorem declinans. et apparet mores melancolici et mali et dolosi. et multipli canes in somno somnia melancolica. et sentit in somno quasi super corpus suū sit graeco de mapi ma: deinde apparet sparsio in capillis et casus in eis et toto propter in pilis quod sunt in facie et pibus eius: et quicquid dislocat locus pilorum. et finduntur vngues. et incipit forma fieri feda. et facies sit terribilis. Et color denigrat. Et incipit sanguis coagulari in innetur et putrefit. Et addit constrictio anbelit. donec puenit ad difficultatem vehementem et visum magnā. Et puenit vox in fine raucedis. et ingrossant labia et denigrantur. Et apparet super corpus additio glādulosa similis aial quod grece noiaf facos: deinde incipit corpus vlcera quoniam lepra est non geta. Et corrodit cartilago nasi: deinde cadit nasus et extremitates et currit virus ferens et redit vox ad occultationes. et tunc iam non remanent pilis et denigrat

color valde. Et pulsus quod em leprosi est debilis propter debilitatem virtutis et paucitatem necessitatis: cum egritudo sit frigida et tarda non velox propter debilitatem frigoris: et sit necessaria ipsistitudo cum non sit velocitas nec magnitudo.

C Ponit signa: primo varia signa sumpta a qualitate actione mutatiois. scilicet spālia et pulsi. ibi. **2** (Et pulsus) prima in tot et vel primo ponit signa lepre non confirmata nec fortis. scilicet signa confirmata et fortis. ibi. **3** (Deinde apparet) Dubitat: utrum color incipiat fieri rubeus. **Q**uoniam hoc proprie in sanguine vel dōm. quod in principio cuiusque lepre ut plurimum lepra: materia adusta caliditate trahit materiam ad nigredinem per materiam melancolicā in oculis et cetera est non cā nocumēti. **E**t vaporibus multis illuc pringens et ipsa melancolia et multitudo in sternutatio. propter vapores melancolicos efflantes ad caput et nares. gauera. i. quoniam hō loquitur per nares: tūc est locutio impioria. ut dicit. **2**. tertiū canonis. **S**en. **9**. et cā est stricture narium ex siccitate melancolica. Et fortasse sit stricture. et casum. i. stricture apoli: poro: materia melancolica illuc expulsa facit quicquid aduersione carnosas ut verruca siue ut papilla. capilli et cetera. **C**ōtra quod fuit a siccitate vaporis. **Q**uoniam dicitur esse siccitas non corrosiua: vel pauci quod corrosione vaporis corrodunt radices: vel consumit nutrimentum: vel in pūcatioe melancolie fit opulatio poro. **S**ubtiliter: quod pauci et eis bonū quod possit conuertere in pilis: vel quod stringunt postea apparent vene: que pleni humore melancolico quem membra reuolunt: est odor et propter corrosione humoris in eis: mores et cetera. **D**iffinitio locus. i. mutat formam: vel. i. in diversis locis fit vicia alia sicut casus pilorum. findunt vngues. multa siccitate. Dubitatur. quare non possit signa per vna quāque. **S**equitur. **Q**uoniam intelligunt ex premisso cap. Dubitat. quare non ex vna. **Q**uoniam dicitur quod diversitas per materiam sanguineā coloratā. **S**ilbertus dicit quod est tenuis. **C**ō. multa signa ponuntur. **S**ilberto si apparet pustule in glāa Silberti si sal non vis soluit in sanguine calido: quod significat siccitatem. **S**i accenti postea super sanguinem non miscet sibi: alij dicunt: si circa spondiles colli perferent non sentiunt cum acci.

C De cura.

CAP. III.

Potest ut incipiat in ea cuius est ionibus mundificatio ante quod ingrosset egritudo. et cuius tu verificaueris quod illic sit sanguis plurimus corruptus: tunc opus ut incipias et flebotomes flebotomia vltima: et si non aliunde salte per manibus. Et si non verificaueris illud tūc non flebotomes. flebotomia. n. ex vna magna quicquid plus nocet quod sit eius iuuamentum. **Q**uare sit securitas cō flebotomia et per paratioibus venarum parnarum si timeat flebotomia magnarum. Et scias quod sanguis frigidus est in eo quod appet. quare sit illud magis vltimū quod venose et sanguis fugat: et minus nocet visceribus: et ille sunt sicut vene frons et nasi. Et propter plurimum flebotomia est necessaria in curatioe huius egritudinis. Et de illis quod vocat ad illud est pūctio anbelit. et cetera et difficultas ipsius. et forte necius flebotomare guidet apud vebementia raucedis vocis et timore pfocoratis. **S**i et flebotome opus ut gescat bebdomada vna: deinde

enacuet cum eis que sunt sicut bieralogodion
 ⁊ biera de pulpa colloquintide. Et enacuetur
 cum apozimaribus ⁊ pillulis factis ex epirbi-
 mo ⁊ sticados ⁊ polipodio ⁊ mirabola. ni. ⁊
 kebulis. ⁊ belleboro ni. ⁊ lapide lazuli ⁊ lapi-
 de armeno. Et non nocet si misceatur eis pul-
 pa colloquintide ⁊ scamōea etiam pprie quā-
 do illic est colera ⁊ adiungatur eis aloes ⁊ cu-
 cumer asininus ⁊ theodozicon est bonum eis.
 Et byerapigra iterum ⁊ pprie quando sit for-
 tis cum scamōea est de illis solutiuis que sunt
 bona leprosis. ⁊ p̄cipue quando odorat odora-
 mentum bellebori: aut ponit cum ea lapis ar-
 menus. Et in estate opz vt epicent ⁊ non vl-
 timetur in decoctione fortiter vt non spargat
 ⁊ multiplicet. Decoctio ad leprosos. Re. mir-
 abola. citrinor ⁊ nig. amboz ana. 3. r. ameos
 3. v. albit boni. 3. 5. passulaz enucleatarū mi-
 neaz. 5. decoquant cum tribus eberie aque do-
 nec perueniat ad tertiam ⁊ exprimat ⁊ miscea-
 tur in ea de aqua mellis pondus. 3. ⁊ v. ⁊ def in
 potu. Et vngat corpus ei⁹ ex butyro. ⁊ sedeat
 in sole donec frigarur aut ambulet septuagita
 passibus: ⁊ cōuertat super dextram ⁊ sinistra
 ⁊ dorsum ⁊ ventrem: ⁊ comedat cappares cū
 melle. sumat in potu hanc medicinā s̄m q̄ nar-
 ratiuis septez diebus ⁊ renouetur decoctio
 eius omni die. Et nō sufficit in curatione istoz
 q̄ nō sunt cōfirmati euacuatio vna: immo for-
 tasse est necessaria euacuatio in mense bis: aut
 in omni mense semel s̄m q̄ testimonium facit
 esse necessariuz: ⁊ illud cū medicinis tempera-
 tis: ⁊ quandoq; soluit omni die cum facilitate
 ascellatōe vna aut duabus ascellationibus cuz
 eo qd̄ soluit illud de potōibus innatis ex me-
 dicinis predictis quadragita diebus. Fortes
 vero valde sicut belleborus ⁊ ei similia: ⁊ que
 sunt multi ponderis sufficit in anno semel in
 vere: semel in autumno: aut plus hoc. Et opz vt
 veniat super cerebra eoz ⁊ cū mundificatio-
 ne cum eis que sunt sicut gargarismata predi-
 cta in ea. egritudine capitis: ⁊ cū caputpur-
 gis notis. Descriptio caputpurgij. Rec. ma-
 cropiperis ⁊ chelidonie ⁊ caspie ⁊ nasturtij ⁊
 burūgi oium ana. 3. j. nucis muscate pullegij
 amboz ana. 3. 5. succi agnicasti corilas. iij. olei
 sisami corilas. iij. misceantur ⁊ decoquātur
 donec consumatur aqua: deinde coletur ⁊ ser-
 uetur in vitriata: ⁊ fiat caputpurgium in nari-
 bus quantum capiunt: deinde sequatur quan-
 do illud multiplicatur cum caputpurgis bu-
 mectantibus predictis.

C. Primo ponit curam non confirmate. secūdo confirma-
 te. tertio cibaria. ibi secūda (In flobotomia) tertia ibi.
 (Cibaria) prima in duas. primo ponit curam per medici-
 nas. secundo per cibaria. ibi secūda (Et lac) prima in duas
 p̄mo p̄mittit. secundo exequitur. ibi secūda (Et) ⁊ hoc
 in duas. primo per flobotomiam. secundo per materias.
 ibi secūda (Si ergo flobotomizatur). Dicit primo ⁊c. Re.
 quia egritudo est materialis de materia multa. Conside-
 randum q̄ supponit digestionem materie cum euacuare
 intendis. Considerandum euacuationibus per floboto-
 miam ⁊ farmaciā. mundificatione. per leuiiores medici-
 nas: vel mundificatione per solutiuā: euacuationibus.
 per flobotomiam ⁊c. Et cum. innuit plura. primo quando
 competit. secundo q̄ est nocuentum. tertio quartum ve-
 narum flobotomia ⁊c. Si ergo flobotomizatur. primo per
 solutiuas. secundo per vncioes. tertio reuertitur ad cau-
 sam in solutiuis. ⁊ alia. ibi secūda (Et inungatur) ibi ter-
 tia (Et non sufficit) considerandum odorat. (vera ⁊ ponit
 odor sue virtus: sicut si poneretur parum de ellebo-
 ro vel poneretur aliquid de raphano in quo stetit ellebo-
 rus. In estate oportet vt epicetur: idest leuiter euacua-
 retur. q̄ autem euacuatio lenis vocetur epicatica appa-
 rer supra de cura putridarum in generali. Et non vltime-
 tur fortiter in decoctione: idest non sumatur fortis deco-
 ctio solutiuā: vt nō spargatur. scilicet materia. ⁊ multipli-
 cetur scilicet agitata: quia virtus nō regulabit euacuatio-
 nem. aliter exponitur. In estate oportet vt epicetur. f. el-
 leborus. ⁊ non vltimetur in decoctione fortiter: idest non
 multum decoquatur: vt non spargatur. scilicet: multipli-
 cetur: scilicet virtus in decoctione vel epicetur. scilicet in
 sole nō in ymbra ⁊c. Et oportet vt veniat. primo ponit
 casū. in euacuatione. secūdo in caputpurgis. tertio in exer-
 citio: ⁊ vncionibus. quarto in coitu. quinto in medicinis.
 ibi secūda (Et opz vt p̄hibeatur) ibi tertia (Et oportet
 vt) ibi quarta (Res vero ⁊c.)

C. Et opz vt prohibeantur ab omni quod epic-
 cat et resoluat humiditatem innatam. et super
 eos interdicanter labor et angustia et vt p̄mu-
 tetur de aere ad aerem qui cōtrarius est ei. Et
 dentur ei in potu post mundificationem olea
 sicut oleum de amigdalibus cum eis que sunt si-
 cut exp̄ssum vne. et illud quādo euacuati sunt
 multotiens. Et opz vt exercitetur omni mane
 post expulsionem superfluitatum ab intestinis.
 ⁊ precipiantur eleuare vocem altas. Et saliat
 ⁊ inuentur: deinde fricentur. cum ergo suda-
 uerint. tunc sumant potum ⁊ post illud inun-
 gatur oleis temperatis in calido ⁊ frigido bu-
 mectantibus s̄m plurimuz confortantibus in
 primis. ipsi enim indigent in primis confor-
 tantibus sicut mirabolani iterum ⁊ galle cum
 acero. ⁊ quādoq; administratur super eos in-
 unctio ex oleo cum lacte mulieris. Et simili-
 ter opz vt fiat eis caputpurgium cum eo quan-
 do multiplicatur siccitas ⁊ quando commo-
 uetur in eis nausea cancantur. Et melius quidē
 est vt balneentur: deinde inungantur. ⁊ quan-
 do balneati sunt: tunc eozum inunctiones sint
 sicut oleum myrrinum ⁊ masticinum ⁊ oleus

de summitatibus vitium ⁊ darsisaban ⁊ olei de costo super extremitates: deinde ille qui de eis est medicatus quiescat media hora: ⁊ preparetur vomitui cum penina: deinde sumat in potu aliquid de absynthio. ⁊ fortasse est necessarium inungere eos in balneo cum subtilitatis resoluentibus in quibus cadunt nitrum ⁊ sulfur ⁊ bace lauri ⁊ glutinum carpentario- rum: immo synapis ⁊ origani ⁊ piper ⁊ macropiper ⁊ piretru ⁊ staplisagria ⁊ synapis ⁊ aloes ⁊ calamentum ⁊ emplastrare eos super iuncturas eorum: immo fortasse est necessarium quod est sicut ensozbiu: ⁊ illud quando precipitur eis vt balneetur propter resolutionem superfluitatum eorum: ⁊ propter sudorem ipsorum. inunctio enim eorum est canon in curatione ipsorum. ⁊ quandoque inunguntur fricando cum tyriaca ⁊ scellite ⁊ alefanguine. ⁊ fortasse est necessarium inungere cum huiusmodi in sole calido. ⁊ melior ablutionum eorum in balneo est aqua in qua decoquitur. fenugrecum cum sapone bono. Et opus vt alieni leprosi a coitu penitus. Res vero que in potu tribuuntur multe sunt. nam de melioribus medicinis est tyriaca minor facta cum carnibus vipere. ⁊ tyriaca diateseron ⁊ alafinam ⁊ diasulfur. ⁊ quandoque sit caputpurgium cum istis etiam. ⁊ vt in potu sumant de trociscis tyri etiam solia aur. i. i. ⁊ vini grossi aut passi ⁊ trociscis solum itez. Et scias qd caro vipere ⁊ illud in quo est virtus eius est de nobilibus medicinis ei. ⁊ non opus vt sit vipa de luto aut litoralis aut de locis humidis: quoniam in ea sem plurimum est parum amari. Et de illis que plurime est malitie est illa que strim facit cum qua est perditio: immo eligat montana precipue alba. ⁊ abscindant capita earum ⁊ caude vice vna subito: ⁊ tunc si multiplicat cursus sanguinis: ⁊ remanent viues: ⁊ agitantur agitatione plurima reposito longo: tunc iste sunt bone ⁊ si non dimittant. Et que eis sunt conuenientes sunt ille et quibus plurimus currit sanguis: ⁊ que sunt plurime agitationis: ⁊ post decollationem mundificent ⁊ decoquantur sicut dicemus tibi. ⁊ comedatur ex eis ⁊ iure ipsarum. Et ex portatione quidem vini in quo mori vipera aut viuere sanati sunt quidam accidentaliter aut intentione interficiendi ex eo que in potu tribuit vt mox ille leprosus ⁊ qescat: aut qescat ab eo: aut sit illud obediendo somno: aut visioni. ⁊ sal vipere in uatius est itez. Exiratio aut vipere est vt sumat vipera abscissis extremitatibus mundifica

ta a visceribus: deinde elixetur cum porris ⁊ aneto ⁊ cicere ⁊ sale pauco: decoquantur cum aqua plurima donec dissoluantur: ⁊ sumantur ossa eius tunc ab ea ⁊ mundetur caro ipsius: ⁊ detur ad comedendum caro eius: ⁊ forbeaturs ins ipsius. ⁊ ponantur ossa eius tunc super micas panis de simula: ⁊ fortasse projicitur cum ea aliquid de pullis columbarum donec bona fiat. Et huius quidem regiminis inuamentum fortasse non apparet in principio: deinde apparet subito: ⁊ fortasse antecedit sanitatem separatio rationis diebus aliquot. Et signum apparitionis inuamenti eius: ⁊ applicatio ad horam in qua oportet vt abstinetur ab administratione eius est vt incipiat leprosi inflari. quare inflatur: deinde fortasse permiscetur ratio eius: postea excoziatur: deinde sanatur. Cum ergo non patitur scotomia neque inflatur. tunc iteretur super eum regimen vice alia. Et de illis que narrata sunt ad illud est vt sumatur serpens niger excoziatur ⁊ sepeliatur donec in eo fiant vermes ⁊ extrahatur cum vermibus suis ⁊ ericetur ⁊ detur in potu illi super quem superfluit lepra et eo tribus diebus omni die pondus. ⁊ cum syrupo de melle. Et inunctio iterum cum eo in quo est virtus vipere est inuamentum eius sicut oleum in quo decoquitur. ⁊ sicut hoc medicamen. Sumatur niger excoziatur ⁊ ponatur in olla ⁊ fundatur super ipsum de aceto forti. ⁊ viij. ⁊ de aqua. ⁊ i. ⁊ de capsia humida ⁊ radice dracontie de vino quoque. ⁊ ij. decoquantur totum super ignem lenem donec dissoluatur serpens: ⁊ coletur aqua a serpente ⁊ fricetur cum ea post abrasionem barbe ⁊ capitis. fiat illud tribus diebus. Et eis quidem accidit ex administratione medicinarum viperarum excoziatio cutis corripit: ⁊ permutatio carnis ⁊ cutis sane: quamuis inunctio leprosi cum humectatiuis temperatis in caliditate est ex illis que coterunt in quibusdam horis: cum vehementior sit siccitas. Et similiter facere caputpurgium cum eo quod est sicut oleum vio. ⁊ sit in eo parum olei de keiri. Et iterum sicut adipem rapacium ⁊ boium ⁊ volatiliu: ⁊ sicut cum oleo de costo aut darsisaban. ⁊ oleum de lilio seruat extremitates: ⁊ illud post mundificationem ⁊ ante mundificationem non inungatur omnino: quoniam oppilat poros. Et de eis que bibuntur ⁊ conferunt eis est alimurigilz ⁊ medicamen asclideni. Et lac est de puenientibus abscissis ⁊ proprie apud confictionem ambulat.

z difficultatem ei⁹ z rancedinē vociscē⁹ z in
temporibus q̄ sunt inter cōfiones. Et opz vt bi
batur in dispōne qua mulget lac : z lac outum
est de rebus magis cōuenientib⁹ ei⁹ : z o3 vt bi
batur de eo q̄ritas que digerat. z si sunt cōten
tico solo si possibile est erit inuatiū valde. Et
si fuerit necessariū non addat super ipsum ali
quid si possibile est preter panes mūdū z alissi
debegi cū carnib⁹ arietū z que illis sunt similia
de illis q̄ dicemus. Et quando anbelitus redit
ad rectitudinē : tūc melius est vt dimittatur lac
z conuertat super res acuti saporis vt vomat
cū eis non ppter aliud nisi illud : z eietur cū eo
q̄ dicimus : deinde si necē fuerit redire ad lac
fiat vsqz ad terminū predictū. z o3 vt sit hoc re
gimen in anno mulotiens. In florotomia xō
eoz q̄ confirmati sunt nō opz vt sit occupatio
neqz in solone ventris eoz cū medicina forti
qm̄ superfluitates in eis mouent z nō separan
tur : imo fiat allenariū in declinādo materias
eoz ad iresina : z ad ministrē de foris q̄ car
minet z resoluat. Et de potibus cōuenientib⁹
eis est vt sumat acori. 3. i. 5. z niri tantūdem z
succū caulis agrestis vsqz ad. 3. iij. z misceat ro
sū z bibat mane z vespere. Et vt sumat eis d
limatura eboris pōdus. x. sacralati. z detur eis
in potu in. iij. 3. vini z buryri : aut sumat albit
cum melle q̄ritate nucis : aut sumat de squilla
q̄ritas decem sacralati cūz sirupo squille ispis
sato sicut loboc : aut sumat cymini. 3. 5. z mell
q̄ritas qua inspissat sicut loboc : z succus cala
mēti est eis valde bonus ex tribus obolis. vsqz
ad. vi. Et o3 vt vranē pūcib⁹ salitis in qbusda3
boris sicut vranē medicina. z allenient ab acu
tis nisi ppter vomitū z nisi p3 semitā albeckir
in eo in quo sumunt. z q̄ncz medicanē cū cau
terio disparto sup mēbra eoz sic sinciput z su
mitas capitis : z sup radicē epiglōtis z duo rē
pōz z collū z iūcturas manū z pedū. Et di
perit qdaz : o3 vt cauterizent in principio timo
ris lepre cū cauterio in anteriore capite vt cōfe
rat calmarie z alio isferiore illo : z apud locū in
quo capilli rudent z sup suppelia : vni deide
in dextra capitis : z aliud in sinistra : z vni po
sterius sup nuca : z duo apud duas cōmissu
ras corticales z vni sup splenē : z sunt cocture
ille cū cauterijs lenib⁹ minimis. z q̄si cauteriza
tur sup caput o3 vt pueniat vsqz ad os donec
exoret os salē vicib⁹ plurib⁹ postqz confer
natur applicatio illius ad cerebrū fm suaz cor
rumpentem complexionem eius. Nam stoli
di quādoqz iterficiunt cum hoc cum non alle

niantur manus ipsorum.

De modo medicinarum conferentium com

positarum. Caplin. III.

Eqbus sunt albedarungi z albes q̄
stat in loco carnis vipe in hac egritudi
ne. z de illis est medicamē alfulenda
ti : verū bedarūgi bñt descriptionē magnā quā
dixerūt indi z epti fuerunt ipm̄. Et de ei⁹ mō
est vt sumant mirob. nigroz z semitaragi indi
amboz. 3. x. macropipis. 3. 5. been albi. 3. ij. 5. re
ranē z linianē cū buryro vaccino z cōficiantur
cū melle : z sit potio ab. i. aur. vsqz ad. ij. 3. post
mūdificationē corporis. Si ar sumat de eo cū
equali mētura sui de dynamisbo nō timebitur
eius malitia : qm̄ ipm̄ est eius bezabar.

De modo confectionis nominate bederan

lia maioris. Caplin. V.

Est almebaran cōfērēs lepre z bar
ras z morphee z ipetigini z aq citri
ne z puritui z scabietique z p̄fir
mar rōnē z destruit obliuionē : z est bonū con
seruationi cōferens sinopi. Et hoc medica
men fecerunt sapiētes indi regibus suis. Reci
pe miro. belliricorum z emblicorum z capsi
oium añ. 3. p̄ij. nucis muscate z coriciū thuris
z men z seu. z pipis z macropiperis z fel ga
monati z narchasir z neremiscb z condisi z
succū sgle z solij idi oinz ana aur. viij. z albes
narij boni aur. iij. terant medicie z cribellent
z terat albes solū. Et q̄ terit ip̄s oppilet nasuz
suū z nares suas z iungat eas añ illud cū bury
ro vaccino : z veniat ei⁹ trinitatio sup medi
nas. z sumantur de penidijs alarimu z alsaban
emine. ij. z. 5. de baldac : terantur z p̄oſciant
tur in ollam nouam : z p̄oſciantur desuper de
aqua cum mensura qua soluantur. z quando
liquefiunt remoneantur ab igne z puluerizen
tur desuper medicine z cōficiantur cum eis
bene : deinde fiant ex eis forme similes anella
nis : quarum vnaqueqz sit vnus aur. z detur
in potu omni die : idest in ieiuno cum aqua re
pida aut vino.

De modo p̄fectōis alfulēdari. Cap. VI.

Est medicamen indum magnus in
via albe de ranilui : z ipsum p̄fert ite
rum ad casum palpebrarum z albe
dinem capillozum z asma z tremo
rem cordis z temperat appetitum z fluxum
ventris superfluum z hydropisum z icteritia
z paucitatem seminis z fistulas z canitiem se
num : z cōfert puritui z vlcenibus. Rec. alfu
lendarū mūdare ablute ducentos sexagita aur.

Et alfulendati qdem est vna bircozum mon-
tanorū . z illud est quoniam ipsi mingunt die-
bus estuatiōis sue sup er lapides in monte q
noiatu alfulendati: z denigrantur lapides: z
fit sicut pī pinguis subtilis: z myrob. z belliri-
cozum z emblicozum z piperis z macropipe-
ris z lauri z nucis muscate z cinami z macis
z pilaloēs z darkle z ipodij z attemet z bu-
rungi z merenis oīum ana.aur. iij. bdelij. cc. z
lī. aur. z zuccari tabarzeb. cxxiij. aur. z au-
ri rubei z argenti meri z eris rubei z ferri z al-
lobonoc z alfelud oīum ana.aur. c. comburā-
tur mineralia: z terantur z triconizentur cum
medicinis z misceantur oīa cum melle z buty-
ro z reponantur in vitreata viridi: cuius dosis
sit duozum aureozū cum lacte caprino aut aq
tepidā. z addantur in eo de melle dispumato
aur. xxxviij. z butyri aur. xxiij. quoniam eius
decoctio erit bona: verumtamē crescit z perue-
nit ad finem in .xxi. die.

De modo adustionis alfelud. Cap. VII.

Alleando fiant lamine de ferro: deinde decoquantur myrabolan bellirici
z emblici z coletur aqua eozum z po-
nantur in vas eris z accēdatur sub eo
ignis lenis z calefiat alfelud donec rubeat z
ignitū submergatur in illa aqua: deinde redeat
ad ignem z rubeat. cum ergo rubuerit submer-
gatur iterum in illa aqua z fiat illud .xxi. vice:
deinde coletur aqua illa z sumatur fex in qua re-
sidet aliquid de felud: deinde reductur vas su-
per ignem z ponatur in eo vna vacce z ignia-
tur ferrum z submergatur in ea iterum .xxi. vi-
ce. z sumatur iterum fex eius donec remaneat
de fece eius aur. viij. z similr fiat de ere donec
compleantur ex eo iterum. viij. aur. Argentū
vero limetur cū lima donec fiat sicut terra: de-
inde decoquatur cū aqua salis in coclario fer-
reo donec aduratur bene. si autem non aduri-
tur proiciatur in coclariū parum sulphuris
citrini qm comburetur: z fumantur de eo. viij.
aur. z totum illud fit tritū z cribellatū. Au-
ri vero combustio est ita: oportet vt aurum li-
metur donec fiat simile terre z fit cū eo aure⁹
vnu ex amioch z remaneat enim auro donec
liquefiant vtrāq simul: deinde dimittatur per
horam vnam: deinde limetur iterum z addat
super ipsum aur. vnu ex alamioch: z limetur
iterum cū lima: deinde frigatur in coclario z
fundatur super ipsum aqua salis: z ferueat do-
nec consumatur aqua z remaneat aurū z ala-
mioch: deinde teratur in mortario bene donec

fiat sicut pulvis. z misceatur cum medicinis.
Abundificatio autem alfulendati est fm hunc
modum: sumatur de aqua alafce z vna vac-
ce: proiciantur ambe super alfulendati in vase
notio in tanta quantitate q submergant ipsū:
z ponatur in sole calido hora vna: deinde frice-
tur vebementer z colet aqua ab eo in vase no-
uo z ponatur in sole tribus diebus: deinde co-
letur z sumatur fex eius spissa: deinde sumant
aqua alafce z vna super alfulendati z pul-
uerizetur sicut puluerizata fuit prius: z fiat il-
lud tribus vicibus: deinde ponatur in sole .xxi.
die donec igrifsetur: z fiat similis melli z de-
nigretur sicut pī.

De modo alfulendati minoris. Ca. VIII.

Innuamenta eius sunt sicut innuamē-
ta maioris. Re. alfulendati colate par-
tem vnam z alcor partes. iij. terantur
alcor z misceatur cum eis quāntū est
pondus eozum de melle et quantū ipsum est
de zuccaro et quantum est medietas mellis de
butyro vaccino et reponatur in vitreata. et do-
sis eius sit aur. i. cū lacte vaccino tepido. Ab-
odus medicamentū cōferentis lepre. Re. myro.
nigrozum mundatozum et myrobola. citrino.
mundatozum et .35. omnium ana. 3. r. ameos
3. v. albitr botribus de guarich: aque deguarich
et aldegnarich est quatuor lib. de baldach
donec cōsumantur due tertie et remaneat: de-
inde exprimatū et coletur et proiciatur super
colatū de melle quod sufficit ei et detur in po-
tu de eo lib. l. et inungatur super totū corpus
infirmi butyrum vaccinū: et sedeat in sole do-
nec sūdet: et precipiatū vt ambulet post illud
lxx. passibus: et iaceat aliquādo super latus suū
dextrum: et aliquando super latus suū sinis-
trum: et semel super ventrem suū: et semel
super dorsum suū. et cibetur pane et melle
quantitate abbeuīata. viij. diebus ita vt liuian-
tur ei medicine omni die.

De modo epibimatis lepre. Cap. IX.

Sumatur serpens niger excoctatus et
decoletur et ponatur in vas et fundan-
tur super ipsum de aceto fori. 3. viij.
aque. 3. l. et allectaragi humidū et radi-
cum dragontee ambozum ana. 3. xij. decoqua-
tur super ignem lenem donec decoquatur ser-
pens: deinde coletur cū pannio et separentur
ossa a carne: deinde ponatur fex in vase vitreo.
Cum ergo volueris curationem precipie ei vt
radat pilos super cillozum et caput et lini desu-
per ex illo tribus diebus. Abodus epibimatis

alterius. Recipe staphisagrie ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ ⁊ emblicoꝝ oĩz ana partes vñaz frīgantur cūz oleo antiquo ⁊ liniatur cū eo latus vel locus postqñaz abluatur cū decoctione senticium ⁊ balaustie. Et iterūz comburantur mirabolani ⁊ galle ⁊ liniantur desuper cūz aceto. Libi autem eozum sunt omnia que sunt velocis digestionis boni cibini sicut carnis volatiliūz notoz: scilicet eazūz isfedebezi ⁊ pisces humidi leuis carnis cū speciebus que sunt necessarie. Et melior cibns eozūz est panis de simila mundus ⁊ panis candarusi ⁊ sorbitiones facie ex eis ⁊ olera humida ⁊ est necessarium vt permisceantur cūz eis que sunt sicut sicla ⁊ raphanus ⁊ porri. Et nō oportet vt negligatur administrare incisua ⁊ proprie ante mundificationem: sicut capparīs ⁊ femiculūz ⁊ porri. ista enīz mundificant eozūz cibos a superfluitatibus ⁊ preparāt superfluitates expulsiōis. Cū ergo administrare incisa me dicinas laudabiles: tunc administra etiam hoc regimē: ⁊ pisces salini in hoc capitulo sunt valde boni eis ⁊ nos promptiores sumus super ista cū volumus vt faciamus eos vomere aut ventrem eozum soluere. Et caulis confert eis cum proprietate sua: ⁊ panis cūz lacte ⁊ melle ⁊ ficus ⁊ vna ⁊ passule ⁊ amigdale torefacte ⁊ carbami ⁊ pinee: ⁊ que sunt ex istis cōferunt eis. Et oportet vt comedat in die bis sꝫ mensuram digestionis. Nam semel comedere nocet eis. Et non bibat vinum cūz exeat egritudo nisi parum. ⁊ cūz quies est egritudinis bibat de subtili quod non est antiquū quantitate temperata consuetudo. Et quando cadunt poli supercilioꝝ ex supercilijs ⁊ similis tunc fiat curatio cūz cura alopietie: ⁊ reliqꝝūz que dicemus in libro decorationis.

De modo epibimatis alterius. Ca. X.

Samantur staphisagrie ⁊ mirabolanoꝝ nigroꝝ mundatoꝝ ⁊ emblicoꝝ oĩnīz ana pars. i. ⁊ frīgantur cūz oleo ompibacino ⁊ liniatur cū eo locus postquam ablutus est cum decoctione senticium ⁊ balaustie. Modus alius: comburantur mirabolani ⁊ galle ⁊ liniantur cūz aceto desuper.

Sen quarta de solutione continuitatis ⁊ est preter id quod pendet cūz fractura ⁊ algebrā. Et quartior tractatus.

Tractatus primus de vulneribꝫ in mēbris.

Sermo vñs de solone pñuitatis. Ca. I.

Am ostendimus in libro primo species solutionis continuitatis secundūz modos qui necessarij fuerunt in loco simili illi.

L In pedente fen determinat Anic. de apatibꝫ ⁊ curis ipsoꝝ. In ista fen 4. determinat in ista fen Anic. de oī solone cōtinuitatis que accidit mēbris preterquam de fractura ossiūz ⁊ algebrā. i. dislocario ne. De istis enim solutionibus continuitatis que sunt fractura ossium ⁊ dislocatio ipsoꝝ determinat Auicē. In fen sequenti ⁊ de curis ipsoꝝ. ⁊ diuidit fen ista quarta in qua determinat de omni solutione cōtinuitatis preter quas de fractura ⁊ dislocatione in quatuor tractatus. In pmo tractatu determinat de vulneribus ⁊ curis ipsoꝝ. In scdo determinat de vlceribus ⁊ eozum curia. In tertio determinat de solutione continuitatis que dicitur attractio ⁊ confusio ⁊ similia. In quarto tractatu determinat de solutione pñui que accidit in neruis. Tres tractatus spectant potius ad solutionem cōtinui que accidit in membris carnosīs. quartus autē tractatus spectat ad solutionem cōtinui que accidit in membris neruosis. secunda pars ibi vbi incipit secundus tractatus. ibi. (Ias scd iusti in l. bzo primo que sit intentio confusiois. ⁊ tertia pars vbi est tertius tractatus incipit ibi. (Vlcera generantur a vulneribus. quarta pars vbi est tractatus quartus incipit ibi. (Neruis enim ppter vehementiā sensus ⁊c.)

(Prima pars diuiditur in duas. In pma parte Auicē. ponit quēdā sermonēz vñm de solutione cōtinui in oībus membris. In secunda parte exequitur in spāi de solutione cōtinui que est vñlus. scda ibi. (Membra in qñbz cūz cadit vñlus. ⁊ prima pars diuiditur in partes duas. In pma parte volens pñuare ea que dicuntur hic ad ea que dicta sunt in pmo libro ostendit quid dictum sit de solutione cōtinui in libro pmo. In scda parte ostendit quid opꝝ dici hic de solutione cōtinui vñr anteqꝫ loquatur de ea particulariter ⁊ fm curam. scda ibi. (Et volumus nunc inuenire.) Dicit ergo pmo. Ostendimus in l. bzo pmo. s. fen. 2. cap. de egritudinibus solutionis cōtinui generaliter species solutionis cōtinuitatis fm modos qui necessarij fuerunt in loco simili illi. s. fm modos generales ⁊ vñes: qñ in libro primo. ea que traduntur: tradunt vñuersalia ⁊ modo vñuersalia. (Intellige autē hic q. nō solū Auicē. in pmo libro fuit locus de solutione continuitatis qñm ad suas species in vñ. sed etiaz fuit locus de ipsa qñm ad curam in vñ. ⁊ hoc fecit in quarta fen. cap. 8. de medicacionibus solonis cōtinuitatis gnāliter. (Alterius intelligit q. per hoc quod dicit hic Auicē. dat intelligere q. illum qui vult scire ⁊ intelligere ea que hic dicuntur oportet pmo redire ad ea que dicta sunt in libro pmo de solutione cōtinuitatis ⁊az theorie q. practice. sicut etiā Auicē. dixit supra in principio tertie fen de apostematibus. dixit enim q. illum qui vult intelligere ea que ibi dicuntur particulariter opꝝ pmo redire ad ea que dicta sunt de apostematibus in vñuersali. Et sit etiam qui vult intelligere ea que hic dicuntur oportet pmo redire ad ea que dicuntur in primo libro de solutione cōtinuitatis generaliter. Et ratio dēuiter huius est. quia fm q. habetur ex doctrinis philosophicis. vñuersalia sunt sicut pñora. specialia autē ⁊ particularia sunt sicut posterioꝝ. nunc autem posterioꝝ ea non possunt sciri nisi prius sciatur pñora. ergo ea que hic dicuntur ⁊ in alijs libris particularibus nō possunt sciri nisi prius sciatur ⁊ intelligatur ea que dicta sunt in primo libro cum sit liber vñuersalis. (Sed anteqꝫ vñerius procedamus vt melius intelligatur ea que dicuntur

breviter oportet notare duo que eliciuntur ex dictis Aui-
cen. in primo libro. sen. secunda. primum quod oportet no-
tare est de diffinitione solutionis cōtinui. secundum autem
quod oportet notare est de causis eius. ¶ Circa primum
intelligi fm q potest extrahi ex dictis Aui. in libro pmo.
sen. secunda. capitulo secūdo. de diffusionibus dispositionū
solutionis cōtinuitatis sic potest diffiniri. Solutio conti-
nui est morbus simplex communis qui communiter po-
test accidere omnibus membris tam consimilibus q̄ of-
ficialibus. bec enim diffinitio bona est. quia denotat essen-
tiam diffiniti & separat ipsum ab alijs morbis. nam in eo
quod dicitur est morbus simplex tangitur genus ipsius. &
per hoc distinguitur & separatur solutio cōtinui a morbis
qui sunt alterius generis sicut a morbis cōpositis. In hoc
autem q̄ dicitur communis tangitur differentia specifi-
ca ipsius diffiniti. & per hoc distinguitur & separatur a spe-
ciebus que sunt contentę sub illo genere. s. ab egritudini-
bus complexis & ab egritudinibus cōpositis. est ergo
diffinitio que dicta est perfectissima.

Sed forte aliquis obijciat contra hoc quod
dicitur q̄ solutio cōtinui-
tatis est morbus communis qui communiter accidit omni-
bus membris. nam etiam mala complexio accidit omni-
bus mēbris cōmuniter. ergo mala complexio erit etiam mor-
bus communis. ¶ Ad solutionem istius dubitationis est
intelligendum q̄ forma membrorum ponitur a medicis esse
triplex. quedam est forma propria membrorum consimi-
lium. quedam autem est forma membrorum officialium
propria. quedam autem est communis utriusq̄ in qua am-
bo communicant. forma propria consimilium membro-
rum est complexio. naz prima complexio est in membris
cōsimilibus eo q̄ membra consimilia sunt immediate cō-
posita ex elementis ex quozus actione & passione resultat
complexio prima in ipsis membris consimilibus. & si etiam
sit complexio in membris officialibus tunc nō est nisi per
complexionem membrorum similibus ex quibus componi-
tur officialia. ideo complexio membrorum officialium vo-
catur complexio secūda. quia resultat ex complexione pri-
ma membrorum consimilium. ideo pprie & principaliter cō-
plexio est forma membrorum consimilium. forma autem p-
pria membrorum officialium est compositio. nam compositio
componit ipse membris officialibus. quia componun-
tur ex diuersis partibus. & propter hoc etiam membra offi-
cialia vocantur membra composita. forma autem com-
munis membrorum consimilium cū officialibus est vnitas.
naz vnitas reperitur taz in consimilibus q̄ in officialibus.
vnumquodq̄ enim membrum est vnu. modo tunc fm istas
tres formas & naturas membrorum accipiuntur distinctio-
nes omnium egritudinum. quia omnis egritudo aut fit fm
peccatum complexionis aut fit peccatum compositionis aut
fit peccatum unitatis vt quia dissoluatur vnitas membri.
modo egritudo que fit fit peccatum complexionis est egritudo
propria membrorum consimilium. quia & si accidat mē-
bris officialibus hoc est per membra cōsimilia. quia com-
plexio prima competit consimilibus & secundario officia-
libus. ideo talis egritudo vocatur consimilis. ¶ Egritudo
autem que fit per peccatum compositionis est propria mem-
brorum officialium nec accidit membris consimilibus nisi
inquantū ipsa sunt in officialibus. vnde si accidat mēbris
consimilibus hoc est per officialia. ideo vocatur talis egritudo
officialis. egritudo autem que fit per peccatum unitatis
est egritudo cōmunis & officialibus & consimilibus. quia
non accidit officialibus per consimilia sicut mala comple-
xio. nec accidit consimilibus per officialia sicut egritudo
nec compositio. sed vtraq̄ potest accidere per se & equa-
liter quia fit in natura cōmuni utriusq̄. ideo solutio cōti-

nui optime vocatur morbus cōmunis. & per hoc quod ab
eius est pater solutio ad dubitationes predictas. quia ab
eius mala complexio accidit omnibus mēbris tamē quia
non fit equaliter sicut solutio primi. ideo nō dicitur mor-
bus cōmunis. ¶ Circa secundum autem quod pposui etiam
ostendere scilicet de causis solutionis cōtinui notandum
breviter fit q̄ potest extrahi ex dictis Aui. sen. secunda.
capitulo de causis solutionis cōtinui q̄ cause solutionis
continui. quedas sunt intrinsece & quedas sunt extrinsece.
intrinsece autem sunt aut humor aut venositas. humor
autem est causa solutionis cōtinui aut ratione quanti-
tatis qua extendit cōtinuum & ipsius dissoluit. aut est cau-
sa ipsius ratione male qualitatis puta caliditatis frigidi-
tatis humiditatis vel siccitatis. Venositas autem est cau-
sa solutionis cōtinui. aut ratione sue nimie extensionis.
aut ratione motus scilicet tendit. Causa autē extrinsece sunt
sicut ensis lapis & similia. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et volumus nunc inire summam de specie-
bus earum quas oportet nobis esse notas ante
illud quod volumus declarare.

¶ In qua parte Aui. postq̄ ostendit quid locutus est de
solutione cōtinui vniuersaliter in libro pmo ostendit hic
quid oportet dici adhuc de solutione cōtinui vniuersaliter
anteq̄ loquatur de ea specialiter & fm curam. ¶ Et vindi-
tur bec pars in duas. primo ostendit quid oportet adhuc
dici de solutione cōtinui vniuersaliter. secundo exequi-
tur. ibi secunda. (Dico ergo q̄ nos conamur.) Dicit ergo
pmo dictus est quid iam ostendimus in libro pmo de so-
lutione cōtinui. volumus nunc. s. hic inire summam de
dispositionibus earum. s. species solutionis cōti. & intelli-
ge summam speciales fm diuersitatem membrorum. vnde
sunt speciales respectu illarum que tradite sunt in p-
mo libro. sed sunt generales respectu illarum que traduntur
hic in ista sen. Et ille summam quas oportet inire sunt
an cōtinuitas redeat in omnibus membris vera. aut in
quibusdam mēbris redeat vera & in quibusdam per contri-
ctum. quas. s. summam oportet nobis esse notas ante id q̄
volumus declarare. i. oportet nos scire anteq̄ determinamus
specialiter de solutione cōtinui fm curam.

Deinde cum dicit.
¶ Dico ergo q̄ nos conamur in quibusdam mē-
bris quorum cōtinuitas est soluta vt redeat co-
rum cōtinuitas sicut fuit & illud sicut in carne
& conamur in quibusdam eorum vt remaneat
contactus eorum cum cōseruatione. licet nō
redeat ipsorum cōtinuitas & illud in ossibus
nisi in ossibus puerorum & infantium. In eis
enim quandoq̄ speratur reditus ille. De ner-
uis vero et venis dixerunt quidam medicorum
q̄ non redeunt cōtinuitate. immo fortasse re-
manet in eis contactus cōglutinationis cōser-
uatione currente super eos et contingit eos. et
dixerunt quidam q̄ illud non puenit nisi in ar-
terijs solis. Sal. vero taz contra dixit eis illud
et dixit. immo quādoq̄ incarnantur arterie per
testimonium experientie. et euz cōcessionem ra-
tificationis. Testimonio vero quoniam nos
iam vidimus arterias esse et sub basilica et car-
put arterie temporis et cruris incarnari. et cō-
cessione que est ex ratiocinatione. quoniam os

Tractatus .I.

est extremitas in duritie ⁊ nō incarnat nisi par-
rū in infantib⁹. ⁊ caro q̄ est extremitas in lenita-
te incarnat. h̄ vene ⁊ arterie sunt medle iter ossa
⁊ carne. quare opz vt sit earū dīspō inter
⁊ ossa. ergo sunt minus recipiētes incarnationē
q̄ caro. ⁊ facilius suscipientes eā q̄ ossa: ⁊ in-
carnant quando sectio est minima ⁊ parua: ⁊
corpus est humidū et lene. et nō incarnatur in di-
uersificato ab eo. Et hic est modus disputatio-
nis rhetorice vel theoricus. et illud in quo cō-
sistit est experimentum.

¶ In pre ista p̄sequit de quo modo p̄posuit esse determi-
nandū ante oīa alia. ⁊ duo facit. p̄mo ostēdit in q̄b⁹ mē-
bris restauratur ⁊ redit cōtinuitas vere ⁊ in q̄bus non. sed
solum redit ibi cōtinuitas scōm cōtactū metaphorice por-
to sarcode. ⁊ hoc dico q̄ ostendit in membris de q̄bus nō
est dubitatio apud antiquos. scōm ostēdit hoc in membris
de q̄bus sunt diuersę opinionēs. scōm ibi. (De neruis autē ⁊
venis.) Dicit p̄mo ⁊ ps. scōm pars diuidit in pres duas. qz
p̄mo ponit opiones quorundā circa quedā membra. scōm
cas ip̄obar p̄ dicta sal. scōm ibi. Salien⁹. vō tam cōtradi-
xit eis. Dicit p̄mo ⁊ ps. Tunc Auic. ip̄obar illas opiones
p̄dicta sal. Et ostēdit hoc pars in pres tres. In prima pre
ip̄obar illas opiones sal. p̄ ep̄ietas ad sensus. scōm ip̄o-
bar eas p̄ rōnem. tertio cōparat experimentū ⁊ rōnem ad in-
uicē cui fit magis credendū. scōm ibi. Et cōcēsiōe q̄ est ex
ratiocinatioe. tertia ibi (Et hic est modus disputatiōis)
In p̄mis duab⁹ p̄tibus. qd̄ dicit ps. De tertia pre dicit. Et
hic est modus disputatiōis fm̄ quō modo dixit sal. theo-
ricus. r. rōcinariū q̄ est per rōnes. ⁊ id in quo confidit. i.
id qd̄ magis cōfidenter credimus est exp̄imentū. ¶ S̄z
tu dices videt q̄ id qd̄ dicit hic Auic. sit salus. s. q̄ magis
sit ostendendū ⁊ credendū exp̄imentū q̄ rōni. Nā fm̄ iniaz
Salien⁹ in cōmēto affo. in p̄n. Experimentū fallax est quod
nō rōne firmat. Si ḡ experimentū firmat p̄ rōne magis er-
go credendū est rōni q̄ experimento. ¶ S̄z est q̄ aliquod
p̄or dicit notius ⁊ magis credendū duobus modis. Uno?
fm̄ quid ⁊ quo ad nos ⁊ cognitiōne sensitiua. Alio? p̄or di-
cāligd̄ notius ⁊ magis credendū simplr. Si loq̄mur p̄i-
mo mō sic experimentū est magis notū. s. quo ad nos ⁊ quo
ad operationē ⁊ cognitiōne sensitiua. qz opatio ⁊ cognitiō
sensitiua habet fieri circa singulana sicut ⁊ experimentū. ⁊
ideo quo ad hoc est notius exp̄imentū ⁊ ei magis creditur.
¶ Simplr autē rō est notior qz est notior quo ad intellectus
cuius cognitio simplr p̄ior ⁊ notior qz cognitiōe fm̄ sens-
tus. Iterus etiā qd̄ rō facit cognoscere p̄pter quid. Experi-
mentū autē facit cognoscere qz cognitio autēz p̄pter quid
simplr ⁊ fm̄ nām rez. est notior ⁊ p̄ior ⁊ magis credēdus
cognitiōne. qz ⁊ iō rō simplr est notior ⁊ magis credenda
experimento. S̄z quo ad nos ⁊ fm̄ quid exp̄imentus est no-
tius ⁊ magis ei credid. ⁊ hoc est qd̄ dicit h̄a. in teg. qz na-
tura rerū iudicandū est a causis que iudicatio fm̄ rōnem
est. h̄ fm̄ cognitiōne n̄ram iudicandū est a signis que est
iudicatio fm̄ sensus ⁊ exp̄imentalia. Qñ ḡ tu dices q̄ Auic.
dicit hic q̄ magis credimus experimento. possumus dicere
q̄ intelligit hic q̄ntum ad cognitiōne n̄ram sensitiua ⁊ fm̄
qd̄ nō aut simplr. ¶ Uel possumus dicere q̄ hic cōparat
experimentū ad rōnem debilē. Unde si cōp̄utet verū exp̄i-
mentū ⁊ certificant oēs cōditiones eius ad rōnem debilē
tunc magis credimus experimento. si aut cōparemus rōne
bonā ⁊ forte ad experimentū debile tunc magis credimus
rōni vt planū est de se. Si autē accipiamus vtrūq̄ simplr
in suo potentissimū esse vt experimentū verū ⁊ forte ⁊ rō

In membris

59

nē verā ⁊ forte tūc distinguendū est vt p̄us dixi ⁊c.
¶ Sūma de vulneribus in mēbris. CAP. II.

Embra in q̄bus cū cadit vulnus ma-
gnificatur eius nocumētū ⁊ interficit
fm̄ plm̄ ⁊ fortasse nō interficit nisi ra-
ro sunt sicut vesica ⁊ cerebrū ⁊ renes
⁊ intestina minuta ⁊ epar q̄uis sit possibile vt
saluetur super ea cū est leue. In corde autē non
sperat salus cū in eo accidit vulnus. Et pluri-
mum ille cui accidit vulnus in ventre suo cum
accidit ei nausea aut singultus aut solutio ven-
tris moritur.

¶ Supius Auic. posuit quedā fermōne gnālem de solone
cōtinui. In pre ista exequit in sp̄ali de solone cōtinui q̄ est
vulnus. Et dicit sūmā de vulnerib⁹ que est de indicys mor-
tis ⁊ piculi vulnerū fm̄ q̄ accidit in q̄busdā mēbris. in 2°
pre exequit de cura vulnērū. 2° ibi. (Vulnus carnosum.)
P̄ia ps diuidit in pres duas. In p̄ma pre ostidit in q̄bus
mēbris vulnera idicant mortē ⁊ piculū. In scōa pre quia
sunt qdā alia idicia vulnerū q̄bus cōicant vlcera ostidit
q̄ obseruāda sunt Et talia idicia q̄ dicta sunt in capto de vl-
cerib⁹ in q̄bus indicys cōicant vlcera ⁊ vulnera. 2° ibi. (Et
opz vt tu obserues.) P̄ia ps diuiditur ad huc in duas. In
p̄ma pre ostidit in q̄bus mēbris vulnera idicant mortem
absolute. ⁊ ostidit in q̄bus mēbris vulnera idicant mortē
nō absolute fm̄ q̄ vulnera sunt: qz qdā cōditione vult
tra. 2° ibi. (Et qñ vuln⁹ est in loco.) Dicit ḡ p̄ mēbra in quib⁹
bus cū cadit vulnus ⁊c. Et fortasse nō interficit raro. ⁊ for-
tasse vulnus ⁊ r̄is in talibus mēbris nō interficit aliqui q̄ si
velit dicere Auic. qz p̄ plm̄ vulnus ⁊ r̄is in talibus mem-
bris interficit: aliqñ tñ potest esse q̄ nō interficit: tūc Auic.
cōnumerat illa mēbra in q̄bus cū accidit vulnus interficit
fm̄ plm̄ dicēs scit vesica ⁊ cerebrū ⁊c. ⁊ id qd̄ Auic. dicit
hic p̄yp. optime ponit in quodā affoismo sc̄te particule
cū dicit. vesica ic̄is habere aut cerebrū aut cor aut dya-
fragma aut renes aut intestinū aliq̄ graciliū aut ventrē
aut epar mortale. ¶ Et intellige q̄ hoc non solū est verū
vulnus accidit in istis mēbris. s. etiā hoc est verū de pul-
mone. qz si vulnus deuenit vsq̄ ad pulmōne etiā ē mor-
tale fm̄ q̄ ponunt omnes auctores. ¶ Intellige autē cir-
ca istā p̄ez p̄mo de signis significātib⁹ vulnus esse in ta-
li membro. qz Auic. nō videtur ponere signa significātia
esse vulnus in aliquo istoz membro: nisi quod vulnus
accidit in ventre cū dicit. Et plm̄ ḡd̄z ille cui accidit vul-
nus ⁊c. ponit enī ibi q̄ si vulnus accidit in ventre ⁊ sequi-
tur nausea aut singultus aut solō ventris q̄ tunc ille mor-
tur. qz tunc significat vulnus esse in stomaco sicut si acci-
dit nausea vel singultus aut in intestinis si accidit solō ven-
tris. s. etiā solō ventris possit accidere quādo vulnus est
in stomaco. de vulneribus autēz alioz membrorū signa
nō ponit. ¶ Et ideo intellige q̄ signa significātia vulnus
esse in p̄dictis mēbris sunt. qz si vulnus est in vesica tūc
vma egreditur ex eo. Si aut vulnus est in cerebro tunc
signa eius sunt foda vebemē ⁊ scotomia tvertigo ⁊ rubē-
do in oculis ⁊ inflāmatio ⁊ rubedo lingue ⁊ sp̄asmus ⁊ per-
mixtio intellectus ⁊ vomitus colere. ⁊ fortasse egredit san-
guis ex naribus vel auribus. Et fortasse albidit fermo
⁊ egredit ex loco vulneris humiditas alba similis pulci. ⁊
hoc est quādo cerebrū ididit aut exire ex eo simile aquo
sitati carnis. ⁊ hoc est maxime quādo ididit panniculū. ⁊
hec oīa signa maxime apparet qñ vulnus est iolo mortale.
Si aut vulnus accidit in corde tūc signa eius sunt vuln⁹

est ppe māmīllam sinīlītrā z currit ex vulnere sanguis ni-
ger. z sequitur id frigus extrematū z sudor frigidus z sin-
copis. z si tale vulnus fit a sagitta q̄ ifigatur in eo tūc sen-
titur q̄ si ipsa sit ifixa in re dura nō in yacua. z fortasse mo-
tus sagitte ē siliis motui pulsus. Si aut est in dyfragma-
te tūc passio est facta ppe costas paruas. z anbelitus erit
spissus z magnus cū color evehēmeti z suspirio z morio-
ne vtriusq̄ dumeri. Si autē vuln' est in stomacho tūc cib' z
indigestus emittit' p eius vulnus. z accidit aliqñ nausea z
singultus maxime qñ oīo est mortale sic dicit Auic. si aut
vulnus est in iestiniō tūc egestio exit p vuln' z aliqñ egre-
dit iestiniū aut gibus. z aliqñ ēte sequitur solo vētris ppe de-
bilitatē iestini nō potētis continere. Si aut vulnus est in
renib' tūc vuln' est a pte posteriori z egredit' aq̄sitas vri-
nalis mixta cū aq̄sitate sanguis. Si aut vulnus est in
epate signū est multitudine sanguis flux' z q̄ vulnus est in
parte dextra z loco vltimo epar. Si autē est in pulmone
tūc signa sunt egressio anbelitus p vuln' z q̄ fit anbeli-
tus frequēs z spissus z exitus sanguis spumosi subalbidū.
z mutatio coloris patētis z vasa. i. vene q̄ sequunt' collūz
apant' z expirat ifirm' anbelitus magnū altus. z querit at-
tractionē aeris fridi. hec g sunt signa significatiā vulnus
in talib' mēbris. ¶ Si aut te vltim' itelligere z de cā q̄
re vuln' talib' mēbris raro sanaf' z vltim' interficit. Cā
aut bui' p maiori pte reddit a Sal. in cō. p̄dicti affozimī.
z reddit ab eo ibi duplex cā. Vna ipalis z alia generalis.
Spales qdem cāe sunt. q̄ si vuln' fit in vesica de difficili
aut raro cōsolidat'. q̄ vesica ē subtilis z neruosa z sine fan-
guine. de aut sunt due cāe repugnātes scarnatiōi vulnus
ris fm q̄ manifeste apparet. Si aut iarnaf' vulnus eius
sic videmus qñ icidit' vesica vel lapio de ipsa extrabat'. B
est q̄ fit icisio in collo ē q̄ cōrnuos ē. nō aut fit icisio in
pte neruosa. Et si fieret ibi icisio nō cōsolidaret'. sic g vul-
nus qñ ē in sui pte neruosa q̄ de tali pte eius itelligit' b̄ vt
p̄ls nō sanaf. pole ē tū forte vraliqñ sanef' sic ē fit icisura
parua z in etate puerili z in etate hūana in talib' pole ē
vt aliqñ iarnaf' vuln' eius sic etiā est de alyis mēbris mor-
notis. Si vlt' ē fit vulnus accidit in cerebro vltim' ē neza
le cū cerebriū sit vniū de pncipalib' mēbris corporis i quo
est pncipiū sensus z mor'. z ē pncipiū oīus neruoz. Vñ ad
vulnus ipi' sequitur opati oēs neruosi corporis. z p oīs to-
tū corp' ipsamari. vñ mortalis. cū ipsam' in vulnere mor-
tale. vt Dy. dicit. pole est tū vt aliqñ sanef' fm q̄ Sal. di-
cit in cō. p̄dicti affo. Dicit. n. q̄ vidit quēdā magne z cōca-
ue icisius cerebriū bfe: tū mortē euadere: q̄ p̄gigit: vt di-
cit rarissime. Vñ dicit ipse q̄ dicit icisionē magnā z pfoza
tionē in ipso ē mortale veri sunt. Si. n. vuln' p̄gigit vlt' ad
vētriculos cerebri pculbidus est mortale. Et ex B ap-
paret q̄ incredibile est id q̄ dicunt qdā cyrugici se vidisse
iā de vulnere exire quādā pte cerebri z tñ ifirmus euade-
re: q̄ nedū ipossibile sit q̄ pars sube cerebri exeat: imo i-
possibile est vulnus sanari dūmodo p̄ngat iferi' vlt' ad
vētriculos cerebri: vt Sal. dicit. S̄z q̄ forte qñ vulnus ē
in capite cū fractura ē p̄ngēs vlt' ad cerebriū expellitur
aliqñ p vulnus qdā humiditas vlt' q̄ est coadunata in
p̄ribus cerebri. q̄ būditas assimilaf' sube cerebri credunt
illi cyrugici q̄ fit qdā pars sube cerebri exiens p vulnus.
Iternū etia hoc pot' esse q̄ aliqñ virtus z putredo a supiozi-
bus ad iferiora descendit z ibi actionē nālis calozis digerit.
tur. Deidē nā mirabilis ipsam p mediū rapture foza ex-
pellit quā vidētes medicī ipertū cerebri medullā esse est
manēt z decipiunt cū hoc sit ipossibile pp cām q̄ dicta est.
Apparet g vulnus si fit in cerebro vltim' ē mortale. ali-
qñ tñ est possibile sanari maxie si fit parū non p̄ngens
multū ad iferiora ipi'. Si aut vulnus fit in corde tūc oīo
est mortale z nō sperat in eo salus fm q̄ dicit Auic. z rō

b' est qd pōit pbs 3 de p̄tibus aialius. ibi ipse pbat q̄ cor
nō pōt pati solones cōtinui. nec apa in lui suba remanente
vita. q̄ facta pmutatiōe in p̄n: si fit pauca maxima fit p-
mutatio in pncipatis ortis ab hoc. eo q̄ pmutato z corru-
pro p̄n: nō est amplius ex quo fiat auxilū alyis ex hoc co-
tis. Tūc aut cor est pncipiū vite z fundamentū totius cor-
poris vt plane oēs p̄bi cōcordat. q̄ facta coruptiōe in iplo
z dissolone facta in iplo fiet dissolō z corruptio in toto cor-
pore cū nō amplius fiat ei auxilū ab illo mēbro. z ideo sic
fiat magnū vulnus in corde z p fundū statim bō. Si
āt fiat in eo parū z supficiale pōt viuere p vñ diē vlt' p
vñ noctē. Sic g vulnus in corde oīo est mortale z nunq̄
sanaf. ¶ Et hoc appar' d̄ia vulneris q̄ fit in corde z in
alyis membris q̄ hic ponit Auic. q̄ vulnus in corde nullo
modo pōt sanari. in alyis aut membris pōt aliquādo sanari
vt cū vulnus est leue: vt Auic. ponit z ēt dēn' est. ¶ Si
aut vulnus fiat in dyfragma: itelligit' vt dicit Hal. q̄
fit in partibus neruosis dyfragmatis sicut sunt partes q̄
sunt in medio eius. partes enī laterales sunt magis carno-
se. z ideo citius recipiunt cōsolidationē: tunc tale vulnus
q̄ fit in oibus partibus neruosis ipsius raro cōsolidatur
ppter duo. p̄mo q̄ tales partes neruose sunt: z ideo ē
difficili cōsolidatur. ¶ Iternū etiā q̄ dyfragma semp
est in motu motus aut impedit cōsolidationē. z ideo vt
p̄lm vulnus in eo nō sanatur. aliquādo tamen sanatur si
cut si fit parū z in etate puerili z cōplone bumida. ¶ Si
militet etiā si vulnus fit in stomacho raro sanaf. ¶ Est
distingūdū: vt dicit Sal. q̄ si incisio fit cōcaua bene
solidatur ppter carnositate maiorē ex parte exteriori. Si
aut fit cōcaua penetrat ad latus aliud tunc rarissime cō-
solidatur cū sit membris neruosis. z maxime ex pte interio-
ri. Et est etiā alia cā ppter cibū qui ipm aggrauat. Nō aut
icisio penetrat vlt' ad latus itrinsecū ipedit a cōsolidatiōe
ne. aliqñ tñ pōt cōsolidari sicut in p̄dictis cōditionibus
dicte sunt in alyis. ¶ Si vlt' isto modo: vt ibi dicit Sal. cō-
uenit in renibus. q̄ si penetrat vulnus vlt' ad latus aliud
rarissime cōsolidat' ppter decolatiōē yline que fit in re-
nibus que qdē decolatio ipedit cōsolidatiōē. ¶ Intellegi-
ge tñ: vt dicit Auic. in 3: q̄ vulnera que fiūt in renib' sunt
faciliora sanatiōis q̄ illa que fiūt in vesica: q̄ renes sunt
magis carnosī q̄ vesica. ¶ Si vlt' etiā si vulnus fit in iestini-
nis subtilibus raro sanatur ppter neruositatem eoz. In
grossis aut iestiniis bene cōsolidat' ē nō solū in etate pue-
rili verū etiā in alyis etatibus ppter carnositates eozum.
Et ideo signanter dicit Dy. aut aliq̄ iestinozum graui-
lium. ¶ Si aut vulnus fit in epate tūc est mortale ppter
fluxū sanguis qui sequitur: vt dicit Hal. Vñ patientes mo-
riuntur anteq̄ vulnus solidetur. z hoc fit: vt dicit Sal. cū
sue vene icisē sunt. z ideo dicit. Arbitroz q̄ verum dū-
cunt qui dicūt q̄ vulnus epatis possit sanari cū icisio non
puenit ad cōcauitatē eius. z hoc est q̄ tūc nō sequitur tāns
fluxus sanguis. Si aut icisio puenit ad cōcauitatē tūc
vltim' morit' patēs ppter fluxū sanguis anteq̄ vulnus
solidet. aliqñ tñ bene pōt solidari eo mō: sicut dicit' ēt in
alyis. ¶ De vulnere aut pulmonis est sciēdū q̄ vulnere
tio pulmonis aut est recēs aut antiq̄ si vulneratio eius est
recēs anteq̄ sanie in eo fiat. Tūc dico q̄ solidari pōt p̄
qd ponit Sal. in 5: p̄cula de ige. sani. Et pōt solidari sine
fiat a cā exteriori. Ex vulneratiōe facta cū lancea sine a
cā interiori. ¶ Dico tñ q̄ etiā de difficili solidat'. q̄ vul-
nus pulmonis de difficili cōsolidat'. z hoc est ppter motū
pulmonis. De mēbra aut vulnerata ab hoc vt solident
necesse est vt quiescat. z ex motu p̄es vulneratio elongan-
tur z diuidunt'. Cū g pulmo fit semp in motu. ideo vuln' eius
difficiliter cōsolidatur. Si aut vulneratio eius fit anti-
tiqua vt q̄ iaz in ea sanico colligatur tūc talis vulneratio

pulmonis appellat pñis & hāc impossibile est sanari siue fiat a cāteriori siue a cā exteriori sicut ponit oēs auctores. ¶ Et cā hī sicut ponit Serapio est triplex. Una est ppter lōgitudinē vie vñ virtus medicē ad locū puenire nō potest nisi valere ē emissā. aut est ppter humiditatē pulmōis. humiditas autem impedit cōsolidationē vulneris vel vlcēis. q̄oā vlcera idigēt exiccationē. Tertia cā est ppter supfluum & cōmūm morus pulmōis. ex motu aut vlcus dilatatur plus. ¶ Sed his causis superaddit Aulicē. alias que sunt magis essentialia vñ mibi videt. & hoc idē etiā ibi dicit. q̄ vñ vlcera pulmōis sunt facta saniosa tūc nō possunt curari nisi cū mūdificationē saniei. hoc autē fit cū crisi. talis autē augmētū efficit in dilatatiōe vlcēis & disrūptionē eius. & cōmotio facta i eo addit in dolore & dolor addit in attractiōe materiē ad pte. & medicē exiccatione sunt pphibētis spūū. quare impossibīl ē tale vlcus cōsolidari. Apparet q̄ causē pāpales quare vulnus euēnit in talibus membris est mortale. ¶ Lassa autē gñalis oīum istoz est quā ponit Bozale. in cōmōto pñi affozsimi. dicit. n. q̄ nō solum his causis specialibus ista vulnera in his mēbris de difficili cōsolidant. sed etiā ppter alia ista vulnera de difficili cōsolidant. q̄ in his membris sicut in exterioribus nō potest medicina imponi. ¶ Op̄s autē tertio est itelligere circa hoc q̄ quādo dicimus vulnus esse mortale quod accidit in his membris q̄ id est itelligendū cū distinctione quadā. q̄ vulnus in his membris aliquando est mortale. q̄ statim vel post paucū tempus interficit. Alii quādo autē est mortale. q̄ tarde interficit & nō sanatur. pōt tamē aliquo tempore remanere vita cū ipso. & bec diuersitas accidit fm q̄ vulnus accidit in mēbro magis nobili & magis requisito ad operatiōē vite tunc cū itē fieri q̄ quādo est in alio mēbro nō ita faciēte ad necessitatem duratiōis vite. Accidit etiā hoc fm magnitudinē & paruitatē vulneris. q̄ cū vulnere magno minus potest stare vita q̄ cū vulnere paruo cū plus ledat vuln⁹ magnū q̄ parū. bec ergo sunt que oportet itelligi circa hāc partem. Deinde dicit Aulic.

¶ Et quādo vulnus est in loco in quo o3 vt vehemēs fiat dolor & apā sic ff capita lacertoz & posteriora eoz & p̄prie illozū qui sunt neruosi & nō accidit apostema significat illud nocumētum intrinsecum ad quod conuertuntur materię & nō pueniunt ad vulnus.

¶ In pre ista Aulic. cū oñdit in gbus mēbris vulnera sunt piculosa & mortalia f3 q̄ vulnura. B oñdit in gbus mēbris vulnera sunt piculosa & mortalia supposita q̄ dāz cōditionē cū vlcē. Et q̄ fiat vehemēs dolor. Iā qd vuln⁹ qñ ē in tali mēbro o3 seg vehemēs dolor & apata. i. tumores i pñib⁹ circūstātib⁹ vulneris. sic sunt capita lacertoz & posteriora eoz. i. sic sunt vulnera scā in capitib⁹ lacertoz & finib⁹ eoz. r. p̄prie. i. in capitib⁹ & finib⁹ illoz. f. lacertoz & q̄ sunt neruosi. In gbus sunt multi nerui. q̄ vulnura fiūt in talib⁹ mēbris tūc ad ea o3 seg vehemēs dolor pp subtilitatē mēbris & nō accidit apā. i. nō accidit tumor in pñib⁹ circūstātib⁹ vulneris istoz mēbroz significat id. i. nō accidere tumore in vulnere talis mēbroz nocumētū itersicū ad qd succurrunt mēci. significat B qd būditates & virulentia q̄ debēt venire ad vuln⁹ dispgūt p mēbra iteriora sic p neruos. & pñis pñt iducere spāsmū pmissionē rōnis & febres q̄ in vulnere mortalia sunt. sunt g bēc vulnura q̄ accidunt in his mēbris mortalia scā bac supponē. f. q̄ nō accidit tumore in vulnere q̄ o3 accidere i ipso q̄ est in talib⁹ mēbris.

Sed circa istam

hic sunt capita lacertoz & c.

pre pōt cadere duplex dubi-

tatio. Una dubitatio ē q̄ sint vulnera in gbus o3 vt fiat vehemēs dolor & apā. & q̄re in his debeat fieri vehemēs dolor & apā. Alia dubitatio ē. vñ istis vulneribus accidere apā sit bonū sic dicit Aulic. & arguit ad B. qd videt q̄ apā accidere in talib⁹ vulnerib⁹ sit malū. p̄zio q̄ Aulic. dicit in ista q̄ vulnera in gbus o3 tumor apparere sunt illa q̄ accidunt in finib⁹ lacertoz maxime neruoz. p B vt inni q̄ ē maxime in vulnerib⁹ q̄ accidunt in mēbris neruosis. Tūc autē Aulic. in dispōne regali. ca. de vulnerib⁹ neruoz dicit q̄ qñ vuln⁹ in neruis occidit aut illis prima nō oportet bar nē supinducere donec multi trāsēāt dies & ab apate securus fueris. si enī neruis apā acciderit secū nō eris a spāsmo q̄ ad cerebrū attingit & patiētē pder. q̄ videt q̄ hoc dicit Aulic. q̄ apā accidere in talib⁹ vulnerib⁹ est pñciosus. Iterū etiā hoc idē vult Aulic. ca. de vulnerib⁹ neruoz. dicit enī q̄ tota intentio in talibus vulnerib⁹ est in sedando dolore q̄ dolor & apostema pñt eē cā spāsmi. q̄ ista supuenire i talib⁹ vulnerē ē malū. ¶ Auctores ponit q̄ qñ apote ma iungit cū vulnere vñ cū vlcere tūc apā pedit curatio. nē vulneris & vlcēis & pus o3 curari apā q̄ vlcus vel vulnus. curato autē apate curat vlcus vel vulnus. q̄ tūc apostema supuenire vulnere vel vlcere est malū cū pedit curatā eius. Ampli⁹ autē due egritudines nāz magis molestāt quā vna. Cū q̄ qñ apā iungit cū vulnere finit due egritudines. magis q̄ molestāt nāz vulnere & ab apate q̄ si ibi eēt solū vuln⁹. ē g nō bonū supuenire apā vulnere vel vlcere. imo malū. ¶ Ad pñā dubitationē ē dōm q̄ vulnera in gbus o3 q̄ vehemēs fiat dolor & apā sunt vulnera que cadunt in extremis. i. in finib⁹ lacertoz neruoz. sicut Aulic. dicit. & talia vulnera q̄ cadūt in extremis. i. lacertoz sunt sic vulnera q̄ fiūt in fine qñ istauraz. sic sunt illa q̄ accidunt trib⁹. 3. supra genu vel infra genu & sic sunt illa q̄ accidunt supra iuncturā manū. & sic de alijs pñsimilibus. ¶ Itē etiā vulnera in gbus o3 vt vehemēs fiat dolor sūt illa q̄ accidunt in neruis sic punctura in neruo & cicico ipsi⁹ p trāsferunt & etiā vulnera q̄ cadūt in mēbris in gbus sunt nerui & choze vel in mēbris vicinis his mēbris. Iterū ē talia vulnera sunt vulnera q̄ fiunt in capite cū cōtusione & fractura ossis. ¶ Cū autē q̄re in oibus istis o3 fieri vehemēs dolor est rōne sensibilitatis membra. nā qd vulnus sit in mēbro sensibilioz tāto p̄sequit ipm maior dolor. rōne aut maioris doloris p̄sequit apā magis in his q̄ in alijs. q̄ dolor exaccit reuma. & dicit B. in teg. & dicit ē in illo de igenio sani. q̄ nihil est causa apatis sic dolor. Sic ḡ appet q̄ in his vulneribus o3 sequi vehemēs dolor & apostema. ¶ Ad scōs aut qd qñ. i. vñz apā accidere in vulnerib⁹ talū mēbroz sit bonū. dōm ē q̄ dupl pōt itelligi q̄ apā supueniat vulnere istoz mēbroz. Uno pōt itelligi q̄ apā supueniat vulnere B ē q̄ totū vulnus apat i eo q̄ pres mēbz in q̄ ē vuln⁹ itersice & extrisice & ē circūstātes apenē. Et si sic itelligat sic dico q̄ apā supuenire vulnere vel vlcere ē malū p viā signi. & p viā cāe. per viā signi q̄ significat māz dispgi p neruos. B aut ē malū. ¶ Iterū ē ē malū p viā cāe. q̄ rōne apatis ibi gñat maior molestia & gñatur ē ibi extēsiō i neruo & repto. Un pōt cāri spāsmi. B aut ē malū in vulnere. & de tali apate arguunt argumenta p̄dca q̄ nō ē bonū ipm supuenire vulnere sic apate subnitiuē ti. Alio pōt itelligi qd apā supueniat vulnere B ē q̄ tumor appareat in pñib⁹ circūstātib⁹ vulneri & id apā appere in vulnere talū mēbroz ē signū boni. & ipz nō appere est signū malū. ¶ Dico itē signāter i vulnere talū mēbroz. q̄ i vulnere cānofo simplici gñat tumor appere ibi nō ē bonū. eo q̄ p̄dicit curā simplice et. f. i vulnere talū mēbroz talis tumor apparet ē signū boni. Nāz tal tumor q̄ appet i pñib⁹ exteriorib⁹ circūstātib⁹ significat māz būditates venire ad pres exteriores & nō dispgi p mēbra iteriora. vñ

figurat securitate spalmi et pmiuiois ronis. et etia signi-
ficat securitate aparis in neruo in quo e maxim' timor. et
id tale apa apparere in vulnere est bonu. Et hoc est qd dicit
hyp. in vna pncula affo. Quibuscunq' tumores in vul-
neribus apparet no valde spalmant neq' spalmi zt. Qua
do aut talis tumor no apparet tuc significat nocumetu i
erissecu. Et id tuc est dubiu de spalmo et pmiuiois ronis
z apate nerui et alys malis accitib'. ppter qd tale tumores
no apparere in vulnere est malu. Et hoc est qd dicit hyp.
in eade pncula. Si in vulnerib' magnis et fortibus tumor
no appareat magnu malu. lara bona. cruda mala. Et d ta
li apate itelligit Aui. cu dicit qd ipm no apparere est ma-
lu. Argumeta aut in hui arguit de apate itelligendo alio
modo. vt dictu est. Deinde cum dicit.

C Et oz vt tu obserues illud qd dicemus in ca-
pitulo vlceru. de indicijs in qbus comunicant
vulnera z vlcera. z post posuimus ea vsq' il-
lud attedentes ad illud qd est conueniens.

C In pre ista Aui. postq' posuit qda indicia mortis z pici-
li vulneru put sunt in gbulas mebris osidit hic qd qdas
sunt etia alia indicia vulneru obseruanda que gde indicia
qd coia sunt vlcibus z vulneribus postposuit ea dicenda
in tractatu vlceru. sunt q' ibi regenda. Que aut sint ista i-
dicia in qbus coicet vlcera z vulnera apparebit in tracta-
tu vlceru. na multa sunt indicia de vlcibus' que qdes pos-
sunt applicari vulneribus z quo ad theoricu z quo ad pra-
cticu fm q' ibi apparebit. Dicit q' Aui. Et opz vt tu obser-
ues zt. z post posuimus ea. f. vsq' ad tractatu de vlcibus
attedentes ad id qd est conueniens tuc q' magis pueniens
fuit ea tradere ibi q' hic. z hoc ideo q' forte magis erat ne-
cessariu declarare illa indicia in vlcibus q' in vulnerib'
vel forte quia illa indicia mag' appropinquat vlcibus' q' vul-
neribus licet etia possint applicari vulneribus: z ideo con-
uenientius fuit ea tradere ibi q' hic. hoc aut totu mel' ap-
parebit qn exponem' illu tractatu si deus voluerit.

C Sermo vltis de cura vulneru.

CAP. III.

Magnus carnosus non effatur quin aut
sit sectio plana recta aut sectio rotunda
aut bis lacerata: aut sectio cuius diminutione
aliqua leue carnis. z qñq' est pro-
fundu penetras z qñq' discooperum.

C Supius Aui. posuit quadā sumā de idicys mortis z pi-
culi quoruā vulneru. In ista pre exequit de vulneribus
spaliter ponēdo curas pdictoz. z in isto cap' pncipalit' itedit
ponere curā vulneru carnosoz no penetratiū. Is aut Aui.
hic faciat aliquā mētionē de vulnerib' q' fiut in neruis: et
h' no facit p se hic cu postea de vulnerib' neruoz Aui. fa-
ciat quēdā tractatū. Huidis aut id cap' in ptes duas. In
pma pre Aui. ponit curā cōplete vulneru carnosoz no pe-
ntratiū in qb' vulneribus no est magnus timor. In scda
pre Aui. tgit aliqd de cura vulneru mebroz neruozoz
in qbus est magn' timor licet h' faciat Aui. incidentr' z no
p se vt dictu est. z ibi (Et de vulnerib' sunt qda habētia
timorē.) Circa pma pre Aui. ponit curā vulneru carnosoz.
Et duo facit. q' pmo ponit quadā distinctionē vulnez
carnosoz. in z' pre exequit curā illoz. z' ibi (Et vniūqz
est regimē.) Dicit q' pmo vlnus carnosus zt.

Sed circa istam pre sunt tria itelligēda. Pri-
mū est itelligēdu circa rubri-
ca Aui. C' Na Aui. dicit in sua rubrica q' iste sermo est
sermo vltis de cura vulneru. Tñ eni iste sermo videt vltis
tū Aui. tangat bic in spali curā oim vulneru carnosoru
z no facit amplius in sequētib' aliud capm spale de cu-
ra ipsoz. Sedm est ad hoc q' qñ Aui. dicit q' iste sermo est

vltis no oz itelligi q' sit vltis. vt q' postea faciat alia capta
spalia de cura ipsoz vulneru. z istud capm sit solus sicut
vlt ad illa. imo itelligendo illo mo itelligi q' est spalis de
cura vulneru carnosoz. z ppter hoc dicit in diuiddo itel-
ligēdo illo mo t' q' Aui. exequit hic de cura vulneru spe-
cialiter. sed pōt itelligi q' iste sermo est vltis. q' in isto capi-
tulo Aui. tangit de cura oim vulneru carnosoz. z etia
tangit aliqd de cura vulneru neruozoz. q' ergo tangit ali-
quid de cura oim vulneru carnosoz z etia aliqd de cu-
ra vulneru neruozoz. ideo pōt dici iste sermo vltis. q' de
omnibus vlncribus tgit aliqd licz no tractet de eis so-
liumodo vlt: imo tractet etiam de eis modo spali. C' Vt
posset dici iste sermo vltis. quia qñq' Aui. in isto capitulo
determinat specialiter de cura vulneru carnosoz. nibilo-
minus tamen Aui. etiam in isto caplo ponit quandam
curam cōcem omnibus vlncribus carnosos. z no solū est
cōis omnibus vlncribus carnosos: imo etiam oibus vln-
neribus fm q' post statim videbitur. q' ergo hic Aui. po-
nit canones generales curationis vulneru z speciales. id
posset dici iste sermo vniuersalis fm qd dicit rubrica Aui.
cen. C' Sedm qd est itelligēdu circa istam partē est
de distinctione vulneru. Circa hoc autem breuiter intelli-
ge quid est vlnus. nam vlnus est solo continui manife-
sta ex recentit tempore facta. In hoc qd dicitur solutio
continui tangitur genus ipsius vulneris. in hoc autē qd
dicitur manifesta tgitur differētia vulneris per quā dis-
ferret ab attractōe z cōtūsiōe z similibus. nam attractio
z cōtūsiō z similia sunt solutio cōtinui ex recentit tempore
facta. sed no est in eis solutio pnni manifesta. imo quan-
do fit in eis solutio continui manifesta dicimus q' est hic
attractio casu vulnere. bene ergo dicitur est vlnus est solu-
tio cōtinui manifesta. in hoc aut q' est ex recentit tempore
facta tgitur differētia ipsius vulneris ad vlnus. nam vln-
cus bene est solutio cōtinui manifesta: sed no ex recentit
pore facta. imo quādo vlnus antiquatus est z no cōi-
lidatur: sed iam facit saniem z pus tunc no amplius dicitur
vlnus sed vlnus. z ideo vlnus dicitur plaga putrida. vln-
us aut v' plaga recēs. Apparet q' dicta dīfēnē ass' gnata
esse bonā. C' Tertiū qd est itelligēdu circa hāc pre est de
distinctione vulneru. C' Propter qd itellige q' vln' pōt di-
stingui z diuidi multis modis. Na vno: distinguunt vln'
ex pre fut. alio: distinguunt. put cōparat ad mebru. Distin-
guunt aut ex pre fut illo mo. q' vulnerus aliud est simplex
aliud est cōpositū. Vln' simplex est: vt dicit Gal. z deige.
fani. cui no associat aliud mebru vel aliud accūs: vel alia
causa. Vlnus aut cōpositū est cui associat aliud mebru: si-
cut est vlnus cui associat apa aut mala cōpto aut pusio
aut diminutio carnis vel cutis. vln'. m. qd ē cū diminutio
ne carnis vel cutis ē vln' cōpositū. z in eo duplex itēto
curadi sic appert p Gal. in reg. z z deige. fani. aliū accūs sic
est vln' cui associat dolor. Alia cā sic vln' qd ā ē altera
tū ab aere. Na statū qñ vln' alterat ab aere fit cōpositū ē
no ampl' curat vln' vt simplex: imo curat vt vln' cō-
tūsiū. f. p' cū empla digestiū donec fiat pus: z postea cū
mūdificatiūe sanie: v' l'io cū exicariis sic appert p Allen-
ca: de vulnerib'. Deē ē dīfēctio ex pre fut. q' vln' cō-
positū aliū ē cōpositū talis simplex. C' Intellige q' ista dīfēctio
vulneru ē mag' cōtūsiō z gñalis oī alia z ad ipas oēs spēs
vulneru reducūt. C' Distinguit āt vln' alio: i' pparat ad
mebru. Et h' ē duplx. v' pparando ips ad vln' itēto mebru
rū z tē distinguunt vln'. q' vln' aliū ē neruozoz. aliū ē cāno-
rū. aliū ē ossuoz. z aliū ē qd fit i mebru exteriorib'. aliū āt
ē qd penetrat vsq' ad mebra interiora. C' Vt distinguunt vln-
nus i' pparat ad vnu mebru. Et h' ē mltiplex. q' qñz distin-
guunt rōne figure quā recipit i mebru. Na qda ē vln' qd
est sectio plana recta. aliū ē vln' rotundū. aliū āt h'na lare-
ra. qñq' autē distinguunt rōne ei' qd auferūt. i. a membro. na

quoddā est vuln' qd est cum diminutio carnis vel cutis. qñq; autē distinguit rōne suplicie vel pfunditatis. est mem-
brā vulnus qdā est in sup'ciē mēbrū discoopertum. qdā est pfundū i cōcū in mēbro. De ergo sunt disti-
cōes 2 diuīsiōes quas pōt recipere vuln'. ¶ Quicunq; tñ
hic nō ponit oēs illas diuīsiōes vulneris. s; pñponit pñ
mā diuīsiōē. s; q; vulnerū aliud est simplex aliud est cō-
positū. pñponit ē tē dōz diuīsiōē q; est pēne diuīsa
mēbro. s; vuln' aliud est carnosū 2 aliud ē ossuōsū rē.
Et tunc illi diuīsiōib; pñponit diuīdit Auic. vulnus
carnosum pēne alias diuīsiōes. diuīdit q; pmo vuln' car-
nosum a pte figure quā recipit in mēbro dicēs. vuln' car-
nosum nō euacuā qñ aut sectio plana sit recta. per sectio-
nem planā rectā itelligit sectionē q; pcedit in longū fm
rectā lineāz. aut sectio rōtundā. per sectionē rōtundāz Auic.
nō itelligit sectionē q; fit rōtunda per ablationē carnis 2
cutis 2 ex vulnere s; figurā rōtundā. sed itelligit p sectionē
nem rōtundā quādo labia vulneris ita elōgant abinuicē
q; figura vulneris sit rōtunda. vñ 2 hoc sectio rōtunda pōt
fieri sine diminutiōe carnis. q; fit solū per multā elonga-
tionem labiorū adinuicē. Et q; hoc fit de itentide Auicē.
apparebit meli'. postea qñ psequē de specieb; istoz vul-
nerū. aut habēs latera per sectionē habētē latera itelligit
sectionē q; est fm figurā triangulārē vel qdrangulārē. vel
fm aliā figurā q; nō est circulari. Et fit itellige q; Auic.
itelligit hic sectionē dē latera nō ppter diminutionem
carnis. sed ē ppter elōgationē labiorū dato q; diminutio
nō fit vel sit pauca de qua nō fit curādū. Et iō nō q; la-
bia vulneris aut multū elōgant abinuicē 2 vrrūq; elōga-
tur ab alioz tūc vulnus fit figure rōtundē. q; labia ppter
multā elōgationē abinuicē arcuant. vñ fit figura rōtundā.
aut labia vulneris nō multū elōgant. 2 tūc fit ide figura
lateralis. Aut sectio cū diminutiōe aliquā mē carnis. Dic
Auic. innuit aliā diuīsiōē vulneris carnosū rōne eius qd
auert ex mēbro. Innuit. n. qñ vulnus qdāz est cū dimi-
nutiōe carnis 2 qdāz est sine diminutiōe carnis. Et expo-
nēd qd dicit cū diminutiōe aliquā mē carnis. i. cū dimi-
nutiōe alicui' qñtatis carnis. Et itelligit q; tāta qñtitas
fit ablata vt reddat vulnus cōpositū. q; si esset parū abla-
ta de qua nō esset curādū tūc vuln' nō pp hoc dicere cō
positū. imo ē curaret vt simplex. s; ligādo 2 sūēdo. vt po-
stea dicet. ¶ Et videt ēt Auic. per id qd ponit hic cū non
ponat nisi vñ mēbrū istius diuīsiōis dare itelligere q; oia
mēbra p dīcte diuīsiōis q; est fm figurā vulneris reponant
tur sub altero mēbro isti' diuīsiōis. s; sub vulnere simpli-
ci qd est sine diminutiōe carnis. ¶ Et qñq; est pfundū pe-
netrans. Dic Auic. ponit aliā diuīsiōē vulneris carnosū q;
attendit pēne suplicie 2 pfunditatem mēbrū. Dicit q; Et
qñq; est. s; vuln' pfundū penetrās. ego nō itelligo hic pe-
netrās ad mēbra iteriora. q; in isto caplo nō dīrmiat de
vulnerib; penetrātib; cū in sequētib; faciat qdā caplm
speciale de ipsis. s; itelligo penetrās. vt q; vuln' penetret
multū in pfunditatē mēbrū sic sūt vulnera 2 caua. pfūda
vel sit vuln' abscessus latēs sic sūt vulnera q; sūt abscon-
sionū 2 cauerna. Et qñq; ē discoopertū. i. apparet exis
in superficie mēbrū. Tunc sequit illa pars.

C Et vnicuiq; eoz est regimē. 2 cōscent oia in
retentide sanguinis currens 2 iaz posuim' ad
illud ca. 2 fortasse cursus sanguinis quātitate tē-
perata cōfert vulneribus. 2 pñbet apostema
2 oppilationē 2 febrez.

C In q; pte Auic. postq; posuit qdā diuīsiōes vulnēz car-
nosoz eregit curā illoz. Et diuīdit hec pñ i duas. in pma
pē ponit qdā curā in qñal respectu oīz p dōz vulnerū.
in 2a pte ponit curā vulnerū p dōz i spālī. 2 ibi Cuz ē

sectio plana recta 2 pñ pñ diuidit in ptes duas. in pte
ponit id regimē qd ē vlt oib; vulnerib; in 2a pte pbat
qdā suppositū. 2 ibi (Nas de meliorib;) Dic q;. Et vñ
culq; eoz. i. p dōz vulnerū carnosoz ē regimē. i. ē cura
ppa quā dicit postea Auicē. Et cōscent oia rē. i. a canō cōis
cure oīz vulnēz ē refrigere sanguinē de currentē ex vul-
nere. Ista qñtentiō ē refrigere sanguinē ē cōis in oī vul-
nere. ¶ Vlt' ex B seget q; ista itentiō sit cōis 2 cōis iten-
tiō pcedat spālē q; pñ itentio in vulnere ē refrigere sāgu-
inē currentē. Et iā posuim' ad istud. s; ad refrigēdū sangui-
nē caplm pñuū. s; in 2 tractatu scqñti. nō ē nēciūz h; po-
nere medicinā ad pñtioneē sāguis. s; i ca. ppo regraf.
Et fortasse cursus sanguis. Dic Auic. modificat 2 distiguit
magis p dīctū canonē dicēs. Et fortasse cursus sanguis rē.
qñ velit dicere q; cū dēm ē q; pñ itentio in vulnere ē refri-
gere sanguinē. id ē sic itelligi q; pñ itentio ē refrigere sā-
guinē si supfluerit. si at nō supfluerit. tūc nō dōz refringi;
imo flux' ipi' pñt vulnerib; q; pñbz āpa 2 opōnēd rē.
2 B ē qd Sal. dicit li de ige. nā q; ex vulnere manauerit
sanguis vuln' 2 circū stāte vulneris mōtie erūt timoriz.
Et ex B qd dicit B Auic. appet q; qñ dōz q; pñ itentio 2 cōis
in vulnere ē refrigere sāguinē id dōz modificari cū B ad-
dit. s; pñbere āpa statim mōdificā B q; dico refrigere
sanguinē. nā dōz sic refringi vt nō oziat āpa. Vñ nō dōz re-
fringi nisi fluat nimis. nā flux' ipi' nō mltū nimis pñt
vulnerib; eo q; pñbz āpa. Appet q; ex B q; cōis itentio 2
pñ in vulnere ē refrigere sāguinē 2 pñbere āpa. ¶ Refri-
ctio autē sanguis fit cū medicis suis dōis in ca. sū. pñbi-
ctio autē apatis fit cū cōis sāguis ex toto corpe p fōmiaz
spālī fit ex vulnere pauca sāguis manauerit. 2 nō solū sifi
cit flomiaz. imo aliqñ oz vuln' carficare vt egrediat san-
guis ibi retent' nō faciat āpa. fit ēt cū dicta tenui 2 absti-
nētia a carne 2 vino 2 cibariis grossis. 2 declinet cib' eius
ad acetositatē sic dicit Rasis. Sit ēt pñbitio apatis cū me-
dicinis localib; q; pñbet 2 repellit mām ex loco sicut al-
bugo oui. 2 fit ēt cū bis q; mitigant dolozes. q; nihil est cū
apatis sic dōz vt dōz in de ige. sani. Sic qñ doloz est in
vulnere pp solonē cōmū dōz mitigari nō oziat āpa. s; nō
dōz mitigari cū pulb' mollitiūz sic facit secta solidiorz
cirugicor q; i oī vulnere idifferēter has pulces ministrāt.
Quidā. n. solidi medici dicūt nullā medicinā vltiōe for-
re vulnerib; bis pulb' mollitiūz. cū dicūt isti iste pul-
tes digerūt 2 mitigāt dolozes atq; cōfortāt 2 mōdificāt 2
solidāt. 2 vulnerē ē cōcaua replēt. S; hoc qd ipsi dicūt
falsissimū est 2 erroneū. qd morie appet p Sal. in tegni. 2
ē in de ige. sani. q; oz vuln' inqñtū vuln' exiccori opz 2 p
medicinas exiccatēs curaf. Ppoc. ēt dicit q; nullus vuln'
inqñtū vulnus idiget humefieri 2 q; sic cū est vicinū sano
humidū vero nō sano. tales q; pulces mollitiūz si ad mini-
strent in vulnerib; q; sola vulnera sūt nihil aliud faciunt
nisi q; putrefactōes in eis gñant. Itēz ēt si admittunt in
vulnerib; in gbus idigem' gñatiōe carnis augmētant ibi
putrefactōes 2 sanie cū gñatiōe carnis fiat p exiccatā fms
q; plane vuln' Salin de ige. sani. Et Auic. ēt post idē dicit.
sanies aut augmētata in eis pñs ea pcaut q; sanies cū sit
nitrosa 2 falsa. vt B li. dicit in de ige. sanitatis. ēt corrosi-
ua 2 diminutua carnis. tales q; pulces mollitiūz admi-
nistrare idifferēter in gbusq; vulneribus pessimū est 2
erroneū. sed solū tales pulces cōueniūt in vulnerib; cōmū
suis 2 alteratis ab aere. eo q; in talib; oz resoluere 2 ope-
rire 2 sanie gñare cū nō aurent īquātūz vulnera sunt. idē
in quātūz cōposita. hoc aut faciūt pulces mollitiūz. gñata
aut sanie nō ampli' debēt ibi admittari. imo postea ppe-
tūt medicie mōdificatēs 2 exiccatēs. Iterum etiā tales
pulces mollitiūz cōpeterēt in vulnerib; apostematos nō
in pncipio apostematis qñ apostema iaz in tātū pcessit

q̄ nō pōt resolui r retrocedere sine generatione saniei in vulnere. in olya aut vulnerebus z maxie vulnereb⁹ q̄ curantur vt sola vulnera iste pulsat mollire pessime sūt. Mitigatio aut doloris q̄ accidit in vulnereb⁹ simplicib⁹ ppter solutionē cōrinnī z ppter fluxū hu. ad locū nō dō mitigari vt eultet apostema cū pulib⁹ mollitiuis sic illi faciūt idifferētē in quocūq; vulnere. s̄ dō mitigari cum eis q̄ fluxū p̄hibēt z nō putrefaciūt sicut ē rodolone imm. cruz in circuitu vulneris cū albugine oui z cōsimilib⁹ resperculsiuis. pulsat aut mollitiue cōpetūt solum in casibus dictis. Tunc sequitur illas para.

Cham de meliorib⁹ cū qbus itendim⁹ in vulnerebus est vt p̄hibeamus eoz ap̄arionez; qm̄ quādo nō accidit apostema pole est vt ei⁹ fiat curatio: versū cum illic ē apostema aut attritio aut cōfusus aggregat in vacuitate eius cū vulnere sanguis qui vult fieri apostema aut pus z nō est possibilis curatio vulneris: z dum nō p̄parat illud: tunc curet apostema. z si retineat in cōtritiōe sanguis tūc non fit securitas q̄ ip̄i⁹ resolutio festinet si fuerit ei quāritas de qua fit curandū z tensio z illud cūz conuersiōe eius in pus z resolutione ipsius: z illud fit cum omni calido leni de illis que tu scis. Et propter hoc opozet vt adiuuetur cursus sanguinis quādo abbreuiatur.

CIn pre ista Aulic. pbat qōdā suppositū pus. dixerat enī in pre pōzi q̄ flux⁹ sanguis in ḡtitate p̄fert vulnereb⁹. id Aulic. vult: h̄ p̄bare hoc. z in p̄bādo hoc Aulic. ostēdit ē curā vulneris cōpositiōe ē vuln⁹ ap̄osiz z p̄stusū. Et itendit Aulic. in ista pre ad p̄bādū q̄ flux⁹ sanguis cōfert vulnereb⁹ talē rōnē. oē id q̄ p̄hibet ap̄a fieri in vulnere est bonū z cōfert vulnereb⁹. s̄ flux⁹ san. ex vulnere p̄hibet ap̄a fieri in vulnere. q̄ flux⁹ sang. ex vulnere est bonus z cōfert vulnere. illi⁹ rōnis. Aulic. in ista ponit maiorē. p̄mo cū dicit. Nā de meliorib⁹ cū q̄b⁹ itēdim⁹. per hoc. n. elicit p̄pōnē maiorē. s̄. illud ē bonū z cōfert vulnere q̄ p̄hibet ap̄a fieri in vulnere. Deide Aulic. declarat istā p̄pōsitionē maiorē cū dicit. qm̄ qm̄ nō accidit ap̄a. z in declarādo hoc Aulic. ostēdit q̄ sūt illa q̄ spediūt curā vulneris z faciunt vuln⁹ p̄positū. Dicit q̄. bñ dēst est q̄ id q̄ p̄hibet ap̄a in vulnere est bonū: qm̄ qm̄ non accidit ap̄a supple in vulnere pole est vt fiat ei⁹ curatio. i. ei⁹ cōsolidario z icarnatio cū medicis ericcatiuis. Uez q̄ illic est ap̄a aut cōtritio aut est cōtusio aggregat in concuitate ei⁹ sanguis q̄ vult fieri ap̄a aut pus. h̄ ē dicere q̄ qm̄ supuenit vulnere ap̄a tūc h̄ ē p̄p̄ defluxus hūoz z ibi aggregat faciūt ap̄a. z h̄ itēdit Aulic. cū dicit. aggregat in p̄carnitate ei⁹ z q̄ vult fieri ap̄a. qm̄ aut supuenit vulnere cōtusio: tūc p̄p̄ solutionē q̄ sanguine p̄culcat in loco aggregat in p̄carnitate vulneris p̄stus sanguis q̄ vult fieri pus. i. sanies. nā oē p̄stus putrefit z in sanie v̄t. vt dicit Bal. in de iage. san. z h̄ vult dicere Aulic. cū dicit. aut pus. q̄ id refert ad p̄stusionē. z nō ē p̄p̄ sibilis curatio vulneris. s̄. dū supuenit vulnere v̄t p̄stusio. z dū nō est id. s̄. p̄stus curatio vulneris supple p̄p̄ ap̄a: tunc curet ap̄a. pus. q̄ nō p̄t curari vuln⁹ nisi pus curet ap̄a. Et si retinet i p̄tritiōe sa. q̄ vult dicere Aulic. si attritio v̄t p̄stusio supuenit cū vulnere z p̄p̄ tritiōne retineat. i. cōtulcat sanguis i p̄tib⁹ circūstātib⁹: tūc nō fit securitas qm̄ ip̄i⁹ resolo festinet z q̄ vult dicere Aulic. tūc nō sum⁹ securi p̄solēdo vuln⁹ curare cura p̄p̄a. i. icarnare

ip̄s cū medicis ericcatiis q̄ festināter talē sanguis resoluat ita q̄ p̄solidato vulnere vel aliquā aī p̄solidatōez talē sanguis a nā resolut⁹ sit: z nō sit necē itēdere ad curā ip̄i⁹ cū alijs medicis. si fuerit ei quāritas de q̄ fit curandū z tēsiō. **C** Addit aut h̄ Aulic. q̄ sanguis in vulnere cōtusio fuerit pauc⁹. vt q̄ p̄stusio q̄ ē cū vulnere fuerit paucā de q̄ nō fit curādū: tūc talis p̄stusio nō p̄cedit curā simplicē vulneris. q̄ talē sanguis p̄ se resolueref a nā p̄poros: cū sit pauc⁹. s̄ si talis sanguis p̄stusio fuerit aliq̄ ḡtitate z tūmsio ē q̄ fit curādū: tūc nō pōt resolui a nā p̄poros. **I**mpedit q̄ tūc talis p̄stusio p̄solidationē vulneris z curatōez ip̄i⁹ simplices. q̄ necē est talē sanguine p̄stusio purrefieri z in sanie verti. q̄ tūc si fuerit p̄stusio cū vulnere: cū dicit. i. illud. i. cōtusio supple curat q̄ quēdā ē ei⁹. i. sanguis in pus. i. i sanie z resolutionē ip̄i⁹. z id. s̄. quēdā talis sanguis p̄stusio in sanie. z resolo ip̄i⁹ fit cū oī calido leni de illis q̄ tu scis. i. q̄ tu scis in capto p̄stusio. **I**mpedit q̄ p̄stusio curatōez vulneris. q̄ vuln⁹ curat⁹ p̄ ericcatia. p̄stusio at p̄ cala mollitiua. **C** Et dicit q̄ app̄et declaratio p̄p̄onē maioris p̄dicte. s̄. q̄ oē q̄ p̄hibet ap̄a p̄fert vulnere. q̄ q̄ accidit ap̄a vulnere v̄t cōtusio nō pōt vuln⁹ curari. z tūc op̄s supple minorem p̄p̄onē. s̄. q̄ flux⁹ sanguis ex vulnere p̄hibet ap̄a. z cōclaratio h̄ māifesta est. q̄ sanguis retēf in vulnere ē cā tumoris z ap̄atis. z tūc cōcludit p̄tūc declarata. q̄ flux⁹ sanguis ex vulnere cōfert vulnere. Et hac aut p̄tione declarata Aulic. cōcludit v̄t. quādā alia p̄tione cū dicit. Et p̄p̄ op̄s vt adiuuet z q̄ flux⁹ sanguis p̄fert vulnere. q̄ p̄hibet ap̄a. q̄ p̄ retitio ip̄i⁹ facit oziri ap̄a. q̄ fit flux⁹ sanguis abbreuiat z nō egredit ḡtitiōez vt adiuuet cursus ip̄i⁹ ne oziaf ap̄a. adiuuet aut per stomiaez ex latere dūterio i aliqui nō suffic stomiaez q̄ scarificare vuln⁹ vt exeat sanguis ex loco q̄ ibi retētus possit facere apostema.

Circa dicta aut oīz dubitatio q̄das. dicit enī ē q̄ qm̄ ap̄a supuenit vulnere: tūc non pōt curari vuln⁹ nisi pus curet ap̄a. sed h̄ nō videt v̄t. videt enī oato q̄ ap̄a iungat cū vulnere q̄ nō p̄cedat q̄ h̄ cura ip̄i⁹. z q̄ ē pus fit icicipiūz a cura vulneris. quia Aulic. dicit in p̄ q̄ duo morbi cōiungunt dōem⁹ icipe in curatōe ab eo q̄ ē cā alteri. idē ē dicit Bal. 4^a. p̄culca de ige. san. s̄ vuln⁹ fuit cā ap̄atis. quia si vuln⁹ nō fuisset ibi nō fuisset ozit ap̄a. q̄ tūc icicipiūz est in curatōe p̄mo a vulnere. dōm est ad h̄ q̄ si ap̄a iungat cū vulnere icicipiūz ē p̄mo a cura ap̄atis. z cā h̄ est quā ponit Aulic. in p̄. cā. fen. 4^a. q̄ qm̄ duo morbi cōiungunt icicipiūz est a curatōe illius quo exiit ē ibi nō pōt alter sanari. nūc aut exiit ē ap̄ate cum vulnere non pōt vulnus solidari. q̄ donec est ibi ap̄a est ibi mala cōplexio z dolor. donec aut est ibi mala p̄tlo z dolor vuln⁹ solidari nō pōt. quia icarnatio z cōsolidatio vulneris fit ex coagulatiōe sanguis in carneo. hec aut fit a virtute membrū z tēperamēto sue p̄plexiōis exiit ē in sanguine in tēperamēto exiit ē in quātitate z qualitate. Si aut est ibi mala cōplexio nō est ibi p̄tancia p̄tiosis mēbrine est sanguis exiit ē q̄ coagulari i carnes. S̄ si ē rōne doloris fit ibi flux⁹ hūiditatis nīmi⁹. v̄t z fit ibi distēperātia huī in ḡtitate z ḡtitate. Sic q̄ vuln⁹ solidari nō pōt donec est ibi mala cōplexio z dolor. z per p̄tis ē nō pōt solidari donec est ibi ap̄a. Incicipiūz est ergo in cura si mala p̄tlo iungat cū vulnere vel apostema p̄mo a cura male p̄plexiōis vel ap̄atis. simile etiāz est q̄ iungit cōtusio cū vulnere: vt dicit Aulic. in ista. q̄ nō est p̄stus curatio vulneris donec est ibi cōtusio. v̄t z oī p̄mo cōfusiōne curare. Et cā q̄ nō pōt vuln⁹ curari dōc est ibi p̄stusio ē. q̄ cū ibi fit caro p̄stus. a sanguis ē cōtusio in loco z oē cōtusioz necesse est putrefieri z in sanie verti: vt dicit Bal. 4^a. de iage. sanitatis. ideo necesse est vt ibi caro continēat. z etiam sanguis cōtusioz in saniem vertatur.

hoc autem est cōtrariū intentioni curatiōis vulneris. ergo
dum est ibi cōfusio et vuln? pbiheā a cōsolidatiōe necesse
est pmo cōfusioē curare. Sicut ē qđ vuln? est ab aere al-
terari. nā ops ipm curare sicut vulnus cōfusum. alteratio
enī aeris ipedit in carnatiōe vulneris. qđ si ptes iungan-
tur et aer remaneat in spacio interioz vulneris reclusus. p-
biheā vniōne fieri. qđ in carnatio ptiū vulneris fit p vni-
ōne et assimilatiōe nutritiōis. s. sanguis ad vitāq; ptiū
vulneris. Si g nutritiōē nō iū cōpari misceat; tūc non
poterit ibi fieri afflasiō nec p ptiū cōnitiōis restitua-
tio. cū g aer sit cōfusiō nō poterit nutritiōē ei cōmisceri.
remanebit g ibi vacuitas iter ptes vbi est aer. et p ptiū nō
fiet mixtiō et iunctiō et afflasiō nutritiōē ad vitāq; ptem
vulneris. sed nutritiōē s. sanguis pōdes a foraminibus
mēbz in locū innāle. in vacuitate illa in qua est aer cor-
rumpet et tāde necessariū est vt sanies fiat. et ad hoc etiā
adiunabit aer ibi reclusus de sue qđ itatis. qđ ibi calefec-
it corūpe et ipse corūpe corrumpt yebemēs nutritiōē
tūm. Un et vniō ptiū vulneris ipedit. Apparet g qđ sunt
ipeditaria curatiōe vulneris qđ ptiū qđ remouere et cura-
re. et apparent et causē illoz. ¶ Sed itelligē vltē? qđ
sunt plurima ipeditiā curatiōis vulneris it inter ea est
distinctiō et diuersitas. qđ licet mala cōplexiō et apostema
impediāt curatiōē vulneris. qđ ipsa donec sunt ibi vuln?
solidari nō pōt. et sic incipiēdiū est curatiōe ipsoz in itētiōe
nihilomin? tñ in operatiōe māc qđ administratur ad cura-
tiōē male cōplexiōis et vulneris et ad curatiōē apatis
in sui pncipio cū hoc qđ est cōueniēs istis pōt ēē cōueniēs
vulneri. qđ cū hoc qđ medicina est calida vel frigida vt cu-
retur mala cōplexiō vel pbiheā apā in sui pncipio pōt
esse et ptes ēē defecatiua. vñ rōne fūc defecatiōis curat vul-
nus. rōne aut caliditatis vel frigiditatis curat cōplexiōē
primā et reductiōē ad nālē et pbiheā apostema. et iō remo-
uendo malā cōplexiōē et apā curat et carnat vuln? istis aliqñ
nō faciat hoc qđ denūciat ad gñatiōē saniei et fiat vlcus.
Sed qđ cōfusio ē curat vulnere vel alteratio aeris. tūc me-
dicina cōpetit in cura istoz nō cōpetit vulneri. vñ vuln?
cū in istis debeat medicina calida et hūida administrari. et
cū vuln? nūq; amplius pōt incarnari cū curatiōe istoz cū
denūciat ad saniei et fiat vlcus et oporteat postea ipm cura-
re cura vlcē. et iō diuersitas est in hoc iter vuln? cōfusiu-
um et inter vuln? cū mala cōplexiōe in sui pncipio. dico
autē in sui pncipio. qđ si apā pcedat vltra pncipiū et deue-
niat ad collectiōē tūc medicina qđ cōpetit ibi ad genera-
tiōē saniei nō cōpetit vulneri. sed in pncipio pōt cōpetere
cū in pncipio idigeat medicina prohibitiua et epicuriua.
¶ Tunc bis vltis restat respōdere ad rōne qua pbiheā
qđ si apostema iungat cū vulnere qđ nō sit incipiēdiū a cura
apatis. qđ dicebam? qđ vulnus est cā apatis. et ab illo ē in-
cipiēdiū fm Alii. qđ est cā alteri. Dōm qđ cā est duplex.
qđam est cā qđ remota remouet effect? et de tali cā intelli-
git Alii. cū dicit qđ incipiēdiū est a morbo qđ est cā. et iō exē-
plificat ipse ibi de se. et opilatiōis. Alia est cā qđ remota non
pbiheā remouet effect? et de tali cā nō intelligit Alii. et qđ
ita se hēt vuln? et apostema. nā vulnus est cā apatis qđ tñ
ad generatiōē nō aut gñū ad cōseruatiōē. iō argumen-
tum p dicitū nō cōcludit. Deinde cū dicit.

¶ Cū ergo sectio est plana recta de qđ nihil ce-
cidit sufficit in regimie et structura et ligatura
et pbihibitio sanguinitatis et aquositas ab ea. et
pbihibere qđ aliqđ rep cōcopiat eā neq; ptiū neq;
aliud postqđ tu cōseruaueris cōplexiōē nēq;
vli et sollicit? fueris in hoc ne attrahat ad mē-
brū nisi sanguis naturalis.

¶ In parte ista Alii. postqđ posuit quēdā canonē ē cure
generalē omnibus vulnerib? exequit curā p dicitōz vul-
nerū carnosoz et speciali ponēdo cura ptiā vniūciūsiq;
p dicitōz vulnerū. Et vltimū ista pōt in ptes quoz. In pri-
ma pte ponit curā vulneris qđ est figūda plana recta. in se-
cunda pte ponit curā vulneris qđ est figūda rotunde. In ter-
tia pte ponit curā vulneris qđ est pndū latēs. in qđ
ta parte ponit curā vulneris qđ est cū diminiūtiōe carnis.
et ibi (Et si fuerit magna) et ibi (Et si fuerit profunda)
et ibi (Cū autē ex vulnere abscindit caro et). Dicit ergo
pmo. Cū ergo est sectio plana recta de qua nihil cecidit.
cū vulnus est sectio simplex figure lōge sufficit in regimie
ne eius strictura et ligatura et. ¶ Ante autē qđ vltē? pce-
dat est intelligēdiū qđ qñoz intentiones regunt ex parte
operis nostri in vulnere carnofo simplici fm qđ vult Sal.
in regni. vna intentio est cōiungere et labia ad cōtactū. secun-
da intentio est cōseruare labia sic cōiuncta in tali cōtactū.
nō enī solū sufficit labia cōiungere. imo et opz ea cōserua-
re cōiuncta vsq; ad tēps eo qđ operatiōis nature nō sunt
subite. imo sūt in tēpore determinat paulatiz et gradu-
tim. et iō qđ cōseruare labia sic cōiuncta vsq; ad tēps donec
icarnatio sufficiēt sit facta. be aut due intentiones cōple-
tur cū strictura et ligatura. Et aliqñ est necessaria sutura
quādo sectio est magna fm qđ dicit sequētē parte. ¶ Et
plēn ē iste due intentiones cū hoc s. pbiheā fluxūz hu-
morū ad locū pbiheā cōseruatiōē iunctiōes. ppter v-
perabūdantiā eoꝝ in loco. Tertia intentiō est pbiheare vt
nil incidat extraneum iter labia sicut est puluis vel pilus
vel oleum vel alia humiditas extranea veniēs ab extra.
hec enim oia prohibent icarnationes cum pbiheant ptiā
et cum partiz adinuicem. imo nō solum ista cadentia iter
labia vulneris prohibēt vniōnes. Sed etia aer de quo
minus videt ppter rōnem dictā superius. Quarta inten-
tiō est substantiam sanā partē seruare. id est administrare
medicinas cōseruatiōes et fliciles cōplexiōi membri. et quo
modo hoc melius intelligi dicemus in exponēdo litterā
Alii. Has aut quatuor intentiones quas ponit Sal. ob-
seruari in vulnere simplici carnofo Alii. intēdit pone-
re in hac parte. Primas ergo intentiones et secūdā Alii.
dat intelligere per hoc qđ dicit strictura et ligatura et pbi-
bitio sanguinitatis et aquositas ab ea. nam vt dictū est
prima et secūdā intentiō cōpletur per stricturā et ligaturam
et aliquādo per suturā sicut in vulnere magno figure ro-
tunde vel lateralis de quo Alii. dicit postea. et per pbi-
bitiōem fluxūz humorūz supflui ad locum. Quomō autē
fiet ligatura et strictura dicit postea in quodam caplo qđ
facit de ligatura vulnerū. De sutura autē nō facit hic mē-
tionem. quia loquitur de ipsa in sequētē parte vbi loqui-
tur de vulnere et quo necessaria est sutura. prohibitiō au-
tem sanguinitatis et aquositas ad locū vulneris fit cū
eis que dicta sunt prius per que prohibet fluxūz humo-
rum ad locum vulneris et apostemat. Tercias intētiō-
nem Alii. ponit cum dicit et pbihibere qđ aliqua rerūz
nō cooperiat iam. id est debemus prohibere ne aliqua re-
rum extrinsecarum extranearūz decidat iter labia vul-
neris. et hoc fit si non cadit iter labia ipsius nec puluis
nec aliud. id est nec oleum nec puluis vel alia res extra-
nea. vt Salie. dicit. Et est intelligēdiū hic qđ ppter id
quod dicit Salie. s. qđ obseruandum est ne cadat inter la-
bia vulneris nec puluis nec oleum et. quidam medicū dū
cunt male intelligentes Salie. et Alii. qđ puluis incar-
natus sicut est puluis rubens Almanso. qui fit repolita
no aloē sarco colla et sanguine et draconis partibus equibus
nō debet immediate poni in officio vulneris. quia dicit
ipm Sal. dīc qđ debem? obseruare ne icadat iter labia vul-
neris nec puluis nec oleum et. et ppter hoc ipm vt obser-

uent ē dictū Almanso. q dicit q iste pulvis p̄tinuat recē-
tia vulnera ponit p̄mo sup vuln petiā madidā i albugie
oui. r postea sup petiā ponit puluerē istū r sic putat se sal-
uare intentionē vtriusq̄ auctoris. Ss isti medici male di-
cūt r male opant. male dicūt in B q dicit q puluis est
īcarnatiū nō os poni sup officiū vulneris īmediate. P̄ti
mon. B ē S Albucaz caplo de vulneribz q dicit sic. Si aut
ista vulnera sūt p̄a simpliciā tūc corū ē facilis ita vt
pulueris sup ea hūc puluerē q̄m cōsolidat ea anq̄ mu-
ter ea acēt. Et mod pulueris. Pl. obai p̄t vna s̄guis ora
conis p̄tes duas calcis nō extricte p̄tes tres terat totū ml
tū r cribellet ex eo vuln r strigat r stricte bōa dōc ad-
herat sup ipm bñ r coagulet cū sanguie rē. bec aut sunt
vba ei. p̄ bec q̄ vba inuif manifeste q̄ puluis q̄ est īcarna-
tiū r os poni in oficio vulneris īmediate. Itēz et oēs au-
ctores ponūt q̄ pulvis īnc̄giū vuln r curat per medicinas
ēriccates. imo p̄ncipalis itēio curatē: vñ vuln r ēē ipz
ēriccare. ēriccari aut nō p̄t vuln r a medicis nisi sup ipm
oficiū vulneris ponant ipse medicie cū hūiditas q̄ ē in
vulnere sit itus in vulnere. ḡ tūc cū tales medicie ēriccā-
tes sint medicie q̄ īcarnatiūnes. d̄r ex talibz medicinis
īcarnatiūnes sint q̄dā pulueres. m̄s q̄ dicunt isti q̄ tales
pulueres nō debet poni sup officiū vulneris. Itēz et il-
lud q̄d isti opant v̄erisōiū nifi r cō p̄mo ponūt petias sup
vuln r postea sup petiā postiaz ponit officiū vulneris po-
nunt pulueres. q̄ frustra ponit ibi ille p̄u uis. cū. n. actio
r passio sint p̄ tractū r puluis h̄ nō cō angat officiū vul-
neris nibi ibi opabif. r iō ibi ad nibi apponif. (C Et si tu
dicis q̄ imo agit ibi ille puluis. q̄ vñs ei r penetrat petiā
ad vuln. h̄d̄z q̄ vñ ei nō p̄t penetrare r petiā vīq̄ ad
vuln r de qua sit curādū nifi r penetrat suba ei. r si pene-
tret suba ei r tūc cōtāq̄ vuln r puluis in suba sua īmedia-
te. q̄ r eadez rōne poterat r pus ibi poni puluis abq̄ alio
medio. Sic q̄ app̄t p̄ rē q̄ dicit istoz nō ē v̄ez. (C Ad
aliud at q̄d isti mouent eo q̄ mouent p̄dictū Sal. r Auic.
q̄ dicūt q̄ nos d̄bem cauere ne iter labia vulneris cadat
puluis aut oleū aut aliud. nos possum r̄ndere duobz mo-
dis. Uno mō q̄ Sal. r Auic. itellexērūt de puluere extran-
neo sic est puluis terre. r de alys rebz extraneis eo q̄ ista
p̄hibet īcarnatiōez. q̄ p̄hibet cōtactū p̄tiū vulneris r nō
itellexērūt de puluere īcarnatiū. r de alys medicis īcar-
natiuis. q̄ ista nō p̄hibet īcarnatiōez. imo faciūt eā p̄ vir-
tutem ēriccādī quā h̄nt. sicut dicit postea. Et ideo Sal. r
Auic. ponūt post istā itentionē q̄rā itentionē. s. p̄seruare cō-
ptionē. i. admistrare medicinas ēriccates siles cōploni
mēbz. Un̄ ex B dicto Sal. r Auic. app̄t manifeste q̄ d̄be-
m admistrare medicinas īcarnatiūas i vulnere. i. s̄ aliq̄
id nō sit neq̄uz. vt q̄ vuln r est paruū q̄ sola ligatura cō-
solidat. Sic q̄ Sal. r Auic. itellexērūt de puluere c̄rneo. r
de alys rebz c̄rneis q̄ nō faciūt ad cōsolidatiōē. (C Alio
possum exponere d̄ctū Sal. r Auic. magis vñ. q̄ isti vidē-
tur p̄ba eoz q̄rā ad sup̄ficiē loq̄ de oī puluere absolute.
p̄mo q̄t ipi nō specificat de aliq̄ puluere. r q̄t non vñ bñ
p̄babile q̄ loq̄t de puluere terre. q̄ gs eēt ille q̄ mitteret
terrā in vulnere. cum B nō fiat cūciētē de illo puluere.
Et iō possum alr expōre d̄ctū Sal. r meli. Nā q̄n̄ Auic.
dicit r Sal. q̄ caudēū ē ne puluis cadat iter labia vulneris
i. ne cadat int r p̄funditate vulneris. r tūc sic expōndō
ē v̄ez de oī puluere. q̄t et puluis īcarnatiū nō os cadere
itus i p̄funditate vulneris ne remaneat ibi aliq̄ spaciū q̄
q̄d p̄hibeat p̄fecta iūctio. Un̄ medicina īcarnatiua os fo-
luz i sup̄ficie vulneris poni. B bñ p̄ba Sal. i. seq̄nti caplo.
Dicit. n. sic. Ad edicē ad īcarnatiūe sūt ille q̄ aggregat iter
duo elōgata: nō os vt opent nisi i sup̄ficie amboz faciē-
tes adherere rē. Sic q̄ p̄ bec vba appz q̄ medicina īcarna-
tiua os poni solū i sup̄ficie exteriori vulneris. r iō bñ d̄be-

mus cauere et de puluere īcarnatiō ne cadat it r p̄fūditā
te vulneris. s̄z bñ p̄ pōi exteri i sup̄ficie vulneris. (C Un̄
r bec expō ē S p̄dictos. q̄ illi itelligūt q̄ n̄llos d̄beat poni
ibi īmediate puluis īcarnatiū. B aut nō ē v̄ez s̄z q̄ d̄ctū
est pus. (C Tūc Auic. ponit q̄rā itētiōez q̄rēgit i vulne-
re simplici cū d̄ct. post q̄t p̄seruare iūctiōē mēbz q̄n̄
velit dicere q̄ p̄ter p̄dictas iūctiōes q̄ obseruādē sūt i vul-
nere simplici. opz et obseruare q̄rā itētiōez. i. p̄seruare cō-
plonē mēbz. i. admistrare medicinas q̄ īcarnat vulnus tū-
les q̄t sint siles ap̄loni mēbz r obfūnates ip̄as. B aut vt d̄
Sal. in tegni sit p̄ medicinas mediocriter ēriccates. Addit
aut Auic. vltra B. r sollicit r fueris in B ne attrahat ad mē-
bzū nisi s̄guis n̄lūs. r itellige B r in q̄ritare r q̄ritate. nā
sanguis peccās sūt in q̄ritate r q̄ritate ē īpediēs p̄so-
lidatiōē vulneris: vt app̄t B Sal. in 3. r 4. de Igenio. B
aut q̄d d̄ct B Auic. s̄cē sollicit r. ne attrahat ad mēbzū
nisi s̄guis n̄lūs sit. p̄hibēdo deſtūū b̄uoz ad locū q̄t eni
p̄hibet fluxz b̄uoz ad locū q̄ p̄it cē cā male ap̄lonis vel
ap̄aris tūc nō attrahat ad mēbzū nisi s̄guis n̄lūs. Un̄ r B
q̄d dicit B Auic. p̄firmat illud q̄d dixit pus cū dixit. Et p̄.
p̄hibito sanguineitatis r aq̄ritatis rē. (C S̄z circa istā q̄rā
itentionē quā ponit Sal. r Auic. obseruādā i vulnere sunt
p̄la itellegēda. P̄rio ē itellegēdū q̄ Sal. absolute dixit q̄
opz subas sanā p̄tis suare. Auic. aut specificauit q̄ os eaz
p̄seruare q̄rā ad ap̄lonē. r B iō specificauit Auic. q̄n̄ os
p̄seruare subas p̄tis q̄rā ad vñtariē eo q̄ circa illa sania
tes nō h̄z pp̄ q̄d circa illā idiget p̄seruatiōē s̄z curatiōē. In
ap̄lone aut sua ē sana. r iō circa illā idiget p̄seruari. Rō
aut q̄re os ap̄lonē mēbz p̄seruari est. q̄ ap̄lo est p̄prium
istm̄ mediatē q̄ vñtes r mēbz suas opatiōes exerceant.
Quā ḡ talis īcarnatio labioz fiat p̄ operatiōes vñtis n̄lūs
mēbz. i. opatiōes vñtis nutritiue. r opatio ista r B vt
bñ fiat regat ap̄lonē mēbz in suo tp̄ amēto. opz ḡ tales
medicinas admistrare q̄ vñt nē mēbz cōseruēt. r iō d̄ctū
est supra q̄ mala ap̄lo ē vñū de īpediētiis p̄hibētibz fie-
ri īcarnatiōē vulneris. nā donec ē ibi mala ap̄lo vulnus
consolidari non potest.

Sed est dubium de B q̄ d̄ct postea Sal. q̄d
mediocriter ēriccates. p̄rio. n. ē dubiū q̄re Sal. nō dixit
q̄ ap̄lo sana p̄seruabit p̄ silia ip̄s. s̄z dixit q̄ cōseruabit p̄
medicinas ēriccates. vt. n. doc ē falsū. cū. n. p̄seruatiō cō-
plonis mēbz sit p̄ silia vt Sal. d̄ct in tegni i multis locis.
cū. n. aliq̄ mēbz sint q̄ sūt b̄uida i ap̄lone ap̄lo illoz mē-
broz nō p̄seruabit p̄ ēriccatis. imo p̄seruabit p̄ medicinas
in qb̄ vincet b̄uiditas. s̄z q̄ vuln r fiat in talibz mēbzistic
cū d̄beam admistrare tales medicinas īcarnates q̄ p̄ser-
uēt et ap̄lonē mēbz nō admistrabit. ibi medicinas ēric-
cates. imo medicinas b̄uidas. (C Et si tu dicis q̄ iō dixit
Sal. q̄ p̄seruabit p̄ medicinas ēriccates. q̄ ap̄lo mēbz
b̄uēcata ē p̄ vuln r tūc ip̄o p̄tē dixit q̄ ap̄lo sana p̄serua-
bit rē. poti. n. debebat dicere q̄ ap̄lo egra curabit rē. cū
nō p̄seruet s̄z curet. (C Nōs possum d̄ cere ad B q̄ ap̄lo
sana mēbz vulnerat p̄seruabit p̄ medicinas mediocriter
ēriccates r nō p̄ alias s̄z q̄ d̄ct Sal. Et rō b̄ ē. q̄ in oī mē-
bz d̄bem admistrare medicinas fm̄ duplicē itentionē. s̄z
b̄ūdo respectū ad corp r vt ap̄lonē ip̄i n̄lūs a p̄re sue silv
rudis p̄seruet. r b̄ūdo respectū ad mōbzū vt ip̄s ex p̄re sue
p̄rietas p̄seruet. bec at vba ezhunt ex vba Sal. in 3. r 4.
p̄rica de ige. ant. r alijs et p̄ricat m̄lōtōes B idē d̄ct.
In corp. n. egro attēdē pura p̄fatu vt i corp. sano. s̄z ē i
eo itēio curatiōis r p̄seruatiōis. curatiōis resp̄ct mōbz
os d̄itruī. p̄seruatiōis resp̄ct ap̄lonis n̄lūs corpis vñ mēbz.
S̄n. i. curatiōis mōbz ap̄lo n̄lūs nō p̄faret mōbz nō p̄ol
set deſtūū cum ap̄lo n̄lūs sit. p̄prium istm̄ mediatē quo
nā suas opatiōes efficit. cōtraria sibi expellit. App̄aret

ergo q̄ debet administrari talis medicina in vulnere q̄ a parte sue similitudinis cōferret substantia sue cōplexio nem mēbi nālem. sūt r̄ a parte sue s̄rietatis curet vuln̄. Cum ergo omne vuln̄ sit humidū. q̄ suba partis vulne rate ppter debilitatē ex solutidōe cōtinuā aq̄sitas male di gerna nūtrimētū sibi veniēs. r̄ de fluxum humiditātū ex vicinis p̄rib⁹ sūspiciōis bumectat r̄ remollit. v̄s ergo in eo administrari medicina incarnatiua q̄ in oib⁹ s̄ritati bus r̄ alijs s̄itis sit ex toto cōplexioni mēbi nāli nisi esset ppter aliud accidēs superueniēs vulneri. in siccitate aut sit parū augmētātū vltra siccitatē nālem r̄ cōplexionem mem̄bi. r̄ hoc v̄t in ipsa medicina sit siccitas qua p̄feret nālis siccitas mem̄bi. s̄ sit et siccitas vltra illā q̄ sit potēs erigere vulnus vt sit sūbus cōferuab⁹ r̄ cōtrarij curem⁹. nō q̄ dixit Sal. q̄ p̄p̄da cōferuab⁹ per s̄ilia. sed dixit q̄ cōferuab⁹ per exiccātiā eo q̄ op̄s sit cū medicina scar r̄atiua cōferuare cōplexionē nāle mem̄bi vt et destruat mor̄bus. hoc aut sit per siccitōa q̄ sit siccitas mēbi nālis. Ex dictis ergo manifestū est q̄ omne vuln̄ indiget medi cinis exiccātib⁹. r̄ et q̄ quātō mem̄bi vulnerati fuerit siccitas tanto idiget siccioribus medicinis: quātō aut fue rit humidius tāto idiget minus siccis vt. s̄ sit mēsurā q̄lv ratis medicinē equalis cōplexioni mēbi r̄ paulo aucta in siccitate ppter id quod viciū est. ¶ Tūc respōdendū ad id q̄ arguit. q̄ dicit tu videt q̄ falsus dicat Sal. cū dicit q̄ cōplexio sana p̄ferat per medicorū exiccātiā. q̄ oīs cōseruatio fit a simili et. Dōm q̄ medicina cōseruās ē oī plex. quādā est cōseruās p̄re. r̄ ista bene v̄s esse oīo s̄itis. ita q̄ sit in codē gradu in cōplexiōe cū p̄plexiōe copozis. Et ista medicina cōseruās debet copozī sano. Alia ē medi cina cōseruās q̄ ē cū hoc vel p̄seruās vel curās. r̄ talia me dicina cōseruās: v̄s et esse s̄itis cōplexiōis mem̄bi: s̄ nō in codē gradu: nō v̄s esse tātum augmētātū vel dimintā: vt destruat lapi⁹ vel resistat ne cadat in lapsū. Lū ergo in vulnere sit lapi⁹ ad humiditātis r̄ sit et suba mēbi pa r̄a plus labi in codē. v̄s ergo talis medicina administrari v̄t et sit siccitas cōseruās siccitatē nālem mēbi r̄ vltra hoc vt ex p̄tēt humiditātē vulneris. hoc aut facit medi cina excedēs siccitatez nālez mēbi: vt dictum est. ¶ Ad aliud argumētū tu dicit q̄ tūc pot⁹ deberet dici q̄ p̄ple xio egra curabit r̄ nō p̄plexio sana cōseruabit. Dōm ē vt dicit est q̄ in vulnere r̄ est cōseruatio r̄ curatio. nā est ibi p̄seruatio ex p̄te p̄plexiōis nālis mēbi. q̄ i omni corpore ego q̄tūcūq̄: sit eger donec viuit et ibi p̄plexio nālis quā v̄s cōseruatur. Est aut ibi curatio ex p̄te lapi⁹. respiciendo ergo ad p̄plexionē nālez mēbi dixit Sal. q̄ p̄plexio sana cōseruabit r̄ respiciendū cū hoc lapi⁹ q̄ est ibi dixit q̄ v̄s cōseruari p̄ medicorū exiccātiā: nō aut p̄ s̄ilia: vt dicitur est. ¶ V̄s q̄ dicit est q̄ medicinē incarnatiue debet esse exic cante r̄ excedere siccitatē nālem mēbi postet esse dubi tati vltimū in quo gradu debet esse deficcatiue r̄ q̄tūz debet excedere siccitatē nāle mēbi. sed hoc potius spe ctat ad lequēs caplū in quo determinat de p̄plione istaz medicinaz. iō hoc v̄s illi referet. Deide cū dicit.

¶ Et si fuerit ista magna vt ne p̄currat extremi tates ei⁹: qm̄ sunt rotunde longate aut diuerse figure aut iaz destructa est ex ea caro pauca nō plima: tūc eius cura est futura: r̄ p̄bibitio ag gregatiōis humiditatis in ea cū administratiōe episcantiū reperculsiuoz r̄ administratiōe subti liantim quā dicemus.

¶ In p̄te ista Aul. postq̄ posuit curā vulneris q̄ ē sectio planā recta. ponit s̄ Aulicē. curā vulneris q̄ ē rotundū vel laterale. Et ē intelligendū q̄ cura ista nō diuersificat a cura

p̄dicti in aliq̄ p̄dictaz q̄mō itentioni. q̄ oēs ille itentio nes regunt et hic. s̄ diuersificat in hoc. q̄ ibi fuisse liga tura ad cōiūctiōes labioz r̄ p̄seruationē ipsoz diuincor. q̄ labia sunt parz semota. hic aut idigem⁹ futura. q̄ labia sunt magis distātia. Itē et in isto vulnere idigem⁹ ma gis p̄hibere fluxū bumozū r̄ apa cū medicis r̄ minuitiōe r̄ diēta q̄ in p̄dicto. q̄ est et mai⁹ vuln̄ q̄ p̄dicti. v̄t cit⁹ p̄it superuenire et ista accidit. Dicit ergo Aulic. r̄ si fuerit magna. s̄. sectiōis nō cōcurrat extremitates eius. i. ita vt nō appropinquet sibi inuicēz p̄es vulneris: q̄s sunt rotū de alongate aut diuerse figure. Et hoc q̄d hic dicit Aulicē. app̄et hic q̄d dixi p̄us. s̄ q̄ Aulic. intelligit B vuln̄ eē rotū de figure vel lateralis p̄m maiorē r̄ minorē distātiā la bioz adiūctū aut supple et tale vuln̄ q̄ ex eo iā destruc ta est caro pauca nō plurima. Dicit aut signat⁹ Aulic. ca ro pauca nō plima. q̄ sit ex vulnere eleuet caro aliquid q̄s tatis: tūc nō ampl⁹ curat vt vuln̄ simplex. s̄. sūdo vt cō iungēdo labia: imo curat vt vuln̄ q̄d est cū dimintōe car nis. s̄ sit ex vulnere nō eleuet caro de q̄ sit curatiōis nō pp̄ hoc p̄edit curā ipsi⁹ simplicis q̄ est p̄ ligaturā r̄ stric turā. tūc cura ei⁹ est futura. q̄ nō sufficeret ad cōiūctū la bia r̄ tenēdū ipsa cōiūctā solū ligatura pp̄ distātiā labio ruz. s̄ v̄s p̄terit⁹ fure. r̄ nō solū oī aliq̄ fure labia r̄ con iungere ea cū filo: s̄ et q̄mō op̄s dimittere in futura acū inolutas cū filo. r̄ hoc est q̄ p̄es vulneris eēt valde re mote. ¶ Intellige aut hic q̄ futura q̄ sit in vulnere v̄s eē sup̄ficialis r̄ p̄funda p̄m p̄funditate vulneris. q̄ sit vuln̄ sit p̄fundū v̄s eē p̄s p̄funda. si aut sup̄ficialis v̄s esse ma gis sup̄ficialis. Itē et v̄s esse nō multū fortis nec multū debilis. q̄ si m̄sū fortis fuerit r̄ stricte dolorē generabit r̄ calidū apa. si aut sit debilis nō ibi p̄es vulneris p̄iūgu tur. v̄s ḡnter hoc fieri medicorū. s̄ sit op̄s vt futura fiat ex filo de serico nō totoz. q̄ fili totū r̄ eboz dōsi adiunat ad v̄s p̄pendū r̄ scindēdū. s̄ sit et fili nō v̄s eē nimis mole le. q̄ abscindere aut perfectā iūctiōē. v̄s q̄ esse fili lene cū quādā duricie. hoc aut est filius de serico nō totūz. s̄ sit et mēsurā spaciū q̄ sit inter duo p̄icta debent esse eq̄lia. q̄ nō multū ampla. q̄ aplitudō p̄ictoz nō b̄t s̄. nec etiā v̄s eē multū spissa. q̄ ipsiūdo p̄ictoz adiunat ad v̄s p̄ pendū. r̄ p̄hibitio aggregatiōis hūiditatis in ea cū admini stratiōe episcantiū reperculsiuaz sic redoleon iūctū i cir cuitu r̄ empla scā ex arnagiosā r̄ ro. r̄ b̄. cū istis. n. probi be⁹ s̄ur⁹ hūoz ad locū. r̄ p̄s q̄ p̄hibet apa q̄d ē causa p̄p̄ediōis curatiōis vulneris. Et administratiōe subtiliātiuz q̄ dicem⁹. s̄. diēte tenuis r̄ s̄lomie v̄s ad r̄ps aliq̄. s̄. dōc sum⁹ securi de apate calo q̄ non accidat. ¶ Et intelligit q̄ Aulic. in curatiōe ista vulneris repetit solū duas itentōes de p̄dictis. alias aut duas nō repetit. r̄ cā fuit. q̄ cura ista nō d̄r aliq̄ mō a cura p̄dicta i ouab⁹ v̄ltimis itentiōib⁹. s̄ in p̄hibere ne aliqd cadat iter labia vulneris r̄ suare cōple xionē mēbi. s̄ d̄r a cura p̄dicti q̄dā mō in ouabus p̄mis itentiōib⁹. s̄ in cōiungere labia r̄ p̄seruare ea p̄iūctā. q̄d hic idigem⁹ futura: ibi aut nō. Itē et magis idigem⁹ B p̄bi bere fluxū hūoz q̄ i p̄dō. r̄ iō q̄ cura ista d̄r a cura p̄di eta i ouab⁹ p̄mis itentiōib⁹. iō B posuit illas itentōes ostē dēdo quō fiant in B vulnere. alias aut duas itentiōes non posuit. q̄ eodē mō sit hic r̄ ibi. De iē cū dicit.

¶ Et si fuerit p̄funda: tūc stricatura et facit eam adberere multotiens: r̄ non est necesse detege re eam si est possibile illud.

¶ In p̄te ista Aul. p̄it curā vulneris p̄fūdī r̄ d̄r eē p̄fū dūz: nō pp̄ B q̄ caro dicat ablata idēz d̄r p̄funda. q̄ b̄z sūt fundū abscisus r̄ latēz in mēbro. v̄t p̄p̄te tale vul nus appellat cauernosus r̄ latēs in mēbro. Et diuidit ista p̄s in p̄es quatuor. In p̄ma parte Aulicē. ostendit q̄ id

vulnus aliquando curat sicut pñicta vulnera. s. cum ligatura et strictura et alia cum gñbus curat vulnus simplex. In secunda parte. quia id vulnus aliquando non pot curari vt vulnus simplex: sed debent ad vlcus: Aut. ostēdit qñ hoc fit et ostēdit et quomodo minores debet curari vt vlcus. In tertia parte. q. ligatura dñcio mō fit in vulnerib⁹ et vlcērib⁹ ostēdit Aut. quomodo debet fieri ligatura in eo qñ curat vt vulnus simplex. et quomodo qñ curatur vt vlcus. et ostēdit et cū hoc ibi Aut. quot de causis fit ligatura in vulnerib⁹ et vlcērib⁹. In quarta parte. q. id vulnus qñ iam factū est vlcus aliquando indiget ad hoc vt curetur et discooperiatur et sece⁹ vñ q. ad pfundus. aliquando autē non indiget: sed sufficit sibi id officii qd hñ. et ostēdit qñ hoc debet fieri et qñ non. sed ab i. Et id quādo nō cōfert. Item ita ibi. Et dixit sapiens q. vulnus qñta ibi. Inq. et sufficit et. Dic ergo pmo. Et si fuerit. s. sectio pfunda. i. latens et absconsa in mēbris: tunc strictura et. q. fit per ligaturas et suturā facit eā adherere multoties. i. incarnare et solida re sicut fit in pñictis vulnerib⁹. Et intelligit cū hoc obferuando alias itēditōes requisitas in vulnere simplici q. dicitur sunt pñs. s. cōseruare labia cōiuncta et pñbitio aggregationis humiditatis extraneae et pñbere q. aliqua rerū extranearū nō igredia⁹ labia vulneris. et cōseruare et cōplexiones mēbrī. Dicit autē Aut. multoties. q. aliquādo tale vulnus per ligaturā et suturā nō adberet: imo dñenit ad hoc vt fiat vlcus: sicut Aut. dicit statim post. Et nō est necesse detegere eā si possibile est id. illud verb⁹ pot exponi duob⁹ modis. vno mō s. i. q. nō est necesse dissoluere ligamē et discooperire vulnus a ligatura et a sutura per quas labia vulneris tenent cōiuncta vsq. ad multos dies donec facta sit perfecta incarnatio labiorū. in quolibet. n. vulnere qd curat vt simplex opz tantū labia stare cōiuncta donec facta sit incarnatio anteq. dissoluat ligatura et sutura vulneris si pole est. id autē dicitur hic Aut. q. aliquid quando opz detegere et discooperire vulnus a ligatura: ppter causas quas postea dicit Aut. et min⁹ nō amplius curatur vt vulnus simplex: imo opz curare ipm vt vlcus s. q. postea dicit Aut. Alio modo pot exponi hoc qd dicit. Et nō est necesse detegere eā si possibile est id. hoc est q. quādo accidit talis sectio pfunda in mēbris non est necesse eam detegere. i. eam discooperire cū sectione fm q. postea Aut. docet in quodā caplo de perforatōe vulnē. quādo opz vt discooperiant. imo debem⁹ facere eā adberere et incarnare cū strictura et ligatura sicut fit in alijs vulneribus simplicib⁹ si pole est illud. addit autē hoc. q. qñ nō est pole vt adberat cū ligatura et sutura: imo opz talē cauerā discooperire cū sectione aliqñ secādo totas caner nam. aliqñ autē solū faciendū vñ officii. vñ possit exire fluxus saniei fm q. dicit post Aut. Qñ autē hoc nō est pole s. q. adberat talis sectio cū ligatura. sed opz eā detegere Aut. dicit in parte sequenti. Deinde cū dicit.

C Et illud est quādo nō cōfert strictura cū ligatura firmas eā. et forasle necessariū est detegere eā: sicut ostēdas et pñie vbi nō cadit strictura bona sup radicē pfundi: quare effunduntur ad ipm materiē ppter debilitatē eius et dolore qui necessari⁹ est: et ppter dispōnes quas dicam in ca. vlcernum.

C In ista parte Aut. q. dñi est mō q. nō est necesse detegere tale sectionē si pole est ostēdit qñ necesse est detegere eā: et nō pot curari vt vuln⁹ simplex: sed necesse est ipm curari vt vlcus. et dicit. Et id est. si non pole qñ detegat: vt q. necesse est tale vuln⁹ detegere. et opz talē dissoluere ligaturā et suturā qñ nō cōfert strictura cū ligatura firmas

eam. i. qñ ligatura nō facit eam adherere: tūc necessariū est eam detegere: vt sanies q. aggregat in cōcavo respiraculoz bābeat. Et fortasse est necessariū eā detegere sicut ostēdas. quasi velit dicere Aut. q. nō solū sufficit aliqñ eā detegere dissoluēdo ligaturā et suturas. sed aliqñ opz nō detegere eā cum sectione. i. discooperire eā sicut ostēdas. i. in caplo de perforatōe vulnerū et alioz cū opz vt discooperiant. Et pñie vbi nō cadit strictura bona sup radicē pfundi. hoc est q. tūc pñie opz fieri detectio vulneris et discooperio ipsi qñ nō fit adberentia et incarnatio in pfunditate: imo remanet ibi cōcinitas. q. s. ppter talē cōcinitatem q. remanet in pfunditate effundunt mātē ppter debilitatē ipsius et dolore qui est necessari⁹. q. ad oē vulnus cōcavit attrahit būditas ppter debilitatē mēbrī. q. dñz debilitas cansat ibi ex solutio cōtinnū ex malis humores ibi defluentib⁹ ad vulnus. et attrahunt et ibi supfluitates ppter alias dispōnes quas dicā in caplo vlcernū. i. in tractatu de vlcerib⁹ Aut. dicit oēs dispōitōes q. cōde quinn⁹ vlcera ppter quas dispōitōes attrahunt mātē ad vlcera et impedim⁹ cōsolidatio eorū fm q. apparebit in illo tractatu qñ ipm exponemus. Sic ergo apparet ex dictis q. qñ non fit bona adberentia et bona incarnatio in pfunditate vulneris: tūc currunt mātē et būditates ad vuln⁹ q. dñz currunt in sanie vel in virus. iste autē supfluitates necesse ē vt respiraculū bñant q. tēmis ad exteriora snāt. aliter autē totū mēbrū putrefaceret. q. tūc necesse ē mātē vuln⁹ detegere et discooperire qñ nō fit bona strictura ad radicē pfundi: vt sanies et alie supfluitates ibi aggregate ad exteriora pñnat. et si officii vulneris ē apertū ad hñ idē puenienter supfluitates possint exire sufficit id officii cū: et nō opz ampli⁹ secare vuln⁹. Si autē nō ē apert⁹: vt q. pfundus sit ist⁹ et id sup⁹ nec possit apari: tūc necesse ē secare vulnus vel in parte vel in toto s. q. dicit postea.

C Et si est necessariū vt detegatur nō erit excusatio qñ ponat cōtinnū et qd currit cursu ei⁹ sup elus officii eplicans ipz pñprie vbi strictura nō cadit super radicem sicut dixim⁹: aut est et pparatio talis q. nō est possibile materiā malā effundi ab ea: aut est in ea os aut cōcavitata et facta est fistula et fit in ea būditas mala valde: et est tūc in iudicio vlcernū nō vulnūrum.

C Dic Aut. ostēdo qñ neciūz ē vt tale vuln⁹ detegat ostēdit qñ est ipz curādū post talē decoctionē vt ostēdat q. non ampli⁹ curat vt vuln⁹ simplex: imo curat vt vlcs. et tūc bñ ē repetit cās pñicta: q. neciūz est vt detegat vuln⁹ addū gendo illi cās qñda alias cās. Dic q. Et si neciūz ē vt detegat. et intelligit qñ q. mō detegat siue cū sectione siue sine sectione nō est excusatio qñ totū ponat q. currit cursu ei⁹. s. alia corpuscula eplicata q. sūt de stupa vel de petio linea sup ei⁹ officii. i. iter ei⁹ officii ponēdo ipm in medio iter labia vulneris sicāz ipz. q. illa corpuscula ponitur in vlcere vt recipiat in se sanie et supfluitates vlcernū vñ rōne hui⁹ eplicat vlcs. et cū bñ ē tenēre officii apertū vñ pot libere sanies expurgari. necessariū autē erit ponere talia corpuscula in ipso. q. qñ tale vuln⁹ est detectū. tūc nō ampli⁹ curat vt vuln⁹ sed vt vlcs. In curādū autē vlcs ponim⁹ corū vel aliud corpusculū in officioz ipsoz. i. adeo sūt ei⁹ facim⁹ hic. Et Aut. repetit cām dictā. quare necessariū est vt vulnus detegatur. et cum hoc adiungit quādam alias dicens. Et pñie vbi strictura nō cadit super radicē suā: vt diximus supple est necessariū vt vuln⁹ detegat et cū hoc adiungit qñda alias dicēs. et pñprie vbi strictura nō cadit super radicē suā: vt dixim⁹ supple est necessariū vt detegatur: aut est eius pparatio talis q. non

Tractatus .I.

[illegible]

Et dicit sapiens qd vulnus nō indiget nisi ligatura aggregare labia: qñ querit adberentia ⁊ incarnatio: verū si fuerit necessarii vt nascat in ea caro tñc nō est in eo necessarii illud: sed ē necessaria aliquñ ligatura cuz q̄ effundat forditie q̄ orificio ei⁹: ⁊ aliquñ ligatura sit tali mēsurā q̄ retineat medicamē desuper.

¶ In prima lita **zuic**. qz ligatura differo mo fit in vulneri
 bus z vclerbis ¶ cu dictu fit pus qz id vuln? pfundis aliq
 pot curari vt simpliciter vulneris. aliqñ aut opz curari ipsum
 vt vlcus. id bñc **zuic**. ofsetit quoz dz fieri ligatura in eo qñ
 curat vt vlcus. z volēdo hoc ofsetere **zuic**. ofsetit quoz
 de causis ligatura fit in vulnerib? z vclerbis. Dicit ergo.
 Exigit sapiēs. i. Sal. in libro de igeno sani. qz vulnus no
 idget nisi ligatura zt. z p hoc **zuic**. ponit vñā cūā
 vñā vitalitē. ppter quā ligatur fit in vulnerib? nō aliqñ li
 gatura fit in vulnerib? cū aggregatū labia vulneris. z bec
 ligatura opz vt apud officiu vulneris fit becēter stricta
 cōplicata vt bona fiat expressio sanguis supflui z hūidi
 tanum talia p vulnere vñs alijs ptes. quanto autē a vul
 nere talia ligatura magis elongat. tanto magis relaxat. z
 bec ligatura nō cōpōit nisi in vulnerib? in qb? dicit ad be
 re z tearnano. in alys aut nō cōpōit. Et iō subdit. ve
 riū fi fuerit necessariū vt nascat in ea caro: vt in vulne
 re aliū pncipio fit facta diminiū sūbe vel vuln? cōuer
 titur ad sanā z fiat vlcus: tunc nō eēt necessariū illud. i. l
 a ligatura. fed eēt aliqñ necessaria ligatura cū qua effund
 dz fozditēs vulneris et ozificio eius. ¶ In hoc **zuic**. agīt
 modū aliū ligatur qz fit in vclerbis z vulnerib? nā aliqñ
 ligatura fit in vulnerib? z vclerbis ad expressionē sanie.
 nam cū sanies fit ipedimētū generatiōis carnis z in qui
 bulda vclerbis aggregat sanies z virus sicut eēt in vlc
 eribus pfundis. ideo ois vt in talibus fiat ligatura cū qua
 effundat fozditēs z virus et ozificio eius. bec aut ligatu
 ra fit cōrario mo pāctē. Nā talis ligatura dz esse stricta
 apud pfundū aut apud radicē vcleris. mollis autē apud
 ois ozificiū vt vebemētia cōstrictiōis ipsi? apud
 fundatē vulneris z et relaxatione in ozificio virus z fan
 ies ad exteriora pfusā. z bec ligatura fit fit nisi in vul
 nerib? vclerbis pfundis in gbus tīme ne vir? z fanies
 in inferiora partē aggregent. ¶ Et aliqñ ligatura tali mē
 sura qua retineat medicamē dēsuper. ¶ In hoc **zuic**. tangit
 tertias cūā z modū per quē ligatura fit in vclerbis? Nā
 aliqñ fit ligatura in vclerbis solū vt retineat puluillos et
 medicinā vqz ad rēpus mutatiōis super vlcus. z talis li
 gatura opz vt intransit stringat vt retineat z cōseruet pul
 uillos z medicinā vqz ad rēpus mutatiōis. z bec ligatura
 eēt que fit marie in vclerbis manifestis in gbus nō sūt ca
 uerne z abfcessūs veli postuli fanies z hūiditates extra
 nee aggregari. ¶ Sic ergo habem? et dictis **zuic**. qz liga
 tura fit in vulnerib? z vclerbis fm res itentōis qz ligat

Vulnera i vli

64

res modos. nā aliqñ fit ad incarnanduz labia vulneris. aliqñdō aut fit ad expresseionē faciei. aliqñdō aut fit solum ad retinēduz medicaminā z puluillōs sup vulnus. **C** Et ex hoc vltimus apparet qualis ligatura fit in pædi co vulnerē. p. fundo. alia quādo curatur ipm vt vulnus simpliciter: tūc cōpetit in eo ligatura que est ad incarnandū labia vulneris. quādo aut curatur vt vltius: tūc aliqñdō opert ligatura in eo que est ad expresseionē faciei. vt quādo remanet sic in sua p. funditate. Aliqñdō autēz competit in eo solum ligatura que est ad retinēduz medicaminā z puluillōs: vt quādo deregit id vulnus cū sectio ne vigeat ad p. fundū. Deinde cum dicat.

Congr. et sufficit ut sit officio vulneris locus: ex quo effundat sordities semper penam: aut ita ut cadat pfogatio illic aut ut tu figures ipsum cum illa figura. Ego. n. id sanavi vuln^{us} magni cui^{us} pfundus erat vbi est genu et ipso^{rum} officiu^m i cora pter q^{uod} fecerit ei officiu^m aliud iseri^{us} apud genu. Sed pparavit coram tali pparatione q^{uod} pfundum fuit superius et officiu^m iserius: quare sanatus est absq^{ue} perforatione in iseriu^m parte. Et simil^{iter} q^{uod}q^{ue} suspensum fuit bzachium et palma et alia taliter q^{uod} officiu^m semper est iserius. hic est ergo sermo eius.

¶ In parte ista *Znicenna*, quia vulnus pfundum quādo iam factus est vlcus ⁊ tunc per vlcus indiget ad hoc vt curetur aliquando vt dicitur per curam sectione vel in toto vel in parte. Aliquando autem non est necesse vt fece tursel sufficit tibi ozificium qd habet. ideo hic *Znicenn* ostendit quādo rale vulnus debet fecari ⁊ quando no in diger sectione. Et duo facit. pmo ponit circa hoc id qd dicit *Salic*. secundo addit quiddas ad dicta *Salien*. scōa ibi. Et dico qd fortasse ¶ In parte ista *Zalicen*. intendit id bere quod *Salien*⁹ dicit qd in istis vlcibus pfundis ozificium debet esse fit situatur vt sanies et ipso per seipsa effundatur. hoc autem est si fit ozificium in parte inferiori ⁊ fundum fit in parte superiori. Si ergo ozificiū in vulnere fit in inferiori loco tunc sufficit aliud ozificium. Si autem fit in superiori ⁊ fundum in inferiori: tunc vel debet fieri aliud ozificiū in parte inferiori vt sanies bibeat fluxum ad decliniora vel sic membrum debet situari qd ozificium quod erat superius fiat inferius si id membrum sic pōt situari sicut est crus ⁊ man⁹ ⁊ pedes ⁊ butiri modi. Ita enim membra sic possunt situari vt ozificium quod est aliquando in parte superiori fiat in parte in feriozi ⁊ sufficit hoc ozificium preter qd fiat ibi aliud ozificium. Et circa hoc indiget quoddam exemplis *Salic*. cum dicit. *Qz enim si*. *Salienus* sanani vulnus magnus ⁊ ⁊ ⁊ patet quod dicit. Deinde cum dicit.

Et dico q^d fortasse ibi cadet vulnus vbitibi
erit necessarium incidere complete ⁊ secare
membrum.

C Balie, dicit. Et dico q̄ fortasse cadit vulnus supple in
membro vbi tibi erit necessarius incidere complete et fe-
cere membrum: quasi vult dicere Zuicen, q̄ aliquando
potest cadere vulnus in tali mēbro q̄ non possumus ip̄m
situare sic q̄ orificiū fiat declinē. nec etiam lūficat face.
re aliud orificiū in alia parte: sed oportet totam com-
unitatem fecare vīg ad profundum. et hoc vbi fanies nō
moret maxie si sit in loco carnosō et nō neruoso vbi nō ti-
memus videri sectionē de neruis. Deinde cū dicit.

¶ Cū aut ex vulnere abscedit caro plurima: tūc necia sunt ea que carne nasci faciūt: et non sufficit illud qd̄ exiccat r̄ p̄bitz. Et foras se nocet exiccatium r̄ p̄bitum ex parte qd̄ repellit materia q̄ qua nascitur.

¶ In parte ista Auic. postq̄ posuit curā vulnerū que sunt absq̄ deperditioe sube de qua fit curādū q̄ gdes curātur vt vulnera simplicia. Dic Auic. ponit curā vulnerū q̄ sūt cum perditioe sube q̄ gdem vulnera sunt cōposita. nā in eis est duplex morbz. s. morbz cōis puta solutio cōtinui r̄ morbz officialis: puta diminutio sube que est morbz in q̄ritate. et iū curant alio mō q̄ dicit. **¶** Et diuidit p̄ ista in partes tres. In p̄ma parte ponit curā vulnerū q̄ sunt cū diminutione sube puta carnis. q̄ gdem vulnera vocant a Halz. de igenio sanitatis vulnera cōcaua. In scda parte ostendit q̄ qñ cōcauitas cōponit sic cū vulnere q̄ non possibilis est interio curatioe p̄cauitas p̄fecte. In tertia parte q̄ in vulneribz cōcauis nō solūz deperdit caro: sed et curis ē. r̄ sicut diminutio carnis idiger faciētibz nasci carnem. sic r̄ diminutio cutis idiget faciētibz nasci cutē. r̄ cōparat Auic. id qd̄ facit nasci carnē ad id qd̄ generat cutē. scda ibi. **¶** Et qñq̄ est p̄funditas r̄ tertia ibi. **¶** Et qñq̄ est id qd̄ facit nasci carnes. Dicit ergo p̄mo. Cū ex vulnere abscedit caro plurima. dicit p̄tma signāter. q̄ si abscedit r̄c̄ pauca de qua nō esset curādū: tūc nō diuersificaretur cura ipsa. a cura vulneris simplicis: vt dictum est p̄us. Et nō sufficit id qd̄ desiccatur r̄ p̄bitet. sed generādū carnem sicut sufficiebat ad icarnādū labia vulneris. nō aut̄ intelligas hoc verbū. r̄ nō sufficit id r̄c̄ vt nō sufficiat. q̄ oportet ut ipm esse magis exiccatū. q̄ hoc nō ēēt verum eo q̄ medicina generatua carnis d̄z esse min⁹ exiccatua medicina icarnatua p̄m q̄ postea dicit in sequēti caplo r̄ non intelligas qd̄ dicit. Et nō sufficit. i. r̄ nō cōfert. q̄ nō ozi ipm sic esse exiccatū r̄ p̄bitū in gñatōe carnis: sic in icarnatōe labioz. hoc est qd̄ subdit Auic. **¶** Et foras se nocet exiccatium r̄ p̄bitum r̄c̄. Nūus aut̄ p̄plexiōis debeat esse medicā gñatua carnis edict ad plēnū in sequēti caplo. **¶** Cū aut̄ supleas vltra dicta Auic. q̄ carne r̄ generata in vulnere cōcauo supuenit nobis alia curatioe itentio. s. cooperire carnē talē cure qd̄ fit cū cicatrizaibz. q̄ aut̄ sint illa in sequētibz inuēt. in vulneribz. n. cōcauis nō solū deperdit caro. sed et curis. Sicut aut̄ caro idiget generatibz carnē r̄ curis idiget faciētibz nasci cutē. **¶** Et vlti⁹ itelligit q̄ vulnus aliqñ p̄ponit cū deperditioe carnis r̄ curis sicut sūt vulnera cōcaua. aliqñ at̄ cōponit solū cū deperditioe cutis. Et qñ cōponit cū deperditioe carnis r̄ curis idiget: tūc generatibz carnē r̄ cicatrizaibz. q̄ aut̄ p̄ponit solū cū deperditioe cutis: tūc solū idiget cicatrizaibz. r̄ hoc oia vba plane inuēt r̄ declarant a Halz. p̄ p̄cula de igenio sanitatis. Deinde cui dicit.

¶ Et qñq̄ est p̄funditas r̄ diminutio ossiū taliter q̄ nō est possibile vt nascat cōplere: quare remanet p̄fundū sicut qñq̄ accidit vt nascatur plus q̄ sit necesse: quare ē caro addita. Et o3 vt cibet eger qui vult vt nascat caro in vulnere suo cibo laudabili boni chimi.

¶ In p̄te ista Auic. ostendit q̄ aliqñ cōponit p̄cauitas sic cū vulnere q̄ ipolis est interio curatioe r̄ cōcauitas p̄fecte. a cū hoc ē ostendit quēdā aliū morbz in q̄ritate p̄t cū vulnere cōponi. Dicit ergo. Et qñq̄ ē p̄funditas r̄ diminutio ossiū taliter. i. qñq̄ ē cōcauitas in vulnere talī sicut qñ est in vulnere nō solū ex diminutione carnis: s. etia ex diminutione ossis: q̄ nō est pole vt nascat p̄plete. i. vt re-

pleat cōplere talis cōcauitas: quare remanet p̄fundū. i. q̄re remanet ibi cicatrix cōcaua. **¶** Cū aut̄ q̄re nō ē pole vt perfecte repleat talis p̄cauitas vulneris vñ remanet cicatrix cōcaua: nō est ex diminutione carnis: s. ex diminutione ossis. nā qñ pars ossis est abscessa nō ampl⁹ restaurat p̄m viā p̄me itentioe: vt dicit Hal. in regni. r̄ hoc ē qd̄ dicit Ypoc. in afforismo quodas septe p̄cule. Vulnera q̄cūq̄ annua fuerint necesse ē os emitti r̄ cicatrices p̄cautas fieri. Nā vt dicit Hal. in omēto ciuidē affo. post talem vultura q̄ntū os exierit tāta cōcauitas remanebit. Cū autem dicit: q̄re os abscessū restaurari nō pōt nō spectat ad plēnā negociū. sed hoc in libris vñb⁹ d̄z inquiri. **¶** Sicut accidit qñq̄. Dic Auic. ostendit id qd̄ dicit esse pole p̄q̄dam sile. r̄ dicit sicut accidit qñq̄ vt nascat. i. vt repleat p̄cauitas vulneris ex carne p̄s q̄ sit necesse: q̄re est caro addita. i. q̄re supercreuit r̄ addit ibi caro vltra terminū nālē. r̄ p̄s remanet ibi cicatrix alta non eq̄lis. Sic q̄ supple sūt pole est id qd̄ dicit ossis. s. qñq̄ accidit vt non possit cōcauitas vulneris p̄fecte repleri. r̄ p̄s remanet ibi cicatrix p̄caua r̄ p̄funda. **¶** Intellige at̄ id qd̄ dicit h̄ qdā mō est sile p̄dicto r̄ quodamō dissimile. Est sile q̄ntū ad pole vtrūq̄ enenire. q̄ sicut est pole q̄ aliqñ repleat cōcauitas ex carne plus q̄ sit necesse. r̄ p̄s ē remanet ibi cicatrix addita. ita ē est pole vt aliqñ non perfecte possit cōcauitas vulneris repleri ex carne. r̄ per p̄s ē remanet ibi cicatrix cōcaua r̄ p̄funda. **¶** Est at̄ dissimile q̄ntū ad pole vtrūq̄ curari. nā qñ accidit vt repleat p̄cauitas vulneris ex carne p̄s q̄ sit necesse vñ sit cicatrix addita p̄t id p̄tū temp curari cūz corrosiōis r̄ diminutionis carnis supflue sic de se manifestū est. sed cōcauitas q̄ntū p̄ponit sic cum vulnere q̄ ipole est cū repleri p̄fecte. vñ non pōt alr fieri qñ nō remaneat cicatrix cōcaua sicut qñ ē ibi diminutio ossis p̄m q̄ dicit. **¶** Vltimus aut̄ itelligit q̄ ex dictis h̄ r̄ ex p̄dictis pōt colligi q̄ duplex morbz r̄ q̄ritate pōt cōponi cū vulnere. Vnus morbz est in augmento q̄ litatis sicut qñ est supflua caro in vulnere. Ali⁹ morbz est in diminutione q̄ritatis sube mēbz. i. iste pōt ē duplex. q̄ qñq̄ cōponit cū vulnere diminutio carnis r̄ cutis sicut accidit in vulneribz p̄cauis. qñq̄ aut̄ ē in eo solū diminutio cutis. **¶** Et vlti⁹ ē itelligit q̄ sicut diminutio carnis r̄ cutis q̄ p̄ponit cū vulnere idiget gñatibz r̄ cicatrizaibz. ita p̄positiū augmentū quantitatis nimie carnis qd̄ cōponit cū vulnere idiget corrodētibz r̄ diminutibz carnē. q̄ aut̄ sint corrodentia r̄ diminuentia carnē dicent postea. **¶** Sed est vlti⁹ aduertēdū q̄ medicīne aliter opant in gñatōe carnis r̄ cicatrizatione r̄ alr opant in diminutione r̄ corrosiōe carnis. Nā in gñatōe r̄ cōsolidatione nā opant vt p̄ncipale agēs. medicīne aut̄ vt corrodētia. q̄ nūbī agunt in hoc nisi. q̄ remouēt impedimētū nāe impedientia ipas gñare vel solidare. s. in corrosiōe carnis r̄ diminutione medicīne opant ibi vt p̄ncipalia agēia. nā aut̄ vel nīhil vel parū ibi opant. r̄ hoc ē qd̄ dicit Hal. in tertia p̄cula de inge. sani. Nā carne creare r̄ cōsolidare cū actiōe nāe sunt. medicīne enī in h̄ nīhil agūt nisi ea que nām impedient repellūt. amputare vero carnem s. icidere superflua carnē non sunt cūz actiōe nature: s. cū medicīnis fortiter desiccantibus r̄c̄. **¶** Et opz. Dic Auic. addit quodas q̄ntū ad regimen per dictā qd̄ debet obseruari in generatione carnis dicens. Et oportz vt cibent eger r̄c̄. Et causa huius quod dicit Auicenna est. quia materia generationis carnis est bonus sanguis temperatus in quantitate r̄ qualitate. materia autem boni sanguinis r̄ cuiusq̄ alterius boni chimi est cibus bonus. ergo ē opz vt talis cibetur cibo laudabili qui in vulnere suo indiget regeneratione carnis. Deinde cum dicit.

¶ Et qñq̄ est illud qd̄ facit nasci ita q̄ pole est

ei vt faciat nasci carnem: curē vō non facit nasci eum iam abscissa est totaliter: imo non facit nasci loco eius nisi carnē duram supra quaz nō nascit pilus. verū aut rami multoties eminet et nascuntur sicut caro.

¶ Dic Aui. qz in vulneribus concauis non solū depeditur carnes sed et cutis fm qz dicitur est pus. et sicut idiget diminutio carnis medicis facitibi nasci carnē: diminutio cutis idiget facitibi nasci cutē: qualia sunt cicatrizatione. ideo hic Aui. apparat id qd facit nasci carnē ad id qd facit nasci cutē. et cum hoc ē itromisect de nascētia pdrōis sube venarū. Dicit qz. Et qñqz est id qd facit nasci carnē: ita qz pole est ei vt faciat nasci carnē. s. similes pziōis depdite. sed supple id qd facit nasci cutē qd vocat cicatrizationē nō facit nasci cutē: cū iam abscissa est totalit. sicut pñlem poizita qz sit vt cutis: sicut illa que est depdita. Et hoc ē: qz cutis est de mēbris duris que depdita non regenerat fm pñā itentionē. sed regenerat solū fm secūdā itentionē. qz regenerat solū aliqd loco illoz: et non vō est illa. Et hoc est qd subdit Aui. imo non facit nasci loco eius. sicut depdite nisi carnē durā sup quā non orit pilus. Causa aut ēre nō nascit pilus super carnem duram talis est. quia talis caro que renascitur ibi loco cutis depdite est spissa. Vñ nō est porosa sicut cutis que pmo erat ibi: ideo nō est ibi via vbi possit egredi pilus cum nō sit porosa sicut erat in cure pmo depdita. ¶ Sic ergo apper et dicit qz differt facies nasci carnem ab eo qd facit nasci cutē in hoc: qd id qd facit nasci carnem facit nasci carnē veram et silem pozi depdite. Illud vō qd facit nasci cutem nō facit nasci veram cutem: sed solus aliqd loco illius qd nō est vere cutis.

Sed aliqui

dubitaret de eo qd dicit hic Aui. Et qñqz est id qd facit nasci carnē: ita qz pole est et. qz nōne semp illud qd facit nasci carnē restaurat ipsas vō: manifestū est qd sic. qre dicit Aui. qñqz. ¶ Possunt dicere vno modo qz iste est qdā modus loquendi: sicut ēt nos dicim⁹ spondiles doctis nō quia sint in alio qz in dorso. Sicut hic qñqz Aui. dicit qñqz nō vult per hoc qz aliqui facies nasci carnē non faciat nasci carnē verā: sed est qdā modus loquendi. ¶ Uel possunt dicere qz hō qd dicit qñqz refert ad hoc qd dicit facit nasci carnē: et non refert ad id qd vltimo dicit vt faciat nasci carnē. vt pstruat sic. Et id qd qñqz. i. aliqui facit nasci carnē: ita qz pole ē ei et. Et tūc sic pstruendo non intelligit Aui. qd id qd facit nasci carnē qñqz faciat nasci carnē verā: et qñqz non. sed intelligit qz ipm qd qñqz facit nasci carnē pole est qz semp faciat nasci carnē simile. et hoc est vtz: vt dicit est. ¶ Uterius aut nota qz duplex est cutis: quidā est cutis pma: que imediate non ibet carnē. i. ista abscissa bñ regnātur sicut multoties videm⁹ qz excozant⁹ digiti et manus: et postea regenerat cutis fillos pozi. Et de ista non intelligit Aui. Alia aut est cutis secūda que imediate coopt carnē. i. ista est mēbrum qd non regnat fm pñā itentionē nisi raro in istantib⁹. et de ista intelligit hic Aui. Cū aut Aui. dicit qz cutis abscissa non renascit: crederet sibi forte aliqd qz eodē modo ēet dōib⁹ mēbris pñsib⁹. qd nō est verū. ideo subdit Aui. de vniū que sunt mēbra cōsilia qz aliqui possunt renasci sicut caro dicitur. venarū aut rami. Abscissa aliq pte ab eis multoties. i. aliqui eminet. s. renascit: quātū ad illam pte abscissam et renascunt sicut caro. Dicit n. sicut supius in pmo caplo. qz venē crāt medie nature iter carnē et ossa. os aut nō restaurat nisi rarissime in istantib⁹. caro aut semp restaurat. et iō venē aliqd restaurant: sicut si abscisso sit pua et corpus buni dum leue et vena sit pua sicut sunt qdā rami venaz et non magni. aliqui aut non restaurant: sicut in hyis disponib⁹. Quē aut sit causa istoz qñ restaurant et qñ non: nō spectat

ad pñens negociū. et ideo in istis parum insisto. Tūc sequitur illa pars

¶ Et de vulnerib⁹ sunt quedā habētia timorē: sicut vulnera cadentia in neruis et extremitatibus lacertoz: et dicam ea in ca. dispoitionum neruoz: et multoties sequim⁹ ea accideria mala sic illud qd seq⁹ vuln⁹ extremitatis lacertoz de alteratōe coloris et casu pulsus post spissitudinem et paruitatem. et pducit ad sincopim et casum virtutis: et quādoqz sequim⁹ ea spasmus: et similis illa que cadit ante genu apud rotulam: qñ sequim⁹ ea accideria mala: et sunt pmitentia a qbus parum liberant.

¶ In ista parte Aui. postqz determinat de vulnerib⁹ carnis in qb⁹ vulnerib⁹ nō est magnus timor et tenet etiam curā illoz: cōplete: eo qz de ipsis erat pncipalis intentio. In isto caplo hic icidentat⁹ determinat aliqd de vulnerib⁹ in qb⁹ est timor: sicut de vulnerib⁹ que sūt in mēbris neruosis. Dico aut qz determinat de eis icidentat⁹ bico qz Aui. in subcēntib⁹ facit postea quedā tractatū. vbi cōplete tangit postea de vulnerib⁹ istis et cura ipsoz. hō aut lūi dēterminat de eis vt ostēdat qz talia vulnera timorosa sunt per respectū ad pñctā. et qz icidentat⁹ determinat hic de eis. i. hic Aui. solū tangit aliqd de eis cōplete: et ē de cura ipsoz. et diuidit pars istā in ptes duos. In pma pte ostendit que sint illa vulnera illoz mēbroz: i. qbus est timor. quia ea aliqui sequim⁹ accidia timorosa sicut spasmus et sincopia et filia. et in secūda pte tangit aliqd de cura ipsoz. et ibi. (Et qñ accidit spasm⁹ et hō et). Dicit ergo pmo. Et de vulneribus sunt quedā bñtia timorē. i. eis est timor mortis sicut vulnera cadentia in neruis et extremitatibus lacertoz. et in extremitatibus lacertoz maxime sunt nerui et chorde. Et tūc Aui. dat causam qre ista sunt timorosa dicens. et pro qz. qz multoties sequim⁹ ea accidia mala et de alteratione coloris in visu alterat⁹ color in istis. nā ppter fortē dolores qui accidunt in vulneribus illoz mēbroz: rōne sensibilitatis ipsoz resoluim⁹ calor et spūs cū resolute virtutis et quoz defectu discolorat⁹ corpus istoz. et ideo alterat⁹ color in visu. imo et in toto corpore ppter comparatiōem totius corpus ad vulnera talius mēbroz. sed qz maxime apparet talis discoloratio in visu: eo qz maxime apper color in pñbus faciei. idcirco dicit Aui. de alteratione coloris in visu et casu pulsus post spissitudinē et paruitatē. et in istis pmo sit pulsus ipsoz et paruitas et postea cadit. Causa aut bñtis est ppter vehementem dolorem. Nam fm qz apper per Aui. in pmo canone. fen 2. caplo de pulsu. Dolore fortis in sui pncipio facit ebullire et inflāmar caliditatem. et ideo in sui pncipio mutat pulsū ad magnitudinē et velocitatē. Cum aut dolor ad finē suē fortitudinis puenit: tūc pcedit pulsus minor et redibit ad iferoriam donec pdat magnitudinē et velocitatem. sed vice istarū supplebūt spissitudinē et paruitatē. et iō fieri spissus et paruus. ¶ Uterius aut si plus augmētatus fuerit adducet pulsū ad raritatē et pñtionē. i. casum ipsius. Cum ergo dolor vehemens seguit vulnera illoz mēbroz. idcirco in pñtū ponit pulsū magnū et velocē. pñctū aut spissū et parū. vltimo aut pducit ad pñctiōnem et casus ipsius. Et ideo bene dicit Aui. Et casu pulsus post spissitudinē et paruitatē pducit ad sincopim et casum virtutis. Causa aut bñtis est qz vehemēti dolore qz accidit. dolor n. fortis calore et spūs cum virtute dissoluit et mēbra a pñctis opationib⁹ pñbet fm qz Aui. dicit pmo canone. fen 2. caplo de eo qd puenit et dolore. et ideo vltimus in talib⁹ mēbris pducit ad sincopim et casus virtutis. Et qñqz sequit

ea spasmus: hoc est ppter continuationem nervoz ad cereb. vnde et ad passionē ipsoz accidit aliquādo cerebz copati ppter cuius copassionē totz corp' spasmāt. Et aut intelligēdū circa p'dicta q' vultus pot' accidere nervis q'drūpl' s'm q' apper per h'al. 6. de ige. s'a. p' hui. in parte segnti. de vulnerib' nervoz. nā nervus aut pūgit aut scidit: et si scidit aut scidit s'm latitudinē aut s'm latitudinē. Et si scidit s'm latitudinē. tūc aut recidit ex toto: aut solū in parte. Itē s' sunt quatuor spēs vulnēz que possunt accidere nervis. Itēz aut vulnera magis timozosum et piculiosum: ad q' magis segtur spasmus: et alia accidētia que hūicē. ponit: est punctura. Deinde est vultus qd est scissura nervi p latitudinē nō ex toto. deū ē est vultus nervi qd est scissura ipsius per lōgum: minus aut piculosum oib'. q' ad p'ditionē s'firmi est q' in incidit nervus ex toto: nihilominus tūc membz qd per illū nervū movebat mortū amittet. et hoc est qd dicit h'al. 6. de ige. s'a. Item si nervus sit incisus et separatus nullā suspēctionē eger babz. curabit. n. sicut cetera mēbra. sed tamē mēbra que movebant per ipz nervum motū amittēt. Quādo ergo hui. dicit q' de vulnerib' sunt quedā hūia timozē sicut sunt vulnera nervozum et. intellige hoc maxime de vulnerib' ipiozū: que sunt punctura et scissio per latitudinē nō ex toto: eo q' ad hoc sequitur accētia: que hūicē. ponit in ista. et maxime cura istozū diversificat a cura vulnerū alioz. Quare aut vulnera nervoz sunt magis piculosa alijs vulnerib': et quare etiā punctura est piculiosior scissura per latitudinē non ex toto. et quare et ista est piculiosior scissura s'm longitudinē. et q' spasmus segtur ad vulnera istoz mēbroz: vtrū de inanitione vel repletionē. et quomodo accidat ex vulnerib' quoz: nervoz accidat totū hoc non est p'sentis intentionis dicere: cū hui. de vulnerib' istis non loquat' sed nisi identitali: vt dicitur fuit p'us. sed oīa hoc p'fēctē s'm igeny nostri politatē ingremus in tractatu vulnerū nervoz: q' ipm deo dante ag'itū exponemus. Et s' ista illa supple vulnera sunt timozosa que cadit ante genū apud rotulā v' p'per duos digitos. Et causa huius est ppter multitudinē nervoz et ebor darū que sunt ibi. et ideo multoties sequunt' ea accidentia mala que dicta sunt p'us. et eadē est causa hic et ibi. nisi q' b' itendunt' plus illa accētia ppter capita plurium nervoz et ebor darū que sūt ibi. Et ideo hui. addit. Et sunt p'gimētia a q' parū liberant'. s' s'firmi. Deinde cum dicit.

Et quādo accidit spasmus ex buiusmodi vulneribus laceratosis et non recipit curationem: tūc curatio est icidere lacertū in latitudine: et est volūtas vt destruat' operatio lacertū: verū illud est de illis que opozet vt postponant' quantus est possibile. Et curet' spasmū et p'mixtio rōnis cum re alia p'ter eam: et sicut vultus geniculi: et fortasse enīn necesse est vt ponatur cum sectione dura.

In parte ista hui. tangit aliqd de cura istoz vulnerū. Et quia vt dicit' est loqur hic de istis vulnerib' identitali: et circa hic hūicē. solū tangit identitali et incōplete de cura ipsoz. Et duo facit. Primo tangit aliqd de cura istoz rōne cuiusdam accidētis qd in eis supuenit pauca rōne spasmū. scēdo ponit quedā canonē generalē: quātum ad curam istoz vulnerū. scēda ibi. Et opozet vt sit festinatio. Et intellige hic q' quātum ad rectū ordinē cure istoz vulnerū pars scēda debet pcedere p'mā. q' rect' ordō in deterrimanādo de cura alius morbi est p'mo ponere curam il lius morbi: postea accidētis eius. Sed q' hui. hic loq' de vulnerib' istis plus sub rōne qua sunt timozosa. sunt au

tem timozosa ppter accētia que ea sequunt'. Idcirco p'us tetigit aliqd de cura accētiū q' de cura ipioz. Et q' iter accidētia que ea sequunt' magis timozosum est spasmus: q' spasmus supuenit vulneri est mortale. vt dicit' h'yp. 36. circo hūicē. maxime iter alia accētia tangit aliqd de cura ipsius: nec etiam perfecte tangit curam ipsius hic: cum nō principaliter de his hic intendatur. sed solum tangit aliqd necessarium fieri aliquando in cura ipsius. Dicit ergo. Et q' accidit spasmus ex buiusmodi vulnerib' laceratosis. nervosis. accidit aut maxime spasmus in eis. vt dicit' est p'us quādo nervus est punctus: aut incisus in latitudine non ex toto: et non recipit curationē. s' aliter per medicinas: tūc curatio eius est icidere lacertū. n. enīn in latitudine. Causa aut huius est: q' cū spasmus accidat. ppter nocumētū qd fert ad cerebz rōne p'riuationis nervi ad ipsum cerebrum s'm q' dicit' est: tūc q' ex toto recidit non amplius fert' nocumētū ad cerebz: q' pars nervi sana nō icīa. que recipiebat nocumētum a parte lēta. et per p'is etiam ducobat' nocumētum illud v'q' ad cerebz nō amplius recipit illud nocumētum: ppter non amplius ipsū p'riuari. et iō tūc curat' spasmus qui poterat esse causa p'ditionis s'firmi. Verū tamen quāq' talis incisio non sit causa spasmū: ipsa tamē est causa alterius nocumētū. qd subdit hui. dicit. Et est volūtas. et est necesse. tūc vt destruat' operatio lacertū.

Et ideo debemus curare istam icisionē quātum possumus. sed quādo nō possumus aliud debemus eaz facere. q' minus malū est q' mēbz pdat talē opationē q' infirmitas moriat'. Et iō hui. subdit. Uez id est de illis. ista icisio que opozet vt postponat' quātū possibile est: a hoc ppter nocumētum membri qd idē segtur. et curet' spasmus et p'mixtio rōnis cum re alia p'ter illam. p'ter icisionē sicut mūdificādo corpus cū flobotomia et farmacia et mūdificādo et aperīdo vultus vt effluat ad exteriora erugino s'us sudor: qui ad cerebz ducit et iungendo mēbra circūscūtia oleo tepido vt sit vultus nervi sit in manu lūgem' aliū subasellam et collum et circūscūtia mēbra. Si iō in pede iungemus igitur a v'q' ad dorsū et caput. per b's. n. a. possumus debemus vitare et curare spasmus. Sed si nulla illorum rerum spasmū subueniat: tūc cogimur icidere nervū ex toto quo facto spasmus cito curabit' ppter causam que dicta est. et tūc hui. specīficat de vulnere geniculi quomōi eo opozet facere talē icisionē aliqū dicens. Et sicut vuln' geniculi supple est timozosus rōne spasmū cito ad vuln' eius segtur. Fortasse enīn necesse vt ponat'. et postponat' spasmus in eo cum sectione dura. cum tali sectione nervi ex toto: ad hoc vt curet' spasmus. et hoc est quādo nō possumus vitare ipsum cum re alia. et minus possumus vitare ipso ppter multitudinē nervoz et sunt ibi. et ideo cogimur in eo plus facere talem icisionem nervi ex toto vt curatur p'rdictio s'firmi. Deinde cum dicit.

Et opozet vt sit festinatio in apostematibus eius et vlcibus ipsius et vulneribus cum flobotomia et solutione ventris: et p'hibitione incarnationis donec mūdificentur mūdificatione vltima: deinde incarnentur.

Et hui. ponit quedā canonē generalē cure in vulnerib' apostematib' p'dictoz mēbroz: vt ostēdat q' cura ipioz diversificat a cura p'dictoz vulnerū carnosoz: eo q' vultus in istis non debet festinat' carmarī: sicut alia carnosā vulnera. sed plus debet mūdificari pfecta mūdificatione vltima vt oīa vitulētia ad exteriora educatur: que possit causare spasmū ppter p'riuationē nervi cum cerebro: hoc maxime debet intelligi de vulnerib' timozosis nervū possunt iducere spasmū sicut quādo punct' est nervus et

incausū & maxime fm latitudine nō ex toto. & patet qđ dicit in littera. Intellige tamen qđ totum illud qđ dicitur est de cura spāni & cura vulnēz: hic melius & longius explana- bunt in tractatu vulnēri nēruoz. & ideo quod hic desinit ibi requiritur &c.

De cognitiōe eius qđ facit carnē: & qđ incarnat. & qđ agillat. & qđ corrodit ex medicis. CAP. III.

Edicamen faciēs nasci carnē est illud qđ coagulat sanguinē sanuz in carnē. Qđ sicut apparet ex his que dicta sūt ī pđictō ca^m in curatione vulnēri aliqñ idigemus his qđ faciūt nasci carnē sicut in vulnērib^z cōcauis in qđ est caro depđita. aliqñ aut idigem^z medicis icarnantib^z solū labia vulnēris remota abiūicē sicut ī vulnērib^z carnosis simpli- cib^z. Aliqñ aut idigem^z medicis cicatrizantib^z que faciūt carnē cutē sicut in vulnērib^z in qđ est cutis depđita. aliqñ aut idigem^z medicis diminutētib^z & corrodētib^z carnē sicut vulnērib^z in qbus aliqñ nascit^z caro plus qđ oportet fm qđ dñi fuit pūs. idcirco Aui. post pđictū caplm ponit id capm nullū in quo in generali determinat de naturis istaz medicinarū ostēdit. n. in generali cuius cōplōnis debet ēē medi- cine faciēs nasci carnē & cōplōnis debet ēē icarnatiue: & cuius cicatrizatiue & cui^z corrosiue carnis. Dico aut qđ fa- cit hoc in gñali in isto caplo. qđ iserius ponet caplm in quo ponet medicas in spālī faciēs nasci carnē & icarnātes et cicatrizātes. in isto aut ca^m ad nullā iparū descēditis solus ī generali determinat de naturis iparū que aut sint ille me- dicine in spālī iserius ponet. Diuidit aut id caplm in pres- duas. In prē pñcipale in qua facit qđ dicit^z est. & icidētalē. & ibi. (Et id qđ est rectum &c.) pñma ps in qtuor. In prē pñma determinat de cognitione medicinarū faciūtū na- sci carnē. in scūda de cognitione medicinarū icarnantiū: in 3^a de cognitione medicinarū cicatrizantiū. in 4^a de co- gnitione medicinarū corrodētū. & ibi. (Medicē aut icar- natiue.) & ibi. (Cōsolidatiōe vlti.) & ibi. (Corrosiua dimi- nutiue.) pñma pars diuidit in pres duas. In pñma prē ostē- dit quod dā esse medicamen faciēs nasci carnē ab opatio- nequam facit. & in scūda parte determinat de natura com- plōnis ipsius. scūda ibi. (Qđ si fuerit ei epicatio &c.). Dicit ergo pñmo. Medicamen faciēs nasci carnē est id qđ coagulat. i. qđ puerit sanguinē sanū ī carnē. supple qui d3 restaurari loco carnis depđite: bec est ergo opatio medici- ne faciēs nasci carnē. qđ ex sanguine veniente ad vulnus restaurat carnē que depđita est donec tota concūitas re- pleat. Intellige aut: qđ Aui. dicit qđ medicamen faciēs na- sci carnē est id qđ coagulat sanguinē in carnē. i. qđ pñe medicina non est que coagulat sanguinē in carne: imo pñe coagulans sanguinē in carnē est vñs nutritiua nālis mē- brito qđ bec est opatio ipsius. sed medicina faciēs nasci est sicut coadiuuas ad istā opatiōē: qđ remouet īpēdimē- ta nature & sernuat complōnē nālē membū mediāte qua vñs suam actionē pficit. et ppter hoc dicit Hal. 3^a de inge- sanita. qđ si nos concedamus qđ locus vulnēris sit sanus et sanguis ad euz veniēs sit tparus in gñitate & qualitate nil extrinsecopz qbus adiūuet carnis generatio oportet appo- nē. sed qđ in nostro corpore semp quasi duo efficiunt. Unū est supfluitas subtilis. aliud est supfluitas grossa. & bec ma- ius generant in loco vulnēris in quo idiget caro restitui. subtilis aut vulnus bumefacit. grossa aut putrefacit. idcir- co necesse est semp medicinas apponi vbi caro restitūda est: que talia īpēdimēta remouēt. i. vt supfluitatē subtilē excicēt & grossam mādificēt. be aut sunt medicine que di- cūnt facientes nasci carnem. Dicitur ergo tales medicie coagulans sanguines in carnē non sicut pñcipale agēs: sed sicut coadiuuas: qđ pñcta īpēdimēta remouēt pñbibe-

ria actionē nature. ¶ Alterius autem itellige qđ signāter dixit Aui. sanguinē sanū: cum sanguis sit materia ge- nerandē carnis oportet vt sit tpar^z in quātitate & qualita- te. si enim supabundauerit in aliquo istoz: nō soluz caro ge- nerabit: sed augmētabit vulnus. & ppterea dicit Hal. ter- tio de ingenio sanitatis. qđ in vulnere curādo vno sunt pñ- tus cōsideranda. quoz vñm est sicut agēs pñcipale sicut vñs & complexio mēbz. itēmpata sunt fm pñū tempe- ramētum. Aliud vō est sicut materia carnis generāde vt sanguis ad locū defūsus sit tparus in quātitate & qualitate qđ si alterū istoz ītēperatū fuerit morbus multiplicabit^z & ppter hoc Aui. dicit signāter qđ coagulat sanguinē sa- num. dicit &c. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qđ si fuerit epicatio ei vebemēs prohibet san- guinem venientem: quare non habebit ma- teriam caro. Et si est ei absterfio vebemens re- mouet eum: & facit eum currere: quare consu- mit materiam inuentam carni. ergo oportet vt non sit ei plurima epicatio: immo vsqz ad ter- minum: neqz absterfio foris valde: immo ab- sterfio pauca in tanta gñitate vt abstergat for- ditatem absqz mordicatione: & non idiget stipri- citate de qua est curandū.

¶ In parte ista Aui. determinat de natura cōplexionis me- dicine istius. Et diuidit pars ista ī partes duas. pñzo ostē- dit cuius cōplōnis debet esse quantitas ad qualitates passi- uas. i. quantū ad humiditātē & frigiditātē. scūdo ostēdit cui- us cōplōnis debz esse gñū ad qualitates actiuas. i. quā- tum ad calitātē & frigiditātē. scūda ibi. (Et oportet iterum vt sit in calitate &c.). Dicit ergo pñmo Aui. & planū est id qđ dicit gñū ad supficiē lre. Sed tamē vt ista ipñus meli^z itelligant^z radicitus: & etiā causa ipñz reddat^z nō est in- utile de aliquibus dubitare.

Dubitat^z ergo pñmo. vtrū medicina generati- ua carnis debeat esse semp epicatiua. & videt qđ nō. qđ fm qđ apparet per Hal. in 3^a de inge. sanita. & per totū. Medicina generatiua carnis debet ta- lis in vulnere administrari vt conseruet complōnē mēbz & nō vt destruat. Nam vt dicit ibi idēz Hal. Semp oportet te- custodire cursum nature dum est & cum duz nō est restau- rare. Cum be opationes siant pñcipalr opatiōē nature. nūc aut complō aliquoz membroz est bumida: sed humidus nō cōseruat a sicco: sed ab ipso destruit. Dicit n. Hal. ī tegni. Calidiora. n. corpora calidiora idiget ad diuturnos & fridiora fridiorib^z & sicciora sicciōib^z bumidiora bumidiorib^z &c. ergo in vulnērib^z talīū membrozū nō oportet admīstra- re medicinā siccam vt destruat complōnē ipsoz: sed me- dicinā bumidā vt ipsam cōseruet in sua natura. ¶ Preterea Hal. ponit quarto de ingenio sanita. qđ si caro vulnēris fuerit sicca: tūc fomentet cum aqua calida & rebus bumidis. ergo tūc in vulnere vbi generāda est caro non semper competit medicina sicca. imo al. quādo bumida sicut quan- do caro eius est sicca. Et si competit medicina bumida quā- do caro est sicca multo ergo fortius quādo caro est bumida. qđ membra bumida idigent medicinis minus siccis fm qđ dicit omnes auctores. videt ergo tūc qđ in nullo vulne- re debeat administrari medicina sicca. ¶ Preterea Aui. po- nit in sequētī particula qđ medicina generatiua carnis de- bet esse oio silis membzō ī calitate & friditate. Dicit enim qđ calidum valde asimilef calido valde. fridū valde frigi- do valde. ergo & eodē modo videt qđ medicina generans carnē debeat administrari silis in membzōin siccitate & bu- miditate. Cum ergo quedāz mēbra sint bumida: ergo me-

dicina que admistrabit in generāda carne vulnerū ipsoz debebit eē cōplōnis humiditēdō ergo semper sicce. ¶ Ad hoc est dicēdū q̄ medicia generatiua carnis debet esse exccatiua yltra q̄ sit siccatas naturalis membri. Rō aut̄ bñius est. q̄ fm q̄ declaratū fuit ex verbis Sal.in tertia ⁊ quarta pticula de ingenio. ⁊ in alijs etiam particulis. a moꝝ bo debet medicamia admistrari fm duplex itentionē. s. habēdō respectū ad cōplōnē naturalē cōpositis ⁊ mēbz vī ipsam a parte sue silitudinis pseruet. q̄ semper cōplō naturalis debet cōseruari. cōseruatio aut̄ sit per sile et habēdō respectū ad moꝝbz vī ipsam a parte sue cōtrarietatis destruat eo q̄ semper moꝝbz itendit per se destrui. ois aut̄ destructio per cōtrariū fit in vulnere ergo cōcāo vbi generanda est caro debet admistrari medicia generatiua carnis sic vt sit sufficiens cōseruare cōplōnes mēbz ⁊ cum hoc remouere impedimētā que p̄bbit generationē carnis. cōmuniter in omni vulnere cōcāo est humiditas supflua q̄ coadunat in vulnere. q̄ fm q̄ apparet per Sal.in 3^a pticula de ingenio sanita. in quolibet vulnere cōcāo semper de supfluitates generant. vna subtilis ⁊ altera grossa. ergo tūc medicia generatiua carnis yltra siccitatē per quam cōseruet siccitates naturalē mēbz vī habere siccitatē per quam sit potens exccare illas omnes supfluitates p̄dictas.

Sic ergo ex hoc apparet q̄ medicia generatiua carnis debet esse exccatiua yltra siccitatem naturalem membri. ¶ Tūc respondendū est ad rōnes. Ad p̄mam cum dī q̄ medicia gñatiua carnis dī admistrari talis in vulnere vt cōseruet cōplōnē mēbz. Dicēdū hoc ē v̄z. sed cum hoc dī cū curas moꝝbz. fm enim q̄ dī fuit p̄us medicia dī admistrari in moꝝbz sic q̄ cū b̄ q̄ sit p̄seruās cōplōnem naturalē sit et destruat moꝝbz. Et cūz dī vltimus q̄ cōseruatio sit a simili. cū ergo quēdam mēbz sint humida cōseruabunt ergo ab humida medicia ⁊ nō a sicca. ¶ Dicēdū q̄ verū est q̄ pura cōseruatio bñ fit a sili oio. sed i p̄seruatione in q̄ atēdī ē curatio sicut est in moꝝbo non debet admistrari oio siliāz debet admistrari medicie q̄ cum hoc q̄ sint p̄seruātes cōplōnē naturalē destruat etiāz moꝝbz. ⁊ sic debem⁹ facere in vulnere. Cūz ergo ipedimētum gñationis carnis in vulnere sit humiditas vt dī est dī ergo admistrari medicia sicciōz yltra siccitatē nālē mēbz vt cum hoc q̄ cōseruet siccitatē nālē mēbz exccaret humiditatē vulneris. ⁊ ideo id argumētū optime ꝑcludit q̄ in mēbz ⁊ corpore humido dī admistrari medicia sicca. i corpore aut̄ sicco magis sicca dī admistrari medicia. ⁊ hoc est v̄z fm q̄ postea dicef. ¶ Ad 2^{am} argumētū rīdēf q̄ Sal.ponit in 4° de ingenio. q̄ si caro vulneris fuerit sicca fometet cum aqua cala ⁊ reb⁹ humidis. q̄ tunc in vulnere vbi gñanda est caro nō semper competit medicina sicca ⁊ c. ¶ Dicēdū q̄ qñ Alii. ⁊ alij auctores dicūt q̄ in vulnere cōcāo vbi gñanda est caro cōpēnt medicia sicca ipsi intelligunt hoc ex pte vulneris cōcāu: vñ vulnus cōcāus est. s. mēbz nō hñte aliū lapsum yltra eū q̄ bz ex vulnere vñ vulnus. mō dē vulnus ꝑcauū ⁊ spāl⁹ vñ ꝑcauū: est humidū ⁊ dīstēpāt mēbz in humiditate vt dī est p̄us. Et si aliqñ dicat ab auctozib⁹ vulnus ē siccatū hoc nō intelligat absolute. q̄ sit siccatū. sed q̄ dī siccatū respectu alteri⁹ q̄ est magis humidū illo. ⁊ iō in omni vulnere ꝑcauū vbi gñanda ē caro cōpēnt medicia sicca rōne iū nō exire ibi alio moꝝbo. Tūc aut̄ cūz ipso aliqñ pōt associari alius moꝝbz sic si sup̄ueniat ei cōplō mala sicca. ⁊ hoc est vt qñ labia vulneris: caro exis in circuitu idurans ⁊ tūc cum vulnus vel vulnus nō possit curari nisi p̄us remoueat mala cōplō illa: ois nos p̄us illam remouere. remouet aut̄ illa mala cōplō cūz humida sicut cum fōmētatione ad calē ⁊ tetrafarmacoꝝ: b̄z aliqñ qñ nō pōt rectificari illa mala cōplō cum bis ois nos incidere illa labia ⁊ carnē durā p̄q̄ ad carnē sanā: sicut

Sal.ponit 4° de ingenio sani. ⁊ tūc remota illa mala cōplōne admistramus medicias gñantes carnē. sic q̄ quātū est ex pte vulneris qñ intēdūm ad curationē ipsius semper cōpēnt medicia sicca nisi ipediat alijs moꝝbz cum eo sicut. qñ q̄ dicit Sal. 4° de ingenio sani. De si caro vulneris siccatū itelligit hoc de siccitate nālī carnis: s. itelligit de siccitate acēfali sicut qñ labia ⁊ caro exis in circuitu idurans: quam siccitatē p̄us o amouere q̄ vlcus vñ vulnus curen⁹: ⁊ tūc bac remota admistramus in vulnere exccatiua sicut dī est. ⁊ ideo nō ꝑcludit p̄ra. p̄positū. ¶ Ad 3^{am} argumētū cum dī medicia gñatiua carnis dī esse oio similis mēbz in calitate ⁊ friditate. ergo ⁊ eodē modo vñ in siccitate ⁊ humiditate. ¶ Dicēdū q̄ nō est sile de caliditate ⁊ friditate medicie faciētis nasci carnē de humiditate ⁊ siccitate: q̄ medicia gñans carnē semper dī esse siccat⁹ h̄ est: q̄ vulnus: vñ vulnus ⁊ spāl⁹ ꝑcauū semper ꝑsegrat dīstēperantiā ⁊ humiditatē p̄pter causas p̄dictas. ⁊ iō semper q̄ medicia sit augmētata in siccitate yltra siccitatē naturalem mēbz si vulnus vñ vulnus nō ꝑsegrat dīstēperantiā in caliditate vñ friditate. ⁊ iō nisi supēnat ei mala cōplō cala vel frida ex aliquo dī ē medicia oio siliis mēbz in calitate ⁊ friditate: sicut postea dicit Alii. ⁊ ideo non est simile quod ponit esse p̄o simili ⁊ c.

Uiso quod medicina gñatiua carnis debet esse exccatiua yltra siccitatē nālē mēbz est dubitatio. q̄ Alii. dic̄ hic q̄ dī esse exccatiua vñq̄ ad terminū nō vebemētē. in quo aut̄ gradu debeat exccare Alii. dic̄ hoc exp̄mit. Sed tūc in via Sal. est exp̄sile in 3° de ingenio. ca. de cura vulneris ꝑcauoz q̄ dī exccare in pmo gradu: aut parū plus ⁊ nō multū ip̄bz trāscedere. ⁊ hoc est fm vñ ē de intēdō Alii. bñcīz hoc nō dicat. dīc̄ n. q̄ dī ē exccatiua nō vebemētē: sed vñq̄ ad terminū. modo medicie que exccat in pmo gradu est que nō vebemētē exccat nec manifeste fm q̄ appet per Sal. in lib^o de simplicib⁹ medicis. vñ dīstinguit istos gradus. ⁊ ideo qñ dicit q̄ dī exccare vñq̄ ad terminū itelligit vñq̄ ad terminū. s. p̄mū gradus vel p̄az plus.

Sed cōtra dictum Sal. ⁊ Alii. arguit⁹ q̄ vñ hoc ē falsum. s. q̄ medicina gñatiua semper debeat exccare in pmo gradu. p̄mū q̄ Alii. p̄mo canone. fen. 4°. ca. de cura solonis ꝑtinuēp p̄esse dīc̄ q̄ medicina gñatiua carnis nō solū dī exccare in gradu p̄mō: immo indiget vt aliquandō exccet gradu 2° ⁊ 3°: sic tūc vebemētē exccabit: quod est p̄ra dīc̄ Alii. bñc. ¶ S. aut̄ itelligis q̄ exccet in p̄gradu absolute respectiue. s. nō potes hic itelligere absolute. p̄batio: q̄ medicia dicat talia absolute apud medicū p̄spectū ad corpus tpatū: tūc aristologia ⁊ plāta opposonacis ⁊ tūc i chimia ⁊ silia que sunt sicca in 2° et 3° gradu: ⁊ plus p̄ro p̄spectū ad corp⁹ tpatū nō eēt medicie gñatiue carnis. s. b̄ est falsum. q̄ Sal.ponit eas in p̄dicto loco iter medicinas gñatiuas carnis. q̄re ⁊ c. Nec pōt hoc itelligi respectiue. q̄ aut̄ tu itelliges hoc p̄spectū ad mēbz fm q̄ ipm cōm paraf ad vlcus q̄ est in ipō vt eēt dīc̄ q̄ medicia dī exccare yltra siccitatē nālē mēbz in quo est vlcus in p̄gradu vñ possit exccare humiditatē vlcieris: aut̄ itelligere hoc respectu ad vlcus fm q̄ vlcus cōpaf ad mēbz in quo est vt eēt dīc̄ q̄ medicia gñatiua carnis dī exccare in p̄gradu tūc hoc est q̄ medicina gñatiua carnis yltra siccitates per quā exccat humiditates vulneris dī exccare in p̄gradu vt per illā p̄seruet siccitatē nālē mēbz. s. non pōt itelligi p̄mō. p̄batio q̄ ponam⁹ q̄ duo vulnēra sint in duob⁹ membris equalib⁹ in p̄plone nālī oio. s. vñ vlcus sit magis humidū q̄ aliud tūc illa mēbz indiget medicia equali in siccitate p̄spectū ad cōplōnē nālē mēbz: eo q̄ cōplō nālī est siliis in ytroq̄. s. respectū vlcieris nō indiget medicia eq̄

in ficitate cũ vni vlcus fit magis humidus q̃ aliud. cūz g̃ in vlcere minus humidus medicina vltra ficitatē nālem mēbz d̃z exicare in gradu p̃. q̃ iste est canon g̃nialis. f. q̃ medicina g̃natiua carnis vltra ficitatē nāle mēbz d̃z exicare in pmo gradu. q̃ vlcere magis humidum vltra ficitatē nāle mēbz debet exicare plus q̃ i gradu pmo. nō g̃ temp medicina g̃natiua carnis d̃z exicare in pmo gradu. ¶ Hoc arguit rōne. nā Sal. ponit in tegni. ca. 7 de causis curatiuis. In illo. f. sup. r. q̃dem numeris calidiora. viij. vñ ficitiora. tē. q̃ ois cura fit per triū. t̃ per triū equale i codē gradu. f. aliq̃d vlcus vel vlcus p̃cū est q̃d est humidū in 2° vel 3° g̃ medicina vltra ficitatē per quā cōseruet ficitatē nāle mēbz d̃z hēre ficitatē in 2° vel 3° gradu per quā destruat humiditātē vulneris. nō ergo est verū vlt. q̃ debeat exicare i gradu i respectu ad mēbz. ¶ Præterea. si hoc esset verū intelligēdo sic illud dēni. tūc sequitur q̃ i corpore mēbz humidū p̃teret medicina minus exicatiua t̃ in corpore t̃ mēbz sicillimo p̃teret medicina sicillima. sed triū huius ponit Aui. in pmo. fen. 4. ca. 7 de cura febrosi. triū. ponit. n. ubi ad litterā q̃ si corp⁹ t̃ mēbz in quo est vlcus fuerint declinā ad humiditātē multam. tūc vlcus maior i digebit exicatione. si aut ad ficitatē tūc vlcus minor idigebit exicationē. q̃re tē. Sic ergo ex dicitis apparet q̃ nō pōt intelligi medicinā g̃natiuā carnis cē exicatiuā in pmo gradu i respectu ad mēbz. f̃m q̃ com parat ad vlcus. nec hoc pōt intelligi idē mō. f. i respectu ad vlcus f̃m q̃ cōparat ad mēbz. vt q̃ intelligat q̃ vltra ficitatē per quā exicat humiditātē vulneris debeat hēre ficitatē in pmo gradu vt per ipsam p̃seruet ficitatē nāle mēbz. pbatio. q̃ t̃ mēbz. t̃ et corp⁹ quoddā sit magis sicci. quoddā aut minus. mēbz t̃ corp⁹ sicci idigēt ad sui p̃seruationē magis sicci q̃ mēbz t̃ corp⁹ humidū. ergo si in mēbz minus sicci. medicina vltra ficitatē per quam exicat humiditātē vulneris d̃z hēre ficitatē in pmo gradu vt p̃seruet cōplōnē mēbz. q̃ id dēni ponit canon g̃nialis in oib⁹ in mēbz magis sicco debet hēre medicina vltra ficitatē per quā exicat vlcus ficitatē plus q̃ in pmo gradu vt p̃seruatio ipsius fiat. cūz mēbz magis sicci indigeat magis siccis ad sui p̃seruationē. sic ergo videt q̃ nullo mō possit hoc dēni esse verū. f. q̃ medicina g̃natiua carnis debeat exicare in pmo gradu. ita vt hoc dictum sit vlt. ve rum. ¶ Circa istā qōnē duo sunt ingredā. p̃rimo est ingrendū q̃ hoc dēni est verū q̃ medicina g̃natiua carnis d̃z esse exicatiua in pmo gradu. t̃ nō multū ipm trāscēdere. Secūdo est ingrendū qualiter quo p̃dicto p̃ modoz in qōne id dēni intelligat. ¶ Dico ergo pmo q̃ medicina g̃natiua carnis d̃z esse exicatiua in pmo gradu t̃ nō multū plus. Ratio aut huius est. q̃ ex pus dicitis apparuit q̃ medicina g̃natiua carnis d̃z exicare corpus vel mēbz. vñ plus q̃ sit ficitas nālis ipsius p̃pter humiditates vulneris qd est in mēbz. nūc aut ois opatio medicie que est f̃m aliquā quantitatē qualitātē p̃magis puta vel calefaciēdi vel i fridādi vlt. tunc etiā vel exicādi excedēs cōplōnē mēbz nāle opz q̃ excedat ipsam. aut in pmo gradu. aut in 2° vel in 3° vlt in 4°. q̃ f̃m q̃ apparet per Sal. in de simplicib⁹ medicina. t̃ p Aui. in pmo can. fen. 2. q̃tuor sunt gradus medicina. t̃ nō plures f̃m quos medicina aliterat corpus nostrū f̃m aliquā quantitatē q̃tuor p̃magis. Si g̃ medicina regnatiua d̃z exicare corpus vel mēbz vltra nāle ficitatē. aut q̃ ois ipas exicare in pmo gradu. aut in aliquo aliquoz trium. f. nō ois ipsam exicare nisi in pmo gradu. aut p̃z plus. t̃ huius p̃batio est sic. q̃ ois medicina d̃z exicare nō vehemēt exicat in pmo gradu. aut parū plus. sed medicina g̃natiua carnis est b̃s. ergo tē. maior p̃p̃osio apparet ex hoc. q̃ vt apparet per Sal. in de simplicib⁹ medicis. t̃ p Aui. pmo can. fen. 2. gradus medicina. p̃ distinguunt sic. q̃ illa me

dicina d̃z esse i pmo gradu que efficit sua opationē nō manifestam. Illa aut in secūdo gradu que efficit suā opationē manifestā. f. hoc nō puenit ex ea ipedimētū. Illa autē d̃z in 3° que efficit suā opationē forē t̃ puenit ex ea ipedimētū. sed tūc nō tātū q̃ destruat vel corrūpit. medicina aut in quarto gradu destruit t̃ corrūpit. Ex hac ergo distinctione appet q̃ medicina que nō vehemēt nec multum exicat. exicat in pmo gradu. aut plus p̃z. minor p̃p̃osio declarat. f. q̃ medicina g̃natiua nō d̃z vehemēt exicare. pmo q̃ dēni est pus q̃ p̃p̃ietas medicie g̃natiue carnis ē coagulare sanguinem solum in carnem. si ergo medicina talis vehemēt exicabit. tunc nō solum exicabit sū. p̃fluitates ibi c̃ntēs. sed etiam sanguinē. Cum ergo caro debeat coagulari ex sanguine t̃ sanguis exicetur t̃ fluitat. nō ergo poterit caro g̃nari. ¶ Itē. etiā f̃m q̃ dicit Aui. infra statim in isto caplo. ¶ Medicina faciēs nasci dicit vt currat ad ipm mā hoc est dicere q̃ in vulnere vel vlcere vbi admistrat talis medicina oportet vt ad ipm currat t̃ fluit materia ex qua generet caro. nūc aut exicatio vehemens p̃bibet cursum ois materie t̃ bone t̃ male. quare tūc nō poterit caro generari. Ergo tūc medicina faciēs nasci carnē nō debz vehemēt exicare nec multū manifeste. t̃ p̃p̃osio cludif esse declaratū q̃ medicina g̃natiua d̃z exicare in pmo gradu. aut parū plus. addo aut p̃z plus. q̃ et possit exicare in p̃n gradu secūdi. Nam gl̃bet gradus b̃s tres gradus. f̃m q̃ apparet per Sal. p̃dicto ca. 7 p̃n capiti illius gradus puenit cum gradu pcedētē. finis autē puenit cū seq̃ntē. medicina aut est vere natura ipsius. t̃ iō q̃ p̃ncipiū secūdi gradus puenit quasi cum gradu pmo in exicationē. eo q̃ in p̃n gradu secūdi nō est desiccatio multum manifesta. id circō est pōt esse medicina g̃natiua desiccatiua parū plus vltra gradu p̃m. t̃ dico dico q̃ medicina d̃z desiccare in pmo gradu. aut p̃z plus. t̃ b̃s accorat d̃z Aui. in pmo canone. fen. 4. ca. 7 de cura febrosi. triū. Diē. n. Et caro qdē nō g̃nat nisi ex eo cui ficitas nō multum gradu p̃m trāscēdit tē. per hoc. in nūi. q̃ d̃z desiccare in pmo gradu. aut parū plus. t̃ nō multū plus. ¶ Tunc restat secūdo ingere qualiter dēni Sal. intelligat q̃ dicit q̃ medicina g̃natiua d̃z esse desiccatiua in pmo gradu. vtrū. f. intelligat hoc absolute. aut respectiue. ¶ Dōs est ad hoc q̃ Sal. nō intelligit de medicina generatiua q̃ sit sicca i pmo gradu absolute. Et ratio huius sit illa que dicta est in argumēto. f. Sal. intelligit q̃ medicina g̃natiua carnis d̃z esse sicca in pmo gradu p̃ respectū ad mēbz cui appropinuat. f̃m q̃ ipm cōparat ad vlcus vt sit dictū q̃ d̃z q̃ medicina g̃natiua carnis d̃z excedere ficitatē nāle mēbz in quo est vlcus in pmo gradu. Ratio aut huius q̃re illud dēni sic d̃z intelligi est. q̃ f̃m q̃ apparet ex dicitis pus p̃mentē Sal. in li. de igenio in multis locis. medicina admistrat in morbo per respectū ad duo. p̃ respectū. f. ad cōplōnē mēbz vt ipsam sua silitudine p̃seruet. t̃ p̃ respectū ad morbum vt ipm sua p̃rietate destruat. Cum ergo impedimētus g̃natiuis carnis in vulnere vel vlcere sit humiditas f̃m q̃ dictus fuit pus. ergo in medicina g̃natiua carnis d̃z esse ficitas p̃ quas p̃seruet ficitatē nāle mēbz. vltra hāc ficitatē d̃z habere ficitatē excedentē p̃ quā exicet humiditātē vulneris per quā possit caro generari. t̃ in tali excedētia sufficit excedentia p̃mi gradus f̃m q̃ pus p̃bat est. ergo tūc q̃ d̃z q̃ medicina g̃natiua d̃z esse exicatiua in pmo gradu itē legit hoc in respectu ad mēbz cui admistrat f̃m q̃ in ipso est vlcus. q̃ debet excedere ficitatē mēbz in quo est vlcus in pmo gradu. ¶ Itē. p̃pter hoc cludif p̃m diuerfiter mēbz in cōplōne cōpetunt medicine diuerse ad generādū carnem. q̃ vna medicina est sicca respectu vnius corpus in pmo gradu que respectu alterius ē humida. t̃ iō illo carnē gnaret. t̃ altero sanie faceret. sicut Sal. ponit. de ige.

q̄tibus cum sit medicina sicca in p̄mo gradu respectu co-
poris t̄p̄ari in corpore t̄p̄ato ḡiat carnē. Cuius rō est. q̄ p̄er
uat cōp̄onē ipsius. & cum hoc etiā remouet & exccat illas
sup̄fluitates que carnis ḡnatiōē p̄hibēt. sed in corpore sic-
co nō ḡiat carnē: sed potius sanā. q̄ respectu ipsius esset
hūidū. Et p̄ hoc ē Sal. in p̄dicto loco nūmcrādo medi-
cinās ḡnatiuas ponit diuersas medicinas in cōp̄one ḡnatiuas
sic t̄bus. farina ordei: farina fabaz: farina orobi: p̄reos: tu-
tia: climia: aristologia: plāta opposonaciā: q̄z quedam
istarū p̄az: quedā mediocriter: quedā uo multū deficiant
hoc aut̄ ponit h̄ido respectū ad diuersa corpora. q̄ oēs dīcū-
tur exccare respectu corporis in quo debēt admistrari in p̄-
mo gradu. sicut plāta opposonaciā: aristologia: & tutia: s̄
sint sicca in 3° gradu. absolute t̄i respectu corporis sicci non
erit cāt in p̄mo gradu. & ideo in ipso generat carnē. Sicer
go id dēn̄ ad B̄ vt sit vniuersal̄ v̄z: d̄s in intelligi respectu
corporis & mēbz in quo est vlcus. q̄ medicina ḡnatiua carnis
d̄s excedere siccitatē mēbz in quo est vlcus i p̄mo gradu.
¶ Sed est intelligendū vltimis p̄pter dissolūōē quorūdā
argumētōz. & ad intelligendū ē melius ea que dicta sunt
q̄ duplex pōt poni medicina ḡnatiua carnis: quedā est me-
dicina generatiua carnis que solū admistrat causā genera-
di carnē: & quātū ad initiū sue actiōis: q̄tū ē ad termi-
nūz d̄s generatiua carnis. & bec medicina d̄s p̄p̄ie ḡnatiua
carnis: & bec medicina est que admistrat in vulnerib̄ vel
vclerib̄ in ḡb nō ē siccitate nec virulētia vltra q̄z debeat
ibi ēē ex parte vulneris v̄l vcleris in quātū p̄caum est.
¶ Itā s̄m q̄ dīc Sal. in 3° de ignis. in omni vulnere v̄l vlce-
re p̄caum q̄tūcūq̄ sit mūdū d̄s q̄ aggregat̄ ibi duplex sup̄-
fluitas. vna grossa & altera subtilis que fuit ibi p̄p̄ debilita-
tē in digestiue mēbz vulnerati nō potētis digerere nutri-
mentū. & p̄pter debilitatē expulsiue nō potētis expellere
sup̄fluitates suas: nec alias a mēbz ibi mādatas. & rōne
istaz humiditatū que ḡnānt in vlcere omni in quātū p̄ca-
um est ponit ibi medicina ḡnatiua que defeccat & abster-
git tales humiditates. S̄z s̄m in vlcere vltra istas humidi-
tates que cōiter ḡnānt in vlcere multiplicat̄ fordes ex alia
cā: vt q̄z corp̄ v̄l mēbz in q̄ fit sit male p̄ponatū v̄l aliq̄
talit̄: tūc nō p̄terit ibi tal̄ medicina ḡnans carnē q̄z medicina
ḡnās carnē n̄ abstergit talē forde. s̄z d̄s p̄ abstergi & mūdū
ficari cūz fortiter absterisus donec non remaneat aliqua
forde in vlcere nisi illa que ḡnatur in omni vlcere in quā-
tum p̄caum: & tunc postea debz admistrari ḡnatiua carnis:
que non est tantū absterisus q̄z an̄ illud tēpus non compe-
tebat nascētia carnis. & hoc est q̄ dīc Anl. infra in capitulo
de faciētibz nasci carnē. Et oportet vt admistrēt̄ me-
dicinē faciētes nasci carnē cum iam mūdificat̄ ē est locus
a foridib̄ & a s̄lib̄. ¶ Simil̄ ē hoc idē dicit in ca-
pitulo de nascētia carnis in vclerib̄. Dīc. n. oportet vt nō
curef̄ caro donec mūdificet̄ vlcus. cum ergo mūdificatū
est t̄l elongat̄ ab eo omne mōrdiciā & absterisū cum
s̄o situndine qualiāq̄q̄ sint vlcera & vlcicūq̄ sint. ¶ Si
militer ē si in vlcere esset nimia humiditas subtilis vltra
illā que cōmunit̄ solet fieri in omni vlcere: vnde p̄caum
est: que appellat̄ virulētia: tunc non competet medicina
ḡnatiua carnis: imo p̄s debet exccari illa virulētia cū
exccatiuis foribz que sunt sicca vltra siccitatez mēbz in
secūdo & tertio gradu donec nō remaneat ibi humiditas
subtilis aliqua nisi illa que ḡnatur in omni vlcere in qua-
tum p̄caum est: & tūc postea d̄s admistrari medicina ge-
neratiua que est sufficiens ad exccandū talē humiditates

sed hoc tēpore nō competit: eo q̄ ante hoc tēpus non erat
hora nascētie carnis. & hoc est q̄ dicit Anl. in caplo de vi-
ceribus virulētis. Dicit enim. Necesse est vt in eis ad-
ministrēt̄ medicinē exccatiue vt mūdificet̄. & exccet
virus. deinde sit occupatio in nascētia carnis. ¶ Sic ergo
ex dictis apparet q̄ talis medicina ḡnatiua carnis d̄s ad-
ministrari in vlcere in quo non est aliqua forde: nec aliq̄
virulētia vltra humiditates duplicem que fit in corvnde
p̄caum est. & ideo videre omnia vlcera in ḡbis admistrari
tur talis medicina s̄m equaliter humiditas: eo q̄ in eis non
debet esse nisi talis duplex humiditas que ḡnānt in omni
vlcere in quātū p̄caum est. Si autem augmētet̄ humi-
ditas: vltra hāc tūc non competit medicina generans car-
nem. & p̄pter hoc talis medicina generans carnem non di-
uersificat̄ in siccitate per quam exccat humiditatē vlcē-
ris. q̄ omnia sunt equaliter humida: & quia siccitas trāscen-
dens siccitatē mēbz in p̄mo gradu est insufficiens exccare
talem humiditatē. dīc circo omnis talis medicina generans
carnem debet ēē sicca in p̄mo gradu & non plus respectu
membz in quo est vlcus. & de tali medicina generatē carnē
est maxime verū q̄ Sal. dicit in tertio de ige. sani. q̄ non
opz transcedere p̄mūz gradū. ¶ Sed alia pōt poni me-
dicina generans carnē que non ex toto est generatiua car-
nis: nec quātū ad oēm suam actionē: imo quātū ad ini-
tiū sue actionis non est generans carnē: quātū aut̄ ad
terminū sue actionis pōt poni ḡnatiua carnis. & bec est il-
la que admistrat in vclerib̄ humidis vltra humiditates
que ḡnānt ibi rōne vcleris: in quātū p̄caum est. nam talis
medicina nō est pure ḡnatiua carnis: eo q̄ quātū ad initiū
sue actiōis exccat magis q̄z faciat medicina ḡnatiua carnis
p̄pter maiorē humiditatē vcleris in quo admistrat̄. & s̄m
est in tali vlcere in quo nōdum est tēpus nascētie carnis.
¶ ideo quātū ad initiū sue actionis nō est ḡnatiua carnis.
imo potius d̄s exccatiua talis humiditatis. & ideo defeccat
non solū in p̄mo gradu: vltra siccitatē mēbz imo aliquādo
in secūdo: aliq̄ aut̄ in tertio s̄m q̄ talis humiditas est
maior v̄l mior v̄l vlcere. s̄z q̄tū ad terminū sue actiōis ē ḡnatiua
carnis & defeccat solū in p̄mo gradu. q̄ p̄pter siccitatē
medicē que resistit humiditatē vulneris humiditas vul-
neris sup̄flua est reducta ad talē terminū in quo cōpēt
medicina ḡnatiua carnis que defeccat solū in p̄mo gradu.
p̄pter humiditatē vulneris que resistit siccitati medicē
siccitas medicē est remissa & reducta ad p̄mūz gradū. v̄l
tra siccitatē mēbz: & ideo t̄c t̄p̄is generat carnē. Si autē
haberet vt adderet in siccitatez pōt non ḡnerat carnem.
imo destrueret eam. & ideo de tali medicina est v̄z: q̄tū
ad terminū sue actiōis est medicina ḡnatiua carnis: & defec-
cat solū in p̄mo gradu. q̄z vlcus est reductū ad illā humidi-
tatē in qua cōueniūt oia vlcera in ḡb d̄s ḡnari caro. & me-
dicina reducta est ad siccitatē p̄mūz gradus. s̄z q̄tū ad initiū
sue actiōis nō est p̄p̄e generatiua & est exccatiua vltra siccit-
tatem mēbz plus q̄m in p̄mo gradu: p̄m q̄ maior & mior est
humiditas vcleris. Sic ergo sufficienter appet̄ qual̄ bec
dēn̄ d̄s intelligi q̄ medicina generans carnē d̄s exccatiua
i p̄ gradu. ¶ Dis̄ q̄ visus restat r̄d̄ere ad obiecta i opposi-
tū. & p̄mo ad actum Anl. q̄ dicit in p̄mo canone. sen 4.
ca^o de curatione solonis & t̄mū q̄ medicina ḡnatiua carnis
aliq̄ est necesse v̄l defecet in secūdo: aut̄ aliq̄ in 3^oio: eo
nos possumus r̄d̄ere duobz modis. vno modo possumus
dicere q̄ q̄ dicit q̄ aliq̄ opz vt talis medicina sit exccatiua
in 2° aliq̄ v̄o in 3° intelligit hoc absolute q̄ medicina ḡnatiua
carnis: aliq̄ est sicca in p̄mo gradu absolute. aliq̄ in
2° aliq̄ v̄o in 3° aliq̄ v̄o in 4°. Sed q̄ Sal. dīc q̄ d̄s excc-
care in gradu p̄mo intelligit per respectum ad mēbz p̄m q̄
in ipso est vlcus: q̄ medicina talis vltra siccitatē mēbz d̄s
solū exccare in p̄mo gradu: modo medicina que est sicca

2º gradu vel in 3º absolute respectu corporis in quo est vlcus potest esse foli exaricata in primo: tunc in tali corpore generabitur carne. sic ergo tunc illud dicitur An. nō dicitur dicto Bal. imo ipsemet An. in eodem caplo parū ante illa vba allegata: dicitur qd medicina gñatua non dñt transcendere multū gradū. post hoc sunt vba sua. Et caro gñem non generat nisi ex eo cuius siccatas nō multū gradum post trāscēdit. itelligit hoc hic in respectu ad membz. sed postea qñ dicitur necesse est aliqñ in 2º. aliqñ in 3º itelligit de gradibz absolute. qñ vna medicina generatua carnis necesse est vt sit magis sicca qñ alia absolute. fm qñ admistrat in corpore sicco: itz respectu corporis 2º mēbz in quo est vlcus semp desiccatur in pº gradu 2º non plus qñ tñtū qñ sint sicca. Sic ergo An. nō dicitur Bal. imo idē dicit cum ipso. ¶ Vel possumus alio modo rñdere. qñ qñ An. dicitur necesse est vt aliqñ medicina generans carnē sit desiccata in secūdo gradu 2º tertio: ipse itelligit de medicina que non ex toto est generatua carnis. naz medicina generatua carnis vt gñatiua est non o3 qñ desiccet nisi in primo gradu: eo qñ medicina gñatiua vt gñatiua ē nūqñ admistrat nisi in vlcere in quo non est alia humiditas nisi illa que generat ibi in quatuor pºanū est. 2º bāc humiditatem est sufficiens exicare gradus pºmū. Sed si in vlcere sit vltra bāc humiditatem alia humiditas qñ vñlētia tūc cōpetit aliquādo medicina desiccata in 2º aliqñ vº in tertio. sed tñ talis medicina nō dñt generatua carnis qñtū ad initū sue actōis. qñ desiccatur plus qñ in primo gradu. et tñ qñ in vlcere tali non est tēpus nascētie carnis. sed qñtū ad terminū sue actōis est gñatiua carnis. qñ tñc in vlcere est tēpus nascētie carnis. qñ in vlcere est desiccata illa supflua humiditas 2º nō remanet ibi nisi illa humiditas cōmunis 2º medicina est reducta ad siccitatē pºmī gradus: ita qñ nō desiccatur nisi in pmo. sic ergo nō dicitur verba An. dicto Bal. qñ Balen. itelligit de medicina carnis vt generatua. An. vñ itelligit de medicina que non est fm sui totū generatua. Et ppter hoc An. ante ista vba cum dicit in illo caplo dicit qñ medicina generatua carnis non dñt multū gradum pºmū trāscēdere: tñc itelligit de medicina generatua carnis vt gñatiua est. qñ vº postea dicit qñ necesse est vt aliqñ postea desiccet in secūdo: alij vº in 3º itelligit de medicina que nō fm sui totū generatua carnis exilit. ¶ Tūc est respondendū ad obiecta facta in oppositū. tu dicis: aut illud dñt itelligi pmo modo. aut 2º aut 3º. ¶ Dicedū qñ nō itelligit pmo modo fm qñ rº optime pbat. nec 3º mō fm ē qñ rº pbat. sed itelligit secūdo mō 2º in corpore ipsius. et tu pbas qñ nō. qñ dicit tu. ponamus qñ sint duo vlcera in corpore eiusdē cōplonis: sed vñ sit humidius alio: tñc in vlcere magis humido cōpetit medicina gñatiua magis sicca: fm qñ ponit An. ista ca. de medicis faciētibz nasci carnes. cū gñ p vlcere cōpetat medicina gñatiua desiccata in pº gradu vltra siccitatē mēbz. ergo in illo alio cōpetet medicina desiccata in secūdo 2º tertio gradu vltra siccitatē mēbz. ¶ Ad hoc solet cōiter rñderi 2º ego iam solit fui rñdere: qñ medicina gñatiua carnis que admistratur in vlcere magis humido tñc est desiccata nisi in primo gradu. qñ tūc est humiditas que resistit siccitati medicine qñ illa medicina nō facit nisi effectum pºmī gradus. ¶ Alij autē dant alias rñssones nullius valoris. sed pōdica rñssio est magis pōbabilis. nihilominus tñc qñ tñc non videt mibi qñ pferat dñstinguat nec qñ etiā ex toto sufficit. pmo qñ 1º sit ibi multa humiditas que resistit siccitati medicine itantū qñ vñtū medicina debilitat. nihilominus 2º op3 qñ illa medicina faciat actionē desiccatoris in secūdo 2º 3º gradu: ex hoc qñ est ibi multa humiditas 2º effectus exaricationis erit vltra siccitatē nālē mēbz plus qñ in primo gradu. Cuius rº est. qñ opatio 2º actio medicine non reponitur in gradu nisi fm qñ qualitas medicine est in tali gradu vel tali eo qñ opatio

cedit a qualitate medicine sicut medicina desiccatur in pmo gradu: ipsa est sicca in pmo gradu. 2º desiccatur in 2º: qñ sicca in 2º: sic de alijs. Cū oporteat qñ medicina que admistrat in tali vlcere sit sicca vltra siccitatē nālē mēbz in 2º vel 3º gradu. eo qñ si cēt solū sicca in pmo sufficeret. ergo effectus exaricationis ipsius erit in secūdo 2º tertio gradu. 2º hoc ē ppter hoc. qñ ibi est multa humiditas. non ergo debemus dicere: qñ medicina tandē debilitet: qñ ppter hoc non faciat effectū nisi gradu pmo: imo ex hoc qñ ibi est multa humiditas: ex hoc debem dicere qñ op3 qñ faciat effectū ē cūdi 2º tertio gradus. ¶ Itēz et manifestū est qñ talis medicina ad minus non est debilitata quādo admistrat in pº caplo. Cū ergo in pmo desiccet plus qñ in gradu pmo: cūz nō dum eius vlcus sit debilitata qñ admistrat in pmo: ergo tñc medicina generatua carnis aliqñ 2º quantū ad aliqd tempus sue actōis desiccatur in secūdo 2º tertio gradu: quod ē falsum. ¶ Itēz etiā si talis medicina non faceret effectū nisi pmo gradu: sicut isti dicūt. tñc ergo sequeretur qñ medicina que admistrat in vlcere humidiori nō diceret magis desiccare nec magis desiccata qñ illa que admistrat in vlcere minus humido: cum vtracqñ nō faciat effectū nisi gradu pmo. sed hoc est contra oēs auctores qñ dicūt qñ in vlcere magis humido competit medicina magis exaricata. Et si etiā modo: sicut tu dicis hoc possum dicere qñ medicina frigidissima que admistrat in morbo calissimo non diceret magis ifridare in gradu qñ medicina parū frida que admistrat in morbo parū calo. qñ diceret sili modo: multa frigiditas resistit multe calitati. 2º sic non diceret medicina frigidissima plus ifridare qñ illa medicina parū frida: qñ tñ falsissimū est: qñ illa ifridat in tertio gradu vel quarto. qñ o3 extinguere calitatē in tertio gradu vel quarto. illa autē ifridat forte in primo gradu tantū vel parū plus. qñ 2º extinguit calitatē in pmo gradu. Et hoc confirmat per dictus Bal. in tegni. qñ dicit qñ omne cōtrariū expellit per cōtrariū equale sibi in eode gradu. vt si sit excessus calitatis in primo gradu: p id qñ ifridat in pmo. sed fm dicta istoz: non magis in gradu ifridaret illa medicina que est magis cala qñ illa qñ est minus cala. hoc autē est. quare 2º. ¶ Pterea. si tu dicis qñ multa humiditas resistit siccitati medicine: ita qñ nō facit effectū nisi pmo gradu. tunc arguo sic. qñ sicut multa humiditas resistit multe siccitati. ita pauca humiditas paucē siccitati. 2º sic tñc medicina generatua carnis nō desiccabit in primo gradu. qñ sicut debilitat illa medicina a multa humiditate itantū qñ nō facit effectū nisi gradu pmo. ita siccitas medicine generatue carnis debilitat a pauca humiditate. 2º sic reducet ad minus qñ in pmo gradu. 2º sic medicina generatua carnis non erit generatua cum non de siccet in pmo gradu. Doc autem est implicare contradietozia. quare responso istozum sic probata non est sufficiens. ¶ Et ideo alij respondēdo est. Et iam potest ex hoc apparere responso per ea que dicta fuerūt in corpore. qñ oñis de quadā distinctōe medicine generatue carnis. tu dicis: ponamus qñ duo sint vlcera in corpore eiusdē cōplonis: quorum vñ sit humidius alio 2º. Dicedū qñ si nos loquimur de medicina generatua carnis vt generatua est 2º que admistrat solū causa generatū carnis: tñc illa suppositio falsa est. qñ vt ocm fuit plus in pdicta distinctōe: ita medicina non admistrat nisi in vlcere bº in gbus generatū ibi talis humiditas duplex rōne pºanitatīs ipsius. 2º si vltra bāc sit ibi alia humiditas: tñc nō cōpetit ibi generatio carnis. 2º ideo oia vlcera in gbus cōpetit generatio carnis. 2º uenitū quas i eadē humiditate vel equali. ¶ Et si tu dicis qñ auctores faciūt istas comparatōes sicut fac An. ista i caplo de medicis faciētibz nasci carnes. Dicē. n. ibi qñ in vlcere magis humido cōpetit medicina generatua carnis magis desiccata. Respondeo qñ An. 2º alij auctores loquunt ibi de meo

dicina que non ex toto est generatiua carnis. et talis medicina fm qd dñs fuit plus quantum ad initium sue actōis bñ est defecatiua plus qñ in pmo gradu. sed vt sic non dñ generatiua carnis. qñ in tali vlcere nondūz cōpetit generatio carnis vt dñs est pus. sed quantum ad terminū sue actōis et in quantum generat carnē non defeciat nisi i pmo gradu. sicut in illa medicina que admittit in vlcere parū bumido. et B est fm qd dñs fuit pus. quia vlcus iam reductū est ad terminū illius humiditatis in quo est aliud vlcus parū bumidum. tūc cōpetit ibi generatio carnis et medicina reducta est ad terminū siccitatis pmi gradus. vii tunc generat carnes et non defeciat nisi in pmo gradu. ¶ Sic ergo illud argumētum bene claudit qd ibi cōpetit medicina epicuratiua plus qñ in pmo gradu. Sed ego dico qd talis medicina vt sic nō est generatiua carnis. Et si auctores loquunt de medicinis generatib⁹ carnē in talib⁹ vlcēib⁹. dico qd loquuntur de medicina que non ex toto dicunt generātes carnem. qd quantum ad initium eaz defeciat in secūdo et tertio gradu. et ideo vt sic non generat carnē sed quantum ad terminū earum dicunt generatue. sed tūc vt sic non defeciat nisi in pmo gradu. cōtra declaratur fuit pus. et ideo rō non cōcludit cōtra. ppositum. qd quādo Hal. dicit qd medicina generatiua carnis defeciat solum in pmo gradu. intelligit de medicina carnis vt generatiua. talis autem medicina si plus defeciat non est generatiua. sicut dñs est. ¶ Tūc ad aliū argumētum. tu dicis. omnis cura fit per contrariūz equale in eodem gradu. concedo. tu tu dicis. aliquid vlcus est bumidum in secūdo gradu. aliquid in tertio. dico qd falsum est de vlcere in quo dñ admittit generatiua carnis vt generatiua est. qd in tali vlcere nō debet esse nisi illa duplex humiditas que dicta est quā sufficienter epicat excedentia parum gradum pmi. Vel si in tali vlcere sic bumidum dicat competere medicina generatiua carnis. tūc competit in eo medicina que non ex toto dñ medicina generatiua carnis. qd tunc quantum ad initium actōis bene defeciat in secūdo et tertio fm maiorem et minorem humiditatem vlcis. et vt sic non dñ generatiua carnis. sed quantum ad terminum sue actōis dñ generatiua carnis. eo qd tūc defeciat in pmo gradu. et vlcus est reductū ad illam humiditatem temperatā quā potest epicare excedētia pmi gradus. et ideo medicina generatiua carnis vt generatiua est semper defeciat solum in pmo gradu. qñ in vlcere in quo competit medicina generatiua carnis vt generatiua est talis humiditas qd potest epicare excedētia gradus pmi. et ideo ratio non arguit contra ppositum. ¶ Ad tertium argumētum autem tu dicis. si hoc esset verum qd dicis. tūc sequeretur qd in corpore et membro bumidissimo competeret medicina minus sicca. et in corpore sicco cōpeteret medicina magis sicca. concedo. et tu dicis. cōtrariūz bumus ponit Auicē. in pmo. fen. 4. et dīco qd Auicē. dīc qd si corpus et memb⁹ i quo est vlcus fuerit declinā ad multam humiditatem. tūc vlcus i. digebit maiori epicatione. si autē ad siccitatem mioriz. qd ipe intelligit de humiditate et siccitate accitāli. nam si corpus vel memb⁹ in quo est vlcus habet humiditatem nimiam. et aliquo accitit. tunc debemus magis epicare. et si fit ibi siccitas etiam tūc debemus minus defecare. vt dñs fuit. ¶ Nos autem intelligimus hoc per respectum ad cōplexionem naturales. vt si corpus vel memb⁹ in quo est vlcus sit multus humidū naturalr. tunc dico qd competit medicina minus defecatiua in vlcere. Et si sint multū sicca naturalr. tūc dico qd competit medicina magis sicca. et idē dñ Auicē non ptradidit dicto Hal. qd credo qd Auicē. intelligit ibi illo modo quo dñs est. propter quod ratio nō concludit. ¶ Sic ergo qd predictis dubitationibus appareret qd medicina generatiua debet esse defecatiua. et quantum etiam debet esse defecatiua et debet esse absterfina. sicut

Auicē. ponit in littera. Et ratio huius est. qd in vulnere cōcano in quo generanda est caro. vt dicit Halic. in tertio fit duplex supfluitas impediēs generationē carnis. vna subfluitas. et ista indiget epicatione que dicta est. Alia vō est grossa quam Hal. vocat in de igenio. luntus. que alio nomie dicitur putredo. et ista indiget mundificatione et absterfione. et ideo quelibet medicina generatiua debet esse epicatiua. in hoc qd vlcus est bumidum. et absterfina et mundificatiua in hoc qd est putridum. sed eius absterfio non debet esse vehemens. sicut nec epicatio. Et ratio huius est. quia medicina generatiua carnis debet esse coagulatiua sanguinis sibi in carne. sed absterfio vehemens amouet sanguinem venientem ad vulnus. et facit eum fluere. hoc autē est contrarium intentioni coagulationis. et ideo medicina multum absterfina est concuatiua vlcis. quia est corrosiua et diminuens carnem et eliquās eam. debet ergo esse absterfina parum. s. in tanta quantitate vt abstergat sorditatem solum que est causa impediens generationem carnis. et debet esse absterfina sine modificatione. et hoc sequitur ex predictis quia modificatio causatur ex forti absterfione. et ideo cum non debeat esse fortiter absterfina sed parum. idcirco debet esse sine modificatione. intellige de ista absterfione qd quasi eodem modo de forte et pauca absterfione medicine generatiue carnis. sicut et de forte et pauca siccitate. et eodem dubitationes possent dari. et ideo hic nō insisto. sed hoc per se videat intellectus. Debet etiam esse medicina generatiua carnis absq. supfluitate omnino de qua fit curandum. Et ratio huius fm qd dīc Hal. in tertio de igenio. qd si talis medicina esset supfluita. tūc putredo coagularet. et conglutinetur i vulnere. et ita nullatenus egredi valeret. Tūc autē est contraria intentioni medicine generatiue. eo qd ea que generant carnem cum defecatione sui debet esse mūdicatū et excolatū vt nil putredinis in vulnere remaneat. Sic ergo pfecte declarata sunt ea que Auicē. dīc in hoc parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet iterum vt sit in caliditate et frigiditate sua in complexionē si fuerit separata cum contrario fm quantitate qd separationis. et si nō fuerit separata separatione de qua cūretur. tūc assimilatur calido valde calidum valde. et frigidum valde frigidum valde. Et obseruetur iterum impressio medicine in loco vt opponat ei si supfluit in malitia complexionis.

¶ In parte ista Auicēna postq. ostendit cuius complexionis debet esse medicina generatiua carnis quantum ad qualitates passiuas. s. quantum ad humiditatem et siccitatem. ostendit cuius complexionis debet esse quantum ad qualitates actiuas. s. quantum ad caliditatem et frigiditatem. Et vult dicere Auicēna. qd debet esse omnino similis membro in caliditate et friditate si eius complexio naturaliter se habeat. Unde in membro calido debet esse medicina generatiua calida et in frigidum frigidā et in temperatā temperatā. sed si membri complexio esset dis temperata ex aliquo accidenti versus caliditatem et frigiditatem. tūc medicina debet esse contraria tali complexionī vt ipsam reuocet ad suam naturam. Et causa huius apparer in pmo. quia omnia naturalia sunt conseruanda. conseruatio aut fit cum similib⁹. et ideo medicina generatiua carnis esse in caliditate et friditate cōsimilis complexionī naturalr. sed ea que sunt cōtra nām sunt destrueda. destrutio aut per triū fit. et ideo debet esse contraria complexionī dis temperate. si ergo memb⁹ in quo est vlcus sit dis temperatus in caliditate. videmus hoc fit naturalr debet admittari sibi medicina calida. Si autē est dis temperatus in caliditate. et aliqua

identali disſimpatia. tunc os ſibi admittit medicina
frida. et ſimili moſt eſt friditate. hoc eſt qd in egritudine
ſemp eſt oplo naturalis ſeparata dicit qd ſit diſſimpatia:
eo qd mediate ipſa aqrat natura ptra morbiſ: qd accitit eſt
deſtruenda: qd eſt impediens actioes nature. hoc eſt qd vult
dicere Auiſ. Et pſtraſt ſit fra: qd aliquatiſ eſt ſibi intrinſe
ſua naturalitate: vt qd ſit diſſeparata eo aliquo acciden
te vel verius caliditate vel verſus frigiditate: ſupple tunc
medicia gnatia ſit in opſone ſua in caliditate et frigidita
te cu pſorio ſupple illi opſoni meibi. hoc eſt dicere qd tunc
opſ qd medicina generatur pſtratur illi opſoni in calidi
tate ſi illa complexio eſt diſſeparata in friditate: vel ſi il
la oplo ſit diſſimpatia in caliditate p m quantitate ſepara
tione hoc eſt dicere qd opſ vt pſtratur eſt in illo gradū. et
tanti quantū eſt ſepata oplo ſua ſua naturalitate. vnde
imebūz in quo eſt vlcus ſit diſſimpatū in pmo gradu os
eſt medicina generatur frida in pmo gradu. et ſi ſit diſſe
paratū in friditate in pmo gradu os eſt medicina calida i
pmo gradu. et rō huius eſt qd vt dicit Baſ in tegn. oſis cura
pſtratur ſit in eodē gradu et equali. et ſi non fuerit ſepara
ta. oplo membra naturalis ſeparatōe de qua curet hoc eſt
ſi pmo membra naturalis nō fuerit diſſimpatia accitit. ſi
tū ſi aſſimilatur calo valde calis valde: et frido valde ſit
fridū valde hoc eſt tunc in corpore calo in quo eſt vlcus
admittit medicina generatur calida et in frido frida. Et
obſeruetur itez et. planū eſt. ſic ergo videte vt dicit ap
paret qd medicina generatur carnis debet eſſe omnino ſi
mili opſoni meibi in qualitatibus actiuiſ meibum nō
ſit diſſimpatum accitit ſi in qualitatibus paſſiuiſ nūn
qua debet eſſe et ſimilae: ſemp debet eſſe ea ſicciō: qd eſt
oplo naturalis. Et cauſa hui⁹ qratū ex his qd dicta
ſunt ſupra. tunc ſegrit illa para.

Calcedinē autēz incarnatiue sunt ille que ag
gregant inter duos elongata. Et nō oportet vt
operentur nisi in superficiebus amboꝝ facien
tes adherere inter ea vtracꝫ cuiꝝ roze qui est in
substantia amboꝝ.

¶ In q̄ parte Aui. postq̄ determinat de cognitiōe medici-
nari facientiū nasci carnem determinat de cognitiōe me-
dicarū incarnatiū. ostendit. n. quē dicant esse medici-
nari carnē & quā operatōes faciūt. & cuius complexi-
ōis sint. & quomō etiā differant a medicis generatib⁹ car-
nē. Et diuidit ista pars in partes tres. In p̄ma parte ostē-
dit quā operatōes facit medicis incarnatiū & ostēdit etiā
modū operatiōis ipsius. In 2^a parte ostēdit cuius op̄tōis
esse. Et in 3^a parte ponit op̄tōem inter medicas incar-
natiū & generatiūz carnis penes op̄tōnem. 2^a ibi. Et si
fuerit sanguis proprius 3^a ibi. Et non idēget diminutione
in executione. Dicit q̄ p̄mo. Medicis incarnatiū siue cō-
glutinatiue: q̄ idem est: sunt ille & c. Et de q̄ op̄tatio medi-
cariū incarnatiūz. ¶ Aggregare & iungere labia vulne-
ris elongata mediāte humiditate sanguinea que ē iter la-
bia illa. Intelligit autē h̄scent etiā dū fuit p̄us de op̄e-
ratōe medicarū facientiū nasci carnem: q̄ ista operatio
¶ Aggregare labia vulneris elongata non debet attribui
medicis sicut p̄ncipali agentis mō p̄ncipale agens istius
operatiōis est ipsa virtus naturalis membra: q̄ talis virtus
est que cōiungit ista labia. & materia & mediū talis iūcti-
ōis est ipsa virtus recens ibi existens. medicis autē solum
fuit coadiuuāz ad istam op̄atōem: q̄ remouet in
pedimēta ppter que posset prohiberi initio q̄m q̄ pōt pa-
tere ex dictis in p̄o caplo. tunc Aui. ostēdit modū op̄e-
ratiōis istaz medicarū & dicens. Et non op̄z ut operetur. s.
iste medicus nisi in sup̄ficie ambōz. 3^a labiorū vulneris.

Et aliquis dicit h̄ videt q̄ An̄i. tradit̄ h̄ cūda oīo
cto inferius. q̄ An̄i. dicit h̄ q̄ op̄s v̄tiste medicīe nō op̄erē
tur nisi in sup̄ficie labioz vulneris. inferius aut̄ dicit̄ in ca
pitulo de medicis incarnantibus vulnera q̄ puluis illarū
medicinarū est̄ minoris virtutis q̄ id q̄ de eis fit cerotū
q̄z medicīe s̄cōe et p̄p̄ie minerales nō submergunt̄
v̄t̄q̄ ad p̄fundum. s̄z ex eis fit cerotū. tunc facit p̄erue
nire ea curis olei v̄t̄q̄ ad p̄fundus. per bec̄ d̄icta videt̄
tur q̄ medicīe incarnatīe nō s̄oli debet op̄ari in sup̄ficie
imo et in p̄funditate. h̄aut̄ dicit̄ et̄rariū. **A**d hoc resp̄o
dēdum est̄ p̄ exponēdū textus. nam q̄ An̄i. dicit̄ q̄ nō op̄s
v̄t̄nt nisi in sup̄ficie. ergo itelligit q̄ nō appoint̄ nisi
in sup̄ficie. q̄ nō debet poni t̄tus in p̄cūitate vulneris. q̄
fm̄ q̄ oīa fuit p̄ni in p̄cedenti cap̄lo. it̄r labia vulneris
nibi d̄z cadere extraneum nec p̄lūe nec p̄lūis incarnatīe.
ita. et̄ nō b̄ia dicit̄ fieri sup̄a. Sic ergo medicīe incarna
tione debent poni soli in sup̄ficie labioz vulneris. Et̄ isto
modo itelligit̄ bic quod dicit̄ q̄ nō op̄s v̄t̄ op̄erū nisi in
sup̄ficie ip̄oz. sed virtus op̄erōis ip̄az bene debz p̄
cedere v̄t̄q̄ ad p̄fundum. Et̄ nō b̄ius est̄ q̄ impedimē
tū incarnatīonis vulneris. s̄b humiditas extranea nō so
lum est̄ in sup̄ficie. imo in p̄fundo. L̄ ergo incarnatio
debet fieri in sup̄ficie et̄ in p̄fundo. debet ergo virtus
medicīe ericant̄s penetrare v̄t̄q̄ ad p̄fundum. v̄t̄ eric
et̄ humiditatem q̄ est̄ impedies fieri incarnatōis in p̄
fundo. et̄ isto modo itelligit̄ An̄i. inferius q̄ dicit̄ q̄ op̄erā
tio ip̄az debet penetrare v̄t̄q̄ ad p̄fundum. Sic q̄ d̄icta d̄i
cta nō tradit̄cū. faciētes adberere iter ea v̄t̄q̄ cum ro
re q̄ est̄ in labia ambōz. ergo itelligit̄ q̄ roze. cū b̄iditate
fanguea recēti q̄ est̄ in labys vulnēz. nō b̄ius nō itelligit̄
bic de roze q̄ est̄ tertia humiditas q̄ manet̄ int̄us in mem
bris fimp̄z et̄ de quo loquit̄ An̄i. in p̄mo. **S**ic p̄ma. cap̄.
et̄ de humiditatibz. q̄ labia vulneris ext̄t ericātā et̄ fangui
ne recēti nūq̄ amplius v̄nirēt̄. et̄ tamē est̄ ibi roze q̄ est̄
talis tertia humiditas. et̄ nō p̄ roze itelligit̄ talē humidita
tem fangueā et̄ q̄ est̄ in labia vulneris. q̄ sine fangui
tali recēti nō possunt̄ labia vulneris p̄iūgi. Et̄ rō b̄ est̄. q̄
talis inncio et̄ p̄iūcio labioz fit ex op̄erātoe virtutis na
turalis nutritive q̄ assimilat̄ v̄t̄ nutrimentū interci
dēdū iter v̄t̄q̄z partes solutas ad v̄t̄q̄z p̄t̄i vulneris. et̄
ideo p̄ talē medicamē p̄iūgit̄ur ambō illa separata. nūc
aut̄ talē nutrimentū q̄ assimilat̄ iter fanguis recēti ibi
ex̄is. ergo q̄ op̄s q̄ bec̄ op̄atio fiat ante generatōem fangui
et̄ ideo fanguis est̄ tale medicamē per quod illa labia p̄iū
git̄ur. et̄ ideo ericni quicquid labia vulneris sunt̄ ericātā
et̄ defuncta medicā. v̄t̄q̄ in p̄n̄ nō fuerit̄ ibi aliquidāo remo
uant̄ tale vuln̄. p̄ficat̄io ip̄s v̄t̄ exeat fanguis. et̄ postea
v̄t̄ ip̄m̄ q̄ nō possit̄ alter fieri v̄t̄io labioz. et̄ aliq̄i cō
glinant̄ vuln̄. et̄ aliq̄i nō v̄t̄ fit s̄t̄m̄ illi alteratū ab aere.
et̄ q̄ rōs ip̄m̄ curare v̄t̄ v̄t̄us. **C** Deide c̄ dicit̄.

Ter si fuerit sanguis purus. tunc est illud quod
eritcat sanguinem plurimum sufficiens eus eo in
adherentia cum epicatione yebementi veloci
anteq̃ fiat purus et non firmat illud nisi fuerit
cum illo superfluitas virtutis in ericando: ve
rum opz vi sit abstergens: qm̃ absterio est con
traria intetio q̃ est in eo: qm̃ intetio in eo est
ponere illud qd̃ colligit de sanguine nutriti
um et adheretia et abstergens abstergit illi san
guine: adheres disparit. ergo cōsumit materiā
qua expectat conglutinario.

In parte ista Auicenna ostendit cuius complexiois de-
bet esse medicina incarnata, & dicit, & si fuerit scilicet in

labys vulneris sanguis ppius. i. sanguis bonus: qz aliter non posset fieri incarnatio labioz vulneris. tunc id. i. medicamē qd ericcat sanguinē ppiū talē supple a supfluitatibus 2 būiditatibus cum ericcatōe vebemētis 2 veloci anteqz fiat pus. Iam tēqz talis sanguis puerat in sanie ē sufficiēs in adherētia. i. est sufficiēs ad faciēdum incarnatōez cū eo. Icum tali sanguine 2 nō firmat ē illud. i. talis operatio qz ē facere incarnari labia nisi fuerit cū eo supfluitas virtutis in ericcatōe. I. nisi fuerit vebemētis ericcatōnis. Vez opz nō sit abstergere 2ē planum est amodo qd dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nō indiget diminutōe in ericcatione. sicut indiget ea illud qd facit nasci. Nisi faciens nasci indiget vt currat ad ipm materia: 2 illi materiei cursum pphibet ericcatō: 2 incarnatiūz nō indiget: imo indiget incarnatiūz ericcatione fortiore 2 pauca stipticitate.

¶ In parte ista Zui. ponit dñm item medicinā generatiua 2 incarnatiua pence pñones. 2 vult dicere Zui. qz medicinā incarnatiua differt a gnātiua in duobz. pmo qz medicinā incarnatiua dē esse magis sicca qz gnātiua 2 rōnem ponit in sra. Secūdo qz medicinā incarnatiua dē esse aliquā tulā stiptica. medicinā autē generatiua nō fm qz dñm fuit supra. hoc est qd Zui. vult dicere in sra.

Sed vt melius hoc dicta ipso itelligant est dubitatio de hoc qd dicit Zui. 2 dē eis q dicta sunt pus. pmo. q. vtrū medicinā incarnatiua debz esse vebemētis ericcatōis sicut dñm fuit supra. Et videt q nō p dicta Hal. in regni qñ loqz de cura solutōis pñui. Dicit. n. ibi q suba partis vulnerate sana seruabit per medicinā ericcatia. n. nūc autē ea q medicocriter ericcant nō deficiat vebemētis: 3 tempore. q videt q in ipso nō debeat esse superfluitas ericcatōis cuius contrarium dixit supra Auicē.

Secundo est dubitatio de hoc qd dicit hic. i. qz medicinā incarnatiua dē esse vebemētis ericcatōis qz medicinā generatiua. hoc nō videt verū: qz in vulnere magis humido cōpetit medicinā fortius ericcatia: qz ois cura per pñariū quale in eodē gradu fit fm qd dñm fuit supra ex verbis Hal. in regni. Sed vulnus in quo admistratur medicinā generatiua est magis būidum: qz est xcauū. omne autē vulnus xcauū est magis būidum: qz ad ipm currūt plures supfluitates. qz medicinā gnātiua dē esse magis ericcatia qz incarnatiua. ¶ Cōtra rñū autē huius ponit Zui. hic. ¶ Circa illā questionē cēt duo notāda. pmo qz medicinā incarnatiua dē esse ericcatia vltra siccitatē membri naturalē. secūdo qz dē esse vebemētis ericcatōis qz medicinā generatiua. Sed declaratio pñi habita est in quadā qdne que fuit mota de hoc in supiori caplo. Declaratio secūdi est 2 potest quasi ex trahi ex dictis Auicēne in sra: qz medicinā incarnatiua dē ericcare būiditatē extraneā que impedit incarnatōez it bito 2 velociter: qz incarnatio dē fieri sanguine ibi existēte anteqz ille sanguis puerat in pus. hoc autē fit in beati pōze. 2 iō medicinā incarnatiua subito 2 velociter dē ericcare: 3 subito 2 velociter ericcatō nō pōt fieri nisi ab eo qd fortiter 2 manifeste ericcat. qz medicinā incarnatiua dē esse fortis 2 manifeste ericcatōis. medicinā autē generatiua nō dē esse fortis 2 manifeste ericcatōis: qz generatio carnis nō fit ex sanguine recēte exite in vulnere sicut fit incarnatio: imo fit ex decursu nutrimenti ad vulnus. 2 iō nō opz qz ibi sit ericcatio subita cū iā facta sit sanies. 2 ē qz fortis ericcatio ericcarer 2 pphiberet talē cursum. 2 iō nō ēē ibi materia gnātiōis. 2 pñis nō generaret carō. sic qz tūc appz q

medicinā incarnatiua dē esse vebemētis ericcatōis qz generatiua. ¶ Sed tu dices in quo gradu dē esse ericcatia vltra siccitatē membris nālē medicinā incarnatiua. Dico qz h iā qñ pōt patere ex dictis. nāz elius defecatio dē esse qñm secūdo gradu vel circa illud. Et rō b? est qz medicinā incarnatiua dē esse late defecatio vt exicer subito būiditatē extraneā: 3 nō dē esse late ericcatōis vt minuat būiditates ppiā 2 nālē ex qz fieri aglutinatio sic facit medicamē sigillatū vt dicit postea amodo ericcatō in 3 gradu minuet ex tali būiditate. ericcatio autē in 4 nō solū minuet ex tali būiditate: imo 2 ex suba carnis. 2 iō medicinā incarnatiua dē esse ericcatia in 2 gradu. 2 nō multū ipsum trāscēdere. ¶ Et nota qñ dñm qz dē esse ericcatia in 2 gradu qz itelligit h in respectu ad mēbz in quo est vlcus. si mili mō sic dñm fuit supra de medicinā gnātiua sicut p se pōt videre diligēs intellectus. ¶ Sili ē de soliditate 2 friditate ipso sili mō est dñm sic dñm fuit de medicinā generatiua. ¶ De absterfōe autē dēz qz nō dē esse alius absterfōis sic est medicinā gnātiua. Et rōnē b? ponit Zui. in sra sufficiēt de stipticitate qz medicinā incarnatiua dē esse alius? stipticitatis: qz medicinā incarnatiua dē esse pphibitiua flux? humor ad locū 2 nō indiget alius? curfus materie nec bone nec male: 3 gnātiua indiget vt ad ipz currat mō cui? curfus pphibet stipticitas. 2 ē indiget mudificatōe quā pphibet stipticitas. Et iō medicinā incarnatiua dē esse alius? stipticitatis: gnātiua autē nō. ¶ Lic est rīdendū ad argumēta. ¶ Ad pñū. tu dices. nō vñ qz Zui. dicat vez qz medicinā incarnatiua debeat esse vebemētis ericcatōis: qz Hal. dicit qz debet ēē medicocriter ericcatia. ea autē qz medicocriter ericcant nō vebemētē ericcat. ¶ Cōtra qñ Zui. dixit supra qz medicinā incarnatiua debet esse vebemētis ericcatōis. itelligit hoc p respectū ad medicinas gnātiuas: qz debet esse manifeste defecatio: 3 nō debet ēē vebemētis ericcatōis absolute: vt qz ericcant in 3 vel 4 gradu. debent qz vebemētē ericcare p respectū ad gnātiuas: eo qz debent defecare in 2 gradu. vt dñm est. 2 talia sunt qz medicocriter ericcant: qz inter paz ericcare 2 summe ericcare sunt ea que ericcat in 2 gradu. 2 ppter ea nō bene exponit ibi Aly. Hal. qui videtur itelligere per me diocriter ericcatia ea que ericcant in gradu pmo: quia si hoc esset tūc medicinā incarnatiua non esset magis ericcatia qz generatiua: cuius pñarium dicit hic Zui. Sed debz itelligi. vt dñm est 2 nō pradicat Zui. Hal. imo idē dicit. ¶ Ad aliud. tu dices. in vulnere humidiore compo tit medicinā magis ericcatia dico qz verum est ceteris partibz equalibus. modo h non sunt ceterē ptes equalē: qz quāquā vulnus in quo admistratur medicinā incarnatiua non fit magis būidū: nec ita sic est illud in quo admistrat generatiua nibilomin? tamē qz hic debemus subito ericcare: ibi autē non. 2 hētiā indigemus pphibere cursum materie: ibi autē indiget materia currere. idcirco ibi admistrare debemus māifeste 2 fortiter defecatiua. ppter qd ideo nō xcludit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Confolidatium vero sigillatū vebementius indiget stipticitate qz illa duo: quoniā est ei necessarium vt recuperet qd est per naturam vebementioris ericcatōis. i. curē: 2 quoniā indiget vt exicer būiditatem extraneā 2 radicalē vebementem. Et illud qd est ante ipm eget vt ericcat būiditatem extraneā ericcatōne plurima 2 radicalē cum mensura que conglutinetur 2 ingrossetur 2 non minuat ex substantia.

Postquam Auienna superius determinauit de medicinis generatibus et incarnatiōis. In parte ista Auienna determinat de cognitiōe cicatrizationis sive consolidatiōis: qz idem est. Dicitur autē medicine cicatrizationes: qz regerant cutem depeditam. et in hac parte offit Aui. cuius cōplexionis sunt medicine cicatrizatione. et ponit etiā differentiam inter ipsas et iter medicinas pōctas penes cluōdes ipsas. Dicit ergo Aui. et id est intentio eius et in hac parte. f. qz medicamē consolidatiū sive sigillatiū qd idem est: est fortioris exiccatōis et fortioris stipicitatis qz illa ouo. f. qz medicamē generatiū et incarnatiū. et pmo probat qz sit vebemētiōis exiccatōis et firmioris stipicitatis qz medicamen generatiū: qz medicamen generatiū recuperat carnem. medicamē autē cicatrizationi recuperat cutem: sed cutis est vebemētiōis siccitatis qz caro. ergo medicina cicatrizatione est vebemētiōis exiccatōis qz generatiua. Sed est hic intelligēdum ad declaratiōem maiorem vicitōz Aui. de hoc qd dicit Aui. qz medicamē cicatrizationi recuperat cutem qz ipm proprie et vere nō dicit recuperare cutem sicut medicamē generatiū recuperat carnem. vt dicit Sal. in regni. secūda pñcia. et in 3° de ingenio qz cutis est membrū spermatici mēbra autē spermatica abscisa nō renascuntur: cū ergo sit impossibilis regeneratio cutis faciēdum est aliqd simile cuti qd carnis regnē existat. vt Sal. dicit. tertio de ingenio. Illud autē qd fiet simili cuti est caro manēs in superficie quā opz imutare ad naturam cutis. vt dicit Sal. 3° de ingenio. hoc autē erit si fiat siccata simul et callosa: qz cutis fm qz dicit. Sal. 3° de similitudinibus nō est nisi ficut caro que indurata est. vñ cutis ē quasi habēs tēperamentū carnis nisi qz est magis augmētata in siccitate. et ideo si caro existēs in superficie vulneris debeat fieri loco cutis debz siccari et indurari sicut calus quiddā. hoc fit medicis fortioris exiccatōis qz ea que generat carnem cū debeat conuērtēte carnē ad naturam cutis que siccior est carne. et ideo medicamē cicatrizationis est magis exiccatiū qz carnis generatiū. Item et ias qz stimagis stipiciū manifestum est: qz medicamē generatiū nō indiget aliquā stipicitate: qz os esse mundificatiū quā quā mūdificatiōz prohibet stipicitas. et etiā idiger vt ad ips curat materia quā pbiher stipicitas. cicatrizationi autē nō indiget aliquo isto: sed stringere et coadunare qd est opus pontici et stipici. et hoc intendit Aui. vicitē vt yfzibi. Et quando indiget et ibi autē intendit qz medicamen cicatrizationi debet esse magis exiccatiū et stipiciū cum qz incarnatiū. et vna causa ppter quā cicatrizationi debet esse magis exiccatiū est illa quā diximus: qz iō illa causa pōt huic adaptari. Sed alia causa est quas ponit Aui. qz medicamē cicatrizationi nō bz tantū desiccare humiditatem actualē qz in fluit ad vulnus ad hoc. f. vt vlcus sit mūdū etiā habet desiccare ipsam humiditatem radicalem. et naturalem cutis. et hoc est ratio vt caro fiat callosa ad modū cutis. hoc autē nō posset fieri nisi desiccare ipsa humiditas naturalis cutis cū caro sit siccior carne: sed medicamē incarnatiū habet desiccare solū humiditatem extraneā. naturalem autē nō bz diminūere: imo solus debet ipsam desiccare ad būditate extraneā vt ingrosset et aglutinet et nō minuitur ex substantia eius. et ideo medicamen cicatrizationi os esse siccior qz incarnatiū. Item et ias os esse magis stipiciū: qz medicamē cicatrizationi bz coadunare humiditatem naturalem carne ad superficiem duram faciēdum de ipsa. ad hoc autē maior requiritur stipicitas qz ad incarnationē. quare et. Ex hoc ergo patz qz medicina cicatrizatione debz esse vebemētiōis stipicitatis. et etiam fortioris exiccatōis. nihilominus tamē sicut bene dicit Sal. in regni debz esse exiccatia et stipicia sine moridatione: qz de natura moridatiū est facere aduenire di-

minutionem carnis et pccationis vlcis qd est stratiū cicatrizationi. Alterius autē ex dictis pōt apparere in quo gradu possumus dicere qz medicina cicatrizatione debeat desiccare: cum debeat desiccare plus qz medicina icarnatiua qz desiccat in 2° gradu. vt dñi fuit pus. et non debeat tātū desiccare vt qñō destruat et diminuat carnē sicut facit quartus gradus. possumus ergo dicere qz debet ēē desiccatia in 3° gradu vel circa illud respectum ad pñonē mēbz naturalē fm qz dñi est de alys. Alterius autē nota vñm qd Aui. ponit in pmo. Sen 4°. cap. de cura solonis pñm qz cicatrizatione per se. et pmo fit ab eis que sūt fortis exiccatōis et stipicitatis. in qualitatibz tamē actiuis sunt pporziōta fm pñonē naturalē mēbz vt ē dñi fuit in alius medicis. p accis tñ pōt fieri cicatrizatione actualis ex actis inquantū. siccidiū talia p viam aduūtiōis crusta generare. et h est cū ex eis ppat supponit sicut sunt calcantiū et azes maxie adusta: qz si multum poneretur de eis. tunc potius conciderent et corroderent. Tunc sequimur illa pars.

Et corrosiua diminūēs carnem opz vt sit vebemētiōis absterfionis valde. Et illud quidem qd est rectum in curatione vulneris: quando perforant est vt non appozimet eis aqua. Et si fuerit necessariū et non suffere eger a balneatione: oportet vt ponatur super ea de emplastris et de panno infuso cum oleo secundū modōs ligatiōis et non permittatur aqua peruenire ad ipsum.

In qua pte determinat in generali de cognitiōe medicinarū corrosiuarū et diminutiuarū carnis. Et dñi qz corrosiua et diminūēs carnis bz esse vebemētiōis absterfiois valde: et supple ē vebemētiōis exiccatōis valde. f. aliq pñctariū. Et ex h appet qz ēē absterfio et desiccatia in 4° gradu respectu ad mēbz: qz cū talis medicina diminuat et destruat carnē. et quart^o gradus fit qz destruat et diminuat sen corūpat. bz ēē talis medicina absterfina et desiccata na respectu ad mēbz in quo admittatur in 4° gradu.

Sz tu dices. in qñitatibz actiuis in q gradu debet esse. Dñm qz pñt ēē esse in 4° gradu et in minoribz si sunt in qñitatibz actiuis. et in 4° gradu. tunc eēt magis diminutiua et corrosiua sic sunt flos eris et filia. Si autē excedant flos et filia in siccitate in 4° gradu: nō autē in caliditate. tunc bñ diminueret carnē: bz nō ita sic pme sicut sunt galle respectu ad corp^u pueri et coctices granatoz et filia. Sic ē p hoc qd dñi ē appet qz iste qñtuor spēs medicinarū qz ponit h Aui. diuersificant ad seinuicē in pñone fm qñtuor gradus: qz medicina gnatiua bz desiccare in pmo gradu icarnatiua in 2° cicatrizatione in 3° corrosiua autē et diminutiua in 4°. Et id quidē ē erectū. Ista pñt et idē talis istius capiti in q Aui. ponit qdā qd bz pbiheri post pforatiōes vulnerū. et qz hoc idē dicit in sequēti capitulo. forte fuit effectus traslatoz vel scriptioz pus apud nos vt forte posuit vt pñmaret id qd seqt cū eis qd dicit Aui et.

De perforatione vulneris et alioz cum oportet vt discoopertatur. CAP. V.

Dicit Salie. Oportet vt seces ex loco eius vebemētiōis eminentie et vt in clinis ipsum. et non sit tractus pforationis nisi ad partē ex qua est possibile currere pus ad inferiora. et vt obseruent in perforatione alefuitati et ruge fm modū quez dñm in capitulo vulnerum et du bellat nisi

in eis que excepiimus. In eis vero que sunt fluctu inquina z inbascelle. opz vt vadat perforatio cum cure in natura.

CIn isto capitulo Auicenna: qz in cura vulnerum aliquando indigemus sectione sicut in vulneribus hñtibus sinu que aliquando oportet discooperire vsqz ad fundus ipsoz. aliquando aut sufficit secare ea in parte inferiori vt curat inde virus z sanies fm qz habitum est ex precedentibus. Idcirco hic ponit quedam canones de perforatioe vulnerum. Et diuidit hoc caplm in tres partes. In pma pte ponit modum sectiois. secundo ponit cura ipsoz post sectiones. tertio docet evitare quedam errores qui possent contingere. secunda ibi (Deinde ponant desuper) tertia ibi (Et rectum quide est) Dicit ergo pmo. dixit Gal. scz de ingenio sanitatis. Alexurari. i. villi neriore. in caplo vulnez z du. belet. i. in caplo excuratur. appellat aut ea vulnera p tan. tozqz exure quado in eis est aggregata sanies sunt quasi in iudicio vulnez vel vicez cum sint interius vicerata. z tortu id qd dicit hñt. est planu vsqz eis qd dicta fuerat in illo caplo. z io hñt hñt. Tunc seqt illa ge.

CDeinde ponant desup exiccatia absqz modicatione de illis que sunt posita in tabulis medicinarum singulari. z puluis olbani melloz est in eis qz olbannum quoniam illud est vehementius stipiticum.

CIn qua ostendit Auicenna. qualis cura fit faciēda post pfozationem istoz vulnez vides. deinde. post sectioes. ponatur ibi exiccatia absqz modicatione. Et ratio huius est qz quado ista vulnera sunt discooperata. tunc nō competit in eis nisi generare carne z cōsolidare. hoc aut faciunt ea qz exicant sine modicatione. vt ocn fuit pus. **C**Intellige aut bic vnu qd etiam ocn fuit pus in caplo de perforatioe excuratur qz qd icidimus vel excuratur vel vulnus in prima vice ppter fluxū sanguis. z causa sedatū dolorē z fluxū bumoz qui attrahantur ppter dolorem qui fit causa incisionis nō debemus ponere immediate ea qd hic ponit Auicenna. sed debemus ponere aliqd qd sedet dolores z prohibeat fluxū bumoz z etiam sanguis sicut etia oēs bodie communit ponunt albumē oui qd restringit fluxū sanguis z mitigat dolorem z prohibet fluxū. Post hoc aut debemus ponere ea que Auicē. dicit de illis que sunt posita in tabulis medicinarum singulari. in secūdo libro. z puluis olbani melloz est in eis qz olbannū. per puluerem olbani ego itelligo cortices olbanniqz cortex est magis desiccatus qz ipsum olbannū. Et hoc est qd subdit Auicē. quoniam illud est vebementius stipiticū. i. vebementius desiccatiū. **C**Sed tu dices. quare ppter hoc ē melloz cortex olbani in eis qz olbannū. vt qz fit vebementius desiccatus cortex. Ecce causa huius est: qz in vulneribz magnis z cōcatis competit fortius desiccatiua qz in paruis z superficialibus. vt Galie. dicit. 4. de ingenio: qz ad vulnus magnū concurrūt plures humiditates extranee z superfluitates qz ad parū. z ppter hocqz cortex olbani est magis desiccatus qz olbannū. ideo est melloz in istis vulneribz qz olbannū. **C**Deinde dicit.

CEt rectum quide est in curatioe vulnez cum perforatur ne appropinquet eis aqua. z si fuerit necessarium z eger nō sufficit a balneatioe: sic opz vt vulnus occultet sub emplastris conuenientibus tectis cū pannis infusis cum oleis secundum modū coooperare que separat inter aquam balnei z humiditatem eius z inter vul-

nera: aut ingeneretur ei aliquod ingeniozūz possibulum in ipso.

CDic Auicēna docet evitare quedam errorem qui possent contingere ppter sectionem dicens. Et rectum quidem est zc. ne appropinquet omnis aqua. s. nec calida nec frigida. Calida enim putrefacit z frigida etiā corrumpt z incurdat. Et itelligit quē quado dicit. qz nō appropinquet ei aqua de aqua pura: qd de aqua cōmixta non effez vt si cōmiseretur cū melle. tunc. n. bene possemus cum ea lavare vulnus. z aliquando cōmitemus ea cum aceto z ponimus desuper causa restringendi fluxū sanguis qui accidat fm etiam qd ocn fuit pus in caplo de excuratur. Et intellige qz nō solū non debet eis aqua appropinquare: sed etiam nocet oleū. nec aliquid vnguentum in quo sit pinguedo vel sepm superabundās. vt ocn fuit supra. Et etiam ides dicit Auicēna in pmo. Sen quarta. caplo penultimo. nisi poneremus hoc ratioe alicuius accidētis. sicut ponimus basilicon aliquado vt si esset ibi durities in labijs. sed nō existēb? in istis accidētibus quāto ex parte istius nūqz hoc competit. ideo debemus ibi ponere exiccatia absqz modicatione. vt ocn est. Et ppter hoc faciunt male quidam cyrugi qui statim post eruptiones excuratur ponunt quoddā emplm factum cū oleo vel viello oui z farina tritici z aqua. omnia. ista sunt putrefaciētia z molliūna. vnde non cōueniunt: sed debemus ponere pus album outiqz id non putrefacit: imo restringit sanguinem z prohibet fluxū z mitigat dolorē. **C**Post appositionē huius debemus ponere exiccatia que dicta sunt. Et si fuerit eis necessariū. aqua z eger non sufficit a balneatioe hoc est nō pp vulnus: ppter aliā aliqd cām ppter quā opz ipsum balneare. tunc opz tē. planum est.

CDe regimine vulnerum habētūz apostema z dolores. CAPITVLVM. VI.

Necessarium est in huiusmodi vulneribus allentare z credere qz vulnus nō consolidat omnino dum apā non sedat. Et illud quide nō complet nisi

cū eo in quo est exiccatio z infrigidatio in principio rei z mollificatio in secundo. z administratur in eo cura apati omnino. z qd est propriū in hoc cum cōmunitate sui inuamētū in omni membro a capite vsqz ad pedes est vt si mas granatū dulce z decoquat cum vino ponitico z emplastres cū eo locus.

CQuia ipsis vulneribus superueniunt quādoqz accidentia que impediunt curationē vulneris sicut fit accidat eis apostema aut dolor aut mala complexio. Idcirco Auicēna introduxit bic istud caplm qd est de regimine vulnerum habentium apostemata z dolores. Et qz omne accidens quod accidit vulneribus potest reduci ad vnu duorum. s. vel ad apostema vel ad malam complexionē: eo qz dolor qui eis accidit non est nisi vel ppter apostema vel ppter malas complexionē. Idcirco Auicēna duo facit. pmo determinat de regimine vulnerum habentium apostemata. secūdo determinat de regimine vulnerum habentium malam complexionē. secūda ibi (Et oportet vt tu obserues) pma in duas. pmo facit quod vntum est. secūdo ponit quoddā emplm speciale qd competit in apostemato vulnerē. secūda ibi (Et qd est ppius in hoc) Dicit pmo necessariū est. qd planū est. In secūda parte dicit. Et quod est ppius in hoc. i. in apostemate cū cōmunitate sui inuamētū hoc est cū hoc qz sui inuamētum cōmune est vulneri z apati. multoties. n. contigit q

eadem medicina curat accis & morbi. ita est de isto em-
plastro: qd id emplm pdest apatit: qd infiridat & vulneri qd
exicat in omni mēbro a capite vsq ad pedes intellige in
omni mēbro. s. carnoso in vulneribz carnosos: qd de talibz
intelligit bñ. In mēbris n. neruosis & in vulneribz neruo-
sis nō competeret hoc emplm ad sedandū a p. imo con-
perit ibi alia que dicent in suo loco si de voluerit. Est vt
sumat granatū dulce. s. sicut ē cū coriice suo decoquat: &
intellige autē hoc qd illud emplm maxime cōpetit apati
in sui pncipio. in statu aut ipsius non cōpeteret: imo cōpe-
tunt tūc mollitūa resolutiua fm qd oñi fuit de hoc suffi-
ciēt in caplo vulnez. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et opz vt obserues illud ad qd conuertit di-
spōitio apostematiz sicut si tu administrame-
ris vnguentum nigrum & videris vulneris ru-
borem vebementem fieri & vesicari declina ad
infirigidantia & ad vnguentum album. Et si vi-
deris ipsum mollificari aut indurari: & tu iam
administramēta alba administramēta nigrā & alia.

¶ In pte ista Aui. ponit regimē vulnez in qd accidit ma-
la p. pro eo qd vulnus nō pōt curari nisi pus remoueatur
la p. fm qd oñm fuit etiā pus sufficiēt. qd dicit. & os
vt tu obserues id ad qd duertit dispō. s. vulneris rē. Et si
tu videris ipm. s. vulnus mollificari: vt qd tu administrame-
ris nimis būdū vt id nrari & tu administramēta alba & alia
frida nimis administramēta nigrā. s. vnguentū sed si sit ibi fa-
cta durities & alia. s. soria p. lioni male supinducte. vt si sit
ibi mollificatio administramēta exicācia. & sic semp omne con-
trariū cum suo contrario repellat.

¶ Regimē vlc in vulneribz vsqz iteri. CAP. VII.

Attentio in eo qd existimamus qd est
fissura aut disrūptio iterus est vt in-
carnetur & non dimittat sanguis con-
gelari in interioribus ita vt pibeat
fluxus sanguis. & medicie pferentes in vrisqz
interiōribz p. mīs sunt sicut vestimenta quā-
do decoquunt in aceto.

¶ Quia vulnez qdā sunt qd penetrant in mēbris interiori-
bus. quedā aut sunt que nō penetrāt. idcirco postqz Aui.
determinat sufficiēt de vulneribus nō penetrātibz ad
interiōra mēbra & curis ipsoz. determinat in isto caplo Aui.
de vulneribz penetrātibz ad mēbra interiōra & curis ipo-
roz. Nunc aut cōcauitas mēbroz iterioz p. distincta a fur-
cille vsqz ad ossa anchaz est duplex. quedā est cōcauitas
mēbroz spūaliū que ē superior. Alia est cōcauitas mēbro-
rū nutritioz qd est inferior: & has duas cōcauitates distin-
git qdā mēbz qd opafragma vocat. & dicit Alimāoz.
Et sicut duplex est cōcauitas mēbroz iterioz sic. & ut
p. licia possint accidere vulnera penetrātia: qd quedāz pe-
netrāt in cōcauitatē mēbroz spūaliū. & quedā penetrāt
in cōcauitatē mēbroz nutritioz. Aui. aut in hoc cap: & in
B tractatu determinat solū de vulneribz penetrātibz
in cōcauitatē mēbroz nutritioz nō aut de vulneribz
penetrātibz in cōcauitatē mēbroz spūaliū. Causa autē
huius. s. quare hic nō determinat de vulneribz penetrātibz
in cōcauitatē mēbroz spūaliū ēqz vulnera que
sunt in cōcauitatibus taliū mēbroz nō curāt vt vul-
nera sunt. s. cōglutinādo & icarnando fm qd postea dice-
mus: imo curāt vt vlcera. Et qd de vlcibus pectoris
& palmoz sufficiēt determinat aut in lib. 3. Idcirco h
non determinat sed pro cura ipsoz recurrendus est ad ea qd
dicta sunt in libro tertio. Ego tamē ad completiōem do-

ctrinam cyrugie faciā quoddā caplm de curatione eozuz
vulnez post hoc caplm Aui. Sed qd vulnera que sūt in
cōcauitatē mēbroz nutritioz curāt vt vulnera. s.
cōglutinādo & icarnādo fm qd Aui. dicit. Idcirco in hoc
tractatu vulnez determinat Aui. cōcauitatē de vulneribus pe-
netrātibz in cōcauitatē istoz mēbroz. Et diuidit hoc
caplm p. mo in partes duas. Nam vulnez que sūt in istis
mēbris iteriozibus quedā sunt que nō apparēt extra si
cut multoties contingit propter casuz vel p. cussionē su-
per vētrem qd fiat fissura in mēbris iteriozibz extra ta-
men nō. Quedā aut sūt vulnera que sūt in istis mem-
bris extra apparētia & habētia officiūm exterius: sicut si
fiat vulnus cū lancea vel gladio vel cū alio ferro incidēte
acuto in istis mēbris. p. mo ergo Aui. cōcauitatē ponit curam
p. moz vulnez. secūdo ponit curas secūdoz. secūda ibi.
(De vulnere autē & fissura apparētibz) p. mo in duas.
p. mo ostendit quorū intentiones requirūt ad curatiōes
taliū vulnez. secūdo ponit medicinas fm illas interiō-
nes. secūda ibi. (Et medicie) In p. ma parte vult dicere
Aui. qd due itētiōes regunt quādo existimamus qd est
fissura aut aliqua disrūptio in istis mēbris iteriozibus.
Et intellige hic de itētiōibz que sūt circa mēbras lo-
cales supposito qd pus sit facta flōbotomia. & alie ētiōes
totius corpis vna itētiō est p. solidare & icarnare talē fis-
surā & p. bibere fluxū sanguis. Alia itētiō est. p. bibere
nō sanguis ex ita tali fissura congelet in mēbris iterio-
ribz: qd ex hoc possent p. seq maxima nocumēta. tūc Aui.
ponit medicinas fm istas itētiōes. Dicit qd (Et medicie
pferentes in vrisqz itētiōibz) s. in p. solidandō & cōstrin-
gēdo fluxū sanguis & in prohibēdo ne sanguis cōgelet in
mēbris iteriozibz sūt sicut vestimenta qd decoquunt in
aceto. p. vestimēta intellige pānus lini nouū mūdū. Sin.
iste pānus lini decoquat multus in aceto. & postea ex tali
pāno lini cataplasma locū confert: qd talis pānus p. soli-
dat & resoluit sanguinē p. gelatū in iteriozibz.

¶ Aut dicitur in potu de centaurea maiore pon-
dus. 3. i. & terre sigillate in hoc inest curatio
magna. Illud autem quod in potu sumitur
causa fluxus sanguis est sicut dauid. i. & s. de
semine hyusculami al. cum aqua mellis & re-
liquis medicinis p. dicte in p. b. b. itione spuri san-
guinis & fluxus sanguinis.

¶ Dic ponit medicinas que bibunt conferēt ad hoc fm
vtrāqz itētiōē. & pater qd dicit. Et tunc Aui. post istas
medicinas ponit quidā aliam qd etiā bibitur: sed vā p. n-
cipaliter plus causa restringēdi sanguinē. Et pater qd di-
cit. dauid ē pondus sex granos oidei & reliqz medicie
p. dicte. s. in libro tertio. vbi determinat de spūto sanguis
in prohibitiōe spuri sanguis supple sunt etiā conferēt &
h. vñ p. eis si idigermus ad id capz recurramus. ¶ Intel-
lige autē hic qd Aui. c. 2. p. 2. dicit h. de cura istoz vulne-
rum. & ē tam pauca remedia posuit p. p. mo. p. mo quia
huius poterat b. ēri ex his qd dicit a. 2. 3. lib. vbi determi-
nat de spūto sanguis. & ē in 3. determinat de offēsiōe tali
qd accidere vel fieri sup vētrem & viscera. & cā est qd in
2. tractatu iteri? Aui. ponit qdā caplm de offēsiōe su-
per vētrem & viscera ex qd pōt d.ingere fissura iterius & po-
ner ibi remedia cōpleta. & iō h. solus posuit itētiōes gene-
rales que regunt in medicis localibus p. solidandō pau-
ca remedia. Tu aut debes intelligere B post flōbotomias
& euacuatiōes vniuersalē totius corpis. & si vis plures me-
dicinas spūales recurras ad p. dicit cap. 3. ex qd de istis vul-
neribus hic non determinat nisi vt videat qd ponit in hoc
caplo complete curā oīum vulnērum iterioz ventris:

sed principaliter in tēdit in capitulo de proprijs vulnerib⁹. Inferius autem magis pprie ponit curam vulnerū priorum. Tunc sequitur illa pars.

C De vulnere autē et fissura apparentibus dixit sapiēs q in dispostioe mirac vētris donec egrediantur quedā intestina: opz vt scias qūo applices intestina et intromitant. Et si egredias aliquid de zirbo opz vt scias an sit necariuz viliget cum ligatura firma aut nō: et an suat vulnus aut nō: et qūter sit via in suēdo ipm.

C In qua parte Auicē. ponit curam vulnez ventris per trantium apparētium quora. Ista pars diuidit in partes tres. Primo ostēdit quā sunt et quā oportet sciri ad curationem talū vulnez. secūdo ostēdit quā talū vulnez sunt magis periculosa et que minus. tertio ponit curā talū vulnez. secūda ibi. Et Galien⁹ quidez dixit tertia ibi. Ingr et indiget ista vulnera. Dicit q. De vulnere autē et fissura apparentibus dixit sapiēs. i. Galienus. l. 6. de ingenio sanitatis q in dispostioe mirac ventris et. Dic debet intelligere ad intelligēdū quid est mirac vide de anatomia partū ventris. Tunc autē fm q potest extrahi ex viciu Auicē. in 3. Sen. 22. de anatomia istoz pāniculorū. et ex dictis Raf. in pmo Almanf. et Ba. 6. de inge. pzi mū qd occurrat de vētre est cutis exterior. post cutim autē est qdā pāniculus fortis et carnosus q pāniculus de mirac. post istū ar pāniculū sūt lacerti vētri. vep ē tñ qd Ba. 6. d. ige. dixit q periti eleni cū vellent ostendere qualiter vulnus vētris sui deberet curari oib⁹ bis iposuerūt vñū nomen. i. epifasterion. i. mirac. et etiam Almanfō videt velle hoc in sua anatomia. l. q omnes isti lacerti. et talis panniculus vocet mirac: q nō facit aliter mentionē de ipso. post istū aut panniculū qui dicit mirac est alius panniculus sicut nō carnosus qui est magis intus iuxta intestina. et talis pāniculus vocat siphac. post siphac autem zirbus qui comprehendit intestina. post zirbū sunt intestina. hec est anatomia in breui loco partū ventris. Quādo ergo Auicē. dicit in disruptioe mirac vētris. Intellige etiam siphac: qz aliter nō possent egredi intestina cum siphac sit magis intus q mirac. Neq est tñ q licz vulnus nō penetrat ad siphac dūmodo perforetur mirac pēpōderant ita intestina q frangit ibi siphac. **C** Deinde cū dicit.

C Et Galie. quidem dixit anatomiaz almirac. et diximus nos ipsum in anatomia. Et ppter illud qd iā diximus in anatomia locus illoz est minoris timoris cū disrumpit qz locus aluouari. Et aluouari qd est mediū corporis vtriūsqz lateris mēsurā quatuor digitorū ab alborari. i. vmblico. Ingr. Quoniam fissura cū accidit in loco alborari egreditur euz ea intestina plus et reditus eoz in ea est difficilis. Et illud ideo qm res que tenet eaz nō est nisi duo lacerti descendētes in lōgitudine corporis qui pten dūtur ex pectore vsq ad os pectinis: et ppter illud quādo disrumpit vñus hoz duoz lacertorum opz vt egredias pō intestinoz et augmētas ide disrūptio. Et illud ideo qm lacerti qui sunt in vtriusqz illis plūs coarctat ipsum: vep est ei in medio lacertus fortis ptenēs ipsūz.

C In parte ista Auicēna ostēdit que vulnera sunt magis

periculosa et que minus. Et vñdixit hec pars in partes duas: qz primo ostēdit que vulnera sunt magis periculosa et que minus ex parte loci vētris. secūdo ostēdit que sunt magis periculosa et que minus ex parte magnitudinis et paruitatis fissure. secūda ibi. Si autē preparat vt sit desectio prius magna et. In prima parte Auicēna vult dicere q quādo disrumpit locus illoz est minoris timoris qz quādo disrumpit locus aluouari id est locus mediū vētris. est autē mediū ventris vmblicus et locus qui est pōpe ipsūz cum mēsurā quatuor digitorū circū circa ab obis partibus. infra et supra. et ab alijs lateribus. Causa autē quare locus mediū ventris est maioris timoris qz locus pliorum est: qz ex tali ruptura egredit maior numerus intestinoz et intromissio ipsoz etiaz difficilior est. et hoc ideo. est quia lacerti qui tenent intestina sunt duo lacerti neruosi ptefēti in lōgitudine ventris. quādo ergo vulnus accidit ibi incidunt bi lacerti. vñ intestina egrediunt. in illis autē sunt plures lacerti. Itē etiaz ad hoc inuariat q lacerti carnosī qui sunt in vtriusqz illis coarctat et exprimit ea que ibi sunt. vnde intestina cōgūtur egredi. Itē etiaz in medio vētris non est lacertus fortis carnosus per quē prohibetur exitus maxime si vulnus magnus sit: sed in illis sunt tres lacerti fortes carnosī ex vtrāqz parte qui tenent intestina. vñ fortius ibi retinētur et minus cōgūtur egredi. Et etiam alia causa quare vulnus ibi est maioris timoris qz in illis: qz mediū vētris babz extremitatē lacerti neruosi quā nō habent vliā: qz in plus sunt lacerti carnosī. et nō cū vulnus qd cadit in extremitate lacerti neruosi sit timorofus. vt dicit supra. idcirco est magis timorofus vulnus in hoc loco qz in illis. hoc vult dicere Ba. et in quodā q. postea in quo reperit b. d. vñdixit.

C Si autem preparatur vt sit disruptio magna egredietur numeratio intestinoz: quare erit eoz intermissio vehementior et difficilior. In vulnere autem paruis si nō succurrat cum intermissione intestini inflatur et ingrossatur. et istud propter quod generatur in eo de vētrofate. quare nō ingreditur ex illa disrūptioe. Et ppter illud saluioza vulnera accētia in mirac disrūptēria sunt illa q sunt eqūlis magnitudinis.

C Vñdixit Auicē. ostēdit que vulnera vētris sunt magis periculosa et que minus ex pte magnitudinis vel paruitatis fissure. et planū est qd dicit in ista. Tūc segit illa p.

C Inquit. Et indigent illa vulnera rebus quatuor: quarum prima est vt reducat in intestinū apparēs ad locum qui est ei proprius. et secunda vt suatur. et tertia vt ponatur super ea medi carmē conueniēs. et quarta vt sit folliculatio ne pronentat alius membrorum nobilium propter illud timor.

C In parte ista Auicēna ponit curam istoz vulnez ventris. Et ista pars diuiditur in partes tres: quia primo ponit curam vulnerum ventris quando ex vulnere egreditur intestinū. secūdo ponit curam vulnez ventris quando ex vulnere zirbus egredit. tertio reperit quedam hū pradicta. secūda ibi. Inquit. Typo. cum egredit aliquid ex zirbo tertia ibi. Et si egreditur aliquid de zirbo et. Prima pars diuiditur ad huc in partes duas. Primo ponit curam istoz vulnez quando ex vulnere egreditur intestinum: sed nō est. ppter hoc vulneratum intestinum: secūdo ponit curā ipsoz quādo intestinū est vulneratum: 2^a ibi. Et si vulnus iā puenit ad intestinū est intestinū

prima in duas. Imo ponit quot intentiones regunt ad curatōes talū vulnē. 2^a p̄sequē de vna q̄ illaz itētiōnū. 2^a ibi. "Pone q̄ q̄ sit vulnus rē." Dicit q̄ sic. Inquit. i. ha. 6^a de ingē. sanū. Et indigent ista vulnera. s. in curatōe ipso rē reb⁹ rē. 2^a quarta. s. res est vt sit sollicitudo ne pueniat aliquid mēbroz nobiliū ppter id. i. ppter vuln⁹ timor. itel ligo aut istū timorē. i. ne sanguis coaleſcat in mēbris iterioribus. qz hoc inferret maximū nocumētum in mēbris interioribus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Pone ergo q̄ sit vulnus tante quātitatīs vt nō possimus ppter paruitatē eius intromittere intestinū pcedēs ab eo. Et quidē est nobis necessariū vt resoluamus illam vētositatē: aut vt dilatemus ipsam disrūptionē: 2^a vt dissolnamus vētositatē est meli⁹ si posse est in ea.

¶ P̄sequitur de p̄dictis intentionib⁹. p̄positis fideis in curatōe talū vulnē. Et ista ps diuidit in partes tres. Primo ostēdit quāsit intestinū exiēs reducat ad p̄p̄riū locum. 2^a quāsit tale vulnus dē sui. 3^a ostēdit q̄ sunt medicamina puenientia tali vulnē. de 4^a aut itētiōe bīc nō p̄sequit. i. p̄hibere ne sanguis coaleſcat in mēbris interioribus. Et causa huius est: qz in p̄ma pte huius capli posuit medicamina que restringit fluxū sanguis 2^a resoluūt sanguinem coēlatū in mēbris interiorib⁹. 2^a etiā inferius in secundo tractatu ponit has medicinas vbi determinabit de casu 2^a ostēdit q̄ sup ventrē 2^a viscera. 2^a idē in hoc caplo de hoc nihil p̄posuit. 2^a ibi. "Dico ergo ppter rē." 3^a ibi. "Inquit deinde pone super ipm." Prima in duas. p̄mo ostēdit quālit reducat intestina ad p̄p̄riū locū. secundo ostēdit qd sciendū post reductionē ipsius. 2^a ibi. "Cū ergo seruant in intestina." Prima pars diuidit in duas. In p̄ma parte ponit causas impediētes introitū intestini. In secūda parte docet reducere intestinū ad p̄p̄riū locū per remotionē illarum causarū 2^a etiā in preparationē 2^a figuratōnē infirmi. 2^a ibi. "Et cā qdē in inflatiōe intestini rē." In p̄ma parte vult docere Auicē q̄ cause impediētes introitū intestini sunt ventositas 2^a paruitas vulneris. 2^a sic ad hoc vt reducatū intestinū opz aut dissoluere illā vētositatē aut dilatare vulnus. 2^a si p̄d̄ reduciūz dissolutionē ventositatē melius est q̄ cum disrūptione vulneris. hoc est quod dicit. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et causa quidē in inflatiōe intestini est frigus aeris. ppter illud ergo o3 vt submergat spongia in aqua calida 2^a epprimas ipsaz 2^a vapores ipm. 2^a vinū stipticum quādo caleſcit etiā est immatū in hoc loco: 2^a illō qm calefacit plus q̄ sit calefactio aque 2^a confortat intestinū. O3 si hec cura nō resoluūt inflatiōnē intestinoz: tūc ad ministrē amplificationē vulneris. Et conueniētius istrumētōz ad hanc sectōem est istrumentum qd cognoscat ad p̄forādas fistulas. Cullelli aut p̄forādi acuti ex duabus pub⁹ facti ad caput caneantur.

¶ Docet remouere p̄dictas causas. 2^a tria facit. Primo docet remouere ventositatē. 2^a ostēdit si vētositas illa non potest resolui quālit vulnus debet ampliari 2^a cum quo possit. 3^a ostēdit quē figura 2^a p̄paratio infirmi est conueniētior ad reduciēz intestinoz. 2^a ibi. "O3 si hec cura non resoluit." 3^a ibi. "Et rector figuraz." In p̄ma quod dicit plana est. In 2^a pte dicit q̄ si hec cura rē. Et conueniētius infirmo ad hanc sectōēz est infirmū qd cognoscat ad p̄forā

das fistulas 2^a maxime ad p̄forādas fistulas ani. qz in tali bus fm q̄ dicit Albucasis o3 ad ministrari statū totum cui⁹ pars interior sit incidēs valde. pars aut exterior nō sit incidēs 2^a tale istrumentū debet esse ad amplificandū talē disrūptōēz vētris: sed vlti⁹ etiā fm q̄ dicit Albucasis in caplo vulnerē⁹ vētris in tali infirmo q̄ admīnistraf ad amplificandū tale vulnus extremitas nō o3 ē multū subtilis: imo o3 ē aliquātulū obtusa vt nō noccat intestino 2^a forma ei⁹ 2^a figura fm q̄ ipse describit Albucasis ē 3^a q̄ videt ibi. "Cullelli aut p̄forādi." i. p̄ quos debz fieri p̄foratio facti ad caput. i. in extremitate ipsoz acuti in duab⁹ pubib⁹ caueat: qz vt cū est vna pars o3 efficiēdes 2^a altera nō: q̄ illa ps q̄ adheret intestino si esset incidēs posset intestinū vulnerare. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et rector figuraz 2^a p̄paratio in infirmo est vt si fuerit vulnus lesū vadens ad partē inferiōrē sit figura 2^a p̄paratio ad supiōrē. Et si fuerit vulnus vadēs ad supiōrē: figura 2^a p̄paratio vadant ad inferiōrē. Sit ergo itētiō tua quā itēdiā in vtriq⁹ reb⁹ simul vt nō cadāt reliqua intestina sup intestinum cuius inferius apparet. Et cū tu posueris hāc tuam intentionē: scias q̄ si fuerit vulnus in pre dextra: tūc oportebit vt facias egrū declinare ad prē sinistram. Et si fuerit in pre sinistra facias eū declinare ad dextram. Et sit itētiō tua semper vt ponas prē in qua est vulnus altiorē pre altera: hec est. n. res q̄ est cōis oib⁹ istis vulnērib⁹.

¶ Ostēdit Auicē. quē figura 2^a preparatio sit magis com petens infirmo ad reductionē intestini 2^a dicit. Et conueniētior figuraz rē. iens. i. vadens. Sit ergo itētiō tua in p̄paratōe 2^a figura infirmi quā intendis in vtriq⁹ reb⁹ si nullū. si fuerit reducat intestinū p̄ dissolutiōis ventositatis si ne p̄olaretōz vulneris. hoc est res. i. talis p̄paratio 2^a talis figuratio quē est cōis oib⁹ vulnērib⁹ istis: qz sic semper debz situari infirmus in quolibet vulnere vētris fm q̄ mo dixit Auicē. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Cum ergo seruantur intestina in locis suis q̄ sunt eis p̄p̄ria postq̄ reducta sunt ad vētrē cū vulnera sunt magna: tunc necessarius est minister edoctus. Et illud idē o3 ipz vt reneat locum illius vulneris totūz manu sua deforis 2^a colligat ipm 2^a aggreget 2^a deregat de eo aliquid ministro suū ipz 2^a redeat ad illud quod iam suū est de eo enā: 2^a aggreget ipm 2^a colligat paulatim donec suū vulnus totum futura decēti. Et ego narro tibi illud qd meli⁹ est de assuptione vētris.

¶ In pte ista Auicē ostēdit qd est sciendū post reductionē itēti ad p̄p̄riū locū. 2^a colligat ipm. i. vt coadunet ipm in multā labia vulneris planū ē id qd dicit. Tūc sequilla ps.

¶ Dico ergo: quoniam ppter ea q̄ res que est necessaria est vt comp̄tēbādū illud quod est iter mirac 2^a s̄p̄bac iā est necessariū tibi vt icipias 2^a intromittas acū in cutē deforis ad iteriōrē partē. cum ergo penetraverit acus in cutē 2^a in lacertum cutē fm rectitudinē in longi

tudine ventris tori: dimitte margines siphac in hoc latere ⁊ nō intromittas in ipm acum ⁊ fac penetrare acum in margine alius deintꝰ ad exteriora: deinde fac penetrare eam ab intus ad exteriora in margie alio mirac: ⁊ cū feceris caz penetrare: tūc fac penetrare eā secundo in hoc eodē margine mirac aut de foris ad interiora: ⁊ dimitte margines siphac q est in hoc latere: fac ergo penetrare acū in latus aliud deintꝰ ad exteriora: ⁊ fac eā penetrare cū tua penetratio ne in siphac in margines mirac qui est in parte eiꝰ donec facias eā penetrare tori: deinde icipe itez ab hoc eodē latere ⁊ sue ipm cum margine q est siphac in latere alio: et extrahere eā ex cute quā penetravit: deinde reduc acū in illā cute ⁊ sue marginē siphac q est in latere alio cū hoc margine mirac ⁊ extrahere eam ex cute que est in parte eiꝰ: ⁊ facillud vna vice post aliā vsqꝰ quo suas vulnus tori fm illud exemplum. In infura autꝰ q sunt inter duo puncta caueas supꝰ fluitas in lanudie ⁊ strictura: qm amplitudo nō tenet fm q opꝰ ⁊ strictura adunat. Et silū itez si fuerit chozdosus adunat ad distrīpēdū: ⁊ si fuerit molle abscidit ⁊ ligas leue dux: ⁊ si multer si pfundaueris pūcturā in cute. nam si fuerit longinqua a pūctura vez remanserit de vacuitate intra ipm ⁊ extra eam nō icarnat: ⁊ serua equalitate illic ē. Inquit. Et pone intentionē tuā in suendo venire adherētia siphac cū mirac. foras se. n. adherēbit ⁊ incarnabit: qm est neruosus. Et iā consuevit ipm qdaz fm hūc modū. opꝰ ⁊ vt figamus acū in margie mirac ⁊ exteriorē ⁊ faciamus eā penetrare ad interiora ⁊ dimitramus marginē siphac tori: deinde reduc ambū acū et faciamus eā penetrare: deinde penetrat acū ex hio pꝰis quaz penetravit: deinde faciamus penetrare in margine alius de marginibus mirac fm hoc. Et iste modus cōsuendi melior cōsuetione cōi q comprehendit quatuor margines in penetratōe vna: et illud iō quoniam cū hac cōsuetione itez quaz iam dixi mus iam cooptur siphac retro mirac: et continuat cū eo cooptura decēter.

¶ In pte ista Zui. postqꝰ ostendit qualiter extēs intestīnū oꝝ reduci ad suū locū pꝰrius ostendit qualiter tale vulnus fm oꝝ determinat q bīc de futura vulnez vētris. Et ista pō di uidit in ptes tres. In pma parte ponit quēdā modū futuri reistoz vulnez que Bal. pōit. s. de ingenio. In secūda parte ponit quēdā aliū modū futuri quonidaz alioꝝ. In tertia pte ipē inuit aliū modū futuri que est cōi istis vulneribus ⁊ alia. ⁊ hoc facit cōparatōe scdm modū futuri ad aliū cōem ostēdēdo q ⁊ talis modus est melior. ⁊ ibi. Et iam dixerunt qdaz ibi. Et iste modus suendi ⁊ c. Pꝰima in duas. pmo facit qd cōi est. ⁊ addit qdaz q debent

obseruari in modo suendi. ⁊ ibi. In mensura autꝰ que est inter duo pūcta ⁊ c. joia q dicit Zui. in his pꝰibus planis erūt p ea que dicent in quodā notabili. ¶ Propter qdē nōndū q Zibucasis ponit q qtuor sunt modi futuri vulnez vētris. duo sūt modi cōes istis vulneribꝰ ⁊ alia. alia aut sunt pꝰy istis vulneribꝰ. s. pmo duo modi non differunt in mō futuri: sed solū differūt: q in pmo mō dimittur acū ifura. In secūdo aut nōimo solū contigunt labia mediāte filo. ⁊ iō quasi ambo pnt reduci ad vnu modū. est talis modus vt suant ambe ptes pāniculoꝝ ex vtrāqꝰ pte in vna pūctura vt imittat acū in siphac ⁊ mirach ex vna pte ⁊ penetrat simul mirach ⁊ siphac ex alia parte vt nō fiat ibi aliqꝰ diffictio iter labia vulneris sicut nō fit in alijs vulneribꝰ. ⁊ iste modus pōt bꝰe in se duos modos positos quos ponit Zibucasis: qz qm dimittur acū in ifura. tūc est vnus modus. qū aut nō sed solū fit cū filo tūc est aliꝰ modus. ⁊ istū duplicē modū q pōt reduci ad vnus modū tāgit Zui. in illa pte. ⁊ iste modus sciēti est melior cōsuetōe cōi. vbi comparat modū pꝰriū futuri ad istum modū cōem ostēdēdo q iste est melior. Sic ergo hūmus duos modos cōes futuri istoz vulnez quos ponit Zibucasis. ¶ Modi autꝰ pꝰy sunt etiā duo. vnus modus est capiēdo mirach solū ex vna pte. ⁊ dimittēdo siphac ex alia aut capiēdo siphac ⁊ mirac. ⁊ sic fiat quonqꝰ sit complexa tota futura: ⁊ iste est modus qdē pmo ponit Zui. Secūdus aut modus futuri. pꝰrius qdē ponit Zibucasis est vt pmo suat mirac cum mirac solū ⁊ dimittēdo ex vtrāqꝰ pte siphac sed secūdo accipiat mirac cū siphac ex vtrāqꝰ parte. ⁊ fm istum modū procedat vsqꝰ ad finē. ⁊ istū modum nō tangit hic Zui. sed vtra istos quos ponit Zibucasis: Zui. ponit modū quēdā quonidaz alioꝝ. ⁊ est vt sit atur solū mirac cum mirac dimittēdo semꝰ siphac. ⁊ istū modū tangit ibi. (Et ostēdit q. ⁊ c.) ⁊ in illa parte laudat Zui. istū modū etiā magis q modū cōes. Et causa huius est: qz cūz tali futura cooptit siphac retro mirac cooptura decēti sic ⁊ pꝰus cooptebat nāliter. in futura aut cōi nō fit cū accipiam oꝝ quatuor margines in vna pūctura. Ego tū credo viterꝰ q inter oꝝ modos futuri tertꝰ modus que ponit Zibucasis que ponit Zui. pꝰmū est melior. ⁊ ibi etiā credo q sit de itētiōe Zui. Et causa huiꝰ est: qz siphac est pāniculis neruosus. mēbra aut neruosa sunt difficilis incarnatōis. mirac aut est pāniculus carnosus magis. mēbra aut carnosia sunt facilis incarnatōis cū siphac sit difficilis solidatōis: mirac aut facilis. oꝝ q iūgi ⁊ iūscari siphac cū mirac vt melꝰ possint incarnari ppter iūscatōis quā recipiet a mirac. ⁊ q hoc fit melꝰ pꝰillū modū futuri qꝰ p aliu. idcirco ille est melior. ⁊ hoc est qd dicit Zui. in illa pte. Ingt. s. Bal. pone intentionē tuā in suendo vētre adherētia siphac cum mirac foras se adherēbit ⁊ incarnabit. s. siphac si ita facies qm est neruosum. s. siphac. ⁊ idcirco opꝰ vt fiat adherētia ipm cum mirac vt recipiat facilitatē solidatōis a mirac. ¶ Medici hodie tū nō faciūt vsqꝰ de tali mō futuri: s. solū suūt ipm futura cōi. p hoc q dicitur sūt potes itelligere vba Zui. Tūc seqꝰ illa pte.

¶ Inquit. Deinde pone supꝰ ipm de medicis lincarnatū et necitas ad ligandū est vebemētiꝰ in his vulneribꝰ: et madesac lanā marabazze cū oleo calido pax et imolue supꝰ alibez: et alibez sicut vadit. Et elictis iā ipm cum alio quo mollificatio ē sic olea et mucilagines.

¶ In parte ista Zui. ponit que sunt medicamina quentia istis. Dicit q. Ingt. s. Bal. s. de i. g. sa. Deinde. i. post reductionē intestini ad pꝰriū locū: post futurā talis vulneris supꝰ ipm pone ⁊ c. Et necitas ad ligandū est vebemētiꝰ in

his vulneribus supple q̄ in alijs. Et rō huius est ppter su-
stentationē itestinoz nō exeat. 7 madesac lanā maroba-
ce. lanā succidā cum oleo calido parit̄: in oleo sup alibi
rem. 7 sup illa 7 alchabien. 7 sup inguina sicut vadūt. 7 hoc
fit rōne doloris mitigationis: vt p̄beas apā: nā mitiga-
tio doloris 7 p̄bitio apostematū in vulnerib⁹: 7 maxie
in vulnerib⁹ mēbzoz vbi sunt lacerti sicut ē hic fit cū vn-
ctio olei calidi circa partes circūstātes: 7 si est in hyeme
faciō oleo cōmuni. si aut in estate fac cū oleo ros. sicut di-
cit Albucasis. 7 clisteriza. 7 infirmū q̄s aliquo mollicari-
no: vt epitus fecit nō sit violētus: 7 cōmoneat vulnus sic
sunt olea 7 mucilagines: sicut est mucillago malue: 7 mal-
uauici 7 similitū in q̄bus dissepere cassia fistula: 7 huius
modi lenitiua solutiua. ¶ Et itellige hic q̄ dicit Aui. q̄
clisterizet cū aliquo mollicatio. 7 si in itestinis nō sit nocu-
mentū. q̄ si in itestinis suis sentiat nocumētū sicut dolo-
rem 7 putrefactionē. tūc nō d̄s clisterizari sicut cū molli-
tū. imo d̄s etiā clisterizari cū stipicio: sicut cū vino nigro
stipicio pōtico repido fm q̄ dicit Albucasis. 7 Aui. etiaz
dicit hoc in sequenti parte q̄ talia sunt q̄ iuuant vulnera 7
vlicera itestinoz. Tūc sequitur illa pars.

¶ Et si vulnus iā puerit ad itestina 7 susti-
pim⁹: tūc regimen sit illud q̄ diximus. verū si
o3 vt clisterizet cū vino nigro stipicio repido:
7 p̄p̄e si vulnus iam cōsūtū fuerit: aut appo-
pinquauerit minuta itestina: qm̄ itestiniū icu-
num non sanas oīno ex vulnere qd̄ in ipso acci-
dit ppter subtilitātē sui cōpozis: 7 multitudi-
nem eius qd̄ est in eo de venis: 7 p̄p̄q̄ratem
sua ad materiā nervoz: 7 multitudinē effusio-
nis colere ad ipsū: 7 vehementiā caliditatis
eius: qm̄ est magis p̄p̄inquin⁹ epati q̄ itestina
alla. Inferiora vero ventris propterea q̄ sunt
denā carnis sis de medicatioe ipoz cōfides.
Ingt. Ba. lib. de igenio sanitatis. Et sit itentio
na apud disrupcionē mirac v̄tris cūz siphac
vt suas eā cōsūtione cōglutināre siphac cū mi-
rac: qm̄ est nervosum tarde icarnationis cum
alio: 7 illud cū mō suuiciōis quā diximus: quo-
māz ipsa aggregat 7 cōglutinat in punctura si-
phac. Ingt. Et itestina cū egrediunt̄: tūc p̄fert
vinū nigru⁹ forte. 7 calefiat 7 submergat in co-
lana 7 ponat desup. qm̄ ipsa dispergit istāma-
tionē eoz: 7 detumescere ea facit. si aut nō fue-
rit p̄sens. tūc administra quasdā aq̄s stipicitia-
tis fortis calefactas. q̄ si nō fuerint p̄ntes. tunc
vapoza ea cū aq̄ calida donec detumescat. si at
nō egrediunt̄ in illud aplīficeat lo.

¶ In ista pte Aui. postq̄ determinauit de cura vulneruz
v̄tris: qm̄ ex vulnere egredit itestinus. nō tūc est vulnera-
tus. determinat de cura ipoz qm̄ itestiniū ē vulneratum.
7 ostendit etiā cū hoc q̄ sunt itestina que recipiūt solidatio-
nem: q̄ nō repetit etiā quedā supradicta cōmendādo p̄i-
mā modū future supradictuz. Dicit q̄ si vulnus iā pue-
rit ad itestiniū 7 susti ipm̄. i. itestinum: tūc sit regimē id
qd̄ dixim⁹. 7 post suuiciōe itestini. Vult ergo d̄ Aui. q̄
si itestiniū est vulneratū. tūc p̄mo o3 sui itestinum. 7 de bz
sui cum acu subtili. 7 filo de serico subtili. vel cūz filo de i-
testinis animalū p̄parato fm q̄ Albucasis ponit. dicit. n.

q̄ accipiat extremitas filii ex itestino 7 ex carne multuz.
Deinde liga in extremitate eius filum subtile inuolutum
Deinde itromite id filū in acū 7 sue cū eo itestiniū. postq̄
vō tu susti itestiniū. tūc fac alia q̄ sunt necessaria. f. reduc
itestiniū ad locū suū dissoluēdo ventositatē q̄ ablutō vi-
ni nigri stipici. Deinde postq̄ reduxisti itestiniū sue vulnus
fm modū p̄dictū: 7 dimittant filioz capita itestini extra
vuln⁹: vt possint extrahi qm̄ facta ē icarnatio. Deinde ponā-
tur sup vuln⁹ medicine icarnatiue que ad hoc cōueniunt.
Et p̄p̄ hoc dico vlti⁹: q̄ nō o3 vulnus v̄tris teneri aper-
tū donec itestiniū vlti⁹ icarnet sicut dñt gđā. 7 Brunus
fuit b⁹ opionis. q̄ multa p̄nt ex hoc seq̄ pericula. p̄mūz
est. q̄ qm̄ vuln⁹ mutabit aer subintrabit 7 faciet in itesti-
no tortiones 7 dolores p̄p̄tositatē quā in eo generat. ex
hoc aut p̄nt accētia p̄aua cōleg. Scdm̄ ē. q̄ vulnere retē
to apto. 7 ostentat exibat itestia. 7 iōv dicit ē o3 sui vuln⁹
qm̄ susti ē itestiniū. 7 hoc ē de intentione Aulien. q̄ dicit q̄
post suuiciōe itestini fiat regimē qd̄ diximus. ¶ Vlti⁹
itellige q̄ Albucasis ponit quandā suturā itestiniū q̄ fit cū
formicari capiti⁹ abscissis quā dixerūt gđā experimēta-
tores: 7 illa sutura nō v̄r mibi bñ tuta. q̄ adeo beuiter re-
net ista capita post abscissionē istoz vel ipoz a corporib⁹
q̄ ex q̄libz cōfricatioe p̄nt recedere. 7 ipse met Albucasis
dicit q̄ talis modus suturē ē fm viā fiducie 7 p̄ci. 7 iō nō
ē multū in tenditū. ¶ Vlti⁹ itellige fm q̄ ponit Albucasis
q̄ iudiciū medicatōis istoz vulnerū ē sicut iudiciū
medicationis alioz vulnerū: q̄ si tale vulnus ē recēdē cūz
sanguine suo: nō mutat ipm̄ aer. tūc cura ei⁹ ē illa q̄ di-
cta ē. si aut iā mutauit ipm̄ aer: tūc debet ibi poni quedāz
vnguētā vel emplastrā digestiua donec faciāt pus. postea
curent cū mūdificatiōis 7 exiccatiōis sicut curant allui
cera. verū o3 vt clisterizet cū vino nigro stipicio tūc. hoc
est id qd̄ dixit supra. q̄ qm̄ accidit lesio in itestini: tūc nō
d̄s clisterizari eger solū cū mollicitate nisi inq̄tū leniūt fe-
ces: 7 o3 etiā clisterizari cū stipicio que iuuat vulnera in
testinoz: 7 ideo dixit Aui. verus denotādō hic aliquam
differentiam supradictam totū aliud quod dicit hic Aui.
planum ē. Tūc sequitur illa pars.

¶ Ingt hyp. 7 egredit zirbus ventris in vul-
nere. necesse est vt putrefiat qd̄ de eo egredit q̄-
nis moze tpe paruo. 7 ē in hoc vehemēt⁹ q̄
itestina 7 epat: qm̄ itestina 7 extremitates epa-
tis si nō remanēt exteri⁹ spacio lōgo donec ifri-
gidēt valde vehemēt⁹. tūc cū egrediunt̄ ven-
trem. 7 icarnat vuln⁹ redit ad nās suas. zirb⁹
vero l3 moze tpe paruo: tūc necesse ē vt qd̄ ex eo
qd̄ appz egrediunt̄ v̄trē putrefiat. Et ppter il-
lud p̄parat medici in icidēdo ipm̄: 7 nō intro-
mittit qd̄ de ipso apparet in ventrem. q̄ si iue-
niatur in zirbo diuersoz ab hoc illud est valde
parū 7 fortasse nō inueniatur.

¶ In q̄ parte Aui. postq̄ determinauit de cura vulneruz
v̄tris qm̄ ex ipso egredit itestiniū. hic determinat de cura
vulnez v̄tris qm̄ ex ipso egredit zirb⁹: 7 vult d̄ Aui. q̄
si zirb⁹ egredit. 7 o3 tpe p̄mo moze tpe paruo putrefit
f3 q̄ dicit Hippocras. 7 hoc cognoscit p̄ viriditate 7 nigre-
dine ipsius. tūc ḡ medicus o3 icidere totū putrefactuz. q̄
si reingredere itus illa p̄ putrefacta: tūc totus zirb⁹ pu-
treferet. 7 iō festinādū ē vt cito abscindat quod de eo fa-
ctus ē viride vel nigru⁹. o3 tūc pus ligari cū vino sine lo-
ci sani fm q̄ dicit Albucasis eo q̄ in ipso sunt vene raria-
rie ex q̄bus cōtegetur fluxus sanguis si nō ligaret. 7 tūc
icīa talī parte zirbi suat vulnus 7 extremitates filii zirbi

extra vuln^o dependat: vt postea remota tali pre putrela
cta extrahat. h̄ ego itēdit h̄ Aluic. Tūc segit illa p̄a.

Et si egredit aliqd de zirbo tūc necesse est ti-
bi vt scias an oporteat cicidit an non: ⁊ an opor-
teat sui vulnus an nō: ⁊ qualis fiat. Nā si vul-
nus cadat in aluonari ⁊ tūc medij vētris: tūc
est plaris timozis: qm̄ sunt extremitates lacer-
toꝝ cooperte super ventrē. Si fuerit in illis ⁊
sunt a duobus laterib⁹ medij ventris a dextra
⁊ sinistra qm̄ quatuor digitis. tūc est saluioꝝ:
qm̄ nō est in eo aliqd de extremitatib⁹ lacerato-
rum nervosoz. loci p̄o aluonari futura iteruz
est difficilis. ⁊ illud iō quoniā intestina eminent
⁊ egrediuntur a disrptione que in hoc loco:
⁊ reditus eozum in hoc loco est difficilis. ⁊ il-
lud q̄ illud qd̄ plicat ea intentione eozū est duo
lacteri p̄tensi in lōgitudine ventris carnosī qui
descēdit ex pectoris ad rachaba: ⁊ est os pecti-
nis. Et ppter illud qm̄ cadit vulnus in hoc lo-
co icidit hos laceratos. ⁊ ē eminentia intestini
vehementioꝝ. qm̄ lacteri qui sunt in illo cōtinet
ipsū: ⁊ nō est ei in medio lacteris foris reti-
nens ipsū. Si autē preparat cū hoc vt sit vul-
nus magnus. tūc necesse est vt emineat ⁊ egre-
diatur ex eo nervus intestinoꝝ: ⁊ quare sit itro-
missio eozum difficilioꝝ.

In ista parte Aluic. reperit quedā supradicta: ⁊ patz per
ea que dicta sunt p̄us.

Capitulū Dini de vulneribus penetrātib⁹ in cōcūta
te membrorum spiritalium.

Cum dictum fuerit p̄us qd̄ vulneruz
penetrātib⁹ quedā sunt
penetrātib⁹ in cōcūta tēbris nutritioꝝ
vt que sūt in partib⁹ vētris ab ymblico infra:
⁊ parū supradicta aut sunt penetrātib⁹ in cō-
cūta tēbris spiritaliū: vt que sūt in p̄ib⁹ pectoris
vel toracis aut doꝝficū Aluic. nō determinet nisi de p̄mis
vulnerib⁹ penetrātib⁹ ppter cām p̄dictam. idcirco nos
q̄q̄ nō spectet ad p̄positū Aluic. ad cōpletioꝝ tū doctri-
nā cirugie de his vulnerib⁹ ⁊ cura ipsoꝝ aliqd capitulum
breue extractū ex dictis Aluic. in. 3. ⁊ Albucaſis ⁊ h̄ak. de
igenio. p̄stituemus. Dico ergo. si accidit tale vuln^o: tūc si
gnū eius ē fm̄ qd̄ dicit Albucaſis cap^o. de curatioꝝ vulne-
rum qd̄ ex vulnere egredit vētoſitas qm̄ ifirmus anbelat
vel tuſſit. imo aliq̄ egreditur tāta vētoſitas qd̄ extinguit
candelaꝝ accēſam. ⁊ tūc vt dicit Albucaſis qm̄ ex vulnere
egredit vētoſitas ſcias qd̄ tale vulnus ē mortale. dicit enī
Dyp. ſexta p̄cula affuſimoz. vēſicā d̄re icīſam aut cere-
brum aut coram oꝝa fragmā ēē mortale. nō autē eſt iteli-
gendū qm̄ dicit ip̄s qd̄ mortale. qd̄ oēs inde moꝝiant: ⁊ nul-
lus euadit: ſs qd̄ plurimū inde moꝝiunt. aliqui tñ poſſunt
euadere fm̄ qd̄ ibidē ponit ſigna huius Albucaſis.

Cura ipsoꝝ vulnerum fm̄ Dinum.

Preſentio aut curationis huius vulneris
eſt duplex. vna eſt vlt. altera
p̄o particularis. Vniuerſalis aut iterio ē circa
euacuatioꝝ totiꝝ corporis: ⁊ diuerſioꝝ totius
fluxus humoꝝ ad locū: vt ſtatim fiat ſtoboto-
mia ex vena cōmuni ex parte diuerſa niſi aliqd impediāt
⁊ ſiāt criſteria aut ſuppoſitoria qd̄ oriunt m̄z a pte patier

te ad iſerioꝝ: ⁊ ſiāt fricationes ⁊ ſtricture doloroſe in b̄is
chys ⁊ crurib⁹. p̄ particularis aut iterio ē circa vulnus. q̄
ḡtale vulnus ē recēs cū ſanguine ſuo. tūc q̄tus ex parte
vulneris talis vñ ē ſtati p̄peteret icarnatio ⁊ ſuitio. h̄ ip̄s
dicit h̄ ex accēti. dicit. n. Albucaſis qd̄ nō oꝝ vt ponas in eo
p̄o hora puluerē qd̄ ſtringat ⁊ ſanguinē reſeruat vt non re-
tineat ſanguis in p̄funditate coꝝpis: ⁊ reuertat ad coꝝ: ⁊ oꝝ
gelet ⁊ iſterſicat iſfirmū ſuſſocato ip̄m. Ss ſi ſecuri eſt cū
qd̄ ſanguis nō remanet: ſi ueremus ip̄m p̄ma hora: ⁊ poſt
dare⁹. qd̄ qd̄ h̄ ſecuri nō ſum⁹ ex qd̄ pōt ſeq moꝝia iterio
idcirco p̄ma hora qd̄ venit ad te talis vulnerat⁹ reclina⁹
ē p̄ pedes: vt ſanguis qd̄ in p̄funditate ſuit. exeat ⁊ pone in
oꝝificio vulneris itus fm̄ qd̄ dicit Albucaſis. vnguentū attra-
ctiū qd̄ attrahat ⁊ mōdificet ſanguinē qd̄ gelatū iterio. tale
autē ē ſic gluten alborum vel mel qd̄ melius ē: ſiāt empla-
steri⁹ vſq̄ ad aliquos dies mitigatā dolorē: ⁊ diſſoluen-
tia ſanguinē qd̄ gelatū: vt empli⁹ ex abſintbio ⁊ calamēto
⁊ farina ordēi ⁊ ſenugreci coctis in vino cū melle ⁊ cerba
tura ſurſuris. ⁊ p̄bebat aſſiduam mollificatioꝝ: neli
qd̄ itas aggreget in p̄ſido. qd̄ h̄ vulnera ſunt difficilia
⁊ ſolidatioꝝ p̄ p̄funditate ipsoꝝ occulta. ⁊ iō idē fm̄ qd̄
dicit h̄ak. medicinis multū exiccatius qd̄ medicis exteri-
orib⁹ ⁊ iterioꝝ. ⁊ ſi vnguentū nō ſit tibi p̄is: tūc vt dicit
Albucaſis pone p̄ſm ip̄m corū veruſſū vel liciā vt ſugit
qd̄ egredit ex eo d̄ b̄iditabit⁹: ⁊ h̄ant liciā qd̄ ſimitur
in talib⁹ vulnerib⁹ ſuſpicioꝝa vel capita eoz ſint groſſiora
q̄ oꝝificiū. ita qd̄ ex p̄ſione ligantur in p̄funditate ire non
poſſunt: qm̄ hec ē cā putrefactioꝝ. Et p̄cipe iſfirmo: vt dicit
Albucaſis ⁊ Aluic. in. 3. vt laceat ſup lat⁹ iſfirmū ⁊ tuſſiat:
⁊ moueat aliq̄ motu vt egrediat⁹ qd̄ ex eo aggregat⁹ h̄
ditabit⁹. Interi⁹ aut p̄os den⁹ in p̄m⁹ medicie ⁊ reſolucioꝝ
ſanguinē cōgelatū in iterioꝝ: ⁊ ſolidatē qd̄ ſcuti⁹ ex p̄
p̄p̄o caplis. Si q̄ tūc vt dicit Albucaſis. vulnera p̄ſaſcit tra-
dies aut plures: nec accidit ſpaſm⁹ nec tremor: cordis mu-
lus. nec ſtrictura in abelūti. ⁊ vides reliq̄s ei⁹ p̄ſiſones bo-
nas ſcias qd̄ vuln^o ē ſaluū. Cura q̄ ip̄m cū liciis ⁊ vngui-
tis donec ſaneſc. ⁊ h̄ fm̄ modū que Aluic. ponit in 3. ca. h̄
cura vulnēꝝ pectoris. qd̄ qm̄ ē ibi putredo ⁊ ſanies. tūc ſi
ciant in eis medicie luanine ⁊ abſterſine ſic ē melioratū
aut op̄izachara. ⁊ ſi vñ plus mōdificat⁹ ⁊ lauare fiat deco-
ctio yreos aſtologie ⁊ ſlopi in q̄ decoctioꝝ diſſeperent
mel. Et qm̄ qd̄ vt dicit Aluic. in. 3. ē n̄ cūm: vt poſt imiſſioꝝ
aq̄ mellis fiat egredi ſanies cū iſſtro attrabēdi ſanie. ſcū
camilla p̄ qua ſugat ſanies: aut mōdificat⁹ eſt loc⁹ a ſu-
nie ⁊ ſperam⁹ nō remaſſit ibi ex eo aliqd. tūc inyciant ſine
dicine ſolidatine q̄ ſilia ſunt deſiccata ſtiprica: vt ē deco-
ctio balaustiaz: ſumac aluminis roſaz: ⁊ ſilim: in q̄ deco-
ctioꝝ ponat⁹ et mel medicie ē ex pte iterioꝝ admiſtrā
tur ſili mō ſicut exterieoꝝ. qd̄ qm̄ tuſſiūt ⁊ oꝝ mōdificat⁹
tūc den⁹ electuaria ⁊ loc mōdificatioꝝ. vñ tūc bona ſunt
dyapenidion dyais dydragatū. dyacalamētū ⁊ ſilia qd̄
decoctioꝝ ſlopi riglitie paſſinaz: ſicut capilli venenis cū
miluis. Si at nō tuſſit ⁊ ſanies ē mōdificata: tūc den⁹ ſine
ſtiprice ſolidantes: vt terra ſigillata cū ſucco citonioꝝ ⁊
ſumac ⁊ ypogithos ⁊ balaustia ⁊ ſilia. h̄. n. ſtiprica oꝝioꝝ
vulnerib⁹ penetrātib⁹ maximū p̄bet ad iutoꝝm. qd̄ ſanie⁹
⁊ ſolidat ea a pte iterioꝝ. dicit. n. h̄ak. 4. de igenio. Qm̄ ſi
iuaat iterioꝝa vñhiera p̄ter nullū noꝝmū crūt ſic ypogithos
dos balaustia ſlos maloz granatoꝝ galla. cortex maloz
granatoꝝ: terra ſigillata ſenius. lūttū ſtellaz ſucc⁹ ſumac
aq̄ roſ. acatia ⁊ ſilia. hec oia iuauiua ſūt vulnēꝝ qd̄ ſūt in
vetre. i. cūcūta iterioꝝ p̄ter vñū noꝝmū. oꝝ qd̄ ea oꝝ
ri cū aq̄ in q̄ cocta ſunt ſtiprica. ſicut coctana ⁊ rami arbo-
ris maſtice lupuli extremitates ytiis aut mir⁹: aut donec
tur cū potib⁹ ſtiprice ⁊c. Et ſcias qd̄ in medicinis talium
vulnēꝝ. ſiue ponant⁹ extra: ſiue ſumant⁹ itus optimū ē p̄o

nerem: melius v̄t dicitur. Añic. in. 3. in mūdificatūis et abster
suis talū vulneꝝ nō ē aliqd sic mcl. ipm. n. ē mūdificari
vuln et dēficatūis: cū hoc ē cib⁹ dilectus a nā. ¶ Dieta
aut illoꝝ vulneratoꝝ sit talis. qz v̄qz ad septimū diē v̄t
cur dicta tenui et cauam v̄mū et caro. et hoc ppter timorē
apatis. post septimū aut p̄t cōcedi: sicut et cibi et pocula
p̄mētia cū hoc v̄tēz medicine: v̄t. i. qñ ē tps mūdificādi
tū v̄t. Hal. dicit dēf. ea qz v̄t. ex polatūa. Si aut est tps
cōsolidatōis: nē ē v̄t cibaria et pocula sint stipicia. Si autē
v̄t dicit Albucaſis tale vuln. p̄loga ad sanādi. et semper
aperit. tūc scias qz iā factū ē fistula: et est ex eis qz raro reci
piūt solidatōes. Cura qz ipsam ex capto suo. i. ex age qz for
tius mūdificat et forti⁹ dēficat. Cū tūc ne v̄t dicit Hal. et
et Añic. in B. 4. lib. de curā v̄lceꝝ ne mūdifices ea cū acu
to medicamine: v̄t ē flos eris et fistula: qm̄ paties p̄culdubio
moiret. b. i. qd vulnerib⁹ tāta sunt oca icidēter et.

De qualitate ligādi vulnere. GAP. VIII.

Vulnera aut et fistura apparētia ciuis
vt icarnet. tunc facillud qd dixit sa
piens de illis qui sunt bñi artīs. In
quit. Cū vis vt icarnet bñiū modi sis
sura. tūc adbere et ligaturā icipietem ex duob⁹
capitib⁹ nō aliā de ligaturis. Et si fuerit magna
erit tibi necessariū vt adberere et facias puluil
los triāgulos. Et si fuerit locus declinūs idē
get futura etiā. Et puluilli quidē triāgulati me
liores sunt in aggregādo labia v̄lceꝝ qz qua
drati: quoniā coartant super fissuram tantum.
Et situs puluillorū triāguloꝝ est fm̄ hoc
exemplū.

linea recta iter duos puluil
los fit fissura: et duoz puluilloꝝ triāguloꝝ
v̄mū sit b. et alter q. decēter ppositi fm̄ figurā
quā vides. Cū ergo ligat loc⁹ iste et cadit liga
men duoz capitū est ligamē tenēs sup locū fis
sure vehemētis qz si fuerit qdrati. Et nō h̄y v̄t si
fisi applicatōe v̄lceꝝ ligamē n̄ h̄is duo capita:
et isti sūt puluilli triāgulati et figura stringēdi.

¶ In isto cap. Añic. qz in vulnerib⁹ ad solidatōes et car
natōem ē maxie neā ligatura. et aliqñ pter hoc os sui: de
terminat de q̄litate et mō ligādi vulnere. et etas de futura
onēdo vbi maxie p̄petit. cū hoc ē itromiscēdo qdā alia.
Et vt reducant ad ordinē meliōz mō qz p̄t oca Añic. pos
sum⁹ d̄re qz istud capm̄ diuidit p̄ in tres q̄tuor. In 3. p̄te
determinat Añic. de modis ligature vulneꝝ. In 2. parte
determinat de futura vulnerū onēdo vbi maxie p̄petit
futura: et vbi sufficit sola ligatura. In 3. p̄te qz sūt qdā vul
nera qz idigēt vt scindant et discopiant cū secōde: et nō p̄t
icarnari cū ligatura. onēdi qz sint talia vulnere in gb⁹ opz
bec fieri. In 3. p̄te ipse repetit sup epilogo gñali in gb⁹
vulnerib⁹ sufficit ligatura: et in gb⁹ nō s̄ v̄t. B. os admi
nistrare futura et puluillos triāgulos. 2. ibi (Et cū cadit
vuln⁹ in lōgitudine) 3. ibi (Inqz qñ fuerit nēcium nob⁹)
4. ibi (Et scias qz futura ē). Prima p̄te vt mibi v̄t p̄t o
nēdi in tres p̄tes. nā cum sit modus triplex ligature fm̄ qz
Añic. dicit p̄us in cap. de vulnerib⁹. 1. p̄m⁹ modus fit ad
icarnādū labia vulnere. 2. scōs modus fit ad exprimēdū
fordicē et bñiditatem ex vulnere. 3. terti⁹ modus fit solū cā
retinēdi medicinā sup vuln⁹. p̄m⁹ qz Añic. ponit p̄mū
modū ligature onēdo quō fit: et in gb⁹ vulnerib⁹. et cūz B
et facit aliqñ mētiōes de futura. 2. Añic. inuit 2. modus
ligature. onēdo in gb⁹ vulnerib⁹ p̄petit talis modus. 3.

inuit tertiū modum cā retinēdi medicinā sup vulnus
onēdo in gb⁹ vulnerib⁹ p̄petit talis modus: et nō illi duo
modi p̄m. 2. ibi (Et d̄r in li. de ingenio) 3. ibi (Inqz ille q
iā vidit) Dicit qz vulnere āt et fistula et qz dicit sapiēs. i.
Ha. de ingenio sanitatis. tūc adberere et ligaturā icipietem
ex duobus capitib⁹. ligatura duorum capitū d̄r quando
vulnus p̄ fissam in media pte stringit: et vnum qdēz duo
rum capitū fassie fuit sit vna vis sint due tendit vis ex
tremitate vna: atqz v̄sus extremitatē alterā nō aliā d̄ li
gaturis. i. n̄ adberere alia modū ligature qz istū. Et rō b⁹
ē. qz p̄ ceteris ligaturis bec magis valz ad icarnādū. qz qñ
talis ligatio fit icipies duob⁹ ex capitib⁹: tūc q̄libet p̄ illo
rum capitū extēdit v̄mū labiū v̄sus alteruz. et p̄nectit illi. et
ista ligatura fm̄ plurimū in vulnerib⁹ p̄uis ē sufficiēs ad
icarnādū abscqz alio. Et si fuerit magna. i. fissura nēce est
vt adberere et facias puluillos. i. p̄mas solos triāgulos: et
B. ē iō vt ligamē trāsire sup puluillos vt r̄isqz labij p̄pi
mat vebe mēti p̄ illos labia: coerceat in vnum. Et si fue
rit loc⁹ declinūs. B. est d̄re qz si vna p̄ vulnere vehemē
ter declinet et elōget ab alia: tūc v̄t. B. qd oca ē indige
bit et futura. Et puluilli qdē triāgulati et. Et sit⁹ qdē pul
uilloꝝ triāguloꝝ ē fm̄ hoc exemplū. i. qd vides a latere.
qz ita stat in li. Añic. qz duo anguli talū puluilloꝝ debēt
applicari duob⁹ labijs vulnere. terti⁹ aut āgulus d̄z cē i
feri. et B. iō vt ligamē trāsire sup tales puluillos ipellat
vna et aliā ligaturaz p̄tām ab vno anguloꝝ ad duos su
periores. talis aut ipulsiō et coartatio labioꝝ vulnere nō
eēt qd bōa nec ita firma si fieret trāsīti ligaminis sup pul
uillos qdratos. et rō ē. qz ipulsiō p̄cedēs ab vno āgulo for
tior ē qz a duob⁹. qz ē magis lūcta. ois. n. v̄sus lūcta fortior
ē qz d̄p̄sa. B. est qd Añic. dicit de hac ligatura. ¶ S. v̄t
tra bec debem⁹ itelligere de mō stringēdi in tali ligatura
qz apud vulneris officiiū d̄z ē decēter stricta et p̄plicata
vt bona fiat exp̄siō sanguis sup sui et bñiditatemz aliāz
a vulnere v̄sus alias p̄tes. q̄to aut a vulnere talis ligatura
magis elōgat tāto magis relaxet. Itē et cauēdi est vt
dicit Ha. sit ex aspero et valde p̄stricta. p̄ma. n. nō bñ susti
neret vuln⁹ vt solidari possit. 2. et doloꝝē gñat qz cā apu
tis. os. n. ē media iter illa. Tūc seq̄t illa ps.

¶ Et d̄r in lib. 3. ingenio sanitatis. Quidā bō ba
buit vuln⁹ cui⁹ p̄fundū erat. p̄mū igitur ibi
ip̄s⁹ officiiūz p̄mū genu et sanauim⁹ ipm̄ sine
p̄foratiōe p̄mit. ita qz posuimus sub genu ei⁹
puluillos. et p̄parauim⁹ ipm̄ talr qz factum est
officiūm eius directum cum facilitate. et simi
liter fecim⁹ de vulnere quod fuit in corā et bra
chio: et sanata sunt omnia.

¶ In qz p̄te Añic. inuit 2. modū ligature qz fit ad exprimē
dū fordicē et bñiditatem ex vulnere. Dico at qz inuit eo qz
ip̄s exp̄siō nō ponit: sit ponit qdā exēplū vulnere in qz cō
petit modus ligādi. rectat. n. de quodaz boie fm̄ qd dicit
Ha. de ingenio qz habuit vuln⁹ cui⁹ p̄fundū erat. p̄mū ge
nu: et ei⁹ officiiū p̄mū igitur ibi. et dicit qz sanauit ipm̄ si
ne p̄foratiōe. hoc at fuit p̄ p̄paratōes sit mēbi et p̄p̄ liga
tura et p̄p̄ paratōem fm̄ mēbi: qz posuit sub genu ei⁹ pul
uillos. ita qz factū ē officiiū ei⁹ fieri. et p̄fūdū supius. cūz
ligatura at. qz in tali vulnere nō p̄petit ligatura p̄dicta. et
strictura ē maior apud officiiū. Si aut b̄ fieret b̄. tūc retē
nerent ibi fordes et bñiditatem qz cā p̄trefactōis et caua
tōis eēt: s̄ p̄petit ibi modus ligature qz ē ad exprimēdūz
bñiditatem et sanē qz retinent in vulnere p̄p̄ p̄fūdū tam
ip̄s⁹: et bec ligatura fit 2. mō p̄dicta et apud officiiū ei⁹
ē stricta apud radicē v̄lceꝝ. molliō āt apud officiiū ei⁹.

vt ex vehementia strictio ipsi apud pfunditatē vulneris: et relaxatio in officio virus sanie ad exteriora pfundat: et hoc ligatura nō fit nisi in vulnerib⁹ et vlcibus pfundis in gbus tunc nec virus sanie aggregantur in parte interiori. Deinde cū dicit.

C Inq̃r ille qui iā fudit in experientia. Scias q̃ vulnera idigēt vt fiat sanies si pole ē cū itus ad hoc vt penetrēt cū ea reliq̃ que sunt illic meliora et velocioris alterationis.

C In ista pte Auic. inuit 3^m modū ligaturę q̃ cōpetit in vulnerib⁹. et h̃z bec p̃ q̃tuor dca 3^m q̃ ponit q̃tuor modos vulnerū in qb⁹ nō p̃terit p̃dicti modi ligaturę. 1° p̃terit in eis terti⁹ modus. 2° ibi (Vulnera disrūpta) 3° ibi (Aut fuerit lacert⁹) 4° ibi (Inq̃r. et s̃r) Dicit q̃p. Inq̃r ille et scias q̃ vulnera idigēt vt fiat sanies et viderē si ista s̃ra itelligat vt vba ei⁹ sup̃iciali sonare vident sine dubio falsa ē. Dicerē n. absolute. scias q̃ vulnera idigēt vt fiat sanies. illō nō est vep. q̃ vulnera simplicia idigēt vt in eis nō fiat sanies. q̃ si in eis fiat sanies. tunc deperam⁹ de incarnatione eoz: et oꝝ ea ampli⁹ curare vt vlcera. **C** S̃z ṽr mibi q̃ pos sit sic itelligi. et s̃r. s̃r sic s̃ra. Scias q̃ vulnera si pole est eis itus. i. si nēctas ē eis itus idigēt vt fiat sanies in eis. ē at nēce facere sanie in eis nō s̃r s̃p q̃n. i. cū eis associatur pusio. aut q̃n remanēt ibi dūozes itus. q̃ sanguis nō p̃fecte manauerit ex vulnere eo q̃ caro cōtusa vt dīc̃ B. a. 4°. de ingenio sanitatis. nēc ē vt patrefiat in sanie puer tāt. tūc Auic. dat cam q̃re nēc ē sanies facere dices. Ad B vt cū ea. Icti sanie penetrēt reliq̃ q̃ illic s̃r meliora et velocioris alterationis s̃r. hoc ē dīc̃ q̃ op̃z facere sanie vt per sanie ea q̃ s̃r ibi. tumor et dolor alterent velocius et rece dāt citius cū ea. Dīc̃ n. B. a. 4°. de ingenio. S̃z si ictus car nē p̃ulerit oꝝ vt sanie festinatē faciam⁹. nāz si sanies colorē q̃nāf. tumor erit minor. ita q̃ ṽr mibi q̃ itelligat ista s̃ra ad B vt debeat eē vā salua meliori fenestra. **C** S̃z tūc dico vltim⁹ q̃ B Auic. inuit tertiū modū ligaturę. q̃ si ita licasu nō p̃terit aliū modū ligatū p̃dicti: s̃z solū cōpetit ligatura q̃ ē ad retinēdū p̃ pusio. os et medicinas ṽq̃ ad t̃ps alteri mutatiois. et talis ē terti⁹ modus ligaturę. et p̃terea dixi in diuidēdo q̃ bīc Auic. ponebat vñū modū vulnerū in gbus competit tertiū modus ligaturę. et in B inuebat tertiū modū ligaturę. Deinde cū dicit.

C Simili vulnera disrūpta clōgatorum labiorū egēt vt aggregent cū ligamētū aggregatē labia eoz nūsi fuerit sup̃ ea ex illo dolo: aut fuerit apostemosa: quoniam dolent p̃pter illud q̃ nūsi sit cum facilitate.

C Auic. ponit aliū modū vulnēz in qb⁹ nō p̃terit aliū duo modū p̃dicti ligaturę: s̃z p̃terit p̃dictis terti⁹ modus dīcēs. vulnera disrūpta ē. nūsi fuerit dolor aut fuerit apofa: q̃n dolēt pp̃ illud. i. pp̃ ligaturā: q̃nū ē sit cū facilitate. i. ligatura. q̃n ṽr dicere Auic. q̃n vulnera sūt dolorosa. aut apofa nō debem⁹ ea ligare fortiter sicut sit i p̃ t̃cdo nō li gaturę: s̃z solū debem⁹ ligare ad retēsiem medicaminū cū maiori facilitate q̃ possum⁹. **C** Deinde cū dicit.

C Aut fuerit lacert⁹ q̃ sit disrūptus in latitudine. quoniam tūc nō aggregat: imo ponat in medio liciniūz timēdo ne incarnetur cutis: et remaneat lacertus non incarnatus.

C Dīc̃ Auic. ponit aliū modū vulnēz in qb⁹ nō p̃terit p̃dicti modū ligaturę: terti⁹ modus. dīcēt. aut fuerit lacert⁹ q̃ sit disrūpt⁹ in latitudine p̃pus. tūc nō cōpetit ligatura q̃ ē ad incarnādū: q̃n nō aggregat. i. in sui p̃teriori. i.

mo oꝝ vt ponat in medio. i. vulneris liciniū timēdo. s̃z carne cutis: et remaneat lacert⁹ nō incarnatus. q̃re fiat intus sanies nō h̃ns respiraculū. et oꝝ iterū postea disrūpti. in tali casu si p̃terit ligatura ad incarnādū s̃z solū ligatura q̃ ē potēs tūc retiere medicinā sup̃ vulnē. Deit cū dīc̃.

C Inq̃r. Et simili q̃n fundim⁹ cutē capitis ponimus iter labia aliq̃ q̃d ipleat ea. fortasse tūc contrahitur cutis labioꝝ ad iterioꝝa vulneris. quare nēc est tūc vt coneris cūz ligamētis: vt trabas eam ad exterioria.

C Auic. ponit aliū modū vulnēz in qb⁹ nō p̃terit ligatura q̃ ē ad incarnādū: s̃z solū illa q̃ ad retinēdū ē medicinas sup̃ per vulnē. et dīc̃ q̃ s̃r q̃n scindimus cutem capitis nō ponim⁹ ibi ligaturā ad incarnādū: nec sum⁹. sicut fit in alijs vulnerib⁹. s̃z ponim⁹ inter labia vulneris liciniū q̃d ipleat ea. et dat cam vulnēz Auic. q̃ in tali vulnere capitis dīc̃ cutis labioꝝ ad iterioꝝa. q̃ replicat labia vulneris iterius. et iō nēc ē vt trabamus ea ad exterioria cū ligamētis. et si sit ponēdo liciniū iter labia q̃ eleuēt ea ad exterioria. et ponēdo ligaturā q̃ retiat illa liciniū et nō aliā ligaturā. Sic q̃ viderē in isto casu: in p̃dictis casibus vt. q̃n ē vulnē cōtus aut voloxum aut apofusum q̃n ē disrūpt⁹ lacert⁹ in latitudine. aut q̃n ē vulnē in capite nō p̃terit ligatura q̃ ē ad incarnādū: s̃z solū p̃terit in eis terti⁹ mod⁹ ligaturę. i. ligatura q̃ sit sufficiens et potēs retiere medicinā sup̃ vulnē.

C S̃z intellige vltim⁹ de vulnere capitis q̃ in vulnere capitis nō oꝝ p̃cedere cū ligatura incarnādo et h̃cdo marti me si vulnus capitis attingat os vel sit fractura in offe q̃ oportet radi aut eradicari. s̃z tūc ē maxime sit illa replicatio labioꝝ ad iterioꝝa quā dīc̃ Auic. s̃z si vulnē capitis nō p̃tingat ad os. tūc illi p̃hibz q̃n incarnemus et suamus vt alia vulnera s̃m q̃ Albuc. ponit in ea. d̃ vulneribus. et B et Auic. dīc̃ in ea. de fractura cranis s̃z q̃ ibi appebit: q̃n id capz deo dīc̃ exponemus. et pp̃ B Auic. dīc̃. fortale. n. dīc̃ et. nō dīc̃ absolute s̃z fortale. Uep. et tūc q̃ me dīc̃ bodie cōter in vulnere capitis q̃nociūq̃ sit sine pusio sine magni: sine p̃rigat os sine nō m̃q̃ s̃r nec curat ea: vt vulnere simplicia timēdo de s̃amia vulgariū si aliq̃ inde accideret. Tūc seq̃ illa pars.

C Et cū cadit vulnus in lōgitudine. tūc ligamētū sufficit et aggregat ipsam decēter. et cūz fuerit in latitudine idigēt vt suat: et s̃m mēsuram p̃ funditatis vulneris erit p̃ profunditas future di gnio: et additiōe anatomic.

C In q̃ pte Auic. post q̃ determinat de modis ligaturę vulnēz. B dēteriat de futura. ofidit. n. vbi sufficit sola ligatura. et vbi p̃ter ligaturā oꝝ facere futurā. et p̃z q̃ dīc̃. Et cū q̃re vulnera q̃ sūt in latitudine idigēt vt suant plus q̃ illa q̃ sūt in lōgitudine: ē q̃ in vulnerib⁹ q̃ sūt in latitudine vna p̃s declinat et sep̃t magis ab alia eo q̃ ē s̃m dīc̃. et sitis villo et rugarū et s̃m mēsurā p̃funditatis vulneris erit p̃funditas future dignio: et additiōe anatomie. i. addito B p̃scias anatomia loci. vt. si ē ibi ṽr ea ne q̃n p̃fundas futurā: vt nō suat ipm et facias p̃icturā. q̃ g̃naret morb⁹ p̃etioꝝ p̃ore. d̃ dīctāia d̃ q̃ oꝝ ē iter oꝝ p̃icta: et de filo q̃le oꝝ ē. et de b̃s q̃ regunt ad futurā. dēit in cap̃ p̃dicto de vulneribus vētris. q̃ idē est iudiciū q̃ tū ad B ibi et in alijs vulnerib⁹. Deit cū dīc̃.

C Inq̃r. Q̃n fuerit nobis necessarius: vt addamus in amplitudine vulneris cū est strictus: et tinnuerim⁹ q̃ p̃pter p̃funditatis cūc incarnetur ei⁹ sup̃. et nō incarnet ei⁹ p̃fundū: aut sit mē-

bus vulnerari in boza vulneris fm figurā: qđ cū redit ad eqūitate suā n̄ ē pole vt currat ex eo sanies: neq; vt igrediat īpm medicina: z vt redeat ad suā figurā qñ egredit z cōmouet dolo re aliū: sic necesse ē vt scindat sectōe pueniēti.

¶ In pre ista Anice. onidit qđ in aliqđ vulnerib⁹ idigemus aliqñ sectioe sicut sunt vulnera pñda: qno; oñficiū ē sup⁹ z fundū inferi: z p; qđ dicit. Deinde cū dicit.

¶ Et scias fm sumā qđ vulnera qđ sunt in latitudine lacerti sūt digniora: vt labia cor; sunt vebe mētius elōgata: qđ propter sunt faciētia maiore necessitate ad pscrutandū subtili in aggregādo labia. z foras ē nō erit epulsio a futura z ad ministratiōe puluilloz mīgularioz: z pprie si ceciderit in carne diminutio: nam cadens in lō gitudine minus eger illo.

¶ In pre ista repetit sub dāas epilogō gñali vbi magis cōpēit ligatura. z vbi pter ligaturā apērit futura ē. z p; qđ dicit nisi qđ itelligas in illo qđo qđ dicit. Et ppe si ceciderit in carne diminutio qđ nō intelligit Anic. qđ sit diminuta caro diminutiōe multa z mīfesta. qđ tale vuln⁹ qđ sic amī sit carnē nō hz talē cañ. de futura: s; itelligit Anic. qđ tanta sit scā diminutio carnis qđ nō pp hz ipedit futura: sic qñ scā est pauca diminutio carnis. nō in tali vulnere in qđ sic scā ē diminutio carnis maxime apērit futura ad aggregādo labia ē. qđ sunt magis remota qđ qñ nō est ibi aliqđ diminutio alicui⁹ carnis. z itelligit Anic. zc.

¶ Medicine incarnates vulnera. GAP. IX

Erit medicinarū virtutes iaz narramus z cōtinuatiōis eaz locū. z nō dubitām qñ sit necessariū vt puluis carum sit minoris virtutis qđ illud qđ de eis sit cū oleis z ceratis. Et necitas qđem pduces ad olea z cerata ē ppter ea qđ medicine sicce: z pprie que sunt sic merdasengi z reliq; minerales nō submergunt vsq; ad pfundū: z nō penetrant in poros: cū ergo ex eis sit ceratū ad vltimū puenire facit eas cursus olei ad locum quē volum⁹. Et iste medicine incarnatiue sūt ex mīralib⁹: z sē ex plātis: z aīalib⁹: z ex oi spē. z sē ex mīralib⁹ sic cerata z oleū myrtinū z cera. Et ex plātis folia sic folia qñ: masculē eplāta z folia salicis z folia caul⁹ z folia arbor; malorū z correx palme. z folia amoglossē z spū i fufum in aceto: aut aliq; sulovini: z pprie quādo miscenē folia arboris pini masculē z femine ligata qđ corticib⁹ suis: z folia cupssi z rami cinis. z folia pēraphilon cuz melle: z ex gūmīs glutinū alborim pprie ppe mēbra magna. Et ex fructib⁹: z gramin; nūc recēs pñta cum aq; z sale aut vino bulita cū solijs acetos; aut solijs sicle aut lactuce z pīroz sūelctū cū eo qđ est in eis de pphibitione fluxus z nūc cupssi z allia cōbusta: z puluis molēdini z ordēi adustū p; pte semib⁹ cū cera z olo ro. z de illis qđ sūtantur

florib⁹ flos sorbe. z herba caude eqne. z pprie in vicinitate plectiois membris aut carnis: z ad vulnera qđ sunt ppinqua lacertoz capinib⁹. Et ex aīalib⁹ lac acetosus valde pglutinat vulnera magna. Et de cōpositis medicamē ruffi z aureum z esculeus: z medicamē de salicib⁹ z pullegio z emplastrū de lino.

¶ Quia supius Anic. fecit qđdā caplm de medicinis icar; nātib⁹ vulnera: z de medicinis cicatrizarib⁹: z de medicinis faciētib⁹ nasci carnē: z fuit locut⁹ de eis solis in gñali nō ponēdo aliq; illarū medicinarū in spālī. idcirco Anic. determinat de ipsis in spālī ponēdo medicinas spāles in ymagib⁹ eaz spēz. z in B cap⁹ determinat de medicinis i carnatibus vulnera. Et diuidit ps illa in ptes tres. in pīma pte pñtat oca dicēdis. in 2ª pte pñtat illas medicinas inter se fm qđ sunt in pulnere. z in suba sicca: z fm qđ sunt in vngueto cū oleo z in suba molli onidēdo qđ minoz vir totus sunt in pulnere qđ in ceroto vel in vnguento. z 3ª ipse ponit istas medicinas in spālī. z ibi (Et nō dubitām qñ) 3ª ibi (Et iste medicine incarnatiue zc.) Ad dicit in pñmis duab⁹ pñtis planū est. 3^a ps diuidit in ptes duas. qđ pōnit medicinas incarnatiuas simplices. z cōpositas narrat. z 2ª ibi (Et de cōpositis) pñma in duas. qđ pōnit ex quot reb⁹ pñti sumi iste medicine incarnatiue. z narrat illas fm illū modū quē posuit. z ibi (Et sunt ex mīralib⁹) sicut cerata zc. Planū est qđ dicit in oib⁹. folia quercus masculū idēst folia cērris: folia arboris pini masculi z femine. pīnus mascula credo qđ sit illa qđ pducit fructus. femina autē qđ nō pducit. folia pentafilon. i. gñq; foliū a penta qđ ē gñq; Et intelligo qđ Anic. ponit diuersas medicinas diuersa rā pñloni: quarū vna est magis sicca qđ alia. hoc autē facit p respectū ad diuersa corpa z mēbra i qđ administrant. qđ i vno corpe z i vno mēbro apērit medicina magis sicca qđ in alio. tū āt hz pñtias pte vidēdo pñas istarū medicinarū qđ ponit ex libris qđ tractat de simplicib⁹ medicinis.

¶ Medicine solidatiue z sigillatiue. GAP. X.

Erit medicinarū nās iā sciuisti. z scis itez qđ oz ne puluis eaz sit i xorte ei⁹ qđ ponit in emplastris.

¶ In hocca: Anice. determinat de medicinis solidatiuis vel sigillatiuis vel cicatrizaris qđ idē est in spālī. Supius autē determinauit de ipsis solis in gñali nō descēdēdo ad aliq; spālē. z diuidit B capl; in ptes duas. In p^a pte determinat de his medicinis in gñali p respectū ad ea que sequunt. z 2ª narrat has medicinas in spālī. z 2ª ibi (Et medicine qđ ē iste) pñma in duas. pñmat oca dicēdis onidēdo qđ pus oca est in gñali de his medicinis. z ostēdit qđ adhibē oz sciri in generali de ipsis. z 2ª ibi (Et oz nūc vt scias) Dicit qđ. harum medicinarū nās. i. cōplexiois iam sciuisti ex his qđ dicta sunt in illo ca. mēdi carnē faciēs nasci carnē zc. Et scis itez. i. ex pñctis: quoniam oz ne puluis earum sit in xorte eius qđ sumit in emplastris. hoc est oca qđ ex pñctis etiā scis qđ de medicine sunt maioris virtutis in vnguētū z cerotis qđ in pulnere z substatia sicca. Et rō hui⁹ est. qđ medicine sicce z pprie mīne rales nō submergunt in pfundum nisi p olea z cerota. Et vñ scitū est hoc. certe hoc scitū ē ex pcedenti cap. imedia te. Quāq; n. dixerit hoc oca in cap. medicinarū incarnatiuarū. nihilominus tū hoc oca est de oibus his medicinis. z iō Anic. dixit. z scis itez zc. Et pp B Anic. illud oca n̄ reperet inferi in cap. de medicinis faciētib⁹ nasci carnē in gbus B oca maxime est veruz. qđ supponit B ex dictis cū idē iudiciū sit qñ ad B in oib⁹. Deinde cū dicit.

Et tñc o3 vt scias qd nō est necium vt medici ne iste admistratēz cū iam eq̃ta est sup̃ficies carnis dure cuz cure vltima eq̃litate. verū caro bñda iam equat̃z addit̃z s3 ē sp̃ssa talr qd cum ericcat descēdit. imo nō o3 vt admistras eas nisi cū hoc qd ē ita qd qñ ericcat equat̃z. Et hoc res cognoscat ep̃stimatione. **P**ortet ergo vt admistratēz medicina p̃solidatina anteq̃ carnis nascētia in vulnere in quo caro nascit̃ ad hunc finē pueniat. qm̃ cōsolidatina etiā addit̃z quātitate carnis vsq̃quo p̃solidat̃z etiā addit̃z cū ea p̃tus nālis. Ergo addit̃z fm̃ hāc vltimationez: imo nō o3 vt sit talr qd qñ ericcat r facit op̃atōez suā iā nā fecerit nasci cū quātitate ei necia cū vltimatione cōsolidatine vltime in cōsolidado qd cōpleat duas op̃atōez cōtinuado inter carnē z cutē p̃dictas mēsurā qua equet̃ sup̃ficies vlc̃rata. **O**3 si nō auferat̃ istud p̃culdubio fiet ṽstigiū vulneris sup̃ius in cure.

Auic. cōst̃it qd ad hoc o3 feiri de bis medicinis in gnālī. Et diuidit̃ hec ps in duas fm̃ qd duo gnālīa ponit̃ qd ad b o3 feiri. p̃mūz ē de tpe in q̃ ille medicine debet̃ admistrari. scōz ē de mō admistratōis ip̃az in vulnere vel yn gueto. s3 cōp̃et admistratio ip̃az i puluere. z qñ in yn gueto. z ibi. Et o3 vt admistras rē. **I**n p̃ma pte vult oicere qd medicina cicatrizaritua nō d3 admistrari qñ caro iā ē eq̃ta oino cū canerit: p̃petit tñc medicina ṽm̃iutina carnis. qz cū medicina cicatrizaritua cū p̃s qd faciat cutē addit̃z ē in qñtate carnis: tñc si admistrat̃z carne oino eq̃ta cū cutē fieret ṽstigiū vulneris sup̃ius. **C**utē b autē ē turpe valde. d3 qd admistrari anteq̃ nascētia carnis oino sit adeq̃ta cū cure: vt si adeq̃ta cur cū ea z ericcat̃. a fiat cut̃. **B** est qd Auic. vult d̃cē. qz aliq̃ vba ponit̃ obscura. iō tēptū ei r̃ponemus. **D**icit̃. s3 z o3 nūc rē. ṽez. s3. p qz qñ caro bu mida equat̃ oino cū cure. tñc p medicina3 cicatrizaritua addit̃z. z sic fieret ṽstigiū eleuatur̃. s3 ē sp̃ssa talr. s3 ista caro qd cū ericcat̃ descēdit. qz ista caro sup̃as cutē ē mollis. z iō p̃ ericcatōem fortē descēdit inferi. z pp hoc qñ caro equat̃ oino cū cure nō debes admistrare medicamē si gillatū: s3 pus debes eas facere descēdere i ferius vsq̃ ad talē terius in q̃ p̃petit medicamē si gillatū. z qñ est iste terminus. **A**uic. ponit̃ qd dicit̃. iō nō o3 vt admistras. s3 medicinā cicatrizaritua3. nisi in eo qd ē ita qd qñ ericcat̃ equat̃. i. nisi in tali termino gnātōis qd. s3 ita tāta gnatio carnis: vt qñ admistrat̃z medicamē cicatrizaritua nō sup̃addat̃ caro vltra terminū nālē cutis: s3 si adeq̃ta cū termino nālī cutis. z ericcat̃ a fiat cutis. s3 hoc res. i. iste talis terminus qd carne o3 ēē gnātā qd admistrat̃z medicina p̃solidatina cognoscat̃ erimatioē. qz b nō pōt oino certe cognoscat̃ nō sic minus certe qñtū deat addere ē in carne medicamē cicatrizaritua. s3 cognoscat̃ estimatioē p̃cia gnati: fm̃ qd medicamē melioze igeny: p̃pluris ex̃p̃eritē sic meli r̃trinat talē terius. **T**ūc autē. ad huc magis speciat̃ qd ocm̃ ē dicēs. o3 s3 rē. **A**d bñ p̃ueiat finē. s3 vt sit caro eq̃ta cū sup̃ficie cutis: qm̃ ē p̃solidatinū addit̃z rē. r addit̃z eo ṽt nālī itelligas qd ṽt nālī se addat̃ p̃ istā medicinā: s3 addit̃z qñtū ad efficit̃ qd mediat̃e ip̃a ṽtus nutritia nālīs mēbri addit̃z i generationē carnis. s3 addit̃z. s3 caro fm̃ vltimatiōem hāc. i. ṽt tra terminū equatiōis cū cure. qz si tu admistras medicinā cicatrizaritua qñ ē equata caro cū cure. tñc caro addit̃z sup̃ cure: vt ocm̃ ē pus. iō o3 vt sit talr admistrata me

De medicinis p̃sol. 7 sigil.

dicinā cicatrizaritua qd qñ ericcat̃ r facit op̃atōem suā. i. a carricē. puta de carne cuti iā nā fecit nasci cum q̃titate. s3 carnis qd ē i necessaria aut cū vltima p̃solidatōe. s3 medicinē in cōsolidado vltime carnis cuz cure: vt sc̃ls. cicatrize equata sit cum cure. qz sc̃ls medicina cōpleat duas op̃atōes p̃dictas. i. vt sit addat̃z in carne ṽlq̃ ad terminū cutis: z cicatrize in illo termino p̃tinuado iter carnē z cutē mēsurā qd equat̃ sup̃ficies vlc̃rata. s3 cū cure. z nō addat̃ qd si nō auferet̃ istud. i. si tu nō remoueat̃ hoc. s3 qd medicinā cicatrizaritua admistrat̃z qñ caro est eq̃ta cuz cure. iō b facias z nō diminuas pus de carne. p̃culdubio fiet ṽstigiū vulneris sup̃ius. **C**utē b hoc ē p̃pter cām qd ocm̃ est. **B** est ergo qd Auic. dicit̃ in hac parte.

Sed hic est dubitatio de dictis sup̃ius. dicit̃. n. **A**uic. qd medicamē p̃solidatinū nō d3 admistrari qñ caro ē oino eq̃ta cū cure. qz medicamē cicatrizaritua ē addit̃z in carne: s3 ṽlq̃q̃ istoz dictoz ē falsissimū. qd ocm̃ fuit̃ p̃ qd gnatio carnis fit a medicā qd siccitatē iō gradu nō multū trāscēdit. si autē sit multū siccā plus q̃ in gradu. tñc diminuit̃ carnē: s3 medicina cicatrizaritua ē m̃b tū plus siccā q̃ in p̃ gradu. qd desiccāt qñ in 3: vt ocm̃ fuit̃ pus. s3 nō addat̃z in carne. imo diminuit̃ ip̃az. s3 ē qd dicit̃ Auic. qd medicina cicatrizaritua addit̃z in carne. vlc̃rat̃ si diminuerat̃ carnē: tñc ē nō ē ṽez qd dicit̃ Auic. qd nō d3 admistrari qñ si ē eq̃ta caro cū cure. qz si tu admistrabis qñ caro nō ē eq̃ta cū cure: talis medicina diminuat̃ carnē: vt p̃batū ē. fiet qd cicatrizaritua: qd qd turpe ē. **A**ddm̃ ē qd medicina sigillatina nō d3 admistrari qñ oino ē eq̃ta caro cū cure. p̃pterea qd medicina sigillatina ē addit̃z in carne. **A**uic. dicit̃. **E** s3 ē intelligēdū ad dissolutōes dubitatōes qd medicina sigillatōis qd gnare z addere in carne in casu r fm̃ qd. nō tñ d̃ ex toto r simplr gñatūa carnis. **D** f̃at̃ gñatūa i casu. qd solū gñat̃ i ṽlhere z vlc̃ere vbi p̃petit cicatrizaritua. **D** f̃at̃ gñatūa p̃s qd. qd gñat̃ solū qñtū ad aliq̃ p̃tē sue actio nis: r n̄ p̃s totū nā r p̃s ocm̃ fuit̃ p̃ mē. cicatrizaritua dñcat̃ bñditatē ex̃tranea: r bñditatē radicālez vebemētē. qñ ergo admistrat̃z talis medicina in vlc̃ere qd debz cū trizari: cum talis medicina pus defecet bñditatēz ex̃tranea. tñc in tali termino defecatiōis nā nō bñs ipe dmet̃ tū. s3 bñditatē ex̃tranea qd ē defecata z bñs mām ex̃ qñtē caro. puta sanguinē qd p̃tē dñluit ad vlc̃ē gñat̃ carnē. s3 cū ista medicina vlc̃er̃ agit̃ dñccatō bñditatē radicālez ē mō amplr̃ of̃ gñatūa. imo tñc ē cicatrizaritua. qd defecāt̃ car nē r idurat̃ qd nata ē ex p̃ma actioē: s3 qd p̃uerit̃ eā in cutē. z iō si tu admistras talē medicinā in vlc̃nere vbi p̃petit solū gñatio carnis talis medicinā nūq̃ gñaret carnē. imo diminueret̃ r defecaret̃ bñditatē ex̃tranea z radicālez: s3 in vlc̃nere vbi p̃petit cicatrizaritua gñat̃ carnē qñtū ad aliq̃ suā actioē: r qñtū ad finalē ei actioēz facit cutē. z iō d3 admistrari aū omodō eq̃litatez carnis: vt qñ addet̃ caro qd medicinā nō fiat ṽstigiū sup̃ curis. imo si equat̃ cutē. ad catrizef. **A**d aut̃ tu arguis nil valēt qd vlc̃is tu. medicinā gñatūa d3 defecare in p̃ gradu. r nō multū plus. **D** b̄ ē qd ṽez ē d medicina qd simplr r ex toto of̃ gñatūa. d talis nō ē bñc fm̃o. **I**te ē possem̃ of̃ qd talis medicina inq̃tū tñ gñat̃ carnē. dñccat̃ solū in p̃ gradu vel p̃az plus. si autē siccata in 3. ṽez. 4. s3 si b nō inq̃tū gñatūa: s3 inq̃tū cicatrizaritua. r qñtū ad ei ṽltimā actioēz: vt ocm̃ ē pus. r qd a fine o3 res dñccat̃ talis medicinā dñolat̃ simplr cicatrizaritua. fm̃ qd a p̃or bñc gñatūa. **D** deinde qd dicit̃.

Et o3 vt admistras sigillatinū i p̃mīs cū ip̃s admistras bñditatē: decide admistra ip̃s siccit̃ tñc cum appropinquat̃ sigillario facies ip̃s m̄ si siccit̃ sup̃ ip̃m cū extrematē radij.

Quādit̃ qñ maxime p̃petit admistratio medicinz sigil

latuaz in puluere ⁊ suba sicca: ⁊ qñ in vngueto vlcero: qps qd dicit. Rō āt qre o3 in pncipio cū admistrat medicamē sigillatiū admistrare ipm humidum. i. in vngueto. in fine autem admistrare ipm siccū. i. in puluere est. qz in pncipio caro nō ē adeq̃ta cū cute. ⁊ iō vlcus magis oca nuz ⁊ plus hūidū hūiditate extranea. ⁊ q3 medicina officinaria ēē magis penetratiua vt ardingas meli⁹ fundum ⁊ plus. B aut facit vngueta plus q3 pulueres: vt oem ē. ⁊ iō in pncipio o3 admistrari medicina sigillatiua in vngueto: s3 in fine cū sit caro magis eq̃ta cuti indigemus magis iduare carnē ⁊ exsiccare vt puertat in cutē. hoc autē fa/ ciūt meli⁹ pulueres. in durat. n. plus q3 vngueta pp subaz ipsoz siccas. ⁊ iō o3 admistrari in fine medicamē sigillatiū in puluere ⁊ suba sicca. Tūc seq̃ illa ps.

Et medicine qdē iste sūt sic cortices arboris pini cū cerato de oleo ro. aut myrtilo ⁊ resina sicca ⁊ abzorantū assarū ⁊ cortices cris ⁊ puluis olibanī ⁊ merdasengi ⁊ cēraurea minor. ⁊ vne sē bōe ⁊ ossa cōbusta itez ⁊ aristo. adusta ē ve hemētis cōsolidationis ⁊ alume iteruz ⁊ galle ianure ⁊ folia fici. Et h̄yp. qdē ingt de pē de albancas sicut dixerūt: ⁊ ē sile qd̄ itellectit p cū herbā que noīat pes canī. ⁊ sterc⁹ canis cō medētis ossa ⁊ stercus lacerti. versū ē acuti⁹ primo qre opz vt frāgas ipm cū stipricis: ⁊ ra dū lilij celestis ⁊ cortices opposonaci ⁊ turia. Et de faciēb⁹ nasci carnē mirabilib⁹ i vulneri bus calide p̄lōnis apofisi sē sandali ⁊ nenufar ⁊ aloes ⁊ pprie i pri⁹ anī ⁊ testiculoz. ⁊ me dicina aristologie si fiat vnguētū aut idiges eo qd̄ est forti⁹ de illis que sunt inter cōsolidantia sicut climia ⁊ pprie p̄busta ⁊ colcoar p̄bustū ⁊ libargyrium ⁊ cerusa. ⁊ qñqz cadunt in me dicinis eius dragagantum ⁊ colcoar: quāuis sint de sūma corrodentiū diminnentiū carnes. Verum ipsa fortasse consolidant in vebemen ti humiditate ⁊ pprie quando aduruntur sunt minoris cōsolidationis: ⁊ non minuitur de corrosione eozum ⁊ precipue si albiuntur sūt ad cōsolidationē decliniora. Slos vero cris ⁊ medicine que sunt vebementioris corrosio nis non sunt recte ad illud nisi cum regimine forti: ⁊ in quibusdam vulneribus ⁊ vlcibus vebementis hūiditatis. Es vero adustum qñ abluuntur est bonum in cōsolidatione.

In q̄ pre postq̄ posuit aliq̄ in gñali q̄ o3 scire circa medi cinas sigillatiuas. Bn narrat i ipsali. rista ps diuidit in duas. qz p̄ ponit medicinas sigillatiuas q̄ vplurimū sūt simpli res. ⁊ p̄ ponit. ⁊ ibi. Et cū volūtas est vt fiat em/ plastrū ⁊c. Qd̄ p̄ dicit Zhiic. ps nisi q̄ intelligas q̄ pōit oi uersas medicas in ap̄lone q̄rū vna ē magis sicca q̄ alia. hoc aut facit hūdo respectu ad diuersa corpa diuersaruz ap̄lonū fm q̄ vñ vlc⁹ est magis hūidū alioz aut min⁹. qz i cor pore sicco. ⁊ vlcere hūido ap̄tē medicina magis desicca tiua. in corpe at hūido ⁊ vlcere pap̄ hūido ap̄tē medicina parū desiccatiua. ⁊ iō vna ⁊ eadē medicina p̄ respectū ad di

uersa corpa pōt ēē purrefactiua ⁊ gñatina carnis ⁊ cicatri zatiua. p̄lones āt cūm sūbz medicine q̄s ponit. respicias in libris q̄ tractat dē simplicib⁹ medicinis. vnece. als. ⁊ vne. vñ absolute accipiunt. i. radices celidonie: s3 vne tin ctroz radices rubee: s3 vne terre sigillare s3 libici terre/ stres. vnece aut sūt cōtē marine q̄ aporant de scō Jā cobo. radij lilij celestis. i. yreos. Et de facien tibus nasci. i. cutem. Deinde cum dicit.

Et cū cū volūtas est vt fiat emplm sunt necia q̄ sunt fortiora de illis q̄ sunt iter cōsolidatiua sic climia: ⁊ pprie adusta ⁊ colcoar adustū ⁊ likar gyriū ⁊ cerusa. Qualitas vno faciēdi illd̄ ē vt ois soluat cerusa ⁊ merdasengi cū aceto. Bñ admī strez ⁊ climia terat. Et meli⁹ qdē ē vt adurat s̄ ide mīlceat illud cū colcoar: ⁊ ibibat oleo ro. cū aceto ⁊ vino stipitico. ⁊ fortasse addunt sup ipm dragagātū adustū ⁊ balaustie ⁊ galle qñ vuln⁹ ⁊ vlcus sunt vebemētis hūiditatis. Em plastrū dē lino: ⁊ ē mirabile: sicut pāni de lino ablutūz nridū: ⁊ tere donec fiat sicut alcohol: deinde sume oleū fortis stipiticiatis aut oleūz myrtinū: ⁊ pone in ipso pap̄ galbani: ⁊ dissol ue in oleo: ⁊ pone in ipso pāni p̄ritū: ⁊ fac de eo emplm: qñ ē mirabile. ⁊ vnguētū nigz ma gñū facit nasci carnē. Qz si volueris vt forti⁹ fa ciat nasci: tūc pone in ipso de ture ⁊ oppopona co ⁊ aristologia adusta eq̃les pres vt sit sic pō dus medicinarū q̄uor. Adodus pulueris ali⁹. ⁊rk. ceruse ⁊ merdasengi amboz. añ. p̄re vna3. scorie plūbi ⁊ myrrbe ⁊ gallari. oīuz. añ. p̄re. 5. Puluis ali⁹: ostracoz cōbustoz. 3. rj. granati pui qd̄ cadit ab arboze ⁊ epiceatū est: calcadis amboz. añ. 3. xvi. cornu ceruini p̄bustū abzora ni climie resine radicū lilij oīum añ. 3. iij. minū ti turis corticū arboris pini āboz añ. 3. vi. cor ticū granatoz ceruse aluminis oīum añ. 3. viij. gallaz. 3. i. Puluis rubēs. ⁊rk. rubee ossū p̄bustoz merdasengi. oīum añ. 3. ij. turis. aloes am boz añ. 3. iij. sareocolle memib⁹ āboz añ. 3. i. fiat puluis. Puluis ali⁹. ⁊rk. rosarū ceruse plū bi balaustie oīum añ. 3. viij. gallari ⁊ scis rosa rū ⁊ aluminis equali aristolo. aut. ij. minūti turis aut. i. Adodus emplm ad vulnera corporūz senū: p̄bura ē ordei ⁊ fiat ex eo ceratū cūz oleo ro. aut oleo myrtilo cū cerusa plūbi.

Zhiic. ponit medicinas sigillatas ap̄ostas. ⁊ dicit. Et cū volūtas est vt fiat emplm. vel vnguētū sūt necia de illis q̄ sunt fortiora iter cōsolidatiua. Et rōb⁹ ē. qz eozū fortitudo remittit p̄ olei hūiditate qd̄ eis admisceat. vñ in vngueto debet poni medicine sciciores q̄s in puluere pp hūiditate olei. ⁊ vnguētū nigz fac nasci. cutē. itellige dē vngueto ni gro qd̄ vocat terra farmacon: qd̄ terra farmacon. qz p̄po nit ex q̄tuor reb⁹ p̄ter oleū. nā oleū nō p̄putat vt medicū na. qz ē sic in sūm olūz vnguētoz. ⁊ ponit. n. ex resina pini cera ⁊ pice nigra ⁊ sepo vacino. ⁊ olo. añ. p̄re. ⁊ q̄lib⁹. ⁊ in/ tellige q̄ facit nasci cutē in corpi⁹ valde hūidis. q̄ si vo/

lueris vt font⁹ fiat nasci in corpe sicciori: tūc pōe in ipō de
thure ꝛ. eq̄les presy sit sicut pōdus medicinaꝝ q̄tuor. i.
pone de istis medicinis quatuor ex q̄b⁹ cōponit vnguētū
nigr. oīa aut que hūc. dicit plana sunt.

CDe medicinis facientibus nasci carnes in vulneribus et
ulceribus. CAPI. XI

Alm sciisti pprietatē medicinarum
facientū nasci carnē: ⁊ quo mō opor
tet vt sint in pplonib⁹ suis.

¶ Post qd huius determinat de medicis incarnatibz et ci-
carriazibz in spali. h determinat de medicis faciebz na-
sci carne in spali. dicitur tñ alio h huius de medicis faciebz
nasci carne in spali qd deteriorat fieri supra de medicis in
carnatibz et a filia tñ in spali. eo qd huius. valde paucas
medicinas gigantes carne pñt. in alijs at narravit mltas:
sz deterior h de medicis faciebz nasci carne in spali hoc
mō qd specificat deteriorat facies illud qd dicit de eis in
gnali in illo ca. medicini facies naci carne cñ. vñ qñ dñs
claudif exp illo qd dicit de giantibz nasci in illo ca. et
plurif ex hoc pñt in pres uia. qz pñtut dca dicitis. et ostē-
dit qd dca ē de medicis pus in gnali. et eregē dñp in
spali magis. et ibi. Et oz vt admittent et dñi qñ dñi
sciuisti. fin car pñdo in q deterior de medicis ius in gnali
pprietate medicinarū faciebz nasci carne. qd sciuisti qz
pñt ca. et coagulare sanguine in carnes. et qñ opz vt
sint in pñlonibz suis. qd sciuisti qd debet ē exicariue nē
yementer. qz vsq ad terminū pñi gradus. in calitate at
et friditate debet ē pñtiorate pñloni mēbz. et totum hoc
sciuisti in gnali. Deinde dñ dicit.

¶ Et os vr admittrent medicine faciētes nasci
carnē cū ias mūdificat? ē lo^{ca} a foridib? sūtib?
cū non fuerit bafis vulneris nisi os. Et mūdifica
illud os? bafis in vltimo. tūc nō dimittas in
eo obfufatōem aut corruptiōē. neq; corticē
būiditatē q̄ nō ericet? s p̄prie in capite. nā leni
tas offis? er? būiditas est vna canafus. p̄bi
bētum nafuitate carnis fup ipm? cū ericet
tur? exafat? est illud fup qd fit m̄a ex q̄ gñat
caro in eo mactis faciēs nafci.

[illegible]

curari q̄ creare carne i vicerib⁹. et B m̄sente dicit H. 3. b. i. g. i. fanitatis. Si q̄da vltima et p̄caua n̄m̄q̄ p̄tendit
b̄rlia t̄ra et n̄s i m̄o vltimo b̄rlu b̄rlu v̄l. p̄cauit
et p̄tendit q̄ curatōs f̄m̄ t̄p̄is ordinē i facie p̄. p̄n. p̄r
t̄redn̄z modifiac̄m̄. et m̄. t̄m̄. talis modifiac̄io p̄tendit
et p̄caricac̄io b̄dūitatis virulēte vltima et q̄ ḡiant r̄os v̄l
v̄l. p̄cauit n̄ ē f̄t p̄fecte a medicā ḡnariu carnio: q̄
n̄ ē t̄ absterfuia nec t̄a p̄caricac̄io. t̄o f̄t iu admistrare
medicinā ḡnatiuā q̄n̄ p̄f̄ce et m̄ modifiac̄m̄ locis a fori
bus et f̄lūz. t̄a n̄ceret f̄u i carola m̄a i fup̄fua. q̄a p̄f̄ce
ōs auferre et medicis corofuſa. B̄ et ē malū. Si q̄ i vlti
m̄ p̄cauo ſint tales b̄dūitac̄es v̄l f̄or̄es et f̄lūz. et p̄is
illa remoueri. dicit admistrare medicā ḡnatiuā. i. et ſi
ſint b̄rlu b̄rlu ē f̄t vltima rectit̄a q̄ f̄uit et ferro icidēt̄. b̄rlu
et f̄lūz admistram⁹. b̄rlu medicā ḡnatiuā. q̄ i ele ſi et f̄lūz
t̄o t̄o p̄tendit b̄dūitac̄es ḡnāz r̄os v̄l v̄lceris. v̄l p̄cauit
fup̄f̄ce absterfu et p̄caricac̄io medicā facies naſci carnio
hic et v̄l f̄u f̄u f̄u lōm̄ d̄clarata f̄. q̄a facies ſubtili inſi

¶ Siāt tu q̄m q̄d cñ ē q̄ tal' puredo ē q̄dā mōz' p̄
 distinct' apōit' q̄ vlcere xcano q̄ pus ois curare ḡyle,
 Quis mōz' ē tal' puredo. Dōs ēl sine aliq̄' apōnib' p̄
 vne mibi vñ tal' puredo ē mōz' ī niero: itelligo p̄ pure
 dñe ī mōtū hūiozē ī cōrūpōis ē s̄ fāmē ā aggere q̄d
 tal' alteratō. B̄ ā ē mōz' cū ibi p̄s ē ē ī medietate ledit
 opatōzē nāe q̄d tal' s̄mī s̄mī s̄mī s̄mī s̄mī s̄mī s̄mī s̄mī
 īpedit aduēti nutritiū dñi vlc' ē coagulatōzē p̄sī carne
 ē ē mōz' ī niero. s̄ q̄d rēs ībi exm̄ cū p̄b' ībī mōz' ī
 rata q̄d mōdū īm̄s ī tēstis: lapis ī cñb' ē: tlabz
 m̄ ī ocūlo vñr mōbī ī niero. Absterisō ē ē xalicatō cñ
 cura īp̄ r̄p̄ta ab cñmā mōz' q̄d tal' puredo ē q̄dā mōz'
 q̄d q̄d apōit' cū vlcere īpedit curatōzē q̄d īdēcō s̄ q̄
 apōit' apā cū vlcē ois p̄ curare puredē. bñ ē p̄git īt
 Et os vñ admittēf medice facietes nāci carnē cū ī mū
 dīp̄ v̄dīf ē locus ā forid' ē s̄ s̄biba. Tūc tēf īpā la,

Et scias qd est medicina facies nasci carne in
corpe aur mebro: z no est facies nasci in alio z
illud lo: qm foras se eccat in corpe: z no er
cat in corpe pp pphones duoz corpoz. z tm q
scuisti foras se fupst in corpe: z no fupst in
in corpe: meqz e absterio oino: cu bec medicina
idigeat eccatise qda z exersioe qda mesura
tis em corpe no absolutis z res mesurata est bi
ueria cu impisse sua in reb qd no sunt queme
tis qstatis in passioe. Et oe eccatiun qd est
in ficitas e inio ficitate corpis qd cu co
rat est itez abbeziun ab b vi faciat nasci car
ne cu. imo os vi fit fici co. z pillud fit qd o
banu no fac nasci carne in corpi b donec ptran
seat equali in ficitate.

In q̄ p̄re illi specificat d̄ medicinis facietib⁹ naci q̄m
ad p̄p̄ones illas. Dixit n. Aui. p̄ ca q̄ d̄reiauit i ḡia
l̄i d̄ illis medicis q̄ medicia ḡnatiua d̄s eē p̄ricatio n̄
tūf̄is v̄f̄es ad terminū. mō p̄ Aui. t̄d̄it specificare magis
q̄m medicia ḡnatiua d̄s eē p̄ricatio n̄ p̄r̄p̄m ad p̄p̄o
n̄e cois̄p̄s. p̄r̄p̄m ad v̄l̄. p̄r̄p̄m ad etatē. i t̄r̄m̄i
f̄et et cū b̄is q̄da alia. Poſſum q̄ d̄re q̄ illa p̄r̄ oīd̄it i
t̄s eē q̄m. In p̄r̄ p̄r̄ oīd̄it q̄ p̄ricatio medicis ḡnatiue d̄s
eē i r̄p̄m ad p̄p̄one cois̄p̄s. i oīd̄it q̄ d̄s eē i l̄s f̄r̄v̄
t̄s c̄altas. q̄ oīd̄it q̄ p̄ricatio medicis ḡnatiue d̄s eē i
r̄p̄m ad v̄l̄. q̄ oīd̄it q̄ l̄es medicie ḡnatiue p̄p̄it i cū
p̄b̄i f̄enū. p̄r̄ p̄ oīd̄it q̄ et i p̄p̄o d̄s attēdi. i r̄p̄m ad
etatē. i b̄i. Et d̄s v̄ q̄ f̄is r̄p̄m. v̄ f̄r̄v̄e f̄uocatores.

huicetates) 3^a ibi (Neq; sup ericacitōes) 4^a ibi (Senes
egent medicis 2^a) p^{re}ia diuidit in p^{re}s q^uos in p^{re} p^{re} fac
q^uo d^{ic}it ē in 2^a p^{re} docet cognoscere p^{re} q^uda signū v^{it}z me
dicina q^uadmiratū o^z ad faciēdū nāsci carnes vel nimis
v^{it}z p^{re} d^{ic}it ad h^ui p^{re}ueniētē nāscit p^{re} admittitōe
al^{it}er? rei cū ear: in 4^a p^{re} addit q^uda. i. s^up^{er} excusat fē d^{ic}
rōne cuiusdā dicit remittendo nos ad aliū locū. 2^a ibi (Et
ep^{re}ntū g^udes ē d^{ic} 3^a ibi (q^u si fortasse videris excusatos)
4^a ibi (Et q^uis ē itez q^uuidā corpi^u) 5^a ibi (Et v^o q^ure fē
fēcēp^{re}) Q^uo p^{re} d^{ic}it nū. m^uisfēu ē ex b^{is} q^u p^{re} d^{ic}it fuerūt.
quo n. itēdit d^{ic}re Aui. Unū ē q^u q^u d^{ic}im^u q^u medicina gnā
tina o^z ē t^uī d^{ic}ficatā 2^a t^uī absterfio. v^{it}z. i. n^u m^uisfēu in p^{re}
gradu. B^u n^u o^z itelligi absolute: s^u p^{re} p^{re} p^{re}onis corp^{is} cui
admirat^u. 2^a i^o q^uda medicina facē nāci i vno corpe q^u n^u facē
nāci in alio. 2^a b^u ē rō. q^u i vno corpe ericcat sufficiēt^{er}. in
alio a^u t^uī. v^{it}z sup^{er}fluit p^{re} diuerfas p^{re}lones corpo^z i f^{ic}cita
re. v^{it}z forte sup^{er}fluit absterfio cū corpe vno. i. alio a^u t^uī sup^{er}
fluit. aut si ē absterfio o^z. i. i^o i vno gnāt carnē sic i illo i q^u
fluitat 2^a abstergit sufficiēt^{er}. i. alio a^u t^uī nō sic i illo in q^u aut
abstergit aut ericcat sup^{er}fluit aut p^{re}z. 2^a ite Aui. d^{ic}it cūm
et^u q^uo d^{ic}it ē d^{ic}es. cū b^u medicina idigēt ericcatōe q^uda
2^a absterfioe q^uda. d^{ic}it q^uda. q^u idigēt paucā ericcatōe. q^u si
nisi in p^{re} gradu m^uitatur sup^{er} cor^u. B^u ē d^{ic}re q^u idigēt eric
catōe 2^a absterfioe i rēsp^u ad cōp^u i q^u admittat^u: 2^a n^u ab
solutis. nō idigēt ericcatōe 2^a absterfioe absolute. Q^uo d^{ic}
d^{ic}g^u medicina o^z ē f^{ic}cica 2^a absterfio in p^{re} gradu n^u itell^{ig}
B^u absolute: s^u rēsp^u corp^{is} in q^u admittat^u o^z ē f^{ic}cica in p^{re}
gradu. 2^a res mēsurata ē diuerfa cū imp^{re}ssioe sua i rēb^u q^u n^u
fē p^{re}ueniētis g^untatis in passioe. B^u ē d^{ic}re res q^u b^u suā actōz
mēsurata B^u ē p^{re}poriōatā ad aliū: v^{it}z q^u n^u faciat suū effectū
nisi admittit^u in patiēte sic d^{ic}posito diuerficat suū effe
ctū i suā imp^{re}ssioe si admittat^u i rēb^u q^u n^u fē p^{re}ueniētis g^u
ntatis in passioe. 2^a i^o accidit q^u effect^u medicē gnātūe di
uerficat si admittit^u in corpe q^u n^u ē p^{re}ueniētis g^untatis
passiois ab ip^{sa}. i. i^o si medicina gnātūa carnis admittit^u i
corpe q^u ericcat 2^a abstergit sufficiēt^{er}. tūc gnātū carnē si
admittit^u corpe f^{ic}ciori n^u ē p^{re}ueniētis g^untatis in passioe
v^{it}z q^u p^{re}z patit ab ip^{sa}. tūc ericcat p^{re}z. i. i^o gnāt p^{re}ns. si a^u
admittit^u in corpe p^{re}z f^{ic}cico q^u n^u ē p^{re}ueniētis g^untatis i
passioe: v^{it}z q^u p^{re}z patit nimis ab ip^{sa}. tūc ericcat nimis. 2^a i^o
cotrodit. sic q^u medicina gnātūa diuerfū facē effectū p^{re}z q^u ad
mittat^u in corpe p^{re}ueniētis passiois aut n^u p^{re}ueniētis passio
nis. i. i^o vna 2^a eadē medicina in vno corpe gnāt carnē. i. alio
autē nō. B^u ē v^{it}z q^uo d^{ic}it d^{ic}re Aui. B^u Aliū a^u t^uī q^uo d^{ic}it
d^{ic}re Aui. ē q^u ois medicina gnātūa o^z ē f^{ic}cior f^{ic}cica
te corpi^u. q^u si f^{ic}cicatas ei^u sit minor f^{ic}citate corpi^u tūc n^u fa
cit nāci carnē. 2^a rō b^u ē q^u in medicina gnātūa o^z ē f^{ic}cior
ras sufficiēs p^{re} quā p^{re}seruet f^{ic}citatez corpi^u: 2^a ericcat b^uu
ditat^u viciōs p^{re}z q^u d^{ic}laratū fuit p^{re}ns. B^u a^u t^uī b^uer n^usi exce
deret f^{ic}citate corpi^u. si q^u ē minor f^{ic}citate ip^{si}us. tūc p^{re}ul
dubio n^u facē nāci. (Sic q^u duo sūt q^u Aui. p^{re}it in hac p^{re}re
circa f^{ic}citate medicē gnātūe. v^{it}z q^uo aui. p^{re}it. i. q^u me
dicina gnātūa o^z b^ure f^{ic}citate v^{it}z f^{ic}citatez corpi^u in p^{re}
gradu p^{re}z q^uo d^{ic}it fuit p^{re}ns. 2^a p^{re}it ibi i 2^a p^{re}. Et oē ericca
tūu 2^a Aliū ē q^uo Aui. p^{re}it p^{re}imū q^u q^u d^{ic}im^u q^u medicina
gnātūa o^z ē f^{ic}cica in p^{re} gradu o^z B^u itelligi nō absolute: s^u
rēsp^u corp^{is} in q^u admittat^u. b^u ē a^u t^uī b^uōg^uz 2^a meli^u f^{ic}cue
rā p^{re}ns declarata in ca^u. g^untis. Et ite itelligendūz b^u p^{re}re
illū v^{it}z q^uo d^{ic}it Aui. oē ericcatūu g^udes cui^u f^{ic}citas est
minor f^{ic}citate corpi^u 2^a q^uo d^{ic}it d^{ic}re Aui. oē f^{ic}cita medicina
sit f^{ic}cior corpe vel min^u f^{ic}cica n^u ē p^{re} p^{re} d^{ic}it. sicut d^{ic}it aui.
in p^{re}. fēn 3^a ca^u. oē p^{re}lonibus. si n^u b^u ē p^{re} p^{re} d^{ic}it. tūc fēq^u
rēf^u q^u medicina rēpara in f^{ic}citate b^ure p^{re}ponē b^uuānā
et ip^{so}te. oē q^u ista medicina sit f^{ic}cior vel min^u f^{ic}cica cor
pore ē d^{ic}itū ip^{ro}prie 2^a opatio abusiva. i. i^o q^uo d^{ic}it q^u me
dicina ista ē f^{ic}cior corpe o^z B^u itelligi effectūe. v^{it}z q^u p^{re}z

in corpe b^uis p^{re}ueniēt f^{ic}citas maior q^u illa quā p^{re}ns b^ube
bat. 2^a q^uo d^{ic}it q^u est minus f^{ic}cica o^z itelligi. q^u p^{re} ip^{sa} nō
alterat^u corpu^u ad f^{ic}citatez maiorēz: m^uer etiā in illa quāz
p^{re}ns b^ubebat p^{re}seruat. Deinde cū d^{ic}it.

Et exp^{re}imētū q^u d^{ic}it illud q^uo f^{ic}cit q^uo ē ex eric
cātib^u 2^a stātib^u aut ex nāscētia carnis f^{ic}m. p^{re}es
f^{ic}ionē vel p^{re}imūtatē aut ex f^{ic}ididatōe.

In p^{re} ista Aui. p^{re}it q^uda f^{ic}ignū exp^{re}imētale p^{re} q^uo cōgno
scit v^{it}z medicina gnātūa nimis v^{it}z p^{re}z deficiet: vel p^{re}ue
nienter. 2^a d^{ic}it. Exp^{re}imētū g^u d^{ic}it illud q^u f^{ic}cit q^u ex ericcatū
bus 2^a stātibus sup^{er} an nāscat caro: v^{it}z q^u p^{re}ueniēt^{er} defici
cet an nō. vel q^u nimis vel p^{re}z deficiet. 2^a tūc ponit B^u ex
p^{re}imētū cū d^{ic}it. aut ex nāscētia carnis 2^a b^u ē d^{ic}ere
si caro nāscatur continue f^{ic}m p^{re}cessionem talis medicine.
tunc ipsa conuenienter deficiat aut ex f^{ic}ididatōe b^u ē d^{ic}ere
si nō nāscatur caro 2^a v^{it}z nāscit purus 2^a quasi f^{ic}cicus.
Et est ibi quedāz inflāmatio 2^a firmus sentit mordicatio
nez manifestam^u: 2^a aliq^uandā est ibi quedā humiditas ad
modū virulētē p^{re}pter liquefactionē humiditatis que
coagulat^u in carne: v^{it}z d^{ic}it Aui. postea in capitulo de v^{it}
ceribus virulentis. tūc b^u ē d^{ic}ere. quia medicina nimis defici
cat. Deinde cum d^{ic}it.

Q^uo si videris ericcatōez cū q^u fortasse nō nāsci
tur caro: tūc humecta parū medicina f^{ic}cica: 2^a
dimittit illud q^u vadit f^{ic}m 2^a rēuēti suā.

Aui. docet corrigere medicinā q^u nimis vel parus defici
cat. Et d^{ic}it q^u si fortasse videris ericcatōem. f^{ic} sup^{er}flua 2^a
huiceta parū p^{re}z. addat ibi de medicina b^uida: sicut adū
ge ibi plus oleū 2^a cerā que humectat 2^a fluxū faciūt mem
brū. 2^a dimittit illud q^u vadit f^{ic}m v^{it}rem suā. i. dimittit il
lā medicinā que vadit f^{ic}m v^{it}rez suāz q^u est v^{it}us illius me
dicine nimis deficiatūe. v^{it}z si medicina nimis deficiat nō
debes ei adūgere medicinā cuiusdē v^{it}utis: fed medicinas
q^u ipsam huicet intantū q^u ipsas reducat ad deficiatōem
rēperatā. Et p^{re} oppositū b^uius q^u b^u ponit Aui. itelligas
aliā regulā. Quia si oppositū in oppositū 2^a p^{re}positū in p^{re}o
positū. i. q^u medicamēparū ericcat. tūc est ericcatōe q^u m^u
nuēdū est de oleo 2^a de v^{it}uositate. 2^a addendū ē d^{ic} reb^us
ericcatibus magis. Deinde cū d^{ic}it.

Et q^uis iterū est q^uuidā corpi^u p^{re}poriōali
tas cum q^uuidā medicinā absq^u aspectu op^{er}a
tionis eay. p^{re}pter illud ergo o^z p^{re} m^uiscant^u me
dicine p^{re}les debiles 2^a fortes.

D^{ic} Aui. addit q^uda in hoc ostendit iterū bonitatē cō
positionis medicinarū. 2^a vult d^{ic}ere Aui. q^u medicina ge
neratūa nō solū est p^{re}ueniens aliq^uandū v^{it}z q^u deficiat f^{ic}m
q^u cōpēt^u. vel q^u humectet aliā medicināz que nimis defici
cat. vel q^u deficiet aliā medicinā si nō tantū deficiat.
vel etiā aliq^uandū est p^{re}ueniēs. q^u est p^{re}poriō inter ipsam 2^a
corpus absq^u aspectu op^{er}ationis earū. i. absq^u tūc p^{re}ueniēt
tia 2^a p^{re}poriōne que est in defecatione p^{re}pter quā tu eas
admittas. est. n. alia. f. p^{re}poriō ab illa que nobis est igno
ta. i. ista talis p^{re}poriō est a forma specifica que test ei a cō
stellatione celesti. videmus. n. ad sensum q^u vna medicina
2^a v^{it}us cib^us p^{re}portionant^u vni corpo^z. alteri autem
disproportionatur nō g^udem p^{re}pter causam cōplexionā
lem: fed p^{re}pter aliā causam occultā que nō comprehendit^u
tur. maxime. n. videmus quosdā diligere aquā 2^a abhorre
re vinum. quosdā autem ecōtrario. 2^a quosdā videmus
diligere acētā. quosdā autē ecōtrario. hoc autem nō
est. p^{re}pter cōuenientiam vel discōuenientiam in complexio
ne: b^u ē d^{ic}it. p^{re}pter p^{re}poriōnem 2^a d^{ic} p^{re}poriōnem a for
ma specifica que est a causa celesti. 2^a hoc Auienna d^{ic}it

explicite in z^o lib. ca. de lacte. dicit. n. Amp. lac cū composib^o
pporționalitates; bz quoniam cāe nō pōbēdūt z^o q^o sūnt etiaz
in medicis tū in illis q^o nōnt exphēdūt q^o illis q^o afflur
tur iteris. dīspūtate tū plīze ad hīc locū nō prīnet. q^o g^o
in pporționalitatē medicīnāz ad corpus. r. medicīnā
simplex vīplurīmū tū vī nimis dīficat vel pū. dīcōr
bō nū ē vī mīlcanū medicīne ples infīl debites r. fortes. mīz
q^o nāz pēpērat altāz r. reducit ad ad pueniētē dīficatōēz.
q^o tū aliq^o est talis pporzio inter medicīnāz r. corp^o. hoc
est q^o d^o vult dīe bīc Aū. Deīde cū dīcīt.

¶ At vero quare facta sunt emplastra ⁊ que sit
eorum necessitas iā sciisti.

Cōtinuē exaltat de rōne cuiusdā dicti qz mō posite sunt
 due cāe mixtiōis medicinz pōssēt aliqz grēe vrrū cēt
 ples cāe grēe medicīne in sūt mīscant. Zūc. exaltat. se dē h
 dicēs qz grēe sūt empla. i. medicīne pōssēt qz sūt in sūt
 tās eaz i. sciunt i. scies sūpplē in tī. Sīn cā. p. b. i. n. Zūi.
 posit multas cāe pp pdrctas necessitates medicinarū cō
 positurū narrare aut illas nō īpsectat ad pnsa ppositum.
 cum etiā manifeste sūt lēgeti ad capm.

[illegible]

ampli. ad qd ponit. nos pntatias re p aspect? iut oc
culti sciat dñi ē pñs. nā vñna medicina in qdā corp iuna
bit. r altera medicina euifdē pñonis nocet. r b ē pp.
pñates occulit. r iō sit mī medicinā admistras. iut
pñt? venier ipedatū ex talib? pñatib? occulit. Si autē
intelligat pau citas r multitudine medicaminū qñu ad vñu
cor. tñs vti mī medicaminib? ēd bonū multoris vñu
cor exigit talis egritudine dispōib? tal. qñ cū multa sit dñer
sitna medicinz r aliqñ deficiat r supfluit os ē mīscere
iū cū sita sibi? s cū aliqñ qñ sit pñtē qñas pñpant. r ē
mīte sūt alie cāe pp qñ os mīscere multas medicinas qñ
cās Auñ. ponit in s. 11. r cū ē aliqñ cū tali opatione quas
fecit medicina mīta cū alie ē ibi pñorio interpas r cor
pus. vii auge? tñc ē opatio. r p mīscere fī medicinas
iūit bonū. Et pp Bapz pñrio ad argutina? dñi. qñ Job.
r Auñ. intelligat de pñditate r mīltitudine qñ ad nūq.
h Auñ. intelligat qñ ad vñtē. [C] Ad rñ ē at qñ tu dñis qñ sit
cor poterit h ēd pñorio. itā dñis pñorio. tñc dñis qñ
Auñ. nō vult ex toto assignare cām talis mītrōis ē cor
tñc iō qñ ē pñs. h solo ita cito nō fieret mītrio pñor
vñ dñi ē pñs. h Auñ. pñr h sicut cōcaus? cū alio. Dicit. n.
qñ aliqñ mītrio pñor cū alia pp iūuamū qñ facit ipas
pñpēdō. h ēd pñortē ad corp? qñ dicit qñ supposito

De medicinis facientib?

qꝫ deat fieri mixtio medicinarꝫ pp casꝫ qꝫ oca ē n̄ solū aliqñ
ē bōa rōne illiꝫ: sꝫ ē qꝫ aliqñ accit eē ibi talē pporziōem: sꝫ
si tu misceas multa medicamina solū q̄stū ad nūqꝫ: tūc
equet talꝫ pporziō n̄ erit ad B sic inuatiua vt ibi: si equet
disporziō erit maius malū. Tūc seqꝫ illa ps.

Et oꝛ vt nō sis p̄tēus medicīa sup̄ ericatio-
nē ⁊ humectatōē: imo obserua ābas q̄litate
agētes fm q̄ p̄misim⁹ eaz narratiōē.

C In q̄ preposit̄ ondit q̄ siccitas medicie ḡnatiue d̄z ar
tēdi i sp̄cu ad p̄plōnē corp̄is. ondit b̄ q̄l̄r iesse d̄z ci calidi
tas ⁊ friditas. ⁊ q̄z b̄ ocr̄i fuit supra sufficienter indircore
mittit nos ad p̄dca. ⁊ p̄z q̄d dicit. nō obserua ābas q̄lita
tes. i. actiue. s. calitate ⁊ frigiditate. **P** ūc seq̄ illa p̄.

¶ Neqz iter sup ericcatōem ⁊ bñecratōez: imo
cū pñernidine pñideratōis iter dispōne vlcet: ⁊
dispōnez pñlonis corpis. Qñqz. n. corpus ē
bñidū ⁊ vlc' fccū. ⁊ qñqz ē corp' fccū: ⁊ vlcus
bñidū: ⁊ qñqz sunt ābo bñida: ⁊ qñqz sūt ābo
fcca. Et admittent in primis q' sūt debilitati:
scilicet: q' sūt fccū fccū ⁊ q' sūt fccū fccū ⁊ q' sūt fccū fccū

tie olibanū sarna fabaz et sarna ozaci. Et hila.
 Qe si corp⁹ fuerit siccu⁹ et vlc⁹ biuidū valde tie.
 necesse sunt medicie vehemētis etricacōis cū cō
 paratōe ad medicias faciētes nasci carnes: sic
 aristotē. et radiū oppopacū et dragacī aduulu.
 Et in residuo sūt necēe medicie sic iroos et fa
 rina lupinoz. et qñqz accidit vt sint qda medici
 ne in qbz sit aliqd ppariatōis q egrā medicie fa
 ciētes nasci carnē de etricacōe et absterfio: s
 supfluit: sūt ergo. xbi gra. ppter etricacōem
 suā vehemētē retinētes sordine et pbiētes māz
 et supfluit absterfio et corrosio. Sz qñ pmissē
 tur cū ea aliqd de illis q sunt illi tria. frangit et
 cor: et tēperat ipm: et fit faciēs nasci sic flos eris.
 Lū. n. cū ipso afficiant oleū et cera: et qz būccat
 mebz et fitū faciētes sic ipm ppter etricacōez et ve
 hemētiā absterfiois fit plolidantiū: qre oz vt sit
 flos eris vna decē ptinz cerati qñ admiñstrat in
 corpib⁹ q sūt siccoria: et vna duodeci ptinz qñ
 admiñstrat in corpib⁹ q sūt biuidiora: et oz vt ob
 seruet in istis qñ expiunt dīctā.

¶ In q̄ prepositō ondit q̄ exccatio medicine q̄ attēdi in
reip̄u ad op̄onē cōp̄is ondit b̄ q̄ ē d̄s attēdi exccatio i
i sp̄ci ad vlc̄. vlc̄ exccatio medicine q̄ accipi in sp̄ci ad
op̄onē cōp̄is q̄s q̄ p̄at ad vlc̄. p̄t onit finit p̄s. Et h̄c
p̄s diuidit in p̄es duas p̄ fact̄ b̄. vlc̄ p̄ot quādo iugent̄s
q̄ medicīa dimittit̄ potēe reducere ad b̄ p̄ fact̄ in
sci carnē. vlc̄ ibi q̄s accidit vlc̄. Dicit̄ p̄ nec itē sup̄
carōz b̄ d̄uctatōz sup̄ple abtēctā. vel fm̄ q̄ accipit̄
solū i res̄p̄u ad corp̄ s̄ p̄t̄. s̄ p̄stetue q̄cī. imo ad
p̄at̄ f̄ictatō medicīe in res̄p̄u ad dispōnē cōp̄is. et
dispōnē vlc̄is q̄ ē in corp̄ illoz. Et h̄c. Auic. ponit q̄m̄
diuersas dispōnēs cōp̄is q̄ vlc̄is. r̄ ondit q̄s medicīe
q̄ p̄tēti in vna q̄s illaz. r̄ dicit̄ q̄ q̄ ē corp̄ b̄uidit̄
q̄s. h̄c. bec ē vna disp̄. r̄ q̄s ē corp̄ s̄icū vlc̄. b̄uidit̄
bec ē alia disp̄ opposita p̄zi. Et q̄s f̄iādo b̄uidit̄. cōp̄
q̄ vlc̄s. r̄ bec ē tertia disp̄. q̄q̄s sunt ambo s̄icā. r̄ bec
ē 4. disp̄o opposita s̄. ¶ In intelligi tamē bec q̄ q̄n
Auic. vlc̄is esse f̄ictatō q̄ ad nō d̄s intelligi absolute

qz absolute loqueduntur: nō ē vlcus est bñdū pp cās supius
dictas: s; hoc dñm itellr respectue vt ad vlc' dñm scñ qd ē
parum bñdū respectu alioz: vt admistren nū i pñis. i.
i pma dñpōne. qñ corpus est bñdū t vlc' scñ qd fūt dñi
lona supple i siccitate. Et rō bñtqz medicina gñatiua: vt
dictū est pluries admistrat in respectu ad duos. ad pñone:
vt ipsam a pte siltndinis pñerit: et in 2^a ad bñctatōez pñ
cerit: vt ipas a pte sui dñctatōez qd destruat. cū gñ tali dñs
pōne corp' fit bñdū qd idiget ad sui pñeruatōez pñ
catōis: t vlc' fit parū bñdū qd bñdūitas destruit ex pauca
siccitate. iō in tali dñpōne admistrat qd sunt debiliōis sic
olabant' a farina fabaz: t cō. qd illa sunt pusillime siccita
tis: t qñ tēpamentū calozis bñt vt dñs. 3° dñgenio sanitatis
Et si corp' fuerit siccū: t vlc' humidus valde: tūc nēcarie
sunt medicine vebemētissime exccatōis. t rō bñ ē. qz tūc
pñerit rōne pñonis nālis. t rōne vlcis cū pñatiōe ad
medicinas faciētes nasci carnē. qz medicie faciētes nasci
carnē dñccat in p gradu. ille at dñccat in 3°. t 4°. Et pp
bñ bñc dñ appz. qd talia medicia ppe t simplr nō dñ me
dicia faciētes nasci: s; solū f3 qd. qñ ad bec fit dñclaratio cñ
qñt in bis qd dñt fit supia: sic aristologia opponacū. t cō. qz
illa fit vebemētis exccatōis f3 qd hā. ponit 3°. dñgenio. t i
residuo. i. vltimis duab' dñpōnib' vt. i. vlt qñ fūt ad bñdū
da vt qñ s' abo siccā. t corp' t vlcus sunt nēcarie medicine
medie. sic pñeos t cō. Et rō bñ ē. qñ in talib' duabus dñpōnī
bus pñerit medicine mediocriter exccatōis. pñerit enīz
medicīe magis dñccatue qñ i dñpōne pma. qz ibi ex pte
corpis t vlcis pñerit pñz dñccatū. hā ex pte corpis
rō sic qñ sunt ambo siccā. vel ex pte vlcis sicut qñ sunt
ad bñdū dñccatū fort' dñccatū: s; pñerit in eis medie
cine min' dñccatue qñ in scōa dñpōne: qz ibi tā ex pte cor
poris qz ex pte vlcis pñerit fort' dñccatū. bñ aut
pñerit dñlū rōne vni'. puta corpus vel vlcis. t iō in tali
bus dñpōnib' pñerit medicine: vt qz magis dñccatū qñ il
le qd admistrat in dñpōne pma. min' aut' qz medicine ille
qd admistrat in 2^a. nūc at pñeos t farina lupinōz: t orobi
sunt medie in dñccatōe inter aristologia t plāta oppo
nacie ex pte vna qd admistrat in dñpōne 2^a qd min' dñccatū
cñt qz ipsa t farina ordei t fabarūz t thus ex alia pte qd ad
ministrat in pma dñpōne. qz t magis dñccatū qz illa: sic
hā. ponit 3°. dñgenio. t iō in talib' dñpōnibus t residuis
sunt nēcie medicine: sicut pñeos t farina lupinōz t similia.
Tūc segē illa pñe. (Et qñ qz accidit t cō.) In qd pte Aui. ponit
qdā ingenius p qd docet reducere medicinas diminuti
nas carnis: sic viride es t silia ad h' vt faciant nasci carnē:
t h' p admistratōem repz dñlāz aduincē t cō. Dicit gñ. qz qñ
accidit t cō. fūt gñ medicine pp exccatōem sui vebemētē re
uincētes fozdicie. qz pp vebemētē exccatōes gñat ibi cru
lia. sub crusta at reuincētes fozdicie t pñibētes mām. i. san
guinē venire ad vuln' siue ad vlcus. sanguis. n. ē mā ex q
caro dñ gñat: qz os vt sit flos eris. qñ admistrat i corpe
ad faciēdū nasci vna decē pñis ceroti qñ admistrat in
cospib' qd sunt sicciora. qz sicciorib' corpōib' cōueniūt sic
ciora: vt dñm ē pus. tūc pñt sic pñi cerotuz. Bñ. cere olei
ana. 3. iij. t 5. floz eris. 3. i. t vna. 12. pñi qñ admistrat in
cospib' qd sunt bñdiora. qz humidis pñerit min' siccā: vt
dñm fuit pus. Et pñt tūc sic pñi cerotum. Bñ. cere t olei.
ana. 3. v. 4. floz eris. 3. i. Et ops vt seruet in istis qñ pñi
ca expūnt. hoc ē serua in istis medicinis ad cognoscēdū
vtp dñccatū nimis vel parū pñicū experimētū pus pos
tum. t i tale cerotū dñccat nimis de flore eris. minue t
adde aliqd de cera t oleo. Tūc segē illa pñe.

Senes egent medicinis in qbus est caliditas
maior: t attractio fortior. Et cadit in eis que
sunt sicut pñz t thus t farina ordei t farina faba

rum t farina herbi t radix lilij: t aristologia t
climata: t herba opponacū.

In qd pte Aui. ostēdit quales medicine pñerit senib'. t
in Bñ Aui. ostēdit qd exccatō medicine accipit in respe
ctu ad etatē: eo qd senes indiget alijs medicinis gñatis
qz pñerit t iuuenes pñerit cām que dñct. Dicit gñ. senes egēt
medicis t cō. qd caliditas ē maior supple qz me' qd admi
nistrat in cospib' pñerit t iuueni. (S; in dñcas. Bñ
ē sllm. qd dñm fuit supia qd caliditas t friditas medicine
gñatiue debēt esse sllm oīno pñoni nāli mēbz. Et a sllm
lēs calm valde calido. t frido valde f3 valde. Lū gñ pñlo
nālis senū fit frida t frigidior pñone nāli pñerit t iuuenis.
gñ medicine gñatiue i eis debēt ē fride t fridiores qz medi
cine pñerit t iuuenis. (Ad Bñ est dñm qd illud arg' optie
arguit qd gñt ē p se t rōne pñonis nālis medicine gñati
ue senum debēt ē fridiores: s; Bñ impedit p accñs. vñ ex
accñt dñ ēē in medicis eoqz maior calitas. t rō bu'. qz ge
neratio carnis fit ex inuiscatōe nutrimenti. puta languis
cū nutrimento. nunc at caro senū ē dura t dñsa. t dñsa diffi
culter fit in eis inuiscatō. Lū gñ calm fit apriens pozos: t
rarificās carnē idcirco medicine senum debēt ē calidio
res: vt in eis melior possit fieri inuiscatio nutrītis cū nu
trimento. t pñs carnis gñatio. Itēz in eis dñ esse attritio
fortior vlc' exccatō fortior. vtrāqz sllā pñt ē vā. nā t in eis
dñ ēē attractio fortis. t rō qd gñatio carnis fit ex sanguine
sicut ex mām. nūc aut in senib' ē pauca sanguis. t iō indiget
medicis attrahētib' sanguinē ad vlc' plus qñ in alijs etati
bus. Itēz ē in eis dñ ēē exccatō fortis. qz pñlo eozū na
turalr siccā ē. t cadit in eis qd sunt sic pñz t cō. Dñm qd dñc.

Et quando pñibet medicina a iuuamēto de
clina ad aliā. cum ergo fit difficilis curē cum
eo qd est pñum vlcisibus.

Aui. ponit duos casū. obseruādos. vñū ponit circa medi
cinā generatīa aliū circa vuln'. 2° ponit ibi. (Lū gñ fit dif
ficilis.) Dicit gñ. Et qñ pñibet medicina a iuuamēto decli
na ad aliā. illud pñt duplr exponi. vno' vt referat ad
medicinas diuerfōz graduū: vt dicat sic. Et qñ pñibet me
dicina a iuuamēto. qz qñ nimis dñccat vel parū dñccat. Declī
na tūc ad aliā alteri' gñis qd plus vel min' dñccat. Alio'
pñt exponi Bñ referēdo ad medicinā eiusdē gñis: vt intellē
gat sic. Et qñ pñibet medicina a iuuamēto. non qd sit ni
mis vel parus dñccat annas: forte qd fuit vñus ea nimio
tpe. Dicit. n. Aui. in pñen 4°. qd in medicatōe vni' egritu
dinis debem' pñmutare medicinas: eo qd ab assuetudine non fit
passio declina tūc ad aliā. s; sicut: s; nō alteri' generis. im
mo eiusdē gñis. qd vtrāqz dñ ē tñ dñccatū. Tūc Aui.
ponit aliū canonē qd est circa vuln' dñccatū. Lū gñ fit difficilis
supple curatio istī' vulneris. tūc curē cū eo qd est pñius
vlcisib' qz tale vuln' forsitā t rāsiūit ad vlcus malū.
difficile. pñter aliqū cām excreant. Et iō tūc pro cura
eius recurrēdū est ad curam vlcium de qbus postea lo
quet. t nos exponemus si de' voluerit.

De curatione vulnūrum alibi gñat qd sunt in capi
te. CAP. XII.

Regimen quidem ossis in eis qd ac
cidat ex accidentibus eorum timidis
iam dñm est in ca. ossiū t algeba.

In hoc capto Aui. cñna determinat de curatōe vulnēz
capitis que sunt absqz lēsiōe ossis fñm qd sllā dñct. Dicit. n.
capl3 d curatōe vulnēz alibi gñat. i. vulnēz qd fūt in capite.
Lā aut quare Aui. in hoc tractatū dñccat pñalr ad vul
nēra capitis magis qñ ad vulnēra aliozū membōzū pñt
esse bec: vt mibi vt ad pñens. qz vulnus capitis quod est
cū lēsiōe ossis t fractura diuersificat a vulnēre aliozū mē

broz que sunt sine leſiōe offis fm q̄ appebit in ea. de fra-
ctura cranei. ne ḡ aliq̄s crederet q̄ eodez mō diuerſifica-
reſ cura vulnerū capitis q̄ ſūt ſine leſiōe offis a cura vul-
nerū alioz mebroz q̄ ſunt q̄ ſine leſiōe offis ſicut diuerſi-
ficatur cura vulnerū capitis cum leſiōe offis a cura vul-
nerū alioz mebroz. Idcirco Auic. hic in iſto tractatu in
trodūxit iſtud caplm qd eſt de curatione vulnerum capi-
tis ſine leſiōe offis. et dato qd os diſcooperiat vt oñdat qd
eadē cura iſtoz ſicut et reliq̄oz. et diuidit iſtud cap. in
tres partes. In prima parte oñdit qd oñt eſt de vulnerib⁹
capitis in alio loco. 2. ipſe exegit de cura vulnerū capitis
fm qd de eis intēdit. ſ. vt ſunt abſq̄s leſiōe offis. 2. 3. re-
petit qd pmo dixerat. 2. ibi (Venerū in curatiōe) 3. ibi (Et
reliq̄ū regimē rē). Dicit pmo. Et regimen qdem offis. i.
vulnerū q̄ ſunt cū leſiōe offis qd accidit rē. iam oñt ē. i. iā
diceſ in cap. oſſium. et algebra. i. et reſtauratiōis. qd dictū
eſt de iſtis talib⁹ vulnerib⁹. et de accitibus ipſoz in ea de
fractura cranei ſufficiēter. Deū cū dicit.

C Venerū incarnatiūis vlcroz eoz. 2. q̄ ſunt extra
ea ſufficiūt q̄libz medicine epicateue leues pul-
uerizate ſup ea ex medicina. Et medicina q̄ eſt
ſcā ex aloz. et myrrha et olibano et ſanguie dra-
conis. et ſimilr medicine leues p̄dicte vulneri-
bus. Qd ſi fuerit illic curſus ſanguis. tūc cureſ
cū eo qd diximus in cap. fluxus ſanguinis. Et
o3 vt cibet hñs eā cerebellis gallinarūz aſſatis
q̄rū pole eſt. ipſa. n. fm q̄ reſtituant qdā con-
ſortat cerebroz et retinet ſanguinis fluxū. 3. ſit in
eis inſia alia. Et ſimilr aq̄ granatū muzi. et em-
plaftraſ cū virga paſtoris. Et d̄ medicis bōis
ad vuln⁹ et ſanguine ē vt ſumaf ferriñi puz ſic-
cū. 2. teraf et pulueriſet deſup et nō hūctef.

C Venerū in curatiōe. i. in cura vulnerū capitis fm qd de eis
hic intēdit. Et iſta ps diuidit in duas. qz talia vulnera aut
ſunt ſine cōtūſiōe aut cū cōtūſiōe. p̄ ponit curā ipſoz. vt
ſunt ſine cōtūſiōe. 2. vt ſunt cū cōtūſiōe. 2. ibi (Qd autēz
p̄hibet egritudine. p̄ prima ps poſſet diuidi in plures par-
ticulas. ſ. nō eſt vis. Dicit ḡ. verū incarnatiua vlcēz. i. vul-
nerū eoz ſupple nō cōtūſiōis. et que ſunt extra ea. i. extra
oſſa B eſt qd ſunt ſine leſiōe offis ſufficiūt quelibz medici-
ne leues. dicit leues p̄ cōparatiōem ad medicinas q̄ com-
petūt vulnerib⁹ capitis que ſunt cū leſiōe offis. qz ibi p̄-
tunt medicine fortiores eo qd os eſt mebz ſicc⁹ q̄ caro. et
ſilr medicine leues. i. nō multū deſiccatiue p̄dicte in vul-
nerib⁹. Lin p̄dictis caplis de vulnerib⁹ ſupple. ſufficiūt ē
in iſtis vulnerib⁹. Et ex hoc appz qd cura iſtoz vulnerum
eadē eſt cum cura p̄dictoz. qz ſicut ibi p̄petit deſiccatio et
p̄glutinatiō p̄ medicinas incarnatiuas epicateuas etiam
ita hic. 3. curatio vulnez capitis cū leſiōe offis multū di-
uerſificat a curatiōe vulnerū alioz mebroz fm qd appa-
rebit in ſuo cap. Qd ſi fuerit illic fluxus ſanguis cureſ cū
eo qd dixim⁹. i. dicemus. 2. o3 vt cibet 3. in eis ſit ſūma
alia. 3. in talib⁹ reſtrictio fluxus ſanguis habebatur ex ſūma
alia. qz ex ſūma que dē eſt in cap. fluxus ſanguis. Et ſilr
aqua granatū muzi. dicit muzi qz granatū et triplex. qd dāz
eſt dulce. qd dāz ac. et qd dāz nō dulce nec ac. iſtud voca-
tur muzi. et emplaftraſ cum vga paſtoris. eſt cardus ſilue-
ſter. et de medicis bonis ad vuln⁹ cū ſanguine. i. ad epica-
tum vulnus. et ad reſtringēdū ſanguines ē vt accipiat rē.
et nō hūctef. ſ. curz oleo vel aliquo ligido. imo ponaf ſicut
frumentū puz ſiccū. Deinde cū dicit.

C Qd aut. p̄hibz egritudine ē emplatio cū ſari-

na oz. et ſilia p̄fectis cū iſopo hūida. et ſilr cum
ſauic ozdei cū calamiſto. et p̄fert attritioni ep. et
reliq̄ū regimē ſumaf ex cap. oſſiū.

C Auic. ponit curā vulnez iſtoz vt ſunt cum cōtūſiōe. et
cit. qd aut p̄hibet egritudine. i. a pa qd ſupple fit ex con-
ſione eſt emplatio cum ſarina ozdei et ſilia. et vtriq̄ eſt ve-
rum. ſi dicat ſilia. tūc planum eſt. et dicit. Et cōſectis cum
yſopo hūida. qd ſit yſopus hūmida vicius eſt pus. et ſimilr
ſupple emplaftraſ cū ſauic ozdei. i. ſarina ozdei. et cum cala-
mēto. i. cū nepita et cōſect rē. Et videre ſignanter ex poſſit.
Qd aut p̄hibz egritudine. i. a pa factum aut futuz fieri ex
cōtūſiōe. qd ſi vellemus prohibere a pa qd ſit in vulnere
ſimplici nō fieret cū iſtis. imo fit cum redoleon et alijs re-
percūſiuiſ. ſ. in cōtūſiōe ſit cū ſolūtiniis et mollitiis le-
nibus. qz ſic curat p̄uſio et a pa factū vel futurū fieri ex
cōtūſiōe fm qd appz ex ſequet̄ tractatu. Et intellige et curz
dicit. qd aut p̄hibz rē. facies vſbz. ſ. hñmia et farmacia-
ri vt dicit tenui vſbz ad viciū aliquot. Tūc Auic. repetit qd
p̄mo dixit dices. et reliq̄ū regimē. i. regimē alioz vulnez
puta eoz que ſunt cū leſiōe offis ſumaf ex cap. oſſiū. i. ex
cap. fracture cranei. et hoc eſt qd dicit.

C Tractatus ſcōs de excoziatione et attritione et cōtūſiōe
ne et cōtūſiōe et caſu et offenſiōe et diſruptiōe et fluxu ſangi-
nis et ſilribus illis. (De ſmonib⁹ vſbz. CAP. I.

Am ſciuiſti in lib. p̄io qd ſit inten-
tio p̄uſiōis et attritiōis. Et cōtūſiō
aut eſt vt ſit mebz ſeparatū a inſectu
ra ſua ſeparatiōe nō p̄lecta. neqz ap-
parēte manifeſta. qre eſt diſloca-
tio. et eguamē qd ē iſtra tozſiōem

et q̄ ſi aliq̄tūli tēſiōis cōmonēs ligamētū i ſu-
ctura. et qd p̄tinet d̄ eo in carne. et ſi cū eo fue-
rit aliq̄tūli ſeparatiōis erit tozſiō.

C In p̄cedēt̄ tractatu determinauit Auic. de ſolone conti-
nuitatis que d̄ vuln⁹. et in iſto tractatu determinat de ſo-
lutione et cōtūſiōis que d̄ attritiō vel p̄uſiō et cōtūſiō et
excoziatione et ſilia. Circa hoc aut Auic. ſic p̄cedit. qz ponit
p̄mo qdā caplm in quo. qz p̄tozſiō et cōtūſiō et attritiō et
eguamē multū diuēnit. ponit d̄ſiam iter iſta et oñdit etiā
a quo p̄dictoz morboz eſt icēpiēdum. 2. exegit de p̄di-
ctis et cura ipſoz. 2. ibi (Qñ accidit lacero) In p̄ caplm
lo Auic. duo facit. qz p̄ ponit d̄ſiam iter iſta oñ dēdo qd eſt
vñ qd qz ipſoz. 2. oñdita quo d̄z icēpere in p̄ſequēdo de
ipſis. 2. ibi (Iſtud aut qd volumus) p̄ prima ps bz q̄ mor-
dicta. In p̄ dicto remittit nos ad ea qd dē ſunt in lib. p̄e
p̄uſiōne et attritiōe. 2. oñdit qd eſt cōtūſiō. 3. oñdit quid
ē eguamen. 4. ponit op̄ionem quorūdam medicoz cura
vñ illoz noium. 2. ibi (Cōtūſiō at 3. ibi (Et eguamē)
4. ibi (De hoibus ſunt) Dicit ḡ p̄. i. az ſciuiſti in lib. p̄. ſen
2. cap. de egritudine. p̄ ſoloni cōtūſiōis. in illo. n. cap.
ponit omnes ſpēs ſoloni cōtūſiōis. et iponit et eis noia
q̄ ſit intentio cōtūſiōis et attritiōis. qz ibi ſciuiſti qd cōtūſiō
ſiue attritiō et ſolō cōtūſiōis accipit lacero fm numeris
multū. et hoc ſine talis ſolō cōtūſiōis ſit manifeſta. ſicut
eſt in attritiōe cum vulnere. ſiue illa ſit ſolō cōtūſiōis
manifeſta. et ſit ſolū iterius inter partes lacri ſicut cō-
tūſiō ſimplex ſine vulnere. Dico aut fm numerū multū.
nā in hoc d̄ p̄uſiō vel attritiō a vulnere. qz vulnus qd li-
bet eſt vnica ſolō cōtūſiōis. Et cauſa bñius eſt. qd vul-
nus ſit a re incidente acuta. ſed quelibet cōtūſiō eſt ſolū
cōtūſiōis multū numerū. Et cauſa bñius eſt. quia ſit
a re obtuſa. res aut obtuſa ſoluit continuum. quia dila-
cerat. et ideo facit multū numerum ſoloni cōtūſiōis.

Differt etiā tussio a vulnere in alio fm q̄ videbit̄ in seq̄ti cap. Tūc Aūc. oñdit qd est cōtussio. 7 dicit (Cōtussio aut̄ est 2c. Quare ē dislocatio supple quedā. q̄ ē dislocatio incōpleta 7 fm qd. r̄c. oñdit qd ē eguamē. dices egua. mē qd ē ista tussio. q̄ ē minor remotio q̄ sit 7 tussio. vñ eguamē ē qdā extēso ligamēti. 7 si cū eo fuerit aliq̄ trullū separatis erit cōtussio. B̄ est d̄re q̄ si vltra talē 7 tussio nes ligamēti sit separatio aliq̄ a iunctura. tūc p̄ eguamē cōmplect̄ tussio. q̄ eguamē est via ad tussioē q̄ ē ista ip̄as. Sic q̄ dicit̄ app̄s qd sit tussio vel attritio 7 tussio 7 eguamē. 7 pp̄ hoc app̄s ē d̄re istoz adinuicē. cū gditates rez̄ sunt cāe d̄re ip̄arū. Deū cū dicit̄.

Et de boibus sunt q̄ noiant itentionē equam noiaunt̄ tussione noie cōmuni. 7 de boib⁹ sūt q̄ noiant tussione separatiōem vñ 7 duoz laterū lacerti: sicut vñ 7 duoz laterū lacerti vole manus: 7 rascete cum adherētia lateris alteri⁹. q̄z nis separatio sit apparēz.

Aūc. ponit opōnē medicorū circa hoc nomē tussio vel tussio. 7 vult d̄re qd appellat̄ tussiones noie cōi. had extēsiōes. s. q̄ vocat̄ eguamē: 7 ad dislocatōes nō integrā. Aūc. sūt sunt q̄ appellat̄ tussioes solū talē separatiōes iuncturē nō integrā. vñ p̄mi appellat̄ tussioes sicut gradus. scōi at̄ sicut spēm distinctā ad eguamē. B̄ int̄d̄it d̄re Aūc. nec ap̄ probat nec ip̄o probat aliq̄ istaz opōnū. q̄ nōia sunt signifi catiua ad placitū. vñ de noib⁹ nō ē curādū vñmō int̄tōi nes rez̄ b̄eant sicut dicit̄ Aūc. calibi. 7 B̄ in multis locis. C̄ Dicit̄ ē aduerbū vñū. s. q̄ quoz sūt d̄sponēs egri tudinales sit⁹ q̄ iucture p̄nt accidere: vt Aūc. ponit in tra ctatu de dislocatōe ca. p. Una ē dislocatio: 7 ē q̄ vñ os separāt ab alio separatōe integrā. alia ē tussio: 7 ē q̄ ē separatiō nō integrā. 3. est eguamē: 7 ē extēso ligamēti iuncture. 4. ē elogatio ligamēti iuncture q̄i. s. addit̄ sup̄ lōgitudines nālē: hoc sit magis ab hūiditatib⁹ vīcosis faciētib⁹ lu boiare iuncturas: 7 ab alijs cāis q̄ Aūc. ibi. ponit. mō Aūc. in B̄ tractatu itendit solū ad curā cōtossiois 7 eguamē: 7 in vno cap. ponit postea curā ip̄oz: q̄ eadē est q̄si cura vñū. s. de alijs duabus egritudinib⁹ 7 curis ip̄az de terminat in tractatu de dislocatōe. Deū cū dicit̄.

Unde aut̄ qd volumus p̄mittere 7 loq̄ de co in primis est tussio q̄ accidit lacertis in medio eoz 7 attritio in extremitatib⁹ ip̄oz.

Aūc. oñdit a q̄ p̄dictoz morboz ē incipiendū p̄leg: 7 p̄z qd dicit̄. Et videt̄ p̄ B̄ qd dicit̄. Est cōtussio q̄ accidit lacer nis in medio eoz: 7 attractio in extremitatib⁹ ip̄oz. Cū d̄et̄ Aūc. notare aliq̄ d̄re iam inter tussione 7 attritiōem. q̄ cōtussio vñ q̄i accidit in medio lacerti. attritio at̄ q̄i ac cidit in extremitate ip̄i: nō tñ ē magna vis. q̄ attritio po tēst appellari et̄ illud qd accidit in medio lacerti. sic Aūc. et̄ dicit̄ in p̄ lib. sen. 2. cap. de egritudinib⁹ solonis cōtiui. 7 siue ita sit siue nō tñ eadē ē cura vñū. s. 7 iō ambo sub eodē cap. determinant̄. C̄ S̄z est vlt̄m̄ intelligēdus q̄ attritio siue cōtussio q̄ accidit lacerto p̄or accidere ei aut̄ maḡ ē p̄te carnosā: aut magis ex p̄te neruosa. mō B̄ aui. it̄d̄it p̄leg de cōtussio q̄ accidit lacerto a p̄te carnosā. ga de cōtussio 7 attritioe neruoz determinat̄ Aūc. in tracta tu sequenti de solone cōtuiui neruoz 7 c̄.

De cōtusione 7 attritione. CAP. II.

Quando accidit lacerto: vt cōsidat̄ ac cidit̄ qd hoc iter p̄ns ei⁹ nūc⁹ solonis p̄minuitur. 7 mīorēs effūdīt ad ip̄s sanguis plūm⁹ ex quo ap̄at̄.

In p̄cedēti cap. Aūc. oñdit d̄re iam iter quodā p̄dictoz morboz. 7 oñdit ē a q̄ erat incipiendū. Tūc Aūc. exegit̄ de curis ip̄oz morboz. 7 incipit p̄ a tussioe 7 attritiōe fm q̄ pus dicit̄ se incipit̄. 7 ista p̄a p̄or diuidit in p̄es duas. q̄ cōtussio 7 attritio aut̄ sūt. s. solū cū lesioe mēbroz exteri⁹ rū ḡb̄ obniat cā trādēs. aut̄ sūt cū lesioe ē mēbroz interioz. p̄lo q̄ determinat̄ de tussioe 7 cura ip̄i⁹ fm q̄ ei⁹ lesio p̄inet solū ad mēbra exteriōra. 2. determinat̄ de cō tussioe 7 cura ip̄i⁹ fm q̄ ei⁹ lesio p̄inet ad interiora. 2. ibi (Casus 7 offensio ledit̄ r̄c.) p̄ima p̄a diuidit in p̄es duas. in p̄ p̄te vt mibi vñ oñdit effect⁹ cōtussiois: 7 neces sitatē festinatōis ad curādū cōtussione 7 attritiōem. in 2. p̄te ponit curā ip̄i⁹. 2. ibi (Nō rep̄it in plūb⁹ 7 c̄.) p̄ia p̄a diuidit in p̄es tres. in p̄ p̄te oñdit effect⁹ tussiois. in 2. p̄te oñdit necitatē festinatōis ad curādū ip̄as. in 3. p̄te tāgit̄ ic̄i dētalr aliqd̄ de cura ip̄i⁹. 2. ibi (Et p̄ancioes ei⁹ d̄sposi tiōes) 3. ibi (Et nō os 7 c̄.) Dicit̄ q̄i accidit lacerto 7 c̄. B̄ n. declarat̄ fuit pus. 7 b̄ vñ effectus accis ex tussioe. 7 tūc p̄it aliqd̄ qd accidit ex tussioe dices. 7 mīorēs effūdīt ad ip̄s. s. ad mēbz tussus sanguis plūm⁹ ex q̄ ap̄at̄.

Intellige aut̄ B̄ q̄ ista effusio sanguis p̄tē ē ex membris alijs: ex ruptura vene in mēbro illo effūdīt sanguis ex mēbris alijs ad mēbz cōtussum plus q̄ ad mēbz vul neratū. q̄ in tussioe accidit ex p̄a dolor: 7 satis maior q̄s in vulnere eo q̄ in ipsa fit maior dilaceratio carnis: q̄s in vulnere. nunc autem dolor ē maxima causa attractionis sanguinis 7 spiritus ad locum dolentem q̄ ad locum do lentem concurrūt spūs 7 humores: vt dicit̄ Gal. de igne san. in multis locis. 2. pp̄ hoc citius ex p̄ p̄or accidere ap̄a tio in tussioe q̄s in vulnere. C̄ p̄d̄t ē esse ista effusio san guinis ex q̄i accidit ap̄atio ex ruptura vene in mēbro illo. q̄ q̄i accidit cōtussio: tūc rūp̄it̄ vena in illo mēbro. ex vena at̄ rupta exiit sanguis. sanguis at̄ ille retinet̄ ibi cū non sit fēa ibi solo cōtuiui ē. s. ius. in vulnere at̄ licet rūp̄at̄ vena: tñ ille sanguis nō retinet̄ ibi fm plūm⁹. qd exiit p̄ozi ficius vulneris. C̄ Iterū ē dato qd in tussioe rūp̄at̄ caro exteri⁹ ad buct̄ tñ sanguis ibi retinet̄. qd pp̄ tussioem d̄cal cas̄ 7 stringit̄ caro 7 sanguis. in vulnere at̄ fēa cū re inci dēt̄ nō cōculcat̄. 7 iō nō sic restringit̄ ibi sanguis sicut in tussioe. talis at̄ retentiō ē cā ap̄atio. 7 p̄a b̄ dicit̄ Aūc. in tussioe. Et multoties effūdīt ad ip̄m sanguis 7 c̄. B̄ accidit magis ibi q̄s in vulnere. s. ē aliqd̄ hoc accidere pos sit in vulnere fm qd d̄it fuit pus. Deū cū dicit̄.

Et p̄ancioes sunt ei⁹ d̄sponēs in q̄b⁹ nō ag gregat̄ ad ip̄m sanguis 7 putrefiat̄: qm̄ plūm⁹ sperat̄ ei⁹ resolo p̄ poros. 7 p̄p̄ie p̄ poros qui sunt p̄stricti cōstrictiōe ipellēt̄ ab illo qd facit cōtussione exteri⁹: 7 a p̄strictiōe accis ex ap̄a te iterius. Et p̄ illud si nō succurat̄ retin̄ ea p̄ ducit ad corruptiōem mēbri.

Aūc. ponit necitatē festinatōis ad curādū attritiōem 7 tussione. 7 cū B̄ ē inuita a quali cura ē incipiendū in ip̄is. C̄ Et p̄t diuidi hec p̄a in duas f̄z q̄ duo ponit pp̄ q̄ op̄z festinare icige a cura ip̄i⁹. 7 p̄ q̄ ē inuita a qui cura est inci piendū. 2. ibi (Et fortasse 7 c̄.) In p̄ma parte Aūc. vult dicere qd in pluribus d̄spositionibus in cōtusione aggre gat̄ sanguis. 7 huius ratio p̄ius dicta est. talis autem san guis aggregatus putreficit̄ nō resoluit̄ p̄ poros. qd quā do sanguis effūdīt̄ extra venas nō secundum naturam necesse est putrefieri 7 in sanie verti: vt dicit̄ Hyp. 2. B̄ di co si nō resoluit̄ per poros. nūc aut̄ in cōtusione talis san guis diffinit̄ resoluit̄. 7 ratio hui⁹ est. p̄pter cōtussio nem porozum. C̄ Nam p̄ozi sunt ibi cōstricti dupl̄r. p̄mo qdem ab illo qd facit cōtussione exteri⁹. q̄ impellit̄ 7 con

culcat poros carnis. 2. est ibi restrictio ex apate qd acci-
dit iter carne. nā de apā opilat poros pp repletōes quā fa-
cit. vt dcm fuit pus in cap. de cācenis. q. gē ibi talis con-
strictio poroz idcirco diffcultat resolūtū tal' sanguis. 2. B
vlt dīe aut. ibi. Qm plm lepat et' resolo. 2. ppe p poroz 2c.
q. ergo ē difficilis in ea talis resolo sanguis ppter B. si nō
succurat in p'fusioe tali sanguini cū medicinis resoluenti-
bus q. postea dicent' pducet ad corruptiōes mēbri. 2. talis
sanguis bē aculcabit' 2. putrefcit. putrefact' aut' putrefa-
ciēt mēb. Sic q. p hoc appz necessitas festinationis ad cu-
randū talē p'fusione. 2. et a qli cura icipe debem' q. ruz ad
medicinas locales. q. debem' icipe yplimū a resolone ta-
lis sanguinis ibi 2. gregati. Deinde cū dicit.

C Et fortasse excoziatio sequitur casum 2. offen-
sionem. quare ois vt pparet ad curatōem ciuis:
vt non canceretur.

C Auic. addit qdā aliud qd ē necessitatē festinare curam
cōtusionis. 2. resolutiōis. 2. dicit. Et fortasse excoziatio seqt' ca-
sum 2. offensionē. 2. p'fusiōē 2. attractiōē. vñ B. Auic. pōit
spēs p. gīe. q. calius 2. offēsiō s' spēs p'fusiōis 2. attractiōis.
q. ppe dī calius 2. offēsiō q. ē attractiō i exteriorib' cū le-
sioē ē mēbroz iterioz. **C** Et itellige ab aut. b. p. excozia-
tiōes nō sū excoziatiōes cutis: s. ē solōne p'fusiū q. fit i carne:
sicut q. fit p'fusiō cū vulnere. mō tūc q. talis solō p'fusiū
tatis associat cū p'fusiōe. tūc ois vt pparet ad curatōes ei'
2. ad resolone talis sanguinis 2. gelati vt nō cāceret. i. ne ta-
lis excoziatio vel vuln' fiat cācena. q. vulnera vel exco-
ziatiōes statim putrefiūt 2. cācenant' q. in eis sanguis cōcul-
cat si nō cito resoluūt. Sic seqt' illa p.

C Et oportet vt administratio fiat in attritione
cum reditiōe cōtinuitatis villoz incisoruz. im-
mo ad sedandū dolorē.

C In q. pte Auic. rāgit incidenter aliqd de cura p'fusiōis. oñ
dit. n. in gñali qd ois fieri 2. qd nō. 2. in B. ē oñ dī dīa p'fusi-
ōis 2. vlnēris. Dic' g. Et nō ois vt administratio fiat in attra-
ctiōe cū reditiōe solonis cōtinuitatis villoz icisoy. 2c. **C** Ad
euidētiā cui' ē itelligendū q. in p'fusiōe ē solō cōtinuita-
tis: vt dcm ē pus. mō cura p' 2. p se solonis cōtinuitatis est
vntio. q. B. sumit ab accētia morbi. 2. iō cura p'fusiōis q.
tū cēt ex pte bulus cēt cū reditiōe p'fusiōis: s. ibi est ali-
qd īpediēs. i. sanguis 2. hūoz 2. restrictus: ppp B. nō ois vt ad-
ministratio cure fiat in attractiōe cū reditiōe solonis cōti-
nuitatis: sicut fit in vulnere. q. in vulnere nō aculcat san-
guis sic B. 2. si aliqñ s'rigat' 2. aculcet' ibi sanguis: sicut fit
q. cū vulnere associat' p'fusiō. tūc statim īpediē cura vulne-
ris: sicut dcm fuit pus. 2. pp B. bñ dicit Auic. 2. nō ois vt ad-
ministratio fiat in attractiōe cū reditiōe solonis p'fusiū vil-
loz incisoruz: nō itelligas icisoy vulneratoy: s. itelligas in-
cisoy. i. cōquislatoy. q. qñ carō 2. mūdī. tūc villi q. sunt in
ea q. qñ s'nt 2. vilacerant'. Vel si tu velles itelligere icisoy
2. vulneratoy. tūc itelligeret' bō vulnere cū q. cēt p'fusiō.
2. it talī vlnere nō pedim' fūdo 2. icarnado vt dcm fuit
p' 2. p' expō credo q. sit mēlō. q. ē gñat ad B. i. siue sit ibi
vulnus siue nō. imo ad sedādū dolorē. **C** S. tu dices. nō
ne ē it vulnere debem' ēt sedare dolorē cum dolor sit cā
apatis qd phibet curā vulneris. dico q. in p'fusiōe idige-
mus magis sedatōe doloris q. in vulnere. q. maior dolor
accidit i ea q. in vulnere: vt dcm est pus. 2. et q. vt plus ac-
cidit i ea apā pp retēdōes sanguis: vt dcm ē pus. Itēz ē
alio mō idigemus mitigare dolozes in vulnere. 2. alio mō
in p'fusiōe. q. in vulnere simplici mitigamus dolozē cum
eis q. phibēt 2. repellūt i s'piciat. ita q. si phibent apā 2
dolorē. 2. cōsolidat' in p'fusiōe debem' mitigare dolozes
cū his q. molliūt 2. resoluūt tepide q. sūt 2. iā curatiōi solō

nis p'fusiōis. q. in p'fusiōe sumit cura a resolone sangui-
nis q. fit cū talib' medicinis: 2. et a curatiōe apatis facit a
cāis p'fusiōis: q. etiā fit cū molliūtis p'm q. apprit pus in
cā. de cura flegmonis. q. g. magis idigemus mitigare do-
lozē in cōtusiōe q. in vulnere. 2. alio ē mō mitigamus do-
lozē cū eis q. sūt 2. iā solonis p'fusiōis. In vulnere autē
cū eis que veniūt cure solonis p'fusiōis nisi esset vul-
nus p'positū sicut declaratū fuit pus in cap. de vulnerib'
idcirco dixit Auic. 2. nō opz vt administratio fiat 2c. imo ad
sedādū dolorē 2c.

C De cura. CAP. III.

Non reperit in pluribus hāri dispositi-
onū in hac accētia exēnsatio a s'fob-
tomia. imo opifices artis pparat ad il-
lud q. uis fit corp' mundi.

C In isto ca. Auic. ponit curas p'fusiōis 2. attractiōis. 2. ista
p. diuidit in pres duas. p. facit B. 2. q. aliqñ glandule
sequunt' p'fusiōes ponit curā talū glādulaz. 2. ibi (Elen-
dularuz at curatio) p'ia p. diuidit in pres tres. p. ponit
curā p'fusiōis 2. attractiōis q. uis ad vñs. s. q. uis ad euaciōes
totius corpis. 2. ponit curā iplaz q. uis ad localia. 2. ostē-
dit q. ligatura 2. q. pparatio mēbri ppetat in cōtusiōe
2. attractiōe. 2. ibi (Et qñ fit s'fomia 2. ibi (Ligatura at q.
ad ministrat' 2c. Qd p. dicit Auic. p. nisi q. ē dubius de il-
loybo qd Auic. dicit B. ē si fit corpus mūdū. dices tu. si cor-
pus ē mūdū ad qd g' idigemus s'fomia vel alia euōne cor-
poris. Ad hoc ē dōm q. euatio corpis fit duplx. qdā fit vt
euēct' sup'ius hūoz in corpe. 2. talis euatio fit in corpe
repletiozico vel cachochimo. Alia euatio ē q. fit nō pncipio
liter rōne euatiōis: s. potius rōne deriuatiōis 2. attractiōis
ad 2. iā pte. 2. talis pōt fieri in corpe mūdō: vt si in eo ac-
dat p'fusiō. tūc q. pp dolozes mēbri pcurrit ibi spēs 2. hū-
mores q. sunt postea ibi cā apatis. idcirco fit in eo s'fomia
vt attrahant' hūozes ad 2. iā pte. dato q. corpus sit mūdū
2. B. qd dicit B. A. 1. 3. p'icula de igenio sanitatis. 2. nō solū
in plenitudine corpis: vep. ēt eo tempore exite purgatio
p'fert ppter magnitudinē morbi. nāz dolor 2. calor mēbri
tumefaciunt sicut cā trahendū mām ad apā 2. corpi sup'ius
tas humoz nō sit. Deinde cū dicit.

C Et qñ fit s'fobotomia 2. festinat ad emplaz
bibētia oppilāria nō accit ex eis illō qd ē neciūz
ad curatōes q. multū puenit. Et ē cor. phibitio
cū ifridatōe 2. s'piciatate: aut cū vno cor.

C Auic. ponit curā p'fusiōis 2. attractiōis q. uis ad medicis
locales. Et ista p. diuidit in pres duas. p. ostēdit q. cura sit
erronea. 2. pōit curā rectā. 2. ibi (Lū at tractat id 2c. Ad
cit q. p. Et qñ fit s'fomia 2c. nō accidit ex eis id qd ē necessi-
tati ad curatōes q. multū puenit. 2. ē recta cura q. apert
2. repellere 2. phibere cū ifrigidatiōe 2. s'piciatate: aut cū
ifrigidatiōe solū aut cū s'piciatate solū. Rō āt B. q. re hē
nō est cura recta ē habita ex p'dictis: eo q. i p'fusiōe sumit
cura a resolone talis sanguis ibi p'fusiō. 2. illa at q. ifrigida-
tiō sūt vel s'piciat cōculcāt ibi plus sanguine. talis at s'piciat
ibi 2. restrictus putrefit. putrefact' aut' corrūpit 2. putrefact'
mēb. 2. iō talis cura ēt cura recta. Deim cū dicit.

C Lū aut tardat illud. 2. ppar sanguis ad dispo-
sitiōes solonis. 2. times nocumēta p'dcā neciūz ē
i curatōe ei' extrahere sanguinē illū vt nō redeat
apud p'fusiōem ad dispoñē ei'.

C Auic. ponit curā rectā p'fusiōis. 2. ista pars diuidit in pres
duas. q. pmo ponit que est cura recta cōtusionis. pmo
enī q. cura recta est resolutio 2. extractio talis sanguis cō-
gelati. scōo q. talis resolutio 2. extractio potest fieri pluri-
bus modis. ponit duplices modū resolomē talis sanguis.

zibi (¶ Os si fuerit tatr. zc.) Dicit q̄ pmo. Lū aut tardat i
s. q̄ puenit ad curā rectāz pperat fanguis. f. g. el̄ ibi cor
frat. q̄ dispōne soloniā. ad hoc vt soluit cōtinuū q̄
q̄ fanguis ibi aggregat. r. nō resoluit. r. plus ibi cōstrin
git. tū p̄trefcit. r. ex p̄trefactiōe p̄trefcit mēbz. r. cāc
rat. r. p̄r p̄is soluit cōtinuū mēbz. Et times nocumē
tā p̄dictā. f. q̄ p̄trefcit mēbz. v̄l cācerit. tū neciēm d
in curatiōe q̄ extrahere fanguis illūz. b̄ v̄l p̄ medicū
nas v̄l p̄ aliū modū resoluit. f̄m q̄ dicit. p̄trefcit v̄l nō
deat apud p̄mātoz ad dispōne. r. b̄ p̄trefcit. b̄ p̄trefcit
q̄ nec ē extrahere illū fanguine. r. b̄ v̄l p̄ talis fanguis
nō deat ad dispōne. r. ad dispōne p̄trefactiō apud
p̄mātoz. ¶ 3d pōt expōni dupl̄r mibi v̄l. v̄no apud
p̄mātoz. i. p̄ p̄mātoz. f. appōnit talū mēdā cāminā
frigidōz v̄l hip̄ticoz f. sanguinem ibi cūctat. Alio. p̄
expōni apud p̄mātoz. lapud vn̄toz soloniā p̄mātoz
tū fit in carne q̄ p̄trefcit. f. nō extraherē p̄ talis fan
guis. b̄ solū ponerēt ibi medicīne p̄st̄riciūt v̄l solū
mūltatū vn̄tē. tū apud talē cōstrictiōz fanguis illē re
uerteret ad p̄trefactiōz. r. nō ad icarnatiōz. s̄c̄ fit i vul
nerib̄ p̄ p̄cāc p̄d̄r. v̄l ḡtalis fanguis nō p̄trefcit. nec
cessē ē extrahere ip̄m. Deinde cū dicit.

¶ Quid si fuerit talis qd sit pole vt resoluatur ppter
raritatem poroꝝ cū embossas aquarii calidari z
similini cis fiat. Et fortasse administrator sup
verberatos de illis qd dixim⁹. Et iterū cum me
dicinis carminantib⁹ sanguine moztuū z oleis
resoluentibus latitudine: z vt dens in pom deus
res adiuntes ad resolutionem fiat illud: z
sis cōtētuus illo. z ista mūdicatīna adiun
tia ad illud sunt sic bellūm iudiciū z cost⁹ z cē
taurea maior: cū syrupo acetofo: z vt adiunet
syrup⁹ acetofo: itez ad illud cū ichione.

[illegible]

Ad edicte xpo carminantes sanguine moztuū
sūt sic faria ordeī z isop⁹ būda z silia pfecta cū
aq. Et forte est sic calamētū mōtanti z saucit
pprie qñ cadit in capite, z ad vltimū illud cui ē

molificatio cū calitate subtili resolūere resolu
ne subtili: 7 ex eis que ericcant ericcatio subti
linā ea que sunt vehemētis resoluōis 7 ericca
tionis cū administrant in ipressione eius resol
uit subtilē 7 ipsū tantū spissū cū ericcatione sua 7
opilat poros iterū cū ericcatione sua.

C De Zhiu. cōnumerat aliq̃ue medicinas in spālī refolescētis sanguine. x. foliis et gñalū x. p̃p̃onia de bēbet c. x. p̃s gō di ti. Evidere q̃ Zhiu. nō ponit aliq̃uē emplm̃ ponit aliq̃uē cō tuficē. "Los p̃osum" ponere vñi emplm̃ valde colit in p̃rūfio fīn cāq̃. q̃ Zhiu. ponit in f̃ra. et. 7. folioz mal uia x. p̃az absinthij. x. elixen in aq̃. deice. p̃p̃ia terant. r̃ poltea cū f̃ra decoctoe cū farina oīz et. pulvere semis li. nīz. x. fenugrec. x. folioz cāmūlle ad sp̃issindine cō. in ol. i. viere calefacto. r̃ p̃s iōis b̃p̃az furfuris libat. erit et bonū. ad s̃titudinē s̃tī? ep̃li potes et. libat aliā p̃p̃ere. x. sacci fa. meq̃a ym̃m̃. refolescūt. B. ñ ē ñ f̃i. s̃. p̃s d̃iscretos me facit d̃s magit q̃a videt languis refolescūt. Dein cū d̃ic.

Et hec fortasse mēſura exenſat ſollicitudinez
in eo cuius cōtinuitas ſoluit p̄p̄e cūtez: ⁊ in eo
qđ apparet non p̄funda.

Constat autem, ubi sufficit talis modus resolutionis dicitur. Et
hec fortasse mensura, scilicet resolutionis que fit per calidam temperatam ex
sat sollicitudinem et planum est quod dicitur. Deinde cum dicitur:

Co si nō fuerit ita. ⁊ fuerint solutiōes multae ⁊ pfunde ⁊ longinquae ab eo qđ apparer nō erit excusatio a scapellatiōe ⁊ resolua qđ resoluitur in apānibus ⁊ vlcerb⁹ malis: ⁊ eius qđcūqđ dispō nō est dispositio pberati. in pberato cūi trahit materia ad cutēz. ⁊ cutis ē in via vlcera- tionis. Et in hoc si soluitur cōmūtatis pfunde submersē: tūc illud nō sperat: qđpropter neces- sariū est ad administrare attrahēcia eius qđ foritū- di nē ⁊ venositas a scapellatiōib⁹: ⁊ fortasse cri- tes maxima: ⁊ fiet ad apātionē magnā exteri⁹ ⁊ aggregabit. ⁊ tūc oportebit vt fectiet ad ape- riendū ⁊ resolvendū illud qđ aggregat in eo fa- niē vt fedef dolor: cui⁹ eo qđ facit pus: ⁊ resol- uať materia cū apertione. illud. n. ē fm disposi- tiōe apertientē: ⁊ vt aperiat velocius cū adiū- tio ruzationis est saluati⁹: ⁊ fortasse resoluitur eaz medicine apertientis absqđ saniositate. pprie quando adiunant cas caliditas innata ⁊ por- ti. Simplicius obſerua medicinas predictas in ca- casus ⁊ offentionis.

¶ In ista pte zunic. ponti z^m modū resolūis q̄ aliqñ p̄p̄t
in p̄ficio. Dicit q̄ nō p̄t fieri ita q̄ p̄p̄t in cōfūsis sit fca
sola zūmūtiūti p̄p̄tūti in eo q̄ appz z p̄t fieri in
lūidīs multē vt q̄ sit fca magna zūstāto p̄fide z lon
gū q̄ ab eo q̄ appz nō erit excusatio a fcalpellatio. z p̄
it vt egrediat sanguis ibi p̄stict q̄ nō possit resolui solū
p̄ medicinas p̄dictas p̄ multitudine z p̄fidiatē ip̄i.
z resolui q̄ resolui. ita fiat resolu hūiū ibi p̄stict post
scalpellum em̄ modū fmi quē sit resolu in apatib^z vt
cerib^z malis. vt. p̄ponat vt p̄fio. fz et q̄ ip̄se ibi dicit. z em
plastro resolutiū p̄ferit z aperitiua. Et et q̄dē dispō nō
ē dispō fberat. z oar cam q̄r ita nō similit illi dicens. in
fberato. n. trābit materia ad cutim. z cutim in illa p̄ce

rationis. et in hoc. in punctione vel in membro ubi sit pustus si soluit puritas pfunde submersa: tunc id non sperat id est tunc non sperat quod trabat materia ad cure solui: et viceret solum cuius: sic fit in vberato. et sicut fit qui cutisio e ppe cum tem q assimilaf dispositioni verberati. imo attrahit ma: et coculcat in pfundo: qd propter neium e hic administrare attrahetia cui fortitudine: et hoc vt trabat ma ad exteriora: non oculcet iterius: putrefaciat membz: et vetofas cu scalpellatide: fz in cotufione in qua soluit puritas ppe cutim non e hoc neium: qd sanguis ibi resoluif p resolutua teperate cu attrahat ibi sanguis ad cutes solui: sicut fit in vberato. et ppter hoc dicebat Auic. supra in punctione tali q fortasse administrant sup ea medicie quas diximus sup vberatos. et hoc e ideo. qd talis pustus assimilaf dispositioni verberati: fz in punctione de qua loquitur hic non suffice: ret hoc ppter cam dicta. Sic q alius modus e resolutiois e extractiois sanguinis in punctione supra deat: in punctione de qua hic loquitur. Et fortasse erit res maxima. illa q attrahit ad istam punctionem. et fiet supple ma ad apostematationem magna exteri: et aggregabit. colliger et fiet exitu ra: et dublet. non tñ aggregabit saniem verā et bona sed aggregabit materia mala que erit cad ad putrefactionē mēbris niff cito succurrat: ppter hoc subdit vlti: dices. Et tūc oportebit vt festinet ad aperitū. f. ante maturatōnem. qd in tali casu. f. qm mā e multa oportet aperire apā et exituram ante maturatiōem fm q declaratū fuit pus in caplo de curatiōe excuratiū apparētus. qd si tu velles expectare maturatiōem: tūc pus fieret putrefactio membri vt dcm fuit ibi: et resolutū id qd aggregat in eo sanies. qd aliquādo pole ē vt resoluaf talis mā: et hoc cuz fortiter resolutiōis e aperitiū. vñ si pole ē q talis materia resoluta tūropz festinare ad resolutū cam ante qd membz putrefactio: eo q talis mā nō puerit ad saniem bonā. vnde si tu expectares maturatiōem. tūc membz putreficeret. Et ideo qm dicit Auic. id qd aggregat in eo saniem. sanies nō sumit qd stricte et ppter pus sanie bona e laudabili: fz lar ge ad bonā e mala: vt sedet dolor cum eo quod facit pus. Dices tū nō videt vtz q dolor sedet cuz medicina faciente pus: qd vñ e modo imediate q debz festinatē aperiri nō expectare maturatiōem: qm mēbrum putreficeret. Ad solui per expositionem lre. qd qm Auic. dicit vt sedet dolor cuz eo qd facit pus: nō refertur id ad medicinā: vt itelligat auctor q dolor debeat sedari in tali apostemate cū medicina faciente saniem. qd rariūm bulius dicit e supra. Sed debz lra sic itelligi. et construi sic. bene dicitū ē qd vt festinet in tali apostemate ad resolutū illud qd aggregat sanie vt sedet dolor. supple qui ē cuz eo in omni tali apate qd facit pus. id qd aggregat saniem talē. f. illaudabilē: dolor. n. in tali apatione nō debz sedari per maturatiōem: fz per aperitiōem et resolutiōem si pōt fieri cū medicinis fortibz. C. Possit etiā exponi alio mōdo qd refertur ad medicinā: vt itelligat q dolor sedet cuz medicina faciente saniem: cum nō sub illa itentōe. f. in qdruz resoluif teperate. qd cum in tali punctione et apate sit magnus dolor: opz pus incipere a debilitate resolutibus. deide pcedere ad fortia: nō aut ea que sunt maturatiua cuz hoc qd sunt maturatiua sunt debilita resolutiua. qd sunt calida teperate. eadem. n. medicina pōt bēe plures vtutes e effectus. et in pncipio dolor sedet cuz talibus medicinis: nō eamē sub illa itentōe qua maturat: sed sub illa. et ppter B nō oportz ea prunare: sed apponere ea in pncipio. deide pcedere ad fortia. nō ergo cōtradicit ei qd dictum e supra q eadē medicina pōt apponi sub pluribz itentōibz ppter diuersas itentōes quas habz. et resoluaf materia. f. in tali punctione cū aperitiōe. vel. f. cu ferro: vel cuz medicinis. eni pzo qd illud. f. curatio istius punctionis ē fm disposi

tionem aperietem. f. fm dispositiōe aperitiōis et resolutiōis: vel cū ferro vel cum medicinis. et tūc pparat Auic. aperitiōe q fit cum ferro ad aperitiōem cum medicinis dices: et vt aperiat velocius cum ad iutorio curatiōis. f. fit cū ferro e saluus. f. est tuti: qd cū iutorio curatiōis q fit cum medicinis. Et rō bulus ē. qd in tali mā multa cuz medicina nō aperiat nisi in longo tpe possit membz pus putrefieri. Aliqñ tñ bene pōt resoluif cuz medicinis. et maxime in casu qd Auic. subdit in lra dicens. Et fortasse resoluif cam medicie aperietes absq saniofitate: et ppter qñ adiunat caliditas inata: quia fit fortis: et pōt vt qd sint amplī. Et videt p ceteris emplastris q debeāt resoluere sanguinē multū vt quādo mēbrum ē quasi totū denigratum. Ego fui expus illud emplastrū. f. parūz croci: et misce cū ad calida: vt vltus egrediatur in hac aqua: pffice f. rina ordeī et parū mellis: et coque ad pssitudines. deinde misce ibi parū pulueris arsenici. ptes etiā pponere alia emplastra ex alijs resolutiuis fortibz. hoc aut cōmmitatur bono igenio et artificio medici scientifici. Amplius obiectua medicinas pōctas. dices ad in caplo casus et offensionis. id dcm pōt referri ad medicinas locales que ponunt in illo casu. qd ibi ponunt medicie resolutiue. que valent etiā in punctione. Et pōt B etia referri ad medicinas qd buunt: vt. f. obferma medicinas illas q ibi dñr si cū tali punctione magis accidit lesio in mēbris iterioibz. qd cum tali punctione multoties B accidit pōt. Tūc segit illa ps.

C Ligatura autē que administrat sup cōmisiōem tam dcm est in modo suo: qd qñ accidit attritio aut cotusio. tūc ligā ipsam: et sit in istm tū sup locū ipm strictū valde: et vadat cuz ligatura ad supiora pfectione plurima. f. ad pres epatis: et ad inferiora parti et nō addas astellas neqz puluillos. lini ergo desup astellas plurimas: qm ē necessariū resoluere illū sanguinē mortuum: et est necessariū multū itendere vtrāq ligaturā ad supiora ne effundat ad ipsam aliqd: et ei pcessio desup sit mollior. et sit pānus durus subtilis vt sufferat stricturā et festinet cōmunitas embrocari cū ea: et preparet membz ad supiora: sicut fit in fluxu sanguis. Et hec cura. f. ligatura oz vt sit ante qd apē membz: qm membz qñ apat nō suffert nisi ligaturā equalē neduz a vehemētia cōpressiōe. et ppter illud medicet tūc cū emplis et cōmunitate effusiōis aque calide desup. Blandularū aut curatio que sequuntur cōmisiōe est cū plūbo desup posito ne addantur et magnificentur et fortasse euacuentur: et sit in cis cotusio.

C In qua pte postq posuit curā punctionis qstum ad vltiā qstū ad medicinas locales ostidit qualis ligatura et qualis pparatio fit in ea. Dicit q ligatura aut rē. f. a pūctū ē. f. a pūctibus ad partes capitis. id est ad pres pncipy mēbris et nō addas astellas. f. nec puluillos: hoc ē vt nō pstringat sanguinē itumescē etiā faciāt dolorē qd e causa maioris attractionis. line ergo sup astellas plurimas B est dñe. et dato qd sit necesse ponere ibi astellas: vt qd sit ibi facta aliqua cōlocatio vel fractura: tūc line. f. in iuge plures talū astellas. f. cū oleo aliquo resolutiūo: qm ē neūm rē. Et festinet et ptimeat vel multiplicet puritatem embrocari. f. resolutiua si ē est embroca ex camomilla et semine lini et fenugre

co et filibz. et B cura et. Et pp id medicef. si qñ est apa cum emplastris. s. resolutiui: et quātitate effusionis ad cale desup aqua. n. cala est optia i mitigatē doloris tal' apar. et hoc dic B. i. de igo. Di. n. aq. vo cala que mitigat do loze ois apatis fugienda est et. Tūc supet illa ps. Glādula rā at curatio. In ista pre Aui. ponit curā glādulaz q aliqñ accidit post offensione. et ps qd dicit.

De casu i offensione ad lapidem aut parietem aut aliud.

CAP. III.

Aluis et offensio ledit et ipediunt cuz cōrusione et attritione. Et est in eis timor ppter solonem cōmunitatis accidenē in visceribz. s. in pānculis suis et nervis eoz et venis magnis que sunt in eis. et ē in eis timor iterū ppter vehemētiā doloris.

In pcedēti ca. Aui. dētermianē de cōrusione et attritōe fm q lesio ipā pmet solū ad mēbra exteriora. In B cap. Aui. dētermiat de trusione et attritōe fm q lesio ipā pmet et ad mēbra interiora. et vocat Aui. trusione in hac itēte B noie. s. casus et offensio. et iō Aui. titulat B caplm de casu et offensio. et ad lapidē et qd gde nō ē aliū nisi trusio vel attritio fm q et lesio pter vsq ad interiora. et ista ps diuidit in ptes duas. p dētermiat qdā de casu et offensioe theorie. et p pactice ponēdo curā ipsaz. et ibi. Si fuerit fractura. et pta ps diuidit i ptes sex. in pma pte ponit nocumēta in gñali q accidit ex casu et offensioe. et pte oñdit in q cor pore fac maius nocumētū et i q min. in 3 pte oñdit q glādula pnt et accidere ex casu et offensioe. et remittit nos pto cura ipsaz ad ea q dca sūt pna. et pte ponit qdā nocumēta in ipāli q pnt accidere ex casu et offensioe. et pte pōit qdā signa pñostica mortis in casu et offensioe. in 6 pte addit qdā in q docet diligēte locū q recipit casu an sit nervosus vel carnosus. et ibi. Et qto plus corp' ē mai'. et ibi. Et glādula itez. et ibi. Et accit qñq. et ibi. Et ille q adue nit. et ibi. Et cu loc' illi q et. Diē q. Casus et offensio le dū et ipediūt cū trusione et attritōe. s. q fit exteri. et ē eis timor pp resolōne. et pp dissolacōne et pmutatis accitē in visceribz. i. in mēbris interioribz. et est in eis timor pp vehemētiā doloris. in casu. n. offensioe fit vehemēs dolor. qz fit lesio in mēbris exterioribz et interioribz. magn' n. dolor timorosus est pp dissolucōnem vtriusquam facit ex qua aliquādo sequitur mors.

Et quanto plus copus est maius est timor vehemētiore. Et ppter illud fit q non accidit infantibus in casibus eoz de lesione quod accidit pueribus.

In ista pte Aui. ostēdit in quo corpore est timor maioris nocumētū. et in q moris. et ps qd dicit. qto corp' est maius tāto magis ledit. qz est magis ponderosus. vñ maiorē casū recipit. et sū et itelligit q qto corp' est maius et grauius in motu tāto maiorē recipit lesionē pp eādē cām. Sed tu dices vñ q maior lesio debeat accidere infantibz in casibz et in offensionibz ipsoz q iuuenibz. q sunt copos debiliores et bñt ossa et alia mēbra magis tenera. vñ citius acquassant q mēbra iuuenū que sunt dicta. q maiorē recipiūt lesionē q iuuenes. Et hoc signū vñ ē. q nō sustinet ita pñsiones et fibrae sic iuuiores. Ad hoc dicitū q offensio q accidit corpori pnt esse duplex. vna est q accidit ex obuiatōe copis ad rē trādētē. sicut est qñ corp' cadit ex alto loco et cadit supā lapidē vel aliqd aliud. Alia est q accidit ex obuiatōe rei trādētis ad casū. et hoc est qñ corp' pñt cū baculo ligno vñ ferro vñ cū lapide vñ aliqd tali. Ad dō dico q i pma offensione magis ledit corp' iuuenū q infantū. Et rō

huius est. qz sūt grauiora. et iō fortius cadūt. et pñs magis impit in eis trusio. et B mō itelligit Aui. led et offensioe magis ledunt corp' pueroz q iuuenū. et B mō pcedit argumētum. et ē signum. hoc autem non itelligit Aui. cēna. Deinde cum dicit.

Et glādula iterū multiplicat in casibz et offensionibus et verberationibus. et est necessariū vt succurrat euz eo qd narratiū loco suo.

Aui. ostendit q glādula et pnt accidere ex casu et offensione. et ps qd dicit. Deinde cum dicit.

Et accidunt qñq ex casu et offensione nocumēta magna ex icisione lateris in corde: aut sto maco et moritur statim. et accidit quādoqz vt retineant vñna et egestio: et egrediunt iuoluntarie. Et qñq accidit vomitus sanguis et fluxus sanguinis nariū vehemēs ppter icisionem vene i capite aut epeant splene et aprio vētris et stricture anbelit et abscissio vocis et locutōis.

In pte ista Aui. ponit quedā nocumēta in ipāli q pnt accidere ex casu et offensioe. et ps qd dicit. Deinde cum dicit. Et iste cui aduenit offensio: aut casus aut aliqd et abscondit fmo et et i clina caput eius et are scit anbelitus eius: et sudat frons ipñ moritur statim. Et qñ accidit ei aut pñctio: aut verberatio pñsione clamosa vomitus sanguis in bora et lenitas nōe moris. et facilius est ei vt euomat ipm permixtū euz cibo pprie. et si illud qd apparet iā aparū fuerit: deinde occultatur apa et quiescit apa: deinde euomit post ipm sanie moritur statim. et ille q cadit sup planitiē: deinde de currit ex eo sanguis plurimus tunc necessariū est vt apetur et moriat. et ille q cadit super caput suū multoties nō loqur. et cuz remanet vsq ad tertiū et nō minuit: nec addit. tūc laudat in tertio et expectat vsq ad septimū et non mouetur ante illud cū aliquo.

In pte ista Aui. ponit quedā signa pñostica mortis in casu et offensione. et dicit. Et ille cui aduenit et are scit anbelitus eius. i. et deficit anbelit et. et facili' est ei. s. minus malū est ei vt euomat ipm. s. sanguinē pñmixtū cibo pprie. et si id qd appet. i. loc' exterior iam aparū fuerit deide. s. qñ si bito occultat apa et gescit: qz vñ qñ delituisse. deñ. s. parus post euomit post illud sanie moris statim. Et rō bñt est. qz qñ fit apa exteri: et postea sub eo occultat et vñ delitescere. deñ eger postea euomit sanie. tūc B est. qz mā que fecit apa exteriū est tāta qz redit ad interiora pp debilitatē nature que non pōt resistere. et iō delitescit apa exteri' et fit iterius apa magnus et exitura vñ sint bomaes erupit. vñ eger euomit sanie. et ex tali erupit leg defectio spiritū et infusio tio: vñ eger moris statim. Et ille q cadit sup caput suū multoties nō loq. et causa huius est: qz tūc cerebr' ledit et pñr bat. ex lesione aut cerebz legf lesio in motu volutario: i. sensu et in toto corp' pp cōpassionē n. nervoz qui sunt infra sentus et volutariū mor'. et iō tales sine voce et sine motu totius corpis esse vident si cū est in apoplecticis. et B dicit. Dy. in illo affo: 7. pñcule. Quibuscūqz cerebr' motū fuerit ab aliq occasione nec esse est statim sine voce fieri. Et cū remanet vsq ad tertiū et nō minuit nec addit. tūc laudat in 3 et expectet vsq ad septimū et nō moueat an illi cū aliq. hoc ē

dicere q^d qñ apparet tale accidens supradictu: tñc non debemus aliqd agere añ septimū diē sed dimittere naturā opari: tñc si vñs ad tertiu diē nō minuit nec addit est si gnū bonū. Deinde o^s expectare vñs ad septimū. q^d aut saluat. vñ. si minuit: aut mox si addit. Et rō hui⁹ est. q^d cuius talis morbu⁹ sit pacat: nā nō pōt ipm potare vltra septimū diē. q^d septimū dies est termin⁹ egrediturū pacatur: z i⁹ illo aut saluat aut mox i⁹ septimo. ¶ Ulteri⁹ aut intellige q^d cū Aui. dicit: tñc nō moueat añ septimū diē cū aliq^d credo q^d intelligit maxime de medicis que assumunt⁹ pos. q^d cū natura sit valde pugnās cū morbo non distrabat nā a tali pugnā nil o^s dari añ septimū: si forte dare⁹ cibis subtilissimus ad sustentationē virtutis: sed circa locū pcussionis bene possum⁹ aliqd apponere: sic maxie redeolent tepidū qd est bonū: q^d fortat cereb⁹ vtutes ipsi⁹ fm q^d ponit Aui. z et p⁹hibet apostema casuum. Deinde cum dicit.

C Et cum locus casus illius qui cadit non rubet: tunc locus est nervosus.

C Docet Aui. distinguere locū casus: pcussionis qñ ē nervosus: qñ carnosus dices. cū loc⁹ illi⁹ q^d cadit nō rubet. i. casus: tñc locus est nervosus. tunc pusio z offensus facit sunt maxie in nervo. Et rō hui⁹ est: q^d rubor causat⁹ ex sanguine creati in mēbro. nūc aut i nervis est pax sanguinis. q^d sunt creati ex humiditate quā g⁹gelat aut frigus. z iō cū loc⁹ q^d pcuss⁹ nō rubet. tñc B⁹ est: q^d facta est lesio in nervo.

De cura.

CAPITVLVM. V.

Non fuerit fractura z dislocatio z fluxus sanguis o^s vt succurrat membr⁹ offenso: aut leso per casus. quare ponat sup⁹ ipm quod stringat ipsum.

Et cum hoc necesse est curari hoc caplm vt resurget donec videat ei q^d interius non est causa pperans ad p⁹ditionē. Et si est necessarius vt festinet plus z fecerit necessariū dispositio illud: oportet tñc vt properet z floboromet z minifret clistere lenē subtile: deinde si possibile est ei vt stringat locum z oppellet fissurā si accidit cum eis que diximus pperet ad illud.

C In pcedenti pte determinat Aui. de casu z offensione theoricē. hic determinat de eis practice. z diuidit hec p⁹ in ptes duas. In pma pte ostendit que sunt siēda i cura casus z offensionis. in z^a pte ostendit qñs medicie iā iteriores qñ exteriorēs ppetat i ipsi⁹. z^a ibi. (Et medicie que necie sunt) Dicit⁹ p. si nō fuerit fractura. i. z o^s dislocatio z flux⁹ sanguis: eo q^d ista hñt p⁹ia curā z p⁹ia cap⁹ula in gb⁹ determinat de eis fm q^d post appetit. z iō tāgere curā ipsoz hic nō p⁹inet ad p⁹positū. sed ad p⁹positū p⁹inet tāgere curā p⁹usionis et dislocatōis que sit a casu z offensione. z iō subdit Aui. o^s vt succurrat mēbro offenso: aut leso: q^dre ponat sup⁹ ipsum qd stringat ipm. i. qd aglutinet z icarnet. sed cū B⁹ sit resolutus z mollificatus: vt dicit in seq⁹nti p⁹icula. z cū B⁹ vltra hāc itētionē necie est curari hoc caplm. i. curari fm hoc caplm casus z offensionis. z refertur. i. vt respiciat p accētia dicta i pte p⁹ri donec videat ei q^d iterius nō est causa pperans ad p⁹ditionē. Et si est. i. talis lesio in iteriorib⁹ neciū est vt festinet plus. i. q^d prius eo q^d est maior timor: fecerit dispō necessariū illud. i. festinare o^s tñc vt pperet z flobomet z c. Deinde si p⁹ole est ei vt stringat. i. solidet locū z oppellet fissurā si accidat supra in mēbris iteriorib⁹ pperet ad id cū eis q^d dicem⁹ stat⁹ post. Et videte ex hac pte Aui. nō vult plus habere nisi quot iterōes in cura isto⁹ regunt. q^d duas iterationes o^s nos hñt. vñā ad lesionē mēbroz: iterioz: sic ad

porē: eo q^d de p⁹ia est maior timor: aliā ad lesionē mēbroz exteriorioz. ¶ Deinde cum dicit.

C Et medicie que sunt necessarie sunt oppellantes conglutinantes etiam z resoluētes materia cum facilitate z mollificantes sicut in cōrussione z incarnatiue annerge deforis z itus. Et melior cibis ei⁹ est in es z cicet.

C In pte ista Aui. ostendit qñs medicie ppetūt in vtisq⁹ iōtib⁹. i. tā illi⁹ q^d sumunt iter⁹ qñ ille que sumunt exteri⁹. Et ista p⁹diuidit in ptes duas. In pma pte ostendit cuius opationis debet esse tales medicie. z in z^a pte ponit tales medicias in spāli. z^a ibi. (De medicis aut qñ o^s t⁹). In pma pte vult dicere Aui. q^d medicie que sunt necie in casu offensione siue sumant per os siue ponant exteri⁹ debet hñe has opationes. q^d debet esse opilatiue z aglutinatiue. z cum hoc mollificantes z resoluētes sic sunt in p⁹usionē debet etiā esse icarnatiue. Et videte. in hoc est o^sia itermedicinas que regunt⁹ bic⁹ iter medicias que regunt⁹ iōtusione z attritione: q^d medicie que ponunt in p⁹usionē z attritione debet esse solū mollitiue z resolutiue sine opilatōe z spicacitate pper cas⁹ ibi dictas. i. casu z offensione debet esse mollitiue z resolutiue. z cū B⁹ debet esse solidatiue z aglutinatiue. z iō sunt cū aliq^d spicacitate z opilatōe. z B⁹ siue oēs iste vtutes replant in vna medicina siue cōponat emplastrū ex medicis p⁹ib⁹ in gb⁹ sunt iste diuerse vtutes. Rō aut q^dre in casu z offensione debet hñe medicie vtutes opilonis z icarnatōis est p⁹ fissurā que iter⁹ accidit que digerit solidatē. z p⁹ fluxū sanguis ex illa ruptura eueniētem vt restrigat. Sed nō o^s ē illa opilatio cū friditate. i. cū resolute z mollificatione vt resoluat sanguis: z mā ibi p⁹gelata. z iō si ponerent solū medicie resolutiue z mollitiue augeret nocumētus in mēbris iteriorib⁹: q^d augeret fissurā z fluxus sanguis. z si ponerent solū opilatiue z cōglutinatiue augeret nocumētus iterius z exteri⁹ z congelaret ibi mā. z iō debet hñe vtutesq⁹ vtutes. ¶ Et addit Aui. Et melior cibis eius est melos. i. facili rubet z citrinig⁹ ista nutriūt z constringūt z solidat⁹ z mūdicat iteritū. ¶ Deinde cum dicit.

C De medicinis aut quas oportet sumere illis qui patiuntur confusionem aut offensionē aut casum melior: z antecēdēs est mumiā pura cum oleo nominato sambacino z vino: z quādoq⁹ fiat cōscen tlocum aliquo clisterioz. Et de in potu reusini cum aureo vno rubec tinctozus in vino z bolumar. z post ipsum allicum z armenum z sumac: z sarcocolla confert valde cum. Incarnatiue sua z alumen annerum est iunarium constrictiū z est de eis quoz iunguntur fit vehemēs: z arsenico est virtus mirabilis in omnib⁹ que sunt necessaria de incarnatiue z resolutione sanguinis z prohibitionē nocuēti cum in potu sumit: z succus centauri ree maioris z aristologia z bdelliū z cost⁹ eb⁹ bita cum sirupo acetofo iunatiua sunt oīa. Et de illis que in potu dant ad leniendū z soluendū sunt cassia fistu. z oleū amigdal. ¶ Rosicifus bonus. R. rensin. vñ. laccē rubec añ. iij. terre figillare. iij. fiant troisci: sumatur in potu cum aqua cicetris.

Con pre ista An. ponit istas medicinas in spali que sunt ad calum 7 offensionē. 7 ista p̄ diuidit in pres duas. In p̄ma p̄te ponit medicinas que assument iterum. in 2^a p̄te ponit medicinas que ponunt exteri. 2ª ibi. Et de medicis q̄ desu per 7. Dicit q̄ p̄. De medicis aut̄. 2^a muma est res que tenet in terris vbi corpa mortuor̄ alio adunf a qb̄ humo mortui cū aloc m̄t̄ resoluif oleo noiato sambacino. 7 oleo illi 7 arbois que d̄ orboz garisofoloz. alemen armē. 7 auripimē tūvel artemiū citrinū q̄ idē est. 7 alume anne rum. 7 alumen scissum. Deinde cum dicit.

Et de medicinis que desup ponitur sunt altea 7 myrrba 7 mastix 7 alimuga quādo cum ea sit emplastrum aut bibis. naz ei est pprietas bona in fractura 7 dislocatione 7 in torsione 7 prozise 7 verberate 7 casu 7 offensiōe. n. 7 la nat 7 incarnat velociter: 7 sedat dolorē: 7 si fuerit habēs vebemētē fracturā indurat eam 7 fortēz facit: 7 de medicinis opilantiū est acacia. Et enim mirabilis in algebra iterū sic aloes 2 bolus ar. 7 alleū 7 sumach 7 almes 7 gypsus 7 calx ambo extincta 7 rizi contritum: 7 de glutinantibus est farcocolla: 7 de vaporatōnibus bonis sunt folia cupressi decocta cum sanfucio: 7 similiter folia albetil. 7 similiter si ponatur i eis lac acetosum.

An. ponit medicinas spales que ponunt exteri. 7 p̄te diuidi p̄ illa in pres p̄tes. q̄ in p̄ma p̄te videt̄ ponere magis medicinas resolutiūas. 7 ē bēant de alijs ppriatib⁹. 7 scda p̄te ponit medicinas opilantiūas. in 3^a p̄te ponit medicinas que vnt̄ h̄st̄ carnād̄ in q̄ra p̄te ponit medicinas cōgelantes. in gnta p̄te ponit medicinas q̄d̄d̄ cum qb̄ p̄t̄ fieri enapozatio si volum⁹ ea facere. 2ª ibi. De medicis 3ª ibi. (In algebra sunt). 4ª ibi. (Et de p̄gelatib⁹). 5ª ibi. (Et de euaporatib⁹). oēs tñ iste pres exponant s̄t vbi idiger fieri oportet. Dicit q̄. Et de medicis que desup ponunt. i. suplo cū offensiōis exteri sūt altererea. als. altea. vrraḡ s̄ra p̄t̄ saluari. sed credo q̄ debeat poni dicere altea. si dicat altererea: tñ c̄tellexit per altererea spēs aromaticas: sicut sūt muscus 7 xillo aloes 7 gallia 7 calam⁹ aromatic⁹. ista. n. bona sunt in casu 7 offensiōe: q̄ resoluūt̄ 7 c̄t̄ stipicat̄ 7 confortat̄ locū ne recipiat 7 p̄solidat̄. 7 hoc p̄firmat̄. q̄ Alman forz ponit has medicinas in lib. 2^a ca. de casu 7 p̄fusione que sūt in capite: aut in alia p̄te p̄cipis. Si aut̄ dicat altea: tñ per altea intelligit maluaniscū qui q̄d̄z maluanisc⁹ optim⁹ est in p̄fusione: 7 prozisione 7 casu 7 s̄ lib. 2^a fm q̄ ponit An. in 2ª libro. ca. de altea. eo q̄ est resolutiūas cū mollificatio ne. 7 alimuga. i. bdellū. in algebra. i. fractura. 7 si iste medicinē incarnat̄ fracturā: in carnat̄q̄ et alias fixuras. alemen. i. sordes vasoz apum. alemn. i. sagioli. Et de euaporatib⁹ bonis sunt folia cypsi decocta cū sambuco: q̄ folia cypsi stipicant̄ 7 resoluūt̄. 7 s̄t etia sambucus resolutiūas. 7 est arboz garisofol. folia albetil. 7 amariū masculū.

CDe offensione sup ventrem 7 vlcera. CAP. VI. An dīpimus de hoc in lib. iij. in quo est excusatio. Et oportet vt iteret sup eam operatio.

In isto caplo An. determinat̄ de scēdēdo i spali ad offensionē que fit sup ventrē 7 viscera. 7 intelligo p̄ ventrē 7 viscera totā cōcauitatē mēbroz 7 nutritiōz: que est a fircula vsq̄ ad os pectinis. p̄dicit̄ q̄ caplm q̄ ē ma 7 s̄ sicut gñale ad offensionē 7 casum q̄ sūt in os p̄te cor

poris. istō aut̄ capl 3ª est spale ad offensionē taliū mēbroz. Sed statim dices: q̄re nō descēdit et ipse in spali ad offensionē 7 casum q̄ sūt i mēbris spaliū. sicut descēdit ad offensionē 7 casum q̄ sūt in mēbris nutritiūis. Ad hoc p̄t̄ dici q̄ cā forte hoc fit. q̄ in lib. 2^a statim poterat bēri cura ipsoz per ea que dicunt̄ in cura spūi sanguis qui venit ex partib⁹ pectoris 7 pulmonis fm q̄ accidit ex fissura vene p̄pter causam p̄mitiūā. 7 de casu 7 offensione sup ventrē: 7 aliqd̄ dixerit n̄ p̄t̄ dicit̄. 7 ideo hic non facit caplm spale de offensione 7 casu vt accidit in pnb⁹ spaliū. sed solū cu ra ipsoz compbēdit sub caplo gñali p̄dico: 7 de offensiōe ne sup ventrē 7 viscera vltra ea que dicit̄ in gñali in p̄ti ca p̄milo fecit aliud caplm spale. 7 ista pars diuidit̄ in partes duas. in p̄ma p̄te offēdit q̄ de hac est dcm alibi. 7 q̄ ē opz bic dicit̄ in 2^a p̄te ponit curā. 2ª ibi. (Et sit cibus omne lenitum). Dicit q̄ p̄mo. Jam dixim⁹ de hoc lib. 2^a s̄ fen. 17. ca. vltimo de cura casus 7 p̄fusiōis sup ventrē in quo est excusatio. i. sufficiētia. 7 opz. i. vtile est vt iteret sup eam operatio. i. modus curationis. Deinde cum dicit.

Et sit cibus omne lenitum 7 infrigidantiū: sicut volubilis 7 chrysiolocāna 7 malue. Et de facientibus glutinationē iterū sicut arnoglosa: 7 de f̄ in potu iterū in principio de succis infri gidantibus cum p̄mixtione lenificationis sicut est cypressio solatriant arnoglosa: aut endinte cum cassia sist. Et de illis que expta sunt iterū in hoc ca. est vt terat̄ p̄siliū 7 sumat̄ de eo pars. 1. 7 lacce 7 karabe amboz añ. 5. q̄te pris vñ. 7 croci. vij. partis 7 portio eis sit. 3. ij. cū aqua calida. Et de f̄ i potu trociscus huiusmodi. 18. karabe. x. ro. v. acatice ablute. 3. i. spice inde. vij. 7 melliloti. x. 7 mastice. iij. 7 coricem tritū. iij. 7 boliar. vij. 7 croci. vij. 7 nucis cupressi. vij. fiant trocisci cum aqua arnoglosa: 7 hoc quidē conuenit p̄prie quādo egritudo pertran s̄rit p̄ncipiū. Et ponat̄ emplastrū 7 bulb⁹ modi genere: sumantur mala alscemia: decoquant̄ cum decocto odorifero donec sint discōctas: et fiat opt̄ ima eorū contritio et sumant̄ de eis. 3. c. et laudani. xx. et ro. xxi. et spice mastice et eupatorij abluti diūz añ. xij. et p̄ficiant̄ cū aqua cupressi cypressia cum oleo de lillo et emplastre cum eis.

Exequit̄ curam ipsius. Et diuidit̄ pars ista in duas. p̄mo offēdit̄ quales cibi cōpetit̄. 7 etiā offēdit̄ medicinas que itus debēt sumi. scdōdo ponit medicinas que debēt poni exteriū sup locū casus 7 offensionis. 2^a ibi. Cōponat̄ emplastrū planum est q̄ dicit̄. chrysiolocāna. i. attriple filue stris. mala alscemia. i. mala arabica. 7 possit dici ista mala n̄a siluestria cū decocto odorifero. i. sapa odorifera 7.

Dispositio verberati cuius flagellio 7 eorum similibus. (Cura eius. CAP. VII.

Oportet vt sit cibus verberati cum flagellis et cicere excoctico prito 7 ex falcis rubis excoctico. In potu sumat loco aque aquam cicoris infusi. Et den tur in potu iterū medicine eius qui offendit se 7 eius qui cecidit 7 proprie dolus armenis. Et

iterum reu ⁊ zinziber coniungantur: ⁊ de con-
iunctione amborū detur in poti. 3. l. 5. cuꝫ aqua
calida. De eis vō que supponunt meliorē res
ei est: vt sumat pellis ouis excoziata statim: ⁊
vūm est calida ⁊ humida immisceat super lo-
cum ⁊ dimittat sup eum ⁊ non remoneat. for-
tasse enim sanat ipsum in die secūdo: ⁊ quādo
qꝫ resoluta apostema ⁊ pꝫbit putrefactiones
⁊ pꝫrie quādo puluerizatur sub excoziata ali-
quātulum salis vehementer contrit. ⁊ de illis
que desuper puluerizantur sunt nasturtium tri-
tum ⁊ semen apij ⁊ his similia: ⁊ iterū sumā-
tur merdā fengi ⁊ ceruē partes equales: ⁊ fiat
ex eis ceratum cum oleo ro. ⁊ cera. ⁊ iterū epi-
stima ex dragagāro ⁊ croco equali mensura:
⁊ si remāserit vestigium lini ipsum cum arseni-
co ⁊ lapide piperis: ⁊ nos itā dīgnus hic mor-
tem sanguinis: ⁊ nos iam dicimus illud in li-
bro decorationis.

C In hoc caplo Aui. determinat de cura cōtusionis ⁊ attri-
tionis que sit a flagellis ⁊ verberibꝫ. a ista pars diuidit
in tres duas. pꝫmo ponit bꝫ. ⁊ pꝫnit curā vestigioꝝ que re-
manēt ex talibꝫ cōtusionibꝫ pꝫpter sanguinē qui moxī sub
cute. ⁊ ibi. (Et si remāserit vestigium) pꝫma pars diuidit
in tres duas. qꝫ pꝫmo ponit curā per cibos ⁊ medicas que
sumunt iterū. scdo ponit curā per medicas locales que
ponunt exterius super loca percussionis. secunda ibi. (De
eis vō que supponunt &c.)

C De tozisione.

CAP. VIII.

Elioz curatio tozisionis iuncturarum
officialium sunt nuclei dactiloꝝ desu-
perpositi: ⁊ dimittantur quomiam ipsi
sanant eam.

C In pꝫcedēti pꝫte determinauit Aui. de tozisione ⁊ attritioe
⁊ cura ipsaz. In pꝫte ista determinat de cura tozisionis: ⁊ in
hoc ē cōpꝫbēdit curā eguamē: qꝫ eguamē nō differt a
tozisione nisi fm magis ⁊ minus vt ex dictis appet. ⁊ ideo
quasi eadē cura est vtriusqꝫ. ⁊ pꝫpter hoc Aui. nō fecit capi-
tulū spāle de cura eguameoꝝ qꝫ sub hoc caplo cōmpꝫben-
dit curā ipsius. ⁊ diuidit hoc caplū in tres duas. qꝫ in pꝫ-
ma pꝫte Aui. ponit quoddā medicamē tozisionis. ⁊ remi-
t nos pro alijs medicamibꝫ ad caplū de medicis fractu-
re ossium. ⁊ ibi. (Cū aut accidit tozissio) Dicit qꝫ pꝫmo. De
lioz curatio tozissiois iuncturaz officialiū. dicit aut officialiū
non: qꝫ sint aliqꝫ alie iūcture que non sunt officiales: sꝫ gda
modus loquēdi est: sic ē qꝫ dicimus spondiles doꝝsi sunt.
nuclei dactiloꝝ desuppositi ⁊ filia: sicut puluis miri ⁊ coꝝ-
tici granatoꝝ ⁊ alia stiptica. (Cū aut bꝫ intelligendū qꝫ
qꝫ accidit tozissio talis in iūcturis: tūc pꝫfecta cura ipsius est
pꝫmo euacuare per sñmā ex pꝫte pꝫia. deinde si est ibi dolor
idigimus pꝫus mitigare cū resolutionis lenitiuē ⁊ molliri-
uis. postea vō pꝫcedere cū istis stipticis vt iungat talis iun-
ctura cum oleo ro. vel mirtino vel albumie ouiz desuper
aspergat puluis rez supradictaz vt nucleoz dactiloꝝ vꝫ
miri ⁊ silis. deinde liget cum filia ⁊ plumaz colis: qꝫ ista
stiptica sunt que pꝫstozēt ⁊ pꝫstringūt iūcturā ⁊ faciūt eaz
redire fm sitū suū: ⁊ pꝫpterea multi errāt in tali tozisione.
qꝫ pꝫcedūt solū cū mollitiuē ⁊ embrocatioē aqꝫ calē. ⁊ iam
accidit mibi iste error: ⁊ nunqꝫ pꝫfecte liberabat eger nec
poterat pꝫfecte ambulare: qꝫ lesio erat iūctura genu. po-

stea vō recogitādo pꝫcessum cum istis stipticis: statim libera-
tus est eger. (Cū deinde cum dicit.

C Cum autem accidit tozissio nos iam dicimus
in ca. fracture ossium medicinas: que oēs recti-
ficāt tozisionem: quare omnes sumantur inde.

C Dic Aui. remittit nos si volumus copā medicinarū ad
curā talis tozisionis ad caplū de medicis fracture ossium:
qꝫ ibi ponunt multe medicē stipticē que pꝫst bꝫ admini-
strari. que aut sunt ille appet legēdi ad caplū. ⁊ est tertium
caplū in fine: vbi determinat de egritudibꝫ ossiū. vbi ponit
medicinā ad pꝫstozandū ⁊ idurādū fracturā. Dicit qꝫ. Cum
aut accidit tozissio. nos dicimus iam in caplo fracture ossiū
medicinas. sꝫ plures que oēs rectificāt tozisiones. sꝫ que oēs
possunt administrari ad rectificandū tozisionem: quare
omnes sumantur inde.

C De excoziatōe: ē ē excoziatio calciamini. CAP. IX.

Excoziatio est rupio que accidit in su-
perficie cutis per tactum laboriosum
⁊ quādoqꝫ est cum apostemate: ⁊ qꝫ
qꝫ est sine apostemate.

C Supius Aui. determinauit de tozisione casu ⁊ offensione
⁊ tozisione. in hoc caplo Aui. determinat de excoziatione. ⁊
diuidit hoc caplū in tres tres. In pꝫma pꝫte Aui. c. ostēdit
qd est excoziatio. in scda pꝫte ponit quādam distinctionem
ipsiꝫ penes accēs qꝫ ipsam pꝫleg. in 3. pꝫte ponit curā ipsiꝫ.
secūda ibi. (Et qꝫ est cū apate) ⁊ ibi. (Et qꝫ est cutis)
Dicit qꝫ pꝫmo. Excoziatio est rupio ⁊ pꝫter laboriosum tactū
sꝫ pꝫfficationē laboriosum sicut ad lapidē vel subtelares
vel aliqd aliud tale. Tūc Aui. ponit aliam distinctionem
que est per accidēs: qꝫ penes apostemata qꝫ est accidēs
respectu excoziationis. Et dicit qꝫ talis excoziatio est cum
apostemate: quādoqꝫ est sine apostemate. (Cū autē hic
intelligendū qꝫ Aui. parum tangit postea de curatione ex-
coziationis penes istam diuisionē que est per apostema.
nihilominus tamē hoc valde attendendū. si sit cum apo-
stematē vel sine apostemate. qꝫ sicut vultus non pꝫt cura
ri si sit cum apostemate nisi prius curet apostema. si sit nec
excoziatio pꝫt curari si cus ea sit apostema: aut mala com-
plexio nisi pꝫus sedet apostema vel mala complexio. Vo-
rum est tamē qꝫ aliquē medicine sunt que possunt pꝫdelle
excoziationē ⁊ apostematē: ⁊ aliquē sunt que pꝫstunt excozi-
ationē. sed non apostematē: sicut Aui. c. met ponit in tex-
tu sꝫ ergo cum excoziatione tūc apostema: aut mala complexio:
tūc sedet pꝫus cum emplastris frigidis ⁊ stipticis: sicut est
emplastrum qꝫ est ex rosā ⁊ farina ordei et armagiosa cuꝫ
oleo ro. et filia. postea vō curet cum medicis pꝫpꝫis quas
Aui. ponit. (Cū deinde cum dicit.

C Et quādoqꝫ est cutis tota excoziata: aut inci-
sa: aut pendens: ⁊ est necessariū inmiscere ipaz:
quare curet cum inuiscatōe que dicta est i ca.
vulnerum. Et oportet quātum possibile est ne
incidat cutis: immo dilatatio sup eam fiat: etiā
multotiens fiat: quoniam inuiscatur in fine rei.
Et si non adberet inuiscatur cum emplastris
factis ad banc rem.

C Aui. exegit curam excoziationis. qꝫ autē excoziatio est
duplex: quēda est in qua cutis non est abscisa totaliter. sed
est pꝫdēs: Alia est in qua cutis totaliter est abscisa. Idcirco
Aui. duo facit. pꝫmo ponit curam excoziationis pꝫme. ⁊
ponit curā excoziationis secūde. scda ibi. (Indeterea ve-
ro &c.). Dicit ergo pꝫmo. Et quādoqꝫ est &c. quare curet cum
inuiscatione. sꝫ que super ligatura: quēdam est &c. si non

aderet. cum tali ligatura: vt qd non sufficit. Item in iuce tur cum emplastris factio ad hac rez. tunc cum ligatura imponant ibi emplastra que sunt ad excoziationes qd Aui. dicit postea in sequenti parte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In detecta hoc est melius vt administrat desuper medicamen absqz ligatura nisi si non fuerit possibile. nam eius excozicatio cu3 medicinis ad adiutorio a cris est melior.

¶ Aui. ponit curam qm cutis est ex toto absclia. et duo facit. pmo ponit curā ipsius in generali magis cōparando curā ipsā ad curā p̄dicte. scdo distinguit magis in curā p̄dicte fm distinctionē ipsi. et ibi. ¶ In excoziatione aut leui et. Dicit qd pmo. i detecta vō. i. tota absclia est melius vt administrat medicamen desup absqz ligatura: nisi si nō fuerit possibile. qd aut aliqñ nō est possibile qd stet ibi medicina ppter ligaturā ppter situationē mēbrī vel loci. Sed in p̄dicta excoziatione est melius vt administrat medicina cū ligatura. Et causa huius est. qz ibi querit inuiscatio cutis qd fit per ligaturā. hic aut debet generari cutis noua que fit per ficca et stiptica: excozicatio aut ista est melior: cum adiutorio aeris. quia non ita supalefit membris: sicut si ligaretur ideo in p̄dicta est melior ligatura. hic autem non. ¶ De inde cum dicit.

¶ In excoziatione autem leni de medicinis bonis excoziationi singulari et proprie excoziationi calciamēti est vt sumatur pulmo: et proprie pulmo arietis et inuiscetur desup et sanat ipsā. Et si non fuerit apostema: tūc consert ei paninis adustus aut oleum ro. et arsenicum rubescit et cucurbita adusta est valde mirabilis cu3 qua est fiducia: et pprie in excoziatione calciamēti. Et ex medicinis sigillatinis in carnatinis consolidatinis est omne illud in quo est stipticitas leuis sicut acacia et galle: et proprie adusta: et cu3 sit illud i excoziationibus leuibus: et raris sufficit. et fortasse sufficit iterum vnguentum albus et de illis que sunt fortiora est vt sumantur cerasa et ammoniacum et oleum rosati et mirri aut oleum de kerva et oleum de lilio: dissoluatur ammoniacum cum aqua et vino: et fiat ex eis emplastrum: et fortasse sufficient myrrba: et merdasengi sola cu3 vino: et sumach est exicams excoziationem lenem et phibens apostema: et ex embrocis proprie quādo accidit fissura ex excoziatione sunt lenes et decoctio herbi et lenes et aqua maris repida et emplastrum cum fece sicca. Si autem destruitur cutis tota. necessarium est vt prohibeatur apostema ex eis in quibus est excozicatio et sigillatio fortior: et fit res in ea magis difficilis.

¶ Aui. aut distinguit in spali magis curā p̄dicte excoziationis. qm cutis est ex toto absclia. Et ista parā diuidit i partes duas. qz talis excoziatione est duplex: quedā est leuior: quedā est vebemēs et magna excoziatione leuis est qm excoziatione sub iustis cutis: et in superficie que est ficut mēbranus oui. Excoziatione magna et vebemēs est qm excoziatione sub tri- lis et grossa vsqz ad carnē. pmo qd Aui. determinat de cura excoziationis leuis. 2o ponit curā excoziationis alterius. 2o ibi.

(Si aut destruit cutis). Qd in pma pte dicit planum est. In secūda parte dicit. si aut destruit cutis tota. sub iustis et grossa et penetret vsqz ad carnē: tūc necesse est vt phibeatur apostema. In hoc Aui. rāgit aliqd de cura excoziationis vt ē cum apostemate. vel si timemus de futuro apostemate: qd debet pus vitari et remoueri: deinde pcedere ad curā excoziationis. Tenigit aut Aui. hic magis de apostemate qm in p̄dicte: eo qd cum ista excoziatione plus associatur apostema qm in p̄dicte ppter maiore dolore qui in ea accidit. nihil minus tamē bene pōt ptingere cum p̄dicte: et cu3 quacūqz accidat semp pus debet sedari apostema. Et tūc Aui. ostēdit cum gb' opz phibere apostema in tali excoziatione dices. ex eis in gbus excozicatio est et sigillatio. i. stipticitas fortis. hoc est dicere qd illa que phibet apostema in tali excoziatione: cum hoc qd phibet debet esse excozicatio et stiptica fortiter. et hoc ideo vt sedet apostema: p̄nt excoziationis non oio curēt ipsam. Sicut esset emplastrum ex rosā et lētibz et farina ordē et fabarū cum oleo rosa. si misceat ibi puluis gallarū combusta. Deinde sedato apostemate pcedatur ad fortius excoziciatā. sed in p̄dicte excoziatione oportet sedari apostema si cum ea accidat cum eis in quibus non est tāta defecatio et stipticitas sicut est emplastrum: vt dictus fuit pus. et fit res. curatio in ea. id est in tali excoziatione magis difficilis supple qm in p̄dicte excoziatione. et hoc de se est manifestum et.

¶ De punctura et disrptione et extractione eius qd retinetur ex spinis et sagittis et ossibus. CAP. XX.

Punctura et disrptio vicine sunt ex hoc qd vnaqueqz earum est penetratio corporis acuti vtri in corpore: et iterum diuersificantur in quantitate corporis penetrantis. et simulantur vt punctura sic cum paruitate penetrationis significans paruitatem penetrationis quasi ipsa non pertranseat cutem et huiusmodi quod est leuis nocumēti si non cōmoneat: et quādo dimittitur rectificatur per se quānis inueniat malitiam carnis: nisi in vebementi malitia carnis: fortasse enim apostema loci eius et accidit ei pulsatio: et pprie qm est illa dispō et p̄ctura vebemētiore et facta est p̄ctio pueniens ad carnem.

¶ In parte pcedēti determinauit Aui. de confusione et cōtorzione et excoziatione. hic determinat de punctura et disrptione ratione extractionis eius qd retinetur in carne ex spinis et sagittis et frustis ossium et silibus. et diuidit hoc ex p̄tulum in partes duas. in pma parte ponit differentia et conuenientia iter puncturā et disrptionē. et per hoc ostēdit qd est punctura et qd disrptio. in secūda parte ostēdit qd dictum est in pcedētibz de ipsis quāntū ad curam et qd oportet dici de ipsis. secūda ibi. (Et iam quidem dictum et). pma in duas. pmo ponit conuenientias inter puncturā et disrptionem. secūdo ponit differentia. secūda ibi. (Et iterum diuersificantur). Ex pmo dicit p. Aui. Aui. ponit differentiam iter ipsa. et duo facit. pmo ostēdit differentia iter ipsa et in sex a parte causarū: a parte accidentium. secūdo ostēdit differentiam iter ipsa a parte curationis. secūda ibi. (Et plurimum qd em medicationis et). In pma parte Aui. vult dicere qd punctura et disrptio diuersificantur in quantitate corporis penetrantis. et id eo ipsa est parua penetratio: quia aut quasi non pertranseat cutis: et talis punctura est leuis nocumēti. si non cōmoneat. i. dato qd non curetur. pmo quādo dimittit rectificatur per se. et

dato q' inueniat malitia carnis. i. corpus male coplonatu. v' possumus intelligere per malitia carnis. i. corp' repletu. dato. n. q' talis punctura inueniat corp' repletu. ita est pua q' per ipsam rectificat' & curat. & hoc itellige ex tracto corpe qd penetrat in cutem: talis punctura p'rasit v'q' ad carnem: tunc fortasse accidit in ea apatio & pulsatio: hoc maxime si obuiet malitie carnis. nihilominus tñ accitita illa non multu itedunt. ¶ Sic ergo bñmus q' punctura ē pua penetratio: & ex corpe puo penetratē vel nullius nocumēti vel pauci. Sed disrumpit est maior penetratio ex maiori corpe penetratē & est maioris nocumēti: eo q' ad ipsā plus segitur apostema & dolor. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et plurimū quidem medicationis huiusmodi est vt sedetur apostema eius & dolor ipsius & non indiget regimine vulneris. Disruptio x'o indiget regimine vulneris & regimine doloris apostematis.

¶ Aut. ponit ofia3 iter puncturā & disrptionē. & ofia hec ē q' plurimū medicationis puncture qñ est extracta res pun-gens. & est vt sedet dolor & apostema. Sedato aut dolore & apate non indiget regimine vulneris: qd est ita parua q' apostema per se solidat. sed disrumpit idiger post extractionē rei disrumpentis vt sedet dolor & apostema: & t' idiger regimine vulneris. qz ea est facta maior: solo cōtinui q' in punctura. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iam qdem dictum est in regimine vulnerū & in regimine apostematū illud in quo est sufficiencia: & illud quod necesse est nos rememorari in hoc loco de esse puncture est regimen in extrahendo illud quod retinet in corpore de repungente & disrumpente siue sit spina siue sagitta: & que sunt similia illis.

¶ In ista parte Aut. ostēdit qd vñ est de ipso in pcedenti bus quantū ad curā & qd hic dicit. Et ista pars diuidit in partes tres. ¶ In pma parte ostēdit quid dictum est in pcedentibus quantū ad curam. in secūda parte ostēdit qd dicit de cura ipsaz in hoc capitulo. In tertia parte exequitur de cura ipsaz in hoc capitulo. secūda ibi. ¶ Et illud qd necesse est. 3' ibi. ¶ Et hec extractio qñq'. Qd in pms duabus p'ibus dicit planum est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et hec extractio quādoq' fit cum instrumentis continentibus rem quam trahit. Et quādoq' fit cum expresseione & que ei simulantur: & quādoq' fit cum p'prietatibus medicinarū trahentium que extrahunt illud a quo desinūt eo pices & reliqua instrumenta. Lanon autem i eo quod extrahitur cum instrumentis retinentibus est sicut extractio sagittarū cum forpicibus habentibus capita vt lime vt vehemēs fiat earū recerentio. Lanon ergo in ea est vt caueat cōfractio eius quod eis comprehendit vt sit via earū ad illud quod auferendum est ampliata non p'hibens bonitatem possibilitatis tēdēdi illud. & vt inquiratur facilior via extrahendi ipsum. Et si fuerit penetrans de duobus lateribus: tūc dilaretur latus qd est magis conueniens ad hoc vt egrediamur per ipsum. Ingenius x'o ad hoc vt non frangat est vt non moueat motione su-

bita: immo comprehendat super ipsum & cōmouatur concussione qua sciatur quantitas fixionis eius: tunc capiat ipsuz aut suspendat in eo deinde trahatur tractione que est fm rectitudinem. Et multotiens est necessarium vt dimittatur aliquot diebus & suspendatur in ea: deinde de extrahatur.

¶ In ista parte exequit de cura puncture & disrptionis fm q' hic intendit. i. de regimine extractionis eius qd figit in carne siue sit sagitta siue aliō. ¶ Verū est tamē q' auctor fecit plurimā partes diuisi capiti circa sagittas. & hoc iō qz maior labor & difficultas est in extrahēdo ipsas q' aliō. De regimine aut vulneris & apostematis post extractiones rei fixe Aut. nō tetigit aliqd nisi qd dā in gñali: eo q' hoc cū est pus sufficit. Et ista ps diuidit in ptes duas. qz p' ponit quēdā canonē gñalē circa ejectionē ois rei fixe i carne. & in secūda parte in speciali ponit modum extractionis sagittarum. secūda ibi. ¶ Et iam dixerūt quidam &c. Dicit ergo pmo. Et hec extractio qñq' fit cum instrumentis: & qñq' fit cum expresseione. i. expmendo cūz manibus in circuitum vt res infixa ereat. Alio modo pot' exponi & melius cūz expresseione. i. cum impulsionē. Nam res infixa aliqñ extrahit cum attractione per osificiū vnde intravit sicut fit i instrumentis que Aut. ponit. Aliqñ aut fit cūz impulsione ad posteriora qñ nō pot' egredi per illō osificiū p'mū. cūz forpicib' hñtib' capitū vt lima. forpices hñtis lime capita sūt in tali figura sic vides i margie p' & Albu. eas describitant suspendant in eo. i. in re fixa: ut palle aliqd sic vincinus. Deū trahat. i. res infixa cum tali vincino tractione que est fm rectitudinē q' non debet cōmoueri huc & illud vt nō frangat. Et multotiens est necessariū vt dimittat. i. res infixa aliquot dieb'. & hoc est qñ talis sagitta nō obedit ad extrin hōra in qua cadit: vt q' osificiū sit nimis stricūz: tūc enī dicit Albu. cāssis ops vt dimittas ipsam aliquot diebus: nec putrefiat caro que est in circuitu eius vt alleuet amartio & eius egressio. & hoc est qd subdit Aut. Aut suspendat eo. i. id eo opz dimitti eam aliquot dieb'. qz putrefit caro q' est in circuitu: & ampliat vulnūs: tūc pot' melius suspēdūm tali fixo instrum cum quo extrahat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et iam dixerunt quidam sapientes huius artis sermonem quem attulimus fm suum modum: q' iste qui anfert sagittas oportet vt sciat ante illud species sagittarum: nāz quedam earū sunt ex ligno: & quedam ex arundine: & earum zugi sunt ex ferro & ex ere & ex plumbo & alexalaz & ex cornibus & ex ossibus & ex lapidibus: & quedam earum sunt forside: & quedam habēt tres angulos & quedam quatuor angulos: & de eis sunt que habent linguam vnam aut linguas duas aut tres: & de eis sunt que habēt zugi: & illarum que habent zugi fortasse est zugi earum inclinatum retro vt quādo tendit ad exteriora suspendat cum carne: & in quibusdam earum est zugi ad interiora vt impellat: & quedam earum sunt quarum zugi mouetur cūz re simili turno: cūz egrediantur ad exteriora dilatatur & prohibentur sagitte ab egressione. Et quedam sunt que habent zugi magni: aut est

ei extremitas quāstrare digitū vnus ⁊ nominat
caudata. ⁊ quedā sunt plane ⁊ quedā sunt sup
pnas addunt ferra minuta: cum ergo extrahit
sagitta remanent ferra illa in p̄fundo sagittarū
⁊ quorūdam zugi est fissura in astula: ⁊ quorū
dam bz zugi cannulas in qua ingredit astula: ⁊
quedā stringunt ex compositione sua: ⁊ quedā
non stringunt ex ipso: vt qñ extrahunt ad exte
riora separāt astula a zugi: ⁊ remaneat zugi in
corpore: ⁊ quedam sunt venenose: ⁊ quedam
sunt non venenose.

¶ In pte ista Aui. ponit modū ejectionis sagittaz in spālī. ⁊
duo fac. qñ mo narrat spēs diuerfas sagittaz. ⁊ ponit mo
dum ejectionis eaz. ⁊ ibi. (Et sagitte qdē tē) Dicit qñ p. Et id
p̄perit tē. nā quedā eaz sunt ex ligno. s. qñ ad bastam. ⁊
quedam ex arundine. l. ex cānar. eaz zungi. l. eaz cuspides
cū gbus fit vulnus sunt ex ferro tē. ⁊ de eis sunt g
bñt lingua vna vel duas: iste vocant barbulace. ⁊ illarū
que zungi bñt fortasse est zugi eaz idinatus retro. hoc est
dicere qñ quedā sunt sagitte qñ bñt in zugi linguas idinatas
retro: qdā vō anteri: quedā aut sunt qñ bñt sic istas linguas
subiannear. que mouent ⁊ dilatant qñ sagitta ejectionis. ⁊ b
credo qñ fit qñ sint ibi annexe cū gāgeret. vt ita loquar: vñ
sagitta p̄bibeat ab egressionē. ⁊ hoc credo qñ Aui. vult di
cere cum dicit mouet cū re similibi turno. aliud qñ dicit pla
num est. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sagitte quidem extrahunt fm duos mo
dos: vnus quoz est extractio: ⁊ alter est impul
sio: ⁊ illud est: qñ cum sagitte figunt in eo qd
apparet de corpore: tunc extractio earum fit cū
attractione ⁊ administrat iteniz cum attractione
nequando figit sagitta in p̄fundo corporis: ⁊
nos quidem timemus ex locis que sunt oppo
sita sagittis: qñ si extrahant accideret ex eis fluxus
sanguinis qui interficit: aut nocumētum vehe
mens faciet: ⁊ egredit sagitta cum impulsione
quādo figit in carne ⁊ in corporibus: ⁊ in eis q
opponuntur ei non est aliqd quod prohibeat a
scissione neqz neruus: neqz os neqz aliqd aliud
simile eis rebus. Qñ si illud quod extrahendū
est fuerit os: tunc nos admini strabimus attra
ctionem. Qñ si fuerit sagitta apparens: tñc trahi
mus ipsam: ⁊ si est occulta: tñc oportet sicut di
xit l. hypo. si possibile est vulnerato vt ponat se
ipsum fm figuram fm quam fuit quando fuit
vulneratus: quare oportet vt significetur per
ipsum sup sagittam: ⁊ si non est possibile: tunc
oportet vt resupinet fm qñ est ei possibile ex fi
gura ⁊ vt administrent inquisitio ⁊ expressio:
⁊ si est figa in carne: tunc trahāt cum manibus
aut cum ligno suo si nō ceciderit precipue si nō
fuerit ex arundine: ⁊ si iam ceciderit lignum eius
tñc extrahāt extractione que fit cum forpibz:
aut cum instrumento quo extrahunt sagitte: ⁊
opz in quibusdam boz vt fundat caro scissio.

ne plima: qñ non est possibile vt egrediat zugi
ex scissione prima. Et si sagitta p̄uenit ad oppo
sitionem mēbz vulnerati ⁊ non est possibile vt
egrediat ex latere per qd intravit: tñc opz vt fin
damus illa loca q̄ opponunt ei. Et extrahāt ex
eis: aut per extractionē: aut per impulsione cū
re alia ⁊ impellat cum ea ferrū ad exteriora: ⁊
opz vt icidamus cum nostra impulsione neruū
aut arteriā. Et si fuerit zugi cauda: tñc sciemus
illud ex inquisitione: ⁊ oportz vt introitamus
illaz caudam: in cannam instrumenti quo im
pellunt sagitte ⁊ impellamus ipm cum ea. L. 3
ergo egredit zugi ⁊ vides ei loca putrefactio
nis: ⁊ est possibile vt ponas in ea ferra alia mi
nuta: tñc admistra inquisitionē itez. Qñ si iueneri
mus scissurā ex istis ferris extrahamus eaz cū
hoc ingenio. Qñ si zugi habuerit ramos diuer
sos ⁊ non obedit nos ad egressionē: tñc necesse
est nobis vt dilatemus scissurā si nō fuerit ppe
ipm locū mēbz de quo timeamus adeo: vt qñ
detexerimus illud zugi extrahim ipm cum fa
cilitate: ⁊ de boibz qui ponit ramos in cannam:
vt non egrediatur caro.

¶ In pte ista Aui. ponit modū ejectionis sagittaz: ⁊ ista po di
uidit in duas: nā sagitta aut figit in mēbz qñ nō sūt mollia
nec pncipalia: sic ff mēbz exteriora ⁊ g b p̄ plimū saluaē
ifirm: nisi sagitta tetigerit neruū: aut arteriā: aut fuerit ve
nenosa. vt dicit Alb. aut figit in mēbz nobilibz ⁊ pncipalibz
sic sūt mēbz interiora vt cerebrz cor ⁊ pulmo veter testia
epar vesica aut matrx. p̄rio qñ Aui. ponit modū ejectionis sa
gitte vt est ifiga in mēbz qñ nō sunt nobilia ⁊ pncipalia. ⁊
ponit quedā canonē circa ejectionis sagittaz: vt ifigunt in mē
bz pncipalibz. ⁊ ibi. (Qñ si sagitta fuerit ifiga tē) p̄ria i
duas: qñ sagitta ⁊ figit in mēbz exterioribz: aut figit in car
ne: aut in neruo: aut in osse. p̄rio qñ docet modū ejectionis sagit
taz fm qñ ifigit aut in carne aut in neruo: qñ idē est modus
vt robigz ejectionis. ⁊ ponit modū ejectionis ipaz f3 qñ figunt
in ossibz. ⁊ ibi. (Si aut sagitta figat in os tē) p̄ria in duas.
p̄ docz modū ejectionis sagittaz: ⁊ ponit quedā canonē gñā
lē curatiois vulne ris qd remanet post ejectionis ipaz. ⁊ ibi.
(Deiñ si vnerat fucrit qd tē) Dicit qñ. Et sagitte qd tē.
vñ qñ est ejectionis taliter impulsio. Ejectionis est modus ejectionis
sagittaz p locū vñ intravit. impulsio est modus ejectionis sagittaz
p̄ria p̄re ei vñ intravit. Et illud est. b. Aui. dñmōstrat qñ ne
cessariū modus ejectionis sagitte p attractionē: ⁊ qñ p impulsio
nē. ⁊ p3 qd dicit. Et si sagitta est occulta. Dicit Aui. ostendit fm
quā figurā d3 situari vuln vñ meli⁹ significet nob qñ ē oc
cultā. ⁊ p3 qd dicit. Et vt admistret ingitatio ⁊ expressio. Ad
significadū sagittā occultā: intelligit p inquisitionē ⁊ oppo
sitionē tactus qui fit cū manibus. qñ sagitta est occulta
tu debes palpare ⁊ stringere cum manibus loca que sunt
in circuitu: qñ aliqui sentit per talē contactū sagitta: ⁊ dato
qñ sit valde remota a loco per quem intravit. Et de boibz
sunt qui ramos ponit in canna vt non egrediat caro. l. qñ
talie figura bz ramos diuerfos ⁊ nō pōt dilatare scissurā. p̄
pter timorem nerui vel arterie. tñc gdam homines. s. me
dici qui ponunt ramos illos inter cannulas cneas vñ alias
vt carni non adheret: vt qñ extrahunt. ⁊ vocat tñd cū
dicit vt non egrediat caro. s. cum talibus ramis quādo sa
gitte extrahunt.

C Deinde si vulneramus fuerit quietus nō hñs
apa calidiū admistra futura aut cōple curatiōe
q̃ facit nasci carnē. **C** Si acciderit vulnere apa
calidiū: nūc o3 vt curet cum embrocis ⁊ empla
stris. In sagittis aut venenosis: op3 vt cōcūet
earo ex alteratione sua a carne sana. Caro enī
venenosa est mali coloris fusca: ⁊ quasi ipsa sit
caro maligna.

C In pte ista Aui. ponit quedā canonē gnālē curatiōis vul
neris post extractiōe sagitte. ⁊ duo facit. q3 pmo ponit cu
ratiōe vulneris post extractiōe sagitte nō venenose. ⁊ po
nit curā vulneris post extractiōe sagitte venenose. ⁊ ibi
(In sagittis aut venenosis). Dicit ergo pmo. deide. si post
extractiōe sagitte ⁊ admistra futura: hoc est si vulnus ē
ex icidēti ⁊ nō sit ibi conuassatio ⁊ diminiutio carnis: aut
cōpleat curatiōe q̃ facit nasci carnem. ⁊ hoc est si nō sit
vulnus simplex: ⁊ intellige hoc qd bic dicit in vulnerib⁹ car
nis: si sagitta vulnerat neruū: tunc bñ est idē modus ex
tractiōis ipsi⁹ in carne ⁊ neruo. i3 curatio vulneris qd rema
net nō est eadē sic cura vulneris neruoz ⁊ vulne⁹ carnis.
⁊ iō illd qd dicit Aui. dicit cōplete. ⁊ Bñ: q3 illo qd dicit Bñ
dicit nisi icidētalr ad quiddā rememoriatiōe. q3 vt ip̃met
dixit p̃ cura vulneris vel op̃atis qd accit post extractiōe rei
dicta ē p̃ q̃ritū ad mēbra carnosa: ⁊ dī q̃ritū ad mēbra
neruosa. **C** Si acciderit vulnere cal3 apa: tūc o3 vt curet cū
ebrocis ⁊ emplastris. intellige q3 si vulnus sit solū i carne ⁊
acciderit et apa: tūc curet cū embrocis ⁊ emplastris q̃ dicta
sunt p̃us in ca⁹ de vulnerib⁹. f̃m q3 eis affo clat apa: si autē
vulnus sit in neruo: tūc curet apa qd et acciderit cū embro
cis ⁊ emplastris q̃ dicent in tractatu de vulnerib⁹ ner
uoz f̃m q3 eis acciderit apa. **C** Deinde cum dicit.

C Si autē ligatura figat in os extrahemus eam
cum instrumēto. Si autē phibet ex hoc aliqd
carniū: tūc oportet vt cōcūemus ipsū: aut pfo
remus illud. **C** Si sagitta infra fuerit i p̃fundū
ossis: tūc nos sciemus illud ex firmitudine sagit
te ⁊ paruitate motiōis eius cum monerimus
eam: tunc necessariū erit nobis vt incidamus
in p̃mitis os quod est supra sagittā cum inciso
rio: aut pfo: emus ipsū cum terebello faciendo
foramen in circuitu eius si os fuerit grossū ⁊
euadit sagitta per illud.

C Aui. docet modum extractiōis sagitte q̃ figit in osse
⁊ patet qd dicit. **C** Deinde cum dicit.

C Si sagitta fixa fuerit in aliquo mēbroz p̃ci
palium: sicut cerebro: aut corde: aut pulmo
ne: aut ventre: aut intestinis: aut epate: aut ma
trice: aut vesica: ⁊ apparēt signa mortis: tūc o3
vt abstineamus ab attractiōe sagitte: q̃ritū fiet:
inde ingendo plima ne sup̃ueniat nobis locus
fermonis stolidoz cum hoc qd parū cōserimus
ifirmo. Si autē nō apparuerint signa mala alia
ex qbus nitemus de accidentibus: tūc p̃mitē
mus fermōe in p̃diciōe q̃ acciderit plimum:
deinde icipiemus in curatiōe. Abultrōies enī
de illis qbus acciderit illud saluat aliq3 absq3 spe
mirabilr. Et multōies egredit̃ pars epatis ⁊

aliqd de fipbac qd est supra ventres ⁊ zirbo ⁊
matrē rota ⁊ nō accidit idē mors. verūtamē si
nos dimiserim⁹ iterū in his mēbris p̃cipalib⁹
acciderit mors f̃m oēm dispōnēz p̃portionabi
tur ad paucitatē misericordiē: si autē abstulerim⁹
sagittam fortasse saluabit infirm⁹ q̃ritū.

C In parte ista Aui. ponit quedā canonē circa extractiō
nem sagittaz vt infigant in mēbris p̃cipalibus ⁊ nobili
bus. ⁊ hoc finit mēbra interiora q̃ nobilia dicunt per re
spectum ad exteriora. ⁊ interiora quedā sunt magis nobilia
sicut cerebr⁹ ⁊ cor ⁊ epaz q̃ dicunt a medicis mēbra p̃ci
palia: quedā aut sunt minus nobilia vt alia. signa aut qd
acciderit sagitta in aliquo istoz sunt posita p̃us in quodam
caplo qd intitulat summa de vulnerib⁹ in mēbris. et idē
nolumus ea hic repetere: sed ibi querant. Dicit ergo q3 si sa
gitta ⁊c ⁊ apparēt signa mortis. signa mortis sunt q̃ iten
dunt illa signa q̃e posita fuerūt in illo capitulo: ⁊ apparēt
plura ex illis signistūc o3 vt abstineamus ab extractiō
ne sagitte ⁊c. et reddit tres causas. vna est quia fiet maior
ingerendo postea ifirmo. puta ex fluxu sanguis ⁊ similib⁹.
vnde cit⁹ moirēns. Secunda est q3 solidi nobis imputa
bunt ipsum iterfecisse. ⁊ idē Hal. dicit alibi. Nolite medi
cari egritudines malas ne nomine mini medici mali. tertia
q3 parū iuuamentū accipiet ex hoc infirm⁹. ⁊ idē in tali
casu non debemus ipsam extrahere. Si autē non apparēt
signa mala in p̃sentī vel timentus qd acciderit: nos debe
mus dicere amicis q3 f̃m plimum acciderit inde mors. ⁊ po
stea cum consensu amico ⁊ extrahere. q3 multōies saluat
aliq3 ex illis: absq3 q3 medicus speret de eo salutes. Verū
tamē si nos p̃dixerimus itez ⁊c. Dicit Aui. addit qd dicit ad
cautelā medic⁹ ⁊ dicit si nos extrahimus sagittam ifirmam
in talib⁹ mēbris ⁊ p̃dixerimus qd acciderit mors f̃m omnem
dispositiōe. i. siue sagitta extrahat: siue non: ⁊ supple ac
cidat ifirmū mortē ⁊ p̃portionabimur ad paucitatē misero
die. s. a vulgo. hoc est: i3 p̃dixerimus vulgo qd acciderit mors
siue extrahat: siue non: si nos extrahamus ⁊ acciderit mors
vulgo parū misereb⁹ nobis. q3 semp dicit q3 nos interfec
imus ipsū. Si autē abstulerimus ipsam sagittaz fortasse sal
uabit ifirmus q̃ritū. Ex hoc habet cautelā quā debet me
dicus hēre. quā vult dicere Aui. q3 q̃ nō apparēt tibi si
gn⁹ mortis: i3 tu timeas q3 in pluribus seguit mors: tamē
melius est extrahere q̃ non extrahere: q3 aliquādo sanas
infirmus: sed debes extrahere cū bac cautelā: quia debes
multo tiens predicere amicis anteq3 tu extrahas sagittaz
mortē ⁊ debes te multōies facere rogari ab amicis: t̃m
gnū salariū petere. q3 si tu nō facias ita: ⁊ acciderit mors
ex vulnere vulgus imputabit tibi q3 tu interfeceris ipsū
⁊ parū misereb⁹ tibi. ⁊ hoc vba sunt valde notanda: ⁊ me
morie cōmendanda.

C Medicine attrahentes.

CAP. XL

C Porcet vt sup̃ illum locū ponat am
moniacum: q̃ritū est attractiuum forte
aut sumat radice arūdinis: ⁊ terat ⁊ em
plastrit euz ca. ⁊ fortasse cōficiat cum
melle: ⁊ affodili iterum ⁊ folia papaneris ni
gri: ⁊ folia arboris fici cū sauciat aut semē iusga
mi albi p̃prie cum calcais: ⁊ similiter fructus
in squami albi cum dispositione sua. Et iterū
alkeiri ⁊ species eius ⁊ aristologia ⁊ cepe nar
cisci. Et ex aialib⁹ res plurime de qbus est rana
excoctaz: ⁊ ē mirabil valde si p̃is i ossib⁹: ⁊ sit

eradicat dētes. Et cancer iterum contritus. Et virgū leporos. ⁊ coagula oīa. Et dicit q' lacerata est vebenētis attractōis ad illud sup' qd' fin dīf. Et de cōpositis caput lacerat statz cū abscondit cū aristologia lōga: ⁊ radix cāne ⁊ cepe narcifci. Illud vero qd' appropziatū est cū attractione ossium corruptorū de sub vlcēribus que consolidant dīcemus in caplo ossiuz.

¶ In parte pcedenti docuit Aui. modū extractōis rei infise per attractionē ⁊ impulsōne. In ista parte Aui. docet modū extractōis rei infise cum medicis. Et iō in hac parte aliud non facit nisi q' ponit diuersas medicas quarū propzietas est attrahere res istas. ⁊ duo facit. Primo facit hoc. secūdo addit quiddā. ⁊ ibi. Illud vero. Quod Aui. dicit in ambabus partibus patet. Et videte q' Aui. videt ponere medicas valde extraneas ad extrahēdus res istas. Sed emplastrū vīratū bona sunt. Emplastrū attractiū frustuloz ossiū ⁊ similiū bonū. ⁊. fermentū. ⁊. vi. mell. ⁊. vi. visel queruini. ⁊. L. armōiaci dissoluti in aqua senu greci. ⁊. y. olei antiq' qd' sufficit oīa insimul multū tēranē ⁊ fiat emplū. ⁊ est optimū. ⁊. ⁊. ⁊. ⁊. olei ātiq. ⁊. moliā. ⁊. armōiaci. ⁊. galbani. ⁊. ⁊. ⁊. ⁊. ⁊. olei ātiq. ⁊. moliā. ⁊. armōiaci. ⁊. galbani in aceto. ⁊. ⁊. aliud emplastrū cōe bonū. ⁊. cepe lily coctū in mellicrate ⁊ medullas fermentū ⁊ mel ⁊ alingūā veterē oīa simul coqzozetur. ⁊ quādo vis q' attrahat ferz pone in emplastris pulueres magis. ⁊ emplastrū etiā quādo efficiunt nō conficiant in aqua pura: sed cum aqua mellita: quia attrahit ⁊ p'odest vulneri cepe narcifci. ⁊. cepe lily vīriūq. lepus. ⁊. animal quadrupes: ⁊. p'isicū gēdā q' vocat lepus.

¶ Canon curatōis cōbustionis ignis. CAP. XII.

Attentio in curatōe cōbustionis ignis est vbi intencōes. Una eaz est sequi cum phibitōe veficatiois. Et secunda est rectificare qd' combustūz. Et sunt necessarie in phibitōe veficatiois medicinē infrigidātes p'ter qd' affocēt eis modicatio. Et secunda vbi curatur qd' est combustūz indiget medicinis in quibus est absterfio quedam cum exccarione quadam nō magna: ⁊ p'ter qd' modicetur q' hoc vt sint temperate in caliditate ⁊ frigiditate.

¶ Superius Aui. determinauit de confusione ex contorfione excoziatione punctura ⁊ disrupcōe. In parte ista Aui. determinat de cura cōbustionis: ⁊ qz combustio pōt fieri a duplici re ab igne vel ab aqua feruētē. idcirco ista pars potest diuidi in p'tes duas. In p'ma parte determinat de cura cōbustionis ignis. In secunda determinat de cura combustiois aqua cūbi. Quāq' accidit vt effundat. P'ma pars diuidit in duas: qz p'mo ponit canonē curatōis cōbustionis ignis. In secūda parte ponit medicinas in speciali secundū illū canonē octū. ⁊ ibi. Sumantur sandali ⁊ fauēl ⁊ c. P'ma pars diuidit in p'tes tres. In p'ma pte ostendit quā intencōes regunt ad curatōes cōbustionis ignis. In 2ª pte ostendit cū phibitōis ⁊ p'prietatis debet esse medicinē locales s'm vtrāq' intencionem que regit. In 3ª parte ostendit a qua illaz intencionum p'us debemus incipere q' curatio cōbustionis indiget vtrāq' intencōe simul. ⁊ ibi. Et qñ indiget regimine s'm tēc. Quod p'mo dicit Aui. patet. Tunc Aui. ostendit quales medicinē regunt in vtrāq' intencōe. p'ma. ad prohibēdus veficatioem dicens. Et

sunt necessarie in prohibitione veficatiois medicinē infrigidantes. Et ratio huius est: qz causa veficatiois est mala p'plo calida quā imprimi ignis in mēbz: que caliditas est causa attractōis p'us ⁊ sanguis ad mēbz. vñ accidit ibi rubificatio. nūc aut oīs cura fit p' contrariū. calide autē cause frigida contraria est. frigide vero calida. ⁊ iō phibitō veficatiois fit cū medicis in frigidatē.

Sed quereret aliq' vlti⁹ qualia infrigidantia debent hoc esse: vtrum. s. fortia vel debilia. ⁊ vñ q' debeāt ēē debilitat infrigidantia: qz maxima in locis est si frū in p'torio ⁊ p'positū in p'posito. nūc autē si aliq' mēbzū in fridē fortiter a re frida sicut accidit in extremitatib⁹ in hyeme ⁊ iter agentibus in frigore nō curat nec prohibet eius corruptio p' fortiter calidat. vnde vt auctores in cura taliū p'cipiunt q' extremitates taliū nunq' debent igni appropziari: imo debet mitti in embrocias aquaz tempore caliditatis. q' similiter si accidat adultio ⁊ calefactio mēbz ab igne phibet eius corruptio ⁊ veficatio nō p' fortiter infrigidantia sicut per aquā fridam ⁊ aquā ros. ⁊ b'is: q' debilitat in frigidatē. ¶ In p'terariū hui⁹ vident esse auctores. dicit. n. Alimāfor. caplo de adultioe ignis ⁊ aque bullētis q' statim cū hoc accidit p'us in aqua frida vel ros. sup' nūq' in fridata madescat ⁊ desup' ponat. ¶ Ad hoc est dōm q' prohibitio veficatiois fit p' medicas fortiter in fridates sicut ponit auctores. ⁊ rō hui⁹ est illa que dicta est p'us: nec est sile oīno de friditate impissa in mēbz ab aere frido vel aqua frigida ⁊ de calitate impissa ab igne. nā p'pter fridatē potz striguntur ⁊ opilant. vñ materia ibi stricta euaporare nō pōt. ⁊ ideo curatio talis imp'fionis sunt cala rarificatio poros: qz p' talia calefit mēbz ⁊ materia stricta euaporat: nūc aut cala rarificatio poros sunt que sunt calida tempore ⁊ nō cala fortia: tum qz calida fortia mitigatiua doloris nō sunt. imo modicatioe p'cipiāt. ibi aut idigemus maxime mitigatōe doloris. tum qz calida fortia poros strigunt vt dixi sup' in caplo de cura p'fionis. ex hoc aut q' poros p'cedant vebenētus sunt causa vt p'cedat materia ibi cōtēta in loco. hoc autē est causa doloris: imo qz rōne buius accidit p'pter caliditātē fortē vt friditas eius in partibus lesis deneniat. p'pter appositōes taliū fortū calidaz ad partes circūstātes sanas. nam p'pter cōtractōes maiore que fit ibi. ⁊ qz vñ cōtrariū refugit aliud mala p'plo frida fit in p'tibus in gbus p'us non erat. vñ accidit dolor itēdi. tum etiā qz aliqñ fortia subito apiant. in tali autē subita aptōe accidit nocumēta. s. dolor ⁊ resolutio humoris subtilis ⁊ cōcūctio humoris grossi. ⁊ p'pter hoc videmus q' isti q' bñt extremitates lesas a frigore si eas appropziament igni accidit dolor intolerabil⁹ ⁊ accidit solo p'timū. ⁊ hoc est. p'pter subitā aptōēz quā facit ignis: s. in ip'se sione quā facit ignis in mēbz cōpetunt fortiter infrigidantia in p'ncipio vt veficatio phibeat. ⁊ hoc ideo qz p'ma impressio quā facit ignis in mēbz est mala p'plo cala q' indiget sola alteratōe ⁊ nō spedit hic sicut ibi opilatio poroz: qz caliditas q' imp'fuit ab igne ampliat poros. vñ frida app'ximata iueniūt poros aptos. ⁊ ideo vñ eorum penetrat vsq' ad caliditātē ⁊ eā alterat. alterata aut caliditate prohibet veficatio. vñ est tñ q' ista fortiter infrigidantia non competunt. ⁊ hoc est q' p'pter adultioē ignis attrahit ibi materia multa cala in mēbz. tunc p'tingit qñq' q' p'pter appositōes taliū fridoz opilat ⁊ cōstringit materia ⁊ cōcalcatur in loco. vñ accidit vebenēs dolor. tūc apponenda sunt frigida temperate que cum hoc q' alterant p'lonē sint alicuius resolutōis ⁊ rarificatiois materie. ⁊ hoc dicit Alimanfor in caplo de cura combustionis ignis. Dicit. n. q' si acciderit adultio cum igne. tunc statz apponatur ibi p'anus infusus in aqua frida vel aqua ros.

Sed si dolor augmentetur & fiat fortissimus & non cesset p talia fortiter infridantia. tunc apponant vitella ouoꝝ agitata cū oleo ros. qz tale mediū est tempatus in friditate & est aliquid rarefactiois. restitit medicamē valde notandū: qz ego iam vidi fieri p ipm effectus mirabiles in sedatioe doloris vehebētis in combustionē ignis. vidi. n. multotiens aliquos hīe dolores vehētes ex combustionē ignis & medici apponebat vnguentū alba. & hīe frida & dolor plus itēn debet. appositū aut tali medicamē statim sedatus est dolor. & ppter hoc qñ yocaris ad aliqū egrū ex combustionē ignis: & tu vides ipz hīe dolorē fortissimū siue sit facta ylceratio siue nō meli⁹ est vt multigēs dolorē cū tali medicamē & similib⁹. mitigato aut dolore nō potes quasi postea errare. Sic gapper qd aliqñ fortiter infridantiū com petit. aliqñ aut nosz tempati. & pp hoc Aui. in cap. sequēti vbi ponit medicamē ad pibēdiū vesicatoris ponit medicas diuersas: quaz vna est fortiter infridantia aliā papp: qz qñqz cōpetit vna qñqz vero ppetit alia fm diuersas di sponē egritudis. vt dñi est. sed Aui. nō distinguit eo qd id relinqt bono arbitrio & igenio medici. ¶ Alterius nota vni qd ponit Almasor vltra dicta Aui. qz si accidat magna cōbustio ignis. tūc eger floroboromet ex tria parte vt deriuens hīozes a loco ifrimo qd vni causa doloris & apatis & regimie est est subtiliandū & infridantiū est vtendūz donec dolor & apā sedent. Et sicut deñ est in combustionē ignis ita etiā itelligas in combustionē aque bullietis: qz quasi cura ytriusqz est eadē. Is Aui. diuersa ponat capla pter qd affociet eis mordicatio. hoc est dicere qd medicie infridantes gbus ytimur ad pibitōz vesicatoris debēt esse sine mordicationē. Et causa hīe est qd mordicatio cū dolore: dolor aut est marie vitandus: qz est ad apatis: imo aliqñ accidit tātus dolor in combustionē ignis qd spasmū eger & moritur. & iō medicie oēs combustionis ignis debēt esse sine mordicationē. & pp hoc bonū ē lauare oia qd ponunt in vnguentis ad combustionē ignis et vsqz ad cerā: qz p totū mouetiois mordicatio a medicis. Tūc Aui. oñdit qles medicie cōpetant in itentōe secūda. s. qñ accidit qd locus ylceref a tali cōbustioe pices. Et secūda. itentōe vbi. fm quā curaf qd est combustū. i. qd est vesicatu & ylceratu: vt qz nō possit fieri pibitio vesicatoris p medicas. Et itelligē qz qñ curamus locū vesicatu pus dz fieri pforatio in vesica ytrinde egrediat aqua qd ibi pñet: deinde admittrent medicie qñ sunt fm itentōz secūdam. idiger g medicis in gbus est absterfio quedā cū exiccatōe quadā non magna. Rō aut hīe est qz iū factū sit ibi vlcus & in omni ylcere. vt deñ est fit duplex būditas. vna grossa que appellat sor des. & alia subtilis: duplici idiger itentione. s. absterfioe & exiccatōe. idcirco medicia que admittat ad curandū qd cōbustū est idiger absterfioe quadā & exiccatōe quadā: is nō magna: qz talis medicia dz esse sine mordicationē: mordicatio aut causat ex medicia fortiter absterfina & multū exiccatia. & hoc est qd subdit Aui. & pter hoc qd in mordicent. Et cū hoc sint teperate & caliditate & friditate. medietine in itentione secūda nō debēt esse fride sicut in itentione pma. Et causa hīe est bec qz in secūda itentōe est factū vlcus: in pma autem nō. Tūc aut fm Dydo. in gnta pñcula affosimoz. ylcereb⁹ fridus est mordax & iō in secūda itentōe debēt esse medicie teperate in caliditate & friditate & quātū ad potētū & quātū ad actū & maxime in hyeme. ¶ Deinde cum dicit.

Et quādo indiger regimine simili regaf cūz infrigidantiis pri⁹: deide si indiger secūda fiat. Si autem inuenitur & iaz vesicatu est: tunc ne cessariū est regimie fm. Et medicie eius sunt sicut chimolea & lutoꝝ genera epicearia & len-

De cura combustiōis

tes decocte & encaustroz indum & similia. Et vero que sunt sicut tua & glutinū & pingua nō cōueniunt ad illud: qñ quedā eoz sunt calidiora qz opz: & non carent virtute mordicantia. & quedā eoz sunt humidiora qz opz.

¶ In parte ista Aui. oñdit a qua pñcat itentionū debemus icipe qñ combustio idiger ytraqz itentōe. Et cū hoc ē ponit quasda medicas que sunt ytiles in itentōe secūda. & quasda docet evitare. Dicit g. Et qñ idiger. i. combustio ignis regimie simili. i. regimie ytroꝝ puta prohibere vesicatorē & curare vesicatu. illud est qñ ignis ab ipso pñt: vesicat & cōburit. tūc. n. idigemus ytraqz itentōe pbi bere. s. ne vterius vesicef & curare vesicatu. regaf cum infridantiis pus. Et causa huius est bec: qz cūz causet ibi mala ppo cala ex combustionē ignis & vlcus curari non possit nisi pus remoueat mala ppo que est cūz vlceref: cut potest apparere declaratio hīe pñctis. & ē hoc idē multoties dicit Aui. in tractatu de ylcereb⁹. idcirco necesse est pus admittare infridantia qd malam pñlonē remo uet. Deide si idiger secūda itentōe fiat. Dicit autē idiger. qz multotiens talia infridantia cū hoc qd remouēt malaz pñlonē curant vlcus. Si aut nō curarēt. tūc necessarium est regimie secūdas & medicie eius. i. regimie secūdi sunt sicut chimolea & lutoꝝ genera sicut terra sigillata bolus armen⁹ luti yasoꝝ aqz & silia. Et encaustz inducencastz. indū est qñ cognit sumac donec denigref & tali decocto addif alumē. & dñ talis decoctio in cautūz denigratio ria & capillos. (Ea vō qd sunt &c.) Planū ē.

¶ De medicis ad combustionem que sunt secūda in itentionem primam. CAP. XIII.

Semanf sandali & saufel & later albous recens aut ostraco & liniaf cūz aqua solatri & aqua ro. aut vnguentū de vitellis ouoꝝ & oleo ro. Et itez endiua & farina ordei abluta & vitelli ouoꝝ & olei ro. & lentes elixate cum ros. cum oleo ro. Et itez bolū ar. & aceturum. & itez oleum ro. & cera fm qd opz: deide ponaf in eo de calce abluta ablu tione integra cū cerusa & opio & albumine oul & aliquātulo lactis. & itez sumanf folia maluc & sicle & elixentur cū aqua dulci: deinde teranf & mundenf a rebz filosis qd sunt in eis: deide aggregent eis merdalengi pñti cū climia & cerusa de plumbo galgai amboꝝ afi. partes. ij. & .j. & olei ros. partes. iij. & aque solatri & aq coriādi amboꝝ afi. pars. j.

¶ In ista parte Aui. ponit medicas in spāi ad cōbustionē ignis fm itentōz pma. s. ad pibēdiū vesicatorē. & plantis est qd dicit. Saufel. i. auelana ida. later albous. lipoꝝ coctus. merdalengi. i. litargi cōditū. litargiz cōditū dz esse quādo terif & abluif: deide ouif in mortario cū oleo rosa. tārum qd fit albi & postea epica.

¶ De medicis que sunt ad combustionem secūda in itentionem secūdam. CAP. XIII.

Veloz rerum ad illud est vnguentum de calce. Sumatur calx & ablnaf sepiēs donec separef et⁹ acuitas tota: deinde coquafef cū oleo ro. aut oleo oliue & pauca cera si indiget ea: & fortasse ad-

zuntur sup ipm chimolea ⁊ albumē oul ⁊ pa-
rum vini. Anguētum calcis cum modo allo.
Zibluat calz sicut scilicet ⁊ fiat ex ea cuz aqua
folioꝝ ficie ⁊ cū aqua folioꝝ canlis ⁊ oleo ros.
⁊ cera vnguetus. Et de illis q̄ cōueniunt bic: ⁊
vbi non timef pustulatio ⁊ vesicatio est ligare
desup folia albetbil adusta aut filique combu-
ste. Anguētum pueniēs ad paruitatē calidita-
tis: ⁊ est lōge compositiois exptis est ⁊ inuentus
est bonū. iRe. stercoꝝis vacce pascētis epiccati
⁊ coricum arboris pini ⁊ pulegij oium aſi. r.
merdasengi. iij. scoꝝie argenti. ij. scoꝝie plumbi.
iij. calcis ablute cuz aqua frida mīstiois. v. ⁊
chimolea. v. ⁊ luti alcabruſij aut romāi aut ar-
meni ⁊ ceruse oīuz aſi. viij. virge pastozis p̄tri-
te. x. encanstri persici aut ſirij. vi. turie viridis
viij. stercoꝝis ouis. viij. granoy volubilis ⁊ so-
liozum eius ambozum. xij. scoꝝie ferri ⁊ succi
folioꝝum maluanisici ⁊ succi folioꝝum malue
omniū ana. x. lilij domus ⁊ cepe eius ⁊ li-
lij celestis ⁊ croci omniū ana. v. campboze
iij. cere ſanū ⁊ olei ros. ⁊ medulle cerui ⁊ adi-
pis eius quantum ſufficit. Et de illis que ſunt
fortitudis vebemētoꝝis ⁊ conueniūt ei q̄d est
minozis caliditatis: ē vt ſumant ſtimature cris
⁊ terri: ⁊ p̄ficiant cum luto aut cū luto rubeo:
deide cōburant in parella aut fumo: ⁊ fiat ide
tro: ſic ⁊ ſeruent ⁊ admistrent redacti in pul-
uerē vbi neceſia eſt epiccatio aut liſant cū oleo
ro. ⁊ de hoc gñe iterū eſt illud: cōburat ſimns
colſibinus in pāno lini donec accēdaſ ⁊ lineas
cū oleo aliquo: qm̄ eſt mirabile. Et locis vlce-
ratis conſerſit poꝝri elixati aut poꝝtulaca cū ſa-
nic ⁊ folia myrri p̄trita in puluerē redacta. Si
aut fiat inobediens: tunc folia albetbil aduſta
aut folia algebut aduſta. Et ſi fuerit magis in-
obediens illo adminiſtrentur medicine conſo-
lidantes vlcera maligna.

¶ In parte iſta Ziucenna ponit medicinas ad combuſtio-
nem ignis ſecundū ſecundam intentionē. ſad curandum
quod combuſtum eſt ⁊ vlceraſum. ⁊ patet quod dicit. Li-
ly domus. liliū domus eſt liliū domeſticum. Lily ce-
leſtis: ideſt yreos cum luto ⁊ luto abſolute accipitur pro
luto inueni in vaſe fabozum quando acunt ſer-
ramēta: aut luto rubeo: ideſt bolo armeno. folia algebut:
ideſt pini maſculi ⁊c.

¶ De combuſtione aque calide. CAP. XV.

 Quandoq; accidit vt effundat olla ſer-
uēs aut aqua caſa ſup membꝝi boīs:
⁊ facit opationē ignis. Et cōueniēt?
ei eſt vt ſuccurrat ſtati anteq̄ veſice
tur cum eis que ſunt ſicut ſandali ⁊ aqua roſa.
⁊ campboꝝa: ⁊ non diſſimulantur epiccati: im-

mo conſequenter adbibetur omni hora pan-
nus inſuſus in aqua frigida congelata: hoc. n.
prohibet ipſum veſicari. Et quidam p̄p̄er-
rant ⁊ roꝝant deſuper aquā oliuāri aut aquaz
cineria. ⁊ melius eſt vt teratur quodlibet am-
boꝝum cum ſanic aut vnguentum de calce. ⁊
iterum medicamen factū de ſimo columbino
predictum eſt mirabile valde. Et vlcera qui-
dem curantur cum poꝝis elixatis aut epiccatis
contritis ⁊ eſt melius: et cum reliquis que di-
rimus in caplo primo.

¶ In hoc capitulo Ziucenna determinat de cura combu-
ſtionis aque buliētis. ⁊ diuiditur in partes duas. Primo
ponit medicinas ad prohibēdas veſicationē. licet etiā
alique illarum curent etiam locum veſicatum. In ſecun-
da parte ponit medicinas que ſunt ad curandum locum
vlceraſum. ſecunda ibi. (Et vlcera quidem ⁊c.) Planum
eſt quod dicit.

¶ De fluxu ſanguis ⁊ retētoe ē. CAP. XVI.

 Sim ſcitum eſt in lib. primo q; qñ ſan-
guis egredit a venis nō egreditur niſi
aut p̄pter aptioꝝis oſificioꝝ vcnarum
p̄pter debilitatez in venis: aut p̄pter
vebementia repletiois: aut p̄pter moſū foꝝtem
vſq; ad vocē ⁊ ſalū: aut p̄pter vaporē accidē-
tez veniētē deſoꝝis: aut p̄pter diſruptionē eaz
et ipſaz incisionē per cauſam p̄mitiūā incidē-
tem confundentē: aut p̄pter cauſam coꝝroden-
tem interſus: aut vebementia motus cum re-
pletione: aut p̄pter reſudationem ab eis p̄o-
pter raritate accidentem coꝝpoꝝi vcnarū ⁊
panniculo earum.

¶ Superius Ziucenna determinauit de punctura ⁊ oſi-
ruptione ⁊ combuſtione ignis. In parte iſta determinat
de fluxu ſanguinis ⁊ eius retentione. Et diuiditur pars
iſta in partes duas: quia in ſima parte determinat de flu-
xu ſanguinis theozice. In ſecunda parte practice: quia po-
nit curam ipſius. ſecunda ibi. (Poſter in curatione flux-
us ſanguinis ⁊c.) Prima pars diuiditur in quattuor par-
tes. In prima parte oſtendit. vnde ſanguis egreditur. ⁊
ponit etiam in generali omnes cauſas fluxus ſanguinis.
In ſecunda parte oſtendit q; fluxus ſanguinis diuerſifi-
catur in timore ſecundum diuerſitatem membroꝝum ⁊
artariarum ex quibus exit. In tertia parte docet diſtin-
guere inter fluxum ſanguinis artarie ⁊ aliarum vcnarū.
In quarta parte ponit quedam ſigna p̄noſtica in fluxu
ſanguinis. ſecunda ibi. (Nos vero dicimus) ibi tertia.
(Et differētia quidem inter ſanguines artarie) Et quar-
ta ibi. (Et ſcias q; omnis cui accidit). Prima pars diui-
ditur in duas. In prima parte facit quod dictum eſt. In
ſecunda parte oſtendit quatuor vcnarum fluxus ſanguis
eſt magis periculofus. ſecunda ibi. (Et conueniē-
tior vcnarum ad hoc). Dicit ergo ſim ſcitum eſt in libro
primo q; ſanguis egreditur a venis. Intellige hic q; ſan-
guis accipitur communiter ad ſanguinem quietum qui
eſt in venis ⁊ ad ſanguinem mobilem qui eſt in artarijs.
Etiam vena hic accipitur communiter ad vnas getam:
cuius p̄ncipium eſt epar ad artariā inquietas: cuius p̄nci-
pius eſt coꝝ. ſic intelligēdo eſt vtz vlt q; ſanguis nō egre-

diff. nifi a venis. Et rō b' est: q' sanguis sub forma sanguis nō ē nisi in venis: eo q' ex venas in corpore aut ē sub forma bñditario sic est in mēbris: aut putreficit. Quertit in sanie sic qñ effundit ināl: ad aliq' spaciū. In illud affozimov rō s' p'culē. Si in vētre sanguis effusus fuerit ex nās ne cesse est putrefieri in sanie vti. Q' g' sanguis sub forma sanguis nō ē nisi in vēis idcirco flux' sanguis nō ē nisi ex vēis: vel ex venis qetis vel arterialib' vel ex magis vel pus (Et nō egredit') Dic. Aui. pōit modos fm quos egredif sanguis ex venis. r' ponit Aui. Et cās oīs flux' sang. in gnālī. r' tres modos inuit Aui. fm quos sanguis egredif a venis. r' hā s' de inge' pōit solū tres modos fm quos sanguis egredif a venis. cās aut istoz modoz sunt plēs. nāz sanguis aut egredif ex venis p aptōes officioz venaz. r' iste ē vn' modus: aut egredif ex ipis: q' dīrūpūt pānicul' tus r' corp' eaz. r' iste est scōm modus: aut egredif ex ipis: q' rehidat ab eis. r' iste ē tert' modus. aptio aut officioz venaz fit aut pp debilitatē ipsoz: q' qñ vene r' ipsoz officia debilitant: tūc nō pnt p'nerē qñ est in eis: aut fit pp subitā r' vehemētē repletōez: aut fit pp vaporē pūgitū de foras accitē q' apit officia venaz: qualis est sapor sulphuris r' simillius: aut fit pp aliq' corp' acutū qd pungit r' apit officia venaz. dīrūpūt aut pāniculī r' corpis ipiaz fit aut pp vehemētīa repletōis ipiaz r' maxime si sit cum motu: q' extēdunt corpōa ipiaz. vñ scidunt r' crepit aut fit pp cās pmitinas q' pnt dīrūmpe corpā ipiaz. R' cōsidatio aut ab eis fit pp subtilitatē sanguis r' raritatē accidentem corpōi venaz r' pāniculoz ipiaz. bi sunt modi r' cau se omnes fluxus sanguinis.

Et ex conueniētiōz venaz ad hoc vt currat qd est et cui inuenit viā est arteria. nam corpūs eius est mobile: r' quod est in ea quādoqz contrahit r' qñqz expanditur.

De ostēdit de q' vena flux' ē magis piculofus. r' pōit hoc ex pte substatie vne r' artarie r' ex pte corpis r' etiā in ea. r' pōit hoc rōne cuiusdā accitis. r' ibi (Et qñ non desup coartat rē.) Dicit g' p. Et conueniētiōz venaz ex hoc appet q' vena accipit b' cōiter ad venā qetā r' artarias ad hoc vt currat qd ē in ea cū lūenit viā: qñ qñ est ex se r' ex sua habitudine nālī arteria nō est magis apta ad fluxū sanguis q' vena: q' artaria ē cōposita ex duab' tunicis. vena aut solū ex vna fm q' auctozes ponūt ex anathomia: s' si fiat dīrūpō in artaria r' vēa: tūc conueniētiōz istaz venaz. i. magis apta ad fluxū sanguis est artaria. r' in B Aui. inuit timorē ēē in fluxu sanguis artarie q' vne: q' artaria est magis apta ad fluxū sanguis. r' p' pns pōt difficil' cōstrigi. Et q' artaria sit magis apta ad fluxū sanguis q' vena cū scā ē in ea viā Aui. pbat B ex duob'. ex pte substatie vne artarie: ex parte cōtēti in vena dicēs: nam cor pus eius. i. artarie est mobilē: q' artaria mouetur propter motū spiritus r' sanguinis in ea fm sistolē r' diastolē. motus aut est cā maioris flux' sang. eo q' ipedit cōsolidationē scissuraz: dilatāt poros vel pres. Et qd ē in ea. i. sanguis r' spūs q' pntent in ea. i. in artaria. qñqz dīf. r' qñqz expādit. i. qñqz mouet fm modū p'tractionis q' dīr modus sistoles. r' B ē qñ mouet vīus cor ad iterioz: qñqz at mouet fm motū expāsiōis q' dīr modus diastoles. r' hoc ē qñ mouet vīus mēbra ad exteriora: q' cōp' tale p'ctū in artaria ē mobile: si artaria ē fixa qñ tale corp' mouet ad exteriora valde cito egredif pp impulsione quā facit. r' egredif cūz quodā salu. vt postea dicit Aui. Si qñ ē ex pte artarie: qd est mobilē: q' ex pte p'ctū. q' ē mobilē si ex ea accidat flux' sang. difficil' cōstrigi q' flux' sanguis vne: q' vena est qetā r' rōne hui rōne p'ctū in ipia. ¶ Deinde cū dicit.

Et qñ nō desup coartat locus eius post solutionē p'rituitatis ei': q' inuenit vacuitatē pūct res ad embolizimū qd nōiat mater sanguis.

In p'cilla Aui. ostēdit q' flux' sang. artarie ē magis piculofus rōne cuiusdā accitis qd aliqñ seq' ad fluxū. b' accitō est qdā āpa qd vocat' hypoisima vel embolizima. hypoisima. n. v' embolizima sub B nōle est āpa qd accidit ex ruptura vne vel artarie. qd āpa ē valde malus in fluxu sang. q' qñ hoc accidit difficiliter pōt cōstrigi. Aui. g' in hac pte vult ostēdere q' flux' sang. artarie ē magis piculofus: eo q' ad ipz seq' magis embolizima. r' cū hoc ē pōt modos f3 quos pōt accidere embolizima. Ista p' dīuidit in pres tres: q' in pma pte pōt vñ modū fm quē pōt accidere hypoisima. In 2ª pte ostēdit cām. q're ad fluxū sanguis artarie vtpm seq' illud accitō embolizima. In 3ª pte vlt ostēdit qd ē hypoisima. r' quor modis pōt accidere ex fluxu sang. a maxie ex fluxu sang. artarie. 2ª ibi. (Et artaria. licz sit de illis rē.) 3ª ibi. (Et multoties qd ē incarnaf artaria) Dicit g' B. Et qñ nō desup coartat. i. cōstrigit locus ei'. i. locus figure artarie post solone p'rituitatis ei'. i. artarie rē. hoc ē dīe q' qñ fixura artarie nō cōstrigit nec incarnaf. tūc sine aptio cūctis cōsolidat fluxū nō remanēt ibi spacio vacuo aggregat' sub cute in tali spacio sanguis artarie r' fit ibi tumor qui dicitur hypoisima. hypoisima eni non est aliud fm q' Balie. dicit. 5^a de inge'. nūā apostema molle tactu cedēs accitō ex sanguie q' exir ex vna r' aggregat' sub cute in spacio remanēt ibi vacuo. Dīr ē tale āpa mater sanguis ad silitudinē: q' sic mater sferuat r' nutrit filiū: ita ē q' tale āpa sferuat r' plōgat fluxū san. iō dīr tale āpa silitudinarie fm sanguis sferuat r' plōgat tale āpa fluxū sang. q' ipedit incarnatiōez artarie. ipedit aut pp sanguinē ibi collectā circa artaria: q' medicia ēē incarnatiua sup officiu artarie nō pōt apponi. r' pp B accidit in tali apate sic Balie. dicit. 5^a de inge'. q' qñ ligabit sanguis flux' cessabit. oñ at soluti fuerit mox finet. sic g'pper qñ pōt hypoisima accidere ex fluxu sang. artarie. appz ēt aliqñ qd fit hypoisima. ¶ Deinde cum dicit.

Et artaria qd ē. i. sit de illis q' nōiant: tñ est d' illis quoz difficilis est incarnatio.

In pte ista Aui. ostēdit cās. q're ad fluxū sanguis artarie vtpz accidit hypoisima. dēf. n. ē q' hypoisima accidit ex fluxu sang. artarie qñ artaria nō incarnaf. nūc aut artaria licz aliqñ icarnat tñ ē difficil' incarnatiō r' difficilioris icarnatiōis q' vena. Et rō b' est. q' artaria hā duas pelliculas. qñ vna. i. iterioz ē cartilaginosa. cartilago at de difficil' cōsolidat. r' iō artaria ē difficil' cōsolidatiōis: pp qd ad fluxū sang. artarie cito r' sepe vlt hypoisima. ¶ Deinde cū dicit.

Et multoties qd ē nō incarnat' artaria r' in carnaf illud qd continet arteriam r' coartat sub per eā: quare sanguis nō pōt facere cursum sup p'fluū: imo egredif ex eo aliq' vīqz ad finē cūctis. i. qñ r'as quā caput. r' qñ alienat cū cōpōitione redit r' occultat sicut accidit rupturē. r' fortasse remanet vena sola sub cute: r' sentitur pulsus eius r' ipz' succellio. r' multoties accidit illud artarijs dēmus r' dīrumpunt p'ier q' dīrūpāt cutis r' aggregat' sub cute embolizima. i. āpa leue ex sanguie r' vīcōsitate qd pōssibile ē gescere cū p'pesside. Et hoc qd ē multoties accidit in collo r' inguinib' r' curuatura p'ier multoties accidit ex eā iūreseca aut ex s'cōmia.

Con pre ista Aul. q. fecit mentionē de hypozymate ostendit vtrū qd est hypozyma. et quorū modis pōt accidere. Et ista ps dividit in ptes duas. In pma pte facit qd dicitur est. In 2^a pte recitat opinationem quorundam antiquoz circa bypozyma fm qd accidit ex disrūptōe artariē et eas iprobat. 2^a ibi. Et multi medicorū iuxta pma partē est itelligendū qd hypozyma. vtrū est supra nō est aliud nisi apā leue ex sanguie cū quadā vērōsitate qd qd apud cōpessio nō occultat. post cōpessio nō redit sicut accidit rupturę sanguinis. q. ruptura inguinis qm cōpessio occultat post cōpessio nō redit. S. hypozyma pōt accidere duobus modis. vno mō cū ruptura cutis. et hoc est. s. qm aliq. artaria disrūptū. tūc si nō incarnet locus artariē et sit in loco vbi est vacuitas spaciū. tūc sanguis gregat ibi in illo spaciū vacuo et facit tale apā. et tūc accidit sicut dicit Gal. de igitio. Quia qm ligat cessat fluxus sanguinis. vñ aut dissoluitur sanguis fluit aut pōt accidere hypozyma sine rupturā cutis. et hoc est. s. qm ripis artaria iterū et nō disrūptū cutis. vel si disrūptū cutis. tūc si cutis cōsolidat et icarnet ante incarnatōē artariē vt. remaneat artaria nō icarnata sub cute. tūc accidit hypozyma. q. quādo cutis est cōsolidatū et artaria est scissa. tūc sanguis egredit ex artaria vtrūq. ad cutis et cū nō possit egredi cutis dilatata sub cute et capit ibi spaciū vbi aggregat talis sanguis et sit ibi talis tumor et apā qd est hypozyma. multoties vō ptingit q. qm artaria est disrūpta et nō cutis q. sola vena remanet sic nō icarnata sub cute et nō egredit sanguis ita q. faciat tale apā vt. q. forte nō est ibi vacuitas spaciū in quo possit aggregari. s. remanet ibi vena vel artaria sub cute nō incarnata. et appet māssete eius pulsatio sub cute. Cause aut hypozymatis aut sūt a cā iterioribz multoties scidifartaria iterū. ex cā intrinseca sicut ex humoribz corrosiuis vel ex nimia repletōe et similibus. et tñ nō scinditur cutis: aut sunt extrinsece sicut fibromia et calus et pcutio et similia. hoc in intellectu potes itelligere ea que Aul. dicit in 1^a. **C**on 3ª est vltierius itelligendū qd hypozyma quāq. accidit vplurimū ex fluxu sanguis artariē. ppter rōne quas ponit Aulicē. nihilominus tūc hypozyma pōt accidere ex fluxu sanguis vene et ex fluxu sanguis artariē. et maxie potest accidere ex fluxu sanguis vene qm vena disrūpta est magna. et talis difficilī icarnat q. parua. et q. hypozyma possit accidere ex fluxu sanguinis vene. pōt Albucaas in quodā caplo vbi determinat de cura ipsi apatis p incisio nē. dicit. n. qm disrūptū artaria et cōsolidat cutis q. sup eas. tūc multoties accidit ide apā. et sicut accidit vene etiam vt accidit in ea inflatio et apā. signa autē dōntia quibz cognoscit q. tale apostema sit. ppter artariē vel venā. Albucaas ponit in isto caplo q. qm tale apostema est. ppter artariē. ratiō est loqū aggregatus in pfundo corpis. et qm impellit tale apā digitis tuis. tunc sentis quasi sit ibi stridor. Alud aut qd accidit ex ruptura vene est rotundū et in mani festo corpis. **C**on vltierius autē. Aulicē. in hoc caplo facit mentionē de hypozymate. et in seqnti caplo nō ponit curas hypozymatis expse sub B noie. Jacirco in hoc caplo icidēraliter et breuiter ē aliq. itelligendū de cura ipsi. quāq. nō spectet pncipaliter ad hoc caplm. sed potius ad sequēs caplm. **C**on 4^a talis tumor ē eminetie quando apparet sub cute factis pns vniuersalibz. fibromia et diuerstone per ligaturas dolorosas et alia. qm sit cū medicinis localibus. qm aut cū incisione. Tum medicinis aut localibus fit si super locantur emplastrā in quibus est hipocraticus locus indure sicut dicit Albucaas caplo de fibromia in quodā. s. vbi ponit curas talis apatis cum accidit cum medicinis vt fiat emplm ex rosis coctis in aqua et viuo stiprico et balauis et corricibus granatoz et sandalis et puluere mirri et aloē et sarcocolla pectis cū aq. ros. vel al

bumine ouideide accipiat de hoc empla. et ponat cū plūmazolis de stupa sup locū. deide liget et stringat foriter et remoueat medicā de 2^a die in 3^a die. Si q. curat q. tali bus medicis. tūc est valde bonū. Si aut nō valet curatio est h. tunc curatio eius est sectio sup tale apā. Ceterū vt dicit Albucaas. caplo de sectioe talis apostematis. sectio super hoc apostema est timorosa et pceprie quādo est in subastellis et inguinibz et collo et est magnū valde. et similitū etiā qd est ex eis in extremitatibz aut in capite. in talibus enis opz vt euitet eius curatio cū ferro quātū possumus. Modus aut curatioe talis apostematis p icisionē q. ea indigemus est vt scindat cutis sectōe fm longitudinem: deide apī sectioe cū vncinis donec videas artariā et libere eam ex tunicis donec detegat. deide iutromitte sub ea acū et fac eā penetrare ad aliud lar. et stringe artariā cū filo duplo. et B factas in duobz locis: deide pūgelocū et inter ligamēta donec egrediat sanguis q. ē in eo tor. et soluta tur apā: deide ad ministrā curatores q. generat pus donec eadāt ligamēta. postea cura illud cū vnguentis et pulueribus cōueniētibz qd hoc donec sanet. **C**on Et sit pōt curari hypozyma vene. licz Albucaas quodā mō diuersificet in curatōe. als. i. sectioe vtriq. q. nō ē ibi magna via. Et B sic h. dicit icidētalē de cura h. apatis. Tūc seqt illa ps.

Con multi medicorū existimāt q. ois disrūptio artariē pducit ad matre sanguis q. qdēz plm sit si icarnet illud qd est in circuiū eius et fiat apā notū: sed ipsa mater nō icarnat et res nō est ita. Ille qdēz qui negauit incarnatōē prouer satus est cū cōsideratione et expinēto. **C**on sideratione vero: qm vna duaz tunicaz artariē est cartilaginosā et cartilago nō icarnat. **C**on expinēto vō: qm nō vlla est icarnatio.

Con qua pte Aul. ponit opionē quorundā medicorū circa hypozyma 3^a q. accidit ex fluxu sanguis artariē. Et vñ uidit ista ps in ptes tres: q. pmo pōit opionē istoz. et dicit eā esse falsā. scōdo ponit rōnes p quas isti antiq. psumā bāt opionē eoz. 3ª reprobat opionē istoz p dicta Aul. 2ª ibi. Ille qdēz negauit rē. 3ª ibi. Et opposuit ei Bā. rē. **C**on pte dicit q. multi medici estimāt q. ois disrūptio artariē pducit ad hypozyma q. hypozyma sit qm artaria nō icarnat. et id qd dicit ipsam icarnat. modo isti supponēbāt q. nunq. aliqua artaria icarnaret. et ideo isti dicebant q. ois disrūptio artariē perducit ad matre sanguis. Sed res nō est ita. s. fm oem illoz nō est vtr. tūc Aulic. ponit rōnes istoz p q. ibi pbabāt q. nulla artaria icarna ref. a ps qd dicit. **C**on deide cū dicit.

Con Et opposuit eis Gal. cū cōsideratōe et expinēto. **C**on sideratio vero est rhetorica et eius forma est q. est inter incarnatū sicut caro et nō incarnatū sicut ossa. quare opz vt sit icarnata: h. est difficilis incarnatōis. et testumōis qdēz: qm ipse narrauit se medicasse plures artarias et fuerit incarnate. et bec quidem est res a qua nos iam expediti sumus.

Con vñ Auenenna destruit et reprobat rōnes istoz per dicta Galieni. et ps qd dicit. et bec quidem. **C**on sideratio est res a qua nos iā expediti sumus: q. de hoc expediti fuit in pmo capitulo tractat. vñ vt. Tūc seqt illa ps.

Con vñ vō dicemus nunc q. dispō. pcessionis sanguis a membris diuersificat cū disrūptū tur sicut epaz. et pulmo. et de illis sunt a quibus

pax pcedit sanguis. 7 in vnaquaqz duarz diut
stioni sunt q sunt timorosa: 7 de eis sunt q sunt
absq timore sicut emanatio sanguinis ex pul
mone in qua est timor et ab vtriqz emanat san
guis plurimus: et de illis snt sicut vesica et ma
trix et renes: ab eis. n. no emanat sanguis pluri
mus valde summatis: immo qnqz multiplica
tur cum longitudo spacij et peruenit ad succes
siones illaudabiles.

¶ In q parte Aui. ostendit q dispo fluxu sanguis diuersifi
catur qm ad maius piculu vel minus fm diuersitatez
membroz vel artariar ex gbus pcedit. Et ista pars diuidi
tur in duas. pmo ondit q diuersificat fm diuersitate me
broz. scdo q diuersificat fm diuersitatez artariar. 2. ibi
(Et diuersificat dispo 7c.) Dicit q primo. 7 ps. Et videas
bñ ista textu: q aliquantu est suoluna. 7 strue g. Nos vo
vicimus nuc q dispo pcessionis fluxus sanguis a membris
diuersificat cu disrumpit. i. membris a membris. s. sicut sunt
epar 7 pulmoz: supple alia mēbra 7 cmaxime interiora: qz
Aui. h maxime videt log de membris terioribus cu de eis
ponat exemplū. bñ etiā pōt id oñi extēdi ad mēbra exte
riora. Et intellige aūt bic qd dicit q dispo pcessiois sangui
nis a membris diuersificat 7c. q sanguis non pcedit nec
fluit a membris imediate. Dicit. n. sicut Aui. q sanguis nō
egredit nisi a venis. Et iō intellige qū dicit q dispo pces
siois sanguis a membris diuersificat. i. a venis exiētibz in
membris 7c. ¶ Tūc Aui. ondit qūo diuersificat dispo flux
us sanguis a membris dices. Et p qz: q de illis sunt a gb
paz. pcedit sanguis. 7 supple de illis sunt a gbus pōt
dere multū sanguis 7 paz. Et in vnaquaqz baz dispōnuz
7 exitus multi sanguis 7 exit 7 pauci sanguis sunt. i. mem
bra q sunt timorosa. 7 de eis sunt q sunt absq timore. hoc
est ore q qdā mēbra sunt in gb 7 est timor. 7 in exitu mul
ti sanguis 7 exitu pauci sanguis. Quedaz aūt sunt mēbra
in gb nō est timor nec in exitu multi sanguis nec in exitu
pauci sanguis nisi eēt tātus sunt a gbz q ouerēt ad sincopim.
sed dūmō nō debilitet nimis vir 7 pōt esse ex aliqb mē
bris exitus multi sanguis: 7 tñ nō est timorofus. ¶ Tūc
Aui. ondit mēbra in gbus nō est timor in multo exitu 7 in
paucio exitu dicens. sicut emanatio sanguinis ex pulmōe.

¶ Istud oñi Aui. fm cōtinationē ad id qd mō dicit vi
det esse valde dubiū. vñ. n. dicere pnuādo hoc ad id qd
pcessit q emanatio sanguis ex pulmōe sit sine timore. Di
cit enī Aui. 7 de eis sunt q sunt absq timore sicut emana
tio sanguis ex pulmōe. h aūt vñ fm expōse: qz emanatio
sanguis ex pulmōe ē valde timorosa: qz ē via i pñsis f3 q
appet p Aui. 7 p Bal. q de inge. sani. Istud dubiū tollit p
expōne 7 cōtinationē dicit Aui. qz hoc qd dicit sicut emana
tio sanguis ex pulmōe nō refert ad id qd modo dixit
imediate. 7 de eis sunt q sunt absq timore. iō refert ad id
qd dixit aūt illud oñi. s. ad illud oñi. Et in vnaquaqz ba
rū dispōnū sunt q sunt timorosa. dicit. n. ibi Aui. q in quibz
dā mēbris est timorofus 7 multis exit 7 paucis exi
tus in quibz aūt nō: mō hic Aui. vult oñdere in gb mē
bris est dubiū multis exit 7 paucis. 7 pnuent sic dicta
Aui. Et in vnaqz baz dispōnū sunt q sunt timorosa. 7 de
eis sunt q snt absq timore. timorofa supple 7 in paucio exi
tu 7 in multo. sicut emanatio sanguis ex pulmōe: supple ē
timorofa i paucio exitu: 7 dato q ex pulmōe exeat pau
cis sanguis: nō est valde timorofus. iō vt ponūt auctores
timorofos ē paucis q mult 7 q fm q dicit Aui. paucis
egredit ex suba pulmōis. i. ex venis paucis pulmōis: qz vt
dēxi fuit paucis sanguis nō egredit nisi ex venis. mult 7 aūt
ex vena magna pulmōis. qre aūt exit sanguis ex subā

tia pulmōis sit timorofos exitu sanguis ex vena pulmō
nis nō spectat ad ppositū ore. Sic gñ vult h Aui. qd
exitus sanguis ex pulmōe sit sine timore: timo vult ore q
exitus sanguis ex pulmōe sit timorofus 7 dato q sit pau
cus. Et est ē qdā timor qñ ab vtriqz. i. ab epate 7 pulmo
ne emanat sanguis plurimus. videtis g q Aui. vult q
exitus sanguinis ex pulmōe in vnaquaqz dispōitōe sit
timorofus: sed in epate est timorofus quando est multus.
si aūt egredit paucis non est forte timor. 7 propter hoc
Aui. pñ dicit solū de pulmōe quando fuit locutus de
timore pauci exitus cū dicit sicut emanatio sanguinis ex
pulmōe. quādo vero fuit locut 7 de timore multi exit 7 di
xit de epate 7 pulmōe. ¶ Tūc Aui. ponit etiā qdā
membza in gb pōt esse timor exitus sanguis 7 dato q sit
paucis dices. Et de illis. i. membris in gb pōt esse timor
exitus sanguis 7 dato q sit paucis sunt sicut vesica 7 ab
eis. n. non emanat sanguis plurimus valde summatis. i. su
bito 7 semel: immo qñqz multiplicat euz longitudine spacij
7 perducit ad successiones illaudabiles: qz generant inde
alie egritudines sicut bydropis 7 vlcera vesicę 7 renū. 7
alie egritudines valde moleste. ¶ Et videt p dicta Aui
cenne bic possumus duo habere. vñū est q exitus sangui
nis ab istis mēbris si pduret est timorofus. aliud est q
si nō pduret nō est timorofus. 7 ideo hoc qd dicit bic Aui.
pōt referri ad timorē 7 nō timores fm diuersos respect.

¶ Et videt vterius ex dictis Aui. cenne in hac parte po
test elici quedam distinctio de timore in exitu sanguis: qz
exitus sanguis aut est multus aut est paucis. si ē multus
tūc in gbusdam membris est timorofus. in gbusdam aūt
nō nisi esset valde supflus: qz tūc vbiqz esset timoro
sus. si est paucis 7 pduret multo tempore. tūc est timoro
sus: aut nō pduret. 7 tūc in gbusdam est timorofus in qui
busdam aūt nō. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et diuersificat dispo flux. sanguis ex arterijs:
qm sit in gbusdam eaz difficilis valde timoro
sus sicut ex arterijs magnis q sunt sup manus
et pedes. et huiusmodi iterficiūt fm plm et nō
retinet. et in gbusdaz sit facilis sicut in arterijs
cranei: retetio. n. flux 7 san. eaz ē facilis. 7 suffi
cit in eis pstrictio sola. et multoties qdē currit
ex arterijs paucis sanguis: deide retinet p se.

¶ In parte ista Aui. ondit q dispōitio fluxus sanguinis
quantū ad timorem diuersificat fm diuersificatōez arte
riar. 7 ps qd dicit. Tūc segilla pars.

¶ Et dñtia qdē inter sanguinē arterie et alioz
cognoscit: qm sanguis arterie egredit cū saltu
et impulsione: et est vebementioris purpurea
tis qz ali 7 neqz declinat ad nigredinē sanguinis
vene et eius essentie.

¶ In parte ista Aui. docet cognoscere fluxū sanguinis
qñ est ex vena 7 qñ ex artaria. 7 ps qd dicit. Et eius essen
tie. i. eius substantie: q substantia sanguis artarie est sub
tilis. Tūc sequit illa pars.

¶ Et scias q ois cui accidit euacuatio proprie
sanguinea ex pprie arterialis et supflus et acci
dit ei spasmus est malum. et sñt si accidit ei sin
gultus est mortalis. Os si fuerit sincopis cum
singultu: tūc mors est festina. et alienatio et p
mixtio rōnis sunt male. Os si fuerit spasmus:
tūc est mortale fm plm.

¶ In ista parte ponit qdāz signa pñostica in fluxu sangui

nis. tria dicit h. Aui. Unū est q. in eūone spasmus suppe-
nēs est malus. 2° est q. maxime est signū malū in eūo-
ne sanguinea. 3° est q. maxie est signū malū in eūone san-
guinea arteriali. Ratio aut istoz manifestā est. 2° pmo in
eūone spasmus suppeñēs ē malū: eo q. talis spasmus ac-
cidit ex inanitōe humiditatis neruoz. talis aut spasmus
est mortalis. 2° B est q. dicit Dypos. 5° pculā affozimoz.
Spasmi 2° singule post nimia sanitōes malū: pēi signū
est q. accidit ex eūone sanguis q. ex eūone aliozū būoz:
eo q. sanguis est būoz magis necius ad vitā q. alij būozes:
sed adhuc pēi signū est q. accidit eūone sanguis arteria-
li: q. in spiritibz. 2° in tali sanguie pseruat calor nālis pser-
uans vitā. ¶ C 3° itellige vltimos q. dicit Aui. q. spasmus
accis ex eūone est malū signū q. nō solū est malum
signū absolutē: imo est ita malū q. ē mortale. Nam signa
pnostica pnt esse q. tuoz modoz fm q. pōt elici ex verbis
hōis in cōmōto illi: affozimū. scōe pculē. In omni egri-
tudine pfortari mēte rē. quedaz n. sunt signa salutis. alia
sunt signa mortis q. dñr mortalitā. q. dā aut signa sunt q. dī
cunt bona. 2° ista de se nō significant oīno salutē. Alia sunt
signa q. dicunt mala. 2° ista nō oīno significatiua sunt mor-
tis. 2° bec signa nō sūt sicut supi: 2° inferius. nā omne signū
salutis est bonū: sed nō ecōuerso. 2° omne signū mortis est
malū: sed nō ecōuerso. Qñ q. dicit Aui. q. spasmus in eūo-
ne est signū malū. itellige q. est ita malū q. est mortale. 2°
nō itelligas vltimū q. fit mortale: q. oēs in de moriantur.
alij tñ bñ pnt euadere. ¶ Tūc Aui. ponit aliud pnoti-
cū signum dicēs. Et similr si accidat ei sicut est mortale.
Et cā bec est q. significat idē q. dicit spasmus. Sicut n. spasmus
causat ex inanitōe 2° repletionē 2° singultus sicut dī-
cit Dypos. 6° pculā affozimoz. hoc aut accidit ex inan-
itōne. q. est mortale. 2° ex hoc appetitū dicat hic de singul-
tu q. est signū mortale q. supius etiā intelligit multo for-
tius q. spasmus q. erat signū malū 2° mortale. ¶ Tūc Aui.
ponit aliud signū pnotificū dicēs. si fuerit sincopis cuz
singultu. tūc mors ē festina. Signatē dicit Aui. cū singul-
tu: q. sincopis si accidit sine singultu nō est necio signum
moris festine. multoties n. accidit sincopis in fluxu san-
guis 2° tñ eger nō mori. Imo aliqñ est vna cā restrictōis
fluxus sanguis: 3° fluxus accidat sincopis cuz singultu. tūc est si-
gnū mortis festine: q. singultus vt dñr est accidit h. ex ni-
mia inanitōe. Si q. cū singultu sapienter sincopis. tunc si
gnū ē q. sincopis venit ex vltia inanitōne. 2° pñs q. mors
cito festinat. ¶ Tūc Aui. pōit aliū signū pnotificū dicēs.
Et alienatio 2° pñixio rōnis sunt male. alienatio 2° pñixi-
tio rōnis accidit i fluxu sang. q. supfluit: q. ex nimio fluxu
sanguis eūant spūs q. sūt inlra virtutū cerebri. 2° id rō-
nubat 2° fit dissipētia. nūbolum 2° tñ dissipētia vplm
accidit ex repletōe magis q. ex eūone. pōt tñ bñ ptingere
ex inanitōe: q. sic viri motiua pōt ipediri 2° debilitari in
suo opē ex repletōe 2° inanitōe. ita ē 2° virtus rōnalis. Est
et aliatō malū signū: q. significat sup eūone ipñus 2° de-
fectōes virtutū cerebri. nūbolum 2° tñ fm q. dicit Bā. in cō-
mōtill 2° affozimū. 7° pculē. in fluxu fluxu dissipētia
aut spasmus malū. pñus signū ē spasmus q. alienatio. vñ
aliatō sine spasmus in fluxu sang. ē signū malū: 3° nō oīno
mortalē: 3° si fit cū spasmus. tūc ē mortale. Qu si fuerit spasmus
Dic Aui. repetit q. dā signū pñicū: 3° de spasmus. 2°
bocideo faciat: supia dixerat q. erat signum malum. vt
ergo ostēderet q. nō solum est signū malū: sed est mortale
lē repetit ipm dicens q. mortale est rē.

De canone corrosio fluxus sanguinis. CAP. XVII.

Posset in curatio fluxus sanguinis vt
incipiat 2° retineat: deinde cures vlc^o
ei si fuerit. Et non est tibi possibile in

ecocius causa est fixa ex corrodeute 2° simili-
bus nisi ita vt auferat causa.

¶ Supi Aui. determinauit de fluxu sang. theouice. in pre-
ista determinat de fluxu sang. practice. s. q. fluxus ad curā. de-
terminat q. h. Aui. de retentōe fluxus sang. q. retentō est cu-
ra ei. Determinat aut h. Aui. de retentōe fluxus sang. nō ge-
neralr oīs fluxus sanguis: q. s. de cura fluxus sanguis a me-
bris iteriozibus. Aui. nō determinat: eo q. de hoc determi-
natū est in 3° libro. 2° determinat h. pñcipalr de retentōe
fluxus sanguis fm q. accidit fluxus ex solone 2° stimula-
rie vel vne mēbroz exteriorz. 3° q. Aui. in pñ caplo po-
fuerit causas oīs fluxus sanguis. 2° dixerit et aliqua de fluxu
sanguis mēbroz iterioz. h. tñ nō ponit curas pñcipalr
oīs fluxus sanguis. 3° aliqua dicta possint applicari ad cu-
ram fluxus sanguis ex mēbris iteriozibus. 2° S. intētiō ei pñ-
cipalis est determinare de retentōe fluxus sanguis ex vul-
nere in mēbris exteriorzibus. Et diuidit ista ps in partes
duas. In pma parte determinat de retentōe fluxus sanguis po-
nēdo oēs modos 2° oēs cās retentōis ipsius. In secūda parte
narrat qualdā medicas eas simplices q. cōpōstas ex pter-
tas ad retentōem fluxus sanguis. 2° ibi. Et de illis q. dicit
Bā. ¶ Prima pars diuidit in duas. In pma parte ostēdit q. si
vltus 2° fluxus pñgunt simul a cuius cura fit icēpiēdiū.
In scda parte Aui. psequit de causis retentōis fluxus san-
guinis. 2° ibi. (Dicō q. ille causē.) ¶ Prima pars diuiditur
duas. In pma parte pponit qd intēdiū. q. pus est icēpiē-
dum a retentōe fluxus sanguis: deinde curādū est vltus. In
scda parte q. hoc oēm maxime videbat hē illantiā in vltē
re corrosio ostēdit qñ vltus corrosio pñgunt 2° fluxus
sanguis a cuius morbi cura fit icēpiēdiū. 2° ostēdit qñ etiā
ibi est vltus q. opz icēpiēdiū a retentōe fluxus. 2° ibi. Et nō ē ti-
bi possibile. Qd in pma parte dicit planū ē. In scda parte
Aui. vult dicere dñr est q. opz vt pus retineat fluxus san-
guis: deinde cures vltus. 3° tñ dñr nō videt pole in fluxu
sanguis q. ē ex corrosione vltis: q. cum corrosio q. est
ibi cū sit causa fluxus sanguis. ppter aptōnē quā facit in
vena vt q. pus debeat auferri causa ista. 2° corrosio q. cā
fluxus: deinde retineat fluxus. hoc vult dicere Aui. vltus
ibi. Et si dispō. vñ qñ Aui. dicit. Et nō ē tibi pole. 2° p-
pōne. 2° nō videt tibi pole. Tunc Aui. ibi.

¶ Et si dispositio nō tolerat vt auferat causa ē
necessariū vt retineat cū suis retentiis 2° sunt in
causis q. sunt et 2° abscedunt sanguinē curretes.
2° Ille cause sunt scite in libro primo. Tēri ego
narrabo eas fm modū festinatōis.

¶ Ostēdit quā h. bic opz etiā incipe a cura fluxus dicēs. 2°
dispō. s. fluxus sanguis nō tolerat vt auferat cā. vt aufer-
rat talis corrosio pus est necessariū vt retineat. s. fluxus
sanguis pus cum suis retentiis: 2° deinde curetur corrosio.
Et videte in hoc q. Aui. dicit rē. 2° si inuit q. quantū ē ad
curā p se opz pus incipe a cura corrosione: ipsa est cau-
sa fluxus sanguis. 2° multoties fm q. ponunt auctorē
oz nos incipe a cura accitis 2° nō curare de morbo pñcipa-
liter facit est de accitis q. pñerit virtutē vt sunt sin-
copis 2° doloz capitis 2° illia. 2° similr ē h. q. n. accis puta
fluxus sanguis nō tolerat dilataciōē. idcirco oz nos pñ-
us incipe a cura talis accitis. ¶ Vltimū ē videte in hoc
qd dicit Aui. postea dispō. 2° inuit q. quātū ad talē dispō-
nē pñent opz incipe a cura fluxus 2° retineat ipm cū inui-
scatis vel oplariis vel hō q. postea ponit Aui. Sed
ad restringēdiū pñere fluxu sanguis. vt q. n. nō recidit
postea oz incipe a cura corrosiois: q. dato q. restituit fluxu
sanguis. 2° non auferat corrosio tñ postea recidit: q. 2°
corrosio est cā ipm: 2° id qñ sanguis incipit fluere: oz tunc

ipsi stringere quocumque possumus. postea vero debemus intendere ad corrosione et auferre ipsas ut non recidant fluxus sanguinis. ¶ Sed est vltiori intelligendum. quod in intentione potest fieri cura vni morbi quod alteri. multoties tamen accidit quod cura illi morbi sit illi est et alteri? sicut dicitur in predictis. si sit et est bicque quaque scilicet puer in intentione a cura fluxus vel corrosio. non possibile est aliquid quod illa medicina que curat fluxum curet et corrosione. et e contrario: sic cauterium. caute vltimum. facit cessare fluxum. et est destrictio corrosione. et multe medicine sunt quod prosunt corrosioni et fluxui sicut. et e contrario. sunt. ista retentiva in causis quod sunt et. de numero causarum quod sunt ad hoc. sed retinendum fluxum sanguinis. et abscondunt. si iste causae sanguine currente. sicut vena et artariam. et ille causae. retentio fluxus sanguinis sunt scite ex libro primo super in generali. Aut. in primo canone. §. 4. ponit quodam capitulo ubi ponit in generali omnes causas retentio eius quod euacuatur. ¶ Ubi ego narro eas. sicut in modum festinationis. sicut in modum abbenitatio. intelligitur autem istas causas dicitur in modum abbenitatio quatuor est in generalibus in spali dicitur et in modum declaratio. non solum in modum compilationis. Tunc sequitur illa pars.

¶ Dico ergo quod iste causae aut sunt. phibetes in illo illud quod egreditur ab exitu: aut sunt aggregantes rem de illo aut res.

¶ In qua parte pigetur de causa retentio fluxus sanguinis. et ista pars dividitur in tres duas. In prima parte ponit istas causas retentio fluxus sanguinis in generali. In secunda parte explanat et declarat vnaquaque illarum causarum in spali. ubi (Ampli) dicimus de attractio et. ¶ Prima pars dividitur in tres tres. In prima parte facit quod dicitur est. In secunda parte ostendit quod illarum causarum competunt ad restringendum fluxum sanguinis ex vulnere quod cum vulnere est apud et quod illarum causarum non competunt. In tertia parte ostendit quod intentiones vltimas de modis de causa vulnus. vni est fluxus sanguinis. ubi (Et ostendit scias) ubi (Et ostendit vltimas de causa vulnus inter duas res et). ¶ Prima pars dividitur in tres duas. In prima parte ponit duas causas generalissimas retentio fluxus sanguinis. In 2. parte subdividit et vnaquaque illarum causarum. ubi (Et diuisio prima et). Dicitur §. primo. dico quod ille causae. retentio fluxus sanguinis aut supple retinetur: sunt. phibetes ab exitu id quod egreditur in illo. sicut fluxus sanguinis. hoc est dicitur. quod iste causae aut retinet fluxus sanguinis: quod diuertit ad alias partes et phibet sanguine venire ad locum. vni exit. et in hoc tagit. Aut. causa diuersio quod non sunt causae locales: aut sunt aggregantes rem de illo aut res. i. aut causae retentio fluxus sanguinis retinet sanguinem: quod aggregat ipsas et opilat locum vni exit. vni Aut. in hoc tagit causas retentio sanguinis locales. causae locales retinet sanguinem: non quod diuertit ad alium locum: sed retinet ipsas in loco. vni exit. quod opilat illud locum. et hoc quod Aut. dicitur: aut sunt aggregantes rem de illo: tagit vni causam. hoc autem quod dicitur aut restat: quod partes sunt tales causae retentio sanguinis secundum quod ipse dicitur post. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et diuisio prima est conuersio ad partem aliam que aut fit cum attractioe ad primum prae ter quod fiat exitus alius sicut ponunt venose super par et remouet fluxum sanguinis. et nare de extra: aut ita quod accidit exitus? alii? sicut stomas pariens fluxum sanguinis nari ex manu pertinente nari stomas stricta.

¶ In ita parte Aut. subdividit vnaquaque eorum duarum. et ista pars dividitur in tres duas. quod primo subdividit causas retentio fluxus sanguinis quod retinet ipsas quod diuersio. et subdividit causas quod retinet ipsas in loco. ubi (Causa autem retentio in loco et). prima in duas. primo facit quod dicitur est. et 2. subdividit vnum mebrum diuisio. ubi (Retentio autem fit exitu et). Dicitur

§. primo. et diuisio prima. prima pars diuisio predictae causae retentio fluxus sanguinis. et diuersio ad partem aliam. ista retentio fluxus sanguinis diuersio biuox ad partem aliam quod diuersio biuox aut fit cum attractioe. sicut dicitur ad triu locum prae ter quod fiat exitus? alius. prae ter quod euacuamus aliunde prae ter ponunt fluxum super par. intelligit sine scarificatione quod vetore quod scarificatione diuertit rem cum euone et remouet fluxum? et si accidit fluxus? et nare similia. tunc ponat fluxum super par. vni dicitur §. de ingere autem supple fit ista diuersio ad locum vni ita quod accidit exitus? alii. euando ab ista parte opposita sicut stomas? et ex manu pertinent nari. ex manu eiusdem lateris cum nare. stomas stricta. i. stomas subtili.

¶ De hoc enim est dubitatio de vltimo dicto Aut. de hoc. sicut dicto quod partes fluxum sanguinis ex nare stomas? et ex manu pertinent nari vni biuox diuertant a loco cui euone. Sed hoc non videtur verum. sicut quod debeat stomas ex manu eiusdem lateris cum nare: quod derinatio quod fit in alias partes esse ad partes magis longinquas et non ad propinquas sicut ipsemet posuit Aut. dicitur. nunc autem manus longinquas et manus alteri? lateris: et pingit et manus eiusdem lateris. quod derinatio de fieri stomas ex altera: et non ex eadem manu. ¶ Ad dissolutionem istam? et ad maiorem declarationem dictorum Aut. est et intelligendum quod mutatio vel derinatio fluxus ad altera membra secundum quod appert per Aut. per causam. §. 4. cap. 3. et per §. 4. et 5. de ige. est duplex siue sit cum euone siue sit sine alia euone. quodam est derinatio ad locum longinquum: et talis mutatio appellatur antifraxis. et ista talis mutatio fit in primo et quod corpus? est peritoxia. et talis derinatio si sit cum euone deesse cum multa euone vni euacuatur multitudo ne et diuertit et a loco fluxus. Sed alia est derinatio quod fit ad locum propinquum. et ista talis mutatio fit post primo. et quod in corpore non est alium? multitudo repletio: quod si fieret corpore repleto attraheret plus quod diuertit. et talis derinatio si fiat cum euone deesse cum euone pauca et subtili: quod talis euone non fit causa euandis solis causa derinatio. et cum talis diuersio sit ad locum propinquum quod pauca euone potest fieri diuersio. Quod Aut. dicit quod partes fluxus sanguinis ex nare de stomas? eadem manu intelligit hoc non ex parte alia pleoria in corpore. vni quod vel corpus sit de se emadit vel sit puer euandis alia euone. vni ista stomas quod fit ex eadem manu non fit nisi ad diuertendum et non euandis principalem: per per Aut. dicit stomas stricta. i. stomas subtili vni inuenerit quod talis stomas non fit principalem ratione euacuatio: sicut ratione derinatio: et ideo fit cum pauca euacuatione et ex eadem manu. ¶ Sed quod superius dixit Aut. quod de fieri derinatio ad partem magis longinquam intelligit hoc in primo. et quod in corpore est abundantia humorum. tunc. non de fieri ex altera manu et non ex eadem: quod si fieret ex eadem maioris re attractio quod diuersio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Retentio autem fit exitu est illud quod phibet motum sanguinis et eius penetratio. et est aut per causam ignientem: aut per causam stupefacientem. et stupefaciens quod aut est medicia: aut est visus corporis sit in sincopi. ipsa. n. multoties retinet sanguinem.

¶ In ita parte Aut. subdividit vnum mebrum diuisio predictae. sicut retentio fluxus sanguinis quod diuersio ad alium mebrum? ne alia euone. Dicitur et retentio autem supple fluxum sanguinis quod diuersio ad alium mebrum sine exitu. siue alia euone est illud quod phibet motum sanguinis et eius penetratio. et id quod phibet sanguinem penetrare et currere ad locum. vni exitus? diuertit ipsas ad partem oppositam. et est. et fit ista diuersio siue alia euone aut per causam ignientem. et per causam calefacientem: sicut intelligas hoc assumendo iterum: quod si iterum assumere calidum sine cibis siue medicis. tunc augmetur fluxus? et quod sanguinis calescat? citius ebullit et fluat. Sed intelligit hoc apponendo eas exiter? in mebris oppositis mebris vni fluxus sanguinis: quod si

apponant calida sicut medicinē vesicantes vel cauterizantes. si illa mēbris oppositis mēbro vñ fluit diuertuntur hūores ad alia mēbra eo qd calidi est attrahere ad locum vbi ponit. r sub illis cāis cōprehēdunt ventose sine scarificatione et fricatione talis est medicinē rubificantes. et breuiter oē qd dolorē efficit alteri mēbro. quia oia illa diuertunt a loco fluxu ad mēbra vbi ponunt pp caliditatem quā id ducit in illis mēbris oppositis. Aut supple fit ista diuersio sine exitu per cām stupefaciēs. et per cās frigiditatem. Et tūc subdiuidit illud mēbrū dicens. Et stupefaciēs gdem aut est medicina et intellige siue assumatur iteri siue ponat exterioris. Interi. qz medicinē ifrigidatē assumpre interi ifrigidant et cōgelat sanguinē in interioribz. et p hīs nō pōt ita curare et fluere. et id diuertit hūores a loco vbi fit fluxus exteri. Exteri. sic fit ponant frida in ptribz cir. cūstantibz. qz tūc cōgelant ibi sanguinē et pbiēt ipm dicurrere et fluere ad locū. aut est dispō corporis sine fincopia. Sincochia. n. est cā stupefaciēs retinēs fluxus sanguinis pp diuersionē hūoz quā facit ad alias ptes sicut exitu. diuerit autē sincochia a loco fluxus. tūc qz retrahit sanguinē a spūm ad cor. tum ē qz in ipsa corpz et sanguis ifrigidat. et p hīs ita diuertit et fluit ad exteriora. et id ipm mthō. nō resiet sanguinē p istū mōs. Tūc egē illa para.

Et aut retinēs sanguinē in locis est oppilans exitū: aut cū ligatura: aut cū repulsiōe et bucellatiōe: aut cum repulsiōe absqz bucellatiōe: aut elcara cum cauterio: aut medicina cauterizāte: aut cū cōgelatiōe rei retente: aut cū inuicatione: aut cū incarnatiōe: aut cū coartatiōe carnis circumdantis venas: quare oppilat ipm et claudit ipm clausione vehementi.

In qz pre Auic. postqz diuinit cās retentiuas fluxus sanguinis qz retinet ipm. qd diuertit hūores ad alia mēbra diuidit causas retentiuas fluxus sanguinis qz retinet ipm nō per diuersiones. s. retinet ipm in loco. vt qz opilant et claudūt locū. vñ fluit sanguis. Dicit ergo. Et aut retinēs in locis est opilans. claudēs exitū. i. officii vñ exit sanguis. et h supple fit aut cū ligatura supple vene vel arterie fm qz ipse doce bit postea. repletōe cū bucellatione aut absqz bucellatione et aut cū exiccatione aut incarnatiōe. totū hoc est solum vñ modus. vñ hic ista dictio aut nō est nota diuersitatis: sed potē copulatiōis. vñ aut exiccatioe aut p et incarnatio nēz hoc appetit per illud qd dicit iferi. et hoc appet per illud. qz medicina exiccatiua nō cōpetit ad retinēdū fluxū sanguinis nisi in tāto qz ita incarnat. vñ si esset exiccatiua vñ fluit siccitate qz requirit ad incarnationē nō cōpeteret nisi illa exiccatio iungeret cū aduisione aut cū coartatiōe carnis et. Iste est qdam alius modus p se. tota qz dicit h ap. parebūt et declarabunt meli. qz Auic. psequet postea de vnoquoqz mō istoz modoz retentiōis fluxus sanguinis in ipali. postea sunt qz in generali omnes causae retentiōis fluxus sanguinis. Tunc sequitur illa para.

Et oz vt scias qz qñ associat vulnere apha cūz qz itare plurima b. nō est pole ligare cum filis neqz itromitire licinia neqz stricatura laboriosa: et neqz est pole tunc nisi administrare glutinationē et spissificationē et stupefactionē et spissificationē sanguinis. et si ē curatio ex stricatura: aut fissura: aut ppingate medicines qñ ē dolor est mala valde: et ois pparatio dolorosa ē mala.

In qz pre Auic. postqz posuit oēs cās retentiōis fluxus sanguinis in gñali ondit qd p dicitur. cā nō cōpetit ad retrigē-

dum fluxū sanguis ex vulnere qñ cū vulnere est apha et q illaz nō cōpetunt. Dicit ergo. Et opz vt scias et. nō ē pole ligare. r. cū. vñ cū filis. reddidit cām et cūz dicit. et p. qz si est curatio ex stricatura aut fissura aut ppingate medicinē. s. facientie dolorē est mala valde. Et rō b. est. qz ista augēt dolorē. dolor autē auger fluxū. qz ois dolor exaccit reuma. vt dicit in regni. et ois pparatio. s. curatiua doloris est mala. vel potē intelligere solū de pparatiōe situa mēbz. qz mēbz ois sic fituati vt dolor euiterat qñ potē ē. et hoc est qd Sal. dicit qnto de ige. Stude tñ vt mēbz vulnērati talit apert vt vuln. semp superi sit ita vt dolorēz non generet. a nullo. n. adeo fluxus sanguis efficit vel apha sicut a dolore. Deinde cum dicit.

Et oz vt pparatio sit aggregas duas res: qz vna est defectus doloris. et altera est refrenatio parnis cursus sanguinis: qz nō adiuuat cū appellatione et suspensioe et fiat facilis pcessio saguinis et ei exitus. et cū pbiēt due itentioes dclinet ad leuiorē fm illud qd pñs est et ppingus ad tolerandū in dispōne. et est necessarii vt narrem modū ei postqz scieris qz pñm qd oz cōsiderare ē vt cōgscas an vena sit arteria: aut vena p signa sua: qz agas cū arteria et sis sollicitus plusqz sollicitus et agas cū vena.

In ista pre Auic. ondit quot itentioes vlt oz medicus bre circa vuln. vñ exit fluxus sanguis. Dicit qz. Et opz vt pparatio supple curatiua retentiōis fluxus sit aggregas duas ptes: quaz vna est defectus. i. euitatio doloris et altera est refrenatio. i. cōsecro vel reccitio. vñ nō intelligas hic refrenatio. i. repulsiō. s. intelligas hic refrenatio cursus sanguinis. i. retentio cursus sanguis siue ista reccitio fiat cūz frigidia vel cūz alia modis quos postea dicit. Quare nō adiuuat cū appbensiōe et suspensioe supple vne vel arterie quā appbensiōes vel suspensioes facimus qñ voluimus eā ligare et icidere. Et intellige qz dicit Auic. qz nō inuat et. nō absolute cū ista appbensiōe et suspensioe fit vnus modus restrictiōis fluxus sanguinis. sed intellige qz nō inuat cū appbensiōe et suspensioe. s. in dispositiōe doloris et apatis. et fiat facilis pcessio sanguis et eius exit. hoc ē dicere bñ qz dicit est. qz nō inuat: tunc appbensiō et. nec est tūc vtendū ea vt nō fiat facilis pcessio sanguis et ei exit. Si eni tu variās ea qñ ē dolor et apostema cū ista augēte dolorē et dolor angat fluxū: vt dicit est pus. fiet fluxus sanguinis facilior et maior. Et cū pbiēt due itentioes et. Ista lno. et pñs modis expōi. Vno. et cū pbiēt due itentioes. s. itentio appbensiōis et itentio suspensiois. et pbi betur pp dolorē et apha. declinet ad leuiorē. i. tūc debem declinare ad leuiorē cās retentiua fluxus sanguinis. vt. s. qz sit retinēs cū facilitate et sine dolore. et h est qd subdit. fm id qd pñs est et ppinguū ad tolerandū in dispōne. s. doloris et apatis. Alio. potē expōi sic. et cū pbiēt due itentioes. s. itentio doloris et itentio fluxus sanguinis. hoc est dicere qz qñ in vulnere vñ fluit sanguis bēm duas itentioes. s. pbiere dolorē et apha et pbiere fluxū sanguis declinet ad leuiorē et. tūc debem declinare ad cās retentiua fluxus sanguinis qz sit leuior. et cū mior dolore fm qz id est pñs ad ppinguū ad tolerandū in dispōne. s. doloris et apatis. qz vt dictus est pus. qñ in tali vulnere est dolor et apha: tūc nō cōpetit oēs cās retentiuas fluxus: sed solū qdā illaz. qz. tñ tenent pbiēdo dolorē et apha sicut sunt cōglutinatiō et spissificationes et stupefactio et spissificatio sanguinis. et est necius vt narrem modū eius. s. modū restrictiōis sanguinis: illud qz apert in casu doloris et apatis. qz illū cōpetit qñ nō est

dolor z apostema. z narrabit istos modos in spali. superi⁹ eni narravit oēs modos retentiois fluxus in gnali. mō vō post istā prez narrabit eos in spali. postq̄ scierim⁹ zē. pla nuz est qd̄ dicit. z ideo etiā eius qd̄ dicit ea que dicta sunt prius. Tunc sequitur illa pars.

C Ampli⁹ dicem⁹ qd̄ de attractioe vera ad hriū nō ad exitum est necesse mēbro cū fricatioe aut ligatioe z structura aut cū vōtōla.

C In q̄ parte Aui⁹. postq̄ posuit oēs cās retentiois fluxus sanguis in gnali exponit. z declarat vñāquāq̄ illaz in speciali. Et diuidit ista pars in tres duas. In pma pre exponit in spali z declarat cās retentiois flux⁹ sanguis q̄ retinent p diuersionē ad aliū locū. In scda pre declarat in speciali cās retentiois q̄ retinet in loco opilato exitū. scda ibi (Adodus aut pdictus in diuisione alia) pzia ps diuidit i duas. in pma pre Aui⁹. declarat z exponit cās retentiois fluxus sanguis p diuersiones sine exitu. z declarat ipsas q̄ritū ad quādā pre diuisiones ipsarū. qd̄ declarat illas q̄ diuertunt p cām calefacientē. z declarat et cās retentiois p diuersionē sine exitu p cāz stupefacientē. z ibi (Un⁹ aut duoz modoz zē) pma in duas. pmo facit qd̄ dictū est. scdo addit qddā. z ibi (Et oz vt sit mē expectet) pma in tres. pmo exponit cās retentiois p diuersionē sine exitu p cām calefacientē ostēdēd q̄ sint ille cāe. in z^o parte ostendit ad qd̄ mēbrū oppositū debeat fieri diuersio cum exitu. in tertia pre ostendit ad qd̄ mēbrū debeat fieri diuersio sine exitu. z ibi (Et oz vt sit mēbrū cōicās zē) z ibi (Et oz vt sit extēso) Dicit q̄ pmo. ampli⁹ supple pter ea q̄ dca sūt pnt in gnali de cās retentiois flux⁹ sanguis dicem⁹ supple de eis in spali. z pns dicit de cās retentiois p diuersionē sine exitu p cām calefacientē ostēdēd q̄ sint ille cāe diu. cens. de attractioe vō ad hriū supple p cām calefacientē. nō ad exitū. i. sine exitu. alioz supple dicem⁹ qd̄ est necesse nocere alij mēbro cū fricatioe aut ligatioe z structura. i. in alio mēbro aut cū vōtōla aut supple cū medicis rubificatiuis vel cauterizantib⁹. oia. n. ista attribunt apge flux⁹ ad mēbra opposita p polorē z caliditatē quā inducūt in illis membris fm qd̄ dicit est pns. Deinde cū dicit.

C Et opz vt sit mēbrū cōicās postū ex mēbro cognito sup extremitatē linee vni⁹ cōtinuitatis inter eaambo cū lōgitudine z latitudine. z eligitur de diuersificatio in situ lōgitudis: z latitudinis qd̄ cūq̄ amboz est longinquū z dimittit qd̄ est ppinquū sicut sit in duob⁹ laterib⁹ capitis: aut duob⁹ laterib⁹ man⁹. naz lōgitudo iter ista duo ē ppingo: q̄ illa ex qua oz timeri nocumētū cōplem⁹: z hoc res exigit vt rememoremur illud qd̄ in ea dixim⁹ vbi locuti fuim⁹ in libro primo de canonib⁹ enacuaris.

C In ista pre ostendit ad qd̄ mēbrū oppositū debeat fieri diuersio cū exitu dicit. Et oz vt sit mēbrū cōicās supple ad qd̄ oz fieri diuersio humoz p eionē postū. i. situatuz supple in distātia ex mēbro cognito. i. ex mēbro. vñ sāguis fluit sup extremitatē line cōtinuitatis iter eaambo in longitudine z latitudine. hoc est dicere qd̄ mēbrū ad qd̄ oz fieri diuersio hūoz qd̄ esse distās fm vñā lineā vel lōgitudinē qd̄ est fm sursum z deorsum. vel latitudinē qd̄ est fm dextrū z sinistrū a mēbro vñ fluit sanguis. Et eligi de diuersificatio in situ lōgitudis z latitudinis qd̄ cūq̄ amboz est longinquū nō intelligas hic qd̄ diuersio z fieri ad mēbrū magis longinquū qd̄ distat fm lōgitudinē z latitudinē sūt. Dicit eni Aui⁹. in pmo. sen q̄rta. caplo 3: Et nō oz vt inter duas

diametros plangione facias: sed in vñā tantū zē. Sed intelligit qd̄ oz fieri diuersio ad mēbrū qd̄ sit magis longinquū fm lineā vñā fm quā volum⁹ diuerrere. vñ si volumus diuerrere ad mēbrū qd̄ distet fm lōgitudinē debe mus diuerrere ad illud qd̄ est magis lōgiquū fm lōgitudinē. Si vero volum⁹ diuerrere ad mēbrū qd̄ distet fm latitudinē debem⁹ diuerrere ad illud qd̄ magis distat fm latitudinē. z dicit. i. mēbrū qd̄ est ppinquū. i. mēbrū. vñ fluit sanguis. sicut fit in duob⁹ laterib⁹ capitis. qd̄ si cēt fluxus sanguis ex parte dextra capitis nō diuerrerem⁹ ipm ad pre sinistrā capitis fm qd̄ dicit Aui⁹. in pmo li⁹ pallega to loco. sed trahemus eā vel ad ipsum partis dextre sic ad pedes dextrū. si volum⁹ facere diuersionē fm lōgitudinē vel ad manū sinistrā si vellem⁹ facere diuersionē fm latitudinē. qz man⁹ sinistrā sufficiēter distat a parte dextra capitis. sed nō trahem⁹ eā ad pedē sinistrū eo qd̄ distat nimis. qz distat f3 duas lineas aut i duob⁹ laterib⁹ man⁹ zē.

Sed aliquis dubitabit de hoc qd̄ dicit h Aui⁹. vñ dēf. n. dicere qd̄ sit nimia ppingas de vna manu ad alteram vt sit fluxus sanguis sit ex manu dextra videf dicere qd̄ nō oz fieri diuersio per flōmā ad sinistrā. S3 hoc nō videf vez. videf. n. qd̄ sufficiēter distat sit de vna manu ad alterā p dicta auctoz. pōit. n. Ratio in tractatu de mobis iuncturaz qd̄ tractat de cura ipsoz fm qd̄ sūt ex mā sanguinea qd̄ sit talis egreditur fuerit in manu possum⁹ deuriare mām duob⁹ modis aut ad alterā manū aut ad pedē oppositū cuiusdē linee. qd̄ si volumus diuersionē facere sūt in fluxu sanguis ex manu possumus diuerrere ad alterā manū. z multa et alia dca aut crozū de hoc possent adduci. **C** Ad hoc possumus rēdere duplx. vno⁹ exponēdo lras sit. i. qd̄ Aui⁹. dicit. aut ētin duob⁹ laterib⁹ man⁹ nō refertur hoc dictū ad alterā dextrarum manū. vt. i. qd̄ si fluxus sanguis sit ex latere man⁹ sinistre nō debeat fieri ex latere dextro. Sed Aui⁹. itelligē referendū ad dictū ad latera vni⁹ man⁹. vt si flux⁹ sanguis sit ex latere exteriori man⁹ sinistre nō oz fieri ex latere interiori flōmā cuiusdē man⁹. vel si flux⁹ sit ex latere sursum vñ man⁹ nō oz fieri flōmā ex latere deorsum iilius man⁹. imo oz fieri ex latere alteri⁹ man⁹. qd̄ distātia duoz laterū vni⁹ manus esset nimis ppingā. vñ de fieret maior attractio ad locū qd̄ diuersio. z sic itelligendo obiectio pdicta cessat. qz nō est ad ppositū. **C** Alio mō possumus itelligēdo rēdere qd̄ illud dictū refertur ad latera diuerrarū manū. vt. i. qd̄ si fluxus sanguis ex manu dextra est non oz fieri flōmā ex manu sinistrā. z hoc pōt saluari itelligendo qd̄ sit vez. aliqñ sed nō semp. nā si in corpe est magna pletozia z cēt magn⁹ flux⁹ humoz ad locū: tūc diuersio ad alterā manū eet forte nimis ppingua. qz quāq̄ man⁹ vna distat ab alterā p vñā diametrū qd̄ est fm latitudinē: tūc est qdā alia ps qd̄ distat ab eis pīs fm vñā dyametrū sic pes dextre distat a manu dextra p vñā dyametrū. nihilomin⁹ tū magis lōgiquū dyameter est de pede ad manū qd̄ de manu ad manū. z id qd̄ esset magna pletozia in corpe z magn⁹ flux⁹ tutius esset diuerrere ad pedes qd̄ ad manū. tū vt in pib⁹ suffic diuerrere ad aliā manū. z hoc dca pnt trahi ex dca Aui⁹. in p cān. sen q̄rta. cā. 3: Dicit. Et nō oz qd̄ vt iter duas dyametros plangione facias. f3 in vñā tū qd̄ sit dyameter magis lōgiquū. Nā si fuerit supmo dextre pīs nō erit trabedū ad ipsum sinistrū: imo ad ipsum dextre. z qd̄ est id qd̄ ē magis neū. i. z hoc distācia qd̄ est. hoc ipsum dextre ad ipsum dextre ē distācia maior qd̄ possum⁹ vñ in q̄cūq̄ necitate diuersiois quib⁹ tūcūq̄ sit corz⁹ pletozia. aut. i. si possum⁹ diuerrere ad sinistrū a supmo. i. dextro. i. si fuerit tū lōgiquū. i. sinistrā a supmo dextre qd̄ est ab dūo ad bumcz. p hoc qd̄ vñā videtis qd̄ possum⁹ diuerrere de vna manu ad aliā. S3

est diuersio q̄ est de supmo ad infimū est id q̄ est magis ne cessarius. ⁊ iō dico q̄ aliq̄ esset timor diuerti ad aliam manū. vltimū sū sufficit. Nam lōgitudō iter illa est. p̄pinq̄ uoz. ⁊ ita ista p̄t dupl̄ exponi. Vno referēdo hoc q̄ dicit illa duo sū ad illa duo latera capitis. ⁊ tunc exponit sic. bñ dicitur est q̄d in diuersiōe faciēda q̄d est mēbrum p̄pinq̄ sicut fit in duob⁹ laterib⁹ capitis. Nā lōgitudō iter illa duo. i. iter duo latera capitis ē p̄pinq̄ q̄ illa. i. q̄ est iter duo latera man⁹ ex q̄. lōgitudinē q̄ est iter duo latera man⁹ opz timere nocumentū cōpleti. i. opz timere nocumentū maioris flux⁹. q̄si vult dicere Auic. q̄ si ex dī stantia iter duas man⁹ nos timere aliq̄ opz ne augeatur flux⁹. vt q̄ p̄s attrahat ad locū flux⁹ q̄ diuertat p̄p distā tias nō sufficientē. multo q̄ fort⁹ os nos timere in duob⁹ laterib⁹ capitis cū distātia iter ea p̄pinq̄ sit q̄ illa q̄ ē inter duo latera man⁹. Et iō mō in exponēdo itelligere mus de laterib⁹ diuersiōz manū. nō autē de laterib⁹ vni⁹ manus. q̄ nō maior est distātia iter latera vni⁹ manus q̄ iter latera capitis. Alio p̄t exponi ista ista referendo hoc q̄d dicit iter illa duo ad duo latera capitis ⁊ duo latera ma nū. ⁊ tūc exponit sic. bñ dicitur est q̄ dimittit mēbū q̄ ē p̄pinq̄ sicut fit in duob⁹ laterib⁹ capitis ⁊ in duob⁹ lateri bus man⁹. Nā lōgitudō. i. distātia q̄ est iter illa duo late ra man⁹ est. p̄pinq̄ q̄ illa distātia quaz nos opz eligere. q̄ opz nos eligere maiorē distātia ex qua. s. distātia nimis p̄pinq̄ q̄ est inter duo latera capitis ⁊ duo latera man⁹ os nos timere nocumentū cōpleti. i. os nos timere ne p̄plea tur ⁊ augeat nocumentū. q̄ cū sit nimis distātia p̄pinq̄ p̄s attraheret ad locū q̄ diuerti ref. ⁊ sic exponit. Nā p̄ sūmus itelligere de laterib⁹ vni⁹ man⁹ ⁊ diuersarum ma nuū. nīlomin⁹ tñ vt p̄s ⁊ magis apparetur est verū i la terib⁹ vni⁹ man⁹ q̄ diuersa manū. vt dictus est p̄s i aliq̄ casu possit saluari de lateribus manū diuersa. ⁊ hoc res. q̄ est de attractiōe ad vni⁹ per cū ē exigit. ⁊ re quirit supple ad p̄fere sciēdū q̄ iter ⁊ q̄n opozteat fieri vt remouemur id q̄d dixim⁹ in ea in libro p̄ supple. fen. 4. de canonib⁹ eñonis. ponit. n. Auic. in lib. fen. 4. q̄ddam capm q̄d est capm scōs. vbi oīdit gñat q̄n ⁊ q̄lter opoz teat fieri cūo. Et iō ad p̄fere itelligendū ea q̄ dñr opz re memorari corz q̄ dca sunt in illo ca. Deide cū dicit.

Et os vt sint extensio ⁊ fricatio ⁊ his filia as siqua ex eo q̄d est. p̄pinq̄us mēbro scōs. deide descendat ab eo. ⁊ opz vt nō expectet in disrup tionib⁹ arteriaz ⁊ eis filiū q̄ sit hoc artificiiū sufficiens in retinēdo fluxū sanguinis ⁊ adiu uans. ⁊ sū est iudiciū in flobotomia lateris communis longinquū.

In ista pte Auic. cōdit ad q̄d mēbū os fieri diuersio si ne exitu dicens. Et opz vt sit extensio ⁊ fricatio. ⁊ his filia as siqua ex eo q̄d est. p̄pinq̄us mēbro scōs. p̄ mēbū scōm q̄o itelligit mēbū positiū in extremitate lineē q̄ continuat ipm cū mēbro vni⁹ sanguis fluit. ⁊ id est mēbū q̄ distat a mēbro vni⁹ fluit p̄ vna dyametrū ē. vñ extensio ⁊ fricatio in p̄tos fieri in tali mēbro scōo vel in eo q̄d est. ppe ipm. Deide. i. post pncipiū descendat ab eo. i. fiat fricatio ⁊ extē sio ⁊ ista in mēbro magis p̄pinq̄us mēbro vni⁹ est fluxus. Et aut h̄ itelligēda circa p̄p dictā q̄ q̄n Auic. dicit q̄ fiat diuersio ad mēbū q̄d est magis lōginq̄ ⁊ dimittit mēbū. p̄pinq̄us q̄ hoc est vñ in p̄n. i. q̄n corz ē ple tozic ⁊ dñozes sunt in fluxu. s. post pncipiū. ⁊ factis istis diuersionib⁹ ad mēbra lōginq̄ ⁊ nō est maluz diuertiēre ad mēbra p̄pinq̄. imo est bonū ⁊ auctores p̄cipiūt. ⁊ hoc ē ē de intentione Auic. q̄s hic docē nō dicat. tñ hoc dixit in lib⁹ p̄ caplo pallegato ad hoc nō hic remittit. ⁊ hoc ē multo

tiens dicit Gal. q̄nto ⁊ q̄nto de ige. Et aut vñ scire p̄fe cte q̄n os diuersio fieri ad mēbū lōginq̄ p̄ vna dyame trū. ⁊ q̄n ē debet fieri diuersio p̄ duas dyametros. ⁊ q̄n debet fieri diuersio ad mēbū p̄pinq̄ recurrere ad ea que dicta sunt in ca. de cura ap̄tū emūctioz. q̄ de bac m̄ latius fuit ibi tractatū. ⁊ iō circa hoc h̄ amplī nō insisto. Deide cū dicit. Et os vt nō expectet. ⁊ q̄ sit artificiiū. i. de fricatioe ⁊ extēsiōe de diuersiōe ⁊ nō p̄tū sufficiens supple semp. q̄ multoties p̄ter istas diuersiōes. opz ē fa cere alia remedia localia q̄ Auic. ponet. ⁊ adiuuās. Et s̄ tu dices hic videt Auic. dicere falsus. q̄ nōc hoc ē adiu uans ad retētiōē sanguis. imo multoties adiuuat. Et ad hoc rēndendū est p̄pōndē lre. vñ p̄t exponi dupl̄. vno. sic q̄ sit h̄ artificiiū sufficiens ⁊ adiuuās supple sufficiēte ⁊ cōplete. Alio p̄t exponi. ⁊ os vt nō expectet. ⁊ q̄ sit hoc artificiiū sufficiens. ⁊ p̄ s. sed supple ē adiuuans. ⁊ sic cessat obiectio. ⁊ sū est iudiciū de flobotomia q̄ est diuersio cū exitu ⁊ supple q̄ nō est ē artificiiū multoties sufficiens. sed bñ est adiuuās. Deinde cū dicit.

Annus aut duoz modoz diuisionis secūde. ⁊ est causa stupefaciens est verigratia vt cibet ille cuius fluxus sanguinis nariū multiplicatur aut al⁹ ab illo cibi grossi cūmi i grossantib⁹. Man gūne sicut sūr lētes ⁊ inbe ⁊ eis filia. Adod⁹ ar secūde ē. verigratia vt i potu dētur stupefaciē tia. Frida vero exponit corz⁹ frigori ⁊ fortas se accidit sincopis ⁊ retinetur fluxus san.

In pte ista Auic. declarat ⁊ exponit in spālī cās diuert tes sine exitu p̄ cās sufficiēte ⁊ dicit. vñ aut duoz modoz diuisionis scōs supple cārū retinētiū fluxū p̄ diuersio nes. Nā diuisio scōa istaz cāz erat diuisio cārū retinētiū p̄ diuersionē sine exitu alio. p̄ma. n. diuisio cārū retinētiū p̄ diuersionē ē q̄ q̄dā retinet cū exitu aliq̄. q̄dā autē sine exi tu aliq̄. ⁊ scōa diuisio ē cāz retinētiū sine exitu aliq̄. quia q̄dā retinet p̄ cām calefaciētes. q̄dā autē p̄ cām stupefaciē tem. s. mod⁹ q̄ retinet p̄ cām calefaciēte declarat h̄. ⁊ iō di cit Auic. Un⁹ aut duoz modoz diuisionis scōs ē. i. diuisio erat cārū retinētiū p̄ diuersionē sine exitu ⁊ est. i. sit sup ple iste mod⁹ retentiōis cā stupefaciēs. i. p̄ cās stupefaciē tes ē supple q̄ntū ad vñ modū ei⁹. q̄ vt dictū est pus iste mod⁹ diuersiōis diuertiēdo p̄ cās stupefaciētes. diuidit ēr in duos modos. q̄ q̄dā ē cā stupefaciens sic medicina. alia sit dispō cozis. i. mō Auic. declarat p̄mū modū ist⁹ q̄ sit p̄ medicinas. ⁊ iō exponit. ⁊ est. sūste mod⁹ q̄ sit p̄ causā stupefaciēte supple q̄ntū ad vñ modū ei⁹ q̄ sit p̄ medica men. vbi gra. vt cibet ⁊ c. Adod⁹ aut scōs supple istus mod⁹ q̄ mod⁹ sit p̄ cās stupefaciētes q̄ est dispō cozis est. vbi gra ⁊ c. hoc ē dicere ē facere accidere sincopis p̄ stupe facientia ⁊ frida. q̄n accidit sincopis multoties retinet flux⁹. sūguis p̄ modū q̄ dicit. est pus. vñ q̄d dicit Auic. h̄ mod⁹ aut scōs nō refert ad h̄ q̄ dicit. vñ aut duoz mo doz. ita q̄ sit sensus respectu illi⁹. s. refert ad id q̄ dicit vbi gra. vt cibet ⁊ c. ille est p̄m⁹ mod⁹ illi⁹ modi duozū modoz diuisionis scōs. ⁊ ille est scōs mod⁹ illius modi. vñ dī scōs p̄spectū ad vñ modū illi⁹ modi cū ille modus diuisionis secūde diuidatur in duos modos. vt dictum est prius. Tunc sequitur illa pars.

Adodus aut p̄dca i diuisiōe alia ē. q̄n os vt obfuet i eo cap⁹ vñū ⁊ est q̄n fortasse arteria nō ē vna duaz q̄ continuatur cordi. imo duoz latez ei⁹ ita vt cū striperis eam inuenies eaz fir miores. imo fortasse continuatur cū latere alie

ro ram? alteri? arterie q̄ accidit i eo: ⁊ adducit ad eaz sāguine p̄ter viā quā strixisti q̄re idiges stricturis duab? . Et añ illud op̄z vt cognoscas p̄re q̄ ē p̄cipiū vene. i. q̄busdā. n. locis est iferi? ⁊ i q̄busdā ē desup. ⁊ i q̄b? ē sup? s̄it sic i collo: ⁊ i q̄bus desup s̄it sic i corā ⁊ pedes. Et quādo cognoueris p̄ez administram in ea ligaturaz ⁊ stricturam.

¶ In q̄ parte Auicē. postq̄ posuit ⁊ declarauit in spālī cās retentiuas flux? sanguis q̄ retinet̄ p̄ diuersionē. in ista pte Auicē. icipit exponere ⁊ declarare in spālī cās retētiuas fluxus sanguis q̄ retinet̄ ip̄s in loco op̄lādō ip̄m exitū i iste cās sunt remedia localia. i. ista p̄s diuidit̄ in ptes octo. In p̄ma pte Auicē. declarat cām retētiū locale q̄ fit p̄ ligaturaz vene. ⁊ declarat illā q̄ fit p̄ p̄leptones cū bucellatiōe. ⁊ declarat illā q̄ fit p̄ p̄leptiōne sine bucellatiōe. 4. ⁊ declarat illā q̄ fit per coēlationē rei retēte. ⁊ declarat illā q̄ fit per coartationē carnis circūdatās. 6. ⁊ declarat illā q̄ fit per escaram cū cauterio vel medicina. 7. ⁊ declarat illā q̄ fit p̄ inuiscationē ⁊ coēlationē. 8. ⁊ ibi (Medicine vō retētiōes cū expicatioē ⁊ icarnatiōe ⁊ c.) In p̄ma ḡ parte Auicē. docet modū restrictionis flux? sanguis q̄ fit p̄ ligaturā vene aut artarie. Et duo facit. q̄ p̄mo anq̄ docet talē modū ostēdit Auicē. q̄ duo sunt cās. attendēd̄ in tali ligatura cū extractiōe artarie vel vene. i. scōdo Auicē. docet modū ⁊ regimē talis ligatiōis. 2. ⁊ ibi (Et de regimē in illo) p̄tia in duas p̄m q̄ Auicē. ponit duos cās. vel regulas obseruādās in tali mō. 2. ⁊ ibi (Et añ illud op̄z vt cognoscas ⁊ c.) Dicit ḡ p̄mo. mod? aut supple p̄m? retentōis sanguis p̄dū in diuisiōe alia. in vltima diuisiōe q̄ erat diuisiō carū retinent fluxū sanguis in loco populatiōē exit? ⁊ mod? p̄mus p̄m q̄ apparuit in illa diuisiōe est mod? retentōis p̄ ligaturā vene vel artarie. ⁊ iste talis mod? est. q̄n supple añ ḡ dicat de ip̄o in spālī os vt obfuef̄ in eo caplm̄ vni. i. cās. vel regula vna. ⁊ tūc Auicē. ponit istum cās. cū dicit. Et est q̄n fortasse. Et intēdit Auicē. dicere q̄ in tali mō restrictionis q̄ fit p̄ ligaturā: tu debes attendere an idigeas solū facere vnā ligaturā sicut sufficit vna ligatio in vna duaz arte riarū q̄ cōtinuant̄ cordi. i. q̄ sunt p̄pe cor: in vno duoz laterū eius. q̄ cū tu ligaueris eā inuenies eā firmioz. i. fir. mam. q̄ nō fluet amplū? sanguis. ⁊ hoc iō est. q̄ prope cor sanguis vadit ad artariā p̄ vnā viā. ⁊ iō sufficit ibi vna cōstrictio q̄ cōstringat illā viam. aut debes attendere an indigeas facere duas ligatiōes. q̄ aliqui cōtingit q̄ cū artaria ab alio latere suo cōtinuat̄ ramus cuiusdā alteri? artarie ⁊ irat in cā. ⁊ iō adducit sanguine ad eā p̄ alia viā q̄ p̄ illā quā strixisti. q̄re tūc ibi os ⁊ c. facere alia ligaturā p̄ter illā quā fecisti. ⁊ sic tūc idiges duab? ligaturis. ⁊ hoc ē q̄ vult dicere Auicē. iō fortasse cōtinuat̄ cū alio latere. s. artarie. i. ab alio latere q̄ fit illud latus vbi est orificiū. vñ fluit sanguis ⁊ c. ¶ Tūc Auicē. ponit alia regulā q̄ est obseruāda in tali mō ⁊ c. dicit. Et añ illud. i. añ ē q̄ facias ligaturā vt cognoscas p̄re q̄ est p̄cipiū vene. ⁊ venā intelligit b̄ cōiter venā getā artariā. in q̄busdā. n. locis est iferius. s. p̄cipiū vene. ⁊ i q̄busdā est desup. in q̄busdā iferi? sicut in collo ⁊ c. Ad intelligēdū hec debes scire q̄ p̄ p̄cipiū vene intelligit mēbz a quo oit̄. mō mēbz a quo oit̄ venā quēta est epar. ⁊ iō epar ē p̄cipiū ip̄az. mēbz vō a q̄ oriunt̄ artarie est cor. ⁊ iō cor est p̄cipiū ip̄az. p̄cipiū

venaz ⁊ arteriaz q̄ sunt in collo ⁊ in capite ⁊ in illis partibus est iferi? q̄ epar ⁊ cor sunt iferi? p̄ respectū ad collū ⁊ caput. p̄cipiū vō venaz ⁊ arteriaz q̄ sunt in pede ⁊ corā est desuper. q̄ epar ⁊ cor sunt sup? p̄ respectū ad pedē ⁊ coram. ⁊ q̄ cognoueris p̄re. s. p̄cipiū admistram stricturā ⁊ ligaturā. q̄ nūc tu cognosceres p̄us hoc tu nescires vbi admistres stricturā ⁊ ligaturā. vtrū. s. sup orificiū. vnde fluit sanguis vel ifram ip̄m. in venis. n. ⁊ artariis. q̄m p̄cipiū est desup sicut i venis colli os vt faciat ligaturā infra orificiū. q̄ sanguis venit ad illas venas desup. sic ḡ in tali mō ligatiōis op̄s obseruare istūz canonem ⁊ p̄dictum. Et ideo Auicē. posuit eos p̄fuzā doceret illum modum in speciali. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de regimine in illo est vt puenias ad extra bendaz venaz q̄ vincino er̄ et cū incisione pauce carnis que velat eā et occultat ip̄az: deinde inuolue eā: postea admistram medicinas q̄s dicemus. Q̄ si fuerit pulsatilis tūc meli? ē vt veles eam cum filis lini. Et s̄it si fuerit nō pulsatilis vtrū tamē multoties eleuat sanguis ei? . Cū ergo feceris illud: deinde annepneris ei medicinas: tūc dimitte ligaturā vsq̄ ad diē tertii et q̄ritur. Q̄ si videris medicinā glutinaciēz facientem adherentē loco cinactis nō eradices eaz oino: sed pone in circuitu ei? de gñe ip̄si? aliquid q̄ madesfaciat ip̄am parip̄er. Q̄ si accidat ei p̄ocellio ex seip̄o q̄n tu auferes illud q̄ est super ip̄m tūc tene q̄ est sub loco in via itineris vene et p̄me p̄ssione cū qua fiat securitas de saltu sanguis et eradica illud q̄ eleuat de eo i loco suo et p̄muta illud cū alio. et sit preparatio nā quā facis mēbz in ista hora p̄m q̄ os: et ē vt sit orificiū ei? magis imū q̄ p̄cipiū ita vt q̄nē verbi grā in inferiorib? iestini et matricis tūc sternat stratū aliq̄d q̄ eleuat iferioza et depōnat superiora p̄m maiorem elongationem que est ex dolore: deinde dimitte ip̄sz tribus diebus: deinde annecte ei hūc modum vsquequo eleuetur sanguis.

¶ In pte ista Auicē. docet in speciali modum ⁊ regimē ligationis vene vel artarie. ⁊ ostendit etiā qd̄ est faciēdū post ligaturaz. Et dicit. Et de regimine ⁊ c. deinde inuolue idē ligā eā. postea. s. post ligatiōes. admistram medicinas. s. vō strigētes sanguinē. ⁊ maxime debet admistrari medicinē retētiue q̄ s̄it ⁊ glutinative ⁊ viscosē. que autē s̄int iste vō cet postea. ⁊ nos ē dicem? q̄ illarū s̄int meliozes. Vtrūq̄ p̄ q̄. q̄ multoties abbeniat. i. restringit sanguinē q̄n accidat ei. i. sanguinē p̄cessio. i. flux? sanguis ex seip̄o q̄n tu auferis id q̄ est sup ip̄m. i. q̄n tu dissoluis vult? tūc tene ⁊ c. tunc eleuat illā medicinā ⁊ cōprime cū medicinā sup orificiū vene ⁊ sub orificiū in via vñ venit sāguis: deinde renona medicinā sup locū. ⁊ hoc est q̄ dicit Bal. 4. ⁊ c. Dps tñ vt nō festines ad hāc medicinā: s̄c fluit meli? cū facit. sed p̄m? digito in vuln? idemq̄ cōprime: vñ cū altera manu medicinā ipone ⁊ c. dimitte eū. s. cum hac medicinā trib? dieb?. deinde annecte ei p̄m hūc modū. s. p̄ si nō fluit q̄ dissoluit nō remoueas p̄mā medicinā: s̄c fiat quousq̄ eleuet. i. retineat sanguis ei? . ⁊ hoc ē q̄ dicit vñt dicere in bacparte. Tūc sequit̄ illa pars.

Tractatus .II.

Refrenatio autē cūz bucellatōe nō ē possibilis nisi ī arterijs magnis: fac ergo liciniū ex pilis le-
potis: aut rela araneae: aut subrilis corio: aut pan-
no lint veteri: deide pulueriza sup ipm medici-
nas phibētes sanguine. Et mitte ī ipsam arte-
riā sicut bucellam: deide stringe sup ipsam liga-
tura: ⁊ fortasse administra liciniū ex pilis le-
potis solis ⁊ excusat sollicitudines. ⁊ oꝝ vt stri-
ctas stricture adberēte qñ sepef dōec icarnet.

In pre ista Añic. declarat in spālī cām retentiā fluxus
sanguis q̄ fit per īpletiōē artarie cū bucellariōe ⁊ dicit
refrenatio autē. cōstrictio ⁊ flux⁹ sanguis cū bucellariōe nō
est possib. nisi in artarijs magnis. ⁊ cā b⁹ est. qz īpletiō cum
bucellariōe est immittere liciniū īntinctū in medicā restri-
ctus in officiiū artarie. mō hoc nō fit nisi qñ officii⁹ est
magnum ita q̄ sit capax illius licini. hoc autē ē in artarijs
magnis non in paruis.

Liciniū vero ex se nā regit in extractione eius
paulatim ⁊ expulsiōe ei⁹ ant alijs ab hoc.

In ista pre Añic. remouet qdā dubiū qd̄ dictū est: īme-
diatē qz oꝝ vt stringas stricture adberēte qñ separetur
conecicū artaria. ¶ Sed alijs diceret quō icarna-
bitur artaria anq̄ separet talis ligatura cū tale sit in ozifi-
ciū artarie. illud. n. liciniū īpediet in cōsolidatōe ipsi⁹. hoc
dubij Añic. remouet dicens. liciniū vō esse nā regit in ab-
structione ei⁹ paulatim ⁊ expulsiōe dē. qñ vult dicere Añic.
qz bñ pōt cōsolidari artaria anq̄ separet ligatura. Nec
obstat tale liciniū īmissum in officiiū artarie. qz nā ipsa
dū icarnat artariā expellit liciniū ex officio paulatine
sicut paulatine icarnat. ⁊ iō artaria qñ ē ex toto icarnata
est illud liciniū expulsiū extra officiū. Et qz nā possit hoc
facere est manifestū. videm⁹. n. ad sensus qz ipsa expellit
frusta offiij multoties ex vulnere. ⁊ multoties et expellit
illa q̄ sunt itus fixa nec mirū dicit. n. Sal. in cōmēto affo.
⁊ p̄ticle. Sotz nāe nibil resistere pōt. videmus enim qz
mā apas cū natura ⁊ quibuscūq locis eā expellat: ossa et
transcunt et. Añic. sequitur illa para.

Impletio vero sine bucellatiōe est vt iponaf
verbi grā illa res in officiiū ei⁹ ⁊ liget desuper
pter penetratiōē ei⁹ in venas ⁊ vt retineat cū
eis q̄ sunt sicut puluilli ⁊ pprie spōgia ⁊ cū vit-
tis fortis stricture stringētib⁹ ipm cū cōuersiōe
stricture q̄ est attrabēs. Stricture vero p̄ia oꝝ
vt sit ppe officiiū: deide inuolua vadēs retro ⁊
solue stricture gradatim. ⁊ scias qz stricture pul-
uilloz ⁊ vitiaz qñ est debilis venit ex ea nocu-
mentū stricture ⁊ est attractio: ⁊ nō puenit ex
ea nocumētū stricture ⁊ ē retētiō ⁊ īpletiō: oꝝ
ergo vt subtiliet in hoc caplo. Cū ergo stringit
stricture bona ⁊ stringit itex ex latere diuerso
declinat mā et resistit attractiōi ex stricture. et
nō oꝝ vt pueniat cū stricture et phibitiōe nisi q̄
sit īfra dolozes nisi sit illud fuerit necessarius in
p̄mitis: deide mollifica eā paulatim.

In qua pre Añic. determinat in spālī de cā retētiua flux⁹
sanguis q̄ fit p īpletiōē sine bucellatiōe. ē duo facit. pmo
facit hoc. ⁊ addit qdā. ⁊ ibi (Ampli⁹) stringe sup medicā
nas) p̄ia in duas. qz talis mod⁹ pōt fieri dupli. vno: siue

Fluxus sang.

sumra. alio: cū sutura. p̄mo gponit p̄mū modū. ⁊
⁊ ibi (Et multoties qdē est necessarius ⁊c) ¶ Dicit qz p.
impletiō vō et. vt ponat illa res. id liciniū īuolūtū cum
medicia viscosa cōglutinatua in officiiū ei⁹. i. in officio
vulneris supra venā pōt penetratiōē ei⁹ i venas postq̄
mitat illud liciniū ītus in officio vene. vñ iste modus
cōpetit spālī in artarijs qñ nō sunt multū magne. p̄dicit vō
cōpetebat p̄is in venis ⁊ artarijs magnis. ⁊ supple fac vt
retineat. sicut tale liciniū ītus in vulnere cū eis q̄ sit sicut
puluilli. i. plumasoli ⁊ pprie spōgia. i. ⁊ pprie cū plumaso-
lis factis ex spōgia ⁊ cū vitis fortis stricture stringētib⁹ ips
cū cōuersiōe. i. cū phibitiōe stricture q̄ est attrabēs. quasi
vult dicere qz mōbēs facere stricture q̄ phibeat būozes
fluere ad locū. ⁊ tūc Añic. ofidit qualis stricture est illa q̄
oꝝ fieri ad hoc vt phibeat flux⁹ būozis dicēs. stricture q̄
ops p̄mo vt sit pprie officiiū supstricture. deide inuolua
supple ligatura vadēs retro. s. officiiū su ⁊ pte vic vñ ve-
nit flux⁹. qz si p̄ncipiū vene sit superi⁹: añic ops vt stricture
pcedat retro officiiū versus īferiōra. ⁊ stricture solue gra-
datim. i. ⁊ relaxa stricture gradatim. ⁊ enī esse sup offi-
cium ⁊ ppe officiiū ligatura stricture. ⁊ quāto magis elō-
gatur ab officio tāto magis relacet. ⁊ rō b⁹ est. qz stricu-
ra q̄ est sup officiiū facit adberere ptes ⁊ exp̄mit fluxū
nem a loco flux⁹. vñus alias ptes. ⁊ bec sunt q̄ faciūt magi-
me ad retentiōē flux⁹ sanguis. ⁊ si ligatura sup officiiū
esset debilis elōgata ab officio cēt stricture tū īpediret iū-
ctiō p̄mū ⁊ fieret exp̄siō humoz vñus locū flux⁹: ⁊ iō ange-
ret flux⁹. Et hoc est qd̄ subdit Añic. Et scias qz stricture
puluilloz ⁊ vitiaz qñ est debilis supple sup officiiū venit
ex ea nocumētū stricture. ⁊ ē attritiō. s. hūoz ad locū ⁊
nō puenit in ea iūuamētū stricture. ⁊ est. sicut iūuamētū
retētiō. s. flux⁹ sanguis ⁊ īpletiō. oꝝ vt subtiliet. s. medici-
na in hoc caplo. s. ligatiōis. ⁊ s. n. subitiliari medic⁹ in liga-
tiōe vt eā faciat fm qz op̄ctatū est qz magnū iūuamētū si
fiat vt ops ⁊ nocumētū si fiat vt nō oꝝ. Cū g stringit. s. vñ
nus stricture bona ⁊ stringit ipm ex latere diuerso supple
relaxādo stricture declinat mā. i. deriuat mā a loco flux⁹
⁊ resistit attractiōi bec stricture. Et tūc qz Añic. dicit qz li-
gatura sup officiiū oꝝ ē fortis stricture ondit qz ītelli-
gendū cū qdā cōditiōe dicēs. Et nō ops vt pueniat cū stric-
tura ⁊ phibitiōe. s. q̄ sit p ligamrā nisi q̄ sit īfra dolozē. ⁊ s.
qz fortiter cōstringit. s. nō ītātū vt dolozē gñet. Inq. n. Sa.
⁊ de inge. a nullo. n. sanguis flux⁹ efficit vel apā sit dolo-
re nisi istud fuerit neciū in p̄mis. deide mollifica eā pau-
latim. B est dicere dōcū ē qz ligatura oꝝ sic stringit vt dolo-
lozes nō generet nisi eā aliqñ neciū in p̄mis ita cōstringe-
re vt dolo: ē faceret: ⁊ b⁹ eēt vt qñ fueret fortiter sāguis:
tūc digerem⁹ in p̄n⁹ fortiter cōstringere adeo vt dolo: ide
gñet. s. nō debem⁹ p̄seuerare in illa cōstrictiōe: imo statim
sedato fluxu debem⁹ eā mollificare sic vt dolo: nō gñet.
qz si tu p̄seuerares in tali cōstrictiōe: tūc p̄seueraret dolo-
⁊ fieret sanguis flux⁹ ad locū. ⁊ p̄nō vltimo augere fluxū
sanguis. s. si tu nō p̄seueras in tali cōstrictiōe tūc nō ē
malū facere eā. qz cōstringit flux⁹: nō fit pp hoc ibi attri-
tiō cū dolo: ille nō p̄seueret. ⁊ pp hoc addit Añic. Deide
mollifica eam paulatim. Deinde cum dicit.

C Multoties qdē oꝝ vt suas figurā carnis et
colligas labia ei⁹ et vitris tegas. multoties enī
sufficit collectio labioꝝ et positio puluilloꝝ
seruat ea colligēdo venas ipsos.

In ista parte ostendit Añic. qz iste modus retentiōis
aliquando fit cū sutura ⁊ non sufficit sola ligatura. ⁊ patet
qz dicit. ¶ Deinde cum dicit.

Amplius stringe sup medicinas puluerizatas

rare. Et inclina añ aliquidē qñ cōtrahitur vbi coartat apud pñcipiū suū cū digitis vni⁹ duaz manū: deide annecte ei medicinas ⁊ puluillos apud orificiū eius cū manu altera.

¶ Dic Aui. addit qdā dicens. Amplius stringe sup medicinas puluerizatas rare. hoc est qñ tu admistrasti medicinas retētiū sanguis ⁊ admistrasti ē ligatūras vt oēs est tunc stringe rare pñutes ligaturā ⁊ tales medicinas. qñ qñ tu restringis sanguinē nō debes dissoluere ligaturā sepe nec remouere medicamen sepe nisi cogeret necitas. Et debes dissoluere ligaturā rare. s. de tertio in tertiu: de qñto in qñtu. Tunc Aui. addit qdā aliud. s. qñ si sanguis fluit ex venis q sunt in collo dices. ⁊ inclina. i. stringe. i. cū digito vel alia cōstrictioe aliquidē. i. vena colli qñ dicit. i. qñ retrahit magis a fluxu vbi. i. qñ coartat. s. talis vena cū digitis vni⁹ duaz manū apud pñcipiū suū. ⁊ hoc ē qñ cōstringit añ se. qñ pñcipiū suū inferius vt dictū est pñs. s. si fluxus eēt ex venis q sūt in pede vel coxa tūc cōstrictio oīs fieri post se. s. vñs pñcipiū suū. qñ pñcipiū suū est sup. qñ cōstrictio ⁊ ligamētū nō debet eud nisi vñs inñitū vt ne qñtus sanguis phibeat: vt Bal. dicit 4. de inge. sanl. Un hic pñs locū illud qñ Aui. dixit supra in mō ligatiōis in illa pte. Et añ id oīs vt cognoscas pñcipiū vne ⁊ c. qñ ligatio ⁊ cōstrictio semp debet ire vñs pñcipiū vne. qñ illa est via flux⁹. Deide. i. post cōstructionē eius digito añecte ei ⁊ c. Qd ergo Aui. vult dicere in hoc addito est q añq administras medicinā retentiā tu debes venā cōstringe ⁊ qñq cōstrictio potes ab illa parte q est versus pñcipiū suū eo q illa est via fluxus: deide medicinā impone re. Tunc sequitur illa pars.

¶ Impletio vero cū refrenatiōis puenit aut cū strictura iplētis in facie orificij ei⁹ cū manu altera nō cessante retinere donec cōgeles sanguis ⁊ fiat ipletio: aut cū reifridate valde q ifridat sanguinē ⁊ cōgelat ipm in orificio ei⁹.

¶ In q parte Aui. determinat de cā retētiū flux⁹. Sanguis q fit p cōgelatiōē rei retēte sup orificiū vne. Dicit ergo. Impletio vō cū refrenatiōis. i. cū pgelatiōis sup orificiū ar. tate. dicit tñ cū refrenatiōis. q illa cōgelatiō aliqñ fit cū refrenatiōis ⁊ repugnantiis: licet ē fit alio mō sicut cū retentiōe digiti super facie orificij vne. aliud qñ Aui. dicit manifestum est. Tunc sequitur illa pars.

¶ Aut ppterea q caro coartat locū sicut si incidat vena in latitudine ⁊ suspēdat ad duo latera in pñma vice: qñ claudis sup eā caro ex latere ex quo currit. ⁊ hoc nō fit nisi in loco carnosō. ⁊ multotiēs qdē accidit q necessarii est incidere ramū extrematatis vne vt sit introitus ei⁹ in pfundum vebementior: deide ponunt desup medicinē. ⁊ multotiēs accidit incarnatio meatus absqz matre sanguinis.

¶ In qua pte Aui. determinat de cā retētiū sanguis q fit per coartatiōē circūdatā venā ⁊ dicit. aut supple fit retentiō fluxus sanguis. ppterea q caro coartat. i. iplet ⁊ pstringit locū. i. orificiū vñ fluit sanguis. Et videte Aui. qñtu est ex mō loquēdi cōtinuato videt inuere q iste mod⁹ fit q dam mod⁹ pdicti mod⁹. qñ dicit. Aut ppterea ⁊ c. videt. n. q illa aut refert ad illa aut q pñs dixit. Sed iste mod⁹ est qdā mod⁹ p se diffinitus. ⁊ oīs fit legi vt expōitū ē. n. bilomin⁹ tñ Aui. sic fuit locut⁹. Et qñ mod⁹ cōuenit cū pdicto ⁊ cū alijs pdictis in hoc. qñ pterq est mod⁹ piple.

tionē. vñ qñtuor sūt modi retētiū pueniētes in hoc q oēs sūt p ipletionē. s. vñ fit p ipletionē ex licinis sicut bucculis. alius fit p ipletionē licinior: sine buccellatiōe. tertio fit per ipletionē cū cōgelata. alij aut fit p ipletionē carnis circūdati venā. Et tñc Aui. offēdit qñter fit ista coartatio carnis sup venā cū dicit. Si incidat vena in latitudine per trāsterius ⁊ si suspēdat. s. qñ vñcio in pñma vice a duobus laterib⁹. deide dicit. ex vtroq latere p trāsterius ex toto. qñ claudis sup eā caro ex latere ex quo currit. qñ capita venaz icila retrahunt. ⁊ iō cooperiunt pñ carneē sic cessat fluxus. sed id nō pōt fieri nisi in loco carnosō. Et multotiēs qdē accidit q neqñs est incidere ramū extrematatis vne vt sit introitus ei⁹ in pfundo. i. vt ps incisio trabat in pfundo ⁊ cooperiat carne ⁊ multotiēs accidit de ipticarnatio meat⁹. s. p rale curā absqz matre sanguis. qñ artaria est sic coarctata sūgnis nō pōt currere ēē spacio vacuo. ⁊ iō incarnat artaria sub carne absqz q accidat mater sanguis. Tunc sequitur illa pars.

¶ Strictura aut cū escara fit igne ipso qñ magnificat timor: ⁊ fit cū medicis canterizantibus sicut calce. ⁊ flore eris ⁊ generibus draganti ⁊ generib⁹ arsenici ⁊ cymino etiā ⁊ similib⁹. ⁊ cñ eo qd est debilis quādo puluerizāt super locum ⁊ stringit ⁊ retinet. Tercū timor in illo est q escara est velocis eradicatoris ex se ⁊ ex quolibet resistente ex eruptione sanguinis ⁊ qualibet aliarum causarum. ⁊ quando cadit escara redit timor nouus.

¶ In qua pte Aui. determinat de cā retētiū flux⁹. Sanguis q fit p escaras cū cauterio vel cū igne vel cū medicis canterizantib⁹. Et ista pñ diuidit in qñtuor ptes. In pñma offēdit qñ oīs fieri ista cauterizatiō: q pōt fieri cū igne ⁊ cū medicis. in scōda pte pparat istū modū intentiōis ad alios modos. in tertia pte pparat cauteriū forte ad cauteriū debilius. in qñta pte ponit medicinas aliqz canterizantes. ⁊ cñ dicit ē q canterizatiū medicinarū sint meliores. ⁊ ibi. Qñ timor est in illo ⁊ c. ⁊ ibi. Et ppter id qd pceptum est ⁊ c. 4. ibi. Et de cauterizantib⁹ bonis tēperati regimnis ⁊ c. Qd in pñma pte dicit ps. in scōda pte dicit q mod⁹ tentiōis p cauteriū est timorofior qñ alij modi. qñ escara: vt dicit Bal. 4. de inge. est sicut qdā corpus retentiū sup facies orificij venenūc aut talis escara est velocis eradicatoris ⁊ ex se ⁊ ex quolibet resistente ⁊ ex qñlibet illaz cāru. ⁊ qñ cadit escara: tūc redit nou⁹ timor: imo maior qñ pōt: vt dicit Bal. 3. de inge. Et rō b⁹ est. q cauterizatiō nō generat carnē: imo diminuit. ⁊ iō cū caro vulneris minuat fm qñtitate illoz corticiū post pp qñtitate absqñtione illoz corticis: vñ fm cōtingit flux⁹ sanguis icēstabilis. ⁊ iō laudabilior est medicis glutinatiua ⁊ viscosa q cauterizatiua. Aliqñ tñ est neqñs cauteriū vt. i. qñ cōstrictio nō pōt fieri cū alijs modis. Aliqñ tñ cōtingit q añq abscondat coarctat ex caro sub cortice est nata: vt qñ cauteriū est forte: vt pñstea dicit Aui. ⁊ tūc cessat flux⁹. ¶ Et tñ vlti⁹ itelligit q meli⁹ ē vñ cauterio qñ alijs medicis. hoc est sic qñ flux⁹ est ex putrefactiōe ⁊ corrosiōe. tñc. vñte est vt icidant cū igne aut cū medicis icensina. Et rō b⁹ est. q cauteriū tūc vno bona facit. remouet. i. putrefactiōes ⁊ corrosiōes a mēbro q erāt cāe flux⁹ sanguis ⁊ cōstringit fluxus sanguis. alie aut medicis nō facerēt nisi vñū illud. i. cōstrictiōē flux⁹: nec ē istud illa bñ tūc faciūt cū nō abscondit cām sic cauteriū. Et iō dicit ibi Bal. q pp bōc vñ verend⁹ ⁊ ani passiōe coacti cū medicis icensina ⁊ foco festinant

Tractatus .II.

eo q̄ putredo in his locis festinat. q̄ n̄ aliter calor eis do-
minat et sūt vie supfluitatū excurrūt. In hoc q̄ cañ. meli⁹
est vti canterio. in alijs aut nō vti debem⁹ nisi magna ne-
cessitate cogente. Deinde cum dicit.

C Et ppter illud p̄ceperūt ut fiat canterii cū fer-
ro vebemeter ignito pfunde ita vt faciat esca-
ras pfundas grossas: quaz casus nō sit facilis
et cadant i tēpore lōgo in quaz simili caro tā est
nata. et canterio nāq̄ debili pueniūt escare de
bilis q̄ cadūt ex q̄libz causis et cū hoc facit acci-
dere sanie et calefacit vebemeter. Canteriū nō
forte iplet cū escaris forib⁹ et remouet rupturā
et detumescere eam facit et contrahit eam.

C hic Auicē. cōparat canteriū debile ad canteriū forte. ostē-
dit. n. q̄ est meli⁹ canteriū forte. et p̄ q̄ dicit. **C** Et h̄ est
vni⁹ itelligēdi q̄ canteriū siue forte siue debile est meli⁹
si fit p ignē q̄ si fiat p medicinā. Dicit. n. Alibcasus q̄ cau-
terii cū igne est meli⁹ q̄ canteriū cū medicina eo q̄ ignis
est simplex cui⁹ actio nō puenit nisi ad mēbz qd̄ canteri-
satur et nō nocet alteri mēbz cōiuncto cū eo nisi nocumē-
no p̄uo. Et rō h̄ est: q̄ opario est subita et in tēpore p̄uo.
medicīno cōburetiō actio puenit ad illud qd̄ elōgariū est
et mēbz: et fort affe facit accidere in mēbz egritudines
difficilis sanatiōis. et fort affe iterficat. Et rō h̄ est: q̄ etus
opario est lōgi⁹: et in maiori tēpore. et iō ē cū maiori et ma-
gis cōtinuo dolore. et p̄ ois cū maiori attractiōe humorū
ad locū et ad pres circūstātes. Deinde cum dicit.

C Et de cauterizatiōe bonis et rep̄ati regimīs
est vt sumatur albugo oui et aggreget cū calce
non extrineta. et inoluat cū eo pili leporis aut ei
similia et ponat sup locū et stringat. Et de bo-
nis pueniētib⁹ ad viciū multoties ē vt sumat
cymini et calx et ponatur super locum et strin-
gatur. et q̄hqs supaddit eis colcotar. et genera
dragāri i bac sumā sup bñtia stipicitatē cū cau-
terio. Calx vero est cauteriū i quo nō ē stipicitas
de qua fit curādū. et illud quod generat de
escaris cū canterio i eo quod bz stipicitatem ē
longioris fixiōis et pfundi⁹: et succ⁹ simi asini
ni et suba stercoris asinini sunt de illis q̄ aggre-
gant ad canteriū acuitatē et glutinationē.

C hic Auicē. ponit q̄dā medicinas cauterizātes. et ostē-
dit cū hoc q̄ medicina cauterizās est melior. Et dicit. Et
de cauterizanti⁹ bonis rep̄ati regimīs hoc est. q̄ nō ē
multū forte. vel expone rep̄ati regimīs. q̄ illud est me-
dicamē cōmixtus ex medicis viscosis et glutinariis. et ex
medicis causticis. vñ est sicut rep̄amētū inter illa duo.
Et q̄hqs addit eis colcotar. Auicē. ostēdit q̄ medicina cau-
terizatiua est melior. et vult dicere q̄ canteriū cui⁹ quo est
stipicitas est melius. Et rō h̄ est: q̄ p̄ls morat escara sup
locū q̄n est ex medicina stipitica cauterizatiua. quāto aut
p̄ls escara stat super locū n̄to est meli⁹. et caro gñat tunc
q̄ corice cadant. mō canteriū qd̄ fit ex calce est for-
tius ceteris. vt dicit Sal. q̄nto de ige. nō tñ est stipicitas. iō
corices quos gñat sup vuln⁹ cito cadēt. s. calcari et regi-
stipicitatē bñt cū canterio. etideo meliora sunt et debent
cum alio administrari. Tunc sequitur illa para.

C Adedicine vero resistētes cōglutinatiōe sunt
sicut gypsum albugis et glutinum decoctus: et

Fluxus sang.

92

amiliū: et pulvis molendini: et gūme: et res:
et resina: et iterum paffe de vñis ipsia. Et ra-
ne sunt huius generis fm q̄ dicitur: et iterum
stella senis.

C In qua pre Auicē. determinat de cā retentia flux⁹ s̄gūi-
nis q̄ fit p immiscationē et glutinationē. et nō facit aliū Auicē.
nisi q̄ cōnumerat aliquas medicinas q̄ cōglutinat et imi-
scant. et thus. per thus Auicē. intelligit hic thus gummo-
sum et album. In thure enim sunt tres pres. est enī thus thus
gummosum et albus qd̄ est grossus. et est ibi thus qd̄ est mi-
nutum qd̄ priusq̄ teratur ex cribello ceciderit vt Sal. vi-
cit. i. z. particula de ingenio sanitatis. et est ibi cortex thuris.
modo thus grossum gummosum est minus desiccatum i
stipiticum q̄ pulvis thuris et cortex eius. Et ppter hoc di-
cit Sal. in q̄nta particula de ingenio. q̄ cū vis medicamē
oppilatiuum et viscosum facere elige thus gummosum et al-
bum: qd̄ ventibus non frangitur cū ipse cōpimitur sed
glutinari videt sicut mastic. q̄ ergo hic Auicē. ponit medi-
cinas glutinatias et viscosas. ideo ponit iter eas thus in-
telligens per thus: thus gummosum album. sed inferius po-
nit cortice thuris: q̄ ibi ponit medicinas desiccatorias. cor-
tex aut thuris et pulvis eius magis desiccant i stipitici sūt
q̄ thus. Tunc sequitur illa para.

C Adedicine vero resinētes cūz exiccatione et
incarnatione sunt sicut aloes: et cortex turis: et
sicut iteriora passularum vñe cōtra valde. et
galle cum oleo aliquo. et comburant: et quan-
do completur inflāmatiō earuz extinguantur:
et papyrus adustus et resina et scorzia ferrit:
stercus eq̄ et stercus asini adusta: et cinis ossiū
non ablutozum: quoniā abluta p̄bent gluti-
nationes: et spōgia noua submersa in oleo aut
vino: deinde adnrat: et pili adusti.

C In qua parte Auicē. determinat de causa retentia flux-
us sanguinis que fit per exiccationē et incarnationē. q̄
ambo hic faciunt vinum moduz vt dictum fuit p̄us. et nō
facit aliud Auicē. nisi q̄ ponit aliquas medicinas bec ba-
bentes facere: quāti vna est siccior alia. et hoc facit res-
pectu ad cōclusiones diuersas. q̄ in corpore siccio competit
medicina magis siccā. in corpore humidum minus.
et ratio huius apparet ex prius dictis. et patet quod dicit.

C Tunc sequitur illa para.

C De narratione medicinarum simplicium et composita-
rum specierum diuersarum fortium in prohibitione flux-
us sanguinis. CAP. XXVIII.

L De illis que dicit Sal. et narravit be-
ne et experta sunt post ipm et inuenta
sunt plurimi inuamēti est vt sumatur
de colcotar. xx. et de minuro ture. xvi.
et de aloē et glutino siccio ana. viij. et de arseni-
co. liij. et de gypso vebemeter trito pulueriza-
to vt atomi post cribellationem. xx. curet cum
eo puluerizato super licinia et spargendo su-
per locum: quoniā est mirabile. aut sumat sar-
cocolla de mecha et aloes et sanguis dra. et po-
natur super licinia et stringatur et aloes et tus
solum cum pilis fm q̄ sciauit. et iterum spon-
gia adusta sicut dixim⁹ et later adust⁹ fumanē
spōgia et scorzia plibi et myria et aloes: aut su-

manēt tus et aloes et sulfur aut tus et sulfur: et fiat puluis: aut administretur licinium cum albu mine oui: aut sumat de colcothar. xx. et de ture aut minuto turis. viij. et resine. viij. et de gypso adusto. viij. aut sumatur colcothar et de gypso: adusto. viij. Aut sumatur colcothar eris vsti et calcadis et draganti adusti ptes equales. Et de bonis ad fluxum sanguinis. et pprie ex dragan to est vt sumat aloes pars. i. et .j. primi ambo rum in corpore graui: et fm eorum in corpore le ui et corticis turis in corpore graui. dragma. i. et turis ipsius grossi pinguis in corpore leui ps .i. sunt cōtenti super ea ambo: aut sanguis dra conis. et sarcocolla conficiantur cum albumi ne oui et ponantur super pilos leporis. et pre parentur fm locum.

CIn qua parte Auicennae postq̄ determinauit de omnibus causis et modis retentius fluxus sanguis determinat siue narrat quasdam medicinas et simplices et cōpositas valē tes ad fluxum sanguinis: quarū quedā sunt cauterizātes. quedam aut non. et de illis etiā vna est magis sicce cōple xionis q̄ alia. et hoc facit habendo respectum ad diuersa corpora. narrat ergo quasdam medicinas que est cōposita ex medicinis cauterizantib⁹ et medicinis incarnatiuis. ps quod dicit. aut sumat farcolloa etc. Ite sunt medicie etc. cōglutinatue et incarnatiue aloes et thus cum pilis. i. lepo ris madidatis in albumine oui fm q̄ sciuit supple ē me dicina bona ad retentiones fluxus sanguinis. **C** Est autē bicaduerrēdum de hac medicina que fit ex thure aloes q̄ est medicina fm q̄ Sal. dicit quinto de ingenio laudabi lior omnibus alijs ad restringendū fluxum sanguis. et docet ibi Sal. qualem substantias debet habere. et etiā modū compositionis eius quantū ad pondus suarū partiu⁹. Di cit enim q̄ ista duo puluerisata cum albumine oui tempe rentur et ad mellis spissitudinē veniant et in vellere lepo ris inducta super vulnera imponant: ita tamen vt multe quātitatē sint: deinde ligamentū quoniam vel quinquies in loco vulneris inuoluat. et tunc Sal. ostendit modū cō positionis ipsius. Dicit enim. vt hanc medicinā diuer se facio. nam aliquando pono partem vna⁹ aloes et duas thuris aliquādo eguale pondus. aliquādo vero duas par tes aloes et vnam thuris. na⁹ in corporibus siccis et me mbus siccis maior pondus aloes inducat in humidis vero ecōuerso. in medys vero equaliter. Item aliquādo vice pulueris pono puluerem et cortices eius. nam puluis thuris et cortices eius stipticiores sunt thure. thus tamen me lius est in inuiscando et cōglutinando. Et ideo cit⁹ vis me dicamen viscosum et oppilatiu⁹ facere elige thus gūmo sum et albus. et maxime etia⁹ cum vis hoc facere in cor poribus lenib⁹. Sed cum vis medicamen stipticum et ma xime desiccatiu⁹ facere sicut in fluxu sanguinis ex arta ria. quia artaria indiget magis siccis et stipticis q̄ vena po ne puluerem thuris et corticis eius. et maxime si etiā hoc sit in corporibus duris et siccis. Et addit Salie. q̄ ideo de hac medicina prolixē disputauit quoniam meliores inue nire nullatenus potui. miror quoq̄ si aliquis eā inueniat meliorem. videt cum ea sanguis de pelliculis cerebri fluentem semper curari: et cum qui de vulnerib⁹ colli flue bat. illum etiā qui de faucibus egrediebatur nullū in eis ligamen imponens. Et de bonis ad fluxus sanguinis pro prie ex draganto quod est ex medicinis causticis est vt su

matur draganti aut aloes pars vna. et .j. p̄mum amboꝝ in corpore graui. et eorum in corpore leui. **C** Hoc dicitū potest dupliciter exponi. vno modo sic. p̄mum eorum. q̄ dragantum supple sumatur in corpore graui. i. in corpore sicco. et eorum puta aloes supple sumat in corpore leui id est humido. Et ratio huius est. q̄ medicina sicca cōpo nitur corpori sicco. et minus sicca corpori humido. mo drag antum est siccius aloes. Alio modo potest exponi vt refe ratur hoc ad pondera. et exponitur sic. p̄mū eorum id est p̄mum pondus istarum medicinarū. i. que est pars vna sumatur in corpore graui. et scdm eorum id est scdm pōdus quod est pars media sumatur in corpore leui. vnde si vis administrare dragantum. vt quando. i. vis facere medici nam causticam et componere eam cum thure administra partem. i. ipsius in corpore sicco. sed in corpore būdo ad ministra partem. et thuris partem. i. Si autem vis admi nistrare aloes et thus: vt quia velis facere medicinam in carnatiuam et conglutinatiuam: tunc administra aloes in corpore sicco partem. i. sed in corpore humido partem. et causa hui⁹ apparet ex dictis. et corticis thuris. supple lue cum medicinis predictis in corpore graui id est sicco partem vna⁹. thuris ipsius grossi pinguis in corpore leui id est humido pars vna. Et causa huius est. quia cortex est sicci⁹ thure vt dictum est. et ideo in corpore sicco compo nit cortex in humido autem thus. sint contenti semper ea ambo. id est sint contenta ambo corpora. i. et sicci⁹ et lenē. et ex tali compositione medicinarū siue velis facere medi cinam causticam siue velis facere medicinam glutini nam. et viscosam. quia in vtroq̄ corpore fit cōpositio me dicinarum respiciendo complexionem naturales ipsos. aliud quod Auicennae dicit patet etc.

C Explicit tractatus secundus de vlceribus. Incipit tra ctatus tertius de vlceribus.

C Sermo vniuersalis de vlceribus.

CAP. I.

Vlcera generantur a vlceribus et ab exitibus eruptis et a pulsionib⁹: et solutio cōtinuitatis in carne quā do facit sanem et pus nomina tur vlcus.

CIn precedētibus tractatibus Auicennae dicit modū curatiois solonis cōtinuitatis q̄ est attritio et co tussio et silus ipsi fm q̄ accidit in membris carnosiss. In pre ista q̄ est tractat⁹ tertio. sen q̄rte dat modū curatiois solutis cōtinuitatis in membris carnosiss q̄ dicit vlcus. Et dicit dicitur hoc pars in ptes duas. In pma parte determinat de vlcereb⁹ ostēdendo modū generatiois eoz et differentias et diuersitates q̄ in eis cōtingūt. in scda docet modū curatio nis eoz fm oēs illas diuersitates. scda ibi (Scias q̄ oia vlcera indigent ep̄catōe quadā) pma in duas. pmo po nit modū fm quē generant vlcera et causas eoz. ostēdit quid est vlc⁹. scda ostēdit diuersitates q̄ cadūt in vlcereb⁹ causas et accidētū quorū dā q̄ in eis cōtingūt. et ibi (Et vlcera sunt apparatus et sunt habetia p̄funditate) pma in duas. pmo ostēdit cāe et modos generatiois vlcera et ostēdit etiā quid est vlcus. secundo. quia ad vlcus con sequitur sanies et pus ostēdit causas propter quas gene ratur pus et sanies in vlcereb⁹. secunda ibi (Et non facit pus etc) **C** Circa p̄mam partem intelligi debet vt habetur intentio Auicennae. q̄ differentia est inter vuln⁹ et vlcus. q̄ vuln⁹ dicit esse solo cōtinuitatis sensibile: cū nondū sit in ipso gñatio saniei. et vlcus dicit esse solo cōtinui mani festa et sensibile: cū in ipsa sit generatio saniei large sumē do sanie siue sit bona et laudabilis siue mala. et vlc⁹ est et solutio cōtinuitatis manifesta. et iō vlcus dicit cōtinuitatē

Tractatus .III.

In vniuersali

23

solo pñui ex recēti tpe facta absq; q̄ ibi sit aggregatio san-
neci. vltus autē solo pñui. vbi grā. sic qñ in vulnere pp
aliq; accis fit aggregatio būditatis q̄ solidationē ei⁹ p-
bibz. z hic ē ēt q̄ vulnera trāseūt in vlcera: nō autē ecuer-
so. Et q̄ vlti⁹ manifeste appz q̄ cus gñatō saniei fiat ex
aliq; mō defluēte ad mēbz. vel aggregata in mēbz q̄ pfe-
cte cōuertī nō pōt. Itā autē mā cū dīstruēdo carnis ēē nō
pōt nisi aut in vulnere aut in apate q̄ aggregat sanies. qz
tunc in ipso scā ēē manifesta dīstruēdo in carne aut cū bu-
morib⁹ acutis ex gbus accidit carnes corrodī z dissolui ex
gbus humoribus sūt pustule corrosiue. hoc ē qd̄ Aūicē.
vicit vlcera tñ gñāt ex trib⁹. sicut a vulnerib⁹ aut ab exi-
turio cū sunt corrupte aut ex pustulis supple a gbus accidit
ambulatio z corrosio in mēbz: q̄lla sunt pñua z ignis pñi
cus z silia. z illud cōcordat ei qd̄ ipse dixit ēē in 2° fen. pñi
canōis. q̄ cāe vlcera aut sunt apata q̄ aperit⁹ aut plaga
aut botbo: q̄ se comedūt ex gbus vlti⁹ manifeste appz q̄
vlcera a cā pñitua imēdiate gñāt nō pōt sic vulnera. qz
in pmo occurrit cāe dīstruēdo solū pñui nō est pōtē sa-
nī gñāt. s. vlcera oīa gñāt a cāis corrosiue. (C. Scdo
vlti⁹ appz q̄ in vlcereb⁹. ppe cōtēpē aliqd cū solu-
tōe pñui iunctū qd̄ idicat diuersus modū curationis a
curatioē q̄ debet soloni pñui. vñ est solo pñui. s. cū vul-
neribus nō est alia dīspō cōiuncta qd̄ idicat aliud medica-
men debere administrari qd̄ sit alteri. nāe ab illo qd̄ curat
solonē pñui. z ppterēa vuln⁹ cū ē de peditio carnis cus
solū in eo itēdīt adit carnis adbus qd̄ vuln⁹. Lū aut pp
aliq; accis accidit multiplicari būditatē in loco rōne cui⁹
cōuenit postea sibi mūficatio z absterio q̄ nō cōpetit so-
lutiō pñui vñ solo pñui est dī vlc⁹. (C. Et ppterēa est i-
telligēdū vlti⁹ q̄ vlc⁹ nō īmerito pōt dici solo continui
manifesta pposita. vuln⁹ aut solo pñui simplex manife-
sta simplex nō gde: qz in ipso nō possit cāe dē ppositio alte-
rius morbi. qñ in vulnere a quo scā ē de peditio carnis pñi-
ficatiōē est ppo alteri. morbi bī dīcī Bā. in reg. 3° de ige.
san. s. dī simplex qz pp talē pōnē nō idicat diuersus mo-
dus medicaminū administrari debere. nā s p pōnē sit
sibi diuersa itētiō: hāc tñ diuersa itētiōē vñ modus me-
dicamē pplet. Ulc⁹ aut dī h mō ē solo pñui cōposita. z
ppterēa sub tractatu vlcera ppebendit modus curatio-
nis fistulaz cauernarū z vlcera puridoz. z vlt oīus cum
gbus alia dīspō ē iuncta: rōne cui⁹ indicat diuersus medi-
camē administrari debere. z bec ē itētiō Aūicē. si quis subtili-
aduerat. 4° fen. pñi canōis cā: de solone pñui. Itā etiā
pīte ēbī ex bis q̄ dicunt 3° 4° de ige. san. Et p plecta de
claratiōe istoz recurrit ad scriptū qd̄ ibi fecimus putans
nō min⁹ ēē vñlī isto. Scdo itelligē qñ Aūicē. dīc. z qñ fa-
cit sanie z pus noīat vlc⁹ q̄ sanies vñ h referri ad sanies
laudabilē: pus at referat illaudabilē. Uēz ē q̄ aliqui au-
ctores cōiter vtrog mō vtunf ad vtrog. Deīde cus dicit.

Et non facit pus nisi ppterēa q̄ cibus qui ve-
nit ad ea cōuertitur ad corruptionē ppter debi-
litate mēbz: z quonīa ppter debilitatē suā
resoluitur ad ipsuz z attrahuntur versus ipsū
superfluitates mēbz q̄ vicinatū ē: aut pro-
pter vnguetā mollificantiā membrū z liniētia
ipsū cū būditate suā z vinctositatē suā.

In ista pte q̄ vlcereb⁹ gñātur sanies aut pus ostēdīt can-
sas p q̄ gñātur sanies ex pus in vlcereb⁹. z oīo facit. p po-
nit cās gñatē pp quā gñātur sanies in vlcere. z in spālī oñ-
dit cās gñatōis saniei illaudabilis: z ostēdīt diuersitates q̄
in ipā pñgūt. z ibi. (Et q̄ de gñe pus subtile rē.) (C. Cir-
ca pñā ptes est itelligēdū qd̄ duplicē ponit cām p quā sa-
nīa generatur in membrō. yñā gde cās ponit q̄ ē sic pñi-

polis cā. alia vñ cās ponit sic coadiuuante ad B. Lā qdem
pñcipalis ē debilitas vñtis nutritiue. q̄ gde pp duo est cā
gñatōis saniei. nā in sanie duo pñgūt vel xcurrūt. vñz
qd̄ est būditas que subyit p mā ipsa. scdm est alteratio
diminuta cū putre factiōe pñmixta. nūc aut debilitas vñ-
tis est cā q̄re multiplicetur in mēbz būditates īgñit de-
bilitas mēbz est cā vt ad ipz expellant supfluitates alio-
rum mēbz. īngñitū est cā vt in ipso mēbz octineat
supfluitas nutrimenti. z īngñitū etiā est cā vt nutrimentū
totū qd̄ venit ad mēbz nō possit fm sui totum cōuertī in
ipm. vñ remanēs in ipso multiplicat f būditates in eo.
Debilitas aut vñtis est cā vt in tali būditate pfecta non
fiat diuersio. z qz pp debilitatē būditates q̄ sūt in mem-
bro nō pōt regi pfecte a calore nā cōuenit q̄ in talib⁹ bu-
miditatib⁹ īnit calor extrane⁹ pp quē aliq; modus putre
factiōis existat ex quo cōuenit q̄ būditates in sanie puer-
tant. cā aut coadiuuas ad gñatōē saniei ē medicā mol-
lificans z lenificans membruz cum būditate z vincto-
sitate. bec enim coadiuuat ad hoc vt būmiditas conten-
ta in membrō efficiatur sanies ppterēa quia sanatio vt
dictum est cum quadam putrefactione consistit. putre fa-
ctio autem sicut dicitur quarto de ingenio sanitatis fit cū
calido z būmido. quia que putrefiunt vt sic sunt calida et
būmida ppter qd̄ cus talia medicamina caliditate z bū-
miditate participant disponunt būmiditatem vt in ipsa i-
ducatur alteratio que in generatione saniei cōcurrit. z hoc
est qd̄ dicit Galienus quarto de inge. sanitatis. qd̄ in vul-
neribus cōsultus in quibus sanies debet generari tetra-
farmacum z omnia calida z būmida in eis sanie fēstīat.
Et quibus verbis possumus accipere qd̄ medicina gene-
rans saniem est duplex. quedam est generans sanies. quia
calorem naturalem in membrō multiplicat z ipsa confer-
uat ppter caliditatem temperatam z vīscositatem suā.
Et iste quidez sunt que administrantur in apostematibus
cum maturatiōe īdigent de quibus facta est mentio mul-
tociens supra in cā: de medicinis maturatiuis. Alia vero
est medicina generans saniem. quia disponit būmiditatē
ad alterationem similem illi que fit in generatione saniei
quod alteratio est cum putrefactione permixta. z tales me-
dicine administrantur in vulneribus vel in vlcerebus in
quibus indiges saniem generare. z de talibus medicinis
hic fit mentio que sunt mollificantes z lenificantes mem-
brum z que sunt būmide vinctose. vnde z tales in omni-
bus vlcerebus multiplicat saniem. Deinde cum dicit.

Et qd̄ est de genere pus subtile noīat virtutē
z qd̄ est grossum noīat sordities: z est res spī-
sa coagulata alba: aut ad nigredinem declinans
aut sicut fec.

In ista parte in speciali ostēdīt causas ppter quas con-
tingit saniem generari in vlcerebus que est sanies illaudabi-
lis. z ostēdīt etiā diuersitates talis saniei illaudabi-
lis. z pmo facit hoc. secundo ponit quoddam incidens in
quo ostēdīt diuersum modum curationis penes diuersi-
tatem saniei illaudabilis in vlcere existentis. secunda ibi.
(Et virus quidem indiget rē.) (C. Circa primam partem
intelligendum est qd̄ Aūicē in bis verbis vult ostēdē
re diuersitatem que competit in sanie illaudabili. bec au-
tem diuersitas est ex parte coloris z ex parte substantie.
Ex parte coloris quia quedam est alba non habens veras
albedinem. quedam autem est nigra. quedam autem est
habens colorem fecis. z simili modo in tellige de alijs di-
uersitatibus que possunt fieri ex parte coloris illaudabi-
lis. Ex parte autem substantie est quia quedam est subti-
lis valde z ista pñtio noīe vocatur virus. quedam autē est
grossa valde coagulata z spissa valde. ista pñtio nōmī-

vocat fordes: sic dicit Auic. Et quibus verbis habet q' sanies que t3 mediū iter oīa ita dicit sanies noīe absolutio. dīa at ē iter vir? sordē sīc hīc inuitur ab vlcere. et pte materies ex parte agētis. Et pte qdē māc q' sordi subgītur p materia humiditas grossa et viscosa flegmatica. mā aut virus est humiditas calida subtilis. Et parte aut agētis est differētia qd ad virus cōcurrit multa calitas putredinalis. in sordē aut est dīminuta caliditas ppter mās frigida ex qua causat. ¶ Aduertēdū tamē vltērius ne errare cōtingat q' quādo dicitur est q' sanies laudabilis tenet mediū iter virus et sordem. nō sic est intelligendū quin ibi nulla cadat diuersitas. Nam dictū est in 3° de ingenio sanitatis. q' in quolibz vlcere q' tuncūq' sit laudabile generantur due supfluitates: quarū vna ē grossa et altera subtilis. Et ppterca dictus ē ibi q' in omni vlcere indigemus medicina epiccante et etiā abstergēte. Lū ergo ista duplex supfluitas subgīatur etiā p mā sanie laudabili manifestum est q' in sanie laudabili adhuc est aliquid subtile et aliqd grossū. sed tamē subtile et grossum quod in ipsa est nō ppter dicit virus nec fordes de quibus hic itelligit Auic. q' in viru sordē supponit aliquid p mā cui nodus est do minū calidū nālis. s3 oīno est mē extraneus ipso. p3o pte facta aut declaratio illoz recurat ad scriptum quē feci super libro de ingenio sanitatis. Deinde cum dicit.

C Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humoris aquosorum: et ipsorum calido: et sordities generatur ex grossitie humoris. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apostematis: et virus eget epiccante: et sordities abstergente.

C In pre ista ipse ponit quoddā scīdēns in quo ostendit diuersitatē modī curationis q' debet vlceri rōne virulētice et sordis. qm in vlcere rōne virulētice debet vebemēs epiccatio vltra illā que debet vulnēri vnde et vlnus. rōne autē sordis debet vebemēs absterfio vltra illā que debet vulnēri vñ vlnus est. Ratio autē qre vlcēri debetur epiccatio rōne virulētice est. q' virulētia pbbet cōsolidationē et nascētia carnis īgūm humiditas cui cōtraria est epiccatio. fordes autē pbbet cōsolidationē et nascētia carnis īgūm adheret et aglutinat osificus porozū carnis. huic autē cōtraria absterfio. ppter quod in vlcere rōne virulētice debet epiccatio. rōne vero sordis absterfio.

C Et vlcera sunt apparentia et sunt habentia p funditatem. et vlcus quod pfunditatem habz nō euacuatur quin aut iam idurata sit caro circumdans ipm et noīatur fistula et est sicut cāna penetrans in membrū: aut nō idurata aliquid et nominatur abscessio et cauerna. Et quādoq' dicunt quidam abscessionem illud quod elongatū est sub cute et separatur ab ea cutis: et ca uernam illud qd infectū sub carne et dilaturatur in ea. Dicunt quidam: imo dilaturatū est cauerna et strictum pfundum fistula. et non est contrarietas in nominatione. Et quando est durities super vlcus apparet noīatur vlcus ostra cinus. Et fistula quidē mala est illa que nō sentit: et fm quantitatem elongationis eius a sensu erice eius malitia. Et de ipsa quedaz est equalis et de ea est quedam obliqua.

C In pre ista vī dicitur pus ostēdit diuersitates et differen-

tias que in vlcereb' cōtingunt fm qz diuersificat modum curationis eoz. et cōparat vlcera in bonitate et malitia fm illas diuersitates. ¶ Circa quā ptes vī itelligat intentio Auic. itelligēdū est q' iste diuersitates quas ponit B Auic. sic declarat B al. 3° de ige. san. finali cap. nō sūt pte ofie solonis et vni vñ solo et vni est. ppterca q' tales diuersitates sumunt ex pōne morboz alioz cū vnlere accēssū q' nō sūt ppa soloni et vni. vel pōne carū aliarū būo raliū cū solone et vni sine q'ru curatio solo et vni curari nō pōt. Et ppterca idicatio curatiua q' a talib' sumit ē idicatio q' nō pmet ad idicatioz curatiua q' sumit ab eētia vnlneris vñ vln' ē vel vñ solo et vni est. solū. n. ille ofie sūt pte ofie solonis et vni: vñ solo et vni ē. q' sumunt a ppa accētib' solonis et vni vñ solo et vni ē. q' nō idicāt aliud eētia in curatiōe ab eo qd solo et vni idicāt qz dā diuersitate idicēt i curatiōe ipm. in diuersitas illa eētia nō ē sic sūt ofie sumpte a magnitudine et paruitate solutiōis et vni et figura ipm. et pfunditate. qz. et p punda et supficialis. et ab eēlitate et iēgilitate ipm. ¶ Iste. n. diuersitates aliquo diuersificat curatiōis solonis et vni: sic apparuit supra i ca. de curatiōe vnlneris. in hoc diuersificatio nō ē penes aliud qd debet soloni et vni vñ solo cōtinuē. id tota h' diuersificatio ē solū i mō curatiōis q' debet soloni et vni vñ solo et vni ē. S3 ofie et diuersitates vnlneris q' sumunt ex pōne alteri morbi cū vel accēssū alie sic doloris vel pōne alie cū bñoxialis. Itē qd nō sūt pte solonis et vni ab eis sumit alia idicatio curatiua q' illa q' debet soloni et vni vñ solo et vni ē. et q' vī bñū ē pus in illo tractatu tradidit modus curatiōis solonis et vni rōne eoz q' pponunt cū ipsa q' pbbet sanatiōes ei. Idcirco in B cāponunt tales diuersitates et ofie solonis et vni. in ca: curatiōis vnlneris in q' tradidit modus curatiōis solonis et vni vñ solo et vni alio pbbet ei sanatiōes iungit: posuit ofias et diuersitates q' sūt in vnlnerib' q' sūt pte ofie vnlneris vñ vln' ē sic ibi apparuit. ¶ C. 2. et itelligēdū q' Auic. 3° de ige. san. finali cap. nō sūt pte solonis et vni vñ solo et vni q' idicāt aliqd diuersitas a solo et vni. in oēs tales ofie et diuersitates i gēne sic eētib' eis q' bñū et de ige. sa. 3° pnt reduci ad tres. Tā ea q' pponunt cū vnlnerē a g' sumit tales diuersitates aut sumit ab ipm q' sūt sic cāe necie curatiōis vnlneris et coruptioe iparū angē vlc' et pbbet sanari. aut sumunt ab his q' pponunt cū vnlnerē sine q'ru curatiōe vln' curari nō pōt. Aut sumunt ab his q' supeniūt vnlneri rōne q'ru vln' of eē piculofū et magnū. vnde ex magnitudine et piculofitate idicāt ibi alia et iō curatiua q' illa q' ppetit vnlneri vñ vln' ē. Idē tales ofie et diuersitates sumunt a p mīs tūc sūt vidēt ei ex duob' 3° q' duo vidēt occurere vī cāe imediate ad sanatiōes vlcis q'ru vñ ē sic agēs et h' ē ppo. nā sine pōne laudabili nō pōt cōsolidatio et actio nāe fieri. Aliud vō cūrrit sic mā. et B ē vī sangis sit laudabilis i q'ro et i q' ppo qd tales ofie sumunt aut ex mō pponis: vīputat: cū vlcere pūgat malapropo vel calida vel frida vel siccā vel q'cūq' sit illa. Aut sumunt ex dīspōne sangis q' venit ad vnlnera: vīputat: q' in vlcere defuit sūguis peccāo vī i q'ro vī q'li. Et 3° p mōs dicim' qd vlcēri qdā sūt cura qdā calida qdā frida et qdā mollia et. 3° ad scdm modus dicimus q' vlcēri qdā sunt munda qdā imunda qdā virulenta et qdā foridita. Si autē tales diuersitates et diuersitates sumantur ex his sine quoz curatiōe vlnus curari nō pōt. et illa sunt multa et sūt multa que cōiungi possunt cū vlcere sine quoz curatiōe vlnus curari nō pōt quoz qdā sunt accēssia sicut dicimus isto modo q' vnlnerū qdā sunt cū dolore qdā vero pūata dolore et. Quedā vō sunt egritudines alie sicut dicimus q' vnlnerū qdā sunt apostematata et qdā pūata apo-

temate & qdam sunt cōfusua & qdam nō. & qdam sunt cū
passiua malis & qdam nō. & qdam sunt cū qdam causa vt
ad modū cause humoralis: vt dicimus qd vlcēū qdāz sūt
putrida: & qdāz virulenta: & qdam corosiuua rē. ¶ Si autē
tales dñe funtūtur ex his rōne quāru vlcera dicunt per
culosa & magna. sic hoc est triplū fm qd vult pōt dici ma
gnū & piculosus triplū vt apparet q̄to de igenio sanitatis.
¶ Nā aut est piculosus & molestū rōne nobilitatis mem
brū in quo fit. & isto mō sumit diuersitas in vlcēib⁹ penes
membra nobilia in gbus cū accidit vlcera sunt suspecta
& timorosa. sicut cū vulnera accidunt in membris neruosis
aut in supbach aut dyaphragmate rē. ¶ Aut vlcus vel vl
cus est piculosus rōne magnitudinis eius. & isto mō ponit
infra qd vlcera rotūda sunt piculosa & peiora alijs. q̄ quo
dā modo q̄tus est ad hoc sunt maiora alijs sicut appz ipe
rius. & sic etiā vlcera q̄to sunt magis pfunda in membro
rāto sunt peiora. Aut enim vlcus est piculosus rōne mali
gnitatis & pessimatis. Sic isto modo dicimus qdam esse
vlcera cancerosa. & qdā sunt qd putrefactione & corruptio
ne membra & qdā sunt corosiuua & similia: sicut herpes be
thionicus & similia. Tales qd diuersitates vlcēū bic itēdū
ponere. Quicqz ipse vlcus per istum modū ordinate non
ponit. sed eas iterum scit. Omnes tāqz quas ponit possunt
reduci ad aliquā istarū diuersitatū sicut hec omnia decla
rata sunt pfecte in scripto quem fecimus sup libro de ige
nio. ¶ Dñs qd p̄missis dicemus qd in ista pte in qua vlcera
ponit tales diuersitates & differentias vlcēū Quicqz sic p
cedit. In p̄ma parte rāgit diuersitates que accidunt vel cō
tingunt in vlcēibus maxime rōne eoz que sunt vt cause
faciētes ad sanationē eoz sine quoz curatio vlcera cu
rari non possunt. & etiā rōne eoz qd vlcera faciunt molesta
& timorosa ex parte pessimatis & malitie vlcēis & ex par
te membra in quo est vlcus. Scdō ostendit que vlcera pro
prie sunt suspiciosa & molestiora rōne q̄ntitatis eius & preci
pue in gbus corporibus sunt molestiora. scdā ibi. ¶ Et vlc
ra qdē p̄prie curatiois sunt rotūda. ¶ Prima in duas.
p̄mo ponit illas diuersitates & differentias. scdō qd in ponē
dō illas diuersitates & differentias ostēderat que sunt cau
se ppter quas vlcera p̄hibēt a sanationē ipsoz illas re
ducit ad ordinē & in summa ostendit que sunt cause in ge
nere ppter quas vlcera difficilis curatiois exsunt. scdā
ibi. ¶ Et cause que cū accidit corumpunt vlcera. ¶ P̄ma
in duas. p̄mo p̄mittit illas causas & diuersitates que
contingunt in vlcēibus. scdō reddit cām quozdā acci
dentium cōtingentiū in vlcēibus penes aliquā illarū di
uersitatum. scdā ibi. ¶ Et quādo sanant vlcera: deinde re
ducunt. ¶ Prima in tres. p̄mo p̄mittit illas diuersitates
& differentias in scdā parte ponit quoddā signū p̄prie
quod cognoscimus quādo in vlcēibus predictis in gbus
est malitia & corruptio & rectificatio cōuenit. in tertia ostē
dit in gbus corporibus vlcera sunt bone cōsolidationis &
in quibus p̄hibetur cōsolidatio ipsoz: sed apta vt in vlcē
ribus eoz coniungatur aliqua ex predictis causis facien
tibus vlcera difficilia ad sanādum. scdā ibi. ¶ Et de signis
bonis. ¶ 3^a ibi. ¶ Et corpora suscepibilia curatiois. p̄ma
in duas. p̄mo p̄mittit diuersitates & differentias vlcē
rū qd diuersitates & differentie sumunt magis rōne causariū
a quibus dependet sanatio vlcēis & que diuersitates su
munt etiam ab eis que componunt sine quoz curatioē
vlcera curari nō possunt. scdō ponit diuersitates & differē
tias in vlcēibus rōne eoz que reddunt ea suspecta & mo
lesta ppter malitiam eozum vel ppter nobilitatem mem
brū in quo sunt. scdā ibi. ¶ Vlcera autē que accidere fa
ciunt ipsūm. ¶ Prima in duas. p̄mo ponit differentias
& diuersitates vlcēū. scdō ponit quoddā signū p que docet
cognoscere vlcera in gbus est malitia & corruptio. & in qui

bus nō est malitia neqz corruptio. scdā ibi. ¶ Et vlcera qui
dem dura icipiētia. ¶ Prima in duas. p̄mo ponit vniū mo
dū diuersitatis in vlcēibus. scdō quādo ponit alius. Et oēs
isti modi predicti diuersitates accipiuntur penes predicta
que possunt componi cum vlcēibus a quibus p̄hibetur
sanatio vlcēis sicut dictum est superius. scdā ibi. ¶ Et vl
cera qdam diuiduntur. ¶ Prima in tres. p̄mo ponit illum
modū diuersitatis in vlcēibus. scdō quādo ponit alius. Et oēs
diuersitates in vlcēibus fm opposita est vlcus qd dicitur
fistula. & hoc est vlcus pfundum quod peruenit ad membra
posita in fundo docet distinguere per signa ad qd mēbrū
positum in pfundo peruenit vlcus. tertia penes cognitio
nem talis vlcēis docet certificare quoddam ambiguum.
scdā ibi. ¶ Et que vadit ad neruum. ¶ Tertia ibi. ¶ Et multo
tius sunt fistule. ¶ Prima pars habet plures partes: scdō
est hic curandum de diuisione partū minutius dōmo
do habeantur principales intentiones totius capituli. Di
cit ergo p̄mo. ¶ Et vlcera rē. & nominatur fistula: & est sicut
canna rē. ¶ Circa hoc verbum est intelligendum qd hoc
nomen fistula dupliciter accipitur. vno modo cōmunitur
& large. & isto modo fistula videtur esse quodcuqz vlcus
difficilis sanationis & cōsolidationis: ppter qd inuenera
scit cum antiquatur. Alio modo accipitur fistula p̄prie.
& isto modo fistula est vlcus difficilis sanationis cum quo
est caro in filtrata & dura habens concantitatem & pfundi
tatem in membro ad modum cancri. & has duas significa
tiones fistule videtur insinuare Albucaſius cum diffinit fi
stulā dicens. Scias qd oē vlcē aut apā qd iucteracit cū an
tiq̄tur cū fit vlcē & nō solidat & emittit pus sp̄ & nō absin
dit tūc noīa & q̄cūqz mēbro fuerit fistula. Et nos notam⁹
gubēt ip̄s. Et h̄ dixit q̄tū ad p̄mā acceptionē eius & lib
dit loquēdo de fistula p̄s p̄p̄as & stricte acceptionē ei⁹. Et si
fistula qdē p̄s vitat ē nodario infiltrata dura & alba & can
tas ē sic canitas pene anseris. & p̄p̄s noīant qdā eā vlcē.
p̄mā. & Aliabas loquēdo de fistula p̄s largam acceptionē
& cōz ei⁹ dicit. Quicqz vlcē trāsit. & dicit & nō sanat fit fistula.
Et q̄qz dicit qdā. ponit itētiōne q̄rūdā. s. medicos. veterē
rū circa significatōes p̄dōz noīa qd itētiō reuertit i codē
cū illa quā dixit vt dixerat. Et iō subdit qd nō ē dicitur i
hac noīatiōe. Et q̄n ē durities sup vlcē apparet. i. manifestat
tur in p̄rib⁹ circūstrātib⁹ ēē in ipso vlcere noīa vlcē ostrā
chinū. & d̄f ab ostraca sic ē cōcula marina. vñ q̄n in tali vl
cere ē durities mltā sic i ostraco: d̄circulo tale vlcē d̄f ostrā
chinū. Et fistula qdē mala ē q̄ nō sentit p̄p̄rea qd signifi
cat ēē scdā corruptio & mortificatio in carne. Et de illa qdā
ē eq̄lis. i. recta scdō i carnē p̄s loq̄r rē. Deinde cū dicit.

¶ Et que vadit ad neruū dolet vehementer &
p̄prie quando tangit eius inferius cum ten
ta: & forrasse difficilis fit opario illi⁹ membra
est humiditas subtilis tēis sicut fit ad illa que
p̄uenit ad os. & quādo p̄uenit ad ligamētum ē
illud quod currit p̄p̄inquinz illis. Quēz dolor
i osuosa & ligamēti forrasse nō magnificatur
i humiditas que vadit ad os est subtilior & de
cliuio: ad citrinitatē: & ex p̄ueniēte ad venas
arterias multoties egreditur fer. & q̄qz si fu
erit tendēs ad venas sanguis plurimus & ad ar
teriaz sanguis subalbidus cū fluxu sanguinis
i processioē: & ex ea que p̄uenit ad carnem cur
rit humiditas viscosa grossa turbida cruda.

¶ In parte ista qd fistula est vlcus p̄ueniens ad pfundum
docet distinguere ad qd mēbrū pfundus positū p̄uenit

boc vlcus docet diffignere maxime ex modo humiditas
tis que egrediuntur ex vlcere ofificio. Nam quado pfundi
tas fistula solū est in carne tunc ex ofificio vlcis egredi
tur humiditas viscosa grossa turbulenta. quado vero ad
venas puenit egreditur humiditas qdam ad modū seris. et
qñq egreditur sanguis habes colore purpureus. s; ex illa
que peruenit ad artariam egreditur sanguis subalbidus vs
tendens ad quādam flaneitatem cū quadā impulsione i sal
tu. Ex illa at que puenit ad ossa i ligamēta i nervos egre
ditur humiditas subtilis i tenuis. Sed hec est differentia.
qz quado peruenit ad nervos tunc est cūz vebemēti dolo
re i precipue quado tangitur intrinsecū eius aut cūz ferro
aut cū tenta itus in tali vlcere. membrū autem pibetur
a motu. aut nocumēta bz in operatione motu precipue
si nervus ad quē puenit ofificium fistule sit ex nervis mo
tuis: s; in illa que peruenit ad ossa i ligamēta nō est dolo
r. Diffātia aut iter illam que peruenit ad ossa i que pue
nit ad ligamēta est: qz ab illa que peruenit ad ossa egredi
tur humiditas magis tenuis qz illa que peruenit ad liga
menta i magis tendens ad citrinitatem qz sit illa que per
uenit ex illa que puenit ad ligamēta. i dec est itētio Aulic.

Sed aliquis dubitabit

quīpse ponit q ex
fistula pueniēte ad nervos i ossa i ligamēta egreditur hu
miditas magis tenuis qz ex illa que peruenit solus ad car
nem. Nam istud videt falsum. qz humiditas que egreditur
ex vlcere videt magis generari ex supfluitate nutrimentū
illius particulē vel pportionalitē aut generatur ex nutri
mento quod nō pōt cōnēti in illa particula. nunc aut nutri
mentū i supfluitas nutrimentū ossium i ligamentoz et
nervuoz sunt viscosa i viscosiora. i grossiora quam car
nis. Et per similem rōnem videtur falsius esse quod ex
fistula pueniente ad ossa egreditur humiditas tenuior qz
ex illa que puenit ad ligamēta. qñ nutrimentum i super
fluitas nutrimentū ossis viscosior i grossior est qz sit ligamē
tū. Et p. falsum dicitur vebemēti qz dicit q in illa que va
dit ad nervum puenit vebemēti dolo i precipue si tāga
tur eius inferius cum tenta. Nam videtur q quado fit ta
ctus partis iterioris qz tunc minor aut nullus fit dolor. qz
nervus ponitur esse organū tactus. Nūc aut phisiosophus
vult qz sensibile positum supra sensum nō causat sensum.
Sicut res visibiles supra oculū nō videt. qz etiam si tangi
bile peruenit interiori ad nervum non debz sentiri. i per
hīs nec doloze facere nedū qz augeat. ¶ Solo i p. ad pri
mū dōm: sicut dicit Aulic. quod quado fistula peruenit ad
carnem solam egreditur humiditas grossa i viscosa. min
autem grossa i tenuior quado peruenit ad nervū. tenuior
autem quado peruenit ad ligamēta. i ad huc tenuior quā
do puenit ad ossa. Et causa huius est multiplex. Nam humi
ditas que multiplicat i residat ab vlcere. aut ipa puenit
aliunde ad vlcus. i tunc venit per porositate mēbz in quo
est vlcus. i membris ergo que poros habent latiores pōt
ex poris eius residare ad vlcus humiditas grossa i subti
lis. s; a membris que habent poros depresso i strictos. iō
nō potest residare ex poris ad vlcus nisi id qd subtile est
i virulentū. i quāto bz poros strictiores tanto id quod re
sidat ex poris eius ad vlcus est subtilius i tenuius. i per
hīs illud quod egreditur ex vlcere i subtilius i tenuius.
qz caro bz poros latiores i substatie laxioris i rario
ri: adeo humiditas que puenit ad vlcus eius potest gros
sius residare. Ex vlcibus aut que pueniūt ad membra
depressa i solida. qz ex poris eoz ad ofificium vlcis nō
residat nisi id quod est tenue i subtile. idcirco ex talibus
vlcibus egreditur solū aliqd subtile i virulentū. i p.
pterea qz os est depresso i substatie qz ligamētum i liga
mentū qz nervus i nervus qz caro. idcirco ex fistula q ad

os peruenit egreditur humiditas subtilior. deinde ex illa
que puenit ad ligaturas. deinde ex illa que puenit ad ner
uos. Adiuuat aut ad hanc cām predictis modis disposi
tōis vlcis qd est fistula. qz fistula i vlcis est. est vlcus
in quo est caro infiltrata dura. i ppterea in vlcere fistuloso
qñtum ad partes circumstantes eius est durities multa ita
qz ex partibus eius circumstantibus nil residat etiaz pro
pter duritiem nisi aliqd tenue i subtile. Et quāto mem
brum ad quod cōtinuatur est durius tanto erit tenuius id
qz poterit residare. s; ista durities terminet ad membrū
sube laxē i rare sube puta ad carnem tunc ex tali vlcere li
cet rōne loci i partū circūstantis eius nō egredietur ni
si humiditas tenuis i subtilis tamē rōne fundi ei⁹ ex quo
pōt residare humiditas grossa i turbulēta i viscosa. Egre
ditur humiditas grossa viscosa i turbulēta. i ppterea qñ
ofificiū fistule peruenit ad carnē solūz tūc ex fundo vlc
is egreditur talis humiditas grossa. S; quado peruenit
ad membra depressa egreditur humiditas tenuis i subtilis
i magis tenuis quāto membrū ad quod puenit est depre
ssus sicut os. Aut ista humiditas in vlcere multiplicat p
pter defectū partis ogerentis nutrimentūz i supfluitate
nutrimenti quod peruenit ad mēbz. i tunc quāto est ma
ior defectus pris tāto humiditas remanet magis tenuis
qñtum est ex se. qz minus similitur membrū quod bz hu
mistantiam grossam. Nūc aut quado vlcus puenit ad os ner
uos i ligamēta peruenit ad membrū cuius virtus est de
bilis fm nām ppter frigiditatem pponia ppter qd in egi
tudine plus deficit in eis virtus qz in membris carnis.
Vnde humiditas ad ipm peruenit que mutari nō pōt qñ
nullā alterationē recipit vsi egreditur sanies. s; in membris
carniosis: qz nō fit in eis est vir⁹ bec debilitata. Talis hu
miditas licz nō possit cōverti in carnē tamē aliqd modū
retinet alterationē pp quē aliqd igrossationē retinet. vsi
egreditur bec humiditas grossior. i qz qñ mēbz ē dur⁹
i deplius tāto bec v⁹ est in eo debilior: sic est in ossibus.
Idcirco ptingit qz qñto vlcus peruenit ad membz depre
ssus tāto humiditas ex ofificio vlcis subtilior i tenuior
egreditur. Coadiuuat aut ppcue ad vtrāqz istarū carū qz in
vlcere fistuloso qñ vlcus fistulosus sic dicitur est stylosus in
quo sit infiltratio dura humiditas qz est grossa i terrefris
retinet inaiscacia in carne. i iō tenue i subtile solūz egredi
tur. i ppterea qñ in hoc vlcere est maior durities i magis
occupat durities in pfundo. tāto magis est signūz qz reti
net mā terrefris i grossa i carne: solū id qd tenue ē egre
ditur. Nūc aut qñ vlcus hoc puenit ad ossa pfundiorē bz
duritiē i maiorē. deinde qñ puenit ad ligamēta. deinde quā
do puenit ad nervos. mino iō aut qñ solū fundus ei⁹ termi
nat in carnē pp qd hūiditas qz egreditur ex vlcere tenuior
egreditur qñ ad os puenit. deinde qñ ad ligamēta. deinde qñ
ad nervos. grossior at pōt egredi qñ solū puenit ad carnē.
Dixit at qz qñ puenit ad os qz hūiditas egreditur declinior
ad citrinitatē. Et rō ē ppterea: qz vtrūqz ē. Quāto puenit
ad mēbz deplius tāto ē apt⁹ egredi id qd de hūiditate
ē subtile. nūc aut id qd in hūiditate ē subtile i id qd colo
ricū ē vel qd pportionalē colē. qñ cū tale declinet ad citri
nitatē. idcirco ex tali fistula id qd egreditur est subtile decli
nare ad citrinitatē. S; ex illa q puenit solū ad carnē egredi
tur hūiditas grossa pp cās dicitur: est ē viscosa qz i grossius
vel ē ē viscosa qz talis hūiditas nō ē digesta: cū b vlc⁹
sit laudabile. Est et turbida. i bz obscuritate qdas. tū qz
bec hūiditas nō ē pfecte digesta. tū ē et ex tali vlcere p
egredi hūiditas ois mōi qz pmixta ex diuersis hūiditatibz
bz colore turbidū. Ex bz bō diligētē hīs itēll⁹ poterit sol
uere pma dubitatōes i eius argumentū. ¶ Ad cōm
dōm est q in illa que ad necium puenit est vebemēti do
lor. Et rō bni⁹ ppterea qz pue talis puenit ad sensibū

Tractatus .III.

membris. Et tunc autem pus est in membro sensibiliori tanto dolor plus augmentatur. Et ideo Salic. in regni ponit q punctura in nervo ppter plm dolorem: qui tunc sequitur est parata aduocare ipsam. Augetur autem dolor in B ppter fit tangantur eius interiora contenta: vt dicit Auic. Et ratio est qz bec est regula generalis: tunc apparet in libro de accidenti et morbo. q in motu augetur passio in membro magis qz in quiete ppter ea: qz in motu fit inotatio passionis. Et iterum videmus multotiens aliquas mam quiescentem in membro non facere passionem in ipso membro. Sed cu mouet per ipm ingerit passionem et dolorem in eo. Et ppter ea qz ex tacto talis vlcis fit parte iteriore accidet qz in parte nervosa passio augetur. hinc est qz tunc dolor augetur. et qz ista pars nervosa est sensibilior tanto in tali vlcere quado tangitur eius interiora totum fit maior dolor qz in vlcere alio. Et intellige ante totum hoc quod dicit Auic. esse verum supposito qz in tali vlcere non accidit in nervo corruptio et putrefactio. tunc enim qz sensus destruitur et dolor in tali non percipitur. Argumentum autem quia vt dicit paladinus: pma pars pendente est ad quam locutus es considerare personas cum illud scriptum fiat pro illis qui non tante pcuratori alie adherent sicut exiger solutio argumenti. idcirco bic solvere non curamus. Et dicit aut Auic. vlcis qz ex fistula que ad venas peruenit egreditur humiditas sicut fex. et hoc est ppter ea: quia ex officio venarum sanguis resudans etiam contentus in venis permixtus cum humiditate vlcis assimilatur eas quas sicut. Si autem coringat qz sic perueniat qz vlcis scinditur vel corrodatur tunc egreditur sanguis in forma sanguinis a venis. Et si qdes fit sanguis venalis tunc sanguis est purpureus obfcurus. Si autem arterialis tunc est clams qd sub albidus et egreditur cu ipsulione et saltu. Deinde cu dicit.

Et multoties sunt fistule officia prima cuius est ambiguitas et non scis an sit fistula vna. et multoties effundit in quodam officio et humiditas hinc ricurata. et tunc si fuerit fistula vna egreditur ex officio alijs color vnius qui est fistule. s. diuersus albus et tenebrosus et alius.

In ista parte quia multotiens in vlcere fistuloso est ambiguitas: vt puta quado sunt plura officia in membro ambiguitas an sit tantum vnum vlcus fistulosum in membro vel plura docet per quasdam experientiam hoc certificare distinguere. et qz qd dicit. Deinde cu dicit.

Et vlcera qde diuiduntur in spem diuisionu. et dicit qz vlcera quedam sunt q sunt dolorosa. et quedam sunt que sunt priuata dolore: et quedam sunt apostemata: et quedam sunt priuata apostemate: et quedam sunt munda: et quedam sunt imunda: et immunda quidem ppter ea qz in eis superfusus humor plurimus et humiditas copiosa qzuis non sint mala. Et de eis sunt sordida: et de eis sunt minorata: et de vlcibus sunt putrida. Et de rebz magis nociuis eis sunt meridies et humiditas aeris cum caliditate ipsius. Et de eis sunt corrosua et de eis sunt ambulatoria: et de eis sunt mollia aut dura aut frigida aut cala. et de eis sunt vlcera de vlcibus facientibus cadere pilos ab eo quod sequitur ea. Et sunt quandoqz de vlcibus quedam resudantia ex quibus resudat virus citrinum calidum. Et forasse est ea

In vniuersali

95

lidum comburens quod est in circuitu eius et est malum mortificans. et de eis sunt difficilis consolidationis.

In parte ista ponit alium modum diuersitatis in vlcibus qui etiam modus diuersitatis attenditur fin ea que dicta sunt. et duo facit. Primo ponit istas differentias et diuersitates. secundo quia quedam ex diuersitatibus quas posuerat videbantur esse eadem ostendit differentiam inter illas. et ibi. Et putrefactio est pter corosionem. Dicit qz primo. et vlcera qdem et. et de eis sunt minorata a foridie et de vlcibus sunt putrida hoc est in gbuldam est putrefactio. ppter ea sicut ipse subdit. talibus vlcibus maxime nocet aer calidus et humidus: qz coagulat putrefactionem in eis. sicut enim id quod putrefit est calum et humidum. ita que maxime putrefacit calida sunt et humidata. et sicut istis nocet maxime talis dispositio aeris etiam maxime nocent oia que appropinquat calida et humidata existit. Et ppter ea quilibet que de eis sunt maxime vinctua. Et de eis sunt corosua. In quo differat corosio putrefactio et ambulatorio dicitur in sequenti. Et de eis sunt mollia. Vlcera mollia sunt illa in quibus caro tendit ad lassitudinem et molliem. vnde caro in talibus vlcibus est squalida mollis superflua. et hoc ppter ea fit in vlcibus in quibus fit aggregatio multo humiditatis fride que iam incipit tendere in viam putrefactionis. videmus enim qz ea que tendunt in viam putrefactionis mollescent primo. Et ppter ea etiam competit qz in talibus vlcibus a paribus circumstantibus vlcera cadunt pilis. Nam ppter molliem carnis et superfusam humiditatem ipsius destruit materia pilorum et radix etiam ipsorum corrumpitur. neqz etiam possunt erecti per quos egrediuntur pilorum. vnde et pilus existens destruit neqz etiam oritur. cum superflua. n. mollietate et humiditate carnis prohibetur generatio pilorum sicut ostensus est a Salic. et de complexionibus quemadmodum in terra paludosa superflue non oriuntur herbe. Et de eis sunt difficilis consolidationis. id est diuersitates harum vlcum etiam reducantur vlcera que sunt difficilis solidationis sive sint difficilis consolidationis ppter malitiam que est in predictis vlcibus. sive ppter malitiam aliam que componitur cum vlcere. Unde Auic. iterum determinato modo curationis istos vlcus ponit quodam capitulo generale vlcum que difficilis consolidationis existunt. Deinde cum dicit.

Et putrefactio est pter corosionem qz si fuerit erit ambe ambulatoria. et forasse corodens est corrodens illud quod continuatur ei ppter propter acuitatem et absqz putrefactione et neqz febribus oino. Verum cum ambulatoria putrefactio multiplicitur feb. aut non separat ab eo. Et Salic. quidem noianit butusmodi vlcera corrosua ignem persicum et formicam ambulatoriam: et post vlcus putrefactum est compositum ex vlcere et ex egritudine putrefacta: et vni cuius eorum est dispositio.

In pre ista qz posuerat qz quedam vlcera sunt putrefacta quedam ambulatoria quedam corrosua. Cu ista qz videantur esse idem. assignat orias iter ista. In qz qd intelligit qz corosio ambulatorio et putrefactio sunt omni corodens putrefactio et ambulatoria vel facies corosione vel putrefactione vel ambulatoria in medio. Nunc autem putrefactio est illud quod corrumpit spiritum ex parte in membro illo et ppter ea est humiditas illi in membro. sic qd si eueniens vt apli. sic p. illi. mbi si si puenit et actio ad

vt resoluat humiditates illius membri ipsas consumat immo dimittit eam corruptam in membro ingustum agit calor extraneus. et propterea putrefactio est dispositio in qua humidum membri absq[ue] resoluone ipsius est corruptum in membro sic q[uod] non est conueniens ad receptionem vite illi[us] membri et operationis eius propter corruptionem ipsius qui est in eo. ¶ Et ex hoc vlceri[us] cum id q[uod] putrefactus est per contactum corruptat et ita ap[er]tus putrefacere id quod sibi est vicini[us]. q[uod] et vlcus putrefactu[us] per accidens est ambulatorium. Sed corrodens esse id quod propter acuitate qua[us]b[us] resoluat et consumit humidu[m] sic q[uod] propter resoluonem humidi minuit de substantia carnis et ipsam vlcerat. Et ideo corrosio est dispositio in qua humiditas terminans inter partes membri etia[m] resoluat ita q[uod] partes me[m]bri remanent discontinue absq[ue] hoc q[uod] humiditas que remanet in me[m]bro sit corrupta. et propterea in membro in quo est corrosio est sensus suppositio q[uod] ibi non fit alia corrosio. In me[m]bro putrefacto sensus non est. Ad aut[em] quod facit pambulatione[m] ne in membro est quod propter sui acuitate[m] et subtilitatem multat in membro ambulatio[ne] et in membro facit puenire separatione[m] in continuat[i]o[n]e ipsius plurimi numeri et situs inordinati et parue quantitates. unde nulla illaru[m] est sensibilibus singulariter. Et ideo in pambulatione in me[m]bro non est solutio continui manifesta. s[ed] sensibilis et occulta: quale solutio continui peruenire facit id quod modicat et facit putrefactio in corrosione est solutio sensibilis et manifesta. et propterea quando humor est humor mordiciss[us] multe subtilitatis tunc in me[m]bro fit pambulatio ab ipso absq[ue] corrosio[n]e ipsius. ¶ Et quo p[ro]pter differetia[m] iter vlcus putrefactu[us] et corrosiu[m] q[uod] alia dispositio est putrefactio. et alia est corrosio. Et apparet differentia iter vlcus corrosiu[m] et ambulatiu[m]. Nam ambulatio pot[est] esse in me[m]bro absq[ue] corrosione. verus est tam[en] q[uod] o[mn]ia vlcera corrosiua sunt ambulatiua: non tamen e[ss]e uero. sicut apparuit supra in ca[us]a de formica. ubi ostensum est q[uod] q[ua]da[m] sp[eci]es formice est ambulatiua sola. quedam aut[em] est ambulatiua et corrosiua. et hic etia[m] aliquid inuit Aui. s[ed] tam[en] putrefactio et corrosio sunt diuers[e] dispo[n]es. tamen possunt adinuicem sic componi. Et quando putrefactio componitur cu[m] corrosione: tunc putrefactio et corrosio perambulant in me[m]bro. et hoc est q[uod] vult dicere Aui. cui dicit. Et putrefactio est p[ro]pter corrosione[m]. q[uod] si fuerint. sambe fil[ie] erunt ambulatiue. i. tunc putrefactio pambulabit in me[m]bro. et r[ati]o[n]e putrefactionis que paccidens in membro pambulat. et r[ati]o[n]e corrosionis: q[uod] vt dictu[m] est ubi est corrosio ibi est perambulatio. licet non semper e conuerso. (Et fortasse corrodens etc.) Planu[m] est quod dicit ex eo q[uod] dictu[m] est. (Et neq[ue] febris o[mn]io.) Ea[m] q[ue] multiplicat plus febris in vlcere corrosiuo quādo cu[m] ipso coniungitur putrefactio q[uam] quādo solus ē ibi corrosio. Et q[uod] in putrefactio[n]e remanet humiditas a qua pot[est] sumi putredinalis puenire ad cor aut caliditas extranea ipsius humiditatis ipsi in spiritu. et sic manifeste spiritus ysq[ue] ad cor puenire pot[est]. h[ab]et aut[em] et causa febris in vlcere aut corrosione non sic remanet hec humiditas quare ad ip[su]m nō sic sequitur febris. (Et Salie. quide[m] nominauit etc.) s[ed] Salie. Corrosio et ambulatio absq[ue] putrefactione maxime apparēt in vlceribus que sequuntur igne[m] persicu[m] et formicaz ambulatiua. et post vlcus putrefactu[us] dictu[m] ē quod fortasse corrodens et corrodens id q[uod] conuinuat etc. Et p[ro] sed vlcus putrefactu[us] ē compositu[m] ex vlcere et sanguine etc. s[ed] in vlcere putrefacto ē in membro putrefactio et separatio continui cum remanetia humiditatis membri putrefacti absq[ue] resoluone et consumptio[n]e ipsius. q[uod] qualiter intelligatur dictu[m] ē in notabili. (Et vnicuiq[ue] eoru[m] est dispositio.) Hoc p[ro]pter dupl[ic]em exponi. vno modo. et vnicuiq[ue] eoru[m]. predictoq[ue] vlcerum est dispositio. i. modus curandi. salius et alius. vel aliter. vnicuiq[ue] eoru[m] est dispositio

i. predictoq[ue] vlcerum est dispositio. i. ex dictis manifestu[m] est q[uod] in vnoquoq[ue] eoru[m]. s[ed] tam vlcere putrefacto q[uam] etia[m] in corrosiuo est alia et alia dispositio: ideo sunt alie et alie differentie vlceris. et non eadem.

¶ Et vlcera q[uam]dā dura et scilicet ire versus v[er]iditatem et nigredines sunt mala: et vlcera frigida sunt mollia alba quiescentia. propter medicinas calefacientes et calida ad rubedinem declinua delectat[ur] frigore. Et quādo vlceribus malis associat color corporis malus sicut albus plumbens aut citrinus: tunc illud est significatio propter corruptione[m] complexionis epatis et corruptionem sanguinis qui venit ad vlcus quare fit difficilis eius consolidatio. et vlcerum quidē quor[um] radices sunt acutę: et cū quibus est purit[us] superfluitates sunt acutę: et quor[um] radices sunt late albe pauci purit[us] illor[um] co[m]plexiones sunt frigide.

¶ Supius Aui. misit diuersitates et differentias quasda[m] vlceru[m]. In pte ista vult ponere significatio[n]es p[er] quas doceat cognoscere malitia[m] vlceru[m] et bonitate[m] vel rectificatio[n]em eoru[m]. Et duo facit. p[ri]mo ponit signa ex q[ui]bus cognoscitur malitia in vlceribus et ipso[rum] rectificatio. sc[ilicet] declarat quare ex illo signo quod posuit maxime ostēdere bonitate[m] et rectificatio[n]e[m] vlcerum ostēdit maxime bonitas et rectificatio eius repetendo id signu[m]. 2° ibi. (Et meliores significationes.) p[ri]ma pars diuidit in ptes plures s[ed] p[er] p[ri]ma ponit signa ex quibus hec cognitio accipitur. p[ri]moq[ue] ponit quedā signa que sumunt ex q[ui]tate sensibili apparet in partibus vlceris. sc[ilicet] ponit quedā que sumunt ex dispositione totius. tertio ponit quedā signa que sumunt ex dispositione radice[m] et cuiusda[m] alterius quod sequitur vlcus r[ati]o[n]e materie ipsius. quarto ponit quoddam signu[m] quod sumitur ex modo gnationis eius. quinto ponit quoddā signu[m] quod sumitur ex quib[us]da[m] que sunt vlt[er] partes corporis nostri puta ex pilis. sexto ponit signu[m] quod sumitur ex modo humiditatis que egreditur ex vlcere. septimo ponit circa hoc quoddam signum p[ro]nosticas incidenter. octauo ponit signa que sumuntur ex quib[us]da[m] causis que precedunt vlcus. nono ponit signa que sumuntur ex dispositionibus consequentibus vlcus. Similiter etia[m] ex appropinquatione rerum et medicinarum iuuantium vlcus. 2° ibi. (Et quādo cum vlceribus malis.) 3° ibi. (Et vlceru[m] qui des.) 4° ibi. (Et vlcera generata.) 5° ibi. (Et vlcera de p[er]iciencia pilos.) 6° ibi. (Et meliores significationes.) 7° ibi. (Et dicitur in signis mortis velocis.) 8° ibi. (Et malignum quidem vlcerum.) 9° ibi. (Et significant malignitatem vlceris.) T[er]tiu[m] quod dicit in istis. s[ed] planu[m] est n[on] s[ed] sunt quedam litteraliter exponenda. ¶ In p[ri]ma ergo parte Aui. ponit signa que significant malitias vlceris ratione male complexionis existentis in membro in quo est vlcus quam significat durities et mollities et albedo et rubedo in partibus vlceris appares ratione et putrefactionis vel corruptionis existentis in vlcere super qua[m] significat nigredo et viriditas. In secunda parte ponit signum quod sumitur a dispositione totius corporis ex quo significatur sanguis qui abundat in epate et in venis esse corruptus. et ex hoc accidit v[er]i sanguis qui ad vlcus puenit fit corruptus. Cui[us] ergo ex sanguine debeat fieri consolidatio hoc aut[em] fieri non pot[est] sanguine exite corrupto. accidit q[uod] in tali corp[or]e vlc[us] difficile et malū existit. ¶ Et vlceri q[uod] ē in radices sūt acutę. i. q[ui]a bass[is] ē in me[m]bro acuta superfluitas.

Tractatus III.

humores superflui ex quibus sunt acuti. Et ideo quoniam tales humores sunt apti paritum facere propter acuitatem et subtilitatem corporis etiam tales humores sunt apti declinare versus membra superiora. Vnde accidit quod basia vlcera in quo colligit est acuta: sed humores frigidi non sunt puritatis generantes, quod non precipitat subtilitatem et acuitatem et propter grossitatem et gravitatem non redit basia vlcera in quo colligitur in acutis: sed potius in latius, quare et vlcera que generantur ab eis sunt radicia late et pauci paritum.

Et vlcera generata successione egritudinum sunt mala: quoniam natura expellit ad ea residuum corruptionis superfluitatum.

¶ Dic ponit signum quod sumit ex quodam modo generationis vlcera: quod generat. Et per viam crisis basia malitia in seipso. Et cum bui redit dicitur. et planum est quod dicitur.

Et vlcera deficientia pilos ab eo quod sequitur ea sunt mala.

¶ Hoc manifestum est ex eo quod est prius dictum. et quod est talia vlcera in quibus accidit casus pilorum manifestum est ex dictis.

Et meliores significationes significantes salutem vlcera et vulnere sunt cum succedentia eorum declinatio sunt ad saniam.

¶ In pre ista ponit significationes quod sumit ex modo humilitatis et crescit ex vlcere. et intelligit per B quod dicitur per sic bona significatio in vlcere est cum succedentia eorum quod sunt declinatio ad saniam. et quod accidit in ipso sit sanies laudabilis. et succedit in ipso sit in processu sanies laudabilis. ita mala significatio est in ipso apparet generationis saniei illa laudabilis puris vel viri vel fortiter grosse aut cum in ipso nulla apparet generationis saniei: sed remanet vlcere siccum et crudum et percipit cum est in membris in quibus vlcus est suspectus sicut est in membris nervosis et nobilibus. Cum autem hoc dicitur inferius dicitur.

Et dicitur in signis mortis velocis cum sunt homines apata et vlcera lenia et destruitur eis ratio moritur.

¶ In pre ista dicitur et taliter ponit quodam signum pronosticum auctoritate. Dicitur quod sumit ab apparitione quorundam vlcera per quod cum febre acuta. et dicitur. Et dicitur. sicut per Dicitur in signo mortis velocis. in libro in quo tractat de signis mortis velocis. et istum credo esse librum secretorum Dicitur in quo tractat de signis pronosticis. per viam expientie cum sunt homines. cum appareret in homine. febricitatio febris acuta et apata et vlcera lenia etc. id est ubi per quod sufficit ad prius potest dupliciter exponi. vnde quod est cum homine febricitatio febris acuta appareret apata et vlcera lenia. et apata et vlcera leniuntur. in quibus non est tumor manifestus in membro exteriori: sed itro tendit ac si in membro exteriori quod non sit aliquid supereminens. et destruitur eis ratio significat mortem propterea quod per B significat quod non regreditur ad iterum et brevis regressus ad iterum cum veritatem ad membrum nobile. puta ad cerebrum. hoc autem est signum mortis quoniam primo accidit. imo per est generale omni apati. quod accidit per viam alie. crisis febricitatio febris acuta si ita redeat et non pcedat ad exterius quod est significatio mala sic apparet. proinde dicitur in eo. ¶ Vel potest exponi alio. Et cum sunt homines. appareret in homine febricitatio febris acuta apata. et postulat et vlcera lenia. vlcera tunc molles squalide. quod sunt ex materia quod redente in viam putrefactionis et corruptionis. vnde membrum ex eis mollescit et destruitur cum hoc ratio significat super mortem egritudinis iste pustule et vlcera apparentia non occidunt per viam modificationis facte a natura. quod si per hunc modum accideret non accideret ratione infirmi destruitur. et accidit per viam anabomat. vnde significat quod in corpore abundat materia multa sita illi ex qua sunt iste pustule et vlcera. et quod conuersa ad cerebrum est generata in ipso aposthema liturgicum quod aptus est ex tali materia molle et humida generari morte idcirco.

In vniuersali

96

Et malignorum quod vlcera cause sunt quoniam vlcera obuiantia superfluitatibus malignis corporis aut regimini corrupto. et quoniam sunt sequentia pustulas malas: quare sunt ab eis scilicet inquantia ad vlcerationem post pustulas.

¶ Dic ponit signa quod sumuntur a causis que antecedunt generationes vlcera. et manifestum est quod dicitur.

Et significat malignitatem vlcera eius putrefactio et ipsius ambulatio et corruptio eius quod est in ipsius circuitu: et difficultas sanationis in seipso cum rectificatione curationis exhibite ei.

¶ In isto. s. ponit signa quod sumuntur a dispo[n]e quorundam accessum sequentium vlcera. et est in approximatione rerum inuicem per se ad vlcere. et per quod dicitur illud quod dicitur. Et difficultas sanationis est in seipso cum rectificatione etc. quod dicitur sic exponit quod signum est malignitatis vlcera est: quod difficultas sanationis etc. dato quod adhibeat sibi medicatio recta et conueniens. si enim tunc difficultas solidat hoc non est nisi propter multam malitiam eius quod difficulter remouetur. Deinde cum dicitur.

Et meliores significationes significantes salutem vlcera et vulnere sunt cum in successione eorum est sanies que est cum medicina faciente prius et ex operatioe nature. illa enim operatio nature est per cursum naturalem et non generatur sanies nisi a digestionis naturali. et non associatur ei malum quod accidentibus vlcera malorum.

¶ In pre ista. quod ipse dixerat quod de melioribus significationibus appareret in vlcere et significatio quod sumit ex apparitione saniei laudabilis eo vult dicere casum istum. Et hoc istud tres partes. priore resumptis significationibus istorum. et reddit cum istum. et declarat additiones saniei laudabilis. et ibi (Alia. opus nature est per cursum etc.) ibi (Et per est laudabilis etc.) Quod in pre dicit planum est. in pre vult dicere: ratio appropinquat saniei perferentia in vlcerebus est signum bonum est. quia significatur ex hoc operatio nature pcedit in illo per cursum naturalem. nam sanies laudabilis generatur a digestionis que fit a calore naturali. neque sanies fit mala nisi propter aliquod accidens ex accidentibus malis que in vlcere coniunguntur. vel quia ibi est mala materia non obediens calori naturali. vel quod ibi est mala complexio ratione cui non fit operatio naturalis. vel quia est putrefactio vel aliquod aliud accidens malum. quare sanies laudabilis significat bonitatem virtutis nutritiue cuius est consolidare et materiam eius esse laudabilem: quod est superfluitas materie laudabilis ex qua natura ipsa carnes generat. et significat quod ibi non est aliud accidens malum. idcirco sanies laudabilis in vlcere apparet salutem ipsi significat. Intellegit autem cum dicitur. dicitur quod sanies fit a digestionis naturali non vult quod sit sanies a digestionis que est simpliciter naturalis. nam alteratio que fit in sanie non est simpliciter naturalis. sicut enim apparet quinto de simpliciter medicina. et a Halie. in commento secundi pronosticorum. Alteratio que fit in humano corpore quedam est simpliciter naturalis. et ista fit in nutrimento quod in substantiam corporis conuertitur. Quedam autem simpliciter contra naturam. et ista alteratio fit in putrefactione humoris. Altera est partim a calore naturali et partim a calore extraneo. et istum quidem quedam est in qua operatur caliditas naturale minus. multum autem extraneum. et ista alteratio est que fit in sanie illa laudabili. Alia autem est in qua multum operatur calor naturalis: partum autem extraneus. ista est que fit in sanie laudabili. in sanie enim laudabili per est operatio caloris

extranei cum mā sanies non sit apta cōverti in membrum
 et perfecta alteratione alterari. per hoc sanies non euacua-
 tur quin in ipsa aliquis modus putredinis existat. unde et
 in ipsa aliquis fetor existit. Et tamē plus est eius et opera-
 tio calidi nālis. qđ declarat assimilatio mīta quā b3 ad bu-
 miditates nāles in substantia et in calore. Idcirco dixit Aui-
 g. sanies laudabilis nō fit nisi a calore nāli. et hec est itēio
 eius in sequēti. s. si quis aduertat. Deinde cū dicit.

C Et pprie sanies laudabilis alba lenis equalis
 que consecuta est complementi digōnis et ne-
 g3 associatur ei fetor cū in ea nō sit putrefactio.
 et forasse nō euacuat a fetore paruo sanies cui
 accidit cum adiutorio caliditatis innate et alte-
 rino extranee. Et nos quide3 iā locuti fuimus
 de sanie in locis alijs.

C Ostendit que est sanies laudabilis. Iuxta qđ itellige qđ
 causa quare sanies laudabilis est esse alba duplex reddi-
 ratio. Una est quā ponit Gal. in fine cōmēti scđi. pñostico-
 rum. Nā sicut dicitur est virtus alterandi membror3 agēs
 in mān ipsam digerendo fm qđ pōt cōvertit eam in sanie-
 et qđ in alteratione et digōne hec virtus in qñ3 pōt assimi-
 lat id quod digerit membris ipsis et pcpue radicalibus
 cū membra radicalia sint alba: ideo sanies fit coloris albi.

C Et si quis dicat cū vlceris sit aliquādo in mēbro carnofo
 et caro fit coloris rubei: vt p3 ad sensus videf qđ tūc virtus
 illius membr3 agēs in talē mēbro assimilans membr3 cui3
 est illa virtus et supfluitas nutrimenti ex qua fit sanies deo-
 beat facere sanie coloris rubei. **C** Adm est ad hoc qđ dā-
 qđ vlceris sit in carne sanies in tali vlcere generata est colo-
 ris albi. pmo qđem qđ substantia carnis in se3z videat3 colo-
 ris rubei existere recens eius sanguine suo tamen in seip3a
 plus declinat ad colorē albus qđ rubez. quod apparet qđ
 si caro mollesceat in aq̄ et abluit a sanguine suo videf albe-
 scere. et etiā qđ p quālibet carne sunt dispersi villi venarū
 et arteriarū et neruor3 que sunt membra radicalia alba. et p
 pterea illius carnis nō sic agit in illā mān quin etiā agat
 virtus illor3 membror3 spermaticor3. qđ talia membra vt
 multi in corpore superant. Idcirco plus accidit assimilatio
 talium membror3 ad ipa. Alia causa: qđ sanies est coloris
 albi et que pōt extrahi ex dictis pbi et de cōmātionē aialius.
 Nā ponit ibi qđ cā quare sp̄ma est albi est: qđ habēs sp̄-
 ritū multū cū ex corpore egreditur spumofus aut aeretum
 p̄mixtū cum aquoso albedinē facit sicut videmus in niue
 que est alba. Simili gmodo talis humiditas fit coloris al-
 bi. causa quare fit lenis et equalis dicta est p̄us in tractatu
 apostematū calidor3 in caplo de iudicijs saniei ad qđ capi-
 tulum ipse hic nos remittit. Et ista que h nos diximus de
 sanie nō diximus nisi: qđ ibi pfecte dictū nō erat et.

C Alcera autē que acciderē faciunt spasmus et
 vlcera putrefacta scrofulosa et algeromati et
 corosiosa et cancerosa: et que eor3 cursu currūt
 sunt in qbus non generatur sanies: imo quādo
 apparet in vlcere sanies et apostema est signū
 bonum cum quo non timeat spasmus et p̄mix-
 tio rōnis et bis similia: q̄uis sint in loco qđ fa-
 cit illud necessariū sicut sunt membra postorio-
 ra et anteriora et nisi res pertransierit terminū.
 Et si apostema occultetur subito et redeat nō
 soluetur per pus aut ei similia.

C Prius Aui. ponit modos et diuersitates vlcerū qđ vplu-
 rimus sumunt ex bis que consequunt vlcera sicut cause

faciētes ad sanationē corporis eius tales cause pmutant et
 que sumunt ex bis que componunt cū vlcere sine quā
 curatio vlceris curari non pōt. In pte ista tangit diuersita-
 tes que cadunt in vlceribus. que diuersitates cōsiderant
 in vlceribus inq̄ntum vlcera sint suspecta et magna et mala
 vel rōne malitie et pessimilitatis vlcerū. vel rōne membro-
 rū in qbus sunt vlcera. Et diuidit pars ista in duas. p̄mo
 ponit h diuersitates et differentias vlcerū rōne quod vl-
 cera dicunt magna et timorosa. et cū hoc offēdit quid in ta-
 libus vlceribus apparet est significatio mala. et qđ est si-
 gnificatio bona. in scđa parte: qđ vntus illius diuer-
 sitatis sumit ex pte membror3 rōne quor3 cum in eis acci-
 dunt vlcera dicunt esse suspecta et timorosa. idcirco ostēdit
 quod sunt maxime tales ptes in qbus cū accidunt vlce-
 ra sunt suspecta et timorosa. et ostēdit ppter qđ accētia in ta-
 libus membris sunt suspecta et timorosa. scđa ibi **C** Ampli-
 vicinātia ei sunt in membris neruosis. **C** Et circa p̄mā
 ptem est intelligendus qđ vult non in finare duo Aui. Et
 est p̄mū que sunt vlcera suspecta et timorosa ex pessimi-
 tate et malitia eor3 que sunt vlcera putrefacta et scrofulo-
 sa et corosiosa et cancerosa et algeromati que dicta sunt illo
 noie a quodā philosopho dicto algeromati qui curabat vl-
 cera b3 pessima et maligna. Vlcerā autē maligna rōne me-
 bror3 in qbus sunt sunt vlcera facta in membris ad qđ est
 aptus p̄mixti spasmus. aut p̄mixtio rōnis aut aliud accētia
 malus ppter quod timeat de morte sicut sunt vlcera fa-
 cta in membris neruosis in parte anteriori vel posteriori.
 vlcerā facta in membris pectoralibus: silia. Aliud quod
 vult Aui. assinnare est significationes per quas cognoscū-
 mus bonitatem et rectificationem vlcerum istor3 et malitiam et
 timorē mortis in eis. Ista autē signa maxie sunt duo. vnus
 est quod sumit a sanie. Nā quādo in eis ē apparitio saniei
 et continuatio ipsius laudabilis est signū bonum: quā tunc
 signū rectificationis vlcerū: et qđ nō eueniant spasmus et
 p̄mixtio rōnis que sunt apta acciderē in talibus vlceribus.
 Aliud quod sumitur ab apostemate. imo tunc apparet in
 partibus circūstantibus vulneri. Nam quādo etiā hoc
 apparet est signū bonū preferens aut accidentibus illis.
 quādo autē in istis vlceribus sanies nō apparet: imo rema-
 nent cruda et indigesta: nec etiā apparet tumor in p̄m-
 bus circūstantibus: imo apparet labia detumefacta. aut si in
 eis tumor incipiat apparere subito tamē disparat eius ad-
 uentus. et sicut etiam disparat subito aduentus saniei. tunc
 significatio est mala significās aduentū ipsius aut p̄mix-
 tionis rōnis sequētis ad vlcera talium membror3. Rō autē
 et causa quare aduentus saniei et apparitio tumoris in par-
 tibus circūstantibus vulneribus talibus sunt signa bona
 est. qđ apparitio saniei duo significat. vnum est qđ signifi-
 cat qđ humiditas non dispargitur intus ad membra nobi-
 lia. sed puenit ad membra exteriora. unde tollit suspitio et
 timor de passione in membris interiori. Aliud est qđ hoc
 qđ sanies est laudabilis significatur qđ hoc humiditas alte-
 rationē recipit et digōnez a calido nāli. et per p̄m significā-
 tur ibi esse dominū calidi nālis cū quo vlceris cōsolidat3
 et curatur. Apostematō et tumor quādo est in partibus cir-
 cūstantibus talibus vlceribus et labijs vlcerū est signifi-
 catio qđ ē materia et timores p̄sumunt ad exterius et non
 ad membra interiora nobilia. et per p̄m significat corpus
 p̄seruari a sp̄smo et permissione rōnis que cōtingūt ex
 hoc qđ passio et cā humoralis nō dispargit ad membra nobi-
 lia. Si autē vlceris sit crudum et sicū et tumor iste in parti-
 bus vel labijs vulneris et partibus circūstantibus vulneri
 nō apparet. significat qđ mā virulētia ad neruos dispar-
 gitur et ad membra nobilia ducit passio. et per p̄m signifi-
 catur aduentus sp̄mi aut p̄mixtionis rōnis. Aut si cōtin-
 gat qđ in istis apparet tumor et sanies tamen subito dispa-

Tractatus .III.

[illegible]

In vniuersali

97

ē pole fieri sic subito. idcirco ē significatio mala cū signifi-
cet mām regredi ad mēbra nobilia. ⁊ B est qđ dicitur dyp. in
p̄dicto affo. his vō. s. tumozib. nō apparētib. repēte. i. repē-
te disparētib. quibsdam quidem retro spastus ⁊c.
¶ Deinde cum dicitur.

Amplius sunt vicinantis membris nervositas
sicut vlcera dosialis: quoniam sunt in vicinitate
dorsi ⁊ nuche: ⁊ vlcera que cadunt in anteriori
parte coxe ⁊ genu: quoniam ipsa iterum sunt
sicut lacerti nervosi in quibus res conuertitur
ad spasmum ⁊ permissionem rationis etiam.
Si autem evenit in membris nervositas pluri-
morum: quod est in antecedente extensionis cor-
poris timetur: aut cursus sanguinis si ceciderit
in medietate inferiori extensionis, similiter time-
tur ex eis quandoque permittit rationis: ⁊ time-
re quod cadat plenitudo ⁊ saniositas post ipsam: aut
quod prodeat spurum sanguinis si ceciderit in me-
dietate superiore eius: tū iam scriptis intentionem
saniositatis in peccore ex libro tertio. Et
quandoque timef in eis iterum permittit rationis.

3n pte ista quia vt dicit ista fulpitio ⁊ timor in vulncribꝫ
vno mō accitit rōne mēbi in quo fit onidit q̄ maxie sūt mē
bra exteriora ingbꝫ cū accidit vlcera sūt sūp̄ta ⁊ timoroꝝ
p̄ta. ⁊ ppter qd sūt sūp̄ta ⁊ timoroꝝ. 2 duo fac. p̄mo
p̄stedit in gbꝫ p̄t̄bꝫ vulnura trīgula sūt apra puocare sp̄sm
vni ⁊ p̄mitōne rōnis. q̄. lea q̄ trīgiti mēbi sūnt n̄
neruosi ex gbꝫ. s̄ cito nemoq̄ puenit ad cerebꝫ. 2 solēdit
in gbꝫ p̄t̄bꝫ vulnura trīgula puocant hoc accitit: ⁊ est al
accitit quia sūt timoroꝝ ⁊ sūp̄ta. ⁊ t̄bi. Si aut euen
rit in mēbiis. Ad in p̄ma pte b̄ manifestū est. 3n ⁊ p̄
p̄t̄bꝫ s̄ enuerit. ⁊ vulnura in mēbiis neruosi: quoz plūmū
est in anteriori pte cois. lea sūt p̄ta in posteriori
p̄t̄bꝫ coisibꝫ p̄cipiēdo. s̄ p̄t̄bꝫ v̄t̄r̄is p̄cedēdo v̄t̄s ad ter
minū mēbiis p̄sūali s̄ acciderit. s̄ v̄t̄r̄is in medietate
exterioris ext̄sionis. i. circa p̄tes mēbroꝝ s̄feroz. v̄t̄p̄ta
accidit circa p̄tes v̄t̄r̄is r̄imē curfus sanguinis. i. eḡrū
tudo ⁊ fluxus sanguis p̄ pte s̄ferioz. hoc est qm̄ mā qd
p̄t̄bꝫ p̄cedat ad ext̄r̄is d̄sūm̄ ⁊ deriuat ad ep̄ar. i. ad
d̄stima. t̄icē. eḡred̄it eḡsio sanguis: q̄ ep̄atica. ⁊ p̄ci
p̄ta hoc accidit s̄ in vulnere p̄us ap̄et tumor coisioz ru
bi. ⁊ s̄te timor postea d̄s̄paret subitō. s̄ s̄t̄ timet ex eo
col. est s̄t̄o est vulnere ext̄r̄is. i. accitit ⁊ p̄t̄bꝫ regionis ext̄r̄is
q̄oz p̄mitio rōnis. ⁊ hoc est qm̄ mā ⁊ passio deriuat p̄
neruos ad cerebꝫ. ⁊ s̄ v̄t̄r̄is accidit in medietate sup̄ioris
p̄t̄bꝫ. i. in regione mēbiis sup̄ioris sp̄aliū timet. q̄ p̄t̄bꝫ
accidit pleur̄is ext̄r̄is: hoc qm̄ mā deriuat ad l̄ngū. q̄ ac
ciderit ⁊ faceret eḡritudinē repletā d̄le i. ipso ex quo accidit
p̄ta ⁊ sanioitas. ⁊ hoc accitit v̄t̄s ⁊ p̄t̄r̄is postea caufe
t̄r̄ emp̄ma ⁊ sanioitas in p̄tore. p̄t̄r̄e: q̄. nuerit mā
pleur̄is in sanie q̄ p̄t̄r̄is coadunat i. op̄ato p̄tore. ⁊
B̄ accidit f̄etoz: sanies ext̄r̄is ⁊ vlcere ap̄to detumescit
vulnere subito recurrit ad p̄t̄r̄ ⁊ est emp̄ma: aut puenit
ad sp̄tū sanguis: ⁊ hoc qd̄ trīgiti s̄ p̄t̄r̄ recursum māe
ad p̄spectioz accidit ⁊ v̄nas ext̄r̄is ⁊ t̄c̄ndi. v̄t̄s sanguis
eḡred̄it ac p̄t̄r̄is sanguis ⁊ q̄ accitit v̄t̄s p̄t̄r̄is sūt
ep̄ar. ⁊ accitit. Subdit autē: fecerat mētiōe de sania
tione i. p̄tore p̄to cōpleta de clare s̄t̄r̄ p̄t̄r̄is: ad t̄rtiū
canōne v̄bi determinat de sanioitate ⁊ emp̄ma. Et q̄
timet in eis itez. i. in talibꝫ vlcribꝫ talis p̄t̄r̄is p̄mitio
rōnis. ⁊ B̄ qd̄ est s̄ m̄ ad cerebꝫ p̄ducat: aut nocoūm̄ d̄
ip̄m puenit. Si ex dictis p̄derem̄ reḡerum māe q̄

causa nocumēti magni triplicē pōt hēre regionē ad quā cōuertit q̄ regressus denotat nobis p̄uationē saniet̄ z immo-
ria: aut subitā disparētā ip̄oz. Nā aut regredit̄ ad mēbra
superioris regionis: z tūc causat sp̄asmū z p̄mixtionē rōnis.
Aut regredit̄ ad mēbra inferioris regionis: tūc maximus
fluit̄ causat̄ vel egestionē sanguineam: aut reuertit̄ ad re-
gionē mediā: tūc causat̄ vel pleuresim̄ v̄l sanioſitatē i pe-
ctore vel spūti sanguis. Nā aut diuersitatē ipsi maxie v̄l
fumi ex duob⁹. Ex aptitudie mēbri recipiētis. hec autē est
debilitas mēbri recipiētis. nā ad locū debiliōrē mā dñit̄
Scōa cā pōt fumi ex aptitudie mēbri mittētis vel a q̄ mā
p̄stuit. Ex pte loci diuersi vnlneris ap̄ati. Nā si vnlr̄ ap̄a-
tio sit magis circa supiora: v̄l q̄ q̄rū est ex B q̄ mā sit ma-
gis apta recurrere vsus cerebri: v̄l gñat̄ p̄mixtio rōnis v̄l
sp̄asmus. Si v̄o sit i mēbris inferiorib⁹: v̄l q̄ sit magis apta
recurrere ad mēbra inferiora: vnde causat̄ egestio sanguis.
Si aut sit i p̄tib⁹ mediorū: v̄l q̄ sit magis apta recurrere ad
pect⁹: v̄l causat̄ aut pleuresis aut empima aut spūti sāgui-
nis. z hec est intentio Aui. C Deinde cum dicit.

C Et de signis bonis in vlcerb⁹ est vt in circui-
tu eoz nascant pili qui ceciderūt.

C In pte ista Aui. ponit quoddā signū p q̄ cognoscim⁹ qñ
in vlcerb⁹ malis accit q̄ ipsa rectificat⁹: iz id signū melius
fuerit positū supra iter p̄dicat⁹. v̄dē q̄ boni signū est in vl-
cere vt renascant pili in p̄tib⁹ circūfātib⁹ a q̄b⁹ ceciderūt.
Et cā hñt̄ est: q̄ vt dñt̄ fuit pus casus piloz accit maxime
in vlcerb⁹ molliū in q̄b⁹ multa humiditas corrupta exit
corruptis radices piloz. Si q̄ incipiat pili renouari signifi-
cat̄ exiccatio hūiditatis supflue z rectificatio ei⁹. v̄l signi-
cat̄ per B q̄ sit sanatio talū vlcēz. z q̄ talia vlcera in via
sanationis pcedūt. C Deinde cum dicit.

C Et corpora susceptibilia curationis vlcēri
sunt que sunt melioris complexionis z paucio-
ris humiditatis superflue cum inuentione san-
guinis boni in eis. Illa vero que sunt mulke hu-
miditatis aut siccitatis sunt tarde suscipientes
rectificationem vlcērum quāuis humida sicut
infantius sunt susceptibilia q̄ sicca sicut senū
z propie quādo complexio est radicalis sicca
p̄māta sanguine mundo z accidentalis humi-
da mollis sicut in senibus iteruz: z ppter illud
iterum fit in hydropicis curatio vlcērum eoz
difficilis: z in pregnantibus iterum propter re-
tentionem supfluitatum carū: ppter ea q̄ ip̄a
rum menstrua retinentur. Sed in senibus non
sanant̄ eoz vlcera. ppter illud: z ppter paucita-
tem sanguis eoz boni.

C In pte ista Aui. docet in q̄b⁹ corpib⁹ rōne cōplonis vlcē-
ra facit̄ sanant̄: z in q̄b⁹ difficiūt. Nā in illis corpib⁹ in q̄b⁹
v̄l alteratiua est fortior: humiditas ē q̄ subyct̄ p̄ gñatiō-
ne carnis est melior: supfluitas ē accit̄ talis q̄ mādificat̄
do vnlus solidationē p̄hibet est paucior in talib⁹ vlcera
melior solidant̄. q̄ ibi oēs causē faciētes ad sanationē ei⁹
pcurrit. hec aut sunt corpora melioris cōplonis. In corpib⁹
aut supflue humiditatis. ppter ea q̄ supfluit in corpe mā
humida. mādificat̄ vnlr̄ nō sic facit̄ sanant̄ vlcera. in
siccis aut q̄ deficit mā bona q̄ subyct̄ p̄r via gñatiōis
carnis: tū ē q̄ v̄l alteratiua z nutritiua in talib⁹ est debili-
tatis: accit̄ sanatio ip̄oz vlcēz. z adducit̄ accit̄ i eis
vlcus difficilis sanatiōis. Si in talib⁹ corpib⁹ cū siccitate cō-
plexionis nālis abūdet humiditas multa z fnea. tūc n. de.

ficit mā bona nālis z augei humiditas ipediēs: sicut accit̄
in corpib⁹ q̄ sunt i vltima senectute. z B est q̄ dicit̄ alia in
modū correlari imitant̄ q̄ sunt manifesta z plana.

C Et quādoq̄ sanant̄ vlcera: deinde rescindunt̄
tur: qñ non generatur in eis caro nisi ante mū-
dificationem. quādo ergo retinet̄ in eis supflui-
tas non munda oportet inde vt corrumpat̄ cō-
tinuitas p̄uiciēs secūdo. Et quādoq̄ existimā-
tur fistule. ppter ea q̄ accidit̄ eis dispositio epic-
cationis z retentionis. p̄hibentis respirationē
q̄ ipse sunt sanate: qñ earū dispositio ē similis
saluti sicut diximus: deinde rescindunt̄ ppter
quēlibet morū z cōmōtionē z tussim z offen-
sionem z malitiā taccēdi z alia.

C Suplus Aui. declarauit modos z diuersitates que sunt
in vlcerb⁹ rōne eoz a q̄b⁹ sumit̄ alia idicatio z iterū cura-
tiua q̄ illa que sumit̄ a solone z immutatis. In pte ista vult
ostēdere cām quozidā accit̄is que accidit̄ circa vlcera: tria facit.
p̄mō reddit cām cuiusdā accit̄is q̄ accit̄ post
solidationē quozidā vlcēz non v̄rā: puta reddidit cāz bu-
ius accit̄is: q̄re aliq̄ accidit̄ mēbz rescindit̄: post q̄ vt esse
sanatū ab vlcere. z reddidit causam cuiusdā accit̄is q̄ ali-
qñ accidit̄ vnlus solidat̄. puta q̄re in gñatā vlcēri-
bus: dū sunt in via solidationis nascit̄ caro supflua nō bo-
na. z reddit cām cuiusdā alterius accit̄is q̄ remanet in
mēbro. z ibi. C Et de vlcerb⁹ in q̄b⁹ nascit̄ caro mala que
dam sunt. z ibi. C Cum plongat̄ spaciū. p̄mā in duas:
p̄mō facit̄ q̄ dñt̄ est. z ostēdit q̄ a duplici causa pōt dñt̄ cō-
tingere. z ibi. C Et qñ estimant̄ fistule. p̄mā q̄ causa quā
ponit̄ ppter quā accidit̄ mēbz rescindit̄: q̄ vt esse sanatū
ab vlcere est: q̄ in talib⁹ vlcerb⁹ admistrata est medicina
gnātiua carnis: aut dimissa est fieri generatio carnis atq̄
p̄fecte sunt mūdificata a putredine vel sordicie exite eis
ex quo ztingit q̄ supfluitas ei⁹ premānas que mūdificata
nō est q̄ ipsa post tēpus putrefit̄ z putrefacta est necesse ē
ppter putredinē que ē fit in carne ptes carnis rescindant̄
de nouo. Scōa causa quā ponit̄ est. q̄ vt aliqñ pp̄ medicā-
nam que fortiter exicat humiditātē vlcēris que ex p̄mō
do veniebat: z mō non venit z ptes vlcēris sunt quasi vnl-
te q̄ vlcera sunt sanata: sicut accidit̄ i fistulis. S3 malitia
que in carne vel mēbro fissa est vel remota non est: imo re-
manet accidit̄ postea q̄ pp̄ aliquā leuē causam ptes que
p̄fecte vnlte non erāt rescindunt̄. z reddit ē multiplicatio
humiditatis: sicut pus que ppter putrefactionē quā facit̄
ptes abiuicē separat̄ distinguit̄. C Deinde cum dicit.

C Et de vlcerb⁹ in quibus nascitur caro que
dam sunt in quibus nascitur caro addita z que
dam in quibus non nascitur illud: z illa in quib⁹
bus generat̄ caro addita sunt illa in quibus sit
festinatio nascentie carnis ante mūdificatio-
nem: z illa in quibus non nascitur illud sunt illa
in quibus non nascitur caro: nisi post mū-
dificationem.

C Reddit causam ppter quā in gñatā vlcerb⁹ cum sunt
in via solidationis generat̄ caro superflua z mala ex qua
postea non accidit̄ vera consolidatio sed mēdosa. In gñatā
aut hoc non accidit̄. Et causa huius rota nō est alia nisi im-
perfecta mūdificatio aut p̄fecta. In q̄b⁹. n. non fit p̄fecta
mūdificatio putredis accidit̄ q̄ materia putredis q̄ suby-
cit̄ generationi carnis non est nālis p̄fecte. v̄l caro gene-
rata ab ipsa non est nālis: sed mala z supflua. Sed in gñatā

perfecta mudificatio accidit q materia que subiecta gñia
tionis est bona & munda, vnde & carogenerata ab ipsa est bo
na & naturalis. ¶ Deinde cum dicit.

Cum ergo prolongat spaciū vlcēis & cor
roditur & purifit & destruitur de substantia
eius res purissima: tūc non expectatur cōsolida
tio eius nisi fm profundum. Et ppcie quando
vlcus est antiquum retinens spacio anni: & p
prie quādo ē disruptū & incipit ex eo disruptio
scilz fistula: & antiquū necesse est vt educat os
ex ossibus que cis sunt vicina.

In pte ista reddit causam cuiusdā accētis. qz i mēbro re
manet post pfectā cōsolidationē quozūdā vlcēz: pnta quā
re post cōsolidationē quozūdā vlcēz remanet cicatrix cō
causa: duo facit. Primo ostēdit qb vlcēibz hoc accidit.
secūdo in spālī videt expmre quedā ex illis vlcēibus. 2.
ibi. (Et vlcera gde melācolica). In pma pte non vult aliō
dicere. nisi q in vlcēibz que antiq sunt in gbus ppter
antiquitatē puenit corruptio ad os: imo corruptio ossis est
causa antiquatōis ipsoz cum talia vlcera consolidari non
possint nisi auferat aliqua pars ex ossē. necesse ē vt ppter
ablationē pti ossis postea fiat cōsolidatio fm cōcauitatē &
pfunditatē mēbra. Et ex hoc scitur q quāto pars ossis est
maior que egredit tāto cicatrix postea remanet magis cō
causa: quāto aut minus ossis egredit tanto cicatrix minus
remanet cōcaua. Et idē dicit Drp. in 2. pncipia affosimoz.
Vulnera quecūq annua sunt necesse est os emittere & ci
catrices cōcauas fieri.

Sed aliquis dubitabit ppter ablationē
ossis fieri cicatricē cōcauā. nam aliq dicit que nā poterit
tantā carnē gñare que replebit locū pti ossis depditi. Nā
nos videmus ad sensum q aliqui in vlcēibz nā scēria car
nis generat caro bona que supfluit i qto: vñ est necesse di
minuere eam vt cicatrix nō fiat altioz autē q loco ossis de
perdit multiplicari poterit tāta qñitas carnis q replebit
locus ille. Itē Gal. in tegni dicit q loco ossis depditi giatur
pous sarcocodes. Si q loco pncipale depdite gñat: alia pti
cula: vt q nulla cōcauitas debet fieri vñ debeat remane
re. ¶ Dicendū est omīssa causa quā alij solēt cōiter dicere
que causa nulla est: qz causa est hec. ppter ea q qñ aliq par
ticula ossis depditi tam labia vulneris icipiūt de pmi ad i
serius: qñ os est sustentamentū carnis & cutis. Vnde vide
mus ad sensum in vulnere cranei in quo amittit aliq par
ticula cranei. qz etiam dato q fm mediū vlcēis generet
& augmetet aliqñ caro sup cutē. semp remanent tñ de pssa
iferus labia vulneris circūstātia que debēt vmi. vnde qz
iferus depmunt non pōt fieri cōsolidatio & vnio inter
ea nisi fm cōcauitatē & de pssionē. Et hec gdem maxime
apparet qñ pncipale ossis que elenat est sensibilis quātita
tis. & maxime hec contingit quādo sic elenat particula q
os vsq ad pñm dū elenat ita q remanet pfozāt ex pre
vtraz sicut apparet in vulneribz cranei qñ ex ipso auferē
aliqua particula ossis sic q de teget dura mater. tūc. n. i. eis
maxie accidit cicatricēs pcanē fieri. puenit it qz hec pñm
ditas & pcanitas in cicatrice plus apparet in pccipū post cō
solidationē qm qm in pñis. ppter ea qz pous sarcocodes qui
generat in loco ossis depditi tēpore pcedēte ericacituz
pncipio est mollis & tener: fm q dicit Gal. in tegni. 2. p. 10
tēpore ille pous tēpore pcedēte ericacituz ad epicationē
aut suam mīat tumor. vñ est q tūc manifestior apparet
de pssio. & ex ipso apparet subtiliter innētī solutio ad pedi
cia. ¶ Deinde cum dicit.

Et vlcera quidem melācolica nō sanant nisi

ab eis auferat tota corz corruptio vsq ad car
nem & ossa sana.

Cū ostēderat in gñali in gb vlcēibz post cōsolidatio
nem pfectaz remanet cicatrix cōcaua. hic expmī aliq in
spālī ex illis vlcēibz. & dicit q vlcera melica non sanant. 2.
Alii vult dicere q vlcera melācolica vident esse ex vlcēi
bus talibus in gbus necesse est auferre pl. m. subz: ita ē
q auferat particula ossis que est ibi corrupta vsqquo per
ueniamus ad ossa sana. Et q aliter non sanant: adcircō in
talibz remanet post cōsolidationē cicatrix cōcaua & de pssa.
Intelligo autē hic per vlcera melica non vlcera quecūq fa
cta a melācolia. sed vlcera melācolica hic intelligunt que
carnem habēt sclerotizātā & indurātā vsq ad os. In ta
libus. n. vlcēibus caro illa rectificari non pōtmo ops ēā
abscindere: sicut etiam qñ labia vlcēis sunt vebementer
indurata oportet ex toto ea abscindere: ita etiam qñ caro
vsq ad os tota est sclerotizata oportet eam ex toto abscin
dere. & q hoc non accidit fieri in carne vsq ad os qñ etiaz
in ossē sit aliqua corruptio qz supponit illi carni imēdiate
pro tanto ēt auferre oportet ex illo quozūq veniamus ad
partem sanam. ¶ Deinde cum dicit.

Et cause que cum addunt corrumpunt vl
cera sunt debilitas virtutis membri: quare reci
piunt omnem materiam: & malitia complexio
nis membri: & malitia eius quod aduenit ei de
sanguine: aut in qualitate: aut in quantitate. In
qualitate vero plurimum eius est propter mal
itiam complexionis epatis & color est in eo de
clinis ad albedinem plumbeam: aut citrinita
tem: aut propter plenem & est color ad nigre
dinem & alterationem declinū & leniginosita
tem: quare est cum eo malitia omnium humo
rum in corpore. Et huiusmodi quidem ppter
hoc q ex ipso non acquiritur quod conuertatur
in carnem nocet per illud quod conuertitur ad
ipsum de superfluitatibus. In quantitate vero
quia additur aut diminuitur: quare non inueni
tur cum quo caro vlcēis generet. Et est vlcus
claz mundū propterans ad escaram: & nascit si
est corpus mundū pauci sanguinis.

In parte ista postq Alii. pōuit diuersitates que sūt i vl
cēibus reddit causas quozūdā accētū. 2. gñitū in gbus
dam illoz. & in his ipse ostēdit causas difficilis sanatiois vi
cerum. & reducit illas causas ad ordinē & ad quozūdā sum
mam: vt ostēdat in genere quot sunt cause vtrpñm ppter
quas vlcera pbiuent a cōsolidatione que difficilis sana
tionis exsistunt. Et omīdū in duas. Primo ipse enumerat
causas que sumuntur ex parte corz que sunt sicut pbitio
cōsolidationis vlcēis quādo cōtingit q ille cause corru
punt. secūdo cōnumerat causas que sumunt ex parte mē
broz vel accidentium que componunt cum vlcere rōne
quoz prohibet vlcus sanari. qz sine curatione illoz vlcus
sanari non pōt. secūdo ibi. (Aut est ppter ostrobitatē que
accidit). Circa pma partē intelligit qz hū distiguit debili
tatem mēbris a mala complexionē: tamē ista causa ad il
las reducit. ppter ea qz debilitas virtutis non nisi ex mal
itia complexiois accidit. Est tamē differētia quantus ad hoc
q Alii. per debilitatē membri itelligit complexiōē malam
que est in mēbro ppter quam debilitat vltus expulsiua sic
q nullum superflūū ad ipsum trāsmisum pōt expellere.

AB 2

n 2

sed quodcumque recipit per malitiam aut complexionis intelligit malitiam complexionis fin qd ex ipsa accidit virtutes attrahit etiam in membro debilitat. unde non potest per sanguinem generare carnem bonam in vlcere. Sic ergo vtriusque illarum reducitur ad eandem causam generalem: puta ad malitiam complexionis: id in speciali refertur ad causam diuersam. Et propterea possumus dicere qd cause difficilis sanationis vlcetum que sumunt rone eoz que faciunt ad consolidationem vlcis sunt in genere duo fin qd quo concurrunt ad sanationem eoz: vixita complexio que est sicut agens cuius sit instrumentum virtus. et sanguis qui est materia. Et ideo cause que sumunt ex parte illorum: aut erit mala complexio existens in membro vlcerato: aut erit malitia sanguis qui puenit ad membrum. Sanguis autem peccare potest dupliciter. vel in quali vel in quanto. vtriusque enim peccatum impedit consolidationem eius. Id autem peccatum in quanto in genere est duplex: aut quod superfluit: aut quod diminuitur. unde non est in vlcere materia ex qua gignit caro ipsorum: hoc est quod vult dicere Aui. Ipe iterum causa alia vbi que sunt manifesta. Id autem verbum quod subdit Aui. in ista particula circa fines. et est vlcus clarum mundum exponens et clarum: nascitur si est corpus mundum. debet sic exponi. vult enim dicere Aui. quod causa in prohibitione consolidationis vlcis est diminutio sanguinis qui ad vlcus puenit. tu cum ignoras vtrum corpus sit in his paucis sanguinibus: tunc cognosces ex isto quod videbis vlcus clare et mundum. scilicet virulentia et foridie pparans ad cicatrice. quoniam enim sic est: tunc non solidatur non est alia causa: nisi quod in corpore illius abundat paucus sanguis ille tunc est bonus. quod si ille esset malus sanguis iam pueniens ad vlcus generaret foridie: aut virulentiam in ipso: unde vlcus illud non esset clare et mundum. hoc est quod vult dicere Aui. et malicia bene vbi Aui. et non expectes quod tibi vnum quod exponat. Deinde cum dicit.

¶ Aut est propter ostracositatem que accidit parietibus eius et margini ipsius: aut propter dilationem venarum que adueniunt etiam propter corruptionem eius incipientem versus te nebroositatem et viriditatem et nigredinem: aut propter membrum male complexionis quod vicinatur ei.

¶ In pre ista Aui. ponit causas alias difficilis sanationis vlcetum que sumunt rone eoz que coniungunt cum vlcere prohibitionem sanationis eius: rone pessimis et malignis vlcis. Et dicit. Aut propter ostracositatem. id est duritiem multam que parietibus marginibus ipsius. in labijs ipsius vlcis et in pibus eius: aut propter dilatare venarum. scilicet de venis variis. Nam iste qui dilatat in membro vlcerato redditur difficilis sanationis. propterea quod subministrat materiam male qualitatis vlceri: aut propter membrum male complexionis: quod vicinatur ei: ex ipso subministrat materiam in membro in quo est unde prohibet solidationem eius. Deinde cum dicit.

¶ Et vlcera quidem prae curationis et eis similia sunt interfecticia infantes non tolerantes vehementiam doloris et vlcis: et difficultate curationis eorum et ipsorum prauitate.

¶ In parte ista postquam Aui. ostendit diuersitates et causas que cadunt in vlcibus rone eoz que sunt cause sanationis eoz: rone eoz que componunt cum eis: rone malignitatis eorum: rone membrorum in quibus accidit inuit diuersitate que cadit in vlcibus rone generis eoz. Vult enim ostendere que inter vlcera rone generis vlcetum sunt peiora et risalia et paria. et dicit quod vlcera rotunda iter alia sunt peiora. quia ista vlcera sunt difficilis solidationis. Et causa huius

est. propterea quod consolidatio vlcis fit per vitionem partium vel immediate vt in vulnere simplici. vel mediante carne que regenerat iter duos ptes sicut in vulnere a quo caro est depulsa. Item. propter vulneris plus distat abinuenire et elongantur tanto iter eas potest fieri vitionis difficilis. Nunc autem ptes vlcis rotundi abinuenire plus elongantur et distat. et propterea etiam maioris capacitatis ponit esse aliquod corpus in figura rotunda quam in alia figura: sicut declaratum est in scientia geometrie. propterea quod difficilis est vitionis ptes vlcis quod est in figura rotunda: propter maiorem distatiam que est inter causas que iter ptes vlcis alterius figure. hoc igitur est causa: quare vlcera rotunda difficilis sanationis existunt. Subdit autem Aui. et sunt interfecticia infantes oio non tolerantes dolorem eorum. Causa autem quare sunt plus interfecticia infantes est quod corpora infantium sunt resolutiora et corpora aliorum. vbi calor et spiritus in eis est modica causa resolutum. Corpora enim talia propter primam euaporationem que fit in eis ex seipsis resolutum. et propterea quod resolutiora sunt. non fit continuu dolore tolerant illorum vlcibus: sicut alia corpora: et non tanto tempo tolerare possunt vt in eis tardet solidatio: sicut sustinere possunt corpora gibus et passione que in eis accidit prima non fit: et cadit vnde dissoluitur et deici. Et hoc est causa quare hoc vlcera sunt plus interfecticia infantes. et hoc generale est. n. quod quicquid vlcus magnus fuerit rone generis distat plus interfecticia et alios. propterea quod citius accidit talia corpora resoluti quam alia: et hoc est iterum Auiene.

¶ Canon curationis vlcetum.

CAP. II.

¶ Cuius omnia vlcera indigent ericatione quamdam prae facta et attritione lacertorum et ipsorum contusione.

¶ Ista enim indigent in primis vt mollescentur et humectentur. Et cum hoc: quia indigent vlcera in dominatione dispositionum ericatione indigent quodque dispositionibus alijs modificationibus et absterfionibus et aliorum consequentibus vlcera prae ipsa vlcera.

¶ In precedenti capitulo Aui. ostendit diuersitates et differentias que cadunt in vlcibus rone eoz que possunt coniungi cum vlcere a gibus sumit alia intentio curatio quam sit illa que sumitur ab ipso vlcere unde solutio continui solui est. In ista parte Aui. vult ostendere modum curationis vlcetum. Fin omnes illas diuersitates et differentias. Et diuidit ista pars in duas. Primo ostendit modum curationis illorum vlcetum. secundo docet modum curationis quorundam accidentium sequentium ad vlcera: vixita modum curationis disruptionis que accidit in vlcibus cum videntur consolidata. et docet etiam modum curationis vlcetum que in membro remanent post consolidationem vlcis. secunda ibi. (Curatio post eorum disruptionem) prima in duas. primo ponit canones generales curationis fin pdaictas diuersitates vlcetum. secundo docet modum curationis eorum in speciali pdaictas diuersitates. secunda ibi. (Nec cessarium est vt in eis admittantur medicinae). prima in duas. primo ponit canones generales modi curationis pdaictorum vlcetum. secundo dat quaedam canones generales per que docet cognoscere in quolibet vlcere conuenientiam medicaminis quod appropinquat vlceri et inconuenientiam ipsius. secunda ibi. (Et os vt audias sermonem comune est quod de illis). prima in duas. primo ponit canones generales modi curationis pdaictorum vlcetum: quantum ad ea que conueniunt curationi corporis. secundo ponit quodam canones generales in pdaictis quantum ad ea que debent cauere et prohiberi in curatione eorum. secunda ibi. (Et de illis que recta sunt in curatione vlcetum). prima in duas. primo ponit canones curati-

Consequenter ad
vulnere quod
habet

Consequenter ad
vulnere quod
habet

tionis vlcēz fm q̄ idicatio curatiua sumit ab esse vlcēris
q̄ ab esse eozz que componunt cū vlcere que faciūt vlcera
difficilis sanatiois. scō in generali aliqd̄ inuit de modo cu
rationis eozz fm q̄ indicatio curatiua sumit a diuersitate
mēbzoz in gbus sunt vlceraz. 2. ibi (Et cum ibi non est nisi
vltus tūc op̄s vt alleuēt) p̄ma in duas. p̄mo ponit illos
canones modi curatiue vlceraz p̄dicatoz. 2. ponit quosdam
canones gnāles per quos docet rectificare modū 2 vltum
appropinatiois medicaminū que admittunt in vlcēribz.
2. ibi. (Et medicamē qd̄ vni fm quedā corpora 2c). p̄ma
in duas. p̄mo ponit quēdā canonē gnālē in quo ostēdit
quē idicatio curatiua sumit ab vlcēribz 2 rōne vlcēris
vt est vltus. 2 rōne eozz que componunt euz vlcere q̄ aliō
idicat ab esse vlcēris. secundo ponit canones gnāles cura
tionis vlcēri vt diuersificat rōne diuersioz que p̄sideran
tur in vlcēribz que cum ip̄is possunt cōponi p̄hibentia sa
nationē eozz. 2. ibi. (Et quāto vlcerz plus est maius) dicit
ergo in p̄ma p̄te. Scias q̄ oia vlceraz. (C) Tertia qd̄ est intelli
gendum q̄ in istis vbiis vult Aui. cōfirmare qualē idicatio
curatiua generalis sumit ab vlcere rōne essentie vlcēris:
fm q̄ ex illa idicatōe curatiua cognoscimus vtutē medica
minū que admittari debet in vlcēribz. 2. q̄ euz vlcere
accidit quēdā quāto que p̄hibet sanationē eius vult i ge
nere iſſuare qualis modus idicatōis curadi sumit ab eis.
p̄mo qd̄ iſſuatur eum dicit. (Scias q̄ oia vultnera) secūduz
Aui. iſſuatur cū dicit (p̄ter facta) (C) Circa p̄mū est intelligen
dum qd̄ Aui. iſſuatur q̄ medicamina que p̄ueniūt vlcēri:
vnde vltus est debent esse excuratiua. Et rō iſſus est q̄ in
omni vlcere vt declaratur in 3. de igoenio fani. p̄pter debilita
tem partis aggregat humiditas sup̄flua remouit subam
ptis 2 ipsam putrefaciēs. 2 ideo in omni vlcere iungit ali
quid qd̄ non remoueat p̄hibet cōsolidatio eius. Et quia
hoc est aliqd̄ humidū sup̄flūū. idcirco omne vltus in qua
tum vltus est idiget administratione medicaminū exican
tium. Et ex his manifestatur quāto. vni est q̄ excuratio nō est
idicatio curatiua que directe sumit ab esse vlcēris: vnde
vltus. Nam vltus rōne sue essentie cum sit quēdā dispo
sitiō soloniē cōtinui. 2 solō cōtinui p̄mo idiget vntione 2 cō
solidationē: vltus vñ vltus ē rōne sue eēntie vntionē 2 cō
solidationē partiū idicat. sed excuratio est idicatio genera
lis curatiua que sumit ab esse vlcēris idirecte. q̄ est idica
tio que sumit ab eo qd̄ generalit̄ cum omni vlcere iungit
vel est aptum iungi qd̄ sanationē p̄hibet. qd̄. i. est humidi
tas sup̄flua. 2 q̄ vntione partiū 2 regeneratio carnis non est
opus medicamis. sed est opus sc̄i a natura mediātē vtutē
naturali ip̄ius. vt d̄ 3. de igoenio. sed excuratio 2 remo
tiō illius humiditatis sup̄flue p̄ficiūt mediātē medicia. bic
est q̄ auctozes loq̄ntes de p̄ma intentione curatiua que ba
bet in vlcere ex qua intentione sumit idicatio de administra
tione medicaminū. dicit q̄ p̄ma intentione curatiua i vlcere
excuratio non curatēs facere mentionē de itentione 2.
q̄ illa non p̄ficiūt medicia fed natura. (C) Scō ex dictis ē
manifestū qd̄ illud rōne cuius idicat q̄ in oī vlcere in qua
tum est vltus cōpetit excuratio nō est mala cōpō humida:
q̄ illo modo quolibet solutio cōtinui est cōposita 2 nul
la est simplex: sed est sup̄fluitas que de necessitate gene
rat in parte que habet rōne cause p̄hibētis cōsolidationē
eius rōne cuius idicat q̄ competat excuratio.

Sed tunc aliquis dicit quare Aui. nō dixit sic.
nēquādam 2 absterſione quādā. nam declaratū est tertio
de igoenio. q̄ in omni vlcere est aptitudo generationis ou
p̄licis sup̄fluitatis. quārum vna est subtilis: alia est grossa.
subtilis idiget excurationē: grossa vō absterſione. (C) Dōm
est q̄ p̄pter duplicē causam nō dixit de absterſione: sc̄i solus
de excuratōe. Nam bic loquebat de itentione generali que

sumit ab vlcere inquantū vltus est solō cōtinui quedam.
Nūc aut excuratio est quedam itentio magis generalis q̄
absterſio. 3. n. generet ibi illa duplex sup̄fluitas. illa tñ du
plex sup̄fluitas inquantū vna queq̄ quedā humiditas sup̄
flua est idicat debere excurari. sed absterſione non indicat
debere fieri nisi illarū altera que est grossa adherēs. ergo
si excuratio est in itentione curatiua cōmuniō: bic loq̄ba
tur de itentione cōmuni idcirco de absterſione mētiōē nō
fecit. Secūda causa est q̄ vt dicit est bic loq̄tur de itentio
ne curatiua que sumit ab vlcere inquantū solō cōtinui
quēdā est in qua itentione d̄ esse cōueniēs oīs solō con
tinui siue sit vltus siue vltus. siue sit cum dep̄ditōe siue
absq̄ dep̄ditione partis: nūc autem excuratio est itentio cu
ratiua in qua p̄uenit oīs solutio p̄tinui: cuius debet excur
atio. Sed absterſio nō est idicatio curatiua in qua cōue
niat quolibet itentio curatiua: q̄ solū in illis cōuenit in q̄
bus accidit sanie generari. vnde in vultnera simplici a quo
nulla facta est dep̄ditio partis: nō d̄ facta est generatio
sanie in cōuenit absterſio facti apparuit supra in capitu
lo de vultneribz. (C) Et si dicat imo cōuenit sibi absterſio.
q̄ id dicit Aui. in tertio de igoenio. vt applicari ad oēm
solutionē cōtinui. (C) Dicitū qd̄ illud dicit Aui. debet
sic intelligi q̄ in omni solutio cōtinui est aptitudo vt in il
la duplex sup̄fluitas generet. non tamē accidit temp̄ ip̄os
generari. Nam in illis in gbus p̄pter subitam excuratiōē
2 bonitatē carnis accidit q̄ vntio labioz fit subito: q̄ nō
generat sup̄fluitas grossa que putrefaciāt vultus. q̄ p̄us
fit cōsolidatio q̄ ibi aggregat illa sup̄fluitas grossa. Sed si
non accidit q̄ in eis non fiat subita excuratio 2 vntio la
bioz: tūc bene generat ibi illa sup̄fluitas rōne cui 2 postea
idigemus medicamē absterſiuo. 2 p̄terea i omni solutio
cōtinui: quia facta est dep̄ditio carnis sensibilis. q̄ in ta
li non pōt fieri subita vntio. q̄ idigemus ea regeneratio
ne carnis accidit sanem ḡhari 2 putredinē rōne cuius id
gemus medicamē absterſiuo. Sed in illis in gbus nō est
facta dep̄ditio aliqua. q̄ non debet fieri regeneratio aliq̄
possunt partes vultneris subito vnti. Unde p̄ter fieri cōso
lidatio anteq̄ vultus generet p̄pter qd̄ nō idigemus ibi
medicamine absterſiuo: sed tantū excuratiuo. (C) Et p̄pte
rea solutio cōtinui vnde solō cōtinui est solū idicat q̄
excuratio debet fieri. non autem de intentione generali in
dicat q̄ debeat fieri absterſio. Et ideo 3. in omni vlcere sa
nies generet quātus ex hoc cōpetit absterſio: non solus
excuratio sicut postea dicit: q̄ tamē bic loq̄tur de itentione
curatiua generali que sumit ab vlcere vt solutio cōtinui
est. Idcirco mētiōē fecit solū de excuratiōe 2 nō de ab
sterſiōe dicens. Scias q̄ oia vlceraz idiget excuratōē quādā.
(C) Scō est intelligēdū q̄ Aui. dixit signanter quedam vt
ostēderet q̄ oia vlceraz in q̄ntū sunt quēdā solutio p̄tinui
idiget excuratōē: tamē illa excuratio non est fiēda equalit̄
in quolibet vlcere. Et ista diuersitas in excuratōē pōt esse
ex parte vlcēz fm q̄ inter se diuersifican: 2 ex parte cor
poz 2 membzoz in gbus fiūt. Ex parte qd̄ vlcēri fm q̄
diuersifican: iter se qd̄ quēdā vlceraz idiget excuratōē mul
ta sicut sunt illa in gbus aggregat multa humiditas: que
dam aut modica sicut vlceraz in gbus modica aggregatur.
Ex parte autem corporis 2 membzoz. Nam in gbusdam
corpozibus idigemus plus excurare sicut in corpozibus ou
ris 2 ficcis. In gbusdā aut minus: sicut in corpozibus mol
libus 2 humidis. Et eodem modo de mēbris est sicut bec
oia declarabunt inferius. quare ergo non oia idigent excur
atione equali p̄o tāto dixit quēdā. (C) Circa secūduz
ip̄e iſſuatur vtputa q̄ iſſuatur q̄ cum in vlcēribz accidat
quēdā composita que idicat aliam itentionē curatiua q̄ sit
illa que sumit ab esse vlcēris ostēdit qualis modus idica
tionis curatiue sumit ab alijs. (C) Intelligēdum q̄ dnoz

*Absterſio est
2 in gbus
hō p̄t sanari
solū p̄mo de*

modos in genere sunt illa que componunt cum vlcere a
 gibus sumit alia indicatio curatiua q̄ sit illa que sumit ab
 vlcere: quedā. n. sunt que componunt cū vlcere a qb̄ sumit
 alia indicatio curatiua q̄ sit illa que sumit ab esse vlceris q̄
 nō solū est diuersa ab illa sed et ibi tria. Nam sicut vlcus
 indicat q̄ debeat fieri ericatio ita alia dīpō indicat ex par
 te sui q̄ debeat admistrari mollitina ⁊ humectatiua sic
 est in vlcere q̄ est cū p̄usione. nam vlcus indicat ericatio
 nem. ⁊ p̄usio indicat debere admistrari mollitina ⁊ hume
 ctatiua. ⁊ hoc ppter duplicē cām. vna est: q̄ in talibz vlceri
 bus est caro p̄tusa. ⁊ id q̄ p̄usum est necesse est p̄rrefieri
 ⁊ in ianē p̄ueri. vt d̄r 4. de ingenio. gnatio aut p̄rrefactio
 nis ⁊ laniatiois per cala fit humida ⁊ mollitina. Scda cau
 sa est: q̄ illa que mollificat ⁊ humectat sunt maxime seda
 tiua doloris ⁊ resolutiua humoris p̄stricti in loco. hoc autē
 maxime op̄s at tēdere in p̄usione ⁊ attritōe. vt bābitū fuit
 supra in ca: p̄usione ⁊ attritōis. Quapropter in vlcere cō
 pusio est aliqd adiectū cū vlcere: q̄ indicat aliud ab eo q̄
 vlcus: sicut est in vlcere p̄usio: ita est in gbulā alijs
 sicut q̄n p̄iugit mala cōpō cū vlcere. ⁊ sicut est q̄n p̄iugit
 apā cū vlcere: aut venies dolor. oia. n. hoc indicat p̄riū debe
 re fieri q̄ id indicat vlcus sic appbet iherius. Et in talibz
 q̄ dē vlceribz in modo medicatiōis id obseruari oīaz vlcus
 non possit curari sine curatione illorum: p̄us debeat illa
 curari: deinde vlcus. sic tñ in cura oīz p̄cedere vt q̄n curam
 illa oīo nō beamus negligētia vlceris si possum. ¶ Aut
 iherius dicit. Et cura q̄d cūq̄ apā fuerit cū obseruatiōe vlce
 ris. ⁊ p̄pterea mollitina que admistrant in talibz debet eē
 minus mollitina q̄ possumus. Et p̄pterea cyrugici talia er
 ḡb̄ fit emplastrū mollitiū q̄d vlceri oī admistrari faciūt
 decoq̄ nō in aq̄ puras: in aq̄ mellita v̄lxiūo vt ex p̄ ista
 aliq̄ virtutē acq̄rit: ppter quā p̄ueniāt mō aliq̄ vlceri: ⁊ nō
 oīo necesse sibi: ista que sic componunt cū vlcere ⁊ modū
 indicatiōis curatiue que ab eis sumit. Aut insinuat cū dicit.
 p̄pterea facta ex attritōe lacerato. alia aut sunt que cōpo
 nunt cū vlcere a qb̄ sumit indicatio alia q̄ sit illa que sumi
 tur ab esse vlceris v̄lxiūo. illa tñ indicatio nō est tria indi
 cationi vlceris facta est in vlcere solidio: quo rōne fordid
 iei indicat q̄ venies debeat fieri absterio sic est in vlce
 re i quo est mala cōpō cala in quo rōne calitatis indicat q̄
 debeat fieri i fridario. ⁊ illi modo est i alijs multis q̄ sequi
 tur vlcera que indicat aliū debere in curatiōe fieri q̄ dicit
 solū vlcus: ⁊ ista que sic componunt cū vlcere ⁊ modū indica
 tionis curatiue que sumit ab eis h̄c indicat cū dicit. Et indi
 get q̄nq̄ dīpōnibz alijs ⁊c. ¶ Sed aduertēdū est circa ista
 q̄ illoz que sic cōponūt cū vlcere que diuersus indicat: nō
 tñ triū et q̄d indicat vlcus. quedā sunt quoz curatio s̄l p̄t
 fieri cū curatiōe vlceris. ⁊ tūc idē medicamē b̄ns diuersas
 virtutes curat v̄rūq̄: sic vlcus b̄ns malā cōplonē calas me
 dicamē fridū ⁊ sic cū p̄fert amale cōplonē vlceri. Quedā
 que p̄us oīo remoueri cū medicamibz p̄p̄ys: deinde vl
 cus curare: sic si ad vlc̄ sit illud humor maloz p̄us q̄z il
 los abscidere p̄eationē: ⁊ alia: deinde vlc̄ curare ⁊ exēpla
 oīū illoz apparet b̄ iherius. ¶ Dis ergo p̄ntellectis fa
 cile est itelligere q̄d Auicē. dicit q̄ue et in toto caplo itēdit
 q̄ntā ad p̄mā p̄tē corpis. dicit ergo. Scias ⁊c. Et cū hoc idi
 gent vlcera in dīstantioz q̄d dīpōnū ericatioē. ⁊ tūc v̄
 bum p̄t dūpl̄ exponi. vno modo vt referat ad vlcera cō
 pusia de qb̄ fecit sermonē. ⁊ tūc erit sensus q̄ ista vlcera
 p̄usua: ⁊z idēat mollificari ⁊ humectari: tñ ista q̄ntā ad
 malozem partem et dīpōsitionem indigent ericatiōe.
 Nam solum ista idigent humectari in p̄ntē tñ q̄ recedat
 caro p̄tusa ⁊ mitiget dolor: postq̄ aut recessit caro cōtusa
 semp idēat admistratiōe ericatiōis v̄lxiūo ad finē p̄olidati
 nis. ⁊ id ē in istis est v̄lxiūo q̄ vlcera idigent ericatioē. V̄lxiūo
 est exponi vt referat ad sequētia. ⁊ tūc erit sensus q̄ vlcera

fm p̄imas dīpōsōes et que cōponunt cū eis exceptis p̄m
 cis idigent ericatioē. ⁊ cū ericatioē ad hūc idigent alijs dīpō
 sitionibz ⁊ itētionibz curatiuis: sicut mūdicatiōe abster
 sioē. ⁊ alioz p̄ntibz vlcera p̄ter ipsa vlcera. ⁊ idigent et alijs
 dīpōnibz curatiuis que sumunt ab his que p̄sequunt vlce
 ra que dīpōsōes curatiue sunt p̄ter ipsa vlcera. sunt alia
 ab eis que indicat vlcera v̄lxiūo vlcera sunt: sic idigent in v̄lxiūo
 neribz aliq̄ remouere malā cōplonē: aliq̄ malā carnes
 filia de qb̄ postea appetit. ⁊ iste modus exponēdi est etiaz
 verus. q̄ v̄r in p̄ibus vlceribz cū qb̄ cōponunt alie dīpō
 nes dato q̄ rōne illaz dīpōsōz indicaret aliud admistrari
 debere q̄ dicit vlc̄: tñ idigent ad hūc q̄ illa q̄ admistrant
 sint desiccatiue virtutis que indicat vlcus in quātū vlcus est:
 sicut appetit satis p̄siderādo dīpōsōes singulas que p̄poni
 tur de qb̄ facit mētiōē. q̄ in p̄ibz h̄c illaz cōp̄erit medi
 camen ericaciū. ¶ Sed alia dicit quō dicit Auicē. vlcera
 idigent q̄nq̄ dīpōnibz alijs: sicut mūdicatiōe ⁊ absterio
 ne: imo semp debet idigent. s. absterfione: q̄ in vlcere rōne sa
 nicti semp idigent vt medicamen fit absterfens. ¶ Et dicitur
 dum est dūp̄r. vno modo q̄d dicit q̄nq̄ referendo hoc ad
 itētiōē p̄mūne que habet in vlcere. v̄lxiūo vlcus solū quedā
 solo p̄ritutis est loq̄do solū de itētiōe que sumit so
 lū ab vlcere. vnde solo cōtinuitatis quedā p̄lāis ēq̄ hoc
 modo non indicat q̄ debeat fieri absterfio. q̄ solo p̄ritutis
 tis vt solo p̄ritutis est hoc nō semp indicat. Sed indicat
 q̄nq̄ p̄tuta q̄n cū ipsa p̄iugit sanies rōne cuius indiget fio
 ri absterfio: sicut dicitur. ¶ Et ista vlceris q̄ dicitur a v̄lxiūo
 nere semp idēat absterfioē. rōne tñ q̄ solo p̄ritutis que
 dā est non semp hoc indicat. ¶ Vel d̄r alr q̄ hic non loq̄t
 Auicē. de absterfione q̄cūq̄: q̄ non loq̄it de absterfione
 que p̄uenit in vlcere rōne humiditatis grosse que necessu
 rio in vlcere generat. Sed loq̄tur hic de absterfioe que cō
 uenit in vlcere q̄ cum ipso p̄iugit fordes grossa que non
 necessaria in vulnere generat. sed ppter aliq̄d accis malū
 aduenies vlceri q̄ cōstituit ipm vlceris humidū. vnde ihs
 absterfio p̄ueniat in genere omni vlceris: tamen hoc modo
 absterfione non semp idēat vlceris cū ericatioē. sed hoc
 idigent p̄ncipiū cū est vlceris solidio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quāto plus est vlcus maior ⁊ profundius
 indiget ericatiōe vehementior ⁊ vt aggre
 gentur labia eius vehementior p̄rferatiōe.
 ⁊ fortasse est tibi necessarium scire ea. Et con
 sidera ex dīpōsitionibus necessariis ad p̄scr
 tandum in illo ⁊ eis similibz illud q̄d diximus
 in caplo vulnerum.

¶ In p̄te ista ostēdo in quodā gnali q̄lis indicatio sumat ab
 vlcere v̄lxiūo vlcus est: q̄lis indicatio in gne sumat ab his q̄
 componunt cū vlcere q̄d indicat diuersum ab eo q̄d indicat
 vlcus. ponit canones gnāles curatiōis vt diuersificat rōne
 diuersoz que triant in vlceribz a qb̄ sumit diuersa indica
 tio curatiua. Et diuidit ista pars in duas. p̄mo ponit ca
 nonē gnālē in quo ostēdit gnālē modus curatiōis vlceris
 vt b̄nt cācrenas in mēbris abiq̄ alia malitia p̄lāis. q̄ v̄lxiūo
 ra b̄nt p̄funditate in mēbris. ⁊ in hoc ostēdit modus cura
 tionis vlceris que b̄nt mollitiā rōne q̄ritatis coz. ⁊ tñ
 canones gnāles in qb̄ ostēdit modus curatiōis vlceris rōne
 eoz que p̄nt cōponi cū vlcere que p̄hibet sanationē v̄lxiūo
 ris. ⁊ ibi. ¶ Si nō est pole vt p̄hibeas ⁊c. p̄ma in duas.
 p̄mo facit q̄d dicit est illud q̄ curatio illoz vlceris p̄cedet
 et mō ligature cōueniēti ostēdit ppter q̄s causas vlcera
 idigent ligatura ⁊ diuerso modo ligature penes illas cau
 sas. ⁊ ibi. ¶ Et scias q̄ vlcera idigent ligatura ⁊ p̄ma i du
 as. p̄mo ponit modū illū in gnali curatiōis talū vlceris
 in quo ostēdit q̄lia medicamēta sunt p̄ueniētia eis q̄ntā ad

Aut contra v̄lxiūo
 p̄ntutis alia
 ad p̄tē v̄lxiūo.

Tractatus .III.

ppter eoz. et cōdō offēdit quālia sunt eis cōueniētia
 q̄n ad modū hūc eoz. q̄n q̄s apporimari talib' vicerib'
 2. ubi. ¶ Et scias q̄ vlcera forasfē. Et dicit ergo pmo.
 Et q̄to vlcus ē. idigēt exccatōe vebemētiōis. 2. ppter
 ea. q̄to vlcus pfundius ē maius est tāto plus humidi
 tati supflue aggrēgat rē. cū idigēt maiori exccatōe
 ppter aggrēgat labia ē. veniēt pcuratōne. 2. idigēt ē
 ptes 2. ducant ad iūctiōne maiōis igenio. Et rō q̄ cū sit pfund'
 2. vlcus q̄s q̄s ē beat pfecte fieri fanatio hūc vniōis
 sit vniō ptiūm vlcis ad pfundū. hoc aut fieri nō pōt nisi
 cum aliquo bñ aggrēgat labia adiūcēt cū ligatiōe q̄
 bñ vniō. 2. aliq̄s q̄s facere vī ipse hūc ē. Et sili modū q̄n
 eis emagūis rptes adiūcēt dīstāt magis. ppter q̄ dīficiū
 lus ea ducere sili. vnde idigēt vniēti pcuratōe ad hoc
 rō adiūcēt bñ vniōis. 2. q̄ ad hoc nō fufficit solū modus li
 gaturē aliq̄. id subdit. Et forasfē est tibi necessāriū sūre
 ead hoc pter labia aggrēgat vlcis 2. pmanēt aggrēga
 2. ¶ Sed tu vices q̄ est hoc q̄s ponit scilicet. q̄ videt
 ponere curā istoz. ac si cēt vulnera simplicia. nam vniō
 bñioz. 2. futura cōpēt vnluri simplicia a quo nō est facta
 depditio carnis nēq̄ dum facta est gñatio lani in vlcere
 aut facta ē depditio partis 2. etiā gñatio lani. ¶ Dīcētū
 est ad hoc q̄ id dicit bñ. Sili est cōmune ad vulnera et
 vlcera. Nam offēdit in cōmuni solū modū curatiōis q̄ue
 nī vlceri rōne qua magnū est 2. pfundū in membro abq̄
 alio modo malicie spali. ¶ Tūc aut ex quo pfundū 2. ma
 gnū est nō iudicat nisi q̄ medicina exccas sit vebemen
 tius exccas. 2. q̄ sit pōssē illa aggrēgat labioz. cū maiōis
 igenio q̄ si nō ēēt magnū 2. pfundū. 2. ppter ea in vlcere
 simplicib' q̄b nō est alia intentio hoc simplr obferuamus 2.
 nūbilitat sit appuit pūm in caplo de curatōe vulnez. ser
 monē vli. Sed in vlcere 2. q̄b facta est aggrēgat lani
 obferuam' hoc. q̄to sunt pfundioz tāto magis admini
 stramus medicīna exccatā. 2. obferuamus et hoc q̄n sit
 iudificata 2. nimitur ad cōsolidatiōe eoz. q̄ cum tū li
 gatur aggrēgamus ptes eoz vebemētius q̄ pōssūm' vlcis
 ad pfundū sit citius fiat cōsolidatiōe. in talib' caueris
 2. abscōsionib' crygici edocti q̄ vident eas mūdificatas
 pfecto nō apponit tēas amplius iterus. S; cū modo li
 gatur aggrēgat ptes adiūcēt. tūc quālibet accidit ag
 gregatiō ipsoz. 2. cōsolidatiō. q̄ si iponeret tēta accideret
 vlcis plogari cōsolidatiōe eoz. Et rō quare hoc facimus
 in talib' vlcereb' est. q̄ in talib' vlcereb' pcpue f; pfundū
 facta est modica depditio carnis. vī partes 2. pfundū q̄
 nō est ibi supflua humiditas idēctas pōt adiūcēt aggrē
 gari abq̄ generatione carnis sensiblis rē. eas de futura
 aut nūq̄ obferuamus in eis. Et certe dīcētū est. q̄ raro
 futurū in eis obferuamus. Sed tūc obferuamus q̄ hoc
 vlcis pfundum non esset modū dīstās a natura vulneris
 simplicis. tūc. nō exīte supflua humiditate in tali vlcere
 rēp. exccatā est vniūis ptes citius adiūcēt 2. hūius ac si
 esset vniūis simplr. Et tūc crygici hoc obferuāt. scā
 rificat labia eius de nouo vī egrediat sanguis ab eis vī cū
 illū sanguine exīte rēp labia accidat cōsolidatiōe lani fīc
 sit in vulnerib' simplicib'. tñ hoc futūo raro in eis fit. Nam
 ppter humiditates q̄e aggrēgat i hoc vlcere vplm est
 q̄ ppter futiōne nō pōt fieri subita vniōe sicut fit i vul
 nere simplicī. 2. non facta subita vniōne necesse est futiō
 nem dīspū. q̄ ergo hoc raro facimus. Idcirco. Sili. dīgit
 forasfē. Et dīgit etiam subdēs. Et cōfīdera de dīspōsitiō
 ne necessitatīs ad pfundū in illo 2. sili bñ. cōfīdera
 bene q̄ vides hoc esse necessāriū 2. cum futiōne 2. cū mo
 do etiam ligaturē tu possis hoc agere. Quonias nō semp
 hoc ē possibīle. sed solū q̄ dīctū est. 2. illud q̄ dīximus in
 caplo vulnerū. 2. modum futiōnis. 2. talia faciūt ad iear
 nationem labioz. cōfīdera ex bñe q̄ dīximus i caplo de

Ulcerum

100

vulnerib⁹: qz ibi dcm est de his sufficiēter: quia hic modus
curationis propius magis pertinet vulnerib⁹ q̄ꝫ vlcerib⁹.
¶ Deinde cum dicit,

Cet scias q[uod] vlcera fortasse indigent in curatio-
nibus suis administratione medicinarum qua-
rum quedam sunt currentes penetrantes ⁊ que
inijciuntur profundiores: ⁊ tunc necessarij est vt
sint vngueta ⁊ eis similia: quare oportet tunc vt
fit illud quod apparet humidu: ⁊ quod oculu
tum est siccu: ⁊ proprie in illis que sunt ad fi-
stulam op[er]z vt fit scitatis ozificioꝝ eius vincet
humiditate substantie eius vehementer. Et
est quidem quandoq[ue] necessariu vt earum me-
dicine permisceantur cum eo quod currit vt fi-
ant viscosae adherentes. Scias ergo illud ire-
rum in eis.

¶ In pre ista ostēdit qualia medicamina sunt vniuersiētia p̄di-
ctis vlcēib⁹ sūb substantiā in medicaminib⁹ que admistran-
tur iterius: z quādo ipsa idēgenē admistrant iterius q̄s
etiam in medicaminib⁹ que admistrant⁹ exterius super oszū
cum vulnerib⁹. Dicit ergo. Et scias q̄ vlcera z vlcera q̄
dem que b̄is idēgent sunt vlcera p̄fundiora in q̄bus non pōt
ferri exiccatio humiditatis sibi p̄fue s̄m p̄fundum nisi in-
clat medicie vlcē ad p̄fundum. hoc aut fieri non pōt nisi
fuit i suba ligata z penetratiua. z tūc necessariū ē v̄ sint vi-
guēta. q̄ vnguēta p̄pter molliēcem pōt ē eis iungi tēta: z
sic imitti vlcē ad p̄fūdū i eis z sibi: sicut lotiones facit q̄s
ago in q̄bus deoquunt medicie vniuersiētis talib⁹ vlcēib⁹
que loture postea incipiunt iterius in vlcere. quare opozet
.i. vt tūc sit illud q̄ apparet humidum z q̄ occultū sit sic-
cum. i. tūc necessariū ē in talib⁹ medicis illud q̄ est ap-
parens in eis sit in substantiā ipsa bumida cum debeat esse
ligata currens: z q̄ occultū ē in eis. i. vltus earus sit sicca
vnde l̄s ista medicina s̄m substantiā sit bumida: n̄ p̄ vltū
debet esse multū exiccatiua. id vult dicere Aui. Et opozet
vt sit siccatō vlticē vinctes bumiditatis substantie eius
vehementē. hoc vult dicere Aui. q̄ opozet q̄ medicamē
q̄ admistrat in talib⁹ v̄m oszūū vlcēis sit substantie vlti-
de sicce: q̄ aut admistrat in p̄fundum sit magis bumidū
vt possit penetrare vlcē ad p̄fundū. p̄ oszūū strictū.
z hoc est q̄ vult dicere Aui. cum dicit. Et opozt vt sit sic-
citas oszūū. i. medicamis q̄ admistrat sup oszūū et
vinctes bumiditatis substantie eius. i. substantie medicamis
eius q̄ admistrat itus in oszūo z p̄fundū vehementer. i.
valde. Et ex hoc apparet q̄ illud dēū refert ad substantias
medicamis. quātiā n̄ ad hoc medicamina que admistran-
tur in p̄fundo debent esse plus bumida. Sed referendo
hoc ad virtutem medicie que admistrat in p̄fundo de-
bet tūc medicina esse magis exiccata: vt dictum est prius.
Et subdit postea. Et est q̄d q̄nq̄ necessariū ē vt coq̄
camina misceant cum eo q̄ currit z hoc est dicere q̄ ē
in talib⁹ vlcēibus medicia dure substantie z sicce sicut sit
pulueres necessariū ē vt misceant cum aliquo bumido.
v̄puta cum aliquo oleo z cum cera vt sūt viscosa adberē-
tia. z hoc ē vt plus possit vltus ea p̄manere et p̄fundari
in mēbro vlt in loco. Et per hoc Aui. vult dicere q̄ quādo
tū non admistras in talib⁹ medicis in substantiā ligata itus.
q̄ admistras solum ea extra supra oszūū: tamē ad huc
in talib⁹ est necessitas vt medicie substantie sicce p̄mifceat
tur cum aliquo ligido vt saltem siant viscosę adberētes in
loco. Verum q̄ illud dicunt posset esse dēū generale ad
medicamina que admistrantur in quocūq̄ vlcere. Aui.

da indigunt
 si illam legem
 his q. legunt
 ut debeat. v.
 in q. possunt

hoc etiam in alijs vlceribus: quibus est necessarius facere in medicis eoz. tñ qz hoc maxime adaptat talibz vlceribus. ideo maxime refert hoc dñi ad vlcera de gbus fecit mentionem. ¶ Deinde cum dicit.

C Et scias q vlcera indigent ligaturis ⁊ strictura propter tres modos. Quorum vnus est vt curat foridices: quare oportet vt sit fortitudo stricture eius apud eius orificium vt ipsius expressio bona fiat. Et secundus est vt seruetur medicamen incarnationum super vlcus ⁊ non indiget strictura vehementi. Et tertius est ad incarnationem labioz: ⁊ oportet vt non sit strictura in ipso mollis apud duo labia: immo complicata complicatio vehementi: ⁊ non oportet vt cum ligatura perueniatur ad lesionem: ita vt apostemetur. Et opz vt sit adiunans in pñibz do apostema: qñ non est possibile cum apostemate vt curet vlcus.

C In pte ista: qz modus ligature est vn⁹ ex modis curatōis pñctoꝝ vlcēz: qñ bulis ostendit ppter qz causas fit ligatura in vlcēibz. ⁊ ppter qz tñctiones. ⁊ p qd dñ. qz et de mō ligature dñi fuit supra in casu vlcēibz. Et oꝝ vt sit ligatura: qz dixerat q ligatura que sit ad icam adū non oꝝ eē mollis apud duo labia: immo complicata vt melius extendat vnū labiū vsus atqz: tñ pñat ⁊ in vnū educat: modifcat istud dñi. ⁊ p qd dñ. Et pzo fed. ⁊ oꝝ vt sit supple mēdicus adiunans in pñibz do apostema. vel vt sit supple modus ligature adiunans in pñibz do apostema: nō sit attrahens apostema. ⁊ hoc qd fac modus ligature talis: qñ ita fit q est potēs expmēre humiditates a loco vlcēis ver vsus alias pres. ⁊ non fit cum hoc ita fortis vt dolorē faciat ppter qd generet apostema in loco: qñ non est pōtē vt cū apate curet vlcus. ⁊ ratio est. ppter dolorē qñ in ipso vlcē qñ impedit actionē oīum vlturū: ppter maliciā curationis que est in ipso: rōne cui⁹ vlt⁹ nō pōt opari actionē naturalem: mediāte qua fit vlcēis pñdiorio.

C Et si non est tibi possibile vt prohibeas ⁊ appareat apostema: tunc occupatus sis cum apostemate ⁊ cura eius quodēqz apostema fuerit cum obseruatione ipsius vlcēis vsquequo separaueris ex curatione apostematiz: ⁊ tunc remanebit sola obseruatio vlcēis. Et similiter quādo corrumpitur quod est in circuitu vlcēis ⁊ viridescit ⁊ nigrescit cura illud cum scalpellatione ⁊ extractione sanguinis: ⁊ si etiam cū ventosis: deinde adbere ei spongiam siccaz po stea medicinas eptecantes. Et cum separatur vlcus: aut inuenis vlcus purum: tunc oportet vt obserues in pñis an ex corpore aliquid ad vlcus effundatur aut non effundatur: immo iā sit abscissum. Qz si nihil effundatur ad ipsū sit intentio tua in medicando ipsum: ⁊ si aliquid effundatur ad ipsū sis sollicitus in eo quod ad ipsum effunditur ex florumia: aut solutione ventris aut vomitu: quoniam vomitus quādoqz confert etiam in hoc. ⁊ Hypoc. testificatur de

eo: ⁊ in vlcēibus fuerint frusta ossium: ⁊ pñiculi aut alia nō pperes in extrahēdo ea: sed fac illud qd diximus in ca. ossium.

C Cum dedit canonem generalē modi curationis vlcēis vt vlcera profundā ⁊ sunt cauere in membris dat canones generales modi curationis aliarum dispositionum que cum vlcere coniungunt: ⁊ possēt diuidi in tot partes quot sunt dispositiones quas expmēt que cum vlcere coniungunt: quarum dat canones generales curationis. subintelligens in hoc modum etiam generalē omnium aliarū dispositionum quas non expmēt canones artificialius diuidendo possumus dicere q ista pars diuidit in tres. In pma parte ponit modum generalē curationis quādam dispositionum que cum vlcere generant vel coniungunt sine quaz curatione vlcus curari non pōt. in secūda parte in generali ponit canonem generalē omnī talium dispositionum que cum vlcere coniunguntur. ⁊ reddunt ipsū difficilioris sanationis. in tertia parte adhuc illū modum generalē specificat in quibzdam dispositionibus que pōt sunt coniungi cum vlcere ⁊ prohibent sanationē eius. secūda ibi. (Et opz vt remoueat causas). tertia ibi. (Et multotiens est vlcus molle). pma in duas. pmo facit quod dictum est. ostendit enim modum remotionis illarum dispositionum. secūdo ponit canonem generalē quem obseruare oportet in curationibus vlcēis cum remote sunt dispositiones ille. secūda ibi. (Et pñū quidem oportet pperare de esse vlcēis). pma diuidit in quatuor. pmo quatuor sunt dispositiones quas explicat que possunt con iungi cum vlcere: quaz ostendit canones curationis generales. secūda ibi. (Sicut qñ corripit qd est in circuitu). ⁊ ibi. (Et cum separat vlcus). quarta ibi. (Et si in vlcēibus fuerint frusta ossium). Que dicit in oibus istis partibz sunt manifesta. Et cum separat vlcus ab omnibus malis dispositionibus que prohibent sanationē eius. Aut inuenis vlcus purum. i. sine malis dispositionibus existentibus in loco vlcēato que pñbent sanationē eius: tūc oportet. ⁊ c. Et si in vlcēibus fuerint frusta ossium ⁊ pñiculi nō pperes extrahere ea. subito vel cum manu vel cū alio instrumēto: hoc enim posset esse causa vehementis doloris. ⁊ pñis apostematiz. sed fiat illud qd diximus in ca. ossium. Lobet uia modū de his que dicemus i ca. de modo curatōis ossium corruptoz. s. feriens. ¶ Deinde cum dicit.

C Et primū qdē qd oportet te preparare de vlcēis est apertio cum medicinis suis: deinde mundificatio euz medicinis suis: deinde nāscētia carnis ⁊ consolidatio. Et si inuenis vlcus mūdum equale quod non habet pfunditatem: tūc consolidatio tñ fiat cum eo quod non habet mordicationē. In foedidz xpo necessarius est abstringēs mordicans. Et in pñis curant indigent mordicatione: quoniam sensus non sentit ipsum: deinde gradatim pueniat ad illud qd est lenioris mordicationis vsquequo sentiat bona nāscētia carnis.

C In parte ista ponit quēdam canones generalē quem obseruare oportet in vlcēibus quādo. i. vlcera in viarū cificationis exstant non sunt cum eis be dispositiones ⁊ accidētia mala predicta. ⁊ vult dicere. illud quod obseruare oīs in talibz vlcēibus. pñū est apertio cum medicinis suis. i. studere vt officii sit apertio: ita qz officii etiam sit latus si pōt est q sit fundus eius. Et rō est qz tūc a tali vlcere humiditates melius ⁊ latius pñt perfuere ad extra.

*Oportet nos apertum in vlcere extrahere
Apertio
Mordicatio
Consolidatio
Abstringens*

*in pñibz do
vlturū
quādoqz*

Neq; tale vlcus est tūc aptū vt faciat sinū ⁊ uertat in fi
stulā. Secundū qđ opz obseruare est mūdificatio. Nā in
vlcerib⁹ vt in plurib⁹ ⁊ p̄cipue in his q̄ aliq̄lē hnt ⁊ cauita
tem aggregat hūiditas ⁊ fordes supflua vltra etiā illā q̄
gnātur de nēcitate in solone p̄tinui. vñ solo p̄tinui est. tūz
p̄pter p̄cauitatē. tūz et qz plus debilitat mēbz qđto plus
remanet solitū p̄tinui in ipso. Sicut accidit in solone cō
tinui q̄ est vlcus q̄ plus p̄leuat in mēbz qđ simplex vul
nus. p̄pter quas debilitat attrahit plus de supfluitatib⁹
ad mēbz. ⁊ qđ iste remanēt ibi cōsolidatiō ē impe
diūt ⁊ generatōes carnis. Idcirco eas opz mūdare ab vl
cere. Si qđ sunt subtiles cū ep̄icatib⁹. si aut̄ grosse cum
abstergētib⁹. deide remoris istis cū vlcus est parū. seq
tur tertia in tēto. Sgñatio carnis ⁊ p̄solidatiō qđ ē cōple
tur cū medicā carnis regnatiua q̄ absterfiōe ⁊ ep̄icatōe
participat. Idcirco Aui. subdit dñtiaz iter medicā ab
sterfiuā ⁊ ep̄icatiua q̄ debet vlceri mūdo in quo sola in
tēto est regnatiua carnis ⁊ medicā absterfiuā ⁊ ep̄icati
uā qđ debet vlceri sordido dicēs. Et cū inuenis vlcus mū
dū quale ⁊ hoc ē dicere. etiā qđ debet vlceri in quo
sola intēto est p̄solidatiō ⁊ regeneratiō carnis est medici
na p̄cipians ep̄icatōe ⁊ absterfiōe sine mōdicatiōe. qm̄
mōdicatio p̄hibet regeneratiōem carnis. qz est cā dolo
ris. vñ attraheret supfluitates ad locū q̄ p̄solidatiōem
p̄hiberet⁹ in vlcerib⁹ sordidis. Itā nō sunt munda cūla
est neciū medicamē mōdicans ⁊ abstergēs. Est necessa
riū mōdicamē participā forti absterfiōe ita qđ mōdicet
vlcus. s; mūdū si ei appropinquaret. s; illud vlcus sordidū
p̄pter multā sordiditē ex qua caro defendit ab actiōe illi⁹
medicamē nō multū mōdicat. imo si mōdicaret cēni
mū absterfiuū ⁊ esset signū qđ non solū actiō medicamē
pueniret ad sordiditē vepz etiā ad hūiditatē bonā ipsi⁹ car
nis. Et p̄pterea subdit Aui. qđ ista vlcera cū curant in p̄
mis idigēt mōdicatiōe. L. indigēt forti medicamine ab
sterfiōe multam bñtē. qđ esset mōdicatiū quantū est
exle. tamē bic nō mōdicat. qm̄ sensus nō sentit ipm̄ pro
pter multam putredinē in quā agit ⁊ agit in carnē. deide
gradatim puenit ad illud qđ est lenisior mōdicatiōe. p̄
pterea qz in processu minozat sordes vsq;quo sentiat na
scētia carnis. qz tunc opz admistrare medicamē qđ adco
modica absterfiōe participet qđ mōdicatiū nō sit. Et si
cur dictū est de absterfiōe medicamine respectu vlceris
sordidi. simili modo intelligendū est de ep̄icatiōe medi
camine respēu vlceris virulēti ⁊ respectu vlceris equalis
mūdi. De virtute aut̄ medicē gnātine carnis. ⁊ dñtiam
cū inter medicā gnātia carnis ⁊ absterfiuā qđ debet
vlceri sordido. ⁊ ep̄icatiua qđ debet vlceri virulēto. p̄fecte
dipimus supra. Idcirco h̄c dñt amplius nō curamus.

Et cane in omnib⁹ illis ne dolere facias quā
tum pores ⁊ proprie quando est illic caliditas
⁊ inflammatio.

Hic qđ dixerat qđ in vlcerib⁹ sordidis debet medica
mōdicans. mōdicat dñt sinū. vt p̄ hoc der intelligere qđ
nō dñt ē sic mōdicat vt dolorē faciat in illis vlceribus. ⁊
id dicit. caue in ob⁹ illis. s; medicamē qđ admistrant etiā
in sordide ne dolorē facias quantū pores. ideo qm̄ nihil
est adeo tam causa apatis cito sicut dolor ⁊ p̄prie quando
illic est caliditas. qm̄ ex dolore multiplicat in loco calidi
tatis. ⁊ ē ex dolore ⁊ ex caliditate siml accidit multa at
tracō ⁊ in flario ⁊ apan qm̄ ex dolore atgebit āpa sicut vi
ctum est. C Deinde cum dicit.

Et opz vt remoneas cās. p̄hibētes a p̄solida
tiōe. ⁊ sunt cāe quas numerauimus ⁊ dixim⁹
qđ declinat cū vlcere ad malitū. nā si tu curauer

ris eas in primis nō eris vacans ad curationes
vlcey sicut opz. imo nō erit tibi pole. Et mul
tatiōes qđez rectificata est p̄plo mēbz ⁊ sufficit
in rectificatione vlceris.

In parte ista dat canonē generalē in modo curationis
omniū dñpōnū que cum vlceribus coniungunt ⁊ ponit
ipsa difficultē sanatiōis. ⁊ p̄ qđ dicit.

Et multatiōes est vlcus molle sup qđ orit̄ ca
ro mala q̄ est in seipsa ad rubedinē ⁊ calefactiō
nē declinat. ergo curet cū ep̄itib⁹ mātibus in fri
gidatib⁹. carnē circūdanē ipz sicut succus sola
tri cū boloar. ⁊ acceto. ⁊ ep̄itib⁹ mātis ⁊ sandalis
⁊ cāsoza in frigidata cū niue. quare nō cessat cō
solidari vuln⁹ ⁊ p̄strigi. ⁊ oz vt in vlcerib⁹ do
lozosis q̄ sunt vehemētis doloris s; occupat
in primis ⁊ sedādo dolorē. ⁊ illud cū mollifica
tiuis q̄ tu scis. p̄culdubio. ⁊ q̄uis sint p̄ria vlc
ri. verūm cū nō sedat dolor nō p̄parat nobis vt
curemus. cū ergo sedauerimus cōsequimur. Et
vlcera qđ sordida indigēt vt mundenē ⁊ sunt
illa quoz hūiditas. ⁊ qđ ex eis currit est pluri
mū. ⁊ fortitā mūdificā cum melle ⁊ fortitā
inmūdificā cū pulnerib⁹ ⁊ vnguentis. ⁊ qđ nō
mūdificat nō est possibile vt obuiet eis medi
camen purz vsq; ad corpus eoz ⁊ p̄prie pulue
re. quare opz vt mūdificent⁹. deide nascat car
ro. ⁊ in mūdificante qđ est absterfiō plus si
cut sciuisti aī. ⁊ fortitā orit̄ caro mala. quare
est necessarium vt corrodāt cum medicamine
acuto ⁊ liniat de foris cū in frigidantibus. de
inde eradiceretur cū eo quo eradicitur escara.
deinde curetur.

In parte ista aduc illum canonē genē. alem applicat
ad dispositiones quasdam generales que in vlcere cōiun
guntur que prohibent sanationē docens modum gene
ralem curationis illarū. p̄mo ergo hoc facit in disposi
tione que cōiungitur cum vlcere que est mala complexiō
calida. secūdo hoc facit in dolore quādo cum vlcere con
iungitur. tercio in sordidie quan do. s; vlcus est sordidum.
quarto hoc facit quādo cum vlcere coniungitur caro ma
la superflua. secūda ibi. (Et oportet vt in vlceribus dolo
rosis). tertia ibi. (Et vlcera quidem sordida). quarta ibi
(Et fortitā oiztur caro mala). Qd in omnibus istis parti
bus dicit manifestum est ⁊ planum. ⁊ non est nisi necessa
ria expositio literalis. Dicit ergo p̄mo. Et multatiōes ⁊ c.
quando non cessat cōsolidari vulnus. s; tale in quo oiztur
caro molle rubea. ⁊ cōstringit. quādo admistrantur in
circuitu talia frigida. ⁊ hoc ideo quia cum per ista ep̄itib⁹
mata p̄hibet illa mala complexiō calida que erat in car
ne rectificata complexiōe oiztur caro bona. ⁊ tūc cōso
lidatur vlcus si occupatur in primis ad sedādo dolorē.
⁊ ratio quia dolor p̄hibet cōsolidatiōem. ⁊ eo quia p̄o
sternit virtutes in qualibet sua actiōe. ratio est qđ dolor
est causa attractiōis humorz ad locū. ⁊ illud. s; dādo do
loris fit cū mollificationis q̄ tu scis. bec autē mollificatiua
sunt ea qđ cala sunt ⁊ hūida. nā talia sunt. p̄prie q̄ sunt pro
prie mitigatiua doloris in quātū ē dolor. C. Tertia qđ ē in
telligēdū sic apper p̄ Serapionē suo libro de simplicib⁹. ⁊

Opus in omni
bus vlceribus
in primis
sed mōd. vñ

Sordida vlcera
non p̄d. si i
doloris. s; p̄
q̄m dñt mōd
p̄prie q̄m dñt

Caso fixo
carum p̄prie
mala. q̄m dñt
datur cū m
mōdicamē
a cōso. p̄

Prohibentia
cōsolidatiōem
vltimū p̄m
q̄m dñt mōd
p̄prie q̄m dñt
datur cū m
mōdicamē
a cōso. p̄

Actus volens appetiti medii,
nisi in finis facit.
tunc dicitur adhibere debet,
si finis in operis opera,
hinc. unde dicitur

nistrant p clistere. Ipp vlcera facta interi^r, a ista sunt illa quoz orificiū vlcis ad iteri^r puenit idigēt eo qđ ē iter duas res. I. debet ēē vltimis medicie iter duas res: qz. I. pnt ēē vltimis forioris qđ sint medicamia qđ bibunt vel accipiunt p os: tñ debet adducē debilitos vltū qđ sint medicamia qđ admistrant in vlcēib⁹ mēbzoz extērioz t ignobiliū. t beccēt intēriō Aui. Et causa huius dicta est.

¶ Et de illis qđ recta sunt in curatione vlcery est vt quicqz sint membra eoz t nō moneant t si mouent in pncipio motu paruo minus nocu- mentū est qđ si moneant post pncipiū motu laborioso t ppric in corpe maloz humoz.

¶ Supius Aui. dedit canones gnāles curatōis vlcery fm dēs diuersitates eoz qđ ad ea qđ veniunt in curatōe ipoz rō vlcery. In pte ista aut quosdā canōes gnāles i curatio ne vlcery qđ ad ea qđ debet cauēri i curatōe ipoz. Et vlti- midis pte ista i qtuor fm qđ qtuor pōit canōes. in qđ docet cauere qdā qđ nocēt vlcēri. 1° canōē ponit ibi. Et os vt ti meat 3° pōit ibi. Et caue in absterfioe. 4° pōit ibi. Et vlcera qđ. In pma pte nō vult ēē aliud nisi qđ qdā ca- non in curatōe eoz vlcery vt pphibeat mor⁹ mēbz vlcery rati t pcpiaat qes. Et cā est. qz cū de rōne motus mēbz sit distrabere ptes abluēde de rōne ei⁹ ē impedire vnitōem ipaz. t p rōne de rōne ei⁹ ē impedire solidatōes. qre in quolibz est pphibēdus mor⁹ t pcpiaenda est qes. Et subdit Aui. qđ suppositio qđ mēbz vlcērat moueat meli⁹ ē. I. mi- nus malū est a pñ⁹ ipi⁹ vlcērie mouere ipm p totum ipm pcuratōis vlcēris qđ facere ipm qēcere a pñ⁹ aligb⁹ die- bus: t deinde ipm subito mouere t pcpie in vlcere qđ sit in corpe maloz humoz. ex qđ significat qđ illud vlcus est quodamō malignū. t iō qđ vult ēē ab hypo. p regimie acutoz. Et cā b⁹ nō est ob aliud. nisi qđ pcuratio subita a pncitudine est nocua. In pncitudine aut t dato qđ pncitu- do sit mala nō sic corpe ledit ppeaz: pncitudo quodamō dispōnāli. ppinq⁹ dicit. Cū g mēbz vlcērat gēcit a pñ⁹. t postea subito moueat qđ p p subita mutatōes mē- bz vlcēratū valde ledit t pcpie siliū vlc⁹ sit in corpe maloz humoz: qz subita mutatio ad motū facit accide- re attractōem maloz humoz ad locū vlcēratū. vñ nocu- metū multiplicat in vlcēre: si ab ipō pñ⁹ moueat mēbz vlcēratū. tūc qz mēbz affuefcit ad motū ex motu nō reci- pit passionē. pp qđ nō sic nocet ab ipō. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et os vt timeat i vlcērib⁹ qđ cadat ex vicinita- te eozū scarnatio iter duo mēbz vicināntia sic adberētia qđ accidit iter palpebz t oculū t in- ter duas palpebras t iter duos digitos.

¶ Tunc pōit secūdū canōē in quo ostēdit medicū curare debere qdā nocuētū qđ aliqñ accidit in solidatōe vl- ceris. t p qđ dicit. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et canerme t absconssiones sunt velocis con- uersionis ad fistulas.

¶ Nūc pōit 3° documētū siue canōē in quo docet aliud nocuētū cauere. Et vult qđ cū vlcera canerua t hntia absconssiones velociter quertant ad fistulas medicus os ēē valde attentus in modo curatōis eaz vt ad fistulas non pueniant. Quis aut sit modus curatōis eaz supra pōit⁹ est in gnāli t in spāli ponit. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et vlcera qđ vicināntia arterijs t venis ma- gnis pducit ad apā illud qđ vicinā eis de car- ne molli sicut testiculū t subascelle t qđ ē post- anrē sic pducit scabies t eis filia de bis qđ diri- mus pp illā cādē cāz t ppric qñ corpe ē plenū

mala supfluitate. t tūc qđē vebemēs fit dolor t puenit ad vlc⁹. qre os vt curet illud cū mādī- ficatōe corpis t cū eo qđ ē dcm in cap. t dum mādificat apā nō sperat ei⁹ curatio. t ē neccius in huiusmodi vt tuearis vlcus ei⁹ nocuētū cū basilicō t ei siliū⁹ si corpe fuerit mādificatū: t ponas iter ipz t iter mēbzū qđ distiguat t pphibear nocuētū puenire ad vlc⁹ in oi dispōne.

¶ In pte ista ponit canōē 4° in quo canōē itēdit docere pphibere euētū cuiusdā accētis ad vlcera facta in gbuā mēbz. t docet remotōes fm aliqd illi⁹ accētis. t istū ca- nōē ad istas hāc pōit 3° de ige. sani. Est. n. qđ aliqñ ad vl- cera qđ fiūt in artarijs t venis qđ appropinqat caro mollis glādola segat apā in illis locis: sicut et dcm fuit pus in cap. de curatōe apatū locoz glandoz. qđ ad scabiē vel vl- cera exstētia sup extēriam vel mēbz appropinquātia illis locis plegat tunc facta t apā in illis locis pp cāz qđ cū fuit pus. t pcpie hoc dicit qñ corpus est repletū ma- lis humozibz. t qñ fit vebemēs dolor in vlcere. t pp do- lore plus sunt apte materie male attrabiqz veniēte ad il- la loca vacua pp debilitatē illoz locoz: t ē vacuitatē eo rū retinent ille materie in illis locis: t apant ipā. t bōc est qđ vult dēre Aui. cū dicit. Et tūc qđē vebemēs fit dolor t puenit ad vlcus. i. tūc qđē maxime qñ fit vebemēs do- lor in pte in qđ ē vlc⁹. tūc. n. maxie talia vlcera attrabib⁹ apata in locis pdictis. in bō g vt pphibeat hoc apā t vt curet apā in illis locis si ticipat gnāri ei⁹ corpe mādifica- re. t pcedere sup illa loca apata cū bis qđ dicta sunt in cap⁹ pdicto de cura apatū glādoloz. t bō ē qđ dicit Aui. qre os vt curet tē. dū nō mādificat apā. t dū in tali apate qđū mef gnāri nō mādificatio corpis nō sperat qđ pphibea- tur bñ aduētus ei⁹ nisi corpe mādificet pus. illud vult bi- cere Aui. qđ ad partē vlcēratā necessarium est. pcedere cum bis qđ dolore nō facit nec fiat attractio materie ad loca in qđ sunt qđ ad loca pone emplā mōlificatiū a mīti gatiua doloris. Sg qz nocet talia vlcēria. idcirco os ponere sup vlcus vnguētū mādificatiū qđ pphibear puenire mol- licie ad vlcus: t deinde ponere supius talia emplā. t bōc ē qđ vult dicere Aui. dic. 13 obscure loquat dices. t ē neccē sariū in bō dispōne. I. qñ intēdis ad mitigandū dolozes vl- ceris. t in vulnere isto. ppter qđ ē aptū accidere apā in lo- cis pdictis vt tuearis vlcus. i. a nocuētō. I. sūtoz mitiga- tiuo⁹ dolozis. Basilicōne est vnguētū pueniēs vlcēri cum sit vnguētū mādificatiū. t tñ hoc basilicōne est vnguētū qđ nō multū nocet doloz: ppter ea qđ pauce exiccationē exstīit. vñ ponit qñ digestiū sicut appet t f3. Serapiōnē in suo āridotario in qđ docet pstructōes talis vnguētū. Et subdit postea Aui. dices modū quo m debes cauere p ba- silicō nocuētū illoz mitigatiuo⁹ dolozis dices. Et po- nas iter ipz t inter mēbzū qđ distiguat tē. i. t ponas inter mēbz vlcēratū t tale emplū mōlitiū aliqd. i. tentā tū- ctā basilicō qđ separat faciat iter tale emplū vlcētia vt pphibear p p puenire nocuētū illoz ad vlc⁹. id qđ vult dēre qđ pfecte exstīit qđ bis. h. 3. de ige. sani. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et os vt audias sermonē cōm t ē qđ de illis qđ sunt neccia est vt firillud quo curat vlcus aut pueniēs aut incōueniēs. Et pueniēs. 13 nō pfe- rat in dispōne tñ nō associat ei⁹ nocuētū. t in- cōueniētie diuersificatio aut ē: qñ ipm ē debi- lius t significat illud additio eius qđ est cōtra- riū ei qđ ex ipso expectat de exiccatōe aut mun- dificatione aut alijs ppter corruptionē aliam:

ponas corpus
vltimis affec-
tibus vltimis

Tractatus .III.

quare opz vt addat in virtute ei: aut est bluer
firas ppter modos alios: sicut qz ipz calefacit
vltra qz necesse sit ei qre facit accidere rubedinez
z inflamatores: quaproppter oz vt minuat de for
titudine ei: z exiguat de inflamatoe ei: cu em
plastro infridate: aut declinat cu eo ad nigredi
ne z obfuscatodes: quare scilicet qz ifridat ipm aut
no calefacit ipm mesura qua idiget. ergo oz vt
addat in virtute calefactois eius. Aut molli
ficat ipz: quare idiget vt addat in virtute stiptici
z ericcatinopz sicut sunt balauftie z galle z ei si
milia q ericcant vt succurra eis ericcatode eoz
de illis de qbus diximus tibi. Aut corrodit z
pfundat ipsum sicut onsum est: quare opz vt
frangat fortitudo absterfionis.

In pre ista Aui. ponit quedam canonē gēnālē de cognitōe
medicamē qd appropinquat vtz sit pueniens ēc mō appo
pimatōis ei: qd appert: duo facit. p ponit bñc canonē. 2.
ipe explicat vñd ex causis pp quā origit q medicamē est
incōuenienter administratū. 2. ibi (Et multotiēs qdē ēc.)
In p^o pte nihil aliud dicit Aui. nisi qz ofidit quedā can. in
genere f3 quē tu potes cognoscere qz medicamē admini
stratū vlcere sit pueniens vl nō. Et iste modus cognitōis
accipit ex eo qd impmit medicamē in pre ista in q ē vlcē.
nā medicamē q curat vlcus puenit vlceri aut nō puenit. Si
qdē sit pueniens. tūc ex appropinquatōe talis medicamē. Is
nō appeat statz z subito inuamētū: tñ ex appropinquatōe
ei nullū appet nocumētū. f3 itē ex appropinquatōe medica
mē nō appeat nocumētū signū ē q nō ē incōueniens neqz
nocitūm. S3 qre nō sic cito inuat ē vel pp inuamētū debi
litatē illius medicamē vel pp maliciā vlcis. Si aut sit in
cōueniens. tūc aut est incōueniens in de fectōe z mūdifica
tōe aut in alius dispōnib^o ei. Si qdē sit incōueniens in de
fectōe z absterfōe: aut B est qz est debilis defecatiois z
absterfōis. z tūc signū b^o est qz appetitū ei qd expecta
tur de ericcatōe z absterfōe pter alios corruptōes quā fa
cit in vlcere. Nā z tu expectares qz ericcaret hūiditatē vl
ceris z abstergeret sanie z appetitū ei: qz sit multa hūidi
tas z sanies in vlcere. z tūc oz addere virtutē defecatiois z
absterfōis eius: aut cōtigit qz nimis ericcat z abstergat. z
tūc signū ē qz pfundat z decauat vlcus. z sic ēt dicit in se
quenti caplo. Eger sentit maximā mōdificatiōem z sit ēt in
vlcere calefactio qdā. z tūc opz dimittere de ericcatōe z
absterfōe ei. Si aut B medicamē sit incōueniens in alius
dispōnib^o. z tūc aut B est qz calefacit mēbū vltra qz opz.
Et hui^o signus est rubedo appens in loco z inflamatio sine
malicia aliq. z tūc oz miscere fecū ea q ifridat. Aut hoc ē
qz nimis infridat. z signū ei^o tunc est qz accidit nigredo z
obfuscatio quedā in mēbū. Aut medicamē nō calefacit
mēbū vlceraū ratum qzū debz. deñ est n. pus qz calo
valde debet calin valde. z rido valde fridū valde. z tūc
opz vt in ambob^o his casib^o pmissas qz medicamē ali
qd qd addat in calefactōe ipz^o f3 sic qz calefaciat cu mensu
ra. Aut B qz medicamē molliciat vlcus. z signus eius est
mollicia appens in vlcere. z tūc opz vt adiungant ei ea q
sunt stiptica. sicut galle balauftie z istia. z hoc est qd vult
docere Aui. ¶ Deinde cum dicit.

In multotiēs qdē nō puenit medicamē. ppte
rea qz ppo ifirmi est supflua in caplo ei^o cuius
medicamen opz ēē fortius in pstrabendo illud
caplin adco donec reducat ipsuz ad pponem

De cura vlce. virulentoz ^{io 3}

suā: aut debilis in cap. cōueniente ei.

In parte ista qz dicit est q medicamē aliq est incommu
nens: aut quia nimis vel debilitat ericcat. z sic de alijs
pditōibus: vult ostendere vñd de causis ppter quā hoc acci
dit vt p hoc ostendat q nō solū hoc pōt ptingere ex parte di
spōitōis vlcis: vepz et ex parte dispōitōis mēbū z cor
poz in quibus fiūt vlcera. Et dicit. Et multotiēs qdē non
comperit medicamē ppter ea qz ppo infirmi est valde in
perflua in caplo ei^o zē. i. ppter ea qz ppo ifirmi est multū
excedens in illa intentōe. vñ opz medicamen esse fortius
ad hoc vt cōueniat pponi illius corporis. Est n. aliq qz
qz ppo infirmi est valde sicca. z medicamen qd appropi
nat illi corpori nō sufficienter ericcat neqz abstergit. Si
mili modo: qz cōplexio infirmi est valde calida medica
men nō sufficienter calefacit. vñ opz ipsuz facere fortius
ad hoc vt cōueniat in pponē talis infirmi. z hoc est quod
vult dicere Aui. cū dicit. Cuius medicamē vult esse fort^o
in attrahendo id calin adeo vt reducat ipm ad pponem
suā zē. qñ debilis in caplo pueniente ei. Aut medicā est ei
in conueniens ppter ea qz ppo infirmi est debilis respectu
illius medicamē: qz illud medicamen nimis excedit vel
in siccitate vel in absterfōe vel in alius dispōnib^o respe
ctu pponis infirmi: quare opz minuire virtutē eius vt
reducat ad cōueniētiā illius. z de hoc dicit hui^o supra in
illo. f. Et medicamen qdē vñū fm quedam corpora facit
nasci carnem zē. Dic finit expō dicti capli: in quo caplo z
pdicto sicut fecimus amplā expōnē: qñ intellectus bis q
dicta sunt in istius capituli facillimē est intelligere oia ea
q dñt in hoc tractatu de vlcib^o. z idē ea q sequunt^o quo
dā mō pcurremus: cū tāta expōne nō egeat.

De curatione vlce. virulentoz.

CAP. III.

Excessariū est vt ei cis admistrent mē
dicie ericcatine vt mūdificet vñ^o: de
de sit occupatio i nascētia carnis. O
si fuerit mollia: tñc admistrent sup ea
medicie ad faciēdiū nasci eoz. pfunditatē z ipō
rū margies ppter debilitatē corpōz illoz vlce
rū: f3 opz vt ericcent in primis: deinde admistrent^o
tur. Et cum tu admistrameris medicamē z nō
iueneris hūiditatē minimi aut videris eā au
geri: tñc scias q medicamē fm illud corpus nō
est ericcatinū: quare adde in pforatiōe eius z
ipsius ericcatōe z adiuna ipm cis absterfione
panca. sicut ē mel. xbi gratia: z medicis stipti
cis sicut sunt balauftie z alumen: z minora de
virtute olei z pone ipz oleum in quo sit erica
tio. O si vider vlcus iā supflumē itez in erica
tōe. tūc minue de virtutib^o oibus. f. ericcatōe
z absterfōe z stipticitate: z serua hoc pceptū
in medicis facienbus nasci carnē vlce z nō
faciat te errare qdaz: z est vt sit medicamē ma
gis absterfūū qz opz: quare corrodit mēbū
z resoluīt carnositatē eius ad hūiditates cur
rentem quā existimas vñ^o z addis in virtu
te absterfionis. z huiusmodi qdē medicamen
ponit vlcus pfundius z calidius z magis simi
le cum apostemoso z sentit ifirmus mōdica
tionem manifestam.

Sen .III.

CSup^o Qui dedit can. gñales in mō curatōis vlcēz rō-
ne olus dīspōnū q pñt pñgi cū vlcēb^o pñbēb^o ea a fa-
natōe eoz. In pte ista ī spālī dat canōes p quos docet mō-
dūz curatōis vñuīcūlūz dīspōnū q pñgi pōt cū vlcere
q reddīt eū dīffīclīlī sanātōis. t dīuīdīt p ista in tot ptes
quor sūt capla q pōit de mō curatōis taliū vlcēz qū gñs
pñgunt de dīspōnōes q pñbēt sanātōes īpōz. p. n. q. vīr-
tus ē vñū ēr bīs q alīquī pponūt cū vlcere t pñbēt sana-
tōes ei^o. dat modū curatōis vlcēz vīrūlētoz q sūt vlcē-
ra in q^o āggrēgat mā multa t subīlī dīgēsta supflua vl-
tra illā q gñatur in vlcere. vñū sōlo pñnū qdā ē. Et duo fa-
cit. p dat modū curatōis taliū vlcēz. z^o explicat medica-
mīa simpliciā t pposita p q ille modus curatōis pñfici^o. z^o
ibi. Et scias q medicīnāz epīccatūū pñma in duas. p oñdīt
q^o ē modus curatōis taliū vlcēz. z^o dat canōes p quē do-
cet cognoscere īcōnēntīāz admīstratōis medicāmīa.
medicāmē qñt ē īcōnēntīas docet corrīgere. z^o ibi. Et cū
tu admīstrauerīs īste canō quē pōit in ista pte fuit posī-
tus s. in pcedētī ca^o. ī q pte Aū. tria faciūt p pōit bñc can.
in talīb^o medicīs. z^o āplīat īpōz ad medicīs gñatūas car-
nīs. z^o docet ex dīctīs cauere quēdā errorēz q possēt ex-
pīccare pñgere in cognōtōe t curatōe vlcēris vīrūlēti. z^o p
īcipīt ibī. Et obserua b pceptū z^o ibi. Et nō faciāt te er-
rare qdā. Que pōt in oīb^o vltīs pñb^o qñt oīa sūt māifesta
ex pñctīs. Dīct qñtū ē z^o vīrū mūdīficet vīr^o. alia īsa bz
vīrū erīccet. z^o ī melīoz qz īvīrū pñtīr epīccatō sūt ī fōide
abstīrēto vīrū pñtīr qz ī vlcere vīrūlētoz qñtūz qz vīrū
lēti abīnc pñtīr alīquīs abstīrētoz qñt nō ēst pōt qñ ībī sūt
alīqū bñdītās q abstīrētoz īdīgat. z ī pōt saluari vīrū mūdī-
ficet z^o. Et sī fuerīt mollīa. t corpū in q^o sūt vīrū talīa vlcē-
ra vīrūlētiā. tūc admīstrabunt sup ea medicīa ad faciēdū
nascī eoz pñfunditatē. ī ad faciēdū repleri eoz pñfundī-
tē carne t eoz margīes pōt dīlatatē eoz pñfundī. ī q^o sūt īl-
la vlcēra. t p b vult dīe īd qd dēn ē multatōes q sūt ī talīa
vlcēra fuerīt ī eoz b^o mollīb^o t dēbīlīb^o bz cauere ab
admīstratōe supflue epīccatūūz admīstratō illa sīm q pue-
nīt pñlonī illoz eoz pñbz b ē gñvult dīe. A. z oīa alīa q se-
quūtī plana sūt ad īfās t pposita īpīdīclī. Et deīd cū vīe.
Et scias q medicīnāz epīccatūū vlcēra qdā
sunt que sūt vebemētīs īnfrīgīdatōis sicut
yūlgamū albū t opīmū t radīz mandrago-
re. t quedāz sūt vebemētīs calefactōis sicut
resīna t pīr. quare tībī īnēst vīrū tēperes vñā eā-
rū cū alīa. t sīm opposītōes alīcū^o pñlonū pñ-
cularīū. t medicīne qdē mūdīficantes vīrūz
sunt īste medicīe epīccatīue sicut alumē t galle
t coīctīes granatōrūz t coīctē rūrīs t īmerda
sengī t saria ozdē t ēī^o saūcī t flores papau-
rīs ruffī t folīa arborīs saltū. Cū ergo sīt em-
plastrū cū solīs nycīs recētīs t sīt emplīm cūz
nuce sicut ēst aut decocta cū vīno cōfert valde
t erīccat bñdītates abīqz nocumētō. Emplīz
bonū. sumat īmerdasengī t ībibat aceto vīce
vīnā t vīce alīa oleo donec albefcat. deīndē su-
mat antīmōnū t calcuceamēnō t venāz t
gallāz t balauīstīarū t san. dra. t alumīs t elī-
mīdē argētī oīm ptes equales. terant bēne. t
sīt de vīnoquoqz sexta pē et qd pparatū ēst de
merdasengīz t mīscat oīa t admīstrent medī-
cīne quas dīcīmūs īn āndōtarīo ī vlcēb^o p-

De cura vlcēz sordīdoz

fundīs. t de illīs ē aqua marīs. Alīq^o alumīs
ablūt t repcutīt t erīccat. t oēs īste medicīe
pñctīe nūc nocēt sīt cū vlcere ē āpā. t aq īn qua
decocta sūt cīpīet ēst bona ad epīccatōes. t deco-
ctio myra. cītr. t belyricozū t emblicoūz t de-
coctio cetarab t folīa alēdre sūt bona ī illo.

CIn pte ista ī spālī pōit medicāmīa q pñfici mod^o cura-
tōis pñctī^o. t p q^o talīb^o vlcēb^o alīqū pñctī mod^o
malītīe pñlonī cale vīrū frīde explicat medicāmīa q pue-
nīt ī talīb^o vlcēb^o. t cū b repugnāt malī pñlonī epīccatī-
vlcere. t docet ēst modū admīstratōis taliū medicāmīū
p pñmīōnē eoz. z^o explicat medicāmīa q absolute pue-
nīt talīb^o vlcēb^o vīrūlēti. z^o ibi. Et medicāmē qdē
mūdīficatīuū In pte ista duo faciūt p explicat medicāmīa
īsa. z^o oñdīt qñ ē puenīe eoz addītī t addīt qdam alīa
medicāmīa. z^o ibi. Et oēs medicīe pñctīe nocēt. Nō dīe
īn oīb^o īstīs pñb^o notū ē merdasengī. lītargīz. Sāucī fī
qñ decogīt ozdēū īn aq sūt ē vīg ad īpīlītūdīnē. nā alīud
ēst saūcī t alīud ē saria ozdē. īz qñ vīrū accīpīat pñlo-
folīa arbor. culīcū. arbor culīcū pōt ēst qdāz īpēs salīcīs. t
alīo nōte dīr arbor edalcīz ad vīrdar aut arbor culīcū vī
qdā dīcīt ē vīrū. qdā dīcūt q sūt fīgīn^o. vēaz terre. ab-
solūtē ītelligūt radīces. qdā aut dīcūt q ītelligūt rībz
rīctoz radīces sūt bī alīa īsa q dīcīt rībz rīctoz. qdā āt
dīcūt q ītelligūt radīces celīdōis. dīcēdo venē terre īn-
telligūt lūbīcī terrestres. t dīcēdo venē cucumē ītelligūt
tur radīces cucumēris afīnīnī. t īo dīcēdo venē ītelligūt.
tūc apte q sūt radīces celīdōis. Elīmīa argētī ē īllud qd
p sumū rēsolūtū adberet parīetī loco īn q fundīt argētū
t sūt mō elīmīa aurīz oēs pñctīe medicīe nocēt. Sī cū vī-
cere ēst āpā. qñ āpā īdīget bīz q mollīficat t q mīgīnā
sūt dolozī. talīa aut valde epīccatīua exīstūt. accedat
āfēdre arborēs sūt quāz saria sūt epīccatīua valde t
īste arborēs nōn bēne apud nōs sūt nōte.

De curatīone vlcērum sordīdoz. CAP. III.

Portet vīr īn eīs admīstrent medicīe
abstīrētoes. t īcīpīat īn pñmīs ab eo
qd ē fortīs mōdīcatōis sīm q dīcīm^o
īn canōe. deīde gradatīz puenīat ad īl-
lud qd ē sīt tapīa t aristologia cū melle t pau-
co aceto. et īterū glutīnū alborī cū equalī mēsu-
ra sūt oleī rō. aut butīrī. t īterū radīz līlī cū mel-
le. et īterū saria berbī t berbā opopōacī. Et b
pposītīs ēplīm īdū et vnguēta vīrīdīa oīa cū sīo
reerīa et simpliciā aut pñmīz cūz āmōniaco et
sībī^o. et emplā cornīcalīa et emplā facta cū sa-
rina berbī. et emplīm de sale. et troscīf^o nīger
et troscīf^o vīrīdīs et medicīe ex epīccatīuīs sūt
manīf fectīs oleī et mellīs et alūmīs lāmēnī par-
tes equales et sumat ceruse et polīz ptes equa-
les et qñ vebemēs sūt sordīctīes sumat pñssīūz
cū melle. Et de emplīs bonīs sūt olīue salīet
et qñqz accīdīt nēcēssītas bīcīte p admīstrandū
alīqd de currētīb^o qdā abluat sīm q dīcīmūs
īn cap. pñfundīoz t oīa lēdīt ēst sī fuerīt āpā.

CIn īsto caploz sordēs ēst vñū ex eīs etiā q pñbz sanō-
tīōē vlcēra pōtīemodū curatōis vlcēz sordīdoz. Quid
aut sūt sordēs t ī quo dīferat a vīrū habītūz sūt supā.

*In vīrū compñs
pñctīe mō.
sūt ab īstīs*

*Medīcīna pñu-
los vlcēra fīgī^o.
da*

*Medīcīna mīndī-
fīcātīvā vīrū
īn vlcēb^o*

Tractatus .III.

De cura vlcery

io4

bono facit. Primo dat modū curatiōis talū vlcery sordi
dopz et explicat medicinas p quas pficit ille modū cura
tiōis et ostendit ordinē administratiōis illaz medicaz. 2° ostē
dit in qb^o pueniēter fit administratiō talū medicaz. 3° ibi
(Et ulla ledit ea) Que dicit in istis pcculis plana sunt ex
pcculis glutinū alboris est terribina. vnguenta viridia cū
storie eris sunt sic pnt vnguētū apponē. qd ponit 3° can. qd
in istis vlceryb^o putile de quo factū fuit mēto. cap. de cu
ratōe scrofulaz. 4° pla corticea dñr ē vnguēta vel em
plastrā que sunt cū cortice eris vel ferri. qñ isti cortices
vntē absterfua pccipāt multotiens sicut apper p 3° Bal. 5°
de simplicia medicā. troscit^o niger est troscifus androni.
Cū^o descriptio fuit supra posita. troscit^o viridis ē troscit^o
et i gredif flos heris alumē iamenū. i. alumē sifus.

De cura vlcerym profundū et cauernarū et abicon
fionū.

CAPITVLVM. V.

Sta indigent in curatiōe sua vt ear
ne repleantur. Et illud qd nō fit nisi
cum vbertate cibi et sanguis. Et sunt
necessarie in hoc medicie vebemēris
exiccatiōis et mundificatiōis simul.

Quia ex vlceryb^o que difficulter sanant. et bñt aliū mo
dū curatiōis vlcerys qñ sit ille q debet vlcery solū vt solu
tio pñtū est. qdā. n. sunt vlcery q bñt cauernas et abicon
fiones in mēbris vt apper et pccitū. idcirco in hoc caplo
docet modū curatiōis vlcery talū que dñr cauerne et
abiconfiones. diuidit p ista in duas. pmo pōit modū cura
tiōis horū vlcery. 2° qd vñt est qd vñt modū curatiōis eo
rū ē gnātio carnis dat cast. de mō regnātiōis carnis in bis
vlceryb^o. et in alijs. 2° ibi (Opz vt creet caro) pma i duas.
pmo pōit modū curatiōis horū vlcery. 2° qd in vlcerybus
emaciat in talibus accidit gnāri vñes pōit modū destruc
tiōis ipoz. 2° ibi (Et ex reb^o cōferētib^o) pma pō diuidit
in duas. In pma pte ostēdit q ē in tēto curatiōis in bis vlcery
b^o. 2° qm quē modus pficit illa itentio in gnāl. In 2° pte
docet illū modū in spāl. 2° ibi (Et opz vt sitūs corū) In
pma pte nō vult aliud dñe nisi qd itēto curatiōis in talib^o
vlceryb^o est q concutitas in eis repleat carne. et hoc idcirco
pp hoc pccidatōis istoz fit. becau pñt cūz duob^o. pmo
qd cū aliquo qd mās generat laudabilē ipñ^o carnis. 2°
ind fit cū cibo laudabili ex quo generat sanguis laudabi
lis est mās carnis. 2° fit cū bis q remouēt id qd phibet
gnātiōis laudabilis carnis. id aut qd phibet est bñditas
multa et fordes q aggregat in talib^o vlceryb^o cōcūcio et p
hūdis. et ppter ea opz vt medicie q admistrant in talibus
sunt vebemēris exiccatiōis et mundificatiōis. Lic cū dñt.

Et opz vt sit sitūs eoz talis nō in eis retinet^o
virtus: imo curret. et si iuenis hunc sitū conue
nientē et est i eo radit vlcerys mēbrū ad supiora
et ostendit ei^o ad isferiora tunc iste est. Qd si fue
rit diuersum illius: et fuerit pole boi vt alteret
sitū pñdi cū eo qd pōt facere de preparatiōe
et alteratiōe naturali faciat. et qñ nō est ei pole nō
est excrefatio qñ fecerit vlcus vñ ad radicē suaz
secrēto erga sifusū q nō relinquat cauernā aut
gnā fiat vt accidat cūsus aut mēatus in radice
sua pter eius osticiū talis vt recipiat salurē. et
obseruet in hoc vñpō mēbrū et an accidat eti
mo: ex illo. Cūz ergo factū fuerit illud striga
vlcus cū ligat nra icipiēdo ab ostificio ei^o et pue
niēdo ad radicem a qua derectio facta est. et in

principio econtrario illius et ponat stricturā in
pre supiore in duob^o modis simul. Et nō opz
vt pueniat cū ligatura ad dolorē.

Dicit spāl docet qm quē modū fit exiccatio bñditatis
isti^o vlcerys q pñbz pccidatōem. et qñ iste modus exicca
tiōis bñditatis fit vñpñ. vñpñ p pparatōes mēbroz vlcery
ratiōis sic qd bñditas ad exteriora pñuat et p modū liga
ture. 2° mō fit p medicas q ponunt iter^o. Idcirco dñt.
ostēdit qñ B fit fm p^o modū. 2° ostēdit qñ id fit fm modū
scdm. 2° ibi (Et qñ nō ē tibi pole) Dicit qñ. Et os rē. tūc il
le ē sit^o vñenies q si fuerit sit^o. f. mēbrū nālla icoueniēcia: vt
q osticiū sit in pre supiori et fundū in pre isferiori. tunc sit
pole est vt pñtēt mēbz illud et situet artificiali q osti
ciū sit declue. et si nō ē illud pole tūc vel fecerit vel scindat
totā cauernā vñq ad fundū vt statū fiat osticiū in fundo
vt possit bñditas ad exteriora pñuere et nō retineat in vl
cere et obseruet in B vñpō mēbrū. Dic q p pparatōes et ner
uos vt. f. nō incidant et vt nō accidat ex B maior timor: pta
spasmus et flux^o sanguis. Cū q factū fuerit illud. f. osticiū
aliud i fundo striga^o vlc^o cū ligatura icipiēdo ab ostificio
ei^o pueniēdo ad radicē. ad osticiū qd factū ē in radice. et
B vt fiat exipio bñditati pñt osticiū. Et in pñt: ecōtra
rio ill^o. i. et ista ligatura in pñt: anqz illud osticiū cēt factū
fit ecōtrario mō: anqz illud osticiū cēt factū opz vt ligat
tura icipiat a fundo vlcerys stricta vt fiat exipio bñditati
tū vñus osticiū vlcerys sit habitū fuit et ponat stricturā in
supiori pte a duob^o modis sit. cū ligatura illa pñt ad il
la duo osticia vlcerys opz vt sit magna strictura a pte su
piori: et maior mollicies sit in ea cū ad osticiū vñqz pue
nit. et cā ē vt p vñqz osticiū accidat exipio bñditati il
li^o vlcerys. vñ opz q ligatura fiat mollior sup osticia et stri
ctior sup ptes q sunt ā osticiū vñqz. Qd de cū dñt.

Et qñ nō est tibi pole vt scindas adminitra
laburōes et inuoluit te tentas facientes nasci et
mundificatiōes quarū mundificatiō nō destruit
eius naturā. ppter virtutē duaz rez in eis.
et nos qdē iam expti sumus emplm apostoli
con: et fuit bonuz vñmū conferens per medi
catōes: et centaurea quādo ab ea implef est mi
rabilis valde: deide insorton postea ireos: dein
de fariā herbi. Et abscessiōibus qñ nō succur
rif nō adberet cutis conglutinatē bona. Et
est possibile vt ericef cutis ita vt conglutinet
conglutinatōe simili sane.

Ostendit quā sit exiccatio et mundificatio talū vlcery
medicaz qñ nō ē pole facere p cōfionē. a duo facit. p fac
B. 2° ostēdit qd est signū sanatiōis talis vlcerys p medicas
pccitās. et illud qd dixerat pfirmat p modū fm quē aliqñ
curant hec vlcery a cū talib^o medicis et cūz mō ligaturē dñ
cto. 2° ibi (Et significatio q ipz zgñtāt rē.) pma i duas.
pñdit qñles medicie pueniūt in talibus vlceryb^o qñt ad
virtutē ipaz. 2° ostēdit qñles eis pueniūt qñt ad modū sube
ipaz. 2° ibi (Et vlcery qd pñnda et abicōfies.) pma
in tres. pñdit qñles medicie istis vlcerybus pueniūt qñt
ad virtutē eaz. 2° enūciat aliqz medicinas q sunt talis vñ
tia. 3° ostēdit nocuitū qd seget qñ nō recte admistrant me
dicie in talibus. 2° ibi (Et nos qdē iā expti sumus) 3° ibi
(Et abscessiōis qñ nō succurrit) Qd ostēdit in istis pccul^o
qñ manifestū ē. Dicit qñ. Et qñ rē. quoz mundificatiō nō de
struit naturā. et cū. i. carnis pp virtutē dñtaz rez. i. pro
pter supñitātē duplicis virtutis q est in medicis deficiat
ua et absterfua: qñ vñt dñt q debet esse talis medicie

si vñs mēbrū

*quod vñs (scand)
cauē nō vñt
vñs*

*Ratio h^o e^o dñt
falsa vñqz*

Abn

*Emplum Apostoli
con p. d. d. d.
m. n. d. d. d. v.
qua p. d. d. d.*

desiccatione et absterfione: s. nō supflue vt p hoc distrabat
gnatio carnis. Emplum apostolicum intelligit quōdā emplum
apostolorū qd est ex cicutina et mūdificatiō bonū in tali-
bus vlcēibus et abconsonibz quando non succurrit. s.
pfecte exicando et mūdificādo cū pparatione membri
et medicis nō adberet. Cūcū cū carne pglutinatōe bona. i.
pfecta. Vt est pōle. s. pōle est vt ppter aliquale exica-
tionē videat qd fiat pglutinatō ac si cēt pglutinatō et sana-
ti pfecte. nō fit. vñ postea recidit. s. de hoc habitu ē su-
pra in p. cap. et qñqz sanant vlcera. s. Deide cū dicit.

C Et vlcera qdē pfunda et abconsones et ca-
uernas nō mūdificant medicie mundificatiōe
ultima: neqz faciūt in eis nasci carnes nisi fiant
currētes lauares qd in ea nasciunt et iniectionis
aut mittunt cū tētis et p. p. qñ eoz figura non
est figura in mundificatiōe quoz sufficiunt ppa-
ratio et expressio ligature s. m. qd ostendimus. et
mel qd est ex lauatiōe et p. p. mitti cū vino:
et in aqua cineris et abluio foris quā nō suffert
qd ex vlcēibus pax est sordidū. et aqua maris
ppinqua est illi: quā ipsa lauat et exiccat. Et aq.
alutiosa est lauatiua et cum hoc est p. p. bitina
et qd attrahit ad mēbz: et qñ est a. p. non pue-
nit aliqd de illis neqz vini. et opz vt ponant su-
per ista vlcera supra medicas in ligaturis eaz
pāni linit et eis qbus idiger mēbz in rectifica-
tiōe s. p. p. onis et qbus idiger ad rectificādi
emplis qd iteri admittant: et sup ozificiū vlcē-
ris pānis al. linitus cum eo qd opz ex medi-
camie. Et significatio qd ipm pglutinat ē pau-
citas et qd currit et desiccō eius ad inferiora.
et fortasse exprimunt ab eo cū ligatura et virtu-
te medicine humiditates plurime subito: dein
de exiccat et conglutinat.

C In pre ista ondit qñs medicie cōperat p. p. vlcēibz
qñ ad modū substantie ipsoz. ondit. n. qñ ille sunt bone q
sunt in substantia ligata ita vt cū ipis talia vlcera possint
lauari. p. p. facit hoc. s. explicat nobis aliqz ex loturis
p. p. mēbz talibz vlcēibz. s. qz ex gbulā loturis ē aprū
accidere aliud nocumētum in mēbz: puta supcalesfactio
et acuitate eaz docet p. p. bere ne accidat illud nocumen-
tū. s. ibi. Et nō bil qd est. s. ibi. Et opz vt ponat desup
Qd dicit in oibus istis particulis notus est ex his qd dicta
sunt p. p. Et mel est ex loturis p. p. qñ miscet cū vino.
Vini. n. mellis. vt dicit Albucahis est optima medicina
in lauādo: qñ rōne mellis mūdificat et abstergit. ratione
aut vini exiccat et p. p. qñ facit adberere simul. oia
que dicit in hoc caplo sunt satis intelligibilia. s.

C De curatione vlcēum. CAP. VI.

E rebz conferētibz ad illud est suc-
cus calamēti fluuiialis et medicine qd
dictum in capitulo vermium auris
in libro tertio.

C Quia aliqñ in vlcēibus et p. p. in cauernis et abcon-
sonibz accidit ppter putrefactionem humiditatis ver-
mes generari ponit curam eoz. et paret quod dicit: quia
pro cura illorū perfecta remittit nos ad tertium canonē
in capitulo de vermibus aurium.

C De nascētia carnis in vlcēibus. CAP. VII.

Poter vt nō trabat caro donec mū-
dificet: aut trabat ad ipm nutrimentū
tū si minozat et nō puenit ad ips. Lūz
ergo mūdificata ē. tūc elōget oē mor-
dicatū et absterfius cū fortitudine qualiacūqz
sint vlcera: et vbiqz sint. et oz vt in admistra-
tiōe obseruent mediciaz faciētū nasci carnem
pcepta p. p. dicta de eo qd oz ex supfluitate bñdi-
tatis: aut supfluitate exiccatiōis. fac. s. illud qd
dictum ē cap. vlcēz virulētoz et nō in quātū re-
manēt vlcera bñda aut fuerit sicca exiccatōe
vehemēt: imo quātū ad carnē qd creat cū ē ve-
hemētis bñditatis: aut pauce exiccatiōis. Et s.
illis qd minozat exiccatōez et est additio in cera
eius et ipm oleo si est emplm. et de eis qd addit
in eius exiccatōe est vt igrosset et ispisset et mi-
nozet et vinctuositas et multitudo medicariū:
aut addatur in eis sicut mel.

C In isto caploz: in p. p. vlcēibus intentio erat rege-
neratio carnis ostēdit modū s. m. quē debent admistrari
medicie generatiue carnis in p. p. vlcēibz. et in alia
in qbus idiges carnē generari. Et diuidit in partes duas.
p. p. facit qd dicit. s. in spali exprimit quādam medi-
cinā inuatiā in vlcēibz p. p. dictio ad generatiōem car-
nis p. p. qd exiccat illa vlcera et absterunt. s. ibi. (Nos
quidē iam diximus medicinas) p. p. in tres. p. p. dicit
canonē. de tēpore ad mīstratiōis talū medicinā qd admi-
nistrant ad generādi carnē. s. dicit canonē circa admi-
nistratiōis ipaz quātū ad virtutē ipaz. s. dicit canonē ad-
ministratiōis eaz qñ ad modū sube in qua debet admi-
nistrari. s. ibi. Cū ergo mūdificatiō est. tūc elonget. s. ibi.
(Et creatio qd carnis in eis cū emplis) dicit qd p. p.
opz vt nō creet caro donec mūdificet vlcus sup. et virulē-
ta et sanie grossa: qñ pfecta mūdificatio est cū vt possit
gnari caro bona. Sicut admittunt medicie gnatiue car-
nis an pfecta mūdificatiōis. tūc caro que regenerat nō est
laudabilis: p. p. qz nō subyicitur. s. p. materia sanguis
māns: sed imūdus et attrahit nutrimentū ad ipm. s. et
rō: qñ hec est mā ex qua generat caro. attrahit aut nutri-
mētū cū multiplicatiōe boni cibiri et laudabilis et fricatio
illi mēbz et similibz qd sanguine attrahūt ad locū aliquē.
Tūc cū dicit. Lū ergo dicit canonē in admīstratiōe ipaz
rum qñ ad virtutē eaz. p. p. ondit qñ absterfione de-
bet participare. et docet cognoscere qñ medicamē est ab-
stergēs supflue. s. ondit quali exiccatōe oz participare. et
docet cognoscere et debile aut supflua exiccatōez remē-
tens nos ad p. p. dicit. s. docet modū s. m. quē cognosci pōt
medicamē qñ supfluit aut debile est in exiccatōe vel ab-
sterfione. s. ibi. Et opz vt obseruet. s. ibi. (Sic qd qd dicit
ximus) Qd in p. p. dicit est manifestū ex eo qd dicit
fuit supra in caplo generali. In scō p. p. vult dicere qd
cognoscēdū vtz medicamē qd admittat sit supflue bu-
midū et pax sicca obseruata p. p. dicit pcepta et p. p. cano-
nes qd supra sunt dicti multoniens. In p. p. vult dicere qd
minui facillud qd dicit est in caplo vlcēz virulētoz. vñ
p. p. dicebat supra. Et obserua hoc pceptū in medicinis fa-
ciētibz nasci carnē. s. in quātū remanēt vlcera bñda aut
fiūt sicca ex exiccatōe vehemēt. s. qd. Aut. qd id pceptū
oz bñc obseruari de diuersitate medicinarū in exiccatōe

*Vlcera in vlcē
nōbz et p. p.*

paucā vel supflua nō in q̄tum vlcera sunt humida aut sic/
ca. In rōne diuersitatis vlcera in humiditate multa vel
paucā. In vlcibus aut virulentis cōtingit q̄ medicami-
na ericēt supflue aut debilitet ppter debilitatē vlcera/
in modica humiditate vel multa. In vlcibus in qbus
solū attendit gnatio carnis nō est bec diuersitas in humi-
ditate multa vel paucā. vñ rōne vñ? non accideret q̄ bec
medicina id vlcus supflue ericaret: id diminute: sic de-
claratū fuit supza de vulnerib⁹ in qbus cōpēit solū gene-
rationis carnis nō est diuersitas penes humiditatē multā vñ
paucā. imo in eis eq̄lter est humiditas. S; id pceptus qd
dictū est in vlcibus virulentis obseruat in talib⁹ vlcē
bus in qbus cōuenit sola gnatio carnis rōne diuersitatis
carnis que gnatur s; q̄ ē r diuersa est caro que p̄existit
in vlcere. puta fm q̄ caro que gnatur est qd mollis et humi-
da aut paucē siccitatis sic qd gnari caro mollis: aut fm q̄
caro q̄ gnatur d; ē caro siccā et dura sic ē caro q̄ d; gnari
in cope duro et siccō. Scdm enī hāc diuersitatē carnis in
vlcere in q d; tātū caro gnari p̄t diuersificari me? in siccita-
te. vñ supflue ericacit vlcus in hoc cope: debilitas aut
in illo. s; rōne istius diuersitatis carnis q̄ pōt esse in vlcere
in quo est gnatio carnis obseruadū ē pceptū p̄dictū in ca?/
vlcera virulentoz. puta q̄ si mediū supfluat in ericatio/
ne d; diminuit ericatio. si autē diminiuit d; augeri et addi
vñ dicit ibi. ḡ ille canon qui dicitur est ibi obseruadū ē
hic. S; p̄ aliud obseruat ibi. et p̄ aliud hic. q̄ ibi obserua-
tur ex eo q̄ medicina deficit vel supfluit ppter diuersitates
humiditatis vlcis. hic autē obseruat ex eo q̄ medicina
deficit vel supfluit ppter diuersitatē carnis qd gnari. Et h
est qd vult dicere Auic. cū dicit. imo q̄tū ad carnē q̄ crea-
tur cū est vebemētis hūiditas aut q̄ vel paucē ericatio-
nis aut mltē siccitatis. aliū at qd dicit planū ē. Deī cū dicit.
Et creatio qd ē carnis in eis cū empsis cōue-
nientior est et tardior et cū puluerib⁹ difficilior
et velocior. et q̄nq; idurat caro et est tunc de re-
ctificatio vñ pulueriscent pulueres et circūfide-
re emplastris in vino et p̄prie stiptico. Adedi-
camen bonum ad omnia vlcera cum eo quod
laur et ericacit.

¶ Dat canonē de administratiōe talīū medicinarū q̄tū ad
modū sube in quo admistrat. et vult dicere q̄ creatio car-
nis et solidatio q̄ fit cū vnguentis est puenitior et pfectior:
s; est tardior illa q̄ fit cū medicā q̄ admistrat in suba pul-
ueris ipsa ē citior ipsa ē difficilior. In sic cōueniēs et pfecta
Rō aut bui? ē bec q̄re. s; solidatio fit pfectior cū vnguē-
tis. q̄ vnguēta p̄dicta meli⁹ penetrāt in quācūq; pte q̄ pul-
ueres. et p̄p̄erea caro q̄ gnatur simplr est bona siue lauda-
bilis. pulueres aut p̄p̄ subam terrestrē in qua admistrant
nō sic. s; oēm pte mundificāt. Sed credo q̄ solidatio
eius citius fiat in suba pulueris q̄ in suba vnguenti. hoc
p̄p̄erea q̄ vnguentū rōne vntuositatis quaz h; ab oleo
quodam p̄p̄ib⁹ solidatiōne et coagulatione sanguis in
carne faciedo sanguine fluidū. in suba aut puluerulēta p̄s
ad hoc adinnat. q̄ p̄p̄pter citior fit solidatio a medicina
in suba puluerulenta q̄ in suba vnguenti s; nō sic cōueniēs
Et subdit postea. Et q̄nq; idurat caro. q̄nq; hoc volēs in-
nuere Auic. q̄ magnice cōpēit admistratio medicaminis
in suba pulueris: q̄nq; accidit q̄ caro idurat: et hoc ē quā-
do la vlcus icipit puenire ad cicatricē. tunc est neciū vel
rectū vñ pulueriscent pulueres. et vñ admistrat medicā-
ne in suba pulueris. Et hoc idē qd plus indigemus eo qd
stipticat et carnē idurat. hoc autē medicamen plus facit in
suba pulueris q̄ in suba vnguenti. Et idē tunc est melius
puluericare pulueres itus et exteri⁹ circūdare empla et vñ

num stipticum que faciunt ad indurationem carnis et vlcis
et cicatrizationem.

¶ Hos qdē itā diximus medicinas creaturas
carnis i. c. vulnerū. et forasle remēdabimur
de electozib⁹ earū bic aliqd: et ē dignius in hoc
loco et animum aduultū et sarcocolla et glu-
tinū pisciū et lumacie aduult et scorā acereba-
cham et plumbū aduult et acor? et bereniasit et
bacontea et ciperi et p̄p̄p̄ie ad forzida. et po-
lium est forte: et centaurea est vltimum. et ni-
trum aduultum est mirabile in ericacione eozū
et ipsozū consolidatione.

¶ In isto. s; Auic. exp̄mit quāsdā medicinas in spāli que
vñ in pluribus vlcibus p̄cipue pfundis sunt viles ad
desiccandū et in regnatione carnis in eis. enumerat bas me-
dicinas et p̄s. Et itelligo q̄ iste medicine sunt diuersarum
virtutū. Et aut ita sciuit ex p̄dictis q̄ cōuenit admistra-
ri id qd magis ericacit. et quando id quod minus ericacit. et
in talibus nō est amplius imorandum.

¶ Curatio vlcē corrodētū fe.

CAP. VIII.

¶ Anon vñ in curatiōe corrodētū et
fraudentoz est vñ mundificetur cor-
pus et membū si fuerit corpus mun-
dū cū ventosis et missiōe sanguinū
rum sup ipsos et p̄muratione cōp̄sionis eius cū
epithimatis et rectificatione cibi absq; tardi-
tate et bilatatione. nā bilatio in hoc est ep̄is
que addunt in malitia eozum. et quādo q̄ facit
esse necessarium ambulatio corrodētis vñ in-
cidatur membū.

¶ Quia in vlcēb⁹ q̄ difficilis cōsolidatiōis existūt. et in q/
bus ē alia itēro curatiua q̄ illa q̄ debet solū vlcē. vñ vñ
cus ē sunt vlcera corrodētū et putrefactiua. idcirco Auic. h
tradit modū curatiōis ipsoz vlcē. et p̄ tradit modū cura-
tiōis ipsoz vlcē in qb⁹ ē corrodētū. et vlcē in qb⁹ est pu-
trefactio siue sunt rēderia ad putrefactionē. et ibi. (Dox
maloz vlcē. et p̄t in tres. pōnit modū curatiōis isto-
rū vlcē q̄ in ipsis nō ē veniēs corrodētū ambulā vebē-
mētē in mēbro: nec ē in eis putrefactio p̄mixta. et po-
nit mōs curatiōis eoz q̄nq; ē veniēs corrodētū in mēbro et cū
putrefactiōe p̄mixta. et p̄p̄logat medicinas spāli q̄s p̄p̄-
cif modus curatiōis talīū vlcē in qb⁹ nō ē vebemēs ma-
litiā q̄ polia sūt p̄ medicinas curari. et ibi. (Et q̄nq; facit necē-
rariū. et ibi. (Et p̄stet corrodētū in qb⁹ nō ē putrefactio.)
Dicit q̄. Canō et vñ mūdificet corp⁹. i. pus cū bis q̄ enacuat
hūorē in q̄ ē acuitas et calefactio p̄p̄ qd ad mēbz pueniēs
ips corrodit sic hūit supz in ca? de formica et p̄una et
igne p̄lico. et ē in berisipilla. q̄ talia apata sūt ex mā p̄o-
porionali māe corrodētū. et sic dicit ē de tione cū farmaco
et cū flōmia. p̄porionali. Et h̄telligē. et mēbz ei⁹. s. mūdifi-
ciet vel eū ē et mēbz a tali hūore corrodētū cū bis q̄ ex
mēbro eūant siue vltioe siue alie q̄ ponent. q̄ op̄s pus eoz
pus eūare deide mēbz. et n. in bis vlcēb⁹ et uonē facere
q̄nq; cū bis vlcēb⁹ ē cū hūoralis p̄mixta. Salat dicit regni
vñ cōe p̄ceptū. et ē p̄ cās abscidēre deide venire ad egritu-
dinē q̄ fca ē ab illa cā. s; pus o; eūare corpus q̄ mēbz. q̄nq;
eūatio q̄to corrodētū tāto magis p̄cedere d; sic declaratū ē
p̄mo can. fen. 4. et 3. Et ē eūo q̄ eūat ex toto corpore
et eūo respectu cāe anitis. s; eūo q̄ mēbz est eūo magis re-
spectu caule coniuncte. pus aut o; cām afficere abscidēre

deinde puenire ad dicta. quia cā añs est ficut cā respectu
caute puenirent apparet hoc oia ex canonibus vlibus in
lib. fen. 4. q. 2. q. 3. corpus sua enare. & deinde puenire ad
membz. Idcirco subdit Aui. Et ppter ea si corpus fuerit
mundū cū venositate. Subdit aut q opz attendere post
eūne cū pmutatiue cōplonis cū epibimatis sūbus
supra mēbz. & hoc iō qñi rectificatio pōplonis est cā facies
ad solidationē istoz. In istis tñ vlcibz pp acuitatem &
ebullitionē hūoz fit mala pōlo cala in carne q pbiher pō
lidationē eoz. & cū hoc ēt hūiditates q sunt in loco eracu
unt q ex acuitē addit in corrosione vlcis. Et rectificatio
ne cibi vt generet sanguis laudabilis hīs malā qūtatē.
Et maxime itelligo q cibi qui administrant debeant bñe
driaz qūtatē qūtatē humoz q gbus corrosio fit. vñ debet
esse frigiditas & spissantes vt generet in sanguine & frigida
tino & coagulationē q sunt oppositē qūtatē qūtatē humo
ris corrosiui. Et qñs facit nēcūm ambulatio corrosiōis
vt icidā mēbz. Et hoc qd est qñ in mēbz intatū ipse
est malitia vt p medicinas rectificari nō possit. tunc eni vt
nō ledant alia mēbz melius est vt totū illud membrum
indagatur. Deinde cum dicit.

C Et cōfess corosiois cū gbus nō ē putrefactio
embocatio cū aqua frāz aqua myrti & aqua
ro. & aqua virge pastoris & vino stiptico si nō
fuerit caliditas et aceto pmitto cū aqua ro. et
aqua pura plura si fuerit caliditas et sūbus ex
aquis infigidatibz ericantibz. Et si fuerit illic
putrefactio tñ aqua maris et reliqua de illis q
dicemus i capitulo putridoz. Ampli? melior
curatio eoz ē administratio stipticorū ericantiū
infrigidantiū sic cortices granatoz et lētes et fo
lia mastice et scini rosarii et spina egyptiaca: et
grana myrti et embroce hāz medicinari. et cō
fortent huiusmodi cū almie. et similibz: et si
militet emplastratio cū solijs acetose & ramis
eius bulitis cū vino. & emplastratio cū boloar
meno pfecto: aut sirupo acetoso: aut cucurbi
ta sicca adusta aut arnoglossa cum sauibz aut
solijs olinarum.

C In parte ista explicat in speciali locales medicinas cōfe
rentes vlcibus corosiois in gbus est possibilis curatio
cū medicinis que medicine in hoc pueniunt q ipse erica
tine sunt vt humiditātē retentā in vlcere corosiois cōsu
mant & frigidatiue vel alteratiue pōplonis male exsistat
vt pbiheant ne in vlcere amplior fiat ambulatio & coros
io: cū hoc etiā stipticitate precipit vt p stipticitatē pbi
beant fluxum humoz ad locū sine ad vlcis. Et vno facit.
Primo cōnumerat aliquas medicinas cōferentes talibz
vlcibus: vt hoc vlcera cōparantur ad putrefactiones. &
explicat in gnālī que medicine sunt maxime conferentes
talibus vlcibus absolute. scō ibi. (Amplius melior cu
ratio eoz.) Dicit q. cōfess corosiois in gbus nō est putre
factio embocatio cū aqua frida. Et itelligo q Aui. nō
itelligit q aqua frida intus appona fit in vlcibus. q in oi
bus in gbus vlcera sunt nocet fridus & pcepit fridum in
tenum licet frigidū aque. Un dyp. frigidus in vlcibz
modat. Sed itelligo q embocatio fiat in circuitu. & id
pcepit debet fieri quādo in membrū est veniens calidi
tatis: ita vt per venientē caliditatem que est in membrō
contingat q humiditates que sunt in membrō fiant acu
te & corosive. **C** Tame itelligo q vplū non est conue

niens administratio aque frigide pure ppter id q ipso no
cet vlcere in gbus vlcus est ppter id q ex ipsa nūmia stipti
gatione potos constringit. Dicit etiā signanter Aui. in
gbus non est putrefactio ppter ea q si cū tali vlcere cor
rosio cōiungere putrefactio non esset conueniens. nam
putrefactio maxime auget ex humido cū putrefactio in
humido incipit. vnde videmus q quādo membrū incipit
putrefieri in mollitie tendit. & ppter ea q aqua bumectat
nō est conueniens quādo est putrefactio. sed tū cōueniūt
ea que maxime ericant adeo q in putrefactione quando
iam est in vlcere q magis curamus de ericatione admi
nistramus ea que vehemēter ericant: & dato q caliditate
participet sic est aqua maris & similia vt ipse dicit. **C** Am
plius melior curatio. & que conuenit vlcibus corosiois
vnde corosioia sunt est administratio stipticorū & erican
tium & in frigidantibz. & hoc ideo qñ ex hoc aggregant oēs
intentiones que cōueniunt in curatione vlcis corosiois.
sunt enim hoc pmutatiua male cōplonis membri & bu
moz: ppter quā accidit corosiois rōne ericatiois sunt
cōuenientia vlcere & cōsumantia etiā humiditātē que cor
rodit. sunt etiā pbiuentia fluxus humoz ad membrū rō
ne stipticitatis quibz habet. & ideo ista inter oia medicamē
na talibus vlcibus supposito q in his nō iugantur alia
accidentia sunt magis vtilia.

C Curatio vlcis putridoz & maloz. CAP. IX.

B & maloz vlcis curatio melior ē
indificatio corporis aut mēbz ipsi
si corp? fuerit mūdum cū eo quod mū
dificat ipsuz solus ex vlcis sanguiflu
gis & epibimatis rectificanti bz cōplerioem
secundū q diximus multotiens et similibus et
cibo. Et nō oportet vt sit dilatatō in curatione
eoz. nam eoz putrefactio addit ipsorū malitiā:
et oportet vt prohibeantur eis a parta calida. et
de illis que eaz sedat est semen iugami albici
sauibz. et itez cū huiusmodi vlcera supfluit in
corruptiōe fit necariū vt eleuēt cūz canterio
cū igne aut cū medicamēto acuto: aut cū icisioe:
vt nō remaneat nisi caro sana cognita p bonita
tem sanguinis ei? aut coloris ipsius et os sanū
album mundiū. Et medicamen qdēz acutū ac
cipit oēs ostracitātē et extrahit ipsā et succurrit
pplenēto eius cū buryo ponēdo desuper vice
vna post alia. ista. n. l. nō sint fistule neqz ostru
cata: tamē sunt mala fraudulenta. Et fortasse
sit necessariū incidere membrū vt saluetur et
putrefactiōe sua. et embroce que pueniunt eis
sunt sic aqua maris et aque pcedite in ca. sistu
laruz. et cū super ista vlcera et alia administran
tur medicine oportet vt dimittantur diebus ali
quot et non soluantur.

C In isto. ca. Aui. ostendit modū curatiōis vlcis cū qd est
putrefactio. & vidit p ista in duas. In p? pte ostendit modū
curatiōis istoz vlcis. In 2? pte explicat nobis medicinas in
spālip qd ille modus curatiōis pñit. & ibi. (Et embroce
q pueniūt eis.) p?ia in duas. p? ponit modū curationis vlcis
cū in gbus incipit apparere putrefactio & adhuc est modū
ea putrefactio. & ponit modū curatiōis vlcis cū in eis ē
putrefactio pfirmata & veniens est putrefactio. & ibi. (Et

*si quidam frigidus
non est in vlcibus*

nerū cū huiusmodi vlcera. Que dicit in oibz istis pteu
lis nota sunt ex pñctis. 2. ppter ea nō curamus eas singu
lariter exponere. Tūc cū dicit. Et embocce explicat in spe
ciali medicinas q̄ istis cōueniunt. 2. vno facit. pmo ostēdit
quales embocce sunt eis puenientes 2. q̄ in eis necessarie
sunt embocce. 2. hoc est q̄ vlcera cū hoc q̄ sunt vlcera pu
trida sūt caueras 2. abscessiones in mēbro. 2. ostēdit qua
les sunt eis puenientes q̄ administrant in suba vnguēti
vel pulueris. 2. ibi. (Et sup vlcera ista 2. alia.) Qd in pma
pte dicit manifestū est. q̄ embocce 2. cōueniunt sunt q̄
vehemēter excicat q̄nē be remouent humiditatē a mem
bro in quo inducitur putrefactio. vñ 2. tales preseruant a pu
trefactioe 2. remouēt putrefactionē. Et itelligit q̄ ex tali
bus embocis succederet supcalesfactio. tunc os succurre
re cū his q̄ membrū alterat 2. excitant 2. impugnant calitatem
eoz. Scda pars diuidit in dnas. q̄ pmo ostēdit quanto tpe
debeant pseruare tales medicie q̄ administrant in talibz
vcleribus. 2. ibi. (Medicite quas tē.) Dicit q̄ pmo. vlcera
ista sunt in gbus est putrefactio 2. alia in gbus est siml
melācolia os vt dimittant medicine diebus aliquot 2. nō
soluant. 2. hoc idē. Nā ex talibus medicinis cū sūt acui
tates aliqua 2. forte excitatione accidit in mēbris ex eis
fortior ipseffio vnde accidit humiditati melior excicatio
in gbus attenditur putrefactio. 2. in vcleribus in gbus est
sola intentio regeneratio carnis nō est bonū dimittere me
dicamina tot diebus 2. nō soluere. q̄ cum talia medicami
na non sint fortis virtutis accideret nimia multiplicatio
humiditatis in loco ex quo plus vlcus cōcatur. 2. pñs
etiā putrefieri posset. Tunc cum dicit.

Et medicine quas os administrare in istis sunt
sicut farina ordei 2. farina herbi celi aliquātulo
aluminis aut caro piscis salta secca cū aliquan
tulo medulle panis 2. aristologia 2. radix canlis
2. radix sicle 2. radix cucumeris affi. 2. semē lini
tritū cū calcadis 2. bace cū passis aut sicb⁹ cū
melle aut empla cū cepa muris decocta cū mel
le aut canlis⁹ aut cucurbita secca cōbusta 2. fo
lij olinariū recētibz. Cōpositū. Re. arist. 2. sine
ci foliorū aleberua ambozum ana. pte. i. floriz
eris pte. 5. fiat ex eo linimētū cū aq̄ in spissitudine
mellis. 2. fortasse est necessariū vt fortec cum
succo cucumeris asini. 2. alsurie 2. ponā desup
pāni sicci. 2. iterū aristol. 2. gallaz 2. olei eq̄les
ptes: fiat ex eis linimētū vlceri 2. in circuitu ei?
aut calcis colcotar ptes eq̄les arsenici ptem. 5.
Et itez alsurie ptes. xxiij. colcotar. x. dragā. iiii.
fiat ex eis linimētū: decoquātur in aceti fortis
media cortilla donec pluma aceti: deū sumat
ex eis infusio 2. posita liniat cū eis vlc⁹. Et itez
sumant colcotar dragāti amborū añ. x. corti
ci ferri. xvi. gallaz pforataz. x. aut sumat salis
ps. i. aluminis vsti 2. cortici eris abrotani vsti
ps. 5. Emplastrū bonuz sarcoella calcnecau
menon 2. gallarum 2. flos eris 2. aristo. aggre
gentur cum aliquātulo glutini vt medicinis sit
cōglutinatio 2. administrare post mundifica
tionem vlcis. Adedicamen vltimum eper
um: draganti rubei. xliij. calcis vine. xvi. alij

minis. xvi. cortici granatorū. xvi. tburis 2. gal
laruz amboz ana. xxxij. cere. cxx. olei anisui co
tilla. i. Aliud bonuz: plumbi vsti cum sulfure
eris vsti ceruse plūbi turis merdasengi climie
āmomiaci oppoponaci mastiches oīz ana. 3. ij.
adipis renuz vacce resine glutinis alimbar olei
myrtini cere omniū ana. 3. ij. soluantur que sol
uenda sunt in quantitate equa 2. cōficiantur ea
que soluantur 2. que teruntur pficiantur. Ade
dicamen conferens quod Bal. 2. alij aggrega
tiertū Re. scorie eris. 3. i. floriz eris fricati. 3. i. ce
re lib. 5. parū lindris. 3. i. 5. fiat ex eis emplastrū
fm descriptionē snā soluantur ea que solunt
2. terantur ea que teruntur 2. addat cera 2. mi
nuatur fm q̄tatem necessitatis 2. diligunt vt
misceantur cum eo. 2. quādo fuerint vlcera dif
ficilis sanationis administrentur in eis charte
combuste. 2. medicamen andronij 2. cucurbi
ta secca combusta aut lana sordida combusta
aut emplastrum foliorū cupressi aut foliorū
bulb adustorum.

C In pre ista ponit has medicinas viles pñctis vlcibz.
Circa q̄ itelligit q̄ ipse ponit diueria medicamina iter ipsa
in genere. 2. bec est diuersitas. q̄ qdam excitatione fortes
sūt absq̄ hoc q̄ causificet vel corrodēt. Quedā aut sunt q̄
acuitate multa picipia ita vt causificent vel corrodāt. pti
mis gdes vrēdū est q̄ capue quādo membrū vlceraū inci
pit tēdere in viā putrefactiois: nō tū in ipso corrosio ē mul
tū pfecta. Scdis aut vrēdū est q̄ carne putrefactā a me
bro remouere opz 2. times ne perambulet putrefactio. Et
ista pars posset diuidi in tot ptes q̄ sunt medicamina q̄ ipse
ponit. 2. cōsidera virtutē medicaminū fm virtutē simpli
ciū q̄ ipsa cōponunt: 2. tu scies modū rectū oīz ipsoz. Nō
enī itendimus examinare q̄libz medicamē singulariter.
plongaret enī opus nrm vltra ppositū. Dicit g. Et medi
camē tē calcadis. i. vitriolū albi. hāsc. i. ypopus. alij expo
nūt. i. santoniciū. cepe. i. cepe squille folioz alkenie. dr q̄ ē
tonasole magnū. alsurie. i. vitriolū rubrum. colcotar. i. vi
triolū citrinū. draganti. i. vitriolū viride 2. q̄q̄ vitrioluz
2. calcantū idē est folioz bulba. i. nelipii.

C Curatio eoz que sunt difficilis cōsolidationis 2. aliozū
que sunt in vltimo malitie. CAP. X.

Las q̄ vlcera difficilis cōsolidatiōis
absolue sunt pter corrosiua 2. pter
putrida sic est cōc pter ppiū. ipsa enī
ambo sunt ambulatiua: 2. cū istis q̄n
non est ambulatio 2. stant fm dispōnem suam
per aliq̄ spatū. 2. ista sunt pter fistulas iterū:
qm opz vt ipsa sunt incidētia. 2. ad vltimū corro
sua putrida. 2. fistule sunt ex summa difficilis
cōsolidatiōis absq̄ puerfioe. Aliter nati pō sūt
vltima in corruptioe 2. elegācie 2. cōsolidatiōe.

C prius An. docuit modū curatiōis vlcis rōne quorū
dā q̄ pnt cōponi cū vlcibz 2. reddūt ipsa difficilis cōsolida
tiōis. in isto ca? q̄ sunt et alie dispōnes q̄ reddūt vlcera dif
ficilis cōsolidatiōis phibentes ipsa a sanatiōe eo q̄ vult da
re cādes in mō curatiōis ipsoz rōne oīum aliarū dispō
o 2

*Vlcera huiusmodi
Vlcera huiusmodi
Vlcera huiusmodi
Vlcera huiusmodi*

tionu que possunt coniungi cū vlcibus et faciūt ipsa difficilis consolidatio. et sic pcedit. In pma pte ipse ponit modū curationis talis vlcis. In scda pte circa quādam illarū causarū puta circa fistulas: qd fistula est vni ex vlcibus difficilis consolidatio ponit caplm spale de modo curationis illius. ibi 2^a. (In fistulis et 2^a iudicys.) p^oia in duas. In pma pte ostēdit qd pter corrosiua vlcera et putrefactiua et sunt alia vlcera que sunt difficilis sanatio et consolidatio. nis l3 corrosiua et putrida sint et de numero difficulter consolidabili. In scda pte ostēdit modū curationis talis vlcis rū qd sunt pter corrosiua et putrida et sunt etiā de numero vlcis difficilis consolidatio. 2^a ibi. (Et casū in curatiōe vlcis.) In pma pte vult hoc dicere Auicē. qd vlcera difficilis consolidatio nis gnāliter non sunt soli corrosiua et putrida: imo ad qdā alia se extendunt. et ppter ea vlcera difficilis consolidatio nis habet ad vlcera corrosiua et putrida sicut eodē ad ppiū. et sicut supius ad iferius. Qd qd corrosiua et putrida sunt difficilis consolidatio: et tñ. nō conuertit qd oia vlcera difficilis consolidatio nis sunt corrosiua et putrida. nā sunt qdā vlcera difficilis consolidatio nis qd nō sunt corrosiua et putrida. Nā in vlcere putrido et corrosiuo est ambulatio: s; aliq vlcera sunt difficilis consolidatio nis in gbus nō est ambulatio. et vlcera difficilis consolidatio nis cōparantur ad corrosiua et putrida sic eodē ad ppiū. sic vbi gta. ois bō est aial. nō tñ oē aial est bō. qz est aliq aial qd nō ē bō. ita et oia vlcera corrosiua et putrida sunt vlcera difficilis consolidatio nis. nō tñ oia vlcera difficilis consolidatio nis sunt corrosiua et putrida: qd pnt esse alterius materiei. et hoc est qd vult dicere Auicē in p^o cū dicit. Scias qd vlcera difficilis consolidatio nis absolute sunt pter corrosiua et. Et subdit postea. et ista sunt pter fistulas qsi p hoc vult dicere qd vlcera difficilis consolidatio nis cōparant sili mō ad fistulas sic eodē ad ppiū. nā ois fistula est vlcis difficilis consolidatio nis. nō tñ ois vlcis difficilis consolidatio nis est fistula. qz non ois qd in oī vlcere difficulter consolidabili fiant accētia qd aparet in fistula. et hoc est qd ipse subdit. Qm nō ois pter incidētia. et istud pōt vupl exponi. vno: qd nō ois pter vlcera difficilis consolidatio nis fiant incidētia. i. pfundantia se in mēbro et habētia xanuitatē in mēbro sic bō fistula. Vel aliter vt qdā habēt aliā sram. Qm nō ois vt sint sudātia. et tūc exponit. i. qd nō ois vt qd libz vlcera difficilis consolidatio nis sint sudātia. i. ab eis refudet mltitudo vlrulētē sic refudet ex fistulis. s; hnt in se aliā dispōnēz ppter quā difficulter consolidant. sic qd vlcera difficilis consolidatio nis in plus se habēt qd vlcera corrosiua et putrida et fistule. oia enī ista sunt difficilis consolidatio nis. nō tñ qdlibet vlcus difficilis consolidatio nis est aliq istoz. qz pōt ē pter ista. et hoc est qd vult dicere Auicē cū subdit. Et ad vltimū corrosiua et putrida et fistule sunt ex summa difficilis consolidatio nis absq cōuersione. i. absq hoc qd fiat ouerflo. puta qd oia vlcera difficilis consolidatio nis sint aliq istoz sicut nos diximus qd ois bō est aial: nō tñ ecouertio. qz nō omne aial est bō. ita qd ibi nō fit cōuersione. qz nō omne vlcus difficilis consolidatio nis est aliq istoz. Et totū hoc Auicē nō dixit ob aliud nisi vt ostēderet qd pter istas dispōnēz sunt etiā alie dispōnēz que faciunt vlcera difficilis consolidatio nis. vñ oportebat caplm facere de mō curationis istoz pter caplm in quo traditur curatio vlcis corrosiuz et etiam putridoz et etiam fistularum. Et subdit postea. Algoromati sunt vltima in corruptione et quasi velut dicere qd illa vlcera que curabantur ab illo Algoromati philosopho erant vltima in corruptione et vltima in difficultate consolidatio nis. causa aut difficultatis consolidatio nis eoz nō erat nisi aliqua causarū quas hic Auicē. ponet et docebit modū curationis eoz qsi. fistula cā ē valde in malitia vltima. et hec ē tētio Auicē in isto. s; dicant vba obscura. Deinde cū dicit.

Et casū in curatiōe hoz vlcis est vt si causa fuerit malitia pplonis recificetur: aut si fuerit malitia sanguinis ponat cibis qui generet sanguinē bonuz contrarium illi aut paucitas eius multiplicatio et? et dilatario in cibo bono. Et si cā fuerit mollificatio et solidatio: tunc cura curatiōe mollis et sordidi. Et si cā fuerit epica curatio supflua et nō fuerint fistule adducuntur cura cum humectatiōe equali. Et de eo qd bonū est in illo est vt facias ea sudare cum aqua calida vlcisquo sudet membrū et rubeat et isetur: deinde abstine et nō pertrāscas illam qstaretem: qm attrahes cū eo mām plurimā et nocumētū marimū ad membz. Et fac vt medicamē post illud sit minoris ericationis. et forasle cōfert ponere pānos ifusos aq tepida. Et qm ē necesse sarium fricare vlcis et fricare membrū eius et administrare emplastra attractiua picea. Et si cā fuerit malitia dispōnis accidētis et qd continetur cū eo de carne: cura cum eo qd sciisti ex scalpellatiōe et extractione sanguinis et succursu cū ericatiuis. et si cā fuerit vltis ambulatio incide eaz et fac currere sanguinē eius: aut extrabe eaz: qm multotiens facit gescere illud et si fuerit repletio tunc incipe cūz floboromia et cūone humozis eius melacolicū si fuerit: deinde obuiavit et fac currere ex ea sanguinē quātum tibi possibile est vt nō accidat ex obulatio ne tua adinice quod est deterius vlcere pmo. deinde cura vulnus qd accidit ex vltis: postea vlcis difficile. et si cā fuerit debilitas membrū illud est ppter malitiam complois superflue elongate ab equalitate quā existimamus ex calore et frigore: et qd sequit cōplectiones ex raritate supflua: aut spissitudine vebementiter et pmiuz est vt sequat caliditas et humiditas: et le cūdu frigiditas et siccatas oporebit vt curet faciens illud cū ppario. Et multotiens quidē cōtigit qd causa est a caliditate attrahere materiam et mittere eam et sunt necessarii in curatiōe eius infrigidantia stiptica. Et si causa fuerit fistula tunc cura curatione fistule.

In parte ista tradit canones in modo curationis talis vlcis difficilis consolidatio nis. Et duo facit. pmo mndit hos canones in modo curationis vlcis hoz p^o m quālibz dispōnēz qd pōt cōiungi cū vlcere que reddit ipm difficilis consolidatio nis. In scda parte Auicē. explicat in spāte dicamina cōferentia vlcibus difficilis consolidatio nis plurimas dispōnēz et que plm sunt. 2^a ibi. (Et medicinē pparate ad difficultatē et.) p^oima pars diuiditur in tot quot sunt canones quos dat in modo curationis istoz p^o diuersitate dispōnēz que coniungunt cū vlcibus que faciunt ipsa difficilis consolidatio nis. pmo qd dat canōem in modū curationis eoz qd causa ipoz est malitia complois membrū. scdo qd causa ipoz est corruptio que accidit

In sanguine contento in carne ppter quā corruptionē caro incipit denigrari vel liuefcere. 3. qñ causa ipſarū ſunt variæ que ſunt in membro. 4. qñ causa ē debilitas membri. 5. qñ in causa eſt fiſtulationis eius. 6. qñ in causa ē corruptio offis. 7. qñ in causa bulis eſt putrefactio venarum. ppter quā vlcera antiquantur in mēbro. 2. ibi. (Et ſi causa fuerit malitia diſpoſitis. 3. ibi. (Et ſi causa fuerit virus. 4. ibi. (Et ſi causa fuerit debilitas. 5. ibi. (Et ſi causa fuerit fiſtula. 6. ibi. (Et ſi causa fuerit corruptio offis. 7. ibi. (Et dixit hic qñ quādo putrefiūt vene. Prima in duas. pmo ponit canones curatiōis iſtoꝝ quādo in causa eſt mala complo absolute cōtenta in carne. et cuſ hoc etiaſ quan do ſanguis eſt malus vel paucus. ſcdo in ſpāli dat canōes quādo in causa eſt mala complo ſicca vel humida. 2. ibi. (Et ſi causa fuerit molliſcatio. Prima diuidit in duas. pmo ponit modū curatiōis quādo in causa eſt mala complo humida. 2. quādo in causa eſt mala complo ſicca. 2. ibi. (Et ſi fuerit causa exaricatioſa. Quod in omnibus iſtis particulis dictū eſt quaſi per ſe manifeſtū eſt. qñ ſenſ per docet modū curatiōis vlcisꝝ p oppositionē cauſe que facit vlcus difficultis cōſolidationis. Dicit g. 2. cañ. 27. Cū ſi causa fuerit molliſcatio. i. humiditas virulenta et pro vel ſordidatio. i. ſordes tunc curet curatiōe vlcisꝝ virulenti vel ſordidi. i. iſtoꝝ curet eſt pns habita. et ſi causa fuerit exaricatio plurima et non ſunt adhuc fiſtule addit illud ſignificatū. 2. i. qñ quādo caro eſt exaricata ſicut eſt fiſtula tunc nō pōt amplius reſtificari qñ iam facta eſt dura vel obſtrac. vnde ibi non eſt cura alia niſi remotio vt ap. parebit in curatiōe fiſtularū. 3. quādo adhuc nō eſt exaricata in eoꝝ indurata tunc pōt adhuc reſtificari et reduci ad diſpoſitiōem nālē. Et ſi causa fuerit diſpoſitiō malitia accide. tis ei quod pñet cū ea de carne. vt verbi g. ſi caro deni gratur vel incipit nigrefcere vel liueſcere ppter mortifi cationē ſanguinis cōtenti in carne. Et ſi causa fuerit vitiſ i. varices exiſtentes in membro. nā in membro in quo ſunt varices ſi accidat vlceraſ difficultis eſt cōſolidationis. hoc ppter ea qz ex varicibus miniſtratur ſanguis malus mēlacolicus ad vlcus qui cōſolidationē impedit. et ppter ea ponit curā vlcisꝝ pñs enacuet ſanguis ille melancoli cus ex corpore ſi fuerit repletio et ex venis illis varicibus gñus poſſibile eſt vt nō accidat effuſio ſanguinis corrupti melancolici ad vlcus qui impedit cōſolidationē ipſius. Et pñus eſt vt ſequat caliditas et humiditas. et 2. friditas et ſiccitas. i. pñus eſt rarefactio que ptingit mēbro ppter quā virtus membri debilitatur ſequitur complo nem calas et humiditas in ipſo. et ſcdo. i. ſpūſſitudo ſuperflua que eſt in membro conſequitur complo nem frigidam et ſiccam. quoniam frididi et ſicci eſt in diſſipare ſicut calidi et humidi et rarificare. Deinde ei dicit.

C Et ſi causa fuerit corruptio offis qd ſequitur ipſz incidem? et detegemus ab offe. Et ſi fuerit poſſe auferre illud qd eſt ſuper ipſm cū fricatione faciem? et ſubtiliſſime ingrem? et ſi non incide mus et faciem? illud? epōſ eſt i. ca. corruptio nis offis. Ingt Ba. Fuit adoleſcens hñs fiſtulaſ in pectore ſuo qui ſi puenarat ad os quod ē in medio caſſi ſui. detegim? ergo ab offe caſſi totū illud qd continet ipſz et iuenim? iā adueniſ ſe corruptionē: et ſuit nobis neceſſariū icidere ipſm et fuit loc? corrupt? ex eo locus ſup quē ſi gñm ſuſpenſoriū cordis. poſt qd ergo vidim? illud ſterim? ſtatōe vebemēti i ablatōe offis cor

rupti et ſuit ſinis noſter diuincere pāniculū regē tez ipſm de intus et pñare ipſz ſm ſalutēz ſuā: et fuit illd qd cōtinatur de hoc pāniculo cū caſſo iā putrefactū. Sterum ingt: et nos aſperim? ad cor aſpectu manifeſto ſicut illud qd vidim? cū detegimus ab eo cū volumus cum anatomia. Inquit. Sana? ē ergo iſte adoleſcens et nara eſt caro i illo mēbro qd inciſimus ex caſſo do nec repletū eſt. et continuatur eſt adinuices et factū ē ſtans inter velamē cordis et velamē ipſz ſicut ſterit cū eo añ illud caput capſule cordis. Ingt: et nō eſt hoc mai? qñ vulnera i qb? reſpi rat pect? et hic dixit qñ putrefuit vene et an tiquatur: tñc de eo qd eſt rectū eſt vt curat ex eis ſanguis ſm quādratē que licita eſt in eis.

C In parte iſta oftendit modus curatiōis quādo in causa difficultatis cōſolidationis vlcisꝝ eſt corruptio offis. et pñ mo fac hoc. ſcdo qd dixit declarat in quodā exemplo. Ba. 2. ibi. (Inquit Ba. x planū eſt quod dicit. Et dixit hic. ſi. Ba. quādo putrefiūt vene et antiquantur. i. quādo eſt pñ trefactio viſz ad venas et antiquant tunc vlcera de eo qd rectū eſt vt curat ſanguis ex eis ſm gñtatem multā que poſſibilis eſt ppter ea qz ſanguis contentus in venis illis tunc putrefactus eſt et corruptus. et ex antiquitate vlcisꝝ ſignū eſt etiā qd corruptio illa puenit ad multitudinē ſan guinis qui eſt circa illa loca. et ppter ea exiſtente ſanguine illo impoſſibile eſt cōſolidationem fieri. vt ergo renone tur in vlcere ſanguis landabilis debet enacuari ſanguis ille malus. Deinde cum dicit.

C A Bedicine vno ſparate ad difficultatē cōſolidationis i diſtans diſpoſitiōibus ſūt ſicut ſcoria cris et ſlos cris aduſtus et nō aduſtus et ſcoria alchefebran: et ſcoria reliqui ferri et con glutinatio auri: ſiant ex eis cerata et colcotar et dragantū et que ſunt eis ſimilia cū rebus pbi benignis attractionez ad membrum ſi fuerit ſi cur ſūt alumnē et galle. et de illis qb? curant ea q ſūt difficultis cōſolidationis eſt illud quod Re. climie et cōſolidationis auri et aluminis omni um? ana. viij. ſlozis eris et cozticis cris ana. i. gñ mi cupzeſſi. iij. cere et olei alicuius gñtum ſcis. et iteruz ſumant cere gñm pini ana. viij. climie. iij. et colcotar. vi. et olei myrtini gñtus ſufficit. et iteruz decoquantur colcotar et climia cuſz aq maris: aut aqua creſtea: aut aqua in qua deco cta ſunt alchali et calx decoctione pauca ſm cō mixtionē nutritiōi eoꝝ i ſole i eſtate: deinde cole tur ab eis pter qd fiat ſal deſup aq maris: aut aq alchali. et itez ſumant cris vñt et refine et ſalis gēme oñz añ. 3. ij. cere olei myrtini gñtus ſuffic. et pferit eis medicie fiſtulares qñ ericant et te runt. et ex eis ſunt ſarie berbī et yreos: et ariſto logia aduſta et es vñtū et terra tburis ſz diuer ſitate quā mereſcōe corpus ex pñone. A Bedica

men bonū fumanur limatura eris z limatura ferri z cōficiant cū aq̄ aluminis z argillens cū argilla rubea z adurant in furno: deinde extra bantur z terant z admistrent puluerizata aut fiat ex eis z ex merdasengi emplastrū. Adodus emplī aurei boni. Recī merdasengi aurei boni minā. i. cere z radice almejerio añ. aur. xxvi. flosis eris aur. xviij. limature auri tūte limature almerdasengi añ. aur. xl. olei antiq̄ lib. iij. po nant sup̄ ipm in primis merdasengi z aurū z flos eris: deinde reliq̄ medicine. z iterū fumanf ostraci furno z cinis venarū z plumbā com bustū ablutū fiat ex eis emplm cū oleo myrti no. Et oz vt sit illud oleū ipsissimū cū merdasengi. verbi gratia. 3. l. z ex aceti acuti triplo ipsius z ex oleo aut olei myrtini aut olei anetini. 3. l. moueant cū facilitate dōce resoluatur merda sengi z ipsissē z nō aduraf z allicrenati de eis coriceis eris z flos eris: z calx abluta sine ex g sitione: fiat ex eis puluis z affcedat z linat ea cū melle: deinde puluerizet sup̄ ea hūc puluerē cōstitū. eris pres. ij. cere. x. dissoluant digitis in sole z admistrent aut ceruse z aluminis ana viij. coricis eris sal gēme thuris flosis eris cor tici granatoz oliz añ. pres. ij. calcis ps. i. cere x. olei myrtini q̄rū sufficit. z iterū merdasengi olei añ. lib. i. gallari nō pfozarati aristo. ana. 3. i. amōiaci. 3. l. minuti thuris. 3. ij. fiat ex eis lini mētū sup̄ ignē z moueaf cū radice canne.

C In pre ista Auicē. explicat in speciali medicinas tā sim plices q̄ ppositas que inuatiue sunt vlcibz diffilicis cō solidationis fm plurimas dispositiones cop z bis que vt plm ptingunt. z oia gdem medicamina que ponit in gene re aut virtute epicatina multū picipit. aut virtute epic carina z absterfina aut aliq̄ vtute corrosiua picipiant. z ppter ea qz vt in pluribus vlcibz diffilicis cōsolidationis aut est aggregatio multe hūiditatis que idiget exiccatiōe forzi aut exiccatiōe z absterfione forzi aut est carnis corru pto z humiditas in loco vel corrosio que idigent medica minibus acutis auferentibz qd in membro est corruptus. q̄ aut sit ista medicamina examina pteipius vidēdo vir tute simpliciū ex gbus ipsa sunt cōposita. Et posset ista ps diuidi in tres quor pōit medicamina. z ps. Scoria aler necan. i. scoria ferri de cōrrata illa qd ē ferrū forte. L gly tinatio auri ē id quo aurū cōglutinat. h̄ aut vt dīr ab Aui. in suo z cande. q̄qz sibi cōcūnt armoniaci. z q̄qz cōue nit quāda rē q̄ fit ex vīna ifantiū mota in mortario eneo cū aceto in sole donec accidat cōglutinatio eius. z q̄qz ge nerat ex minera ex vapore z resoluū in aq̄ cala: z deinde coagulat. z de isto maxie hic itelligit Auicē. Nam vt dīr hoc medicamē eliquat carnē. z medicamē bonū in vlcibz diffilicis cōsolidationis. olei gum scis. i. ḡtum vides eē neūz. in corpore enī humido z in vlcere minus humido possumus plus ponere de oleo. in corpore vero siccō z vl cere humido minus oz apponere. Alkali ē sal alkali cuius oipso scī ab alkimīstis argiller cū argilla. i. terra rubea. radice almejerio. i. laureole. ostraci furno z i. coriceis mu ri fornicis. cinis venarū. i. cinis conularum marinarum

adustarum. omnia alia que dicit parent.

C Curatio fistulaz z corioz q̄ nō zgltinans. CA. XI.

Fistulis vero z earū indicis z spē bus ipsarū iā est dictū qd dictū ē. Ge rū qd necessarius ē de regimine curius virus z humiditatis corruptarum ab

eis cuz pparatione aut pfozatione iā declarau mus iterū in locis ante hunc locū.

C Supius Auicē. ostendit modū curatiōis vlcis diffilicis cō solidationis ratione cuiuslibet dispositionis que potest cōiungi cuz vlcere que facit ipsū diffilicis sanationis. In pre ista quia fistule sunt ex vlcibus maxime diffilicis la nationis z precipue cura idiget: vult docere modū curati onis ipsorū vlcēz fistularū. Et diuiditur istud capitulū in duas partes. p̄io ostēdit q̄ ex p̄dictis quodammodo in generali potest haberi modus curatiōis earū fm q̄ fistu le cōueniunt in multis cū p̄dictis vlcibus: quorū posita est curatio. in secūda p̄te ponit p̄p̄iū modum curatiōis earū. z ibi. Cura aut p̄p̄ia fistulaz. Dicit ergo p̄mo. in fistulis vero z earū indicis z speciebus iam dictum est quid est necessarius facere in fistulis ad hoc vt hūiditates pfluat extra z non retineant in pfunditate vlcis: z p̄ pparatione membri z cū mō icidit z pfozatiōis iā dictū est in locis suis ante hunc locum. i. in caplo de cura caueri narum z abscōssionū. Deinde cū dicit.

C Curatio aut p̄p̄ia fistulis diuersificat iterū. Fistule. n. aut sunt recētes currentes: aut sunt antiq̄: quarū pcamitates iā pfundate sunt in car ne vehebēter. z iste qdē sunt diffilicis curatiō nis. nā illud qd neūz ē in hoc ē acceptio illius pcamitatis totū cū icisione eradice et lateribz q̄ non acula aut alij: aut p canterium cū igne: aut cū medicamine: z illud ē parū z ingētū z p̄p̄ie qn ē in vicinitate nervi aut membri sub limis. Et fortasse eger est declinior ad hoc vt remaneat illud cū eo z toleret illud q̄ vt parla tur eius curas. Et fortasse est pole vt exiceet z corrodaf eius caro vinctuosa fraudulēta intra ipsam z exiceet residū carnis eius moztue z cōsolidet z remaneat gera spatio longo p̄ter q̄ sit adhuc cōsolidata itegre. et q̄ vult illud oz vt mūdificet fistulaz a carne fraudulēta vinctuosa q̄ est in ea: deinde ipeat cū medicis epiccarinis et bimittat eā cū dispōne epiccarionis eius qm ipsa remanet dū nō cadit timor: in repletiōe aut humiditate p̄p̄ionis aut aduentu aque aut situ iacendi sup̄ eā dolo: oso: aut offēsiōe: aut ver batione: aut ruffi: aut tremore.

C In parte ista pōit modū p̄p̄iū curatiōis vlcis que vlcera sūt fistule. Et duo facit. in p̄ma parte Auicē. ponēdo diffinitionē fistulaz ostendit diffilicis sanatiōis fistu larū. z p̄cipue illarū que sunt antique. in secūda p̄te ponit modū curatiōis earū. z ibi. Et fortasse erit eger. quod in p̄ma p̄te diē manifestū ē. Scōa ps diuidit in p̄tes duas. nā modus curatiōis fistulaz ē duplex. qd ē mēdozū ē nō p̄fec. qd āt ē p̄fec. z ver. Duo q̄ fac. p̄mo. ostēdit fm que modū p̄ficiat modus curatiōis p̄mus. z ostēdit f3 que modū p̄ficiat scōs modus curatiōis iparū. z ibi. De rōne

Emplm
Aurei.

Conglutinatio
Auri

Alkali

Tractatus .III.

vero eradicationis.) p̄tia in tres. p̄ ondie nēitatē in gbus
da corpozibꝫ pp̄ qua aliqui i fislulis op̄ vt tali mō curatio
nias ē mēdiosa t nō pfecta. In 2^a pte ondit talē modū cu
ratiois ēē poles. in 3^a pte docet istū modū curatiois. 2^a ibi.
(Et fortasse ē pole vt excipet.) 3^a ibi. (Et q̄ vult id op̄ vt
mūdicet fistulā a carne et.) que dicit in ob̄ istis p̄culis
plana sunt itelligetī q̄ in p̄dictis sunt bita. deide cō dicit.

The curatione vero eradicationis eius et ipsius
emulsionis scias qd cum ipsa est frandulenta
putrida antiqua non est medicamentum nisi abfictio
eius aduisione: aut cauterizare eam cum igne fm
q ostendimus cu pfuratione meatus rostru
iter meatus eius sy sciat iterio cauterij et pene
tratio cu cautela intentiois eius donec coqt vel
cauterisjet et abficta. Et cauterij cu medicis
acutis est sicut sur sal ammoniac et arsenicus et
sulfur et flos eris: et argenti viuu est de summa
cop. extingnatur argenti viuu et misceat cu ran
to limature ferri qtuu ipm est talcabi qdus
est eius medietas et calcis qtuu est eius mediet
as et sublimet in aluchel aut pfoet in cbimia
fm q sciat illi q occupati sunt cu hoc ca. et sub
limes sicut sal. Et ergo ponit ex eo sup fistula
et infamatur et assatur et sepat a carne qd recu
pitur cu forcipibus et extrahat et assidue cib
no mebu et butyro vna bora post alia v qua
seat dolor: deinde curet curatione vlcis. De fi
stulis vero q e recess currens oz vtrabua cu me
dicinis foribus sicut kura et aq cineris et aqua
maris et sic salsa et aqua saponis pmixtis cu ea
arsenico et sale ammoniac et aqua sublimata et
calucea cammon et sale ammoniac sicco et ex
sanfuo non currete et aq in decoquunt alkali
et calt costici onoz et calt.

In ꝑte ista docet verū ꝛ ꝑfectū modū curatiōis bari ꝑ
filiulū post quē modū curatiōis nō accidit iꝑsaꝛ reditio,
ꝛ solitudo in ætūꝛ ꝑtes. In ꝑ^{te} ꝑte docet remouere diꝑso,
nē ꝑꝑ ꝑꝑa in filiulū ē difficultas ꝑsolitatiōis carū. In ꝑ
te ꝑndit qd agēdū ē cū remota ē diꝑso mala ꝑibdes ꝑ
solatiōis ē cozꝑꝛ. qꝛ aliqñ in tali vlcere cā addens dat mali
tia ē offis corruptio. dat canōes ꝛ modū curatiōis etꝑ ꝑ
do cū iꝑsa ꝑiūgñt offis corruptio. 4. ꝛ dñt vñū et ꝑ signa q
significat ꝑꝑ ꝑꝑꝑꝑ modū curatiōis earū. ꝛ ꝑ ꝑꝑ ꝑꝑꝑꝑ
in vīa sanatiōis. ꝛ iꝑi. (Et cū appꝑ car bona. ꝛ iꝑi.) (Et
qñ ē ꝑꝑ cā os.) 4. iꝑi. (Et cū videris būditiates virūle
tas.) ꝑꝑia ꝑꝑ diuidit vñas. In ꝑ^{te} ꝑꝑ qꝛ modus curatiō
is vlcis qꝛ dñt ē filiula ē ꝑ ablatiōis etꝑ qd in iꝑsa ē corrup
tiō de carne docet medicamā qꝛ ꝑ ꝑꝑiūt. In ꝑ^{te} ꝑꝑ ostēdit
medicamā qꝛ ꝑueniūt qñ caru corruptio ē iꝑnūdicata ab
iꝑsa. ꝛ iꝑi. (Cū qñ mūdicata fuerit ponat ꝑ ꝑꝑia.) ꝑꝑia
ma in vñas. ꝑ ꝑndit ꝑ ꝑꝑ os remouere corruptionē carnis q
ē filiula antiqꝛa. ꝛ dñt iꝑꝑiūciet remouere corruptio
nē etꝑ in vñas qꝛ ē recēa. ꝛ iꝑi. (De filiulis qꝛ ē recēa.)
ꝑꝑia in duꝑa. ꝑ ꝑndit qꝛ sit remotiō illiꝑ cū cauterio ꝑꝑ
cū igne. ꝛ dñt qꝛ remouet cū causticatiōe ꝑ cū medi
cāis ꝛ cū gbus medicāis. ꝛ iꝑi. (Et cauteriū cū medicāis.)
qd in istis ꝑꝑiis qꝛ oīa sunt manifesta. C. Intelligēdū

Fistularum

ios

q̄ et bis q̄ z̄is̄io app̄s q̄ n̄ ē d̄is̄io in alio mod̄o cur̄a
t̄iois̄ f̄is̄it̄ur̄ antiq̄uā a m̄o f̄is̄it̄ur̄ r̄ec̄it̄io n̄ifi q̄
r̄em̄oū d̄ corruptionē q̄ ē in carne. in f̄is̄it̄is̄ antiq̄a os
v̄er̄m̄e d̄is̄i ac̄t̄ioib̄us z̄ f̄ōt̄ioib̄us. in f̄is̄it̄is̄ v̄er̄o r̄ec̄it̄io
s̄uff̄icit̄ ad r̄em̄oū d̄ corruptionē illar̄ū ē q̄ s̄unt deb̄i
l̄it̄a z̄ leūioz̄. v̄t̄ in eis̄ n̄ ē n̄ec̄it̄as v̄t̄i c̄aūter̄io. z̄igne f̄i
c̄it̄ ē n̄ec̄it̄as in illis̄ v̄t̄. Et c̄ū m̄o n̄ ē ob alio n̄ifi q̄ in f̄i
s̄it̄is̄ q̄ a n̄n̄te f̄it̄ corruptionē ē maḡis̄ ip̄s̄a ē carne z̄ in
eis̄ ē et maḡis̄ ob̄s̄cr̄ac̄it̄as z̄ dur̄it̄as q̄ f̄it̄ in f̄is̄it̄is̄ r̄ec̄i
t̄ib̄us. p̄pter q̄ in illis̄ ad r̄em̄oū d̄ p̄fecte tot̄us id q̄
c̄or̄rupt̄ ē os v̄t̄i ac̄t̄ioib̄us q̄ ē r̄ec̄it̄ioib̄us.

Sed tunc aliquis dubitabit circa B. q2 Gal.
ponit 3:7 4:º de ige. sanita.

q̄ tps in curatiōe nihil ismutat. nō enī sic vlcus rōne q̄
vntutē ē. & tūb rōne q̄ rēces ē idcat aliū in curatiōe debet
re fieri. q̄ tps nihil in curatiōe diuersū idcat tūc fistula
tūb rōne q̄ rēces nō aliud idcabit in curatiōe debere fie
ri. nā q̄ vī xī. diuersificare medicamina in fistula anti
qua & rēctē. ¶ Sed oīa aliqui dubitat p̄ q̄ modū causati
ca medicamina remouēt ab vlcere id q̄ corruptū ē. si enī
remouēt illā p̄tē sepando & cōuidēdo a p̄tē sana: pp qd est
q̄ statū q̄i opacū ē causatū in carne illa p̄tē carnē q̄ causat
cata nō opacū ab alia p̄tē carnē q̄ causata nō ē: tūc

ibi p aliquo tps. ¶ Ad pñm dñm ē q̄ tps pōt pñr colide-
rari. Uno: vt tps dicti solū mēlurā quādam exstē-
sione ē p dūrationē ipsius morbi. zisto mō a tpe in morbo
nulla sumit indicatio curatiua. zisto mō dicebat Sal. in: 3
2. 4. 7. de ige. sani. q̄ vlcus cui accidit corrosio ex malis mē-
ribus nō indicat aliud a pñcio ipsi et trālatia q̄ tñuo mēbi
bus. ppter ea q̄ isto mō eadē ē dōlpo ē in pñ: trāslatā
q̄ tñuo mēbi: 8. Allo: pōt dīstīrari q̄z mō in tpe clūdūt ali-
dīps mōbi: sic isto mō dicim: q̄ mōbō oīdūt in q̄ tñuo
rēpōa fm dīuersas dīpōnes q̄ attendūt in morbo pñt
ēfī in pñcio augmētō statū vel dēclatīōe. zisto mō ē
tēpōe sumit indicatio curatiua. vñ isto mō nos dīcīm q̄
aliud puenit in pñcio morbi: z aliud in augmētō 2. Et b̄
mō itelligēdo tēpō dīcīm q̄ aliud modus puenit vlcē-
ri recēt: aliud vlcēri antiquo. nō q̄d rōne tps vñ tēpō
ē. 3. q̄z ex tpe sumim: indicatiōē q̄ dīps q̄ ēfī in vlcere
q̄ antiquū peior ē in mēbro q̄z in vlcere q̄ nō ē antiquū. 4.
ppter ea fortior mōdificatiō ē q̄ dīps ēfīlute antiq̄ in mem-
bro q̄z recētior nō q̄d rōne tps. vñ supposito q̄ vlcē ēfī
dō dīpōnis q̄z antiq̄ et: 2. q̄ ē recētior ē modus curatiōis
posterior: obet: 3. b̄ mōbō aliū modus medicamī. q̄z ex tpe
sumit indicatio de maiori z minori corruptiōe ipsius. ppter ea
Sal. 4. de ige. sani. dixit q̄z ex tpe ppe aliū sumit indicatio
curatiua. tñ tps aliq̄ ē notitia morbi. dīpōnis morbi pñ
quā dīpōne morbi dīuersas in dīuersis tps pñt obet dīuer-
sus modus corruptiōis. 2. b̄ mō b̄ inuit Aui. aliū modū
medicamī sūtillarū rōne tps ēfī. 3. Sal. 3. de ige. fa. itelle-
git q̄ dō dñi ē. z illa pñ sufficiētissimē z late dēclarata vñ
in epōne quā īceptm: facere sup quartā fen. pñi cānē
Aui. quā deo dēbet addere ad pple trēdm. ¶ Ad 2. 9. o
būd dōz ē q̄ medicā caustica remouet p b̄c modū pñm
carnis corruptā ab alia tpe. ¶ Jū q̄z ē itelligēdū q̄ tps
sūt gnā medicarū q̄b̄ matie vtīmur ad rēouēdā aliquā
p̄te subē mēbi. corrosiua putrefactia z caustica. Dīffe-
rūt at b̄ medicie. q̄ medicia corrosiua p̄ eīlla de b̄
p̄mīte: vt oī mēbi pus: ē q̄ p̄ acuitatē quā b̄z resoluē
z p̄mīte būdū mēbi pus: p̄ p̄ resoluē būdū dīmīnūt
de subā carnis z vlcērationē ē augēt in mēbris: sic ē florēs.
ppter ea tales medicie sunt subē subīlīa. q̄z p̄ subīlītatē
penetrāt in būdū mēbz: z ips̄z resoluēdo dīmīnūt eadē
dīmīnutiōē segē elīq̄o z dīmīnūtō carnis. 2. medicia
putrefactiua ēfī eīlla q̄ ex suo obīuatiōe ad mēbz: cor-
rosiua

Tempus digne
vixit gloriatur
in moribus

Quo pacto mior
Gitta canis h
ammonio in
pam lox en
a sana f
Cortosina
99.

приufacti

fructu Meditatorum } *corrosiva*
et moriturus aliq } *putrefactiva*
fructu inter membra } *Causa fca.*

pit spiritum existentem in membro illo ⁊ humiditatem illius membrum ita vt caro que continuatur ab illo humido non amplius conueniens est vt sit pars illius membrum tamen ad hoc peruenit vt illam humiditatem resoluat ⁊ consumat immo dimittit in membro illas humiditates in qua accenditur calor extraneus ⁊ putrefit. s. medicina caustica debet esse illa que ex sui vehementi caliditate habet vt adurat carnem ⁊ cutes ⁊ faciat ipsam escaras: que admodum facit ignis. ⁊ ista est que vehementer caliditate habet cum grossitie subtilitate facit caro ignis: ppter quam caliditatem vehementem ⁊ substantie grossitiem accidit vt illud quod obuiat inflammetur ⁊ assatur ⁊ consumitur humidum subtile ⁊ reliquum remanet grossum adustum ad modum escare sicut facit calx ⁊ dragantus ⁊ colocor. Sic ergo apparet quomodo corrosiua putrefactiua ⁊ caustica remouent partem aliquam a membro. ⁊ Auicenna non distinguit iter bas medicinas sed eas simul conmiscet vt plurimum ad remouendum carnem corruptam. ¶ Si igitur dicitur ppter quid caro caustifica non amplius est habens vitam illius membri. neq. est pars illius membri. neq. statim decidit a membro illo. ¶ Dicendum q. causa est quia iste medicine non remouent partes a membro sicut facit gladius per incisionem talem. sed hoc faciunt alio modo vt visus est. vnde ad hoc partes caustifica vel putrefacta vel corrosiua quia non ex toto in ipsa est consumptio humiditatis ppter humiditatem quam habet que continuatur quoquo modo cum humido alterius partis. ad hoc cum membro adheret donec accidit in processu q. non amplius regatur humiditatis eius a calore naturali quod humidum finitur cum quo continuationem habet cum altera parte ⁊ tunc cadit. Ad hoc autem mollificatio adiunat ppter quam lubricat citius hoc pars corrupta. ¶ Propterea auctores post operationem horum medicaminum preceptum apponere ea que mollificant ⁊ humectant sicut butyrum ⁊ similia. ⁊ precipue q. valentia ad illud adiunat etiam ad sedatione doloris. Deinde cum dicit.

¶ Cum ergo mundificata fuerit ponatur super eam medicamentum de kerna. ⁊ emplastrum de arsenico reiterato in medicinis algarab est mirabilis inuament. ⁊ medicamen Salie. alcartusin: ⁊ medicine composita ex dragaganto ⁊ calcadis ⁊ cre ysto ⁊ floze eris ⁊ que sunt similia illis ⁊ ex centaurea ⁊ farina herbi ⁊ yreos ⁊ succrutras. et iam experta est radix scolopendrie. nam ipsa eius fistula impletur ex ea sanat ipsas ⁊ et similiter cum fistula impletur ex elleboro treum ⁊ dimittitur tribus diebus sanat ipsam. et similiter alenq. et similiter succus cucumeris agrestis cum glutino alborum aut succus radicis almaroth aut flos eris aut ammoniacus ⁊ calcadis ⁊ dragantus ⁊ colocor ⁊ gummi cū aceto. Aut sumatur vrina infantium et sine celsatione reiteratur in moztario plumbeo donec inspissetur et exiceetur et administratur. Abedecamen quo vtuntur illi de alexandria. oppoponaci draganti assari ⁊ colocor ⁊ floze eris ⁊ aluminis omnium ana pars vna cantaridarum pars. s. fiat puluis aut emplastrum aut aggregetur cum aceto in quo decocti sunt catartides et fortasse ponitur cum eo mel. et iterum sumat.

De carne addita

tur aloes ⁊ flos eris ⁊ merdasengi ⁊ cortices onorum calcinati quod est eis fortius plurimum et permiscantur. et itez medicine fortes quas diximus in capitulo eorum que sunt difficilis consolidationis. Et cum apparet caro bona administrata conglutinantia facientia nasci carnes. Et quando est prope eam os corruptum tunc oportet vt recitetur ⁊ curtur curatōe sua. Et cum vides humiditates virulentas minorari aut saniosas redire tunc iaz coratio cōfert.

¶ In parte ista ostendit qualia medicamina conueniunt cum est ablata ⁊ mundificata caro corrupta. ista medicamina conueniunt: omnia que forti absterfione ⁊ epicatione participant: vt si quid corrupti remanent remouetur ab ipso: etiam humiditates subriles grosse que profuunt ad vlcus continuo abstergantur ⁊ epiceantur ab eis: quousq. sit bona nascēte carnis. ⁊ patet quod dicit in medicinis algarab videt fistule lacrimales furculosas ⁊ catibnia que adheret fundo vasis abstruunt: id est quod species catibnie radicū almarochid est lingue botis. oia alia que dicit sunt manifesta ex dictis.

¶ De carne addita super vlcera.

CAP. XII.

¶ Curatio illius sunt necessaria medicine absterfione ⁊ epicatione ⁊ quanto magis sunt minoris mordicationis tanto sunt meliores. Et oportet vt non expectetur hic de adiutorio nature quod expectatur in nascētia carnis: nascētia enī carnis est opus nature. Et omne q. natura nasci non facit siue sit cum adiutorio medicine aut absq. eius auxilio est contrarium operationi nature. propter illud igitur oportet vt sit plurimum sustentationis super medicinam.

¶ Quia multotiens in vlcibus superexcrecit caro propter cuius crementum impeditur consolidatio eius. Idcirco Auicenna in hoc capitulo vult dicere modum ablationis ⁊ remotionis istius carnis superflue. ⁊ duo facit. In prima parte ostendit qualia virtutis in genere debet esse medicine que hoc perficiunt. ⁊ comparat in hac comparatione opus nature ad opus medici vel ad opus quod faciunt medicine omnes. quia in hac actione. s. diminutione carnis principale operans sunt medicine ⁊ non natura. In secunda parte explicat medicinas que sunt conuenientes ad hoc opus. secunda ibi. ¶ Et scias q. troscifi facit ad hoc. ¶ Dicit ergo primo. In curatione illius etc. Et quanto sunt minoris mordicationis tanto sunt meliores. propterea quia dolor est vnum ex his que prohibent consolidationem vlcis. ⁊ est causa apoplematismis eius. ⁊ propterea quanto minus mordicant quia minorem dolorem faciunt tanto sunt meliores. Et omne q. natura non facit nasci: id est omnis operatio in qua natura non facit nasci carne. sed est cōtraria nascēte carnis sicut est diminutio ⁊ ablatio carnis siue ista operatio fiat cum auxilio medicine vel absq. eius auxilio sicut cum ferro vel cum igne est. contraria. ista talis operatio operationi nature. ¶ Itaque operatio in vlcere est alteratio sanguinis ⁊ cōuersio ipsius in membrum q. sit possibile. sed operatio in qua fit cōtrarium: vbi est operatio cōtraria operationi principali nature. quapropter vt ista operatio principalis fiat ab operatione medicine vel ab alia re extrinseca ⁊ non a natura. Et hoc est q. dicebat

et antiq̃s. et duo facit. Primo ostendit in quo modo subsistat
medicines diminutione carnis fortius hoc opant. in secunda
parte explicat tales medicinas. 2^a ibi (Et iste medicus fuit)
Que dicit in istis prius sunt manifesta. et duo partes erigunt
adulterio. scilicet veri et terrestres. et omnes medicinas facit ad
B ut mittant in nasum. et omnes medicinas q̃ sunt ad remouendum
carnem supfluant q̃ ostendit in naso. sic sunt medicinas q̃ sunt ad re-
mouendum polippum. et omnes etiam iste sunt vitales ad remouen-
dum carnem supfluant q̃ ostendit in vitibus.

¶ Regime vlcēz disrumpit post consolidatōz. CA. XIII.

Curatio post eoz disrumpitōne est vt ac-
cipiat caro mala: et os q̃deq̃ sequit̃ eā:
deinde occuperis in desiccatione et p̃m
q̃ scis. Et extrahētia ossa fortasse sunt
cū medicis attractiuis sic sunt folia papaueris
nigri emplastra cum solijs fici et sauib: aut se-
men bini squamib' albi et calcada equalib' par-
tibus emplastra.

¶ Alio p̃no docuit modū curatiōis vlcēz rōne eoz que
p̃nt cōponitū vlcēz q̃ p̃hibet ipsa a sanatiōe ipsoz. in
parte ista docet modū curatiōis: quozdā accēsiū q̃ conse-
quunt post curatiōe eoz. et ista q̃dē fuit duo accētia vni
accēsi est q̃ p̃legit vlcera post curatiōe eoz: q̃ nō est cu-
ratio p̃fecta. nā q̃ nō curant vlcera p̃fecte ita q̃ ex toto
remoueat eoz malitia accidit q̃ post consolidatōe iteruz
post ipsa alioq̃ disrumpit vt oīn fuit p̃us. Aliud accēsi est
q̃d p̃legit vlcera post p̃fectā curatiōe eoz: illud accēsi est
turpitudō et defecatiō coloris q̃ remanēt in loco solidatō-
tiōis vlcēz. q̃d q̃dē accēsi remanēt. tū q̃ cutis inficit̃ ex
applicatiōe prima medicaminū. tū ēpp̃ bumiditates ali-
quas q̃ retinent in cute ex g̃b' defecatiō coloris ipsi. Duo g̃
facit. p̃rio ostendit modū curatiōis q̃n accidit q̃ vulnera
disrumpit post consolidatōe eoz. 2^a ostendit modū p̃m quez
eradicant vlcētia talia q̃ remanēt post sanatiōe vlcēz.
2^a ibi (Indiget) Qd in p̃ p̃te dicit notū est. q̃z modus cu-
ratiōis illoz nō est aliud nisi vt redditio fiat super vlcēz et
auferat tota caro corrupta. et q̃ vituli hoc accidit q̃ est
corruptio in osse. Idcirco op̃s auferit corruptionē ex osse
in talibus et vsq̃ ad os discopertit.

¶ Eradicatio velligioz vlcēz et vulnēz. CAP. XIII.

Indiget eradicatio velligioz vlcērum
et vulnēz medicinis absterisuis fortis
absterisiois mūdicatiuis et sint virtu-
tes earuz prime virtutis ei' q̃d abster-
gunt. ergo curet forte cū fortis: et q̃d est minus
eo cū eo q̃d est minus eo. Adedicat aut mundifi-
catione fortis virtutis sunt verbigratia: vt sumas
squama ferri cū lacca et triserica et limas desup
calc et mel aut succo calamētis et albugo oui et
arsenicuz et lapis piperis. Adedicat aut leues
lenib' sunt sic fabe et farina cicoris et semen ra-
pbani et luti molle rari et cortices melois. Et
adeq̃s asini bona valde et pp̃rie q̃n associant
et q̃dam p̃dicta. Velligia aut vlcērationis aut
verberatiōis absterisio cū oleo de lilio de lerye-
lociter. Amplius troisci quos ego dicaz i ca-
pitulo decoratiōis.

¶ In isto capto vt dicebat dat modū curatiōis alteri' ac-
cidētis: puta velligioz q̃ remanēt in cute post consolidatiōe

nem vlcēz. et duo facit. Primo docet remotionē taliū ac-
cidentiū et velligioz q̃ remanēt post vlcēra. 2^a q̃z et talia
velligia possent et fieri in cute ex verberatiōe et casu tan-
git aliqd de modū curatiōis illoz remittens nos p̃fectio-
ri doctrina taliū velligioz ad aliū locuz. 2^a ibi (Velligia
aut tē) Prima in duas. Primo ostendit q̃lis virtus debet
esse medicinas q̃ hoc p̃ficiū. et scōo explicat illas medicinas
que ad hoc sunt vitales. 2^a ibi (Medicinas aut mūdicati-
tis) Que dicit in omnibus istis particulis sunt manifesta.
non indigent expositione et declaratione.

¶ Tractatus q̃ntus de solone continuitatis neruoz. 2^a q̃d
nō p̃edat cū restauratōe de solone p̃tinuitatis neruoz.

¶ De vulnerib' neruoz et q̃ currū cursu eoz. CAP. I.

Erui ppter vehementiaz sensus
eozum et cōtinuitatem snaz euz ce-
rebro accidēt ex vulneribus dolo-
res vehemētes valde et lesiōes val-
de magne sicut spasm' et p̃mitio
rōnis. et multoties perducit ad
spasmus absq̃z antecessione lesiōis p̃ane: et nō
sit in eis exercitatio q̃n illic sit apostema magnū
absq̃z dolore magno.

¶ In p̃cedentibus tractatib' Anicē. determinauit modū
curatiōis solonis cōtinuitatis vt est accidēs in membris
carnosis in illo tractatu quarto qui est tractatus vltimus
istius sen quartē. est itentio Anicē. docere modū curatiō-
is solonis cōtinuitatis. put est cōtingens mēbris neruo-
sis: q̃n curatio eis diuersificat ab ipsa vt est accidens in
mēbris carnosiss: sicut isferius appebit. et sic p̃cedit. In p̃
parte dat modū curatiōis solonis p̃tinuitatis q̃ accidit in
neruis. in scōa p̃te docet modū curatiōis: quārdā dispo-
sitiōnū q̃ ipsaz aliq̃ cōsequuntur. 2^a ibi (Anicē) accidit in
neruis corruptio. Prima in duas. p̃mo docet modū cura-
tionis solutionis q̃ est manifesta sicut est vuln'. 2^a dat mo-
dum curatiōis solonis cōtinuitatis in neruis que non est
manifesta sicut est attritio et torzio. 2^a ibi (Cum neruis ac-
cidit attritio tē) Prima pars diuidit̃ in duas. in p̃ma p̃te
manifestat q̃z modus curatiōis solutionis cōtinuitatis in
neruis depēdet ex cognitiōe diuersitatis q̃ est in cognitiōe
cōtinuitatis accidēt in neruis et depēdet ex cognitiōe
accidentiū q̃ sequunt̃ ad hanc solutiones cōtinuitatis pp̃
q̃ accidētia ipsa reddunt̃ suspecta et timorosa. et quot mo-
dis pōt accidere solutio cōtinuitatis in neruis. in scōa p̃te
ponit modus curatiōis solutionis cōtinuitatis in neruis. 2^a
ibi (Medicamē vulnerū neruoz) p̃mū caplm diuidit̃
tur in tres partes. in p̃ma p̃te ostendit ppter q̃d vulnera q̃
accidūt in neruis sunt molesta et timorosa. 2^a ostendit quot
modis pōt accidere vulnera in neruis. 3^a comparat vulnera
illa adinuicē ostēdēdo q̃ sunt suspiciosa et q̃ min' suspecta.
et p̃parat et ipsa ad vulnera q̃ sunt in g̃būdz alijs mem-
bris q̃ simulant̃ neruis. 2^a ibi (Et oē vulnus q̃d sit in ner-
uis) 3^a ibi (Et oia vulnera cadentia p̃m lōgitudinē) p̃ma
pars diuidit̃ in p̃tes tres. in p̃ma p̃te ostendit ppter q̃d
vulnera q̃ sunt in neruis sunt suspecta et molesta ostēden-
do q̃ accidentia sunt apta cōsequi ad hoc vulnera accētia
in eis et q̃ sunt molestiora q̃ accētia in alijs accētib' ex
terioribus. Scōo ostendit q̃re est q̃ alie dispositiōes acci-
dentes in eis sunt molestiores et difficil' remouēt q̃z ac-
cidentes in alijs mēbris. 2^a ibi (Et q̃n q̃ ex eis vulnerat̃
est apostema) p̃ma ps diuidit̃ in duas. In p̃ma p̃te ipse
ostendit que accētia sunt apta cōsequi ad vulnera facta in mē-
bris carnosiss p̃ q̃ vulnera ista sūt molestiora q̃ scōa in mē-
bris carnosiss. 2^a p̃te ostendit ipse ex g̃b' maxie aduēt nocu-

Tractatus .III.

mentus vulneribus nervoz. z' ibi Et qñ apant nervi et que sunt eis sisia. Prima in duas. in pma pte ostidit q accidit sunt apta cõsequi ad bec vulnera scã in nervis pp q sunt suspecta z molesta. z q dixerat adaptat ad vulnra facta i chordis z in lacertis qz parit nervosa. z' ibi Et sicut est dispo vulneru chordaz. Prima in duas. pmo ostidit q accidit sunt grauiora z peiora q apta sunt cõsequi ad bec vulnera scã in nervis. scdo ostidit q sunt accitia q non sunt ita molesta eoz q sunt apta cõsequi ad ipsa. z' ibi Et faciliores eoz dispo. In pma pte dicit Auic. Nervus ppter vehemētiā sensus zc. Et istud dictū est idē euz illo q dicitur est in tegni a Hal. Nervus. z tenantos punctura ppter plm sensus eoz parati sunt aduocare spasmū. z pp hoc q pñua est pñua ad pñcipū parata est aduocare spasmos. ¶ Juxta quā partē est intelligēdū qd Auic. in hac pñua duo in finitū. Unū est q sunt accitia molesta z parata q sunt apta cõsequi ad vulnera scã in nervis. ¶ Se cundū est. ppter qd est q illa accitia sunt apta cõsequi ad vulnera nervoz. z quis est mod' fm que talia accitia cõsequunt. accitia qdem q sunt molesta q sunt apta psequi ad bec vulnera sunt maxie tria. scilicet vehemēs valde z spasm' z pñictio rōnis. ¶ Qd dolor vehemens valde fit addēs molestū apparet. tū q est aptū vñtem pñernere. tū est q dolor est cā apatis in loco sicut dicitur est pus. ¶ Sicut q spasm' fit accitā molestū manifestus est: qñ spasm' est egritudo in q pñbet opatio anbelit' q est necessaria in vita. z spasm' in toto nō accidit abiqz lesiōe pñcipalis mēbz aut est cerebzū. lesiō aut mēbz pñcipalis est suspecta z molesta. sicut est pñictio rōnis qd fit accitā molestū est manifestū. nō enī cōtingit abiqz veniēti a magna lesiōe facta fm cerebzū pp qd vulnera nervoz apta ad illa accitia sunt suspecta z suspiciosa. z hinc est q eoz curatio diuersificat a curatiōe vulnez qd fuit in mēbz carnis. Nā qd ad ipsa est aptitudo vt supueniat accitia molestā magis q sit vuln' alteri mēbz. hinc est q oz eis at tendere p ad curatiōe est q pñbet vulneri supaduētus illoz accitū. Nā sicut apparet zc de ingesani. Qñ est cōpositio duoz morboz oz pmo intendere ad id q ē molestius z suspiciosius. z ptea. qd bec vulnera sunt apta psequi accitia suspecta z timorosa. hinc est q in eis nō oz itende re p ad curatiōe vulneris vñ vuln'. sed ad curatiōes q pñbet supuerentū illoz accitū. Sz in vulnerib' carnis qz hoc nō timem' sufficit curatio q debet vulneri vñ vuln' est. ¶ Scdo Auic. insinuat modū fm que bec accitia cõsequunt vuln' factū in nervo z ppter qd. z insinuat id Auic. cū dicit. ppter vehemētiā sensus eoz z cōtinuat. sionē eoz euz cerebzū. Qd aduertēdū est q vehemētiā sensus est cā vt veniēs dolor accidit in vulnerib' nervozū. Nā sicut apper pmo de accitū z morbo. Quāto mēbz est magis sensibilis tāto multiplicat in ipso passio a cā nocitua. Quāto aut augēt magis passio in mēbzō sensibili tāto forti' vel vehemētius itendit dolor. Et ptea accidit qd in vulnerib' nervoz fit magis dolor ppter vehemētiā sensus in nervis. cū a plurib' auctozib' medicinis ponat' neru' esse pñcipale organū tact' mediātē qd diffundit sensus tact' ipsius nerui. ¶ Sed causa spasmī ē dolor ipse vehemēs. z ē cōtinuatiō cū cerebzū. dolor qdē vehemēs facit ad puocādū spasmū pp duo. pñio qd vehemēs dolor est maxima cā apatis in nervo. sicut ā. lapa factū i neruo ex cā spasmatiōis pp dñōne qd accidit i nervo repletiō ne apante. Scdo dolor ē cā aduent' spasmī pp qd ex dolo re accidit q neru' ingit rē ledere z refugies pñit in seipso qd pñegit spasm' in hoc. ¶ Cōtinuatiō aut' neruū cum cū cerebzū facit ad hoc vt passio attingat vsqz ad cerebzū. z qd cerebzū cōicit oēs nerui ipso patiēte accidit q passio puenit vsqz ad oēs neruos ex quo pñgit q spasm' nō solū enenit in lacerto illi mēbz. verus ē z in lacertis totius corpis. vñ z totū corpus spasmat'. ¶ Permixtio etiaz rōnis accidit pp pñuitatē nerui ad cerebzū nō ex pñuitatiōe aptitudo ē vt cerebzū parat' z ad ipm pueniat de no to ex neruo aliq' mō vaporalis z fumosa cāsa ex calitate cui' accidit in cerebro rōnē pñificari. z pñipue ex aduentū ei' ad vētriculos qz sit ex dolois vehemētiā in nervo cāsa apa ad qd febzis cõsequit. sicut enī pp pñuitatiōe nō cūmēt i cerebzū accidit rōnē pñificari. ¶ Subdit aut' postea Auic. Et multoties pducit ad spasmū. In qd Auic. ē insinuat aliū modū fm quē in vulnerib' nerui ē aptitudo vt pueniat spasm'. Sz vt intelligat illud qd hic dicit Auic. z ē qd dñm est pus est h' dubitatio qd sit spasm' ille q pñegit tur ad vulnera scã in nervis. z est dubitatio pñg qd pot' cõsequit spasm' ad bec vulnera qz passio. z nungd aliqñ possit pñeg paralisi. ¶ Ad pñm dubiū aliquo dñt. videt' q ille spasm' sit de repletiōe. q cura ipsi' est pñione humilitatis pñtente in nervo. Et iō cā ipsi' videt' ē repletiō hūiditatis virulente in nervo. talis aut' spasm' videt' ē spasmus de repletiōe. ¶ In op' arg' qd ille spasm' est accidens in toto. mō nō videt' pole q subito oēs nerui replectur ex hūiditate cōtenta in loco vulneris pñipue cum illa hūiditas modica sit q nō videt' posse sufficere ad repletiōē oēs neruos. q ille spasmus nō vt ē de repletiōe. ¶ Pñio pñerea ponit qñta pñicula affozismoz. q spasm' superueniens vulneri ē mortale nūc aut' spasm' q ponit esse mortale nō ē spasm' de repletiōe. sed spasm' q est de inanitiōe nō ponit esse mortale. qz ille spasm' q sequit vulnera facta in nervis cū fit mortalis nō videt' ē de repletiōe. ¶ Adm est ad hoc cū solon' opoz videt' fm quē mō dūz pñegit spasm' vñ in toto ad vuln' factus in nervo: qz de hoc aliqd tactū sit: nō it' pñtē ē tactū. ¶ Nota ergo in genere q spasm' vñ in toto nō accidit ad vuln' nerui nisi pp dñōne nerui ad cerebzū ex quo causat' spasm' in toto. tūc aut' duplici mō pot' cōicari nocumentum cerebzū. pp qd accidit spasm' in toto. vñ qd mō pot' cōicari nō cūmētū cerebzū qd nocumentum ex repletiōe nō accidit circa cerebzū: qd accidit aut' pñipatiōe soli' nocumenti ad cerebzū: aut ex pñipatiōe alicui' mō vaporalis ad cerebzū q ipsi nocet nō rōnē qñtitate repledo. sed rōnē male qñtitate: ex pñipatiōe qdēz nocumentū soli' ad cerebzū accidit spasm' in toto pp vehemētiā dolois qz pñegit vuln' nerui. nā pp vehemētiā dolois pñgit vt bec passio nocitua vsqz ad cerebzū pueniat. cerebzū aut' pñipies nocumentū mouet ad expulsiōē ipsius in tali aut' motu expulsiōis accidit qd cerebzū ipm dñt. qz mot' expulsiōis fit cū dñōne mēbz. Scito aut' cerebzū fm subz cū oēs nerui sibi cōicēt accidit subito fieri mot' dñt' in oibus mēbzis cōpositis. z pñō ē facta dñōne in neruis fit mot' cōtractiuis in oibus lacertis cōpositis versus suam origi nem. hic autem est spasmus vniuersalis in toto. Et autem isto modo ex participatione solius nocumenti ad cerebzū causetur spasmus est auctozitas ipsius Auic. tertio canōe. caplo de spasmu. vbi ponit fm istuz modū spasmū ex dolo causari. Simili mō etiaz accidit spasmus aliquando ex participatione alicuius materie vaporalis ad cerebzū pñtentiōis. Nam quando accidit vulnus in nervo z retinetur in neruo humiditas virulenta z non extra egreditur: tunc propter continuationem nerui ad cerebzū possibile est q aliquid humiditatis eius illius sub forma vaporis ad cerebzū perueniat. ille est vapor qd ad cerebzū pueniēs. epifens ē male qualitatis z nocens cerebzū ppter malitias qualitatis est cā: vt cerebzū ē moue tur motu cōtrario ad expulsiōē eius ad cuius mori cōtractiū cõsequit et motus cōtractiū in lacertis totius corporis qui est spasmus in toto. Accidit ergo esse in toto

Nervorum

lio

mentus vulneribus nervoz. z' ibi Et qñ apant nervi et que sunt eis sisia. Prima in duas. in pma pte ostidit q accidit sunt apta cõsequi ad bec vulnera scã in nervis pp q sunt suspecta z molesta. z q dixerat adaptat ad vulnra facta i chordis z in lacertis qz parit nervosa. z' ibi Et sicut est dispo vulneru chordaz. Prima in duas. pmo ostidit q accidit sunt grauiora z peiora q apta sunt cõsequi ad bec vulnera scã in nervis. scdo ostidit q sunt accitia q non sunt ita molesta eoz q sunt apta cõsequi ad ipsa. z' ibi Et faciliores eoz dispo. In pma pte dicit Auic. Nervus ppter vehemētiā sensus zc. Et istud dictū est idē euz illo q dicitur est in tegni a Hal. Nervus. z tenantos punctura ppter plm sensus eoz parati sunt aduocare spasmū. z pp hoc q pñua est pñua ad pñcipū parata est aduocare spasmos. ¶ Juxta quā partē est intelligēdū qd Auic. in hac pñua duo in finitū. Unū est q sunt accitia molesta z parata q sunt apta cõsequi ad vulnera scã in nervis. ¶ Se cundū est. ppter qd est q illa accitia sunt apta cõsequi ad vulnera nervoz. z quis est mod' fm que talia accitia cõsequunt. accitia qdem q sunt molesta q sunt apta psequi ad bec vulnera sunt maxie tria. scilicet vehemēs valde z spasm' z pñictio rōnis. ¶ Qd dolor vehemens valde fit addēs molestū apparet. tū q est aptū vñtem pñernere. tū est q dolor est cā apatis in loco sicut dicitur est pus. ¶ Sicut q spasm' fit accitā molestū manifestus est: qñ spasm' est egritudo in q pñbet opatio anbelit' q est necessaria in vita. z spasm' in toto nō accidit abiqz lesiōe pñcipalis mēbz aut est cerebzū. lesiō aut mēbz pñcipalis est suspecta z molesta. sicut est pñictio rōnis qd fit accitā molestū est manifestū. nō enī cōtingit abiqz veniēti a magna lesiōe facta fm cerebzū pp qd vulnera nervoz apta ad illa accitia sunt suspecta z suspiciosa. z hinc est q eoz curatio diuersificat a curatiōe vulnez qd fuit in mēbz carnis. Nā qd ad ipsa est aptitudo vt supueniat accitia molestā magis q sit vuln' alteri mēbz. hinc est q oz eis at tendere p ad curatiōe est q pñbet vulneri supaduētus illoz accitū. Nā sicut apparet zc de ingesani. Qñ est cōpositio duoz morboz oz pmo intendere ad id q ē molestius z suspiciosius. z ptea. qd bec vulnera sunt apta psequi accitia suspecta z timorosa. hinc est q in eis nō oz itendere p ad curatiōe vulneris vñ vuln'. sed ad curatiōes q pñbet supuerentū illoz accitū. Sz in vulnerib' carnis qz hoc nō timem' sufficit curatio q debet vulneri vñ vuln' est. ¶ Scdo Auic. insinuat modū fm que bec accitia cõsequunt vuln' factū in nervo z ppter qd. z insinuat id Auic. cū dicit. ppter vehemētiā sensus eoz z cōtinuat. sionē eoz euz cerebzū. Qd aduertēdū est q vehemētiā sensus est cā vt veniēs dolor accidit in vulnerib' nervozū. Nā sicut apper pmo de accitū z morbo. Quāto mēbz est magis sensibilis tāto multiplicat in ipso passio a cā nocitua. Quāto aut augēt magis passio in mēbzō sensibili tāto forti' vel vehemētius itendit dolor. Et ptea accidit qd in vulnerib' nervoz fit magis dolor ppter vehemētiā sensus in nervis. cū a plurib' auctozib' medicinis ponat' neru' esse pñcipale organū tact' mediātē qd diffundit sensus tact' ipsius nerui. ¶ Sed causa spasmī ē dolor ipse vehemēs. z ē cōtinuatiō cū cerebzū. dolor qdē vehemēs facit ad puocādū spasmū pp duo. pñio qd vehemēs dolor est maxima cā apatis in nervo. sicut ā. lapa factū i neruo ex cā spasmatiōis pp dñōne qd accidit i nervo repletiō ne apante. Scdo dolor ē cā aduent' spasmī pp qd ex dolo re accidit q neru' ingit rē ledere z refugies pñit in seipso qd pñegit spasm' in hoc. ¶ Cōtinuatiō aut' neruū cum cū cerebzū facit ad hoc vt passio attingat vsqz ad cerebzū. z qd cerebzū cōicit oēs nerui ipso patiēte accidit q passio puenit vsqz ad oēs neruos ex quo pñgit q spasm' nō solū enenit in lacerto illi mēbz. verus ē z in lacertis totius corpis. vñ z totū corpus spasmat'. ¶ Permixtio etiaz rōnis accidit pp pñuitatē nerui ad cerebzū nō ex pñuitatiōe aptitudo ē vt cerebzū parat' z ad ipm pueniat de no to ex neruo aliq' mō vaporalis z fumosa cāsa ex calitate cui' accidit in cerebro rōnē pñificari. z pñipue ex aduentū ei' ad vētriculos qz sit ex dolois vehemētiā in nervo cāsa apa ad qd febzis cõsequit. sicut enī pp pñuitatiōe nō cūmēt i cerebzū accidit rōnē pñificari. ¶ Subdit aut' postea Auic. Et multoties pducit ad spasmū. In qd Auic. ē insinuat aliū modū fm quē in vulnerib' nerui ē aptitudo vt pueniat spasm'. Sz vt intelligat illud qd hic dicit Auic. z ē qd dñm est pus est h' dubitatio qd sit spasm' ille q pñegit tur ad vulnera scã in nervis. z est dubitatio pñg qd pot' cõsequit spasm' ad bec vulnera qz passio. z nungd aliqñ possit pñeg paralisi. ¶ Ad pñm dubiū aliquo dñt. videt' q ille spasm' sit de repletiōe. q cura ipsi' est pñione humilitatis pñtente in nervo. Et iō cā ipsi' videt' ē repletiō hūiditatis virulente in nervo. talis aut' spasm' videt' ē spasmus de repletiōe. ¶ In op' arg' qd ille spasm' est accidens in toto. mō nō videt' pole q subito oēs nerui replectur ex hūiditate cōtenta in loco vulneris pñipue cum illa hūiditas modica sit q nō videt' posse sufficere ad repletiōē oēs neruos. q ille spasmus nō vt ē de repletiōe. ¶ Pñio pñerea ponit qñta pñicula affozismoz. q spasm' superueniens vulneri ē mortale nūc aut' spasm' q ponit esse mortale nō ē spasm' de repletiōe. sed spasm' q est de inanitiōe nō ponit esse mortale. qz ille spasm' q sequit vulnera facta in nervis cū fit mortalis nō videt' ē de repletiōe. ¶ Adm est ad hoc cū solon' opoz videt' fm quē mō dūz pñegit spasm' vñ in toto ad vuln' factus in nervo: qz de hoc aliqd tactū sit: nō it' pñtē ē tactū. ¶ Nota ergo in genere q spasm' vñ in toto nō accidit ad vuln' nerui nisi pp dñōne nerui ad cerebzū ex quo causat' spasm' in toto. tūc aut' duplici mō pot' cōicari nocumentum cerebzū. pp qd accidit spasm' in toto. vñ qd mō pot' cōicari nō cūmētū cerebzū qd nocumentum ex repletiōe nō accidit circa cerebzū: qd accidit aut' pñipatiōe soli' nocumenti ad cerebzū: aut ex pñipatiōe alicui' mō vaporalis ad cerebzū q ipsi nocet nō rōnē qñtitate repledo. sed rōnē male qñtitate: ex pñipatiōe qdēz nocumentū soli' ad cerebzū accidit spasm' in toto pp vehemētiā dolois qz pñegit vuln' nerui. nā pp vehemētiā dolois pñgit vt bec passio nocitua vsqz ad cerebzū pueniat. cerebzū aut' pñipies nocumentū mouet ad expulsiōē ipsius in tali aut' motu expulsiōis accidit qd cerebzū ipm dñt. qz mot' expulsiōis fit cū dñōne mēbz. Scito aut' cerebzū fm subz cū oēs nerui sibi cōicēt accidit subito fieri mot' dñt' in oibus mēbzis cōpositis. z pñō ē facta dñōne in neruis fit mot' cōtractiuis in oibus lacertis cōpositis versus suam origi nem. hic autem est spasmus vniuersalis in toto. Et autem isto modo ex participatione solius nocumenti ad cerebzū causetur spasmus est auctozitas ipsius Auic. tertio canōe. caplo de spasmu. vbi ponit fm istuz modū spasmū ex dolo causari. Simili mō etiaz accidit spasmus aliquando ex participatione alicuius materie vaporalis ad cerebzū pñtentiōis. Nam quando accidit vulnus in nervo z retinetur in neruo humiditas virulenta z non extra egreditur: tunc propter continuationem nerui ad cerebzū possibile est q aliquid humiditatis eius illius sub forma vaporis ad cerebzū perueniat. ille est vapor qd ad cerebzū pueniēs. epifens ē male qualitatis z nocens cerebzū ppter malitias qualitatis est cā: vt cerebzū ē moue tur motu cōtrario ad expulsiōē eius ad cuius mori cōtractiū cõsequit et motus cōtractiū in lacertis totius corporis qui est spasmus in toto. Accidit ergo esse in toto

spasmi ex illa m̃a pueniẽt ad cerebrũ sub forma vapo-
ris nō q̃ illa m̃a noceat replẽdo. s̃z soli q̃ noceat rōe sue
male q̃litas. et q̃ per istũ modũ possit accidere spasmũ
in toto declarant vba b̃ auctoris in p̃dicto ca. et vba Sal.
32. et 4. de interioribz. et sc̃dm istũ modũ maxie causat spasmũ
m̃us in vulnere nerui qđ ep̃ictura. q̃ i tali vulnere ma-
xime p̃hibet ex̃t̃ b̃uiditatis virulẽte pp̃ exicationẽ ozi
fici et. Alio p̃ot̃ notumẽt cōicari cerebrũ pp̃ qđ spasmũ
mus puenit in toto. Et id qđẽ cōpetit qñ accidit q̃ pp̃ debilita-
tione facta in oziẽ neruoz p̃leg̃t̃ actio in oibz neruis.
et p̃ ñis et cōleg̃t̃ actio in oibz lacertis corpis. et sic fit spasmũ
mus in toto. Et id qđẽ cōpetit qñ accidit q̃ pp̃ debilita-
tes yntus in mēbro p̃ncipali totam q̃ erat replẽs neruũ
et ap̃atis locũ vulneratũ subito deriuat ad cerebrũ et re-
plet ip̃m et replẽtiẽ sc̃d̃ p̃cipue fm̃ oziẽ neruoz acci-
dit spasmũ in toto. Et id vidẽs accidere qñ subito tumor
q̃ apparebat in vulnere disparẽt. p̃pca. q̃ m̃a redit ad mē-
bra nobilia magis. Et iō dicitũ fuit supra q̃ in vulneribus
talibus nō apparere tumorẽ aut subito disparere illũ qui
p̃us apparebat in loco et et signũ malũ. et illud ypo. dixit
in q̃nta p̃ricula affo. in illo affoismo. Quibuscũq̃ tumorẽ
res in vulnere p̃p̃t̃ app̃ent nō valde spasmũ et. Sic q̃ ex
dictis app̃et fm̃ quẽ modũ accidit ad vulñ factũ in ner-
uo cōleg̃t̃ spasmũ in toto. Et ex ip̃s p̃ot̃ apparere exp̃o istũ
vbi Aui. qđ dicit. Et multoties p̃ducit ad spasmũ. s̃. vulñ
neruoz absq̃ antecessiõẽ lesiõis p̃raue. i. absq̃ antecessiõẽ
ne yebemẽtis doloris. et illud multoties p̃cipit ad sensũ
q̃ nō ex̃itẽ dolore magno i vulnere. imo ille q̃ p̃ius erat
recessit f̃irm̃ spasmũ. quẽadmodũ ṽisus qui in rustico
qđd q̃ b̃uit vulñ in dorso p̃c̃dis p̃ingẽt ad neruos. postq̃
dolor recessit yebemẽs quẽ b̃uit accidit et spasmũ. et illud
gdẽm cōringit. aut q̃ subito deriuat m̃a ad cerebrũ. et tũc
delitẽt tumor in ap̃ate. vel aliq̃d ex b̃uiditate cõtẽta i
neruo sub forma vaporis b̃ntis malũ q̃litate puenit ad
cerebrũ. et hoc qđ vult dicere Aui. ca. dicit. Et non fit in
eis. i. in talibz vulneribz ex̃cusiõẽ qñ fit illis ap̃a magnũ
absq̃ dolore magno. ista vba vidẽt esse p̃uerla. quia. n.ẽ
pos̃t q̃ i neruis fit ap̃a magnũ et nō fit cū dolore magno.
C̃. Dõm est q̃ ap̃a factũ in mēbro neruoso cōleg̃t̃ dolor
yebemẽs. vt habitũ fuit supra in ca. de flegmõẽ. S̃z illi
git p̃ ap̃a b̃ic vulneratũ q̃cũq̃ repletõẽ. vult. n. dicere
q̃ quando accidit spasmũ absq̃ antecessiõẽ lesiõis p̃raue
ne idẽt absq̃ antecessiõẽ doloris. tunc non fit ex̃cusiõẽ
quin illi in neruo et in loco vulneris ybi et neruũ sit ap̃oste
ma magnũ. i. repletio multe b̃uiditatis virulẽte q̃ relin-
cet in neruo et nō egred̃it ex vulnere. ex q̃ b̃uiditate ibi
retẽta accidit q̃ fit spasmũ. aut q̃ ipsa subito d̃riuatur ad
cerebrũ. aut q̃ ex ipsa sub forma vaporis aliqđ puenit ad
cerebrũ ledẽs. et tũc spasmũ iste fit absq̃ dolore magno. et
B̃ est qđ vult dicere Aui. s̃z ob̃scure loq̃r. C̃. Et ex p̃c̃dis
app̃ere p̃ot̃ q̃ magna d̃ria est iter m̃os spasmũ q̃ sequũt̃
ad vulñ sc̃m in neruo. ñ in illis q̃ sequũt̃ vulñ sc̃m i
neruo pp̃ p̃cipatõẽz nocumẽti ad cerebrũ velsoli. nocu-
mẽti vel cū vaporẽ male q̃litate. p̃cipiũ mor̃ spasmũ
ña cerebrũ q̃ cū et senties nocumẽti motiẽ ad expulsiõẽ
et. et b̃ic cerebrũ ex q̃ actiõẽ accidit actio in oibz lacertis
corpis. s̃z in spasmũ q̃ cōleg̃t̃ vulñ nerui pp̃ subitaz muta-
tione seu deriuatõẽz m̃aẽ ad cerebrũ et ip̃s replẽtis. p̃ci-
piũ p̃m̃ et m̃a replẽs et q̃ replẽtiõẽ accidit actio fm̃ neruo.
rumoziẽ. s̃z ad huc forte iteratũ mor̃ actiõis cerebrũ
fact̃ a ña ing̃itũ et cerebrũ mouet ad expulsiõẽ m̃aẽ nō
citue replẽtis. tñ p̃ncipal̃ cā spasmũ et repletio q̃ fit ex m̃a.
C̃. Et qđ p̃s iste mod̃ spasmũ satis et peior qñ sic accidit
q̃ p̃m̃ mod̃. cū p̃m̃ mor̃ in ip̃o sit res 3 ña. i. b̃i ṽo sit p̃n-
cipium naturale. Et b̃c gdem verba extrahũt ex his q̃

habent in q̃nto de accidenti et morbo.

Tunc bis p̃missis possum̃ r̃ndere ad dubiũ p̃m̃
qñ q̃rit vtrũ spasmũ q̃ accidit in vulnere
neruoz fit spasmũ de inaniõẽ vel de repletioẽ. C̃. Dõm
est q̃ iste spasmũ aut refert ad totũ corp̃. aut ad p̃t̃ illaz
q̃ solu vulnerata est. S̃z qđẽ refert ad totũ corp̃. tũc aut
iste spasmũ accidit ex̃ alicuũ sub̃ p̃cipatõẽ vaporis qđ
nocet cerebrũ pp̃ malitiã q̃litas tñ. aut iste spasmũ acci-
dit pp̃ subitã derinatõẽz m̃aẽ ad cerebrũ. S̃i p̃mo p̃rigat
iste spasmũ sic dõm vt Aui. d̃ic̃z. can. ca. de spasmũ q̃ iste
spasmũ p̃portat ad spasmũ q̃ nō fit a m̃a. qñ iste spasmũ
mus b̃z p̃m̃ morũ cerebrũ actũ q̃ motus fit a ña cerebrũ
refugiẽte nocumẽtũ sc̃m in ip̃o. et p̃pca. q̃ p̃m̃ illi. actiõis
ñis in mēbro nō et m̃a replẽs vt replẽs est b̃ic et q̃ iste spasmũ
mus dicit p̃portari spasmũ q̃ nō fit a m̃a. nō tñ spasmũ
iste d̃ic̃t de inaniõẽ. q̃ mot̃ actiũ nō accidit ibi p̃p̃ia
nitiõẽ factã in neruis. et iō iste spasmũ p̃p̃e loquẽdo. quia
p̃m̃ et nō est m̃a neq̃ puatio m̃aẽ. s̃z est p̃p̃i motus ña
p̃p̃ie loquẽdo neq̃ de sanitiõẽ neq̃ de repletioẽ. Et qñ
ypoc. dixit q̃ spasmũ aut et de repletioẽ aut de inaniõẽ re-
tulit f̃imonẽ suũ ad spasmũ cui mor̃ p̃m̃ est res et ñam.
nō aut ad spasmũ cui p̃m̃ mor̃ ña p̃ot̃ et. S̃i aut spasmũ
iste accidit pp̃ subitã derinatõẽz m̃aẽ ad cerebrũ. Tunc
dõm et q̃ spasmũ iste est de repletioẽ nō aut̃ itelligo q̃ sit
de repletioẽ. q̃ accidit repletio in oibz p̃tibz cerebrũ. et
in oibz neruis corpis vel in oibz neruis q̃ sit in medio inter
p̃tes vulneratã et cerebrũ. s̃z et de repletioẽ actiũ ad cerebrũ
p̃cipue fm̃ loca origis neruoz ex q̃ repletione fit actiũ in
illis p̃tibz cerebrũ ad q̃ actiõẽ factã in illis p̃tibz actiõ
segit in oibz neruis corpis absq̃ q̃ m̃a replẽt oẽs neruos
S̃i aut̃ iste spasmũ refert̃ solu ad p̃t̃ et est vulnerata. sic
dõm est q̃ aut cā spasmũ facti in ip̃a et actiõ facta in ipsa
p̃ doloris yebemẽtis. Tunc indicandũ est de isto spasmũ sc̃d̃
dõm est de illo q̃ accidit pp̃ morũ cerebrũ actiũ. aut et cā
isti spasmũ ap̃a in p̃t̃ factũ. et repletio in neruo. et tunc iste
spasmũ et de repletioẽ et malis sc̃d̃ spasmũ qui fit ex ap̃ate
repletioẽ sc̃a in neruo ex b̃uore. C̃. Ad rōnẽ p̃m̃a dõm q̃
nō op̃z q̃ spasmũ q̃ curat p̃c̃iõẽ et de repletioẽ. q̃ s̃z ad
spasmũ cōcurrat aliqđ m̃a. tñ q̃ illa m̃a nō semp̃ spasmũ
facit in actiũ est replẽs nō d̃ic̃t et spasmũ de repletioẽ. et sic
b̃ic. licet. n. in vulnere nerui p̃currat semp̃ aggregatõẽ aliẽ
virulẽtiẽ male rōnẽ cui ṽebet̃ ibi eũ: tñ iste spasmũ q̃ cō-
sequit̃ nō semp̃ iudicadũ et de repletioẽ nisi in actiũ fit i p̃t̃
illa ex hoc q̃ m̃a replẽt p̃t̃ illã. sed spasmũ fact̃ in toto
ex m̃a illa ex hoc q̃ noceat cerebrũ sit a mala q̃litate non
d̃ic̃t et de repletioẽ. imo p̃ot̃ et spasmũ q̃ ad m̃am non
p̃portat̃. vt dõm et auct̃e Aui. 3. can. et p̃pca possum̃ d̃ic̃t
cere q̃ aliqũ spasmũ et de repletioẽ p̃t̃ dupl̃ itelli. ynot̃
q̃ et ex m̃a ex p̃t̃ et replet. et isto mō nō op̃z q̃ spasmũ ñis
vulñ fit de repletioẽ. Alio p̃t̃ d̃ic̃t et de repletioẽ. q̃z ad ip̃s
p̃currat p̃ntia aliẽ m̃aẽ. et isto mō iste spasmũ actiũ ad ṽnã
cām. q̃ p̃currat aliqđ virulẽtiẽ mala posset d̃ic̃t de reple-
tiõẽ. s̃z p̃paratõẽ ip̃s ad cāz q̃ passio dolorosa q̃ p̃ quã acci-
dit actiũ mor̃. neq̃ et de repletioẽ neq̃ de sanitiõẽ vt d̃ic̃t
ẽbus. C̃. Ad 2. rōnẽ dõm et q̃ spasmũ in vulnere p̃t̃ẽ
mortal̃ nō sub rōnẽ q̃ et de repletioẽ vel sanitiõẽ neruoz.
s̃z q̃ p̃ ip̃m significat̃ q̃ nocumẽti puenit ṽisq̃ ad loca et
mēbra nobilia. ad cerebrũ et neruos. nocumẽtũ aut̃ sc̃m
in talibz mēbris est cā mortis vt in p̃tibz. nō tñ semp̃ est.
p̃cipue vt d̃ic̃t̃ iste spasmũ est mortal̃is quãdõ cōringit ex
subita deriuatõẽ materie replẽtis cerebrũ. tũc enĩ signũ
ficatur esse maius nocumẽtũ tñ in p̃ncipio.

Ad secundam dubitationẽ dõm est qđ ad vulnere
ra sc̃a in mēbris neruosis vel in
neruis p̃ot̃ p̃leg̃ paralisis. et p̃ot̃ cōsequi paralisis in toto.
etiam paralisis in parte quẽ tantũ est vulnerata. Accidit

quidem in parte que tantū est vulnerata quādo in vulne
re multiplicat intantum bñditas replens q opilat poros
neruica vt p hoc pbibeat transiū spūs sensibilis 2 moti
uū. n. illud mēbū mollificat. Accidit autē paralisis in
toto aut si ex loco vulnerato deriuat tanta mā vñs cere
bri vt in origie neruoz accidat ppleta clausio 2 opilio: ita
vt nequeat decēdere spūs sensibilis 2 motui ad mēbra
inferiora tūc mollificat mēbra. aut si 2 riget si adeo vehe
mēis nocumētū ptingat ad cerebrū q ex motu 2ctiōis in
cerebro vehemēter accidat pfecta clausio in vñs p quas
decēdit spūs sensibilis 2 motuū. tūc mēbra paliticanē 2
mollificanē. ex B. n. q. motū fortē cerebri 2ctiū clausio
accidit pfecta via 2 p q decēdit spūs sensibilis 2 motuū
pote est accidere sic expisse p 3. 2. can. cap. de apate.
aut B pōt accidere si accidat vulneratio in loco aliq ner
uoso q dēruicē spūs sensibilis 2 motuū ad ppla mēbra 2 ibi
icidat ex toto neruū aut origie. 2 p n. q. dēruatur vñs in
ppla mēbra vel repleat ex bñditate illud p n. sic vt ex to
to fiat opilio si isto mō possit esse si accideret circa nuchas
ex vulneratiōe ibi fācā aut repleto bñditatis ex q cō
tingeret opilio tūc oia mēbra mollificanē ad q vñs dirigi
tur ab illa pte nuchas. Sic q spasmū 2 paralisis cōsequunt
vulnera neruoz. sed spasmū cōsequit q nō accidit pfecta
opilio pp quā pbibeat aduentū oio spūs sensibilis 2 motu
ū 2 picipue qñ accidit circa cerebrū motū 2ctiū. 2 p para
lisis segitur qñ accidit opilio ppleta ex repletiōe bñdita
tis q aggregat pp vulnū 2 nō est ibi motū cerebri 2ctiū. 2
ppea est pote q ad vulnera fca in qdā loco cōtingat spasmū
2 p n. q. 2 paralisis ex alia pte sicut ponit 3. can. ab
Alic. ca. de plaga 2 icidit in capite. q vulnera q ptingit
ad pāniculos cerebri q sunt mēbra neruosa plegit larytas
2 mollificatio in latere vulneris 2 spasmū in opposito eo.
Et cā eius ē. q. in latere cerebri in q ē vulnū nō accidit mo
tuū 2ctiū cerebri ppter multitudinē repletiōis cerebri
fm illā ex ppinquāte ad vulnū. 2 p ex repletiōe facta ibi
pbibeat decēsum spūs sensibilis 2 motui ad mēbra. vnde
ipia paraliticant 2 mollificanē. 2 in latere opposito. q. ce
rebri nō sic recipit nocumētū ex mē illa vt replens. sed
magis accidit nocumētū sibi ex ppassiōe ad alterus lat
accidit ei vt possit moueri motu 2ctiū 2 fugiēdo nocumē
tū ex q motu 2ctiōis facto in ipso accidit q mēbra illi pti
supposita 2 hūmē vñs cerebri iō spasmū. nec est B ipote
vt cerebrū fm diuerfas ptes diuersus modū recipiat pas
sio: imo pote ē q cerebrū in vna pte sit sanū 2 alia lēsi
p distinctionē ptiū cerebri. Et sic B pote ē circa cerebrū
ita pote est accidere B circa nuchas pp distinctionē ptiū
nuchas. licz aut palisis possit plegi q ad vulnera fca in neruis
sic 2 spasmū. 2 n. vtrū est qd plegi spasmū. tū q vtrūm ce
rebri neruis cōpatit refugios nocumētū qd ab eis pue
nit ex q accidit vt fiat in ipso motū 2ctiū ad quē plegitur
spasmū. tū ē q raro ē vt ex vulnerē tāta bñditas ad ipm
cerebrū pueniat vt ex ipia accidat opilio ppleta ex q pbi
beat decēdere spūs sensibilis 2 motui. 2 ppea. q. raro B ac
cidit idcirco auctores vñs dñt q ad vulnera fca in mē
bris neruosis plegi spasmū. 2 nō faciūt mētiōes de palisi
bñ aut cōgicā q ista vba q sūt dca nō sūt p illis ad q pnci
palit fct hoc expō. 2 s. tñ q credim q nō solū ad istos pue
nit 2 ad alios. 2 q itellectū nō necit ab ingritiōe desilire
re pto tūc vba h appositum. Deinde cū dicit.

Et faciliores eoz dispōnes sūt febres: 2 a pa
ta mēbra appent 2 alijs locis qñ in vulnerib⁹ 2 sitis
2 vigile et deficcatio lingue et ppeic quādo ac
cidit illic apostema.

In pte ista ondit q sūt accētia magis molesta q sūt apta
plegi ad vulnera fca in neruis. ondit ē alia accētia qdam

pna vulnera fca in neruis: sūt tñ i malitia isfra pda. Et di
cit. Et faciliores eoz dispōnes. 2 accētia q ad ipas sequū
tur sūt febres. febres qdē dñr faciliores dispōnes q ipia cō
sequunt: tū q febris nō sic ē accūs ipectū vt spasmus 2
pmixtio rōnis. 2 nō n. significat ex febre tātū nocumētū
aduēisse pncipali mēbro sic significat ex spasmū 2 pmix
tiōe rōnis. ppea. q. ex leuiorū nocumēto cōgit feb. q. 2
q. spasmū 2 pmixtio rōnis. 2 n. feb. 2 riget de qctū. iuga
lesactiōe. 2 ē ex dolore cito plegi feb. 2 dñr feb. facili
or dispō. q. facili⁹ accidit ex vulnere nerui q spasmus 2
pmixtio rōnis. ppea. q. vt dñr est. feb. ex leuiorū 2 mio
ri nocumēto cōgit q spasmū 2 pmixtio rōnis. B nō acci
dit nisi qñ nocumētū grāde vsq ad cerebrū puenit. **E**t
modo aliq dñt nungā si supuenit febris sit bonū in vul
nere nerui 2 picipue qñ est spasmū vel timē de spasmū. Et
videt q sic. q. ad spasmū feb. aduēisse videtur curare
spasmū. ponit n. in 2 p. picula affo. q bonum est vt febris
superueniat spasmū 2 picipue spasmū cū quo ē aggregatio
bñditatis: sic est in spasmū q vulnū cōsequit. Si aut tū
tur euetus spasmū videt q febris pferuat ab euetū spasmū
mi. ppterea. q. 2 sumer bñditate virulētā ex qua causat
spasmū. Et certe dñm est ad B q febris cōsiderata vt ē acci
dens qdā vulnē nerui et supuenit bonū ē siue sit spasmū
2 mē suū nō sit. sed timē euetus ei. Et cā bñt est. ppea.
q. tūc febris nō accidit nisi ppter apatiōē q fit in neruo:
pp qd euetus febris significat q iā neruū incipit apari.
ad hoc aut cōsequit spasmū. ppter qd isto mō cōiungit feb. 2
cū spasmū nō est aliud nisi multiplicare vno accitiā mē
lesta. hoc aut peius est qñ si sit vñs solus: 2 isto mō euetus
febris ē malū signū. q significat neruū apari 2 ē mala cā
ingritū ipia est accūs qdā molestū egrū affligēs. sed alio
pōt supuenire febris in vulnere nerui nō vt accūs vulne
ris sed supuenit p accūs: vt puta ex aliq mā putrefacta in
venis vel extra venas. 2 isto mō q febris nō supuenit ex
malitia vulneris nō significat de se aliqua malitia vulne
ris. 2 ei supuenit pōt ēē bonū ad extitutiōē 2 pferuatōē
spasmū ingritū feb. deficcāt 2 sumat bñditates vulne
ris 2 alias. 2 B mō ypothelligit q bonū ē febre in spasmū
fieri qñ ista duo nō psequunt vñā egritudinē molestā 2
suspiciōsā. 2 sūt duo accitiā p se distincta nō depēdētia ab
alia radice vel cā. 2 apta multa appent 2 locis alijs. B est
dicere q ex accitib⁹ 2 nrib⁹ vulnera neruoz est. q. in lo
cis alijs qñ in loco vulnerato appent multa apta. 2 multi
tumores: qd nō accidit 2 vulnere mēbris carnosū. Et rō b. ē.
ppea. q. ad vulnū nerui plegi vehemēs dolor vt dñr est.
ex vehemētī dolore attrahit mā ad locū vt dñr est. 2 nō
solū ad locū vulneratū. verū ē ad loca vicinā ex q accidit
vt multi tumores fiat 2 locis vicinis. 2 B 2 riget qñ mēta mā
ad extra pcellit. 2 s. h. ad interiora deriuaret id nō accide
ret. sitis vigiliē 2 exiccatio lingue. sūt ē ex accitib⁹ 2 vul
neris. 2 picipue qñ illic est apta. ppea. q. qñ est apta plegitur
febris ad quā bñ accitiā pp caliditate febrile cōsequitur
sicut de se est notum. Deinde cum dicit.

Et similiter est dispositio vulnerum chozda
rū lactoz 2 propriē in latere capitis eaz.

In pte ista q dixerat de vulnerib⁹ neruoz. apat ē q
bñdā alijs mēbris 2 dicit. Et sūt est dispō. 2 in talib⁹ acci
dentib⁹ vulnē chozda 2 lactoz 2 ppe in latere capi
tis eoz. 2 ppe si cadat ad pte q est vñs caput. 2 vñs extre
mitates eoz. nā in qdāq extremitate cadit est filio dispō
ei. mulculan. n. h. yz duas extremitates. vna ē vñs mēbra
q mouet a q ouit chozda. Et nō si ibi cadit vulnū. tūc eius
iudiciū est sit de vulnere cadere in chozda. alia ē extremi
tas eius vñs cerebri. 2 in illa igredit neruus 2 incipit ibi
spargi. propter qd si cadat vulnus est iudiciū eius sicut

Febres pte nō sūt
spasmū bñt mē

Musculus dñr
nō pte hūmāna

Sen III.

de vulnera cadente in nervis. Intelligit autē euz Aui. dicit. Et sicut est dispositio vulneris chordarū q̄ ista silitudo est larga. nam licet ad vulnera scā in chordis sit aptus cōseſ largimus p̄mixtio rōnis r̄ accētia. alia tñ non sic sicut ad vulnera facta in nervis. p̄pterea q̄z nervi sūt mēbra p̄le sensibilia q̄ chorda. nāz chorda est mēbrū cōposuim ex villis nervoz r̄ ligamentoz q̄ sensus nō habet. p̄pter q̄ vulnera q̄ sunt in chordis medio nō sunt se hñtia inter vulnera nervoz r̄ vulnera ligamentoz. nō n. sic sunt suspetta vt vulnera nervoz. sunt tñ suspetta plus q̄ vulnera ligamentoz inquantū chorda precipit multo sensu per ad. mixtionē villorū nervi q̄ sunt in ea. vt vult Sal. de ige. sani. r̄ Aui. infra r̄ hic infra. Deinde cū dicit.

C Et qñ apostemant nervi r̄ q̄ sunt eis similia aut advenit eis frigus spasmatū. r̄ si advenit eis putrefactio corripit mēbrum r̄ augmētatur: r̄ putrefactio gdes festinat ad eos qñ ipsi sunt creati ex hūiditate quā cōgelavit r̄ coagulavit frigus. r̄ ad huiusmodi gdes p̄perat putrefactio ex hūmiditate r̄ ex caliditate hūmida r̄ decoquitur in eo.

C In parte ista ostendit ex quibus maxime nocumētū sit vultu nervis nervoz. r̄ pmo in gñali ostendit q̄ sunt nociua eis. 2° hoc in spāli de gubūda rebus. 3° ibi (sicut aqua) In p̄ia parte Aui. vult dicere q̄ ea q̄ sunt frigida in actu nocent nervis p̄cipue qñ apant. sunt. n. cā vt cito ipsamē. r̄ B dicit pmo Aui. cū dicit. Et qñ apant r̄. Contingit autē q̄ frigidum q̄ advenit nervis vulneratio ipsos spasmat p̄p̄uas cās. Una cā est. q̄ frigidū ipm de se est cā spasmi: vt dicit qñta p̄cula affozilimoz. illo affo. Frigidus vō ip̄i spasmi. p̄pterea q̄ vt Aui. ponit: cācō. in cā de spasmo. Ex frigido cōgelat r̄ insipissat sūba nervi r̄ lacerti pp̄ que accidit cōcio vltis p̄ncipiū. a q̄ talis mod^o passioē p̄ducit vltis ad cerebrū: pp̄ p̄ncipiū cū eo accidit q̄ iste spasmi p̄solita cōcōat toti corpori. Alia cā est. q̄ sfin est cā vt sup̄ p̄solitas retineant in ipsoz nō resoluant ab eo. bec autē ipm spasmat. r̄ bec hūiditas retēta ad cerebrū p̄ducit. vñ cōtingit ex passioē scā in cerebrū ipam^o in toto. Sile ē ea q̄ sunt maxie nociua nervis sūt ea q̄ sunt putrefactiva sic calida r̄ hūida. Cū si ista appropinquant in vulneratione ipsoz sunt cā putrefactiois in mēbro. r̄ istud Aui. c. t̄git scō cū dicit. Et si advenit eis putrefactio. i. res putrefactiois sic est res calefactiois r̄ hūctatiois. Talia. n. sunt putrefactiva cū putrefactio fiat a calō r̄ hūido sic pluries dicitur est pus. Rēdit tñ Aui. cām q̄re talia putrefactiva maxime nocēt nervis. p̄pterea. quia nervi generati sūt a mā aliq̄ hūida q̄ cōgelata ē a frido. nūc aut hūidū q̄ cōgelatum ē a frido est aptū dissolui a calō r̄ p̄cipue hūido q̄ auget sensibilitatē r̄ hūctationē ei^o. p̄pter nervis sūt maxie nociua ea q̄ cala sunt r̄ hūida sic p̄ltes molliuue r̄ sūtia q̄ ignari cingit in vulnerib^o nervoz appropināt. r̄ hoc est q̄ Aui. vult dicere cū dicit. r̄ ad hō p̄perat putrefactio ex hūctatione r̄ calitate hūida r̄ decoquitur in eo. i. talis calitas decoctionē. i. caliditatem extraneaz putrefactionem facientē in nervo. vñ ex talibus cito putrefit nervus r̄ augetur putrefactio eius.

Sed aliquis dubitat de B q̄ dicit q̄ nervi sūt creati ex mā hūida quā coagulavit frigus. pmo. n. nō vident nervi creati ex mā hūida: imo ex mā sicca r̄ terrefris. q̄ nervi ponunt esse fridi r̄ siccū in nā mēbroz. ēr sūba eozū est terrefris r̄ sicca. q̄ mā p̄p̄tionabilis eis est mā sicca r̄ terrefris. p̄pterea nō videt esse coagulata a frigido. q̄ Aui. pmo casū. sen pma. ponit q̄ frigidū nullū opus nāe ingredi. q̄ nō ingredi opus vlt

De vulneribus

tutis informatiue. p̄pterea Aui. in scō de gñatē aialū ad istam dicit. Ab inferiori autē caliditate sunt nervi r̄ ossa desiccata: quō. n. sūt a frido cū illic videat ponere q̄ sūt a caliditate affante r̄ desiccato. **C** Dm est. 2° pmo ad p̄mū q̄ qñ Aui. dicit hic q̄ nervi sūt creati ex mā hūida nō intelligit q̄ in gñe mēbroz mā nervoz sit hūida: sed respectu mae ei^o q̄ generat caro est siccior r̄ densior. Imo intelligit q̄ sunt creati ex mā hūida. i. sunt creati ab hūiditate aliq̄. Corpos. n. nostro r̄ oib^o mēbris eius supponitur p̄o mā aliq̄ hūmida liquidū sicut sperma r̄ sanguis mēstru^o. vt dicit Aui. in 3° sen. pmi casū. dicit q̄ mā cōdensatur p̄ actionē factā in ipsa a vtute muerente ipam. **C** Ad scōm vdm est q̄ p̄ frigidū Aui. hic nō intelligit fridū purē esse. tale. n. frigidū nō est cōstitūm aliq̄ mēbrū cū oia mēbra sint cōstituta a vtute informatiua cui^o instrū est calm nāle inclusus in spermate sic declarat p̄ba: r̄ et medici: q̄ intelligit h̄ p̄ frigidū calm diminutū q̄ gdes cōparat ad id q̄ cōstituit mēbra carnosia. respectu illius d̄r ē frigidus. **C** Ad tertiu^o vdm est q̄ vba p̄bi nō dicitur vbi Aui. p̄pter q̄ intelligit q̄z q̄ accidit in mēbris corporis hūmani sicut in reb^o exteriorib^o. Videm^o. n. in reb^o exterioribus quedā gdes fieri a calido. r̄ p̄fici ē a calido r̄ talia remanēt calida. q̄dā autē q̄z gñz ad fieri in eis domitur actio calidi q̄ntū ad factū esse ipa cōplet frigidū. r̄ hoc p̄pter. q̄z euaporat ab eis hūiditas subtilis cum calitate. vñ remanent coagulata r̄ cōdensata a frido r̄ remanēt ē fridū sic simili mod^o est in gubūda mēbris interioribus. qñ licet ipsa q̄ntū ad fieri generent a calido: tñ in fine p̄pter multā euaporationē nō sūbū. euaporat ē calm vñ remanent a frido cōdensata. p̄pter q̄z q̄ntū ad cōplemētū eoz dicunt fieri a frido. r̄ isto mod^o nervi r̄ ossa dicunt cōgelata esse a frigido. r̄ bec est intentio philosophi scō de generatione animalium. p̄pter q̄ nō cōtradicit Aui. sed idem dicit. Deinde cum dicit.

C Et similiter aque quidez frigide nocēt ex p̄te ipsamū r̄ calide ex hoc q̄ putrefaciūt. r̄ similiter oleum. vñ oleū qñq̄ est necessariū. i. illud q̄ est calefactū p̄pter necessitates sedandū dolorē aut p̄pter subtrahendas medicinas r̄ facere eas currere: r̄ sunt medicie resistētes qualitati bu mēcranti: r̄ ptingentes sole quādoq̄z perficiūt banc operationem.

C In p̄te ista in spāli ostendit de gubūda reb^o q̄ maxie sūt nociue vulnerib^o nervoz. r̄ duo sūt. h̄ facit q̄ dicit ē. 2° q̄ dixerat q̄ oleū ē nociuū vulnerib^o nervoz r̄ de vulneris. ostendit rōē ē itētiois aliq̄ ipō vtimur. 3° ibi. **C** Uex oleū qñz ē neciū. q̄d dicat in p̄ p̄re satis ē notū ex his q̄ dicta sūt in p̄cedētī. 3° In 2° p̄te vult dicere q̄ oleū qñq̄ ē neciū admistrare duplici de cā. aut grā sedatiōis vehementis doloris: qñ vehemēs dolor sedat p̄ ea q̄ molliūta sūt bētia calitate sic ē dicit pus. q̄z ipsē ē inuatiū sedatione doloris. **C** 3° tñ intelligit circa h̄ q̄ oleū nō z admistrari tñ in vulnerib^o sup̄ nervū. p̄ptea. q̄z ēr cā putrefactiois nervis q̄z admistrari i. circūti. r̄ B dico qñ nern^o ē oleo oisq̄? i. vulnerē. i. qñ vulnerē in q̄ nō ē nern^o oisq̄? sic in pūctura nō cures appōere ipsi i. oisq̄io vulneris. p̄ptea. q̄z tñ oleū nō immediatē ad sūbas nervi puenit r̄ ē apūtiū r̄ mitigatiū doloris. Et iō Sal. i. de ige. sani. dixit q̄ aliō fac i. nervo oisq̄o r̄ aliō i. nervo coopto. vñ. n. oisq̄o optū putrefacit r̄ mactat. Alia cā pp̄ q̄z p̄ oleū admistrari ē vt p̄ admistratōis ei^o cū alijs medicis q̄ sūt grosse r̄ terrefres possint medicie penetrare r̄ vt eaz currere vlt ad p̄fūdū: qñ ex admistratōe olei sūt sūbe sūbilitiois. vñ possūt vlt ad nervū ppositus esse in pfundū in substatu

chorda q̄d.

Nonni fides di
2° p̄m

Nonni fides di
2° p̄m

Tractatus .III.

nam etiā nerui que solida est ⁊ densa melius penetrare. ⁊
isto modo oleū admisceit in vnguentis vltimus neruoz. ⁊ hāc
cū Aluic. tangit q̄ dicit. Aluic. ppter necessitate lubrili-
t̄ medicinas ⁊ faciēdas currere. Et tūc medicina cū
gubus oleū admisceit debet hē vtutē per quā resistit q̄
tati bu metacrit ipsi olei vt ēr ipsi ⁊ oleo fati medicina q̄
rē cōueniēs in vntre exaricata ipsi. ⁊ hoc est q̄ dicit. Et
resistētes q̄litiati bu metacrit. Subdit Aluic. Et pūgētes
sine q̄litiati hāc operationē. hoc ē dicere q̄ si medicie
sine admistratio ē alteri rei eēt pūgiatū ⁊ modiciatū
ipse pūgiat hāc operationē. q̄. ipse si admistrat cūz oleo
resistit q̄litiati bu metacrit ipsi olei ⁊ cūz oleo tollit mordi-
catū istaz medicinaz. ⁊ ppter ea cōpositū ēr illis duob⁹
erit cōueniēs in vulture nerui. (Et ex hoc apparet vt
eria vtilitas ipsius olei. Nā admistrato ipso interdu cūz
aliq̄ medicina facit vt sit vniuersū ppositū ēr eis. cū neg
aliq̄ medicina neg oleū p se pueniāt in vulnerib⁹ neruozū
sicut q̄litiati medicina sola admistrata eēt pūgiatū ⁊ mo-
diciatū nerui nō eēt pueniēdas de se vt admistrareit in
vntre nerui. q̄ medicamē vultneris neruoz dē esse re-
motū ⁊ modiciatū vt iterius appēbit. ipm tñ si admini-
strat cū oleo fit pueniēs. ppter ea. q̄ admistratio ipsius
olei tollit eria vtus modiciatū. ⁊ ipse et̄ mixta cūz oleo
tollit ⁊ remouet id pp q̄ oleū nocet qm resistit q̄litiati bu
metacrit ipsi olei pñ vtutē forte exaricata. q̄re medi-
camentū ēr illis cōpositū erit vtilis tēperatē. Pm q̄ ē cō-
ueniēs i vulture nerui. pp q̄ ēr his appat triplicē eēt cās.
q̄ vntm oleū in vulnerib⁹ neruoz. Deide cū dicit.

Et qñs qui ex eis vulneratus est apatur er: ⁊
est eius opatio tardior: ⁊ similr ei⁹ maturatio
⁊ curatiōis susceptio est tardior. Et qñq; vlce
ranē nerui: ⁊ sunt vlcera tardioris cōsolidatiōis
⁊ tardioris maturatiōis.

Cum pre ista Zulic. ostēdit qd et alie dispoñes accitēs ner-
uie et nō solū vulnera difficilioris curationis exsistūt in eis
qđ in alia membris. Sē. n. apud neruū tūc resolu opatis si
debeat resoluti tardi? fit in neruo qđ in carne. Et rō ē ppte
re qđ neri? est deficiōis sube qđ fit carne. Et sily est matu-
ratio ei? debeat pcedere p viā maturatiōis fit tardius.
ppter qđ neruū est sube durū. Et id eo qđ maturatio
difficili? fit in talib? membris. Sily et si vlcera fiant in ner-
uis. difficilioris cōsolidatiōis et vlgionis exsistūt qđ in mem-
bris carnosiss. ppter cū vtrūqđ ei? cōsistat. et ad bas etias
eis adiunat vberemētia doloris qđ dicit ampl? tales di-
spōsitiōes in mēbro neruoso qđ in membro carnosō. qđ
vberemēti dolor est. pphēta stūte ab oi vĩa opatē cū ipas
pñetnal? et hoc est qđ vult dicere Zulic. cū dicit. Et quā-
do res. Et est eis opatio idēf. resolutio si apstema de-
beat resoluti. si similis eis maturatio. si apstema debeat
cedere in viā maturatiōis. vult ergo in p dīcere qđ apo-
stema difficilioris resoluti et difficilioris maturat in hoc mē-
bro qđ in membro carnosō est. et planum est per ea que dī-
cta sūt. qđ Deinde cum dicit.

Et oē vulnus qđ fit in nervis aut est pñtura
aut scissio. Et fissura quidē aut fit cū detectiōe
nervi aut sine eius detectiōe. et illud qđem aut
fit in lōgitudine aut latitudine.

In parte ista Auicē ostendit quor modis potest accide-
re vultus in neruis. nam curatio vultuū neruoz diuer-
sificat fm diuersitates ipsorum sicut postea apparebit. et
vult dicere qd vultus qd fit in neruo aut est pūctura aut
est scissura qd est manifesta et vultus apertus. et illa scissura
aliquado fit cu detectione nerui ita qd videt neruus aliqu

Heruozum

vero sine detectione. et ista scissura aliqui fit per longitudinem
nerui aut per latitudinem. et hoc etiam diuidit. licet Alii. hic
non exprimat. sed postea exprimit. quia si fit per latitudi-
nem aut inciditur neruus ex toto: aut non: sed tantum fin-
partem. ¶ Deinde cum dicit.

Et vulnera quæ cadentia sunt longitudine in nervis saluioza sunt cadentibus in latitudine. villis enim sanis ledit ex vicinitate incisus et nocet per ipsum et nocet cerebro et facit accidere ipsamque et egritudines magnas: et fit iterum multotiens necessarium tunc abscindere vulneratum et punctum cum totalitate et prouenit ex eo quies et separantur accidentia mala.

¶ In pre ista q̄parat vulnura neruoz adinuenim ofēden
do q̄ sunt magis molesta & q̄ minus. & cōparat etiā ad vul
nura facta in gubula alaya membris que similanr nerui
in sui substantia. & tria facit. pmo cōparat vulnura neruoz
q̄ sunt fin longius nerui ad vulnura que sūt fin latitudi
nem in gubis nō ē: tōto abfciendū neruus. scō comparat
vulnura facta in neruis ad vulnura facta in gubula alays
membris q̄ similanr neruoz. 3° cōparat vulnura neruoz q̄
sunt in latitudine q̄h ē: tōto incidē neruis ad alia. scō
ibi (¶ vulnura gdem in pāntibus) 3° ibi (¶ nō timetur
de abfciōne neruoz) q̄d in pma pte dicit manifestū ē.

Sicut quia tunc intelligitur qd iter vulnera nerui sunt magis suspecta ad more. pmo est punctura: belde icel fura in qd fit incisio nerui p latitudinem nō ex toto. deinde est fissura nerui in qd fit incisio nerui p longitudinem, nō dñs aut suspitione de more est incisio nerui ex qd ex toto neru incidit fm latū. Rō qre punctura est magis suspecta est qd in ipsa aggregant qre cāe qd sunt maxie puocative ap stematis in neruo s pafmli. v. yehemē doloz s rectio b m meditis virulente in neruo qd nō sic pōt ad extra fluere sic in affra pñtura. cō Sal in regni marie alia accitua pōt colesq ad punctura. Rō aut qre fissura in qd neru inciditur nō ex toto p larū est molestio: qd illa qd soli p logum ciditur est: qd villi neruoz plus ledunt ex incisione facta per larum qd ex incisione facta per longi. s pñtura quia plus leduntur. quādo autē nō ex toto incidunt accidit qd nocuentum factum in villo nō in dñs cōmunicat vire. lo qd remanet nō isciunt: ex hoc potius cōmūcat cere. loz ex quo cōstringit pafmus. Et hoc est qd dicit Aulicm. Ullius est sanus tē. Et ex hoc apparet qd vulnera in quibz sanis incidit ex toto neruū sunt minus suspecta. Tām quādo omniū separant partes neruoz nō est possi bile vt fit facilliter nocuentum qd fit ex vulnere com munitur mediantibz villis neruoz: vñq ad cerebz. propter quod in ipso nō sic timetur euentus pafmty in alus apertis fissuris. Et hinc est qd quando nos timemus de pafmo qd accidat in punctura aut in fissura multoties incidunt neruū ex toto: quoniam tunc minus timetur de ipso pafmo. t hoc est qd dicit Aulicenna cum dicit. Et necessarium ē. verim licet ex tali vulnere minus ac cidat nocuentum tamen vt dicit inferius. membz ex in dāssio ipsius perdet motum. idem dicit etiam a Sal. cō de ingenio sapientis. Item si neruū sit incitus s separa tus nullam suspitionē vel timozē habens curabit felle cetera vulnera: sed membra que mouebant per ipm mo tum amittēt. s Deinde cum dicit.

T Et vulnera qđ in pāniculis sunt leuora eis
que sunt in cboridis nedū eis q̄ sūt in nervis. ⁊
tu qđez scis pāniculū cū testimonio ⁊ fortasse
scivisti euz et anatomia. ⁊ si pāniculus aſatur

[illegible]

nō videt in eo icellus villosz in lōgitudine: et in chorda pāniculari videt icellus pāniculorū in longitudine: et chorda est dura valde et nō ē pānicularis in eius duritie: et pāniculus suffert iuraz. et in vulneribz et disruptiōibz que adueniunt ligamētis nascuntur et offe ad os nō est malū et suffertū vehemētiōe curā et nō time tur ex abscissione nervorū illud qđ timetur de cois cōquassatiōe et de incisione partis eoz in latitudine q̄uis membzū cōtrahatur.

C In parte ista cōparat vulnura facta in nervis ad vulnura in gbusd alyis mēbris que in suba assimilant in nervis. et duo facit. pmo facit hoc. et docet evitare quēdā errores q̄ possit cōtingere in cognitiōe vulneris horū mēbroz. et ibi. Et si pāniculus apostemat et in pma pte vt intelligat intentio Anic. est itelligendū qđ mēbra q̄ quasi cōicant in suba. qđ oia vidēt nervosa sūt p̄la. neruū chorda pāniculus et ligamētū. et oia ista mēbra cōcurrūt qđ ad cōstitutiōne vni mēbrū. lacerti. Nūc aut suspiciōis vulnura sūt illa qđ sūt in nervis. deide illa qđ sūt in chordis: deide illa qđ sūt in pāniculis. mīme aut qđ sūt in ligamētis. **C** In itelligendū tū pnt dr. s. de ige. sani. ligamētū est duplex. qđdā est ligamētū qđ est cōiunctio vni ossis cū altero ossē. et tale ligamētū est mēbrū ignobile. et vulnū in tali ligamētū factū suspitiōne nō bz: et talia ligamēta in sui curatione tolerat vehemētis medicinas. Aliud est ligamētū qđ cōiungit cū lacerto qđ puenit ad cōstitutiōne sube lacerti. et talc ligamētū. qđ cōtinuat cū mēbro nobili et nervoso: vulnus si fiat in ipso est suspiciōsum: et nō dō curari vt vulnus factū in mēbro carnoso. Sicut itelligē scōo cūz dicit hic qđ vulnura facta in pāniculis sūt leuioza et intelligē hoc de pāniculis lacertoz. nō aut itelligē hoc de oibz pāniculis.

Sunt. n. qđas pāniculi in gbus si fiant sūt vulnura valde suspecta et mortalia sic sunt pāniculi cooperētes cerebz. aut vt esset pāniculus regens cor in talibus enī pāniculus vulnura scā sūt mortalia. **C** Circa scōaz pte vt itelligat intentio Anic. nota qđ aliqui sūt qđas chozde qđ assimilant pāniculis sic ff chozde qđ sūt late ad mōs pāniculorū. chozde. n. qđ sunt rotūde manifeste distictionē bzit a pāniculis. s. chozde late nō sic māifeste distinguunt. et ppea aliqñ pos set error accidere. qz qñ vulnū sit in talibz chozdis posset alioz multotiēs credere qđ vulnū esset factū in pāniculis et medicaret ipm sic ff cēt factū in pāniculo. et in B cēt error qñ aliam curā tolerat vulnū factū in pāniculis et vulnus factū in chozdis. et iō Anic. docet B distinguere p duo signa. Unū est. qz si apa apparēt in tali membro villi nō discerunt ad sensus. s. in chozda qđ assilāt pāniculis appet icellus villosz māifeste sūt lōgū. et hoc iō qđ chozda ipsa cōposita est ex villis nervoz et ligamētōz. et ppea in ipsa pls ap parent villi manifesti q̄ in pāniculis. curū signū ē. qz chozda bz maloz duritie et grossitie qđ bzat pāniculus. **C** Dis bz pmissis facile est itelligere qđ Anic. dicit in istis pāniculis dicit. Et vulnura qđ ē in pāniculis sūt leuioza eis qđ sūt in chozdis: ppter ea qz pāniculi nō sūt ita mēbra sensibilia sic chozde. et iō nocumētū iploz nō cōicāt cerebro vt illarūz nocumētū. Et chozda est dura valde et nō ē pāniculus in eius duritie. illis dupl pōt itelligi sine exponi. vno mō vt ondat ofiaz inter pāniculū et chozda qđ assimilāt pāniculo sicut dcm est. Alio mō pōt exponi vt hoc dicit referat ad diuersos modos chozda. nā chozda qđā est rotūda qđā lata valde. Ad vlt dicere qđ dicit ē iter istas. qđ chozda rotūda ē valde dura: sed pānicularis ē min⁹ dura. **C** Secūndū ḡistū modū loquēdi pus posuisset ofiaz inter choz

dam pāniculāre et chozda rotūda. Et pāniculus suffert iuraz et in vulneribz qđ adueniūt ligamētis et. Et cā b⁹ est. qz vt dicitur est pāniculus nō est tāte sensibilitatis vt ener uns et chozda. et ppea vulnura scā in ipso curant vt vulnura facta in carne. **C** Et nota qđ ex hoc qđ dicit in ligamētis nascitūbz ex offe et in sinuat qđ in ligamētis qđ fūt cōiūgētia ossa et cōiunctio ossibz nō est suspitiō qñ accidit vulnū. et ppea in tali vulnure possum⁹ pcedere iūdo et iarmādo sic fit in vulnure carnoso. S. in ligamētō qđ puenit ad lacertū nētiūz in vt maior adhibeat cautela cūz in ipso sit suspitiō. et hoc est qđ dicit Sal. l. s. de ige. sani. Si vō ligamētū pariat eoz. s. qđ cōiungunt cū lacerto molestū ē et nō pter suspitiōnez erit nisi caute et diligenter curet. Alia que Anic. dicit manifesta sunt.

C And curatiōe solonis p̄uinitatis nervoz. CAP. II.

Edicamē vulnuz nervozūz est illud qđ est calidū siccū subtilissū partūz eq̄lis caliditatis ita vt non mordet et sit eius epiracior vehemēs valde cū attractione nō cūz stipticitate oino. et de in quo ē caliditas subtilis cū epiraciorē vehemēti subtilis subtilitāre nō cūatur ab attractiōe. et caueat stipticū in eis et ppea in principio rei nisi sit cum absterfioe sicut eis vltūz et scōla eris.

C Prius Anic. ostēdit pp qđ ista vulnura nervozūz dñr esse suspecta et diuersitate vulnūz cōtingētū in nervis. In pte ista. Aat modos curatiōis vulnūz qđ sūt in nervis penes illud in qđ differt curatio eoz a curatiōe vulnūz qđ sūt in mēbris carnosis. et duo fac. In pma pte ostēdit qđ est mod⁹ curatiōis talū vulnūz. et accitūz qđ sequunt talia vulnura et qđ lūy vntis os ēē medicamētpoz. in z pte in spālī exēptificat medicinas pueniētes in vulneribz nervoz. z ibi. Hincūū albotis ē de melioribz. In pmo ergo caplo Anic. sic pcedit. qđ pponit modū curatiōis talū vulnūz p que docet pbibere ne accidat accētia molestā libz vulnūz. et docet curā talū vulnūz qñ in eis sūt accētia molestā: sic spasm⁹ et apa. z ibi. Et qñqz accidit spasm⁹ ex vulnūz et. Pzia in duas. pōndit q̄lia medicamina cōueniūt in vulnūz nervoz. z ostēdit q̄lia maxime oz in eis cauerē. z ibi. Et de vulnūz a qđ magis necesse ē et. Pzia in duas. in p pte ostēdit q̄lis mod⁹ curatiōis est pueniētia curatiōibz vulnūz qđ sūt in nervis: sub hoc pprehēdit vulnura chozda. scōo pparat modū curatiōis vulnūz qđ sūt in nervis ad modū curatiōis vulnūz qđ sūt in ligamētis: vt p hoc ostēdat modū curatiōis qđ puenit vulnūz in ligamētōz. z ibi. Et si neruū est diuerso pteus et pma in duas. in p pte in gñali pōit modū curatiōis boz vulnūz. in z pte in spālī pōit curā ipsoz fm diuersitate boz vulnūz. z ibi. Et si neruū ille fuerit diuerso pteus et. Pzia in duas. In p pte in gñali ostēdit q̄lis vntis os esse medicā qđ cōperit vulnūz nerui. vñ vulnū ē factū in neruo. z pponit modū curatiōis gñalē qđ obseruari dōz in vulnūz nervoz et cū alyis medicaminibus. z ibi. Et si neruū fuerit detectus. Pzia in duas. pōndit in generali q̄lis vntis os ēē medicā qđ ppetit vulnūz neruūz vñ vulnus nerui est factū in tali mēbro. z ipse modificat dcm suoz. z ibi. Et si necia ē fortis calitas. Pzia in duas. pōndit in gñali qđ vntis os ēē medicā vulnūz nervoz. l z pte qđ dixerat qđ tale medicamē qđ ē sube subtilit. cūz in aliqñ medicamē grosse sube beat alias vntes pueniētes ostēdit q̄lis subtilitas itali medicamē possit fieri. z ibi. Et qđ ē b⁹ gñis sube. In p pte vulnūz dicere Anic. qđ medicamē vulnūz nervoz qđ bz has ppetates qñ os ēē cale facies et exicās. et bzis et vntē attractiōis: pp qđ nō os ē

Tractatus .III.

Vulnerum nervorum

i 13

medicamen habes vturē stipricam que est dria vtuti atēra
ctiue. & pcpue d3 cauēri ponere stipricū medicamē in pñ
nisi pēgat q in medicamē stipricū sit vñ absterfua z mū
dicatūa: sic est vñ tū cozia eris. In calefactio autē z exic
catōe sic d3 ē hē vt sit calefactio tpatē. Exiccatōis autē
foris d3 ē qñtū aut ad modū sube d3 esse subtili sube. tale
a. medicamē qz ē calitatis tpatē z exiccatōis foris z sub
tū sube est qd b3 vturē attractiua. Lā autē qre medicamē
q puenit vulnēribz nervoz rōne vulnēz: in qñtū sūt i ner
uis: debet hē bas pperates: est qz vt dñm ē in vulnēribz
nervoz maxie tūmēt enēt spasmī z apatis z putrefactōis:
sic appet ex dictis. pp qd medicā d3 hē tales vtutes vt p
ipfam pbibeat aduerb3 accitū q faciūt vulnē eē mole
stus: pbibeat ipsa pnotatūa. Nūc autē spasmū z apā vt di
ctū est accit maxie ex ppoloze z ex rēctōe būditatis i ner
uo. qre pp hēgrit vt medicamē qd admittat in nervis
n sit puocās ppoloze: imo mitigatiua: cū b ēst it attractib
būditatē ad exteriora nō pdeāns eā i nervo. putrefactio
autē accit i ipso maxie ex būditatē sube ipsi. qre opt vt ca
ueat vt medicā ipsa sit dria mollificatōis z biectatōis i vul
nere nervi. B autē h3 pficere medicā q bas h3 pperates. nā
medicā ex b3 ēst calitatis tpatē b3 mitigare ppoloze. nōn
in est cā rēctōis būditatis in loco. imo est cā attractiōis
ēst ad est. cal3. n. supfluiū: qd modicat nō est mitigatiū d3
lozias: ppuocatiū doloze: vñ nō est pueniēs. fridū autē est
pbiectū i egressiōis būditatis. z est rēctiū ipsi i ner
uo. z cū b ēst spasmū nervi. pp qd medicā ipsi nō d3 esse
calā neq3 frida supflue vt nō modicat: calitatē tpatē: vt
rū ē ex b3 medicā est vebemētē exiccatōis ipm pbiēz
nē putrefactio accidat in ipso. z est coueniēs cōploni nervi:
qñ nervus i gñe mēbzoz suoz est. Quapp in medicamē
vulnēz nervoz d3 ē exiccatio vebemēs. ex b3 ēst qd medi
cina vturē h3 attractiua pbiēb ne būditas aggreget i ner
uo. z q illd qd b3 vturē attractiua est qd calitatē b3 cū sub
tilitate sube. i. talī n. medicā est pperat vt būditates ad
exteriora moueat: sic ē ab dñm. z. can. ca. d3 opatōibz me
dicaz singulariū. bñ ē qd illd medicamē d3 ē subtili sube.
z pcpue b3 medicamē puenit subtili sube. cū qd nervus po
sit ē in pñdo. tū qñ nē ē sube dē z dñre vt pēncitare
possit vt medicamē d3 vt medicamē sit subtiliū pñd. ex q
p3 qd canerī eis stipricū būditatis. z pcpue supflue sti
puitatis: qñ b3 pbiēb exiccatōe būditatis ad exteriora z
pdeat eā in loco. Et pcpue d3 cauēri i pñ maxie aggrega
tō būditatis in nervo pp būditatē q existit in vulnere ex
diminutōe z cutis z carnis z tenaz ex g3 būditas egredi
z rēctiue ē loco vulnēris nisi accideret qd talī medicamē
stipricū cēt vt absterfua. Nullū. n. est icōueniēs vt in aliq
medicamine stipricū sit vñ absterfua pp diuersitatē pñi
sic vt stiprica z absterfua vt est in cozia eris. Sic ponit a
Bok3 d3 simplicī medicā: tūc talī medicā est pueniēs. nā
tūc stipricitas nō ē ipediciēs attractiōe būditatis ad exte
riora. s3 tñ b3 adiutur ex eo qd pbiēb fluxū būoz ad locū.
pp qd oia ita pcurare ad curatiōē vulnēz nervoz d3 me
dicā hē bas pperates q admittant in vulnēribz nervoz.
Cū tñ itelligē circa b3 p3 qd illat magia nob nēcitas
magis ad itētiōē vñ qd ad aliā fm b3 medicā augeri
in vtute plus q in itētiōē aliā respicit. vt vbi gñ. qñ vides
q in vulnere nervi ē maxie timoz de exiccatōe spasmī z apā
tis pp rēctiōē būditatis i loco sic accit in pñctura. z tūc
medicā d3 augeri maxie in vtute attractiua būditatis ad
exteriora z in vtute exiccatōis: multū eē de vtute mi
tigatiua doloze. Si autē vides q in vulnere est maxie rē
moz de hīa pp doloze veniētē aut ē timoz multū de hīs
p rēctiōē būditatis in loco sic est in manifesta fissura:
tūc debes cauere maxie a medicamē modicatūo z puo
catūo doloze. z plus de exiccatōe curare q de aliā itētiōe

vt nō accidat putrefactio i vulnere. Et pcpue vt appēbit po
stea i talibz apatibz medicamē q sunt vebemētē exiccatō
nis z modice calitatis nō modētia vt mēralia loz a caly
loz a filia. Si autē times ppyrūz ne accidat sicut mīro
tiēs: qz cū pñctura aggregat vebemētissimū doloze z tūc itē
dim ad vtūqz. tū in tali vulnere i oficio ipsoni medicā
men attractiū vebemēt. z i pñtū alius ponunt ex qdolo
rē mitigat: sic calā mollitiua sic totū b3 ferius dectabit.

Sed circa istā mām ē dubitatio duplex. Una dubi
tatio ē qd dñi. dñc sūne ponit qd medicamē
vulnēris nervoz d3 ē cal3. Dices tū tūc illd vt fl3: qñ
dñm fuit supra qd medicā q apponit i vulnere i calitate z
friditate d3 assilari cōploni ipsi mēbz. vñ ipse dñc supra. in
4. sen b3. Et assilari calin valde calor: frido valde fridus
valde. Cū qñ nervus i gñe mēbzoz sit cōploni fridē vt
medicā sibi pueniēs debeat eē cōploni fridē. qmāt a
arg. B ex illoz regula est z canon. q i cōtēguitate cōplo
nāle mēbzoz pferari: sic dectatū est p totū de igne i a.
Cōseruatio autē sit i fili sibi libus. ergo cū nervi sint fridi ad
pseruatiōē cōplonis eoz debent medicamina que ad
ministrāt frigidā esse.

Secunda dubitatio est qd aliqz dicit vt q
aliqz cōpētat medicā
mina foris calitatis. qñ ita ipē docet administrare i vulne
ribz nervoz: euso: biū z supflur. oia at hēc sē vebemētis ca
lilitatis. nō qd loz idigēt ea q sē tpatē calitatis. Cū dñm
dubii dōz ē qd dubii illd nō qñtū illd nisi pp qd ē fridū
ponit maxie eē notitiū nervi. cū tñ nervi ponat mēbz
frida. Cū dñm solone itelligēdū ē qd loz de calor z frido est
dupl. Uno: de calor z frido fm q sē talia i actu. alio: de loz
de ipso fm q sē talia i vtute vt potētia: sic illo mō loquimur
de medicamibz dīctēs aliqz qd ē fridū in actu vt calin in
actu. z aliqz dicim qd ē cal3 z fridū fm q vt ē? calefactio
z fridat. Sūtr ē ē loz de nerviā dupl. vno: ē loz de ipso
s. put sē i dīspōne nālū alio: pur sē i dīspōne pter nām q ē
vulneratio eis accis. nō tūc illo loquimur de nervis pur sūnt
i dīspōne nālū: tūc ē qd frida sunt i actu sūt eis nocua. calā
aut tpatē i actu sūt eis inuatiua: s3 ea qd frida cēt i vtute
z potētia cēt eis inuatiua. calā aut nocitua. Rō autē hē bec.
qz bec est dñia iter ea q sē talia i actu z ea q sūt talia i poten
tia. qd talia i actu opant in pma obuiatōe ad corpus: qz nō
idigēt a calore corpis reduci ad actū. talia aut i potētia nō
opant in pma obuiatōe ad corpus: qz sē calā i potētia. S3
pūs fm aliqd patiuntur a calor nālū: talia in actu sunt at
lia absolute: vt fridū in actu etiā est fridū absolute: simi
liter calin in actu. Talia aut i potentia non dicim talia
nisi ex cōparatiōe z relatione ad aliud: z pcpue ad corpo
ra tpatē. vt appet 3 d3 cōploni b3. Cū tñ qñtū stat ex b3 ma
nifestū est qd frida in actu nocent mēbz frido z maxime
nervis z cerebro: qñ illa mēbz nō dicunt frida: q sūt fri
gida i actu. oē n. corp3 qd vñū existit cal3 est in actu. S3 vi
cunt frida: qz pāz hñt calitatis in actu. Et pperat qz oia
mēbz corpus calā sunt i actu ea que sunt eis amica sūnt
calā i actu. ideo ea que frida sūt i actu nocēt eis. illis q mē
bris sunt magis in imica frida in actua: cū nō comotō mō
nis pñt mēbz. s3 mēbz frida min pñt mēbz a nocimento
frido pp modicā calitatē ipsoz. qd gēlanf. n. statiz a frido in
actu. z loz spasmant. Cū tñ sē sē videm i nō corpibz pbiēbat
bus p vebemētis fridū. nā si talia corpa sūne mēbz modici
hēant calozis valde ledit ab ipso frigore adeo q qñqz qd
lanfab ipso. S3 mēbz calā pp forte calitatē resistent nē
pariunt a frido in actu. nō. n. sic tōto gēlanf. ab coimo vt
dem? qz iter mēbz calā est quoddā qd vebemētis est
calitatis in quodē calin itēderet nisi fridare: sicut vñ
cor3 in talimēbz nō solū fridū nō est nocitiū: imo fridū
est inuatiū. vñ z nā motū ambeli? Nūc tū ē p qdē dñue

et cum oleo onfacione propiz: quonia in ipso est
stipicitas quedā et cum adipib' iterū: et sic eoz
calefactio supra repidū ppter frida. et sili sit ma
iureio in sedatoe apatis. Et de illis que admi
nistrant et sic sunt empla facta cū syrupo ace
toso et cū aqua cineris: et ex cibus et potib' sicut
farina fabaz et herbi et cicieris et lupini amari:
et saucis ordci et alijs: imo ista iterū administrant
anteq' apostementū: et qñq' cōfert admiistrare
illud qd est leue. Cum ergo sit in eis illud et ac
cidit securitas ex supstytatib' que effundunt p
illud quod administrat de florotomia et ena
uatione: sic incarna.

¶ In pre ista cū ostendit Aul. in gnali qñq' vntus dz eē medi
cina vulnez neruoz ofidit modū gnale que obnuare oz i
curatoe cuiuscuq' vulneris neruoz. nō ostēdit q' est itēio
gnalis curatina q' b' i vulnerib' neruoz i qua itēio ē diffi
cile curatio vulneris facti in neruo a curatoe vulneris fa
cta in carne. et ostēdit et in gnali fin quē modū itēio illa pfi
cit. et tria facit. p. n. in gñe ipse ofidit q' maxie debet cauēri i
eis. et in gñe ofidit q' oz obnuari in ipse. z. ibi. (Et qñ ac
cidit vulnere in neruis) q' addā qd dixerat ofirmar p illō
qd expēna v' accidere. z. ibi. (Et multoties qd pñit et)
qd in pma pre dīc manifestū est ex his que dca sunt pū.
pars aut z' diuidit in ptes duas. in pma pte in gnali ofi
dit q' est itēio curatina q' oz b' i vulnerib' neruoz: et etiā
cū q' b' medicis. et fin quē modū illa itēio pfiat. et ostēdit q'
medicamina sunt ad b' pueniētia. z. ibi. (Et nō sedes dolo
reū aq' cala et) Nerua pma pte aduēte q' itēio curatina q'
est in vulnerib' pcuratio est ad duo in gñe. nā yna itēio ē
ad icarnationē: et ista itēio sumit ab eē vulnere: vñ vuln'
est. z' itēio q' habet in eis est pbbitio et remorio accētiū q'
cōsequunt et apta sunt accidere ad talia vulnere: et accētia
maxie sunt doloris vebemētia apta et spasm'. q' ista accētia
sūt molestiora q' sit vulnere: qñ ex eis accit itēio: et id est:
vt appet. z. 4. de ige. la. q' qñ duo morbi dūq' q' bēm'
diueras itēioes: debem' icpe ab his q' respiciūt illud qd ē
molestū. hic est q' in vulnerib' neruoz. pma qd itēdimus
est ad sedationē doloris et pbbitionē apatis et spasmī ne ac
cidat et ad remotionē eoz: si acciderit. deñ dū adest secu
ritas ne accidat oz bec vulnere icarnare. et pp b' dicit Aul.
Et qñ accit vulneratū nō oz vt ppter ad icarnationē sed
oz vt piciat et. Et subdit postea ista. cū q' sit id i eis. i. secu
ritas et. tūc icarna. et b' est pma qd Aul. insinuat. z' insinuat
cū q' b' pfiat sedario doloris et pbbitio apatis ne accidat. et
p. nā p. n. curatio eoz cū tā incipit accidere. nāz sic
Aul. insinuat in pñ. i. i. Sedatio qd ē doloris fit cū bis q'
de dicunt sedatio doloris. bec aut sic declarū fuit supra i
tractatu de vicerib' sunt q' faciliat tpare et mollificā.
bec aut fuit sic olea cala adipēs et ista admiistrata sub ac
tualitatis. et b' est qd dīc Hal. p' p'cula de ige. la. Lūq' ista
cognoueris nō ponat in foramiē pūcture medicamen soli
datū: illis doloris mitigatū et. pbbitio aut apatis et spasmī
et ē remorio eoz cū tā incipit accidere fit duplex. ista
n. aut acciderit maxie pp doloris vebemētia plus q' ex
aggaratōe humiditatis retēte. et tūc pbbitio istoz fit cūz
pdictis q' doloris sedatio q' pū pmitunt et q' būozes di
strahūt et diuertit et pbbit et fluxū bōz ad locū. i. nōmia et
silo vētris. aut ista accit pncipal' pp aggarationē būdi
tatis retēte in neruo: pp quā accit in neruo multa repletio:
qñ oz vt admiistrent ea q' remonēt būditatē et vntū bñte
penetratū ad pfundū et absterfū et attractū būditatē

et ad exteriora: cum b' et q' resoluat poros mēbri apiedo.
¶ Et ista qd ē itēia fca ex farina fabaz et ordci et lupi
z. ordci et aq' cineris et cū syrupo acetoso qd fit ex melle. bec
n. pbbit apā accidere ab illa cā: cōferūt et qñ accit. Et
b' A. insinuat i illa p'cula cū subdit. Et sili sit itēio ma et.
Et q' manifestū est q' cū i pūctura sit maxie apitudo pue
niedi apta ex aggaratōe būditatē retēte i loco q' talia me
dicamina q' fuit cū syrupo acetoso: et aq' cineris et farina ord
bi et alys deffecānt maxie debet itelligi admiistrari i ipsa.
In apta autē fissura: q' plus accit ex doloris vebemētia me
lius est admiistrare illa q' sunt mollificatiua et cala tpare. et
id Aul. illa p'cula subdit postea. Et qñq' ofert admiistrare
re illud qd est leue et. i. qñq' ad pbbitionē apatis et remo
tionē ei' oz admiistrare ea q' sunt leuia nō foriter exiccati
ua et attractiua: sic sunt empla pdicta. et b' est ipāz magis i
vulnerib' in q' b' idigem' remore de apatis et mitigatōe dolo
ris q' alia itēione: sic sūt vulnere apta et manifesta. pp q'
vires illoz emploz q' ponit vtius est i vulnere nerui bñte
cecitare. et qñ nō est doloris vebemētia: s' pma est reple
tio būditatis in neruoz: qñ idēnter in qñq' vulnere ad
miistrari oz sic qdā faciūt nō dīstinguetis i dicitis accētoz.
¶ Dīc q' pmissis faciliatū est itelligere ista Aul. dicit q'.
Et qñ et. cū alys faciliatū itelligit q' sit vuln' discopru
est q' nō oz ponit i. q' pūtfaciāt: sic ite ad ptes: et i cir
cuitu. qñ aut est pūctura possūmus apponere vebūq' q'
ibi nō tūmēmus: ex ipso accidat neruo pūtfactio: sicut
deñ est pūsa ante Hal. Et sicut et ista Aul. insinuat. et cum
oleo onfacione pzie. Olei onfacionē de oleo oleoz fit ex
oliuis et pñis nō pfecte maturis. sicut apparet per Aul.
et canonē. cā de oleo. modo hoc oleus ipm aliqua calitate
picipiat: modica. et qñ it mitigatū doloris: et cū bec etiā
mollificatiū est abiq' hoc q' bumectat subas neruoz: ipz
siccitare aliqua picipiat et stipicitate. et ideo dixit Aul. qñ
in ipso est stipicitas: quasi per hoc Aul. volēs inuere. quod
participat aliqua stipicitate nō sic bumectat: qñ bumec
tatio est cōtraria substatie nerui. Item et etiam stipicitas
adiunat inquantū s' alig' pbbit fluxū bumoz ad locū.
Intellige tamē q' nimia stipicitas esset mala ppter pstri
ctionem quam facit in pōis. et ideo dicit in fine. Aul. q' se
des dolorē ipoz: cum aliquo subtiliū partū in quo nō sit
stipicitas: aut saltē q' nō supfluat. ¶ Secūdo itelligit q'
oleū qd admiistrat nō oz esse nimis debilis calitatis: qñ
hoc nō est sufficiens. Unde i. Aul. dicit oleū onfancius
nō itelligas q' hoc oleū onfancinū fiat ex oliuis multum
acerbis: qñ efficit nimis pontici et frigidū. sed itelligas q'
fiat ex oliuis viciis maturitari. ideo Hal. de ige. sani. di
xit. Sed locus ex oleo fomentē monstrās q' oleū fridūz
corpis poros opilat et calz dissoluit et apit. figidū est oleū
pōticūz illa dabile est. ¶ Itelligit q' oleū qd admiistrat
figdē admiistrat pncipal' q' sedatio doloris: tūc nō debet
esse nimis calm neq' vntus. hoc n. magis sedatiū doloris
exūit. Si aut nō solū grā būius admiistrat: sed etias grā
dissoluēti et aperiti. sic dicimus q' in pūctura tūc amplio
rio debet esse calitatis et vtulitatis. et hoc est qd Hal. dicit
etiam ibi. bonū est aut vt sit duoz vel trium annoz: eo q'
magis q' recēs dissolutiū est. vnde quāto vtulitatis
dissolubilius erit. dolorz tamē nō adeo mitigabit. Et de
illis que admiistrant sunt emplastra et. itelligit q' ista em
plastrā vt deñ est maxie cōueniūt q' cōuenit remorio
apothematia cōringētia plus ex aggaratione retēte bu
miditatis in neruo abiq' magno dolorē sicut est in pūctura
ra. aut aliquando sicut est in fissura manifesta in qua ner
uus est repletus humiditate. ppter quam etias videtur
tendere in putrefactionem. tūc enim maxime illa conue
niunt. quēcūq' alia que dicit manifesta sunt ex predictis.
¶ Deinde cum dicit,

C Et nō sedes dolorē eorū cum aqua calida oīo imo cum oleo subtilissī partū in quo nō est spicritas cala vsq; ad terminū nō supflūū: calim enī supflūū et fridū nō pueniūt ei.

C In pre ista Aui. ostēdit qūa sunt medicāmā que nō pueniūt ad sedationē doloris eorū: q. n. dixerat q. debent ēa q. calefaciūt et molliūt. vult ostēdere qūa molliūia pueniūt. nō. n. pueniūt molliūia pure humectāria sicut est aq. cala: qm̄ illa putrefacerēt subas: neriū. s. debet esse molliūia q. ad ficitatē vel humiditatē tpatā declinet sicut est oleum calim subtilissī partium: in quo tñ non fit supflua ficitas.

C Deinde cum dicit. **C** Et multoties qdē ttingit q. vulnus iā appropinquat sanitati et nocet ei frigus et fit vehemens dolor et redit lesio: quare fit necessarium vt succurrat statim cum sedatione et cū oleis calefactis embrocando cum eis.

C Id qd dixerat ostēdit ex eo qd experientia vt ttingere. Dixerat. n. qm̄ oīa medicāmā debēt neriū sub actu calitatis appropinquari. et q. vehemēt caneant a frido: ideo ostēdit quā fridū nocet neriū: et quomodo id nocumen tum remouetur per ea que calefaciūt et manifestum est id quod dicit ex predictis.

C Q. si neriū ille fuerit discopertus et fuerit incisio in longitudine: tunc stude vt coopias ipsū carne et pone sup ipsum medicinas pūgitinas quas diximus. Et stringe ipm̄ cū pānis longis strictura colligēte et aggregāte semper rem in agnam loci sani.

C Cum docuit Aui. modū curatōis vulnez neriū: in gñā lo. ostēdit i gñā qūa vult debēt ēē medicāmā neriū. p. pre ista docet Aui. modū curatōis vulnez neriū: in spālī fm̄ oīneritātē vulnez que sunt in eis. fm̄. n. q. est diuersa cā et est apta accidere apa et spāsum in vno mō vulneris fm̄ hoc diuersificat curatio. et est fm̄ q. in vno mō vulneris est maior suspitio: et in alio mior. fm̄ et hoc diuersificat modus curatōis. et sic pcedit. q. in pma pre fac qd dēst est. 2. ponit quosdā casū q. obfuarī debēt in admistratōe medicā minis talū vulnez. 2. ibi. (Et oz vt obfue) pma in tres. pponit curā vulnez facti in neriū qd est apta fistula fm̄ lōgitudinē. 2. ponit curā vulnez facti in neriū qd est apta fistula fm̄ latitudinē. 3. ponit curā vulnez qd est pūctura. 2. ibi. (Si autē disrupat in latitudine) 3. ibi. (Lū gēst i eo strictura et) Circa pma pte itelligē q. iste modus curatōis nis que ponit dē itelligi fieri qm̄. s. nimis securi ne accidat apa: et qm̄ etiā sedata est doloris vehemētia. tñ q. in vulnere isto nō est multa suspitio ppter ea: q. in tali vulnere non acit multa lesio i neriū: sic dēst ē pus. idcirco Aui. solū ex pssit modū curatōis q. debet vulnere rōne vulneris vt ē scū in neriū. 2. itelligit q. dēst pone sup ipsum medicinas pūgitinas qd dixim⁹ q. B si oz itelligi sicut sonat suplicies vobz: q. dēst ē p. q. oz caueri medicāmē pūgitinū et mor dicatū in vulnere neriū: et pūpue q. neriū dīlcoopit est. s. exponē q. aut p medicinas pūgitinas ite itelligit medicinas excitatias vehemētē: qm̄ tales medicie cōpētūt in vulnere neriū respectu vulneris facti in mēbro carno so. q. neriū est siccior mīto plus q. caro. Aui. itelligit q. admistrēt medicie pūgitinē nō solēdē cōmīte cum eo qd remouet modicationē ipsaz et reduct eas ad tpatum sicut est oleū sic supra dēst ē p. ca. Et stringe ips et. hoc. n. est dēst stringe B vulnus cū ligamēto qd reuoluat sup magnā pte loci sani. Quō autē ista ligatura fiat q. fit ad

icarnationē dēst est supra in ca: de cura vīce: et ē caplo de qualitate ligādī vulneris: vnde hic non est necesse repetere. **C** Deinde cum dicit.

C Si autē disrupat in latitudine tūc necessarium est suere ipm̄ et non cōglutināt.

C In ista pte ponit curā vulneris qd est apta fistula facit neriū per latū. Et duo fac. pmo ponit modū curatōis illius qd fit i neriū p latū ex quo in toto neriū icidit. 2. ponit modū curatōis p latū in quo neriū ex toto nō icidit. 2. ibi. (Et q. pperat res) Circa pma pte itelligē q. iste modus curatōis que ponit p fuitiōne vulneris ē dūcienē vulneri in quo ex toto icidit neriū. dēst. n. Sal. 6. de ingesta. dēst est pus q. si neriū sit ex toto icidit et sepat eger nullā suspitionē et timorē debet. ppter ea arabit illud vuln sic curant alia vulnera simplicia p icarnationē et fuitiōne. mēbz tñ qd mōtū recipiebat ab illo neriū ipm̄ pdit. et iō glofa dēst Aui. Si autē neriū disrupat in latitudine: supple ex toto tūc neriū est suere ipm̄. nō itelligit neriū: q. neriū nō fuit: q. nō est vniūb p fuitiōne sic caro pp modum sube que bz. Sed exponē neciū et ipm̄ suere. i. tale vulnus. et si nō supple fuit non cōglutināt. i. nō icarnat B vulnus. nō. n. in tali vulnere pp multa separationē ptiū et distantia q. fit in ipso qm̄ icidit neriū ex toto pp multa tctionē ptiū neriū q. dēst hūnt est potē fieri icarnationē solū cū mō ligature. s. oz suere vt pres idē meli⁹ possint pducī et seruent pducit. et id si nō fiat fuitio nō cōglutināt. s. trāsibit in vīc qd postea dīstabit tpe lōgiō et solidationē. Vel pōt exponi q. si nō fit B non cōglutināt. i. neriū icidit: q. si B velit dicere q. tale vulnus oz fuit. qm̄ p fuitiōne pres neriū icidit melius adiūce vniūb. vñ in corpū in qd pōt restaurari. vñ solo ptiūitatis i neriū p fuitiōne talis vulneris poterit pres neriū vniūb. Si autē nō fiat fuitio: q. pres iste mīta adiūce dīstāt pp tctionē ipsaz i vniūb adiūce. et isto mō legēdo nō bfer B nō licet nisi i gñūdā corpib⁹ puer lib⁹ exites in ea te puerilis sic supra dēst fuit in ca: de vulneris. nam et in alijs corpib⁹. et si suat hoc vulnus: tñ solo ptiūitatis i neriū non vere restaurat. **C** Deinde cum dicit.

C Et si q. pperat res et times putrefactionem succurre qm̄ tibi est possibile. Qd si apostemē et adueniat frigus: pueniet ei spasmus: et putrefactio cōtrahit mēbz: quapropter nō opz vt icarnetur caput vulneris: neq; colligatur nisi post sanitatem.

C Ponit Aui. modū curatōis vulnez qd fit p latū qm̄ nō ex toto neriū icidit. et dēst. Et q. ppar res et. i. q. qm̄ vult et tale q. ad ips pueniat euē rei. i. lapatis et repletois mīte i neriū pp vehemētē dolorē. et ex B et timent ne accidat putrefactio i neriū pp humiditātē attractiua repleto neriū. q. B qdē timent: sic supra appuit i vulnere neriū qd fit p latū qm̄ nō ex toto icidit neriū succurrere qm̄ potē est. tūc tēde pus ad ea q. pbiēt aduēti: istoz sic i tali vulnere nō oz pcedere statū cū bis q. icarnat et adiūm ptes vulnē rias. s. p oz pbiēre aduēti: istoz vt remouere ipsa si icidit appere. q. p q. si apat. i. tale vuln et adueniat ei frigus et putrefactio 2. ibi mēbz: pdit modū fuitiō: q. qd adueniat sibi illa aut ex toto iterant: sic si putrefiat aut neciū ē nos ex toto icidit vt pbiēam aduēti spāsmi: sic dēst fuitiō in ca: alio. becāt et q. q. remanent mēbz: 2. ibi sine mōtū. Et iō subdit Aui. Quapropter nō oz vt icarnēt et. nisi post sanitatē. i. nisi post latū san et tot ab illis accitū q. supletioz sunt q. fit ipm̄ vuln. **C** Deinde cum dicit.

C Lū ergo est in eo strictura amplius: qm̄ illud pducit ad putrefactionē vulnēbz per illud qd

*Modi curatōis pueni
Et tūc q. rōne pueni
Colūmna vniūb
vulneris rōne
aut hūnt.*

*A. Cū pma mian nō pte
mīst.*

Tractatus .III.

aggregat in eis de viris ⁊ alijs: ⁊ cum hoc do-
lor sit vchemens: quare nō oz vt icamef oio mī
postq̃ cꝑicat ꝑccatōe decenti ⁊ securitas sit
et cūmi apare ⁊ putrefactōe. Et pper illd oz
vt soluat strictura sup medicamen ⁊ medica-
men vt festinet ex alio. Et fortasse soluit i die:
aut in nocte bis: aut ter. Et fortasse est necessa-
riū vt facias illud iterū in nocte illi⁹ dici: aut die
illi⁹ noctis si fuerit in lōgitudine: ⁊ pꝑic qñ illic
est modicatio. Qz si nō fuerit tūc necessitas il-
lus crit minor ⁊ sufficiet bis facere illud. ma-
ne ⁊ vespere.

In vultu
non in an-
gustis
desiderium
ita absque
latio
gratia
est

¶ Et oportet vt obserues in medicinis eorum ne calefaciant vltra q̃ sit necesse neq; abbeueit in calefactione necessaria: ⁊ similiter in absterfio ne ⁊ epicatione ⁊ in cōtrario vtriusq; ¶ Cuꝝ ergo videris quod iam calefactū est: tūc ifrigida ipsū. s. memboꝝ cuꝝ mensura que minuat additionē ab eo quod est necessarium. Et quādoq; expeririꝝ cerata facta cū enforbio sup crūb hominis sani similis ifirmo in complectione sua ⁊ ipsius forma ⁊ cōsiderat an supfluant in calefactione eius an nō calefaciāt ipsū in aliquo de quo sit curandū: aut calefaciāt ipm calefactiōe repera: ⁊ tūc fm illā quāritate postea administrant super ifirmū: ⁊ expeririꝝ super ipsū si cūdo. verū vꝝ experiant super aliū de illis q̃ simulantur ei in primis est melius vt non sit necessaria in experientia eorum super ipsum alteratio plurima.

¶ In pre ista ponit qđd canones obfuados i admistratōe
medicaminū i vultu erib' neruoz. ⁊ duo faci' pōit ponit qđd
dam canones spales circa admistratōe medicaminū qđ
spāl admistrant i pūctura. ⁊ circa admistratōes ēd medicaminū
qđ admistrant i apta sifura. ⁊ ponit canone gñāli in
oi vultu neruoz circa admistratōes cuiusdā medicaminū
spāl. ⁊ b'z. (Et de eo qđ rectū ē). ⁊ p'ia duas. pōit
quēdā canone ē circa admistratōe medicaminū i ponit
i pūctura. ⁊ ponit qđd cañ. circa admistratōes medicaminū
qđ ponunt in manifesta sifura. ⁊ b'z. (Et cū hoc totū).
p'ia i duas. pōit canā. qđ obfuare oī vultū i medicaminis
qđ ponit in pūctura. ⁊ docet corrigere pctū qđ aliqñ
stingit ex apporizate medicamis circa B. S'cdo circa B.
ponit expētiā quādā p qđ docet cognoscere puenitā ⁊
inconueniētiā talē medicamis qđ apporizat. ⁊ b'z. (Tūc
explūf. cerota ⁊ q. Que dicit i bis pūf. manifesta sunt. Tūc
⁊ c. Et nrm pponit verba que per se possunt intelligi ex
ponere. ¶ Deinde cum dicit.

Vulnerus nervor

Et cum hoc toro cum nervus est discoloratus
et vulnus amplius valde non suffert aliquid valde
calidum sicut encozibum et sulphur et eis similia:
non idiget medicamine qd est sicut tunia: et ite
medicamine facto et calce abluta ablutione vlti-
ma in boza vna. Et os vt fit oleum qd admi-
nistretur in ceratis eius: et c^olimentis sicut olei
rosa. et myrrini qd non terigit sal. et glutinum itez
qñ admistretur in istis medicis os vt fit ablu-
ti. et mel itez os vt fit ablu-
ti. et tunia os vt fit ablu-
ti. et os oio vt fit in eis de acuitate et mor-
dicatione. Et si fuerit in eis spicificas parua et cura-
tione discolorati: h^o et s^oture resoluitur sine mor-
dicatione et p^opic qñ firm^o debilis op^oonis.

[illegible]

Certebra itaq; digniora elogiari a frido ⁊ a quo
 sitare ⁊ verositare vel vniuersitare ⁊ eis filib;
 sunt cū sunt discoopra: nō. n. est cor nouimen-
 tus in discoopro cui obuiat ⁊ qđ ledit sicut est
 cor nouimēti in eo cui nō obuiat nisi paz ⁊ nō
 obuiat nisi cū qđ cōtinet ipm ⁊ ipm sequit: ⁊ si
 nō fuerit circūlatio tūc fm qđ diximus.

C In preſentia dñi, ponit alii can. circa ea q̄ eis nō pueniūt.
iſte canō ex dictis iſer. Daniſeſti ē. n. g. ea q̄ ſūt noſti-
ta neriſ plus nocēt aſ ad ipſos immediate pueniūt i eoſ
p̄agūt q̄ qñ nō pueniūt ad ipſos immediate nūc aūt qñ neri-
ni ſi diſcepti b̄iſ accit citi. nō aūt ſic qñ nō ſūt diſcepti
t. q̄re x̄c. b̄iſ qñ vult dicere x̄c. Ad ſubdit. Et ſi nō fuerit
excuſatio nō referē b̄iſ ad ſua q̄uoſa. ſi referē b̄iſ ad vni-

P 3

et uoluit ad oleū. vii. exponere. Et si nō fuerit excusatio: sup-
ple ad admistrādū oleū. s. pp. dolosē aut pp. subtiliare me-
dicā: res p. qd. dicitur supple admistrat. q. cū admistrat
in circuitu mebrī vñnerat qñ admistrat grā sedatōis dolo-
ris: aut admistrat pmi xtu cum eis q. resistit qñati hūme-
tanti qñ admistrat grā alteri iñterōis sicut dñi fuit
in pmo caplo. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Q. si fuerit illic virt. aliq. in creatione tñc non
erit malū si admistratres trociscos de colotar: et
trociscos andronij et passiu cum vino cocto:
aut cū oleo: in bycine qd. cum oleo subtili: sed
in estate cū oleo ro. et tñs et glutinum alborij
et albezard cum quātitate minore q. de medi-
cāis discooperit.

¶ In pre ista Aui. ondit ad q. medicāis licitū ē trāscēdere
qñ qñm. alia epicatoris. aut absterfione. et dñc. Q. si fuerit
illic virt. aliq. in curatione B. est dicere si in mō curatōis nfe
fuerit nēcia vñ. i. fuerit nēcia fortior vñ. vt. q. sit nēciū for-
titer excicare: vt. p. p. q. vñ. est in mēbro siccor: i. corpe
sicco. et cū hoc sunt ibi humiditates multae aut nēciū sit for-
titer abstergere: pp. eādē ē cām nō est malus rē. q. d. tñc si
qñis excitationē vebemēte potes puenire ad admistrādū
trociscos de colotar q. sunt trocisci qñt filari in vñte em-
plastrū qd. dñr dyapalma trociscos andaron. Si aut qñis ve-
hemēte absterfione potes admistrare passiu coctus cū vi-
no: aut cū oleo. vñ oleo oliue in bycine. et oleo ro. estate. q. a
pp. calitatē aeris idicat vt nō sic oleū calz admistrat. Aut
potes admistrare tñs et glutinū alborij. i. tēbētina et albe-
zedar. i. galbanū cum qñtate mōri qñt medicis discoopit.
q. d. admistrat illa in mōri qñtate qñ alle. medicine q.
dicte sūt cōpetere vulnerib. neriū discoopit. et h. i. q. vt di-
ctū est neriū cū ff. discoopit nō sic suffert medicamā for-
tior: i. si pueniunt ad aliq. admistrādū q. sint aliq. tñla for-
tia debet admistrari in modica qñtate vt non accidat ex
eis modicatio et lesio in neruo. illud vulgō dicere Aui. i. hac
p. tñs obfure loquat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de eo qd. rectū est qualiacq. sint vulnera
est vt ponat super medicamē methabazalenis
infusus in oleo.

¶ In pre ista Aui. ponit quēdā cāñ. gñale: qñt ad admistra-
tionē aliē medicamīs qd. cōpetit i vulnerib. nernop. oib.
Lā aut qñ illi medicamīs pueniētia est i qñ vulnerē siue
sit pñctura siue fissura est: q. saltē in pñ: bonū est itēdere i
qñs ad mitigationē doloris. p. p. q. vulnera nernop. qñ-
ciaq. sint et ap. p. q. dolor vebemēs. Tñc aut p. medicamē
qñt est mitigationū doloris cū sit medicā calefaciēs tpatē
et molliētiū aliq. tñla: talia aut sūt mitigationia doloris sicut
bitū est pus. pp. qd. illud medicamē in pñ: admistrare ē cō-
ueniētiū qñq. vulnerē qd. qñt sit illud medicamē. Mē-
rabazalen id est lane suide vell lane vñp. quod idem est.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Et sicut neruus discoopit ē dignior alijs ner-
uis vt alleviatio fiat in eo: sicut ligamēta que na-
scuntur iter ossa sunt figuraz dignior vt opet su-
per ea cum medicamīs forti. et ligamēta aut que
pnuant cū lacertis sunt iter vñasq. res.

¶ In pre ista Aui. cō. posuit mōs curatōis vulnez nernop.
pñbedō sub neruis chodas opat mōs curatōis vulnez
pñbedō ad vulnera ligamētōz. et cū B. ondit q. est modus cura-
tionis vulnez qñ in illis accit. et p. qd. dicit ex bis q. dñc sūt
pñ. Ligamēta aut q. pñnant lacertis sūt oio iter vñasq. res
i. iter vulnera nernop. et iter vulnera ligamētōz q. pñngūt ossa

aditū: et sic ē modus medicamīs eoz est mediū: totū
hoc qd. dñc manifestus est ex bis que dicta fuerūt circa
finem pmi capli. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et de vulneribus a quibus necesse est magis
elongare aqua est vulnus nerui: et similis frigus
quāuis minor: tñc est de rebns nocibilib. vñs
ei: et oleū iterū nocet: et non est nisi apud sēda-
tionem doloris calin. Et non oz vt abluat vul-
nus neq. cū aqua neq. cū oleo: imo sollicitus
sis vt abstergas humiditatē cum panis: aut la-
na in fine lenitatis: neq. etiā cum vino cocto ni
si sis securus a nocumēto humiditatis eius. Et
qñ exigit aliqua egritudine vt sup ipsam ponat
et ppie sup illud qd. est discoopit oleū: tñc oz
vt transeat super ipsū in primis vñi coctum
deinde oleū. Ingt. Sal. Accidit cuidam homi-
ni pñctura cū ferro minuti capitis et disrupa
est cutis et cōtinuata est qñdam neruis man.
ei. medicus ergo posuit emplastrū qd. iam ex-
pertus fuerat in incamēto vulnez magnor
in carne: qñre apar. est locus. Et post q. aparus
fuit posuit desup medicinas mollicates sicut
emplm de farina tritici et aqua et oleo: qñ p
trefacta est manus hois et mortuus est.

¶ In pre ista Aui. ondit qñ medicamā pueniūt in vulne-
rib. nernop. et ostēdit ex dictis qñla marie in eis debet ca-
ueri. et totū hoc manifestus est ex dictis pus. et pñ fac hoc: q.
idē qd. dicitur affirmat qdā expmēta Salibi. et. Ingt
Sal. et. qd. dñc in oib. pñib. pñ. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qñ accidit spasmus ex vlcerebus in eis: tñc
de eo qd. necessariū est si iam stricta fuerit fissu-
ra cutis est vt apiat et admistrat medicinē cō-
serētes illis vlcerebus exiccantes ea subriles val-
de. Et vt sit sollicitudo in hoc vt pueniat ad
pñdū. Et qñ est vulneris disrupio et pñctura
et non est apostema: tñc curatio est curatio lo-
calis. Et opz vt sit fortioris caliditatis et fortio-
ris ericcatōis qñ illd. qd. admistrat sup scissurā.

¶ In pre ista cōponit modū curatōis vulnez nernop. per
quē docuit pñbere ne eis supeniāt accitā molesta sicut
spalm. et apa. ponit modū curatōis p. que docet remouere
ista cū accit. et oio facit hic. q. p. facit hoc. et ostēdit qd. fieri
dñc cū accit. apa. et vñ. (Et cū dolor facit accidere et. In pñ
pre q. spalm. marie accit ex rētiōne humiditatis in ner-
uo que nō pot. resistere ad et. et hoc maxime accit pñctura
ad circo Aui. hūc modū curatōis spalmi applicat ad pñ-
curā. p. q. dat modū pueniētiē curatōis hui. qñt ad localia
que debet admistrari in ipsa. et. qñt ad modū dicit quom
obfure oz. et vñ. (Et oz vt sit et. et. in pñma pte dicit no-
tum est ex pñdictis. Dicit q. et qñ accidit spalm. et. qñ vñ
est disrupio et pñctura. et est disrupio que est pñctura. Et nō
est apa. tñc curatio est curatio local. et tñc solū oz itēdere ad
ea que pueniūt vulneri. vñ vulnus est nerui. nec oz allā in-
tentionē hñc que respiciat accitia vulneris. hoc vult dñc
re. reliquū qd. dicit planū est. Tunc cum dicit.

¶ Et oz vt sit regimē vulnerati in neruis subri-

ostendit quibus
modis in vulneribus
vulnerebus
et in vñs pñs

Modi in vulneribus
vulnerebus
et in vñs pñs
et in vñs pñs
et in vñs pñs

le et vt sit in vltimo subfiliationis.

¶ Quidēdū qualis modus diete cōuenit qñ supuenit vñeri accēs molestu qđ est spasm⁹. vñ. n. eē regimē subtile i vñrio subfiliatōis: qñ tale accēs facit egredindē pacatū mālē in ā pērit dicta vltia tenuis: qñ dñssū est i regimē acutoz: et in pñna picula affoz. Et itelligit q talis modus dietatōis nō solū obfuarī vñ qñ supuenit accēs molestus. vñ ē vñ obfuarī ne adueniat. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et cūz dolor facit accidere apostemata: tñc necessariū est dare cibis: et pñrie qñ vulnera sunt i latitudine: nam nēcia est flobotomia vñe sine sollicitudine et sine timore scitopis: et bigratia: et oportet vt sit strams eius humidus. Et obfueo mēbra. pñpina vulnerib⁹: et inunctione: et similr caput eius et collus et subascellas ipsi⁹ cum inunctione si fuerit vulnus in supiozibus: et similiter pectinē et inguina et pñprie si fuerit vulnus in inferiozibus et parib⁹ cruris.

¶ Quidēdū modū qui puenit qñ supuenit āpa: et oia q dñc sūt nota ex pñdictis si ipsa bñ pñdideris. nō. n. est vñle idē mltotiens reiterare. Sed id vñbz qđ dicit in pñ. et qñ dolor facit accidere āpa. tñc necessariū est dare cibis. talē quez dñxi mus: vt puta qui sit vltime tenuis: qñ et in hoc puenit etiā dicta que est vltime tenuis aut pñpñ qñ sit illi donec āpa se det. vñ nō itelligit q sit necessariū dare cibis: sicut vñ lsa sonare. Is expone vt iam dictum est.

¶ Medie vulnez neruoz et vñcep ipsoz. CAP. III.

Eurū alborin est de meliorib⁹ medicinis vulnerib⁹ neruoz: verum illis qui sunt sicut ifantes et mulieres et cuius completio est vñebemētis humiditatis sufficit quod est sicut glutinū alborū solūz puluerizatum cum pauco oleo qđ ipsum leniat et viscosum faciat si fuerit sicch⁹ et resina loco ei⁹. In illo asit cuius cōplexio est sicci⁹ et caro durior opz vt misceat cum eo ensozibum: et quod est ei simile aut vetus aut recēs aut parum aut multū fm complōnē corporis et eius calefactio nem. Et sit summa eius quod dat de forti recēti. xij. pars kerat aut de glutino alborin: aut ei si mili sit tertia pars kerat: aut eius cum quo misceat. Et qñqz admisceat ei pñer ensozibz de lacte titimali: qñ est mirabile et de asia et de sera pino et de opponaco: et qđ ē debilius. s. bau racb et spuma eius: et sulphur calefactū cū oleo fm quantitatē sordiciei balnei et flos lapidis albus et omne attractūsi humiditatis ad exteriora et dragatū iterum et cinis purgationis eris et cōglutinatio aurī: et fortasse non repit in pñncipis vulnerum neruoz nisi fermētum et administrat et cōfert eis et attrahit ex pñfundo attractione bona: et multoties tuat cum sorditie vasoz apum cum non est pñsens ensozibum: aut farina solij cūz aqua cineris emplastrata: et admistratio glutini alborin est melior res cum qua incipitur: et post ipsum sicut emplastrum

basilicon confortatum cum eo cum quo oportet vt confortetur de illis que dicta sunt: et fortasse pñmiseretur cum ceratis et calefacit ea. et oīz vt sit ablutū: et quod eo melius est: est illud qđ est ablutū cūz aqua maris in sole calido et quāto plus abluitur sit magis tuatiūz. Et de medicinis bonis est medicamen Gal. compositūz ex cera et ensozib⁹ et pñce et oleo grosso et de vñno quozqz sit pars media et de oleo ps vna: et olei balsami cum subtilitate sua non est multe calefactionis: vñco pñprie velocitatem sue resolutionis. Et cum vulnera fuerit gauzatura: aut pñctura et non associatur eis apostema neqz putrefactio: tunc oportet vt administretur emplastrum cum ensozib⁹: aut fimo columbino: potatur in corpore subnolice ensozibum et in spīsiore finus colūbini: et adde et minue fm q vides de dispositione corporis et eius forma: et dilata si sunt stricta. Et scias q medicamen quod necessarium est in gauzi necessariū est vt sit fortius eo quod est necessarium in scissione. Et cum accidit in vulneribus putrefactio: tñc serapinum est bonum et farina berbi: verum cum accidunt apostemata: tunc farina ordei et farina fabarum et farina berbititerum que iam decocte sunt cūz aqua cineris: aut aqua pñra in qua sit virtus serapini. Et cum vides vulnera ad sanitates peruenire non timeas tunc administrare desuper vinum coctum: oportet ergo vt administrēs medicinas iusulas in eo: deinde calefac ipsum et accipe ipsum cum pñis iusulis et stringe desuper.

¶ Prius Aui. posuit modū curationis vulnez neruoz. In parte ista in speciali ponit medicamina simplicita et composita que sunt conuenientia eis fm pñdictas intentiones. et diuidit pars illa in duas. in pñma parte ponit medicamina que sunt cōuenientia vulnerib⁹ neruoz: et rōne vulnerū: et rōne accidentiū pñquentiū vulnera. in secunda parte narrat in spāli quāda medicinas fm dicta Gal. que administrant i his vulneribus rōne accidentiū supueniētū eis. et ibi. (Ias scit ex eis que pñmissus ē). Prima pars diuidit in duas. Primo narrat medicamina que sunt conuenientia eis duz sunt in suspitione. secūdo narrat medicamina que conueniunt eis dum pcedūt in viam sanationis. et ibi. (Et cū vides vulnera ad sanitates ēē). Prima in duas. pñmo narrat medicamina que cōueniūt vulnerib⁹ rōne ipsoz vulnerū. secūdo narrat medicamina que pueniūt vulnerib⁹ cum in eis iam supueniūt accētia: vt puta putrefactio: aut āpa: et pñce pue qñ illa pñgūt ex retētiōne humiditatis in neruo vulnato. et ibi. (Et cum accidit vulnerib⁹ putrefactio) pñma in duas. pñmo ipse narrat medicamina diuersa puenientia vulnerib⁹ neruoz fm diuersitate corporis: fm diuersitate vulnez. In scōa pte in gñali docet distinguere iter medicamina que pueniūt i pñctura et medicamina que pueniūt in apēta fissura: vt pñ hoc sciamus q medicamē qđ ponit est pueniēs in pñctura: et q est conueniēs in fissura. et ibi. (Et scias q medicamē qđ necessariū est) pñma pte posset diuidi in tot ptes quot sunt medicamina que ponit: et patent.

geret oleū grolūm. p oleū aut grolūm itelligamus nō ē
lonatvocabulū oleū grolūz partū. qđū aut vītū ē ficut et
oleū purrefa oleū ponit fridūm. qđū illud oleū ficut appa
ret ponit in medicame qđ ē conueniēs penitus: vť ap
paret per ea que ingrediūt compositionē bñius medicē.
Oleū autē qđ in bac pōitēz dē effe calū penetratiūm z
exicatiūm. ppter qđ dīces qđ per oleūm grolūm itelligit
zū. fēcē oleū oleū vť Scēpio ponit in fuo libro de ſim
plicibz in ca dē oleo. tñ qđ ē calefactiua z exicatiua
z reſolutiua z mētiens in vūlnerb corpōz. ſiccoz aut per
oleū grolūm itelligit oleū vetus. Nam oleū qđ vetuſius
ē it grolūz. tale aut oleū. ſ. vť ē tñ mētiens in pūctura: z
admiſtrari ſūz medicis que ponunt ad pūcturā z ppter
rea Scēpio in paſſigato ca dicit. qđ nō hēb oleū vetus
z indigēs ipſo coque oleū donec fiat ficut mel z vť crepi
o. vť ē et ficut vť veteris: pp qđ oleū per igrolatiōnē ta
ta a calo ſim effiat vītus fortioz. z iſto mō vť bīc itelligi
gere oleū grolūm. qđ itelligit oleū qđ igrolatiū ē et xanti
quitate aut oleū qđ factū ē grolūz p excoctiōnē: vť et
in hoc afflēt oleo antiū. oleū nō qđ ficut grolūm eff: calz
z magis apitiū z magis defecatiūz vť et ē et ficut vť
z penetrare ad pūndū. oīa aut bīc pueniūt medicamī
na qđ admiſtrari i pūctura. z iſta vť ē et i pūctiōe per ea qđ
ſubid. z oleū baſami qđ ſubtilitate ſua zē. z vult dicere qđ
bonū eff accipe in tali medicamīe qđ z calefacere oleūm
qđ ē ita grolūm. qđ oleū qđ ē multū ſubtile in ſubſta
to qđ ſit mīſe calitatis i vītū ſic oleū baſamitiū tale oleū
qđ velocius euaporat z reſoluit ipſū i ſubſta mēbro pp ſub
tilitate nō multū calefac. Et ppea qđ qđm vť mīſa ſit i
calefactiua in medicamīe melē admiſcere ſibi oleū grol
ūm illo mō: qđm ipm nō ſi reſoluit ſm ſubz. ſz vť ē et plus
pūat in mēbro. z pñs tale amplius calefac. z bec eſt et
iſterio zū. et ſi vulnera ſiūt agueſcēt p. i. pūctura aut
p. i. tērgamīz. i. pūctura ſtricta: z acit vūlnerb pūre
factio: tē ſerapīnū eff bonū: qđm ſerapīnū calitatis z abſter
git i pūrefactōz remouet z ſaria et ozo bī exicatiua et
bēmet. Uerūm qđ accit apata zē. illo qđ magis reſer
ad apotemata que accidit et retentione humiditatis in
neruſio: ſicut apparet et dicitis pūte. ſi autem cauſa pūpū
lirer in hoc eff doloziūz poſuit procedere ficut ſupius
dēn et cūm bīe que doloziūz mitigatiua exiſtat. alia qđ dē
zū. iſto ca. ſatis nota ſiūt.

¶ De apatib⁹ que acciūt neruis vulneratis. CAP. III.

Tali scitur et eis que pmissimus te scri-
fecimus et canone curationis nepo-
rum qs sit modus curationis asper-
matum que accidit eis cum vulnera-
tur: et oportet vt iteremus illud explanado. Si
co ergo illd quod Sal. dicit in libro catagenia.
Ingrt. Cum accidit in vulnerib' neruoꝝ ⁊ me-
broꝝ neruoꝝ flegmon: ⁊ flegmon est fortis
inflamans valde tūc opz vt administrent in cu-
ratione eius medicine facre cum aceto ⁊ lapidi-
bus mineralibus quas dicit: ⁊ plurimū eoꝝ est
in tractatū fecido catagenia: quaz vna bec est
ʾrk. calcaids. 3.i. ⁊ quarra. ⁊ dragari. 3.ij. ⁊ cer. 3.
quarra ⁊ scezie plubi. 3.ij. ⁊ 3.ij. ⁊ corici. 3.ij.
ris. 3.i. s. bezard. 3.i. ⁊ cere. 3. viij. ⁊ oli. 3. ij. ⁊ ace-
ti fortia lib. ij. ⁊ quarrā ⁊ cerant medicine sicce
infundant cum aceto. ⁊ diebus ⁊ soluant ea q̃
solunt ⁊ infrigident: ⁊ misceant omnia in ol.

Tenebuntina
 et malis
 madi
 vultum
 in

Regina.

Empth Basilico

Tractatus .III.

la z misceant motu exquisitissimo donec equentur: z oporet vt dissiliet super membrum infirmu ex oleo bis aut ter in die. Et cum ponit hoc medicamen desuper oporet vt ponat super ipsu deforis lana la infusa in aceto et oleo calefactis equali caliditate. Ha non est aliqd nobis illius oino nervis infirmis neqz deteri sup eos illud qd est frigidu. Qz si necessariu sit emplastrare ista mebra in dispoſione emplastro facto cu aceto et melle et cinere. tunc opz vt emplastru sit coctus et vt sit farina emulsa farina bet bi. Si asit non fuerit tibi pſens tunc administra farina fabaz: aut ordet.

In isto capitulo sicut dictum est Auicē in speciali ponit quasdam medicinas que possint sunt a Halic. que conueniunt vulneribus rōne accidentiu qd superueniunt aliqui nervis vulneratis maxime at illa accitua que superueniunt nervis vulneratis maxime videntur esse duo aut apha calm aut esse putrefactio accidentis eis. a apostema molle generatur ex aggregacione humiditatis in nervo molliciano sub instantia nervi z faciendo ipsam cadere in putrefactione. ppter qd Auicē duo facit. primo narrat quedā spalia me dicamina que veniunt vulneribus nervoz: quando in eis accidit apostemata calida. secundo narrat quedam medicamina que veniunt vulneribus nervoz: quando in eis accidit putrefactio aut apostema in quo laxatur et mollicatur substantia nervi z tendit in via putrefactionis. z ibi (Qz si necessariu fuerit emplastrare) Circa primam partē intellige qd illud medicamen qd ponit Auicē. hic. politus est a Halic. catagenis. in libro composita: medicina: qz debet administrari in vulnere nervi quando superuenit calidus apostema inflammans valde. non immediate super nervu. timor. n. esset valde de modicatioe ipsius: sed debet poni sup officiu vulneris extra: quonia desiccaturus est vt conuenit coſpectio nervi z ratioe aceti infrigidatiu etia pbiens apostema: qz ad tale apostema coſequitur dolor: idcirco debet fieri inunctio in circuitu mebra cu eo qd est molliuū z sedatiuū doloris mixtu cum eo qd pbi bet in flammatioe sicut est oleu oliue comixtu cum aceto. z ppter ea subdit Auicēna. Oportet vt dissillet supra mebrum in firmu ex oleo bis vel ter in die. z sic debz exponi. Bezedar. Igalbani. In secunda parte Auicēna. dicit qd si necessarius fuerit emplastrare illa mebra in dispoſitione apostematis: qd sic debet exponi: qd si fit necessarius emplastrare membra hec in dispoſitione. putrefactio aut in dispoſitione apostematis qd continet ex aggregacione humiditatis mollicatio z laxatione substantiam nervi z facientiam tendere in via putrefactiois. tunc n. bonu est emplastrum factu ex farina otobi cu aceto z melle z aqua cineris que adinuenit coquant ex vniat virtus eoz. hoc eni emplastru defecat humiditatem: remouet molliciationem relaxationem factam in substantia nervi z putrefactionem etiam tollit. z hoc omnia debet intelligi dictum Auicēna. sicut etiam. a bec omnia satis manifesta sunt ex his que multotiens dicta sunt in capitulo predicto de curatione vulnerum nervoz.

De attritōe nervoz z coſtione.

CAP. V.

Am nervis aduenit attractio: tunc si non fuerint cu eo vulnera neqz apha ad hoc curat cu eo qd sedat dolorē. z sicut qd accidit apha. tunc non curat ipsu

De attritōe z torsione ner. 117

cu eo qd rūpit sicut aq cineris z filia: imo curat ipsu cu sedantibz dolorē. z sicut qd vt embrocatō mebrz cu oleo calefacto embrocatoe cōtinua. z sunt in virtute illius olei molliciano z resolutio. z de oleis bonis in hoc est oleu aniciniū. z oleu de alachoen z olcu de ruta. z sicut emplastra puenientia ad illud. z sicut malmauscu ē mirabilis cu terit z ponitur sup nervos tritos. z caro vernieriaz ē mirabilis. z foras se curatur cu cepe bis cocta. Qz si fuerit illic apha. tunc regimē in sedarōe aphas eius est vt admistret desuper cōgelatus vne cu vino z pauco aceto z oleo cu quāritate cōuenientē z calefiat cum equalitate. z submergat lana sordida z pprie lana isopi z ponat desup. z si fuerit hec lesio in sicutis. sic illic est meli? vt sedet dolor z ponat medicamē forius z cōpositu cu eo qd inaturat z resolut: sed cu stuporitate temperata z opponat p id apha z nō addat in eo. z cōsidera in dolore z apha z inirede ad id ex eis quod est vehemetiozis intentiois. z qd nō est dolor tunc perfora z administra id qd est forte sicut aqua cineris z aceti z vini itez. Et qd apha plongatu est. sic pforta medicamē factu cum aqua cineris: z qd sit cu sordidic balnei.

Superius Auicēna docuit modum curationis solute continuitatis accidentis in nervis que solutio continuitatis est manifesta fissura: qd est inter attritiones z torsiones que appellat vulnus. modo in parte ista docet modum curationis solute cōtinuitatis accidentis in nervis que solutio continuitatis nō est solutio manifesta que fit manifesta fissura. z hec solutio cōtinuitatis dicitur attritio z contorsio. Est autem differentia inter attritionem z cōtorsionem: quoniam fissura extrahitur ex his que dicta sunt supra in tractatu secundo istius quare Sen circa pncipius. z ex his que dicuntur auctoritate Auicē. Sen secunda: pxi mi canonis in capitulo de speciebus solutionis continuitatis. Attritio est quando accidit nervi solutio continuitatis que non est manifesta: sed occulta inter partes nervi. quod eni accidit carni in contusione accidit nervo in attritione. vnde sicut in carne quando contunditur fit solutio cōtinuitatis z multi nervi inter partes carnis que nō est sensibilis: ita z fit in nervo quando attritur. z propterea dictum est supra qd: contusio est accidens lacertis fin medium iporum quod est pars carnosa: sed attritio accidit partibus extremis iporum que sunt nervose: propter quod in carne contusio vocatur in nervo accidit vocatur attritio: sed torsio vel contorsio dicitur quando membrum separatur a iunctura: non tamen separatione integra z manifesta: sed occulta propter extensiones que aduenit ligamento propter quam extensiones accidit commotio ligamenti in iunctura z in eo quod continetur de ipso in carne. vnde accidit aliquamquam separationis. licet non integra separatio sicut fit in dislocatione. Et sub torsione quidem comprehenditur hic quedam dispoſitio que vocatur equamen que est infra torsionem que est dispoſitio in qua solus accidit attritio in ligamento pter qd fiat aliq sepatio mebra iunctura. Et ex B appet qd attritio ē dispo qda qd pot accidere nervis z chordis z ligamē

H m h o 7 d

Gen .III.

CO si fuerint illic in cute vulnera etiā. tunc ne
cessaria sunt illa in qbus sunt exiccatio fortis ⁊

De attritiõe 7 torziõe ner.

Et opz vt caueat in torsione nervorum aqua et non appropinet neq; calida: neq; frigida: immo administrent olea qb⁹ est vin⁹ aromaticorum stipticor⁹ calefacta et specier⁹ cum quib⁹ est hec dispositio.

Tractatus .III.

In parte ista ponit modus curatiois tortionis neruorum. Quid aut sit tortio manifestū est ex dictis p̄us. 2 dicit. Et op̄s vt caueat in tortione neruop̄. intellige hic q̄ neruus nō accipit hic p̄p̄tate q̄ vt ex dictis manifestū est tortio ē p̄p̄tate dīspō ligamētōz p̄iungentiū ossa 2 nō neruoz: sed accipit hic neruus cōter f̄m q̄ alij dicunt. 2 ēt Bālī. 3° de interioribz. Et nerui extēdunt ad tria. neruū chōrdā 2 ligamētū. oīa. n̄ ista p̄nt large appellari nerui. p̄pterea: q̄ oīa mēbra ista similitudinē quandā h̄nt in suba. Exponē ergo in tortione neruop̄. i. ligamētōz. Et nō approp̄imef ei aqua neq̄ calida neq̄ frigida. 2 aqua gdem frigida nō puenit: q̄m aqua frigida sp̄asmatua est 2 non sedatiua dolois: imo puocatiua ipsius sicut dōm̄ est pus. aqua aut calida nō puenit: q̄ mollificat 2 relaxat iuncturā. nūc autēz hec nō puenit in tortione: q̄m vt dōm̄ est in tortiōe est ex tensio ligamētū p̄ quā fit aliqua separatio in iunctura. I3 nō integrā. nō ergo cōuenit id q̄ dīspōnit membrūz ad integras separatiōes. hoc autē est illud q̄ humectat 2 mollit sicut est aqua calida: imo cōuenit illud q̄ cōadunat 2 constringit partes iūcturē cū ligamētō 2 cum hoc habeat virutē aliquā sedatiuā dolois. tale autē est oleū in quo ē virnus calefactiuā. nā rōne hui? ē sedatiua dolois qui in tortione contingit. 2 etiā sit in ipso sp̄itatis. nā rōne huius bz p̄stringere 2 cōadunare iūcturā 2 p̄tes ligamētū. talia aut sunt olea q̄ fuit ex aromatibz in q̄b? est aliq̄ vir? calefactiuā 2 sp̄itica sicut est oleū dī spica. oleū masticinū 2 similia. Et p̄ hoc app̄z dīa iter curatiōes attritiōis 2 tortionis. q̄m aqua calida ad sedatiōes dolois nō est incōueniens in attritiōe q̄ esset sine vulnere. ibi. nō curat de partu3 ymone 2 p̄ticiōis 2 ibi intentio alia sicut dōm̄ est pus. 2 p̄pterea multotiēs aliq̄ mēbz attractū ponimus in aq̄ cala 2 p̄fert vt ad sensus appetitū ipa nō est pueniēs in tortiōe p̄ cām q̄ dicta est. 2 ista est interio3 Aluicēne.

De indicijs neruorum corruptiois. CAP. VI.

Quandoq̄ accidit frustis neruop̄ corruptio. Et est necessarium vt extrahatur: oportet ergo vt extrahatur extractione vene ciuilis.

Cum docuit Alu. curatiōis modū solute cōtinuitatis in neruo. nō docet modū curatiōis quārdā dīspōnū q̄ alij quando p̄sequunt neruos in solone cōtinuitatis cor̄. he aut sunt due dīspōnes. q̄dā est q̄ p̄sequit neruos in solone p̄tinui que est vulnus. 2 illa dīspō est corruptio 2 putrefactio ei? ex toto. vñ indiget vt extrahatur. quedā autē est que p̄sequit neruos plus in mō solone cōtinui que fit in attritiōe magis sicut est aliq̄ q̄ fit duricies multa in neruo accis ex casu vel passione 2 similibz causis. p̄pterea gde Alu. duo facit. p̄mo. n. docet modum curatiōis q̄m accidit eis dīspō p̄ma. 2° docet modū curatiōis q̄m accidit eis dīspōitio. 2° ibi. Doc multotiēs accidit 2c. q̄d in istis duobz capitulis dicit Alu. manifestū est. q̄ p̄ curatōe ipsoz p̄fecta remittit nos ad curā quārdā dīspōnū de quāz cura p̄sa facta est mētiō: q̄m similis est cura istaz 2 illaz. lege ergo litteram 2 intelliges.

De neruop̄ duricie 2 cor̄ tortione. CAP. VII.

Quandoq̄ accidit a verberatione: aut casu. 2 q̄ p̄misi sentit euz eo stu por. 2 cura duritiē neruop̄ p̄ma est curatōi apatū duoz 2 talorbor 2 nos dīctimus in tabulis medicinarū singulariū 2 in ancedotario q̄ neciū est rememorari de medicinis ei?. Et q̄d narrabimus hic sunt medicinē et p̄tē in eo de gb? sunt leues sicut vt sumaf

De egritudinibus ossiū

118

bdellij iudatci pondus. 3. r. 2 infundat in aqua 2 soluat in ea 2 p̄ficiat cū eo quātū ipm̄ est de radice maluanisici p̄titi valde 2 emplastretur cū eo. Et similr radix lilij p̄fecta cum congelato vne. Et itez ammoniacum 2 galbanū 2 cu forbiū aggregata euz fece olei. 2 itez sumaf men almarū 2 fiat emplastrū cū vino cocto. 2 itez medicamē diaglon cum medietate sui de stercore capino est vltimum.

Et patet totum quod dicit.

De rememoratiōe egritudinū ossiū. CAP. VIII.

In ossibus autē accidunt egritudines ex corruptiōe p̄p̄onīs 2 ex solutiōne singularis 2 fractura 2 dislocatiōe 2 putrefactiōe 2 vlcinatiōe 2 excoaricatiōe. Et nos gde3 loquimur de fractura 2 dislocatiōe que indiget restauratiōe post hunc locūz. illas autē que de eis indigent alijs medicis dicemus hic querētes auxilij a deo.

Primus Alu. docuit modū curatiōis solute p̄tinuitatis in mēbris carnosis 2 mēbris neruosis. In p̄te ista Alu. docet modū curatiōis egritudinū p̄tingentiū in ossibus q̄ vtplu rimū p̄sequunt ossa 2 in vulneribz 2 vlcinibz. nāz in vlcinibus 2 vulneribus multotiēs accidit q̄ fit corruptio in osse p̄ quā necesse ē illud os extrahere vel cū opatiōe manuali vel cū medicis: q̄ ergo hec dīspō accidit in ossibus p̄cipue in vlcinibus. p̄tatio Alu. post modū curatiōis que tradidit vulnez 2 vlcēz tractauit modū curatiōis cuiusdā dīspōnē q̄ in osse accidit que fit in ipso cū corruptiōe ipsius. Et ex hoc app̄t p̄pter qd est q̄ ista partes Alu. nō coniungit cū sermōe sequenti in quo tractat de dislocatiōe ossiū 2 de solone p̄tinuitatis accitis in ossibz. q̄m hec dīspō quā hic tractat vtplu in osse cōsequit in vlcinibus sicut ex dictis app̄uit. vñ merito Alu. post sermōnē d cura vlcēz 2 vulnez istū sermōnē in quo docet modū curatiōis q̄m in osse accidit corruptio p̄iungit 2 determinat etā p̄ter hoc hic modū curatiōis fracture ossis in quātum cū medicamibus depēdet. Nā vt sicut modus curatiōis ei? est pueniēs cū mō curatiōis solute p̄tinuitatis facit in carne 2 neruo: p̄pter qd addūc in hoc sermōne ponit modū curatiōis fracture ossis in quātū ex medicis depēdet. in sequenti autē Sen. qd solū dat ibi modū curatiōis q̄ depēdet ex restauratiōe ossis q̄ fit cū manu determinat curā fracture q̄ accidit in osse in quātū depēdet ex restauratiōe facta cū manu. Et circa hoc Alu. sic p̄cedit. p̄mo. n. ipse p̄mittit modos egritudinū q̄ p̄nt ossibz accidere: quāz tractatio spectat ad hunc libzū vt eligat de quāz curatiōe in hoc libzō determinare intēdit. secundo p̄figit modū curatiōis illaz de gb? hic determinare intēdit. 2° ibi. Vt ossis tas spine 2c. Ica q̄ in isto caplo dicit satis nota sunt. ex solutiōe singulari. 2 p̄. i. fractura. Et nos gde3 2c. ex isto vbo vult pbare q̄ in hoc loco determinat de curatiōe dīspōnis ossis in quo accidit corruptio 2 putrefactio. 2 de cura, tiōe fracture inq̄ntū illa curatio ex medicis depēdet.

De ventositatē spine 2 corruptiōe ossis. CAP. IX.

In ossifatis spine cā sit humores acuti penetratēs in os corrodētes ipsuz. 2 in ossibus ventositatis spine est in eis sus dolois iūcturaz: vñ tñ materia in dolois iūcturaz ē in carne 2 inā in vētositatē

Sen. III.

te spine est in offe. 7 eius additio corruptio offis pte vna post alia. Dixerunt qdā q spina ē spalmus in toto corpe pp vlcus 7 nō affirmat.

C In pre ista. Zui. exequit de curatōis dīspōnūz offiū quorūz determinatio spectat ad hūc locū. Primo q docet modū curatōis dīspōnūz offis in qua accidit eius corruptio. 2° docet modū curatōis fracture offis in quātū illuc modū curatōis ei⁹ ex medicis depēdet. 3° ibi. Fracture est curatio cū manu. Prima pars diuīdī in partes tres. In pma pte q corruptio offis nō solū fit in vlcere 7 vlnere. ribus. l3 vīplm fiat in eis: sed etiā fit in offe incipiendo ex mala dīspōne q ouit ab ipso pñ: in offe pp quā dīspōne accidit offis corruptio vni⁹. l3 pte eius post alia pte. 3° circo Zui. notificat nobis hanc dīspōne in q hoc est pole nobis accidere. l3 q ex dīspōne in capite mala in offe fiat in ipso corruptio. 7 ostendit q est causa illū dīspōnūz 7 cōparat ipsas ad quādā alia dīspōne q vī accidere in offib⁹. In 2° parte ponit nobis signa q significāt sapia corruptōes offis gnālem 7 in omni dīspōne 7 in omni vlcere. 3° docet modū curatōis corruptōis offis ex quacūq causa ptingat. 2° ibi. Cū offi accidit corruptio. 3° ibi. Curatio corruptōis offis. Prima in tres. pmo notificat illā dīspōne in q accidit offis corruptio ab ipso pñ: ppter malā dīspōne exite in offe 7 notificat ipm 7 qstū ad modū 7 qstū ad cām. 2° cōparat illā dīspōne ad quādā alia que videt accidere in offib⁹: nō tñ accidit sicut ē dolor iūcturaz. 7 circa hāc dīspōne vt illo noie noiauit ponit opōne quozmā. 2° ibi. Et in cessus vctositatis spine. 3° ibi. Dixerunt qdā q spina est spasmus. Et q Zui. b dicit latis manifesta sunt. nullū enī est impole nec icōueniēs q in subam offis penetrēt bñores acuti ex qbus accidit corruptio offis q pcedit de vna pte ad alia partes. 7 illa talis dīspō vocat vctositatis spine. de illo at qd illi dixerūt q vctositatis spine est spasmus in corpore toto pp vlcus. dicit Zui. q non affirmat qñ vult ore q nō sic stelligūt cōiter medicis vctositatis spine. Sed intelligit esse illud qd dñ ē. Utz aut vctositatis spine pos sit significare id qd ipi dicūt de hoc nō est qstio: qñ de significatis vocabulorū nulla pōt esse pōbit nī ex eō vīu cor sicut declarātū est in sentētis pōib⁹.

C De signis corruptionis offis. **CAP. X.**
Etm offi accidit corruptio vides carnes sup ipm mollescere 7 mollē fieri. 7 icipit in via fetoris 7 vir⁹. Et penetrat p eam tēta facillime ad os. Lūqz puenit ad os nō inuenit ipm lene ita vt lubricet ab eo: imo adderet ei parum 7 quasi inuenit nō firmā in seipis: imo bñtem fracturā: aut pūrefactōes: 7 fortasse destruit 7 lenit. 7 pprie qñ nō est corruptio in pncipio. nā in hora pñt cipij nō appet illud cū tēta. 7 qñqz significat lubricitas ei⁹ supflua corruptōes ei⁹ ex hoc qñ lubricat in eo tēta in omni latere significat separationem pāniculū ab eo 7 illud. ppter corruptio nem q inceptit 7 illa q incipit cū corrupet ea ro supra ipm. 7 cū discōopueris eā ab eo inuenies ipm mali coloris. 7 multoties qdēz affecdit ipsum afa 7 corruptio carnis 7 mēbz in pñmis 7 moris: deide venit ad ipsuz.

C In isto caplo Zui. ponit signa corruptionis offis. 7 pmo pōit signa q sumunt ab accētib⁹ pñtis corruptōem offis. 2° ex accētib⁹ que aliqñ affecdūt corruptōes ei⁹. 2°

De signis 7 cura offiuz

ibi. Et multoties qdē affecdit qd pmo dicit qstū ad istas manifestū ē. Lanza aut qre mollescit caro q est sup os qñ os icipit corripī est: q caro ē pp vicinarias pte tēde re in viā putrefactōis: qd aut putrefecit mollescit in pncipio 7 laxat. 7 causa sue mollicie 7 lapitatis tēta facilliter penetrat ad os. 7 qñ ad os puenit nō lubricat ab ipso: imo addēret. 7 hoc pp mollicie q fit in offe qñ incipit putrefieri. vñ nō bz supflue tētam 7 asperā in q tēta sic adberere possit. fortasse destruit 7 lenit. i. fortasse p iromissione tēte de struit pñtis os q penetrat tēta p ips 7 lenit. i. ac si inuenit rem mollē 7 lenē. 7 hoc qñ iā putrefactio est pfirmata in offe. in pncipio aut nōdū est sic corruptū. ideo non accedit id. reliqua que dicit manifesta sunt.

C De curatione eius. **CAP. XI.**
Eratio corruptionis offis ē ei⁹ fricatio 7 ipi⁹ destructio: aut eius abscissio 7 ipi⁹ serratura siue sit fistula siue non sit. Nā necesse ē fricare ipsuz 7 radere aut cauterizare pueniēdo ad vltimū corruptōis ei⁹ vt cadant cortices corrupti 7 remaneat sanū. Et qñqz cadunt cortices offiū p medicinas itez si cut cadunt cortices capitis 7 alioy. Et de illis est medicamē cuius hec est descriptio. R. ar. stologia i reos myrrā aloē cortices plante opoponaci cambil adustum scoriā eris cortices plani aggreget 7 ē mirabile faciēs cadere cortices offiū 7 nasci carnē bonā sup ea. 7 si fuerit corruptio offis pfundior illa tunc necesse ē pcurare ipm. Qz si corruptio iā psecuta est medullas nō est exculatio qñ assumat illud os cū medulla sua. 7 si corruptio fuerit de illis quas nō sanat nisi abscissio: 7 serratura toti⁹ offis membrant plm ei⁹ qd circūdat ipsuz: tñc sciat locū in quo opz vt icidat ira vt reuoluat tēta vīqz quo psequat locū in quo inuenit adberētā offis vltimaz: qñ ille est termin⁹. vey qñ est os corruptū ex capite corz 7 anche 7 sicut spondillū doxist: tñc fugere ab ei⁹ curatōe est meli⁹ ppter nuchā. 7 si timeat q corruptio offis faciat corruptōes carnis cui⁹ casus accidit pri⁹: tñc infrigidare 7 accipere carnē ab eo ē pueniēs 7 ē ei⁹ cura. 7 opz vt infride mēbz sanū cū epithimatis bus q sciuit i caplo corruptōis carnis discōoperte ab eo ē 7 cū eoz similibus.

C In pre ista docet Zui. modū curatōis corruptōis offis. 7 duo facit. Primo facit hoc qd dñ est. 2° q multoties remanēt in vlcibus cortices: frusta offiū ppter tensio nem aliquas que accidit offibus. vñ alia excoziantur aut ppter scissionē que accidit eis. vñ separāt aliqz frustum ab eis nō pfecta separatōe 7 remanēt in vlcere. docet modū extractiōis illoz. 2° ibi. Illud qd meli⁹ est rē. 3° pma in duas: q pmo docet modū curatōis offis corrupti. 2° q vnus modū curatōis eius est serrare ipsum cum ferra docet modū serradi os corruptū. 2° ibi. Inqz elen tur rē. 3° pma in duas. pmo docet absolute modū curatōis corruptōis offis. 2° docet modū curationis quādo accidit cum incipit offis corruptio ex malicia complexionis carnis. secunda ibi. Et si timeat q corruptio offis.

Prima in duas. Imo docet modum curationis corruptionis ossis. et ostendit ubi modus curatiois eius debet cauere et ab ipsa medicina fugere. et ibi. Et quoniam oss est corruptum. Prima in duas. Imo ostendit modum curationis corruptionis ossis quoniam non est multum profundata in osse. et ostendit modum cure eius. quoniam iam est amplius profundata in osse. et ibi. Et si fuerit oss corruptio profundior. Prima in duas. Imo docet modum curatiois cum opatore manuali. et docet modum curatiois eius cum medicis quando cum eis possibilis est hec curatio. et ibi. Et quoniam cadunt cortices et. totum quod dicit in his capitulis manifestum est non indigere expone. Uerum quoniam oss est corruptum ex capite coxe et sicut spindiles dorsum tunc fugemus et. Et causa huius est. quoniam non est possibilis talis curatio propter magnitudinem ossis corrupti. propter proportionem ad membrum nobile sicut est nucha. Nunc autem moritur soli propter quod eis sunt relinquenda. ut dicit in commento illius affosissimi preme particule qui in statu est egritudo et.

De modis seruandis ossis corrupti. CAP. XII.

Itemque eleues caro ab osse ita ut ponatur in extremitate eius filii cum quo tendat ad supiora vitre. ergo tendat cum eo membrum; aut aliud ex illo loco ad inferiora ut non associetur ei dentes et ferra ipsum. Et quoniam est tibi necessarium ferrare costas; aut os sub quo est tunica aut aliqd nobile sicut tunica costas nuche; pone sub ferra laminam qua conseruetur membrum nobile. Et si caro fuerit fin rotunditate sua tota discoopta tunc ferra ipsum quoniam ostenditur caro super os quod iam discooptum est ex oibus lateribus suis. Et si pres ossis corrupti fuerint prime iuncture tunc extrahere ipsum ex iunctura. et si corruptis os brachij totum aut cruris; tunc auferat totum. Caput autem anche et coxe et spondiles dorsum quoniam corrumpunt tunc fugiat ex curatione coxe propter locum anche.

In ista parte. quia aliqui opus nos ferrare os docet Aul. mor. dicit ferrature eius. Et primo facit hoc. et ostendit ubi talis modus obseruari non debet. secunda ibi. Caput autem coxe et anche. quod dicit manifesta sunt.

De eo quod remanet de frustis ossium et corticum eorum in viceribus consolidatis. CAP. XIII.

Item quod est melius est ut non festinet in extractione eorum; imo dimittant naturae adiunctur et illud cum attractioe pauca eorum quod extrahunt in spatio non festino. Et non moueant cum medicis et operatione manus. nam quod extractum est violenter non euacuatur quoniam faciat accidere vlcera fistulosa. Quia ergo expellit ea natura ad cutem et incipiunt epire et ia separata sunt tunc icarna et cura vulnus. Et sicut est iudicium in frustis eorum et paniculis de quorum veritate est ut manifestetur; nam cum tu pperas et extrahis ea violenter tunc est in eis timor ipsarum et pmissiois et febrium. Et si fiant fistula non est in eis magnus nocuentum. si autem vis scire medicinas illius tunc de illis est medicamen huiusmodi. sumant oleum vetus et cera

citria et sordiditas vasorum apud quod vitreque sunt ipsi est oleum; deinde soluatur oia; deinde sumat per vna cubito ubi per vna lactis titimali et tres pres aristologie et fiat ex eis sicut ceratum. Et sumantur itex ammoniaci et bdellii et linant cum oleo de lilio; deinde aggregado totum cum pritorie fiat emplum et ponat desuper ipsum. non est de illis que extrahunt ossa cum velocitate et facilitate.

In isto caplo docet An. modum curationis et extractionis corticum ossium et frustorum que aliqui et non pfecte sunt separata a carne et osse. et primo ostendit modum conuenientem extractionis ipsorum. et ostendit etiam quis est modus inconueniens. et ipse narrat medicinas in ipsi per quas fit extractio bec. ibi et. Si autem vis scire manifestum est et.

De medicinis fracture ossis. CAP. XIII.

Racture est curatio cum manu quas dicemus et curatio cum medicis quas dicemus conferentibus fracture ossium et torsioni. Epitima ad fracturam et torsionem. Re. mugard mes excocticoz an. f. aloes maluanisct albi. acatie an. v. luti. ff. liniatur cum albumine oui si fuerit aspa calum. Itex folia aletbil et cupressi et myrti et salicis teratur et exprimant et sumant galie. et rose et cepa narcisci est de illis que dicta sunt et de sandalis rub. et bolusar. et laudanum et faufel et kamabab et alrea et mes et acatia et mellitoli et sanlicuz et adde in eo si indiges calefactioe sanlicum et enulam et cupressum. Ad fracturam et torsionem cum aspa callo. Re. mes excocticoz. 3. ff. mugard balaniste acatie emplastice et est forte valde. et de medicis eius sunt folia myrti et laudanum et gallia et crocus et lutum est boni attritioni. et oleum iterum est inuatiu ad fracturam et dislocaciones et ad torsionem. Iterum mugard. et mes alrea acatia lutum aloes myrtiba liniatur cum aqua myrti.

In illo caplo Auicenn. ponit modum curationis fracture ossium in quantum talis modus curatiois ex medicinis dependet. et in hoc caplo nihil facit nisi quod medicinas vitales in fractura ossium que adiungunt ad solidationem ipsorum ponit. mugard. i. bdellium. mes. i. fassoli rubei. luti. i. boli armei. vel potest intelligi per lutum terra sigillata. aletbil. i. folia tamaricis masculi. Gallia potest esse gumma egrediens ab arborum mirabolano et citrinorum. alrea. i. maluanisctus. omnia alia que dicit plana sunt.

Hic finitur expositio tertie Gen. et quarte quartie canonis Auicenn. in istis est spectatio scientie chirurgie per quoniam principalis facta est hec expositio. in diuersis autem rempitiibus hoc opus psecimus. Itaqz visqz ad tractatum de viceribus hoc opus fecimus dum eramus ad huc iuuenis in scientia medicine. studueramus. n. Bononie vno anno in scientia medicine; deinde propter guerram que tunc Bononie erat discessimus de studio et ad huc sumus patri qui in hac scientia pre ceteris erat expertus et cum eo comotans adhuc iuuenis sic videmus ipsius quotidie operari motus sui ad scribendum aliquid super ista parte. quartie canonis Aul. et exposuimus visqz ad tractatum de viceribus.

De his loquor
si paratio
a long alio

Sen .IIII.

De dislocatione

Ibi vo tūc sup sedimus ⁊ reuerſi fuim⁹ ad ſtudiū Bonoi.
⁊ ſtudiūm continē quatuor annis in ſcientia medici
ne. in quarto vo anno dei gra mibi cōcedente fuimus do
ctoati in iſta ſciētia: ⁊ legimus cōtinē duob⁹ añis. poſt
modū vo q⁹ puatim fuit ſtudiū Bonoi. coacti receſſimus
a ſtudio illo ⁊ venimus ad ciuitatem Senapz ⁊ venimus
ibi ad ſalarū ⁊ vocati ibi vo ex rogamic quorūda ſcbola
rium amicor nroꝝ reincepinus opus hoc. bic aut in cepti
mā partē fecimus cū adhuc eramus iuuenis etate ⁊ ſciē
tia valde. Sic ſi aliq⁹ eſſent impfecte dicta q⁹ bñ rōnabili
ter excuſatio mibi fier. volumus. n. mutare illa dicta ali
ter q⁹ fecerimus vt nulli appareat eſſe mirabile ſi ſic in bre
ui tpe ſit poſſe alicui homini puenire in ſcientia ad ea de
quibus multis apparet eſſe mirabile: ſz poti⁹ de illis que
ſcripſimus tunc grās deo agemus. De iſtis aut q⁹ ſecundo
ſcripſimus dum iam eramus docti in ſcia medicie ſi aliq⁹
ſint minus dicta q⁹ bñ vel omiſſa q⁹rimus indulgētia.
Ego Dym⁹ b Florentia in edicte minibus hec oia ſcripſi.
Sen gnta incipit de reſtauracōe ⁊ eſt tractatus treſ.
Tractatus primus de diſlocacōe ⁊ reſtauracōe.
De ſermone vlti de diſlocacōe.

CAP. I.

Diſlocatio eſt egreſſio oſſis ex lo
co ſuo q⁹ eſt p naturā apud illud
q⁹ ei vicini⁹ eſt iſta integra. Si aut
non egrediaſ integre nominat ſe
paratio ſiſture ad partē pfundā
aut procedentē aut eminentem q⁹
cognoſcit ſenſu. Et eſt ſeparatio nō integra quas
qdā nominant torſione. Et ergo eſt leſio q⁹ nō
monet os: ſz attrahit q⁹ continet ipm: tunc eſt
alguaenū nō eſt ex gñe torſionis: et qñq⁹ ac
cidit ſiſture res tertia: et eſt vt elōget et ad dat
ſup lōgitudinē ſua naturālē: ⁊ nō conſequit ad
hoc diſlocationem. verūtamen ſit facilis diſlo
cationis. et illud quidem multotiens accidit in
adiutorio et corā.

Clariffimi doctozis Bentilis de Florentia ſuper primū
⁊ ſecundū tractatū Sen quinte. quarti canonis Auiēne
ſ. de diſlocacōibus ⁊ fracturis: quos Dym⁹ nō expoſuit:
expoſitio incipit feliciter.

Diſtquam Aui. ſuperiori Sen deter
minauit de ſolone cōtinui
tatis ⁊ cura ei⁹: in iſta gnta Sen determinat
de reſtauracōe. Tñdū q⁹ oſſa diſlocant ⁊ frā
gunt: ⁊ oſſa inter diſlocationem ⁊ fracturā eſt
iſta: q⁹ diſlocacō eſt ppria ſiſture: vt qñ os egrediaſ a iun
ctura ſua. Fractura eſt ppria pñcti oſſis: vt qñ os fragit
nō in iſtura. Et iſta Sen diuidit in tres duas: q⁹ pmo
determinat de diſlocacōe. ⁊ de fractura. ibi ſcda Fractu
ra eſt ſolo pñctiuitas pma i duas: q⁹ pmo determinat Aui.
de diſlocacōe in gnālē. ⁊ in pñctualē. ibi ⁊ Accidit man
dibile inferiori pma in tres: q⁹ pmo Aui. oñdit quid eſt
diſlocacōe. ⁊ ponit caplm de ſignis diſlocacōis. ⁊ ponit
caplm de cura diſlocacōis in vlti. ibi ⁊ Accidit in iunctu
ra ibi ⁊ Nō eſt qñ diſlocacō. pma in duas: q⁹ pmo
Aui. oñdit qd eſt diſlocacōe ⁊ pñcti duas caſi. ibi ⁊ Et pma
iſta diſlocacōe pma in tres: q⁹ pmo Aui. oñdit quid eſt
diſlocacō. ⁊ oñdit boies q⁹ ſunt magis apti vt patiantur
diſlocacōes. ⁊ oñdit que iuncture ſunt faciles ad diſlocā
dū. ibi ⁊ Et de boibus ſunt ibi ⁊ Et de iuncturis qdē

ſit dicit ſic de pma pte: q⁹ diſlocatio eſt integra egreſſio
oſſis a loco ⁊ ſitu ſuo: q⁹ locus eſt p nām apud illud. ſ. os qd
eſt alteri oſſi vicini. Et ſi tale os nō egrediaſ integre a iun
ctura ſua noiaſ ſeparatio. ⁊ talis ſeparatio pñt fieri aut ad pñ
oſſis procedentē. ſ. ſupioꝝ: que ſeparatio cognoſcit in ſenſu.
ad viſus ⁊ ad tactu: quā ſeparatio quidā noiaſ torſio
nez. Et ſubdit: q⁹ qñ eſt leſio nō mouet locū ⁊ ſitq⁹ oſſis
accidit illud qd pñctet os noiaſ alguaenū. Et hoc nō eſt
de genere torſionis. ⁊ qñq⁹ iſture accidit res tertia: eſt
ſiſta res ⁊ eſt elongacur. ſ. iunctura: ⁊ ſit maior q⁹ ſit ſz
lōgitudinē nālē: nō ad hoc eſt diſlocatio: vep⁹ in eſt fa
cilis ad diſlocacō. Et iſtud accidit multotiens in adiutorio
⁊ corā. Deinde cum dicit.

Et de boibus eſt qdā q⁹ ſparatus eſt diſloca
tōi in iuncturis ſuis: qñ pñctitates oſſis iun
cturaz ſuaz nō ſunt pfunde. ⁊ buccellē q⁹ ingre
diunt eas nō ſunt intrātes. ⁊ ligamentū qd or
dinaſ inter eaambo nō eſt firmū: immo debile
in creatiōe ſua minutū. Aut humidū ſuſcipiēs
expreſſiōe. Aut iam effuſe ſunt ad ipm humidū
tates viſcoſe lubricare faciētes. Aut fracti ſunt
margines pñcturati oſſis in quas ingrediunt de
oſſibus ſiſture: quare ſunt pñctitates pro
ſtrate ſup quas nō eſt diſſectio.

Oñdit boies q⁹ ſunt magis apti ad diſlocacōem: ⁊ dicit
ſic qd de boibus eſt quidā q⁹ eſt preparat⁹ diſlocacōi i iun
cturis ſuis. Et rō eſt q⁹ pñctitates oſſis ſue iuncturaz
nō ſunt pfunde ⁊ buccellē q⁹ ingrediunt iſtas pñctitates
nō ſunt intrātes in creatiōe ſua in illas iuncturas: ſz ſic os
minutū. aut p ſed ⁊ humidū eſt ſuſcipiēs expreſſiōe. ſ. ſa
cilitate. aut. iſti boies ſunt apti ad diſlocacōem: ppter q⁹
multe humiditates viſcoſe ſunt effuſe ad iuncturas iſtiſus bo
minis. aut. i. ſunt apti ad diſlocandū: ppter q⁹ margines
concauitatis oſſis iſtoꝝ hominis ſunt fracti: quare ſunt
concauitates proſtrate. i. plane ſuper quas nō eſt diſſec
tio. Deinde cum dicit.

Et de diſtibus qdē ſunt iuncture faciles diſlo
cacōis. Et de eis ſunt iuncture praxe diſlocac
tionis: ⁊ de eis ſunt medie. Facilis ergo ſicut
ſiſtura poplitis ppter lenitatem ligamenti ſui:
qm̄ ipla eſt creata lenis ligamētū ppter iuuamē
ta ſcita in anatomia. ergo ſit ppter illud facilis
diſlocacōis: ⁊ ppter illud ſuſtentat euz pila. ⁊
ſit itez facilis reditōis ad ſalutē. nā facilitas re
ditōis eſt fm qñritatē facilitatis diſlocacōis
nis: ⁊ difficultas ei⁹ eſt fm difficultatē eius. ⁊
ſiſtura humeri eſt. pma ei in macilēis nō in
pinguib⁹. Idē qd diſlocationis ſunt ſicut
ſiſtura digitorū. ipſe. n. fortaſſe nō diſlocant:
imo frangunt qñq⁹ diſſolent ⁊ ſicut iunctura
cubiti: ⁊ ppter illud reditō ei⁹ eſt pma. ⁊ de
die xō ſunt ſicut iuncture anebe. Et qñq⁹ acci
dit vt fiat facilis diſlocacōis que nō eſt facilis
diſlocacōis ppter aliquā cauſarū: quare ſit et
facilis reditōis ſicut accidit vt fiat pñctis an
ebe plena bñditate. quare ſit facilis eius diſlo
cacō: ⁊ cū hoc ſit facilis eius reditō. ſicut acci

una mlti qñ
loquor in q
Fracti sunt oſſes

Tractatus .I.

Alit habebitis venam velle. quare ei omni hora
dislocatur eius ancha z redit per quēlibet la-
borum: deinde dislocat postea redit z hoc idi-
ger cauterio z non alio.

Conditū iūcture sunt faciles ad dislocādū. z vicit sic qd
de iūcturis qdā sunt qd sunt facili dislocatiois: qdā sūt
medie: vt qd nō sic facili dislocant. Et facili dislocatiois
est. iūctura poplitis. i. geniculæ: hoc est qd ista iūctura ē
ligata cū tenui ligamēto pp inuicēta scita in anathomia.
z sic pp hoc fit facili dislocatiois. ista iūctura: z est faci-
lis restauratiois: qd omne mēbz qd facili dislocat facili
restaurat: z facilitas restauratiois ē p qd itate facilitatis
dislocatiois: z difficultas restauratiois est fin difficultate
dislocatiois. z iūctura humeri est prima iūcture poplitis
ad restaurādū. z subdit qd mēbz qd ē prane dislocatiois
qū istud mēbz ē facili dislocatiois pp aliqz cām: tunc
fit et istud mēbz facili restauratiois. Exemplus. sicut
accidit vt pīcis āche fuit plena bñditate: z fit facili ei
dislocatio. z cū hoc facili restaurat: sicut accidit bñibus
venā velle. i. varices ppe ancha. quare ancha illi disloca-
tur vna hora post alia: z redit facili: deinde itez dislocat.
postea redit: z talis in cura indiget cauterio. z nō alio re-
medio. **C** Deinde cum dicit.

Et prauior dislocatio est cū qua abscondunt
capita frustoz ossis qd conglutinat os cūz osse
z pax reuertit ad dispōnē suā naturālē: z plu-
rimū illius sit in capite anche: deinde in capite
adintozij z in duobz facilibz duoz pedū apud
calcaneum. Et dislocatio quidēz est fedior qz
fractura cum neqz redit dislocatio neqz restau-
ratur fractura.

C Ponit duos casū. z dicit sic d pmo: qd illa ē prauior dislo-
catio: cū qua capita ossū abscondunt: qd caput aglutinat
os cū osse. z ista dislocatio non redit ad suā dispōnē nālē.
z talis dislocatio pīmū fit in capite anche z in capite adin-
tozij vt in cubito: z in duobz facilibz duoz pedū apud
calcaneum. Et subdit de secūdo casū. qd fedior dislocatio. qz
p fractura est illa cum neqz dislocatio redit neqz fractu-
ra restauratur.

C De signis dislocationis vniuersalibus. CAP. II.

Accidit in iunctura ielination z pfunditas
isolata sicut accidit accis apparet
in magnitudine carnis spatule z in dis-
locatōe iūcture pedis z magis appa-
rens qz illa qd est iunctura colli. z cōparatio est
ex illis qd extrahunt illud extractōe sana. z est vt
consideres locū infirmū qd forore sua sana illi
infirmi eiusdē nō alterius. z cū videris iunctu-
ram nō moueri. tunc iudica qd dislocata ē dislo-
catōe integrā: sicut qū mouet motu suo ad oēs
partes z puenit ad oēs fines suos nō est cūz ea
egritudo pendēs cū separatione.

C Posito capso vti d dislocatōe ponit signa dislocatiois.
z diuidit in partes tres. qd pmo pōit signa dislocatōis vti.
z ponit signa ptozōis. z ponit signa additōis longitu-
dinis iūcture. ibi z. **E**t vt videat ibi z. **S**igna aut eius
dicit sic de pma pte: qd iūctura dislocat accidit in ea in-
clinatio z pfunditas insolita: sicut accidit in magnitudi-
ne carnis spatule z dislocatōe iūcture pedis: z magis ap-
parens qz illa qd accidit in iūctura colli. vt qū os dislocat

In vniuersali

i 20

ad pte exteriorē facit gibbositate. z si vis cognoscere pte
infirmā: te cōparare ad partē sana: vt pñderes in iunctu-
rā infirmā cū forore sua sana illi: eiusdē infirmī z nō alte-
rius. Et tu videris iūcturā nō moueri iudica qd ē disloca-
ta dislocatōe integrā: sicut si iūctura moueret motu suo
ad oēs partes puenit ad oēs fines suos: nō est tūc in iūctu-
ra egritudo pendēs cū separatōe. i. dislocatōe.

C De signis declinationis. CAP. III.

Et vt videat concutitas cū augmen-
to alteri lateris z priuet in sensu aug-
mento: qd fuit sensatus ad interiora in
bunimodi cum hoc qd quidam mo-
tus est possibilis.

C Ponit signa cōtōzōis. z dicit sic: qd signū declinatiois
i. ptozōis ē vt videat concutitas cū augmento lateris alte-
rius. z illud augmentū qd fuit sensatū in iunctura pueit sen-
su. i. qd nō videat nec tangat: z cūz tali declinatione ē mo-
tus qdam membri possibilis.

C De signis additionis longitudinis in iunctura absqz dislo-
catione. CAPITVLVM IIII.

Ignū ei est vt sit sicut suspensa: cū
ergo cōpresseris eā redit ad mēsuram
suum naturālē absqz labore: si vero di-
miseris eam redit ad mēsuram suāz
accidit. z accidit pfunditas in quā foras
ingredit digitus: vbi non est caro vebementis
multitudinis sicut bñerna.

C Ponit signa additōis longitudinis iūcture. z dicit sic: qd si-
gnū additōis longitudinis iūcture absqz dislocatōe ē vt iun-
ctura sit sicut suspēsa z cū ppresseris pprimēdo istā iūctu-
ram redit ad mēsurā suā nālēm. z qūqz in iunctura acci-
dit pfunditas in quā ingredit digitus: hoc in illis iūctu-
ris vbi nō ē caro vebementis multitudinis sicut bñerna.

C De curatōe declinationis z dislocatiois. CAP. V.

Non euacuaf qd dislocatio: aut perue-
niat ad modicū singularis: aut cōposi-
ta cum egitudine alia qd vlcere z vul-
nere z apate z alijs.

C Ponit caplū vlt de cura dislocatiois. z duo facit: qd p pōit
curā vltm de dislocatōe. z ponit curā de cōtōzōis. z
ponit curā elōgatiois iūcture. ibi z. **E**t declinatō itez
ibi z. **O**pz vt reducat pma in duas: qd pmo dicit pmit-
tit intentōes suā. z exegponēdo curā. ibi z. **O**z si fuerit
cū alia dicit sic de pma pte. qd dislocatio nō euaf qd pue-
niat ad modicū singularis. i. simplex aut composita egri-
tudo alia vt si ēēt composita dislocatio cū vlcere aut cū
apate aut cū vulnere aut alijs. **C** Deinde cū dicit.

Oz si fuerit cū alia. tunc oportet vt conside-
res: qū si dislocatio fuerit ex illis qd redeunt cū
tensione leui nō facitē dolere vltus dolore ve-
bement qd pducit ad apā non tolerabile fac redi-
re dislocatōez. z si res fuerit ecōtrario. sic opz
vt curet in primis vltus: aut vulnus: deinde cu-
ra dislocatōez z ppe in iuncturis difficilibz.
Cū pmo volumus curare dislocatōez. tunc for-
tasse pducit illud ad pafinū maximū fm pīm.
z ppe quādo dislocatio est in mēbris primis
mēbris principalibz. z filz est dispō in apāb.
In qd est regimē fm qd nos experimur. Mā si

res fuerit facilis et non commouet ex ea dolor: neque reditio cui ea est difficilis restauramus dislocationem et non curamus. Si autem accidit dolor: tunc oportet ut non pliumamus: et si fecerimus: tunc oportet ut destrinamus ligaturam si fuerit dolorosa. Quod si ingreditur cum facilitate curabimus apostema iteque: et vlcus.

¶ Exegit ponendo curam: et duas facit: quod ponit curam. et canem. curatius dislocationis simplicis. ibi 2^a (Dislocationis autem) prima in duas: quod primo dicitur ponit canem. curatius quoniam dislocatione esset composita cum vulnere aut aperte. et ponit canem. curatium quoniam dislocatione esset composita cum fractura. ibi 2^a (Et si fuerit dislocatione et fractura.) dicit sic de prima parte. quod si dislocatione fuerit composita cum alia egritudine: tunc oportet ut tu consideres: quoniam si dislocatione fuerit ex illis dislocationibus quod restantur facilius et cum tensione leui non faciendo dolere vlcus dolore vehementi: quod ducatur ad apostema intolerabile tunc fac redire dislocatione: deinde cura alia egritudine. Et si dislocatione fuerit ex illis dislocationibus quod restantur cum difficultate et cum tensione forti: oportet autem curare dislocatione ut curet in primis vlcus aut vulnus: deinde cura dislocatione: quoniam si volumus primo curare dislocatione ista tunc fortasse producat ad spasmus: et propter quoniam est dislocatione prima membri principalibus. et sicut deinde est de dislocatione composita cum vulnere. ita oportet ut intelligat de dislocatione composita cum aperte. nam si dislocatione composita cum aperte fuerit de dislocatione quod facilius restauratur sine extensioe vehementi restantur primo dislocatione: deinde curet apostema. Si autem accidit per restaurationem dolor: tunc non pliumamus ad curandum dislocatione. Et subdit. quod si nos fecerimus: ut quod curam? dislocationem oportet ut soluat ligatura si fuerit dolorosa. Et subdit quod si iunctura ingreditur cum facilitate curabimus ite rum apostema et vlcus. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si fuerit dislocatione et fractura simul et fuerit tectio in parte vna primitus regimen vtriusque rei fiat. Et sapiens quod narravit quod cecidit lapis super extremitatem humeri bovis: et vulnerata est cutis et caro donec appuit extremitas lacerti nuda: et tunc dislocatus erat subtus eam caput fureule: tunc ergo quodam solidior epimeciatorum occupata est in equado os et reduxit super ipsum carnem et cutem: et emplastravit et stringit: quare accidit ut feteret caro et corrumperet propter vicinitatem suam os donec factus est viride. Et non sciuit quod os huiusmodi caro abscondatur et coquat ille locus cum oleo feruente. et sicut si fuerit illic apostema magni oportet ut in primis curet apostema: deinde dislo-

¶ Ponit canem. curatius quoniam dislocatione fuerit composita cum fractura. et dicit sic quod si dislocatione fuerit composita cum fractura. ita quod fuerit rali in vna parte quod primitur curam fracturam simul cum dislocatione fiat. et subdit quod quidam sapiens dixit quod quidam narravit quod lapis cecidit supra extremitatem humeri bovis et vulnerata est cutis et caro donec apperet extremitas lacerti nuda et sub humero erat dislocatus caput fureule: tunc quodam medicus solidior est occupatus in restaurando os et reduxit super os carnem et emplant et restringit: quare accidit ut feteret caro: et corrumperet donec factus est os viride et non sciuit iste medice curare ista corruptionem ossis. ita ut coqueret locum cum oleo calido. et non sciuit quod quoniam est apostema magni oportet ut in primis curet apostema: deinde dislo-

catio. ¶ Deinde cum dicit.

¶ In dislocationis autem singularis et simplicis refectione regimine est ut tectat ad trius partis a quod separatus est donec opponatur extremitas ossis extremitati ossis alteri: deinde reducat ad locum a quo exiit: et tunc redit. Et multotiens quod significat illud vox quod audit: deinde liget et in ligatura est securitas ab aperte: aut adiutorium ne apostemetur. et necessitas ad prohibendum apostemam laboriosum est maior et abhorret ut membro obnuetur panni calidi: quoniam ipsi calefaciunt et addunt in aperte: imo oportet ut sint infusi cerato ifrigidato: aut vino pontico. veritas autem liby. insit ut tardetur tectio et reditio usque ad diem tertium et quartum nisi in diebus exceptis.

¶ Ponit canem. curatius dislocationis simplicis. et dicit sic quod in refectione dislocationis singularis simplicis est regimine: et est ut iunctura extendatur ad partem triam ab illa a qua est separata donec reducat ad locum a quo exiit. et tunc redit et multotiens significat refectionem iuncture vox quod auditur: deinde postquam reducta est ligetur quoniam ligatura adiunget membro aperte. Et subdit quod maior necessitas quod sit: est ut prohibeat ne in iunctura accidat apostema laboriosius. et ideo abhorret ne membro obnuetur panniculis quoniam ipsi calefaciunt et addunt in aperte: imo oportet ut ipsi panni sint infusi cerato ifrigidato aut vino pontico. et tripliciter. Sed Hypocritus ut tardetur refectione usque ad diem 3um vel 4um nisi in diebus exceptis. i. i. certis iuncturis in quibus ut immediate fiat restauratio.

¶ Et declinat dislocationem necesse sunt humis modi: deinde liget. et quoniam membrum dislocatum in omni motu et quotiens redit dislocatur. tunc illud est propter mollicitates et humiditates. quare indiget cauterio.

¶ Ponit curam totionis. et duo facit: primo facit hoc. scilicet subiungit quodam ibi 2^a (Et quoniam remanet) dicit sic de primo quod declinat dislocationem sunt necesse habet. scilicet supinus dicta. Et subdit quod quoniam membrum dislocatum ex omni motu et quotiens redit dislocatur. tunc illud est propter mollicitates et humiditates: quare indiget cauterio et non aliorum hoc ut desiccat illa humiditates. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quoniam remanet post reditum dislocationis: aut separationem durities et quasi apostema ad sinistra epistibi mata et embrocas lenificancia. Inceptio pro indiget epistibimatis et embrocis confortantibus. et melius est ut embrocet super stricturam pectus: bio: in hyeme quod cum oleo calefacto quod sit quod oleis confortantibus: et in estate cum aqua frigida.

¶ Subiungit quodam. et dicit sic quod post restaurationem remanet durities in iunctura et quasi apostema: debet ministrare epistibi mata et embrocas lenificancia. et in primo indiget embrocis confortantibus: et melius est ut membrum embrocetur in hyeme cum oleo calefacto: in estate cum aqua frigida. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et oportet ut sit cinctorum in dislocationis cum eo quod confortat iuncturam et ligat eam secundum similitudinem necessitatis.

¶ Subiungit aliud. et dicit sic quod cinctorum in dislocatione oportet ut sit cum eo quod confortat: sic eunt extremitates aialiter et quod eo confortat iuncturam et ligat eam secundum similitudinem necessitatis.

Tractatus .I.

De curatione elongatiōis iuncture.

CAP. VI.

Portet vt reuocetur os mollificatur ad interiora illius in quo quiescit a quo mollificatur est: t emplastrum cum emplastris in quibus est virtus stipri ca cōmixtis cuius que habent virtutez calefaciā: sicut fit miscerantur galle: t balanste t acatia t similia sicut cuius aliquantulo campbo re t costi t yfnee. Et iterum sufficiat quod est sicut nux capressi t iuniperus t reliqua que cadunt in emplastris rapture. deinde stringatur sicut caput.

¶ Pōnit curā elongatiōis iuncture t dicit sic: q os mollificatur. i. elongatū os vt reducat ad interiora illius a quo est mollificatū: postea emplatrum cuius empla in gbus fit vnus stipri ca cōmixtis cuius illis que bnt virtutē calefaciā: cum er ponit ea sunt notat ad litteram.

De dislocatione mandibule.

CAP. VII.

Accidit mandibule inferiori vt dislocetur ab ordine suo: quare remanet os apertum quibus sit illud de illis que parum sunt t non accidit casu completo. Et cuius dislocatur inclinatur ad anteriora ex contrario eius quod accidit apud mollificationes que fortasse accidunt ei apud saltum t est applicatio vnus corum ad aliaz difficilis licet non priuatur motu cuius lacertis suis qui veniunt ei a posterioribus. Et quandoq; accidit dislocatio ex latere vno: est ergo tunc forma significans ipsaz cuius declinatio mandibule est ad anteriora cuius transuersione.

¶ Pōsto cap: vlti de dislocatione t cura eius determinat de dislocatione magis particulari: t dicit in pres tot de quot mēbris determinat. pres patet iterum. Illud caplm est de dislocatione mandibule t. z. facit. qz pōnit signa dislocationis mandibule. z. pōnit curā. ibi z. (Et curatio qdē vna) dicit sic de vna pre. q mandibule inferiori accidit vt disloceat ab ordine suo: qre os manet apertū: talis dislocatio parū accidat. Et sic tale mēbrū nō disloceat pfecte. Et qm mandibula relaxat q relaxatio fortasse accidit ei apud saltum: t subdit q applicatio vnus mandibulaz ad alia est difficilis: ista mandibula disloceat ex vno latere. Et est forma significans ista dislocatione: q mandibula est transuersata ad anteriora. Deinde cum dicit.

¶ Et curatio quidez est vna. Et est de summa eius quod indiget vt festinetur ad reducendū ipsū: t si nō: perducet ad egritudines t nocumēta: t cuius hoc fit praua eius reditio. naz fauiliō: reditio eius est illa q est velocior. q si differatur indurat t apostemat t extendit lacertos t cōmouet febres inseparabiles t dolores capitis stantē propter illud quod associatur ei de vehementia tensionis lacertorum: t fortasse fit res praua donec iterficiat in decimo. Et qv q accidit vt solvatur ei venter cuius superfluitatibus colericis multis puris t euomat simile

De dislocationibus

(21)

eis: quare os vt festinetur ad curaz.

¶ Pōnit curā dislocationis mandibule: z. facit. qz pōnit. pmitit illud. z. pōnit curā. z. subūgit qdā ca. ibi z. (Et modus ei ē. ibi z. (Et signū eqtiōis eius. dicit sic de p pre. q qdā cūq; sit dislocatio mandibule curatio est vna t talis dislocatio idigert vt festinet ad reducendū qm si nō reducat festinatē pducet ad egritudines t nocumēta t praua fiet reditio eius. Nam faciliōr ē reditio ē illa q fit velocius nā si differat indurat t apert t extendit lacertos: t cōmouet febres t dolores capitis firmū t extendit fit res praua donec iterficiat in decimo. Et qv q solui ei venter cuius perfluitatibus colericis t vomitus siliis superfluitatibus colericis. qre os vt festinet ad curā eius. Deinde cum dicit.

¶ Et modus regiminis eius est vt teneat vnus caput eius: deinde inromittit restitutor pollicem suū in os t conuenit infirmo mollificare mandibulaz suaz ex omni modo. Nam illic sunt lacerti qui iaz transuerati sunt propter vehemētiā dislocationis: postea moueat mandibulaz dextraz t sinistras: deinde extendat eā subito: deinde reducat eaz. Et ipsa quidez non intrat ad illud a quo separata est nisi retro: quare oportet vt extendat eam ita vt equeatur fin illaz preparationem.

¶ Pōnit curā t dicit sic: q modus dislocationis dislocata mandibule est vt vnus bō teneat caput infirmi t restitutor itromittat pollicē suū in os infirmi ita qz infirmus mollificauerit mandibulā p oēm modū. nā illic sunt lacerti qui iaz sunt transuerati p vehemētiā dislocationis. postea restitutor moueat mandibulā dextrā t sinistra: deinde restitutor extendat mandibulā subito: postea ipellat eā ad locum suū. Et subdit q mandibula nō intrat ad locū suū nisi retro: t sic os vt mandibula extendat: t reducat rē istā preparationē. s. dicit. Deinde cum dicit.

¶ Et signū equatiōis eius est equatio quadruplorum t cooperitura t clausio oris: deinde sustinetur cuius puluillis t cerato ex cera t oleo ro. deinde dimittat eaz quoniam sanabitur qz velocius est possibile. Si autē non festine fiat t iaz acciderit durities oportebit tunc vt incipias t lenias durities cuius embrocio ex aqua calida t oleo in balneo embrocatione plurima doce leniatur: deinde sedeat restitutor: post infirmū t trahat mandibulā eius ad posteriora donec nec locetur t stringatur.

¶ Subūgit quodā ca. pmo ponit pmo. z. ponit sedz. ibi sedā. (Et post illud dicit sic de pmo ca. q signū qm mandibula est eqra est: q qm os mandibularū sunt eqra: t infirmus claudis os: deinde post reductionē mandibule os vt fiat strictura t sustentet cum puluillis t cerato t cera t oleo ro. deinde dimittat eā qm sanabit qz velocius est posse. Et subdit q si restitutor mandibule nō fiat festine: t iam acciderit durities: os tunc vt lenias duritiem cuius embrocio cū aqua calida t oleo in balneo embrocatione plurima donec leniatur. Et restitutor: vt sedere post infirmū t trahat mandibulaz ad posteriora donec diligenter ligetur t stringatur. Deinde cum dicit.

¶ Et opz post illud vt resupinetur eger sup puluinat cuius iplorio sit lenis t teneat vñ caput

cins vt nō moueatur vsqꝫquo cōpleat̃ sanatio.
Ponit alium casū. ⁊ dicit sic. qꝫ postqꝫ mandibula restau-
 rata fuerit eger resupinet sup puluinar: impletio cui⁹ sit ex-
 re humili ⁊ leuiz: vnus teneat caput eius ⁊ nō moueatur
 caput vsqꝫquo cōpleatur sanatio.

¶ De dislocatione furcule.

CAP. VIII.

Item inquit: furecula non separata a latere iterio: et qui ipsa est continuata cum pectore non separata ab eo. Et propter hoc non mouetur ex hoc latere. Et si percutitur deorsum percussione vehementi: et stringatur: tunc ipsa equatur et curatur curacione quod curatur si frangitur. Verumtamen extremitas eius que seguit humeri: et separatur ex eo non dissoluitur plurimum quoniam lacertus qui habet duo capita prohibet eam ab hoc. et prohibet eam iterum caput spargere. et non mouetur iterum furecula innotu vehementi quoniam ipsa non est posita nisi ut separet pectus et amplifcet ipsum. Et propter hoc est furecula facta homini soli inter aliqua animalia.

Circa capitulo de dislocacione mandibule: ponit capitulum de dislocacione furcule: & duas facit. quia primo ostendit quod dislocat furcula. & deinde curaz dislocatio furcule. ibi scriba. (Et si accidat ei dislocatio ex luctamine.) Dicit sic de pma pte. qd furcula non separatur a latere superioriori qm furcula est continuata cum pectore: sic pectus non permittit eam dislocari. Et ibid qd si furcula dislocatur a parte exteriori & copimatur deorsum copositione uebementi & stringat tunc equat & curat eade cura cu qd curat si fragitur. Et ibid qd extrimitas furcule que sequitur humerum non dislocatur: separat ab humero qm si certus habens duo capita pbihet eam ab ista dislocatioe: et pbihet eaz iteru caput spatule: & etiā furcula non mouetur mou uebementi quod possit dislocari. furcula non est posita ppter alind nisi vt amplificet pectus. Et ideo inter alia istalia ibi hinc est facta furcula. Deinde qd dicit.

Cum si accideret ei dislocario ex luctamine aut ex
realia simili buis tunc ipsa equatur 7 ingredit
ad locū hūi cu3 manu aut puluillū plurimū q
ponunt super eaz cu3 ligatura q̄ necessaria est.
Et rectificat hec cura extremitates humeri te
rūci separant 7 reducit eas ad locū hūi 7 illō
quo ligant furecula 7 humerus est os cartilagi
nosum: 7 ip̄m ingrossat in macilentis: 7 quan
do remouet epistimat ille cui non est experien
tia q̄ caput adiutorio iaz separatu sit aut ep̄m
de loco suo: 7 q̄ caput sp̄mle videt sicacūq̄
7 videt locus qui est ea inferior cōcūm: verū
oportet vt distinguat cu3 significacionib⁹. De
curatioe eius est vt nullo modo applicetur ad
caput: 7 similiter humerus.

Conit curam furcule & dicit sic. q. si furcule accadat dis-
locatio ex luctamine aut ex re alia simili huic tē pmo ops
q. equetur & igrediatu ad locū suū cum manu aut cum
pukullis p̄tims qui ponuntur sup furcula cū ligatura ne-
cessaria: & hec cura rectificat etiam extremities humeri
cum separatur. Et subdit q. illud quo humerus & furcula

De dislocationibus

ligantur ē os cartilaginosis; ⁊ tale os ingrossatur in maci-
lōis. Et qñ remouetur os istud a loco suo extimat ille cui
nō ē est experientia qñ sit dislocatus caput adiutor; qñ ca-
put spatule videtur tē acutus ⁊ locus qñ est isferio eo vi-
detur cōcāuus. verus os vt distinguat cū3 significatiōi-
bus. Et subdit qñ quando extremitas fureule vel humeri
dislocatur nullo modo humerus os eleuari ad caput qñ
pbiat restauratiōē ⁊ debita cōiūctiōē ptiūm.

De dislocatione humeri.

CAP. IX

Timerus quādoq; dislocat aut in dis-
locatione spaulē ambigit ⁊ magnifi-
cat si dislocat: verū quādoq; accidit
iuncture humeri ⁊ adiutorio vt dissi-
cetur focile quoniā eius concanitas nō est pro-
funda ⁊ ligamenta ei⁹ nō sunt firma: immo sunt
lenia subtilia posita ppter illud facilis motus.
¶ Ponit caput de dislocatōe humeri ⁊3 facit. qz pmo
ōndit quor modis humerus dislocatur. ⁊ ponit signa dis-
locationis humeri. ⁊ ponit eius curam. Ibi scda. Signū
eius est. Ibi tertia. Curatio gdes illius. pma in. ⁊ qz pmo
mo facit quod dcm ē. ⁊ ponit vnos causi ibi scda. ⁊ qz
accidit. pma in. ⁊ qz pmo dicit. permittit. ⁊ exequitur.
Ibi scda. ⁊ Et eius dislocatio. dicit si de pma parte qz
humerus quos dislocat. ⁊ dubitatur nāqz spaula dislo-
cetur: si dislocat est dislocatio magna. Et subdit qz quā-
doq; accidit iuncture humeri vt focile dislocetur ex adi-
utorio eius ⁊ rō. ⁊ iunctura in quas ingreditur adiutorio
nō est pfunda. ligamēta istius focilis nō sunt firma: im-
mo sunt lenia subtilia appofita. Et ppd opz vt adiutorio
si facit motus. Et notād qz hūerus b̄ duas ptes. grū
vna alligatur cū furcula ⁊ cū spaula: ⁊ est pars superior
alīa est pars inferior: que notatur focileq; sit in partez
pteriorē ⁊ ambe istas ptes possit dislocari. Deide cū dicit

Cetus dislocatio est res in qua nō accidit in eo qđ scimus: nisi fīm partē vnāz cētus apparere plurimus: ipsa enīz non dislocat ad superiora: quonīa cminenter humeri pibet ipsam: neq; ad posteriora qm spatula pibet eam: neq; ad partēz ventris qm lacertus habens duo capita et anteriori nō permittit eaz cēt. pibitō ne capitis humeri. Verū nō dislocat nisi ad latus domesticū aut siluestre. Et separaf ad illū separatione parua. Ad latus vero iteris ignēdit quandoq; cētus plurimo et proprie in extremitatē macilentis: in istis enīz cadit dislocatio adintro: et eius reditio per quilibz cām. et res vtręq; sunt in pinguibz prae valde.

¶ Quid sit quot modis pot.umerus dislocari: et dicit sic
umerus nō dislocat nisi fm vna pte. et ad tale pte est
tus eius plurimus et apparet. umerus nō potest effi
ari ad supiora: qm iunctura supior. humeri. phibet
dislocationē: nō dislocatur humerus ad posterioia. qm
spatula phibet istam dislocationē: neq. humerus disloca
tur ad pte ventris et anteriori qm lacer. pñis duo capita p
biber dislocationē nō sūt. Uteri hūcus nō dislocat nisi ad
lat. domesticū aut siluestre. et sepat ad ista latera sepaie
paria: ad lat. iseri. egreditur extra plurimū. et pte in ma
cilēis: qm in macilēis cadit dislocatio et reditio humeri
propter quālibz cām: in pignibus talis dislocatio et redu
cio sunt parē. Deinde cum dicit.

Et qñq; accidit adiutorio dislocatio in hora partus difficilis t apud sectionē ab embryone deinde si nō redit velocius nō crescit post illud in longitudine t remanet post illud cubit⁹ parius qñis rectificet. t qñq; nō recipit etiā in q; busdā corp⁹ imo remanet breuis min⁹ min⁹ tñ bñs adiutorij: t brachiū in plurib⁹ corp⁹ recipit t fit bone dispōnis in pluribus corp⁹: sed est fm dispōnē breuē similis pedi mustelle. Cora pō nō euacuata duab⁹ diminutionib⁹ sñ.

¶ Pōnit duos cas⁹ ubi pōnit scōs. Et qñq; accidit adiutorio pōt sic de p⁹ parte: quandoq; in hora ptus difficilis accidit dislocatio adiutorio embryonis apud separationē eius a matrice: si talis dislocatio nō restaurat velocius tñ nō crescit illud: membrū dislocatū in longitudine. Et dato q; rectificet cubitus si dislocat remanet parius: t in plurib⁹ corp⁹ adiutorij si dislocat nō recipit restauratiōē: imo remanet breuis min⁹ bñs min⁹tū adiutorij t brachiū. Et subdit q; si adiutorij recipit restauratiōē: t fit bone dispōnis tñ remanet adiutorij bene simile pedi mustelle: t si in tali hora dislocat cora nō euacuata qñ remaneat diminuta: vel si restaurat: vñ si nō restaurat. Deñ cū dī.

¶ Et qñ accidit adiutorio fractura in latitudine sua deinde restaurat tñ nō est possibile reducere dislocatiōē eius nisi t frangat restauratio.

¶ Pōnit scōs cas⁹. t dicit sic q; qñ adiutorium frangitur in latitudine: deinde restaurat tñ si dislocat nō est pole reducere dislocatiōē: nisi frangat restauratio.

¶ De signis dislocatiōis adiutorij. CAP. X.

¶ Signū eius est vt videat p̄cūritas apud caput humeri t in firmamento: verū tamē istud nō est p̄p̄riū istī: imo est iterū p̄pter cōuersionē capitis spatule t videt extremitas humeri alteri⁹ acutior hac extremitate si nō acciderit cū iterū separatio in seipā aut in osse qd est caput eius per offensiōē aut per aliud. Et qñq; sedat cū curatione lesio eius t existimat q; nō sit lesio cū eo. Et videt capiti adiutorij dislocatio cū eminetia plurima in parte subascelle ad inferiora. t fortasse est pole in infantib⁹ vt equeat caput adiutorij t videat adiutorij nō bñ anneri lateri bonitate anctionis manus sane ad quā nō appropinquat nisi cū la bore t dolore vehemēti. Qz si desiderat eleuare manū ad supiora t tāgere aurē suā non p̄paratur et: t difficiles sunt ei mortuā alij. Et ista signa iterum quandoq; accidunt p̄pter torsionem t apostema t percussione.

¶ Pōnit signa dislocatiōis humeri t sic dicit. q; signū per qd cognoscit dislocatio adiutorij est vt videat cōcūritas apud caput humeri t videat infirmo. verū tamē ista cōcūritas apud caput humeri nō est p̄p̄riū signū dislocatiōis adiutorij: imo accidit ista cōcūritas p̄ cōuersionē spatule t videt extremitas humeri sani acutior. i. altior: extremitate humeri infirmi nisi laesa dislocet aut accidit dislocatio in osse qd est caput spatule aut p offensiōē aut per aliud. Et subdit q; qñq; curatiōe sedatur lesio istius ossis

t existimat q; nō sit lesio in eo. Et qñ adiutorij dislocatur in pte subascelle videt dislocatio magna. Et subdit q; fortasse est possibile vt in infantib⁹ caput adiutorij equeat: t nō videatur bene annexū sñ est pars sana: ad quas ptes sanā nō appropinquat pars lesa nisi cū labore t dolore vehemēti: t si desiderat eleuare manū suā ad supiora t velit tangere aurē suā nō possit t etiā difficulter mouet illā ptem alijs motibus: bñs modis signa quādoq; accidunt p torsionem t apostema aut percussione.

¶ De cura dislocatiōis adiutorij. CAP. XI.

¶ Ratio qdem illius que de illa est facilis t in corporibus infantib⁹ t qui leuia habent corpora est vt extendatur cum manu t intromittat sub titillico apud p̄p̄nquitatem capitis adiutorij: deinde teneat illam p̄p̄nquitatem t impellat eam ad supiora t manus altera extendat adiutorij ad inferiora. Et fortasse est possibile in infantibus vt equeat caput adiutorij cū digito medio t extendatur cū illa eadem manu.

¶ Pōsit cap⁹ de dislocatiōe humeri t signis eius pōnit capitulū de cura: t. z. facit. q; pōnit modū curationis istius dislocatiōis qñ accidit corporibus fortib⁹. ibi scōa. (Que aut est vehemētiōis) dicit sic de p̄ma pte: q; curatio illi⁹ dislocatiōis q̄ est facilis t est i corporibus infantib⁹ t eozū q bñt corpora humida: est vt extendat illud os cū manu t caput adiutorij itromittatur in locū suū ita q; vna man⁹ extendat adiutorij ad inferiora t reliqua manus restauratoris itromittat caput adiutorij ad locū suū. Et fortasse est pole vt adiutorij equeat cū manu: vt q; cū digito medio premat caput adiutorij t cū alia manu extendat adiutorij deinde cum dicit.

¶ Que aut est vehemētiōis dislocatiōis in corporibus fortib⁹: lenior modoz in illo est vt restaurator itromittat pedem suū in lat⁹ infirmi t locet calcaneum suū ppe caput adiutorij: aut pillam siccam: aut inunctaz si fuerit apostema adherens ppe caput adiutorij infirmo respino. Et extendat manus manibus suis fm rectitudinem quasi velit eradicare eam ex spatula t inclinet manū suā parumper ad interiora: t igredietur. t iste est rectior modoz omniū t lenior eozum.

¶ Pōnit modū curationis istius dislocatiōis adiutorij quādo accidit in corpib⁹ fortib⁹. t. z. facit. q; p̄ facit qd dīc ē. z. ostendit qd est sciendū postq; redierit dislocatio ad locū suū ibi scōa. (Luz q̄ redit dislocatio. p̄ma ps diuidit in ptes quatuor: sic 4. modos curationis pōnit. ibi 4. Et itez qñq; vir fortis. ibi 3. ibi 4. Et medicat qñq; dicit sic de p̄ma pte q; illa dislocatio q̄ est vehemētiōis dislocatiōis corporibus fortibus lenior modoz equatiōis ē vt restaurator itromittat pedē suū i. calcaneū sub titillico ppe caput adiutorij: aut itromittat pillā siccā. Et si fuerit apa in adiutorio mitte pillā aut pedē inunctuz t restaurator extendat manū infirmi manibus suis ita q; infirmus iaceat respupine: et declinet parumper manus suā ad interiora: t ille modus est rectior: modus oīz modozum t lenior eoz. Deinde cum dicit.

¶ Et iterū querat vir fortis longus longior: infirmo t itromittat humerū suū subascelle infirmi

et eleuetur ipsa a terra suspensus ab humero suo et ias extendit manus eius ad ventres ipsius. Et si infirmus fuerit lenis ponderis cuius corpus non grauetur super manus eius suspendat eum eo aliquid quod grauet ipsas et quicquid ponitur loco pedis perpendicularis eleuata super terram. et est super caput eius pila ex panis et ex corijs stans in operatione loco humeri viri. et restaurator extendit manus a latere alio et grauat virum si necessarium est ei illud cum ponderet aut suspensione.

Conit alium modum curationis et dicit sic. quod vides vir fortis longus plusquam infirmus: et iste vir introritat humerum suum subascella infirmi et lenet infirmum suspensus a terra et extendit manus infirmi ad ventrem. Et si infirmus fuerit lenis ponderis apponat ad corpus infirmi aliquid quod grauet ipsum et quicquid ponit pila sicca in humero infirmi: et facit operationem quaz faciebat humerus viri. Et alii restauratores quicquid grauet in ista virum finem quod est necessarium. Deinde cum dicit.

Conit quoniam sit prauum: aut sit difficile et plonger tempus tunc fortasse idages eo quod est fortius post embrocationes et balneationes. et sit quicquid in infirmum simile manubrio farenli: et est virga breuis cuius longitudo est longitudo adiutorij: aut plus: aut minus super cuius caput est pila. et ipsius pila facillior est vir sit ex panis et corijs: et ipellit cum illa virga illa spera sub titillico. et opus tunc cum voluntas est vir fiat ut annectat vir fortis infirmum titillico ipellendo ipsum cum eo ad superiora: aut duo viri donec resistent restauratori extendenti manus et teneat vir alius humerum eius alterum vir non separet subito: aut ipellat illi humerum et restaurator ille iam inceptit extendere manus eius et trahere eam ac si voluntate eius sit vir separet eam a spatula eradicando et sit illud ad anteriora parti per.

Et quoniam sit illud cadit adiutorij in innectura suar: deinde pila annectatur titillico annerione forti sustentando ad superiora caput adiutorij. et opus vir sit sustentatio finem ipsum a spera sit super illud quod sequis caput adiutorij in infirmo. et opus vir in fine quod est sub eo vir non frangat a adiutorij: quoniam non est pole post restorationem eius vir redeat ad locum suum propter illud quod sciuit.

Conit 3 modum curationis: et sic dicit. quod si dislocatio sit praua ad reducendum: et iam plonger fuerit tempus tunc debes balneare et embrocare membris: deinde debes habere vinum infirmum sic vinum manubrium et debes habere vinum pila facta ex corijs aut panis et debes ponere istas pilas sub titillico et debes ponere eas cum isto manubrio et vinum opus stare ad equalem humerum et alter opus extendere manus et trahere eam fortiter ad inferiora. Deinde cum dicit.

Et medicatur quicquid cum scala ita vir ponatur caput adiutorij super gradum scale quoniam iam lenificatus est et preparatus cum inuolutionibus finem formam conuenientem: et suspendit vir ex alio latere et extenditur manus et ingrediet caput adiutorij in locum suum.

Conit 4 modum et sic dicit. quod caput adiutorij opus finem per gradum scale qui sit paratus: et lenificatus et inuolutus panis: ita vir non ledat et ab alio latere opus extendi manus et ingrediet in locum suum. Et opus vir gradum scale bene ponat iuxta caput adiutorij vir non ledat aut vitatur restaurator: aliquid modis deriuatis ab istis: et melior modorum est modus primus. Deinde cum dicit.

Conit ergo redit dislocatio ad locum suum tunc melior ligatura eius est vir liget pila cum humero ligatura facta cum vitris latis. prohibentibus separationem eius quod redit: et opus vir penetret vitra super ipsum aut vitra alia desuper super modum cruris vsque ad humerum alterum. et quicquid cadit crux super humerum infirmum: deinde ligat adiutorij cum latere ad inferiora et ligatur cubitus et extremitas manus ad superiora ex parte colli et non resoluit vsque ad septimum aut post ipsum. et cibus ipsum si cur scis. Et si assiduatio fiat quotiens redit tunc necessarium est cautum.

Conit ad sciendum postquam redit dislocatio: dicit sic. quod cum redit dislocatio ad locum suum: tunc melior ligatura est vir ligetur pila cum humero. Et ponit modum ligationis qui est notus ad litteram.

De dislocatione spatule. CAP. XII. Sim dicitur est illud: et est de illis quorum casus non accidit et mirantur et ea tales quales Hippo. et Gal.

Positio capitis de dislocatione humeri. ponit caput de dislocatione spatule: dicit sic. quod de dislocatione spatule ias dicitur est. in casu de dislocatione humeri. Et spatula est de illis quorum casus. dislocatio non accidit et de dislocatione spatule mirantur tales quales sunt Hippo. et Galienus.

De dislocationibus ossis parui apud huerum. CAP. XIII.

Leditur quandoque ossi paruo quod est caput humeri vir separetur a loco suo. quare accidit etiam concantitas sicut in dislocatione.

Ponit caput de dislocatione ossis parui existens apud humerum. et sic facit. quod dicitur est. et ponit eius curam. ibi. et non opus. Iohannis de p. pre. quicquid accidit de ossis parui quod est caput humeri separet a loco suo: quare accidit concantitas sicut dislocatio.

De cura. CAP. XIII.

Si opus vir extendatur tensione fractura coarctetur et stringatur cum digitis et inclinetur ad locum suum et stringat sicut stringit fureula cum puluillis. Nam ipsa ligatura iterum quicquid facit ipsum redire ad locum suum violenter: et non curatur de illo quod est de vehementia illius ligature et seruatione eius sicut cura.

tur de eo in furecula.

Conit curā & viciit sic. q. nō o3 qñ istū os est separātū vt extendat ac si esset fractū: s3 costringat cū viciit & inclinet ad locū suū & istringatur sic stringet furecula cū puluillis qñ ligatura qñq3 facit redire ipm os ad locū suū violentē: & nō curat in separationē illius ossis de ligatura vebementissimē curatur de ligatura vebementi in fractura fureculę.

C De dislocatione cubiti.

CAP. XV.

Alius membrū dislocatio fit difficilis & fit difficilis ipsius reditio ppter vebemētiā ligamētōz cōtinentiū ipm & eoz breuitatē & ppter suaz dieretē cōcauitatē. & qñq3 accidit ei separatio parua. & accidit ei dislocatio integra in quibuscūq3 horis. Et qñ dislocatur significat eius dislocationem gibbositas in latere & arcuatio in latere. & deterior eius est q dislocatur ad posteriora: qñ est inobediētis curatiōis valde. Et plurima quidē dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori & est turpioz & fedioz ppter illud qd accidit ei de reditioe. focili vero superiori parū accidit. & nō est cū feditate dislocationis inferioris: qñ ipm est vebementioz continuitatis euz vola & est longinquius ab hoc vt remoueat. & nō est possibile vt disloceat vnū duoz fociliū nisi elongetur a secundo elongatione aliqua.

Conit capl3 de dislocatione cubiti. & facit. q. p pmittit capl3. & p pmitte de cura. ibi scda. (O3 vt festinet. & dicit sic de pma pre q dislocatio cubiti fit difficilis & reditio ei fit difficilis pp vebemētiā ligamētōz cōtinentiū ipm & eoz breuitatē. ppter ea: cōcauitas illi iuncture est dila. Et subdit q qñq3 accidit cubito separatio parua: & qñq3 dislocatur cubitus itēgre in gubuldam horis. Et qñ cubitus dislocatur significat dislocationē eius gibbositas in latere cubiti & arcuatio in latere. Et deterior dislocatio est illa q fit ad posteriora: qñ est inobediētis reditiois valde. Et plurima gdem dislocatio nō accidit nisi in focili inferiori: & talis dislocatio est fedioz & turpioz. ppter ea: qd ē difficile istud mēbri ad reducendū: s3 focili superiori parū accidit vt disloceatur: qñ dislocatur nō est ita feda & turpis dislocatio focili inferioris: & facile supius est bñ cōtinuatū cū vola man? & est ab hoc longinquius vt moueat: & nō est pole vt disloceat vnū duoz fociliū nisi disloceat a focili. & aliq dislocatione.

C Decura. CAP. XVI.

Portet vt festinet ad ei? curationē: qñ pperat ad ip3 apa calin phibens a curatione: qñ extendere ad equādū ipm tunc pducit ad perditionē: s3 iterū nō fit possibile vt equeatur apate illic exite. Et separationi quiden parue succurritur cum qualibet difficultate: imo adiungat volam euz reditioe eius ad locū suū.

Conit curā dislocationis cubiti. & facit. q. p pmittit qd daz. & requirit pōdō curā. ibi 3. (Et dislocatio completa) dicit sic de pma pre. q. o3 vt ad curationē istius dislocationis festinet. qñ ad istud membrū qñ dislocat pperat apa calin qd phibet curationē. & itaz extendere qñ est apa in

isto membro vt equeat pducit ad pditionē: & nō est pole vt equeatur exite illic apate. Et subdit q dislocatio parua redit cū qlibet difficultate: imo adiungat volam cū reditioe ad locū suū. Deinde cum dicit.

Et dislocatio completa si ē ad anteriora est regimē. & si est ad posteriora est ei regimē aliud. & illa q est ad anteriora redit ad locū suū cū percussit vola sua humerū q opponit ei pussionibus aliquibus manu iam preparata sicut opozet: & adiunat manu altera & ingreditur.

Exegitur pōdō curā: & pmo ponit curā dislocationis cubiti q est ad anteriora. & pōnit curā dislocationis cubiti q ē ad posteriora. ibi scda. (Dislocatio vero ad posteriora.) dicit sic de pma pre. q. si dislocatio completa fuerit ad anteriora aut ad posteriora vnaq3 h3 regimē: & dislocatio q est ad anteriora redit ad locū suū cū restaurato: volaz man? ad humerū q opponit ei percussio pussionibus aliquibus: & manus preparat: sicut op3 & adiunatur cū manu altera & ingreditur. Deinde cum dicit.

Dislocatio vero ad posteriora o3 vt extendatur tensioe vebemēti: deū pcurat ea ad posteriora. O3 si nō obedit p illud teneant adiutorii & brachii duo fortes & linat restaurato: manū suā cū oleo & icipiat abstergerē iungere cubiti cū vebemētiā donec ingrediatur: deinde o3 vt stringat ipm & ponat brachio suspensoriū dimittens cubiti angulatū fm qñtate quā tolerat in prima hora: deinde nō cesset costringere suspensoriū paulatim donec pstringat angulus.

Conit curā dislocationis cubiti qñ cubitus dislocatur ad posteriora: & dicit sic q dislocatio q fit ad posteriora o3 vt extendat membrū extensione vebemēti: deinde o3 pcurat ad posteriora. q. si p illud nō eq3 duo viri fortes debet tenere brachii & adiutorii. & restaurato: leniat manus h3 cū oleo. & icipiat restaurato: abstergere & stringere cubitus cū vebemētiā donec ingrediatur: deinde o3 vt suspendat brachii: & ponat cubito suspensoriū vt dimittat cubiti angulatū fm qñtate quā tolerat in pma hora: deinde nō debet cessare costringere suspensoriū paulatim donec ille angulus costringatur.

C De dislocatione iuncture rascete. CAP. XVII.

In iuncture rascete est facilis dislocatio nis & difficilis vniōnis. nā qñ extenditur extensione parua & opponit vnū duoz mēbriū alteri redit: s3 eius bucellatio est prana: qñ illud qd cōtinet ipsaz de corporib3 apat & phibet bonitate vniōis.

Conit ca? de dislocatione rascete iuncture. & facit. q. p pmittit de dislocatione eius. & pōnit curā. (Et modus extensionis.) dicit sic de pma pre. q. iuncture rascete est facilis dislocatio nis & est difficilis equatiois. nā qñ ista iuncture extendit parua extensione & vnū os opponitur alteri redit: s3 bucellatio eius. s. in iuncture est parua qñ rasceta continet multa ossa. Deinde cū dicit.

Et modus extensionis eius est vt extendatur vir focile ad posteriora & extendat restaurato: volam ad pzin3 illius pris: imo ad anteriora: & extendat vnūquēq3 digitū icipies a pollice & puc

nicens ad minimū: nā equatur per illud ⁊ redit:
deinde emplastrer ipsam ⁊ stringat.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic: qꝫ modus exēssionis istiꝫ membra
vt reducat est iste vt vt extēdat facile ad posteriora ⁊ re
stauratoz extēdat volā ad huiꝫ ipsiꝫ: imo extēdat ad anrio
ra ⁊ extēdat vniūqꝫqꝫ digitū: ita vt incipiat extēdere a pol
lice pueniēs ad minimū. s. digitum: qꝫ p hoc eqꝫtur ⁊ redit
deinde emplastrer ipsam ⁊ stringat.

¶ De dislocatione digitoz ⁊ signis eiꝫ. CAP. XVIII.

Quando dislocantꝫ digiti inclinantꝫ ad
anteriora ⁊ apparet illic eminentia in
terioribus ⁊ apparet cōcauitas dorſi
⁊ similiter sit in ossibus rascere.

¶ Ponit capz de dislocatione digitoz: ⁊.z. facit. qꝫ p fac B.
z. ponit curā. ibi z. (In reditōe digitoz) dicit sic de pri
ma pte. qꝫ qꝫ digiti dislocantꝫ inclināt ad partes interiores
⁊ appꝫ illic eminentia in interioribus ⁊ cōcauitas appꝫ in dor
so: ē ē sit sic qꝫ dislocantꝫ ossa rascere.

¶ De cura. CAP. XIX.

In reditōe digitoz a dislocatione ē dis
ficultas quedā ⁊ nō opꝫ vt extēdan
tur extēdē equalitꝫ: imo opꝫ vt expectes
sup eoz ⁊ eleues radicez ex manu tua
sub qꝫ cadit radiꝫ eiꝫ qꝫ stringis sup eū ad isero
ra ac si tu eradices ipm ex loco suo. ⁊ tūc vide
bis dislocationem iam intrasse ⁊ rectificari.

¶ Ponit curā ⁊ dicit sic: qꝫ in reditōe digitoz a dislocatio
ne ē qꝫdas difficultas: ⁊ nō opꝫ vt si vis reducere vt extēdas
eqꝫtrino opꝫ vt expectes ⁊ debes eleuare indicez ex manu
tua ita vt stringas cū eo tirādo ad superiora ac si tu eradi
cares digitū a loco suo: tunc videbis dislocationē iaz in
trasse in alio ⁊ clamauiſſe.

¶ De separatione ossis rascere. CAP. XX.

Ipsꝫ vt in ea fiat qꝫ pole ē de eqꝫtione
⁊ ipulsiōe ois declinatōis ⁊ eminetie
ad huiꝫ ptis illiꝫ ⁊ positioe astellarū ⁊
structura eaz desup vt dimittatꝫ super
eā ⁊ vt ponatꝫ loco earū sup eā plūbū eqꝫtrū pfer
uās locū cū granitate sua: vt nū opꝫ vt anqꝫ po
natꝫ desup astella aut plumbū vt emples cū em
plastro pforatino de illis qꝫ scis ⁊ nō moneatꝫ.

¶ Ponit curā separationis ossis rascere: ⁊ dicit sic. qꝫ in sepa
ratione ossis rascere opꝫ vt fiat illud qꝫ ē pole de eqꝫtione ois
declinatōis ⁊ eminetie ad huiꝫ ptis ⁊ ponas astellas ⁊ stric
tura desup ⁊ vt ponatꝫ loco astellarū plūbū eqꝫtrū: qꝫ cū
granitate sua pferat locū: s. opꝫ anqꝫ ponatur astella de
super aut plumbū vt emples locū cū emplastro cōfortati
uo ⁊ membrum non moueatur.

¶ De dislocatione spōdiliꝫ ⁊ separatione earū. CAP. XXI.

Quando spōdiles dislocantꝫ dislocatio
ne pleta interficitꝫ pculdubio. ⁊ nō cō
pleta iterū qꝫ remouetꝫ remoriōe plu
rima qꝫnis sit minꝫ qꝫ pleta ē mortu
lis: qꝫ pculdubio coartatꝫ nucca coartatiōe for
ti si resistit ⁊ nō obedit. Et si ē spōdilis pria col
li ⁊ qꝫ sequitꝫ ac pminat aīal anbelitū ⁊ moritꝫ sta
tiz: qꝫ neri anbelitꝫ coartantꝫ qꝫ non faciunt
opatiōe suā. Et si ē de spōdilibꝫ dorſi ⁊ dislo

catꝫ ad prē iteriōre nō ē pole vt curetꝫ ⁊ est de si
lis qꝫ interficitꝫ velociter. Et si moriatꝫ ⁊ nō ē pos
sibile ratiꝫ pꝫbhecat anbelitū retinetꝫ steruus ⁊
vzinā ⁊ interficitꝫ. Et si moriatꝫ ⁊ nō coartatꝫ nuccā
coartatiōe vehemētī: aut coartatꝫ ⁊ nō apatꝫ: aut
fedatꝫ qꝫ ē aīeo de apate nō ē excusatio qꝫ nocu
mētū igrediatꝫ nuccā ⁊ neruos qꝫ sūt sub illo lo
co ⁊ facit supfluitates exire inolitariē. Et si est
ad posteriorē tūc nocumētū qꝫ facit nuccē ē mi
nus. vt nū neciūz ē nocumētū iterū. ⁊ coartatio
neruozum que debilitatꝫ pedes debilitatꝫ lacer
tos vesice ⁊ ani.

¶ Ponit capz de dislocatione spōdiliꝫ: ⁊.z. facit. qꝫ p ponit
capz de dislocatione eoz. ⁊.z. ponit curā. ibi z. (In illa qui
dē) pma in. ⁊.z. qꝫ pmitꝫt quosdāz casū. de dislocatione spō
dilis. ⁊.z. ostenditꝫ quomodis dislocatꝫ spōdilis. ibi z. (Et qꝫ
qꝫ dislocantꝫ. pma in. ⁊.z. qꝫ p ostenditꝫ accia que sequuntꝫ
ad dislocationes spōdiliꝫ. ⁊.z. ostenditꝫ casū. vtes curatiū spōdilis.
ibi z. (Quare necia ē vt foris) dicit sic de pma pte. qꝫ qꝫ
dislocantꝫ spōdiles dislocatiōe pleta interficitꝫ pculdubio.
Etia si nō ē cōpleta dislocatio spōdilis ⁊ ē multa interficāqꝫ
pculdubio coartatꝫ nuccas coartatione forti. ⁊ sic resistit ⁊
non obedit. s. restauratiō. ⁊ si ē spōdilis pꝫ colli. illa qꝫ
locaꝫ sine sit illa qꝫ sequitꝫ pma spōdile colli. illa qꝫ dislo
catꝫ puaꝫ aīa anbelitū ⁊ moritꝫ statū: qꝫ neri anbelitꝫ coar
tantꝫ ⁊ sic nō faciūt opatiōe suā. ⁊ si dislocatꝫ spōdilis dor
si ad prē anriōre nō ē pole vt curetꝫ vt velociter interficitꝫ
si moriatꝫ. s. ifirmꝫ. ⁊ nō moriatꝫ ⁊ nō ē talis dislocatiō qꝫ pbi
beat anbelitū retinetꝫ sterꝫ ⁊ vzinā ⁊ interficitꝫ. Et rō. qꝫ le
dit neruos cunctes ad illas ptes: si dislocatio nō coartatꝫ
nuccā coartatione vehemētī aut coartatꝫ nuccā: ⁊ nō apatꝫ
nō ē excusatio qꝫ nocumētū igrediatꝫ nuccā ⁊ neruos qui
sunt in illo loco ⁊ tūc supfluitates s. sterꝫ ⁊ vzinā egrediū
tur inolitariē: tē neciū nocumētū qꝫ debilitatꝫ pedes ⁊ la
certos vesice ⁊ aniqꝫ debilitantꝫ ⁊ leditꝫ nucca que est
pma pncipiū neruoz. Deinde cum dicitꝫ.

¶ Quare necia ē vt foris ⁊ ipulsiō vehemēs
⁊ pculsiō magna qꝫ fere frāgetꝫ funenia eius do
nec redeat ad locū suū: ⁊ anqꝫ redeat ad locum
suū: iā fracta sunt p illud eius funenia.

¶ Pōit qꝫda casū. curatiū ⁊ dicit sic. qꝫ i dislocatione spōd
ilic necia ē vtus foris ⁊ ipulsiō vehemēs ⁊ pculsiō magna qꝫ
fere frāgetꝫ funenia. i. ligamēta eiꝫ ⁊ anqꝫ redeat ad locū
suū iā aptata sunt eiꝫ ligamēta. Deinde cum dicitꝫ.

¶ Et quandoqꝫ dislocantꝫ ad duo latera ⁊ ad
superiora. Et in huius quidem capituli diuisio
nibus iam locuti fuimus vbi locuti fuimus de
gibbositate. ergo compleatꝫ illic. Et signū illius
ē qꝫ vides illic aut eminetiā in posterioribꝫ aut
arcuationē i pectore ac si fractū sit funeniū: si
eiꝫ fractura nō ē magnū malum. Et in disloca
tione spōdilis ē timor mortis.

¶ Ostenditꝫ quomodis dislocatꝫ spōdilis: ⁊ dicit sic. qꝫ qꝫ
spōdilis dislocantꝫ ad duo latera ⁊ nō locuti fuimꝫ de gib
bositate. qꝫ hoc plectatꝫ illis. s. in illo ca: Et signū qꝫ spōdiles
sint dislocati est quia illic vides aut eminetiā: aut ar
cuationem ac si esset fractum ligamentū. Et in fractura
istaz partium non est magnū malū: sed in dislocatione
spōdilis est timor.

¶ De cura.

CAP.

XXII

A illa qdē q̄ est ad interiora ex dorso
spēs ē pua z pū. pfect' ē i ei' curatio-
ne. Illa qdē ē ad posteriora idiget ppo-
ne cū genib' z foritudie sic ē opatio
balneatorz. z ponat sup eā cū foritudie aut fa-
ciar ipz lacere sup ventē suū z iter sup eū cū cal-
caneis suis aut fricat ipsum cum alio bich frica-
tione asini lissazaracti.

Ponit curā dislocationis spōdiliū. z. faē qz p̄ premitit
qdaz. z. ponit modū curatiū. ibi. z. (Et si res fuerit ve-
hemētiō. vō sic de p' pte. qz pūus pfect' ē in illa disloca-
tione spōdiliū qd ē ad anteriora. i. interiora ex dorso z ē talis dis-
locatio valde pua. Illa at dislocatio qd ē ad posteriora in-
diget pphōe cū genib'. sic ē opatio balneatoris z ponat
foctur sup eā aut ifirm' iacet sup ventē suū z restaura-
tio fiet sup eū cū calcaneis aut fricat ifirmus cū alio bich
Notadū qz alio bich est quoddāz ifirm' in forma rotunda
inolutū pānis z stappa cū quo cōprimi. Deinde cū dicit.

C Et si res fuerit vehemētiō illa z fuerit recēs.
dixit l'p. qz oz vt sumat lignū c' longitudo z
latitudo sit rāte q̄statis q̄ capiat infirmū z ter-
mies ita vt sit p̄ hāc mēsurā ppe parietē extēsi
ad lar' parietis i longitudo z nō sit elōgatio e' a
pariete p̄s q̄stare vni' pedis: z ponat sup ipz
strat' plan' ad corp' ifirmi: deū balneet z ap-
planeat sup lignū aut sup podiale sup facie suā:
deū inoluant sup pect' ifirmi ligature ample
duab' vici' z earū extremitates egrediant de
subascellis z ligent iter duas spatulas z ligent
extremitates ligaturarū latay ad lignū lōgū sile
manubrio mortarij z eleuet b' lignū sup lignū
positū aut podiale z deū mistro stātū apud ca-
put ifirmi vt teneat ipz vt fiat extremitas iferi-
or inoluta ad aliqd z extēdat supior qd ē apd ea
put i hora qd oz z fiat p illd extēsiō. Et ligent ite-
rū pedes abo sil' cū ligatura āpla alia sup gēna z
supra duas spatulas iterū: ligando iterū loca qd
eleuent ex loco i quo aggregant due cope cū li-
gamēto alio. Et aggregent extremitates horū
ligamētoz z ligent ad lignū aliqd sile manubrio
mortarij: sic ē lignū c' p̄cessit narratio. z eleuet
ipm apd extēritatē ligni p̄mi: deū p̄cipe mi-
nistris vt extēdāt cū b' ligno extēsiōe qd sit fm p̄-
riū. Et de hoib' sit qd faciat hāc extēsiōe cū in-
stis z sit sic sagitte sup lignū erectū apd exte-
mitatē b' ligni magni aut podial'. s. duas exte-
mitates qd sequunt caput z pedes qd reuoluū-
tur ille sagitte inoluunt cū eis ligature qd extēdū
tur. z oz qd sit extēsiō vt ipulsiō fiat apd gibbo-
sitatē cū radice volariū manuū. Cū si fuerit no-
bis necesse sedere super ipsum faciemus illud
z non timebimus aliquid.

C Regē ponēdo curā qd dislocatio ē foret. z. faē qz p̄ po-
nit modū curatiōis qd dislocatio spōdiliū dorso est foris.

Ponit modū curatiōis dislocatiōis scē aduolutura. ibi. z.
(Et si dislocat. p̄ in. z. qz p̄ hūic. ponit qd deū ē. z. 7003
admitstrare cibū. ibi. z. (Et admitstrē cibū. p̄icit sic de p'
pte tota hūic. ponit talē modū curatiōis dicēdo sic qz opz
vt sumat vni' lignū qd sit q̄statis rāte p̄s longitudo z la-
titudo q̄stus est ifirm' z ponat ppe parietē aliqd istud
lignū ita qd istud lignū sit elōgatiū a pariete p vni' pedes z
ponat sup istud lignū lect' plan' q̄stus ē ifirm'. deinde bal-
neet ifirm' z applaneat sup lignū: deinde ifirmus dō ligari
cū ligamētis amplis sup pect' ei' z extremitates istarū li-
gaturaz debēt ligari ad lignū: z istas extremitates ligatu-
rarū debēt tenere ministri. Et iterū liget pedes ifirmi cū
ligatura alia. Et extremitates istarū ligaturarū ligent ad
aliū lignū z deū mistris ite extēritates. Et extēdāt mistri
p̄s dūis. Et multi boies sūt qz ponūt sup istud lignū qd ino-
luunt z reuoluūt pāni sup ea. Et qd sit extēsiō oz vt locus
dislocatus restauret z cōprimat: ita qd si sit necesse sedere
sup locū dislocatū faciemus. Deinde cū dicit.

C Et si non equatur spōdiliū cum istis rebz
z infirmus fuerit tolerans compēssionē: tunc
oportet vt concanctur fouea in pariete quā est
propinquus cum longitudine similis cānali re-
cipiens gibbositatē cum mēsurā qd sit lōgitudo
fouee q̄statis vni' brachij z nō sit altior spōdi-
li ifirmi n3 inferior ea p̄z: imo oz vt iā p̄miū sit
scā. Tertiū ad hāc egritudine ad quā dixim' in
p̄cipio vt sit lignū positū ppe parietē: deū su-
mat tabula eq̄lis mēsurē z ponat vna extremit-
tati ei' i foueā qd ē i parietē z ponat mediū loci
qz p̄scatur ex ea sup gibbositatē: deū ipellat ex-
tremitas ei' alia iferi' donec videas qd spōdiliū
iā cētra ē eq̄tiōne manifesta. Et l'p. qd ē iā dixit
qz p̄canario sola absqz tabula rectificat hāc rez.
z dixit iterū qz p̄ssio cū tabula sola faē illd. Cū
si illd ē vcrū: tūc nō ē pole vt admitstret extēsiō
quā dixim' p̄cipio spēi qd noiāt separatio spōdi-
liū ad anteriora absqz p̄ssioe. Et oz vt p' eq̄tiōz
admitstret tabulā dō ligno c' latitudo sit q̄statis
triū digitorz: z ei' lōgitudo q̄statis qd p̄bendit
gibbositatē z qdā p̄tis sane: z inoluunt super
eā pāni linei aut stupa icifa vt nō sit dura z po-
natur super gibbositatem z ligetur cum liga-
mento quod est necessarium.

C Ponit aliū modū curatiōis z vō sic. qd si spōdiliū nō eq̄
p̄statis oz vt fiat fouea in pariete ita qd gibbositas igre-
diat in illā foueā: tūc sup gibbositatē ponat tabulā qdā
qd ponat i foueā z ab alia pte foueā ipellat donec restaure-
tur. Et subdit qd l'p. dixit qd sola canario canat hāc rez vt
ipellendo cū manu aut cū alio instro. Et dixit iterū l'p.
qz p̄ssio cū sola tabula eq̄ra: si b' nō dicit l'p. ē vt p̄tendit
oz vt admitstret extēsiō quā dixim'. Et qd spōdiliū ē cētra
et oz vt admitstret tabulā dō ligno qd sit tāta qd p̄bēdat gib-
bositatē z aliqd p̄tis sane. z inoluunt sup eā pāni aut stupa
z ponatur stappa sup gibbositatem z ligetur stappa liga-
mento quod est necessarium. Deinde cū dicit.

C Et admitstret ifirmo cib' subtilis. Et si remā-
serit sup illd residuū ex gibbositate cū qd admi-
nistrare curationē qd sit cū medicis qd mollificat

z leniunt cū administratione tabule quam nar-
rauimus tempore lōgo. Et quidam homines
adminiftrant tabulam de plumbo.

C docet admistrare cibū z dicit sic. q. cib⁹ q. admistrat⁹ o3
vt fit subtilis. Et subdit q. si de gibbositate remāserit ali-
qd residū. tūc o3 admistrare curationē cū modis q. molli-
ficat⁹ z dimittat⁹ dñp tabulā quā narrauim⁹ tpe lōgo. z q.
dā boies sūt q. admistrat⁹ tabulā de plūbo. Deinde cū dicit.

C Et si dislocat⁹ ad vñi duosq. laterū equat⁹ cum
astella aut astellis duabus z stringit.

C Ponit modū curatōis dislocatōis facit ad duo latera:
z dicit sic. q. si fiat⁹ dislocatio ad vno latera tunc equatur
z stringatur cū astella. Deinde cum dicit.

C In facta xō et hoc in collo ad posteriora z ē
illa que curatur o3 vt resupinet⁹ infirmus: deide
erendatur caput eius ad superiora cum facilitate
z equet⁹ spōndilis eius cū compressione z
absterfione. Itē q. equatur ponat⁹ sup. eam em-
plastrū cōfortatiū z vela super ipsū cū pānis
z stringe desup. astellam cū mensura colli z lō-
gitudine eius z liga eam ad caput z adiutoriu:
ita vt nō cadat ligamētum ad guttur z resoluat⁹
tur in numero dierū z ponant⁹ fila cum qbus
stringis fm formā virtutū et marginibus par-
uorū qm illa que rotundantur ledunt.

C Ponit curā dislocatōis facit i collo ad posteriora z dicit
sic. q. in dislocatōe facta in collo ad posteriora. Et est illa
dislocatio q. curat⁹ o3 q. infirm⁹ resupinet⁹: deinde caput ei⁹
erēdat ad supiora cū facilitate z equet⁹ spōndilis cū ptes-
sione z absterfione z q. equat⁹ ponat⁹ desup. empl⁹ cōfortatiū
z coopi cū pānis z stringe desup. astellā cū mēsurā colli z lu-
ga cā ad caput z adiutoriu z ponant⁹ fila que rotūda z pla-
na procedant super spōndiles.

C De dislocatione albosos. i. iuncture ossis caude.

CAP.

XXXIII.

Albosos quādo dislocat⁹ tunc illud sci-
tur sensu. Sed magnitudine disloca-
tionis scies per sensūz iterūz z q. eger
nō expandit pedē neq. in loco disloca-
tionis neq. apud genu: imo est plicatio genu ei
laboriosior. Regimen xō illius est qm cūz vis
equare illud op3 vt intrōmittas mediū digitiū
in anm vlsq. quo opponatur loco: deinde pre-
me cū eo ad superiora cum fortitudine. Et ob-
serua cūz manu tua alia locum albosos donec
equet⁹ ipsū deinde emplastra ipsū z stringe.
z eger minor cibū z minor abiegestio.
z sumat cū hoc quod leniat naturāz.

C Posito cas⁹ dislocatioe spōndilis seu ca⁹ de dislocatio-
ne albosos qm dislocat⁹ tūc illud scit⁹ sensu z magnitudo dis-
locatōis ei⁹ scit⁹ sensu iterūz: q. eger nō p. expādere pedē
n3 apud genu: imo plicatio genu ē laboriosior: z ponit regi-
mē z curā: dicit sic q. regimē illū ē qm cū tu vis reducere
illud o3 vt intrōmittas digitū mediū in anū vlsq. quo
opponat⁹ loco. deñ pme ad supiora z cū alia manu obfua
donec equet⁹ ips: deñ ēpta ips et stringe z eger minor cibū
z egestio minor abiegestio z sumere cū qd leniat. i. burnectet
nāz. **C** De dislocatōe anche, CAP. XXXIII.

De dislocationibus

Dixit quandoq. accidit simile ei quod
accidit adiutorio de dislocatōe ad in-
feriora sicut mollificare. z nō est pos-
sibile si dislocat⁹ corat⁹ vt expandat pes
n3 iuxta dislocatōe apud genu: imo ē illd i ge-
nu magis panti. Et eius qd3 dislocatio qm3
fit ad interiora: z qm3 fit ad exteriora. vt m-
rim⁹ dislocatōis eius est ad exteriora. z mi-
norat⁹ eius dislocatio ad interiora. z dislocat⁹ ite-
rum ad anteriora z ad posteriora z p illas cas-
dē causas. Et qm3 accidit in dispōne partus stri-
ctura sup. embryonē q. dislocatur ille pes: tunc
facit cūz habere crus minutum deficiēs a decli-
natioe corporis: q. debilitat⁹ z nō corrumpit.

C Ponit capl⁹ de dislocatōe core. z p. ponit illd ca⁹. z p. nō
nit signa. z curā. ibi z. **C** Accit ex dislocatōe. ibi z. **C** O3
vt ad curādū. dicit sic de p. pte. q. cora qm3 mollificat⁹
adiutoriu: z si cora dislocat⁹ nō est posse vt pes erendatur
aliq. imo genu nō p. moueri. z cora dislocat⁹ ad interiora z
exteriora: z dislocatio eius ad interiora minorat⁹. Et disloca-
tio fit ad anteriora z posteriora: p illas casdē cas p qd3 dislo-
cat⁹ ad interiora z exteriora p eadē dislocat⁹ ad anteriora
z posteriora: z si p. partū z stricturā sup. embryonis dis-
locatur tunc facit embryonē dñe crus minutū deficiēs a
dilatioe corporis q. illud crus debilitatur z nō corrumpit.

De signis.

CAP.

XXXV.

Accidit ex dislocatione anche ad ante-
riora vt videas pedē dislocatū longio-
rem altero z genu eminentius z non
pōt duplicare pedē suū apud inguē i-
flati apāz: qm3 caput core iā intrauit in ipsū.
Et si dislocat⁹ ad exteriora abbreviat⁹ pes z
apparet in inguine profunditas: z accidit in co-
quod opponit ei a posteriorib⁹ eminetia z in-
flatio: z genu est quasi ipsū sit submersūz ad-
teriora. Et si dislocat⁹ ad anteriora pes est lon-
gior: z nō est possibile infirmo vt erēdat crus
suis: z nō sit ei posse vt plicet ipsū nisi cū dolore:
z nō pparat ei deabulatio penit⁹: z si vult am-
bulare ambulat sup. calcaneū. z accidit ei mul-
toriens ex hoc vt apostemēt ignē ei⁹ z retineat⁹
tur ei⁹ vna. Et si dislocat⁹ ad posteriora abbre-
uiat⁹ pes eius z fit sup. crus expulsiō difficilis z
apparet in ipsius inguine mollificatio: z est ca-
put core decline ad obliquationem.

C Ponit signa dislocatōis anche z dicit sic. q. si ancha dis-
locat⁹ ad anteriora vides pedē dislocatū longiorē altero z ge-
nu ē eminet⁹: z p. duplicare pedē z ignē apz inflati apāz
qm3 iā intrauit in illū locū caput anche. Et si ancha disloca-
tur ad exteriora pes abbreviat⁹ z ignē apz pūditas: z pte
alia apz eminetia z inflatio z genu ē plicatū z si ancha
dislocat⁹ ad anteriora pes ē longior z est ipse infirmo vt expā-
dat crus suis: z p. plicare crus nisi cū dolore: penit⁹ nō
p. ambulare: z si vult ambulare ambulat sup. calcaneū:
multoties apat ignis z retinet ei⁹ vna. Et si ancha dislocat⁹
ad posteriora pes est curtus z nō pōt infirm⁹ expandere pe-
dē z caput core est obliquatum.

De cura.

CAP. XXXVI.

Ponitur ut ad curandū sit festinatio. Nam si nō redire velociter fortasse effunderent ad eā humiditates et putreficent et pducunt ad corruptionē membri totū et sequit illud de timore id quod scilicet. Regime quo dislocatio corpe ad iferiora est ut postea pedes deinde fac cū redire cū vehementia postea moueris cū dextra et sinistra dōc opponatur ei ad quod redit: et pone pedi quā sitafas. et stringe sup. crus: deinde stringe sup. corā et sup. genu strictura quā fuerit eā: deinde suspendat ex humero suspēsiōne ne sit pole cruri cum hoc ut extendat.

Ponitur curam mollificationis anche. scōdō ponit curam quādo ancha dislocatur ad anteriora. tertio ponit curam quādo dislocatur ad aīriora et posteriora. 4. pōit curam quādo dislocatur ad exteriora. qnto ponit curam quando ancha dislocatur ad posteriora. 2. ibi. Quādo vero dislocatur? 3. ibi. Et i illa q est ex illo qnta ibi. Et si sit dislocatio corpe qnta ibi. Et quādo dislocatio est? dicit sic de pma parte q si ancha dislocatur opz q ad curandum sit festinatio: quoniam si non redire velociter fortasse effunderent ad eam humiditates et putreficent et pducunt ad corruptionēz membri et sequit apostema et mors. tūc autē. ponit regimen dislocationis anche ad iferiora ut quādo mollificatur et est ut extendas pedes: deinde rednas pedem donec redeat ad locum suum. Et postea fac ligaturas pueniet per quā retineat in loco suo. Deinde cū dicit.

Quādo hō dislocat ad iferiora tūc pēcipit ut flectat genua: et teneat eū homo fortis ex latere emunctoīz: et capiat restaurator manu sua caput corpe apud genu et trahat ipz ad aīriora: ita ut ipellat extremitatē aliā et ipellat ipz impulsione tendente ad superiora et exteriora. et si adiunat cum aliis ab extremitate alia ex drio mot? eius: et iam ligauit eam cū vitra aut cū fune erit bene: deinde ligetur cū ligamēto.

Ponitur curam anche quando dislocatur ad anteriora. et dicit sic. quādo ancha dislocatur ad anteriora oportet ut ifirmus plicet genua: et vnus homo fortis teneat eū ex latere emuctoīz et restaurator capiat caput corpe apud genu et trahat ipm ita ut equet corāz: deinde liget cum ligamento. Deinde cum dicit.

Alex qm dislocat ad exteriora oīz tūc ut firmet restaurator extremitatē corpe q apud genu: et moueat eā ex ptranso mot? p dicit: et sit ali? tenes ab extremitate aliamouens eā ex cōtrario mot? pimi et iā ligauit vitra aut funē.

Ponitur curam quando ancha dislocatur ad exteriora. et dicit sic. quādo ancha dislocat ad exteriora: tunc oportet ut rednatur drio modo mō p dicit. Deū cū dicit.

Et i illa q est ex illo ad aīriora aut posteriora strigat restaurator radicez corpe cū ligatura lata. et capiat sup. biūm ad pres q oīz bōz declinatōez dislocatiois. et accipiat viri duas extremitates ligature aples: deūm extēdat eā oēs sit extēsiōne q suspēdit ifirmū i aere. Et cū bōz itex ē pole

ut redeat modi p dicit ad rectificationēz.

Ponitur curam cōmunez dislocationes anche ad anteriora et posteriora. et z. facit. sicut duos modos restauratiois ponit. scōdā ibi. Et est iterum modus alius. Circa totam pnam partes ponit duos modos equatiois. et ponit scōdū. Et medicant eam quando cum tybren? dicit sic de prima parte. q oportet ut restaurator liget ancham ligatura lata et capiat super humerum ad partes que oportet fm q est dislocata. Et deinde extendatur et equetur. Deinde cum dicit.

Et medicat eā qm cūz thibz. Et mod? ali? est bōz q retulit de eo qdā corz et bōi egit. Ingt. opz ut caues foueā lōgā in ligno toto filem aq ductib? et nō sit lōgitudo foueae et p fūditas ei? pls qstitate trūi digitoz: et nō sit lōgitudo corū aduicē pls qstuo digitis. et ponat extremitas alebībē in pē illi? foueae et sustētēt ei eo: et sit impulsio ei? ad pte ad quā oīz ipellere. et oīz ut sustētēt i medio ligni magni aut podialis lignū aliq? erectū et lōgitudo sit qstiras vni? pedis et grossitudo eius qstiras manubz folsioz ut qm resupiat sup. dorzū reuoluat hoc lignū i eo qd ē iter albafezi et caput corpe: qm p bōz seq illud qd extēdit ipz a pte pedis: et illud itex mīkronēs idigeat extēsiōe q sit a supioib? et cū hoc cum corz? ipellit ad iferiora ipellit hoc lignū caput anche ad exteriora: et oīz ut sit man? ad iferiora fm mōz quē dixim? an hoc pēcipue ex pede. Et si caput corpe nō igredit per hāc spēs curatiois tūc oīz ut auferat lignū erectū sustētāt: et ut figant duo ligna alia sup. duo domicilia loci illi? ligni. s. i. oī latere eius lignū ut sint sicut postes porte et nō sit vniq? corz minus pede: deinde egerit sup. ea lignū aliud sicut egerit lignū scale ut sit figura sex lignoz silis littere q nominatē grece bitanen: hec enīz figura sit cum ponit lignum trūi in medio iferius duobus extremis parūper. deinde opz ut resupinet ifirmus super lams sanū et extēdat corā sanā in eo qd est inter hos duos postes sub ligno qd ē simile gradui scale et ponat corā ifirma super hunc postē ut sit caput corpe equitans sup. ipm postq expanit fuerint postes panni plicati plicatione plurima ut nō ledat postis corāz: postea sumat lignum aliud equalis latitudinis cui? lōgitudo sit tante quantitas q cōpēbendat ex capite corpe vsq? ad locū calcanei et ponat in lōgitudine sub corā ab interiori parte ut retineat caput corpe ad calcaneū et liget cum eo: deinde administret in gibbositate. Et fm q dixim? in eo quod pcecessit: oportet tūc ut extendatur crus ad iferiora cum ligno ligato cū eo ut redeat caput corpe ad locum suum cum hac extēsiōne vehementi.

Conit aliū mōs. z dīc sic. q. o3 vt sumaf tybzē: z tybzē ē qdāā ifirm zcauū qd pōit i capite ossis dislocati: z tūc op3 vt sumaf vno lignū zcauū z i capite ifirm ligni pōat istud tybzē z ipellat cap. coxe cū isto ligno fm q. o3. Et si p bāc spēm curatiōis nō egredī: tūc o3 vt accipiat illud lignū zcauū z ponat sup illud duo ligna ad mōs scale: tūc itro/ mittat corā ifirma vno z postea corā sana i alioita q. su per istos postes expādant pāni plicati vt nō ledāt. z sic su/ madet vni aliud lignū qd capiat totā pedē. z sic extendat z reducat fm melioz modū possibitatis.

C Et ē itez mod⁹ ali⁹ cū quo igredī caput coxe absqz extēsiōe ifirmi sup lignū. z ē mod⁹ quem laudat llyp. z ille exīstīmat q. o3 vt ligent ma nus ifirmi sit cū ligamēto lato leni z ligent pe des ei⁹ abo cū ligamēto lato forti leni sup duos calcaneos z sup duo genua. z sit lōgītudo cu/ lus eoz a ppari suo quāritas q. o3: digitoz. z sit crus ifirmi extēsi⁹ pīs altero q. sitate duoz digitoz z suspēdat ifirm sup caput: z sit elōga tio ei⁹ a terra q. sitas duoz cubitoz: deide cur/ rat adolecēs hīs experientiā puer cū brachijs suis z extrabat corā ifirmā i grossiore loco ei⁹ vbi ē caput coxe itez z suspēdat cū ifirmo sub/ to. nā ifictura cū scm fuerit illud euz ea igredīē ad locū cū quolz studio. z iste qdē mod⁹ ē faci lior alīs: qm nō idiget opatiōe plima. Terum plures medicantī nō bene operant in co: qm ipsi spernūt euz ppter suā facilitatē.

C Posito vno mō equādī anchā ponit aliū mōs. z dīc sic. q. o3 alt⁹ mod⁹ equādī anchā qd laudat ppo. z extiat q. o3 vt ligēt man⁹ ifirmi ligamēto lato. Et ligent pedes ifirmi ambo cū ligamēto lato. Et ligent sup duos calcaneos. Et sup duo genua ita q. ifirm sit elōgat a terra p duos cu/ bitos: deīn adolecēs hīs experientiā currat cū brachijs z extrabat corā ifirmā i grossiori loco ei⁹: z suspēdat cū ifirmo sub/ to. nā cū B factū fuerit ifictura igredīē ad locū suū z iste mod⁹ ē facilior alys: qm iste mod⁹ nō idiget opōne plī/ ma: ples medicantī nō bī opant i isto mō: qm mltū est faciliis. Deinde cum dicit.

C Et si sit dislocatio coxe ad exteriora: tūc o3 vt extēdat ifirm⁹ f3 q. dīrim⁹ cū bac ligatura q. est sup albabafegi igninis z fureculā f3 q. dīrim⁹: deide ē necluz medicatī vt euellat cū ribzē de/ foris ad interiora postqz posuerit extremitatem tibi zē i aliq. pte foue quā dīrim⁹ vt strigat su/ per cā. z sint aliq. mīstroz ep pte coxe sane ipel lētes itez z oppōat ipulsiō vt nō ipellat plm.

C Ponit curā qm coxa dislocat ad exteriora: z dīc sic. q. si coxa dislocat ad exteriora: tūc o3 vt ifirm⁹ extēdat z po/ nat tibi zē. i. illō istz i capite coxe ita q. istō in istz sic positiū in forica de ligno sup⁹ oca z strigat postea corā sup eam ipellendo fm melioz modū. Deide cū dicit.

C Et si dislocatio ē ad aīrīora tūc o3 vt extēda tur ifirm⁹: deīn pōat vir fortis radicē vole ma/ nus sue de pte sup inguē ifirmi z coarctet ipm cū manu altera. z ipse cū hoc ponat coarctatōez extēsi⁹ ad inferiora ad partes genū.

C Ponit curā qm dislocatio ē ad aīrīora. z dīc sic. q. cū dī/ locatio ē ad aīrīora: tūc o3 vt extēdat ifirm⁹: deīn cōgi/ mat cū māu sup cap. coxe ifirmi z eque. Deīn cū dīc.

C Et qm dislocatio ē ad posteriora tūc nō op3 vt extēdat ifirm⁹ ad inferiora elenat⁹ sup terram mo o3 vt sit posit⁹ sup aliq. duz sic o3 vt sit itez qm sepat anchā ei⁹ ad exteriora sic dīxi gib/ bositare. o3 q. vt extēdat ifirm⁹ sup lignū: aut podiale sup faciē suā z sint ligamēta stricta nō sup corā: imo sup crus sic dīrim⁹ nuper. z op3 itez administrare cōpressionē cū tabula z super albabafegi z locū ad quē egredī ifictura.

C Ponit curā qm dislocatio ē ad posteriora. z dīc sic. q. si dislocatio coxe ē ad posteriora: tūc nō op3 vt extēdat ifirm⁹ ad inferiora: imo o3 vt sit ifirm⁹ posit⁹ sup aliq. durum. z sint ligamēta stricta sup crus z admittet cōpressionē cum tabula in illo loco vbi ifictura igredī. Deide cū dīc.

C Dic ē fmo nō i spēb⁹ dislocatōis q. accit anche ex cā māsista ante illud. Qerū q. qm dislocat corā pp multitudinē būditatis accitit ei sicut dislocat spatula: op3 tūc vt admittet cauteriū sic dīrim⁹ i loco in quo dīrim⁹ hoc cauteriū.

C Concludit. z dīc q. b ē fmo nō i spēb⁹ dislocatōis anche accitit ex cā māsista. Et subdit q. qm dislocat corā pp mltitudinē būditatis sit spatula: q. o3 vt cauteriet fm q. dīrim⁹. **C** De dislocatōe genu. CA. CCCVII.

Enu ē velocis dislocatōis. fortasse. n. dislocat absqz cā pter deambulationē velocē aut lubricat pap sicut carnatis mīstrotēs dislocat absqz cā pter saltuz.

Et genu qdē dislocat ad oēm pte nisi ad ante/ riores ppter rotulā z adiutoriz eius.

C Ponit cap. de dislocatōe poplitis. i. genu. z p fac B. z po/ nit curā. z i ibi (Sedeat ifirm⁹) dīc sic de p pte. q. genu ē velocis dislocatōis. Et fortasse genu dislocat absqz cā p/ ter ābulatōez: vt q. ambulatione velox pte cā dislocatōis: z genu qm lubricat pp būditatē extētes in ipo: z genu dislo/ cat ad oēm pte nisi ad anteriores pp rotulā z adiutoriz q. ista phibēt dislocatōez ei⁹. **C** De cura. CA. CCCVIII.

Edeat ifirm⁹ sup sedes ppiquā terre: z eleuent pedes ei⁹ pariter: deīn extē dat vir fortis manū suā desup z desub tus extēsiōe forti z reducat restaura/

to: iuncturā ad dispositionē suā fm iudiciū dis/ locationis vniuersalis z liget eam.

C De dislocatōe areffat z rotula genu. CA. CCCIX.

Quando accit ei dislocatio op3 vt pōa plane ponat i terra z reducat rotula: deide ipellat curuatura geniculi pānis phibēt⁹ a duplicatōe z ponant de/

super astelle resititēs ei i pte ad quā declinat.

Cū q. restitig z adheret nō duplicet genu euz festinatōe sed paulatiz: donec alleniet.

C Ponit curā. z dīc sic. q. ifirm⁹ o3 sedere sup sedem p/ pinquā terre. z pedes ei⁹ eleuent pariter: deīn vir fortis extēdat manū suā extēsiōe forti z restauratoz reducat iū/ cturā ad dispositōē suā fm iudiciū dislocatōis z liget. Et

Tractatus .II.

De dislocație în fractură tali apud calcaneu. C.A.xxxx

Deide oꝝ vt dimittat deambulationē
circiter .xl. dies vt nō disloceſ ſc̄bo. In ſepara
tiōe nō panca ſuffic̄ q̄lꝫ extēſio: deīñ reducat̄.

¶ Et qñ cōplete dislocat opz vt reducat fm qz
dicunt antiq. Inquit. Opz vt extendat ifirm⁹
sup doz suz suū sup terrā ⁊ ab eo nō est iter co-

¶ Ponit curā dislocatoꝝ calcanei qñ pfecte dislocat. r. z.
 fac. qñ p fac. b. z. ponit qñd can. z. ibi (Et opoſt eqñꝝ)
 De hic de p. pte. qñ calcaneus dislocat cõpletur. r. z. oꝝ
 reducat pñ qñ pñt antig. oꝝ vt iſſim. exteñat ſup doꝝ ſus
 zñ r. ponat iñ coras ei. z ptes gẽitales paſſilũs lōg. in
 trans in pfunditatẽ terre: vt no pñttat coꝝ moueri. ei
 rñ oꝝ vt ſi miſter exteñs pedẽ manibꝫ ſuis: z medicus
 equet manibꝫ ſuis ſepãtẽ. Deide co dicit.

¶ Ponit qñdā cañ. r. z. facit. fm qñ duos cañ. ponit. 2° ibi.
(Oz si sepat) Diē sic. de p. qñ postqñ calcane^o ē ē qñ oz vt li
get cū ligamentis fortib⁹. Et caueas ne liges sup⁹ neruos
tali. Et phibeas ifirmū a dambulatiōe qñ dragita dieb⁹. a

Eo si separaŕ os tali ex saltu: na3 illud accidit
multorŕes: aut accidat huc mēbro a3a calidū:

De fracturis

iz6

¶ Ponit 2ª can. 2. dicit sic. q. qñ os talis sepā pp saltū: 7 mul
toties accidit huic mēbro apa calm. os g̃ vt equet istō mē
brū 7 embrozet cū embrozis q̃ sedāt āpata cafa 7 admini
strent ligamētā fortia 7 nō moueat ifirm⁹ docet mēb p̃ ite
exercitio. Et vt ligamēta tali neceſario ad mēbra

Hus regimé e primu regimini disloca

¶ Ponit curā dislocatiōis ossis pedis. 7 dicit sic. q. regimen
dislocatiōis ossis pedis ē primū dislocatō ossis calcanei.
Et fortasse suffic. vt equet istō os cū pede exīte sup ips pā
no dōce equet. Deīn ēplet 7 strigat fm modū quē scia.

¶ De sermõe vñ in fractura. CAP.I.

L'posito tractatu de dislocatiōe. ponit tractatū de fractu
ra. z. z. fa. q. 2 p. ponit sermonem vñ de fractura. z. ponit
sermonē pticularē in ea. z. ibi (Mortis accidit ut scida ē
craneū) p. in z. q. 2 p. ponit sermonē vñ de fractura. z. no.

nit fmonē vles i curatōne fracturæ. ⁊ ibi. ⁊ Refraturānō
vafis. ⁊ p ptes tot et quot ponit cañi. pōit ⁊. ⁊ Et qñ
fractura ppter ibi. ⁊. ⁊ Et pñdñt fractura ibi. ⁊. ⁊ Et
qñ cadit fractura ibi. ⁊. ⁊ Et qñ dē lefione medulle
ibi. ⁊. ⁊ Et loq. qdē fractura ibi. ⁊. ⁊ Et fractura fedioz
ibi. ⁊. ⁊ Et mēbra qdē diuerfificat ibi. ⁊. ⁊ Et cāp. pp qñ
dic fte dē p pte qñ fractura ē folo rñmūtatis pp folib⁹.
Et fractura accit qñz pñia. i. pñoliata. ⁊ qñz nō pñia. i.
ñ pñoliata. Et qñz accit eqñ. Et qñz accit faffa. Et fra-
ctura eqñ qñz accit f3 latitudine. Et qñz f3 lōgitudine. Et
fractura cadēs i latitudine qñz accit diuerfia. qñz accit nō
diuerfia. Et fractura q cadit i lōgitudine ē cadit fepata. Et
fubdit qñdā medici noiaert fpos fractura noiaert nō⁹ fuis q
noia poit pñia. Et f3 fñt noia ad f3z. Deide cñpñt.

I Et qñ fractura complet nō est pole vt rema-
neat duo ossa fm q̄ necesse est iter ea de oppo

frione fm pparatione cōtinuitatis nālis: imo separant neō ab oppōne. ⁊ filr sepatio faciēs accidere puncturā necario in eo qd continetur de velaminib⁹ ⁊ carne: quare accidit dolor sequens ea, ⁊ qñ est equatio rotunda sine frustis conuertit mēbru cum facilitate.

C⁹ ponit scōs cañ. ⁊ dicit sic. qñ est fractura totalis ⁊ cōpleta nō ē pole q remaneat duo ossa sic q ē necesse f3 op. positionē eādē: imo op3 q neō separant ab oppōne. Et subdit q qñ os est sepatū. i. fractū neō iducit in mēbro punctura in velaminib⁹ ⁊ carne. qre accidit tūc dolor seqns illaz fracturā. Et qñ fractura mēbru est eqñs rotūda sine frustis mēbz puerit. i. reducū cū eqñlitate. Deñ cū dīc.

C⁹ Et vt declinet fractura ad exteriora fm q dīc pīl hyp. melius est q̄ vt declinet ad interiora: quoniam illud qd occurrit ei de neruis illic est plus quare ledit.

C⁹ ponit tertū cañ. ⁊ dicit sic. q fm q dīc it hyp. meli⁹ est vt fractura declinet ad exteriora q̄ vt declinet ad interiora mēbru. Et rō. qz versus partes interiores membru sunt multi nerui. Deinde cum dicit.

C⁹ Et qñ cadit fractura apud iuncturā ⁊ restant remanet mor⁹ difficilis ppter duritiem: ⁊ arafbadū qd accidit indiget spatio donec dela ref. ⁊ illud qdē prauū accidit in iūcturis ossūz puoz. ⁊ de illo iterū est vbi est iūctura in creatiōe strictior: sicut est iūctura canille: ⁊ fractura prauioris incarnatiōis ⁊ vnitōis est illa q ē fm rotūditatez: deide illa q declinat: nō. n. adberet nisi sup ipm. plonge f ligatura bñs fabricatōez mirabilē tpe lōgūmo ⁊ sumat ex cibis ⁊ medicinis: ⁊ ex eo qd mittit sanguinē ad illā ptez fm q dīcem⁹: ⁊ deterior fractura ossūz ad interiora nō ad exteriora scdm q dī.

C⁹ ponit qrtū cañ. ⁊ dicit sic. q qñ frangit mēbru apud iūcturā ⁊ talis fractura restaurat mor⁹ mēbru remanet difficilis pp duritiē q eneit in iūcturis. ⁊ pp pozū sarcoy. dē. Et qñ accidit pozus sarcoydes inferi⁹ declarabit. Et talis difficultas mor⁹ accidit prauior qñ est fractura in iūcturis ossūz puoz: ⁊ de prauiori ē vbi iūctura in creatiōe est strictior sic est iūctura canille. Et subdit q fractura prauioris incarnatiōis ⁊ vnitōis ē illa q ē fm rotūditate: deide illa q declinat ad rotūditate: qñ non adberet talis fractura nisi prologet sup ea ligatura tpe lōgo. Et nisi sumat cibos ⁊ medicinas neēas q trāsmittit sanguinē ad illas ptez fm q dīcim⁹. Et illa fractura ossūz est deterior q est ad ptes interiores ⁊ nō ad exteriores. Deide cū dīc.

C⁹ Et qd dī de icisione medulle ⁊ iterficet ē iterio cui nō est vilitas: medulla. n. bz lenitatē vifcofitatez ⁊ nō icidit: ⁊ qñ accit cum fractura accitūta sicut vulnera ⁊ fluxus sanguis ⁊ apha ⁊ attritio ei⁹ qd circūdat eā ex carne q si nō preparet cū pbitiōe putrefactiōis: aut scalpellet accidit ex eo corrosio. Et locus qdem fracture magnoz scit per dolorē ⁊ per casus. Fracture vero puoz ppter p dolorē ⁊ apha. nā in ipſis accit plura iudicia restauratiōis. ⁊ qñ ista

ossa redeit ad situs suos pole est in infantib⁹ ⁊ q sunt eis. pmi vt restauret villus virtutis pte in eis. In etate xpo adoleſcentib⁹ q est post ipas non restaurat: imo currit sup eam incarnatio ex materia cartilaginosa cōiungens iter duo ossa de genere ei⁹ qd facit currere erarius de duobus plumbis sup cōtinuatiōne eris ⁊ alioz: ⁊ ossa magis iobedientia ad restauratiōne faciēdā ē adiutorz: deide brachii. Ampli⁹ furcula qñ fragis ad interiora praua fit eis cura.

C⁹ ponit quintū cañ. ⁊ dicit sic. q illud qd dicit de incisione medulle q interficit est intentio cui nō est vilitas: quoniam medulla ppter suaz lenitatem ⁊ vifcofitatez nō incidit. Et quādoqz cum fractura accidit accidentia: sicut vulnera ⁊ fluxus san. ⁊ apostema ⁊ additio carnis. ⁊ si nō preparatur ad pbitendū putrefactionem accidit corrosio mēbru. Et subdit q locus fracture magnozum cognoscitur per dolorē ⁊ per casus. ceterē fracture ⁊ fractura puozū apper per dolorē ⁊ apostema. i. tumorē. Et in pueris accidit plura iudicia restauratiōis: quoniam in infantibus restaurant per vias pme intentionis. sed in adoleſcentibus nō restaurant ossa per viā prime intentionis. qz concutit ad restauratiōnem ossūm corūz cartilago cōiungens iter duo ossa. ⁊ hoc facit nā sicut facit ferarius qñ cōiungens ea cū ere. Et subdit q ossa magis iobedientia ad faciēdā restauratiōne est adiutorium: deide brachii. Sed quādo furcula fragitur ad interiora praua fit cura eius. Deinde cum dicit.

C⁹ Et fractura fedior in duob⁹ facili⁹ ē fractura facili⁹ inferioris eoz sicut dictum est in dislocatione. Res asse cope ⁊ cruris est facili⁹: qñ restauratio non pbitet ea a dilatione.

C⁹ ponit septimū cañ. ⁊ dicit sic. q fedior fractura in duob⁹ facilibus est fractura facili⁹ inferioris: sic dñ ē in plocatione. sed fractura cruris est facili⁹. Deide cū dīc.

C⁹ Et mēbra qdēz diuersificant in spatio restauratiōis. verbi gratia. qñ nasus restaurat scdm q dī in. f. ⁊ costa in. xx. ⁊ vlna in eo qd appropimar a. xxx. vsqz ad. xl. ⁊ cora i. l. ⁊ fortasse extendit lōge donec restaurat cora vsqz ad mensures tres aut quatuor: ⁊ qd est supra boc. Et vt declinet mēbru in firmatiōe restauratiōis ad ventrez ei⁹ melius est q̄ vt declinet ad dorsūz ipsius: qñ fit declinatio ei⁹ in latere vline.

C⁹ ponit octauū cano. in quo ostendit scdm quot dies membra restaurantur. ⁊ quod dicit est notum ad litterā. Deinde cum dicit.

C⁹ Et cause. ppter quas nō restaurat os sūt multitudo embrocacatiōis aq ⁊ multitudo solutiōis ligamentoz ⁊ ligatiōis eoz: aut festinatio. in motu: aut paucitas sanguis absolute: aut paucitas sanguis vifcosi in corpore: ⁊ ppter illud minorat restauratio fracture colericor ⁊ conualeſcentiū. Et de illis q significat restauratiōnes ē appitio sanguis q videt qñ ipse sit supfluitas quā expellit natura ex multitudine sua euz studio ad fracturam.

¶ Ponit nonū cañ. & dicit sic. q. cause pp quas os qñ frangi nō restituitur sunt qñ mēbz multū embozaret aqua. Et qñ ligamēta multū solueret. Et qñ mēbz festinare ad mouēdū. Et qñ in corpore eēt pauc⁹ sanguis viscosus. Et pp hoc minorat restitutorio in corporib⁹ colericosū et pualescētū. Et nō q. illa corpora hñt pap⁹ de sanguine viscoso. Et subdit q. de illis q. significat restitutoris est qñ in mēbo appet sanguis q. sanguis videt qñ sit supfluitas quā supfluitate nō expellit cū studio ad fracturas.

¶ De radicib⁹ restauratiōis ligature. CAP. II.

Restauratio basis est extēsiō mēbz cūz quāritate que opz. Nam additio in ea spasmāt & lesione facit: & pueniunt ex ea febres: & qñq. accidit ex ea mollificatio. & illud qdēs in corporib⁹ hñdis est mioris nocumēti ppter iobedientias eoz ad extēfiones & diminutio ei⁹ pphibet bonitatē cōsolidationis & ordis: & qñ in dislocatione & fractura est e quale. Ad ergo extēdit fm modū q. o3 est ybi sit occupatio cū pparatiōe duoz ossiūz fm rectitudinem & positionē puluilloz & ligamētorum fm q. opz & cooperire ea astellis & cooperire astellas ligamentis.

¶ Postq. Auz. super⁹ possit cap⁹ vñ de fractura. ponit caplm de radicib⁹ restauratiōis: & diuidit in pres tot quoz ponit capla in hoc. In restauradō pres patebūt. p. caplm bz pres tot quoz ponit cañ. de radicib⁹ restauratiōis. & ponit multos cañ. in isto caplo q. patebunt inferius. Dicit sic ipmo cañ. q. basis restauratiōis ponit & extēdit mēbz cū qñtate q. o3. nā sit supflue extēdit mēbz spasmāt. et facit lesione: & pueniunt ex ea febres. Et qñq. accidit pp extēsiōē supfluas mollificatio in mēbo: & talis extēsiō supflua in corporib⁹ hñdis ē minoris nocumēti. ppea. qz sunt obediētia ad extēsiōē & diminutio extēsiōis mēbz pphibet bonitatē cōsolidationis & ordis: & pphibet illud qd est egle in dislocatione & fractura. Et subdit q. si eger extēdit fm modū pueniēt aut qñ sit occupatio duorum ossiūz fm q. o3 & cooperire astellas ligamētis & appodere puluillos fm q. opz. Deinde cum dicit.

¶ Et q3 vt qñcat mēbz qñtū est pole nisi qñq. fm quāritates quā tolerat cū nō fuerit nocumētum & a pa vt nō moriat natura mēbz. Et opz vt caueat doloratio vebemēs apud extēsiōē & structurā in fractura & dislocatione simul. & sñt illud q. accidit ex fractura vebemēti & tardatione solutiōis: quoniam illud perducit ad hoc vt moriat illud mēbz & putrefiat & sic necessarius abscondere ipsū.

¶ Ponit scdm cañ. & dicit sic. q. mēbz restauratū oz vt quiscat fm qñtates quā tolerat. & hoc cū nō fuerit nocumētū & a pa vt nā mēbz nō moriatur. & qñ extēdiō opz vt nō pphibeat ne inducat dolor. Et q3 vt timeat illud qd accidit ex fractura vebemēti & tardatione solutiōis: illud pducit ad hoc vt moriat illud mēbz & putrefiat. et sic necēz erit abscondere ipsū. Deinde cum dicit.

¶ Et intentio in plimo restauratiōis est vt eueniat alroboth in eis q. nō sunt ossa capitis. nāz sup ea nō ozi alroboth: qre opz vt pparet ita vt nō eueniat siccū neq. pauc⁹ & itez grossum

plm ptransiens mēsurā. Et de siccō ē q. magnitudo eius diuersificat fm mēbz & qñtate fracturę in magnitudine sua: aut multitudine ipsi⁹ aut in pñsa ambaz. & tu qdē scies in diminutiōe qd opz fieri in illo qñ apud rememoratiōē ciboz & apud rememoratiōē fracturę. Et opz vt cum accidit alroboth vt pphibeat a morib⁹ cōprimētib⁹ & coitu & ira & iracundia qñ adurunt sanguinē & fugit locū calim & sanguis qñt frigidū & adiunat cū emplastris foribus stipelcis in qb⁹ ē calitas qdā & glutinario & ponant in eis q. sunt sicut nux cñpñi et dragagath et medicane que sunt ad rupturam.

¶ Ponit tertiu cañ. & dicit sic. q. intentio in plimo restauratiōis est vt eueniat porus sarcopdes in illis ossib⁹: q. nō sūt sic ossa capitis: qñ in ossib⁹ capitis non ozi alroboth. Et sic os q. illa mēbz talr pparent vt nō eueniat i eis alroboth siccū neq. pauc⁹ & nō eueniat grossus plm transiens mēsurā & magnitudo porū sarcopdes diuersificat fm q. ē mēbz & fm q. est fractura magna vel pua. q. sic ē fractura magna vel pua: sic ozi magn⁹ vel pua⁹ por⁹ sarcopdes. Et tu scies quō alroboth diminiuit qñ erim⁹ rememoratiōe cibis & fractura. Et subdit q. cū accidit alroboth oz vt mēbz pphibeat a morib⁹ cōprimētib⁹ a coitu & ira et iracundia: qñ adurunt sanguinē & sanguis fugit locū calim & qñt fm. Et subdit q. qñatio alroboth adiunat cū emplastris & stipicis in qb⁹ ē calitas qdām & glutinario: & ponit medicinas q. ponunt i istis emplis & sūt nore. Deinde cū dicit.

¶ Et quādo accidit fracturę vt nō restauret restauratiōe de qua curet tūc fiat in ea qdāz silefricationi in vlcētib⁹ q. nō sanant: et est vt fricetur vtriscq. manib⁹ donec auferat viscositas vlis debilis q. est qñ ipsū nō sit aliqd: qre accidit vt eleuet in locū et ipellat ad ipsū sanguis bonus nouus et coagulet sup ipsū roboth forte: et multotiens qdēs egrediunt: et alterat color ossis: res siles corricib⁹ & squamatis ppter frictionē. et sup buisimodi nō ponant astelle: imo si fuerit necēz sufficiat ligatura bona.

¶ Ponit quartū cañ. & dicit sic. q. qñ accidit fracturę vt nō restauret restauratiōe de qua possit curari: tunc frice silefricant vlcera q. nō sanant: & frice vtriscq. manib⁹ donec auferat illa viscositas q. est ac si ipsa nō sit aliquid quādo accidit ppter frictionē vt veniat ad mēbz sanguis bonus & gñet alroboth forte. Et subdit q. multotiens egrediūtur res similes corricib⁹ & squamatis per fricaciōē & i bñt ipositione non ponant astelle: imo sufficiat ligatura bona. Deinde cum dicit.

¶ Et quādo aggregant fractura & vulnera tūc nō est pole vt differat restauratio vsq. quo sanent vulnera. os. n. indurat & nō recipit restauratiōē nisi cūz pparitate & extēsiōe vebemēti & disponib⁹ marimis. Et cū hoc q. accidit cū vulnere dolozes & a pa in qbus est timor tūc vt torqueat mēbz meli⁹ est q. vt accidat timor magn⁹: quare oz vt in buisimodi fractura nō perueniat ad vlcimū in re restauratiōis.

Et qñ est cñ fractura attritio est cuz illo timor in corrosione mēbz: qñ oz vt scapellef locus ad hoc vt egrediaf sanguis: qñ in ipso ē timor z est vt moriaf mēbz. z si fluat sanguis tunc oz vt retineaf. Et multoties qdē fit necessariū ppter timorē apostematis z nocumētus vulneris vt facias aliud qñ fit necessariū de curatione membz: quare fleboromas z soluis ventrem z subrillas cibum.

¶ Ponit qñtū cañ. z dicit sic. qñ fractura z vulnera agregant: tñc non est pole vt differat restauratio vsqquo sanant vlcera. Et rō est. qñ si differat restauratio: tñc os nō recipit restauratiōē pp duritiē nisi cū difficultate z pānitate z extēsiōne vebemēt. Et rō subdit qñ accidit in vulnere dolores z apata in gbus est timor vt mēbzum tozqueaf melius est qñ vt accidat timor magnus. qñ opz vt in bō fractura nō pueniaf ad vltimū i restaurando. Et subdit qñ cum fractura est attritio z timor ne corrodar mēbzū. qñ opz vt locus scapellef talr vt egrediaf sāguis qñ est timor ne moriaf mēbzū. z si sanguis fluat supflū: tñc opz vt retineaf. Et subdit qñ multoties fit necessariū vt soluat venter z fiat stomia pp timores ne mēbzū eneniat apostema. Deinde cum dicit.

¶ Et qñqz accidit ex fractura purit z ē necessarium vt soluat: aut embrocet mēbz cñ aqua calida donec resoluant humiditates mordicacine. Et Hyp. qdē pcepit ei q restauraf vt fugat aliquid de belleboro in illa bora z fuit ei⁹ intentio vt trabant mēde ad interioza. z Sa. pibet hoc: imo pcepit vt bibaf agaricū. Qñ si fuerit necessariū tñc de salig de sirupo acetofo i quo sit virt⁹ acuta. z dñ qñ illud fuit in tpe llyp.

¶ Ponit sextū cañ. z dicit sic. qñqz pp fracturaz accidit puritus: qñ est necessariū vt mēbzū dissoluaf z embrocetur cū aq calida donec resoluant būiditates mordicacine. Et subdit qñ hyp. pcepit ei q restauraf vt fugat aliqd de elleboro: z intentio ei⁹ fuit vt trabant mēde ad interioza. Et Sa. pibet hoc: imo pcepit vt bibaf agaricum. Et dicit Auic. qñ si fuerit necessariū dare hoc: tñc detur de sirupo acetofo aliqd in quo sit virt⁹ acuta. z dicit qñ illud de ello fuit tpe Hyp. Deinde cum dicit.

¶ Et supfluitas que est iter duo tēpora est mirabilis. z cñ volueris facere restauratiōē: deinde dolet z ingetat: tunc rectū est vt dimittas illud z extrabe illd qd redire fecistis: foras se. n. remouebis per illud isfirmū a dolorib⁹.

¶ Ponit septimū cañ. z dicit sic. qñ supfluitas qñ est inter tēpā pncipi z tēpā restauratiōis est mirabilis. Et subdit qñ cū tu volueris facere restauratiōē z membzū postqz restaurati dolet z ingetat: tñc rectus est vt dimittas restaurare. z extrabe illud qd fecisti redire: qñ foras se per hoc remouebis ab infirmo dolorib⁹.

¶ In fractura asse in lōgitudine suffic vt mēbzū adhereat cñ strictura vebemēt z vebemētoze qñ in alijs: i cui⁹ pphōe vltimatio fiat ad interioza. In fractura autē qñ est in osse oz vt duo ossa stent fm rectitudinem in sine qñ possibilis ē obseruando illud ex pte sinus paritū sanaz. z con

sidera an sit oppositio ossis bui⁹ ad suū cōpar ossis alterius: deide restaura: z obserua. nam iter illud sunt res de illis sicut fractura z additiōes: z de illis sunt vacuitates: veruz frustra qñ non decenter componunt solunt inter os z inter restauratiōem.

¶ Possitis aliquibus canonib⁹ de vase restauratiōis. Ponit alios cañ. z iterū diuidit in ptes tot quot ponit cañ. qñ oēs apparebūt inferi⁹. dicit sic de p cañ. qñ in fractura qñ est in osse fm lōgitudine sufficit vt mēbzū adhereat strictura vebemēt. z sit strictura vebemētior qñ in alijs stricturis z pūinat mēbzū versus ptes interiozes mēbzū. Et subdit qñ fractura qñ est in osse opz qñ duo ossa stent fm rectitudinē qñ ē polis: z debes obseruare bō faciēdo pōnē ad pte sinaz: z considera an oppositio isti⁹ ossis fit ad suū cōpar ossis alteri⁹: deide restaura z obserua. Et subdit qñ frustra of sis nō decen⁹ pponunt soluit iter fracturā z restauratiōē: qñ nō pmitit facere restauratiōē. Deide cū dicit.

¶ Et qñ frangit iterū z remanent iter duas scilicet furas ossis non pmitunt vt adbercat vna earū alteri z separant: qñ fit vlcus in quo semp agregat vir⁹: qñ accidit inde qñ ipmmer putrefit z putrefit mēbzū. Amplius vnitio nō fit fortis: fortis. n. nō fit nisi qñ decet continuantur frustra z additiōes in oppositiōe suā qñ ei oppositur. est ergo necessariū extēsiō postqz fuerit verificata oppositio iter duo ossa z iter additiōes z meatus qñ deglutiant eas z verificata fuerit restauratio. Qu ergo extēderis z opposueris: rectū est cñ inuenis oppositiōē verificata z vt mollifices extēsiōē paulatin z obserues oppositiōem vt declinet cuz attractione z obserues cum manu tua dispositiōē ei⁹ qd decenter componitur.

¶ Ponit 2° cañ. z dicit sic. qñ os frāgit z iter duas scilicet furas ossis remanēt ista ossa nō pmitunt vt vna scissura ossis adhereat alteri scissure: qñ accidit ide putrefactio mēbzū. Et subdit qñ restauratio mēbzū i restauratiōis nō fit fortis: n. n. fit fortis nisi qñ decen⁹ pūinat frustra et additiōes ossis in oppōne sua. Et sic postqz iter duo ossa ē scā oppositio ita qñ meat⁹ deglutiat se: tñc ē necēia extēsiō quicqz vificet restauratio. Et subdit qñ cū imediate extēderis z opposueris vna pte ossis alteri pte z verificata ē oppositio ptiū ossis: rectū ē vt extēsiō mollificet paulatim z obserues cū manu tua illd qd decet pōit. Deū cū dicit.

¶ Et si inueneris eminentiā aut aliud rectifica illud cum manu: deide necessariū est ligamentum cōseruans mēbzū fm geres suaz nō duris: qñ dolere facit valde: neqz lene quoniā dimittit cōseruatiōē. z de reb⁹ qñ earū est media est melior. z opz vt sit ligamentū positiū ad illud ad qd est inclinatio vebementior.

¶ Ponit tertiu cañ. z dicit sic. qñ si tu inueneris eminentiā aut aliud tu debes rectificare illud cū mā tua: deide aduina ligamentū neciū ita qñ ligamentū nō sit multū stritū z mltū molle. qñ melior medicia fracture ē ligatio z ligamentū oz qñ sit positiū vebemētius ad illud qd magis declinat. Deinde cum dicit.

¶ Et si fractura est cōpleta tunc o3 vt equetur equatiōe stringēte eā ex omni parte. Q3 si fractura fuerit in parte pls oportebit vt sit strictura illic plus: 7 si cui3 fractura fuerit aliqd ex frustis 7 ossibus paruis tūc si fuerit ledens dolo-rem facies tunc valde ad illud cū rectificatiōe. Q3 nō fuerit ledens tūc non cures de eo neq3 apponas manus. Q3 si verbi gratia. audita fue-rit eius crepitatio tunc sperat q3 currit sup eaz rosboth. Cum ergo securus fuerit de illo tunc nō op3 vt tardetur res eius.

¶ Ponit quartū casū. 7 dicit sic. q3 si fractura est cōpleta: tunc o3 vt fractura eque equatiōe stringēte eā ex oi pre Et si fractura fuerit plus in pre o3 q3 strictura sit pls illic vbi est fractura. Et subdit q3 si cū fractura fuerit aliquid de frustis ossium si illud frustuz ledit o3 rectificare. Si aut nō ledit dimittat 7 nō curet de eo. Et si vides os cre- pitare: tunc sperat q3 alio3 both venit super ossa fracta

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et quādo accidit ex frustis disrūptio carnis nō est tūc rectum occupari in dilatatōe disrū- ptiōis operatiōe solidioruz sed est necesse vt extendātur duo ossa ad duo latera fm vltimuz fines rectitudinis ne sit tortuositas in eis quo- nias in tortuositate tūc est corruptio ossis. Cū ergo extenderis ipsum tunc redi ad frustum 7 reduc ipsum 7 stringe illud.

¶ Ponit quintū casū. 7 dicit sic. q3 qñ ppter frusta ossium accidit disrūptio carnis nō est rectū occupari tūc in dislo- catione disrūptiōis carnis operatiōe solidioruz. 7 est necē vt restaurent ossa fm vltimā fines rectitudinis ne sit tor- tuositas in ossib3. qñ i tortuositate tūc est corruptio ossis. Cū ergo extenderis medū: tūc si est aliqd frustū reduc 7 stringe cū ligatura. Deinde cū dicit.

¶ Si aut nō redit tūc nō dilates disrūptionem: imo pñs sis vt videas mēsuram qua idiges 7 pfoze in ea fm quātitate qua igrediat in eā fru- stum 7 cōpone super ipm sūstum cutis lenis super q3 possit esse forame spissum 7 penetret frustum in ipm: 7 preme sup cutem 7 manus cōpressiōe grauante eas ambas: 7 pcedet os in foramine pcessiōe ad radices suam: deide ser- ra cui3 serra oparōis: 7 est serra minura subtilis acuta sicut serra facientuz pectines. 7 fortasse pfozat radij cuius pforatio est necessaria cum tripano faciēdo foramina cōtinua accipiēdo lo- cum cuius querit fractura: 7 illud nō est ause- rens timores ybi est post os corpus nobile: licz fortasse sit saluus q3 instrumenta mouētia mo- tu suo aut sua collectione aut incisione sua. Et qñq3 ingeniāz vt ponatur tripanū sup latitudi- nem substantie nō pmitteutes tripanū penetra- re nisi fm quātitates adiuvantes: qre est mio- ris nocumētū q3 instrumenta monētia. 7 pp hoc o3 vt sint apud restitutores ipsorū tripanoz

species plures preparate.

¶ Ponit sextum casū. 7 dicit sic. q3 si frustū non redit tunc debes pfozare fm quātitate qua frustū ossis exeat extra: istud frustuz terref fm serra facientuz pectines. Et sub- dit q3 fortasse illud frustum ossis auferet cū trepanis: 7 ta- lis pforatio nō sit auferens timorē 7 ppie vbi post os q3 auferitur est aliqd corp3 nobile: sicut eēt nerui articularē 7 ve- ne. 7 ista ablatio cū trepano ē saluorū q3 cū reliquis istis que auferūt aut collectione: sicut tenalie: aut incisione sic- razorium. Et nō pmitat q3 trepanum penetret vltra ne- cessitarem. Et sic cōcludit q3 ppter hoc restitutor debz hēre multas spēs trepanoz. Deinde cū dicit.

¶ Et fortasse non apparet frustuz sed est neces- sarium ad intus illud q3 exeat 7 retinet ipm. deinde fieri illud quod oportz. Q3 si fuerit fru- stum aut petia ossium separatim pungens lo- cum 7 dolorē faciens tūc necesse est scindere 7 vti regimine ad extrahendū illud q3 egredi- tur. Et multoties oportet serrare illud. 7 quā- do fuerit illud quod fractum est 7 cōminutuz magnum 7 fuerit eius cōfractio 7 cōminutio plurima tūc necesse erit vt extrahatur totū. Si autem fractura non fuerit cum cōminutione 7 fuerit dislocatio eius scissura capiens locū plu- rimuz: tūc incide infirmiores locū 7 dimitte re- liquoz: qm non est nocumētum in eorum no- cumētū in abscidendo totū est magnū.

¶ Ponit septimū casū. 7 dicit sic. q3 fortasse non apparet frustuz ossis: 7 tūc est necessariū ponere epicautia: deide fiet illud q3 oportet. Et subdit q3 si fuerit frustum ossis pungens aut petia separata ab osse: tunc necessarium est scindere locum 7 extrahere illud os. 7 quādoq3 est neces- sarium vt serret illud os. Et subdit q3 si illud os quod est fractum fuerit cōminutum: tunc op3 vt extrahatur totū os. Et subdit q3 si fractura nō fuerit cum cōminutione os- sis: 7 dislocatio 7 scissura fuerit plurima: tunc incide locū infirmiores: 7 alium locum dimitte: quoniam non est no- cumētum in dimittendo nō nocumētuz in absciden- do totum illud est magnum.

¶ De admonitione restaurationis.

CAP. III.

Necesse est restitutor vt cōsideret in- clinationē ossis: 7 qm ipse iuenit apud partes ad quā inclināz gibbositate 7 apud partē a qua inclināz cōcauitatē. Et plurimū quides intelligit illud cum tactu. 7 illud iterū qm dolor sit vebemens in pre ad quā est inclinatio. 7 crepatio iterū significat illud 7 super illud fabricet rem suam.

¶ Posito caplo de vasi restaurationis. ponit capituluz de amonitione restitutoris. 7 diuidit illud capituluz in tot partes quot ponit casū. de restauratione. partes patebunt legendo 7 exponendo litteras. dicit sic de pmo canone: q3 restitutor debet cōsiderare inclinationem ossis: quoniam restitutor inuenit apud partes ad quā inclinatur gibbo- sitatem. Et apud partem a qua inclinatur inuenit cōcaui- tatem: restitutor intelligit hoc cum tactu 7 cognoscit- tur. etiam quia dolor est vebemens in illa parte in qua est declinatio ossis. Et etiam crepitatio significat os fra- ctum. Deinde cum dicit.

C Et est necessarium restauratoz vt extendat manum suā sup locuz fracture in dispōne itineris eius ad supiora z inferiora cū facilitate z subtilitate donec si viderit separationē aut eminentiam aut frustuz cognoscat ipm vt nō liget vice altera nisi fm q opz qm accidit cōfusiō aut dolor: z nō o3 vt cōfidas in equatiōe sentata p manum ante cōplemētuz sanitatis. nā multotiens occultat afa cōfusiōne z tozsiōnem: cum ergo restauratoz puenit ad fracturā z inuenit illud si nō exquiste operaf in eo deturpatur mēbzū: z si exquiste operaf perducit ad spasmū z febrem paruaz: ergo melius est vt dimittat illud z non tangat ipsum.

C Ponit 2^m cañ. et dicit sic. q restauratoz dōz extendere manū suā super locū fracture tangēdo ad supiora z inferiora cū facilitate z subtilitate donec si viderit separationes aut eminentiam aut frustum cognoscat illud: z nō liget restauratoz nō fm q opz: imo liget fm q opz. q si ligaret nō fm q opz faceret accidere dolozē aut cōfusiōne. Et subdit q nō o3 restauratoz cōsiderare in equatiōe quā vider z sentata p manū. Nam multoties afa occultat cōfusiōne z tozsiōne. Et subdit q cū restauratoz puenit ad fracturā z inuenit. afa tozsiōne si non exquiste operaf in mēbo deturpaf mēbzū. et si exquiste operaf perducit ad spasmū z febrem prauam. Ergo melius est vt dimittat illud z nō tangat ipsum. Deinde cum dicit.

Cum ergo icēpū puenire ad restorationem pns ossium z nō penetrat opz vt nō vim faciat z faciat ipm ingredi cūz diffcultate fm oēm dispositiōez qm ingredi super infirmūz qd est manus q remaneat os nō equatuz. Et si dolet reditio z rectificatio valde z est pōle medico vt reducat illud ad dispōne fracture tūc est delitē ifirmo z cōcupiscētia magna.

C Ponit tertiu cañ. et dicit sic. q cū restauratoz peruenit ad restaurandū partes ossiūz z nō penetrat. f. vna ps ossia in aliā nō o3 vt faciat fracturā ingredi cū diffcultate fm oēm dispōnem qm super infirmū fiet maius maluz q vt os remaneat nō equatuz. Et subdit q si reditio z rectificatio dolet valde. z est pōle q medic⁹ reducat mēbzū ad dispōnem fracture tūc infirmo est delitē z cōcupiscētia magna. Deinde cum dicit.

C Et opz vt restauratoz festinet ad restaurandū illud qd fractum est z restaurat in die suo: qm quāto plus elōgamr tāto est eius itroitus diffcilioz z nocumēta in ipso sūt plūma z pprie in ossibus q circūdar lacerti z nervi plēs sic cora. z opz vt adiunet ad festinationē restauratiōis cū causis in p̄rario cāzūz oppositaz p̄dicatū z p̄ima est cōglutinatiō sanguinis viscosi.

C Ponit quartum cañ. et dicit sic. q opozet vt restauratoz festinet ad restaurandū mēbzū qd est fractum z restaurat eo die quo frangitur qm quāto plus elongatur restauratio tanto plus itroitus ossis z eius reditio diffcilioz z nocumēta in ipso sunt plura z pprie in ossibus q circūdant lacerti z nervi plures sicut cora. Et subdit q ad festinationem restauratiōis opz vt adiunet cū causis

fract. ad faciendū bonuz regimē z ad gñandū poz san. cordez sicut sunt cibaria viscosa.

C De p̄paratione restaurandi.

CAP. III.

Pozet vt oī mēbo qd ru restauraas sit p̄paratio cōueniēs p̄bibēs dolozē. z melioz p̄paratio cū hoc est illa q est ei per nām. verbi grā. vt sit i manu ad fureulaz z sit in pede ad illud qd ipellit obseruando cōsuetudinē ifirmi in hoc. z sicut mēbzū qd opz suspēdi opz vt suspendaf fm equalitate. sicut mēbzū cui⁹ dispositio significat ne suspendatur opz vt sit eius accubitatio z ipsi⁹ locus super rem planam vt nō suspendaf pars eius z restringaf pars eius.

C Ponit caplm in quo oñdit qm mēbzū o3 p̄parari qñ restauraf z. z facit: sicut duos cañ. ponit. 2^m lbi (Et suspēdio qdem) Dicit sic de p̄ma pte canonis q opz vt mēbzū qd restauraf sit taliter p̄paratū vt nō doleat: talis p̄paratio est vt sitet mēbzū fm nām suā z fm cōmēdinē ifirmi z sic mēbzū qd o3 suspēdi suspendaf sicut est bachiū. Et mēbzū qd nō debet suspēdi nō opz q suspendatur z accubitatio illius mēbzū z locus eius o3 q sit sup rez planam. Deinde cum dicit.

C Et suspensio qdem est mala oī restaurato sic ipsūlo ad supiora est illi pueniēs dum p̄bibēs nō p̄bibet. z cū p̄paratio mēbzū sit ita vt sit alterius q opz aut magis infirmum inclināt mēbzū et contorquet ipsum fm inclinationem suspensiois et p̄parationis.

C Ponit alium cañ. et dicit sic. q sic p̄paratio mēbzū ad supiora est pueniēs ita suspēdio mēbzū ad inferiora est mala p̄terq in mēbzū debetūz suspēdi. q talia mēbzū opz vt suspendant: sicut bachiā z virga. Et id dicit Aul. Dum p̄bibens non p̄bibet. Et subdit q si p̄paratur mēbzū aliter q opozet: tunc mēbzū loquet fm q inclinaf z suspenditur z p̄paratur.

C De qualitate ligamentoz z astellaz.

CAP. V.

Pozet vt sint pāni ligamētoz mūdi: nam sordidus est durus et facit dolozem. et sic subtilis vt penetret res si lūnif sup ipz et sit lenis vt nō grauet sup mēbzū infirmūz. Et opz vt ligamēta capiant de loco sano alig cui sit quantitas illud. n. est magis tenens restauratos q vt separet z magis infirmūz: qz nō sit necessariū vt nō sit superfluitas in illo: qm faciet vt mēbzū bēat meatuz strictos nō suscipiētes nutrimentū.

C Posito caplo de p̄paratione restaurandi mēbzū ponit caplm de qualitate ligamētoz. z diuidit in pres tot quot ponit cañ. de mō ligandi canōes. oēs patebūt exponendo eos. dicit sic de p̄mo. q oēs pāni ligamētoz o3 vt sint mūdi: qñ sordidus pānus est durus. z facit dolozē: z o3 q talis pānus sit subtilis. z vt si lūnif aligat super istū pānus vt penetrer: z opz q talis pānus sit lenis vt nō grauet sup mēbzū infirmūz: ligamēta opz q capiant de loco sano aliquid cui sit qñitas. q illud est magis tenens restauratos: sed non opoz vt hoc sit superfluitas: qñ faceret vt mēbzū habeat meatuz strictos: quare non penetrat

nutrimentum. C. Deinde cum dicit.

Et iterum illud quod admonuimus de strictura est magis exprimens humiditatem effusam ad mēbris infirmis. ad illud qd est lōginquitas eo expellēdo et magis pblēbis illd qd attrahit ad ipsz ligamētū latū ad illud est melius: qm̄ magis facit adherere et plus dilatat: vtz scōz qd possibīle est in omni mēbro. nāz illud qd pole est ex hoc in pectore nō est sicut illd qd pole est i manu: et qd non est ex mēbris latuz: nā illud non ē pole i eo: imo qm̄ lata est vitia nō fit bona et o2 diario sup mēbz sile illi: imo fit feda: qd propter opz vt sit pētens de vniuismōi in illa cū amplitudo est trīs digitoz vsqz ad quatuor: et illa sit sicut focile et furcula: et sicut illis silia: nam non est in eis pole illud: imo si nō ligamētum subtelū nō est pole: in furcula. n. nō cōuenit lata. Et in vniuismōi qd ē est necessariū multiplicare inuolutiones vt sicut loco dilatarionis. et vitia que inuoluit sufficit vt sit latitudo eius triuz digitoz aut qtuor et lōgitudo ipsius trīs cubitoz.

C. ponit tertiu casū. et dicit sic qd o3 dīderare illd qd admonuimus de strictura que est magis exprimens humiditatem effusam ad ipm mēbz infirmis: et magis pblēbis illud qd attrahit ad ipm: et sic ligamētū latū ad stringēdū est meli: qm̄ facit magis adherere mēbra fracta. et est magis dilatatum. Sed o3 qd ligamētū fiat latū et strictū fm̄ qd est pole in mēbro: qd in pectore non est pole qd fiat illud ligamētūz latū sicut est pole i manu et alius extremis pibz corpis: qm̄ si sup pect' admistrat vitia lata ligatura non sit bona: imo fit feda. Et sic o3 qd in pectore fit vitia lata triū digitoz: aut qtuor et talis ligatura o3 fieri in offe pectoris: et in furcula cū: qd i furcula pectoris nō puenit ligatura: et sic ne cessariū multiplicare inuolutiones ligature et sicut loco dilatatio: et sic vitia que inuoluit: o3 qd sit trium digitoz aut qtuor. C. Deinde cum dicit.

Et puluilloz fortitudo qm̄qz sit vehemens in adiutorio ligamētōz ad faciēdū adherentiam. Iterū puluilloz sūt due spēs. Una earū ē i qua est intentio cōre concutiat mēbz: et adhibeat studium vt non cadat inter ea ambo foramen et vt non supponat suppositione diuersa et vt buccellent cum eis vlcera. Et altera est in qua ē intentio vt coopiat cum ea ligamētū et equeat equatione scōz vt reuoluat ligamētū et adbe-reat scōz equalitate: quare nō erit loc' strictioz loco et mollioz loco: quare faciunt ea adherere astelle adberētia bona. pūmū ergo eoz sunt ligamēta et vitte: et scōz sunt astelle: et ligamētū iterius pblēbt mās et scōz torzionē.

C. ponit 3° casū. et dicit sic qd fortitudo puluilloz: qm̄qz sit vehemens in adiutorio ligamētōz ad faciēdū adherētia. O3 puluilloz sunt due spēs. vna spēs puluilloz ē que bz cōre pūmūnt mēbz: ita vt nō cadat iter mēbra forame: et ita vt cū istis puluillis buccellent vlcera si sunt. et altera spēs puluilloz est in qua est itētio vt coopiat ligamētū cōtūde et vt reuoluat ligamētū: adbe-reat fm̄ equalitate: et sic vñ

locus si erit strictioz alio loco nec melioz alio. Et isti puluilli faciūt adherere astellas bona adberētia. pūmū qd admistrat sunt ligamēta et vitte. Et 2° qd admistrat sunt astelle. tūc ligamētū iterius pblēbt mās venire ad mēbz: et 3° qd admistrat pblēbt torzionē. C. Deinde cum dicit.

Et opz vt sint margines puluilloz: vbi pole est: et illa quātitas exigit vt sit numerus puluilloz. Et fortasse ē necessariū administrare puluillos paruos quos cooperit puluillus vnus lōgus equans super eos in longitudine ligamētū cadētis super locum.

C. ponit 4° casū. et dicit sic qd margines puluilloz o3 qd admistrent vbi est pole: et illa quātitas exigit vt sit numerus puluilloz: vt qd sicut fractura est magna vt pūmūnt admistrent puluilli. Et subdit qd fortasse est necēz administrare puluillos pūos quos opit puluillus vnus lōgus equat lōgitudine ligamētū cadētis sup locū. C. Deinde cum dicit.

Et ligamētū qd nōiat bñs duas facies: vt facies boīs: et bñs duo capita est illud qd admistrit: ita vt ponat mediū pāni cum qua pseruat equatio loci infirmi sup locū suū: et sit illud in medio albadacati: deinde accipiat cūz vnaqzqz duarū medietatū ad pte diuersam: et fiat in inuolutione earū cū vtriusqz mamb' sit scōz qd est famosum qd nō ē nobis necariū exponere.

C. ponit 5° casū. et dicit sic. qd ligamētū qd nōiat bñs duo capita admistrat: ita vt ponat mediū pāni cum qd conseruat equatio loci: fiat in mēbro albadacati. in mēbro poli vt in eo fiat tale ligamētūz: fiat inuolutio et ligatio vtriusqz manib' simul fm̄ qd est famosum: qd non est necū exponere.

C. de equione ligamētū expōne et vltimū. CAP. VI.

Poterit vt incipiat cū ligamēto a loco fracto et ab eo vbi declinat ad o3 et illic sit vehemētius strictio: et vbi fractura est vehemētioz o3 vt sit ligamētūz fortius: et ad vltimū locus fracture: et locus a quo ē necariū expellere mās: et est vt seruet sup eam sit: et illud qd ē securat ab apatione: imo fortasse resolutū apatione: et cūz securatōe ab apatione et putrefactōe ossis. Iterū illud qd ē nō pferat ad virus si gñat in ipso offe pueniēs ad medullā et corūpēs medullā et os: et est necessariū vt fragat et ab eo discoopiat: et vt fiat vie ad pus: et ad egrēdiēdū. Et est melioz loco: cū defensione ei' qd venit de eius gñe qui sit: i3 mēbz iterius qm̄qz expellat ad sup' supfluitatē suā qm̄ supinus est debile.

C. posito caplo de qualitate ligamētū vñ magis. ponit ea pūmū de qūitate ligamētū magis pūmūnter i qd ostendit di-
stinctionē et expōne ligamētōz. Et ostendit illud capm in ptes tot quot ponit in hoc casū. ptes patebūt iterius exponendo eas. Dicit sic de pma pte. qd ligamētū o3 vt incipiat a loco fracto. i. vbi sit fractura: et incipiat vbi declinat os. Et vbi os declinat sit vehemētius strictum. Et sic vbi fractura est vehemētioz: o3 qd ligamētū ibi sit fortius. Et ad vltimū locus fracture est locus a quo est necessariū expellere mām in artayre: et vt seruet sup mēbz sit ei'z: hoc totū securat ab apate. imo fortasse resolutū apatōe: et ita

securatione ab apatione & putrefactione ossis iterū. Et subdit qd hoc totū qd dicitur est nō pferit si viris grāia in osse pueniens ad medullā & corumpit medullam: tōz: sic est necessariū vt fiat via vt egrediat pus. & melius est vt defendat mēbz ab eo qd est de gūe ei. i. a nutrimentō supfluo: qz mēbz inferiū mitit supfluitates suam ad mēbz: supflus qñ est debile supflus. C. Deinde cum dicit.

C Et non opz vt fiat vltimatio in structura ligamentoz & astellariis tanta que pbibeat aduētū nutrimentū & sanguis: illud nanqz est ex illis que pbibeat restaurationē. Et subdit q. Dyp. qdē adiuuat ligamenta in eo qz conat de expulsiōne apartis cū ce raris repulsiūis cum oleo ompbacinio & cera: & fortasse est necessariū sedare apostema cum eis que sunt sicut oleū camemilliniū: & sicut cū vino stiprico: nam ipm resoluit apostema & pfoztat mēbz. & vbi fuerit vlcus non appropinquet ceratū: & fortasse est necessariū illud in quo est fortitudo & resolutio sicut oleū & mastix & armōiacū: & ad vltimū cum ligamētūz admistrat & fractura est recēs que nondū apat: tūc oz vt sit ex ligno & ifrigidatū repulsiūū: & fortasse sufficit vt liniat cum aqz & aceto: & fortasse admistrat cū cerato & siliū de illis que narrauim⁹. & si admistrat post apat: tūc melius ē vt sit ligamentum ex lana que sit infusa in oleo resoluente apā & liniēte ipsum: & fin oēm dispōnē in ligamento sup qd ponit ceratū defubus ē securatio a commotione doloris: & proprie qñ medicus non est presens.

C Ponit 2^{am} cañ. & dicit sic: nō oz vt fiat vltimatio ligamētōz in structura & astellaz tāta que pbibeat aduētū nutrimenti & sanguis: qñ talis pbihibit aduētū nutrimenti pbibeat restaurationē. Et subdit q. Dyp. adiuuat ligamētū vt expellat mām veniētē ad mēbz cū ceratio repulsiūis cum oleo onfancino & cera. Et subdit q. fortasse est neciū sedare apostema cū eis que sunt sicut oleū camemilliniū: cū vino stiprico: qñ hoc resolut apā & cōfoztat mēbz: & vbi fuerit vlc⁹ nō appropinquat ceratū. Et fortasse est neciū admistrare illud in quo est fortitudo & resolutio: sicut oleū oliue & mastix & armōiacū. Et subdit q. ad vltimū cū ligamētū admistrat & fractura est recēs qd nondū apat: tūc oz qd illud ligamētū sit ex lino. & sit ifridatū repulsiūū. Et fortasse sufficit qd illud ligamētū sit liniū ex aqz & aceto. Et fortasse admistrat cū cerato & siliū de illis que narrauimus. i. supflus qz ligamētū admistrat post apostema: tūc melius est vt sit ex lana que sit infusa in oleo resolutē apā & liniēte ipm. Et subdit q. fm oēs dispōnē in ligamētū supponit ceratū cū securatio a cognitione doloris & pprie qñ medicus non est pns. C. Deinde cum dicit.

C Cum ergo accidit dolor succurrit cum solone & ligatōe: & non oz vt admistret ceratum: & pprie qñ ē illic vlcus: fortasse. n. attrahet ad mēbz putredinē: & ponat loco eius vini nigriū & plimū qdē fracture associat vlcus: qz propter opz vt elonget ceratum: & sit sufficiētia in vino stiprico in quo infusus sit puluillus longus: &

nos quidem ponemus epitbymatibus fracture caplm singulare.

C Ponit 3^{am} cañ. & dicit sic. qd vltor: accidit tūc succurrit cum solone ligamētū: ligatōe eius: qñ est illic vlcus: non opz vt admistret ceratū: & fortasse si cerotum admistrat attrahit ad mēbz putredinē: & loco ceroti ponat vinum nigriū. Et subdit q. plimū fracture diuerse associat vlc⁹. q. propter opz vt cerotū elonget ab ista fractura: & admistretur puluillus infusus in vino stiprico. Et nos ponemus vlt caplm de epitbymatib⁹ iferius. C. Deinde cum dicit.

C Et cum icepis cum ligamētō a loco exigente tunc inuolue ipsum inuolutionib⁹ quas addes fm additionē magnitudinis fracture & partem earū fm diminutionem eius & fm apā si fuerit apparēs: deinde reduc ipm ad illū locū: deinde vadat vsqz ad locū sanū: hoc ē ergo ligamētum primū: deinde fac pns ligamētū secūdu & inuolue ipsum sup fracturā bis aut ter: deinde fac ipm descēdere ad iferioza mollificādo paulatiz. postea fac esse pns ligamentū tertiu: & fac similē ad supioza: & tūc facies ligamenta esse paria ad expellendū supfluitates a mēbro & ad rectificādu ipm sup intentionē in pparatione huius ligamenti: & non his supflus iterū in elongādo structuram in vtrifqz lateribus: qñ sit membra oppilatarū venarū non suscipiēs nutrimentū: & fortasse cōtrahitur.

C Ponit quartū cañ. & dicit sic: qd oportet vt addas inuolutionibus ligamētū fm qd fractura est magna. Et opz vt diminuas fm diminutionē fracture. Et dicit q. pmiū ligamētum debet pcedere ab vna parte fracture vsqz ad locū sanū: deinde debes admistrare 2um ligamētū qd sit inuolutum bis aut ter. Et istud ligamētum debet descēdere ad inferioza & mollificet paulatim: deinde debes admistrare tertiu ligamētū qd pcedat ad supioza: tunc debes facere ligamēta paria vt expellant supfluitates a mēbro. Et ligamenta stent bene situata & pparata. Et subdit: qd non debet supfluitates istoz mēbroz ligamētōz supflue stringe ne venę oppilent: & ad mēbz non possit venire nutrimentū. & fortasse membz cōtrahit.

C Et qñqz non sit ita: imo incipit cum ligamento ascēdendo: deinde sequitur cum ligamētō descendendo: deinde cum ligamētō icipiēte ab iferiozi parte ligamētū iferiozi ad supiozē partem ligamētū ascēdentiū quasi ipm sit cōseruās duo ligamēta illa & ponat vebemētiōz structura ei⁹ apud fracturā: et intētiō quidē in vno duozū ligamentoz ē cōtraria intentioni in ligamētō quo querit attractio materiæ ad mēbz quare strigit sub mēbro cum longitudine ab eo et non cessat mollificari inuolutio & ligamētū diuersificāz. Ista ergo sunt ligamēta que sunt sub astellis: et hec sunt ligamēta que sunt supra astellas.

C Positio aliq⁹ canonib⁹ de qualitate ligamētū ponit alios cañ. & diuidit in ptes tot quot ponit cañ. ptes patet in inferius exponēdo cas. dicit sic de pmo cañ. q. qñqz istud ligamentum qd dicitur est supflus nō sit ita. imo pmo sit ligamētū

num vñ qđ ascendit. deinde sit ligamētū aliud qđ descen-
dit. deñ vñ ligamētū qđ obseruat ambo ista ligamēta. Et
vehemētior strictura ligamenti dñ poni apud fracturā. Et
subdit qđ inētio in istis ligamētis est dñia itentioni que qđ
rñ ad attrahendū mās ad locū. Et sic pma ligamēta dicta
dicunt ligamēta repulsiua: sic istud tale ligamētū incipit
sub mēbro. deinde mollificat versus partē supiorē: est li-
gamentū diuersificans. i. expellens. z subdit qđ ista ligamē-
ta sunt posita sub aestellis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ligamentum xpo supius oportet vt sit ita vt
ponat mēbrum sicut frustum vnum cui non sit
motus z pbibeat torzionē: z cum fractura est
in latitudine cōplere sit necessariū vt ligamētus
sit equalis cōmptiōis z stricturē: z si fuerit plz
fracture ad partē vnā z est ex fractura opz vt
sit sollicitudo vehemētior sup latus in quo est
fractura plus. z non opz vt diuersifices sup eam
figuras ligamenti faciēdo figurā post figuram
qm̃ illud cōspicit illud quod confortauit restau-
ratio: z dolorē qđ facit incurrere contorsio:
que fortasse accidit in die z strictura ligamenti
spasmās: naz si pstringit facit dolorē: z cū mol-
lificat torquetur.

¶ Ponit aliū cañ. z dicit sic qđ ligamētū qđ ponit sup asse-
las: opz qđ sit ita. pmo opz vt sup mēbrū ponat aestella que p-
hibeat torzionē mēbrū: supple liget deinde. z subdit qđ qđ
fractura est cōplete latitudinis: opz vt ligamentū sit equa-
le z equali strictus: z si fractura declinat plus ad vnā pte
tūc opz vt sit sollicitudo vehemētior sup latus fracture. Et
subdit qđ non opz vt diuersifices sup fracturā figuras liga-
menti faciēdo vnā figurā ligamenti post aliā figuram: qm̃
talio diuersitas: z figura cōrūpit illud qđ confortauit restau-
ratio: z facit tale ligamētū currere dolorē: z strictura liga-
menti facit puenire spasmū. z sic cum tale ligamētū stringit
facit dolorē: cū istud ligamētū mollificatur torquet mē-
brum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et h̃yp. quidem facit esse rectus vt soluat li-
gamentum vna die z vna die non illud eniz est
melius vt non irascat infirmus z non appropi-
mer cum cum palpatione eius z ipsius fricatio-
ne ppter illud quod necessarium est vt pueniat
ad mēbrum de humiditate subtili impediēte
que fortasse cōuertit in virus. Et magis conue-
niens bonarū cōsuetudinū bonitatis ligamenti
z cōfortationis eius scōz conditionis pdictas
est post fracturā per dies viginti: nam illud est
boz iceptionis alroboth rubet: deinde qñ ad-
beret os nō stringatur valde.

¶ Ponit tertū cañ. z dicit sic qđ h̃yp. dñ qđ rectus est qđ li-
gamētū soluat vna die: z alia non: qñ istud ē meli⁹: z nō ira-
scat infirm⁹ mēbrū qñ soluit nō opz palpari neqz fricari: qđ
talio palpatio z fricatio facit currere ad mēbrū būditates
subtile qđ puenit i virus: z subdit qđ magis pueniēs boz opz
psterudis vt ligamentū seruet sup mēbrū est viginti boz:
qđ tūc scipit gnari alroboth rubet z ligamētū non opz val-
de stringi. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et respiret locus strictus eius vt nō coarctē
z pbibeat alroboth: aut pbibeat eius genera-

tio cum quātitate sufficiēte:quare non accidet
nisi subtile debile.

¶ Ponit 4. cañ. z dicit sic qđ locus opz talis pstringi vt respi-
ret: nō coarctē z pbibeat alroboth aut pbibeat gnatio
alroboth cum qñtate sufficiēte: qđ nō accidet nisi alro-
both subtile debile. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Nisi quādo accidit iaz alroboth z incipit ad-
berere magnitudines qua non indiget z tendit
in supilitates. Nam vna de conueniētis eius
est strictura vehemens: z iterū administratio
stricturā pbibentium: ipsa enim pbibet nutri-
mentum z stringit alroboth: ergo nō penetrat
in ipsum nutrimentum iterū. Et non opz iterū
vt licentia detur z permittatur vt fiat ligatura
in non sua boza.

¶ Ponit 5. cañ. z dicit sic qđ alroboth crescit plus qđ de-
beat in magnitudine: tūc opz stringi fortiter: qñ vna de cō-
ueniētis eius ad pbibendū alroboth est strictura vehe-
mens. Et itez administratio stricturā pbibentū: qñ ipsa. stri-
ctura vehemens: z administratio stricturā pbibet nutrimentū
z stringit alroboth: sic nō penetrat i alroboth nutrime-
ntum itez. Et subdit qđ opz pmiti vt ligatura fiat in nō
sua boza: qñ valde obest.

¶ De qualitate astellarum.

CAP. VII.

¶ Dicit vt sit substantia de qua sunt
aestelle aggregās ad duritiē suam te-
nacitate z lenitate sicut alchone z li-
gnum oleandri z lignū granati z eis
similia: z opz vt sit grossius qđ est in ea loc⁹: qñ
obuiet fracture duobus laterib⁹: nam opz vt sit
grossius astellarū principū eaz qđ sequit latus
fracturē: aut vehemētiore pte fracture z sint
latera earū subtiliora vt sint plenarum extemi-
tarum ne opponat in eis glutinatio: immo pla-
num ligamenti.

¶ Ponit caplm in qđ osēdit qñr debeat esse aestelle qđ admi-
strat in fractura. z diuidit in pres tres: sic tres ponit regu-
las dñ qñtate astellaz. ibi ponit scōz. ¶ Et si ponat aestelle
ibi ponit tertū. (Et longius laterus eius). dicit sic de pma
pte: qđ suba de qua sūt aestelle: opz vt sit aggregans ad duri-
tiem suā tenacitate z lenitate: sicut est achoni. i. lignū de fe-
rula z oleandri z lignū granati z eis similia. z grossius qđ est i
aestellis opz qđ sit obuiās loco fracture a duob⁹ lateribus. Et
subdit qđ grossius astellaz opz qđ pmi capz sit sequē latus
fracturē: sint latera astellaz plana: qđ extemitarum ne opz
ponat in membro et ligamentum fiat planum super eas.
¶ Deinde cum dicit.

¶ Et si ponant aestelle a laterib⁹ qñuor: tūc ē ma-
gis defendēs: z non est malū si est ei supilitas
longitudinis: qñ non est nocuum in illo neqz
detrimentū in hoc. s. si caplū ppe iuncturā pter
quod regat iuncturam ipsam.

¶ Ponit scōz regulā z dñ sic: qđ si aestelle ponant a quorū
laterib⁹ mēbrū. tūc hoc est magis defendēs. Et non est ma-
lum si aestelle sint magne vltra qđ opz: qñ non est detrimē-
tum in illo neqz est detrimentū in hoc dato qđ tangant iun-
cturam ipsam. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et lōgus laterē ei⁹ sit ad lar⁹ qđ est motus

inclinacionis mēbrū cum hoc. f. vt nō sit ita q̄ grauet neq; premat vebemēter neq; coarctet z vt nō minuant ab eo ligamēta diminiūtōe plima qm̄ sūt astelle expm̄etēs: z cūz videris aliqd de hoc opponē cum diminiūtōe donec iuenias eq̄litate: z nō o3 vt astelle obuiēt loco denudato sup̄ quē nō est caro: imo ē neruosis ossifus. **C** Ponit tertiā regulā: dīc sic q̄ ligamēta latez astellaz: o3 vt sit ad locū inclinacionis mēbrū ad hoc: vt nō sit ita astella q̄ grauet neq; p̄mat vebemēter: n3 coarctet: z vt ligamēta diminiūtā ab eo diminiūtōe plima: qm̄ si sit multū fortis ligatura astelle sūt p̄mētes z coarctatēs. Et subdit q̄ cū videris aliqd de hac appōnetiē debēs inducere eq̄litate i ligamētis: z astellē nō o3 q̄ obuiēt loco denudato sup̄ quē nō est caro: imo est neruosis ossifus.

C De qualitate administrationis astellarū cum distictione z expositione. CAP. VIII.

Ora que erigit vt ponat astelle ē post qm̄q; dies z supra q̄sq; quo fiat securitas nōcūmētis: z q̄sro plus magnificat timor: tāto magis o3 vt tardet postio astellaz: z multotiēs attrahit festinatio in hoc nōcūmēta ex apatib⁹ z purritu z vesicis: vep cum tardant astelle: tūc o3 vt sit illic q̄ ster loco earū bonitate ligature cū vitra z de bonitate pparatōis. Qz si illd nō fuerit: tūc neccarie sūt astelle ē in p̄cipio rei. **E**rgo vt annexant astellis ligamēta: z puluilli annexione descēdēte equate coopiete decēter cōponēte quoz gros sius sit apud fracturā z nō fortiter strigat: imo addat in stricture paulatim cū exp̄tiā infirmi z cū dispōne ipsi. Et si fuerit ligamēta z puluilli granatēs ea tūc nō fiat eoz multiplicatio.

C Posito caplo de q̄litate astellarū ponit caplm̄ de q̄litate administrationis astellarū. Et diuidit istud caplm̄ in pres tot quot ponit casū. i docendo administrare astellas. pres oēs patebūt expōndē lras. Dīc sic de p̄ma pre q̄ astelle obbet ponit post qm̄q; dies z supra q̄sq; quo sit securitas nōcūmētis possibilib⁹ euenire in mēbro. Et q̄to timor: nōcūmētōz plus magnificat: tanto oportet vt postio astellaz tardet z festinatio pōnis astellaz attrahit multotiēs nōcūmēta ad mēbz faciēdo euenire apata purritu z vesicis: z sic cū astelle tardant: tūc o3 vt loco astellaz sint ligamēta z puluilli ānexi annexione bona coopiete z equate mēbz decēter: z nō strigat fortiter: imo paulatim addat in restrigēdo cū exp̄tiā infirmi. Et si ligamēta z puluilli multus grauat tūc nō fiat eoz multiplicatio. **C** Deinde cum dicit.

C Et de nōcūmētis eoz q̄ descēdūt est ligamē cum molle: z o3 vt nō ligent ligamēta supiora sup astellas ligatura dissolūte eas z remouēt ipsas a decēte cōpōne fir⁹ eaz. z o3 vt soluant ligamēta necessitate electionis in oib⁹ duob⁹ diebus in principio rei: z p̄p̄ie qm̄ accit purrit⁹: z tūc qdē o3 vt fiat illud qd p̄cepim⁹. Qū q̄ petan sit septim⁹ a stricture soluat in spatio tardiore z in oib⁹ q̄tuor z qm̄q; in hac. n. hora sit securitas a purritu z apate. Et illic itēz fiat mollifi-

catio ligamentoz paulatim nō p̄bebeat penetrationem nutrimenti.

C Ponit scōz regulā: z dīc sic q̄ de nōcūmētis puluilloz qm̄ descēdūt est ligamētū qm̄ est molle. Et ligamēta q̄ ligatur sup astellas: nō o3 vt ligent ligamēto dissolūte eas z remouēt astellas cōpōne decēte fir⁹ eaz: z ligamēta o3 vt soluant oib⁹ duob⁹ dieb⁹ p̄m̄ fracture. Et si fractura accit purrit⁹: tūc fiat illud qd dixim⁹. Et cū a stricture p̄staretur septim⁹ dies soluat in spatio tardiore vt in oib⁹ q̄tuor: tunc qm̄q; dieb⁹: q̄ post septimū dīc sit securatio a purritu z ab apate. z itēz o3 vt fiat mollificatio ligamētōz: vt nō p̄bebeat penetrationē nutrimenti. **C** Deinde cum dicit.

C Et si fuerit tibi pole vt retineas astellas z nō soluas eas ē vt sc̄s ad viginti nō erit nocibile: deinde solue eas. Atq; qm̄q; soluant in q̄busdam bonis: nō p̄pter eam apparētē: sed p̄p̄ defensionē: z ad vidēdū illud qd accidit. z p̄siderare ad illud qd discooptū ē de carne si fuerit an corruptus sit color eius: z eius dispositio.

C Pōit tertiā regulā z dīc sic q̄ si fuerit tibi pole vt retineas astellas z nō soluas eas vīz ad. xx. dies nō erit nocibile. deinde post. xx. dies solue eas: sed qm̄ astelle nō soluant nisi p̄pter B vt videat illud qd discooptū est de carne q̄ sit se beat: z p̄sidera an color carnis sit corrupt⁹ an nō. Et si est fet aliq̄ mala dispositio eas subuenire. **C** Deinde cum dicit.

C Et iam sciuit q̄ o3 vt nō fiat vltimatio cum stricture vltimatōe p̄hibēte aduētū nu trimentū: ad fracturā ipsa. n. nō restaurat nisi cū sanguine z nutrimentō fori qd venit ad eam. Et nō sit festinatio in auferēdo astellas z p̄p̄iciēdo eas: q̄ quis credat esse coherētē: qm̄ fortasse accit inde vt sit alroborb nō cōfirmatū adhuc: q̄re cōro: quē mēbz. z vt remaneat astelle sup mēbz q̄ non sunt necē ē melius q̄ vt disponant ab eo affi cū nō sunt neccarie: nō ergo festines: s̄z tarda.

C Ponit 4^{am} regulā z dīc sic q̄ tu sciuit q̄ o3 vt nō fiat vltimatio ligamētū cū stricture vltimatōe p̄hibēte aduētū nutrimentū ad fracturā. Fractura. n. nō restaurat nisi cū sanguine z nutrimento fori qd venit ad ipsas: z q̄uis fiat coadherentia tñ nō fiat festinatio in auferēdo astellas: z p̄hibendū eas: qm̄ fortasse accit q̄ alroborb nō sit cōfirmatū: z sic si soluit an tps neciū mēbz z torquet: z sic vt astelle remaneat plus q̄ sint necē ē melius q̄ eleuent ante q̄ sint: q̄ nō festinet ad remouendū astellas sed tarda.

C De fractura cum vulnere. CAP. IX.

Et qm̄ aggregant fractura z vuln⁹: tūc restauratoz vebemēter alleuier restorationē: z faciat penetrare astellas a loco vulneris z ponat sup vulnus qd o3 vt empiat p̄p̄ie piceis. Et qdā p̄cipit vt iicipiat cū stricture a duob⁹ laterib⁹ vulneris: z dimittat vuln⁹ discooptū. Et h̄ qdēz est meli⁹ si vuln⁹ nō fuerit sup fracturā ipsaz: deñ o3 vt sit sup ipm̄ velamē: ita vt tegat ipsum ab aere.

C Posito caplo de modo administrationis astellaz. ponit capitulū de fractura cū vulnere exp̄tiē. Et diuidit in pres tot quot ponit regulas in hoc. pres patebūt iferius expōndē eas. dicit sic de p̄ma pre. q̄ qm̄ fractura z vulnus aggregat

aur: tñc restauratoz o3 alluare restauratiōe: faciat qd
astelle remoueat a loco vulneris: sup vulnus ponat illd
qd o3 ex emplis & pprie piceis. Et qd pperūt vt icipiat
cū fractura a onob' laterib' vulneris & vuln' dimittat vñ
coopit: hoc qd ē meli' si vulnus nō fuerit sup fracturā
ipam & sup vuln' opoz qd sit velamē tat: vt non tangat
vulnus ab aere. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qz si fuerit sup fracturā: tñc o3 vt igenit ex fr
guratiōe stricture cui3 igenio: ita vt mūdificet ex
oi latere & sepe parūper a vulnere ipso cū ppa
ratione pueniēte ad illud: & infundant puluilli i
vino nigro stiptico. Et hoc igeniū est vt ponat
extremitas ligamēti sup labiū vulneris: deinde
torqueat retro z firmet cū ligamēto alio: & po
nat sup labiū aliud iseri: deñi ordinet reliquū
ligamētū fm q3: deñi torqueat ita vt rema
neat vuln' ipm aptū: & qd est pter ip3 sit firmū
ex eo ita qd iam ascēdit ligamētū z descēdit liga
mentum z cadat sup fracturam stricture vebe
mens & remaneat vuln' aptū vt discoopiat ip3
ppter illud. Et o3 vt ponat sup astellas foramē
ecōtrario ill' vt pueniat supfluitas medicie vul
neris ad illud. Si posuerit sup astellas foramē
oppōsitū illi vt pueniat bonitas medicie ad vul
nus. Et sit polis egressio virus ab eo z sit ita vt
possit tegere sup ea vtraq3 sil quāvis dimittere
vuln' discoopit sit malū: & pprie i frigore: imo
o3 vt nō sit coartatiō tñ: z vt custodiāt i nocte.

¶ Ponit z cañ. & dicit sic. qd si vulnus fuerit sup fracturam
tñc o3 vt in figuratiōe fracture igenit cū igenio: ita vt mū
dificet vuln' ab oi latere z ligamētū sepe parūper a vul
nere ipso cū pparatiōe pueniēte ad illd: infundant puluilli
i vino nigro stiptico: & admittent: & i ingeniū ligamē
ti est vt extremitas ligamenti ponat sup labiū vulneris: &
ordinet ligamētū tat: vt vulnus ipm remaneat aptū: qd
est pter vuln' sit firmū ppter ligamētū: qd admittat: zin
astellas fiat pforati o e3rio vulneris: z igeniū ita vt p illas
astellas pforatas possit supfluitas vulneris abstergi & me
dicina possit venire ad vuln'. Quis dimittere vuln' torat
discoopit sic malū: & pprie i frigore. imo o3 vt non sit tñ
coartatiō z custodiāt vuln' i nocte. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Qz si vuln' sanat admittent astelle si iā est cō
glutinati: & firma astella illi loco si ille loc' fue
rit declinat' ab eo. Et cū volūtas fuerit soluere
illud qd regit vuln' z mane z vespē est magis
pole pp curatiōe ei' ppziā: z nō sit ex eo prie
tas i ligamēto restauratiōis fracture oio.

¶ Ponit z cañ. & dicit sic. qd si vuln' sanat ac si est aglutina
tum admittent astelle & firma astella illi loco si ille locus
fuerit declinat' ab o3: cū volūtas est soluere mēbz fiat
mane z vespē ppter pūā curatiōe loci: z ligamētū restau
ratiōis sit dñi fracture. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Ingit Dyp. Op3 vt liget vuln' ex medio liga
menti si fuerit recēs: z si est antiquū z fecit pus
post maturitatē: tñc liget ex supiori ei' v3quo
psequat mediū ei'. Et de illo qd est bonū est vt
ponat illud qd seqt vuln' ex ligamētis: & pprie
sup' stricture vt sit politas curredi. v3z eius stric

ctura sit fm toleratiā: & quāto magis elongat a
vulnere ponat leui' z qñ est vulncri pfunditas
vebemes stringat sup locū pfunditatis ligatura
ligamēti. z si cōuenit stricture ligamēti loco re
stauratiōis: tñc iam puenit itētiō: z si nō icipe
velare vuln' cū eo qd dicitur' z cū puenit ad fra
cturā iterū ponat ligamētū stricture: & o3 vt po
nat ppario mēbz ita vt facilis fiat cursus puris
si aggregat in vulnere.

¶ Pōit q. cañ. & dicit sic. qd hyp. dicit qd si vuln' fuerit recēs li
get ex medio ligamēti. Et si vuln' fuerit atiquū: fac pus li
get a pte supiori vulneris: qd ad mediū vulneris z versus
pte supiorē vulneris ponat ligamētū stricans vt possit bñ
currere pus. & talis stricture o3 fieri fm toleratiā i firmi:
q3o ligamētū magis elogat a vulnere ponat leuius qd qñ
esset multa pfunditas vulneris stringat sup pte pfunda
ei': & si talis stricture a vulnere puenit ad restauratiōe: tñc
iam puenit itētiō. p. quā qñis: cū puenit ad fracturā ite
rum ligamētū ponat stricture: & ppario mēbz op3 vt ponat
ita vt cursus puris si aggregatur in vulnere fiat facilis.

¶ Deinde cum dicit.

¶ Et o3 in estate vt ifridenē ligamēta cōtinētia
vuln' Et vt sit adiutoriū ad pbibēdū apā. Et nō
o3 vt appropinquet loco cerati z pprie in esta
te: qñ fortasse putreficit mēbz: imo si necēria
est repussio: tñc cum vino stiptico f3z qd pterit
a nobis eius declaratio. z cū fracture ē attritio
& timef mors mēbz: tunc scalpellef.

¶ Ponit q. cañ. & dicit sic. qd in estate ifridenē ligamēta coi
nētia vuln' vt sit adiutoriū ad pbibēdū apā: nō o3 vt lo
co appropinquet cerati: & pprie in estate: qñ fortasse putre
fiet mēbz. imo si necēria est repussio fiat cum vino stiptico
fm qd pterit a nobis eius declaratio. Et subdit qd cū fra
cture est attritio i mors mēbz timef: tñc o3 vt scalpellef
membrum. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et scias oio qd qñ vulnus ligat fm qd cōuenit
expellit ligamētū descēnsionis: & si errat in liga
mento apat z pprie qñ mollificat sup locū vul
neris z stringit sup illud qd est post ip3: z si nō
fuerit ei detectio nō curat ab eo virus neq3 pue
niet ad ipsū medicamē. & si dimitit discoop
tum putrefit z ifridat z accidit mors mēbz &
pducit ad dolores z febres: qñ necēria ē medi
co vt faciat aliqd iter hoc: z cōsideret illud qd
accidit z succurrat ei anteq3 confirmet.

¶ Ponit q. cañ. & dicit sic. qd debes scire qd qñ vuln' ligatur
fm qd puenit ligamētū expellit descēsum mēbz ad lat'. si er
rat in ligamēto apat: & pprie qñ ligamētū mollificat super
locū vulneris: stringit sup illud qd est post vuln' si nō fuerit
aliqd qd pbibeat. Et subdit qd si vuln' dimitit discoopit
putrefit z ifridat: & accidit mors mēbz: & accit dolores & fe
bres: sic ē necēsiū mēbz vt faciat aliqd iter hoc. qd dicit
est z cōsideret illud qd accidit z succurrat anteq3 confirmet.

¶ De fractura male restaurata.

CAP. X.

Quandoq3 fractura est restaurata non
scēbz qd o3 est necessariū vt iteret ei'
fractura: qñ op3 vt restauratiō fiat
dispōnes alio3 borb q restaurauit os.

Q si fuerit magnus fortis non vadat ad frangendum ipsius scdo. forasq. n. non erit pole vt frangat ex loco fracture prime ppter fortitudinē alrosborth:quare frāget in alia pre loci.

C Ponit capitulū de fractura male restaurata pōnit tres regulas in hoc. ibi pōnit 3^{am}. Q si nō inuenit excusatio ibi tertia. Et multoties qdē dicit sic de p^{re} pte qd qñq fractura est restaurata nō fm q oz z ē ne cuius vt frāgat itez. pp quā rem oz vt restaurator sciat dispōne alrosborth. Q si fuerit magn^{us} fortis nō vadat ad strigēdū ipm. z qz fortasse nō erit pole vt frāgat ex loco fracture pme pp fortitudinē alrosborth: qre frāget in alia parte loci. Deinde cum dicit.

C Q si non inuenit excusatio: tūc opz vt pcedat z leniat donec mollificet alrosborth: z molliſcantia ipm sunt medicine pōdate in ca. duritiez illic: sic cutis alleliant z dactilis: z sicut spēs fecū oleoz z alleile z medulle ossū z medulle granoz corti z eis filia: deinde frangat: z oz vt assidue cū hoc embrocato cuz aq cala z tiroit^{us} tene i die multoties. Q si nō pfeceit illd z exptimentum z morio significauerit firmitudinem vehemētē: tūc oportebit vt seceat caro ita vt sit pole fricare alrosborth ex latere z destruere eū cum ea: deinde frangat z restauret z curet vulnus curatione sua.

C Ponit scdaz regulā z dicit sic. q si nō inuenit excusatio qñ itez mēbz male restauratū frangat: tūc oz vt pcedat z leniat donec alrosborth mollificet. z mollificatiā alrosborth s medicine pōde i ca^o duritiez sic ē cutis alleliant. i. illi^{us} aiat z dactilis: pōnit multa alia buccatiā. Et qñ fuerit alrosborth mollificatū frāgat. Et cū toto hoc assidue embrocato aq sup mēbz z assidue tiroit^{us} tunc multoties in die. Et si talis buccatiō nō pfeceat: ppter hoc alrosborth nō est mollificatū: tūc oz vt seceat caro circūcirca z remoueat aliquid de alrosborth cum ferro z frangat. deinde restauret. Deinde cum dicit.

C Et multoties qdē est pole vt curet fractura male restaurata absqz fractura scda leniēdo alrosborth cum eo qd scis: deinde equet: z qñ seruat sup ipsam equat sup ipsam alrosborth itez z excusat fracturā ppte in corpib^{us} lenib^{us}.

C Ponit 3^{am} regulā: dicit sic q multoties est pole vt fractura male restaurata curet absqz eo q fiat fractura z leniēdo alrosborth cum eo quod scis: deinde equat alrosborth sup ipsam itez: z hoc excusat fracturā scdaz: ppte in corporibus lenib^{us} sicut i corporibus in fractura.

C De epithymatibus fracture z que currunt cursu eorum. CAPITVLVM. XII.

E pithymati alia sunt que pbiēt a pā z rectificat puritū. Et alia sunt ad idurandū alrosborth z glutinationē faciendā in ipso. Et alia sunt ad equādū alrosborth magnū: z alia sunt ad remonēdū duritiem iuncturarū que accidit post restauratiōnem: z alia sunt ad auferendā mollificationes si ceciderit in iuncturis.

C Positis capitulis de fractura. Ponit capitlm de epithymatibus: duo facit. qz pōnit capla picularia que pferūt ad

De fracturis

fracturā. ibi z^{us} 3^a dicitur caplo dicit sic d pma pte q epithymati alia sunt que pbiēt a pā z rectificat puritū. Et alia sunt ad idurandū alrosborth: z ad faciendū glutinationē sicut ipso. Et alia epithymata sunt qdē egre alrosborth: z alia epithymata sunt que remouēt duritiē iuncturarū. Et alia epithymata ad auferendā mollificationē si ceciderit i iuncturis.

C De epithymatib^{us} conferentibus z que currunt cursu eorum z rectificantibus puritū. CAP. XII.

I Am dicimus in ca. ligamēti vittas ad illud qd oz sciri in hoc ca. z dicim^{us} ce^{ra} rata z embrocas cū vino stiprico z illis filia. Et reiteramus nūc: z dicim^{us}.

si oz vt sit illd qd admistrat de cerato: aut alijs ita vt asptas sit i eo aliquo modo: imo sit leni^{us} quāto plus esse pōt z molli^{us}. Et nō oz vt admistrant cerata vbi timeat putrefactio neqz vbi multiplicat ptes fracture. huiusmodi. n. pparatū est ad suscipiendā putrefactionē: qm plūm est cum vlcereb^{us}. Sup ags aut calidis z earum effusione iam locuti suim^{us} z fecim^{us} scire q vitilitas in eis est resolutio māx que incurrere facit puritū z attractio materiei nutritiue: z sūt iterū necarie qñbz qz mēbz iā dillatant strictura z ericant ipz: z illd qd vltie psegit est sciri.

C Ponit capla picularia epithymati q pferūt ad fracturam: pōnit multa epithymata z ynguēta q pferūt ad fracturā z sūt nota ad frāz. Et iō diuidit ista pōt tot ptes quot ponit capla de epithymatib^{us}: z sunt nota ad frām.

C De epithymatib^{us} ad idurandū alrosborth. CAP. XIII.

E s pferētes in hoc sūt embrocato stiprice subtilis z empla que silant eis sic decoctio myrti z elus oleū si necariuz est oleū: z oleū alcane z epithyma cū aqua folioz myrti z granoz eius z decoctio arboris alcori: z decoctio radiciū aldirad: z decoctio folioz eius est incarnatiua iduratiua: z emplastrū factū ex mes. ppte qñ ponunt eū eo crocus z myrrba z conficit cum vino odozifero est bonum valde: z distillatio spatularū palme est bona iterum.

C De regimine equationis alrosborth. CAP. XIII.

I n picipio qdē z dū pmanet recēs sī plica pōdate: qñ ipsa aggregat ipm z stringunt ipsum z minozat quātitatē eius: post illd vō qñ supfluit: z ppte ppe iuncturam est necessariū secare ab eo z fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo qd dictum est in eo.

C De medicis leniētib^{us} duritiē iūcture. CAP. XV.

P ortet vt embrocet z icapias cū aq cala: deū admistres desup empla z iunctiones que fricādo sūt leniētes facra ex muellaginib^{us} gūmis z adipibus z oleis: z si ponat in eis acetū forte erit magis

pfundatius: et de illis quoz administratio ppin-
quat est dactili et alleliati et olei sifamini: qm̃ ē
emplin lene: et itez mollituum de kerua pmi-
sceat cū tato butyro q̃m̃ est ip̃sius medietas et
mellis: q̃m̃ est ip̃sius q̃rtas: et fortasse sufficit ce-
ratis de oleo lilij solis: et q̃m̃q̃ adluuat cum oib⁹
lenificatib⁹ p̃dictis in caplo sepiros: et cū sen-
tis alterationē p̃p̃onis ad frigus: tūc adde i eis
et castoreo et serapino et opponaco. Adedi
cament bonū. R. fecit olei de lino et fecit olei sifa-
mini et fenugrecū coctū in lacte et heil olei ip̃suz
et admistret: et iterū radices altee et radices cu-
cumeris asfinni et bdellū et ammoniacū et op-
ponacū dissoluant cum aceto forti et liniant
et vnguentū eburneū est bonū. Adedicamē bo-
num. R. mucilaginē fenugreci et scis lini et mu-
cillaginē cucumeris asfinni et ammoniacū et
laudani et ypsopū humidā et olei de lilio et adi-
pem anatis et bdellū lene et purū et medullā vi-
tuli resoluant in oleo et fiat vnguentū. Alio for-
te. R. olei veteris lib. ij. olei de lilio lib. s. stora-
cie ligde. lib. q̃rtas cere citrine lib. s. glutinis as-
borini. s. ij. enofib⁹. s. ij. medulle ossūz cerui. s.
iij. fiat vnguentū. Anguentū bonum ad durities
iuncturaz quā acquirit restauratio: ammoniacū
et p̃e vnam. bdellij iudatei p̃ez vnam: laudani
partē mediā. olei de alcanna adp̃is anatis am-
boz aī. partis quartā: solue gūmas et aggrega-
oia. Anguentū bonum: ammoniacū. s. vi. et ce-
re citrine tantūde. gūmi alborim bdellij et galba-
ni olum aī. s. viij. olei de alcāna. s. iij. terant gū-
me cōtrite in aceto: deinde aggregent in morta-
rio iuncto cum oleo de lilio: et sūt ad spasmus
eaz nodationē que accidit sicut glācula vbi ē.
Et iam diximus eam in caplo suo: et admini-
strent vnguenta que diximus nūc: et administra-
tio castorei et costi et simi columbini: et sinapis
emplastrādo est vltima. Vltimum bonū. R.
fecis olei de lilio. s. i. et fecis olei semis lini. s. i.
et storiacie ligde et galbani et serapini et oppo-
naci omniū aī. s. s. bdellij seminis. s. i. adp̃is
vnt: aut galline: aut porci apud illū qui dili-
git illud et sapienib⁹ dicitur. fiat et eis vnguentū.

De faciētib⁹ fortitudine mollificatio. CAP. XVI.

Scientia in curatio eius est super
stiprica subtilia sicut saūna et dactili
imaturū et bis similia: aut super stipri-
ca ipsa: et quandoq̃ miscetur cum
bis sicut crocus et cinnamomum et myrrba:
et emula est bona valde et p̃p̃rie quando coquū
cum ea acoris et cinis vitis cum adipe antiqua
et coriceo sparularum palme: et oia que vicia

sunt in indurando alroforb.

De administratōe aque cale et olei. CAP. XVII.

Sias q̃ aqua calida et oleum non cō-
ueniunt apud restauratiōē: qm̃ p̃b̃-
rent restauratiōē: sed cōueniūt ante
ipsam: qm̃ ambo p̃parāt restauratiōē
nem et cōueniunt post ipsam: qm̃ ipsa abster-
gunt quod remanet ex apostemate et duritie et
roforb et pustulas quas enenire fecerūt liga-
menta in neruis: quare sit motus cum eis non
facilis. Cum ergo administrant aqua calida et
olei et adipēs et medulle succurrūt illis noctu-
mētis: inter illud vero aqua et oleū sunt valde
p̃hibentia ab incarnatione.

Et p̃ōit caplū d̃ administratōe aq̃ cale et olei: et diuidit p̃es-
tor quor ponit regulas in hoc. p̃res patebūt exponēdo eas.
Dicit sic de p̃ma p̃e. q̃ tu debes scire q̃ aq̃ cala et oleum nō
p̃ueniunt apud restauratiōē: qm̃ ista p̃hibēt restauratiōē
nē: p̃ restauratōēz p̃ueniūt ista: qm̃ ista abstergūt illū q̃
remāet ex apate et duritie alroforb. remouēt pustulas q̃
faciūt enenire ligamēta in neruis: et sit mot⁹ cū eis difficil:
cū ergo administrat aq̃ cala et olei: et adpēs et medulle et b̃s:
succurrūt istis noctu mētis. s. pustulis accidētib⁹ fractura
Et subdit q̃ itra totū hoc aq̃ et oleum sunt valde p̃hibētia
incarnationem. C. Deinde cum dicit.

Et fortasse administrant in infantib⁹ et qui sūt
eis p̃rimi non in alijs cum emplastra epiccata
sunt super eos et faciunt eis dolere: quare ind̃
gent: tunc vt oleo inungat locus qui doler: de-
inde sustente et restaur: apud quierem vero
non datur licentia in hoc. Et medici q̃m̃q̃ vtrū-
tur embroca et aqua calida cum ipsi soluit li-
gamentum p̃rimū quēretēs ex eo inuamentuz
et est vt attrahāt ad ipsū materiam. Et opoz
vt sit illa aqua talis vt cum cadit apud infirmū
sit tēperata: calida enim fortasse resoluūt ex cor-
pore mundo supra illud q̃ attrahit et p̃p̃rie qm̃
plongat ip̃s effusiois eius et attrahit ex corpo-
re repleto supra illud q̃ oīz et p̃p̃rie sit abbre-
uietur tempus eius: immo opz vt sit aqua euz
caliditate ad equalitatem tendēs et sit tempus
effusiois eius fin quantitate que videt ex au-
gmento mēbz et ei inflatione et non cōueniūt
cum incipit derumescere.

Et p̃ōit 2^a causā et dicit sic. q̃ fortasse administrat i infantib⁹ qm̃
empla sunt epiccata vt vngant aliq̃ oleo loca dolentia.
Deinde post h̃ sustinet: et restaur. s. qm̃ mēbz et ap̃ ge-
tē: tūc nō datur licentia in hoc. in administratōe olei. Et subdit
q̃ medici q̃m̃q̃ vtrū embroca et aq̃ cala qm̃ soluit ligamē-
tuz p̃mū quēretēs p̃ tale administratiōē inuamentū vt attrah-
bant ad mēbz māz: ista aq̃ oīz sit talis vt cū cadit sup̃
firmū sit tēpata: et cala fortasse resoluūt vltra q̃ dēat ex cor-
pore mundo qm̃ plogat ip̃s effusiois et ex corpore repleto
attrahit ad mēbz vltra q̃ oīz: qm̃s paucū sit ip̃s effusiois
aque: et sic oīz vt calitas aque sit tēdē ad cōlūtiā. Et ip̃s
effusiois eius sit fin quantitate que videt ex augmento mē-
bz et inflatione eius. Et cum mēbz incipit derumescere

non effundat aqua. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et nos quidem iam diximus de iudicijs embroce in capitulo dislocationis illud quod opz attendere etiam hic: et magis dilectus mihi qñ non est illic dolor: est vt non appropinquet mē bo oleum neq; aqua calida oīno nisi illd quod antecedit ipsum in principio rei ad defensionem. Et de illis que ponuntur super luncturas que indurantur post restaurationē sup torsione et attritione sunt bacilli et alleliati emplastrado. ¶ Ponit 3° cañ. et dicit sic. q nos diximus de iudicijs embroce in caplo dislocationis illud qd opz attendere hic. Et subdit q magis dilectus sibi est vt mēbro non appropinquet neq; oleū neq; aqua calas oīo. Et nō admittit nisi illud qd antecedit ipsum ad defensionē. Et subdit q de illis que ponunt sup luncturā que indurāt: aut est atrita aut cōtor sa sunt bacilli et alleliati. Cuius illius aialis.

¶ De cibato restaurati et potō eius. CAP. XVIII.

¶ Porro vt sit et bus eius et eis que generant sanguinem spissum et non spissum siccum: imo spissum viscosum vt generet alroboth tenaces fortē non siccum debiles lenes: et illa sunt sicut pedes et frumentum coctum cum multa aqua quousq; sit sicut pulis et ventres et capita et curtis bedi et arietis decocta et similia eis et vinus stipicum. Et ex illis que dant in secūda mensa sunt castaneæ et grana in gbus nō est acutitas.

¶ Ponit caplm de abatione restauratoz: sit ex eis que gnāt sanguinē spissum: et nō siccū: imo spissū viscosū: et esse cibis talis vt generet alroboth tenacē et forte non sic esse debile lenē et ponit cibaria et sūt nota. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Et alienet omnia que subtiliant sanguinem et calefactant ipsum et elongāt ipsum a coagulatione sic vinum subtile et res confortantes valde. Et ad summū regimen ei⁹ sit igrossatio nisi sit illic phibens ex vulnere requirere subtiliano nem cibis illud qd est super ipsum de magnitudine ei⁹: aut ipsi⁹ potate et apō riorē doloris. Qui vō secur⁹ est ab illo dilaret in cibo et potu.

¶ Ponit scōz regulam: et dicit sic. q iste restaurat⁹ et alletare omne cibariū qd calefacit: et subtiliat sanguinē et elongat sanguis coagulatione sicut esset vinū subtile et res confortates valde: et ad vltimū regiū isti restaurati sit igrossatio nisi phibeat vuln⁹ igrossatione: et nisi sit phibēs igrossationes cibi dolor vulnēris mēbro. Et si fuerit securus ab hoc: qz non tēps in grossare cibū dilaret istimus cibo et potu. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et qui amat defensionem incipiat cum regimine subtilitate: vt securetur a malitia apostematis. Et illud est sicut si oporteat iterū vt floriborometur et solnatur venter: et non post dies paucos administret illud quāvis sit quādoq; necessarius iterum vt dimittat hoc regimē qñ superfluit roboth i magnitudine: et est necessē phiber e ipm. Ad hoc cibarij cōcipiētis ei qd admittat boz coagulationis.

¶ Ponit tertiā regulā et dicit sic. q ille qui amat defensionem mēbro incipiat cū regimine subtilitate quousq; securē sōmia aut solone venter fiat. Deinde igrosset cib⁹ nisi phibeat magnitudo alroboth. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Sumantur panis de simula et farina rizi et seipum vacce pinguis et lac: fiat ex eis cibarius simile frumēto cocto vt puls cum bonitate sue cōstrudis: medicina asit eius quā sumit ad restorationem mēbra est et est mirabilis.

¶ Ponit vnum modum cibarij conueniētis restauratoz: est not⁹ ad litteram.

¶ De accitib⁹ accit ad fracturā. CAP. XIX.

¶ Quādoq; accidit ex fractura disrupsio carnis que non conglutinetur. q si nō incidatur putrefit et putrefacit illud quod sequitur eam ex offe: quare est necessarius vt incidat et coquatur: et quādoq; accidit fluxus sanguinis: et est necessē vt prohibeatur: et quādoq; accidit concussio et attritio fortis carni que si non curetur cum scalpellatione aut cum medicinis prohibentibus putrefactionem peruenit ad estiomenum: quare oportet vt obieretur illud: et quādoq; accidit apostema calidum in quo est timor: quare opz vt regatur regimine suo: et quādoq; accidit vulnera que non egent vt curentur cum co curis ptergeri narratio. Et quādoq; accidit alroboth superfluis in fractura cuius quātras nō est necessaria: quare oportet vt minoretur nutrimentum et prohibeatur eius generatio cum prohibitione cibi et strictura desuper et reliquis que sunt dicta. Et quādoq; accidit mollificatio iuncturatum ex extensione. Et quādoq; accidit vt currat virus ad medullam que generat in offe: quare necessē est vt extrahat os et discoopiat via virus ad itus.

¶ Ponit accitū sequētia ad fracturā: et sic dicit. q quicq; accidit ppter fracturā disrupsio carnis que caro non conglutinetur: et si non incidat putrefit et putrefacit os: et quādoq; accidit ppter fracturā fluxus sanguinis: et est necessē vt phibeatur. Et quādoq; accidit ppter fracturam et attritio fortis carni q si nō curet cū scalpellatoz: cū reb⁹ phibeat putrefactio nem puenit ad mēbro ad bestionem. Et quādoq; ppter fracturā accit apostema: et si quo est timor: et os vt regatur regimine suo. Et quādoq; ppter fracturā accidit vulnera que egēt vt curent cū co cur⁹ ptergeri narratio. Et quādoq; in fractura accidit alroboth superfluis. qz os vt minoret nutrimentū. Et phibeatur gnatio alroboth faciedo ea que dca sūt. Et quādoq; ppter fracturā accidit mollificatio iuncturaz: qz os vt curet. Et quādoq; accidit ppter fracturā vt currat virus ad medullā qz necesse est vt discoopiat os: et discoopiat via ad virus.

¶ Tractatus tertius. De fractura cranei. CAP. I.

¶ Alroboth accidit vt findat craneū et nō findat cutis: imo apert. ¶ Quia videmus h caplm multē vilitatis et multē necessitatis existere. tū pp supi roes qd si fractura tal mēbro: tū pp igno rātia cōz medicopz circa modū curatio.

nio ei. Et qd est modus fracture talis mēbri sic ē post. A. ponet r onidet n ē fūis curatōi aliap fracture apz alioz mēbrioz. nō n. fit p replamaturē r restitaturēz sic fit i alioz mēbris: sicut pōt modus curatōis ē viciat curatōi magis vultne ē vltēz mēbrioz carnosiorēz. Est n. cura fracture cranei i me: eaz cirugiaz qd fūt fm carnē r eaz qd fūt fm ossa sic dī i. s. i. pauli i cap. de fracturis qd accit ossibz cranei. p dō rātō i bac fē. s. qd ē d restitaturē solū circa expō mēb capli vltimū fuit nob aliqūtlū cē nēcū i rēdere: sup alia capla b. Sen expōnē facere nō curātes. Dicimz qd cū. A. dēterianit de mō curatōis fracture i gnālī nō dēscē dēdo ad curatōez alteri fracture fm aliqū aliud mēbriū. In gre ista incipit dēteriare i spālī modos curatōis fracture ossiū: cuiuslibz mēbri. Incipit āt i B. ca. dō mō curatōis fracturē p rīgēt i ossē capli qd cran cū dī p pēa qd caput ē ex mēbris exteriōribz qd p occurrūt. vñ p incipit dēteriare d mō curatōis fracture p rīgēt i ossē capli. (C. Circa B āt capli. A. sic pcedit. In p. p. p. qd fracture qd accit i craneo aliqñ est occit ad sensū r ābīgī d ipa: oīdit nēcitatē cognitōis ei r modū ēt fūz qd cōgīcī. i. p. p. docet modū curatōis ei. ibi z. (Vultne qd capitis vltēz ad terminū almocatī) p. p. p. oīdit i ptes duas. in p. p. p. oīdit nēcitatē cognitōis fracture qd p rīgēt i craneo. r onidet nōcūmēta ēr ignozātia ipi. in z. p. p. dat modū cognitōis ei qñ. i. ē fissura occulta. ibi z. (Vultne qd in qd dēclarat qd est fissura) p. p. p. dīdī i tres. In p. p. p. docet fūz qd modū ē pole qd fracture i craneo aliqñ occit ad sensū. in z. p. p. oīdit nōcūmēta qd p rīgēt ex ei. ignozātia p. p. quā negligīt modū curatōis ei. qñ sēmi occit ad z. ibi. (C. qd occupatio fit) ibi z. (Et p pēa vt p dēret) In p. p. p. vult dēre qd mltōies p rīgēt i fracturē cranei. l. o. s. ca. p. p. sup. ex aliq. cā p mltōia: r tñ nī findat cutē: i. s. apat. i. t. v. mēlet caro r cutis qd ē s cranei qd accit fissura. r tūc qñ sic p rīgēt fracture qd ē i craneo nō ē mēstata ad sensū p p. (Cooptōez carnis r cutis.

Sz aliquis dīcet qñ ē B. pole. i. vt findat os r nō cutis neqz caro qd ē sup lipis: cū tñ os capil sit durū carne r cute. res āt dura difficilī vt pati qd mollis. (C. dōz ē qd B. est pole accidere r accit vt sepe vt ad sensū: i. s. illud qd ē nī accit a re p mltia ledēte p scīōne: qñ ex talī re obuiatē p nēcū ēē r icidēre carne r cutē qd ossis B. accit mltōies a cā p mltia qd ledit p p rūsionē r qd fissurēz ex obuiatē. n. ta lū rēz mltōies accit qd frāgī cranei mēstata: nī tñ caro neqz cutē. i. dō qd tales res solūt p rūsionē qd findādo p plica tōez res igr dura qd plicari nī pōt sine fraciōe r dīstrūptōe p rūs frāgī ex obuiatē talī rēz: res mōlt qd plicari p r ce dēre sine dīstrūptōe p rūs nī ē nēce vt frāgā sic ēt ad sensū i rebz exteriōribz appz. videmz. n. qd res dūre vt lig. sicca p plicatōez frāgī res āt mltōies nī qd igr cranei ē mēbz res duricīe: caro āt r cutis mollia s: bīc ē qd ex obuiatē rēz p rūsionē r qd findat accit mltōies cranei frāgēno āt carne r cutē p p pēa maxie B. p rīgēt qñ cranei ē dūri: sic ē i corpi b. iūmenū. in pueris. n. p. p. mollitē ossiū sic appz ad sensū accit mltōies a re p rūsionē qd ossi frāgī: i. s. iterius plicat sic accit i cute r carne. qñ tñ ex re p rūsionē tali sic obuiatē nī accit findi carnē r cutē: s. findi cranei: tñ qd ex ipa p rīgēt mltā passio i carne cū cute ad quā legē vebemz dīoz: qd ē cā attractōez bīoz ad locū rē. dīcīo rēz. A. qd i. s. findat cutē: i. s. cranei mltōies tñ apatio fit i carne r cutē qd cranei circū dāt. (C. Si igr oleas qd res dura difficilī patit qd mollis. dōz qd vep ē loqndo de passioe abio i tne. tñ loqndo de tali mō passiois nō oz. Est n. aliq. mō duo passiois in qd magis patit res dura qd mollis. vnde qñ cranei frāgī: sic qd cutē r caro ē p rūsionē ab illa re obuiatē: caro r cutis cū rēcipit lesionē qd ossi tñ oz qd ab ipa re p rūsionē eādē lesionē quā re p rūsionē os. (C. Deīde cū vīc.

C. Cum ergo occupatio sit in fracture apatio r

nō pueniunt ad plagam fortasse accidit vt pu trefiat os desubtus.

C. In ista parte ostendit nōcūmēta qd p rīgēt ex ignozātia tal fracture. r duo fac. p. oīdit nōcūmēta qd accit ex ignozātia fracture absolute p p quā negligīt modus curatōis ei. r oīdit aliud nōcūmēta p rīgēt ex ignozātia fm sui totalitatē r fm oēs sui ptes. ibi z. (Et vt curet fracture oportebit) In p. p. p. oīdit B. qd qñ medicz occupat i curatōe apatio qd fit in carne r cute. i. s. pōndēdo mltā rēz solutūa sic pōit in apatio qd psequunt p rūsionem carnis r cutis r nī puenit ad plagā. inō puenit medicz ad scīssurā ossis cū detectōe ipsi. qñ ignozās qd os sit fractū. vñ nī nī rēdit ad curatōez fracture ossis cū detectōe ei vt p p p p p. fortasse accidit vt putrefiat os desubz. i. fortasse accidit fiat putrefactio sub ossē. accidit qd putrefactio sub ossē: qd scīssura facta a re p rūsionē ē. p. qd vltimū accidit qd sub ossē accidit dīstrūptōe rēz vep ex qd bīuiditas egredī remanēs sub ossē r puenit fūz ēt bīuiditas r vñ qd sup os p apatioez r p rūsionē facta i carne r cute dēstīnat p fissurā ad locū qd ē sub ossē: puta ad pāniculū qd imediate est sub ossē. z. etiā bīuiditas ipa qd ex fissura ipa rēstidat ex p rūsionē ossis r puenit ēt ad ipz ex alioz p rūsionē qd at trahit rētere iter ptes ossis r fissuras fixas fūz aliqd r fm aliqd ēt dīstīnat ad locū qd ē sub ossē. bec dī bīuiditas r vltimū lētia cū nō mūdicat p fissurā ossis: qd nō ē detecta vlt apat: vñ mūdicat nī pōt: ēt qd medicus nō rēdit ad ei mūdicatōez qd occupat solū i curatōe apatis cutis r carnis r ossis. rētnet āt oē bīuidit rētere i aliquo loco ēt nām. r p p pēa cū respiratōe p rūsionē sic apat: z. vñ z. de febribz. p p p rūsionēz talis bīuiditas qd p rūsionē sub ossē. r ēt iter ptes ossis fixas accidit cū nī puenit ad detectōez fissurē qd os putrefit de subz. qd. i. ex suba ossis putrefit r ēt sub ossē sit putrefactio sup pāniculū qd of vñ ra mīz qd ē imediate sub ossē. (C. Nota aut qd Aui. dīct fortasse aut ex mō loquēdī quē vñat antozes mltōies. nām modus eoz ēt mltōies vt vñat B. vbo fortasse in nō affirmatōis ipoz de re aliq. Aui dīct fortasse: qd illud vt in pluribz accidit: qd tñ nō est ipole qd sine scīōne cutis r carnis nō accidit putrefactio de qd facta est mēto. boc āt est pole. i. dato qd nō puenit ad fissurā cū incīōne carnis r cutis: qd tñ nō fiat putrefactio vicia altero duoz modo rum: aut qd fissura accit ossi est pua p p cur puitatēz accidit vt in ipa nō aggredī bīuiditas qd putrefiat: sed solidat cū regenerat p rūsionē facit a nā. vñ ibi sufficit sola medicatō apatio facti in carne r cute: p p pēa boc accidit qñ cor p rūsionē quo boc accidit est bonoz chimoz: r nō sup p rūsionē nec in qd nec in qñ. In fissura aut magna aut p rūsionē ilud nō est pole. boc aut est pole sic cū medicamēte apatio facti in carne r cute accidit qd fieret putrefactio i ossē. tūc n. facta detectōe carnis r cutis appēbit fissura facta i ossē. vñ r tūc medicz rēdit ad curatōez fracture ossis. r ēt bīuiditas poterit exteri r exalare. p p p qd illa accitōe quibz loquīt statim: pōt nō nō p rīgēt antequā medicz intēdat ad curatōem fracture.

C. Et accidit an sanitatē aut post ipsas egritudines male ex febribz r tremore r destrūctōe ratiōis r alijs: quare ē necessariū vt findat r mltōies qd ē significat locū i firmus ipse r qd tanqū ipm omni hōz: r hoc p p p. r tūc qd ē ē necessariū vt redeat vñlus ad dispōnē suā.

C. Nūc docet qd nōcūmēta in gnālī p rīgēt ex ignozātia fracture occulte p p quā negligīt curatio ei. qd. i. accit dīde putrefactio sub ossē. Docet etias quā accitōe in speciali contingunt quā accitōe sequunt putrefactio nem factam sub ossē dīcens. Et accidit aut ante saniofira

te. an talē putrefactiō: aut post ipsas egritudines male
cetera accipia pefima ⁊ mōtia ſit feb. ⁊ dñſtrictio rōnis
tremor. ſebis accidit ppea qñ illa putrefactio ſit in mē
bro nobiliſi ſup pānūculū tegētē cerebrū cōicāt cū
corde. ad putrefactiōē aut in mēbro nobiliſi cōicāt cū
corde plegit febriē ⁊. Accidit aut tremor ⁊ dñſtrictio rō
nis pñ nocumētū qñ puenit ad cerebrū ⁊ putrefactiōe qñ
ſit aut facta ⁊ ſup pānūculū tegētē cerebrū ⁊ pñ ſilez rōnis
accidit ſit illa accitia mala ⁊ pefima de g^o ſic mētiō i
fra ſit ſcotomia apā ⁊ ſit illa accitia. Et qñq; ⁊ pñ ppaſſio
nē facta ad ſtōm accidit vomitū colerēq; ſupple ſit pñ
beaf adgētū illoz accitiū ē neciū ſit findat caro ⁊ cutis
⁊ dētegaf fractura offis ſit poſſit fieri curatio fracturē of
fis ſim modū de quo ſiet mētiō. Et ſubdit Aui. Et multo
tens gdes ſignificat. qñ vult dē Aui. qñ ſolū ſignifica
t qñ ſit vel ſit putrefactio ⁊ offe qñ negligat curatio fractu
re ⁊ ex accitiō ⁊ qñ ſequunt in pefiis de g^o ſic ſit mētiō.
⁊ lex ⁊ multoties ſignificat fractura offis ⁊ ex indicio pa
ſiōis: qñ tāgt ipm dē ſignificat bole dicit B voleb B ſentio
leſiōē. ⁊ ſit illa ⁊ vna ex ſignificatiōibz ppye curatiōis fra
cture offis capitis. Un qñis mētiō ⁊ aurer apā factū ⁊ car
nē ⁊ cutētiō nō ceſſat leſio remanere pñ fractura ⁊ car
net. ⁊ tūc neciū ē nō valeat curatio apatis qñ ē in carne
⁊ tūc ſit redeat vñlus ad diſpoſitiōē ſiam. iñ vñlus
redeat ad diſpoſitiōē in qua debet ad hoc vt curetur
fractura offis. Et ſitā gdes diſpō ē vt. ſicidat caro ⁊ cutis
ad B vt fractura ſit detecta ⁊ mēſeſta ⁊ poſtmodū dē cu
rari fractura ſim modū ⁊ poſt dicit. Et ex B Aui. nō vult
dē nifi qñ nō ſufficiat qñ ē fractura ⁊ offe occupari in cura
tiōe apatis carnis ⁊ cutis ⁊ ex tēlois: imo opo. pcedere ad
fracturā. Si gñ gñozat fractura ⁊ ſit occupatio ⁊ curatio
nē illius. tūc nō ſiet curatio: imo accidet error. Et ppea vt
ſerf pñ ſit ſerf ē neciū pñ gñocſere qñ fractura nō ē dete
cta ſim modū ⁊ cognofcit ex offis fractura. Et ſit ſud vult
Aui. ſerf ex ſitis vñbz qñ dicit. C. Deinde qñ dicit.

Cet vt curet fractura oportebit vt findat a cu
te cu q̄titate qua nō retineat in ea virus in hoc
neq̄ aliud. o. n. vt nō retineat vir⁹ nisi fueris
secur⁹ d̄ additōe ap̄tis z iueneris ap̄a ruptū z
apparet fractura vna. **Q**uq̄. n. accidit inde er
roz mag⁹ putat. n. q̄ nō sit fractura nisi illa.

¶ In pte illa ondit. 2. errorꝝ accidit ex ignorātia fractu re absolute ꝑ occultas rōes et ꝑ assura illorꝝ non accidit i carne cꝛute. 2. tñ trāgit craneā. Tñ ondit errorꝝ qꝛ accidit aliqñ in ex ignorātia fracture ondit ex ignorātia fracture fm sui totu. Tñ aliqñ ē qꝛ fractura solū appꝛ ad sen sus fm aliqñ fili pte qꝛ in carne cꝛute ē facta aliqñ iſcio ē fissure. fm fractura in offe ē appens fm aliqñ fili parte cꝛ. 2. Medie putat qꝛ fissurā fissura illi qꝛ est in carne cꝛute. pꝛea qꝛ putat qꝛ nō sit amplꝫ fissura i offe nisi illa qꝛ appꝛ ad sensus nō sit. 2. Aliqñ accedit errorꝝ magis: pꝛea qꝛ fili sura nō ē solū in illa pte cranei qꝛ appꝛ ad sensus: nō ē filis maior celata sub cute cꝛ. 2. qꝛ medie nō ampliat ossificatiōe fili deſectat fractura sufficiēter errabit: pꝛea qꝛ de pſueti fieriꝫ sub offe accedit pꝛefactio in offe i super pāniculū egēte cerebri. 2. sic iſte error dꝛ a poe. nāꝝ pꝛ error pꝛtigit ab ignorātia fracture: pꝛea qꝛ nullo mō appꝛ ad sensus cū nō sit scilicet nisi neqꝫ carōs fili error nō accidit i nulloꝝ fractura appꝛ: nec qꝛ caro cꝛutis nō sit scilicet: 2. accidit qꝛ fissura fili in carne cꝛute nō ē sufficiēti aliꝫ fissurā fieri deſectat fractura. putat. n. multioris medie qꝛ nō sit ibi fractura aplioꝝ nisi qꝛ appꝛ. 2. sic putat fissurē illa fissurā cꝛi nō vñ nō sufficiat ꝑ cām dicit: 2. opꝛ aplꝫ deſectare nec i carne remanet aliqꝫ viꝫ vel fodiēti.

[illegible]

dicit q̄ pole sit q̄ ex aliq̄ re cōtūdet obuiatē capiti ex pte anteriori frangēte cranei dicit q̄ frāgat cranei ex pte poste-
riori. 2. q̄ hūc modū dicit q̄ mltōres mox eger. Et dato q̄ sane ex fractura appente. Nā dicit q̄ fractura est fa-
cta ex pte alia q̄ latet et q̄ nō curat s̄ discoopit mortē in-
ducit. Et ad h̄ affirmādū dicit sic esse in craneo cerebri
sic ē in vasis vireis: q̄ videmus q̄ vas vitreū frangit in
opposita pte pti q̄ tūdit vel obuiat rei tūdetē. S̄ illud
q̄ dicit nō ē credibile neq̄ illud vult dē Ali. Nō. n. 2.
vult p̄ h̄ fractura pte euenire in pte q̄ rei tūdetē ob-
uiat: s̄ vult dē q̄ ē pole ab re vna tūdetē fieri fracturā
in plib⁹ locis offis. q̄ re vna pōt esse coopta: alia vō nō. 13. tñ
nō sit discoopa appent aliq̄ signa q̄ nobis oñdūt eē fractu-
rā in offe. Quia q̄ tangit cū tēta interi⁹ iux⁹ os circūcirca
cutis 2 caro nō adheret firmiter offi in pib⁹ circūstātib⁹.
imo sepata caro repit ab offe. 2. et circa cutē appet maise/
fle p̄misio pcedere ad pte maiorē q̄ sit illa q̄ sic est discoop-
ta. vñ 13 fractura nō sit discoopa tñ res tūdetē lesione fec-
it 2 cute 2 carne q̄ supponit illi offi neq̄ fractura acci-
dit i pte q̄ tūdetē nō recipit. 2 illud nō ē incredibile. p̄ au-
lus. n. in. fno. 6. lib. de fractura cranei bāc opionē maxime
ip̄obāt. dicit. n. ad frās talia vba. Quidā d̄ bis oñs 2 apla-
chima adiecerit q̄ ē fm os scissio cranei. i. caluarie fm
oppositas eis q̄ plagant fies pib⁹. Ecce q̄ in bis vbis nar-
rat opionē p̄dictā. Subdit at̄ postea. Vñ errāt nec sic ē
vt in vasis vireis p̄dictā vt ip̄i alii. 2. B̄ sit. nā illa gdes:
p̄p̄ea q̄ iplayacua sit B̄ p̄tūit. Cranei aut̄ i. caluarie ple-
nū ē 2 aliter vbi q̄ alius plibus pib⁹ capitis plagatis ni-
mis. Ecce q̄ b̄ maise fle ip̄obāt p̄dictā opionē oñdēs nō
esse sic b̄ 2 in vasis vireis p̄p̄ replicā cās. vna cā est q̄ il-
lud accidit eis q̄ sunt vacua aliq̄ corpe grosso 2 solū sunt
plena aere. Cranei aut̄ pleni ē cerebro. C. 2^a cā ē q̄ vasa
illa magis sūt scissibilia: q̄ nō sūt sic foria. cranei aut̄ ē for-
te 2 dūz. C. 3ª cāz q̄ vasa illa sūt p̄mua i pib⁹ ita vt pas-
sus agilitur ab vna pte p̄p̄ tūdetē ad alterā pte p̄tūit.
Cranei aut̄ ē multus pib⁹ offis 2 p̄tūit 2 p̄tūit. sic. n.
in anatomia app̄z cranei ex multis pib⁹ p̄ponit iter q̄s
sunt mltē cōmisure 2 nō est vni os p̄mua. q̄ p̄p̄ tria hec
nō accidit illud in craneo sicut illud accidit in vasis vi-
treis 2. Subdit at̄ postea cām p̄p̄ q̄a hec deceptio aliq̄
p̄tūit dicit. Vel si nō b̄ vt soluat p̄muitas cuti fies cra-
nei. i. caluarie regia. postea vō ab apostoli. i. absens sit fm
eā 2 enapozatiū appens visus ē ei⁹ fm oppositū factū ē
plage. q̄i vult dē: aliq̄ aliq̄ re tūdetē nece est vt
findat cranei in duab⁹ pib⁹. 2 in vna pte detegit cranei
in alia vō nō: q̄ nō findit cutis. vñ in pñ: nō vt ibi fractu-
ra eē: s̄ ibi esse facta lesio. post modū vō q̄ in p̄cessu dete-
git. tūc idcirco credit q̄ ex p̄cessu defacta solū in vna pte
posuit os cranei frangi in opposita pte: s̄ decipit vt ē dē.
q̄ ab illa cā tūdetē sic facta fuit p̄missio in pte vna ita fa-
cta sit in pte opposita. 13 ibi nō appuerit delectio offis in
pñ: sicut ē in alia pte. C. Deinde cū dicit.

C. Et propter hoc opz vt consideretur dispo-
sitione fracture consideratione bona.

C. In pte ista ex dictis isert vitatē modi cognitiōis fractu-
re q̄i sensui occultat. q̄ n. ex ignozatiā ei⁹ p̄p̄ q̄a negligi-
tur modus curatōis ei⁹ sequunt manifestā nocumenta.
bine est q̄ opz vt p̄sideret dispoitione fracture p̄sideratiōe
bona. vt dicit Ali. C. Vñ c̄ sequit illa para.

C. Illud vero in quo declinat cum estimatōe
de rectificatione est vt p̄sideret causa fracture
2 vltimatio virtutis rei frāgētis i granitate sua
aut in sua magnitudine aut in sua fortitudine vt
p̄ illud sciat vltimatio q̄ opz esse ex fractura.

C. In pte ista offit modū fm quē deuenim⁹ in cognitiōes
fracture offis q̄i ip̄a nō ē sensui manifestā: s̄ occultat: p̄p̄ea
q̄ aut nō ē scissa cutis aut ē scissura modica 2 stricta. 2 vno
facit. p̄mo p̄ntū significatōes q̄dā que sumunt ex quib⁹
busdā que antecedit modū opatiōis nature. 2 ostendit
quandā significatiōem que sumit ex modo opatiōis na-
ture q̄ significatio d̄s eē p̄ns p̄ores. 2^a ibi. C. Et in b̄s gde d̄s
p̄nsib⁹ ē ne cū idcirco curē 2. p̄ in tres fm q̄ tria p̄ntū
signa significatiōis. p̄mua. signū sumit ex dispōne cāe
p̄mitie a q̄ accidit fractura. 2 aut sumit ex accitib⁹ q̄ p̄e
quib⁹ fracturā. 3^a cā sumit ex dispōne fracture q̄ p̄ngit in
cute vt p̄l3 q̄i frāgit cranei. 2ª ibi. C. Et scissa accitū ibi 3^a
C. Et q̄nq̄ significat scissura cutis 2. C. In p̄ma pte vult dē
2. q̄i dubitat d̄ fractura offis: p̄p̄ea aut q̄ cutis scissa si
est: aut dato q̄ sit fixa: nō tñ appz ad sensus. Significatiō
vna p̄ quā estimatio tua pōt declinare ad rectitudinē 2 ve-
ritates 2 p̄siderare in cā p̄mitia ex q̄ accidit lesio 2 flos:
puta p̄siderare ad v̄tutē cāe frāgētis: puta ad granitatē
ad magnitudinē aut ad aliā fortitudinē. p̄. B̄ estimam⁹
vtz ab illa cā sit apta cūere fractura vel nō: vt vbi ḡa. si
os ad sensus nō appz: dubitamus tñ de fractura ip̄i si vi-
derimus q̄ p̄cessu vel p̄ssio q̄ accidit craneo fuit a grā-
di: cā vt q̄ foris fiat p̄cessu 2 valde magna. vel fuerit ca-
sua loco valde alto. tē ē estimādū q̄ ab illa cā os fractū
fuit. vñ p̄cedēt d̄s ad discoopitōes carnis 2 cutis vt certifi-
cemus nram cognitiōes 2 sensus. S̄i aut̄ cā p̄mitia nō est
magne v̄tutē: tūc estimādū ē os nō eē fractū. C. Inrellige
tñ q̄ 13 ista significatio p̄babiturē d̄cat nō tñ bis neceita-
tē. C. Nō. n. ē ne cū ex foris cā p̄mitia corpi adueniente
cranei frāgi neq̄ dato ē q̄ sit debile nō frāgi. videmus
n. in magnis casib⁹ cranei nō frāgiti p̄ns at̄ ips. frāgi. q̄
gdē diuersitas pōt p̄ngere. p̄pter diuersus modū lesiōis
quā recipit os a p̄a 2 magna cā frāgēte vt in plib⁹ tñ sic
dēst est accidit. 2 q̄ hoc significatio oīno nō est necessa-
ria. idcirco ad maiorem certificationē ipsius opz ē alia
significatiōes adiungere q̄ dicent.

Dubitaret forte aliq̄ q̄ Bal. 4. de inge. 3. cap.
vt ponere q̄ a causa p̄mitiū nulla
fiat idicatio in morbo 2 p̄cipue a causis p̄mitiū q̄ adue-
nit remanēt morbo. Dicit q̄. Dico q̄ nil p̄mitiū signifi-
catōes curatōis oñdere. Et si ab eis nulla sumit idicatio
cū cognitio in morbo nō sit nisi p̄ curatōem neq̄ ē ab eis
sumit aliq̄ idicatio cognoscitiua. q̄ re vt q̄ frustra sit i co-
gnitione fracture offis de dispōne cause p̄mitie ingere.
C. Dm ē ad dēst Bal. q̄ Bal. vult dē q̄ a causis p̄miti-
uis nō sumit aliq̄ idicatio p̄babiturē imediate: p̄pterea q̄ si
h̄nt sic ē cū morbo: s̄ cessant remanēt morbo ab eis nul-
la sumit idicatio curatiua: q̄ tñ a causis p̄mitiū nullus mo-
dus cognitiōis sumit: istud Bal. nō negat: imo exp̄sse dicit
q̄ si morbo nō sit i manifestō sensu v̄tutē ē de cāis p̄mitiuis
ingere. 2 dato q̄ nō sint p̄tūta nec ab eis sumat aliq̄ indi-
catio curatiua sic sit in aliq̄ mēbro eē vuln⁹ factū ex morbo
alicui⁹ aialis v̄tutē ē ad cōgicēdū eēntiā illi⁹ vulneris inge-
rere vtz aial q̄ modū d̄mōdit fuerit rabidū vel nō. S̄ si vul-
nus eē nob manifestū 2 ēē ip̄i⁹ nō ē nec eēntiū de cā p̄miti-
ua ingere. cognitio ḡcā ē p̄mitiue ad curatōes adimmar n̄
p̄ scis p̄ accis iquātū dat nō aliq̄ adutoriū i cognoscē-
do eēntiā morbi. Et B̄ est q̄ d̄a. dicit exp̄sse i illo capto. si.
C. p̄ dico q̄ oportet scire p̄mitiū: q̄ aliq̄i dato ad iū-
tūū i cōgicēdo morbi: s̄ si loc⁹ morbi sit in p̄p̄tulo fen-
sualiter 2 poterim⁹ sensually cōgicere cāz nō erit neccū p̄-
mitiū cognoscere. C. Sili mō d̄m ē B̄ q̄i q̄ nō ē appa-
rens os. 2 dubitatio de fractura v̄tutē ē de cā ei⁹ p̄mitiua
ingere. S̄ si totū os d̄iscoopit 2 appz ad sensū n̄ ē nece-
d̄ cā p̄mitiua ingere. Dico at̄ si totū os q̄o lesiōi ref frāge-
tis submitat sit discoopitū: q̄i p̄ssibile eē re p̄ndē.

te faciente lesionē in offe discoopiri os fm aliq̃ parte in q̃ nō eēt leſio. Alia vō pars in qua fissura eēt eēt occulta sub carne & cute. sicut n. eēt pole vt cute nō fracta frangat̃ cra necū ita eēt pole q̃ curis frangat̃ in aliqua parte in qua os nō recipiat lesionē nō vō in illa in qua recipit lesionē: illud raro eueniat. Et tunc gdes sicut dicit fuit supra caro in toto vulneris nō eēt offi circūcirca adherēs: sed qua si fūda sub carne penetrat vltus os cooptū. & tūc os de causa p̃mitina & alia significatōibus p̃ quas ingrimus de fractura cranei ingreſſe. Ss si tortū os discooptū & circum circa sit caro sana adherēs ad sensus & in ipso nō appareat fractura. dico q̃ tunc medicus nō os hesitare de fractura in illo offe quātūcūq; causa p̃mitina q̃ obuauerit in virtute fuerit maxima. Is a tali causa p̃mitina sit possibile sine fractura cranei accidere nōcūmēt intrinsecū sup̃ p̃nīculos cerebri: cui tūc necesse eēt os detegere: & dato q̃ nō sit fractura in offe: sicut inferius apparebit hoc in processu. Deinde cum dicit.

Et similiter accidentia q̃nq; significant illud sicut apoplexia & scotomia & destructio vocis & que sunt eis similia.

In pre ista ponit alia significatōes q̃ sumit ab accitib⁹ que sequunt̃ lesionē factā in offe q̃ sunt scotomia apoplexia & destructio vocis & silia. que gde accitia aliq̃ eueniunt in p̃n: fractura cranei. Et bec gde ē q̃n p̃nū sic eēt magna vt ē vltus ad p̃nīculos cerebri: vel ē ips cerebri sit xingens: vel ē si ex fractura cranei aliq̃ parte offi cōtingat separi ab ipso offe in singi in pelliculis ipsi cerebri ita vt in eis faciat p̃nēdēs. tūc n. ex tali p̃nctura subito ce rebz cōparietē cānē bec accitia pessima. & p̃p b accitia accidit feb. & apā aliq̃. Accitia at ista accidit in p̃cessu. & b gde accidit q̃n p̃nū p̃p fracturā q̃ būditas virulēta deūdas vel deūdas p̃ fracturā sup̃ p̃nīculos cerebri nō būs respiratōes ad ēt: sibi retenta in sanie puerit. in sanie aut puerla & ex in puerlos ipsius p̃ passionē cerebri eueniūt bec accitia. & q̃nq; iste deūdas būditatis & coadunatio de sup̃ p̃nīculos cerebri: p̃uersiono eēt in sanie nō sic statiz: s̃ in p̃cessu. iō talia accitia nō accidit statim a p̃n: sed in p̃cessu. & q̃nō citi? fit talis putrefactio in illa mātāto citi? illa p̃tingit accitia. q̃nō at tardū tāto tardū illa p̃tingit. Et p̃pē dicit inferi⁹ q̃n in estate nō tardē modus curatōis vltra septē dies: in hyeme vō vltra. & Aduer tendū eēt aut q̃ Sal. b incidēt: bec accitia mala nō p̃nt p̃tingere solū in vulnere capitis cū fractura cranei. Itē ē talis eēt pole ea p̃tingere dato q̃ nō sit fractura cranei. nullū n. ē ipole q̃ ab aliq̃ re p̃undēte obuātē capiti acci dati fieri vuln⁹ in capite sine fractura. Is craneū nō frāga tur. pole ē tū vt accidat disruptio in venul q̃ sunt sub cra nco & effundat ab eis būditas sanguinolēta q̃ moxas sup̃ p̃nīculos cerebri nō būs respiratōes puerit in sanie. & cō uersa in sanie cāt bec accitia. & p̃pē ē: q̃n aliq̃ ad sensus hoc respit: sic vidē in plurib⁹ q̃ i vulnere capitū in q̃ os degegit nulla fractura i craneo ap̃p̃et: tū p̃sequunt̃ acci dēta mala sic feb. spā m̃ & extenuatio labioz & silia. & tūc gde sit accitia in fractura cranei q̃ ad euitratōes boz acci dētū deregimus os vt expirēt būditas. ita ē cyrugici edocēt appentib⁹ bis accitibus dato q̃ os fractū nō sit tū degegit craneū: & aliq̃ m̃āi fesse vltū ē in gūidā p̃ib⁹ q̃ erat sub crāto sanie ē egressas & būditates putrefcās: & tū enaserūt. in aliq̃ b̃ at b vltus q̃ ex malitia magna la tere in p̃ib⁹ iterioz b̃ sit mortui i p̃cessu. Deide cū dicit.

Et q̃nq; significatō fissura curis in multitudine sua & sine diuersitate in suo casu sup̃ rectitudi nes vnam dispōnē fracturē itēz licet nō sit hoc

significatio significās oēm partes. Forasse n. eēt fractura interior: plurima & magna & nō eēt sup̃ cute fissura aut eēt fissura parua: quare os tunc necessario vt cognoscāt vltū q̃n significatōibus in quib⁹ querit de fractura & finiet membrū eēt possibile.

In ista pre pōit alia significatōes q̃ sumit ex tactu quez medic⁹ facit mediātib⁹ istis. & dicit q̃nq; significat. planū eēt q̃ dicit q̃ illa significatō sumit ex dispōnē fracture cutis nō ē sp̃necia & vā. & iō subdit tē q̃n q̃ fissura ē pua in cute & interi⁹ ē fissura p̃mita ita q̃ p fissurā cuti nō pōt appere fractura os vt cognoscāt dispō supple fracture cra nei cū significatōib⁹ m̃ alus q̃ dicit sup̃ q̃n. i. ingrit de fractura. alia ista b̃z cū istis q̃nq; & c. & ista magis p̃letat: q̃ ad iūgit alia significatōes p̃ter illas q̃ dicit. Et tūc os expōere q̃ aliq̃ fissura eēt sic pua i cute q̃ os vt cognoscāt dispō cū q̃n istis cū q̃n ingrit d fractura: sic q̃ debemus accipere tēta subtilē & imitere i osficiū vulneri vltū ad os & tētare si tēta fuerit depōnē in offe an retineat i fixu ra q̃ ē in offe: q̃n tētare q̃ fractura sit in offe. & cū isto tali instrū debes b̃n & p̃les tentare & ingreſſe. & b̃ q̃ dicit. addit cū dicit. Finiet membrū si ē pole. i. firma b̃n iten tōe tua de dispōnē talē mebit: vtz. i. sit fractū vel nō. & p̃ b̃ nō vult aliud hē nifi q̃ optie debes tētare & ingreſſe vtz os sit fractū vel nō. C Deide cū dicit.

Et in huiusmodi dispōnibus eēt necūm inci dere cures dure: & discoopire donec appareat os dubitari totum. & sic accidat fluxus sanguis impleat illud q̃ discooptū eēt p̃nīs siccis: de inde sustēta cū puluillo infuso in vino & dimittēte ipsum vltū mane.

In pre ista pōit significatōes q̃ sumit ex mō curatōis vt opatōis nre q̃ significatio ē p̃is p̃dās significatōes. & dicit. in b̃ gde dispōnib⁹ & b̃ ē ore q̃n ap̃p̃et p̃dētē significatōes oēs vt p̃les q̃n tu potes p̃icturare q̃ os fra ctū ē tūc ad certificādū p̃p̃et tuā cognitōes tu debes p̃cedere cū iclione cuti & carnis & discoopire totū os de q̃ tu dubitas q̃ sit fractū. tūc n. ad oēs videbis vtz sit fractū vlt⁹ nō. & facto b̃ sit accidit flux⁹ sanguis debes implere vuln⁹ aut cū p̃nīs siccis aut si nō sufficit cū p̃nīs infuse in albu mie oui vel in aq̃ mixta cū acetoz ista p̃tingit sanguine & p̃pē debes fastiare desup cū puluillo infuso in aliq̃ vltū si p̃ico. & sic dimittere ipm manere. & p̃p̃etā videre vtz os sit fractū vlt⁹ nō sit fractū. Si vō nō sit fractū: tūc curabis illud vuln⁹ cura q̃ dicta ē pus i tractatu de vulnerib⁹ & vlt cerib⁹ mēbroz carnozoz. s̃vō sit fractū. tūc curab cura q̃ dicit. Et bis vltū Aut tu debes accipere q̃ nō ē p̃cedēdus ad iclione carnis & cutis nisi q̃n estimas p̃ aliq̃ significatōes p̃icturatiuas q̃ os ē fractū: vltū dubitāt de fractu ra ipsius. Ss si nō dubitarem de fractura & ap̃p̃et nō bis os solidū nō debemus p̃cedere ad iclione cutis & car nis sicut faciūt istū cyrugici & p̃sumptuosi q̃ anq̃ alias significatōes inquirūt in quolibet vulnere capitis p̃tingē te and ē statiz incisionem facere magna vt os in magna q̃ritate degeat dicētes q̃ in tali degeat offe nullū exi sit peccatū nec piculū. Et isti gde ignorāt q̃ extra iclione p̃nt multa mala accitia cōseq̃ & pericula. & p̃mo gde. q̃ talis incisio nō sit sine maximo dolore. dolor aut max mus ē causa vt multoties attrahat apā. vñ dicit Sal. & voloze inquitū potes: q̃n nūbil eēt causa ap̃aris sic o loz. ignorant ēt isti q̃ talis detectio exponit os frigidū. & ēt alys ex q̃b⁹ pōt nocuētib⁹ ex ipso cōsequi. & p̃nīs in p̃nīculis cerebri: propter quod nō eēt agendū sicut isti

phimptuosi agitur: sed p̄us inquirēdus est p̄ alias significa-
tōes: q̄i p̄ illas significatōes manifestas cognoscim⁹ fra-
cturā. tunc p̄cedēdū est ad icciónē illā rē. Et p̄p̄a dixit
Aui. Et in h̄s q̄dē significatōib⁹. q̄i apparēt p̄dicte signi-
ficatōes p̄ q̄s estimamus q̄ os ē fractū. tūc p̄cedēdū ē ad
taliē icciónē: aliter nō est mēius ip̄as facere.

Chanicez aut capitis vlcē ad terminū almo-
chaticura est illa q̄ iā dicta est in caplo vlcēz
ante ip̄m fundētia vero os ⁊ ducētia os ⁊ fini-
lia illis de illis que dicunt.

Cp̄i⁹ Aui. docuit modū cognitionis fracture accētis in
craneo q̄i ip̄a est latēs ad sensus. In p̄te ista docet modū
curatiōis vlnēz capitis in gb⁹ ē fractura cranei. Et dno
facit. p̄circa hoc dat suā itendēs. ⁊ rēsequit. ibi ⁊⁹ (Et mi-
nōres dispōnes rēz.) In p̄ma p̄te dicit q̄ cura vlnēz ca-
pitis q̄ p̄cedit vlcēz ad craneū. i. q̄ terminat vlcēz ad pel-
liculā q̄ d̄f̄ allocatū. illa aut pellicula est illa q̄ regit os ca-
pitis exteri⁹ q̄ alio nō ē d̄f̄ zingia mater. Tres. n. sunt pel-
licule capitis. due ḡdē iteriores sub craneo quaz vna d̄f̄
pia mater q̄ immediate cerebrū tāgit. alia d̄f̄ dura mater: q̄
offi adberet. ⁊⁹ est pellicula q̄ exteri⁹ ē craneus est super
ip̄so q̄ d̄f̄ zingia mater. Nunc aut cura vlnēz q̄ p̄cedunt
vlcēz ad zingia matrē in gb⁹ vulneribus nō est aliq̄ lesio in
osse dicta est ante in caplo vlcēz. ⁊ an ip̄sum. in caplo de
vulnerib⁹. ⁊ p̄cipue in caplo vlnēz q̄ fuit in capite. ea vō
q̄ sunt rēctia curant sicut vulnera facta in mēbris carno-
sis: quoz cura dicta est in tractatu de vulnerib⁹. ⁊z vulne-
ra capitis in gb⁹ accidunt lesio vel fractura in ossē: aut accidit
elevatorio alicui⁹ p̄ris ossis: aut accidunt al⁹ modus fracture
in ossē sit illa quoz curatio b̄ tradit. **C** Deide cū d̄f̄.

C Et minores dispōnes fracture ossis in capite
si accidunt in eis scissura parua nō penetrās vlcēz
ad latūs aliud: imo succedit apud q̄dā exp̄imē-
ta ⁊ similib⁹ isti magis rectū est itēz vt frices il-
lud vlcēz quoz non remaneat de scissura aliq̄d. ⁊
si amas vt festines cū effusione humiditatis ni-
gre donec vebemēs fiat apparitio scissure p̄ ea
fac: ⁊ frica donec nō remaneat vestigiū: ⁊ sunt
apud te fricatoria diuersa q̄ritatū ⁊ admini-
stra in primis lata corz: deide q̄ sequunt illa.

C In p̄te ista oñdit curatōes taliū vlnēz in gb⁹s accidit
fractura. ⁊ duo facit. p̄mo in gnālī oñdit fm̄ quē modum
p̄cedēdū ē p̄ detectōes ossis ⁊ elevatoris ip̄si. in scda p̄te
in spālī docet illū modū elevatoris ⁊ detectōis ossis f̄z mo-
dū antiquoz. ⁊ cū b̄dē modū fm̄ quē possimus p̄hibere
accitā q̄ aliq̄ p̄ingūt. ibi ⁊⁹ (Et qualiter sit hoc curatio
nos dicimus in hoc illud q̄ dixerunt p̄mi rē.) p̄ma in
duas. In p̄ma p̄te supposito exp̄dicat q̄ facta sit detectio
carnis ⁊ curia. ita q̄ os fractū sit totū detectū oñdit mo-
dūz curatiōis fracture cranei q̄i fractura est in ossē: nō tñ
penetrat ad inferius ossis. In scda p̄te ponit modū curatio-
nis fracture in ossē q̄i fractura illa ē penetrans ad latūs
aliud ossis. i. vlcēz ad inferi⁹. (Si autē estimaueris q̄ fractura
sit penetrās p̄ma in duas. in p̄ma p̄te q̄z modus cura-
tiōis sit⁹ figure facte in craneo ē p̄ remōtōes talis figure
ab ossē docet modū f̄z quē talis figura siue scissura os ab
ossē remoueri. In scda p̄te docet q̄ sunt medicamina q̄ in
tali vlnere possunt modū illi⁹ op̄ari⁹. vniēnt. ibi ⁊⁹ (Lūg
admittraueris rēz.) In p̄ma p̄te vult d̄f̄ q̄ minor fractu-
ra q̄ p̄tē p̄tingere in ossē ē vt in ip̄o accidat figura p̄c q̄rit-
tatis: cū hoc nō penetrat vlcēz ad aliud lat⁹: imo succedit
ā. recedit. appōstia q̄dā exp̄imēta. Et illa q̄dē exp̄imēta

vel exp̄imēta ponit statz post ⁊ in tali figura ⁊ in his q̄ si-
millant ei magis rectū ē vt frices os totū vt nō remaneat
aliq̄d de fissura. Et hoc iō fit vt būditas aggregata nō re-
maneater p̄es figure q̄ retēta in eis putrefactōes i ossē
idiceret. Et de ista cā ē ampli⁹ videbīs in illo. s̄ in frāgē
tib⁹ vō os rē. Secūdū aut quē modū possim⁹ cognoscere
q̄ fissura ista parua q̄ d̄f̄ alio noīe capillaris figura an mo-
ta sit ab ossē p̄ fricatoriōes Aui. docet. Et si amas rē. Debes
n. supra fissurā infundere aliq̄d de būditate nigra sic est
encaultrū: q̄ ex effusione ista app̄et nobis manifeste ps il-
la in q̄ ē fractura. ⁊ itēz debes fricare donec nullū ibi re-
maneat vestigiū nigredinis: q̄ tunc ex toto erit amota fixu-
ra illa. ⁊ debēt ēē apud te in ista p̄ q̄ fricas diuersē quātita-
tis: ita vt in p̄mis frices cū bis q̄ sunt latiorē deide cū stri-
ctiorib⁹. p̄pterea q̄ temp̄ orificiū cuiusq̄s vulneris os
ē latū ⁊ fundū strictez: q̄i ex hoc m̄ melius modificat
⁊ minus in tali vlnere būditas aggregat ex qua time-
tur putrefactio. **C** Deide cū d̄f̄.

C Lūg fricatoris admistra medicina capitalē
⁊ sufficit tibi. Et medicie q̄dē capitales sunt si-
cut ireos ⁊ farina hozobi ⁊ minutū olibani ⁊ myr-
rha ⁊ sarcocolla ⁊ san. dra. ⁊ omne epicateiū
sine modicarōe: ⁊ currenē curatōe vlcēz.

C In p̄te ista oñdit q̄ sūt medicamina q̄ p̄ueniunt p̄ p̄dicatā
fricatorē ⁊ remōtōes figure. ⁊ d̄f̄. Lūg fricatoris admi-
stra medicamina capitalia: medicamina q̄dē capitalia d̄f̄
q̄ p̄ueniētia sūt in gnātōe carnis ⁊ solidatōe vlcēz q̄ fuit
in capite. ⁊ q̄ talia vlcera vel vulnera p̄rigūt ad mēbz
q̄ siccū est: q̄le ē os. ⁊ d̄f̄ fuit fixura. In mēbro sicco p̄uenit
medicia q̄ sit maioris epicateiōis q̄ in mēbro būdo obine
est q̄ tales medicine sunt magis epicateiue q̄ medicie q̄
admittrant in vlcēz mēbroz: carnosoz. vep ē tñ q̄ l̄z
debeāt ēē epicateiue nō tñ intantū vt modicē. p̄pterea
q̄z modicatio. phibz nascētia carnis sic d̄f̄. ē supra. Lau-
sa āt q̄re post fricatorē debēt talia medicamina admistra-
ri est q̄z remota ē figura. tūc nō restat nisi curare illud
cura q̄ debet vlcēri rōne q̄ vlcēz ē in q̄ vlcere nō ē alia in-
tētiō nisi regnatio carnis ⁊ solidatio. Et nō Aui. subdit
ifra. q̄ post istā fricatorē curē cura vlcēz. Et q̄ medici-
ne capitales sunt q̄ p̄ueniūt in tali vlcere: b̄nc ē q̄ post ta-
lē fricatorē debes admistrare medicamina capitalia: ⁊ sūt
sufficiētes ad curatōes talis vlcēis. ⁊ b̄ est q̄ Aui. dicit.
(Et sufficiūt tibi) S̄s ad mērtēdū hic est q̄ l̄z Aui. dicat
absolute. Lūg fricatoris os admistra medicinas capita-
lē rē. nō tñ hoc os intelligi absolute absq̄ omni p̄ditōe. S̄s
illud q̄dē os intelligi q̄ p̄ditōe: puta si nō timeē de ap̄ate.
meli⁹ est. n. in p̄m. atrēdere ad. p̄hibētia a p̄tis ⁊ mitiga-
tia vlcēis sic est oleū rosa. de q̄ ifra d̄f̄ ex q̄ p̄es cir-
cūstātes debēt inungi. postmodū cessato b̄ timore debes
p̄cedere ad medicinas capitales q̄ epicateiue exsūt sicut
p̄uenit vlcēri exsūt in tali mēbro. Et q̄ vt in plurib⁹ p̄
p̄ditionē q̄dolorē facit: pp̄ motū factū ex fricatorē. ⁊ p̄p̄-
rea q̄ plura corpa nō sunt p̄fecte mūda timor ē de adien-
tu ap̄atis. p̄ talia tūc ē vt in plurib⁹ facta abasōe nō ita
tis admistrare medicinas capitales: p̄ h̄z medicina dolo-
ris mitigatiā ⁊ p̄hibētia ap̄atis p̄ aliquot dies appone-
re: deide medicinas capitales adducere: sed de hoc adhuc
p̄us videbīs in p̄cilia. **C** Deide cū d̄f̄.

C Si autē estimaueris q̄ fissura sit penetrans
vlcēz ad lat⁹ aliud. tunc fricator nō fuit eaz vlcēz
ad elongatōes. ⁊ caue ne multum p̄cedas in
fricatorē: imo vbi iam securus fueris ⁊ cognō-

In pte ita pōit modū curatōis fructu offis capiti qđ
penetrat vltimū ad teriozā. sic pcedit. In pte pte oñd qđ
in tali fractura o3 gerere. oñd. n. qđ ip̃a nō sufficit fri
catōis: s3 o3 vt detectōe r̃ eleuatiōe alicui pteuati offis. In
2.ª pte oñd in q̃to r̃epōre o3 fieri b̃ eleuatiō offis. 3.ª oñd
dū qđ ē nueniēti s̃lfrim cū quo o3 fieri eleuatiō offis. 3.ª ibi
(Lūc qđ g̃ficat nēdās) 3.ª ibi (Et q̃ h̃erit cū si ferra subali)
p̃ma i duas. p̃ facit qđ oñd ē. 3.ª qđ pōlt eleuatiōes offis lo
pentali qđ accitū timozōa i suspecta ptingere docet s̃l
rūpe. 3.ª ibi (Et studē ne frig̃ aduētiā) p̃ p̃ oñd i q̃tu
ptesin p̃ pte oñd qđ i tali fractura penetrat vt eleuati
ōe r̃ detectōe offis. In 3.ª pte docet qđ t̃atōe offis quā o3
eleuare r̃ detegere. In 3.ª oñd cū pp̃ quā vltimū B̃ mō
curatōis. f. eleuatiōe r̃ detectōe offis in fractura cranei. nō
aut vltimū B̃ mō curatōis i fractura alterius offis. In 4.ª
pte oñd qđ e3 locū nueniētiōe i qđ fieri cōfisiōe dete
ctōis r̃ eleuatiō offis. 3.ª ibi (Et nō q̃rit in o3 filura 2.ª)
3.ª ibi (In frāgētibz) ṽo o3 qđ s̃it r̃. 4.ª ibi (Et ṽo s̃it cō
fisiō ex loco 2.ª) p̃ma in duas. In pte pte oñd qđ i tali fractura
penetrat pōlt fricatōis o3 vt detectōe r̃ eleuatiō offis. In
2.ª pte p̃pat curatōis vltimū capiti i qđ nō ē fractura
cranei ad curatōis talū vltimū in qđ ē fractura cranei
vt oñd qđ d̃it p̃uerficiat curatōi loco a curatōe s̃it qđ.
3.ª ibi (In fusiō ṽo i qđ) nō ē r̃. ṽez qđ illa p̃cula p̃t
duplt̃ finiri vt videbitis. p̃ma in duas. p̃ facit qđ oñd ē.
3.ª oñd qđ maxie o3 cauēti talibz ṽulnētibz. 3.ª ibi (Et
b̃3 qđ d̃isponē i o3). In 3.ª pte 2.ª ṽt p̃t qđ si ṽ
derit qđ filura s̃it penetrat ad talū alud. r̃ fricatō nō s̃it
nī. i. lūc fricatōe d̃ qđ oñd ē ē sufficiens ad faciēdū
cessare filurā. i. o3 amplius finire ipam. Uel al̃t exp̃
tē fricatō nō finit ē. i. tūc talis fricatō ad talē cessare
qđ filura app̃eat p̃ ṽelligū talis nigredis remanētiō
in ipsa. Alia aut ipsa b̃3 tūc fricatō nō exculat ad eleuatiōe
ṽiqz ad eleuatiōes. qđ vult d̃r fricatō i qđ filura s̃it
penetrat ad aliud talē. r̃ fricatō nō exculat ad eleuatiōe
ne ṽiqz ad eleuatiōes. i. qđ elogem̃ fricatōes. p̃ fundā d̃r.
ē. donec app̃eat p̃sura m̃r. Et subdit. Et caue ne m̃ltū
pcedas i fricatōe. qđ vult d̃r qđ qđ filura erit penetrat
ad talē aliud erit app̃are o3 dura mater aut p̃p̃ea qđ p̃ frica
tōe p̃uenit ṽiqz ad durā mater aut qđ s̃icet filura la
ta q̃ p̃p̃et. tunc ṽelligū ē a fricatōe r̃ debet pcedere ad co
gnitiōis d̃isponē p̃elliscā ē s̃ub offe. ṽez p̃t s̃ernā situz
fuit qđ o3 f̃uare nālū cū offe aut p̃p̃b̃iōne lepata est
ad offe. B̃ ē qđ vult d̃r qđ d̃it i o3 ṽelligū s̃ecur̃ furciō
i fricatōe r̃ cognitiōis d̃isponē ṽelliscā. i. talē talē capiti
pōit Paulus in p̃alleg. cap̃a q̃a s̃it m̃ta b̃3 t̃m̃i accepit.
Dicit. n. Si ṽo ṽiqz mirigen fuerit supple penetrat s̃it
tura. tunc r̃odere r̃ icidere debem̃ ad cognitiōis ṽez d̃r
s̃it ad offe ñimū ṽl maneat p̃reptomēti. i. adheret. 3.ª
S̃in. videris ṽellamē. i. p̃elliscā qđ est s̃ub offe f̃uare s̃it
p̃m̃ nālū cū offe i s̃it adheret offe s̃it ad adherere f̃m̃ nālū

timo ⁊ in gubda locis alligat' ossi sic in anathomia apper-
 tit ⁊ nocuitur timo. ppea q' nō ē nocuētum in pellicula
 cerebri neq' ē fca ē disruprio venilis q' fit iter os ⁊ pel-
 liculā. ita vt ex ibi buiditas effidat q' aggregat sup pāni-
 culā vt cerebri. ⁊ tūc res ⁊ vbulnere ē magis apparet. ⁊ fit
 salua. q' in tali vulnere mīn' accidit euenus apertis. ⁊ ē
 brevis ⁊ apertio ē faniē: pūris bio ē citio ⁊ completio. Si
 at ex pūssio fit sepat' pāniculus ab ossē. tūc tāl fractu-
 ra ē tūmor mīn' ⁊ piculū: q' tūc dolores ⁊ febres ⁊ apā-
 ra ⁊ q' uenit' magis ad talē fracturā. Itē ⁊ ⁊ os citi' al-
 terat in lino colore rēdēs. fca corripit ⁊ mortificatō.
 Itē ⁊ et tali vulnere accidit plus egressio buiditū vt
 ruitē q' ibi fange biget ⁊ laudabil. oia aut' bec accitū co-
 tūgū maxie in tali fractura ⁊ vt pūssio ē accitū vt
 velamē ab ossē pūpūlic cā. Quaz vna ē q' fit ē signifi-
 catio q' attritio ⁊ rufio rei necis pūit vq' ad pellicu-
 las cerebri q' funt mēbra fenibilia ⁊ pūmē mēbro nobili
 ⁊ cerebri p' q' uoq' membroz pōssio ē illa accitio mē-
 bra origit'. ¶ ⁊ ⁊ cā ē q' in sepatōe velamē ab ossē accidit
 necio effusio buiditatis iter os ⁊ pāniculū: ⁊ aliq' accidit
 q' disrupnū vt vne magis iter os. vñ accidit effusio buiditatis
 ita vt iter duos pāniculos aut iter pāniculū ⁊ cerebru q'
 buiditas ibi deteta ⁊ post ī putrefactōe uerua nocuēt
 tū ligrēs pāniculū ⁊ cerebro b' accitio molesta cā. (¶ Et
 subdit postea Zhiac. Et q' accidit ex doloz b' ⁊ febilis ⁊
 rthetā ⁊. B ⁊ ē q' ex tali fractura ī vna sit apā ⁊ in
 gere bec accitio mala. I. doloz ⁊ febis ⁊ palpi' fāncipio ⁊
 pūmizō rōnis p' p' tarditatez curatioz q' est necia ī tali fra-
 ctura. q' ex v'bis Zhiac. voluit b're q' in fractura pene-
 trāte ē necia p'ter ablatiōē ⁊ f'ricatōe detectio ⁊ eleua-
 tio ossis ⁊ q' ē necitas. Na q' ī fractura crani sepat' est
 velamē ab ossē. tūc necia ē detectio ⁊ eleuatio alij' p'icu-
 le ossis: q' p' plus differt bec curatio tato magis ⁊ rigit'
 accitio pāniculū. (¶ Et cā q' b' est necia detectio ⁊
 eleuatio ossis ⁊ q' q' velamē sepat' est ab ossē neciē ē vt
 buiditas effundat iter velamē ⁊ os. vt gibi nō detinet' ⁊
 putrefcat neciū ē vt detegat ad B vt buiditas ad c' p' sit
 fluerē. nō solū at' b' cā q' os v'bis coōspire ⁊ detege-
 re aliq' p'ter ossis: ⁊ cā ē q' os p' pūssio ē facta ⁊ re co-
 tiditē sepat' ē velamē ab ossē sicut q' attritio ⁊ rufio
 fca est magis in p'tib' ossis. in simplici. n. scilicet nō accidit
 vt fcidat fura q' uat' q' dura mī nō sepat' ab ossē: b' acci-
 dit in rufio ē ⁊ q' uat' fca magna. in tali at' attritio fca
 p'tib' ossis neciū ē vt buiditas iter p' coadiut in medulla
 ossis iter p'riculas ei'. sic videm' fieri in carne q' attrit'
 caro q' buiditas coadiut iter p'riculas ei'. bec at' buiditas
 virulenta coadiut iter p'riculas ossis nisi detegat os ⁊ aliq'
 p'riculā: illa buiditas possit modificari ⁊ decant' purre-
 fit ⁊ putrefacta toti os putrefit. Dec. n. buiditas nō pōt
 p' ligamū exp'mia p'tib' ossis sic fit q' ossa aliq' mēbroz
 p' q' exp'mit' buiditas ab ossē ad alias pres. In ossē aut' cā
 p'itis p'p'mū ⁊ p'p'nis capitis B buiditas vti nō possim'.
 Itē ⁊ neciū medicamē talis buiditas pōt resolui. tūz
 p' dēfinitē p'ozoz ⁊ tūbe ossis. tū ē q' illud medicamē ad
 tractū ē c'it. sic aut' attrahet m'x ex ossē in p'n' appōsi-
 tū ita ⁊ attrahet mām ad hos cū in p'n' p' fluxū mē-
 fit p'petat cā q' exp'mit' ⁊ repellit mās ab ossē: sic q' ephac
 mām arētā in ipoz: q' bec buiditas modificari ⁊ ephac
 nō pōt alio nō nisi cū deteget ⁊ eleuatoe alius p'nti
 pāniculo cerebri neciū ē detegere ⁊ eleuare aliq' p'icu-
 la ossis. ⁊ q'ito c'it' fit tanto est melius. Si aut' in fractura
 crani nō desitit velamē ab ossē: imo fiat sic tū cū ossē
 fit tūc sufficit lio a basso q' est p' f'ricatiōē: q' tūc nō
 ē timoz de aggregatiōe humiditatis q' fit effusio iter os

panniculū cerebri nec est timor de aggregatōe hūidi-
tatis inter pliculas ossis. vñ sufficit sola ablatio vt remo-
uacō fissura. 2 postea aliquālibet diebus expirare ad exteri-
q̃ ex vulnere cadit sup durā matre. 2 hoc ē interio quā. 2
vult h̄re. 2 q̃ ista sit p̄p̄tēria appet p̄ vba Pauli in palle
cap. cū dicit. Si vō desisterit nimis augeri dolores
2 febres. 2 si rō alochodii. 2 alteri colozis sit 2 fion. 2 pus
subtile 2 idgelus egredit. Si vō neglexerit q̃ curat 2 nō
anathasii. 2 p̄foratōe vñ ista difficiliora sūt finthomata
colemeffa. i. colere vomitus. spasmus. abfissio mētis. 2 fe-
bris acuta in qb̄ 2 os refutare enchifis. i. iciffion ē nō p̄rit-
aūt bis figdē nō desistit mirin. 2 progma vō. i. fissura solum
fuerit 2 p̄ ratoria solū curat 2 si vñ in pfundū fuerit. Ec-
ce manifeste q̃ ponit qñ sufficit sola ablatio. 2 q̃dō p̄ter
ablationē opz vñ p̄foratōe 2 eleuatōe ossis. ¶ Et nota q̃
Paulus signat̄ ad dōt nō p̄rit. 2 at bis. q̃ dato q̃ nō de-
sisteret ab offe pāniculū si tñ videmus accētia illa mole-
sta p̄ntia statiz vñ dōt ē detectōe 2 eleuatōe ossis. imo ē
vñ p̄ntia fuit pus si videmus accētia. 2 dato q̃ cranēi fra-
ctū nō esset vñ debemus detectōe 2 eleuatōe ossis. 2 iō si
gnat̄er dixit nō p̄rit. 2 aūt bis 2. ¶ Deide cū dicit.

¶ Et in huiusmodi qdēz dispōne. imo in omni
dispōne 2 o3 vt vebemēter caueat frig⁹ ēt in esta-
te. qm̄ in eo est timor magnus.

¶ In ista p̄e onidit qd maxie ē illud qd 2 cauēri in talib⁹
vulnerib⁹ q̃ sunt cū fractura cranei post ablationē ossis 2
detectōe ipsius. 2 vicit. Et in b̄s qdē dispōne. i. in talī vul-
nere in q̃ facta ē detectio ossis vñq̃ ad durā matre. imo in
ea dispōne. i. in o3 vulnere capitis qd penetrat vñq̃ ad cra-
neū sive sit cū fractura ipsius sive sit abfiss fractura 2 os vt
vebēter caueat frigus. p̄ frigus qd ē itelligis oē qd ē frigidū
actu sive sit friditas aeris sive sit alteri. rei qd appropi-
mes ad vñ. 2 in estate. ¶ Nota q̃ ex b̄ q̃ nō solū in hye-
me vñ ēt in estate in q̃ calitas aeris o3 vebemēter ca-
uere frigus. Et iō Lyngius in tali ope tñ edocti p̄ntue
qñ tales egros curat p̄cipiti vñ teneant circa egrū carbo-
nes igniti. ¶ Aduertēdus tñ est b̄ q̃ in aere ē vebemēs
calitas qñ multoties ē in estate nō multū ē sollicitudiz
in augēdo ampliorē calorē vel caliditatē cū igne. qñ etiā
vebemēs caliditas nocet pducēdo ad estuatōes s̄firmi.
vñ Sal. 2 o3 egiēto sa. dixit. Itēz p̄siderā dū ē aer circū-
dās s̄firmū. qñ afficit corp⁹ sicut afficit medicia. Et p̄p̄-
rea qñ Aui. dixit. In fridatio ē timor magn⁹ ēt in estate in-
tellexit q̃ etiā in estate 2 cauēri si accidat ex aliq̃ accidē-
te. puta vel ex v̄eto vel ex aliq̃ alia cā accitall. qm̄ in eo ē
timor magn⁹. Que āt sit cā qd ē frigus maxie nocturnū cō-
rebo 2 ossib⁹ 2 oib⁹ mēbris neruosis dicta ē pus in capto
de cura vulnēz neruoz. Et silis qd q̃ fuit ibi fca possit b̄
fieri. 2 p̄ tāto de b̄ b̄ ore nō curam. ¶ Deide cū dicit.

¶ In fissuris v̄cro in quibus non est nisi fissura:
sed est plurima 2 apparet cum ea illud in-
ter quod 2 os non est nisi cortex multotiens
sufficitur stricatura 2 ligamētuz 2 emplastruz 2
infridatiz. vñ illud qd ē recit⁹ est vt incipiāt 2
fundat sup scissurā oleū ros. tepidū. deinde ag-
greget̄ inter duas extremitates vulneris 2 sus-
ficat si necessariū est illud 2 puluerizet desup
pulis capitalis 2 ponant sup eas puluillū im-
bibiti vino stiptico p̄ussio cū oleo. deinde reli-
qua ligamēta 2 gescat s̄firmus 2 fiat belitiosus
2 fiat vt dormiat 2 s̄borotomef si idiget.

¶ In p̄e ista s̄m vñ modū possum⁹ o3 q̃ ipe ponit p̄p̄-

tionē iter curatōes vulnēz q̃ sunt cū fractura ossis 2 cura-
tionē vulnēz capitis q̃ sūt sine fractura cranei onidēdo b̄
q̃ in vulnerib⁹ q̃ sūt sine fractura cranei s̄m mō pcedem⁹
in curatōe sic facimus in curatōe alioz vulnēz simpliciu
s. ad mīstrādo ligatōes 2 suturas 2 ea q̃ incarnant 2 q̃ pbi-
bit fluxū hūoz ad locū sine fractura in vulnerib⁹ alijs. 2
qñ cranei fractū ē nō o3 cū tali mō curatōis pcedere. 2
q̃ illū modū expōit illud qd dicit b̄ de cura talū vulnerū
capitis in qb̄ nō ē lesio in offe nō dīc p̄ncipalr 2 p̄te. 2 cu-
ra talū vulnēz sic īp̄met dixit pus iā dicta ē s̄m b̄ b̄
dixit vt ostēderet diuersitatē talū vulnēz a curatōe vul-
nēz in qb̄ accidit craneū frāgi. 2 s̄m hūc modū expōis
sic expōit l̄ra. In fissis vō i qb̄ nō ē fissura. i. in qb̄ nō est
vuln⁹ simplex qd dīc p̄p̄ vulnera q̃ sūt cū p̄tusiōe in qbus
nō ē nisi vuln⁹ simplex. qd dīc p̄p̄ vulnera q̃ sūt cū p̄tusiōe
in qb̄ nō possum⁹ pcedere s̄mēdo 2 incarnādo a p̄m s̄c b̄
bitū est 2 ē plurima. i. 2 q̃bus illa fissura sit p̄ntia. Et
paret cū ea illud iter qd 2 os nō ē nisi cortex. i. 2 i tali fissu-
ra iter illud qd appz de vulnere. 2 os nō ē i medio nisi cor-
tex. i. qdā pellicula corticalis sic gingia mater. Et ista sunt
vulnera capitis de qd dixit s̄ q̃ ipsa terminat vñq̃ ad al-
mochati. i. gingia matrē multoties sufficit stricatura 2 liga-
mēta 2 empla in fridatiz. qñ i bis vñb̄ Aui. velit onidēre
q̃ talia vulnera curant sup vulnera simplicia fca in carne:
quoz cura bita est supz. vñ sic in vulnerib⁹ carnosiss̄ sim-
plicibus o3 pcedere cū bis q̃ incarnat. s. cū ligatura 2 p̄stri-
ctioe p̄ntia. 2 cū bis q̃ refrenat 2 repellit hūiditatē ex loco
vulneris appositis i circuitu vulneris q̃ sūt stiptica infrig-
datizata opz ēt i curatōe hōz vulnēz q̃ sūt sine lesiōe ossis
pcedere. Et tūc Aui. onidit q̃ qd modū facimus b̄ s̄.
q̃ p̄hibemus hūiditates fluere ad loca vulnerata 2 p̄stri-
gimus p̄tes aduicē dices. Vñ illud qd ē recit⁹. i. qd ē re-
critū ad b̄ vt compleant itentōes qd dīcē sunt ē vt incipiāt
2 fundat oleū ros. tepidū sup fissurā. p̄p̄ea qd oleū ros. ē p̄-
bibitiū flux⁹ materiē ad loca vulnerata qñ infridatōe
2 stipticitate p̄cipiat rōne quoz p̄noz p̄hibz fluxūz mate-
rie. Intellige āt q̃ signat̄er dixit tepidū. q̃ vt oēs ē in o3
vulnere capiti nocet qd ē fridū in actu. ¶ Et iō dīcā qd
q̃ Aui. p̄cepit vñ in tali vulnere emplis infridatiz. ¶ Di-
cēdū ē qd illud qd ē fridū in actu p̄hibet admīstrari i cu-
ratōe talū vulnēz capitis. illud tñ qd fridū est vel decū-
nans ad frig⁹ in vñte. actu tñ tepidū vel calū nō p̄hibet
admīstrari i vulnere capitis sic est oleū ro. tepidū. sic ē b̄
melī declarabit in p̄cessu. ¶ 2 intellige cum dīc q̃ fun-
dat oleū ros. tepidū sup fissurā nō itelligit Aui. q̃ fundat
itūz in fissura. 2 postea aggreget̄ p̄tes fissurē aduicē 2 su-
ant. p̄p̄ea q̃ sic habitiū sūt supz et 2 auctozitas Halie. in
tegni in curatōe vulnēz simpliciu. qñ pcedimus incarnā-
do partes 2 coniungēdo in vñū debz p̄biberi ne inter par-
tes vulneris cadat oleū aliquid vel puluis aut pilas aut
aliqua res extranea. etiam oleū rosā nō esset bonū ad in-
carnationē partū talis vulneris. q̃ cum tale vulnus fiat
in membro sicco medicina incarnatiua ipsius debet esse
valde exiccantiua. Et p̄pterea p̄cepit postea q̃ ponat desup
pulis capitalis. quī. c. est pulvis factus ex reb⁹ qd
conueniunt ad incarnationē talis vulneris quale est vul-
nus factū in membro sicco sicut est caput quātuz ad ossa
que sunt in ipso. Intellext q̃ Auzen. qd oleū rosātuz non
fundatur super fissurā. sed fundat in partibus circumstan-
tibus vulneri. partes autē que sunt aduicē dīstrūpt ag-
gregantur in vñū. Et si necessariū est suauit. Et itāte
hoc necessarium quādo partes essent multūz remote ad
quāz. conseruatōes in vñū nō sufficeret sola ligatura. sed
opz vñ futura. deide puluerizetur desup pulvis capitalis
vñ. exiccet humiditatē qd ēt inter labia vulneris vñ p̄
sufficiētē exiccantōes ipsius exiccet supflua humiditas 2

reliq̃ puerat in rorem mediare quo ptes adinnice vniatur. & postea ponant desup puluilli in imbibiti in vino stipiti coactus cu oleo rosa. Puluilli q̃ ponunt desup ad meliorē sferuationē partiū adinnice. Imbibunt aut in vino stipitico & oleo ros. qm̃ vniu stipitici est vniens rōne exiccatōis quā facit. & etiā rōne stipiticiatōis. Oleū aut rosa. q̃ in frigidat & stipitizat. vñ est p̃bititūz ap̃atione accidat ēst ibi p̃ueniēter admixtū. Et q̃catat infirmus qm̃ motus p̃bitet vniōne partiū. & ēst illi causa ingratatōis ebullitiōnis humoz q̃ p̃bitet oz inq̃uatū ēst pole ne accidat diſcurſus humoz ad vulnus & accidat ap̃a. Et flōbotomeſ si indiget. Et qd̃ in digētia flōbotomie qm̃ timemus de fluxu humoz ad vulnus ex quo fluxu ē aptitudo vt eueniat ap̃a. timemus aut hunc fluxu aut ppter vebemētes dolozē aut ppter acciditio p̃letioz & impuritātē. Et q̃ ista p̃leriq̃ accidit. Idcirco p̃leriq̃ melius est in curatio ne taliū vulnez. a flōbotomia incipe. Dec ēst q̃ expō litte re hui⁹ particule fm̃ p̃dictū modū introducēdi istam par ticulas. ¶ Possimus et alio: banc p̃ticulā exponere fm̃ quā expōne dicemus q̃ Aut aliō d̃m̃taz inter modum curatōis que puenit vulnereb⁹ q̃ sunt cur fractura cranei in q̃b⁹ vulnerebus nō est facta ſepatio panniculi ab offe. & in q̃bus ē vulnereb⁹ nō est facta attritio in partib⁹ offis. & inter modū curatōis q̃ puenit vulnereb⁹ que sunt cum fractura cranei in q̃b⁹ vulnereb⁹ facta est ſepatio p̃aniculi ab offe & q̃ sunt cu attritioe & conuassatōe facta in offe. Ita in vulnerebus q̃ sunt cu fractura cranei supposito q̃ ibi nō sit nisi fissura in offe & nō sit facta ſeparatio p̃aniculi ab offe. & ē q̃ attritio & conuassatio nō sit multa facta in offe possumus pcedere cu ligatura & sutura partiū vul neris. & cu bis q̃ incarnat. cūz hoc ē ad admistrādo ea q̃ p̃o bibeat & repellit materiā ad locū puenire ſicut ēst admi nistratio olei ros. tepidi cranei ptes fissure. Sz qm̃ est fissu ra cranei & est ſepatio p̃aniculi ab offe facta. & etiam est fa cta attritio circa ptes offis nō possumus pcedere cūz tali modū curatōis. sed op̃s pcedere cū detectōe & eleuatōe of fis. & q̃to in tali vulnere plus differtur talis modus cura tōis tāto est peius ſicut diximus p̃us. Et illo mō loquēdo videt illud qd̃ dicit bic cōtinuari ad illud qd̃ dixerat p̃us .i. q̃ in vulnere qd̃ est cū fractura cranei qm̃ p̃aniculus ēst ſepar⁹ ab offe accidit de illis accubitus malis plus ppter diſpōnē curatōis q̃ ēst p̃ eleuatōez & detectōez offis. Sed in vulnereb⁹ in q̃b⁹ nō est nisi fissura facta in craneo mul toties ſufficit modus curatōis q̃ est p̃ ſtricturā ſuſtionem & incarnatiōez. & nō op̃s pcedere cū eleuatōe & detectōe offis. Et iste modus expōnis videt magis p̃formis ſeriei verboz & mō p̃tinuatōis cop. ¶ Secūdū g̃iſtā itētiōes ſic expōneſ ſra. in ſiſtis vō rē. q̃ d̃. ita dēn ē q̃uo in vulne rib⁹ q̃ sunt cu fractura cranei in q̃b⁹ facta est ſepatio p̃ani culi ab offe p̃p attritiōez multā op̃s pcedere cū eleuatōe & detectōe offis. Et q̃ in eis accidit plus de accubitus ma lis p̃p diſmiſſionē talis curatōis. In ſiſtis vō in q̃b⁹ nō est nisi fissura. i. ſz in vulnerebus in q̃b⁹ nō est nisi ſolū fissura cranei. vñ nō est ibi attritio offis nec ēst facta ſepatio p̃aniculi ab offe ſz ēst plurima. i. & dato q̃ sit plurima & ap pareat cū ea illud iter q̃z o nō ēst nisi cortex. & app̃et q̃ ſolz ē leſio facta in p̃aniculo corticali. puta in p̃aniculo q̃ est ſupra o nō tñ facta ē leſio in p̃aniculo intrinſeco q̃ est ſub offe. multoties ſufficit ſtrictura & ligatura. totūz illud qd̃ ſubſycit poſtea ē planū ex dictis.

Secundum

hāc expōnē nō est modica ou bitatio. Nunq̃ ſit licitum in vulnere qd̃ est ſolū cū fractura cranei abſq̃ alia leſioe pcedere cū tali mō curatōis. Et vñ q̃ ſic p̃ illud qd̃ dicit bic Aut. fm̃ iſtā expōnem. Itud ē vñ ad ſram ponere Sera pio in ſua practica. cap. de ſoda gnāta ex cau & p̃cuſſione

Dicit. n. talia ſba. q̃ ſi vuln⁹ fuerit magnū. ſin capite do nec app̃eat os & fuerit in eo venenū. tūc oz vt laucemus in p̃mis cū vino ſtipitico calefacto & abſtergaſ loe. cū lana le ni. q̃ ſi app̃eat q̃ os ſit fractū. tūc nō ē pole vt redeat ad diſpōnē nālē op̃s q̃ vt igenief in re ei⁹ cū reb⁹ que ſtāt ei ſtrictioe & icarnatiōis & vt ē calefacias oleū rosa. & in fundas ip̃z ſup locū ei⁹ & p̃nectas duo labia ſiſſure q̃ in cute aut p̃aniculo & adiuice ſinas ea cū filo ſete groſſe aut lini & poſt ſuturā admittā hunc puluerē rē. Ecce q̃ in his ſbis Be rapio pōit q̃ in curā vulneris qd̃ ē cū fractura offis pcedere poſſumus cū ſuturā & icarnatiōe. p̃pterea illud vñ affe rere ſama q̃ ēst de illis empiciis q̃ manifeſte dicit ſe craneū fractū cū empliſ p̃ſolidare abſq̃ alia icſione cutis & carnis & abſq̃ alia detectōe offis & magis illud aſſerūt plu ries ad ſenſum ſe vidiffe. Sama aut quā plurimi ſamāt nō oino de p̃diſ. vt p̃his dicit. Ecce vñ q̃ iſti vep̃ dicāt ſalē in pre. ¶ In oppoſitū vñ ē illud qd̃ dicit Aut. in illo. ſ. Et in ſilūbus iſti magis rectū ē vt frices itēz & ibi. n. ad ſras ponit q̃ in ſiſſura offis dato q̃ nō penetrēt & ſit capillaris rect⁹ ēst pcedere cū fricatōe & abraſioe offis. q̃re ē mltō for⁹ hoc debemus agere q̃ ſiſſura penetrat vñq̃ ad deu rā marrem. ¶ Dōm̃ aut ē ad hāc dubitatōez q̃ nō credo impole ēē q̃ aliqui in vulnere qd̃ ē cū fractura cranei pōt ſit accidere ſanatio cū mō curatōis & p̃ ſuſtionē & icarnatiōe & abſq̃ abraſioe offis vel eleuatōe & detectōe alicui⁹ p̃ticule offis. Qm̃. iſta p̃currit puta q̃ corp⁹ ē bonoz hu moz nō ſupplūm̃ in q̃to nec in q̃li. & q̃ in craneo & parua ſiſſura abſq̃ attritiōe facta in ipo. & abſq̃ ēst leſioe facta in p̃aniculo q̃ ē ſub offe. Dico q̃ tale vuln⁹ p̃ſolidari pōt cū ſtrictura & ligamēta & cū ſuturā. & cū bis q̃ icarnatiua ſunt ponēdo ſup locū ſiſſure ſic ſūt pulueres vel empla epica tina q̃ hnt ſcarum. & in p̃tib⁹ circūſtātib⁹ apponēdo ea q̃ m̃āz p̃hibēt p̃uēire ad locū ſic ē ſuſſio olei ros. in circui tu. Et rō q̃re in tali vulnere b⁹ modus curatōis pōt ſuffi cere ēq̃ in tali vulnere nō timem⁹ de aggregatōe hūiditatis ſup p̃aniculo ſub offe. aut iter ptes offis q̃ putrefiat & putrefacta putrefaciāt os p̃aniculū. Et B̃ iō p̃p bonita tēz hūoz iſti⁹ corpis & in q̃to in q̃li. & q̃ p̃p hōmīa q̃ fiet cū dicat Aut. & hōmē ſi indiget vt nō ſit timor⁹ d̃ fluxu hui moz ex p̃tib⁹ alijs. Et ad p̃bititōez ēst iſti⁹ iunat appōdere oleū ros. i. circui tu. Itē cū in tali vulnere nō ſit facta leſio in p̃aniculo ita vt ſit ſepar⁹ ab offe timor⁹ nō ē vt in p̃tib⁹ q̃ hūiditas aliq̃ ex diſruptōe venaz ſub offe aggreget ſu p̃ p̃aniculo ſub offe q̃ putrefiat. & putrefacta putrefaciāt os & p̃aniculū. Et ē cū in offe nō ſit facta attritio nō ēst ibi timor⁹ ē de aggregatōe hūiditatis de q̃ ſit curandū iter pti culas offis ſic ē timor⁹ i attritiōe & p̃uſſioe offis. hūiditas āt q̃ ē ibi ex vulnere facta i carne & cute ip̃a ſubito exiccat b̃ir illa. q̃ erit ſuturā a medicā icarnatiua q̃ pōit deſup ptes vulneris & reliq̃ puerit in carne ex cui⁹ puerſioe ac cidit ptes vulneris vniū. & itēz ēst regnāb̃ p̃p̃oz ſic pti culas offis mediante q̃ p̃ticule offis adiūcē vniēt. p̃o ppter qd̃ nullū vñ ipole q̃ in vulnere qd̃ ē cū fractura cranei ſuppoſitū iſtis & d̃itōib⁹ aliq̃ fieri ſanatiōez cū tali mō curatōis dicto. Sz i vulnere qd̃ ē cū fractura cranei in q̃ ſcā ē attritio aut ſepatio p̃aniculi ab offe tal modus curatōis nō ſufficit iū op̃s ſeſtare ad aliū modū curatōis p̃ cās q̃ dicit ſit. ¶ Sed vltier⁹ aduerte q̃ b̃ nullū ſit ipole aliq̃ accidere ſanatiōem i vulnere qd̃ ē cū fractura cranei illo mō qd̃ dēn ē. ſi reputo tut⁹ & ſani⁹ pcedere in curatōe ei⁹ cū mō curatōis q̃ ē p̃ abraſionē ſiſſure offis. & p̃ mūdiſicatiōez hūiditatis q̃ pcedere cū mō curatōis q̃ ēst p̃ ſuturā & icarnatiōez. vñ ſi dicit Aut. Et i ſilūb⁹ iſtma gis rectū ē vt frices itēz illud vñq̃q̃ nō remācat de ſi ſura aliq̃. Et B̃ iō q̃ vt p̃tib⁹ ē q̃ nō ſumus ſecuri de ſi ſuſſioe hūiditatis ſupra p̃aniculū. & ēst iter ptes offis ſiſſi. &

hoc ideo tum quia plurima corpora sunt in munda, tum etiam
q̄ vt in pluribus non pōt sic subita exipatio fieri quin ali
quid humiditatis que est ibi saltem ex vulnere facto i car
ne defluat inter partes fissure que humiditas nisi mundi
ficetur putrefiet ⁊ putrefacta generabit accidentia pessima
de qbus facta est p̄ns mentio. Que quādo accidit vt
plurimū mortem inducūt. Et precipue contingit etiam q̄
humiditas est apta defluere inter partes ossis super pan
niculum, quia talia vulnera que sūt in capite ⁊ precipue cū
fractura ossis plurima transeūt in vlcera, p̄pterea q̄ in ca
pite ex modo compositionis capitis non sic est possibile cū
modo ligature partes stringere ⁊ iungere sicut est hoc pos
sibile in alijs mēbris, q̄ ergo vtp̄ plurimū transeūt in vlcera
⁊ in vlcibus cōtinue multiplicat humiditas propter
causas que dicta sunt in caplo de vlcibus b̄nc est q̄ exis
te fissura in osse timor est de effusione ossis humiditatis i
ter partes ossis ⁊ sup panniculū qui est sub osse ⁊ cuius ef
fusione generant accētia pessima predicta. Quia ergo nō
est tutius euenit illoz accidentiū b̄nc est q̄ tutius est pro
cedere cum modo curationis est q̄ per abrasionē ⁊ frica
tionem ossis fissi q̄ sit pedere cum hoc modo curationis
qui est per incarnationem, ⁊ dato q̄ aliquādo esset possibi
le cum hoc modo curationis pedere. Et p̄pterea Aui. si
gnanter dixit in lra. Multiores sufficit fractura ⁊ ligatu
ra ⁊ dixit. n. sub isto modo loquēdi multiores sufficit vt
ostēderet q̄ talis modus curationis esset possibilis in vul
neribus in qbus est sola fissura cranei ⁊ non in illis in q̄
est attritio ⁊ lesio facta in panniculo. Is tñ sit possibilis
tamē semp. ⁊ ideo dixit multiores, quasi vult dicere, q̄ ali
quibus viciis hoc pōt cōtingere. Iterum etiam Is sit possi
bilis: non tamē in pluribus est cōtinnēda: ideo dixit sub
hoc modo loquēdi sufficit. Et hoc est q̄ nūbi in hac dubi
tatione sentiendū esse videt. Et ex dictis apparet qualiter
etiam f̄m istam expositionē, ⁊ verum dicit b̄c Aui. ⁊ supra
cum dixit. Et in fissibus illi magis rectum est ⁊ ⁊ ⁊ qualiter
etiam f̄m istam expositionē non contradicūt verba eius.
Ad illud autem q̄ dicit Serapio possumus etiā duplici
tēder. Vno modo q̄ dixit illud verbum vt ostēderet q̄
possibile erat aliquādo in vulnere illo cum tali modo cu
rationis pedere. Et q̄ Serapio ibi p̄ncipali non erat ei⁹
intentio loqui de curatione vulnere: que sunt in capite pro
tanto non curauit suū sermonē extendere in modo cura
tionis illoz, sed incidentat illud ibi dixit. ¶ Vel possumus
dicere aliter q̄ illud verbum q̄ dicit Serapio, os ergo vt
ingenies in re eius cum rebus que stant ei statione icarna
tionis non refert ad illud q̄ immediate dixerat, q̄ si appa
ret q̄ os sit fractus ⁊ ita q̄ velit q̄ quādo appet ossis fra
ctura tu icedas cūz illo modo curatioz, sed refert ad illud
q̄ dixit q̄ si vultus fuerit magnū donec appareat os ⁊ ⁊
quasi vult dicere q̄ q̄ vultus cōtingit vsq̄ ad ostiūne de
bes lauare in p̄mis cum vino spiritico ⁊ abstergere locū ⁊
sanie supflua postea ingenia cum rebus que stant ei loco i
carnationis q̄ si os est fractus: tūc nō est possibile vt redeat
ad dispositionē nālem. tūc non est possibile pedere cūz
bis que incarnatūz opz cum alio modo curatioz, p̄cede
re quem modū curatioz ibi non ponit, ⁊ non erat ibi p̄nci
palis eius intentio tractare de curatione vulnerū capitis,
vt ergo non plangere eius sermo vltra postius: idcirco
non tractant illū modū curationis. Et isto modo exponē
do denū illud Serapio, nō cōsistit in vulnere q̄ est cūz fra
ctura cranei talē modū curationis qui est per futurā ⁊ in
carnationē fieri, sed hoc tñ cōsistit i vulnere q̄ p̄git ad
os sine fractura eius. Et isto modo exponendo ⁊ cordat ol
cum eius cū p̄ma exponē illius, sed intelligendo vt itat
series vobz: hoc q̄ ⁊ mō exponē istū. ¶ Ad illud aut q̄
tu dicis de exp̄mētatozibz apparebit q̄ sit vōz in quodā

sequēti. §. C. Deinde cum dicit.

¶ Et non queritur in omni scissura ⁊ fractura
vt accipiat os totum: quoniam hoc non est pos
sibile in omni osse verum recordare eius quod
precipimus in caplo vniuersali de fractura ⁊
restauracione. Tēritamen multi homines ac
ceperunt os ex capitibus eozus incidendo ⁊ f̄z
modum ⁊ creuerūt caro ⁊ cutis super vulnus
⁊ euaserunt.

¶ In pte ista Aui. ostēdit q̄n necessariū est os eleuare ⁊ de
tegere ⁊ quātitate eius q̄ debet eleuari ⁊ detegi. ⁊ dicit. Et
non querit in omni fissura ⁊ fractura vt accipiat os totum
i. fiat eleuatio ⁊ detectio illius ossis q̄ est fissum q̄n hoc
non est pōt in omni osse. Istud q̄des non est pōt seq̄ aliq̄
est q̄ fissura est valde magna ⁊ lōga p̄gēs vsq̄ ad mul
tam distantia. vnde si q̄ vellet p̄cedere cūz eleuacione to
tius ossis fissi oporteret facere difficultatē maximā: hoc autē
nō fieret sine piculo maximo: p̄cipue quia talis detectio
multa p̄niculū exponit ip̄m ⁊ cerebz vt cito recipiat nocu
mentū ⁊ causa detractionis. ⁊ hoc non est neziū facere. So
lum. n. fit ista detrectio ossis vt mūdificet humiditas: ⁊ nō
retineat sup durā matrē. Nec autē bec mundificatio satis
cōueniēter fit si solū eleuet ⁊ detegat os f̄m aliquā quan
titate modicā, p̄pterea non os cōfeg os in tota fissura in
eleuatiōe ⁊ detectiōe ipsius. Uerū recordare ei⁹ q̄ p̄cep
imus in caplo vniuersali de fractura ⁊ restauracione. Istud
q̄dem q̄ dixit in caplo de iudicijs restauracionis cuius os
hic reminisci dixit in illo. §. vltimo illius capituli. §. illo. Et
quādo fuerit illud q̄ est fractum ⁊ cōmūtū magnū ⁊
fuerit eius cōfractio cōmūtū optima: tunc necesse erit vt
extrahat totū ⁊ ibi. n. dixit q̄ in fractura ossis opz eleua
re ⁊ auferre totū illud q̄ est vebemēter cōmūtū. Sed
si fractura non fuerit cum cōmūtōe ⁊ fuerit fissura mul
tātū debet idcirco ⁊ detectiōe facere in loco q̄ est debi
lior ad icidēdū. ⁊ in quo facta est magis fractura: ⁊ dimitte
re postea reliquū q̄ dimitteō alias p̄tē nō est nocumētū,
imo si totū velles abdicere ⁊ remouere eā nocumētūz
magis. hoc est illud cui⁹ os hic recordari de quo fiet men
tio in illo. §. Ingr. Paulus ⁊ S. iterū nos docuit q̄titate os
suz: verū tñ pro q̄. q̄ multi hoies acceperunt. i. eleuauerūt
⁊ detegerunt os ex capitibz, sin talibz vulneribz cranei f̄m
modū p̄dictū. in p̄legato. §. ⁊ creuerunt caro ⁊ cutis sup
vulnus ⁊ euaserūt: supple apbz B. q̄ dicit directio ⁊ eleua
tio ossis totius fissi. hoc est q̄ intēdiroteret Aui. in hoc. §.

¶ In frangētibz vō os ⁊ que sunt post ea.

¶ Supra Aui. ostēdit qualis modus est cōueniēs in vul
neribus que sunt cūz fractura cranei: q̄ ostēdit q̄ modus
curationis cōueniēs est per abrasionē ossis ⁊ per eleuati
onem ⁊ detectiōem ipsius. in parte ista est eius intentio ostē
dere causam p̄pter quam in fractura cranei, p̄cedimus cū
hoc modo curatioz: ⁊ non p̄cedimus cum restauracione ⁊
replasmatoe p̄tū ossis sicut p̄cedimus in fracturis ossium
alioz mēbroz. Et dimidit pars ista in ptes quatuor. f̄m q̄
quatuor ponit causas istius diuersitatis modi curatioz fra
cture cōingētis in ossibz alioz mēbroz, scēdā causam po
nit ibi. Quapropter vt non effundat illud. Tertiā causam
ponit ibi. Et de illis que vocat ad ⁊ ⁊. quartā causā
ponit ibi. Et itez si accideret vtrū? In p̄ma pte Aui. vult
dicere q̄ vna cā p̄pter quā diuersificat ossis capitis cum
frangūt in mō curatioz vsq̄ ab ossibz alioz mēbroz cūz
frangūt est: q̄ cū frangūt ossa capitis natura ip̄a nō restau
rat in loco fissure alioz bōz forte ⁊ durū: sicut facit in alijs
ossibus: ⁊ d̄ alioz bōz p̄ous sarcoydes p̄ que vniunt par

tes ossis fracti. Quia sicut declaratum est alibi, ossa cum frangunt non possunt ad veram redire vniionem & continuationem sicut caro, sed redeunt ad vniionem & continuationem mediante potu sarcoide qui regenerat ibi ex alimento quod inspicitur ex alimento ossis, qui quidem potus assimilatur nature ossis, non tamen vire exilitur os. Unde est quasi nature mediciter naturam ossis & carnis. Et mediante gdem isto potu alligant adinuicem & vniunt particule ossis disrumpite. Adodo in ossibus capituli cum franguntur natura non regenerat istum potum qui dicitur alfoibothis forte & durum sicut regenerat in alijs ossibus. Imo regenerat ipsum debilem & mollem respectu eius quod generat in alijs ossibus. Et causa huius est duplex. Vna est ex materia altera est ex fine. Ex materia quidem quoniam potus qui generat est proportionalis ossi in quo regenerat & ex materia proportionali materie cuius regeneratur, nunc autem os capituli non est sic habes duritie & grossitatem vt os pedis, aut brachij aut coxae, propter quod etiam qui generat in ipso cum proportionaliter non est tante duricie & fortitudinis sicut est potus qui regenerat in alijs ossibus. Ex fine autem causa quare non regenerat potus tante duricie, sed regenerat debilis & mollis est vt non grauet panniculus ab ipso & im pediat ratio motui ipsius. Si enim regeneraret potus multe duricie & fortitudinis cum talis potus tangat panniculum granaret panniculum & lederet ipsum & prohiberet ipsum in motu eius, propter quod vt hoc non accidat nā regenerat ibi potu qui est mollis & debilis & subtilitatem habes raram respectu potu qui regenerat in alijs ossibus fractis. In alijs autem membris regeneratur potus durus vt partes ossis melius adinuicem vniantur & os sit fortius ad hoc vt melius possit pati motus confusos illius membri. Si enim in osse manus aut pedis regeneraretur potus mollis & debilis iam impediret motus manus & pedis. Non enim ista membra tunc essent sic robusta in motibus, quia ergo hoc est necessarium in membris alijs, non autem est hoc necessarium in ossibus, hinc est quod potus qui regenerat a natura in fractura ossis capituli est mollis & debilis. In fractura autem ossium alioz membrorum regeneratur res dura & fortis, hoc vult dicere Auicenna, quod in ossibus capituli non regenerat res dura & fortis, neque etiam est necessitas regenerationis eius, hinc est quod non multum curamus de replasatione ossium capituli fractorum. In ossibus autem alijs, quia curamus de illo, idcirco curamus de replasatione ipsorum cum modo ligature talis que ad hoc requiritur, ergo vna causa diuersificationis curationis est, quia in ossibus capituli ex hoc quod non replasamus nullum sequitur nocumētum, sed in alijs ossibus si non replasamus sequitur inde nocumētum scilicet impedimētum motus illius membri. Et hanc causam primo tangit qd dicit. In frangentibus vero os & que sunt post ea &c. in fracturis ossium & in dispositionibus que sunt post fracturas, que sequuntur ad fracturas vel que simulant fracturas.

¶ Scias quod ossa capituli diuersificantur ab ossibus alijs cum franguntur: quoniam cum ipsa franguntur non restauratur natura super ea alfoibothis forte sicut attrahitur ipsum & nasci facit super reliqua ossa, immo rem debilem. Quapropter vt non effundatur pus ad interiora oportet vt extrahatur si fuerit plaga capituli completa: aut incidatur si non fuerit completa & non fiat occupatio in restoratione eius: & oportet vt non tardetur illud in estate, ultra septem dies in bieme ultra decem dies: & quanto fuerit velocius

erit melius & longinquius ab hoc vt accidat nocumenta magna: & de illis que nocent ad illud & faciunt esse necessarium est quod ab ossibus alijs preter ossa capituli conuertit ligamentum reductionem: & hoc ligamentum non est possibile super caput, propter illud ergo necesse est accipere os & fracturam cui est quantitas donec egrediatur virtus sicut est necessarium. Et iterum si acciderit virtus inter os restauratum ligatum ligamento opprimente expellente materiam cum iam esset generatum illud virus ex ipso loco & penetraret ad medullam esset nobis necessarium vt discooperiremus & mundificaremus: ergo qualiter in huiusmodi membris non est igitur excusatio de hac collectione & incisione & detractione loci & prohibitione in carnationis eius vsque quo securus sit. Et si non est timor cursus virus vsque ad interiora ossis quod incisionis.

¶ In ista parte secunda vult dicere quod secunda causa propter quam vitium tali modo curationis in vulnere quod est cum fractura crani, puta scilicet eleuatione & detractione ossis: est ne virus effundat interiora, rupta ad duram materiam: timor enim est ne per incisionem virulentia & humiditas de fluat ad interiora que ibi retenta cum non mundificet putrefieret, putrefacta autem putrefaciet os & panniculus: si enim accidentia pessima de quibus facta est mentio. Adiuuat autem ad istam causam non solum timor humiditatis ad interiora per fissuram: verum etiam quod timor est de humiditate virulenta que aggregat interioris supra panniculum ex disrumpione venarum quod ossi nunc accidit aliquando vt dicitur etiam esse precipue quando puenit lesio vsque ad panniculum propter attritionem magnam & conuulsionem, que disrumpio fit in venis quod sunt ibi osse ex quibus egreditur humiditas que coadunatur sub osse supra panniculum ista autem humiditas ibi detenta putrefaciet & putrefacta generabit nocumenta de quibus sermo est habitus. Ut ergo non effundatur humiditas ad interiora & reineatur hec humiditas & virus super panniculum oportet vt si fissura fuerit completa vt extrahatur illud os quod est ibi fractum & cominatum. Aut si non fuerit ibi ossiculum completum detegatur & incidatur os ita vt compleat per quod ossiculum humiditas illa possit ad extra profuere, neque debes occupari in restoratione illius ossis fracti. Et in estate quidem ista detectio ossis non debet retardari ad sciendum ultra septem dies in hyeme vero ultra decem dies estate enim citius oportet vt fiat: quoniam citius accidit putrefactio in tali humiditate in estate quam in hyeme. Et in quocunque tempore quanto hoc citius fit est melius, quia tanto fit magis elongatum ab euentu nocumētorum predictorum, ergo secunda causa propter quam fit hec detectio ossis est propter timores effusionis humiditatis super membra que sunt ibi osse, sed in ossibus aliorum membrorum quod non est talis timor, propterea quod non sunt sub eis talia membra hinc est quod in eis non vitium hoc modo curationis. ¶ In tertia parte vult dicere quod vna ex causis propter quam fit necesse vt tali modo curationis & non vitium replasatione sicut facimus in alijs ossibus fractis est: quod in fractura ossis replasatio parit ossis fracturam, & time fit per modum ligature. Et causa huius est vt dicitur de ingenio sanitatis finali capitulo, quia per modum ligature primo conseruant partes ossis fracti in suo plasmate que si non conseruarent non virentur nec replasarentur.

secundo quia per modum ligature prohibetur humiditas superflua puenire ad os fractum: illa que est in partib⁹ ossis fracti exprimitur ab eis versum alias partes. Et hoc est maxime necessarii in curatione ossis fracti. nisi enim humiditas prohibeat puenire ad os, et nisi etiam humiditas que iam aggregata est ibi exprimat ad alias partes os illud non poterit replasmari: accidit in ipso putrefactio. vt verbi gratia: si os brachij sit fractum vsq^{ue} ad medullam et non liget^{ur} s^{ed} q^{uo}d oportet ligari: non videmus q^{uo}d humiditas aggregatur in membro illo ex cuius aggregatione accidit putrefactio in medulla ossis. deinde putrefiet totus os et vltimo totum membrum. Et sicut replasmatio maxime partium ossis fracti fit per conuenientem modum ligature: et prohibito eius fit quado non fit conueniens modus ligature quado non conuenienter os ligatur: tunc accidit putrefactio eius. nunc autem talis modus ligature qui fit per replasmationem partium ossis fracti non est possibile fieri in capitulo de qualitate ligamenti fracture: sic etiam apparet. 6°. de ingenio sanitatis. Modus ligature qui conuenit ad replasmationem et restaurationem partium ossis fracti est ille qui incipit cum pluribus inuolutionibus in loco infirmo: et fit ibi bona et fortis constructio. ita tamen vt dolorem non generet. postea vero tendit versus locum sanum mollicando ipsum paulatim. hic enim modus ligature vt dicitur. 6°. de ingenio sanitatis. prohibet eum humorem ab alijs membris et exprimit humiditatem a loco infirmo ad alias partes. Nunc autem talem modum ligature non est possibile fieri super caput propter modum compositionis et situationis capitis. quare cum talis modus ligature non sit possibilis super caput si vellemus intendere cum replasmatione et restauratione accideret aggregatio humiditatis superflue in illo osse. propterea quia non potest per modum ligature exprimi illa humiditas. aggregata autem ibi et detenta putrefiet et putrefacta putrefacit os et panniculum qui est sub osse. vt ergo non accidat hoc putrefactio necesse est accipere os fractum et detegere ipsum sicut aliquam quantitate ad hoc vt humiditas virulenta non detineatur: sed egrediantur extra. ¶ In quarta parte in qua ponit aliam causam vult dicere Auicenna q^{uo}d in alijs ossibus aliquando est cum modo ligature conuenientis per quam exprimitur materia contenta et repellitur illa que est apta ad membrum fluere: accidit q^{uo}d non possumus prohibere q^{uo}d aggregetur virulenta et humiditas in membro illo q^{uo}d postea penetrat ad medullam ossis: tunc vt non accidat putrefactio vel corruptio illius membri totius necessarium est discoopire et mundificare virulentiam et humiditatem ibi aggregatam. Ergo cum hoc accidat aliqui in alijs ossibus: similiter accidit etiam aliquando in craneo. Et si in craneo accidat multo fortius: tunc erit nobis necesse discoopire et virus mundificare vt non accidat putrefactio ossis et panniculi: et per consequens interitus et mors. Quasi per hoc vult dicere Auicenna q^{uo}d in alijs ossibus: aliquid illud accidat: tamen nos procedimus semper ibi quando possumus cum replasmatione. quia et si illud contingat non est suspitio de aduentu mortis. unde possumus postea procedere ad discooperiendum et mundificandum absq^{ue} q^{uo}d mors pueniat. Sed in osse capitis illud contingit: tunc est suspitio de euentu mortis propter multitudinem nobilitatem que sunt super craneo que tunc nocent. Ergo quia medicus semper debet eligere viam curationis: et saluare quatuor q^{uo}d quasi non timeret de penetratio ossis ad interiora. tamen melius est vt procedat cum incisione: et deiectione ossis et prohibitione incarnationis vsquequo fit securus q^{uo}d perfecte tota humiditas virulenta sit mundificata exterius: quia illo modo procedendum erit securus. ne accidat putrefactio ossis et panniculi qui est sub osse. Et hoc est quod vult dicere Auicenna cum dicit. Non est igitur exu-

satio de hac collectione. Sic ergo ex dictis apparet quod quatuor ponit causas Auicenna propter quas in curatione talium fracturatum non incedimus cum replasmatione sicut facimus in fracturis ossium aliorum membrorum: quarum una causa fundat super hoc q^{uo}d non est ibi multum necessaria replasmatio sicut in alijs ossibus. nec ex hoc q^{uo}d non sic puenit nocumtum sicut in alijs ossibus. Secunda causa fundat super hoc q^{uo}d esset nocitua et adducens nocumtum mortalia. Tertia causa fundat super hoc quia non esset bene possibile fieri. Quarta causa fundatur super hoc q^{uo}d semper modus curationis securior et saluor eligi debet a me dico. Ille autem in quo est suspitio debet curari.

Sed modo circa dicta emergitur dubitatio non modica. et est dubitatio vtrum sit possibile q^{uo}d vulnus quod est cum fractura cranei possit curari alio modo conuenienter q^{uo}d cum incisione et deiectione alicuius partice ossis. Et videt^{ur} q^{uo}d sic. primo quia conuenienter diffamatur q^{uo}d per emplastra multi curant absq^{ue} incisione et deiectione ossis. Sama autem quam multi faciunt non videt^{ur} esse oino fallax. ¶ Secundo hoc videt^{ur} probari posse ratione: quia sicut ex dictis apparet deiectione et eleuatione ossis sicut aliquam quantitate non fit nisi vt virus et humiditas bene mundificetur et non aggregetur super panniculum neq^{ue} inter particulas ossis fracti etc. Unde si hic timor non esset non procederemus cum ossis eleuatione et deiectione. Siquid probabitur q^{uo}d sit possibile conuenienter mundificari ab humiditate et virulentia non facta eleuatione ossis et deiectione videtur q^{uo}d talis modus curationis non sit necessarius: sed potius ille alter modus curationis debet precipue eligi. quia in modo curationis qui fit cum tali eleuatione et deiectione ossis est timor et suspitio multo tiens de euentu apostematism in panniculo et est suspitio. Unde Auicenna ita dicit. Multotiens accidit in supracapite post curationem cum ferro apostema calidius etc. Quia autem sit possibile conuenienter mundificari humiditatem et virulentiam absq^{ue} deiectione et eleuatione ossis. probat^{ur} q^{uo}d res sunt ex quibus possunt fieri emplastra que habent vehementem virtutem attrahendi ad exteriora non solum humiditatem et virulentiam: immo etiam habent virtutem attrahendi frusta ossium decia que remanent in vutneribus. sicut recitat Auicenna. quinto canone de virtute cuiusdam emplastri quod fuit relatum ab Andromacho. igit si reperitur talia emplastra: tunc cum talibus emplastris poterit fieri sufficiens mundificatio virus absq^{ue} alia deiectione et eleuatione ossis partis. ¶ Adiuuat autem ad confirmandum hanc rationem. quia nos videmus sicut apparet quinto de interioribus in isto capitulo hoc membrum sicut et alia membrum pati dicimus etc. Si illo. Sed tamen pellicula costarum sicut Archibistratus dicit etc. q^{uo}d multotiens in fracturis ossium sanguinem qui ex percussione erat effusus interius inter partes ossis: etiam inter partes carnis que circumdat os exterius expellitur a natura per cutemque sic effert grossa et densa immo aliquando adeo fit expellitur ad eam ligamentum tingit ab ipso sicut ad sensus videmus. ¶ Et isti dicto concedat illud quod dicitur particula. 7° afforismorum in commento illius afforismorum. Quibusd^{am} etc. Dicit enim ibi ad litteram q^{uo}d forti natura nil repugnat in expulsiōe: et dato q^{uo}d materia sit grossa et vie sint stricte. videmus enim videri q^{uo}d materia apostematism cum a quibusda^m locis natura eam expellat ossa etiam transit. Si ergo ex opatione nature hoc fit multo fortius poterit virus et humiditas in vulnere q^{uo}d est cum fractura cranei mundificari ad exteriora absq^{ue} deiectione et eleuatione partis ossis: precipue quando in hoc fieret adiutiorum cum emplastris que virtutem habent attrahentium vehementem criginis ad extra. quare tale vulnus conuenienter cum emplastris curari poterit

sicut fe afferit facere isti empirici.

In oppositum sō arguitur nullus auctor fa-
mosior ponit istū modum cura-
tionis cum emplastris solū expellitis: omēs dicit solū cu-
rare cum incisione & deteccionē & eleuationē alicuius ptes of-
fis. Admirabile autē est qd omēs antiq̃ hūc modum curationis
cum emplastris ignorat. Etia hāc de ige. sa. ad lras dicit.
qd si velim ingere medicamē huius actōis, puta qd mun-
dificet & humiditatem exicet nullum regimē sufficiens in
fracturis ossū abq̃q̃ modo ligature conueniēt qui modus
ligature non pōt fieri in ossē capitis: q̃re ad lram videtur
ponere qd cū solis medicis talis modus curationis nō pōt
esse sufficiens. ¶ Dicitū est ad hoc qd credimus cognosce-
re que sunt empla ex qb̃ etiā cōponunt & cum qb̃ isti em-
perici dicit fe curare talia vulnera que sunt cum fractura
cranei abq̃q̃ alio modo curatiōis. & credim̃ etiā vidisse esse
curas quos cū eis agere pnt. Et ideo ex rōne mor? & etiā ex
his alijs q̃ experientia vidi dico audacter ad istā dubitationē
qd nō credimus ipse esse qn aliqñ sit pōte fieri curatiōē
vulneris talis quod est cum fractura cranei per bec em-
plastra abq̃q̃ alio modo curatiōis: puta abq̃q̃ fiat de-
tectio & eleuatio ossis. licet autem talis modus curatiōis sit
possibilis: tamē dico qd in plurib⁹ non sufficit. & dico etiā
qd tutior est modus curatiōis quem docēt auctores q̃ sit
iste. ¶ Dicit autē sit pōte istū modū curatiōis aliqñ fieri isto
modo declarat maxime rō pōctā. Si n. in vulnere qd est
cum fractura cranei toto intērio in prin? est vt humiditas
nō aggreget iter ptes ossis fracturę cēt sub ossē sup panni-
culū & derineat & putrefiat cum sit pōte talē humiditatem
aliqñ pfecte cēt educi & abq̃q̃ alia incisione & detecccōe ossis
manifestū est qd tale vulnus sanari poterit abq̃q̃ tali eleua-
tione & detecccōe pncipale ossis. Est autē hoc possibile quādo
ista pcpue pcurrit sicut supius etiā aliqd de hoc osi fuit
puta qd corpus est bonoz cōmox in quāto & in quali pro-
pter quā bonā dispōnē nō est timor de fluxu humorz ad lo-
cum vulneris de quo fluxu multum fieri curādū: & cūz hoc
osificū in cute & in carne est bñ amplā & fractura etiā ossis
sit bñ amplā & nō valde stricta. ista n. faciūt ad hoc vt hu-
miditas possit respiratiōē hēre ad cēt. & cum hoc etiā fra-
ctura illa sit abq̃q̃ attritiōe facta in partib⁹ ossis & abq̃q̃ at-
tritione facta in ipo pānculo. attritio enim est constrictio
nī & concutatiois humiditatis causa inter ptes ossis pā-
niculi que postea in sanie puerit. Curus etiā expulsiua
ossis & pānculi foris est potens humiditātē supfluam ad
exteriora propellere: cum hoc extēris appropinquatur
medicamina educētia humiditātē ad extra. quādo enim
os ista pcurrit: dico qd nullum est impossibile vulnus qd
est cum fractura cranei curari per emplastrā abq̃q̃ alia in-
cisionē & detecccōe alicuius pncipale ossis: tamē talis mo-
dus curatiōis vt in pluribus sufficiens non est. ppterca qz
raro accidit qd oīa ista simul concurrant. Aliqñ enim est qd
corpus est imundū. vnde emplastrā attractiua posita pcpue
in pncipio sunt causa vt amplius attrahat de materia
q̃ educat. vnde sicut apparebit sicut oēs auctores: ppter
timorem effusionis humiditatis ista vulnus: ne accidat
apostematō in pncipio docent apponere ea que vntē ha-
bent & frigidiatū & repassiuā sicut oleū ros. & pbiēt cali-
da apponētia sunt etiā est qd osificū vulneris qd est in carne
& cute est strictū valde: & similis etiā fissura facta in ossē est
stricta valde: ppter qd humiditas non sufficēter tota ad
extra pōt educi: & eius aliqua pars educat. Item vt in plu-
ribus accidit qd fissura que fit in ossē sit cūz attritione par-
tium ossis: cum ista attritione aliqñ depmit aliqua parti-
cula ossis sup pānculū: ppter quam est necessē: tūc oīa au-
ferre illaz partē ossis. nec esset sufficiens ad curatiōē talis
oppositio emplastroz. Quia igit raro oīa ista pcurrit: imo

vt in pluribus straria eueniūt. hinc est qd ille modus cura-
tionis abq̃q̃ incisione & detecccōe ossis vt in plurib⁹ non
est sufficiens: hinc est qd isti empirici qui cūz talibus empla-
stris pcedūt aliqñ curauerunt semp credēs pōte curare
ppterca qd nesciūt distinguere disppositiones vulnerū idē
ferenter administrantes talia emplastrā in quocūq̃ vul-
nere multos interficiunt. Si autem scirent distinguere
non sic interfecerēt. Is autē talis modus curatiōis abq̃q̃
detecccōe & eleuatione partis ossis sit possibilis: dico ta-
men qd tutior est modus curatiōis qui fit per eleuationem
& detecccōe ossis: & potius medicus rōnalis debet ei adbe-
rere. Et ratio est: qz ista emplastrā per que pcedunt in ca-
ratione isti empirici: aut ipsa habent virtutē attractiui
eruginis & humiditatis ad extēriora: aut habēt virtutē in-
carnatiui: aut habēt virtutē repassiuā & cōfortatiuā
sub pluribus enim intentionibus non administrant em-
plastrā vel vnguentā in pncipio talii vulneri. Si quidem
ipsa habēt virtutē attractiui: dico qd in pncipio vius talii
est suspectus. ppterca qd timor est vt plures attractiui bu-
mores ad locū & sint causa apostematiz q̃z ex loco euacue-
tur: pcpue qz in pncipio talis vulneris fluxus est: tum pro-
pter doloz. tum ppter debilitatē partis. tum etiā quia
plura corpora sunt imūda: ppter quam os plus fluxus in-
tendere in pncipio ad ea que repellūt & partē cōfortat q̃z
ad ea que attrahunt sicut dictum est. & ppter illud oēs au-
ctores pcpuit in pncipio & docēt administrare oleum ros.
Si autem talia emplastrā habēt virtutē incarnatiuā: tūc
vltus eoz est suspect⁹. ppterca qd in pncipio pcedere in ta-
li vulnerē cum incarnatiuis est suspect⁹ sicut declaratum
fuit supra illo. §. In fixis vōi qd bñ nō ē nisi figura & pcpue
aut ista medicamina incarnatiua non sufficiūt ad desicca-
tionem humiditatis aggregate in loco. quia dicit est pus
auctoritate Gal. & de ingenio sanitatis. Nullum talii mu-
dicaminum inuenimus sufficiens ad desiccationē nisi cum
modo ligature cōuenientē & per modum enim ligature
adiuuat vt expmat humiditas quam exicat tale medica-
men. vnde videmus qd si illa vulnera non cōueniēter ligē-
tur qd nullum medicamē apostrophum sufficēat ad desicca-
tionem ipsoz: imo transcūt in vlcera. Et quia talis modus
ligature qui conueniēter in ossibus fractis fieri non pōt
in vulnerib⁹ que sunt cum fractura cranei vt dictus est p-
tus hinc est qd talia medicamina in eis non sufficiūt. ¶ Si
autem talia emplastrā habēt virtutē repassiuā & cō-
fortatiuā: tūc vltus talium emplastroz abq̃q̃ ossis dete-
cccōe esset causa retentionis humiditatis que iaz in loco
est aggregata. Dec autem humiditas detēta generabit ac-
cidentia mortalia & molesta & suspecta de quibus facta est
pus mentio. ppter quod vius talii emplastroz abq̃q̃ alio
modo curatiōis esset incōueniens. quia ergo talis modus
curatiōis vt in pluribus non sufficit. quia etiā non est tu-
tus: imo est suspectus. hinc est qd dato qd quasi esset possi-
bile per talem modū curatiōis curare talia vulnera. tñ
tutius esset & melius cum illo modo curatiōis quem po-
nunt auctores pcedere ex cūz illo. Et quia medicus semp
eligit viam salutis & tutiorē. hinc est qd auctores tractā-
tes modum curatiōis talii vulneri solum posterius mo-
dum curatiōis qui est per incisionem & detecccōe ossis
dū & non illū alium. Et ppterca Alii. oīpt signanter in lra.
Non est ergo excusatio de hac collectione detecccōe & in-
cisione & prohibitione incarnatiōis quocūq̃ fecimus fides.
Est idē quātū non est timor curius virus viget ad inter-
iora ossis qd cūz illo. Ecce quomodo ponit aliquādo pos-
sibile esse qd non deccurrit virus ad interiora: tñ tutius
est adhuc cum illo modo curatiōis pcedere. Et hoc est
qd mihi in hac dubitatione sciendū esse videt. ¶ Et ex
his que dicta sunt facili possimus soluere obiecta. quādo

enim dicit qd communiter diffamata qd per talia emplastra multi curant. Dicedum qd ad famam quam dant laici et vulgares qui non cognoscunt ea que sunt artis medicine sufficit qd solum illud quod accidat. Nam vulgares quando aliquid videt semel accidere: quia ratione ignorat postea diffamant qd illud semper accidit. Et quia ut dixi est illud est possibile aliquid accidere pro tanto postea laici sic locuti communiter diffamant. sed istud iudicium laicorum et diffamatio ut in pluribus est mendosa iudicium enim de his que non cognoscunt nec bene sciunt diligere. talium autem nullus est bonus iudex. Unusquisque enim ut dixi primo ethicorum solum bene iudicat que cognoscit et non alia. Adiuuat autem deceptionem laicorum iudicium et vulgare. propterea quia decipiuntur ab istis empiricis. nam isti empirici: quod sagaces sunt in decipiendo quodlibet vulgare capitis: quantumcumque sit leue dicitur et faciunt credere vulgari quod sit cum fractura crani et dato qd non sit. Et quia talia vulnera capitis que sunt absque fractura crani facilius curantur vulgares credunt ipsos curare facilius omnia vulnera que sunt cum fractura crani cum talibus emplastris: et idcirco sic ipsos diffamant. sed istud iudicium est falsum: ut est dictum. Et ideo in libro regiminis auctor dicebat de istis. Sed vulgare peritum ab impio huiusmodi cognoscere et discernere ne queant vniu laudat et alia vituperant. Et ad illud autem quod tu probas per rationem apparere solo per ea que dicta sunt si bene ipsa consideres. Et deinde cum dicit.

Et oportet ut sit incisio ex loco conuenientiori et conuenientiori quid est aggregata ad oppositiones quas existimas qd vix curat ex eo melius et ad facilitatem incisionis et paucitatem necessitatis ad hoc ut moueat et extendat secundo. et est cum hoc longinquior locus a nervis sicut significat. Nam medium eius non obuiat originibus nervorum.

In parte ista docet quis est locus conuenientior in quo opus fieri incisionem et elenationem et detectionem istius fracturæ. et vult dicere qd ille locus est conuenientior in quo aggregantur tres conditiones aut plures ex eis. Prima conditio est qd fiat incisio in tali loco qui sit in situ i quo melius est magis humilitas virulenta ex ipso defluat. et iste est locus qui est magis inferior. et istud vult dicere Anic. cum dicit. Et conuenientior quidem. locus est aggregatus ad oppositionem. id ad talem situm quem existimas. Et secunda conditio est qd in illo loco opus sit facilius incisionis. et quanto citius et facilius. id est tanto sit comotio minor ipsius cerebri et tanto etiam minor necessitas ut secunda vice fiat comotio cerebri: quod qui facilius sit incisio in vna vice potest conuenienter compleri detectio ista et elenatio ossis. hic autem locus est in quo os est magis tenue et subtile. unde Gal. 6. de inge. sani. dicit. qd in quodam habent fracturam crani dimittit os incidere in parte inferiori. et incit in parte superiori locus inferior esset conuenientior ad effluendum saniet: propterea quia os in parte inferiori erat nimis durum et grossum. et hoc est qd vult dicere Anic. cum dicit ad facilitatem incisionis. Et tertia conditio est qd locus ille sit longinquior quantum est possibile ab origine nervorum. de tegere. n. in loco propinquo originibus nervorum est timorosis propter nocumetum qd possit nervus aduenire: et propter cerebri sic est in faciente: qd securus possumus ibi incidere et abscedere. Et in ossibus lateralis exitus. propterea qd locus ille est sui motui obuiat originibus nervorum: sed a latere multum diffundit circa partes illas: sic est et de cerebri. Et hoc est qd vult dicere Anic. cum dicit. Et est cum hoc longinquior locus a nervis. Et deinde cum dicit.

Et stude ne frigus adueniat velamini: quoniam est malum et timorosum: et subtrahit regimem et assidua effusione olei tepidi.

In parte ista Anic. qd post elenationem ossis solent aliqui accessus molesta contingere docet illa removere. et docet etiam post curationem illos accessus qualia medicamina debent administrari. ista autem accessus in gbus est pfectio iter cetera maxime videtur esse duo. scilicet apostema qd postea contingit: et post tale elenationem est comotio et dolore et pânico et nigrefactio ipsius pâniciuli. Primo ergo docet prohibere euentum pmi accessus. et qd sit faciendum quoniam euenit et accessus. ibi. 2. Et apper supra velamen nigredo. Primo ergo accedens docet prohibere ne eueniat per duo finem duplex in genere potest esse causa apatis. vna causa potest esse extrinseca: et ideo ista causam primo docet removere per remotionem causarum extrinsecarum que sunt apte facere accidere apata. et qd iter istas causas maxime nocitima puocatur apata maxime est frigus. propterea qd frigus est maxime nocens et puocatur apata in vulneribus omnium membrorum nervosorum. Idcirco Anic. maxime fecit mentionem de frigore suadendo ut caueatur ne frigus adueniat velamini. quoniam ipsum est maxime ipsi nocivum. unde supra dicit. Et in omni genere dispositionis: imo in omni dispositione ut vehementer caueatur frigus etiam in estate. et per hoc est Anic. intelligit ut tu caueas a quacunque causa extrinseca que adueniens velamini possit inducere apata. de ista autem talibus causis pfectus dicit inferius. Alia autem causa apatis potest esse intrinseca puta fluxus humorum ad locum: istam docet removere per duo. primo quod per ea que subtrahit materiam que fluxit: hoc est regimem subtrahere et valde pinguem sinitu secuti de prohibitione apatis: et per hoc ipse intelligit omnem alium modum subtractionis materiam: sicut per solone veteris et solum: hic non exprimat hoc: cum superius expresserit finem aliquid dicit. Et florum est si idiger. et tunc etiam inferius hoc pfectus est dicitur. et docet removere per loca medicamina que materiam fluentem ab illo loco versus alia loca repellunt quale medicamentum est assiduatio effusionis olei ros. tepidi. oleum enim ros. tepidi est repellens materiam fluentem de quo sit curandum: quoniam infundat et superat et preforat. de ista autem effusione olei ros. tepidi adhibe perfectius videbitur in processu. Et deinde cum dicit.

Et si apparet super velamen nigredo: et est fortasse in eo quod apparet de ipso et non est nocens: et fortasse causa eius sunt medicamine: tunc cura ipsam cum melle confusam cum triplo sui olei rosa. donec remoueat nigredo et pulueriza de super medicinam capitalis: et si nigredo fuerit confirmata tunc fuge.

In parte ista docet remotionem alterius accessus quod est nigredo apparet sup pâniciuli: et cum hoc est qd medicamine videntur post remotionem talium accessus. Et vult dicere qd si nigredo est appens super velamen. sup pâniciuli. ista nigredo fuerit tantum in illo quo apparet de pâniciulo. id est fuerit tantum superficialis: tunc non est nocens nocumetum de quo sit curandum: quoniam causa ipsius: aut est aliquid sanguinis congelati et nigrefacti et dispersi circa superficie pâniciuli: aut fortasse ibi causa est aliqua medicamina: puta qd effusa est humiditas nigra super pâniciulum quando sit per ipsam expinietum in figura capillari: vtrum sit penetrans ad interiora nec ne. Et tunc cura talis nigredinis est cum medicamine quod sit ex oleo ros. et melle sic qd oleum ros. sint partes tres. mel vero pars vna: et accipiat panus et infundat in hoc medicamine et ponat super pâniciulum. hoc enim medicamentum ad hoc conueniens est quoniam hoc medicamentum ratione mellis habet extergere et quoniam

extergit illud nigrum qđ adheret sup̄ficie panniculi. rōne aut olei ros. habet repellere humores fluxus ad vulnus ⁊ prohibere ne accidat apostema ⁊ contemperat etiā caliditate ⁊ attractione mellis. Et quia in principio plus timemus de fluxu ⁊ apostematibus euentu qđ de alio accidere hinc est qđ in illo medicamine ponit qđ maior quantitas sit olei qđ mellis. Et pulueris desuper medicinam capitalē. s. cum repta est nigredo neq; etiam est timor amplius de euentu apostematis. Que autem sint medicine capitales dictum est de ipsis supra. Si vō nigredo fuerit cōfirmata ⁊ ⁊. quia s. nigredo non sit solū circa sup̄ficiē pāniculi. imo etiā circa totam substantiā pāniculi: ita qđ eius pāniculi substantia denigret: tūc fuge. s. a tali infirmo. qđ non paret de curatione ipsius. hoc enim egritudo tūc significat consumptionem ⁊ mortificationē caloris innati. ⁊ per cōsequēs significationē accidet et substantiā pāniculi: etiā substantiā cerebri. quādo autē hoc accidit significat illud esse mortale: qđ mors etiam accidet in p̄pinq̄uo. mortui autem solis p̄nosities sunt relinquendi. vt testat Sal. in 2mo illi affossum p̄ne p̄culē qđ in statu ⁊. Deinde cum dicit.

Cum ergo verificat necessitas extendendi aliquid ⁊ incidēdi illud: aut extrahēdi ipsius: tūc festinet ⁊ non expectet cōplemētū generatōnis p̄us in loco. Et hoc quidē non tolerat nisi vbi non est pāniculus noiatus mater coartat⁹ aut p̄nct⁹: qm̄ p̄ctura facit in dispōne apostema ⁊ spasmus: ⁊ forasse p̄ducit apoplexiam quare opz vt extrahat illud os statim ⁊ redibit sensus si fuerit apoplexia statim. Si autem fuerit foramen: tūc res erit vehementioris festinationis: ⁊ qđ frangit crānē ⁊ infringat velamen ⁊ apostemat ⁊ noiā illud fuitatē: ⁊ tunc ubi inest in eo qđ diximus cum huiusmodi festinatione: aut si fuerit necessaria expectatio tūc sit vsq; ad duos dies aut tres. In plinio rei oz vt curet in scdo cum incisione.

CIn parte ista cui ostēdit qđ in fractura oportet vt detractione ⁊ incisione ossis ⁊ eleuatione docet in quanto tempore post fracturam accidentem crāneo debemus hoc agere. ⁊ vult dicere qđ quando verificatur tibi p̄ signa supra dicta qđ necessarius est extrahere. s. fricare os: aut incidere. s. aliquam partem ossis aut extrahere: puta qđ sūt ibi aliqua frusta ossis disrūpta. tunc debes festinare in faciēdo hoc qđ citius potes neq; debes expectare vt ibi fiat completa generatio saniei. ⁊ hoc ideo qđ in generatione saniei que fit sub ossē accidit accidentia predicta de quibus facta est mentio multoties. in quibus est timor ⁊ suspēctio de morte: qđ igit malus est superuentus accidentium illorum. Idcirco expectare non debes illud in faciēdo illa: sed festinare qđ citius potes. potest autē expectatio tolerari plus in illo vulnere in quo pāniculus qui dicitur dura mater non est p̄nctus ab aliquo frusto ossis: aut non est constructus vel compressus ab ossē depresso: sed si pāniculus p̄ngatur ab aliquo frusto ossis. tūc statim debes festinare in detractione ⁊ extractione illius particule ossis: propterea qđ ex p̄ctura accidit apostema ⁊ spasmus. ⁊ quandoq; ad apoplexiaz. ⁊ ad perditionē sensus perducit ⁊ motus in corpore toto ppter vehētes nocumētus qđ participat cerebro: ppter qđ vt ista accidētia cessant debet statim illud os extrahi: qđ ad extractionē illius aliqui quādo s. nō est confirmatum ap̄a in pāniculo cessant accessia illa

statim ⁊ redit sensus ⁊ motus. Si autē fuerit foramen. s. pāniculus nō solū p̄ngat ab aliquo frusto ossis verū etiā perforet. tunc adhibe vehēmentius os festinare in extrahēdo os illud. ⁊ tūc est causa maioris nocumētū qđ quando solū p̄ngit. Et subdit etiā Zincken. aliud nocumētum in quo opz festinare talē modū curationis dicēs. Et qđ frangitur crānē ⁊ in frigidat velamen ⁊ apostemat. i. qđ accidit post fracturā crāni qđ apostemat pāniculus: propterea qđ occurrit sibi frigus: eo qđ vna ex causis ap̄atis est frigus. ⁊ hoc intelligit occursum cuiuslibet alterius cause exterioris: sed expressit de frigore ppter cām dictā p̄us nominatur illud frustratē quasi vult dicere qđ tūc hoc dispositio est talis in qua frustra medicus tendit ⁊ laborat in cura. Et hoc ideo qđ vt in pluribus fit accidit pāniculo ap̄a est mortale. s. tūc vt in pluribus fit mortale: qđ tūc aliquando cōtingit adhuc ab ipso euadere. Idcirco ad hoc opz insistere curatio istius. Et p̄ tanto Zui. subdit qđ tunc in tali casu os ē festinare aut ad plus si fuerit necessaria expectatio: vt qđ infirmus sit debilis vel habeat accessū aliqđ qđ prohibeat fieri: os tunc expectatio fieri vsq; ad duos dies vel tres vt in plurib⁹. tū melius est vt curet die ⁊: cū incisione hoc est qđ Zui. vult dē. Deinde cum dicit.

Cet quandoq; fit cuius ferra subtili predicta. ⁊ quandoq; fit ita vt fiant foramina parua simili foraminibus qđ sūt ab acubus quibus subsellia suunt vt oportet vt cadat ex eis. s. 13 in eis sit timor: quoniam fortasse penetrant subito vsq; ad pāniculūz vbi ingenicitur cū instrumento qđ diximus: qm̄ est saluus.

CIn parte ista cum docuit qđ debet fieri incisio ⁊ eleuatio ossis: ⁊ in quāto tempore post fracturam hoc debet fieri ostēdit in generali que sunt infra p̄sentientia p̄ que facimus. s. vicit. Et quāq; fit ista talis incisio ⁊ eleuatio ossis cū ferra subtili. s. cū incisione subtili de qua facta est mentio. quare d̄r incisionē subtilē: qđ incidit os p̄ hoc qđ frictione facit in ossē ⁊ fricando cū ipso os remouetur aliqua particula ossis. ⁊ iste quidē modus eleuatiōis sufficit qm̄ os est p̄cipue leuius ⁊ facilius incisionē. sed si os est forte valde. tūc opz prius ipm̄ p̄forare in diuersis locis vt cuius trepanis. ⁊ hoc est qđ dicit. Et quādoq; fit ita. ista incisio ⁊ eleuatio ossis vt fiant foramina parua. 13 in eis. i. talibus instrumentis sit timor: qm̄ fortasse. s. qm̄ medicus cuius instrū istis sic p̄forat penetrat subito vsq; ad pāniculū: ⁊ sic pāniculus aut p̄ngit aut p̄foratur in quo est maximū nocumētum vt dictū fuit supra. ergo ingenicitur cum illo qđ diximus. Ergo ingeniare vt in eleuationē istam ⁊ incisionē facias cum p̄dicto instrumento. ⁊ licet difficilior hoc fiat cum eo quoniam est saluus quoniam in ipso modo est timor de lesione pāniculi sicut in trepanis. ⁊ propterea etiā medici moderni nunquam in eleuatione ossis vtrū trepanis sed solū rasoria. ⁊ in hoc ipso laudamus: quia tutior ⁊ securior modo se adhibent.

CQualiter fit curatio nos dicemus in hoc illud quod dixerūt primi. Inquit opz vt radat in primis caput vulnerat⁹ ⁊ fiant in eo due fissure se secantes orthogonāliter ⁊ fecer vna earū alteram s̄m figuram crucis. ⁊ oportet vt sit vna duarum sectionū secatio prima qđ fuit ex percussione: deinde opz vt excoziet sub angulis quatuor vt discooperantur ostitum: cuius p̄cagatio debet fieri. Qđ si accidat inde fur-

pus sanguinis. tunc oportet vt impleat pāno infuso in aqua ⁊ in aceto ⁊ si non imple ipsuz panno sicco: deinde pone super eum puluillū infusum in vino ⁊ oleo ⁊ administret ligamētum quod cōuenit ad illud.

C In precedentibus Aulicēa docuit fm quem modū in generali oportet pcedere in curatione vulnerū q̄ sunt cū fractura cranei. ⁊ docuit quomodo procedendus est in sectione ⁊ detectione ⁊ elevatione: alicuius particule ossis. In parte ista in speciali secundum verba antiquoz docet modū secundū quē debz fieri ista incisio ⁊ detectio ossis. ⁊ cum hoc etiam fm verba antiquoz docet modus curationis quorundā accidentium que aliquando psequuntur post detectionē ⁊ elevationē ossis. p̄mo ergo p verba p̄auli ⁊ Gal. docet ista que dicta sunt. ⁊ iuxta hec verba recitat quedam exempla fm verba p̄auli ⁊ Gal. ⁊ ad confirmationē quorundāz que prius dixerat. ⁊ ibi Ego vidi quēdā cui accidit rē. p̄ma in duas. p̄mo dat modū fm quē oz fieri hec eleuatio ⁊ incisio ossis. ⁊ docet modum curationis illoz accidentium que aliquādo cōsueverunt accidere post talē detectionē ⁊ elevationē ossis. ⁊ ibi Inquit p̄aulus multoties accidit rē. p̄ma in duas. p̄mo docet modum elevationis ⁊ detectionis ossis fracti. ⁊ ostendit qualia medicamina conueniunt in vulnere post detectionē ⁊ elevationē ossis. ibi ⁊. Amplius opz post curationē eius ferro p̄ma in duas. p̄mo docet modum fm quē debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis. ⁊ ostendit quantum est illud qd debet auferri ⁊ inadi de offe. ⁊ ibi Inquit p̄aulus ⁊ Gal. itē rē. p̄ma in duas. p̄mo facit quod dictum est. ⁊ sine dictis imponit generalizandō sermonem de cū ad omnes species fracturarum. ⁊ ibi (hic est sermo in curatio ossis capitis) p̄ma in duas. in parte p̄ma: quia vt dictum est prius accidit frangi craneum: ⁊ tamen non detegitur de cute ⁊ carne ostendit sc̄tundum quem modū debet fieri detectio carnis ⁊ cutis ⁊ per quam incisionem. secundo modo detectio facta in carne ⁊ cute docet modum secundū quē debet fieri detectio ⁊ eleuatio ossis fracti. secunda ibi Ita vt cum fuerit mane si nō accidat aliquid rē. que dicit in p̄ma particula satis nota sunt. Deinde cū dicit.

C Ita vt cū fuerit mane si nō acciderit aliquid ex accidentib⁹ malis. tūc oportebit vt incipias p̄cauare os fractū ⁊ illud est: qm̄ opz vt facias sedere infirmū aut p̄cipias ei vt resupines fm si gurā que cōuenit fracturæ: deinde oppila aures eius cū lana aut coto vt non ledat ex voce p̄cussione ⁊ solue ligamētū vulneris et aufer panūz ex eo et absterge ipm̄: deinde p̄cipe duob⁹ ministris vt teneat cū pānis subtilib⁹ quatuor angulos curis qd iam scissa fuit ⁊ extendat eaz ad supiora. s. curem q̄ est super os fractūz. et si os fuerit debile ex natura sui aut ex fractura q̄ accidit ei. tūc oportebit vt auferas ipm̄ cum incisorijs ponēdo quedā cōtra alia et incipiēdo ab eo qd ex eis est lat⁹: fiat p̄mutatio ex eis ad icioria subtilia: deinde peruenias ad capillaria et ad sinistra facilitatē in percussioe parua et magna vt nō ledat caput et ingeret ipsum. Et si caput fuerit forte. tunc oportebit in primis vt p̄forē

ch̄tri. anis que noianē nō profundātia. et sunt p̄foratorie qbus est eminētia parua iterius ex locis acutis eoz vt p̄bibeat ea illa eminētia p̄fundare et peruenire de siphac: donec p̄caueas cuz eis os scissus et eradicēs ipm̄ et nō subito: imo paulatim. et si fuerit nobis possibile vt eradicemus ipm̄ cū digitis. tūc illud est bonūz. et si nō tunc cū tenalijis: aut cum forcipibus: aut his similibus. et opz vt sit iter illud ex foraminibus exitus quāritate stili ita vt fiant p̄pe sufficientem ossis interioris. Et opz vt remaneat tactui foraminis aliquid ex siphac. ⁊ p̄pter hoc oz vt sint p̄foratoria secundū mensuram essentie ossis: ⁊ vt administrent in hoc p̄foratoria plurima: cum ergo fractura nō est nisi in loco originis ossis tūc: tūc oz vt fiat p̄mutatio ad illas res tūc ita vt cum cauaueris os tūc oportebit vt eqnes asperat ossis capitis que sit ex icisioe ⁊ cōcauatione: aut cū nouacula: aut cū aliquo icisorioz que similes aciei ensis postq̄ posueris instrumentū qd coopit siphac ⁊ seruat ipm̄. Et si remaserit aliquid ex ossib⁹ paruis: aut frustis tūc oportebit vt accipiant cum facilitate: deinde pueniat in curatione cū opatioe aut vnguetis. Hāc iste est facilitio: qui fit ex modis curationis ⁊ minoris nocumēti. Inquit Gal. cum tu discoperis partē ossis capitis: tunc pone sub eo icisorij in fine cuius est pars que assilā leni emnēs si est lenis ⁊ est acutius in lōgitudine donec sit latitudo lēti stilis sustetara super siphac. Et oz vt pueniat desup cū malleo p̄o ⁊ icidat os capitis. Et si fecerim⁹ illd erit ex eo totū illd quo idigem⁹ ⁊ illud est: qm̄ siphac nō mouet tūc: neq; si medicas esset dormiēs: qm̄ siphac opponit lateri lato in stū stilis lēti. Et si puenit hoc instrumentū ad os capitis: tūc ipsum eradicat illud absq; lesioe. Et illud ideo quoniam postremū figure stilis lēti circūdans hoc icisorij retro icidit os capitis: ⁊ nō est posse vt iuenias spēs alia ad eradicandū hoc os facilitas: neq; velocioris opationis q̄ bec spēs. Curationē hō que fit cū ferris ⁊ instrumentis que nominant⁹ modernivut pauerūt pp malitiā eius. hic est ergo sermo noster in curatioe ossis capitis: cū accidit ei scissura. Et puenit bec eadem curatio in reliqs spēb⁹ fracture que icidit ossi capitis quānis nos nō dicim⁹ nisi curatōez fissure: ⁊ posuimus eam exemplis alijs. Inquit p̄aulus ⁊ Gal. Iterū docuit nos quāritatez ossiū que oz incidi ⁊ iste est sermo eius. Hō oz vt icidat ex offe nisi illud qd est infirmū: nam illud qd ex eo est cōmūitū vebemētē opz vt

anserat totū. In illo autē ex quo extendunt scilicet
surrextensione plurima. nam illud quā accidit: nō
ōz tūc vt psequaris fissuras vsqz ad finē eaz. ⁊
vt scias qd nō accidit. ppter hāc eāz res nociua
quā i religis opōnūt? qd ōz ip̄s facit ēs qd ōz.

¶ In ista parte docet modū fm quē ōz fieri detectio ⁊ ele
natio ossis. ⁊ ostendit ista pō in duas. pmo. nō dicit modū
fm quē ōz detegi os ⁊ incidit. ⁊ qd post detectōe ossis re
manet aliquid frusta acuta quas aspitates ōz adequare ⁊
que frusta opz remouere. docet modū fm quē debemus
adequare aspitates ⁊ remouere hec frusta. ⁊ ibi. Ita vt
cū cauaueris os totū ōz vt cāz aspitates ossis pma pō di
uidit in ptes tres. In pma pte ostendit fm quē modū debz
fieri hoc. ⁊ narrat autocutemē Sal. qd est infirm magis
apri p qd ōz fieri sine nocumēto hec opatio. ⁊ ostendit qd
sunt infra incepta ⁊ mala in quoz vlti ē timor ⁊ suspēctio
⁊ docet ipsa euitare. ⁊ ibi. Ingt. Ba. cū tu discopueris
ibi ⁊. Curatōes vō qd fit cū ferro ⁊. qd dicit Aui. in oibus
istis pnculis ⁊ in pnculis ē qd sequunt vsqz ad locū illum.
Ampli? opz plenitudo cū ferro ⁊. nota sunt. Quedā
qdē illi sunt nota qd vidit in experientia hūc modū opatiois.
si qd. n. vidit agile erit cū vbi intelligere pta eoz. qd dicit. qdāz
aut sunt nota ex his qd dicta sunt in pcedentibz. ⁊ p tātū in
istoz vboz: expōne insistere non curamus nisi qdā istalia
exponētēs. Et intellige qd oia ista verba qd ponent. ē vsqz
ad finē capli sunt vba Pauli ad Iam. scilicet apper in caplo
qd fecit de hac cura expōse. Et ōz vt sit iter illud ex forami
bus epitus q̄ritate subtili ita vt fiat ppe supficiē ossis ite
rioris ⁊. vult dīe Aui. qd inter forania qd sunt cū istis tre
panis mediū spaciū ōz esse ad quāritatē grossiciē stili vel
scalce. vt dicit Paulus. pfunditas aut iploz ōz pcedere
vsqz ad supficiē ossis itrefecā. nō ōz. oino perforari. ca
neat pānculus ne pfozet a tepō. Et ppter ea ōz ista tre
pana esse diueria in tali foramine iploz fm diuersitatem
grossiciē ossis. ⁊ qd istud intelligat Aui. in hac pte apper p
vba Pauli. vñ istud accepit. dicit. n. sic. mediū aut foami
num locū spaciū beat lōgitudinē puans maxime milier. i.
grossiciē scalce. pfundū aut vsquequo. ppe supficiē ossis
qd introfuit canetibz nobis tangere cerebella mitigāt. iōqz
ad grossiciē ossis qd cerebella esse pluribz in eo paratio ⁊.
Et subdit postea Aui. Cū qd fractura nō ē nisi i loco origis
ossis tñ opz tñ vt pmutatio fiat ad alias res tñ ⁊. Vñ
dīe. A. in his vbiō qd si fractura solū penetrauerit vsqz ad
locū iterioz ossis. puta vsqz ad supficiē iterioz tñ pene
trauerit vsqz ad durā matrē. tūc solū est auferēda illa pti
cula ossis vsqz ad locū illū. ⁊ nō ampli? pcedendū est. ⁊ qd
istud dicat apparet p vba Pauli. dicit. n. sic. Si vō vsqz ad
diplozā. i. duplā cranel. i. caluaria solus fuerit katagina. i.
fractura vsqz ad hāc ē solū pfozandū. dicit postea ita. nō qd
icidat ex ossē nisi illud qd est infirmū. vebementer cōmi
nitū. Et hoc ē qd ipse expōit cū subdit. Ita illud qd ex eo
est cōmunitū ⁊. Causa autē istī ostendit dicta est supra vbi ē
de hoc mētiōs fecit Aui. C. Deinde cū dicit.

¶ Ampli? opz post curatōem cū ferro vt accl
pias pānū lini exēfūz quāritate ossis vulueris
⁊ ifunde ip̄z in oleo ro. ⁊ coopi cū eo os vulne
ris: deide accipe pānū duplicatū aut triplicatū
⁊ ifunde ip̄m in vīo ⁊ oleo ro. Et lini vuln? to
tū oleo rosa. deide pone sup ip̄z pānū quanto
leni? potes vt nō grauet supbac: deide administra
desup ligamētū latū ⁊ nō stringas ip̄m nisi euz

q̄ritate qd teneat pānos tñ: deide admistra re
gimē qd remoueat inflāmādem ⁊ destruat fe
briē ⁊ bumectra velamē desup cū oleo ros. in oi
hora ⁊ solue ip̄m in die tercio ⁊ absterge ip̄m.
Et cura ip̄z curatōe qd creat carnē ⁊ sedat infla
tionē ⁊ puluerizā sup supbac puluerē ex medic
nis sicciis qd noiant medicie capitis donec oia
tur caro in qdulsā bozis sup os si idigerim?
hoc cū ossa sunt emmēta ⁊ vt nascat caro ve
lockter: ⁊ cura ip̄sum cū reliqs medicinis quas
diximus in curatōe vulnez.

¶ In pte ista cū ostendit modū fm quē ōz fieri detectio ⁊ ele
natio ⁊ cū ossis. ostendit qd medicamia debet admistra
ri facta hac cōfōe ⁊ detectōe ⁊ eleuatōe ossis. ⁊ vno facit.
p. ostendit qd medicamia pueniūt vsqz ad diē 3°. ⁊ ostendit
qūa pueniūt post diē 3°. ⁊ ibi. Et solue ip̄m in diē 3°. In
tota ista pte Aui. vult dīe qd qñ tñ pfectū pducit modū
curatōis cū ferro: puta qd eleuati ⁊ detecti ossis fm aliqz
pnculā vsqz ad durā matrē debes accipe pānū lini tantē
q̄ritatis hñtē extēfōne q̄ta ē q̄ritas oificū qd factū est
in ipso ossē ⁊ ifundere ip̄m in oleo ro. ⁊ ponere ip̄m in oī
ficio itus sup pānculū vt coopiat pānculā fm illā prem
fm quā ē detect? postea accipias aliū pānū duplicatū vt
triplicatū ⁊ ifundas ip̄m in oleo ro. ⁊ vīo: deide supra po
nemus totū oificio vulneris exterioris ⁊ linim? totū vul
nus oleo ro. deide postea ponat alter pānos siccus furata
ip̄s q̄sto leni? ē pole vt nō grauet supbac. postea admistre
tur desup ligamētū latū neqz ōz pstrigi nisi solū intans
vt reticet pānos desup. ⁊ admistret euz hoc regimē qd fit
3riū in flāmātoī ⁊ febriz: sit valde tēne declināe ad ifri
gidatōes ⁊ ptime plūbus viciū? in diē ōz ifundere ⁊ hūe
ctare ligamētū oleo ro. ita vt penetret vsqz ad pānculū:
Et hoc est qd vult dīe Aui. cū dicit. Et bumecta velamē
desuper cū oleo rosa. omni hora. intelliges qdēs per vela
men aut ligamētū vt velit dicere qd tñ super ligamētū
in tali tēpore ante qd dissoluas debes ifundere impletōis
oleū ro. desup. Aut intelligit per velamen pānculū cerebrū
vt velit dicere qd tñ debes ipsum bumectare sepe cū oleo
ro. Et vtraqz expō est vera. qd ōz pānculus bumectari cū
oleo ro. ⁊ ista hūectatio ōz fieri nō dissolutio ligaturā: qm
ligatura nō ōz dissolui vsqz ad diē tertiu. ⁊ ōz fieri sup liga
turā. ita qd penetret vsqz ad durā matrē postea dissolue li
gaturā in diē 3°. ⁊ absterge ip̄m. ⁊ cura postea cū curatione
qua curat carozū hoc tñ qd semper sedet inflāmatio ⁊ calitas
vt qd. si circuitū ōz ē fieri tūctio cū oleo ro. supra supbac
aut ibi sup pānculū debes puluerizare aliqz medicias
siccatias que faciūt nasci carnē que noiant medicie capi
tales. Et qñqz ē refricabit? os si idigerimus. vel qd sint
aliqz emmētiēs: ōz os auferri vel vt velocius ⁊ foris? nascat
caro sup os. Et subdit qd vlt opz tēne vulnus curare. pmo
curatōis quē diximus in curatione vulnez: intelligēdo per
vulnera: vulnera ppte dicta. ⁊ ē oia vlcera. hoc est quod
Aui. vult dicere in tota ista pte. ¶ Restat autē videre cū
istius totū pcessus curatōis quē ponit. Causa qdē qre pō
pit admistrari oleū ro. ē qd ppter timorē de aduētū apatē:
⁊ ppter dolorē ⁊ ppter cōmōtiōē ⁊ ebullitiōē facit in bu
mōibz ex modo cura: ōis cū ferro qui pcessit. Oleū ē ros.
est doloris mitigatiū. est ē sedatiū ebullitiōis ⁊ in flāmā
tionis bumoz. est ē repassiuū bumoz a loco vlcis: ad
alia loca. Est ē ⁊ postatiū prius ppter supicitatē qua pici
pat. pncula aut ⁊ postata repellit a se hūores fluitēs. ⁊ pter
p̄s oleū ro. ē pphibitū enē? apatia. Et vō vt apā pbi
tur docet p admistrare oleū ro. ⁊ qd maxie timor ē ⁊ tēne

apatis i pñiculo: qñi apha eueniens in pñiculo ē mortale. Idcirco docet admistrare oleū ro. puz. sup pñiculū & pñi-
nue vsqz ad tres dies ips oleo ro. infundere. Sup ossificūz
aut ipñi vulneris totū docet apponere pñini lūi infusus in
yfo mīcro cū oleo ro. infundat qdē in oleo ro. pp cām iā dī
cā: s; admiscet ibi vīnū qñi ex pñicōis qdē cōperit vulneri.
vīnū vñ. & ē pñipue dō esse B vīnū stipicrate pñipāz vt
ex stipicrate adinuet ad pñibitōem sup pñiū. Supra
istū aut pñiculū dō poni alio pñius flexus. tū vt pñerit
sū. Buiditas vīni & olei ro. & tpe lōgiori in pāno q ē sub
co. tū ē qz istū vulneri maxie nocet frig' lūuat iquātū pñi
bet penetrare frigū: & t3 locū calidiorez. Et pñea cū iūci
cōiter apponit ibi plūm accolos dē stupā: s; illi pñi debet
poni qdō lēti? ē pole vt nō grauef siphac: qñi ex grauatio
ne gnāf apa. Nā vt iser? dicef hec est vna ex cāis apatis
pñiculū. & pp eade cāz ligatura nō dōz ē cū aliq structura.
& dō esse lara vt mel? fuēt illi illi pñi & cū minoz pñes
sū. & ē qz mel? tūef ab aere frido ne pñiat ad pñicu
lū. Regime aut qd admistrat dōz ē destruēs iūflāmātiōez
& fēbē in pñ: pñea qz in pñ: vt dēti ē timor ē d euenū apa
tis. & pñis feb. q pñeg' apa pp ebulitōez & cōmōtōez fēas
in hūozibus. Ut qz nō accidat p rāto dōz admistrari tale
regime in pñ: s; post pñi qz timor nō ēēt amplū dē euenū
apatis & tēderemū ad regimētem post loco ossis depdi
n. tūc nō dōz vt regime subtili: s; post? regime dēclārē
ad gñosicē & vīscositatē: qñi ex tali nutritio gnāf mā q
est pñotōis regimēti i pñi? pñi sic B ro. & a Hal. s. d. ige.
fani. Uqz aut in 3? dīe solū nō idiger ligamētū pp cōmo
tione q ē in hūozib' & ebulitōez. vñ vt getef ebulitio & cō
mōtio q ē in hūozib' dōz pñiū ligatura vīnū in 3? dīe. & in
isto tpe medio dōm? xīnue infundere cū oleo ro. ligamē
tis vt sedet ebulitio facta in hūozib'. & pñibet euef' apa
tis calidi. & ē pñi q pñitū sit in vulnere & s' ē vulnus nō
erit cēt' riduent: qñi ēēt cā dolozis & iūgetatōis iūfimi.
die & t3: dōz solui vt abstergat buiditas q ē ibi pñeta & vt
nō accidat qz ibi remanēs putrefat. & sup pñiculū debet
pñerisari medicie sicce: qñi cū pñiculūz & os sint pñlo
nis sicce medicie regnāntes carnē i tali vulnere debet ēē
sicce sic declarātū ē in tractatu de vulnerib' & vlycrib'.
& qz adhuc post 3? vsqz ad 7? ē aliq mō timor d fluxu hū
moz & ebulitio: pñoz: iste modus curatōis dōz ē cōmīx
cū hīs q iūflāmātiōez sedāt & fēb. destrūit & ebulitōez hū
rū. Et pñea adhuc bonū ē saltē i circuitu vulneris facere
liniūtu cū oleo ro. deide qñi sum? securi ne apli? sit apuz
accidēre apa dōm? iūterdere solū ad illā q carnē gnānt. &
cūrare B vuln' f3z modū curatōis q ē dicit' i tractatu cura
tōis vulnere & vlycep. Et qñi qz B mō curatōis debem' os
refricare aut cā remouēdi aliqz emētiās & barbūlas si
sūt ibi: qñi sup B nō nascit caroz aut ē vt citi? & veloci? na
scat caroz. fricatio. n. ossis ē cā vt caro veloci? nascat sup os
pp duplicē cām. vna ēē: qz fricatio ē cā attractōis nutriti
mē ad locū ex qz caro regnātūz. & causā est: qz fricatio fit vt
aliq apitas fiat i os pp qñi mel' sup ips ad bereat nutri
mētū ex qz regnāf caro. & iō fricatio ē cā vt citi? & velocius

Sed modo

(regeneret caro sup ossa.

pñea ē dubitaz. vñ. s; pñiens to
tiēs admistrare illud qd toties. Al. reitrat: puta vt p' de
tectōez & eleuatōez ossis sit pñiens appōere oleū ro. sup
pñiculū in? & vulnere & toties vuln' iūfiderē cū oleo ro.
Et vt qz pñiens sit pcedere ad medicinā alia que sint
epicratia & absterfina. p. n. illud vt afflerere Hal. s. d. ige. fa.
Dicit. n. sic in lra finali cā: s; qz de bis erat dōz restat tē. qz
rit. n. in illo. s; vtz mel' sit in ossē carnis inciso & detecto
medicinā dolozis mitigatūz i pñone sic faciunt pñes me
dicie: aut medicinā vebestit epicratia sic faciēbat gdā
medic' qz vt dīc supra pñiculū q ē sub crāio qñi erat venū
dar' ab ossē maxie apponebat vñguētū qd appellat' etbi.

flos. & supra B vñguētū ponebat postea mel mīxtū cū ace
to. & subdit postea dices. de B tū sit' an' dēi cōro restis: qñi
pñes ab eo cū hac medicia curati sūt i alia qñi illi q me
diciaz dolori mitigatūz i pñonebat. ista vba fī fīa ad fras.
qñi si f3z ips pñes curabāt ab illo mel' ēst cū tali medicia
icidēre in pñ: qñi cū medicia mitigatūz dolozis: qñi ē oleus
ro. Idē ē ad fras dīc. Al. s; cāñ. & pñ. tractatu 3: cā dō pla
ga & iūfiohe capitis. illo. s; Et medic' i fractura cranei de q
ē fēbda sūt tē. & pñ. roneqz in vulnere mēbz qd ē sic
cissimū cōperit medicia valde epicratia sicut declarātū ē
mīstōiēs in pñib'. Nūc at pñiculūz q dō dura mē ē mē
bz siccissimū sūt dō. s. d. ige. fa. qñi in vulnere qd ptingit
vsqz ad durā matrē & pñipue supra durā matrē dōz apponi
medicia q valde sit sicca. medicia at q modice erit epicra
tōis ips putrefacit. Et pñima f' b' rō ex alio. nā pñicu
lus q dō dura mē assumilāt in sui suba ipfis mēbz nerno/
fis. tū qz neruosa ē. tū ē qz ipa b'z duricē sicut alia mēbz
neruosa. Nūc at i vulnere mēbz neruosi qd ē cū dēctōe
nerui & dato qz attēdam' ad pñibitōez apatis nūqz i pñi
mos oleū aliqz int' i vulnere: qñi in apto vulnere ips pū
trefaceret & macularet sic dō. s. d. ige. fa. dōz i pñonim?
apponim' & ex in circuitu qñi mō i isto vulnere saltē nō
debem' ips i pñone nē pñipit. Al. & Paulus. (C. p. s. est
postūz qz vebestit cauedū est ne frig' i pñiat ad vela
mē: qñi iūfida ē cā aparlet'. & oleū ro. ē fridū qñi post
qz supra velamē erit cā vebestit nocumtū i pñi. Et si dī
cāz qz oleū ro. sit fridū i vīture tū nō appōit fridū i actu:
s; calz. de tali at frido. f. qd ē fridū actu s. intellectū ē qd vī
cū ē nocet vebestit pñiculū. Et ista rñsio nō valde. Nā
s; oleū ro. appōat calz in actu cū ips sit fridū i vīture. & illū
qd ē tale in vīture. xpois in corpō hīano reduci ad actū a
calore nāli oleū ro. vltio i appōat calz actu cū sit fridū i
vīture reduci ad actū friditatis: qñi i vltimo pñiet fridū
tas actual' ex oleo ad friditatis: s; friditas actual' ē nocua
valde. ista gādmīstratio olei ro. s; pñiculū erit nocua
valde. (C. In o' est. Al. & Paulus & breuiter oēs alii antro
res loqñtes de curatōe b' vulneri. dicētes qz mel' ēicipe
obseruare vt i pñib' illud qd docet. Al. & Paul. puta qz me
li' ē pñiōne & detectōez ossis ēicipe ab admistratōe me
dicie mitigatōis dolozis & pñibitōis apatis qñi medicamē
ē oleū ro. qz ēicipe ab admistratōez mediciaz valde epicra
tū qñi sūt medicie capitales. Et rō ē: qz sic appz. 3? d. ige.
fa. illo ca'. At cū B bñ. Et rō vt video bñ diffinita sit a me
illo. s; iōqz si quēz morbz cū alijs morbz pñositi. Idē ē
reperit. s. d. ige. fa. Et idē pñit 4? & Sen. pñi cāñ. vltio
cap? qñi admiscet duo pñguētū morbi aut ē suspitio nē pñi
gant ad mīce icipiedū ē a curatōe illius vñ a pñibitōe illi?
qd ē suspitio: & timoz ossioz. & ēt sine cū curatōe ali? cura
ri nō pot' sit dēti fuit i tractatu de vulnerib' neruoz qd ē
qz ad vulnere neruoz ē suspitio d euenū apatis & spalmi.
Idcirco i talib' vulnerib' nō itēdm' a pñ' ad curatōez q
debet vulneri vt vuln' ē sic facim' iū vulnerib' mēbzoz
carnozoz: s; itēdm' ad modū curatōis qz qñi pñibet eue
tus apatis & spalmi qñi sit pñiculozia qñi vuln'. & sine qñz
curatōe si accidit vuln' ēt curati nō poss. Nūc at ad vul
nere q fuit cū fractura cranei pñigētia vsqz ad durā mēz
pñipue p' detectōez & icillōne ossis aptitudo ē vt euentat
apa in pñiculo cōpñite cerebz ad qd pñeg' spalmi? & alia
accidētia mōlestia d gñus fca ē mēro s. qñi mōlestioz qñi
vuln': qñi sunt accētia mōstia. & gēd aptitudo pñuēdi
apa ad tale vuln' qd pñig' vsqz ad durā matrē: qñi tal' pñi
nietus p qd ē neruosi. Cū sit ad vulnere fca in neruis
pp dolozis vebestitū ē aptitudo vt accidat apa. ita ēt ad
vulnere q pñigūt vsqz ad durā matrē illūz itē q ē neruosi &
sensibilitatis mīte. Et tal' pñictus b' mīta pñigatē
ad cerebz cū iter ips & cerebz nō sit nīst qd aliter pñicu
lus subtilis valde q dō pñi mī: pp qd pp & mīuitatē ipsi? &

bis. tpo p b intelligi vterq; pñiculis. s.oura mē pñia mī.
nā i vtroq; pot accidere apāmo. ppigatate ipoz aduinez
est raro q; pñitā i vno qñ et accidat alteri. Post curōnes
cū ferro. itē q; l3 dicit p curōne cū ferro. nullū tñ ē im-
pote ipsi accidere an curōne cū ferro. maxie tñ accit p cur-
ratōes cū ferro pp amōres q; sit i būorib; i tali curōne q;
est cā calz; būoz ad locū. z p pñis apātis. apā calz; nota di-
cit apā calz; q; cū illud pñitā ex fluxu būoz pp amōtōes
z ebullitōes facit i būorib; pp doloz. būozes at q; sūt pari
desfluere pp sūt maxie būozes cū ferro apā qd gnāf
pp bñy i pñib; ē calz; apā ita q; supemier spissitudini curl.
iēz p tñ in his vñis. Al. docet q; sūt maxie signa p q; cogitā
apā ē cū tñ i pñiculis. ista signa s. ouo. Unū ē q; pñiculis
pp apā tunc sit i ista adeo q; supeminet ex os. imo ē s
cure. Et aliud signū ē q; pñibet ē mor. nāles. vñ aut si
pñibet aut cū difficultate. z pñitā pp grauātōes q; sit in
pñiculis ex mā apātē. apā pñitādem q; sit in arta-
rya ē ex mā apātē. vñ ex pñitōe z pñitōe fca i eis p
biber mor. eoz. z pñis pñibet ē mor. pñiculis cū mor. h
est nīk p morōes artariāz q; sūt i pñis z sūb ipso. Et multo-
tū accit istis extēio tñ. s. pñitā ita ē bñs lfa z tēz. Pau-
li z alia accit i mēstia. s. pñitōe rōnis z febrie aut apā
z sūta. z q; ista accit i aduēitū significat maximū mō-
cūmū iā ad cerebrū pñisse. idcirco cū accit iā pñitū
vñ i pñib; moroz pñegit. Et nō accit z. pñit b cās apātis q;
i gñe reducunt ad becq; cā ē apātis aut sūt ex pñice sic
aliq; eminecia offis q; remāet pūgene s. pñic. bec. n. ē cā do-
loz ad quē pñegit apātis ē aggrauatio sup pñiculis ex cō-
pñiculis tēz aut licinōz aut est frig; q; inimicū ē oib;
mēbris nērosos vt s. bñt ē aut mēlūdo pot; vini. be. n.
sūt cā q; facit cerebr; replez. q; repleo ē cā apātis pa-
pñiculis aut cā ē apātis sūt occit. z p cās qdē occitā itel-
ligit cās tērosōz q; sūt cā būozales. vñ pñitā repleto aut
cā becchimis būoz. z sūb cā qdē occitā pñibet q; cūq;
cā būozā sūne copialis vñ pñitā mēstia pñonis exstis in lo-
co. vel doloz q; sūt causē attractōis būoz ad locū ex qb;
apā causat. C. Deinde cum dicit.

C. Qz si apātis calī cā est mēstia. tñc oz vt ab-
scidas illā cāz velociter. Qz si est ex cā oculenta.
tñc stude i sepatōe ei; z admistra flōmā vne
fi nō fuerit pñibēs ad hoc z mīnoratōes cibī z
regimē qd puenit apātib; calis sic embocatio
cū oleo ro. calo aut cū aq; in q; bullita sunt altea
z fennegrecū z semē lini z camemilla z eis sūta:
z admistra emplz ex saria ordet fctū cū aq; ca.
z oleo z semē lini z admistra adipē gallie i la-
na z bñcta cū ea caput z cernicē z spōdiles z
distilla in aures aliq; ex oleis q; sedāt calidita-
tes z fac sedere i sūmū in aq; calā i domo z i nū-
ge ipm. Qz si apā calm pñenat z nō est aliq;
qd pñibeat sumere medicamē solutiū solūes
semel fiat illud. nā Hypo. pñipit illud.

C. Pñe ista docet modū aduēitū ipñis apātis. z pñit
modū curōnis apātis q; debet cā apātis. z pñit modū cu-
ratōis apātis q; debet ipñi apātis. z pñit (Et regimē qd pue-
nit ipñi apātis) calis pñ in duas. pñit modū curōnis
apātis q; debet qñ accit a cā pñitā z mēstia. z pñit mo-
dū curōnis q; debet qñ pñitā ex cā tērosōib; z occit. lbi
z. Et si est cā occitā. Et licitā circa b p dīuersitas mo-
di curōnis i vñz q; nō ē mīlī qñ ad remōtē cā ē facit
apātis curō q; debet apātē q; capit ē cū in mēbro aut qd iāz
fctū ē qñz ad localia eadē ē. Dicit q; Qz si apātis calī cā ē

manifesta. i. ex pñice a pñitā. tñc oz vt abscidas illā cāz
velociter. vt pñigat. si cā sit aliq; eminecia offis pūge au-
ferat. si grauitas tēz aut licinōz fuerit auferat. Et si
frig; calefac cū pñis calis euporāzō ē cū calefactiuis.
si mēlūdo cibī vel pot; domine vñz q; z si ē ex cā oculen-
ta. i. ex cā itērica z copali qñis est maxie cā būozā. tñc ē
stude i sepatōe ei; q; vñz q; cās pñis oz abscide re. deide
vñre ad egritudinē q; fca ē ab illa cā. vt s. al. vñ i tegni. Et
admistra flōmā vne i sūt fūtalid pñibēs. vñ pñitā etas
vel debilitas mēlū vñt aut alia ex cāis q; pñibet ipñis h
rioio. pñipit at maxie ad remōtē cā mēlū occitā flōmā. is
n. aliq; faciat mēdōes i sūt de farmacia. q; vt plus est q;
apā accit ex fluxu sang. ad locū q; ex fluxu alteri; būozis.
pñea q; sanguis ē maxie aptus fluere. cū tñ pp abundātiā
ipñi; malozētū ē pp mobilitatē ipñis. Itēz ē flōmā est
eio maxie distrabēs. B at a pñz apā gnāf maxie ex fluxu
būozis. id pñit maxie distractōis fieri ad pñē opposi-
tā. z B maxie facit flōmā: cito ē fac. p rāto plus men-
tōes facit de flōmā qd de alio ē. sūmō. Et minoratōes cibī.
Et minoratō qdē cibī vt fiat oīta sūbtil; aut si vñt tole-
rat in vñio remittat. tal. n. modus oīte pñit apātē ca-
lido pñiculis cū sit egritudo acuta. Et regimē qd cōpēt
apātib; calis sup. oz admistrari in tali apātē. B aut intellī-
git. Al. ē regimē qñt ad modū curōnis p localia q; pñit
apātē calo. Et licit qdē modus curōnis ē vt in pñ; admīnī-
strat cā q; vñt ē bñt i nfraditūā z repulsū: cū B hēat
vñtē aliq; mēlū: qñ ē oleo ro. z vt pñis occit ē. in pro-
cessu aut q; icipit būozis sūti in apātē debet admistrari
ea q; vñtē pñt aliq; resolutiūā z sunt molitūia z mīga-
rina bolozis qñia sunt illa q; Al. tāgūt in sūta sic ē embocatio
facta cū aq; in q; decocta sūt altea fennegrecū z semē lini
z camemilla z istis sūta. tñc sunt empla ex saria ordet z aq;
z oleo. z semē lini. z sit ē admistratio adipis gallie ita vt
cū ea vñgaf caput z collā z spōdiles dozi. z nō solū bec i
uāt admistrata circa pñis capitis vñz ē circa totū: sic est
balneare i sūmū totū cū aq; calā aut cū olo aliq; vñtē mō-
lūficatiūā z resolutiūā bñt. In aurb; aut distillād ē ali-
qd ex oleis q; calitātē z ebullitōes sedāt in būorib; sic oleū
ro. vel viol. vel on fāncū z sūta. ista. n. posita in aurb; se-
dāt i nāmātōes būoz cōtēoz sup cerebr; ex sūbit. Al.
q; si apā calm pñenat z nō ē aliq; pñibēs sumere medi-
camē solutiū zē. In q; vñis. Al. tria sūmūt vñū ē de tpe
admistratōis medicamē solutiū. z illud tāgūt cū dicit p.
q; si apā calz pñenat. ex B. n. inuit q; medicamē solutiū
est pñenēs maxie pñenatē apātē. tñc est pñenēs i pñē-
sū. B. d. aut qñ ē cā pñitā plus ē in pñē sūtu pñitā
flōmē plus ē in pñ; est qñ in pñē sūtu q; cōpēt ē eū q;
ex loco būozē iam fluxū eradica. Illa aut eū q; pñit in
pñ; est eū q; ex loco magis būozē deriuat ad partē pñā
vt nō moueat z figat in loco. nūc aut eū cū farmacia q;
farmaci etat eligēdo ē eū q; maxie eradicat būozē. Sz
eio cū flōmā: q; eligēdo nō eiat est eū i maxie fit oi-
stratio oīz būoz q; sunt in motu ad pñē aliq; pp q; vñm
flōmē. Et hoc iō: q; sic apz p B. in pñēto scti regimē
acutōz. Ul. tñt; postūmū flōmā facere q; farmaciā
in pñicib; acutis exhibere in vñm. farmacie est timor
pñea qñoz nō possumus dū volum; pñigere eūne ē cū
i flōmā possumus. vñ nō sūt in pñēte est mēsuratio sū-
nis eio sicut est mēsurā flōmē: pp qd timor magis est in

vsu ei? & pcpue in acutis egreditur in qbus nocumētū est cauendū q̄ sit in viū flōmie. Est etiā timor in exhibitiōe farmacie plus pp cōmōtiōes quā facit in bumozib? & inflāmātiōem quā facit in eis q̄ nō sic bz facere flōmia. Et qz illa maxie canemus in passiōib? acutis & pcpue in illis q̄ sunt cū apate illi? membris. hic est qz plus timemus vsū farmacie in eis q̄ vsus flōmie. Tertiū Aui. innuat q̄le est hoc farmaciū qd̄ os exhiberi & hoc innuat qd̄ dicit. solues semel. in boc. n. vbo voluit infinuare qz farmaciū illud qd̄ exhibet os esse farmaciū solūis cū facilitate vt ex sui facilitate nō augeat inflāmātiōes & furia in bumozib? quale farmaciū est castia sustula & māna & tamaridi & similia. vbi aut? Pauli loco ei? qd̄ bic dicit Aui. soluens semel bz. & colagogo. i. colere eductio farmaco. i. purgare eos iuuet. & vpx etiā est illud vbi cū hoc apā sit calū qd̄ sit ex sanguie declināre ad nās colere. ex tali. n. sanguie est aptus apari pāniculus: qm̄ talis sanguis pp sui subtilitatē ē apt? imbibi in subz pāniculi q̄ est dep̄sa & solida. vñ videm? qz pleuresie qd̄ est apā pāniculi vpsim fit ex tali sanguie. talis etiā bñs est maxime mobilis. vñ maxime est aptus fluere ad locū qui apatur. hinc est qz farmaciū qd̄ huic cōuenit maxime dicit colere eductiōis cū facilitate vt inflāmātiōē in bumozibz nō augeat & furia q̄lia sunt farmaca p̄dicta colere solutia. ¶ Deinde cū dicit.

¶ Ingr Paulus. Denigrat sīpbac & nigredo ē in sup̄ficie ei? & illud est i medicamie itez quo curat. naz medicamē nigrū forasse facit illud: tunc opz vt sumas ex melle & oleo ro. iij. pres: & pmisceas & linas cū eo pānū & ponas sup̄ sīpbac. qz si accidit in sīpbac nigredo ex seipso & peruenit vsqz ad oculū pcpue cum signis alijs malis. tūc opz vt despes de salute hui? infirmi quoniam qd̄ significatio consumptiōis caliditatis inate & destructiōis eius.

¶ In pre ista ostendit modū curatiōis denigratiōis q̄ aliq̄ apper in pāniculo post incisiōē & detectōes & eleuatiōē ossis. & qz istud qd̄ bic dī totū dēū est sup̄a. idcirco in expositiōe hui? s. in silitere nō curamus. ¶ Intellige hic vnum circū illud vbum qd̄ dicit. Os si accidat sīpbac nigredo ex seipso & peruenit vsqz ad oculū. i. nigredo pcpue cū signis alijs malis. tunc opz vt despes rē. Dixit aut? Aui. signanter & pcpue cū signis alijs malis. Ista. n. nigredo q̄ puenit vsqz ad oculū pōt attingere duplici de causa. aut. n. pmo cōtingit in pāniculo & puenit vsqz ad oculū ppter mortificatiōem & destructiōem caloris naturalis. tūc est signum mortis. Et cū ipsa coniungunt alia accidentia pessima & mortalia. Aut ptingit aliquādo nō ppter hoc sed ppter expulsiōē sanguinis attraxerit pculsiōē & casu versus partē exteriorē sicut videmus etiā in alijs fracturis ossis qz in pncipio circa cutē nō apparente aliq̄ nigredine & lūiditate post modū ipsa apper: ppter ea qz sanguis attractus expellit a natura ad sup̄ficie cutis & resoluūt. cōsumit nō aliquādo nigredo in hoc vulnere contingere pōt qz ptingit vsqz ad oculū. & quādo quidē ipsa sic euenit post sibilis est euasio illi? infirmi cui manifeste nos in quodā hīte vulnus cū fractura & detectōe crani vidimus istas nigredinē apparētem & ptingētē vsqz ad oculū tūc etiā sit infirmus: sed tamē cū ista nigredine nō erant alia mala signa cōiuncta. Et p tanto Aui. dicit. Et pcpue cum signis alijs malis. ¶ Deinde cum dicit.

¶ Et ego iā vidi quēdaz cui accidit fractura in capite suo & concauātū est os capitis eius post

annūm & sanatus est: & illud ideo: quoniam fractura fuit in sincipite: & fuit ex percussione sagitte: & erat ei curus: & propter hoc non aduenit sīpbac aliqūd: imo saluatus est a corruptiōe. Inquit Salie. Accidit homini vt frangeretur sinciput ei? & itez os tps fractura extēsa: & cōposita est fractura cū dispōe rex ossis sincipitis & icidimus ipm̄ ad intentionē notaz: & sufficit illud & sanatus est vir.

¶ In parte ista que fuit etiā p̄s diuisa Aui. qd̄ qdā exempla ex experientia sumpta approbat qdā p̄s dicit. & Et duo facit fm̄ qz duo recitat exēpla. quoz vñū est. Pauli aliud vñ Salie. cōm̄ exemplū. ponit ibi Ingr Salie. accidit homini rē. p̄mū qd̄ exēplū pbat quō incisio & detectio ossis in loco inferiori ex quo sanies melius possit habere fluxum: qz tūc custodit magis impassibilis sicut dicit s3 verba Pauli qz vidit quēdā cui accidit fractura capitis: & vacuati est os capitis eius post annū & sanatus est. & s3 iō qz fractura erat in sincipite. vt dicit Aui. in lra. Sed lra tera textus. Pauli ubi qz fractura erat in occipito rē. qz pōt esse verū. ista fractura fuit ex percussione sagitte & fuit facta in loco inferiori ex quo sanies poterat hēre continue effusiōē. vñ nō remanebat sup̄ pāniculū. & ppter hoc pāniculus saluatus est a corruptiōe & sanatus est. postea qm̄ fuit facta cōcauatiō & detectio ossis. hoc est qd̄ vult dicere Aui. Unde illud verū qd̄ dicit in pncipio hui? s. Et ego iam vidi quēdaz rē. non refert ad illud qd̄ imediate dixerat in pcedenti. s. sicut videt sonare series verborum littere Aui. sed est qd̄. p. i. p. bñs illā sīam que dicit est. & est totū verū Pauli. Unō ex exponi. ego. i. paulus ista. n. est scriptum in illo caplo qd̄ fecit Paulus. Dicit enī. noui. n. aliqūē & post annū passiois rē. Secūdm̄ autē exemplū qd̄ ponit est exēplū Sa. & pōt legi ad duplicē intentionē. Una intētiō fm̄ quā pōt legi est vt velit ostēdere illud qd̄ dēū fuit sup̄a. qz qm̄ est aliqua fractura bñs longitudinē multā nō opz in eleuatiōē ossis cōsequi totaz fracturā: sed sufficit eleuare & auferre aliqūd partes ossis que magis est cōminuta & cōfracta. sicut dicit Salie. qz accidit cuidaz homini vt frangeret os in sincipite fractura extēsa & lōga & incisiōnis ad intētiōē notā: puta qz solum icidimus aliqūd partē que erat debiliōr & magis cōminuta & nō secuti fuimus in incisione totā fracturam. Et sufficit illud & sanatus est vir. & fm̄ istā intentionē nō inuenit illud exemplū postū a Salie. s. de inge. sanita. sed forte deficit ppter defectū illius translationis. Alia intētiō secūdm̄ quā pōt legi est vt cōcordat in idē cū p̄dicto exemplū qd̄ posuit Paul. vt p hoc velit ostēdere q̄lter dato qz fractura pertingat vsqz ad locū sup̄iorem. sufficit tū incisiōē & detectiōē ossis facere in loco inferiori cū ex illo loco cōuenienter sanies effluat & remaneat pāniculus custoditus a putrefactiōe. Sicut ingr Salie. accidit cuidam homini rē. & incisiōnis ad intentionem notam. & ad istā intentionem vt sanies possit ad extra fluere. vnde incisiōnis in loco per quem liberius poterit effluere: puta in loco inferiori & sufficit illud & sanatus est vir: supple abig incisione maiori. & secundus istam intentionem bene inuenitur illud exemplū postū a Salie. sexto de ingenio sanitatis. capitulo vltimo. s. illo. scio namqz: quoniam cui dam caput vidimus rē. Et in hoc terminatur expositio istius capituli.

¶ Explicit expositio clarissimi artium & medicinē doctoris magistrī Dyni de Florentia super tertia & quarta & s3 Aui. & super parte quinte.

C Gentilis Florentini sup ea parte tractatus tertij Sen qn re. De fracturis cum diuis non expoluit. Ex pō incipit.

C De fractura mādibule. CAP. II.

Ignit sapiēs cum iciditur ad interio-
ra frangitur.

C Sup^o Alii. dēterniuit de fractura cranei
i pte ista dēternit d fractura mādibule: rōno
facit q pmittit. r pōnit curā. z^o ibi. Qm si frāg mādibu
la. dicit sic de pīapre q sapiēs dicit q cū mādibula icidit
ad iteriora. i. inclinā ad iteriora frāg. **C** Deinde cū dicit.

C Si frangit mādibula dextra tūc intrōmitte
inducem r mediū manus sinistre in os infirmū:
z si frāg mādibula sinistra tūc intrōmitte ma-
nus dextre r elcua cū eis marginē fracture ex-
terius r iterius r opponē eas ambas cum ma-
nu altera de foris r equa eam r cognosces eq-
uatiōe eius ex equatōe dēntiū q sunt in ea.

C Pōnit curā r duo facit. q^o pōnit curā qm mādibula frā-
g in vno loco. z^o pōnit curā qm mādibula frāg in vbiu-
s locis. z^o ibi. Si aut frangitur mādibula. Dicit sic de
pīa pte: q si mādibula dextra frangit. tūc intrōmitte digi-
tum indicē r mediū manus sinistre in os infirmū r restaura.
Et si frangit mādibula sinistra. tūc intrōmitte digitos ma-
nus dextre r elcua marginē fracture equatō r monēdo i-
terius r exterius: r cognosces equatiōe eius equatōe den-
tium qui sunt in mādibula. **C** Deinde cum dicit.

C Si aut frāg mādibula in duob^o locis: tunc
extēde eam in duo latera sūm oppositiōe mini-
stro extēdere eā: r iuniorio rēuēre ipsam: de-
de veniat medic^o ad equatōe ipsaz sūm q dixim^o
r liga dētes q torti sūt r sepa^o sūt adiūcē. Si at
accidat cū fractura vulnus aut frustū tūc admī-
nistra pūmtrā r puluillō r medicinas icarna-
tūas post reditiōe r equatiōe.

C Pōnit curā qm mādibula frāg in duob^o locis: r duo fac-
it q^o facit hoc. z^o docet facere ligamētū. z^o ibi. Ingt r liga-
mentum. dicit sic de p^o pte: q si mādibula frangit in duo-
bus locis: tūc extēde mādibulam in duo latera r medicus
equet ipsam sūm q diximus r liga dētes q torti sūt r sepa-
ti sūt adiūcē. Et subdit q si cū fractura accidat vulnus:
aut frustum ossis: tūc admīstra cum sutura puluillō r me-
dicinas icarnatiūas post reditiōe r equatiōe. Deīn cū dicit.

C Ingt: ligamētū eius sit secūdū hūc modum.
pone medietatez vitte sup nuchā colliz vadāt
due extremitates a duobus laterib^o super duas
aures vsqz ad extremitates mādibule: deinde
vadāt euz eis itez ad nuchaz: deinde vsque ad
locuz sub mādibula super duas maxillas vsqz
ad sinūpū vadens ex eo iterum vsque ad locū
qui est sub nucha r ponatur ligamētū aliud su-
per fronte r in posteriorib^o capitis r strigat
tota inuolutio que inuoluta est r ponatur desu-
per pannus lenis.

C Docet facere ligamētū: r dicit sic q ligamētū sit sūm hūc
modū. nāz pōnit mediū vitte sup nuchā colliz: r vadāt due
extremitates ligamētū sup duas aures vsqz ad extremita-
tem mādibule. deinde iterū vadāt ad nuchā: deinde itez re-
uoluat: r fiat aliud ligamētum sup fronte: r tota inuolutio

q inuoluta est strigat r ponat desup pān^o lenis. Deīn cū dicit.

C Et si separentur ambe mādibule simul ex ex-
tremitatibus earū tunc incipiat cum vtriusqz
manibus paulatiz: deinde opponatur r pūga-
tur r consideretur ad cōpositiōe dēntiū r
liga duales euz filo auri vi non separetur recti-
ficatio r ponatur medicamen ligamenti super
collum r vadat caput eius ad extremitates mād-
ibule r precipiatur infirmo vt qescat r sit tran-
quillus r dimittat locutiōe r ponatur cib^o ei^o
sorbidos. Et si alteratur aliud ex figura tūc sol-
uat ligamētū nisi accidat āpa calz. **C** Si accidat
tūc nō negligas vti emplis r embrocis q pueni-
unt ad illud ex illis q sedant r resoluit qz eqū-
litate. Et os qdē mādibule strigat ante tres heb-
domadas: quoniaz est lenē test in eo medulla
plurima replens ipsum.

C Pōnit curā pte ligamētū qm mādibula frangit in duob^o
locis. r dicit sic q si abe mādibule sepa^o sūt fil^o ex extremitati-
bus earū: tūc incipiat restaurari cū vtriusqz manib^o paulatim
deide iungant mādibule: r pōnera q dētes bñ apponant
r liga dētes duales cū filo auri: r non sepe rectificatio.
Et ponat mediū ligamētū sup colliz vadat caput eius ad ex-
tremitatē mādibule r pūpial vt infirm^o qescat: sic trāquil-
lus: r dimittat locutiōe. Et cib^o eius sit sorbilis. Et subdit
q si non mutat aliqd ex suturatiōe nō soluat ligamētum
nisi accidat āpa calis. Et si āpa calis accidat: tūc nō neglig-
gas vti emplastris r embrocis que pueniunt ad āpa calis.
Et ex illis que sedant r resoluit cū equalitate. Et subdit q
os mādibule restaurat ā tres hebdomadas: qm est os le-
nē: r est medulla plima replens istud os.

C De fractura nasi.

CAP. III.

Nasi supio: ps est os r isferio: ē cartila-
go: r illi qdē cartilagini non accidit fra-
ctura: imo attritio: r q cōprimēdo di-
latat tota: r qdē dilatat inferior: ps ei^o
supioze remanēte vt est r sepa^o ad vnus lat^o.
Supiozi xō pte ossis accit qhqs fractura: r qm
frāg natus r nō curat pōnit ad casū. Et itez
qhqs idurat r remanet sūm tortuositate suā: qre
non recipit equatiōem.

C Pōnit capz de fractura nasi. r duo facit. q^o pmittit. z^o
pōnit curā. z^o ibi. Opz q vt festinet. dicit sic de pīa pte
q supioze pars nati est cartilago: cartilagini non accidit
fractura: imo accit ei attritio r cōprimēdo dilatat tota: r
ista ps isferioze dilatat exite pte supiozi natosqz supiozi pte
nati qhqs accit fractura. Et qm natus frāg: r nō curat pōne
ad casum. Et qhqs idurat r remanet sūm tortuositate suā:
r non recipit curatiōe. Deinde cum dicit.

C Qz q vt festinet i die prio r nō pūscat deci-
mū. Et scias q qm fractura nasi cōsegt loca su-
periora ei^o magis pueniēs: ē r recti^o regimē i ea
est vt sumat stilus decēter fac^o lenis r intro-
mittat ei^o facilitate in nasum vsqz ad finē aleba-
tium r teneat ipm cum manu suā r equet na-
sum cum manu altera donec equetur: deinde
subtilit^o intromittēdo liciniū cōiectūz ipsūz in

figura equationis. Et melius ē qdē vt sit ex lino
Et cautela ē vt itromittat in vtrasq; nares sit:
sz non sit nocumētū nisi in latere vno. Et qñq;
ponit linciu in latere vni vsq;quo eius vltima
puenit ad cōfirmatiōem z restauratiōem.
Et nō componat sup narium ligamentis: quo-
niam facit ipm latum nisi sit illic eminentia ma-
gna z timeat fm eam decessio.

C Ponit curā. z pmo ponit curā qñ narius frangit in prib⁹
superioribus. z ponit curā qñ frangit in partibus inferiorib⁹.
ibi sedat. Cū aut accidit in partib⁹. Dicit sic de pma parte
q; os vt festinet restauratio nasci in die pmo z nō transe-
at decimū. Et scias q; qñ fractura nasi sit in partib⁹ supe-
rioribus magis puenit z rectius regimē in ea ē vt sumat-
ur filius decēter factus: z itromittat cum facilitate in na-
sum vsq; ad alabastrum. Iad pres vbi sit odorat z teneat
duc filū cū manu sua z cū manu altera equet natus quor-
usq; equet. Deinde subtiliter medicus in itromittēdo lici-
nium cōseruat narium in figura sua. Et melius qdē est vt
istud linciu fiat ex lino. z maior cautela ē vt linciu intro-
mittat in ambas nares. dato q; lesio sit tñ in vna nare. z
ponit qñq; lincium in latere vno quousq; puenit. z firma-
tio z restauratio completa. Et subdit q; nō os poni ligamētū
qñ facit natus latū nisi esset multū magna eminentia: z re-
timeat natus fm eādem sententia. Deinde cū dicit.

Cum aut accidit in partib⁹ inferioribus: tunc
pole est vt equet cū duobus digitis duarū ma-
nuū sicut duob⁹ idicibus aut duobus auricularibus.
Et qñ accidit in hac dispōne a parte vni-
guentū diaglon ē bonus valde: qñ sedat apā z
cōseruat iterū figuram equationis z pforat. sicut
medicamētū factum cū aceto z oleo z similia z
minuto turis sup qd; puluerizet cinis: z impla-
stret cum eo. Et qñ fractura est attritio aperta
tūc nō est pole vt redeat cum ea ad rectificatio-
nē nisi post q; fundit z extrahit cōminutio ossiū
z cum sutura eius: z puluerizet desup pulue-
res. Et qñ accidit inclinatio z sepatio carrila-
ginis tunc equa eaz violēter: deinde liga eaz li-
gatura cōseruare eam super illud et vt ponas
ligamētū extensū ex latitudine cernicis super
quis est inclinatio ex eis quib⁹ sit facile hoc liga-
mentū. z bonus ē vt sumas marginē pāni for-
tis: aut corrigiā cui sit latitudo digiti vni⁹ z le-
nī vnam extremitatē eius cū glutino pisciū: z
glutino coriū vacchini: aut cū gūma aut cum reli-
quis glutinationē facitibus: z iuica ipsam su-
per extremitatē nasi ex latere sup qd; est inclina-
tio donec exerceat sup ipm z reducat natus ad
suum suū cum violētia. deinde extēde illā corri-
giā: aut pannū donec equet cū eo z inclina ipm
ad lat⁹ diuersum inclinationi prime z restaura
ipsum super collum z liga ipsum ligamētū re-
nente ipm secundum illam formā z emplastra
cū emplastris que sunt necessaria.

C Ponit curā qñ narius frangit in partibus inferioribus. z

dicit sic q; cū fractura accidit in partibus inferiorib⁹ nasci.
tūc pole est vt equet fractura ista cū duob⁹ digitis sic cū
duobus indicib⁹ aut cū duobus auricularibus. Et subdit
q; qñ in hac dispōne accidit apā: tunc vnguentū diaglon
ē bonus: qñ sedat apā z pseruat figurā equationis z pfor-
tat z ponit alia medicamina que sūt bona z sunt nota
Et subdit q; qñ in fractura accidit attritio manifestā: tūc
nō ē pole vt redeat cū ista fractura natus ad restaura-
tiōem nisi post q; scindit z extrahit omnino ossium. z cū
sutura eius. Et puluerizet desup pulueres conueniētes. z
qñ accidit in naso inclinatio z sepatio cartilaginis. tunc
equa istā separationē violēter. Deinde liga cū ligatura cō-
seruare eam restauratiōem fm q; ē conueniēs z est talis
ligatura vt ponas ligamentum z sumas marginē pāni for-
tis aut corrigiā cui sit latitudo vnius digiti. Et line vnam
extremitatē eius cū glutino pisciū aut cū alijs glutinan-
tibus: z iuica istū pannū sup extremitatē nasi ex latere su-
per qd; ē inclinatio donec exerceat z reducat natus ad scitū
suum cum violentia: z extēde corrigiā istā aut pāni do-
nec equet cū eo z emplastra cū emplastris necessarijs.

De fractura furcule. CAP. III.

Furcula frangitur: aut ppter pondus
delatū: aut ppter casus magnū: aut
ppter percussione vehementem.

C Posito cap⁹ de fractura nasi. ponit cap⁹ de fractura fur-
cule. z duo facit. q; pmo pmitit. z ponit curā. ibi z⁹. **A**li-
pius furcule restauratio. Dicit sic de pma pte q; furcula
frangitur aut ppter pōdus dilatatum aut ppter cursum ma-
gnū aut ppter percussione vehementē. Deinde cū dicit.

C Ampli⁹ furcule restauratio fit difficilis z idi-
get subtilitate. Dixerit in restauratiōe eius: si
pertrahit. ppe casum erit descensio capitis adiu-
torij inferius minus. Inq⁹. Et qñ pbitur furcu-
la in duas medietates: tūc fac sedere isfirmū su-
per sedē z teneat minimū adimorū in quo est
furcula fracta z extēdat ipm ad exteriora z ad
superiora iterū z extēdat mister itez ceruicē z hu-
merū inclinati cū q;ritatē q; ē necēia. Et equet me-
dic⁹ cū digitis suis illud qd; ē cernēs impellēs
ipm z qd; ē pcanū cōmoneat an⁹ z retro z extra-
bat ipm. Et si idiget in illo extēsiōe plima po-
nat sub titillico pilā magnā de pilis z eleuet cu-
bitū donec appropinquet ipm costis: qñ extēdet
fm q; vult. z si icidit extremitas furcule ad in-
teriora fragēdo: aut nō obedit cū attractōe medi-
ci z nō suspēdit: qñ ē ad pfundū plurimū: tūc
psterne isfirmū sup collū suū z pone sub hūero
puluar gibbosum z demerge humerū ei⁹ ise-
rius donec eleuet ad os furcule: deinde eq; ipm
z rectifica cū digito tmo z stringe.

C Ponit curā. z duo fac. q; p facit B. z⁹ oīdit qñ extremi-
tates furcule nō frangunt. ibi z⁹. **E**t extremitas vno eius)
pāia in duas. q; p⁹ Alii. facit qd; dicit ē. z⁹ docet curare qñ
fractū aliq; lederet. ibi z⁹. **C**o si isfirmū inuenire. Dicit sic
de pma pte. q; restauratio furcule fit difficilis z idiget sub-
tilitate. Dixerit. Antiqui in restauratiōe furcule si corra-
bitur ppe casum. l. pectoris erit descensio capitis adiu-
torij minus. Et quādo pertrahit furcula in duas extremita-
tes: tūc fac sedere isfirmū super sedem z minimū teneat

adiutorii in quo ē furcula fracta. Et extendat adiutorii ad superiora et inferiora. iterū extendat ceruicem et humerū. Et medicus equet eūz digitis suis illud quod est emineas ipellendo illud qd est emineas. et cōmouendo ante et retro qd est concavitas. Et si indiget in illo extensione ponat medicus sub titillio pilā magnā de pilis: vt eleuet cubitus donec caput iocinet ipsum costis: qm̄ extendet fm̄ qd vult. Et subdit qd si furcula inciditur ad itiora: non obedit cum attractione medicum: tunc prosterne infirmum sup collum suū: pone sub humero puluinem gibbosū. et demerge humerum eius inferius donec eleuet ad os furcule. deinde equa ipm̄ et stringe. Deinde cū dicit.

¶ Qd si infirmus inuenierit puncturas ex deambulatione manus super ipm̄ tūc frustum pungit ipm̄: fm̄ sciti ergo scinde et aufer frustū et fiat illud a te eūz facilitate. et ppter si fuerit frustum subius. et vt nō disrumpas siphac pectoris itromitte instrumentū consensuans siphac pectoris sub osse. deinde frange os. Qd si nō acciderit apostema calidū: tūc sue scissurā et icarnam eam. Et si accidit apostema calidū tunc infunde puluillos cum oleo aliquo. et si dimittit caput adiutorij apud fracturā cum frusto furcule ad itiora: tunc os vt suspēdat adiutorij scis ligamento lato et eleuet ad partē ceruicis: et si frustum furcule fuerit inclinatū ad superiora. et illud qdem resupina fietit nō suspendatur adiutorij: sed resupina illū cuius est furcula fracta sup dorzū suū: et subtilia regimē eius et stringet furculā in mense et minus. De furcula autē dixerit qd furcula nō sciungit ex latere intrinseco: quoniam amicta est pectoris nō sciuncta ex eo. et ppter hoc non mouetur ex hoc latere. et si percutiatur exterius uehementer et separetur. tunc ipsa equetur et curatur curatione qua curatur cum frāgitur.

¶ Ponit curā quando frustū aliquod lederet. et dicit sic. qd si infirmus inuenit puncturas ex deambulatione manus super pectus. tūc frustū pungit ergo stringe et aufer illud frustum. et talis ablatio fiat cum facilitate: pone instrumentū qd custodit siphac pectoris. deinde incide os et extrahe: et si nō accidit apostema calidū: tūc sue scissurā et icarnam eam. Et si accidit apā calidū: tūc infunde puluillos in oleo ro. Et subdit qd si caput adiutorij dimittit. i. deprimatur apud fracturam: tūc os vt suspēdat cum ligamento lato. et eleuet ad partem ceruicis. Et si frustum furcule fuerit inclinatū ad superiora: tūc os vt nō suspēdat adiutorij: sed resupina ipm̄ cuius furcula est fracta sup dorzū suū. Et subtilia regimē. et restaurabis furculā in mense et minus. Et subdit qd qdam antiqui dixerit qd furculā nō stringit a latere intrinseco: quoniam est annexa pectori: nō scitica a pectore: et ppter hoc nō mouet furculā. i. non dislocat ex hoc latere. et si separet et percutiatur exterius. tunc apā equatur. Deinde cū dicit.

¶ Extremas vero eius que sequit humerū et separat ab eo nō dislocatur plurimū: quoniam lacertas qui hz duo capita. pbiher eam ab hoc et pbiher eam itez caput spatule. et non moue

tur furcula motu uehemēti. quoniam ipsa nō est posita nisi vt separet pectus rāns et dilaret ipm̄: et ppter hoc facta est furcula hōi soli inter reliqua aīalia. Et si accidit ei dislocatio et luctamine: aut re alia simili buictit ipa equetur et itromittat ad locū suū cū manu et puluillis plurimis qd ponunt sup eam cū ligamento qd os. Et conuenit hec curatio extremitati humeri iterū cū separet: et reduct eam ad locū suū. Et illud quo ligat furculā humero ē humerus et os cartilaginofum: et ipm̄ igrossat in macilentis. et cū remouet existimat ille cui nō est experientia qd caput adiutorij iam separatus est: et exiit de loco suo. caput enim spatule videtur tunc vnum et videtur locus a quo pmutatus est cōcauam. vtz os vt distinguatur significationibus quas experiemur post.

¶ Quidit quomō extremitas furcule non dislocat. et dicit sic. qd extremitas furcule que sequit humerū et separat ab humero nō dislocat plurimū: quoniam lacertis hīs duo capita pbiher eam dislocari. Et caput spatule pbiher eaz et furculā mouet motu uehemēti qm̄ furculā nō est posita nisi vt separet pectus et dilaret ipm̄. et ideo facta est furculā hōi soli inter reliqua aīalia. Et subdit qd si furculā accidit dislocatio aut ex luctamine aut ex re aliqua. tūc ipsa furculā equat et itromittit ad locum suū cū manu et puluillis plurimis qui ponunt sup eam cū ligamento qd os. et hec curatio puenit extremitati humeri cum separat. Et subdit qd illud quo ligat furculā humero est os cartilaginofum. et tale os igrossat in macilentis: et cū illud os remoueat a loco suo existimat ille cui nō est experientia qd caput spatule sit dislocatus et exiit de loco suo: veritatem ops vt distinguatur significationibus.

¶ De fractura spatule.

CAP.

V.

Spatule qd locus lartū parū frāgitur. Plurimū. n. quod accidit de fractura eius accidit marginibus et lateribus et frustis. et quādo accidit cognoscit tactu: et per illud qd sequit ea de pictura. Verū plurimū accidit ei scissura quā significat asperitas que cognoscit tactu et dolore locali: et punctura si fuerit: lz nō sunt reliqua signa. et fortasse accidit fractura ad itiora et significat ipsa zigicisio accidēs et crepitatio lenis quā percipit auditus cū crepitat miser cū ea. et inuenit per attractionem manus quā cōsequitur cū dolore rem.

¶ Postea cap. de fractura furcule. ponit caplm̄ de fractura spatule. et duo facit. qd pmo pmitit. scdo ponit curā. ibi scdo (Cura eius ē) Dicit sic de pma parte. qd locus lartū spatule parū frāgit. plurimū. n. qd accidit de fractura spatule accidit in marginibus et lateribus spatule et frustis. Et qm̄ fractura spatule accidit cognoscit tactu. piliū qd sequit eam de pictura. Verum plurimū accidit ei scissura quā significat asperitas que asperitas cognoscit tactu et dolore locali et punctura. dato qd nō sunt relique fisture. et subdit qd fortasse accidit spatule fractura in itiora: et significat ipsam crepitatio quā recipit auditus: et inuenit dolor in loco. Deinde cum dicit.

C Et cura eius iterum est subtiliatio manus et bonitas conuenientie impulsiois ab inferioribus et equationis. et foras se indiget ventosis secundum quod existimo donec attrahatur ad superioza et equetur cum cautela a nocumeto in aggregatione materiei. Frustrula autem spatule cum fragunt si sunt iniquitatis pugnencia et leuentia: tunc necessarii est extrahere ea. et si sunt gera equent et ligentur ligamentis similibus ligamentis fureule. Et os vt dormiat dnus fracturaz spatule sup latus sanis no sup aliud.

C ponit curam et dicit sic quod cura fractore spatule est subtiliatio manus et conuenientie equare et foras se indiget vt tollit fm quod existimo donec spatula attrahatur ad superioza: et equetur cum cautela ne accidat nocumetus de aggregatione materiei: frustrula autem spatule cum fragunt si sunt iniquitatis pugnencia et leuentia. tunc est necessarius extrahere ea. Et si ista frustra sint gera. tunc ligentur ligamentis similibus ligamentis fureule. Et dnus fracturaz spatule: os vt dormiat sup latus sanum.

C De fractura casti rhoraci.

CAP. VI.

Accidit casto scissio sicut ligno et accidit fractura ad iterioza. Et priuū qui dem cognoscit sonitu sensato per tactum et auditu: et quāz iuenis ipsam manifestā cuius due partes sunt manifeste: et cum extēsiōe doloris. Scdm vero sequitur accidētia mala ex cōstricōne anbelitus et tussis sicca et foras se patiens illud spūit sanguinez. et quādoqz generat ex eo putrefactio velaminis.

C ponit caplm de fractura casti pectoris. et duo facit. qz pmo pmitit. scdm ponit curā. ibi scdm. Et cura istoz est cura dicit sic qd pma parte. qd casto pectoris accidit scissio si cut ligno. i. sicut scindit lignus. ita potest scindi castum pectoris. Et accidit qd frangit ad iterioza. Et scissio cognoscitur sonitu sensato per tactū et auditu. Et quādoqz iuenis scissuraz manifestā. cuius sunt due partes manifeste. et cū dolore extēsiuo. Scdm vero. i. fracturam ad iterioza se quūnt accidētia mala ex cōstricōne anbelitus et tussis. Et quādoqz patiens istam fracturam spūit sanguinem: et quādoqz generatur super istam fracturam putrefactio velaminis. Deinde cum dicit.

C Et cura istozum est cura illius qui hz illud in humero: et si inclinatur inferius: tūc cura est illa que descripta est in cōpessione fureule depresso per fracturā. et si igrediuntur coste administra super eas ligamentum factum ex lana cum resolutione post ligamēta posita super eas de subrys cum rectitudine: deinde aggrega extēmitates duozum ligamentozum et liga eas ad inimicem: quoniam ipse pibent ligamenta reuoluta a solutione.

C ponit curam et dicit sic quod cura istoz. i. patentiū fracturam in pectore est cura illoz qui dnus fracturam in humero. Et si castus pectoris inclinatur inferius. tūc cura est illa que dicta est in cōpessione fureule depresso. ppter fracturam. Et si coste ingrediuntur ad iterioza: tūc administra ligamēta conuenientia. deinde administra ligamentum fa-

ctum cū lana ex resolutione. deinde aggrega extēmitates duozum ligamentozum simul: quoniam pibent ligamēta reuoluta a solutione.

C De fractura costarum.

CAP. VII.

Quia veris septem accidit fractura duobus lateribz. Falsis vero accidit fractura a latere dorsi. Et quoniam extēmitas alia ē cartilago hypochondriorum fm quod sciuisti nō accidit ei attritio. Cognitio autem fracture costarū est facilis que nō ocultatur tactu. ppter illud qd sentis de asperitate et motu in nō suo loco et foras se auditur si auscultat crepitatio occulta.

C ponit caplm de fractura costaz. et duo facit. qz pmo pmitit. et ponit curā. ibi scdm. Qz si fuerit inclinatio dicit sic de pma parte: qd costis veris que sunt septe accidit fractura a duobz lateribus: costis falsis accidit fractura a latere dorsi. et qd extēmitas alia istarū costarū est cartilago. sicut sciuisti. nō accidit ei nisi attritio. Sed cognitio fracture costaz est facilis qd nō ocultat tactu: et foras se auscultat sentit crepitatio occulta. Deinde cū dicit.

C Qz si fuerit inclinatio coste ad iterioza: et significat eam accidētia pleuresis et est foras se cū ea spūit sanguinis tūc nō audet restanaratores curare ipsam cum extēsiōne ad extērioza propter defectū ingenij: quoniam illud est difficile absqz ventosis. et quoniam ex ventosis timetur qd aggreget materia plurima ad iteriozes locū et est in ea illud qd est de corruptione. Qz si expellis eas et nō plongas retēndem earum nō est malū. Verum quādoqz cibant infirmū cibis istatinis yalde: vt istetur venter eius et compimat istatio fracturam et ipellat eam ad extērioza. Et hoc quāvis sit de illis a quibus in quibzdam bozis nō est extēsiō: est tamē causa magna ad faciendū vt accidar apostema. Inqz quādam sapientiū. Qz vt cooperiat locus cuius lana infusa in oleo calido: et ponant puluilli in eo qd est iter costas donec repleat vt sit ligamentum quale quādo inuoluit fm rotunditatez: sicut narrauimus in pectore: deinde ponatur sicut ponit in habentibus pleuresim fm quāta tem conuenientie ossi. Et si oppreserit nos res vebemēs et os ponit velamen pūctura leden te. tūc opz vt findat cutis et discooperiat illud qd discooperitū est de costa: deinde ponat sub eo instrumentum qd pseruat siphac vt nō egrediatur siphac et icidantur cum facilitate ossa qd pungūt et extēre facias. Deinde si nō accidit apostema calidū aggregent fissure et medicent cūz vngūeto. Et si accidit ei apostema calidū cooperiat cum puluillis infusis in oleo: et cibetur infirmus et curet cum eo qd sedat a pa calidum et respuinet sup latus qd leue est sup ipm.

¶ Ponit curā: & dicit sic: q̄ si inclinatio costę fuerit ad ite-
riora: & significat talē inclinationē accidētē pleuresie: tūc
restauratores nō audēt curare ipsas p̄pter defectū inge-
ny: qm̄ talis curatio est difficilis absq̄ vetosis: & ex vento
sio timef q̄ aggreget m̄a plurima: & est timor ne aposte-
ma. Et si expellas istas vetosis sine curas: & nō retineas
eos nō est malū. Sed quida medicū q̄q̄ cibāt infirmū ci-
bis inflatis vt inflēt vter infirmū: & inflatio cōpūmat
fracturā ad exteriora: talis cura q̄uio sit de illis a ḡbns
nō sit excusatio est tū magna causa vt accidat apostema.
Et subdit q̄ qdā sapiētū dixit q̄ os vt loc⁹ fracturę coo-
periat q̄ lana isusa i oleo calido: & ponat puluillū in eo va-
cno qd̄ ē iter costas vt ligatura fiat cūlis sicut narrauim⁹
in pectore: deinde ponat ligamētū sicut ponit in patiēte
pleuresim fm̄ q̄ntitatē pueniētis. Et si res vebemēs. i. fra-
ctura vebemēs oppsit vocē & os pungi velamē punctu-
ra ledēt: tūc os vt scindat cutis & discipiat illud qd̄ vi-
scopū est de costa: deinde ponat sub costa istrumētū qd̄
peruat sup̄bac. Et incandat q̄ facilitate ossa que pūgent
& extire faciens. Deinde si nō accidit ap̄a calidū aggregen-
tur scissure: & medicen cū ynguēto. Et si accidit ap̄a cali-
dum coopiat q̄ puluillis infusus in oleo: & cibet infirm⁹:
& curet cū eo qd̄ sedat apostema calidū: & resupinet sup
illud lat⁹ qd̄ est leue infirmo.

¶ De eo qd̄ accidit spōdilitib⁹ de fractura. CAP. VIII.

¶ Aquit paulus. R̄osidit̄atib⁹ spōdili-
tum accidit q̄q̄q̄ attritio: sed fractura
parū accidit: & tunc nimis sup̄bac: &
nuche: & nucha ipsa: & cōicāt eis an-
babus nervi in nocumento: & sequit ea vtraq̄
mors si accidat illud spōdili colli. & p̄pter hoc
os vt p̄mittam⁹ sermonē & enūciem⁹ p̄ditionē
factā. Et si est pole vt p̄sumam⁹: & auferam⁹
os ledēs cū scissioe: tūc illud est. & si nō: os vt vi-
sistem⁹ eos cuz regimine qd̄ sedat ap̄ata cali-
da. Et si remanet aliqd̄ ex p̄tib⁹ eminentib⁹ spō-
dilis ex qua sit que noīant spine. Ithā illud qd̄
cadit velociter sub dies cū volum⁹ ei⁹ cōminu-
tionē: quoniam illud qd̄ cōninctū est mouet
& separatur a loco suo: tunc oportet vt auferat
illud scindendo cutem exterius: deinde aggre-
gatur cum sutura & administret in eo curatio
incarnatiua.

¶ Posito capitulo de fractura costarum: ponit capitul⁹
de fractura spōdiliū: & duo facit: quia p̄mo ponit curā
fracturę spōdiliū. secundo ponit curā quando fragit
os ab albutib⁹. secunda ibi. (Et frangitur os albutib⁹.)
Dicit sic de p̄ma parte. q̄ paulus dicit q̄ rotunditatib⁹
bus spōdiliū quādoq̄ accidit attritio: sed fractura pa-
rum accidit spōdilib⁹: tunc minūm sup̄bac & nucha:
& leduntur nervi: & adnēt mors. Et si accidit fractura
spōdilib⁹ colli: tunc oportet vt p̄sumamus: & p̄mit-
tam⁹ p̄ductionē infirmū. Et si est possibile vt aufera-
mus os ledens cum scissione: tunc illa est cura: & si nō
visistem⁹ infirmū cum eo qd̄ sedat apostema calidum.
Et subdit q̄ si remanet aliqd̄ ex p̄tib⁹ eminentib⁹ spō-
diliū: tunc equat⁹: & si est aliqd̄ cōminutū: tunc oportet vt
scindatur: & extrahatur os cōminutum. deinde aggre-
gatur scissura: & administretur curatio incarnatiua. deinde
cum dicit.

¶ Et si frangit⁹ os alkacil in inferiore pre alba-

tim: & alobofos: tūc itromittat digitus idex si-
nistre manus in anū: & equet os fractū cū eo
cū manu altera fm̄ qd̄ pole est. & si senferimus
os fractū iā separātū est: tūc oportebit iterū vt
auferat cū scissione sicut dixim⁹: deinde admini-
stretur ligamentum qd̄ cōuenit ano & curatio
conueniens ei.

¶ Ponit curas qm̄ frangit⁹ os anū: & dicit sic: q̄ qm̄ sgangit⁹
os alkacil. Los cristēs in partib⁹ inferiorib⁹ anū: tūc itro-
mittat digitus idex sinistre man⁹ in anū: & equet os fra-
ctū fm̄ qd̄ est pole. & si senferim⁹ os fractū iā separātū ē
tūc os iterū vt auferat cū scissione: deinde administret li-
gamentū qd̄ puenit & curatio pueniens.

¶ De fractura adiutorij.

CAP. IX.

¶ S adiutorij cū spargit⁹ fm̄ plurim⁹
nō declinat nisi ad exteriora: q̄re opz
vt tu facias illud qd̄ os fieri in rediti-
one fracture eius sicut est fm̄ qd̄ sci-
uisti: & tūc ipsas manu tua: & equa equatione
vltima: & liga eā cū ligamēto ascēdēte etiam
vsq̄ ad humerū: & stringe cū eo si est. p̄ria illi:
deinde ligamēto cōi f3 qd̄ sciuit⁹ etiā vsq̄ sub
cubito si fuerit fractura. p̄pinq̄ cubito: postea
liga ipsas ligamēto tertio ascēdēte ab inferio-
ri vsq̄ sup̄ius: & suspēde manu angulariter ne
multiplicet⁹ eius suspēso extendēdo: qm̄ ē ma-
lū: & meli⁹ qdem ē vt stringat adiutorij ad pec-
tus fm̄ angularitatē in cubito vt nō moueat⁹:
& p̄prie qm̄ fractura est. p̄pe cubitus.

¶ Ponit capitlū de fractura adiutorij. & diuidit in partes
tot quot ponit regulas de fractura adiutorij. partes erūt
notę legendo litterā. Dicit sic: de p̄ma parte. q̄ os adinto-
ry cū frangit⁹ fm̄ plurim⁹ nō declinat nisi ad exteriora:
q̄re os vt tu medicę facias redire fracturas. Et tange fra-
cturā: & equa eā manu tua equatiōe bona & vltima: & liga
eā cū ligamēto ascēdēte vsq̄ ad humerū: & stringe cū eo:
deinde liga alio ligamēto cōi vsq̄ ad cubitū: postea liga
ligamēto tertio ascēdēte ab inferio: ad sup̄ius: & suspē-
de manu angulr ad collū: & nē multū suspēdas extēden-
do: qm̄ est malū. Et melius qd̄ est vt adiutorij stringa-
tur ad pectus fm̄ angularitatē in cubito vt nō moueat⁹: &
p̄prie qm̄ fractura est. p̄pe cubitus. deinde cum dicit.

¶ Ergo pone sup̄ ligamēta: aut aquā & acetis:
aut aquā solā si fractura adhuc nō apostemat⁹
& fac ipsas ex lino cū? latitudo sit q̄timor digi-
torū non plus. Et si iā superuenit ei spaciū &
apostema est: tunc pone ipsas ex lana & ablue
ipsas in oleo si tibi possibile ē: & si nō fuerit ali-
quid phibens nō soluas vsq̄ ad septē: & qd̄ ē
post eos vsq̄ ad decēt: tūc solue & liga cū astel-
lis: & si defensio vocat⁹ te ad aliud: tūc solue in
tertio. & si est illud ad qd̄ inclinat Ithyp. qm̄ au-
fert nocumētā l3 nocet restauratiōi. Tern⁹
i qualitate ponēdi astellas: os vt sufficiat tibi il-
lud qd̄ tibi declarauimus in ca. suo & nō sepa-
res ab ea structurā ad mīr⁹ vsq̄ ad. fl. dies.

C Ponit secunda regula: dicit sicq tu debes ponere sup ligaturā aquā sup aut aliqd repugnans vt pbebeat apofstema: hoc si fractura nō adhuc apofstemat: t fac ligaturāz ex limo cuius latitudo sit q̄tuor digitos nō plus. Et si iāz supenit apofstema: tunc pone ligaturā ex lana ifusa in oleo calido: t si nō fuerit aliqd pbebas nō soluas ligaturā vsq ad septimū: qd est post septimū vsq ad decimū: tūc solue t liga cu3 stellis. Et subdit q̄ si defenso vocat te ad illud qd p̄cipit ypocriti vt ponant attelle aū decimū diē sup. lz necat restitutiōis in q̄litare ponēdi attellas: o3 vt sufficiat tibi illud quod declarauimus in capitulo suo. Et non separet stricturas vsq ad minus q̄ decem dies. Deinde cum dicit.

C Et quādo indiges f3 cōsuetudinē extensione uehemēti: t nō obedit tibi: t nō excusaris auxilio alicuius adiuuātis: t tūc fac sedere infirmū sup sedē subleuatā: t sit ad statū plus declinūs q̄ ad sedentē: t appodicef sup gradū scale: aut qd simile sit ex eis q̄ sciuisti in caplo dislocationis: t locus ille sit planus fact⁹: t molliciat⁹: t linit⁹. Deinde suspēde in numero eius aliqd graue extēdens ipsūz ad inferioza. cū ergo extēderis extēsiōne quēstia: tūc liga cu3 vitra forti sub fractura: t supra illā t fac dozmirē infirmū resupinū: t extēde illud qd ligasti vitra cum fortibus vitris vsq submis t ad superiora: in illo enim est sufficiētia.

C Ponit tertia regula: dicit sic q̄ q̄ tu medice indiges extēsiōne uehemēti vt restitues adiutorūz q̄re nō obedit tibi t nō excusaris auxilio alicui⁹ inuātis: ex tūc fac federe infirmū sup sedē subleuatā: t sit infirm⁹ plus declinūs ad statū pedib⁹ q̄ ad sedētē: t appodicef infirm⁹ sup gradū scale: aut sup aliqd qd sit fīle gradū scale: f3 quod dicit⁹ est in caplo dislocationis adiutorūz. Et ille locus sup quē ponit infirmus sit lenificatus t planus: Deinde extēde ad inferiora: t cū extēderis tūc qd t liga cū vitra forti: t fac dozmirē infirmū resupinū: t extēde illud qd ligasti cū vitra fortibus vsq ad sufficiētia. Deinde cu3 dicit.

C Et q̄ fractura est in medio adiutorūz pone ligamentū cu3 longitudine vna a duabus extremitatibus iuncture: t si fuerit p̄pinquior ad latius pone ligamentū uehemēti⁹ p̄pinquior ad lateris extremitati longinquē q̄ alij: t si fuerit scissura sola: tūc cura est curatio scissure. t stringatur super eas ligamentum.

C Ponit alia regula: dicit sicq q̄ fractura est in medio adiutorūz pone ligamentū lōgitudinis a duabus extremitatibus vitre. Et si fractura fuerit p̄pinquior ad lat⁹: tūc pone ligamentū magis p̄pinquū illi extremitati lōginquē q̄ alie extremitati. Et si fractura adiutorūz fuerit sola scissura: tūc curatio eius est curatio scissure: t stringat sup illāz scissurā lagamentū fīm qd est cōueniens.

C De fractura brachij.

CAP. X.

Accidit q̄qz vt frangant duo focilia simul: t q̄qz accidit vt frangat vni⁹ eoz⁹. t fractura focilis inferioris est uehemēti⁹: t turpi⁹: q̄ fractura focilis superioris: quoniam singulis fit fractura vni⁹ eoz⁹. t illud ideo quoniam focile inferius ē fra-

ctūz deficiēs: quare eius fractura est deterior: t quoniam est nudū carne: tūc est fractura turpi⁹: t iterū supius focile suscipit curationem t sufficit ei extēsiō parua: t nō sūt est inferi⁹ t p̄prie si frangantur simul.

C Posito caplo de fractura adiutorūz: ponit caplm de fractura brachij. t diuidit in p̄tes tot quot ponit cas⁹. siue regulas de fractura brachij partes patebit exponēdo lras. dicit sic de p̄ma p̄te: q̄qz accidit vt frangant duo focilia brachij. Et q̄qz accidit vt frangat vni⁹ duoz⁹ fociliū. Et fractura focilis inferioris est uehemēti⁹: t turpi⁹: q̄ fractura focilis superioris: q̄ fractura vni⁹ eoz⁹ fit singularis: t ideo est q̄ fractura focilis inferioris est fedior t turpi⁹: q̄ focile inferius ē brachiū est deficiēs. l sustentās brachij: qz est nudus carne. ideo eius fractura est turpi⁹. Et itez q̄ focile supius suscipit curationē: t sufficit ei ad restaurandūz extēsiō parua: t nō similiter est inferius. l focile. Deinde cum dicit.

C Et oportet vt sustentet apud extēsiōne adiutorūz sup albol: t est rapid vole: t cognoscitur strictura ligamētū: qm si accidit ex ea in digito apofstema paruu⁹: aut dolo paruu⁹: tūc ligamētū est equalē: t si nō est tūc est molle: q̄ si est plurimū supfus⁹: tūc est uehemēti⁹: t oportet vt molliciet⁹. Positio autē astellariū nō est ex illis que occultent tibi: sed o3 vt nō consequant cū longitudine sua volā t radices digitorū: imo abbenient ab hoc parūper: nisi necessariū faciat illud p̄pinquitas fracturę istenre rascete tali. Ternz tūc iterū oportet vt nō restat albaragi digitorūz.

C Ponit secunda regula: dicit sic: q̄ q̄ restituit focile o3 vt sustentet sup radice vole: t cognoscit fractura ligamentū: qm si ppter ligaturā accidit in digito apa paruu⁹: aut dolo paruu⁹: tūc ligamētū nō est equalē: t si nō: tūc ligamētū est molle. Et si ligamētū est multū strictū o3 vt molliciet⁹. Sed positio astellaz nō est ex illis que occultent tibi. f3 o3 vt attelle nō consequant cū longitudine sua volas t digitos: imo abbenient attelle nisi p̄pinquitas fracturę sit cōsequens rascetam: t tūc iterūz non oportet vt attelle cōsequant alboragi digitorum. l extremitates digitorum. Deinde cū dicit.

C Et cu3 restituit t ligat o3 vt suspendat ad collū fīm figurā angularē: t o3 vt sit suspensio eius p̄prie si est eius fractura ad inferiora cum pāno cuius latitudo capiat lōgitudinē brachij totius: qm si fuerit obuiario suspensio ppe fracturā t reliquū eius separatū a sustentatiōe accidet totius fūtas pculdubio t declinatio super illud qd facit ipsaz sicut volā: imo o3 vt sit vola: t plurimū brachij in suspensio.

C Ponit tertia regula: dicit sicq cu3 brachiū restauratur t ligat oportet vt suspendatur ad collūz fīm figuram angularē. Et o3 vt sit suspensio brachij cū pāno cui⁹ latitudo capiat totū brachiū: qm si brachiū nō fuerit equalē spēsūz: tūc efficit totūz: t sic o3 vt vola: t plurimū brachij sit in suspensio: t hoc q̄ fractura brachij fuerit versus partes inferiores. Deinde cū dicit.

C Et vero si fractura fuerit ad superiora opoz

Tractatus .III.

rebit vt suspensio fit ita vt videat fractura: ⁊ eleuet duas extremitates ex latere vole: ⁊ ex latere cubiti. Qd si separatur qd est inter illud erit adiuvans ipsum ad equatione figure: ⁊ sit suspensorius pānus lenis: ⁊ sit suspensio taliter ne vilo modo sit possibile moveri: ⁊ vt nō dilaret ipsuz dilatatione laboriosa. Et foras se accidit brachio vt restaret in latitudine circiter viginri ⁊ octo dies.

¶ Ponit alia regula: ⁊ dicit sic: qd si fractura fuerit ad superiora: tē oportebit vt suspensio fit ita vt fractura videat ⁊ eleuet duas extremitates ex pte vole ⁊ cubiti: fiat bona equatio figure: ⁊ pānus sit suspensorius ei: ⁊ sit taliter suspensio ne vilo mō sit possibile moveri: ⁊ brachius foras se restantur vsq ad .xxvij. dies.

¶ De fractura rascete.

CAP. XI.

 Sibus istis parum accidit fractura: quoniam ipsa sit dura valde. Et quādo aduenit eis causa aliqua remouet ea a locis suis ⁊ non frangit ipsa: quare sunt vltima ad curationem: quēadmodū digitus in dislocatione.

¶ Ponit capitulū de fractura rascete: ⁊ dicit sic: qd ossibus rascete parū accidit fractura: quoniam ipsa ossa sunt dura valde: quādo aduenit eis causa aliqua remouet ista ossa a locis suis: ⁊ nō frangit ea. quare sunt vltima ad curationem: quēadmodū digitus in dislocatione.

¶ De fractura ossium digitorum.

CAP. XII.

 Sitis iterum parum accidit fractura: imo accidit separatio. Bixerunt qui dant. Si accidit eis fractura oportet vt sedeat infirmus super sedes eleuata: ⁊ precipiatur ei vt ponat volas super sedem equalem: ⁊ extendat ossa fracta minister ⁊ equet ea medicus cum pollice ⁊ indice. Qd si pollex fuerit inclinatus ad inferiora: tūc oportebit administrare ligamētū desuper ⁊ foras se accidit apostema calidū. Et ad locuz molificationis bonuz ossiuz aggregatur superfluitas plurima: ⁊ coagulat velociter: quare stringitur. ⁊ si accidit fractura sulemi: aut digito si est pollex oportet vt ligetur ligamento pprio ei: ⁊ vt ligetur iterum cuz vola vt firmetur: ⁊ non moueatur. Et si accidit fractura alicui reliquorū digitorū si fuerit index aut auricularis: tūc liget cuz illo qui appropinquet ei. Et si est de digitis medijs: tūc ligetur cum illo qui est ex latere eius: aut ligetur omnes fm cōtinitatem ad inuicem: quoniam est melius. Firmantur enī ⁊ non mouent: ⁊ sunt tūc quasi ligati sunt cum affellis. ossa fracta.

¶ Ponit capitulū de fractura ossiū digitorū: ⁊ dicit sic: qd ossiū digitorū iterū parū accidit fractura: imo accidit eis separatio. Et quidā dixerūt si istis ossibus accidit fractura: ⁊ vt sedeat infirmus super sedē equalem: ⁊ minister extendat ossa fracta: ⁊ medicus equet. Et si pollex fuerit in-

De fracturis

i 46

clinatus ad inferiora: tūc oportebit administrare ligamētū desuper. Et quādo accidit apostema calidū. qre curet curia eius. Et si pollicis accidit fractura tē os vt liget ligamētū pprio: vt liget iterū cū vola: ⁊ firmet: ⁊ nō moueat. Et si fractura accidit alicui alteri digito: tūc liget digito: cū alio: aut cū oibz alijs ⁊ cōtinitatem: quoniam est melius et firman melius: ⁊ nō mouent: ⁊ sic tūc qd erit ligati cuz affellis: ita sunt firmi.

¶ De fractura ossis anche.

CAP. XIII.

S anche quādoqz frangit: sed raro cūm dispositiōe fortitudinis sue: ⁊ accidit illud ei ⁊ ossis semitā cōmunitiōnis extremitatū. ⁊ quādoqz fundit in longitudine: ⁊ quādoqz impellit inus ad vē trem: ⁊ accidit post istas dispositiones iterū ex dolore ⁊ punctura ⁊ supore curis: ⁊ core primum ei qd accidit adurozio ex fractura humeri. ⁊ quādo frangitur os latus qd est supra alobos: aut funditur vt ligna laceri ei: sit res difficilis in rectificatione eius: quare sit vna duarū anchorarū declinās ad diminutionē.

¶ Posito capitulo de fractura ossiū digitorū. ponit capitulum de fractura ossis lani anche. Et nota qd os anche pōt considerari dupl. vno mō p osse qd intrat in pisce. altero p pisce ipsa: quoz vnūqz potest frangi: diuidit istud capitulū in duas ptes: pmo pmitit. ⁊ ponit cura. ibi ⁊. (Et cura eius est. dicit sic de pma pte: os anche qd frangitur: sed raro ppter dispōnē firmitudinis sue: ⁊ accidit fractura ossi fm semitā fm quā extremitates cōmunitur. i. cōfrangunt. Et quādoqz istud os scindit in latitudine. Et quādoqz pellit istud os intus ad vē tres: post istas dispositiōes accidit punctura. Et primum ei qd accidit ad intorio ex fractura humeri accidit core. Et subdit qd qd frangit os latus qd est sup anchoras. i. os qd intrat in pisce: aut scindunt laceri: tūc sit res difficilis in rectificatione: sic vna duarū anchorarū efficit pua. Deinde cū dicit.

¶ Et cura eius est vt iaceat infirmus ⁊ incipiant duo homines fortes extendere duas coras eius. i. quisqz eorum extendat coram: ⁊ iam ante tēmerimus manus eius vt non festinet ad expellendus illuz qui extendit coram eius: ⁊ incipiat duo restauratores compingere anchā eius cuz vebemētia ⁊ fortitudine donec equeatur. Deinde preparant sup eaz emplastrum. postea resupinet super aliquid qd sit sicut glomer ex pāno aut ei simile ex illis que habent duriciē. Et hoc qd est. primum ei cuz quo curatur spatula iterū: ⁊ quādo frangit ex latere anche: tūc cura eius est cura humeri: ⁊ oportet vt administretur humectatio super ligamētū: ⁊ equeatur puluilli sicut oportet ⁊ est necesse vt sit sūstentatio super locū planus.

¶ Ponit curam: ⁊ dicit sic: cura istius fracture est vt infirmus iaceat: ⁊ duo homines fortes incipiant extendere coras infirmū vt vnūqzqz extendat coras suaz: ⁊ alius teneat manus infirmū: vt ille qui extendit coras nō possit trahere infirmū: ⁊ restauratores incipiant compingere anchoras cū vebemētia ⁊ fortitudine donec equeatur: deinde ponatur super coram emplastrū: ⁊ resupinet patiens sup

glomerare qđ habeat puricie: et hoc est p̄mū ei cuius quo enatur spatula. Et qđ corā frangit ex latere anche: tūc cura est cura dumeri. Et o3 vt sup ligamētū administrē bu mectatio: puluilli equentur fm qđ os: et os oportet vt sustentetur super locum plantum.

De fractura core.

CAP. XIII.

Am corā frangit necessaria est eptēsis uehemēs: deinde equeitur fm for maz naturalē que est ci: et est gibbositas siluestris partes eius et concantitas pauca in eius domestico fm ambulationē forme que est ei in sanitate: et obseruent in dispositione fracture mediū eius aut extremitatis eius superiora et inferiora dispositionis qđ decē sunt in ea. adiutorij: et sit strictura ad superiora conseruans et retinens.

Donit cura de fractura core: vniūdit in ptea tot quot ponit regulas de fractura core. ptes patebūt exponēdo literā. dicit sic de pma pte qđ corā frangit est necessarius vt uehemētē extēdat: deinde equet f3 formā nālē qđ forma nālīs core est vt sit gibbosa pte siluestri: et sit pama a parte domestica f3 qđ est in sanitate. Et obseruet in dispositione fracture qđ pars core est fracta fm qđ dicitur est in. c. adiutorij. Et fractura versus partes inferiores sit cōseruans et retinens. Deinde eius dicit.

Dixerūt: qñ frangit cōuertit ad loca anteriora et ad exteriora: et illd iō est. qñ ipsa ē lata ab hac parte p naturā: et equeitur manibus et ligamentis: et speciebus extensionis que sunt fm eq̄litatez: aut cuius strictura vniūis duarū ligaturarū supra fracturā in medio. Si autē fractura fuerit inclinata a medio: et fuerit ppinqua capiti core: tūc sumas ligamētū: et inuoluas i medio eius lana vt nō incidat carnes: et ponatur mediū eius super pectinē: et ascēdant extremitates eius ad parē capitis: et dentur ministro vt retineat eas ad inferiora: et si fractura fuerit i eo qđ seq̄ genu: tūc nō ponem⁹ ligamētū in superiori parte fracture: et elenabim⁹ extremitates eius ad illud qui extēdat eas ad superiora. et teneat genu cū ligamēto inuoluens ipsūz desup: et equet mēbrū istud infirmo lacēte super faciē suā: et crure eius extenso.

Donit scđaz regulā dicit sic: qđā dixerunt qñ corā frangit puerit a loco inferiori ad exteriora: et equet fractura manib⁹ et ligamētis et speciebus extensionis f3 equalitate frigidō ligaturā sup mediū fracture. Et si fractura fuerit ppe caput core: tūc soluas ligamētū: in medio core inuoluas lana: vt nō incidat carnes. Et ponas mediū ligamenti sup pectines ligādo versus ptes superiores et inferiores: et si fuerit fractura in eo qđ seq̄ genu: tūc ligamētū pcedat versus ptes superiores et inferiores plus: et equet mēbrū istud infirmo lacēte super faciē suā: et crure eius extenso. Deinde cum dicit.

Et si fuerint ossa pungentia: tunc o3 vt equetur sicut dixim⁹ multoties et que ex eis eleuantur capiatur. Regimē vero sit fm qđ diximus in curatioe adiutorij: et os qđ core stringitur.

in quinquaginta noctibus.

Donit tertiā regulā: dicit sic: si aliqđ ossa fuerint pūgētia: tūc equent f3 qđ dixim⁹ multoties. et ossa qđ eleuantur cooperiant: et regimē sit f3 qđ dixim⁹ in curatioe adiutorij. os core stringit in quinquaginta diebus. Deinde cu dicit.

Et ego enūciabo qñ oportet vt sit finis ei⁹ postqđ aggregat curatio cruris. Et oportet vt ponat inter duas copas tunc pila de ligno et similibus seruās eā ad formāz fm quā equata est: et restauret restauratione cognita f3 qđ intelligitur ppter illud qđ accidit de apostemate et p̄uritū. Et quādo accidit super corā. naz est apostema forte: et est ex eis que festinant ad corāz: tūc oportet vt p̄prie pueniat ad soluedū vt respiret: et extēdat apostema: et tu qđez iā sciūsti embocacas p̄prias. Tertiū cangnalib⁹ et albarauach: et sunt tabule magne in quibus est parū cōcūitatis: vt decēter componantur super immolationes: et capiat longitudinē pedis: qñ si bēuānt et non restaurent super crus: et abscondunt infra illud vtilitas: et nō est vtilitas quesita. et si plongan⁹ erit infirmus ex eis in labore: et si ipse abbenient⁹ nō erit ex p̄p̄s laboris: et vtilitas elōgatiois earū ē vt p̄beāt iterum partes sanā pedis moueri cui⁹ fuerit motus illius quantitatis nociuus fracture. et p̄prie in dispositione domiratiois et sōni: et necessitas horūz instrumentōz non est nisi in fractura magna valde: et nō est possibile cū hoc vti eis: nisi anteqđ apostemēt: qñ apostema nō tolerat huiusmodi. Et ad vltimū est grauitas et malitia et labor: et oportet vt fugiat ab eis duz exceptio p̄senerat cū ingenijs alijs. Si tūc autē restaure corē oportet vt sit fm qđ fuit cōsuetudo eius in sanitate de assiduatione cōstrictionis et dilataratiois: et illud qđ est magis vincens est dilataratio. et scias qđ ille cuius corā et ancha sunt fracte parū dentidat a claudicatione: et qñ abscondunt frustra lacertoz eius mandas p̄p̄: deinde minuitur secundo.

Donit aliā regulā: dicit sic: qđ ego enūciabo qñ o3 vt sit finis curio qđ aggregat curatio ei⁹: qñ o3 vt ponat inter duas copas pila retinēs corā restauratā fm figurā: f3 quā equata est: et restauret corā restauratioe cognita fm qđ intelligit de apate et p̄uritū. Et qñ super corāz accidit apostema forte: tūc o3 vt festine veniat ad soluedū ligamentū: vt respiret: et apā capiat locū. Et tu qđez iā sciūsti embocacas p̄pas apati. Si tabule que ponunt ad restaurandū o3 vt decēter pponant vt nō sint maiores qđ os. Et nō est post vti istis tabulis nisi anteqđ locus aper: qñ apostema nō tolerat bec: et o3 inceptio apatis p̄senerat fingatur ab istis tabulis: et cura cu ingenijs alijs: sed finis corā restaure o3 qđ sit fm qđ est cōsuetudo core in sanitate. Et scias qđ ille cuius corā et ancha est fracta parū dentidat a claudicatione. Et qñ frustra lacertoz core sciūdatur natura mādāt mās ad mēbrū: deinde mā minuit.

De fractura rotule poplitis.

CAP.

XV.

Rotula parum frangitur et si plurimus conteritur. Et cognoscitur illud quod accidit cum tactu et asperitate: et cum vacuitate que intelligitur cum tactu et auditur aure. Et oportet in curatione eius ut extendatur crus: deinde intronmittatur rotula in locum suum. et si separata fuerit aggreget prius: deinde intronmittatur.

¶ Ponit curam de fractura rotule. et dicit sic: q. rotula parum frangit et si plurimum dicitur et cognoscitur hoc tactu et auditu et in curatione eius opus ut extendatur crus. deinde intronmittat rotula ad locum suum. et si rotula fuerit separata prius aggregetur. deinde intronmittat.

De fractura cruris.

CAP.

XVI.

Clando frangitur os paruum cruris est saluus q. si frangat os magnum. et quando frangitur arundo parua superius est scilicet anterior ad exteriora et ante et est ambulatorio cum hoc possibilis. et si frangitur arundo magna inferior declinat crus ad exteriora: et quando frangitur viresq. arundines sunt: tunc est deterius: et tunc quidam accidit cruri inclinatio ad oes partes. Et scias q. curatio fracture cruris est si consideracionem curationis adiutorij: et in eius similitudine: et non est dispositio cruris in tortuositate que accidit figure sue naturalis: sicut dispositio adiutorij: imo est rectum: quare opus ut sit extensus eius ad hoc ut redeat ad rectitudinem.

¶ Ponit curam de fractura cruris parui. et dicit sic: q. quando os paruum cruris frangit est saluus q. si frangat os magnum. et si arundo parua superior frangitur: declinatio ossis est ad exteriora et ante. et est morus cum hoc possit. Et si arundo magna frangit: declinat crus ad exteriora. et quoniam viresq. arundines frangunt: tunc est deterius. et tunc quidem crus inclinatur ad omnes partes. Et scias q. crus curat si frangatur sicut adiutorium: sed dispositio figura cruris est recta et dispositio adiutorij est tortuosa: et sic opus ut crus extendatur ad rectitudinem.

De fractura calcanei.

CAP.

XVII.

Alcaneus est excusatus a fractura propter duritiem suam et per circumdacionem defensionum: et plurimum eius quod accidit ei non est nisi dislocatio et iam dictum est de ea.

¶ Ponit curam de fractura calcanei. et dicit sic: q. calcaneus non frangitur propter duritiem suam: propter defensionem eius plurimum quod accidit calcaneo non est nisi dislocatio. Et iam dictum est de ea. si dislocacione calcanei.

De fractura tali.

CAP.

XVIII.

Fractura tali est parua et eius curatio est difficilis. et plurimum quidem frangitur cum cadit homo ex loco lato: quoniam conteritur superius pedis. et fortasse accidit cum eo attritio ossis cum cursu sanguinis ad ventres qui coagulantur in eis: et quando perducit ad egritudines magnas ex febre et permissione romis ex tremore et spasmus pedis. Cum ergo accidit in eo apostema congelatus quod non apparet et non egreditur et apparet iam tenebrositas que non fuit est signum malus significans q. est in via putrefactionis. Si autem est apostema apparet impellens manus: tunc est melius et fortasse sit facilis eius eruptio. et quando talis restauratur de ambulatione est dolorosa super ipsum. et quando non restauratur talis si q. os destruit inuamentum.

¶ Ponit caput de fractura caulle pedis. et dicit sic: q. fractura tali. i. caulle pedis est parua: curatio eius est difficilis. Et plurimum quidem frangitur. et talis cum cadit homo ex loco alto: quoniam pars superior pedis conuertitur. Et fortasse cum isto casu accidit attritio ossis cum cursu sanguinis ad venas qui sanguis coagulat in venis: perducit quodammodo ad magnas egritudines ut ad febrem et permissionem mentis et similia. Et subdit q. cum accidit apostema congelatum: apparet tenebrositas in membro. tunc est signum significans q. membrum est in via putrefactionis. si autem est apostema apparet: tunc est melius. Et fortasse eruptio istius apostematis sit facilis. Et cum talis restauratur secundum q. oportet tunc inuamentum ambulationis destruitur.

De fractura digitorum pedis.

CAP.

XIX.

Gratio eorum in fractura et dislocacione est curatio digitorum manus. Et quandoq. restaurator equat eos pede suo calcando eos cum eo.

¶ Ponit curam et dislocacionem digitorum pedis. et dicit sic: q. curatio istorum digitorum in fractura et dislocacione est curatio digitorum manus. Et quoniam restaurator equat istos digitos pede suo. et sic equat et.

¶ Benetius florentini super tractatu tertium. ante sen quartum canonis Aulicene de fracturis expositio explicat.

C Incipit tractatus Dni de ponderib⁹ & mensuris. Et primo de incipientibus a littera A.

Distinctio mensurarū & ponderis
diversificat fm Añic. &
serapione dupl. ymo modo rōne diversarū
pronunciārū & locorū. scdo modo ra
tione rerūz dñerārū que mensurant: vt
kist apud romanos. i. grecos: & apud itali
cos vel egyptiacos.

Aben vel alben mellis fm Serapionem est pōdus duaz
eminarū. i. italicarū que sunt duz libz. & s. vñcie.

Aben olei vel alben est pōdus emine. i. & s. que sunt libz. ij.
fm Serapionem.

Adunef vel acunefum fia serapionem est pōdus. xviij. s.

Acleri vel acliteros est mēsurā. & iij. fm. A. in cap. de liqui
nantia: vbi dicit vini dñcis acleri. iij.

Accetabulū est qñra ps emine fm Fidoz vel. xij. s.

Accetabulum est mensura vt testa oni.

Alcoatus est coarsa. vide infra.

Acanthus fm. A. est pōdus. & i. s. vel alcanus.

Acunefi vel acunefi mellis fm alferi est. & iij. & quarta &
octana. & aur. xviij.

Acunefi vini ē & iij. & grana. xij. S. olei ē darkimie. xvi.
vel aur. xvi. Sed fm. A. & serapionem solum est pondus
xviij. aur.

Adarchimi fm Serapione ē est pondus. vi. obolozum. Et
sunt. lxxij. grana ozdei.

Adurib fm ferapionem vel adozat est pondus libz. iij. vel
alozat secundum. A.

Aefimelum fm ferapione ē est pōdus. xviij. s.

Alchi fm ferapione ē. A. est pōdus. & iij.

Albermine vel albermies f3 fapionem ē pōdus. xvi. sext.

Aldegnarid vel dangnarid fm. A. est pōdus. iij. s.

Aldozach fm. A. in qñto cap. de ponderibus est libz. iij. Et
est aliud adozat.

Alemint vel baemeni f3. A. est sepl. v. & z. xx. & aur. iij. qui
sunt grana. xxyvi. Et qñ illa mēsurā bene capio nō potest.

dicat qdaz qñ est. vi. sextary que fm. A. possunt facere. &
xxxiij. vel. & s. xxx. & s. vel aur. ij.

Almanicchi vel almannicchi est. & i. & s. & idē qd supza.

Amilus fm aliquos est pōdus. xxyx. granor. ozdei.

Anolofat vñ anulustat idē qñ obolus. i. pōdus. xij. granor.

Anulustat vt colligitur ab. A. ca. de agarico dicēte. Dosis
eius annulustat. iij. Et ferapio qui ponit ei⁹ dosim. & iij. & sic
colligitur qñ tres anulustat sunt. & iij. & hoc in medicinis: f3
in vino oleo & melle esset plus.

Aluslef olei f3 alferi est pōdus darkimie. xvi. vel aur. xvi.

vel. & iij. vini fm eūdes ē. & iij. & quarta darchimie qd est
& iij. & i. gra. y. & s. Mellis ē pōdus. & iij. & quarta & octa
ua. & i. siue. xviij. aur. g. sunt. xxy. s.

Alfatis vel affatis fm. A. ē pōdus. ij. sext. qui fm. iijm sunt
& xij. & oñcie. iij. vel in sūma. & i. & s. & gra. ozdei. xxy. Et
fm ferapione est etiā sext. y.

Alfasciatati magna fm. A. & parua est littera falsa. Sed f3
serapionis est mellis qñ dixit affa daffati vñ affa dafa ma
gna ē sumenet. xiiij. que sunt. & v. & grana. xxyvi. pna ē se
pte sumenet. & s. y. & s. & grana. xviij. Et mellis secundū
rationem sumenet.

Alfasciatati fm. A. est pōdus. vi. sext. & i. & s. Et f3 serapione
& iij. xij. & s. idem est.

Ariat fm. A. est pōdus. & iij. x.

Afadaffati vel asfadafa fm ferapione ē dñci est.

A sanguinum fm nicholaum & communēs opñionem est
pondus. & i. & s.

Auellana fm. A. est darkimie. i. vel aur. i. qd est. & i. s. Et f3
serapione ē dar. & i. s. i. licet auellana f3 qui. sit. & i. & s. vel

aur. i. Et idco itelligendū qñ auellana sicut & aure⁹ in ma
dicinis pcpue magne virtutis est solus. & i. Et quādoq;
minus qñ. & i. vt infra dictum est.

Aureus fm nicholaū est. & i. & s. & fm ferapione ē. A. similis
Sed in medicinis magne virtutis fm eos aureus ē mi
nus qñ. s. vel quātum. & i. A. de cura dñcis dicit de pil
lulis fulurpus. si sit debilis vel aureus vñ. & i. si sit fortis
des. & i. Aliis itē dicit qñ f3 est corrupta. f3 fm ferapione
aureus in medicinis ē. & i. vel minus. Et similiter auella
na in medicinis foribus.

Aureum fm ferapionem ē aureus.

Auruli est pōdus granorum ozdei. x.

Auguri fm nicholaū & aliquos ē. & i. x. & fm ferapionem est
aur. sed fm Fidozum ē mensura. lxxij. sext.

Ampbozayt ē mēsurā rei liquide ē continens quadratum
pedū: sed rei sicce est mod. iij. fm italicos. & c.

Riola ē pondus quatuor. & i. ideo in cap. de
regimine aque & vini vbi. A. in f3a f3a dixit
fiellas alia trālatio bz briellas. ideo debet
poni tale pondus.

B amos bebaice est mēsurā quiquaginta sex
tariorum secundum Fidozum.

Bifmics vel cassacius ē pōdus. & i. x. & secundū
aliquos. & i. x. vel fm aliqñ ē mēsurā cheul
cati. infra in k.

Cadus fm ferapionem est yas pñmens. & i. ij.

Ciatius fm Fidozum ē. & i. x. & est mēsurā.

Ciatius fm quandam glōsam in lib. A. de collirio experto:
vbi ponit mellis elatos. vi. & exponit. & i. x. & sic ciatius ē
videtur. & i. & s. S3 possit dici qñ ciatius magnus est. & i. ij.
& parus. & i. & s.

Cisenini fm quosdam est lib. iij.

Coatus fm ferapionem ē pondus. & i. & s.

Cobarns vel coarns olei fm Almansore est darchimie. i. z.
que sunt aur. iij. vel. & s. xviij. vel fm ferapionem. xij. dar
chimie sunt. lxxij. oboli que sunt. & s. & grana. lxxdiz
ē tamen fm almansore qñ sunt. & i. & s. & i. & s.

Cobarns vini ē. & i. & s. i. medrete darchimie. & s. & s. que sunt. & i.
& s. & i. & quarta vñius.

Coclear mellis fm ferapionem ca. de abozu. & i. A. in fine
gnri ē. iij. aur. vel. & s. vi. S3 coclear medicie ē aur. i. & s. & i.

Coclear fm Fidozum ē minima mēsurā: & ē tertia pars
cotille vel. & s. vel silique. ij.

Coe est pondus lib. ij.

Congullā ē mēsurā continens. & i. & s. & s.

Congui ē nomen mēsure liquidorum: & est sext. vi. & sepe
tarius est lib. ij.

Chons olei secundū almansorem ē pondus lib. viij. mel
tis lib. xxiij. & s. vini lib. x.

Conos interdū pro ciato ponitur: & ē. & i. & s.

Carinet nomē pōderis fm. A. est. vi. kirat infra in kerner.

Carben olei secundum Almansores est. & i. x. vini. & i. x. mel
lis. & i. x. & s.

Cozus ē mēsurā. xxy. modioz que bebaice cora dicitur.

Cotilla vel cotillū fm ferapione vel. A. ē pondus. & i. x.

Cotolla secundum Fidozum est ciati. vi. & ciatus secundū
eum est. & i. x. Sed cotolla vel est mēsurā secundum Fido
zum ē emina que est lib. i.

Cina fm aliquos ē pondus. & i. ij.

Cbinari fm aliquos putatur aciatibulū pondus vt supza.

Caculus secundum Fidozum est minimum pondus. i. y.
grana lentis: vel quarta pars oboli.

Ceratus est medietas oboli vel siliqua. i. & s. siue quatuor
grana lentis.

Cadus greca mēsurā est mēsurā trium ymarum secundum
Fidozum.

Denic secundum. *A.* et serapionez est pōdus. i. kl rat vel. viij. granorum: vel secundū aliquos est pondus octaua partis. 3.

Dar. secundus. *A.* et serapionez est pondus. 3. i. et auellana fm serapionez et. 3. i. 5.

Danguarech est pondus. 3. iij. supra in alanguarich: s. de gnaricha fm diuisiones almasois dicit qdā ē lib. iij.

Darchini fm serapionez et. *A.* est pondus aur. i. vel. 3. i. 2. 5. S. adarchimi ē pondus. vi. obolozū supra in darchimi.

Darchimie vel darchimet. vi. obolozū et obolus est kirat. iij. et kirat ē. iij. et sic. vi. oboli sunt. lxxij. grana ordei.

Daurach secundum. *A.* in gnto videtur esse lib. i. sed dicitur est aliud vi infra.

Derat fm aliquos ē pondus. lxxij. granorum ordei.

Denarius fm aliquos ē pondus. viij. granotuz frumenti. Dotatib italium est pondus. 120. 3.

Dragma ē. iij. pars vncie secundum antiquos: sed secundū modernos est octaua pars. 3. vel pondus secundum aliquos. viij. denariozū et. 5. Sed secundum *Isidorum* est viij. pars. 3. tribus *astana*. 3. vel. xviij. filigs. vt. lxxvij. grana lentis: et est fm est pondus denary argenti: et est fm aliquos. lxxij. q. diueritas forte puenit q. diueritate ponderis ordei vel frumentinam forte plus ponderant. lxx. grana frumenti q. ordei: et plus ponderat frumentum et ordeum in vna regione et vna parte q. in alia. et ideo forte per grana non potest haberi ita pccle quantitas ponderū sicut credere. et ideo forte nō bene opinatus ē magister guilelmus placentinus. potest autē error colligi per siliquas et grana lentis.

Duella secundum *Isidorum* est due sextulle: vel 3^a pars. 3. vel. lxxvij. siliquarum.

Dureth seu durgina secundum serapionez ca^a. de syro pumiri ē mensura lib. lxx.

Durik vel duruch ital. secundum serapionez et. *A.* est pondus. 120. 3.

Denarius argenti secundum *Isidorum* est. 3. i. siue octaua pars. 3. sed secundum magistros bononienses est pondus viij. granorum frumenti: et cōcordant cū *Isidoro* si. 3. et lxxij. grana frumenti vel ordei. *Mina* secundum *Isidorum* est lib. i. quia est medietas septary qd secundū ipsos est lib. ij. sed secundum *A.* emina est sext. xl. et lib. i. ē sext. xxx. Et sext. est. 3. vi. Et dancij. aut aur. iij. et sic videtur q. emina sit lib. ij. Et credo q. littera. *A.* sit corrupta: s. secundum finonima mundini emina est medietas sext. continet autem ciaros. iij. qui sunt. xij. 3. et 5. Uel secundū *Isidorum* solum sunt. xij. 3. et 5. q. sic mina ē alibi pondus lib. ij.

Mision grece est. 3. 5.

Erub mellis secundum *Auicennā* est pondus lib. i. et 5.

Aba greca secundum serapionez et. *A.* ē sume ne. ij. et oboli. ij. qui sunt in summa. lxxij. grana: vel. 3. i. xij. grana. Et secundū aliquos 3. i. et viij. grana.

Faba alexandrina secundum serapionez est sumene. iij. et oboli. iij. qui sunt. i. os. grana: vt. 3. i. 2. 5. et xij. grana.

Faba egiptiaca secundum. *A.* et serapionez sunt sumene. iij. et oboli. iij. qui sunt. 3. iij. et grana. xxiij.

Faba basaria vel melius asiria.

Oma secundū *A.* est pondus 4^a partis. 3. vt qd ad duo dauic. et est. xvj. grana vjs ad. xvi. grana secundum finonima est 4^a. 3. et 5. et cre do q. sit falsum.

Gomos scdm *Isidorum* est mensura. v. sext. q sunt. x. lib. secundum ipsum.

Gomos secundum ipsum est mensura. xv. modiorū. Sed apud alios vbi dicit. v. sext. vel paulomin⁹. et sic videtur idem q. homos.

Grana frumenti octo sunt pondus vnus denary fm magistros.

Armech vel karne secundum serapionez est quarta pars. 3. vel grana. xvi.

Acius secundum quandam glossam est pōdus iij. 5.

Ioben secundum. *A.* est pondus. 120. 3. quia ē arlat romana.

Arat vel kirat vel karatos secundum almanfozem et *Auicennam* est pondus quatuor granorū ordei.

Karne vel barmech secundum serapionez ē 4^a pars. 3. i. vel dauich. ij. vel grana. vi.

Karmet vel kermet est pōdus. vi. kirat que sunt. xxiij. grana ordei.

Kerliati vel kelati secundum *Auicē*. 5^a. casī. capto de diaquilon est pondus. 3. iij.

Kelati est pōdus. 3. i. et 5. sed fm alios solum. i. et 5.

Kemarsi alexadrina ē pōdus. iij. obol. vi. xxiij. granorū

Kife in feceris *Saleni* fm quosdā est pondus lib. xxiij.

Kife vel kile secundum alios est mensura continens vini lib. i. et melius.

Kil secundum serapionez et. *A.* apud grecos vel romanos est pondus. 3. xx. sed secundum serapionez in 7^a. in etuario de citony. kil romanum est. xviij. 3. sed in fine libri est. 3. xx.

Kil italicum secundum *Rasim* et serapionez et. *A.* est lib. i. et 5. vel. 3. xviij.

Kil mellis fm serapionez ē lib. ij. et 5.

Kil olei secundū alseir. ē pondus. xviij. lib. vini. lxxx. lib. mellis. i. os. lib.

Koati secundum serapionez est pondus idem qd ciatus. et est. 3. iij. 5. magnus.

Lbra fm *Isidorum* et secundum omnes ē pondus. xij. 3. quia tot sunt mensure anni. Et quia secundum ipsum 3. est. viij. 3. libra est. 96. 3. Et quia 3. est pondus. lxx. granorum. libra erit pōdus. 57. 60. granorū. sed si. 3. sit. lxx. grana. libra erit. 61. 4. grana. Sed si. 3. esset. iij. 3. secundum *Tlico*. tūc libra erit. i. os. 3. vel. 64. 60. grana.

Mestron magnum secundum. *A.* est pondus. 3. iij. parū est darkimie. vi. que sunt. 3. viij. et grana. xij. vel parū est aur. vi. que sunt. 3. i. vel nouem vel solum. 3. i. et mellis. Nam secundū *Isidorum* aur. est 6^a pars. 3. i. et sic aur. vi. sunt 3. i. vel. xxiij. 3.

Mestron magnum olei secundum almanfozem est. 3. iij. et vini. 3. ij. et gormie. viij. que sunt. 3. iij. et 3. ij. q. gormia est quarta vnus. 3. et mellis. 3. iij. et 5. et sic videt q. mestron sit aliud a mestum: vel littere sunt corrupte. hoc etias apparet in mukitron.

Mestron vel mestron magnum olei secundū alseir ē darkimie. vi. vel aur. vi. et computa vt supra. Sed vini ē gormie. x. q. sunt. 3. v. et grana. v. 3. mellis est darkimie. viij. vel aur. viij. que sunt. x. 3. i. 5.

Mukitron magnum secundū serapionez ē pondus. 3. iij. et sic videtur idem qd mestron fm. *A.*

Mukitron parū secundum serapionez est darkimie. vi. vel aur. vi. vi supra in mestron: vel secundū finonima est. 3. vi. et grana. xviij.

Mina romana vel greca est aliud ab emina que est mensura et vna est pondus. 3. xx. secundum. *A.* et serapionez.

Mina italica vel egiptiaca fm cos est pōdus. xvi.

Mina greci dicunt mina vel minas secundum *Papiam* est

De ponderibus

Et mensuris

pondus. 200. 3. Sed secundum Plinium est pondus. 100. den. Et secundum Iſidorum est pondus. 100. 3. que sunt 1800. silique vel stateres. xxv. vel. xii. 3. 2. 5.

Modus secundum Iſidorum est mensura. xxx. sept. secundum hebreos vel. xlii. lib.

Ut secundum Auicennam et Serapionem est pondus. iij. kirat vel. xij. grana ordi.

Bolus secundum Iſidorum est pondus. ij. siliqua rum vel. viij. granorum lentis.

Ortallus secundum Iſidorum est mensura ponderans. xv. 3.

Ugillus secundum Serapionem est mensura. iij. 3.

Uadranus secundum Iſidorum est quarta pars. 3. bebraice.

Zium secundum Iſidorum apud palestina m est mensura vini modij 2. 5.

Scripulus vel scropulus secundum communem opinionem est pondus tertie partis. 3. vel pondus unozum denariozum 2. 5. Sed secundum Iſidorum est siliqua. vi. vel duorum obolozum vel. xvi. granorum lentis.

Sextarius secundum Iſidorum est mensura lib. ij. qui bis assumptus dicitur bilibris. ter dicitur genit. quinquies complicatus. quartus seu gomer reddit. adde sextus congrui facit. unde sextarius dicitur quasi sexta pars cogy quod congruum est sex sextarij.

Sextarius secundum antiquum nomen mensure est. ij. lib. vel. ij. lib. 2. 5. ita est secundum nicolaum. Sed secundum Papiam est vini lib. ij. 2. 5. viij. olei lib. Mellis lib. ij. 5. secundum Zui. in capto de molificatione lingue. sextarius est. 3. vi. 2. 5. Sed secundum eum in fine quinti et secundum Serapionem et Rasis in receptionibus suis est. 3. vi. 2. 5. ita. ij. siliqua grana. xvi. vel est aurei. ij. 2. 5. et ideo in receptis tantum ponere debemus.

Sextulla est sexta pars. 3. vel. iij. 2. et est idem quod solidus secundum Iſidorum.

Solidus secundum Iſidorum alio nomine sextulla dicitur: quia est sexta pars. 3. sive. iij. 2. vel. xliiij. silique. Sed secundum Nicolaum et communes opinionem est. 3. i. 5. et sic videtur quod. 3. sili. x. 5. ut voluit salernitani si ipsa. 3. est. vi. solidi. et ideo melior est sententia Iſidori quod est. iij. 2.

Siliqua est pondus. iij. granorum ordi. et est idem quod kirat. et secundum Iſidorum est. xliiij. ps solidi.

Simene est barime. 2. 5. que sunt. xliiij. grana ordi: quia barime est pondus. xvi. granorum. Sed secundum Zui. sumene est mine. 2. 5. sed creditur corruptum.

Stater secundum Iſidorum est medietas constants. iij. 5. vel. iij. aurei. iij.

Scel vel scilus: secundum eundem est bebraice. 3. i. 5. apud latinos et grecos est quarta pars. 3. sive. 3. 4. i.

Sexaginta grana ordi vel frumenti constitunt. 3. i. Et secundum aliquos. iij. iij. Et secundum Huihermum Placentinum. lxxij. qz.

Secundum eundem est. xliiij. grana 2. iij. 2. constitunt. 3. i. secundum omnes et secundum Iſidorum. qz. 2. Est pondus. vi. siliqua. et siliqua est pondus. iij. granorum ordi vel videtur quod. 3. constituat solum ex. lxxij. granis ordi vel frumenti.

Sinula. i. flos farine secundum Auicennam.

Satireg secundum quandam glosam in secretis Galieni est pondus. 3. i. 2. 5.

Sauib id est farina ordi.

Suse vel trise in secretis secundum eos est mensura contiens vini lib. i.

Semulisti secundum aliquos est pondus. 3. i. vel granorum. xliiij.

Semuntie secundum aliquos est pondus. 3. i. 2. 5. et granorum. iij.

Usch secundum aliquos in diuisionibus Rasis de sonitu et tintu auri est pondus. ij. granorum 2. 5.

Tesigi vel refugi secundum Auicennam in quinto est pondus. i. grani ordi ut dicitur aliqui: sed forte non est verum.

Talentum secundum Iſidorum apud romanos magnum est pondus lib. 120. paruum. 50. Medium. lxxij.

Necia secundum Iſidorum est pondus. viij. 3. vel xliiij. 3. quia tot sunt bore diei vel est pondus. 14. 3. siliquarum que sunt 576. grana: ita secundum maiorem opinionem et est. lxxij. grana ordi vel frumenti: sed secundum salernitanos est. lxxij.

Vola magna secundum Auicennam est. 3. 4. parua est. 3. i. 2. 5.

Conspicit tractat? Dyni de ponderibus. Deo gratias Amen.

In capitulo emplastrozū et vnguentozum Magistri Dini Florentini artium et medicine doctoris excellentissimi. Et primo de reperculsiu.

Ememoratio quarundā medicinarū que sunt apte cyrugie fm sententiam Galie. in libro de simplicibus medicinis partula quinta et vltima dicti libri. et scdm Auenenna in secundo. Et primo dicamus de reperculsiu.

Reperculsiua sunt ista q̄a parte patiente repellunt frigiditate sua ac simplicitate sua cōstringēdo mēbrū et retinēdo spm̄ et virtutē retentiūz cōfortāt. Quoz exēplū est solari spēs. succ^o cucurbit. en diuia. vga pastoris. sempina. portulaca. succ^o pily. coriandri. aq̄ fria. et sandali. et cortices granatoz. et fatiich. decoctū cū aceto et cū sumach. et lens aq̄ trodoleon cū aceto et fā dālis. et vmblic^o veneris et fālia. succi. et fuba cū aceto vel sine eo. Dec. n. et fālia in principio repercutiunt apata calida et membrūz omne recuperāt et confortant. Que vō frigida repercutiunt sunt que simplicitate attinent caliditātē vt quinatum. abstinibz. et blacce. et bāntie et c.

Emplastrum vni multoz cōe male cōplexioni calide et apati calo i principio et ad palpebras tumefactas rubas et in palpebris a frigido et valet id si adiungis cū istis folia abstinibz. et folia vrtice et apy et calamētū et fālia. combulsiō ignis herispille et apostematā et cā pmitiua et multis alijs. et folioz maluarū et rosari. an. et coque in aq̄ et exprimis ab aq̄ et terant cum gladio in modū vnguenti. et q̄nq; spargit in eo terēdo parū aceti et parūz olei rosati. Et q̄nq; ponit in decoquendo de abstinibz. Et quandoq; de floribz camomille. et similibz bns temperatis.

Medicine que aperit poros cutis. i. id q̄d ē in cute de meatibz a poris nominant rarificantes. et resoluētes. q̄n nā est tpe caliditas et eaz exiccat pua. q̄n exēplū est camomilla et oleūz ex vrtiq; et oleū cucumeris afinini. et oleū antiquū. anetū et fenugrecū. et semē lini. et oleū raphani. et abstinibz. et radij sabbuci fursur. et aq̄ calida.

Emplastrum vni cōe q̄d optime aperit et rarificat poros. et pp b mitigat dolores in cōstūōibz et in sanguine moruo. et ematurat fiones et resolut oia cōstricta. Et est mirabile emph in cōstūōibz sine vulnere et cū vulnere. cū p nā mūdicat pustulas et eiccatas a flate falso q̄ hūt multotiēs in cruribz. et folioz malue abstinibz. an. pres duas et coq̄n in aq̄. deide exprimant et terant in modū vnguenti. deide cū decoctiōe eaz cōficiant ad modū pulvis cū farina ordeī et pulnere fenugreci et semē lini et floribz camōille et pap fursuris subtili et pap oli camōille. et coq̄ ad spissitudinē. Et q̄n coquū libi de roā et pap fursuris fil et pap olei camōille. et q̄n p nē ibi pap de melle.

Emplastrum aut vni molliētū apata dura. et calefactua ex gradu scdo aut 3o exiccatina ex gradu pmo. Et opz vt in istis medicis sit aliq̄d cōglutinatiōis sic in aperitiuis fm min^o eis. q̄n apata dura et scuriosa fuit ex flate duro viscolo et colera nigra terreftri et frigida q̄n eiccat. Uerū nō o3 vt sit nimie siccitatis ne eicceet subtile et iduret grossū et putrefiat et fiat in termino q̄d nō sanat. Quapz exēplū est aq̄ cala et a depa capaz et in pua duritie et gallin. canaris. hyrcop. et bonuz. et eoz medulle et medulle cerui. et bāliū et armoniacuz. Et medulle recetes sunt meliores q̄n antiq̄. et oleū antiquū et oleūz de lilio. Radij cuius cocta cū oleo et radij cucume.

ris afinini cocta cum aqua. et folia malue cocta et nō decocta. et fenugrecū semen lini et cepe coctum cum oleo. Et excompositis sunt dyquilō et triafarmacō commixta cum adipibus et similia.

Emplastrum vni molliētū duritierū optimū. et radices maluaūsi de coctas in aqua vel in oleo camomille et est melius et contere multū. Deinde misce cum bdelio prius in aceto mollicatum vel in oleo de camomilla quod melius est cum eo. Et ex alia parte tolle ficus siccas pingues et contere in modum electuarii cum adipe caprino. congrega iterum cum maluaūso et ipingua totum cum assungia de porco recenti vel de gallina vel cum butyro. Uel fac id sine ficibus et est optimum. Vel assungia est melior et oia bene icopozetur. hoc enim est perfectum emplm in omni duritie.

Et proprietates caris que resoluūt vapores. q̄n aut ipsa abstergunt aut ipsa calefaciunt calefactione vehementi. et est vt exiccent et non vt aperiant grossa cruda propter viscositatem venosā que est in vaporibus. Quozum exēplum est emplastrum de farina ordeī. et triticiz et ciceries. et fabe et fenugreci et magis vltimū est ex farina lolij et lupini et panici et milij. et fālia.

Emplastrum vni quod resolut tumorē veltosum. et farina ciceries et fabe. et pulueris cimini mellis. farine fenugreci coquantur cum decoctione rubre et agni calti.

Resolutiua vero ventositatis flegmaticę debent esse ca. veltantia vt aqua cineris. et aqua salis. faciet cū rodoleo et spōgia noua infusa in eis.

Emplastrum vnum quod valet in apostemate flegmatico cū viscositate vbi remanet digitorū impressio. et si sit ibi aliquid vaporis. i. ventositatis. et cineris cribellati partē vnam. salis partē. et farine fabę partē. i. fursuris subtilis. partē vnam. aceti ciatum vni. mellis lib. 3. liq̄m quod sufficit. coquantur vsq; ad spissitudinē. Et melius est in istis spongia noua infusa in lixiuio forti et pauco aceti et parūz falis posita et ligata sepe stricta super membrū vbi est tumor talis.

Medicine aut q̄ntas siue p̄loz ad adiunat ad gnationē sanici o3 et tēperata sūnt nāc cor porio i q̄ admistrat. Et q̄n nā corpiē ē cala et hu. o3 et hāc medicinā calitatē et duritatē dēf. ita q̄ et actualēz q̄d cōbitur ex victis. Hal. cū dē. Qd male digerētes applicabāt sibi ad stōm ifantes. vt ab eoz calore actuali inuaret corū digō. Itē o3 et opilatiua cū viscositate. vt pp b retineant vapores et spūs. Et sanguis ad locū collect^o adiutorio caloris nālīs et accitālis. i. medicamē in sanie alterec. nā spēs ei^o q̄d i corpore alterat tres sūt. Una ē alteratio q̄ fitz curfus nālē. et a solonālī calo. sic digō cibi in stō. cū bilis in epe. et sanguis i oib^o mēbris et c. Altera vō ē alteratio q̄ ē non fm curfus nāc. imo fit ab extraneo et ab accitālī calore. sic accidit i oib^o reb^o q̄ putrefiūt. et iste spēs sūt dūc. Spēs atq; ē p̄mixta ex istis ius vtriusq; nāc. accit b apō saniofite q̄n fit pti a calore nālī et pti a accitālī. Et iō nā calitas nō vicit mās v. et id ē it. q̄n ē alteratio accitō nō bona bonitate pura. et sanies q̄ min^o fēris et p̄s alba et i liq̄re magis tpeata ē melior. q̄n pp b fēris et iq̄n p̄t nutrimentū. i. sanguinē mēbris radicalibz afflāre q̄ alba sūt. Et exēplū hāz medi ciaz q̄ ad sāguibz q̄ i tpeate adiunat ad digerēdū et oleū

temperatū in caliditate sua. et aqua tepida cū eo. et faria os. et frumētū semicotta cū aq. oleo. et croco. et bis q. sūt magne caliditatis et farina tritici cū istis bene cotta. in istis que sunt parue caliditatis et cū multo oleo. et farina fenugreci. et semis lini mixta cū ea. et medulla panis etiā sit decocta. Teriticius masticatū: medulla fermenti cūz butyro vel cūz ficibus siccis vel pastis. Et de adipibus humidis sic adops pozi et vinuloz mixtis cū supradictis: et oia cala et būidā sic tetra farmaco. et silia cito festinat sanie i eis. maturatiue apostematuz. B. farine cribrate. electi frumētū cum pauco croco et aqua calida et oleo cōmuni cōficiantur vt puls mollis et coquatur spaciose miscendo.

Medicine Item aliud in materia mixta. B. radices maluaū sic et pauca folia malue et coquantur optime. deinde expresse ab aqua terantur cum medulla frumētū et farina fenugreci. feminis lini. et folioz camomille et terant simul et impinguetur cū assungia nō multū veteri sed recenti vel vniū anī. Si aut ista apostemata fierent ppe membris aliqūd pncipale. vt est stomacū vel epar vel venter cū imaturitatis aliqūd spicricoz miscetur ne virtus talis membris dissolatur per mollia.

Medicine aperientes apata siue exituras. Das medicinas os. calce esse vehementer calidas et siccas. s. putrefactiuz vt sua perfozet caliditate. Sz que rumpunt apostemata minus opz esse siccas. de gbus sunt que apostemata rumpunt. adops pozi et vituli cū semēto et et resina. et cepe narcisi decocta cūz oleo. et calz decocta cū melle. et fermentū cū aceto et cātariidib. Et cantarides puluerigate cū pice ligda et melle anacardi. Et putrefactiua sapo cū calce et spūto vel capitulo confectus. Et sex vini combusta cum croco et fermento confecta. Et vlceratiua cutis sunt magis vritiua. vt allia. cepe. sinapis. et ista confecta cum ficibus et supradicta similiter.

Medicine Eructiue causticiue. B. calce vitam et tere cūz sapone albo molli et capitulo in modum paste. et fac pastillum et molle cum spūto et loco appone.

Medicine Aliud. B. resine et confect cum cantaridibus in modum paste et loco appone.

Medicine Aliud non ita causticum. B. ficus siccas pingues cū sina piritras optime in modum electuarij. confice optime et loco appone. et ipsum si vis mollias cum aceto.

Medicine attractiue et mūdificatiue.

Attractiua sunt calida cū siccitate et sunt lenia vt glurinū. albotiz. mel. et sex eius et folia caulis et vnguenta attractiua posita. et galbanū et similia. Et quedam plus mūdificant in grossa materia et tempo re frido: vt glutinū et serapinū. et ipsū galbanū et mel decoctū in oibus. Et ea q. abt ergūt plus alio modo mordicant et grossas mās mūdant. vt puros et prassium. cū melle coctū sūc. et. et armōdiacū. et terbetina terat cū melle et silia.

Attractiua Aliud bonū. B. medulle fermeti et multū cū butyro. Aliud cōe multoz in omni de medicis corrosiuis et carnis minuitiuis. B. armōdiacū galbani. resine pini. añ. 3. i. terbetine. 3. y. picis nigre. 3. i. oia ad ignē ligant et coletur. et fiat vnguentū. et si vis addere cere. et parū olei.

Medicine de medicinis corrosiuis et carnis minuitiuis.

Corrosiua carnis vel minuitiua debet esse cūz siccitate vehementer calida: sz minus putrefactiuis. Ex gbus sunt cinar calcantū vltū et nō vltūz. costus amarus. bermodactil. galici. licet nō sint corrosiue per se. q. non sunt calide. sunt et accidēs ppter siccitates minuitiue et cōsumptiue carnis molliis. et isto mō dō corrosiui eis vltū et spongia et ciclamen. bec tñ solū exāpliant. Caro etiā salita carne mōlle cōsumit aliquando: et alumen et alia exicatiua liquefaciētia carnes molle fm diuersa cor

pora quibus administrant. Et de bis etiam sunt mitra. li macie combuste cornu combustus abralus. et ista etiā pōt lidant multotiens vlcera fm diuersa corpora.

Medicine Aliud de cinar. B. cinar et subiliter puluerizetur et cūz dyaltea icoz poret in modū vnguenti. Mūdificatiua siue absterfina seg pōt post ista. Vt et cū caplin coz pōtū est supra.

Medicine De medicinis putrefactiuis. acutiora sūt q. corrosiua. et vltūz ipimentū ac incētiua que in filtrationibus apponuntur. et idcirco putrefactiones in carne accidere faciunt et cōz elcara in logioz tempore cadit ex gbus sunt sic calz: et sandarachab. et eis posita. et sic est puluis affodilloz q. est in trociscis q. dicent infra.

Medicine Aliud. B. calcis vitæ et corosia cum sapone cum capitulo et loco et membro appone cum salina.

Medicine De generatiuis carnis.

Carnis generatiua oportet esse calida et sicca vt būmiditate subtile que in omni vlcere cūc nit exicent et būmectationē grossam mūdificent. deest ergo eas esse exicatiuas in pmo gradu vt non sanguines exicent vehementer ad locū. sed superfluitates tantuz: ex quibus sunt thūs. aristol. rotū. farina fabe. puros. et farina lupinoz: et farina ordci. et farina fabe aduste. farina ozobi. puluis rosarij. cacinbia. tucia. farina milij. et panicy. et puluis radices amoglosse et similia. Que oia bīto respectu ad corpus vel ad vltū in gbus administrātur exicēt in pmo gradu. vel parū plus. Unguenta tamen et pulueres generantia carnē in vlceribus infra dicentur.

Medicine De medicinis scaratūis.

Deceat ergo ea cōe sicciora generatiuis carnis quasi in secundo gradu. vt nō solum būmiditates exicent. vcrus etiā et sanguinē et etiā sint viscosa vt partes retineant inusitatas. ex gbus sunt sicut sarcocolla aloes: et an gūis diaconis. et cortices thuris. et amillius: folia cyprissē: et miri. et ifra dicent vnguenta et pulueres scaratiue.

Medicine De medicinis cicatratiuis.

Cicatrizatiua oportet etiam esse sicciora incarnatiuis plin q. in secundo gradu. et cūz hoc etiam habeant spicritatem vt nō solum spūsuu rantes exicent: sed etiam sanguinē et cūlētē in carne. et de ipsa carne cutis fiat. Ex gbus sunt sicut es vltūz lotū. galic alumen balauistic: podiū cortices pomigranati. pumez adusta. et plūbū adustū. aloes. et papir adusta. litargirū. et cerusa. et medicamina. et vnguentū posita q. ifra dicentur.

Medicine Distinctio mitigantium dolores.

Mitigatiua dolozis būmōdi vbi sunt genera. Sūt enim mitigatiua que vere sunt mitigatiua. et bec debent esse temperata. s. in caliditate sic rodoleon tepidum. et oia que dicta sunt in capitulo rificantium poros: vt oleum tepidum: et aqua tepida. et vitiellus oui. et eius albumen cum eo camomillā: et cera. Alia sunt mitigatiua cum alteratione complexionis lapse in calore. vt sunt reperculsiua sicut solatrum: et cerera: que de parte patiente repellunt materias: et bec in principio apostematis administrantur. Deinde si res non perficitur ad ministrantur aperientiua poros: vt supra dicta: vel cum alteratione cōplexionis lapse infirmi. et bec sunt calida temperata: vt dyaltea. tetra farmaco. et. Sūt et alia mitigatiua que sua frigiditate in vltimo spūfaciūt membra vnde tam dolorem ex frigido q. ex calore videntur auferre. Ex quibus sunt opium. mandragora. iulianū. papauer nigrum et similia. que nullo modo sunt apponenda nisi cum calor et dolor fuerit intolerabilis: et reliqua auxilia non valent: sed periculum mortis imminet. quoniam nisi itē sus fuerit calor maius est periculum qd ex eis de stupefactione accidit membris quandoq. sz sit perfectus. Unde

*Sal. in libro de ingenio sanita. Et si eger per vigilas dicat
ad mortem somnifera donabis. Modo ponemus vngue
ta et pulueres, troiscos, epitbimata, decoctiones, et alia
composita que in cyrugico opere fm diuersos auctores
exerta sunt.*

Medicamina maturatita.cōposita.

In carbunculis ⁊ bothor q̄ fiūt in
lachrymali matu
ratiū. B. buryrū ⁊ cōfice cū farina frumenti.
Et nota q̄ oē emplm maturatiūz dz iterū ap
poni alio die sup apa post icsionē s̄ cū ferro in
cidatur vt digerāt labia incisa ⁊ mitiget dolorē.

T Aliud in apate calido nō multū. R. farie cribrate. electi frumēti. vel farie ordeī in apate plus calo ptes. ij. ⁊ croci kirat. i. cū aq̄ cala ⁊ coq̄ ad ignē vt fiat tenax. ⁊ qñq̄ ponif ibi de oleo cōmuni coquendo ⁊ vtēre.

C In apate magis calfo. *B.* folia maluaruꝝ ⁊ coque in aq̃ et
exprime ab ea ⁊ tere. ⁊ trita cōgrega cū farina ozdei. ⁊ fenu
greci: ⁊ fcs lini. ⁊ faria floris camomili. in modū pulli ⁊ pa
rū butyri vel olei ro. vel camomille. assungia pulis. ⁊ ofere
in vulnere cōfusio. ⁊ coq̃ ad spissitudinē ⁊ ponat̃ calm.

C Aliud bonū in emunctoꝝ. R. radicis euſci ⁊ parū mal-
ue ⁊ coquant in aqua ⁊ expmant ⁊ terant cū farina fenu-
greci ⁊ ſeminis lini. ⁊ floꝝ camomille. ⁊ medulla fermēti.
⁊ oīa terant cū aſſungia porci vnius anni.

¶ Aliud in mā pfunda grossa. R. cepas albas coctas in aq
 ⁊ oleo. vel sub pruna ⁊ munda ⁊ tere cū medulla fermenti
 ⁊ cū assungia ⁊ pone calidum.

Emplm serapinū ad ap̃a testiculorū. ca. ℞. farine fa
barū cribrate ⁊ coquatur cum oleo rosato:
⁊ aqua ⁊ liniatur super ipsum.

⚥ Alind simile. B. folia alkekengi, recentia ⁊ misceant cū
faring ordei ⁊ oleo ro. ⁊ vitellis ouoz ⁊ cū eo epithimetur.

¶ Aliud in apate flegmatico q̄ etiā vulneri siue vlceri cō-
fert. & radice maluanici f̄ frōdes apuz: bñ in aq̄ coquā-
tur. & si est ibi vultus vel vlcus cū apate vel in mēbro ner-
uoso. ē opz poni emplm̄ maturarium. vt q̄ apā nō est
in p̄ncipio: imo q̄ in statu. tūc ista coquant̄ in lixiuio vel in
aqua mellis vbi coctum sit serapinuz & cypymatur ab aq̄
teratur cum supradictis alijs.

C Aliud quo vti possumus vbi sit vulnus et disrumpio. Be. fa
rini ordei cribrate et cum aqua et melle incorporent et coquan
tur donec equet et spissius fiat. Et nota quod omnia emplura que dicun
tur maturativa possunt esse resolutiva diuersis respectibus.

Emplastrum cōferēs în apăte testiculoz 7 duri-
tie pauca habēte malā opłonē ca.

℞. folia malue ⁊ parū de rosīs ⁊ coqñt̃ in aq̃ ⁊ postea exp̃-
mantur ⁊ terantur cū ista decoctione ⁊ oleo ro. ⁊ farina fa-
be pficiantur ad modū pulvis ⁊ coquant̃ ad spissitudinē ⁊
repide apponatur. Et si remanent durities, tunc remoue cū
eufico cum supradictis. Hoc eodēz mō valet in apostema-
te in mammillis facto simili modo.

C Aliud in eodem tempore bonum ad idem. B. farine oz
dei pugillos duos. farine fenugreci. ⁊ seīs lini pugillū vñū
vel parū minus. coquant sibi. ponat cū eis oleū rosa. ⁊ si in
digea maiori resolute pones oleū aneti vel carnomille.

Emplastrum siue vnguentus dyagalon magnum
quod dicitur arabice colno de gum
mis expertum ad resoluendum et maturandum omnis duritie
et inflammationis cuius permixtio hec est. R. litargiri mundum et tritum

ti matroniscus perimone de ceteri. galanum miankati
ti z crebellari. z. xy. olei hyrcini. olei camomillini. olei ane
tini. ana. z. vi. mucilaginis fenugreci. z. feminis lini. z mu
cillaginis ficuū pinguiū. z. paffullariū. z. altee. z. succi yreos
z. succi squillae. z. fropi bumide. glutini. ahanac. ana. z. xy.
5. terbetine. z. iij. refine pini. z. cere citrine. añ. z. iij. Coſicari
per ſicut dictū eſt. z. eſt exprimi. Inquit filiū cagari. z. ac

tes. y. 7 pulueris gallari cypressi ptem vnam. Conficiant cum melle 7 vino. 7 coquantur ad spissitudinem.

Emplastrum in apate flatico subtili 7 grosso. 7 pulueris calameti. 7 cimini. 7 cineris cribrati. 7 fursuris subtilis. 7 pulueris ruthe. 7 mellis. 7 salis. 7 oia incopra cu lixiuo 7 paucio aceto 7 coq ad spissitudinem. Et spongia noua sepe infusa in aqua cineris cala 7 expressa super tale aqua valet vel excusat hec oia 7 melius.

Empl in apate vetoso. 7 pecia plena sale 7 milio 7 calefac in testis 7 pone super locu vetosis. vel accipe cimini 7 calametu 7 ruthe puluerigata 7 fursurem subtili 7 mel 7 sale. 7 oia coq in vino 7 emplastrum.

Emplastrum maturatiu 7 mollitiu qd puenit in oi duritie. 7 radici cocitaruz malua uisci 7 piritap. lib. y. sepi hyrcini. bdelii. an. 3. iij. mucillaginis fenugreci. 3. y. Et dissolue bdeliu ad ignem cum oleo de lilio. deinde cum alijs optime incorpora.

Emplastrum optimu mollitiu oium duriteriu. 7 sepi hyrcini. 7 optime coctore ad modu vngueti. deinde cu sicco figulis pigulibus incorpa in modu empl 7 loco duritie appone 7 optimu iuenies.

Emplastrum maturatiu 7 resolutiuum in ma flatica grossa. 7 maluanisici. lib. 5. farine fenugreci. seio lini. an. 3. iij. olei lilioz. 3. y. medulle cruris vaccini. 3. iij. Fiat emplastrum.

Emplastrum mollitiu dolozio mitigatiu 7 maturatiu in pectore 7 in oi loco. pter loca vbi os miseri pforatiua rone nunc mebi sic epur. vbi misere ab sint ubi 7. 7 radices maluanisici 7 folia malue et coquant 7 terant cu puluere fenugrecisio lini. 7 florum camomille. 7 impinguentur cum butyro 7 assungia porci recenti. 7 quandoqz ponitur medulla fermenti.

Emplastrum optimu oius duriteriu mollitiu et resolutiu in qcuqz loco 7 spe egritu dibus vbi sit duritie. 7 radices maluanisici bñ coctas et bdeliu pus mollificati cu oleo camomille 7 assungia anferis vel anatis vel galline vel porcine recetis. 7 optime incorpora oia 7 modu empl 7 e optimu. Et qñs ponim? sic? siccas. Et qñs loco assungia anferis ponim? sepi capnu.

Emplm qd optime offert vlcirib? apofis ad desiccandū 7 i locis nervosis. optie. n. desiccata 7 mū. 7 dīficat. 7. farine ordei 7 fabe. 7 coctice cu aceto 7 melle. et 7 cofer in apate flatico qd supenerit mebro vulnerato nervoso. 7 qñs addit cinis cribrat. 7 qñs puluis ozobi 7 yreos. si visus magis desiccet. 7 puenit et pusioni sup nervos. Et si doloz sit nim? ad diff pñx. Et puenit et ibide si e separtio iucture i sine reit 7 qñs mo fiat sit coctū in olla.

Emplastrum optimu qd offert fornice corrosiue et miliari 7 vlcirib? calis 7 virulētis et flatie salso factis vehemētib? 7 igni pisco vlcirato. 7 bæui et oi vlcir ambulatio supficiali 7 podagre calis. 7. rosa rii. 3. i. lētiū pte. iij. farine ordei pte. iij. rose coqñt in aqua 7 expman 7 terant. 7 lētes mollificat pus vna die. deinde coq lentes bñ. deinde pntent 7 pus 7 cu rosio coficiantur sit cu farina ordei cu illa decoctione lentiū 7 rosarū 7 pone in olla 7 adde olei ro. 3. y. vel pñ coqñt ad ignē 7 fiat sic emplm 7 vtire. Et in fine talli vlcirū ponat sola plan tago sic trita sicut salia. 7 qñs addit puluis cortici granatop. 7 qñs ponit plātado ad decoquendū cu rosio. plātado trit maiore sustinet decoctione. 7 qñs addit puluis mirtilloz vel puluis ozobi 7 silia. puluere 7 sit subtil puluere 7 rñcent 7 cribellent.

Emplastrum pferens igni pisco 7 pume 7 silibus. 7 barnoglossie 7 optime terat. 7 coquantur in aqua cu paucio rosarū. deinde expman ab aqua 7 terant 7 coficiant cu aqua illa 7 cu medulla panis fursurei 7 cu lētib? bñ coctis 7 pi

statis coficiant sit in modu pulvis. 7 iungat ibi puluis gal larum 7 coquantur ad spissitudines 7 liniant super pecia 7 ponatur super locu siue sit ibi vlnus vel non.

Emplastrum bonu berispille vlcirare. 7. ros. 7 maluas 7 coqñt sit in aqua. deinde expman 7 terant cu paucio oleo ro. 7 paucio aceto 7 misceatur ibi puluis lētiū 7 cortici granatop. 7 silia exiccata.

Emplastrum 7 pozulaca cōrtia 7 cocta. multu desiccatiuū vlcirib? 7 apofematibus 7 tumoribus 7 ad pēriginē 7 albasas virulentas squalidas factas cacefys aquosis 7 in hernia aquosa 7 maxime i pueris. 7. baccarū lauri. 3. iij. fini colubintalu minis lamen. an. 3. 5. terbēne lib. 5. vel lib. i. pulueris gal larum. 3. i. 5. liquefiant omnia puluerigando cum lixiuo 7 coquantur ad spissitudinem.

Ad idem. 7. tartari alumis et gallari. an. 3. y. terbēne 3. vi. vietrioli viridis. 3. i. oia pluericent 7 cu lixiuo 7 aceto conficiantur et ad spissitudinem decoquantur.

Emplastrum qd offert in vlcirib? apofis et apofematibus flatico malo bñdo sine doloz. 7. mellis lib. i. tartari puluerigati. 3. iij. aceti. 3. y. sulfuris subtilis prem. i. stercozis capini. 3. y. lixiuū diatuz vñu. omnia coquantur ad spissitudinem.

Emplastrum dolozio mitigans et locū leniēs tur midū et oligerens qd ponit super locū vbi cadit vln? sic in vulnere penetrare i pectore. posito pus stuello in orificio cu mellierato qd nō cadat inter stuellū qd sui nō pōt. vel vbi cadit sagitta qd bñ non pōt restitro pus sanguine cu albumine oui. 7. lōtiū abstinby et rosarū rubearū. ruthe. et maluas paucas. an. p. y. Coquantur in vino albo. deinde expman et in modu pulvis conficiant cu mellis. 3. y. et farine ordei et puluere fenugreci et seio lini et floz camomille. an. 3. i. Conficiantur et cu decoctione litiū vini in modu pulvis et ponat in olla. et ponat ibi oleū camomille. ana. 3. y. vel bupprati. 3. y. et coqñt ad spissitudinē et aliquot dieb? tepidū apponatur et est bonū

Emplastrum 7 in contusionibus.

desiccās et flumēs flaticū tumorē in qcuqz loco sit. 7. stercozis capini puluerigati. mellis et farie fabe v? ozobi et aceti. et oia coqñt ad spissitudinē.

Emplastrum mediocriter resolutiuū et alteratiuū. dolozio mitigatiuū. sanies in vulnrib? 7 rufis vel doloziosis vel alteratis in casu alio quo mō iducēs. 7. rosarū. 3. i. et lizenf. deinde expresse ab aqua expman et terant in paraside cu duobus pugillis farine ordei et olei rosarū. 3. y. Et in illa decoctione pñctatz rosarū sit incopra in olla et coqñt ad spissitudinē.

Emplastrum qd lenit nodositatē nervoz. 7. se rapini. 3. y. castorei. 3. y. euforby. 3. i. 5. bdelii. armoiaci. an. 3. iij. terant et liniant cu aqua cala et sumant cere. 3. y. et olei sambucini. 3. y. Liqfiat et misceant cu medicis istis. et emplē loc? lenis cu eo.

Emplastrum qd offert ad apata emorozdarū et doloz eaz. postis si idiger tan re optie cu paucio farie fenugreci se. lini. et floz camomille et ipigua cu butyro et emplē tepidū. Et cofer mltū 7 emplis ad dolozē atris ad vlcirē et bñtib? grossis.

Empl ad podagras calas. et et i vlcirib? virulētis. y. si adiūgis ibi cecū. 3. y. et e optimu. 7. rosarū. 3. y. lētiū. 3. y. farie or. 3. iij. Coqñt roseet lētes et terant multū cu sua decoctione et cu farina ordei in modu vnguēti. Et qñs ponit olei rosati et parū aceti.

Emplm ad podagras fridas. 7. mirre. 3. 5. aloes. 3. i. croci. 3. i. farine lupinop. pte. y. latis pte. i. fursuris subtilis pte. iij. mellis lib. 5. decoquant in aqua cu

Emplm rōstis
rōstis vlcirib?
māuētib?

neris. et extendant in panno et vtere cato sup locū.

Dymach .i. eplm stomacici cōferes ad dolorē sto-
machi: et eplm ex frigate et ad malitiā digi-
nis et vto sitatē. **R.** croci et aloes. ana. ʒi. masticis. ʒ. iij. ab-
sintib. ʒ. ij. et ficus. ʒ. i. ʒ. gummi ara. ʒ. v. olei de spica q̄ntum
est necesse. misceantur et administrentur.

Dymach aliū cū mellito ad apata dura in stō et
epe et splene. et resoluti apata cala et apa-
ta dura. **R.** melliloti. fenugreci. floz. camomille. bacaruz
lauri. aloes cuparoz. ʒ. iij. ʒ. iij. ab sintib. ʒ. ij. arm diacib. de
ly. an. ʒ. ij. ficu. siccarū nūero. x. ʒ. iij. et fenugrecū decoq̄n-
tur i aceto et admisceant et pcutiāt et fundāt sup illū aliqd

Emplastrum (ex butyro pascino: et fiat eplm
resolutiū in p̄tusionib⁹. et resolut
eni sanguinē mortuū grossum. **R.** farine ordci: fenugreci:
feminis lini. et floz. camomille. et parum sulfuris. subtilis et
arsenicū subtiliter cribrati. oia coquant et decoctioe cala-

Emplastrum (mēti oleo camomillino.
facies ad alopicia. **R.** euforby. ʒ.
v. rutbe mōtane. ʒ. iij. nigelle cōbuste. ʒ. i. seīs armel. ʒ. bu-
sti. ʒ. iij. corticis arboris fici: folioz. eplm. spume maris ʒ. bu-
ste. an. ʒ. ij. terant et cōficiant cū aq̄ cepe q̄llē: et epibimef
cū eo. ʒ. x. viciō. donec locus rubeat et sanguinolēto fiat et
epibimef rursus sup eū ar. ro. et laudanū et ab sintib⁹ ʒ. bu-
sti et s̄stimbziū et ticiū de oī epliter cū aq̄ solatri.

Epithima exprū qd cōfert ad ipetiginē et purituz
tori⁹ corpis et scabiē. Sumant scoria ar-
geni. et duo arsenici. rube et tinctor. et cedo arie. et sulfus citri-
ni et talbū. et merdalengiz galles. et q̄ci et cōdusi eqli mensu-
ra et cōficiant cū aceto et oleo q̄llū sufficiat.

Epithima aliud ad ipetiginē et scabiē būidā. Acci-
pe folia olina et s̄stimbates oleandri re-
cetes. terant et exp̄manant. et sumant ex succo eoz partes. y. et
olei p̄ciā. et decoquant sup panna donec s̄sumet succ⁹ et
remaneat oleū et colet et p̄ciatur sup lipuz arsenici et sul-
fur q̄ntum necesse est et liniatur cum penna.

Emplastrum qd delet ipetiginē. et verrucas. **R.**
calcē viui et fecē vini combūstā et
optime cōtere et cū vīco diu misce. verrucis appone. desic-

Emplastrum (cat enim eas et extrahit.
ad scabiē et ipetiginē būidā. **R.** al-
chāne. ʒ. v. fuliginis furni. ʒ. ʒ. scoiandri fici cōbusti. ʒ. v. y.
scorle argenti. merdalengia. ana. ʒ. iij. teratur et cribelletur
et liniatur cum aceto et oleo rosato.

Epithima aliud ad sapathi sicca et bu. **R.** thucie. ʒ. x.
seba ʒ. busti. ʒ. y. merdalengi. ʒ. y. teran-
tur et cōficiant et cribellent cū oleo ro. et terant et cribenf et cō-
ficiant cū oleo ro. et aceto et liniatur cum eo.

Epithima aliud ad sapathi sicca et bu. **R.** thucie. ʒ. x.
seba ʒ. busti. ʒ. y. merdalengi. ʒ. y. teran-
tur et cōficiant et cribellent cū oleo ro. et terant et cribenf et cō-
ficiant cū oleo ro. et aceto et liniatur cum eo.

Epithima aliud ad ipetiginē būidā et alopicia. (paruz.
Sumant spuma maris. tartari ʒ. busti
et frustum lauri. p̄tes equalēs. terant oia et cōficiant cum
(aceto et illiniatur cum eo.

Epithima sublime qd abradit pillos et lenit corp⁹
R. amili. ʒ. x. in descriptioe alia. ʒ. calcis subtilis. ʒ. v. arse-
nici subtilis. ʒ. x. terant vniū qd p̄te et cū aq̄ cōficiant et
administrentur.

Epithima ad p̄butionē ignis et vlcera cala desic-
cat enim sine mordicatione ad oia filia valet excoziatiō
pustule male et vlcerationi nasi. Sumant subtilis calx et ab-
luatur decois cum aqua et cōficiatur cum oleo rosato et ce-
rua plumbea et albumine oui et liniatur cum eo.

Epithima ad fixuras que fiūt in ano. **R.** medulle
osiiuz vaccarū et medulle fermenti. Et

diu sit in modū vnguētū itcoporez et in ano fissio appone cū

Epithima (specia subtili.
ad puritū et apa ani. Sumant rose ru. et
lētes excozicate et mollite et p̄miste coctas vrragz sit cum
aq̄ solatri: et oleo ro. Et in modū palte emplet locis.

Epithima aliud ad apa in ano et in testino. **R.** folia
maliarū et coquant cū aq̄ et exp̄man-
et ex et terant. Et iterū cū sua decoctioe decoq̄nt cū oleo
ro. et cū medulla panis. et cū fuerit grossum tolle ab igne et
cū fuerit tepidū cōmisse vtellos otuozum sex.

Epithima ad scissuras q̄ sunt in manibus et pedi-
bus ex colera nigra et citrina. **R.** butyrū
vaccinū et cera eḡliter et liquefiat sit et ipteas locus fissura-
rū. lique fiat oleū rosatū et cera alba administra.

Epithima qd abstergit faciē et eradicat pannū. **R.**
lupinoz siccoz et fabarū siccarū et exco-
riatarū et feminis batheoe oīuz. an. p̄ci. i. ciceris excozica-
ti p̄tes. ʒ. cribellent et cōficiant cū aq̄ bathee.

Epithima aliud ad pānū in facie. **R.** corticis oui vī-
nece et p̄stiris. farine ordci. radici cāne
perficis. fabe spume maris ana. sumant et cribrata cōficiā-
tur cum lacte recenti inuncto et liniatur facies.

Epithima ad pusillās duras in facie ex humore
grossio. stercois galline terat et cōficiatur
cū melle. et sumant fabe excozicate puluerigenf et terant
et cōficiant cū ipso melle.

Epithima qd offert oculo ad qd cōcedit mā et cō-
fert ad apata. **R.** aloes succotrin. flem. memibte lily. mir-
re. acacie. croci. opy. equali mensura sumant et terantur et
cōficiantur cū aqua solatri et administrentur.

Epithima qd dormire facit. **R.** seīs lactuce. opius:
semē inf. albi. mādra. terant et cōficiant
tur cū aq̄ decoctionis papaueris et liniant supilia.

Epithima ad pulsationē timopz. **R.** acacie mirre
gūmi ara. an. ʒ. ʒ. balastiarū. ʒ. iij. croci.
ʒ. ʒ. terant et cōficiant cū aceto et liniant.

Epithima ad lūbricos et alcarides in vētribus in-
fantū. Sumant lupini et puluerigenf. et si visibmētē
et cōficiantur cum felle thauri vel cum melle et liniatur
super vīg et vmblicum et venter ipsū.

Epithima ad fetozes et scellaz. **R.** alumio iament.
ʒ. y. mirre. ʒ. ʒ. mirrū loz et rosarū. ana.
ʒ. iij. merdalengi. ʒ. y. terantur et cribellentur et cōficiantur
cum aqua decoctionis rosarum.

Epithima maturatiūm et circa gullam propter
ignantiam optimum attractiūm. **R.**
fic⁹ siccas p̄gues. ʒ. x. et cōq̄nt et cocte terant et sic elariuz
cōficiant cū sua decoctioe: et cū faria ordci et medulla fer-
mēti. et ponant p̄p ignatiā sup peciā circa guttur.

Epithima ad scabiē et puritū et et optimum. **R.** ter-
bētie. ʒ. y. oli cōis. ʒ. iij. et mltū sit cū pi-
stello i mortario ducant. deinde accipe de terra quā specia
ry appellat terrā camelli et cribe et itcoporez et p̄dcio
i mortario donec eq̄ et vngat mēbz scabiosis et illo.

Emplm optimū qd maturat. et valz i carbūculis ma-
turādis iuar ad maturādoz apatis q̄nt iaz
maturū et et digestū et attrahit et p̄tes circūdatos rectifi-
cat et mūdificat. **R.** fic⁹ siccas et tere bñ et cepas lily de-
coctas aq̄ et pauco oleo. et medullā fermēti et butyrū. et
oia sit itcopora et cōtere sic vnguētū et appone repidum
et etiā plurib⁹ dieb⁹ post apertione apostemarias.

Emplm qd abscindit et desiccāt lac coagulatz et
in māmellis multiplicatū. **R.** seīs albedo-
ragi. ʒ. y. et puluerigenf subtilis farine ordci et faria faba-
rū ana pugillos. iij. et cōficiant illa cū decoctioe mēteza
lāmēti et rutbe cū oleo camomillino. vel tere et suba p̄

Emplm et
sedes p̄p
mōtū ex
gūmione

Attendant con
signatū.

ad scabiē.

ad scabiē.

ad lac coag.

dictarū herbarū cocturū et conficiant cū farina ordei et fabarū et puluere seīs albedorū et decoctioe p̄dictarū herbarū cocturū. et cū oleo camollie et melle si sit vlcus.

¶ Rubrica de dentifricijs.

Dentifricium qđ dētes abstergit et dēcati tatē eoz remouet. ¶ R. cipi. salis gēme cōbultū i furno et spuma maris et alu minis cōbultū aq̄ pres equalē terant. et vtēre.

¶ Dentifriciū bonū. sal mineralis sal masle te rant et cribrēt et cū melle mundo. et cōfecta in uoluant cū folijs fici aut cū cartis et cōburant sup̄ palma. vel in furno et sumat ex eo para. l. ex fructu thamaris cō busto et cribellato pars. 5. et spuma maris par. iij. totū sic terat et cribelletur et administretur.

Dentifricium bonus. R. lateris rubei noui friv strum vñq̄ et pulueris nō mul tū tritū sed grosso modo coquant cū melle ad spissitudinē et ponat in p̄sidae. et ex hoc dentes fricuntur.

¶ Sequitur rubrica de troscis.

Troscis ad eū qui puit sanguinē. R. acacie. rosarum. gūmi arabici kara. de an. 3. iij. amilli. podij. coralli. riglie terre sigillate. balaustie. oīz qđ tr̄ troscis cū mucilla gine p̄sili et administrentur.

Troscis ad eū qui puit sanguinē. R. acacie. 3. iij. rosarū. balaustie. an. 3. viij. gūmi arabi. 3. iij. dragaganti. terre sigillate ana. 3. iij. terantur et conficiantur cum aqua pluviali et administrentur.

Troscis ad illū qui mingit sanguinē. R. aluminis iamen. 3. i. dragaganti. 3. iij. terre sigillate. seīs potulace. balaustie. an. 3. iij. terant et fiant troscis.

Troscis andaron. qui exccant vlcera puluerigati qñ cōficiunt cū aceto et oleo rosa. si vis. va lent enī vlcēib⁹ multe humiditatis et castis alijs. R. corti. 3. iij. pomor. granator. vel capitū. 3. x. gallarū nō p̄notarū 3. iij. amari. aristologie ro. an. 3. iij. dragag. aluminis iamen. an. 3. iij. cēci. 3. iij. cōficiant cū rob qñ subtili sunt puluerigati et excipit. Et qñ est necē terat vñus ex eis cū succo qñ quo os in modū yngueti. vel cū succo amoglosie. vel cū aceto. vl cū aliquo liquoze zē. ¶ Isti troscis andaron qñ terunt in aceto vel oleo ro. vel mirrino in modū yngueti liniunt sup̄ ip̄eriginē vlcērosas et super crustas vlcērosas et vlcera virulēta et formicālia valde cito cōferūt et in capitū b̄mamillarū virulētari et crustari et sp̄ap̄ti b̄uidi capitū.

¶ Alij troscis ad idē. R. corticis granator. 3. x. aristologie gallarū nō p̄notarū. an. 3. viij. salis armoniaci thuris alu minis. iamen. an. 3. iij. calcārī et mirre. an. 3. iij. et terant et conficiantur cum vino dulci. et quandoq̄ cum oleo rosa. to. vel mirrino et aceto.

Troscis calidicon carnē mollē corrodētēs et fistu lia. et emoroydib⁹. et putrefactiōi q̄ est in toto corpe et in gingiuis putrefactis et berpeftiomeno. R. calcis vine p̄tē. i. arfenici rubei et citrini kali. acacie. an. p̄tē 5. oia bec tria cū aq̄ que vocat p̄ma terant. ¶ Cū q̄t p̄ma sic fit. R. calcis vine et kali. p̄tes eq̄les et terant. et ex ceptis p̄cedens ip̄so ex aq̄ eis admisceat et per tres dies ibi morēt qñ dīde agitādo. et postea colet. et ex ea conficiant et fiat troscis et reponant vbi ab b̄uiditate tangi nō possunt.

¶ Troscis alij calidicon. R. calcis nō extincte. 3. xx. et ar fenicis tribus. 3. xx. acacie. fedeguarā. an. 3. y. et cōficiantur cū aceto vini. et moueant in sole diebus aliquot.

Troscis ad gingiuas mollificatas et noiant troscis de arfenico. debet poni qñ ex eis remota est mala p̄p̄lo cū decoctioe sumach et rosarū. et qñ mūdificata est lues cū melle rosato. R. arfenici rubei et citrini. cal cis gallarū aluminis oīum an. p̄tes eq̄les. Et q̄bus pulueri

gatis. et cū aceto mixtis formēt troscis. et cū necesse fuerit puluis ex aliquo eoz fiat. et gingiue corrose fricent ex eo.

¶ Sequitur rubrica de pulueribus.

Puluis qui motos dētes cadere p̄bibet et eos p̄firmat. R. balaustie aluminis gallarū acacie. p̄p̄quissimos ana. ista terant et ex eis radices dentium fricuntur.

¶ Alius. R. gallarū. emblico. mirabolanoz citrinor. aluminis. p̄tes eq̄les. sumant et tere cū aceto conficiant et ex eis fiant troscis. Et cū necesse fuerit motozum dentium radices ex eis foueantur. et sic bē nō p̄sunt eūz si lo aureo vel serico extrahantur.

Puluis qui offert ad vlcera b̄uida et ad forditie et fa cit nasci carnē et icarnat vlcera valde et ab scindit eruptionē sanguis in oī loco. R. sarcocolle. 3. xx. balaustie. thuris masculi sanguis dra. oīz ana. 3. v. terantur et cribellentur et cōficiantur simul et administrentur.

Puluis qui facit nasci carnē et idurat et icarnat vlcera. R. sarcocolle farine keise. i. ozobi. an. 3. iij. aristologie. radices lilij celestis thuris. an. 3. i. rosarū almarubi. 3. i. terant et cribrēt et administrentur.

Puluis q̄ corrodit carnē additā et cōfert ad coroz nā. R. colotar cōbultū galle c̄nlar. cal cis. 3. iij. cēci. q̄lter sumat et administrentur.

Puluis cōfrensus ad vlcera quozū cōsolidatio est difficilis. R. aloes part. iij. thuris p̄tes vñas balaustie. partē. 2. terant. et administrentur.

Puluis ad vlcera quozum cōsolidatio est difficilis. R. aloes partes duas. thuris. partem. i. balaustie partem mediam. terantur et administrentur.

Puluis ad vlcera quozū tardatur cōsolidatio. R. mirre. plumbi vltigallurum. merda sengi climie. ceruse ana. 3. i. terantur et administrentur.

Puluis de sarcocolla retines sanguinē et inuat ad p̄uisionē facta cum enī et ad vulnera capitis. R. sarcocolle partes. iij. balaustie sanguis dra. cōis. an. i. prem. i. thuris partem. 5. terantur et administrentur et p̄p̄manant cū palma macem et stringatur et fiat troscis.

Puluis valēs ad corosionē et ē exp̄us. R. arfenici rubi et citrini. an. 3. iij. calcis acacie. an. 3. v. colotar adusti. 3. iij. terantur cum succo amoglosie. et acetoz et excipientur vel fiant troscis ex eis.

Puluis q̄ fit ad pustulā corozosā q̄ fit i ore. R. folioz lauri ramoz recētū et folioz oliuarū et acacie. an. 3. xx. aluminis. iamen. cēci. et colotar. ana. 3. iij. terantur cū succo amoglosie et aceto et administrentur.

Puluis q̄ carnē gnāt et recētā vlcera icarnat. Sp̄. gif. n. sup̄ vuln⁹ surū et icarnat. Item fluell⁹ scis de pillis leporis et aluminis oīi tr̄ic⁹. deñi i dōc pluer i uolūt⁹ mirabilis de v̄eis s̄guiez fluit et strigit. R. aloes s̄guis dra. olibanis. sarcocolla. an. p̄tes eq̄les. Est m̄ efficacie cū artificiali app̄oī ēz diuersa corpa. q̄is p̄p̄oī. solū ex duobus. l. ex thure et aloē.

Puluis q̄ vlcera p̄olidat et carnē b̄uidā i eis creat. R. aloes. balaustie casibmie argēti. calcebachumenō triti et lauati. partes equales et vtēre.

Puluis fortis. R. aloes. venaz curcumē. balaustie mirre. gallarū. p̄tes equales. sumant et fiat puluis et vtēre. Cōuenit. n. vlcēib⁹ mlti b̄uidis et compositis siccis.

Puluis q̄ daf ad bibēdū illi cui calūs aut foris accidit p̄uissio. R. reuba. 3. i. rubec. lacce munda. boli armenite. terre sigillate. an. 3. 5. dof ist⁹ p̄lteria ē a. y. vlyq. ad. iij. cū aq̄ in q̄ cicer infusus fuerit. buic autem denā ad comedendū mes r̄p̄s corpa et lentes.

Puluis alius q̄ ad forē valet casus. R. mumiē. boli armenit. et terre sigillate. ana. 3. y. et denā ad

post coctū rosatū

post vltimū mado; ubi abso

potandus cum vino albo spiritico. 3. y.

Puluis q̄ dat ad potādū eia q̄ multitudine sanguis ex p̄fusione aut casu fuit. R. karabe. boli armeni. balaustie. sang. dra. laccæ. an. ptes eq̄les. Ex bis puluerificat. 3. iij. ad potādū tributan cū. 3. i. i. aq̄ in q̄ fuerit su machisuluz & opy lēta pars 3. i. Istud enim stringit sanguinem. pariens stipitica comedit.

Puluis ad lenē carnē mortuā & debilitatā cōfortat & odorē mitigat. R. loci cū oleo ro. iungatur cui desup puluis mirri affigatur & mediocriter ligetur. C Epithima ad calūs qm̄ cū eo febrix tapa calū fuerit. R. rosaz. p. lētū excozicataris. boli armeni. sief. memithe. sandali. faufel. Ex his oibus cū aq̄ coctis & parti olei rosati vsq̄ ad spissitudinem fiat epitima.

Epithima ad oēm spēs scabiei. 3. est optimū vngue nus. R. succi lapacy. scabiose celidonie. emule cāpane. fumiterre aq̄. 3. & ferueat cū. 3. vi. olei cōmunis & salis cōis. 3. y. tādū q̄ succi plūmanē. & remoueat olei. deinde cola & accipe id olei & cere. 3. i. & lēfac ad ignē sic. deinde tolle ab ignē & misce ibi oleos. galbani puluerificati & argēti viui mortificati. an. 3. i. & misce donec equet. Et si vis magis desiccare adde virrioli. 3. 5. & iungatur.

Anguētum ad flegma salus. R. argēti viui extrin. cti. 3. i. litargiri. 3. y. plūbi vsti. lib. 5. ce ruse. lib. i. thuris. 3. i. cieri vitis. 3. iij. arsenici. 3. iij. aceti & olei q̄ sufficit. & terant & icozopent cū aceto diu agitant. do in mortario postea cōficiant cū oleo.

Puluis ad fistulas desiccādas. R. ellī albi. arist. ro. cetaure. radici scolopēdie. yreos. farine puluis ad idēz. R. calcijs viue q̄rūz vis. mittas eam multotiens in succo celidonie. & excrucetur & puluerificetur & vtere. C Itēz puluis caroli vel ligni corrosi de castanea mirabiliter excicat.

Itēz puluis ad desiccādū fistulas. R. calcijs viue q̄rūz vis & tere multi cū melle in modū emplī. & pone in testis i fumo. & dimitte ibi donec excicent. & qm̄ vis puluerificetur ex eis & vtere. C Ad idē aristol. rotūda puluerificetur ex ea cū vino potet. vel fiat ex ea pilule & sumant & mirabiliter p̄dest ad desiccādas fistulas. C Itē succ. celidonie & ciclamini cum melle decoctū valet ad curādās fistulas.

Puluis ad sanandū oia vlcera q̄ curant cū laboze. R. farine ozobi. 3. iij. aristol. rotūde. rosaz. an. 3. i. thuris. 3. 5. terant & cribellent & vtere.

Puluis ad vlcera desiccāda. R. yreos. 3. iij. aristol. rotūde. 3. iij. thuris sarcocollē. an. 3. 5. farine ozobi. 3. iij. sang. dra. cortici granatoz. & colorat ad hū & bocū sine bernia gutturis. C Itā. 3. i. R. spōgie obuste. lib. i. palee marine obuste.

Puluis R. spōgie obuste. lib. i. palee marine obuste. 3. iij. pieris. 3. y. gallari cipessi. 3. iij. celidonie. 3. i. radici iulicarie. 3. v. ciclamis. 3. iij. agni casti. 3. y. piperis. 3. iij. bede gnar. 3. y. sepie. 3. v. ficeent & sub lingua. & omni sero & mēteat ante cibum ex eo fiat lingua.

Puluis ad vlcera ad idēz. R. piperis. piperis. cingib. spongie marine. aduste. seminis fapiragie. ana. 3. 5. ponat sub lingua facto pōs gargasilimē cum aceto.

Puluis ad idēz ex parte. R. piperis. 3. 5. palee marine aduste. piperis. nodi rosarūz. ana. 3. i. fiat puluis. & ex eo ponatur sub lingua.

Puluis vlcera desiccāda. R. ceruise. rosaz. balaustia rī. an. 3. y. seminis fapiragie. an. 3. 5. thuris. 3. i. an. 3. iij. aristologie aduste. 3. y. thuris. 3. i.

Puluis ad idēz. R. rubee tinctoz. ossiuz adustoz. merdalsengi. ana. 3. y. thuris aloes. sanguis dra. an. 3. iij. sarcocollē. 3. i.

Puluis ad idēz. R. aloes. oliban. sanguis dra. sarcocollē. an. 3. iij. aristol. aduste ceruise. cortici arboris spini. centau

ree minozis. ana. 3. i. gallarum. balaustiarum. ana. 3. y. fiat puluis & est optimus.

Puluis optimus ad fistulas. Spargit enīz in fistulis. & qm̄q̄ limi tenta cū melle & inuoluitur in puluere & imittit in fistula & vbiuicūq̄ sint desiccata cas. R. aloes thuris. sarcocollē. sanguis dra. balaustia timonij. alumis. an. 3. 5. flozis eris q̄rūz est q̄rta p̄s vniuz. & fiat puluis vt fiat troscili. Lūq̄ necesse fuerit puluerificetur vñ ex eis. valet. n. in vlcibz & fistulis hūidīs & corpore sicco.

C Sequitur rubrica de oleis.

Leum de mēcibus est resolutiū grossa rū ventositatū & p̄fert tumoribz & contusionibz neruoz & puncturē. i. vulnez. eoz & p̄prie cū calce lota & p̄fert scabiei.

Oleum de amigdalīs amaris est aperitiū opilatio nuz & carminatiū ventositatum & resolutiūm & confert doloribz aurīū. & furditātē & sibilō. & p̄fert doloribz neruoz & duritiem cū lenit.

Oleum de semine lini cōfert ad spasmū & lenit duritiem neruoz & tuncurariū. & est egritudinibz ani maxima medicina & egritudinibz emozoropaz & ragadijs. & dolori pulsanti.

Oleum de vitellis onoz in multis expertū est. cutis mundificat & serpigines & alios morbos cutis curat. & p̄fert fistulas & alys vlcicribz malis. Modus compositionis eius est. R. onoz elixatū vitella circiter 30. & moue vitella manibus vt aqua exeat. postea pone in sartagine lapideā & frige super ignē & pone & moue vitella cum ligno aut cocleari ferro. Et q̄ emanabit erit oleuz. & scias q̄ abundanter emanabit.

Oleum de frumēto impetigines & cutis asperitates sanat. & fit leuiter itio mō. R. pugillū frumēti & pone sup incudē & accipe palā de ferro casam temperate & p̄me cū ea super frumētū & egredietur oleis super incudem. & tu collige cum spongia.

Oleum de iunipero p̄fert insectiō cutis & malo mox tuo tibiari & spigni & cācro & malviceribz.

Oleum de frassino valet facit oleum de iunipero in omnibus vis operationibus.

Oleum costūū neruos & lacertos calefacit & stupor tar oia neruosa & p̄fert sūd & epi fridīs eo p̄fortat capillos & p̄hibz canidē & fac colorē & odorē corpis eē bonū.

Oleum camomillinum est benedictum expertorūz iuuamentorum. est enim resolutiūm & sedatiūm dolorum. Et est in eo p̄hibitiū cursuuz materiarum. & p̄pter eius stipicitatem modicā cōfortat neruos. & confert doloribz eoz. & confortat loca neruosa oia.

Oleum rosatum cōplectum. Quod fit ex rosīs comulatis & oleo ex oliuis completis est cōfortatiū & resolutiū conuenienter sedatiū & lenitiūm.

Oleum Illud vero quod fit ex rosīs cōpletis est extinguit infāmatiōnē cōfortatiū aggregatiū spissitūm & p̄hibitiūm cursui materiarū. C Nota q̄ ex oleis pōt cōfici vnguentū isto modo. Accipe ex oleis q̄ vis. 3. iij. cere. 3. 5. & liquefac ambo ad ignem & congelatur ad modum vnguenti & nihilominus habebit virtutem olei.

Trituratura merdalsengi q̄ valz ad variolā & ci catrices reaptādas & albificādas si sūt rubee & aduolūne cū ignē & vesicas q̄ accidunt pueris ex calitate & abscondit hūos sudoriz valde. R. merdalsengi. Mdia. itera & fundat sup ips Mdie. y. sal & fundat sup vtrazq̄ ad dulci cū ḡritate & submergat vtrazq̄. iij. digiti & dimittat sic. v. diebz & moue id oī die. 8. moue id et funde illam aquam ab eo. et funde super illud aquā aliam similiter q̄ dragana diebus & muta aquā omni die

Past optimis ad fistulas

semel donec dulcescat aqua et albisficetur merda senci. et
fiat sicut cerula et excutetur et fiant sicut troscici. Limes
fuerit necesse copone ex eis oleo ro. et viere.

Oleum de tartaro qd valz ad clarificandus faciem ex
panno z impetigine et omni fediari. et valet
et imissus i fistulis. qd veficat. et fit isto: Accipe tartari igni
vis z iuolue in pecia balneata. z pone sub puma ignis z di
mitte aduri. deini pone eū i sacculo z insupede i qda fouea z
ciatu de sub⁹ z distillabit sic aq clara. Ita aduri sex vini
qn qrit aliqd op⁹.

¶ Rubrica de aquis.

Aqua cū q clisterificat vlcera iteriora pe
ctozalia sine vulnera z excicat
z abstergit z ponat tepida. R. preos z arist. ro.
capilli. y. z p. i. p. i. a. n. i. x. d. s. p. a. n. i. y. z. y. balaustie
miri. a. n. i. z. i. f. u. r. i. u. r. i. z. s. z. s. i. l. i. a. s. i. c. p. l. a. t. a. g. o. t. e. r. a. f.
z coquant cū vino albo acervo z colent. z colatura coq⁹
mel bona hora z viere tepida. ¶ Ites fit poni ibi alumē z
aq cineris z siliā. z ponere filtrū et balneatū: qn ē aq non
puenit aliqd ex eis. ¶ Ites aq q fit cū vino distillato q vul
go d^r aqua ardens valet in fistulis desiccandis z in dolori
bus membzoz frigidoz corpore euacuato.

Aqua q cauterizat sic cauteriū z de capitellū. Na si i
uenit cutis erupit z distillat gutta vna sup car
nē cū pēna in fistula vel alibi cōburit cito z escara cadit. et
si nō iuenit cutim rupta z ponit cū massa cere vel gussio
anellane cauterizat sic ignis fac. veficat. an. vlycerat locū. z
fit isto: Sume sale alkali. z si nō iuenit accipe sales armo
niaci z calcē vliā. a. n. i. lib. i. z iere vtraq z pone in ollas no
uā pfozātā sic colatozū z opine illa multū vt nō colet aq
cito z pone super eā ex aq tartū q coagulat cū p digitū z di
mitte colari. z pone iseri⁹ ollas vitreā. z cū fuerit colata
renoua calcē z salē z iterū cola id qd ē colatū z reconde
z viere. ¶ Ites alio: fieri pōt z sic. R. calcis nō exticti septa
riū mediū ad mēsurā frumētū z cinerē de cerro q vtuntur
tinctozes z funde sup aquā vt submergat bñ et peme bñ
illā. z dimitte colari z tipia colata renoua calcē z cinere ite
rū qd colatū ē recola z fac ita. s. et erit capitellū fortissimū.
Et si de tali capitello accipias ciatū vniū: olei ciatū vniū
z sili ferveat donec plume capitellū lēto igne remanebit
sicci vnguentū z forte comburens.

Aqua siue decoctio optia in excicando fistulas postq
eradicata ē corruptio ossis z non ē ibi supelceta
cio nec aq. R. cinerē cōdes cribzantū z fac fieri cū aq sic fit
cinerata. z ea decocta tepefiat z iponit vbi mēbz. vlcera
vel fistularū ē cū vlcere vniū. lēto. z vin z ipe ca sup te
pefacta teneat. Desiccant enī mirabilr z rectificat vlcera z
squalida membra. valet talis decoctio in supozē membz
cū dolore z et cū est dolor mēbz vniū qd gramo.

Emplin relatiū ad ādromaco qd puenit vbi vultū
q qd frāgat aliqd ex eo. frāgit. n. ipm. z et
bit ossa corrupta z frustulos z spinas z pferat ad venā scia
ticā z saniei z ad duritiē vlcera z z tōsionē mēbz sup mē
bzū z sigillationē vulnerū. R. granop q iueniunt i fructu
palme q d^r armeli vel antinelli z baurach rufalis armo
niaci. aristologie cretice. radice cucumeris aslinini. z gluti
alboti. a. n. i. a. u. r. p. p. i. p. i. o. macropipio. armoniaci. amomi. si
lobalsami. a. n. i. a. u. r. z. i. b. i. m. i. m. i. r. r. e. s. i. n. e. s. i. c. c. e. z. a. l. a.
dabaci. vif⁹ qrcin⁹ a. n. i. a. u. r. z. c. e. r. e. a. u. r. p. p. i. a. d. i. p. i. o. capini
a. u. r. p. p. i. o. olei de lilio. q. s. ad pōndū medicas. terant
tur medicas sicce z cribzent z siccant z vngat g fricat eas
man⁹ uas cū feco oli d^r lillo ita vt cū pūxta fuerit oia bñ
reponant z puenit. Et cū necesse fuerit vti eo ad auferendū
lapiditū ē et sumant de co. i. i. y. z de oleo de albana. z. i. y.
miscant z admiltef. Medie facietes veficas sūt sic si
pterant olea z orita fassata sup locū z reiterato. ¶ Ites
cātarides puluerigate pferūt cū medulla ystis aliq d^r est

Iter pmiu coricē z medullū. Ites framula trita idē facit.
Ruptorium quod vehementer cutim vrit sicut
ignis z consumit z desiccant omnem
corruptionē z cauernā cū cute nō adberēte z antracē z ve
nenū z berpetem z similia. R. calcē vliā optime tritam z
confice cū sapone albo z molli z cū sputo in modū pastilli.
Et si vis forti⁹ facere cōfice cū capitulo. z qto forti⁹ erit
capitellū tāto forti⁹ erit ruptoriū z plumer oēs cānositate.

¶ Ruptoriū z veficatoriū z cātarides subtilissimē pulue
rigatō z confice cū medulla fermetū qstūm capere pōt. z
in fine parū aceti z supponat mēbro. z tunc pma vice vefi
cat z multis vicibus appositū frāgit carnē. ¶ Ites pulvis
cantaridarū misceat cū pigola lora apposita veficat z ref
uat optime z nō iduratur. ¶ Ites rasura stāmule vel vi
tis albe elenato pus coricē veficat locū. z multa vnguen
ta posita sunt que veficat z adurunt. ¶ Ites vnguenta que
funt posita in multis capitulis veficant z adurunt locum.

Emplastrum apostolicū cyprigicū valet ad con
solidandū z cicatricem inducē z
attracti z mōdificat. valet ad splenē durus z post ossē cō
solidationē. z valet ad igitū relatonē. z si cū stipitici
misceat melius erit ad id. valz et ad dolozem ex fractura
pectozis qd fit ex cōfusione z percussione. z valet ad scissuras
in qdū parte cozporis sint. z attracti sagittas z ossa capi
tis pueroz plicata ad pūstūm reducit statū. R. picie nau
lis lib. s. picie grece. lib. i. galbani. b. dely. serapini. armoni.
opponiaci. ana. z. s. rafe pini. z. y. cere. z. i. y. aceti vel vini
lib. s. masticis thuris. a. n. i. z. s. r. b. t. e. n. t. i. n. a. z. y. o. l. i. z. i. c. i. a. t. a. t.
sic gime. s. p. i. y. nauilis. galbanū. serapini. armoniaci. op.
poponaci parū cōquassentur. z vna die ponant ad mollē
dum in aceto pēdicto vel vino. deinde sic liq⁹ fiant. ad ignē
s. cū illo aceto vbi steterunt. z cū illo oleo qd est. z. i. l. z. colē
tur. deinde liquefiat cū eis cera z r. b. t. e. n. t. i. n. a. deinde pone
picem grecam olibanū. z masticem. puluerigata tantū mi
se donec vniantur. z ita liquefacta pyce supergata tantū mi
se z diu malassa z magdaleonice informa. Et si vis po
nere liargirū pone parū olei veteris. z. i. y. liargirū. z. i. y. z
simul coque donec gutta in aqua coaguletur. deinde mi
se gummas z est melius.

Pulvis optimus corrosiuus qui in portu quāitate
postius super carnem duram z fradulentā
nedum mollem multum adurit. z postea cum butyro ca
dit. Et si vis vt butyrum non ita cito destruat super mē
bzum z maxime in estate pone in quatuor. z butry duas
assungie z non plus. quia liquefieri durum. vel solum li
quefiat ad ignem. z dimitte congelari.

Arsenicum sublimatum quod ita fit. Recipe ar
senici citrini. s. q. m. rami z ceru
se. ana. z. s. f. ex teratur subtiliter z ponatur in testō primo fa
cto in ipso quodam solamine salis cocti in ciliano ita q
pulueres ponatur super istum salē sine aliquo liquo
re z cooperatur aliquo testō vitreato in quo fit quoddaz
fozamen superius vt fumus donec coagulat egrediatur.
Deinde deficiente fumo obturetur. z fiat ignis bub re
stis ita vt non ascendat parvum rethum inferiorē et sit ignis
in primis leuis donec fumus egrediatur. Deinde vigore
tur ignis tota die. deinde infriigidatis testis discooperi et
rade q ascendit et misce cum fecibus et trita bene. ite
rum sublima tota die donec tu videris in coepertio al
bum adberere. Deinde discooperi et habebis valde al
bum id quod ascendit z est fortissimum ita q tantillum
comburit carnem. Et si illud album volueris facere rici
stallinum pone id in ampulla coopra cū stricto collo. z po
ne illā in olla vbi sit cinis cribat⁹ z tepellās ampullaz sub
cinere vitz ad mediū z fac ignē sub⁹ tepera⁹ z ascendet z
adberēbit āpulle sic glacies. Et ita sublimat oēs spēs. sic

Puluis alius corrosiui boni lenis et securi vbiqz.
et valz et gignis corruptis canceratis et eas
desiccet et remouet corrupti. B. alumis succarini. thuris
et arsenici. añ. 3. y. calcis viue. 3. vi. oia lista puluericata opti

¶ Puluis leuis g̃ minuit carnē mollē solū deficcādo.
et ē bon⁹ in vulnērib⁹ capitis et ē ṽt fiat ex
bermodactilis. et ē caries liani valet deficcādo.

C Aduritur ceci isto modo pulueriſetur bene. et ponatur in ciato: et ciatis ponatur ſuper cinerem calidum. ferueat enim donec deficeat et coaguletur. Et eodem modo aduritur alumen tritum.

Item expientia optia i fistulis vlcerib⁹ fistularis que tollit carnē totā durā filtratā. Br. armoniacū et fūde i aceto forrissimō et tere. deī subtilissimū puluerē

Medicine ad gignas vlcernas et sanguinolētas: et cū cōcauant dētes et agitāt. ℞. alu-
minis roche affi. ʒ. iij. et rosa p. ʒ. i. cortices grana. ʒ. iij. fan-
gminis pra. ʒ. ʒ. mastice. ʒ. ʒ. podii. ʒ. ʒ.

Aqua mirabilis in consolidando oia vlcera in oi par-
te corporis et maxime non putrida. ℞. rosarū
3.5. lentius. sumach. ana. 3. ij. balauftie. 3. y. oia confusa co-
que in aceto liquefacto.

Puluis gminuit carnē mollē in corpore molli et bo-
na q̄titate posita in corpore et mēbro sicco. et ē
ut fiat ex gallis et corticibus granatorū. Itē spōgia minuit
carnē mollem sine dolore.

Unguentum ad idē. ℞. ceruse lote. ʒ. viij. litargi
ri. ʒ. iij. scorie argēti v℥ catimie. ʒ. ij.
dragag. ʒ. i. cere albe. ʒ. i. olei r. ʒ. iij. q̄ ligfiat cera cū oleo: &
alia cribzata p sydonē in mortario misceatur.

faciēs ad apata dura. ⁊ mūdificat saniē qđāmō ⁊ gnāt eā i
 p̄tusiōib⁹ ⁊ vulnerib⁹ alteratis. i. nō recētib⁹ ⁊ recalefacit
 vuln⁹ ifridatū. fac nasci carnē ⁊ valz ad vlcera qđ iūt i cal-
 caneis ⁊ manib⁹ ex frigore ⁊ in oib⁹ scissuris i manib⁹ ⁊ pe-

gis neruosoz in ebroz. & cere. refine pini mollis v^l sicce:
picis nigre: sepi vaccini: olei cois. añ. 3. ij. Soluant^r oia ad
ignē in captia ⁊ colent^r ⁊ ytere. Et si vis id albu facere. i. citri
nū: ⁊ q̄si min⁹ hūectās. pone loco picis nigre colofoniā. Et

z pp b noiant medici greci ferlesculei. c^o iretio e pftas di
gonē. Et fepū vacciniū e calm in p gradu. donec ptraſit an
nū. z noiat b^e ppo tota cala refoluiēs apata.

Unguentū tabnidati carnis creaturū faciēs nasci
carnēi vlcerib⁹ mūdificat ea et icar
nat et p̄fert ad p̄uisionē enſis vlc̄telliqñ nō ſt ſāguis
lūe vlc̄re ſiſſiōnē nō ſt ſiſſiōnē hūmōrū exillō

tur cu olo teta gnie docc liqnat bli et terat armoliaci et i
fundat pauco aceto. et terat alie medicie. et postq̃ videri
merda fegi liqfactu dimitte docc ifridei paz. deide pyce
sup ipz armoliaci ifusu i aceto. q̃ si pycis ipz merda fengi
exmegerit accide oñie q̃ nio ne medicie produci ad imoer

Enguentus lūcis ad apertā rupiā mūdificat et
emōroydas vlceratas mūdificat vl
cera pessima et ea sanat. ʒ liq̄ fac carnē mollē sine moztura
et trahit ʒ cicatizic. ʒ. litargiri aurei. ʒ. iij. armo. ʒ. iij. ʒ. ce
re ʒ. iij. colophonis ʒ. ratigiri sicci ʒ. iij. galbani murei

targiri coq̃t̃. t̃ cu aq̃ pie. Senu iteru targiri terat cu
olo: z decoq̃t̃ z tepefiat. dein gume sic liq̃cē colent sup li
targiri z cera iteru coq̃t̃ donec gutta in terra vl̃ in ferro
aliquo: coagulet̃. deide pone alios pulueres z diu misce.

puto vras
meas bonas
legis et finis

Expimē tū
q̄ uidera si
p̄lūm

Con mobili
natē dētiū &
aliteranūz gō
gimariū

Anguentum dyaquilon ⁊ est vnguentus de mta
cullaginis qd facit ad oem duri
ties ⁊ cicatrice ⁊ vulnera vel vlcere facta post tempus re
aprat ⁊ dealbat ⁊ applanat: sed non nouiter facta cicatrice
ponat qd calefaciat. Et memos esto ponere ibi de yreos. qz
est mirabile ⁊ pcpit vbi ponat ibi de amurca olei multus.
⁊ m. mullaginis: fenugreci. ⁊ felinis ⁊ altee. ana lib. i. deco
quantur donec inspissentur. deinde sumpatur lib. 5. merda
fengi. ⁊ decoquantur cū lib. i. olei. deinde pyciatur sup ipm
iam parū in frigidā mta mullaginis ⁊ misceant simul ⁊ de
coquantur: fiat res vna. Et si de puluere ⁊ yreos subtiliter
puluerigati cum iam appropinquat decoctioni miscebis:
erit vltimum in eo quod dictum est.

Anguentum de calce. valens ad vlcera combu
stionis ignis cū dolor las quieuit ⁊
vesice sunt fracte ⁊ locus est vlceratus ⁊ iducit carnes sup
vlcera in nervis discooperitis mediabitis filis ⁊ ponatur
tunc calin actu ⁊ maxime in hyme. ⁊ valet et excoctio
⁊ flegmati falso vbi fuerint vlcera cū elaris ⁊ vulneribus
nariuz ⁊ in ore. 5. attribuat combustioni ignis tñ oia vlcera
yriūeta ⁊ varicosa exicat pustulas ⁊ vlcera suspicialia ⁊
ambulatiua ⁊ carne mollē minuit sine dolore. Et valet et
cofricationibus qd sunt iter agētibz tpe magni calozis. ⁊
si vis misceare parū fuliginis domus vt itingat parū po
tes vel de succo sicle ⁊c. Et nō cognosce poltea ⁊ nō noce
bit. ⁊ si vis facere vnguentū cūz oleo loto potes dūmodo
oleus separatur ab aqua bene. ita qd eo loto potius cūciat
de oleo qd ibi de aqua remaneat. Accipe et calce qm vis
⁊ funde super ipsas aquas frigidā ⁊ percutē cū manu ⁊ per
mitte desiccare donec fiat clara. Et fande iteruz ⁊ laua se
pries. deinde et calce: deinde ad modū vnguentū cūz oleo ro.
in ellate ⁊ cū cōi in hyme. diu in mortario ducas ⁊ sup lo
cū combustū inungatur vel cū pecia iponat. Et si vis face
cere cū cera vt sup pecia extendat fiat ita. ⁊. cere albe. 3.
ioletrosa. 3. iij. calcis loto exiccate ⁊ subtiliter p pannū cri
brate. ⁊. ioleū ⁊ cera liquefiat. deinde misce calce. ⁊ icopa.

Anguentum de merda fengi valēs ad vlcera bit
mida supicialia ⁊ ad pustulas ⁊
ad sapbariz humidā ⁊ scabie ⁊ excoctioē coxarū ⁊ renū
⁊ earū cofricationē tpe calido. ⁊. merda fengi cribet sub
tiliter ⁊ in mortario cū fortissimo aceto ⁊ olo. s. qm cū vi
no qm cū olo diu fricādo ⁊ icopatur. Et si admisceris
parū ꝑci ysti. vel plumbi ysti fortius desiccabit. ⁊ si parū
de yreos mīdificabit cū tanrillo cere. ⁊ si vis coque quan
do ponis in eo cerā ⁊ erit meli⁹. ¶ Nota qd qñcūq; vis
facere aliqd vnguentū qd extendat in pecia vbi est litargi
rioz vt ponas cerā vel aliquā gumā. Si aut vis solu
gere non oportet vt ponatur cera vel gumma aliqua. quia
tunc fit viscosum ⁊ tenax.

Anguentum de calcadis qd noiat sal. conaki
cui⁹ itēio est facies ad vlcera dif
ficilis cōsolidatiōis ⁊ ad ea vlcera in gbus est sanguis vel
nō sanguinolenta ⁊ mīdificat cicatricat apata rupta que
fuit in māyō diuersis orbis. ⁊. adipis anig lib. ij. olei an
tiqū lib. ij. merda fengi lib. ij. calcadis. 3. iij. mīdificet
adeqs ⁊ velaminibus suis ⁊ terat ⁊ residuum eius donec li
queat velocius. deinde liqsiat it sup ignē: ⁊ cola ipm do
nec fiat clarū mundū ⁊ pondera ex ipso lib. ij. ⁊ tere. 3. iij.
calcadis ⁊ misceant cum lib. ij. ⁊ tere merda fengi lib. ij.
⁊ cribelate misceant cū eis in mortario: cūz adipe. deinde
pone ea in capria sup ignē ⁊ cōmoue ea cū spatula recenti
de palma: qd est qd spatula exicat fm spaciū qre psumit
humiditas eius: ⁊ idcat spatula illa ex palma anq; id fiat
p die si est hyme: ⁊ si est alias tūc icide in eadē die in qua
decoquitur medicā cū radice qd grossa sili glomeri magno
⁊ noiantē cū qd noiat id qd accipit ⁊ relinq; aut spatula

q est post lōgū grossus ei⁹ ⁊ pyciūt id deide ⁊ abscondunt
in pre ⁊ sepat eas a coricib⁹ suis ⁊ submergit eas in me
dicā donec cadit ⁊ ea lōgū qd icisus ⁊ recipiat bñditate q
ē in eo. qz in medicā ē v⁹ ⁊ resoluta ⁊ refrenatura. qm olei
anig ⁊ adipis ē v⁹ ⁊ resoluta ⁊ calcadis ⁊ aq palme ē vīr
tus refrenatā subtilitate facies cū calcadis vō nō ē mū
tū qd inuēt medicas ⁊ refrenatōis māerā qd currunt. n5 in
refrenatōe ei⁹. qd iā locutū ē in mēbris ⁊ grossitudine: v⁹
est vīr exiccatia parū. ⁊ tñ nō ponit in hac medicā nisi
ꝑp id qd ē in eo ex inuamēto ⁊ pueniētia ⁊ aptitudine in
cōpōne vnguentū. ⁊ de cogitur cūz medicinis qd dixim⁹ donec
fiat spissitudo. ⁊ qd nō resolut aq adeps. aut opz vt sit sali
ta in antiqua qm possibile est. ⁊ similiter plurimus opz
vt oleum sit antiquū fm hanc formam.

Anguentum qd corodit carnē additum aperit
apata absq; dolore yebemēti. Sū
mas de lyac ⁊ frigan⁹ ⁊ excolit⁹ ⁊ sumas fm pondus ex
aq saponis forti ⁊ terant it ⁊ misceant. ⁊ puce sup qrtus
ptem ponderis sui de venis tinctoz qd iā linat dabal. it
cidens sicut ratorū ⁊ ponat sup locum.

Anguentum ad emoroydas ⁊ pulsationē ⁊ v⁹
tostat in ano ⁊ tumorē earū. ⁊. v.
aq porri ⁊ aq ruthe. an. pte. 5. ⁊ ponant in capia. ⁊ sumas
deū mūmie. ⁊ cere albe. an. pte. 5. ⁊ puce sup illa ⁊ puce ē
adipe caprarū ⁊ adipe qd ē in cirbo camelli. ⁊ cōterant am
bo mūltū donec fiat sic mās ⁊ ponant in capice. ⁊ sumas
tur itēri pīx romana. ⁊ oleū facibucini: oleū de nucet
fundat sup ea ⁊ fiat ignis cū facilitate donec liqsiat: fiat
res vna. Lūz qd necessitas puocat accipe ex eo ⁊ calefac ea
ignē ⁊ inolve coctū ⁊ sili tūndine glādūe ⁊ ynge ipm ex
medicā ⁊ itromite ips in anū. ¶ Aliud ad idē. Sumas
adeps vacce vel eqri ⁊ liqsiat ⁊ collee cere albe. ana. 3. v.
soluant sup ignē. ⁊ tñ liqsiat sup puce sup ea picis roma
ne. 3. kitericā. 3. iia. qd porri. 3. 2. bullat donec misceant. ⁊
deponant ab igne ⁊ admittet res fmū.

Anguentum ad saphati in cute capitis būidā vt
cerofas. ⁊. cartā de bōbice: ⁊ obu
re. deū fac puluere subtilē: ⁊ cū aceto diu in mortario cō
pone in modū vnguentū. ⁊ caput inunge oī die bis. ⁊ si ri
cabit pus caput cū cepe erit melius.

Anguentum aliud magnū ad idē desiccā. ⁊.
cartarū combustarūz calcis viue
argēti viui. an. 3. i. cōficē cū aceto ⁊ oleo ro.

Anguentum ad saphati siccas ⁊ ad surfures. ⁊.
muccillagis fenugreci. ⁊ assingie pul
licere ⁊ sagimie porci. an. 3. ij. ⁊ argēti viui exincti misce ⁊
aliud ad saphati in ca. (fiat vng.)

Anguentum pite sicca ⁊ būidā. ⁊. sang. colūbi
ni collati lib. 5. cere. 3. ij. argēti viui exicti. 3. 5. succi ruthe.
3. 5. ⁊ si vteris eo in būido. adde salis armoniaci. 3. i.

Emplm expri qd fac detumescere emoroydas et
mitigar dolozē ⁊ exiccat ⁊ pcolidat eas qñ
icidunt. et valet i fixuris an si ponat sup eas tepidū cū di
gitio vel cū pecia. ⁊. boli armeni. gūmi ara. sang. dra. ma
stice. an. 3. ij. mirre. balaustiarū. rosa. fiscarū. an. 3. ij. ⁊ de
oia puerigē ⁊ p pānū cribet. deinde accipe butiri. 3. i.
olei ro. 3. ij. cere. 3. ij. succi folioꝝ porroz collati. 3. ij. liquet
fiant ad ignē ⁊ misce illa alia diu et ytere.

Anguentum Ad qd of yfiori ceronū descriptiōe
mēbroz duriticiū spēs ⁊ pie ⁊ dolorē eoz ⁊ dolorē ma
tricis et duritiē iūcturā. lenit. n. eas ⁊ bec ē pmiro. ⁊.
cere citri. olei camillini et prini. ana. 3. vi. mast. 3. i. resine.
3. 5. spice. 3. ij. croci. 3. i. s. terberie. 3. i. yfiori bu. 3. so. Et nota
q yfior ⁊ bu. dī qñ iūctū ponit vnguentū: vincto butiri
la ne fucide piguis q ita ex pōt dōtū aq. y3. ⁊. lanarū succi

charu omni circiter .90. et sup eaq aqua calas .q. et ad ifundē.
dū. et dimitte p horas .iij. deide bulliat bullitione vna et
cōpma. et coq illa aqua lānarū cū facilitate agitatō semper
super fundum vasis in vase stagnae cū ligno amplexo
ne recipient vestigia aduersionis aliquid: coquatur do
nec fiat sicut mel currens.

Anguentum dyasfincon pferēs ad vlcera difficilis
solidatōis vlcera fraudulēta et spēs
herpetici et vlcera flatis salis et vlcera sanguinolēta et fistu
las et apata pestilētie et apata diuerſarū mārū. R. adipis
zirbi antiq colati. et adipis virgini recētis colati et mūdī añ.
lib. v. s. colcotar. 3. viij. olei ārig. litargiri mūdī. añ. lib. ij.
Terant litargiri et colcotar cōritione vltima. et mūden
tur p pānū subriles et spissus. deide pmissceat et teratur cū
oleo bene añ parū addendo et fiat illud. deinde colesit su
per id adeps et coquat cū facilitate agitatō semper. cum
ramo palmaz grossio abiecta cute ei et sint de nouo icisti.
et quotiens a duris bumdita a medicamine iteris alterius
būdi extremitas agitec nec nō carū extremitates et ptes
minores et būdiores incidunt in frustula et ponant in me
dicamine. deide icidant dū exsiccant. et hoc fiat donec pfi
ciatur eiue decoctio bic. q. fit in fine hore: et sit ignis pu
neant parua flamma ignis.

Anguentum nobile relatū a Nicodemo valēs
ad vulnura put. et gnat in eis carnē
et sigillat et attrahit et pberit in eis putrefactionē. Hoc vnguentū
est optimū. et est ad abluēdū oculi subtiliāda. cū iā
in fine oculis est clar. et secur. ab oī dolore. R. aloes. mir
re. farco. colle. añ. p. i. mellis iā spumati dupli pōderis oīum
et terbēnie. par. i. et mellis iā vii vini albi. q. i. decoquant.
cū facilitate viij. dū beat spissitudinē. et q. i. q. addit buic
circiter par. s. virioli. et pproprie ad consumptionē carnis
addite et est expertum.

Anguentum ad idēs Nicodemi. R. mirre aloes
añ. vini albi. q. i. terat ad modum
alcohol. et pycat sup vinū et teretū eo miscendo et iteris
vini añ modici terendo. et sic donec fiat ligidus
sicut mel et administret. et sunt q. addit virioli. p. i. q. i. q. i. q. i.
Et sunt q. cōficiunt cum vino oleo mirino viciūm pa
rumq. de virogin infundendo.

Anguentum ceraceos magnū rectificās vlcera
maligna et viscosa et est attractiuū
bonū et mūdificat apata rupta et fistulas difficiles et mun
dificat carne molli et a mala putrefactionē et pfiect eo us
sigillationē laudabiles. R. armoni. 3. i. bdely. olubani ma
sculi aristolo. rotū. v. lōge. farco. colle. añ. 3. v. mirre galba
ni. añ. 3. iij. litargiri. 3. xv. aloes. oppoponacis. ana. 3. ij. et s.
flozie eris. 3. iij. rasine. 3. iij. Siat sic. gūme. s. bdelyū oppo
ponaci. armoni. s. galbanū cōterant et in aceto ifundant
vel in aliq parte illius olei et resina liqfiant ad ignē et cole
tur et alia subtilissime puluerizent. et per pānū cribrent. et
bis pactio coque litargiri cū oleo. et cū iā incipit coagula
ri parū gutta sup ferrū tolle ab igne et tepiat. et tūc lique
fac gūmas ad ignē et resina et ceras et cola sup litargiri
et coq itez. super ignē pax valde ne icendant gūme. et pba
si fiat incipit coagulari super ferrū: tūc tolle ab igne et
dimitte tepesceri et omisce alios pulueres ita q. in fine po
natur viride es et diu misce et vtcre super tentā de pecia et
mitte in plagas. et sicut pone super petiam.

Anguentum parū ceraceos faciēs nasci carnē
in vulnerib. et mūdificat et icarnat
ea. et cōfere vlcētib. et recētib. et antiq. R. aristolo. gē. radi
cis yreos. sang. oraco. armo. farco. colle. añ. 3. s. litargiri tri
ti. 3. v. olei. lib. i. decoq tur litargiri cū oleo et deponat ab
ignē et fiat tepidū. de mū armonia cū mollificatū aceto li
quēfiat ad ignē et colesit super litargiri. et itez. coq pax do

nec gutta posita sup ferrus se tenuerit: deide pone pulue
res deposito vase ab igne et tepescat dū misce sit et vte
re. et si vis ponere de cera pone de ea. 3. s.

Anguentum de lino q. scriptū Alexander mira
bile ad plēdū vlcera carne et
pie eis q. videri difficilī incarnatio et anar fist. et vlcera
fraudulēta. R. oppoponacis. p. i. rasure pāni. de lino subti
lis antiq mūdī. p. s. vini mellis s. olei ro. vel mirri. añ. p. v.
litargiri aloes farco. colle. p. i. teriā. añ. fiat vnguentum sic
terēdo nūc oleū nūc vinū ifundē et admistret. et q. i. s. coq
tur litargi et oleo de mū oppoponaci molliciatū in vi
no. postea ponit cere. 3. s. de mū misceant et alla.

Anguentum alchimel. a. cataridaz q. d. efficiēs
opationē cautery linit sup mēbzū
et fac vesicatioēs et excoziatioēs. et pferit morphee et siliū
sic pāno et lētiginib. cutis et ei. maculis et ipetigini. R. cha
raliel recētū. 3. s. asplunge porci. 3. x. v. terant sil et dimittat
tur marcescere p. v. dies: deide bulliat et colent et teren
tur in vase vitro et administret vii opz.

Anguentum basilicon magnū q. d. pferit in vulne
rib. in q. b. nō ē calefactio. et ppie
nerioz et mēbzū neruofoz. mūdificat. et in incarnat ea.
R. cere albe. resine. scpi. vacēini. picis gluri alimbat. oliba
ni mirre ana. 3. i. olei. 3. i. s.

Cerorum de sandal vltimū ad sedādū iflāmatio
nes et apata ca. et sup calefactioēs q. sunt
in stō epe et vga et in oib. mēbzis. R. rozaz. 3. xij. sandalo
ru. s. sādaloz. al. et citri. añ. 3. vi. boli arme. 3. v. spodij. 3.
iij. capbore. 3. ij. cere albe. 3. x. v. olei ro. lib. i. conficiant
et administrent. Et quidā sunt q. lauant oleo et cerā spo
stea miscent cū alijz et est melius. R. Jtes aliud ad idē q. de
sandalis. R. sandalozum ru. al. et citrinorum. añ. 3. ij. rozar
um. 3. v. boli ar. 3. iij. puluerizentur cum aqua rosata
zoleo ro. et parum aceti.

Cerorum ha. et est optimū in ifrigidatiōe valēs ad
fe. acutaz et ad fōda calas et apata vge cū
calitate. et et si nō ē magna calitas. valet et cerorū in pā
pismo. q. aliquo mō digerit. Unā pāpism. est nomē cōe ad
oē apā in virga. vii si ē cū iflāmatioē valet id cū sandalis.
et si est q. si sit mā mixta valet id simplex cerorū. et et sine
aceto et ad piapismū et ad pulsatoz. R. cere al. 3. i. olei on
facini. 3. iij. aq. clare vebementis frigidis. q. i. et bñ lauenē
lauatioib. p. lib. i. et quāto magis laboras in lauidō id fiet
magis excellētius. vltimo yero cōquassando cum aceto
claro albo et paucō reſeretur. hoc enim vnguentus in oī
bus in inflammationib. valet.

Anguentum de bdely q. d. valet ad paralefism et
ad spasmi et ad egritudines neruo
rū ifrigidatoz et lenit nodositates neruo. R. bdely. 3. vi.
enforby. 3. iij. calfozei. 3. ij. serapini. 3. iij. cere. 3. v. olei fā
buci. aut de ben. aut de bilio. 3. ij. bdelyū et serapini soluun
tur in aqua rubea agreſis et cera leniat cū aqua calida et
fiat vnguentum et linitur cum eo.

Anguentum aureū q. d. solidat et curat plagas
et est expertū. R. cere citric. 3. v. olei
boni lib. ij. s. terben. 3. i. resine et colofonia ana. 3. i. s. oliba
ni māliti. croci ana. 3. i. s.

Anguentum de cerusa faciēs ad vlcera ca. exco
riatioēs q. fiūt de colera aduſta et
flegmatū salfo et ad fe. et ignis cōbustioē et berisipillam.
R. ceruse lore merdāfeng. añ. 3. vi. plūbi vlii et scioie ar
gēti. añ. 3. iij. māliti. olubani. añ. 3. ij. s. o. s. o. ro. et aceti al. q. i.
Terant in mortario: pus oleū deide ifundendo acernum
ita q. sine mora terat. Et si aut eo indiger puritū vel argē
ti vni extrincti optime cū salina. 3. v. adde. et administ
ra q. ppter necessitate pus explicandū et iſmar vel 3. s.

Ang. Ce.
ceraceos.
magnū
cerorū pī.
melus dīpī.
niles.

Anguenum qđ vlcera cōsolidat ⁊ in vlceribus

Unguentum qđ exiturus sine ferro rumpit. Be.
mellis anacardi ꝛ picis ligde. ana
par. equa. que in cocleari ferro mixta calefiat donec mi
sceatur. ꝛ vbi apostema aperire volueris impone ꝛ dimit
te per medium diem ꝛ aperire illud.

Anguentum optimū qđ omne ylcus sanioſum
putridū virulentū & zapothema ru-
ptū & carbunculū mundificat. ꝑ. mellis colati. ꝑ. ſins co-
cti lib. i. ſarcocolle. ꝑ. ij. optime coꝑora & ſi ponis ibi me-
dullam fermētī & terbenātinā erit melius & vltimū. ꝑ. ſolū
ēſt mel coctūz eſt perulite in hoc. Et qđā accipiūſ mel co-
ctū & colatū ꝑ ſarcocolle. añ. ꝑ. vi. & diu miſceatur.

Vingentum quo si vngat cinguli de lana et poz
tetur nuda carne inflicti pediculi
los et phibet ne amplius generent. R. olei. 3. li. cere. 3. s.
argenti viui nūmaras quoz argentū viui optime extin
guatur et cū alijs misceat. et fiat vnguentū et hoc cinguli
vngat et nuda carne defera. vel etia quoz vbi fir vnga
tur et maxime cū aqua calida lauetur bene fricando.

Anguētum ad safati siccatz ⁊ recentez ⁊ furfures
in capite. R. olei dulcis adapis gallie
⁊ mucillagi. altee vel fenugree. ⁊ se. li. añ. 3. y. cere. 3. 5. ⁊ in
ungaf sepe caput ⁊ sepe abrađat ⁊ sepe lauet. ⁊ si erit anti
qua tūc friceꝝ donec currat ⁊ ea sanguis deide iungat.

Unguentuꝝ qđ dicif pſilotruꝝ quo intincto in lo-
co capilli ſeu pili cadũt. B. calcis for

Anguentū qđ confert formice miliari. ⁊ etiaꝝ coꝝ
rosue. ⁊ etiaꝝ vlceribꝰ corrosiuis in cir
cuiu peruncu ne perambulet ⁊ alijs malis vlceribꝰ sup
ficialibus. ꝑ. boli ar. ⁊ viū cū aceto ⁊ aqua rof. tera ē. ⁊ si
vis ponere oleum ro. parū in mortario incorporez. ⁊ in
corrosiua melius est vi galle cum eis ponatur.

Anguentum egiptiacuz mundificacō ⁊ ericacō fistulas ⁊ vlcera piana ⁊ cauernosa ⁊ vbiqꝫ sint ericac ⁊ vlcera auris mundificata quādo liquefit cū aqua ⁊ melle ⁊ sepe inponit tepidū. ℞. flor. eric. ʒ. iij. mellis. ʒ. viij. acet. ʒ. viij. tere ⁊ pmisce eas adinuenis. deinde bullas sup ignē donec inspissēt ⁊ vtere.

Unguentum ad vesiccas ⁊ alia vlcera ca. ⁊ ma-
la adusta. R. ceruse climie argenti
litargiri ⁊ boli ar. ⁊ pap. caphoze ⁊ agitef cum mucillagine
puly ⁊ fiat vnguētū. Et si vis misce pap. aceti ⁊ olei ros.

Enguentum aliud egiptiacū magis exiccans.
℞. ziniar. zolei. zacet. ana partes
equales misceantur z coquantur simul in captia donec ru-
beant z inspissentur.

Argentum aliud optimū vlcera mundificās
 ⁊ attrahit ⁊ mundificat ⁊ attrahit
 sanies. ℞. mellis ru. lib. ʒ. iij. terbē. ʒ. iij. aggregent simul ⁊ li-
 quefiant ad ignē ⁊ bulliāt pꝛo ʒ. colent. Et si vlcus nimis
 est foetidū addē parum de yacis ⁊ erit melius.

Unguentum aliud qđ optime mundificat & attrahit: ita qđ etiam valet in punctura nervorum. R. medulle fermenti & terbentine & butyri & simul misce optime.

Antennum mirabile inunctū circa herpestio-
menum, nō enīz permittit vlcus
ambulare & inunctū super locū herpestillarū aut floridū,
vel super quēcūq; dolores & tumores apostematū ex ca-
lido apate mirabiliter pdest & vlcera humida infusionalia
& a flate salfo & excoziationez curat. Boli ar. in modum
vnauenti diu cū aceto ducas & valet in psialismo.

Anguentum ꝑ ꝓfert berisipille vlcerate. ⁊ etiā
nō vlcerate ⁊ igni pꝛisco ⁊ formi-
cis vulnerib⁹ ⁊ vlceribus crustosis ꝙ fflate salſo ⁊ ſimili-
bus. ℞. litargiri radicē tinctorū ana. ʒ. ʒ. coctici⁹ granula-
torum gallarum aristo. longē boli ar. ana. ʒ. y. cere. ʒ. i. ⁊ s.

olei ro. ʒ. ij. ⁊ icorpozenē ⁊ alia mixta p pānū sūt misceant.
Vnguentum ad fissuras labiorum. R. cere. ʒ. i.
 adipis anatis. ʒ. i. olei. ʒ. ʒ. sterben. ʒ.
 ij. dragaganti. ʒ. i. gallarum. ʒ. ʒ. liquefiat cera cum adipe
 oleo ⁊ terbentina ⁊ alia subtiliter trita ⁊ per sindonem ci
 catrizata misceantur ⁊ fiat vnguentum.

Vnguentum ad fissuras in palmis manuū ⁊ cor
tices q̄ibi fiūt. ⁊ valz et oibz ꝑcissi-
ris ⁊ oia ista vnguētū p̄s valēt si mēbrū fixū diu ⁊ sepe in
aq̄ cala teneat vel cū spōgia balneet. ꝑ. y. lacia fine aliud
mēbrū fixū. ꝑ. terbe. ꝑ. y. adips anatis. ꝑ. y. mucilla. draga.
ꝑ. y. cere. ꝑ. i. dragag. puluerizati. ꝑ. y. ⁊ fiat vnguētū.

Enguentum ad ragadias in ano ⁊ matrice ⁊ co-
bustione ignis ⁊ aq̃ bulietis. est. n.
bonū ad vlcera ⁊ ragadias cū calitate ⁊ aditionē ⁊ oēm
caliditatē ⁊ acuitatē. R. cere colate. ʒ. ij. olei ro. ʒ. x. plumbi
yssi cōditis. ʒ. ij. canisi vel cāphore vel dragati opy. an. ʒ. i.
⁊ albusini q̃li. q̃. iiii. aggregent cera cū oleo ro. ad ignem.
est p̃uq̃uā aliqua p̃ uti olei coquat plumbus yssi vel

tantundem de litargiro loco plumbi vtri. deinde alia pars media istius olei cum cera liquefacta misceat cum plumbo vel litargiro sic coddito cum oleo et repetant. deinde pulueres alios subtilissime trita et misce simul.

Anguentum aliud qd est vitile fornice corrosiue et omnib' alia vicerib' ambula etis et corrosiua. R. rosarium amaglosse sicce ana. p. eq. pulueriza subtilissime ista et cum sufficiente oleo et pauca cera liquefiat. Et pro forate Joana que patiebatur fequerrationem vnguenti fuit factus tale vnguentum. R. muciclagi. maluaul. pauca cere olei viol. dragaganti et super locum ponatur cum pinguedine et capze.

Anguentum ad ragadias anicuz viciis esse do. loz vebemens et arsuru. R. cere al. loti olei viol. succi platag. bec cotician in mortario cum aqua frigida panlaris incorpozado. et hoc habebas tecum.

Epithima ad scissuras qd sunt in ano. R. merdafen giabluiri ceras al. oleuz ros. liquefiant et pyciatu super eas vitellus vnius oul aut duorum: et per misce bene oia adinuice et ex eo imple scissuras et bonu.

Anguentum ad fasciis recentibus in capite et in cor poribus teneris. R. vene tinctoriz alcana aristo. lon. litargiri corticium gramatoz terant oia et cribrent per pannu et liniant cum aceto et oleo ros. Et si ponitur aloes erit magis tenax et magis viscosum.

Anguentum Puluis de caris bombacinis combustis multum ductis in mortario cum oia in modum vnguenti curat omnes fasciis humidam in capite.

Anguentum ad fasciis antiqua in capite. R. salis attramenti adustoz sulfur. et argenti vini et galle et venas tinctorum litargirum et aristologiam pluis vnguentum sicut prius.

Anguentum quod valet ad albas nigras putrefactas virulentas. R. aluminis roebini. 3. y. et. piperis nigri. 3. i. auripigmerti. 3. i. tartari combustis iter duas pecias balneatis. 3. iij. oia puluerizata misce cum succo affodiloz et pauca cera et oleo laurino.

Anguentum ad liquiditates et sanguine motus et pcutissio. R. cere. 3. i. olei camomille. 3. iij. succi maiorane 3. arsenici triti et cribzati p pannu. 3. y. cera cum oleo et succo liquefiat. deinde arsenicum misceatur donec vniatur et fiat vnguentum.

Anguentum ad fasciis faciei. et rubor quasi rubor principij lepre. R. pulueres car bonuz desalictib' siccis et tritis et cribzatis p pannu et vniat cum melle in modum vnguenti. et vngas faciem et sero et mane laue cum decoctione fursuris vel violaruz. deinde vngatur cum vnguento citrino qd est in particulari.

Anguentum ad pannum faciei. R. yreos. 3. y. farine cicceris et fabe. ana. 3. i. bora cis. 3. 5. cum oleo amigdalorum dulcium et multo melle in modum vnguenti.

Anguentum qd reparat cicatrices rubeas post tepus si cicatrix remanet et robora vitat diaquilon. deinde accipiat litargirum. ceterum onctur cum oleo ros. in mortario donec dealbetur et cogetur et ponatur ad sole donec epiceat in massa et reseruet sic. deinde qntq accipe de illo litargiro sic pparato. et ducas cum oleo rosato in modum vnguenti et vtere super cicatrices.

Epithima ad scissuras que sunt in ano et labys. R. cere. olei sicirini butiri vaccini. olei violati oium ana. 3. i. per misce ea in sartagine. et frige ea donec liquefiat cera et fiat res vna et reconde et confertia ipsa. cu ergo necessitas prouocat vtere eo.

Anguentum ad equos qui habent pedes sue vngulas nimis fortes paruas et tramo

fas et ascoglonfas. R. assungie porcine lib. y. et. 5. rasine lib. y. sepi castrati. lib. y. picis. lib. i. 5. cere lib. 5. dialtee. 3. vij. terbetine. lib. i. oleo ro. lib. 5. lardi lib. 5. et est vitile bocin omnibus contusionibus in byeme precipue.

Anguentum ad equos qui habent pedes nimis teneros qui non possunt tenere clauos. R. serapini armoniaci. galbani. rasine. masticis thuris. pogolle hispanie. picis naturalis cere olei assungie. an. 3. i. sepi castrati. lib. i. et pone omnes gummas in aceto forti: et fac mollire per vnam diem et vnge circa coronas pedis equi. et est vnguentum attractiuum.

Anguentum multus desiccatiu in fistulis et viceribus fraudulentis et vinctuosus. R. calcis vire partes duas. arsenici citrini. sulfuris viui ana. partes. i. et omnia tere. et cum volueris operare incorpozata cum aqua cineris fabaruz. et est illa que vocat aqua saponis aut aqua cineris ylicis donec fiat sicut vnguentum et vtere in fistula inuncto citinio.

Anguentum optimu in sanguine mortuo sub cute. R. succi maiorane arsenici citrini et olei camomille et cere. an. fiat vnguentum molle.

Anguentum magistri anselini de ianna qd cosoluit dat ossa fracta. et sanguines extrahit de sub craneo coticif sic. R. terbetine. 3. vi. abluce cu vino bene et pyce vniu. deinde cere liquefacte cum ista terbetina ad igne per sedaciuz colata. 3. iij. et misce simul: deinde misce ista cu fortissimo aceto et dimitte per vna dies et malla multa remouedocu aceto. postea ex aceto cozyme et pyce in lacte mulieris vel vacce et coifice cum lacte lacte bene. deinde adde cum succo betonice et de puluere herbe quib' habemus de tunisi. et in isto puluere est virtus et ponat incorpozado. Iste puluis solum est de cortice et de radice huius herbe. et videntur radices valde bone nisi qd meditum istius tendit ad colozes crocei paruz et sunt aromati sed valde bona non. Et ita assimilat qd quidam dicunt qd est ipsa. et quidaz dicit qd non est et et vtere eo sicut ista que sunt hic. et quando non habemus istas herbas facimus sine ea. et est mirabile incarnatiuz. et est vnguentum fratri bonacurij qui facit illud sine radice: immo nihil sic de radice: et est quasi tale vnguentum sicut emplastrum et istud vnguentum est in fra.

Anguentum de gumis calidum qd inuncto membrum valet. et coferet dolorib' factis ex humoribus frigidis et male coeptioni frigide. et est vnguentum vinctuosum molle. R. euforby serapini masticis opposonacis. galbani. asse fetide oium ana ad libitum et liquefiant in aqua ros. et vino cocto. et postea ferueat et colentur: deinde misce cum oleo veteri. et terbetina. et dialtea. agripa et cera et vnguento de medullis et ponatur ibi species iste. R. cardamomi. Ga. ameo. galange. cinamomif omnia ad libitum. R. Ite si accipiat oleus colituz. 3. iij. et cere. 3. 5. valet ad idem ad doloris facti in neruoso membrum. et frigidum et spasmus et mollificationi alicuius membri.

Anguentum quo inuncto membro dolorib' coferet ex attenuatoe et inanitione. R. cere. 3. i. olei vio. camosilli. an. 3. i. 5. adipis gallie et anferis. an. 3. i. attractiuu i cardiaculis ruptis. R. terbetine. et medulle fermeti et fil multus incorpozent. et si vis plus mudi ficare pone paru mellis. mirabile in consolidado vulnera.

Anguentum R. terbetine. 3. iij. cere. 3. i. liqifiat simul in capia et liquefacta proyce super acutum. et tota malassa. deinde iterus liquefacta ad igne. et si non vis liquefacere nisi pma vice satis est. ne ppter liquifactiones plus induretur. sed malassando bene fiat in istis liquoribus. et proyce super succum betonice et vin malassa. deinde iterus

liquefac & funde iterum super lac & acetum & succum be-
conice simul aggregato & diu malassa & vtere sup petias
perforatam & est optimum incarnatum.

Anguentum optimū in consolidando vulneris.
Dicat fabulatores q' vnguentus
id & alia similia consolidat vulnus cranei fracti & vbi cumq'
sit. Et est vtilis talis. petia perfores & iungat & ponat sup
vulnus a quo sanguis nō fluit plus. Deinde super istā pe-
tiam ponat alia petia balneata in vino. Deinde plumazō
li & dimittat duobus vel trib' diebus. R. resine pini pin-
guis. 3. i. terbe. 3. ii. cere. 3. i. ista bulliant in vino in quo sit
cocta betonica & cetaurea & sit colatum. Deinde sic liquefa-
cta in tali vino coletur in parafide & dimittit in frigidari
donec fiat sicut massa. Deinde puce vini & liquefac' massā
istam in capria iuncto oleo ro. Et si non vis liquefacere
istam massam ne induret sicut emplastrū: imo remaneat
sicut vnguentū sufficit solū q' malassacum aceto & succo
betonice & lacte in caprie iuncto oleo ro. & liquefac & fun-
de super acetū al. & malassa cū manib'. Deinde simul ducas
cum lacte mulieris: deinde malassa cum succo betonice.

Item aliud simile. R. cere. 3. i. terbe. 3. ii. liquefiat & diu
sunt tepida & deposita ab igne misce lac vaccinum. 3. vi. &
iterum ferueant donec gutta posita in aqua coaguletur.
Deinde totum prociatur super acetum & malassacum plu-
ribus diebus renouando acetum. & si ponis coquendo in
eodem succo betonice erit optimum.

Item aliud simile. R. herba q' vocat sanatoria. & est
ista quā tenent puellae in ollis & faciūt inde feta & similia
pūnce. & accipe betonice & centaurii minozis folia ana
q'nta 3. y. & terant bñ & coqnt multū in vino albo. Dein colla-
& buic decocti addde terben. 3. xy. resine. 3. ii. cere al. 3. ii.
ro. fast. 3. i. s. san. dra. 3. i. Bulliat oia satis in vīsto collato.
Dein colent sup acetū albi & dimittit coagulari & malassa.
Et qdam ponūt in fine decoctionis lactis mulieris. 3. y. & et
vtere. & dicif q' tale vnguentū consolidat ossa cranei & tra-
bit sanies de subfete. Et ego credo q' plū valet in vulneri-
bus alteratio nō sanguinolenta & q' si aliquo istorum
vnguentoz terat de fermento q' oia in fixa attraheret.

Anguentum qd est quodamō sanien faciens &
mūdificat & faciēs nasci carnē. R.
sepi vaccini lib. 5. olei ro. 3. ii. cere. 3. y. y. ro. fast. 3. y. an.
3. y. thuris sarcocolle. ana. 3. s. aristo. rori. aloes succotrin
ana. 3. y. masti. 3. i. terbe. 3. ii. cere. 3. y. fiat vnguentum.

Anguentum ad scabies sicca puriginosam &
excoziationē calidas & aridas q' te-
net quantitates multā in corpore. R. populeon. 3. ii. olei
ro. 3. i. succi plantaginis. 3. i. s. cere. 3. i. & incozpora omnia
ad ignem & fiat vnguentum.

Anguentum confertēs vlcibus malio ca. & am-
bulatuis & combustioni ignis. R.
olei ro. 3. ii. y. cere. 3. i. & s. succi sempitue. 3. ii. vel solari
cerule lore. 3. y. plumbi ysti & lori spody. oliban. ana. 3. i.
liquefiat cera cum oleo & fiat vnguentum.

Anguentum cōferēs moxhepe curabili & omni
ipetigini. R. sulfuris viui. saponis
sarceni. saponis gallici. nucis bene trite. ana. 3. ii. tartari
fulgis. an. 3. y. auripigmeti. fast. colos. ellebozi al. & nigri. as.
3. i. alumis caisi. sumitte res & succi lapaci. & herbe flauce.
an. 3. i. & fiat vnguentū incozporado pulueres cū succis.

Anguentuz ad duriciē q' remanet i apatib' ruperi
mūlificadā. R. galbani. 3. i. arm. 3. i.
terbe. resine. an. 3. i. picis. 3. s. aloes. 3. s. mast. thuris. alumi-
nis. litargiri oppo. an. 3. s. bdeli. fennigreci. an. 3. y. y. ace-
ti q' iad mollificandū gūmas. olei antiqui qd sufficit.

Anguentum ad scabiē bu. & vlcib' puriginos-
is in cute nō profundis & in flete

falso & in moxhepe bu. & in oibus vlciosis aquosio cū ru-
bedine & sine rubedine. R. assungie pozi colate. 3. ii. & plu-
ries lanentur cum aqua frigida vbi addantur viride eris
cerule. ana. 3. y. argenti viui extincti. 3. s. succi canlio. 3. i.
succu plantaginis. 3. i. cere. 3. y.

Anguentum cōtra vlcera & pustulas ca. & bu. R.
succu plantaginis. 3. i. aceti. 3. i. olei
ro. 3. i. populeon. 3. i. salis. 3. y. vnguenti albi. 3. ii. cere. 3.
s. fiat vnguentum.

Anguentum aliud ad idē. R. corrices granatoz
3. y. subtili pulverizatoz. 3. s. si
puluerizati. 3. i. vel minus de isto. & cū assūgia salita cola-
ta lib. 5. & panca cera. 3. i. & incozporatur.

Anguentuz depillatū pilloz. R. saponis lib. y.
tartari lib. 5. auripigmenti. 3. ii. succi
gigeri al. zisanie. lib. 5. cere & assungie veteris. an. 3. ii. y. cal-
cis viue. 3. y. capitelli. 3. ii. y. Latz ponat in aq. i. capitulo
illo & colatura misceat cū alijs. & si nō vis renascantur
post depillationē frica colat cū mucillagine psylli & filib'.

Anguentuz pūdens sanie in vlcib' cutis.
3. y. olei ro. 3. i. fed melins est in cura bubis mitigare dolo-
rem pmo solum cū oleo ro. Deinde digestum.

Anguentum attractiū & mundificat sanies gros-
sam. R. galbani. armo. resine. terbe.
sepi vaccini. picis. cere. olei ana. Balbanium & armonia
cum prius mollificentur in aceto & terant & deinde lique-
fac ad ignem & fac vnguentum.

Anguentū ad impetigines quas vlcera puriginos-
a emittens vrimis subtile aculeum in
supficie. R. carthimi. colcatat adustū. litargiri. cerule. an.
& salis ysti tantillum. cōfice cum oleo & aceto. Et si vis po-
ne alumen ysti. & si vis yst vit viscolum. pone aloes & sarco-
col. Et si vis cōfice foliū cum assungia. & tale vnguentū &
oia ista ducant in tello de plūbo & satis sunt meliora. Et
est pistilo de plūbo. Et q' vnguentū in quo ponant mineralia
& si est fracta cutis nō ponas colotar. q' nimis adurit.

Anguentum dyasozidias curans vlcera difficil-
lia & fist. & apata rupta squalida et
cōsumit carnē molles & additaz & extrahit furunculos et
omne id qd infligit in carne & coit optmū olei lib. y. in esta-
te. in breue vo lib. y. s. 3. ii. y. galbani. 3. i. s. eruginis eris-
3. i. arm. 3. ii. s. anis. rori. 3. s. mirre. 3. i. & 3. y. y. y. rhu-
ris cū cortice suo. resine. bdeli. oppopona. an. 3. y. y. coloso-
nic. s. xlv. vel. 3. i. & ita feci. & si vis terbe. 3. y. litargirus cū
oleo tepido miscebis. p. 3. dies & cū aceto gūmas mollifi-
ca. an. & in mortario postea cōfassa & litargiri cū oleo
bulliat sub igne paruo. postea addatur cera: deinde vase
deposito ab igne post paululum addant gūme liquefacte
ad ignem colare cum capria fozata vel sedatio super litar-
giriū & bulliat: deinde fiat donec gutta paruz super lapidē
dem ingroffetur. Deinde addde pulueres alios & diu misce
deposito vase ab igne: deinde addatur in fine crugo eris-
& diu misce. hoc enim vnguentum est mirabile.

Anguentum opapompbiloz qd berisipillata
vulnera & cancrenas ius vlceraatas
& sozidas curat & tibiariū vlcera sine dolore cōcua et
disperata loca replet. confert ignis cōbustioni cum sit vl-
cus & cicatrizat. R. olei rosati. cere albe. ana. 3. ii. succi gra-
nozū rubezus solari. 3. ii. y. cerule lore. 3. y. plumbi ysti
& lori. pompbiloz. vel spody. oliban. pni. ana. 3. i. Confi-
ce sic in oleo ceraz liquefac cum lento igne vase deposito
specierum pulueres subtiliter cicatrizat decoctioni ad-
de in mortario semper fundēdo diu misce & sepius supra-
dictum succus diu cōmisce. cumq' per sex horas ad soles

*Anguentum vlcera
difficilia. fistulas
de apata squalida
vulnera mirabile*

decoctum fuerit. tunc dimitte. 2 si de succo supernatante
vir ptoque. 2 si non potest haberi succus granorum solarii
accipe succum foliorum eius.

Anguentum ad puncturā nervorum 2 est forte 2
est Bal. qd in corporibus bu. debz
miseri cum terbenina. 2. cere. 3. y. bitie. picis eufos
by. añ. 3. viij. cere pix 2 bitumē liquefiat ad ignē 2 eis liq
factis tolle ab igne 2 misce eufosibus 2 est vnguentū soli
dum durū. qd nō est ibi coloris. unde si vis magis esse tēpe
ratuz 2 erit optimū pone olei. 3. i. qd si vis cum esse ad huc
magis tēperatū tolle de isto 2 liquefac cū terbenina. q. f.
viride tēperatuz solidum qd sine
dolore tēperate carnē minuit cōso
lidat 2 cicatrizat 2 ē B. mirabile. 2. viridis eris cere olei
ana. 3. i. liquefac cerā cūz oleo 2 tolle ab igne. deinde mit
te viride es per pāntuz cribratum 2 diu simul misce.

Anguentum aliud viride quod corrodit carnē
superfluam. 2. lardi colati. 3. y. cer
re. 3. i. pulueris viridis eris. 3. y. Item potest miseri viri
de es cum dyaltea.

Anguentum fortissimū corrosiuū. 2. arsenicuz
sublimatū qñt vis 2 misce cū lar
done colato 2 coagulatū qd abbaso 2 diu misce sit 2 vtire.
corrosiuuz nō multū forte. 2. mel
lis. 3. y. terbe. 3. 5. 2 misce cum zesi
donec sit quasi sicut vnguetuz. 2 cū durat adde parum
mellis. vel sic tolle zesi puluerizatū 2 cū vnguetū egyptia
co diu misce. 2 est mirabile in extirpando infiltrationem
fist. 2 carnes banofas qd in eis puluis nō corrodit.

Anguentum attractiuū quod mundificat apo
stematia ca. post apertionē. 2. mel
lis rubei puri lib. y. 2. terbenine. 3. vi. dyaltee. 3. iij. vitello
ruz ouo. 3. xxiij. sarcocollē olibani. añ. 3. y. 2. 5. sarine opti
me cicatrizzate. q. f. ad faciendum ita qd nō sit nimis durū
nec nimis molle. 2 sic ducatur multis diebus.

Anguentum attractiuū in materia grossa et
tēpore frigidit ita qd attrahit fixa
in membro. 2. rasine galbani ana. 3. i. terbenine. 3. y. resol
uantur ad ignem 2 coletur.

Anguentum aliud viride quod plagas veteres mundifi
cat 2 sanat 2 carnes ita uiter confu
mit superfluam. 2. celido. plantag. cabiose vitice leniti
ci agrestis centruz galli. añ. m. 5. 2. terantur cūz lib. i. 5. olei
misceantur 2 dimittantur sic in oleo sex diebus: deinde ad
ignem feruere donec herbe trite petant funduz: deinde co
la 2 exprime bene 2 in expressione pone cere. 3. y. terbeni
ne. 3. vi. 2 resine pini. 3. y. 2 feruat donec gutta posita sup
ferum paruz coagulet. deinde tolle ab igne: deinde misce
eburis aloes 2 sarcocollē. añ. 3. 5. aristo. flozis eris. añ. 3. vi.
misce diu donec coaguletur sed in fine pone viride es.

Anguentum aliud viride quod plagas veteres mundifi
cat 2 sanat 2 carnes ita uiter confu
mit superfluam. 2. celido. plantag. cabiose vitice leniti
ci agrestis centruz galli. añ. m. 5. 2. terantur cūz lib. i. 5. olei
misceantur 2 dimittantur sic in oleo sex diebus: deinde ad
ignem feruere donec herbe trite petant funduz: deinde co
la 2 exprime bene 2 in expressione pone cere. 3. y. terbeni
ne. 3. vi. 2 resine pini. 3. y. 2 feruat donec gutta posita sup
ferum paruz coagulet. deinde tolle ab igne: deinde misce
eburis aloes 2 sarcocollē. añ. 3. 5. aristo. flozis eris. añ. 3. vi.
misce diu donec coaguletur sed in fine pone viride es.

Anguentum aliud viride quod plagas veteres mundifi
cat 2 sanat 2 carnes ita uiter confu
mit superfluam. 2. celido. plantag. cabiose vitice leniti
ci agrestis centruz galli. añ. m. 5. 2. terantur cūz lib. i. 5. olei
misceantur 2 dimittantur sic in oleo sex diebus: deinde ad
ignem feruere donec herbe trite petant funduz: deinde co
la 2 exprime bene 2 in expressione pone cere. 3. y. terbeni
ne. 3. vi. 2 resine pini. 3. y. 2 feruat donec gutta posita sup
ferum paruz coagulet. deinde tolle ab igne: deinde misce
eburis aloes 2 sarcocollē. añ. 3. 5. aristo. flozis eris. añ. 3. vi.
misce diu donec coaguletur sed in fine pone viride es.

Anguentum aliud viride quod plagas veteres mundifi
cat 2 sanat 2 carnes ita uiter confu
mit superfluam. 2. celido. plantag. cabiose vitice leniti
ci agrestis centruz galli. añ. m. 5. 2. terantur cūz lib. i. 5. olei
misceantur 2 dimittantur sic in oleo sex diebus: deinde ad
ignem feruere donec herbe trite petant funduz: deinde co
la 2 exprime bene 2 in expressione pone cere. 3. y. terbeni
ne. 3. vi. 2 resine pini. 3. y. 2 feruat donec gutta posita sup
ferum paruz coagulet. deinde tolle ab igne: deinde misce
eburis aloes 2 sarcocollē. añ. 3. 5. aristo. flozis eris. añ. 3. vi.
misce diu donec coaguletur sed in fine pone viride es.

3. y. cantaridatus. 3. y. auripigmenti. 3. y. ellebosi al. 3. i. 5.
aceri fortis. q. f. Con fice sic. pulueres terendo in mortario
cū aceto tere 2 cerā cū oleo coque 2 resina liqfacta desup
mitte 2 oibus istis mixtis vsu referuā. probatum est.

Anguentum aliud causticum ad lapides poda
grozū 2 pozos solucndos in quo
cūqz loco coxis abqz ferro rumpere volueris. 2 hie
apostema siue alia duricies potissimuz est. 2. lixiuū impi
a saponario. 3. xxx. olei veteris. 3. xx. a fronti terben. lampo
nis gallici 2 cere. añ. 3. vi. pul. nitri auripigmeti calcis viue
añ. 3. y. Con fice sic. puluerē a frontis cū lixiuio 2 oleo coque:
deinde saponem adde. postea ceram. postea terbe. deinde
alios pulueres 2 fiat coquendo vnguentum.

Anguentum aliud ad idem. 2. cere olei veter
ris cantaridaz. lixiuū fortis capi
telli. añ. 3. y. affuerti arsenici calcanti saponis. mell. al. gum
mi bedere. añ. 3. i. Con fice sic. pulueres terendoz cum
lixiuio diu tere. 2 postea ceram cum oleo liqfacta desup
mitte: deinde terendo alia misce 2 vtire.

Anguentum qd fice emplastrum fit. qd effici
tur 2 reddit substantia eius sic oya
quilon qd solidat 2 cicatrizat. 2. cere. 3. iij. ceruse. 3. viij.
olei rosati. lib. i. misce 2 fiat vnguentum.

Emplastrum optimuz 2 expertuz ad relaxatio
nem inguinis: 2 ad fracturā dum
modo nō descendat intestina 2 ad ventositatem ei⁹. 2.
nucum cipressi. acacie. galliaruz. balast. ana. 3. v. dragagā
ti mirre. sarcocollē. eburis gūmi ara. ana. 3. iij. sang. draco.
mumie. ana. 3. y. aloes. 3. i. omnia puluerizēt 2 subtilisū
me cribrata cum aceto cōficiantur ita vt fiant magdaleo
nes: ita vt possint extendi super petias sicut apostolicon. 2
cum opz vt emplastruz remoueat. tūc sic magdaleones
sint epiccati terantur iteruz subtiliter 2 cum aceto reficia
tur: vel vt diutius consuerunt morbidis sicut apostoli
con. Accipe de visco. q. f. 2 eis puluerizatis confice pulue
rem cum eo 2 fac magdaleones: 2 cum opus fuerit accipe
quantuz vis 2 deducas mani bus tuis 2 fiet teneruz 2 ex
tende in pecia vel potes liquefacere viscum cum ignem et
misce pulueres simul. 2 malassa cum aceto 2 est optimuz.
vel confice pulueres 2 est plus epiccatum.

Electuarium optimuz ad idem. 2 ad superfluū
fluzū sanguinis ab ozevel ab ano
vel ab emorroidibus. Comedat bis in die. mane 2 sero
2 ieiuno stomacho añ cenaz. 2. radices consolide maioris
2 radices acori. ana. lib. 5. mumie in 3. 5. nucis cipressi. 3. y.
zingi. 3. y. 5. masticis. 3. y. piperis. 3. y. gario. 3. i. cinam. 3. y.
nucis inde 3. i. 5. pilli leporis minutis in cisi pugill. v. mellis
dispumati. lib. iij. 5. Radices optime coquant: deinde ter
rantur 2 cum melle coquantur optime: deinde de misce an
tur alia 2 fiat electuarium cūz bis medicinis optime con
solidatur fractura inguinis sine descensu intestinoz: tene
do emplastruz cum lumbare duobus mensibus.

Puluis ad botius gutturis. 2. zinz. 3. i. piperis. 3. y.
gario. cinamom. bziemie. ana. 3. y. piperis. 3. i.
5. serpili. materiselle. ana. 3. 5. folioz oliue benedict. c. 3.
5. falsis gemme. 3. 5. offis sepie. pale marine spongie com
buste. ana. 3. y. 2 fiat puluis.

Anguentum quod habuit Lomes guiliemus a
papa. 2 dicit qd papa habuit a magi
stro Anselmo de ianua. 2. betonice pimpielle melongra
ne berbene vimicula. ana. m. y. bulliant omnia in vna
metreta cūz dimidia boni vini greci veteris vel alterius
generis vini. 2 bulliant in vna calderia noua donec de vi
no remaneat tertia pars. deinde colet vino accepto 2 ber
bis electis. mitte deinde vinum in caldario de ramo stu
gnato nouo. 2 quando incipit bullire vinuz. 2. resine lib.

Vngt. m. p. m.
d. m. m. m. d. y.

terbentine lib. 3. cere albe noue lib. 5. mafficia. 3. iij. et illas res mitte in dicto vino vnam post alias immediate semp mifcēdo vini et agitando donec fiat bona mixtio. et postq̃ mifcūti. recipe duos ciatos lactis mulieris et mifce fup dictas res femp mifcēdo et agitando donec fiat bona mixtio. deinde eleua ab igne et est factum et mitte in pifci de. quia ibi melius conferuatur. Et quando vis illud ope rari pone in peciam non nimis groffam et retineat aliqua tulum plus q̃ fit latitudo vulneris. Et fcias q̃ illud em ptaftrum multum bene conferuatur.

Anguentum quod ylcera calida refrigerat. con uenien in membris genitalibus et alijs. Recipe. tucie lore. calceumenon lotus. carbiniam lotam. et cerusam lotam. aloes omnia subtilissime terant et in modum ynguenti cum oleo rof. vel mirtino ducantur in mortario multum. et fit vis ponere ceram vt fit magis tenax. fac in forma ynguenti.

Anguentum multum vniſe qd̃ consolidat vul nera et mundificat et attrahit porē. ter oſſa fracta et omnia in fixa. et bz multas alias laudes. B. berbon. viridia. radices et folia berbene. centauree mi. ſigillum ſancte Marie. millefolij. et ſi nō poſſunt haberi omnes. babeant ſaltez ille tres priores radices. et folia et terantur et extrahant ſucci ex eis cum inſtrumēto apto ita vt habeas lib. vi. et pone ad ſolem et dimitte in pifſari. vel coque ad ignē. ſed illud eſt melius. deinde accipe cere lib. iij. et berbētie lib. ij. et liqueſcant ad ignem. et ea liquefacta p̃p̃ue ſuper acetū et ſimul ducas cum acetō. deinde in me dūlam fermenti et mifce cū ſucco illo et ducas. et cum ingroſ ſatur mifce cum lacte mulieris vel vacce et incoſpora. et fit de ſucco beto. et centauree ſit ibi tanto melius et de pulue re cribato cum ſyndone.

Confectio alſafuriſ qd̃ eſt medicamen bonuz ad fiſtulas et ad cancriz et ad malum mor tuum et delect additiones carnis put. et ſanāt ſcabiem ſiccā cuius mixtio hec eſt. B. litargiri. auri. calcanti. añ. p. i. flo ris cris. par. 3. et rantur cum acetō forſſimo tēpore eſtmo fortiter per. i. dies ſemp modici addendo acetum et mo dicum addendo de oleo ro. et adminiſtretur vbi ops.

Confectio ynguenti ſanantis ylcera difficilia con ſolidationis. et eſt medicamē exp̃tuz. B. aloes. mirre ana. par. eq. deinde tere vehementer cum ſucco abſint. et ſucco plantagi. vſq̃quo fiat ſicut mel. et ad miniſtretur cum coto aut panno ſubtili.

Anguentum ſeu emplaſtrum Andromaci vice rano et cauterizā vbi ops. B. aque ſaponarie que extrahit ex arte ſapōis. Uel. B. optimi ca pitelli facti ex multa calce pluribus viciibus colati lib. iij. riſi ſtrumēti excocti añ. 3. viij. ponat in vaſe vitreo et ſtringat oſſicinz eius vehementer et dimittantur die atqz nocte. deinde agitur cum ligno. et ſic fiat omni die ac no cte vſqz dum grana diſſoluant et totum faciat ſit muſſilla go deinde reſeruet. Cum aut vti ops accipiat de eo in coctice auellane aut in vacuitate arundis. aut in cera p̃e parata et dimiſſus in loco tribus horis aut plus ſi ops.

Anguentum ſeu emplaſtrum ſup ſinapit. deſcriptione Democriti cōferens ad venā ſciaticā et podagram et dolorē oſium et arthri cas et cōferens ad paſſ. frigidas et ad emigranā et ad ob liuionem et litargiaz et catarrum.

C Si fiat emplaſtrum ſup ſinapit. et cōfectio talis eſt. B. ſinapis cōtrite par. i. et pone in aceto forti. ſicuz ſic. par. i. et pone in aceto forti. et ſiſt funde in aqua die ac nocte. de i de exp̃ime fortiter vt nullus humor remaneat in eis. de i de ſinapi contritam cum eo mifcebis diligenter cōcūctis do. et ſi ſit ſinapis. pare. i. ſicut ficus. Si aut ybementio

virtutis vis facere ex ſinapi. par. ij. ſi aut minus pone de ſicibus p. ij. et de ſinapi p. iij. Cum autē apponetur loco di mittatur in eo et auferetur antequā vulnerē. et p̃p̃ue quādo ſoluit calefactionem pluſq̃ oportet. Et quādo di mittitur vſqz dum viceretur et p̃p̃ue quādo p̃fundaruz materierum exuſſionis queris in talibus. In defectu vō ſinapis ſcibale capine ponantur p̃ide in aceto in ſule. et eſt ad ydropiſm et duritiem ſplenis et dolorē eius effiac Et quādoqz additur eis ſinus columbibus. radix enule agreſtis. ſemen naſturtij etiaz gūma lauri. et conferunt ad egritudines frigidas vicerum et ydropiſm et ad duriciē ſplenis et ſimilia. **C** Item ops fieri emplaſtrū vel ynguē tum de ſinapi qd̃ optime veſicat in ſciatica et ſcinſcipie p̃ pter catarrum capite prius abſalo. B. ſinapis tritam ſub tiliter et tere cum ſicibus ſiccis et pinguibz et pauco ace to forſſiſſimo et fiat in modum electuarij. et ſiſt locus cū p̃ano aut p̃ecia et emplaſtreſt locus. deinde rumpeſt veſice et ponant ſolia canliuz calefacta et remoneat emplaſtruz.

Emplaſtrum de fermento deſcriptione demo criti. Inquit enim eſt nobilis me dicina. et illud ex eo q̃ antiquis eſt melius cum melle vo ſtemperato et ſint partes ei⁹ equales et ſecta pars ex viſco querino. et octo partes ex armoniaco diſſoluto in aqua ſe nigreci et modico fecine olei antiq̃. Adhuc accipe ſeme ti. mellis. olei. et lactis mulieris et vitelli onozū partes eq̃ les. et fiat ex eis emplaſtruz. maturat enī et rumpit apolite mata et dubeletb. Si aut forſſius facere volueris adde eis galbanum circiter par. 5. et diſſolue cū eis baurach.

Emplaſtrum vel ynguentum ſily Zacharie q̃ lenit durities et nodofitatem iun cturarum et lenit pectus et habilitat materiam in eo et in pul mone difficilis expulſionis. B. cere citrine 3. iij. olei liſij. q. i. medulle cruris vacce. adp̃is galline. muſſiclaginis ſe. lini. ana. 3. iij. Si aut id forſſius facere volueris adde mu ſiclaginis altee et ſenemgreci. par. eq. et pro oleo de lilio pōt poni oleū de kerru aut oleum citrinus aut vtrūqz.

Dictura ſive poſtio ad vulnera in triſſeſa ſanāda. B. radicia arthemifſe pimpinelle garioſi late piloleſe. berbe violarij. berbe veteri canliis ruſum tarum canepis. ſenationū. ana. m. i. rubee tinctozuz quā tum vis de omnibus ſcabiōſe. m. i. Si vis hec omnia bul liant in vino vſqz ad medietatem. poſtea cola et colature adde tertiaz partem mellis et cum eo bulliant. deinde cola et vſui ſerua. et da omni mane ieiuno ſtomaco ciatū vniuz.

Anguentum palme al. emplaſtrum conſolidā vulnera difficilia ad ſanandum et conſolidandum. B. litargiri. 3. iij. pinguedinis porci. lib. ij. vitrioli viridis. 3. iij. teneritatum palmaruz ad libitū. coquantur et ſemper agitando cū ſpatula palme fiat et lo co palme pōt poni radices cane et eſt optimū et vire.

Anguentum exp̃ertum ad ſcabiez. B. aſſungie porci. olei laurini. argēti vini. rhu ris albi. cere. mafficia. ana. 3. iij. ſalis cōmūis. 3. iij. ſucci plantag. ſucci ſumit terre. ad libitum. ſic conſice. acetuz al ſungiam nouam purgata et pelliculis ſuis. et oleum lauri num mitte in vaſe ſtanneo cum ſucci et bulliant ad ignē donec liqueſcant. et adde puluerē ſalis cōmūis et maſti cis et bulliant vſqz ad predicat decoctiones. et poſtea de pone ab igne et adinge argentum viuum extingitum cum pauco oleo ſupradicto. et mifce bene cum ſpatula. et vngē palmam manū ſiccam fortiter in ſero vſqz ad octo dies. Et argentum viuum ſic extingitum ponas iſſum in mor tario et ducas iſſum cum piſtello et cum multa ſalina. et etiam extingatur ſicut dictum ſupra.

Anguentum ad furfures capitis. B. farine cice ris. 3. viij. farie ſenemgreci. baurach

Paris ad Venerem.
za morada.

panis fursureus. mirri contriti. sinapis contriti. ana. s. xv. aloes. s. x. Conquassentur cum pauco aceto ⁊ aqua ⁊ fricetur cum eis caput bene ⁊ laues omni hebdomada bis aut ter ⁊ assiduet inunctiones cum oleo cocto cū garofolis et oleo ⁊ balneus. Item fricatio cum succo corticum nucis recentius eradicat fursures ⁊ est expertum.

Vnguentum ad scabiem. ꝑ. salis cōmunis. 3.ij. assungie porcine. 3. i. s. y. argenti vivi extincti. 3. i. cere. 3. 5. olei laurini. iburis. añ. 3. 5. succi plātaginis. succi sumiterre. ana. 3. i. ⁊ fiat vnguentū. ⁊ in punctura est optimum ⁊ expertum. Et sic est finis huius operis. Ad laudem dei omnipotentis.

Explicunt vnguentū Dini Florentini artium ⁊ medicine doctoris famosissimi ad laudes dei omnipotentis Impēla Venetys Mandato ⁊ expensis Nobilis Viri Domini Octaviani Scotti cluii Wodoerensis ꝑ Boneti Locatellus Bergomeses. Nono Kalēdas Januarij. 1496.

Collige triticibus medicine pondera granis. Grana quater quinqꝫ scropulus ꝑo pondere sume. In scropulis tribus surgit dragma multiplicatis. Si solidum queris tres dragmas dimidiabis. Exagium solidus distat in nomine solo. Ex octo fieri dinoscitur vncia dragmis. At bis sex vncie cōputant ꝑo pondere libe. Quotilla a sextario distat in nomine solo. Si queris pondus quod habet sextarius vnus. Librarum quinqꝫ pondus debes dimidiare.

Finis.

Registram

<p>a CExpositio bini Clarissimi illo morbo qui sternatis. Poria</p> <p>b flegmonis a cā ri quantum ad nigredinem asit contracti in</p> <p>c idest competit prune ⁊ cetera ibi quasi materia panis qui est</p> <p>d minuit plectoria in duas. primo ad localia. scō ra ⁊ ad membra</p> <p>e Aui. quare opz est dicere empla stanes corripes geffi super eius</p> <p>f cui accidit vt busdā sinonimis particularia ganē cum ferro</p> <p>g ad membrum. tabitur. Cuz aut tur fin istam eis quod facit</p>	<p>h ⁊ difficultatem alterius. Recipe est extremitas pulmonis appel</p> <p>i ei vt faciat nasci incisus ⁊ marie in siccitate cum secundo gradu</p> <p>k his vulneribus nere mel: qm vt brum vulneratū latius in pul</p> <p>l co ⁊ similibus. C In parte ista adberet. s. cū tali ei extremitas</p> <p>m apponant calida tamen diuerso C Refrenatio eo qꝫ putredo</p> <p>n reat. significat fit perfecta tionis vlcerum virtutes eorum</p> <p>o panca vel iterum cum in sanguine vero eradicatoris</p>	<p>p medicamen ⁊ cum oleo aggregatur in le ⁊ vt sit in</p> <p>q C De curatione C Et quādoqꝫ tur de eo In illa quidem</p> <p>r nntimentum. tum vnum qd tur: tunc profundatius: ⁊</p> <p>s hoc. ideo tum secundo quia enim dicitur qꝫ</p> <p>t C Sentilis adutorium in C Donit curas</p> <p>v C Incipit cōpt Gal. in libro neris. ⁊ extendā potandum cuz argenti vniūm.</p>
---	--	---

